Bundel van de Raadsvergadering van 17 juli 2017

Agenda bijlagen

def oproepingsbrief raad 17 juli.pdf

ingediende vragen raad 17 juli 2017.pdf

1 Opening

2 Vragenhalfuur

3 Vaststellen agenda

4 Vaststellen besluitenlijst

concept besluitenlijst raad 3 juli.pdf

5 Voordracht benoeming voorzitter rekenkamercommissie

6 BESPREEKSTUKKEN

6.1 Zomernota 2017

Raadsvoorstel - Zomernota 2017 def.pdf

Zomernota 2017 - 14-6-2017 (def).pdf

Persbericht Zomernota 2017 def.pdf

QuickScan Zomernota 2017.pdf

Advies Wmo raad Zomernota 2017.doc

Toezeggingen en uitzoekvragen nav stedelijke commissie 10 juli.docx

memo IT nav vragen in stedelijke commissie 10-07-2017-04DEF.pdf

Memo muziekkwartier.docx

6.1.a Brief aan de Raad - Reactie Quick scan Zomernota

Brief aan de Raad - Reactie Quick scan Zomernota.docx

6.1.b Aangenomen moties en amendementen

Am E CU ea Fonds versterking bereikbaarheid.pdf

Am C D66 ea Wijkbudgetten ook vanaf 2018 op peil houden.pdf

Am D D66 ea openhouden Loesloket.pdf

Am F D66 ea Los eerst vastgoedprobleem Muziekkwartier op.pdf

Motie 1 D66 ea Behoud ambitie Agenda voor Twente.pdf

Motie 2 D66 ea Onderzoek schaarstetheorie ook bij Werkplein en EAA.pdf

Motie 3 D66 ea Stedelijk uitrollen buurtbemiddeling.pdf

Motie 4 D66 ea Onderzoek modern werkgeverschap Gemeente Enschede.pdf

Motie 5 D66 ea Richting aan governance ontwikkeling luchthaventerrein.pdf

Motie 7 BBE ea Tussenevaluatie EAA 2016-2018.pdf

Motie 8 BBE ea Maatregelen tegen illegale stort.pdf

Motie 10 BBE ea Behoud kerstpakketten DCW.pdf

Motie 11 CDA ea Vroegsignalering planfondbudgets Jeugdzorg en WMO.pdf

Motie 12 CDA ea Aanpak laaggeletterdheid.pdf

Motie 13 CDA ea duurzame bescherming van karakteristieke panden in Enschede.pdf

Motie 14 CDA behoud Jeugdlintje.pdf

Motie 16 CDA eenzaamheid volksziekte van de toekomst.pdf

Motie 17 VVD ea Opdracht aan college tot nader uitwerking 'scenario 5' Zomernota 2017.pdf

6.2 Heropening en doorontwikkeling regeling groene leges

Raadsvoorstel

Evaluatie

Discussiememo

7 HAMERSTUKKEN

7.1 Toegangssysteem stadserf

Discussiememo toeganssysteem stadserf dd 18-01-2017 besprokenin Stadsdeelcommissie Centrum 07022017

Kaart camera locaties

Raadsvoorstel opnieuw aangepast 17 juli 2017

7.2 vaststellen bestemmingsplan "Binnenstad 2016"

Raadsvoorstel

bijlage 2a, Verbeelding BP Binnenstad 2016

bijlage 2b, Planregels BP Binnenstad 2016

bijlage 2c, Toelichting BP Binnenstad 2016

bijlage 2d, Bijlagen bij Toelichting BP Binnenstad 2016

bijlage 3, Nota samenvatting en beantwoording zienswijzen BP Binnenstad 2016

bijlage 4, Overzicht van Wijzigingen BP Binnenstad 2016

bijlage 5, Zienswijze BP Binnenstad 2016

7.3 Gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197

Raadsvoorstel bijl. 3

Bestemmingsplan Buitengebied - Lossersestraat 197 bijl. 1 aangepast

Bestemmingsplan Buitengebied - Lossersestraat 197 - verbeelding bij. 2

11072017 Memo bestemmingsplan buitengebied Noordwest Lossersestraat 197.pdf

7.4 Het verstrekken van een garantstelling PW Hockey
Het verstrekken van een duurzaamheidslening PW Hockey

Raadsvoorstel def

Memo raad wijziging tegenpartij voorstel PW Hockey.docx

Oproepingsbrief

Voor de raad van de gemeente Enschede op
maandag 17 juli 2017 met uitloop naar dinsdag 18 juli 2017 19.00 uur
locatie: raadzaal stadhuis, Langestraat 24
aanvang: 16.00 uur

1. Opening

2. Vragenhalfuur (zie art. 39 Reglement van Orde) – *zie overzicht*

3. Vaststellen van de agenda

4. Vaststellen van de besluitenlijst van de vergadering van 3 juli 2017

5. Voordracht benoeming voorzitter rekenkamercommissie

6. Bespreekpunten

	onderwerp	verzonden	nummer	behandeld in
B1	Zomernota 2017	14-6-2017		Stedelijke cie. 10-6-2017
C 1	Doorontwikkeling regeling groene leges	8-5-2017	1700047521	Stedelijke cie. 29-5-2017

7. Hamerstukken

	onderwerp	verzonden	nummer	behandeld in
B 2	Toegangssysteem stadserf (gewijzigd)	8-6-2017	1700034676	Cie. Centrum 11-7-2017
B3	(gewijzigd) vaststellen bestemmingsplan “Binnenstad 2016”	27-6-2017	1700067706	Cie. Centrum 11-7-2017
C 2	Gewijzigd vaststellen bestemmingsplan “Buitengebied Noordwest – Lossersestraat 197”.	6-6-2017	1700060650	cie. Noord 20-6-2017
F 1	Garantstelling Enschedese hockeyvereniging Prinses Wilhelmina	29-6-2017	1700070086	Stedelijke cie. 10-7-2017

Enschede,
namens het raadspresidium, de voorzitter.

Overzicht ingediende vragen Raad 17 juli 2017

	Vragensteller, fractie en onderwerp
1.	**Dhr. Yilmaz – SP – Actualiteit over de grondwaterpompen>> toegelaten**
2.	**Mevr. Futselaar – SP - Aanpassing verordening WMO>> toegelaten**
3.	**Mevr. Visser-Voorn -EA Verrekening Ouderenkorting>> niet toegelaten**

1. dhr. Yilmaz (SP) inz actualiteiten over de grondwaterpompen

Het College wil de grondwaterpompen in Noord per 1 september 2017 buiten gebruik nemen. Terwijl de onderzoeksresultaten nog niet rond zijn, verklaart een woordvoerder in de krant. De SP fractie heeft de volgende vragen:

1. Bent u het met ons eens dat gezien de regenval afgelopen jaar aanzienlijk lager was als de jaren daarvoor er nog niet veel gezegd kan worden over het effect van de grondwaterpompen?
2. De bewoners in Noord gaven bij de afgelopen stadsdeel commissie vergadering aan niet te begrijpen waarom de pompen zo vroeg buiten gebruik worden gezet. Is het College hiervan bewust?
3. Dat het aanleggen van een drainage systeem de grondwateroverlast moet gaan verzachten is over het algemeen de conclusie die gedeeld wordt. Maar op welke termijn zal er begonnen worden met het aanleggen van dit systeem? En is het daarmee samenhangend niet beter dat de grondwaterpompen actief blijven tot de aanleg van het drainage systeem is gerealiseerd?

2. mvr. Futselaar (SP) inz aanpassing verordening WMO

Vrijdag jl heeft de Raad de brief ontvangen met informatie over het terugdraaien van de boete op later reserveren van een regiotaxirit dan uiterlijk 21.00 uur de dag ervoor. De SP fractie is zeer teleurgesteld over de fout die gemaakt is met het veranderen van de kaders voor deze voorziening op grond van de WMO zonder hiervoor de raad tijdig over te laten beslissen en de verordening WMO hierop te laten aanpassen.

Naast de forse kostenpost die dit tot gevolg heeft, neemt de reeds bestaande onrust onder gebruikers van het regiotaxivervoer hierdoor zeker niet af. Dit geldt voor de toeslag maar ook over de betaling per automatische incasso die niet op tijd geregeld is maar waarover de gebruikers al wel geïnformeerd zijn. Als oplossing voor dit probleem wordt tijdelijk gekozen voor het toesturen van facturen. De commotie over de automatische incasso speelt nog volop als mensen alweer worden geconfronteerd met een nieuwe manier van afrekenen van de ritten. En nu dus weer de tijdelijke opschorting van de toeslag. Een stapeling van veranderingen die voor veel gebruikers niet meer te begrijpen is. Van het fenomeen "eigen verantwoordelijkheid" is in dit verband geen sprake meer. Die ligt bij de gemeente.

Per 1 augustus a.s. start de volgende fase van de uitvoering van de notitie ‘Twentse visie op vervoer, samen op weg’: die van het leerlingenvervoer. De SP fractie vertrouwt er voorlopig op dat de Raad met grote zorgvuldigheid en actief geïnformeerd wordt over het proces en waar nodig tijdig in stelling wordt gebracht.

De SP begrijpt dat het College de gevolgen van het onterecht invoeren van een toeslag nog niet kan overzien. De SP heeft een aantal vragen om de achterstand in informatievoorziening zoveel mogelijk te beperken. Dit met het oog op het reces (volgende raad is pas op 9 oktober a.s.) en de vele vragen van reizigers die ons bereiken.

De vragen:

1. In de brief van 14 juli 2017 worden de kosten die de gemeente de vervoerder moet vergoeden geschat op tussen de 40.000 en 60.000 euro. Vanavond hebben we de zomernota op de rol met de bijstellingen begroting 2017. De SP wil weten welke kosten nog meer verwacht kunnen worden. Te denken valt aan de aanbestedingsrechtelijke gevolgen bv.
2. We zijn benieuwd welke afspraken worden gemaakt met de overige Twentse gemeenten. Moeten bijvoorbeeld reizigers van Hengelo naar Enschede wel de boete op late reservering betalen? Gaat Enschede alleen binnen Enschede communiceren n.a.v. de tijdelijke opschortingsmaatregel? Binnen Twente worden nu al verschillende regels gehanteerd! Hoe wordt dit eenduidig naar de reizigers gecommuniceerd (bv via regiotaxitwente.nl)?
3. Is het College bereid het sturen van rekeningen tot 1 oktober a.s. niet uit te voeren maar contant te laten betalen tot de automatische incasso geregeld is? Dit om nog meer verwarring, brieven en aanpassingen om de website actueel te houden te voorkomen.

3. mvr. Visser-Voorn (EA) verrekening Ouderenkorting

Tijdens een wijkbijeenkomst in Boswinkel werd er een vraag gesteld over het terugvorderen van belastinggeld door de gemeente Enschede, als een burger met een WWB-uitkering naar een AOW-uitkering gaat (de zogenaamde ouderenkorting) .
Bij nader inzien heeft de gemeente toch afgezien van verrekening van de ouderenkorting. Mensen die al een brief hebben ontvangen hierover, worden ingelicht dat er geen verrekening meer zal plaatsvinden. Als mensen al geld hebben overgemaakt, zal dit geld teruggestort worden.

EnschedeAnders heeft hierover de volgende vragen:

1.Sinds wanneer vordert het college de ouderenkorting terug bij mensen die van de WWB naar de AOW gaan en om hoeveel mensen gaat het en hoe hoog is het bedrag dat teruggevorderd wordt / werd?

2. Waar wordt de dekking gevonden van het terugstorten van de ouderenkorting, dit ivm de Zomernota?

3.Wat zijn de beweegredenen dat het college eerst de belastingteruggave terugvorderde en nu ineens een ander standpunt heeft ingenomen?

Concept Besluitenlijst van de gemeenteraad maandag 3 juli 2017

	Aanwezig:	Dhr. G.O van Veldhuizen (voorzitter) en dhr. R.M. Jongedijk (raadsgriffier) en de leden: dhr. E.J.M. van der Aa, dhr. N. van den Berg, dhr. M. Braber, mevr. A.A. Broekman-Veltman, mevr. Z. Ceben, dhr. J. Diepemaat, dhr. V.H.A. van Dijk, dhr. P. van Ek, mevr. J.E.L Futselaar, Dhr. J.J. Gerard, dhr. M.C. Hoeksema, mevr. Y.A. Hümmels, mevr. J.M.J. Joosten, dhr. J. Kampman, dhr. J. Kerkwijk, mevr. A. Koç, dhr. J. Kort, dhr. R.R. Kreeft, dhr. M. Lagen, dhr. J.A. van Lijf, dhr. M.A. van Luttikhuizen, dhr. J.G.A. Nijhuis, dhr. C. Örnek, dhr. B. Overink, dhr. H. de Roode, dhr. B.J. Sanders, mevr. A. Sempel, dhr. J. Sundaram, dhr. W. Tekkelenburg, dhr. M.G.B. Teutelink, mevr. A.J. ten Thije, dhr. W van der Veen, dhr. L.P.W van der Velde, dhr. A.G.J. ten Vergert, mevr. G. Visser-Voorn, dhr. R. Wessels, dhr. W.J.J. Wijfjes, dhr. A. Yilmaz.
	Afwezig:	De heer G.J.S. Tillema

1. Opening.
De voorzitter meldt dat de heer Tillema met kennisgeving afwezig is.

2. Vragenhalfuur (art. 39 Reglement van Orde).
Er zijn geen vragen ingediend.

3. Vaststellen van de agenda.
- Verzoek agendering actuele motie “Verbreding A1 tot Azelo vervroegen” door de heer Kreeft (VVD).
Verzoek is ingewilligd, actuele motie wordt na de hamerstukken in behandeling genomen.

- Verzoek van mevr. Ten Thije (PvdA) om de behandeling van het raadsvoorstel Gewijzigd vaststellen bestemmingsplan “Buitengebied Noordwest – Lossersestraat 197” op te schorten.

Wethouder van Agteren verzoekt de raad om besluitvorming op dit raadsvoorstel voor 14 dagen aan te houden, zodat hij met betrokken partijen in gesprek kan gaan en zegt toe met een memo terug te komen met daarin een terugkoppeling over dit gesprek.
De raad stemt in, het raadsvoorstel “Gewijzigd vaststellen bestemmingsplan “Buitengebied Noordwest – Lossersestraat 197” is verdaagd naar 17 juli 2017.

4. Vaststellen van de besluitenlijst van de vergadering van 12 juni 2017.
De besluitenlijst is ongewijzigd vastgesteld.

5. Verlenging benoeming Klachtencommissaris.
De benoeming van mevrouw Mariëlle Veerman-Dronkert als interim klachtencommissaris is bij acclamatie verlengd tot 1 oktober 2017.

6. Bespreekpunten.

	onderwerp	verzonden	nummer	behandeld in
G 1	**Agenda voor Twente (Regionaal Investeringsprogramma 2018-2022)**	**9-6-2017**	**1700065257**	**Stedelijke cie. 19-6-2017**
Dictum: 1. De ambitie en de verantwoording daarover zoals neergelegd in de Agenda voor Twente, regionaal investeringsprogramma 2018-2022 vast te stellen; 2. In te stemmen met de financiering van de Agenda voor Twente en de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage hierin vast te stellen op €7.50 per inwoner per jaar voor de periode 2018-2022; 3. Een aanvullende gemeentelijke bijdrage van €5.—per inwoner per jaar vast te stellen voor de realisatie van de volledige ambitie en de nog vast te stellen concrete investeringsagenda.				

Stemverklaring: GL stemt tegen omdat op dit moment geen integrale afweging mogelijk is.

Beslissing op raadsvoorstel:
Conform raadsvoorstel met 35 stemmen voor (PvdA-D66-BBE-CDA-SP-CU-VVD-OPA-EA) en 3 stemmen tegen (GL).

6. **Hamerstukken**

	onderwerp	verzonden	nummer	behandeld in
B 1	Gemeenterekening 2016	7-6-2017	1700064709	Stedelijke cie. 26-6-2017

Dictum:
1. De Gemeenterekening 2016 vast te stellen.
2. In te stemmen met de bestemming van het voordelig jaarrekeningresultaat 2016 van 13,1 miljoen euro.
3. In te stemmen met de toevoeging aan de algemene reserve van 1,7 miljoen euro uit de reserve parkeergarage.
4. In te stemmen met mutaties in de reserves resulterend in een afname van de reserves met 23,7 miljoen euro.
5. Kennis te nemen van de rapportage van de accountant over 2016.

Beslissing op raadsvoorstel: conform raadsvoorstel.

C 1	Vaststellen bestemmingsplan “Drienerbraken – Kristalbad – Landgoed de Tolbeeck”. Vaststellen wijziging 89 Welstandsnota Enschede	6-6-2017	1700061177	Cie. Noord 20-6-2017

Dictum:
1. het bestemmingsplan “Drienerbraken - Kristalbad - Landgoed de Tolbeeck” vast te stellen
2. wijziging 89 Welstandsnota Enschede- Beeldkwaliteitsplan Villa de Tol en Landgoed de Tolbeeck vast te stellen.
3. geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het onder 1 genoemde bestemmingsplan vast te stellen.

Beslissing op raadsvoorstel: conform raadsvoorstel.

C 2	Beleidsplan openbare verlichting 2018-2021	15-5-2017	1700025405	Stedelijke cie. 19-6-2017

Dictum:
1. Het Beleidsplan openbare verlichting 2018-2021 vast te stellen;
2. Armaturen vervangen na de afschrijvingstermijn van 20 jaar, en niet pas als deze onherstelbaar defect zijn;
3. Voor de periode 2018-2021 in totaal een krediet van 3 mln. toe te kennen voor vervanging van armaturen en lichtmasten;
4. ‘Reserve kapitaallasten openbare verlichting’ in te stellen om fluctuaties van het vervangingsplan op te vangen.

Beslissing op raadsvoorstel: conform raadsvoorstel.

C 3	Gewijzigd vaststellen “bestemmingsplan Buitengebied Zuidoost – Oude Haaksbergerdijk 300”	6-6-2017	1700059735	Cie. Zuid 13-6-2017

Dictum:

1. het bestemmingsplan “Buitengebied Zuidoost – Oude Haaksbergerdijk 300” gewijzigd vast te stellen;
2. geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het onder 1 genoemde bestemmingsplan vast te stellen.

Beslissing op raadsvoorstel: conform raadsvoorstel.

D 1	Verzoek invoering Bedrijven Investerings Zone “Euregio Bedrijvenpark I (BIZ)	23-5-2017	1700047888	Cie. Oost 27-6-2017

Dictum:

De Verordening Bedrijven Investeringszone (BIZ) Euregio Bedrijvenpark I vast te stellen, op grond waarvan:

1. Het gebied (zie bijlage) Euregio Bedrijvenpark I wordt aangewezen als Bedrijveninvesteringszone (BIZ);
2. Van gebruikers en bij leegstand van eigenaren van onroerende zaken binnen de BI-zone een BIZ-bijdrage wordt geheven;
3. De Stichting BIZ Euregio Bedrijvenpark I uit de opbrengst van de heffing een subsidie wordt verleend voor activiteiten zoals deze zijn opgenomen in hun meerjarenplan.

Beslissing op raadsvoorstel: conform raadsvoorstel.

E 1	Meerjarenperspectief Grondbedrijf (MPG) 2017	12-6-2017	1700060125	Stedelijke cie. 26-6-2017

Dictum:

1. Kennis te nemen van het gegeven dat de boekhoudkundige regels aangeven dat de usseleres een andere plek op de balans heeft gekregen;
2. In te stemmen met de in 2016 uitgevoerde kwaliteitsverbetering binnen het plangebied Vaneker (deels plangebied Zuidkamp en deels De Schil) en de hieruit voortvloeiende compensatie-bijdrage van circa € 600.000;
3. Het Meerjarenperspectief Grondbedrijf (MPG) 2017 vast te stellen en daarbij de opgelegde geheimhouding ten aanzien van bijlage 3 “MPG 2017 deel 2” bekrachtigen.

Beslissing op raadsvoorstel: conform raadsvoorstel.

F 1	Wijziging subsidieverordening Sport	9-6-2017	1700063917	Stedelijke cie. 19-6-2017

Dictum:

1. De gewijzigde subsidieverordening sport vast te stellen en in te laten gaan op 1 augustus 2017. Daarmee, als uitwerking van de vastgestelde sportnota, specifiek de volgende besluiten te nemen:
    - A Aan te sluiten bij de vastgestelde richtlijnen van de Algemene Subsidie Verordening (ASV) waarbij voor verenigingen beneden de €10.000,00 de subsidie gelijk wordt vastgesteld bij verlening.
    - B Extra artikel opnemen om incidentele subsidies te kunnen verstrekken voor het mogelijk maken van fusies in de sport.
    - C Apart artikel opnemen waarin duidelijker is opgenomen dat studentenverenigingen, die reeds via de sportkoepel van de Universiteit Twente gesubsidieerd worden, buiten de subsidieverordening vallen.
    - D De maatschappelijke activiteitenlijst is tekstueel aangepast en hiermee versimpeld.

Beslissing op raadsvoorstel: conform raadsvoorstel.

Concept Besluitenlijst van de gemeenteraad maandag 3 juli 2017

De ingebrachte actuele motie wordt behandeld.

Motie 1, dhr. Kreeft (VVD) mede namens de fracties BBE, OPA en EA.nl, "Verbreding A1 tot Azelo vervroegen", inhoudende:

- Samen met de 13 andere Twentse gemeenten en de provincie Overijssel, zo spoedig mogelijk een gezamenlijke lobby op te starten richting de Haagse politiek om de verbreding van de A1 tot aan Azelo *direct* te laten volgen op de geplande verbreding tot Rijssen (einddatum 2020).
- En hiermee te beginnen door deze motie met vereende kracht (de Twentse gemeenten en provincie Overijssel) onder de aandacht van de Tweede Kamer en de Minister van I&M te brengen.

Na bespreking is de motie ingetrokken en wordt deze motie op een nader te bepalen moment en vorm met bredere steun en draagkracht opnieuw aangeboden aan het college.

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- A

Onderwerp	Zomernota 2017		
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg (agendaletter B)		
Programma	*CS*	Aangeboden aan Raad	14 juni 2016
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. Het college op te dragen om een programmabegroting 2018-2021 op te stellen gebaseerd op het scenario 'Evenwichtige keuzes';
2. De speciale set bezuinigingsmaatregelen, ter hoogte van 2,7 miljoen euro, vast te stellen vooruitlopend op de programmabegroting 2018-2021;
3. Het college de opdracht te geven om de gevolgen van de 'Afspraken Regionale Bedrijventerreinen Programmering Twente 2017-2020' verder uit te werken en uiterlijk in oktober 2017 een nader voorstel (gericht op besluitvorming, uitname van bedrijventerreinlocaties uiterlijk in 2019) aan de raad voor te leggen;
4. Een bedrag van 9,8 miljoen euro uit de algemene reserve (vanuit toevoeging rekeningresultaat 2016) in te zetten op het tekort 2017;
5. Akkoord te gaan met een krediet van 0,9 miljoen euro ten behoeve van aanpassingen van de hal Stadskantoor en dit te dekken uit het product interne dienstverlening;
6. De overige beslispunten m.b.t. 'stand van zaken 2017' (bijlagen 1, 2 en 3 van het zomernotadocument) vast te stellen en de gemeentebegroting 2017-2020 overeenkomstig aan te passen;
7. De zomernota 2017, met inachtneming van bovenstaande beslispunten, vast te stellen.

Inleiding
In de door u vastgestelde vierjaren programmabegroting 2015-2018 staat het beleid voor de komende vier jaren beschreven. De thema's uit het coalitieakkoord zijn vertaald in deze begroting. De programmabegroting 2018-2021 betreft het laatste jaar van de vierjarenbegroting.
De Zomernota 2017 geeft inzicht in de stand van zaken van het lopende jaar, zowel beleidsmatig als financieel. Daarnaast bevat de Zomernota het financieel middelenkader ten behoeve van de begroting 2018-2021.

Beoogd resultaat
Om te kunnen bepalen of de begroting op koers ligt of dat er nog moet worden bijgestuurd is inzicht nodig in de stand van zaken van het lopende jaar en in de toekomstige ontwikkelingen. Dit wordt in de Zomernota weergegeven. De inzet van de Zomernota is echter tweeledig: het oplossen van de problemen van vandaag en investeren in morgen. Daarom bevat de Zomernota ook een kader voor de begroting van het volgend jaar. De raad geeft daarmee richting aan de bezuinigen en investeringen die op de verschillende terreinen moeten worden doorgevoerd, met als resultaat een sluitende meerjarenbegroting. Deze wordt later dit jaar vastgesteld.

Hoofdstuk 1: de beleidsbrief
Op de kop af drie jaar geleden presenteerden wij ons coalitieakkoord voor de periode 2014-2018. Een akkoord dat realistisch en ambitieus wilde zijn met een duidelijke richting voor stad en bestuur. Toen we het akkoord schreven hadden we de verwachting dat er bezuinigingsmaatregelen zouden moeten komen, maar tegelijk wilden we ook investeren in de stad. In de afgelopen jaren hebben we telkens de balans gezocht tussen investeren en bezuinigen. Door het zware weer is en was het niet altijd eenvoudig om te doen wat goed is voor de stad. Maar desondanks is het ons gelukt om verder te werken aan duurzame financiële soliditeit en de economische versterking van onze gemeente en de regio voor de lange termijn.
Een stad als Enschede moet zich voortdurend blijven ontwikkelen. Dat hebben we al vaker geconstateerd. Het is aan ons om steeds nadrukkelijker posities te bepalen en evenwichtige keuzes te maken. Ook in deze Zomernota met daarin een nieuwe financiële opgave maar zeker ook de noodzaak om te blijven investeren in de stad. Ondanks het gevoel van trots over wat in deze coalitieperiode is bereikt, is realisme geboden als we een financieel gezonde gemeente willen blijven. De bezuinigingen die in de afgelopen jaren al zijn doorgevoerd en ook nu weer voor ons liggen hebben ons er niet van weerhouden te kiezen voor een gezonde samenhang tussen wat kan en wat moet; hogere arbeidsparticipatie, talent aantrekken, ontwikkelen en vasthouden, een goede bereikbaarheid en een duurzame samenleving, vergroten de kansen op economische – en sociale voorspoed

voor Enschede en de regio. Daarbij tekenen we aan dat de dilemma's waar we voor staan, voor een groot deel veroorzaakt worden door de manier waarop het Rijk ons voor financiële uitdagingen stelt.
Wij vertrouwen erop dat we met deze Zomernota een goede opmaat aanbieden om vol vertrouwen en samen met de gemeenteraad een begroting op te stellen die duurzaam, sterk en klaar is voor de volgende raadsperiode.

Hoofdstuk 2: Financieel middelenkader
Gelet op de forse opgave waarvoor onze gemeente staat, hebben we ervoor gekozen om de raad diverse scenario's voor te leggen. Elk scenario bevat een verschillend pakket aan intensiverings- en dekkingsmaatregelen. Op deze manier willen we het debat over de Zomernota in uw raad faciliteren. Het gaat om de volgende scenario's:
I *'Waar het probleem zich voordoet, lossen we het op'*
II *'Uitstel van keuzes'*
III *'Niet investeren'*
IV *'Saneren én investeren'*
V *'Evenwichtige keuzes', het scenario van het college*

Scenario V leidt tot sluitende begroting in 2018, een gering begrotingstekort in 2019 en tot begrotingsoverschotten in 2020 en 2021. Omdat in 2021 sprake is van een begrotingsoverschot en structurele uitgaven worden gedekt met structurele middelen voldoet de gemeente aan het financieel toetsingskader van de provincie Overijssel die als toezichthouder optreedt.

(in miljoenen euro)	2018	2019	2020	2021
Saldo middelenkader bij PB'17-'20	0,1	0,5	0,6	0,6
Externe effecten	2,6	4,4	2,9	2,8
Knelpunten sociaal domein	-14,1	-15,0	-16,0	-16,8
Knelpunten overige onderdelen	-3,0	-3,1	-3,3	-3,3
Opgave	**-14,4**	**-13,2**	**-15,8**	**-16,8**
Intensiveringen scenario 'Evenwichtige keuzes'	-4,1	-5,7	-6,2	-6,8
Dekkingsmaatregelen scenario 'Evenwichtige keuzes'	18,5	18,4	23,5	24,7
Saldo scenario 'Evenwichtige keuzes'	**0,0**	**-0,4**	**1,5**	**1,2**

Weerstandsvermogen:
Voor de Zomernota is een globale prognose gemaakt van de ontwikkeling van de ratio weerstandsvermogen op basis van het scenario 'Evenwichtige keuzes':

	2017	2018	2019	2020	2021
Ratio	1,0	0,8	1,0	1,4	1,6

Deze ratio bevindt zich (met uitzondering van het jaar 2018) binnen de door de raad vastgestelde wenselijke bandbreedte van 1,0-1,4. Dat de ratio in 2018 onder de 1,0 uitkomt, is de uitkomst van besluiten uit eerdere IPC-producten die door uw Raad zijn vastgesteld.

Hoofdstuk 3: Stand van zaken 2017
Hoofdstuk 3 van de Zomernota bevat de stand van zaken over het lopende jaar. Bij de vaststelling van de richtlijnen hebben we afgesproken dat hierin zowel financieel als beleidsmatig uitsluitend op afwijkingen wordt gerapporteerd. Dit betekent dat groene bullets niet worden toegelicht. Enige uitzondering hierop is als een onderwerp zeer politiek relevant is.

Het resultaat, na inzet van de bijsturingsmaatregelen, de inzet van het jaarrekeningenresultaat van 9,8 miljoen euro èn de inzet van het voordeel uit de meicirculaire, bedraagt 0,6 miljoen euro negatief. Het blijft daarmee binnen het maximaal toegestane tekort van 1 miljoen euro op het lopende jaar. Er is een strakke regie en monitor georganiseerd op de ontwikkelingen in 2017. In het najaar zullen we conform de afspraken met uw raad een actualisatie opstellen over de financiële stand van zaken 2017 en u daarover informeren.

In bijlage 1, 2 en 3 van de Zomernota zijn de beslispunten over 2017 opgenomen.

Argumenten

1.1 omdat dit scenario volgens het college evenwichtige keuzes bevat.
Dit scenario bevat, wat het college betreft evenwichtige keuzes. Een juiste balans tussen het investeren in de stad wat noodzakelijk is voor de verdere ontwikkeling van onze stad en het nemen van maatregelen om te komen tot een structureel sluitende begroting, waarbij de mensen die het nodig hebben ondersteuning blijven houden.

2.1 Zodat het besluit over deze specifieke maatregelen een financieel effect kan opleveren in het jaar 2018.
Sommige pijnlijke maatregelen – waarvan het college zich terdege bewust is – vereisen de nodige zorgvuldigheid en voorbereiding willen deze in 2018 effect sorteren. Daarnaast is in het kader van behoorlijk bestuur tijdige besluitvorming voor deze maatregelen noodzakelijk. Om die reden wordt aan de raad vooruitlopend op de begroting reeds nu een besluit om vaststelling gevraagd. De maatregelen zijn in onderstaande tabel opgenomen en kennen een financieel effect in 2018 van 2,7 miljoen euro.

Maatregel	Financieel effect in 2018 (*1.000 euro)
Vrijval eigen middelen als gevolg van extra rijksmiddelen voor kinderen in armoede	500
Stoppen met het mantelzorgcompliment in 2018	300
Geen kerstpakketten meer bij SW bedrijf	40
Inzet vernieuwing maatschappelijke ondersteuning (niet voortzetten HHT met ingang van 2018)	400
Loon- prijscompensaties subsidies gemeentebreed niet toekennen voor 2018	1.200
Korting op de wijkbudgetten	300
Totaal	**2.740**

3.1 De afspraken regionale bedrijventerreinen moeten vertaald worden in gevolgen; voorstel waarbij per 1 juli 2020 vraag en aanbod in Enschede in balans zijn gebracht.
Enschede heeft een overaanbod van 42,6 hectare. Dit blijkt uit de regionale afspraken bedrijventerreinen die in opdracht van de provincie Overijssel zijn gemaakt. De mogelijkheden om in Enschede 42,6 hectare uit de markt te nemen worden uitgewerkt in het voorstel dat het college, uiterlijk in oktober, aan u voorlegt.

4.1 Een bedrag van 9,8 miljoen euro uit de algemene reserve in te zetten op het verwachte tekort 2017.
Gelet op het forse verwachte tekort in 2017 wordt voorgesteld 9,8 miljoen euro uit de algemene reserve (zijnde het rekeningresultaat 2016) in te zetten voor het dekken van dit tekort.

5.1 De geconstateerde problematiek in het Stadskantoor voor zowel inwoners als medewerkers (gemeente en UWV) kan hierdoor opgelost worden.
Dit betreft een budgetneutrale oplossing. Voor de bijbehorende kapitaallasten is dekking beschikbaar vanuit aanvullende huuropbrengsten en vrijval kapitaallasten Werkplein.

6.1 Overige beslispunten met betrekking tot de stand van zaken 2017 vast te stellen zodat de programmabegroting 2017 hierop aangepast kan worden.
Beslispunt 4 en 5 zijn onderdeel van bijlage 1 van het zomernotadocument. Om te voorkomen dat deze over het hoofd worden gezien zijn deze hier apart vermeld. De overige beslispunten zijn in bijlage 1, 2 en 3 van het zomernotadocument opgenomen en worden hier niet apart toegelicht. Bijlage 1 betreft een samenvatting van de beslispunten uit hoofdstuk 3, bijlage 2 betreft technische wijzigingen en bijlage 3 betreft de begrotingswijzigingen als gevolg van de besluiten uit bijlage 1 en 2.

7.1 Zomernota vaststellen
In lijn met de nieuwe financiële verordening wordt de Zomernota door de gemeenteraad vastgesteld. De vaststelling heeft betrekking op de nummers 1 tot en met 6 van het dictum. In het voortraject is in de rekeningencommissie en het presidium over het mee te geven kader gesproken.

Kanttekeningen

2.1 Als de specifieke set maatregelen niet vastgesteld wordt, dan zal het financiële effect pas in 2019 optreden.
Uitgaande van besluitvorming bij de programmabegroting 2018 ontstaat er dan een tekort in het middelenkader voor het jaar 2018.

3.1 Als Enschede vraag en aanbod niet in balans brengt dan voldoen we niet aan de regionale afspraken.
Dit kan discussie opleveren bij het in procedure brengen van goede, nieuwe plannen. Tevens kan dit een ongewenst effect hebben op de ruimtelijke kwaliteit. Er zijn diverse plannen 'on hold' gezet gedurende de discussie over de regionale programmering. De betrokken gemeenten én bedrijven willen daar nu mee verder. Overaanbod staat ook de ontwikkeling van nieuwe, kansrijke terreinen zoals Technology Base in de weg.
Het effect op de ruimtelijke kwaliteit van het in uitgifte nemen van alle hectares kan zijn dat er halfvolle terreinen komen of wellicht (tijdelijk) leegstand op bestaande terreinen.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
Bijdragen aan duurzaamheid zijn in de Zomernota opgenomen.
Daarnaast wordt de Zomernota uitsluitend digitaal verzonden en zijn er geen geprinte exemplaren.

Kosten, opbrengsten, dekking
In de hoofdstukken 2 en 3 van de Zomernota beschrijven we de ontwikkelingen en stand van zaken van het financieel middelenkader voor de jaren 2017 en 2018-2021.

Communicatie
Er is een communicatieplan opgesteld om zowel de interne organisatie als de externe organisaties tijdig en goed te informeren over de maatregelen in de Zomernota.

Vervolg
In de Zomernota is het middelenkader 2018-2021 opgenomen. Na vaststelling van de Zomernota in uw raad zullen de uitkomsten verwerkt worden in de programmabegroting 2018-2021.

Bijlagen
1. Zomernota 2017
2. Persbericht

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

De loco-Secretaris,	**de Burgemeester,**
E.A. Smit	dr. G.O. van Veldhuizen

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

---

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	dr. G.O. van Veldhuizen

Gemeente Enschede

Zomernota 2017

enschede.nl

Zomernota 2017

-19%

Afname woninginbraken tov 2013. Aantal woninginbraken is 19% afgenomen t.o.v. 2013. 961 in 2013, 785 in 2017.

21 hectare zonnepanelen

Aanwijzing locaties voor zonne-energie. In deze coalitieperiode ten minste 21 hectare voor zonnepanelen.
Nu reeds 24 hectare aan zonnepanelen vergund!

10,3 mln mensen

bezoeken jaarlijks de Enschedese binnenstad.

Wijkgericht werken

Met 19.300 inwoners voor maatwerkvoorzieningen Wmo en Jeugdhulp

Groene leges; lagere leges voor groene bouwplannen

Regeling is in 2016 tot stand gebracht en was effectief. Wegens grote toeloop (en de daarmee samenhangende financiële claim) is de regeling stop gezet. Bij de gemeenteraad ligt op dit moment een voorstel om de regeling voor een beperktere categorie van gevallen te heropenen.

1%

is de stijging van het aantal mensen met een Participatiewet uitkering. Landelijk was deze stijging 3,6%.

61,5%

arbeidsparticipatie in Enschede. Dat is een daling van 1,2% t.o.v. 2015.

Lokale Educatieve Agenda

Subsidieregeling uit LEA is massaal benut. Deze voorzien duidelijk in behoefte binnen de kinderopvang en onderwijs.

Transformatie-agenda Sociaal Domein

Inzet op preventie, zelfredzaamheid en inclusie.

67% lager

Enschede heeft een lagere schuld ten opzichte van de benchmark gemeenten. 67% t.o.v. 130%.

Aanpakken ondermijnende criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit is niet altijd zichtbaar maar heeft wel zichtbare gevolgen. Verloedering op straat, verwaarlozing van panden, mensenhandel, drugshandel en afpersing leiden tot problemen in de maatschappij.

* Locatie van de afbeeldingen op de kaart zijn illustratief

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **3**

1. Duurzaam Samen Sterker: Evenwichtige Keuzes Voor Een Duurzame Toekomst **4**

2. Middelenkader 2018-2021 ..... **6**

2.1. Scenario's 6
2.2. Financiële opgave 10
2.3. Intensiveringen 20
2.4. Dekkingsmaatregelen 26
2.5. Overzicht invulling taakstellingen 43
2.6. Bedrijventerreinen 44
2.7. Weerstandsvermogen 45
2.8. Overige risico's 46

3. Stand van Zaken 2017 ..... **48**

3.1. Inleiding 48
3.2. Maatschappelijke ondersteuning 52
3.3. Versterken economie 59
3.4. Duurzame leefomgeving 68
3.5. Dienstverlening en financieel beleid 76

Bijlage 1 Beslispunten **84**

Bijlage 2 Technische wijzigingen **85**

Bijlage 3 Begrotingswijzigingen **102**

1. Duurzaam Samen Sterker: Evenwichtige Keuzes Voor Een Duurzame Toekomst

Op de kop af drie jaar geleden presenteerden wij ons coalitieakkoord voor de periode 2014-2018. Een akkoord dat realistisch en ambitieus wilde zijn met een duidelijke richting voor stad en bestuur. Toen we het akkoord schreven hadden we de verwachting dat er bezuinigingsmaatregelen zouden moeten komen, maar tegelijk wilden we ook investeren in de stad. In de afgelopen jaren hebben we telkens de balans gezocht tussen investeren en bezuinigen. Door het zware weer is en was het niet altijd eenvoudig om te doen wat goed is voor de stad. Maar desondanks is het ons gelukt om verder te werken aan duurzame financiële soliditeit en de economische versterking van onze gemeente en de regio voor de lange termijn.

Een stad als Enschede moet zich voortdurend blijven ontwikkelen. Dat hebben we al vaker geconstateerd. Het is aan ons om steeds nadrukkelijker posities te bepalen en evenwichtige keuzes te maken. Ook in deze Zomernota met daarin een nieuwe financiële opgave maar zeker ook de noodzaak om te blijven investeren in de stad. Ondanks het gevoel van trots over wat in deze coalitieperiode is bereikt, is realisme geboden als we een financieel gezonde gemeente willen blijven. De bezuinigingen die in de afgelopen jaren al zijn doorgevoerd en ook nu weer voor ons liggen hebben ons er niet van weerhouden te kiezen voor een gezonde samenhang tussen wat kan en wat moet; hogere arbeidsparticipatie, talent aantrekken, ontwikkelen en vasthouden, een goede bereikbaarheid en een duurzame samenleving, vergroten de kansen op economische – en sociale voorspoed voor Enschede en de regio. Daarbij tekenen we aan dat de dilemma's waar we voor staan, voor een groot deel veroorzaakt worden door de manier waarop het Rijk ons voor financiële uitdagingen stelt.

Investeren in kansen
Investeren in talent, techniek en mobiliteit is belangrijk voor Enschede en Twente, daarom is het een belangrijk speerpunt in de nieuwe agenda voor de 14 Twentse gemeenten. Door te investeren in de middelen die onze doelen mogelijk maken, verleiden we anderen ook om te investeren in de aantrekkelijkheid van onze stad. Daarmee richten we ons geld op (nieuwe) kansen die Enschede biedt als grootste grensstad.

De verbinding en relatie met onze Duitse buren heeft de afgelopen periode op verschillende manieren een impuls gekregen. Zo krijgt het Duits een grotere rol in ons onderwijs via de Lokale Educatieve Agenda (LEA). Samen met de focus op Wetenschap en Techniek zorgt dit voor een maximale voorbereiding van leerlingen op hun toekomst. Er is inmiddels een groep van zowel landelijke en regionale ambassadeurs ontstaan. Met concrete acties zoals het project "Spreek je Buurtaal" waarin enkele Enschedese basisscholen participeren. Er wordt een Euregionale docenten pool Duits opgericht. De focus op de Duitse arbeidsmarkt heeft er toe geleid dat hiermee een nieuw, steeds beter toegankelijk en groeiend werkgebied voor Enschedese bijstandsgerechtigden is ontstaan. Mede hierdoor lijkt Enschede op basis van de meeste recente cijfers voor 2017 geen beroep meer te hoeven doen op de vangnetregeling van het Rijk, omdat het verwachte tekort voor het eerst sinds jaren onder het eigen risico zou kunnen komen.

Aantrekkelijke stad om te wonen en te werken
Het aantal bezoekers aan de binnenstad en de culturele voorzieningen stijgt, de winkelleegstand daalt en het aantal banen neemt toe. De nominatie voor beste binnenstad van Nederland vormt de bevestiging van de goede koers die Enschede heeft ingezet. Kennispark heeft zich de afgelopen periode goed ontwikkeld en heeft een goede positie kunnen verwerven in Twente en Overijssel. Ook voor de luchthaven geldt dat die zich goed ontwikkelt; het aantal hectares natuur is verder uitgebreid en sinds dit jaar wordt er weer

gevlogen. Enschede blijft een aantrekkelijke stad om in te wonen, te werken en te leven, daarbij houden we voortdurend oog voor kwaliteit. Om die aantrekkelijkheid te ondersteunen en te kunnen blijven waarmaken, zetten we ons voortdurend in om meer inzicht te krijgen in onzichtbare problemen en ondermijning. Daarnaast is in maart een nieuw veiligheidsplan vastgesteld door de gemeenteraad, waarvan we op dit moment de prioriteiten uitvoeren.

Oog houden voor mensen die ondersteuning nodig hebben
We hebben de afgelopen jaren veel energie gestoken in de voorbereiding en invoering van de Participatiewet, de Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning in 2014 en 2015 (ook bekend als de decentralisaties). Daarnaast was er nog de omslag naar nieuwe systemen en werkwijzen met nieuwe partners in 2015 en 2016 én de hervorming van het sociaal domein vanaf 2016. Deze processen hebben al tot mooie resultaten geleid, maar geven ook uitdagende vraagstukken die nog voor ons liggen. Zo is in het kader van Beschermd Wonen door zorgaanbieders zelf een kwaliteitskader beschermd wonen opgesteld, dit is uniek in Nederland. Door dit kwaliteitskader is er nu betere zorg in de vorm van Zorg in natura. De ondersteuning bij het huishouden is opnieuw georganiseerd waarbij het resultaat voorop staat. Veel zorg wordt nu aangeboden via de wijkteams en er is meer ondersteuning voor mantelzorgers die dit nodig hebben. Voor alle nieuwe Enschedeërs hebben we een programma ‘thuis voelen en meedoen’ ontwikkeld.

Via de transformatieagenda sociaal domein zijn diverse innovatieve projecten gestart zoals de Inclusieve stad, Social Impact Bond Werken in Duitsland, Alles-in-1-school, Sportregisseurs, ondersteuning voor kinderen bij echtscheidingen en Twentse Zorgacademie. We handhaven strakker, zodat er minder sprake is van fraude of incidenten.

De aanpak van de Enschedese arbeidsmarkt (EAA) is de afgelopen jaren effectief gebleken. De persoonlijke en maatwerkgerichte benadering van bijstandsgerechtigden (RAP) heeft er onder andere toe geleid dat de toename van het bijstandsbestand in 2016 beperkt is gebleven tot één procent. Landelijk was deze stijging bijna vier procent.

Met deze Zomernota maken we evenwichtige keuzes als het om de financiële toekomst van Enschede en de volgende collegeperiode (2018-2022) gaat. Het college heeft geworsteld met het dilemma om een goed evenwicht te vinden tussen investeren en het maken van keuzes die die pijn doen. In de Zomernota worden verschillende scenario’s geschetst hoe daar mee om te gaan. De scenario’s worden in paragraaf 2.2 van deze Zomernota verder toegelicht.

Wij vertrouwen erop dat we met deze Zomernota een goede opmaat aanbieden om vol vertrouwen en samen met de gemeenteraad een begroting op te stellen die duurzaam, sterk en klaar is voor de volgende raadsperiode.

2. Middelenkader 2018-2021

2.1. Scenario's

Leeswijzer

Gelet op de forse opgave waarvoor onze gemeente staat, hebben we gekozen om de raad diverse scenario's voor te leggen. Elk scenario bevat een verschillend pakket aan intensiverings- en dekkingsmaatregelen. Op deze manier willen we het debat over de Zomernota in uw raad faciliteren.

In de onderstaande tabel zijn vijf scenario's in verschillende kleuren weergegeven. Het eerste blok (van 'saldo middelenkader bij PB'17-'20' tot en met 'startstreep') betreft onderdelen die in alle scenario's moeten worden meegenomen. Vervolgens is een blok 'Intensiveringspakketten' opgenomen. Dit betreft diverse investeringen in de verschillende begrotingsprogramma's. In het blok 'Dekkingsmaatregelen' zijn maatregelen opgenomen uit de verschillende begrotingsprogramma's. Tot slot zijn onder 'Zomernota scenario's' de vijf scenario's opgenomen met het resultaat voor het begrotingssaldo voor de jaren 2018-2021.

Voorbeeld: het scenario 'Niet investeren' (S3, het oranje scenario) bevat de maatregelen die voorzien zijn van 'x' uit het overzicht (zie de oranje kolom). Aangezien in dit scenario niet wordt geïnvesteerd, zijn de maatregelen uit de 'Intensiveringspakketten' niet opgenomen. Dit scenario leidt tot een begrotingsoverschot van 3,0 miljoen euro in 2018 oplopend naar een begrotingsoverschot van 5,1 miljoen euro in 2021. Op een vergelijkbare manier moeten ook de andere scenario's te worden gelezen.

In de paragrafen 2.2 tot en met 2.4 worden de financiële opgave, de intensiverings- en de dekkingsmaatregelenpakketten inhoudelijk toegelicht.

Scenario's Zomernota 2017									
In miljoen euro	S1	S2	S3	S4	S5	2018	2019	2020	2021
Saldo middelenkader bij PB'17-'20	X	X	X	X	X	0,1	0,5	0,6	0,6
Externe effecten	X	X	X	X	X	2,6	4,4	2,9	2,8
Knelpunten sociaal domein	X	X	X	X	X	-14,1	-15,0	-16,0	-16,8
Knelpunten overige onderdelen	X	X	X	X	X	-3,0	-3,1	-3,3	-3,3
Opgave						**-14,4**	**-13,2**	**-15,8**	**-16,8**
Intensiveringen									
A. Economie basis				X	X	-2,6	-2,7	-2,7	-2,2
B. Economie plus				X		-0,4	-0,4	-0,4	-0,5
C. Bereikbaarheid				X*	**X***	-0,1	-0,5	-0,9	-1,2
D. Binnenstad				X	X	0,0	-0,1	-0,2	-1,0
E. Groene leges				X		-0,3	0,0	0,0	0,0
F. Duurzaamheid				X	X	-0,1	0,0	0,0	0,0
G. Openbare Ruimte				X	X	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
H. Versterking sociaal domein	X			X	X	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
I. Stedelijke voorzieningen (ijsbaan en theater)				X	X	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
J. Flankerend Beleid				X	X	0,0	-0,7	-0,7	-0,7
K. Klachtencommissaris, LHTBI beleid, intensivering inkoop				X	X	-0,1	-0,4	-0,4	-0,4
L. Overige intensiveringen				X		-1,1	-1,1	-0,8	-0,8
Totaal						**-5,9**	**-7,1**	**-7,4**	**-8,1**
Dekkingsmaatregelen									
I. Transformatie sociaal domein	X		X	X	X	4,2	6,5	8,2	10,5
II. Sociaal domein versoberen	X		X	X	X	1,4	3,3	3,8	4,3
III. Sociaal domein Terug naar minimum	X			X		1,1	2,5	2,5	2,5
IV. Onderwijs	X		X	X	X	0,8	0,3	0,3	0,3
V. Vrijval onderbestede middelen en sept circulaire	X	X	X	X	X	3,9	3,9	5,2	5,6
VI. Kasschuif		X	X	X	X	2,5	-1,3	0,0	-1,3
VII. Algemene ingrepen (kaasschaaf)			X	X	X	3,0	1,3	1,3	1,3
VIII. Versoberende maatregelen in fysiek domein en stadsdelen			X	X	X	1,2	0,6	0,5	0,5
IX. Cultuur			X	X	X	0,1	0,2	0,4	0,5
X. Opbrengsten Parkeerbedrijf				X*	**X***	0,1	0,5	0,9	1,2
XI. Openbare ruimte en wijkbudgetten op minimumniveau				X		1,0	2,0	2,0	2,0
XII. Verhogen OZB				X		2,0	2,0	2,0	2,0
XIII. Verhogen OZB, alleen woonlasten						0,9	0,9	0,9	0,9
XIV. Taakstelling organisatie				X	X	1,0	1,7	1,7	1,7
XV. Fictieve subsidiestop		X				0,0	11,0	11,0	11,0
XVI. Dividend Twence	X	X	X	X	X	0,3	1,3	1,3	0,0
Totaal						**23,5**	**36,8**	**42,0**	**43,2**
Zomernota scenario's									
Scenario "Waar het probleem zich voordoet, lossen we het op"						-3,6	3,8	4,6	5,6
Scenario "Uitstel van keuzes"						-7,7	1,7	1,6	-1,5
Scenario "Niet investeren"						3,0	3,1	5,2	5,1
Scenario "Saneren én investeren"						2,4	4,6	6,9	6,4
Scenario "Evenwichtige keuzes"						0,0	-0,4	1,5	1,2

* Het voorstel van het College is dat de intensivering die in rij C (Bereikbaarheid) is opgenomen, wordt gedekt door de inkomsten uit rij X (Opbrengsten Parkeerbedrijf). Als de intensiveringsmaatregel vervalt, dan vervalt ook de extensiveringsmaatregel.

Toelichting per rij

Opgave:

- Saldo middelenkader bij PB'17-'20: betreft saldo uit PB '17-'20
- Externe effecten: Loon/prijs/rente effecten, Gemeentefonds (septembercirculaire/meicirculaire), Vennootschapsbelasting;
- Knelpunten sociaal domein: WMO, Jeugdhulp, BUIG, Sociale Werkvoorziening, Vervoer
- Knelpunten overige onderdelen

Intensiveringen:

A. Economie basis: Kennispark, Agenda voor Twente, Smart Cities,
B. Economie plus: Internationaal, regionale marketing, Strategishe Agenda Onderwijs
C. Bereikbaarheid: Fonds investeringen bereikbaarheid. Gekoppeld aan Opbrengsten

Parkeerbedrijf
D. Binnenstad: bedrag voor Kop Boulevard en fonteinen
E. Groene leges
F. Duurzaamheid: Enschede Wekt Op
G. Openbare Ruimte: Maaibeleid
H. Handhaving sociaal domein
I. Stedelijke voorzieningen (ijsbaan en theater)
J. Flankerend Beleid
K. Klachtencommissaris (programma Goed Bestuur), LHTBI beleid, intensivering inkoop
L. Overige intensiveringen: handhaving brommers, stadsbank, acquisitie, innovatie, cultuurhististorie, extra inzet leerplicht.

Dekkingsmaatregelen:

I. Transformatie sociaal domein: Versnellen maatregelen transformatie sociaal domein
II. Sociaal domein versoberen
III. Sociaal domein Terug naar minimum: Taken sociaal domein op minimum niveau
IV. Onderwijs: Inzet onderwijs focussen op kwetsbare kinderen
V. Vrijval onderbestede middelen en septembercirculaire: Vrij inzetbare middelen, financiële maatregelen
VI. Kasschuif: Doorschuiven fysieke investeringen en kasschuif Parkeren
VII. Algemene ingrepen (kaasschaaf): Geen indexering subsidies, effect verplichtingenstop, bedrijfsvoering
VIII. Versoberende maatregelen in fysiek domein en stadsdelen: Openbare ruimte, stadsdeelgewijs werken, Binnenstad
IX. Cultuur: Herstructurering cultuur organisatie
X. Hogere opbrengst Parkeren: Parkeerbedrijf, gekoppeld aan intensivering bereikbaarheid
XI. Openbare ruimte en wijkbudgetten op minimumniveau: Terug naar minimum in fysiek domein
XII. Verhogen OZB: vijf procent verhoging OZB
XIII. Verhogen OZB, alleen woonlasten: Een vijf procent OZB verhoging voor alleen de woningeigenaren
XIV. Taakstelling organisatie: Taakstelling om personeel vrij te maken voor intensiveringen
XV. Fictieve subsidiestop: Subsidies stoppen vanaf 2019. Keuze aan nieuwe Raad
XVI. Dividend Twence: Prognose winstverwachting Twence.

Zomernota scenario's:

Scenario I: 'Waar het probleem zich voordoet, lossen we het op'
In dit scenario nemen we de financiële spelregels uit het coalitieakkoord letterlijk als uitgangspunt: Rijksbezuinigingen en tekorten worden opgevangen op de plek waar ze ontstaan. Daarnaast wordt er in dit scenario niet geïnvesteerd in de stad. Op basis van het uitgangspunt worden inwoners die aangewezen zijn op ondersteuning onevenredig hard getroffen. Met het hanteren van deze ' platte' hard boekhoudkundige lijn bestaat de kans dat we de mensen die het echt nodig hebben niet meer kunnen ondersteunen. Dit scenario leidt tot een begrotingstekort van 3,7 miljoen euro in 2018 en tot begrotingsoverschotten vanaf 2019. Hier kiezen we als college niet voor.

Scenario II: 'Uitstel van keuzes'
In dit scenario laat de begroting vanaf 2019 een fors begrotingsoverschot zien. Dit is vooral een gevolg dat er in dit scenario niet wordt geïnvesteerd in de stad gecombineerd met maatregelen zoals 'Fictieve subsidiestop' die nog nader moet worden ingevuld, maar waarvan

de opbrengst al wel is ingeboekt. Daarmee wordt het invullen van de maatregelen uitgesteld tot na de verkiezingen c.q. doorgeschoven naar het volgende college/raad. Wij zijn van mening dat dit niet aansluit bij een nette en financiële overdracht aan onze opvolgers die wij voor ogen hebben.

Scenario III: 'Niet investeren'
In dit scenario wordt alles op alles gezet om binnen de financiële spelregels te blijven door niet meer te investeren in de stad en dat gaat ten koste van de dynamiek en het aantrekken van nieuwe partijen. Het gevolg daarvan is dat de stad ' op slot' gaat, en dat is in onze ogen ongewenst. Dit scenario leidt tot begrotingsoverschotten in de jaren 2018 t/m 2021, waarbij de OZB niet wordt verhoogd.

Scenario IV: 'Saneren én investeren'
In dit scenario is de keuze om maximaal te investeren maar, daar tegenover, ook maximaal te saneren. Dat geeft een impuls op onderdelen en ontwikkelingen in de stad, maar dat moet onevenredig hard gecompenseerd worden door maatregelen en kortingen die die investeringen mogelijk moeten maken inclusief een OZB verhoging. Dit leidt tot begrotingsoverschotten in 2018 t/m 2021. Dit college zoekt naar meer balans dan dit scenario kan geven.

Scenario V: 'Evenwichtige keuzes'
Dit scenario bevat, wat dit college betreft een goede balans; het biedt de oplossing voor de problemen die er zijn, maar zet de stad niet op slot. Daarnaast nodigt dit scenario ons uit tot het maken van scherpe keuzes en helpt het ons om een middel (zoals bereikbaarheid) te koppelen aan een hoger doel (het bereikbaar maken van banen voor onze inwoners). Ook dit scenario vraagt iets van onze organisatie en de stad; tegelijk geeft het ruimte voor het investeren in kansen. En dat is waar heel Enschede van profiteert. Scenario V leidt tot sluitende begroting in 2018, een gering begrotingstekort in 2019 en tot begrotingsoverschotten in 2020 en 2021. Omdat in 2021 sprake is van een begrotingsoverschot en structurele uitgaven worden gedekt met structurele middelen voldoet de gemeente aan het financieel toetsingskader van de provincie Overijssel die als toezichthouder optreedt.

In de volgende paragrafen worden de verschillende onderdelen uit de matrix per rij toegelicht.

Inzicht op basis van totale bedragen in begroting

Om de scenario's in de bredere context van de totaal beschikbare middelen te kunnen plaatsen, is hieronder een overzicht van de totale uitgaven in 2018 en 2021 per taakveld, zoals opgenomen in de Programmabegroting 2017-2020. Daarna komen per taakveld de financieële effecten van de knelpunten, intensiveringen en dekkingsmaatregelen, uitgaande van scenario V "Evenwichtige keuzes". De kolom budget 2021 is gebaseerd op een inschatting.

Per taakveld in mln euro	Budget 2018	Budget 2021	Knelpunt in ZN'17				Intensivering in ZN'17				Dekking scenario V			
			2018		2021		2018		2021		2018		2021	
Algemene maatschappelijke voorziening	18,8	18,1									-1,4	(-7%)	-1,3	(-7%)
Lichte ondersteuning en regie	11,5	11,5	0,8	(7%)	0,8	(7%)	0,5	(4%)	0,5	(4%)	-0,1	(-0,5%)	-0,6	(-5%)
Jeugdhulp, vrijwillig en gedwongen kader	40,3	40,5	4,0	(10%)	4,0	(10%)					-1,2	(-3%)	-4,7	(-11%)
WMO-begeleiding	20,7	17,7	2,2	(11%)	2,4	(13%)	0,4	(2%)	0,4	(2%)	-1,0	(-5%)	-3,3	(-18%)
WMO-Individuele voorzieningen	22,5	22,3	1,8	(8%)	1,8	(8%)								
Inkomensondersteuning	13,2	13,2	0,3	(2%)	0,3	(2%)					-0,7	(-6%)	-0,8	(-6%)
Uitvoering WSW	40,1	35,3	0,9	(2%)	2,5	(7%)								
Arbeidsmarktparticipatie	17,2	17,7	0,2	(1%)	0,2	(1%)							-1,8	(-10%)
BUIG	100,7	100,7									-1,2	(-1%)	-2,5	(-2%)
Onderwijs	7,2	6,9									-0,8	(-11%)	-0,3	(-5%)
Economie	3,9	3,2					2,6	(65%)	2,2	(70%)	-0,2	(-5%)		
Verkeer	7,3	4,7					0,1	(1%)	1,2	(26%)	-0,2	(-2%)		
Stadsdeelsgewijs werken	4,4	3,9									-0,6	(-13%)	-0,5	(-13%)
Ruimtelijke- en locatieontwikkeling	7	4,9	0,2	(3%)					0,9	(18%)	-0,2	(-2%)	-0,2	(-3%)
Cultuur	16,6	16,6									-0,1	(0%)	-0,5	(-3%)
Parkeerbeheer	11	10,9									-0,1	(-1%)	-1,2	(-11%)
Gladheidsbestrijding	0,7	0,7									-0,1	(-19%)		
Stadsdeelbeheer (Openbare Ruimte)	13,4	13,2	0,7	(5%)	0,7	(5%)	0,2	(2%)	0,3	(2%)	-0,3	(-2%)		
Duurzaamheid	0,4	0					0,1	(25%)						
Openbare Orde en Veiligheid	15,2	15,1									-0,1	(-1%)		
Onderwijshuisvesting	16,2	15,9									-0,4	(-2%)		
Sport- en wijkaccommodaties	6,7	6,7					0,1	(1%)	0,1	(1%)				
Overhead	10,5	10,5	0,1	(1%)	0,3	(3%)					-1,0	(-10%)	-1,8	(-17%)
Interne dienstverlening	41,5	40,4	0,1	(0,2%)	0,4	(1%)	0,1	(0,2%)	0,1	(0,2%)	-0,2	(-1%)		
Gemeentearchief en basisregistratie	1,4	1,4	0,8	(56%)	0,3	(20%)								
Bezwaar en beroep	1,2	1,2	0,1	(6%)	0,1	(6%)								
Raad en commissies	2,1	2,1	0,1	(3%)										
Klachtencommissaris	0,3	0,2							0,3	(176%)				

Als leesvoorbeeld wordt het taakveld Uitvoering WSW genomen. De totale uitgaven daaraan bedragen 40,1 miljoen euro in 2018, zoals opgenomen in de Programmabegroting 2017-2020. In deze Zomernota wordt voor 2018 een knelpunt van 0,9 miljoen euro op dat onderdeel gemeld, wat 2% is van het totale budget. De uitgaven nemen in dat jaar met 2% toe.

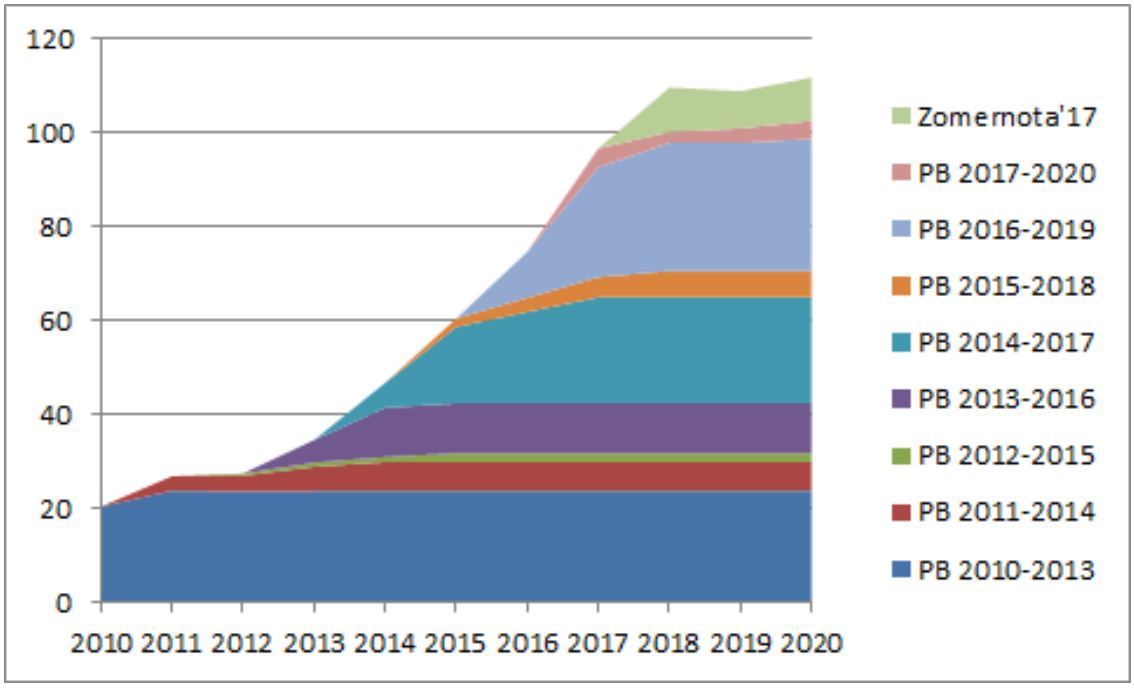
Een ander voorbeeld is Stadsdeelbeheer. Indien gekozen wordt voor een intensivering op Openbare Ruimte (maaibeleid), neemt het budget met 0,2 miljoen euro toe, wat 2% is van het totaal. Daar staat tegenover dat bij de dekkingsmaatregelen er een bezuiniging is opgenomen op vervangingsinvesteringen van 0,3 miljoen euro. Aangezien het budget met 0,3 miljoen euro daardoor afneemt, is in deze tabel een negatief bedrag opgenomen.

2.2. Financiële opgave

De financiële opgave die in de matrix optelt tot -14,4 miljoen euro in 2018 en -16,8 miljoen euro in 2021, komt bovenop de bezuinigingen die in de Programmabegrotingen van de afgelopen zeven jaar zijn vastgesteld. Bij elkaar opgeteld heeft de gemeente vanaf 2010 een bezuinigingsopgave van meer dan 100 miljoen euro in de voorgaande programmabegrotingen opgenomen. Daarvan is nu 94 miljoen euro ingevuld. De resterende 6 miljoen euro is meegenomen in de financiële opgave van deze Zomernota.

Als de opgave uit de Zomernota 2017 wordt meegerekend, komt het totale bedrag dat de gemeente vanaf 2010 moet bezuinigen, op 110 miljoen euro.

Grafiek: Structurele bezuinigingen in miljoen euro, per programmabegroting en Zomernota '17

De opgave uit het middelenkader ligt voor 2018 op 14,4 miljoen euro en 16,8 miljoen euro vanaf 2021. Dit baseren wij op een inventarisatie van externe effecten, knelpunten en taakstellingen die nog niet volledig ingevuld zijn.

Voor een sluitende begroting is het noodzakelijk dat de tekorten voor 2018 volledig worden ingevuld en dat de structurele knelpunten binnen een termijn van 4 jaar van structurele dekking worden voorzien.

Financiële opgave in miljoen euro	2018	2019	2020	2021
A. Saldo middelenkader bij Programmabegroting 2017-2020	0,1	0,5	0,6	0,6
B. Externe effecten	2,6	4,4	2,9	2,8
C. Structurele knelpunten	-11,4	-12,6	-12,8	-13,6
- C1. Structurele knelpunten Sociaal Domein	-10,2	-11,0	-11,1	-11,9
- C2. Structurele knelpunten overige onderdelen	-1,2	-1,7	-1,7	-1,7
D. Incidentele knelpunten (Overige onderdelen)	-0,8	-0,2	0	0
E. Niet ingevulde taakstellingen	-4,9	-5,2	-6,5	-6,5
- E1. Niet ingevulde taakstellingen Sociaal Domein	*-3,9*	*-4,0*	*-4,9*	*-4,9*
- E2. Niet ingevulde taakstellingen overige onderdelen	*-1,0*	*-1,2*	*-1,6*	*-1,6*
F. Saldo opgave (=A+B+C+D+E)	**-14,4**	**-13,2**	**-15,8**	**-16,8**

Toelichting:

A. Saldo middelenkader bij PB'17-20
Dit betreft het restsaldo dat over was na vaststelling van de Programmabegroting 2017-2020 door de Raad.

B. Externe effecten
Dit zijn niet beïnvloedbare externe factoren die een concernbrede uitwerking hebben, zoals de effecten van inflatie, loonkostenstijgingen, rente, dividend en de uitkering uit het Gemeentefonds (septembercirculaire en meicirculaire). Deze zijn in een tabel gespecificeerd.

C. Structurele knelpunten
Dit zijn knelpunten die onontkoombaar en onuitstelbaar zijn en structureel doorwerken. De opgave ligt vooral in het sociaal domein. In 2018 gaat het om -10,2 miljoen euro, oplopend naar -11,9 miljoen euro vanaf 2021. Dit is het gevolg van recente landelijke ontwikkelingen die een nadelig effect hebben voor de gemeente Enschede. Het College heeft de Raad op 23 maart over deze problematiek geïnformeerd. Inmiddels is een landelijke quick scan gepubliceerd waarin duidelijk naar voren komt dat meerdere gemeenten te weinig budget ontvangen van het Rijk voor taken in het sociaal domein. In de volgende paragraaf gaan we nader in op deze quick scan. Op hoofdlijnen liggen de meest omvangrijke structurele knelpunten op het terrein van de WMO Begeleiding, Jeugdhulp, Huishoudelijke Hulp, Uitvoeringskosten WMO, Jeugdhulp en Sociale Werkvoorziening. De structurele knelpunten op de overige onderdelen tellen op tot -1,2 miljoen euro in 2018 tot -1,7 miljoen euro in 2021. In de tabel 'ad C overige structurele knelpunten' volgt een verdere toelichting op de knelpunten.

D. Incidentele knelpunten
Hier gaat het om onontkoombare en onuitstelbare knelpunten die zich eenmalig voordoen.

E. Nog niet ingevulde taakstellingen
Bestaande bezuinigingen die de Raad in eerdere Programmabegrotingen heeft vastgesteld, en die nog niet volledig gerealiseerd zijn. In de tabel zijn deze gesplitst voor het Sociaal Domein en overige onderdelen.
NB. De opgave voor het Sociaal Domein zoals deze in de matrix staat, is een optelling van de knelpunten en de niet ingevulde taakstellingen in het Sociaal Domein (C1+E1).

F. Saldo opgave
Het totaalbedrag waarvoor maatregelen nodig zijn.

Ad B. Externe effecten

Externe effecten in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Indexatie ozb	498	498	498	498
Groei areaal ozb	1.142	1.557	2.222	2.637
Afdracht belastingen (VPB en BTW)	-300	-300	-300	-300
Treasury	-777	293	10	-829
Loon-prijscompensatie	-400	-1.300	-1.300	-1.550
Gemeentefonds: decembercirculaire	59	59	60	334
Gemeentefonds: meicirculaire	2.362	3.574	1.747	2.026
Subtotaal	**2.584**	**4.381**	**2.937**	**2.816**

Toelichting:

Indexatie OZB
Conform gemeentelijke afspraken wordt de opbrengst van de OZB geïndexeerd tegen het geldende inflatiepercentage van 1,2 procent. Hierdoor neemt de opbrengst met 498.000 euro toe.

Groei areaal OZB
Uit het saldo belastingen blijkt jaarlijks een overschot op het product belastingen. Dit betreft vooral areaal uitbreiding over de afgelopen jaren. Wij zijn de afgelopen vier jaar uitgegaan van een nullijn, maar vooral bij het onderdeel niet-woningen zijn er forse investeringen gedaan, bijvoorbeeld door Saxion en MST. Het saldo van 800.000 euro kan structureel ingezet worden.

Afdracht belastingen (Vennootschapsbelasting (VPB) en BTW)
De inschatting is dat Enschede jaarlijks 300.000 euro meer belasting moet afdragen, waarvan 255.000 euro VPB voor het verrichten van diensten aan derden en 45.000 euro BTW.

Treasury
Door een verlaging van de omslagrente naar 2,5 procent ontstaat een nadeel op de treasury en een voordeel op kapitaallasten. De resultante is meegenomen bij de externe effecten.

Loon-prijscompensatie
Totaalbedrag dat netto nodig is voor loon-prijscompensatie, gebaseerd op ABP-premieverhoging (1,4 procent loonkostenstijging) en 1,2 procent inflatie (prijsstijging '17 BBP). Voor 2018 is geen loonstijging geraamd, aangezien daarover geen overeenstemming is in de landelijke CAO-onderhandelingen.

Gemeentefonds: decembercirculaire
De decembercirculaire '16 zorgt voor een verhoging van het Gemeentefonds van 59.000 euro in 2018 oplopend naar 334.000 euro vanaf 2021.

Gemeentefonds: meicirculaire
Als gevolg van de meicirculaire '17 neemt de uitkering uit het Gemeentefonds toe met 1.684.000 euro in 2018. Ook in de jaren daarna is er sprake van een groei. Dit komt doordat het Rijk de komende jaren meer uitgeeft dan eerder geraamd, waardoor het Gemeentefonds "trap-op" meegroeit met de Rijksuitgaven.

Ad C. Overzicht structurele knelpunten

Hieronder volgt een nadere toelichting op de knelpunten die onontkoombaar en onuitstelbaar zijn en daardoor meetellen in de financiële opgave. In de onderstaande tabel worden de knelpunten in het sociaal domein gespecificeerd.

Domein/ programma	Structurele knelpunten Sociaal Domein in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Sociaal	Jeugdhulp 18-	-3.400	-3.400	-3.400	-3.400
	Jeugdhulp 18+	-600	-600	-600	-600
	WMO - Begeleiding	-2.210	-2.510	-2.350	-2.350
	WMO - Ondersteuning Huishouden	-752	-752	-752	-752
	Personele inzet beleid & uitvoering Jeugd en WMO	-800	-800	-800	-800
	Rijksbekostiging uitvoering WSW	-843	-1.287	-1.579	-2.089
	Nieuw Beschut	-80	-80	-80	-420
	Verlaging Participatiebudget	-223	-223	-223	-223
	Onderhoudscontracten hulpmiddelen	-500	-500	-500	-500
	Provinciale middelen Vervoer en RIA Twente	-500	-500	-500	-500

	Menzis collectieve verzekeringen	-100	-100	-100	-100
	Maatwerkvoorziening compensatie eigen risico	-100	-100	-100	-100
	Hogere bijdrage Stadsbank	-70	-70	-70	-70
	Subtotaal	**-10.178**	**-10.922**	**-11.054**	**-11.904**

Toelichting:

Jeugdhulp 18-
Het Rijk heeft als gevolg van de zogenaamde startstreepdiscussie een correctie uitgevoerd (budgetverlaging): het Rijk heeft bepaald dat bij de vaststelling van het budget in het kader van de decentralisatie in 2015 onterecht budget was toegekend aan gemeenten, terwijl deze bestemd blijken voor de Wet Langdurige Zorg (Wlz). Daarnaast blijkt bij de actualisatie 2017 dat de uitgaven hoger uitvallen dan begroot. Door deze ontwikkelingen is een nieuw knelpunt ontstaan van 3,4 miljoen euro. In de raming van het knelpunt is er rekening mee gehouden dat de Rijksbijdrage met 1 miljoen euro verhoogd wordt.

Jeugdhulp 18+
Dit betreft de financiering voor voorzieningen voor de doelgroep LVB (lichtverstandelijke beperking) van 18 jaar en ouder, die daarvoor jeugdzorg hadden inclusief woon- en leefkosten. Hiervoor is onvoldoende budget beschikbaar gesteld.

WMO Begeleiding
Het Rijk heeft voor bijna 1,8 miljoen euro aan extra budgetverlagingen doorgevoerd. Net als bij de Jeugdhulp betreft het uitnames uit het budget als gevolg van de zogenaamde startstreepdiscussie. Inschatting is dat een fors deel van deze verlaging niet kan worden gecompenseerd aan de uitgavenkant. Per saldo resteert een verwacht knelpunt van 2,5 miljoen euro oplopend tot 2,8 miljoen euro. In de meicirculaire heeft het Rijk gemeenten deels gecompenseerd door een rekenfout te corrigeren, waarmee er in 2018 en 2018 een bedrag van 290.000 euro extra binnenkomt en vanaf 2020 een bedrag van 450.000 euro. Hiermee kan het knelpunt verlaagd worden. Er resteert een knelpunt van 2,2 miljoen euro in 2018 oplopend naar 2,4 miljoen euro vanaf 2021.

WMO / Ondersteuning Huishouden
De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft in mei 2016 richtinggevende uitspraken gedaan over de huishoudelijke ondersteuning in de WMO. Een van de punten is dat het college op individueel niveau inzicht moet geven op de vraag welke concrete invulling wordt gegeven aan het bereiken van een schoon en leefbaar huis. De uitspraken van de CRvB brengen met zich mee dat de gemeente haar beleid huishoudelijke ondersteuning heeft aangepast. Hierbij is rekening gehouden met de aanpassing van het rijksbudget in de meicirculaire voor volumeontwikkelingen vanaf 2018.

Personele inzet beleid & uitvoering Jeugd en WMO
Een knelpunt op de huidige bezetting van het beleid en de uitvoering van de nieuwe taken WMO en Jeugdhulp (waaronder de wijkteams) van 800.000 euro. De inrichting van de organisatie is nog niet volledig uitontwikkeld, maar krijgt steeds meer vorm. Er is meer inzicht in de benodigde personele inzet.

Rijksbekostiging uitvoering WSW
De Sociale Werkvoorziening Enschede krijgt de komende jaren te maken met een forse korting op de beschikbare budgetten. Ook past het Rijk de uitkeringsvoorwaarden voor het zogenaamde Lage Inkomensvoordeel aan. In deze knelpuntenreeks is daarnaast ook vooruitgelopen op een positieve bijstelling van het Rijk van het macrobudget, gegeven onder andere het Manifest dat door zo'n 250 gemeenten is ondertekend en ingediend bij het

ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het knelpunt is verlaagd met een verwachte bijstelling van 1 miljoen euro per jaar. Als deze bijstelling er niet komt, dan wordt het knelpunt dus hoger.

Nieuw Beschut
Met ingang van 1 januari 2017 is de Participatiewet gewijzigd. Van het Rijk moeten we jaarlijks nieuwe beschutte werkplekken voor mensen met een zware arbeidsbeperking gaan invullen. Indicering hiervoor geschiedt bij het UWV. Plaatsing zal nagenoeg volledig bij de Sociale Werkvoorziening zijn. We krijgen van het Rijk jaarlijks een oplopende taakstelling om nieuwe beschutte werkplekken in te vullen. Per saldo leidt de uitvoering van Nieuw beschut tot een nadeel. Vanaf 2021 wordt dit nadeel substantieel groter vanwege het vervallen van een Rijksbonus van 3.000 euro per medewerker.

Verlaging Participatiebudget
In de meicirculaire heeft het Rijk voor Enschede een korting op het participatiebudget doorgevoerd. De hoogte van het participatiebudget is o.a. gekoppeld aan het aantal mensen met een bijstandsuitkering. Vanwege uitstroom van mensen uit de Participatiewet, ontvangt Enschede conform de verdeelsleutel minder participatiebudget. In feite is deze verlaging van de Rijksbijdrage de uitkomst van een succesvolle aanpak voor uitstroom uit de Participatiewet.

Onderhoudscontracten hulpmiddelen
Nieuwe onderhoudscontracten bij materiële WMO-hulpmiddelen, zoals rolstoelen, etc. laten hogere dan verwachte uitgaven zien door hogere tarieven bij de nieuwe toetreders na de aanbesteding.

Provinciale middelen Vervoer en RIA Twente
De provincie verleende via de DUVV-uitkering (Brede Doeluitkering, Decentralisatie Uitkering Verkeer en Vervoer) middelen aan de regio voor de kosten van het maatwerkvervoer. Deze uitkering is nu gedecentraliseerd naar het Provinciefonds. De provincie maakt andere keuzes voor de inzet van deze middelen. Dat betekent dat 360.000 euro wegvallen als dekkingsbron voor het maatwerkvervoer. Daarnaast worden er aanvullende kosten gemaakt voor de ritintake, reisadvies en informatie (RIA) en een bijdrage aan het OZJT/mobiliteitslab. In totaal leidt dit tot een knelpunt van 500.000 euro.

Menzis collectieve verzekering minima
Deelname aan collectieve zorgverzekering minima (CZM, inclusief chronisch zieken en gehandicapten) neemt in 2017 verder toe en stijgt naar ruim 8.500 deelnemers. Inclusief bijdrage in de herverzekering eigen risico (WUB-regeling) betekent dit een verwachte gemeentelijke bijdrage van 2,4 miljoen euro; 100.000 euro meer dan beschikbaar.

Maatwerkvoorziening compensatie eigen risico
Over 2015 en 2016 is door circa 570 personen gebruik gemaakt van de maatwerkvoorziening compensatie eigen risico. Continuering (180 euro per verzekerde per jaar) kost 100.000 euro per jaar. Gezien het middelenbeslag dat gelegd wordt door de CZM is geen dekking (meer) beschikbaar.

Hogere bijdrage Stadsbank
De primaire begroting van de Stadsbank die op 17 november door het Algemeen Bestuur is goedgekeurd, is voor Enschede 70.000 euro hoger dan de primaire begroting. Voor deze verhoging is geen ruimte in de begroting. Bij de dekkingsmaatregelen (transformatie sociaal domein) is een taakstelling opgenomen onder het kopje "sturen op kosten Stadsbank".

In de volgende tabel volgt een nadere verdeling van de knelpunten buiten het sociaal domein.

Domein/ programma	Overige structurele knelpunten in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DLO	Commissie beheer Volkspark	-45	-45	-45	-45
	Areaaluitbreiding	-623	-623	-623	-623
DFB	Desintegratie ontvlechtingen Sport/OE		-320	-320	-320
	Kosten Basis Registratie Personen	-263	-281	-276	-281
	Gerechtelijke kosten bezwaar en beroep	-75	-75	-75	-75
	Dotatie voorziening personeel		-200	-200	-200
	Premiestijging WA-verzekering	-100	-100	-100	-100
	Digitale veiligheid	-75	-75	-75	-75
	Subtotaal	**-1.181**	**-1.719**	**-1.714**	**-1.719**

Toelichting:

Commissie Beheer Volkspark
In 2015 is er een beheerder bij het Volkspark vertrokken. Inschatting die is gemaakt, is dat met de drie resterende fte het onderhoud van het park uitgevoerd zou moeten kunnen worden. Er lag toen nog geen onderhoudsplanning en offerte voor dagelijks onderhoud, die is in 2016 gemaakt. Daaruit is gebleken dat onze eigen onderhoudsaannemer OE BV voor het dagelijks onderhoud van het park aangeeft zeker vier fte nodig te hebben om het op de afgesproken kwaliteit te kunnen houden.

Areaaluitbreiding
Betreft de jaarlijkse areaaluitbreiding. De kosten voor onderhoud betreffen materiële kosten, kosten inzet derden, kosten vanuit fte inzet eigen personeel en fte inzet vanuit OE.

Desintegratie ontvlechtingen Sport / OE
Als gevolg van de ontvlechtingen voor Sport en Onderhoud Enschede ontstaan structurele achterblijvende vaste kosten voor het organisatieonderdeel BMO (desintegratielasten). Aan budget is ruim 1,6 miljoen euro overgeheveld naar deze twee onderdelen, aan lasten kan 1,3 miljoen euro verminderd worden. Voor 2017 en 2018 zijn middelen beschikbaar vanuit flankerend beleid maar vanaf 2019 gaat het hier om een structureel knelpunt.

Kosten invoering Basisregistratie Personen (BRP)
Als gevolg van de aansluiting op de landelijke voorziening van de BRP alsmede de gestelde eisen vanuit de Generieke Digitale Infrastructuur vindt een "systeemwissel" plaats. Het gaat hier om een structurele toename van kosten van 263.000 euro als gevolg van de aanschaf van nieuwe applicaties voor burgerzaken. Iedere gemeente heeft de wettelijke plicht aan te sluiten op de landelijke voorziening BRP, een centrale database waarin alle persoonsgegevens worden opgeslagen. Het huidige systeem is niet geschikt voor aansluiting op deze landelijke voorziening. Daarnaast hebben burgers vanaf 1-1-2018 *recht* op digitale dienstverlening van de overheid, die is vastgelegd in de Algemene Wet Bestuursrecht.

Gerechtelijke kosten bezwaar&beroep
Sinds 2009 zijn de tarieven voor proceskosten (wettelijk vastgesteld) met 48 procent gestegen. Dit gecombineerd met de autonome toename van het aantal beroep- en bezwaarschriften en de wet dwangsommen maakt dat er sprake is van een structureel knelpunt.

Dotatie voorziening personeel
Dit betreft het eigen risico voor WW en bovenformatief personeel. Er is geen structurele

dotatie begroot aan de voorziening personeel. Vanaf 2019 komt er een dotatie van 200.000 euro aan deze voorziening voor (niet begrote) toekomstige verplichtingen.

Premiestijging WA-verzekering
De premiestijging op WA-verzekering kon in afgelopen jaren nog opgevangen worden door een daling van de premie brandverzekering, maar dat is nu niet meer het geval. De premiestijging voor de WA-verzekering is een gevolg van landelijke toename van de schadelast en hogere onzekerheid over de omvang voor letselschades.

Digitale veiligheid
Voor het voldoen aan de vereisten "baseline informatiebeveiliging (BIG)" en het inregelen van "digitale veiligheid" (onder andere eis accountant) is extra inzet van personeel noodzakelijk. Gezien de toenemende druk is dit een minimum-variant die structureel van toepassing is.

Ad. D Incidentele knelpunten
In de opgave is er een beperkt aantal knelpunten dat zich eenmalig voordoet en daarom "incidenteel" genoemd wordt.

Domein/ programma	Incidentele knelpunten in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DLO	Woonopgave	-200			
DFB	Investering invoering Basis Registratie Personen	-370	-150		
	Kosten samenhangend met gemeenteraadsverkiezingen	-70			
	Achterstand archivering	-150			
	Subtotaal	**-790**	**-150**	**0**	**0**

Toelichting:

Woonopgave
Eind 2015 heeft het college besloten om de planbegeleiding voor de herstructureringsopgaven af te bouwen naar nul in 2017. Gebleken is dat diverse verplichtingen volgend uit de betreffende herstructureringsprojecten doorliepen na 2017. Voor de jaarschijven 2017 met uitloop in 2018 is ook budget nodig om de lopende projecten tot een afronding te brengen.

Investering invoering Basis Registratie Personen
Als gevolg van de aansluiting op de landelijke voorziening van de BRP alsmede de gestelde eisen vanuit de Generieke Digitale Infrastructuur vindt een "systeemwissel" plaats. Deze "systeemwissel" kent niet alleen een aanschaf van software maar heeft een forse impact op de organisatie (onder andere opleiding, projectkosten, vervangingskosten personeel tijdens opleidingen en inwerkperiode nieuwe systeem). De totale kosten zijn geraamd op 2,2 miljoen euro en lopen over de jaren 2017 tot en met 2019. Van de 2,2 miljoen euro kan 0,9 miljoen euro binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Het knelpunt voor 2017 is verwerkt in de prognose over 2017. Voor 2018 en 2019 is er een resterend knelpunt van respectievelijk 370.000 euro en 150.000 euro.

Kosten samenhangend met gemeenteraadsverkiezingen
Ten behoeve van de specifieke kosten die samenhangen met de gemeenteraadsverkiezingen en de raadswisseling, zoals opkomstbevorderende maatregelen, verkiezingsavond, afscheid en de-installatie van de oude raad en installatie en inwerkprogramma van de nieuwe raad, is incidenteel 70.000 euro nodig.

Achterstand archivering
Er is onvoldoende formatieve capaciteit om de bestaande achterstanden in archieven weg te werken. Dit op korte termijn realiseren is noodzakelijk vanuit de eerdere constatering (code oranje) vanuit het provinciaal toezicht.

Ad. E Overzicht niet-ingevulde taakstellingen

In de Programmabegrotingen van de afgelopen jaren heeft de gemeente Enschede een bezuinigingsopgave van meer dan 100 miljoen euro vastgesteld. Daarvan is een groot deel gerealiseerd. In paragraaf 2.5 is een overzicht opgenomen van alle taakstellingen die recentelijk nog zijn gerealiseerd of binnenkort worden ingevuld. Er is echter ook een aantal taakstellingen waarvan na onderzoek blijkt dat deze niet ingevuld kunnen worden zoals aanvankelijk beoogd. Deze niet-ingevulde taakstellingen tellen daarom bij de opgave mee, aangezien hiervoor alternatieve dekking gevonden moet worden of er zijn extra maatregelen nodig. Het gaat om de onderstaande taakstellingen.

Domein/ programma	Niet-ingevulde taakstellingen in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Sociaal	Nog te realiseren deel 'BUIG naar 0'	-2.400	-2.500	-2.500	-2.500
	Minder rijksbudget Jeugdhulp	-500	-500	-800	-800
	Personeel procesoptimalisatie Zorgloket	-450	-450	-450	-450
	Stedelijke dienstverlening onderdeel Maatschappelijke Ondersteuning	-200	-200	-200	-200
	Besparingslijnen Transities Sociaal Domein			-600	-600
	Verzelfstandiging aandeel Sociaal Domein	-380	-380	-380	-380
DLO	Verzelfstandiging aandeel Fysiek	-220	-200	-220	-220
	Plaagdierbestrijding	-55	-55	-55	-55
	Onkruidbestrijding			-300	-300
	Algemene taakstelling, aandeel fysiek	-82	-82	-82	-82
DFB	Restant taakstelling onderwijshuisvesting		-140	-140	-140
Concernbreed	Bijdrage programma's aan AD gefinancierde organisatie	-350	-400	-500	-500
	Reductie regelgeving	-300	-300	-300	-300
	Subtotaal	**-4.937**	**-5.227**	**-6.527**	**-6.527**

Toelichting:

Nog te realiseren deel "BUIG naar 0"
Om uit te komen met het Rijksbudget BUIG zijn in 2016 voor 2 miljoen euro aan besparingen gerealiseerd. Voor dit jaar (2017) zijn aanvullende maatregelen begroot ter grootte van 2,4 miljoen euro. Hiernaast is er een resterende opgave van 2,5 miljoen euro. De realisatie van de opgave is afhankelijk van een aantal factoren:

1. Het uiteindelijke effect van de in uitvoering zijnde maatregelen van het plan 'BUIG binnen Rijksbudget'.
2. De overige ontwikkelingen van de in- en uitstroom van het bijstandsbestand.
3. Het landelijke verloop van het bijstandsvolume en de mede daaraan gekoppelde hoogte van het Rijksbudget.
4. Nieuwe aanpassingen van het verdeelmodel die vanaf 2018 doorgevoerd gaan worden.

Minder Rijksbudget Jeugdhulp
In voorgaande Programmabegrotingen is opgenomen dat Enschede de toenmalige korting op het Rijksbudget Jeugdhulp van 1,9 miljoen euro opvangt. Hiervan is een besparing van 1,1 miljoen euro gerealiseerd. Er resteert nog een opgave van 500.000 euro in 2018 en 2019 en vanaf 2020 van 800.000 euro. Daarvoor worden maatregelen ontwikkeld in samenhang met de maatregelen tegen het nieuwe eerder gemelde knelpunt op jeugdhulp.

Personeel procesoptimalisatie Zorgloket
De taakstelling voor procesoptimalisatie ten aanzien van beleid en de uitvoering van de nieuwe taken Wmo en Jeugdhulp is niet haalbaar gebleken. Bij de knelpunten is deze problematiek nader beschreven.

Stedelijke dienstverlening onderdeel Maatschappelijke Ondersteuning
Hiervoor gelden dezelfde omstandigheden zoals gemeld bij de vorige taakstelling.

Besparingslijnen Transities Sociaal Domein
Deze bezuiniging is opgenomen in de Zomernota '16 en zou pas besparingen opleveren vanaf 2020. Er zijn besparingslijnen geformuleerd uit Inkoop Resultaatgericht Werken (300.000), Inclusieve stad (200.000) en Populatiemanagement (100.000). Deze mogelijkheden worden niet meer als separate besparingen ingezet, maar maken onderdeel uit van de dekkingsmaatregelen voor de knelpunten in het sociaal domein. Deze maatregelen staan in paragraaf 2.4

Verzelfstandiging, aandeel Sociaal Domein en Fysiek
In de Programmabegroting 2015-2018 is een gemeente brede besparing op de verzelfstandiging van organisatieonderdelen opgenomen. In het sociale én fysieke domein is er op dit moment geen verzelfstandigingstraject dat binnen vier jaar een substantiële besparing oplevert. Daarom wordt ingeschat dat deze taakstellingen niet worden gerealiseerd.

Plaagdierbestrijding
Voor plaagdierbestrijding bij particulieren is vanaf 2014 bezuinigd. Deze taakstelling kan echter niet volledig worden gerealiseerd (ter hoogte van 55.000 euro).

Onkruidbestrijding
Er is incidenteel geld toegevoegd voor de duurzame onkruidbestrijding op verharding. Dit budget is tot en met 2019 beschikbaar. Vanaf 2020 is er structureel 300.000 euro per jaar nodig om de onkruidbestrijding op verharding op het huidige kwaliteitsniveau te kunnen houden.

Algemene taakstelling, aandeel Fysiek
Betreft oude taakstellingen kostendekkende leges en dualiseringskorting.

Restant taakstelling Onderwijshuisvesting
Vanwege de eenzijdige uitname uit het Gemeentefonds (motie Buma) en overdracht van onderhoud aan scholen, had de gemeente een taakstelling van ruim 4 miljoen euro op de uitgaven aan onderwijshuisvesting. Een groot deel hiervan is ingevuld. Er resteert een bedrag van 140.000 euro waarvoor geen invulling meer gevonden kan worden.

Bijdrage programma's aan AD gefinancierde organisatie
B&W heeft in december 2015 besloten dat andere programma’s een bijdrage moeten leveren aan de dekking van de van de AD gefinancierde organisatie van stedelijke ontwikkeling. Hiervoor is geen concrete dekking gevonden. Het wordt betrokken bij de gemeente brede taakstelling op de organisatie, die bij de dekkingsmaatregelen is genoemd.

Reductie regelgeving
In de Programmabegroting 2015-2018 is aan de doelstelling voor deregulering een besparing van 300.000 euro gekoppeld. De afgelopen jaren heeft deregulering wel besparingen opgeleverd, maar de opbrengst hiervan is aangewend om eerder ingezette bezuinigingen in te kunnen vullen.

2.3. Intensiveringen

In deze paragraaf is een overzicht van intensiveringen opgenomen in de volgorde van de matrix in paragraaf 2.1

A. Economie basis

Domein/ programma	Intensivering in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Economie	Agenda voor Twente	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
	Kennispark	-350	-350	-350	
	Smart Cities	-100	-225	-225	-225
	Internationalisering - Duitslandagenda	-100	-100	-100	
	Subtotaal	**-2.550**	**-2.675**	**-2.675**	**-2.225**

Toelichting:

Agenda voor Twente
De Agenda voor Twente heeft tot doel de sociaaleconomische structuur van Twente duurzaam en substantieel te versterken. De vorige investeringsagenda werd gefinancierd uit het dividend van Twence. De evaluatie en de verkenning van de 'nieuwe Agenda voor Twente' leert ons wat een gezamenlijke investering kan opleveren als multiplier. De nieuwe investeringsagenda wordt niet gefinancierd uit dividend van Twence. Voor de bijdrage van de gemeente Enschede zijn in deze zomernota middelen gereserveerd gebaseerd op onze gezamenlijke ambitie van 12,50 euro per inwoner (met daarbij als uitgangspunt dat deze bijdrage ook voorziet in de één euro bijdrage voor vrijetijdseconomie). De 14 portefeuillehouders Vrijetijdseconomie van Twente willen regionaal de marketing van de vrijetijdseconomie blijven versterken. Van belang is dat de Agenda voor Twente de mogelijkheid open laat om regionale marketing succesvol op te pakken.

Kennispark
De vijf Founders van de stichting Kennispark Twente (de Universiteit Twente, de Saxion hogeschool, de provincie Overijssel, de regio Twente en de gemeente Enschede) hebben in juli 2016 een convenant ondertekend met een verhoogde ambitie op het gebied van kennisvalorisatie. Het hoofddoel is verdere werkgelegenheidsgroei in de high tech-sector in Twente, met aanpalende werkgelegenheidsgroei in andere sectoren. Een en ander heeft zich vertaald in een ambitieus meerjarenplan voor de stichting Kennispark, waarin de inspanningen worden verdiept en versneld. Dit plan is begin november door de Founders vastgesteld. De begroting 2017 is dekkend vanuit incidentele middelen en reserves en de founders hebben alle een inspanningsverplichting op zich genomen via een verhoogde bijdrage aan de stichting de meerjarenbegroting met ingang van 2018 sluitend te maken.

Smart Cities
De in februari 2017 ondertekende Smart City Agenda heeft als opdracht het bevorderen van de hightech ontwikkelingen in de stad met groei van werkgelegenheid tot gevolg. Per jaar is 225.000 euro nodig voor 1) communicatiemiddelen (10.000 euro), 2) open data platform en

stadsdata HUB (80.000 euro), onderzoeksprojecten UT en Saxion (10.000 euro), Enschede Living lab smart living society (15.000 euro), overige projectkosten (10.000 euro) en continuering procesmanagement/ondersteuning (100.000 euro).

Internationalisering, Duitslandagenda
Vanwege de prioriteit die gegeven wordt aan het versterken van de contacten met Duitsland (Enschede als meest Duitse stad van Nederland), is in het Economie-basis pakket een intensivering van 100.000 euro opgenomen voor de jaren 2018 tot en met 2020.

B. Economie plus

Domein/ programma	Intensiveringen in 1000 euro	2018	2019	2020	2021
Economie	Internationalisering	-150	-150	-200	-300
	Strategische Onderwijsagenda	-200	-200	-200	-200
	Subtotaal	**-350**	**-350**	**-400**	**-400**

Toelichting:

Internationalisering
Deze oriëntatie leunt op twee pijlers: het faciliteren van onze stakeholders in hun internationaliseringsstrategie en het leren van andere steden in de wereld over maatschappelijke en stedelijke vraagstukken waar we als stad mee te maken hebben. Daarnaast werken we samen met Duitse partners in het grensgebied aan de Duitslandagenda. De inspanningen richten zich op internationaal relatiebeheer, tijdelijke inhuur van jong (internationaal) talent, internationale uitstraling, projecten en events. Voor de inspanningen om Enschede de meest Duitse stad van Nederland te laten zijn is met ingang van 2018 een bedrag van 100.000 euro per jaar gewenst, in aanvulling op de maatregel in het pakket Economie-basis. Voor overige maatregelen is 50.000 euro gewenst.

Strategische onderwijsagenda
In 2017 hebben we een strategische onderwijsagenda afgesproken met de drie grote kennisinstellingen in Twente. Daar vloeit een aantal projecten uit voort die extra kosten met zich meebrengen, zoals het onderdeel 'Talent halen en houden' (nationaal en internationaal), de Dutch Game Garden, versterking van het Alumni-beleid en Enschede als internationale studentenstad.

C. Bereikbaarheid

Domein/ programma	Intensivering in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Economie	Bereikbaarheid	-100	-500	-900	-1.200

Toelichting:

Bereikbaarheid
Bereikbaarheid is een van de dragers van een gezond economisch klimaat: we hebben er belang bij dat onze burgers voldoende banen kunnen bereiken in een acceptabele reistijd, en voor het vestigingsklimaat is het van belang dat bedrijven voldoende geschikte mensen hebben binnen een acceptabele reistijd. De bereikbaarheid van Enschede staat onder druk. Enschede heeft de ambitie om de bereikbaarheid de komende jaren te verbeteren, zowel intern als extern. Het voorstel is om het geraamde resultaat van het Parkeerbedrijf, zoals dat in deze Zomernota is ingeschat in paragraaf 2.4, te benutten voor het opbouwen van een

fonds voor de versterking van de bereikbaarheid. Indien er zich aanvullende resultaten van het Parkeerbedrijf voordoen, gelden daarvoor de staande regels rond de verwerking van meevallers in het gemeentebrede jaarrekening resultaat.

Door structureel middelen toe te voegen aan het fonds, ontstaat er ruimte om middelen in te zetten op projecten die prioritair zijn voor de bereikbaarheid en ontstaan er mogelijkheden om met cofinanciering meer investeringen in de stad te realiseren. In oktober 2016 is het plan van aanpak voor de strategische bereikbaarheidsagenda voorgelegd aan de gemeenteraad. Regionaal (zowel Twente als Euregio) loopt een lobby traject voor een gezamenlijke bereikbaarheidsagenda. Voor de zomer 2017 komt er een eerste uitwerking en stand van zaken van de bereikbaarheidsagenda en mobiliteitsvisie. Eind 2017 wordt een integrale mobiliteitsvisie aan de raad voorgelegd.

D. Binnenstad (Kop Boulevard, fonteinen)

Domein/ programma	Intensivering in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DLO	Ontwikkeling Kop Boulevard			-170	-900
	Fonteinen		-78	-78	-78
	Subtotaal		**-78**	**-248**	**-978**

Toelichting:

Ontwikkeling Kop Boulevard
Om in het project Kop Boulevard een kwalitatief hoogwaardige stadswijk mogelijk te maken, moet er worden ingegrepen in de omgevingskwaliteit. Hiervoor zijn infrastructurele maatregelen nodig, onder andere vervanging rotonde door een kruispunt, herprofilering wegen, aanpassing van de inritten van de parkeergarages in het gebied en het verplaatsen van kabels en leidingen. Met deze investeringen faciliteert de gemeente de verdere vastgoedontwikkeling in het gebied door private investeerders. Op deze wijze komt een stedelijke ontwikkeling tot stand bij de hoofdentree van de binnenstad met een stedelijke kwaliteit die recht doet aan het belang van deze locatie voor de stad.

Fonteinen
De fonteinen leveren een onmisbare bijdrage aan de doelstelling van een bruisende Binnenstad. Het knelpunt bij de fonteinen wordt opgevangen door de extra inzet in de binnenstad van het amendement van de PB 2017-2020 te annuleren (zie dekkingsmaatregelen) waardoor de fonteinen aan kunnen blijven.

E. Groene leges

Domein/ programma	Intensivering in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DLO	Groene leges	-300			

Toelichting:

Groene leges
Uit de evaluatie van de Groene Leges is gebleken dat dit qua duurzaamheidseffect een groot succes is. Op basis van de bevindingen en de leerpunten uit de evaluatie is een blauwe nota opgesteld met een aantal mogelijke scenario's voor de toekomst. Eén van deze scenario's is (naar aanleiding van de discussie in de Stedelijke commissie) verder uitgewerkt en wordt aan de Raad voorgelegd.

F. Duurzaamheid

Domein/ programma	Intensivering in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DLO	Duurzaamheid (Enschede Wekt Op)	-100			

Toelichting:

Duurzaamheid (Enschede Wekt Op)
Op 10 april zijn de uitkomsten van het participatieproces(Enschede Wekt Op) in de raad besproken. Daarin is de wens uitgesproken om te komen tot een brede(re) reikwijdte van de structuurvisie energie (Energievisie). Deze zou zich niet alleen moeten richten op locaties voor zonne- en windenergie, maar ook op andere hernieuwbare energiebronnen, op energiebesparing en de opslag van duurzame energie. In de vervolggesprekken is geconstateerd dat draagvlak belangrijk is. Vooruitlopend op deze structuurvisie energie (Energievisie) zullen wij in het buitengebied uitsluitend de realisatie versnellen van energieprojecten die we als niet-controversieel ervaren. De vervolgstappen moeten echter zorgvuldig worden voorbereid. Dat betekent dat de energievisie niet eerder dan in 2018 wordt aangeboden.

G. Kwaliteit openbare ruimte (Maaibeleid)

Domein/ programma	Intensivering in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DLO	Maaibeleid	-208	-208	-208	-208

Toelichting:

Kwaliteit Openbare Ruimte (maaibeleid)
Uitvoering geven aan het amendement maaibeleid. Via het amendement “maaibeleid” draagt de gemeenteraad het college op om voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte in de begroting een extra bedrag van 208.000 euro te gebruiken.

H. Versterking Sociaal Domein

Domein/ programma	Intensivering in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Sociaal	Handhaving en toezicht Sociaal Domein	-400	-400	-400	-400
	Certificering wijkteams	-500	-500	-500	-500
	Subtotaal	**-900**	**-900**	**-900**	**-900**

Toelichting:

Handhaving en toezicht sociaal domein
In het sociaal domein wordt een team gevormd, waarin contractmanagement, regie op inkoop en toezicht en handhaving samen komen. De samenhang tussen aandacht voor Kwaliteit, Toezicht en Handhaving is wezenlijk. Dit leidt ertoe dat cliënten de zorg krijgen (kwalitatief en kwantitatief) die zij nodig hebben, dat malafide aanbieders worden aangepakt, dat door betere controle en risicosturing een betere controle kan plaatsvinden op de ingediende declaraties en dat er minder faalkosten (onder andere minder rechtszaken) zijn. Voor dit team is uitbreiding van de formatie noodzakelijk (één fte contractmanagement, één fte financieel, één fte handhaving en één fte teamleiding/procesmanagement inkoop).

Certificering wijkteams
Er zijn eind vorig jaar kwaliteitsnormeringen vastgesteld voor medewerkers in de eerste lijn. De uitkomst is dat we met kwaliteitskaders werken waarbij medewerkers gecertificeerd gaan worden voor hun taken. Deze certificering vraagt structureel extra tijdsbeslag voor opleiding van medewerkers. Omgerekend gaat het om een bedrag van 500.000 euro.

I. Stedelijke voorzieningen (ijsbaan en theater)

Domein/ programma	Intensivering in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DFB	IJsbaan	-100	-100	-100	-100
DLO	Wilminktheater/culturele voorzieningen		-75	-75	-75
	Subtotaal	**-100**	**-175**	**-175**	**-175**

Toelichting:

IJsbaan
De IJsbaan Twente kampt met een structureel exploitatietekort (200.000 euro per jaar). In 2016 is éénmalig 100.000 euro subsidie verstrekt. Het onderzoek naar een structurele bijdrage loopt. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat exploitant zelf ook voor 50% het tekort afdekt. Een intensivering van 100.000 euro wordt voorgesteld.

Wilminktheater/culturele voorzieningen.
Een eenmalige investering is nodig om een kwaliteitsimpuls aan het Muziekkwartier te geven. Dit levert een kapitaallastenreeks op van naar inschatting 75.000 euro.

J. Flankerend Beleid

Domein/ programma	Intensivering in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DFB	Flankerend Beleid		-700	-700	-700

Toelichting:
Flankerend Beleid
Voor het gehele pakket aan maatregelen is het noodzakelijk om afdoende flankerend beleid beschikbaar te hebben. Niet alleen voor maatregelen met personele consequenties maar ook voor remweg en zogenaamde verschuivingseffecten: vanwege de bezuinigingsdruk op voorzieningen voor burgers is het te verwachten dat er "verschuivingsdruk" ontstaat naar andere organisatieonderdelen (denk aan toenemend aantal bezwaarschriften, druk op de eerste lijn bij stadsdeelmanagement en wijkteams enzovoort). De bedragen per jaar zijn gebaseerd op de gemiddelde realisatie van bestaand flankerend beleid in de periode 2013-2016 met inachtneming van een nog resterend saldo in bestaand flankerend beleid (1,5 miljoen euro).

K. Klachtencommissaris, voortzetten LHTBI Beleid en intensivering inkoop

Domein/ programma	Intensivering in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DFB	Klachtencommissaris (Programma Goed Bestuur)		-300	-300	-300
Sociaal	Voortzetten LHTBI beleid	-25	-25	-25	
DFB	Intensivering inkoop	-100	-100	-100	-100
	Subtotaal	**-125**	**-425**	**-425**	**-400**

Toelichting:

Klachtencommissaris (Programma Goed Bestuur)
Voor de continuering van de activiteiten van de klachtencommissaris en andere activiteiten uit het programma Goed Bestuur is circa 300.000 euro nodig.

Voortzetten LHTBI beleid
Gewenste middelen om het LHTBI beleid voort te kunnen zetten de komende drie jaar. (LHBTI=lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgender kinderen en kinderen met een interseksconditie)

Intensivering Inkoop
Vanuit een toenemend belang op de realisatie van de gemeentelijke inkoopdoelstellingen alsmede de meer regisserende rol naar marktpartijen (en daarmee toenemend en professioneler contractmanagement) is een intensivering op Inkoop noodzakelijk.

L. Overige intensiveringen
Tot slot is in de matrix een aantal intensiveringen opgenomen die weliswaar door Raad of College gewenst zijn, maar waarvan het voorstel is om deze vanwege de financiële opgave als niet-prioritair te behandelen. Deze overige intensiveringen zijn hieronder toegelicht.

Domein/ programma	Intensiveringen in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Sociaal	Lager rentetarief Stadsbank	-100	-100	-100	-100
	Extra inzet leerplicht	-70	-70		
Economie	Uitvoering programma Acquisitie	-483	-483	-483	-483
Economie	Innovatie en ondernemerschap	-250	-250		
DLO	Handhaving brommers en scooters Stadserf	-126	-126	-126	-126
DLO	Cultuurhistorie	-90	-90	-90	-90
	Subtotaal	**-1.119**	**-1.119**	**-799**	**-799**

Toelichting:

Lager rentetarief Stadsbank
De sociale leningen bij de Stadsbank Oost Nederland (SON) worden kosten neutraal verstrekt zonder dat daar winst op wordt gemaakt.

Voor alle leningen voor consumptief gebruik tezamen (sociale leningen en combileningen) betekent elke procent renteverlaging grofweg een dekkingsverlies van circa 40.000 euro dat vanuit perspectief van de gemeenschappelijke regeling voor rekening van de deelnemende gemeenten komt. Voor Enschede betekent dat ruim 14.000 euro per procentpunt renteverlaging. Enigszins afhankelijk van het leenbedrag kost een renteverlaging van zeven procent de gemeente circa 100.000 euro. Aanvullende opmerkingen:

- het verlagen van het rentepercentage geeft de mogelijkheid meer te kunnen lenen;
- de verwachting is dat meer mensen gebruik gaan maken van sociale leningen, en
- het volledig afschaffen van de sociale leningen bij de Stadsbank Oost Nederland zal andere (mogelijk malafide) kredietverstrekkers de mogelijkheid bieden in Enschede een “voet aan de grond” te krijgen.

Extra inzet leerplicht
In de onderwijsbrief is de wens opgenomen om het team Leerplicht met één fte te versterken

voor de schooljaren 2017-2018 en 2018-2019. De kosten hiervan bedragen 70.000 euro per jaar.

Uitvoering programma Acquisitie
De uitvoering van dit programma is in 2017 gestart. De acquisitie-opgave en -kansen zijn groot. We kunnen daarbij succesvol zijn als we de inspanningen een aantal jaren structureel volhouden. Het betreft hier om de kosten van het team Enschede Business. De kosten van het team bedragen 265.000 euro. Het team 'Invest' maakt nog geen onderdeel uit van het hier geschetste knelpunt. Voorts gaat het om werkbudgetten voor de sectoren detailhandel (25.000 euro), zakelijke dienstverlening (43.000 euro), 'unmanned systems' (60.000 euro), zorg & technologie (65.000 euro) en marketing/ondersteuning (25.000 euro).

Innovatie en Ondernemerschap
De komende jaren willen we voortvarend de nu ingezette koers vasthouden en versterken. Daarvoor zijn investeringen nodig voor: 1) continuering inzet projectleiding Space53 (150.000 euro), 2) profilering/marketing/Branding (100.000 euro), 3) Investeringsimpuls/cofinanciering (200.000 euro), 4) kwaliteitsregie (50.000 euro) en 5) evenementen/festival (100.000 euro).

Handhaving brommers en scooters Stadserf
Veranderend beleid ten aanzien van afsluiting van het stadserf. College heeft besloten tot uitvoering van het scenario 'camerahandhaving voertuigen zonder bollards'. Hierdoor zijn de kosten lager dan in het scenario waarin ook scooters en brommers worden geweerd in het stadserf.

Cultuurhistorie
De Raad heeft op 6 februari 2017 het bestemmingsplan Cultuurhistorie goedgekeurd. Met dit plan wordt beoogd dat het cultureel erfgoed binnen Gemeente Enschede in stand blijft. Het plan voorziet in een juridisch- planologische regeling voor cultuurhistorisch erfgoed. Het plan is daarbij een ‘paraplu-plan’; het hangt als een ‘paraplu’ over alle bestemmingsplannen heen en geldt voor vrijwel het gehele grondgebied van gemeente Enschede. Het parapluplan geeft uitvoering aan de structuurvisie cultuurhistorie. De essentie van het beleid is proactief handelen en adviseren bij cultuurhistorisch waardevolle gebouwen. Het sloopvergunningstelsel van het parapluplan biedt daarbij de juridische mogelijkheid om het gesprek met een eigenaar te kunnen voeren. Bij de personele gevolgen van het parapluplan is daarom onderscheid te maken in proactieve uren en uren die gekoppeld zijn aan het vergunningtraject. De proactieve inzet van een erfgoed deskundige is mede bedoeld om de bureaucratische handelingen te minimaliseren. Daarnaast heeft de raad bepaald dat de cultuurhistorische waardenkaart dynamisch moet zijn. Dat betekent dat er panden op komen en afgaan. Dit speelt met name bij de actualisatie van bestemmingsplannen. Dit leidt tot aanvullende inventarisaties en beoordeling van panden. Het monumentenloket heeft naast ruim 300 monumenten ruim 1.400 waardevolle gebouwen er bij gekregen waarvoor bij ontwikkeling aandacht nodig zal zijn. Vooral in de dynamische ontwikkelingsgebieden Binnensingelgebied en het Buitengebied zijn ontwikkelingen te verwachten. Deze nieuwe werkzaamheden kunnen worden onderverdeeld in 0,8 FTE voor de adviserende, proactieve taak van het beleid en ruim 0,5 FTE extra voor vergunningverlening en handhaving. Dit naar schaal tien is qua normsalaris 90.000 euro. Deze extra aan personele inzet is structureel en gaat toenemen mocht de raad besluiten om uitvoering te geven aan het niet ingediende amendement.

2.4. Dekkingsmaatregelen

In deze paragraaf worden de dekkingsmaatregelen gepresenteerd en toegelicht zoals in de matrix in paragraaf 2.1 (scenario’s) genoemd. In de matrix in paragraaf 2.1 is per scenario met een kruisje (x) aangegeven welke dekkingsmaatregelen in het scenario zijn opgenomen.

Zoals in de beleidsbrief beschreven willen we blijven investeren in de stad en zorgen we ervoor dat mensen die echt ondersteuning nodig hebben deze ook blijven behouden. Wij zijn van mening dat met het voorkeursscenario (‘Evenwichtige keuzes’) een goed evenwicht wordt gevonden waarbij we daadwerkelijk blijven investeren in de stad en waarbij we de ondersteuning kunnen blijven geven aan mensen die dit echt nodig hebben, maar ook waarbij we mogelijkheden zien om de investeringen mogelijk te maken en de tekorten in met name het sociale domein op te lossen. De meeste intensiveringen zoals opgenomen in paragraaf 2.3 worden overgenomen en de dekkingsmaatregelen met een grote effecten voor de mensen in de stad (o.a. Sociaal domein ‘Terug naar minimum’, openbare ruimte en wijkbudgetten terug naar minimum en fictieve subsidiestop) worden niet doorgevoerd. Ook de verhoging van OZB wordt niet als dekkingsmaatregel ingezet.

In deze paragraaf worden alle dekkingsmaatregelen toegelicht, die in de scenario’s kunnen worden opgenomen. Afhankelijk van het scenario kunnen dekkingsmaatregelen worden opgenomen die minder of meer invloed hebben op de ontwikkeling in de stad en de ondersteuning van mensen. Dit is afhankelijk van de keuze die wordt gemaakt in de scenario’s in paragraaf 2.1.

I: Transformatie Sociaal Domein
De afgelopen jaren is de transformatie in het sociaal domein gestart. Het College is voornemens om de volgende maatregelen te nemen om deze transformatie te versnellen en daarmee dekking te genereren om de opgave in het sociaal domein op te vangen.

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmaatregelen in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Sociaal	Structureel	Scheiden wonen en zorg		500	1.000	1.500
		Realiseren algemene voorzieningen ter vervanging van maatwerkvoorzieningen	1.000	1.250	1.500	1.750
		Wijkteams en voorliggend	600	900	1.100	1.700
		Sturing op verwijzers	300	500	500	600
		Sturen op aanbieders			100	100
		Inkoop Jeugdhulp	100	800	900	900
		Beleidsaanpassingen Jeugdhulp	200	300	800	1200
		Focus op uitstroom bijstand	1.200	2.000	2.000	2.500
		OZJT terug naar wettelijke kerntaak		150	150	150
		Niet benutte SW middelen in de begroting MO	55	55	55	55
		Sturen op kosten Stadsbank	35	70	70	70
	Incidenteel	Vrijval reserve gezond meedoen (Menzis)	70			
		Inzet middelen Gezond in de Stad	490			
		Inzet reserve maatschappelijke functie Sport	130			
		Totaal	**4.180**	**6.525**	**8.175**	**10.525**

Toelichting:

Scheiden wonen en zorg
Intramurale voorzieningen (wonen, begeleiden, levensonderhoud enzovoort) worden betaald vanuit de Jeugdwet en de WMO en zijn dure voorzieningen.
Het ontbreekt aan kleinschalige, betaalbare wooneenheden voor een groep jongeren 18- t/m 23 jaar die nu in een intramurale voorziening zitten, maar die toe kunnen met een zelfstandige woonruimte plus aanvullende begeleiding. De kosten voor levensonderhoud plus

de kosten voor begeleiding zijn aanmerkelijk lager dan de kosten voor een intramurale voorziening.
Datzelfde geldt voor een groep Beschermd Wonen die toe zijn aan een volgende stap op de woonladder, zelfstandige woonruimte aangevuld met begeleiding. Ook hier is er behoefte aan kleinschalige betaalbare woonruimte om doorstroom te realiseren.
Door daar waar mogelijk wonen & en zorg te scheiden, nemen de kosten per cliënt fors af.

Realiseren algemene voorzieningen ter vervanging van maatwerkvoorzieningen
Verminderen van het aantal geïndiceerde maatwerkvoorzieningen (Ondersteuning Zelfstandig Leven (OZL) & Ondersteuning Maatschappelijke Deelname (OMD)) door:
1. Het zodanig aanpassen van collectieve voorzieningen (activiteiten in wijkcentrum, bij verenigingen, bibliotheek, BSO enzovoort) dat ook kinderen en volwassenen met een beperking er gebruik van kunnen maken;
2. Het starten of uitbreiden van algemene (=niet-geïndiceerde) voorzieningen die in de plaats kunnen komen van geïndiceerde zorg/ondersteuning;
3. Het omzetten van bestaande voorzieningen voor OMD van geïndiceerde “maatwerkvoorzieningen” naar algemene voorzieningen.
Voor OMD (=dagbesteding) moet de ambitie 80 procent algemene voorziening zijn, voor OZL (individuele begeleiding) minder, met de focus op mensen met een beperkt aantal uren individuele begeleiding. Om deze transformatie te kunnen realiseren is ambtelijke capaciteit en middelen noodzakelijk.

Wijkteams en voorliggend
1. Meer voorliggend organiseren (nulde lijnsvoorzieningen) in plaats van maatwerkvoorzieningen; aansluiten bij en inzet op voorzieningen in de wijk ter vervanging tweede lijnszorg. Sneller doorzetten 'lichtere' ondersteuning van tweede lijn naar wijkteam/voorliggend veld door werken met kortere indicaties (afbouw).
2. Meer in wijkteams doen (versterken regie wijkcoach waardoor minder tweede lijnsvoorzieningen), door:

- realiseren van minder inzet gedwongen kader door meer inzet van de wijkcoach (opbrengst op langere termijn);
- realiseren van minder specialistische verwijzingen door ontwikkelen van alternatieven;
- efficiëntere inzet tweede lijn door (meer) te sturen op resultaat vanuit regierol wijkcoach;
- meer sturing op (beïnvloedbaar) budget door een beter inzicht in de uitgaven,
- efficiëntere werkwijze in het wijkteam (differentiëren inzet wijkcoach-consulent op bepaalde casuïstiek)
- bedrijfsvoering: verrekenen verhuizingen, verhogen drempelbedrag en inrichten van een toetsingscommissie voor toewijzingen boven het drempelbedrag,
- herindiceren langdurige trajecten: er lopen nu voor een groot deel van het budget verplichtingen. De vraag is of je deze trajecten voor de einddatum mag herindiceren. Dit is een juridisch vraagstuk.

Sturing op verwijzers
Inzet van jeugdhulp door externe verwijzers regisseren door het ontwikkelen van voorliggende voorzieningen en bevorderen dat de kennis daarover bij de huisartsen toeneemt, waardoor ze daarnaar kunnen verwijzen of naar wijkteams verwijzen voor de kennis over en inzet van die voorzieningen. Een formele inperking van de bevoegdheid van de huisarts is niet aan de orde. Hulpbehoefenden kunnen zich altijd tot de huisarts blijven wenden. Daarnaast willen we systematisch trajecten evalueren, die worden ingezet door externe verwijzers op doelmatigheid en juistheid van declaratie, waarbij de focus ligt op de

inzet van relatief dure voorzieningen. Dat betekent investeren in de relatie met de verwijzers (zoals ook gecertificeerde instellingen).

Sturen op aanbieders
Het gaat om het inrichten van kwaliteitszorg op aanbieders (doelmatigheid in relatie tot declaraties). Meer focus op resultaat (wat werkt voor de klant) dan op systeem (welke productcode). Daarnaast gaat het om sturing op kwaliteit/rendement/innovatie van aanbieders. Opbrengst op langere termijn en vergt continue aanspreken van aanbieders.

Inkoop Jeugdhulp

1. Inkoop via profielen: werken met profielen leidt tot lagere zorgkosten, efficiëntere bedrijfskosten en personeelskosten.
2. Tariefreductie doorvoeren bij inkoop 2019, bij dezelfde volumes/reëel prijsniveau als gevolg van efficiëntere inkoop (voor aanbieders lagere organisatiekosten). Deze maatregel vergt een besluit van de 14 Twentse gemeenten.
3. Prijscompensatie: De huidige aanbesteding is gebaseerd op prijzen 2017, zoals deze bij de Programmabegroting 2017-2020 bekend waren. De prijscompensatie-middelen die de gemeente daarna nog ontvangt, kunnen in 2017 en 2018 vrijvallen. Voor 2018 is de uitkomst afhankelijk van de verlengingsgesprekken met de aanbieders.
4. Inkoopafspraken wijzigen: modules betalen naar daadwerkelijk gebruik en inzet per week bij maatwerk loslaten. Hierbij is juridisch advies nodig, omdat het gaat om openbreken van de huidige contracten (wel directe opbrengst) en om toepassing bij de nieuwe inkoop (opbrengst op langere termijn).
5. Meer inzet op communicatie en kennis van inkoop.
6. Verkennen mogelijkheid werken met één hoofdaannemer bij aanbieders vanaf 2019 (afhankelijk van regionale besluitvorming). De hoofdaannemer is verantwoordelijk voor resultaat. Dit scheelt capaciteit bij de wijkteams door minder coördinatie op de inzet van verschillende aanbieders. Het betekent ook minder administratieve lasten voor de gemeente.

Beleidsaanpassingen Jeugdhulp
We zijn en blijven als gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdwet en de kosten, ook bij verwijzingen door derden, komen deze voor rekening van de gemeente. Het is zaak de onderdelen waarop de gemeente invloed heeft zo efficiënt mogelijk uit te voeren. In dit kader worden de volgende beleidsaanpassingen verder uitgewerkt:

1. Verlengde jeugdhulp: de analyse van de omvang en te nemen maatregelen loopt. Het gaat om o.a. verrekening van zorg die onder de Zvw (Zorgverzekeringswet) of WMO (18+) vergoed wordt en nu vanuit jeugdhulp is betaald.
2. Ontwikkelen van cliëntprofielen/types m.b.v. smart/big data en daar het aanbod op afstemmen. Kwaliteit van data is essentieel en vraagt om analyse van mogelijke cliënttypes. Op basis van de gegevens potentiele cliëntpopulatie per wijk een budget toedelen, waarbij het wijkteam financieel verantwoordelijk is, ook voor het opvangen van overschrijdingen. Deze maatregel geeft meer ruimte aan de professional om eigen keuzes te maken.
3. Social Impact Bonds 18-/18+: Enschede onderzoekt samen met Eindhoven, Hengelo en Utrecht de mogelijkheid om met behulp van een impactbondconstructie een integrale marktuitvraag voor een afgebakende groep jongeren met problemen in 18-/18+ voor 2018 te realiseren.
4. Inclusieve stad (transformatie): vanuit 1 brede geldstroom met mandaat voor wijkcoach om tot slimme oplossingen te komen.
5. Onderwijs-zorgarrangementen (transformatie): preventieve inzet jeugdhulp in onderwijs verlaagt de kans dat specialistischere/complexere jeugdhulp nodig is.

6. Ontwikkelen preventieve aanpak:
   - Voorbereiden 16- en17-jarigen op volwassen kader.
   - Vechtscheidingen leiden tot veel schade voor kinderen. De aanpak voorkomt inzet van specialistische jeugdhulp en gedwongen kader.
   - Risico gestuurde preventie: andere vormen ontwikkelen voor de doelgroep multiprobleemgezinnen (intergenerationele problematiek).
   - Duidelijke(re) afspraken maken Passend Onderwijs. Meer inzet van budget via onderwijs.

In aanvulling op de bovengenoemde maatregelen voert de gemeente een lobby voor een Jeugdhulpbudget dat meer recht doet aan de opgave waarvoor gemeenten aan de lat staan.

Focus op uitstroom bijstand
De doelstelling om uit te komen met het rijksbudget ("BUIG naar 0") blijft overeind. We zetten daarom niet alleen de huidige (tijdelijke gefinancierde) maatregelen die effectief blijken te zijn voort, maar sturen tevens bij met een aantal maatregelen voor een verdere reductie van het tekort op het bijstandsbudget. Voor de hiervoor noodzakelijke inzet maken wij budgettaire ruimte binnen het Participatiebudget. De volgende maatregelen willen we continueren:

1. Methodiek Rechtmatigheid Aandacht en Participatie (RAP),
2. Aanpak Voortijdig schoolverlaten,
3. Extra handhaving en fysieke incasso,
4. Direct Werk,
5. Duitsland-aanpak.

De volgende sturingsmaatregelen gaan we doorvoeren:

1. Focus op Uitstroom: we sturen op een vergroting van direct bemiddelbare bestand van werkzoekenden. Daarnaast voeren we caseloads in met resultaatsafspraken over plaatsingen voor adviseurs werk en het job-ready maken door werkzoekendebegeleiders. Hierbij zal eveneens gestuurd worden op de inzet van handhaving (sollicitatie en reintegratie plichten). Stimuleren en activeren staan voorop maar drang en dwang zullen dus nadrukkelijk in worden gezet om uitstroom naar werk te realiseren
2. We gaan de RAP methodiek voor het rechtmatigheidsdeel inzetten over de volledige breedte van het bestand om te beoordelen of cliënten nog terecht in de uitkering zitten en voor het juiste bedrag.
3. We willen een onderzoek doen naar de effecten van inkomensafhankelijke regelingen op de prikkel en motivatie om uit te stromen uit de bijstand. Op basis van de uitkomsten daarvan kan (eventueel) nieuw beleid worden ontwikkeld waarbij we anders omgaan met financiële prikkels.
4. De lobby om te komen tot een beter verdeelmodel en een hoger macrobudget blijft gevoerd worden. Het bovenstaande pakket sturingsmaatregelen dient het tekort op de BUIG met 1,2 miljoen in 2018 oplopend naar 2,5 miljoen in 2021 verder te verlagen.

OZJT terug naar wettelijke kerntaak
Aanname is dat als Enschede de gehele inkoop voor WMO en jeugd zelf zou doen dit geen ambtelijke besparing oplevert (inzet ten behoeve van regio wordt dan ingezet ten behoeve van Enschede zelf).Wel zou dat een verlaging van de bijdrage aan de OZJT kunnen betekenen bij afslanking OZT voor alleen wettelijke taken. Inschatting is dat van de bijdrage aan OZJT (nu 350.000 euro) 150.000 euro kan worden bespaard.

Niet benutte SW middelen in de begroting Maatschappelijke Ondersteuning
Niet benutte SW-middelen in de begroting MO (daar waar geen SW medewerkers zijn ingezet) naar de SW overhevelen.

Sturen op kosten Stadsbank
In 2017 en 2018 wordt een tekort (70.000 euro respectievelijk 35.000 euro) geprognosticeerd voor de uitvoering van de schuldhulpverlening. Dit komt doordat de verwachte kosten voor de uitvoering van de diensten van de Stadsbank hoger zijn dan het budget dat hiervoor in de programmabegroting 2017-2020 is geraamd. Vanaf 2018 willen we het tekort terugdringen door de inzet van de nieuwe interventies uit het beleidskader, die bijdragen aan het voorkomen van schulden en leiden tot een afname van het beroep op de dienstverlening van de Stadsbank. Vanaf 2019 is het tekort volledig afgebouwd.

Vrijval reserve gezond meedoen (Menzis)
Het gaat om 70.000 euro als vrijval in de reserve “gezond meedoen convenant Menzis”.

Inzet middelen Gezond in de Stad
In de meicirculaire '17 ontvangt Enschede 490.000 euro voor maatregelen op het gebied van Gezond in de Stad. Voorstel is deze middelen in 2018 als dekking in te zetten en voor de jaren 2019, 2020 en 2021 te benutten als aanvulling voor de reserve Transformatie sociaal domein.

Inzet reserve maatschappelijke functie Sport
Deze reserve is onder andere om het sportbeleid te kunnen realiseren zoals tegen gaan van versnippering in de Sport en om incidenteel kosten te kunnen dekken zodat bezuinigingen kunnen worden gerealiseerd.

II: Versoberen sociaal domein
Naast transformatie maatregelen is een aantal versoberingen in het sociaal domein nodig in het licht van de opgave waarvoor de gemeente staat. Het gaat dan om de volgende dekkingsmaatregelen.

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmaatregelen in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Sociaal	Structureel	Vrijval als gevolg van extra Rijksmiddelen voor kinderen in armoede*	500	500	500	500
		Het extra tekort op de Sociale Werkvoorziening dekken uit het Participatiebudget		1.500	1.800	1.800
		Aanvullende taakstelling subsidies			100	100
		Stoppen met het mantelzorgcompliment*	300	300	300	300
		Geen kerstpakketten SW-bedrijf*	40	40	40	40
		Aanvullende niet wettelijke subsidies GGD stopzetten/beperken op het preventieve veld		400	400	400
		Inzet vernieuwing maatschappelijke ondersteuning (niet voortzetten HHT met ingang van 2018)*	400	400	500	1.000
		Versoberen collectieve ziektekostenverzekering Menzis	200	200	200	200
		Totaal	**1.440**	**3.340**	**3.840**	**4.340**

*Deze maatregelen maken onderdeel uit van de specifieke set maatregelen waar vaststelling door de raad voor nodig is vooruitlopend op de programmabegroting 2018-2021 om financieel effect in 2018 op te kunnen leveren.

Toelichting:

Vrijval als gevolg van extra Rijksmiddelen voor kinderen in armoede
Als gevolg van de extra Rijksmiddelen die de gemeente heeft ontvangen voor kinderen in armoede, kan er een bedrag van 500.000 euro vrijvallen. In het huidige bestedingsvoorstel zijn voor 140.000 euro (bestedingslijnen 2 en 4) nog geen verplichtingen aangegaan. Daarnaast blijven als gevolg van de motie 'Behoud extra middelen voor kinderen in armoede' een bedrag van 190.000 euro (verhoging inkomensgrens Leergeld van 110 naar 120 procent) gedekt uit de PB 2017-2020 en een bedrag van 150.000 euro (vouchers onderwijsbegeleiding) gedekt uit onderwijsbudgetten.

Het extra tekort op de Sociale Werkvoorziening (SW) dekken uit het Participatiebudget
Het gaat hier om de inzet van het P-budget te beoordelen op basis van efficiency (kosten en baten) en effectiviteit voor het Sociaal Domein. Daarbij ligt er mogelijk een relatie met de oplossing om algemene voorzieningen te creëren, mits dit niet leidt tot verdringing, het knelpunt SW en de noodzakelijke inzet voor de BUIG naar 0/Focus op Uitstroom. Ons inziens moet in ieder geval voorkomen worden dat we P-budget-middelen vrij laten vallen of inzetten voor zaken die niet gerelateerd zijn aan Participatie volgens de P-wet. Dit omdat Enschede een lobby voert bij het Rijk om – vanwege de tekorten in de BUIG – in ieder geval te zorgen dat het P-budget voldoende blijft. Een overschot bij de besteding van het P-budget zal deze lobby verzwakken. In het budgettaire kader is rekening gehouden met een continuering van de bedragen van 2017 ten behoeve van de BUIG naar 0 en de concernopdracht Economie zoals opgenomen in de Enschedese Arbeidsmarktaanpak 2017. Als gevolg van een lagere bijdrage gereserveerd voor de SW vanaf 2018 en verder en het verlagen van een aantal uitgavenposten ontstaat ruimte voor herprioritering van 1,5 miljoen in 2019 oplopend naar 1,8 miljoen vanaf 2020. Met deze bedragen kunnen knelpunten zoals SW of nieuw beschut gedeeltelijke gedekt worden. Voor de effectiviteit van het arbeidsmarktinstrumentarium loopt een onderzoek met medewerking van de Universiteit. Een tussenstand van de eerste resultaten worden 1 juni 2017 verwacht. De eerste conclusies over de effectiviteit kunnen dan getrokken worden.

Aanvullende taakstelling subsidies
Bovenop de al bestaande taakstelling van 300.000 euro. Op het totale subsidiebudget van MO betreft dit 1,3 procent. Voor de subsidieontvangers zal het effect veel groter zijn, onder andere in verband met structurele verplichtingen die zij zijn aangegaan. Daardoor pas realiseerbaar per 2020.

Stoppen met het mantelzorgcompliment
Met de WMO 2015 zijn we als gemeente verantwoordelijk voor de ondersteuning van mantelzorgers. Een deel van het budget wordt besteed aan mantelzorgwaardering (mantelzorgcompliment), wat geen wettelijke plicht is.
Voordeel van de regeling is dat we mantelzorgers in beeld krijgen en voorliggend kunnen informeren. Dit valt weg bij het stoppen van de regeling. Voor de totale mantelzorgondersteuning is na beëindiging van het compliment een budget van 700.000 euro beschikbaar.

Geen kerstpakketten SW-bedrijf
Geen verstrekking meer van kerstpakketten aan de medewerkers van het SW-bedrijf.

Aanvullende niet wettelijke subsidies GGD stopzetten/beperken op het preventieve veld
Het gaat hierbij om de volgende onderdelen:

- Preventieve thuisondersteuning van gezinnen met lichte opvoed –en opgroeiproblematiek.

- Loes, opvoedondersteuning en advies: digitaal platform voor ouders met vraagbaakfunctie en lokale activiteiten.
- Zorgstructuur: inzet van de jeugdarts bij schoolverzuim door risicokinderen.
- Communicatie en PR

Deze voorzieningen zijn vooral preventief met als doel het voorkomen van inzet van (duurdere) jeugdhulp. Bezuinigingen op deze post kan consequenties hebben voor de 2e lijn zorguitgaven.

Inzet vernieuwing maatschappelijke ondersteuning
Het Rijk heeft in 2018 een budget “vernieuwing maatschappelijke ondersteuning” beschikbaar gesteld, waar momenteel de dienstencheque uit bekostigd wordt. De middelen voor de Huishoudelijke Hulp Toelage zijn door het Rijk namelijk beëindigd. De dienstencheque komt te vervallen. Randvoorwaarde is dat voor de noodzakelijke vernieuwing in de maatschappelijke ondersteuning de middelen voor de transformatie in het sociaal domein beschikbaar blijven.

Versoberen collectieve ziektekostenverzekering Menzis (CZM)
Gevolgen van de aanpassing regeling eigen bijdrage WMO in combinatie met de evaluatie CZM en de besprekingen met Menzis om de betaalbaarheid op de lange termijn te borgen. Dit laatste leidt tot een landelijke wijziging van de pakketsamenstelling. Dit zal voor een beperkte groep effect hebben.

III: Terug naar het minimum sociaal domein
In twee van de vijf scenario's is de mogelijkheid opgenomen om in het sociaal domein uit te gaan van een minimum voorzieningenniveau. Indien daardoor wordt gekozen, zijn de onderstaande dekkingsmaatregelen van toepassing. Deze maatregelen zijn niet opgenomen in het scenario "Evenwichtige keuzes".

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmaatregelen in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Sociaal	Structureel	Extra versoberen collectieve ziektekostenverzekering MENZIS	200	200	200	200
		Versoberen voorzieningen voor mensen met verslavingsproblematiek	100	200	200	200
		Herzien raadsbesluit Kinderen in armoede, maximale variant		475	475	475
		Verder verhogen kilometer grens leerlingenvervoer naar zes kilometer	65	65	65	65
		Geen maatwerkvoorziening compensatie eigen risico	100	100	100	100
		Terugbrengen armoedebeleid naar wettelijk minimale regeling, variant 110 procent		600	600	600
		Terugbrengen armoedebeleid naar wettelijk minimale regeling, variant 100 procent		200	200	200
		Afschaffen tegemoetkoming doelgroep ouders kinderopvang	120	120	120	120
		Verminderen kwijtscheldingen (rioolrechten, afvalstoffenheffing)	500	500	500	500
		Stoppen met Motorische Remedial Teaching	48	48	48	48
		Totaal	**1.133**	**2.508**	**2.508**	**2.508**

Toelichting

Extra versoberen collectieve ziektekostenverzekering (Menzis)
Versoberen van de gemeentelijke bijdrage op de pakketten CZM met als gevolg dat de eigen bijdrage van de minima wordt verhoogd, de aanvullende pakketten worden duurder voor de gebruikers (de minima).

Versoberen voorzieningen voor mensen met verslavingsproblematiek
We financieren voorzieningen in de verslavingszorg voor 795.000 euro. Dagelijks maken meer dan 100 Enschedese cliënten gebruik van deze voorzieningen:

- 245.000 euro de drugsgebruikersruimte;
- 215.000 euro de inloop en alcoholgebruikersruimte;
- 100.000 euro voor de (extra) openingstijden van de inloop en de gebruikersruimten op zaterdagen;
- 90.000 euro nazorg detentie en casemanagement voor zeer actieve veelplegers met verslavingsproblematiek (en vaak psychiatrie);
- 45.000 euro voor bijdrage aan huisvesting Tactus Ripperdastraat in gemeentelijk pand;
- 100.000 euro voor schrijnende gevallen gesignaleerd, onder andere door de wijkteams.

Er wordt geen geld toegelegd op centrumgemeentetaken die we vanaf 2015 uitvoeren. Het gaat om Enschedese voorzieningen (ook ruim voor 2015) die bijdragen aan welzijn en leefbaarheid van de binnenstad, op initiatief van de gemeenteraad (autonoom beleid). Dit maakt dat de aanwezigheid van deze cliëntengroep in het centrum beduidend minder merkbaar is. De post “schrijnende gevallen” wordt gebruik om incidenteel in te spelen op schrijnende situaties waarvoor binnen de bestaande voorzieningen en regelingen niet snel genoeg oplossingen kunnen worden gevonden. Het vrij spelen van dit budget beperkt de financiële ruimte om op onverwachte situaties te kunnen inspelen, maar is denkbaar. Opbrengst: 100.000 euro vanaf 2018. De post “extra openingstijden” schrappen is denkbaar, met inachtneming van het voorgaande. Opbrengst: 100.000 euro vanaf 2019 (in verband met subsidierelatie). Dit betekent dat op zaterdag de doelgroep meer zichtbaar aanwezig zal zijn in de binnenstad, op het drukste moment van de week.

Herzien raadsbesluit kinderen in armoede
Een variant waarin het Raadsbesluit kinderen in armoede volledig wordt herzien. Het gehele kindpakket is 700.000 euro.

Verder verhogen kilometer grens leerlingenvervoer naar zes kilometer
Het verhogen kilometer grens leerlingenvervoer van drie kilometer naar zes kilometer heeft als consequentie dat kinderen die tussen drie en zes kilometer van de school wonen en die nu in aanmerking komen voor leerlingenvervoer, niet langer in aanmerking komen voor deze voorziening. Het gaat hier om kwetsbare kinderen (m.n. leerlingen SBO) en die kwetsbare positie wordt versterkt. Besparing in 2018 slechts tweede deel van het jaar (27.000 euro). Daarnaast is de aanbesteding dit jaar hoger uitgevallen voor de taxibusjes en bij verhoging van de kilometergrens wordt de inzet van het vervoer inefficiënter, met een mogelijke verschuiving van grote bussen naar taxibusjes, waardoor het te bezuinigen bedrag mogelijk niet reëel is.

Maatwerkvoorziening Compensatie Eigen risico
De maatwerkvoorziening Compensatie Eigen risico is een aanvullende regeling die jaarlijks wordt uitgevoerd na een raadsbesluit. Is geen ruimte voor dus geen aanvullende regeling voor 2018 en verder. Ook voor 2017 moet nog een raadsbesluit worden genomen.

- Het risico van stopzetting is dat meer mensen gaan kiezen (het zekere voor het onzekere nemend) voor herverzekering van het Eigen Risico via pakket Garant Verzorgd 3 (GV3). De besparing wordt dan deels weer teniet gedaan (bij gelijk blijvende bijdrage van de gemeente aan de premie voor GV3) of de kosten juist zullen toenemen.
- Mensen die dat niet doen (verzekerden in GV1 of GV2, elders verzekerden) hebben dus het volledig eigen risico. Met name bij de laagste inkomens bestaat dan risico dat zij (weer of alsnog) betalingsachterstanden oplopen en in de wanbetalersregeling terecht komen.
- Advies is om het stopzetten van de aanvullende regeling alleen door te voeren i.c.m. andere dempende maatregelen om ongewenste effecten te voorkomen.

Terugbrengen armoedebeleid naar wettelijk minimale regeling, variant 110 procent
Betreft het terugbrengen van 120 naar 110 procent inkomensgrens bij Menzis convenant (375.000 euro). Daarnaast het terugdraaien van de uitbreiding van het kindpakket van 110 procent naar 120 procent (225.000 euro) uit het raadsbesluit (maart 2017).

Terugbrengen armoedebeleid naar wettelijk minimale regeling, variant 100 procent
Terugbrengen naar inkomensnorm van 100 procent van het sociaal minimum voor het kindpakket en bewindsvoeringskosten.

Afschaffen tegemoetkoming doelgroep ouders kinderopvang
Ouders die deelnemen aan erkende trajecten naar werk komen we niet langer tegemoet in de daarmee gepaard gaande kosten voor kinderopvang. Dit kan leiden tot 1) uitval, 2) toename schulden en 3) minder succesvolle toeleiding-trajecten richting werk (tegenvallers bij uitvoering participatiewet).

Vermindering kwijtschelding
Vermindering van 100 procent naar 75 procent kwijtschelding (van rioolrechten en afvalstoffenheffing); kostendekkende tarieven zullen hierdoor (moeten) dalen; compensatie door verhoging OZB. Bruto opbrengst 1 miljoen euro; aanname weglek 0,5 miljoen euro voor oninbaar.

Stoppen met Motorische Remedial Teaching (MRT)
Scholen zijn met de ouders verantwoordelijk voor een passend onderwijsaanbod, ook op motorisch gebied. Het afschaffen van MRT is niet geheel in lijn op de doelen die geformuleerd zijn in de Sportnota voor de komende jaren. Vaak zijn de kinderen die motorisch achterlopen, op latere leeftijd afhankelijk van duurdere zorg.

IV: Onderwijs
Indien de inzet op onderwijs gefocust wordt op de meest kwetsbare kinderen, zijn de volgende besparingen mogelijk.

Domein/progr.	S/I	Dekkingsmogelijkheden in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Sociaal	Structureel	Inzet middelen Kinderopvang	142	142	142	142
	Incidenteel	Middelen LEA	456			
	Structureel	Onderwijsbegeleidingsmiddelen	200	200	200	200
		Totaal	**798**	**342**	**342**	**342**

Toelichting:

Inzet middelen Kinderopvang
Middelen Kinderopvang (onderwijs) inzetten voor structurele oplossing knelpunten. Er is de afgelopen jaren onderbesteding geweest op deze post en kan anders worden benut.

Middelen LEA
Middelen LEA (onderwijs) inzetten voor incidentele oplossing knelpunten. Er is de afgelopen jaren sprake van onderbesteding. Normaliter zouden deze middelen beschikbaar blijven via een egalisatiereserve en via intensiveringen alsnog tot besteding komen binnen de LEA. Bij de voorgestelde bezuiniging resteert er nog ruimte om te investeren in het ontwikkelen van een Wetenschap&technologie-menu, het versterken van Duits op scholen, de inzet van onderwijsvouchers, het voorzetten van de maatschappelijke stages en de promotie van de internationale school. De extra middelen voor nieuwe initiatieven op het gebied van sluitende aanpak en begeleidingsstructuur (actielijn 4) vervallen door de bezuiniging. Separaat van de hier genoemde bezuiniging is in paragraaf 2.3-L al aangegeven dat het voorstel is de beoogde intensivering (als beoogd betiteld in de brief van 16 mei 2017) op handhaving leerplicht als niet-prioritair te behandelen. Deze middelen maken feitelijk ook onderdeel uit van de LEA.

Onderwijsbegeleidingsmiddelen
De afgelopen jaren heeft het primair onderwijs in Enschede een extra impuls kunnen geven aan opbrengst gericht werken en het omgaan met verschillen in de klas als gevolg van Passend Onderwijs, door de inzet van het gemeentelijk budget Onderwijsbegeleidingsmiddelen. Deze impuls maakt onderdeel uit van de LEA en is in de verordening opgenomen. Het op orde houden en verhogen van de kwaliteit van het onderwijs is in eerste aanleg de verantwoordelijkheid van het onderwijs zelf. De rijksoverheid financiert het funderend onderwijs. Wij stellen voor de gemeentelijke bijdrage aan dit thema per 1 januari 2019 (einde looptijd LEA) stop te zetten.

Voor 2018 is er een incidenteel alternatief: het Rijk geeft de gemeenten de opdracht en de middelen om het peuterspeelzaalwerk uit te voeren. De doelen die de Rijksoverheid wil bereiken, worden in Enschede mede gerealiseerd door de inzet van de OAB/VVE-middelen. Van die middelen is recent bekend geworden dat ze grotendeels verlengd worden voor het jaar 2018. Daardoor is er incidenteel in 2018 een vrijval van 200.000 euro mogelijk van de middelen peuterspeelzaalwerk.

V: Vrijval onderbestede middelen en september circulaire
Een aantal begrotingsposten en reserves kan vrijvallen, aangezien er nog geen bestedingsdoeleinden aan gekoppeld zijn.

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmogelijkheden in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DFB	Structureel	Inzet saldo september circulaire	3.000	3.500	5.000	5.000
		Vervallen borgstelling Twence				400
DLO	Structureel	Administratieve oplossingen, vrijval	160	160	160	160
	Incidenteel	Alleen digitale publicaties	30			
DFB	Incidenteel	Vrijval kapitaallasten onderwijshuisvesting	400			
		Knelpunt desintegratie dekken uit reserve risico regionale dienstverlening		200		
		Vrijval reserve innovatiefonds	200			
		Reserve integraal veiligheidsplan	120			
		Totaal	**3.910**	**3.860**	**5.160**	**5.560**

Toelichting:

Inzet saldo september circulaire
Inzet van de ruimte die bij de septembercirculaire is gereserveerd voor het maken van een afweging bij de Zomernota 2017.

Vervallen borgstelling Twence
Het gaat hier om een vrijval van de "borgstellingsvergoeding" die tot en met 2020 begroot is. Daarna wordt deze vergoeding toegevoegd aan de nog niet begrote dividendopbrengst.

Administratieve oplossingen/vrijval
Binnen bestaande budgetten is er een structurele vrijval van (kapitaal)lasten leidend tot aanpassing van benodigde middelen.

Alleen digitale publicaties
Publicaties vanuit (ingediende en behandelde) vergunningen en meldingen worden niet meer gepubliceerd in de Huis-aan-Huis bladen, maar alleen digitaal gepubliceerd. Dit levert een incidentele kostenbesparing op.

Vrijval kapitaallasten onderwijshuisvesting
Als gevolg van de afboeking van activa voor onderwijshuisvesting bij de jaarrekening 2016 vallen er kapitaallasten vrij. Deze vrijval wordt maximaal ingezet op de bestaande taakstelling voor onderwijshuisvesting. In 2018 was deze al volledig gedekt waardoor deze vrijval eenmalig ingezet kan worden in het Middelenkader.

Knelpunt desintegratie dekken uit reserve risico regionale dienstverlening
Deze risicoreserve is gevormd bij de ontvlechting van de Veiligheidsregio Twente en is bedoeld om "desintegratie-effecten" voor de bedrijfsvoering te dempen. Gezien het structurele desintegratie-effect (O&O knelpunt Sportbedrijf en Onderhoud Enschede) wordt deze reserve volledig ingezet.

Vrijval reserve innovatiefonds
Betreft restant reserve innovatiefonds.

Reserve integraal veiligheidsplan
Voor de uitvoering van acties uit het integraal veiligheidsplan 2017-2020 is een reserve beschikbaar. Voor een bedrag van 120.000 euro is nog geen concreet bestedingsplan opgesteld waarmee het mogelijk is om deze in te zetten in het Middelenkader.

VI: Kasschuif

Door het hanteren van een kasschuif is dekking voor 2018 mogelijk.

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmogelijkheden in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DLO	Incidenteel	Kasschuif investeringen ADT	1.250	-1.250		
		Kasschuif reserve Parkeren	500			-500
		Kasschuif reserve kapitaallasten	750			-750
		Totaal	**2.500**	**-1.250**		**-1.250**

Toelichting:
Op basis van een inventarisatie van het verloop van reserves en van de investeringsplanning van het ADT kan een bedrag van 2,5 miljoen euro als dekking voor de begroting van 2018

toegevoegd worden. Dit bedrag wordt de volgende jaren 'teruggestort' in de betreffende reserves en investeringsbudget ADT.

VII. Algemene ingrepen (kaasschaaf) en bedrijfsvoering
De volgende generieke maatregelen en enkele besparingen op bedrijfsvoering genereren dekking voor de opgave.

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmogelijkheden in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Concern	Structureel	Loon- prijscompensaties subsidies gemeentebreed niet toekennen voor tranche 2018*	1.200	1.200	1.200	1.200
	Incidenteel	Effect verplichtingen- en selectieve vacature stop	1.500			
		Focus inkoopcriteria en -prijs	200			
DFB	Incidenteel	Reserve werkplekinrichting	130			
	Structureel	Netwerkstad		130	130	130
		Totaal	**3.030**	**1.330**	**1.330**	**1.330**

*Deze maatregel maakt onderdeel uit van de specifieke set maatregelen waar vaststelling door de raad voor nodig is vooruitlopend op de programmabegroting 2018-2021 om financieel effect in 2018 op te kunnen leveren.

Toelichting

Loon- prijscompensaties subsidies gemeentebreed niet toekennen voor tranche 2018
De gemeentebrede korting op loon- en prijscompensatie levert 1,2 miljoen euro op. De maatregel heeft effect op de loon- en prijscompensatie voor subsidieontvangers.

Effect verplichtingen en -selectieve vacature stop
Geschat wordt een opbrengst van de verplichtingen- en selectieve vacaturestop in de eerste 4 maanden van 2018 van 1,5 miljoen euro.

Focus inkoopcriteria en -prijs
Een eenmalige besparing op inkooptrajecten van 200.000 euro is mogelijk in 2018.

Reserve werkplekinrichting
Betreft het niet/later vervangen van bureaus waarmee de uitgaven van kapitaallasten die voortkomen uit de investeringen en worden gedekt uit de reserve werkplekinrichting opschuiven in de tijd. Hiermee is het mogelijk om incidenteel middelen aan deze reserve te onttrekken.

Netwerkstad
Vanaf 2019 zou netwerkstadsamenwerking gevormd kunnen worden uit (herprioritering) huidige ambtelijke inzet in plaats van het factureren van de inzet van ambtelijke kosten door de Netwerkstad.

VIII. Versoberingen fysiek domein en stadsdelen

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmogelijkheden in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DLO	Structureel	Vermindering stadsdeelmanagers	0	0	200	200
		Gladheidsbestrijding	136	136		
		Korting op wijkbudgetten*	300	300	300	300

		Doorberekenen btw begraafplaatsen in tarieven	45	45	45	45
		Minder vervangingsinvesteringen openbare ruimte	300	150		
	Incidenteel	Inzet reserve Mobiliteit	150			
		Annuleren intensiveren binnenstad	125			
		Vrijval sociale pilotmiddelen SDM	150			
		Totaal	**1.206**	**631**	**545**	**545**

*Deze maatregel maakt onderdeel uit van de specifieke set maatregelen waar vaststelling door de raad voor nodig is vooruitlopend op de programmabegroting 2018-2021 om financieel effect in 2018 op te kunnen leveren

Toelichting

Vermindering stadsdeelmanagers
In 2018 en 2019 wordt het wijkgericht werken verder door ontwikkeld. Als de daadwerkelijke effecten van het door ontwikkelen van wijkregisseurs naar tactisch niveau duidelijk is wordt verwacht dat het aantal stadsdeelmanagers dat op strategisch niveau opereert, verminderd kan worden.

Gladheidsbestrijding
In 2018 en 2019 wordt de 736.000 euro van het begrote bedrag voor gladheidsbestrijding teruggebracht naar 600.000 euro. Dus een incidentele dekking van 136.000 voor twee jaar. Dit zorgt wel voor een hoger risico dat er een tekort kan zijn vanwege weeromstandigheden.

Korting op wijkbudgetten
Vanuit het principe "trap op trap af", mag van de commissies wijkbudgetten vanuit solidariteit verwacht worden dat ook zij een financiële bijdrage leveren. Ondanks het succes van de wijkbudgetten wordt ook van initiatiefnemers gevraagd bij te dragen aan de bezuinigingen. Met deze bezuiniging worden de wijkbudgetten teruggebracht van 1,3 miljoen naar 1 miljoen. Hierdoor zullen scherpere keuzes gemaakt moeten worden bij de besteding van de wijkbudgetten. Overigens heeft de ervaring van de afgelopen jaren geleerd dat de commissies wijkbudgetten het volledig beschikbare budget niet gebruikt hebben.

Doorberekenen BTW begraafplaatsen in tarieven
Op grond van uitspraak van de Belastingdienst komt de BTW op de investerings- en exploitatiekosten van de begraafplaatsen niet voor een bijdrage uit het BTW-compensatiefonds in aanmerking. Wanneer we deze BTW kosten van 45.000 euro doorrekenen in de kosten voor begraven stijgt het tarief met 10 procent en zitten we zo goed als op de maximale kostendekkendheid met begraven.

Minder vervangingsinvesteringen openbare ruimte
Om bij te dragen aan de financiële problematiek kan incidenteel in 2018 een bedrag van 300.000 euro en in 2019 van 150.000 euro worden bijgedragen vanuit de vervangingsinvesteringen openbare ruimte. Dit betekent dat we scherp moeten prioriteren en de noodzakelijke vervangingen in het groen in die jaren beperkt plaats kunnen vinden. De noodzakelijke werkzaamheden schuiven door naar de jaren daarna.

Inzet reserve mobiliteit
Een bedrag van 150.000 euro uit de reserve mobiliteit kan in 2018 ingezet worden.

Annuleren intensiveren binnenstad
Betreft annulering extra inzet amendement bij PB 2017-2020. Intensiveren kan pas als de huidige basisvoorzieningen financieel afgedekt zijn. Omdat er daar nog knelpunten zitten

zoals het aanlaten van de fonteinen worden deze extra middelen ingezet om het huidige kwaliteitsniveau in de binnenstad te kunnen financieren (zie ook structurele knelpunt fonteinen).

Vrijval sociale pilotmiddelen SDM
Voor een deel van de incidenteel beschikbare middelen voor pilots in de wijk is in 2018 nog geen bestedingsplan. In het kader van de uitgavestop kan circa 150.000 vrij vallen.

IX. Cultuur

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmogelijkheden in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DLO	Structureel	Herstructurering cultuurorganisatie	50	200	350	500

Toelichting:

Herstructurering cultuurorganisatie
In 2015 heeft de raad een besluit genomen over de transities in het cultureel domein. Dit besluit heeft geleid tot de transitie opgaven voor Twentse Welle (is reeds voltooid incl. bezuiniging), de vier podia (Enschede/Hengelo) en de bibliotheek (inclusief bezuinigingsopgave). Aan deze laatste transities wordt op dit moment nog volop gewerkt. In het raadsbesluit van 2015 is aangegeven dat wanneer er gekeken wordt naar verdere bezuinigingen in het cultuurdomein gerichte keuzes gemaakt moeten worden. De denkrichting voor de huidige bezuiniging is om hierbij te kijken naar posten gerelateerd aan een andere rol van de gemeente en efficiency. Gedacht wordt aan ander atelierbeleid, bezuinigen op niet specifiek geoormerkte budgetruimte in de cultuurbegroting die jaarlijks ingezet wordt voor niet voorziene activiteiten en/of calamiteiten die zich voordoen, op de kleine instellingen/subsidies en hiermee gepaarde personeelskosten. Het exacte voorstel hiervoor dient nog nader onderbouwd en uitgewerkt te worden in een apart raadsvoorstel. Een van de randvoorwaarden hiervoor is vereenvoudiging van het subsidieproces. Verder wordt in de transitieopgave van Atak sterk ingezet op vergaande samenwerking met Metropool, die niet alleen inhoudelijke maar ook financiële synergievoordelen op moet leveren.

X: Opbrengsten parkeerbedrijf

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmogelijkheid in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DLO	Structureel	Exploitatieresultaat Parkeerbedrijf	0	400	800	1.100
		Uitbreiding betaald parkeren	100	100	100	100
		Totaal	**100**	**500**	**900**	**1.200**

Toelichting

Exploitatieresultaat Parkeerbedrijf
Er is nog geen bestemming vastgesteld voor het voordelig exploitatieresultaat dat vanaf 2019 ontstaat. Dit resultaat ontstaat als doorgegaan wordt met de jaarlijkse tariefverhoging van tien cent per uur. Zoals bij intensivering genoemd, is het voorstel om deze dekkingsmaatregel in te zetten voor de vorming van een fonds voor projecten ter versterking van de bereikbaarheid.

Uitbreiding betaald parkeren
Betreft invoeren betaald parkeren op alle dagen op straat, parallel aan de dagen waarop de

winkels in de binnenstad zijn geopend. In parkeergarages is 24/7 betaald parkeren van kracht.

XI: Openbare ruimte en wijkbudgetten op minimumniveau

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmogelijkheden in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DLO	Structureel	Kwaliteit openbare ruimte onder basisniveau	990	990	990	990
	Incidenteel	Wijkbudgetten		1.000	1.000	1.000
DFB	Structureel	Inzet extra opbrengst toeristenbelasting	50	50	50	50
		Totaal	**1.040**	**1.040**	**2.040**	**2.040**

Toelichting:

Kwaliteit openbare ruimte onder basisniveau
Indien het met de raad afgesproken kwaliteitsniveau van de openbare ruimte wordt verlaten, is een besparing van ongeveer 1 miljoen euro mogelijk. Het gaat dan om het omvormen van heesters naar gazon, minder zwerfafval ruimen, hondenvoorzieningen verwijderen, minder schoffelen en het kwaliteitsniveau in de binnenstad van hoog naar basis. Hiermee wordt het aanzien, de aantrekkelijkheid en daarmee het vestigingsklimaat minder. Ook treft dit arbeidsplaatsen zowel in de reguliere organisatie (circa drie fte) als in de sociale werkvoorziening (circa 12 fte).

Wijkbudgetten
Deze maatregel betreft een fundamentele keuze of de wijkbudgetten na 2018 voortgezet worden. Indien besloten wordt om geheel te stoppen met de wijkbudgetten, kan 1 miljoen euro bespaard worden.

Inzet extra opbrengst toeristenbelasting
De motie extra opbrengst toeristenbelasting draagt het college op om eventuele de meeropbrengsten (boven de 200.000 euro) te investeren in de toeristische kwaliteit van Enschede. Naar verwachting is de structurele meeropbrengst circa 50.000 euro. De bestemming van de meeropbrengst kan heroverwogen worden, maar is contrair aan de afspraak om meeropbrengsten te bestemmen aan evenementenbeleid.

XII: Verhogen OZB

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmogelijkheden in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DFB	Structureel	Verhoging OZB met vijf procent	2.000	2.000	2.000	2.000

Toelichting:

Indien de OZB met vijf procent verhoogd wordt naast de gebruikelijke indexering, levert dit circa 2 miljoen aan extra inkomsten op. De lasten voor OZB betreft circa eenderde van de totale woonlasten. een verhoring van vijf procent betekent een gemiddelde stijging van circa 13 euro per huishouden, per jaar.

XIII. Verhogen OZB alleen woonlasten

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmogelijkheden in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DFB	Structureel	Verhoging OZB met vijf procent	900	900	900	900

Toelichting:

Indien een OZB verhoging van vijf procent doorgevoerd wordt voor alleen de woningen, levert dit circa 0,9 miljoen aan extra inkomsten op.

XIV: Taakstelling organisatie

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmogelijkheden in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Concern	Structureel	Taakstelling op beleid, staf en management om ruimte te maken voor personele inzet op intensiveringen.	650	1.250	1.250	1.250
		Invulling taakstelling AD gefinancierde organisatie	350	400	400	400
		Totaal	**1.000**	**1.650**	**1.650**	**1.650**

Toelichting:

Taakstelling op beleid, staf en management
Voor de intensiveringen is ongeveer 1,25 miljoen euro aan personele inzet nodig. Voorstel is deze middelen te zoeken binnen de organisatie en hiervoor een proces in te richten. Dit ook met inachtneming van aanvullende consequenties op bedrijfsvoering waaronder ambtelijke huisvesting.

Invulling taakstelling op AD gefinancierde organisatie
Zoals in paragraaf 2.2 gemeld, moet de bijdrage voor de AD gefinancierde organisatie van projecten nog worden ingevuld. De komende maanden wordt de invulling hiervan concreet gemaakt door een concernbrede afweging voor te bereiden welke taken prioritair zijn en welke met minder personele inzet ingevuld kunnen worden. Deze afweging wordt in de Programmabegroting 2018-2021 inzichtelijk gemaakt.

XV: Fictieve subsidiestop

Hiermee is een bedrag gemoeid van 11 miljoen euro in 2019 tot en met 2021

XVI: Dividend Twence

Domein/ programma	S/I	Dekkingsmogelijkheden in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
DFB	Structureel	Dividend Twence	250	1.250	1.250	

Toelichting:

Dividend Twence
Onlangs is het dividendbeleid van Twence herijkt en opnieuw vastgesteld door de AvA. De zekerheid hieruit is dat het zogenaamde basisdividend is gegarandeerd. Dat is de al begrote 193.000 euro per jaar. Daarnaast is afgesproken dat tussen 40 procent en 50 procent van de winst wordt uitgekeerd mits dit mogelijk is.
Op basis van de ervaring met winstuitkeringen de afgelopen jaren is de inschatting dat een winstuitkering van 1,25 miljoen euro voor Enschede in 2019 en 2020 haalbaar is. De gemeente zal de komende maanden als aandeelhouder de andere aandeelhouders benaderen om een realistische inschatting van de te verwachte winstuitkering te agenderen in aandeelhoudersvergadering van Twence, zodat uiterlijk bij de Programmabegroting 2018-2021 daarover duidelijkheid is.

2.5. Overzicht invulling taakstellingen

Sinds 2010 heeft de gemeente Enschede meer dan 100 miljoen euro structurele bezuinigingen opgenomen in de begroting. Zoals ook gemeld bij de Programmabegroting 2017-2020 is ongeveer 87 miljoen euro daarvan gerealiseerd. In paragraaf 2.2 is een aantal taakstellingen benoemd, waarvoor alternatieve dekkingsmaatregelen nodig zijn. Deze zijn daarom bij de opgave van het middelenkader in paragraaf 2.2 opgeteld.
Daarnaast is er sinds de Programmabegroting 2017-2020 voortgang geboekt in de verdere realisatie van de taakstellingen uit eerdere begrotingen en de bezuinigingen uit de Programmabegroting 2017-2020 zelf. Hieronder volgt een overzicht van de taakstellingen, die na de Programmabegroting 2017-2020 zijn ingevuld.

Overzicht ingevulde taakstellingen

Domein/ programma	Ingevulde taakstellingen in 1.000 euro	2018	2019	2020	2021
Sociaal	Gerealiseerd deel van "BUIG naar 0"	2.000	2.000	2.000	2.000
	Gerealiseerd deel bezuiniging minder Rijksbudget Jeugdhulp	1.100	1.100	1.100	1.100
	Bezuiniging op subsidies		300	300	300
	Reductie formatie EWO	150	150	150	150
DFB	Herinrichting en digitalisering werkprocessen	790	885	1.545	1.545
	Besparingen facilitaire dienstverlening	815	840	765	765
	Verbonden partijen	45	295	295	295
	Onderwijshuisvesting		460	400	400
	Verzelfstandiging, aandeel DFB	400	400	400	400
	Totaal	**5.300**	**6.430**	**6.955**	**6.955**

Toelichting:

Gerealiseerd deel van "BUIG naar 0"
Er is voor 2 miljoen euro aan maatregelen gerealiseerd in 2016. Deze maatregelen zijn bedoeld om het tekort op de BUIG te verminderen.

Gerealiseerd deel bezuiniging minder Rijksbudget Jeugdhulp
De geplande besparing door middel van tariefafspraken is gerealiseerd.

Bezuiniging op subsidies
De bezuiniging op subsidies die was opgenomen in de Programmabegroting 2017-2020, is ingevuld en wordt van kracht vanaf 2019.

Reductie formatie EWO
De reductie op formatie EWO is gerealiseerd zoals was opgenomen in de Programmabegroting 2017-2020.

Herinrichting en digitalisering werkprocessen
De al ingestelde plannen voor verdere digitalisering van werkprocessen binnen de bedrijfsvoering en dienstverlening worden in 2018 verder gerealiseerd.

Besparingen facilitaire dienstverlening
De al ingestelde plannen voor reductie op facilitaire dienstverlening (o.a. huisvesting en catering) worden in 2018 verder gerealiseerd.

Verbonden partijen
In de Programmabegroting 2016-2019 is een taakstelling op verbonden partijen opgenomen die opliep naar 500.000 euro structureel. In eerdere stappen is daarvan 205.000 euro ingevuld. Voor het resterende bedrag van 295.000 euro is nu ook invulling gevonden.

Onderwijshuisvesting
Als gevolg van de herschikking van onderwijsobjecten, besparingen op de organisatie voor onderwijshuisvesting alsmede de vrijval van kapitaallasten (als gevolg van afboeking van een aantal objecten bij de jaarrekening 2016) kan een aanzienlijk deel van de openstaande taakstelling ingevuld worden.

Verzelfstandiging, aandeel DFB
In de Veranderopgave BMO is een besparing van 400.000 euro ingevuld, waarmee het aandeel van DFB in de taakstelling Verzelfstandiging is ingevuld.

2.6. Bedrijventerreinen

De veertien gemeenten in Twente zijn samen met de provincie Overijssel begin 2016 het proces ‘regionale programmering werklocaties’ gestart, gericht op het herstel van de balans tussen vraag en aanbod van bedrijventerreinen. In de periode januari 2016 tot en met maart 2017 is toegewerkt naar afspraken tussen de veertien Twentse gemeenten en de provincie Overijssel, die het proces faciliteerde. Vervolgens is in een open proces, stap voor stap in ambtelijke en bestuurlijke overleggen, toegewerkt naar een afsprakendocument. Hierover bent u in maart 2017 per brief geïnformeerd. Definitieve besluitvorming op de regionale afspraken door de gemeenten moet uiterlijk in juli 2017 plaatsgevonden hebben. In Enschede is dit voorbehouden aan de Raad. Dit maakt onderdeel uit van deze zomernota. In oktober volgt een raadsvoorstel waarin wordt uitgewerkt hoe de opgave voor Enschede in een termijn van drie jaar wordt opgepakt.

Vraag en aanbod bedrijventerreinen
De provincie Overijssel heeft door Panteia onderzoek laten doen naar de kwantitatieve vraagontwikkeling (2015) naar bedrijventerreinen in Twente. Deze totale vraag is door de STEC groep vertaald naar gemeenteniveau. Voor het totale aanbod aan uitgeefbare bedrijventerrein is gebruik gemaakt van de IBIS-database. Door vraag en aanbod met elkaar te vergelijken is de conclusie getrokken dat er de komende tien jaar (2016 tot 2026) een overaanbod van 103 hectare bedrijventerreinen in Twente is (bij een versneld economisch scenario). Enschede heeft, op basis van een verdeelsleutel waarbij is uitgegaan van de historische uitgifte van bedrijventerreinen, een overaanbod van 42,6 hectare.

Afsprakendocument
De afspraak die in het bestuurlijk overleg van 29 maart 2017 is gemaakt houdt in dat voor 1 november 2017 door de gemeentes met overaanbod een plan van aanpak is gemaakt over hoe vraag en aanbod in balans gebracht kunnen worden. Per 1 juli 2020 moet het plan uitgevoerd zijn en vraag en aanbod aan terreinen voor een periode van 10 jaar (tot 2030) in balans zijn.

Economische visie van Enschede
De economische visie is van Enschede van 2011 is nog steeds actueel. De visie geeft richting aan het stimuleren van werkgelegenheid. Enschede en haar economie zijn onlosmakelijk verbonden met die van de rest van Twente en de Euregio. Binnen die eenheid heeft

Enschede, haar eigen economisch profiel en kenmerken; haar specialisatie. Enschede is de winkelstad van Twente, is de stad van startende ondernemers, van innovatie en innovatieve ondernemers, van de meest ondernemende universiteit, de stad van onderwijs met haar spin-off en een stad van een sterke dienstverlenende sector. Tegelijkertijd is Enschede minder geschikt voor nieuwe grootschalige industrie en logistiek.

De economische visie geeft ook richting aan de ruimtelijke programmering van werklocaties. Dat is voor bedrijventerreinen gedaan middels de Netwerkstad bedrijventerreinenvisie en de herijking daarvan, de Stedelijke Koers, Richting aan Ruimte en de herstructurering van bedrijventerreinen.

De huidige mismatch tussen vraag en aanbod van bedrijventerreinen en het ontbreken van goede regionale afstemming vormen een groot risico bij de toepassing van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking op nieuwe plannen. Uit een aantal recente gerechtelijke uitspraken blijkt namelijk dat regelgeving hierover strikt wordt toegepast. Overheden moeten op grond van deze Ladder elke nieuwe stedelijke ontwikkeling in een bestemmingsplan duidelijk motiveren. Als er geen bestuurlijke afspraken worden gemaakt lopen Twentse gemeenten, die nieuwe ruimtelijke plannen in procedure willen brengen op basis van een actuele vraag vanuit de markt, het risico deze niet te kunnen uitvoeren omdat er bij de eigen gemeente of buurgemeenten al voldoende harde plancapaciteit is. Goede, actuele plannen komen dan niet tot ontwikkeling en dat is schadelijk voor de economie. Een overaanbod getuigt bovendien niet van een duurzaam ruimtegebruik van grond en ruimtelijke kwaliteit.

Vraag en aanbod bedrijventerreinen Enschede in balans
Er zijn een paar mogelijkheden om vraag en aanbod van bedrijventerreinen in Enschede in balans te kunnen brengen conform het afsprakendocument (waarbij Enschede de 42,6 hectare bedrijventerrein uit de markt te neemt). Deze mogelijkheden worden in een raadsvoorstel in oktober voorgelegd, mogelijk in de vorm van scenario's.

Vervolg
Voor 1 november 2017 wordt door de gemeentes met overaanbod een plan van aanpak gemaakt over hoe vraag en aanbod in balans gebracht kunnen worden in een termijn van drie jaar.

2.7. Weerstandsvermogen

Voor de Zomernota is een globale prognose gemaakt hoe het weerstandsvermogen zich ontwikkelt op basis van de stand van het middelenkader. Bij deze berekening is uitgegaan van het voorkeursscenario met een sluitend middelenkader voor de jaren 2018-2021.
In het jaar 2018 is de ratio voortkomend uit besluitvorming uit eerdere IPC-producten onder de 1,0. De overige jaren is de ratio naar verwachting groter of gelijk aan 1,0 conform de afspraak met uw Raad.

Volgens deze globale prognose ziet het ratioverloop er de komende jaren als volgt uit:

	2017	2018	2019	2020	2021
Ratio	1,0	0,8	1,0	1,4	1,6
Ratio PB 2017-2020	1,0	0,9	1,2	1,7	

Toelichting verschillen:
De risico’s zijn ten opzichte van de programmabegroting 2017-2020 verhoogd door o.a. het sociaal domein. Verder is er bij de programmabegroting 2017-2020 van uitgegaan dat de middelen uit de septembercirculaire 2016 aan de algemene reserve zouden worden

toegevoegd. In het middelenkader van deze zomernota is deze reeks ingezet op de financiële opgave.

2.8. Overige risico's

Meerinkomsten versus meerkosten aanpassing Inwonersplein - Stadskantoor
In mei 2016 is het Inwonersplein gerealiseerd. Na ingebruikname werd een aantal problemen geconstateerd. Bezoekers zijn niet tevreden over de wachtfaciliteiten. Medewerkers ondervinden hierdoor druk. De overlast veroorzaakt ziekteverzuim en hierdoor productieverlies. De effecten op ARBO zijn in eerste instantie onvoldoende afgedekt.
Nadat veel oplossingsrichtingen, samen met het UWV, zijn onderzocht, is geconcludeerd dat het scheiden van wachten en werken de meest effectieve oplossing is. Hiertoe zijn twee scenario's ontwikkeld waaruit een keuze door het College is gemaakt.
Het voorgestelde scenario vergt een investering (990.000 euro) die gedekt wordt door het aangaan van een langere verbintenis met onze partner UWV en vanuit de vrijval van huisvestingslasten van het Werkplein na afloop van de huidige contractperiode. Op dit moment vinden de onderhandelingen met het UWV nog plaats waardoor er nog geen volledige zekerheid is op deze inkomsten.

Bed, Bad, Brood (BBB) opvang uitgeprocedeerde asielzoekers
De BBB-opvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers is voor 2017 gefinancierd met gemeentelijke middelen. Bij dat besluit is in gedachten gehouden dat een nieuw kabinet mogelijk een landelijke regeling met financiering wil opstellen en dat daarom de kaders voor 2018 heel anders kunnen zijn. Op dit moment is daarover nog geen enkele duidelijkheid. Wanneer er geen landelijke regeling komt dan dient nieuwe besluitvorming plaats te vinden of de Enschedese opvang wordt voortgezet, in welke vorm en omvang dat gebeurt en welke middelen hiervoor beschikbaar worden gesteld.

WMO en Jeugdzorg
Indien de maatwerkvoorzieningen WMO en de Jeugdzorg opnieuw aanbesteed worden per 1-1-2019, is herindicatie van alle doorlopende zorgtrajecten nodig. De financiële effecten van de uitkomsten van de aanbestedingen en de herindicaties zijn onzeker en brengen risico's met zich mee. Het doelgroepenvervoer (WMO en leerlingenvervoer) is onlangs aanbesteed. De financiële effecten worden in beeld gebracht. Ook hier zullen herindicaties worden uitgevoerd. Op alle onderdelen vragen de herindicaties een forse personele inzet die nog niet volledig in beeld is. Dit zal zoveel mogelijk geschieden binnen de beschikbare budgetten voor personeel. Het is onzeker of deze budgetten toereikend zijn.

Omzet Sociale Werkvoorziening (SW)
In de Kadernota SW zijn maatregelen besloten gericht op het verlagen van de kosten en het verhogen van de omzet. Tot nog toe verlopen de maatregelen volgens plan. Gezien ontwikkelingen is duidelijk geworden dat het verder verhogen van de omzet een zware opgave is.

Participatiewet / Loonkostensubsidie
In het kader van de Participatiewet plaatsen we werkzoekenden met een verminderde loonwaarde met loonkostensubsidie (LKS) bij werkgevers. Op grond van het huidige beleid (EAA) kan iedereen geplaatst worden met een indicatie ongeacht de kosten die dit met zich meebrengt. Het Rijk compenseert ons (via het BUIG budget) onvoldoende voor de kosten die we op dit moment maken. In 2016 waren de kosten 0,7 miljoen euro voor 2017 is de verwachting dat de kosten meer dan 1 miljoen euro gaan bedragen. De inschatting is dat we hooguit voor de helft van onze kosten gecompenseerd worden. We vermoeden zelfs dat dit veel minder kan zijn, dit is echter niet te traceren in het verdeelmodel.

De komende jaren zullen steeds meer werkzoekenden een beroep doen op LKS. Naast de lobby bij het Rijk (met betrekking tot voldoende budget) is het daarom zaak om keuzes te maken over de inzet van het instrument LKS. Dit wordt verder uitgewerkt in de aanloop naar de EAA 2018. Zoekrichtingen zijn onder andere: inperken van de doelgroep, subsidiegrenzen, kosten van jobcoaching en bedrijfsvoeringsaspecten.

GGZ-B cliënten

De overgangstermijn voor cliënten met een GGZ-B indicatie loopt op 31-12-2017 af en kan niet weer verlengd worden. Het gaat om een groep landelijk van 7757 mensen. Er is slechts een hele kleine kans dat een deel van deze groep alsnog een WLZ indicatie krijgt. Op korte termijn gaat het ministerie VWS met de VNG afspraken maken over de overname van deze groep door gemeenten. Er zijn daar nog geen financiële afspraken. over gemaakt. Het kan om een bedrag gaan van ca. 50.000 euro per cliënt per jaar. In dat geval gaat het om een bedrag van een kleine 400 miljoen euro. Per 1 januari 2018 moet een groot deel van deze cliënten instromen in Beschermd Wonen gehuisvest worden, of, kunnen blijven wonen waar ze nu wonen maar dan betaald door de centrumgemeente.

Ondertussen zit er geen voortgang in de toelating van mensen met psychiatrische problematiek tot de WLZ. Om hen te kunnen toelaten is een wetswijziging noodzakelijk. Dat lijkt niet eerder dan in 2018 plaats te vinden.

Verdeelmodel BW en MO

Er komt een nieuw verdeelmodel voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De uitkomst zal waarschijnlijk bekend worden gemaakt in de meicirculaire 2018. De uitkomsten van een nieuw verdeelmodel brengen financiële risico’s met zich mee

VPB Grondbedrijf

Op basis van de quick scan kunnen we voorlopig concluderen dat het grondbedrijf vooralsnog niet Vpb-plichtig is. Voor alle duidelijkheid: dit betreft een voorlopige indicatie. Er dient met de belastingdienst overeenstemming bereikt te worden over de gehanteerde uitgangspunten. Er bestaan nog veel onzekerheden in de landelijke discussie die impact kunnen hebben op de uitkomst. Na afstemming met de belastingdienst kan de fiscale openingsbalans met peildatum 1 januari 2016 definitief vastgesteld worden.

3. Stand van Zaken 2017

3.1. Inleiding

In de begroting 2017-2020 hebben wij de plannen gepresenteerd voor de korte en de lange termijn, met daarbij een toelichting met de gevolgen voor de financiën van de gemeente. Bij behandeling van de zomernota zijn we halverwege het begrotingsjaar 2017. In dit hoofdstuk geven we aan wat de stand van zaken is. Per programma wordt hier duidelijk wat de voortgang is op:

- de actiepunten 2017 zoals deze zijn opgenomen in de Programmabegroting 2017.
- de financiën 2017. Hier gaan we in op verwachte jaarafwijkingen en risico's.

Bij het bepalen van de voortgang hebben we ons gebaseerd op de peildatum 31 maart 2017. Verder is met betrekking tot 2017 een aantal bijlagen bij deze Zomernota relevant:

- Bijlage 1 Beslispunten, met daarin een samenvatting van alle beslispunten uit hoofdstuk 3 binnen de bevoegdheid van de raad.
- Bijlage 2 Technische wijzigingen. Deze begrotingswijzigingen zijn administratief-technisch van aard. De wijzigingen betreffen veelal een verschuiving van budget of een verhoging van het budget (door bijvoorbeeld toevoeging van rijksmiddelen) maar hebben geen effect op de aard van de output zoals opgenomen in de programmabegroting 2017. Of de wijzigingen betreffen een administratieve verwerking van een al eerder genomen besluit.
- Bijlage 3 Begrotingswijzigingen, waarin we inzicht geven in de financiële consequenties van de hierboven genoemde beslispunten op de doelenboom.

Verwacht gemeente resultaat 2017
In de brief van 3 mei 2017 hebben we de raad geinformeerd over het verwachte negatieve resultaat van 14,4 miljoen euro voor 2017. Hierna hebben nog een aantal actualisaties plaatsgevonden maar dat heeft niet geleid tot een verandering van het verwachte negatieve resultaat. De oorzaak van het verwachte tekort ligt met name in een aantal landelijke ontwikkelingen. In verband met het uitgangspunt voor het college om bij een tekort groter dan 1 miljoen euro bijsturingsmaatregelen te nemen is per 3 mei jl. een verplichtingen- en selectieve vacaturestop ingesteld. De andere getroffen bijsturingsmaatregelen zijn onder andere het inzetten van de algemene reserve (het positieve rekeningresultaat van 2016 9,8 miljoen euro) en het inzetten van het positieve resultaat van de meicirculaire 2017 (500.000 euro) waardoor we per saldo een resultaat verwachten van ongeveer 0,6 miljoen euro negatief. Het volgende overzicht geeft inzicht in de verwachte financiële situatie voor 2017.

Programma (x 1.000 euro)		Resultaat 2017
Maatschappelijke ondersteuning		-12.401
Versterken economie		-2.127
Duurzame leefomgeving		+34
Dienstverlening en financieel beleid		+71
Verwacht resultaat 2017 voor bijsturing		**-14.423**
Bijsturingsmaatregelen:		
1. Inzet Algemene reserve (rekeningresultaat 2016)		+9.800
2. Verplichtingen- en selectieve vacaturestop:		+3.525

Maatschappelijke ondersteuning	+1.145	
Versterken economie	+1.400	
Duurzame leefomgeving	+460	
Dienstverlening en financieel beleid	+520	
Verwacht resultaat na bijsturing		**-1.098**
3. Effect meicirculaire		+500
Totaal verwacht resultaat 2017		**-598**

Toelichting:

Verwachte resultaat voor bijsturing: -14,4 miljoen euro

Per programma zijn er zowel tegenvallers als meevallers te melden:

- Zo verwachten we binnen *Maatschappelijke ondersteuning* een overschrijding van 12,4 miljoen euro. Circa 2,6 miljoen euro hiervan wordt veroorzaakt binnen WMO begeleiding en 5,5 miljoen euro binnen Jeugdhulp (beide voornamelijk als gevolg van een extra budgetkorting van het rijk), circa 2,4 miljoen euro door de herziening van de huishoudelijke hulp en 1,2 miljoen euro op de bedrijfsvoering. Daarnaast wordt op de opvangvoorziening een tekort van 0,3 miljoen euro verwacht als gevolg van het continueren van de Bed, Bad en Broodregeling voor uitgeprocedeerde asielzoekers. Het Rijk heeft de financiële ondersteuning aan gemeenten beëindigd. Tot slot wordt een tekort verwacht op de inkomensondersteuning van 0,3 miljoen euro: meer mensen doen in 2017 een beroep op een maatwerkvoorziening voor chronisch zieken en gehandicapten.
- Binnen *Versterken economie* verwachten we een overschrijding van 2,1 miljoen euro. Vanuit de BUIG/Algemene bijstand ontstaat er een tekort van 1,1 miljoen euro, in de Uitvoering SW een tekort van 1,0 miljoen euro als gevolg van een lagere rijksbijdrage en bij de Enschedese Arbeids Aanpak een tekort van 1,2 miljoen euro om meer werkzoekenden naar werk te begeleiden, terwijl vanuit het thema onderwijs meevallers zijn te melden voor circa 0,9 miljoen euro (onder andere kinderopvang). Daarnaast is er een meevaller met betrekking op de Bbz-regeling (Bijstandsverlening Zelfstandigen) van circa 0,3 miljoen euro.
- Het programma *Duurzame leefomgeving* verwacht dit jaar per saldo een licht positief saldo. Voornamelijk door incidentele meevallers op de bedrijfsvoering.
- Het programma *Dienstverlening en financieel beleid* verwacht dit jaar een voordelig resultaat van 0,1 miljoen euro en dit bestaat uit meerdere mee- en tegenvallers. De meevallers bedragen 2,3 miljoen euro als gevolg van hogere inkomsten (onder andere OZB, rente en dividenduitkeringen) of lagere lasten (kapitaallasten). Hier tegenover staan tegenvallers door onder andere incidentele effecten van de invoering van de Basisregistratie Personen, achterstanden Archief en Sport (1,3 miljoen euro) alsmede nadelen op de gemeentebrede bedrijfsvoering (0,9 miljoen euro).

1. Inzet Algemene reserve (rekeningresultaat 2016): +9,8 miljoen euro
Als dekking voor het verwachte nadeel stellen we voor om uit de algemene reserve 9,8 miljoen euro in te zetten (dit betreft het rekeningresultaat 2016 na aftrek van bestemmingsvoorstellen).

2. Verplichtingen- en selectieve vacaturestop: +3,5 miljoen euro
Per programma zijn de effecten van deze genomen bijsturingsmaatregel als volgt:

- Binnen *Maatschappelijke ondersteuning* worden gereserveerde budgetten niet aangewend in 2017. Onder andere op subsidies, preventiebeleid jongeren en 'kinderen in armoede'. De totale bijdrage aan de bijsturing bedraagt 1,1 miljoen euro.
- Binnen het programma *Versterken economie* kan via diverse maatregelen 1,4 miljoen euro worden bijgedragen aan de bijsturing. Onder andere door het uitstellen van uitgaven, het niet verder ontwikkelen van het instrument DIA (digitale informatie arbeidsmarkt) en de inzet van alternatieve dekkingsmiddelen.
- De programma's *Duurzame leefomgeving* en *Dienstverlening en financieel beleid* dragen beide 0,5 miljoen euro bij aan de bijsturing. Door onder andere te remmen op operationele werkbudgetten en het temporiseren van de invulling van vacatures.

3. Effect meicirculaire: +0,5 miljoen euro
Op 31 mei jongstleden hebben we de meicirculaire ontvangen. Hierin is een nabetaling opgenomen van 350.000 euro over 2016 en een bijstelling van het gemeentefonds voor ongeveer 150.000 euro. We stellen voor om deze voordelen in te zetten ter dekking van het verwachte nadeel 2017.

Er is een strakke regie en monitor georganiseerd op de ontwikkelingen in 2017. In het najaar zullen we conform de afspraken met uw raad een actualisatie opstellen over de financiele stand van zaken 2017 en u daarover informeren.

Wij stellen voor:	
1.	Om de verwachte tekorten in 2017 zoveel mogelijk te beperken. En de resterende tekorten en overige verwachte voordelen, inclusief de voorgestelde bijsturingsmaatregelen, te betrekken bij de Gemeenterekening 2017.
2.	Om de toevoeging 9,8 miljoen euro aan de algemene reserve uit het rekeningresultaat 2016 en het voordeel van de meicirculaire (500.000 euro) in te zetten als bijsturing voor 2017 en te betrekken bij de Gemeenterekening 2017.

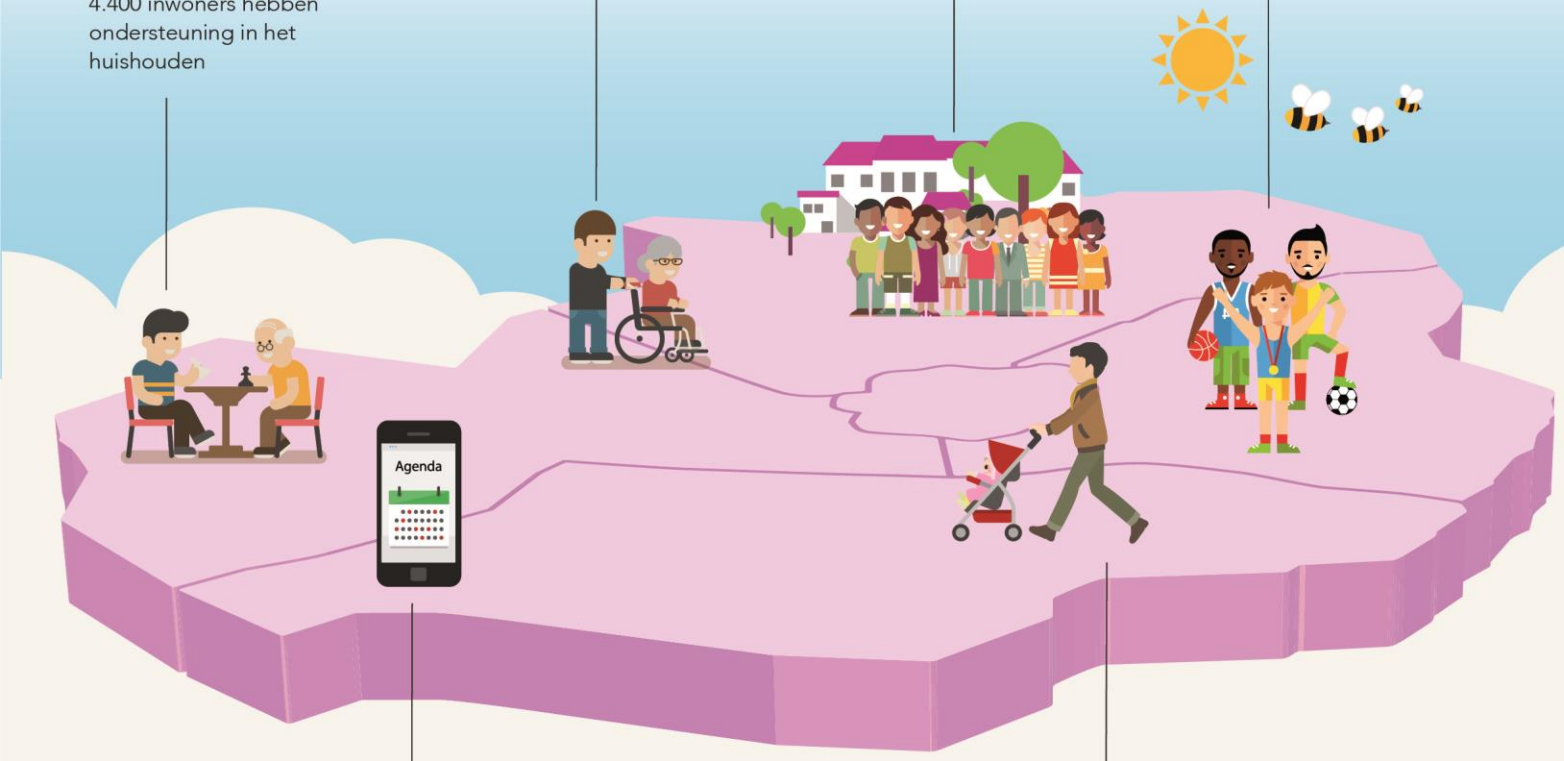
Maatschappelijke ondersteuning

Schoon en leefbaar huis
4.400 inwoners hebben ondersteuning in het huishouden

Individuele begeleiding en dagbesteding
2.700 inwoners krijgen een voorziening zelfstandig leven of maatschappelijke deelname

Nieuw Enschedees Welzijn
Vraag wijkbewoners centraal.

Sport
Sportaal en 5 sportregisseurs zijn gestart

Transformatie-agenda Sociaal Domein
Innovatief en maatwerk

Jeugdhulp
Aan Enschedese jongeren zijn 4.150 voorzieningen in 0e, 1e of 2e lijn verstrekt

* Locatie van de afbeeldingen op de kaart zijn illustratief

3.2. Maatschappelijke ondersteuning

Klik hier voor een uitgebreide beschrijving van de politieke speerpunten zoals opgenomen in de Programmabegroting 2017-2020.

Actiepunten 2017	Status
Thema 1: Bevorderen gezondheid en actieve sportdeelname.	
1. In 2017 wordt het lokaal gezondheidsbeleid geactualiseerd**.**	
2. In 2017 wordt de lokale werkagenda met Menzis uitgevoerd. De agenda wordt bekostigd met middelen van Menzis (zorgverzekeringen) en Gemeente Enschede (WMO en inkomensondersteuning), met als belangrijkste projecten: - Pilot populatiemanagement Wesselerbrink - Kassabonnetjesproject - Collectieve zorgverzekering minima - Uitstroom bijstandsgerechtigden uit de bronheffing	
3. In het najaar van 2017 is er een visie op de Enschedese zwembaden en een uitwerking voor het nieuw te bouwen zwembad. Zwembad De Brug sluit per 1 januari 2018	
4. In het project 'Sporten op recept' wordt met de 1e lijns zorg en het voorliggende veld een plan gemaakt om meer door te verwijzen naar sport.	
5. Het organiseren van verschillende maatschappelijke activiteiten, in de aanloop van het EK vrouwenvoetbal, om meer meisjes aan het voetballen/sporten te krijgen.	
Thema 2: Aanbieden van algemene voorzieningen.	
6. Er is een vastgesteld beleidskader Nieuw Enschedees Welzijn, dat de basis biedt voor een toekomstbestendig en integraler welzijnswerk voor de komende jaren.	
7. We doen ervaring op met een wijkgerichte welzijnsaanpak en meerdere welzijnspartners.	
8. Bij het maken van de inhoudelijke resultaatafspraken met gesubsidieerde maatschappelijk partners leggen we de verbinding met de doelen uit de stadsdeelagenda's.	
9. Een verlaging van de inkoop van 2e lijns zorg (product WMO begeleiding) door uitbreiding bestaande algemene voorzieningen	
10. We gaan verder met de uitvoering van het Actieplan Vrijwillige inzet met de thema's: overkoepelend punt Vrijwillige Inzet Enschede, bevorderen meedoen specifieke doelgroepen, inspelen op wensen en eisen hedendaagse vrijwilliger, inzet van social media, vrijwilligerswaardering en vermindering van drempels	
Thema 3: Jongerenwerk en opvoedondersteuning.	
11. Het uitvoeren van huisbezoeken bij ouders of opvoeders (circa 200) om hen mee te laten doen met activiteiten en om in beeld te brengen welke behoefte er bij de bezochte ouders is aan opvoedingsondersteunende activiteiten ('Stap In')	
12. Wij initiëren ontmoetingsgroepen voor ouders met jonge kinderen (circa 25-30 groepen) in alle stadsdelen.	
13. Wij bieden diverse (opvoed)cursussen en/of themabijeenkomsten, veelal op scholen.	
14. We bieden 'Spel aan Huis' aan: interventie waarbij de ontwikkeling van jonge kinderen door en in het spel in de thuissituatie centraal staat bij circa 40 gezinnen thuis.	

Legenda: = loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; = loopt achter, bijsturing mogelijk; = conform verwachting; = boven verwachting; = neutrale wijziging.

Toelichting

Punt 8: inhoudelijke resultaatafspraken met maatschappelijke partners

De ontwikkeling loopt trager dan gewenst, doordat de externe partners om allerlei redenen moeizaam in beweging komen. Dit thema zal de komende tijd extra aandacht krijgen, omdat het mogelijkheden biedt om de financiële tekorten in het sociale domein te verkleinen.

Doelstelling B: Een kwalitatief goede en toegankelijke ondersteuning (op maat) op het gebied van participatie, maatschappelijke ondersteuning en inkomen.

Actiepunten 2017	Status
Thema 4: Jeugdhulp (ondersteuning jeugd en gezin).	
15. Het voortzetten van de transformatie van Jeugdhulp, als onderdeel van de lokale en regionale transformatieagenda's, zoals:	
15a. Het inkoopproces van Jeugdhulp voor 2018 en verder is voorbereid, waarbij sprake is van inkoop passend bij de transformatie in de Jeugdhulp.	▼
15b. De ontwikkeling van nieuwe combinaties voor wonen en zorg voor jongeren en (jong)volwassenen.	●
15c. De voortgang en resultaten van de Expeditie Enschede zijn in beeld gebracht.	●
15d. Er wordt onderzocht of Gezinshuis Compleet (gezin dat ondersteuning nodig heeft met gezinshuishuisouder(s) in één woning/nabijheid) mogelijkheden geeft om ondersteuning te bieden.	●
15e. Vergroten sturing van wijkcoaches op het voorkomen van dure 2e lijns voorzieningen als er kwalitatief geschikte, goedkopere alternatieven zijn. Dat kan onder andere door inzet in verbetering en het meer beschikbaar krijgen van 0e en 1e lijns voorzieningen. Dat kan ook door de inzet op het vergroten van contacten met externe verwijzers met als doel meer verwijzingen van externe verwijzers naar de wijkteams.	●
15f. Verder versterken en invulling geven aan de samenwerking wijkteams-onderwijs-zorgaanbieders: een integrale en efficiënte ondersteuning van het kind in het onderwijs en thuis.	●
15g. Inzetten op verdere standaardisatie en uniformering van de bedrijfsvoering in samenwerking met het ISD-programma in landelijke bestuurlijke en ambtelijke stuur- en werkgroepen.	●
Thema 5: Ondersteuning cliënten en mantelzorgers.	
16. We gaan door met de uitwerking van het Actieplan Mantelzorg.	●
Thema 6: WMO-maatwerkvoorzieningen.	
17. Per 2017 wordt Ondersteuning Huishouden (OH) uitgevoerd volgens de nieuwe aangescherpte werkwijze, zoals vastgelegd in de gewijzigde verordening en beleidsregels.	●
18. Ondersteuning Maatschappelijke Deelname (OMD), Ondersteuning Zelfstandig Leven (OZL) en Kortdurend Verblijf (KDV) worden uitgevoerd volgens nieuwe contracten, door de organisaties die zijn gecontracteerd op basis van het bestek voor de nieuwe aanbesteding (uitgevoerd in 2016 in Samen-14-verband).	●
19. De regionale visie op vervoer (2016) wordt verder uitgewerkt.	●
20. Uitwerken en vaststellen van het referentiekader voor beoordeling van de kwaliteit van WMO-voorzieningen, inclusief het toezicht daarop.	●
21. Uitvoering van het verplichte jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek onder WMO-cliënten.	●
22. Het beleidsplan WMO voor 2017 en verder wordt opgesteld in relatie tot de	●

Transformatieagenda sociaal domein en de uitgangspunten van het beleid over de inclusieve samenleving.	
Thema 7: Woonbegeleiding.	
23. Er is samen met regiogemeenten een visie opgesteld voor doordecentralisatie Beschermd wonen per 1 januari 2020.	
24. Er zijn meer mogelijkheden voor (jongeren)huisvesting gecreëerd. Hierover worden afspraken met corporaties, zorgaanbieders en vastgoedontwikkelaars gemaakt.	
25. Alle gesubsidieerde instellingen voor Beschermd wonen beschikken over het keurmerk voor de gedragscode Beschermd Wonen Twente.	
Thema 8: Maatschappelijke en vrouwenopvang.	
26. Er is een structurele locatie voor de winternoodnachtopvang.	
27. Samen met betrokken organisaties wordt de mogelijkheid tot uitbreiding van KamerRaad onderzocht. Dit is een woonvoorziening met begeleiding voor jongeren die een ROC-opleiding volgen en die door thuisomstandigheden dreigen uit te vallen.	
Thema 9: Inkomensondersteuning.	
28. Wij verhogen de inkomensgrens van Stichting Leergeld in 2017 naar 120 procent.	
29. Samen met de 'Werkgroep werk' wordt gewerkt aan de opzet van de monitor zodat - conform de Kadernota Armoedebeleid - in 2018 voor het eerst gerapporteerd kan worden over de resultaten.	
30. In het kader van de City Deal inclusieve stad experimenteren we met alternatieve werkwijzen op het gebied van armoedebestrijding en schuldhulpverlening die binnen het reguliere stelsel van regels niet mogelijk zijn.	

Legenda: = loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; = loopt achter, bijsturing mogelijk; = conform verwachting; = boven verwachting; = neutrale wijziging.

Toelichting

Punt 15, inkoopproces Jeugdhulp
De voorbereiding in regionale samenwerking loopt. Een verdere transformatie in regionale inkoop tussen de 14 gemeenten en aanbieders is voor 2018 niet gereed. Er wordt nu naar 2019 toegewerkt. Dit heeft met name te maken met de gebleken complexiteit binnen jeugdhulp. Ondertussen wordt door Enschede wel onderzocht waar mogelijkheden liggen om afspraken te maken voor 2018 met zorgaanbieders, wat moet leiden tot efficiëntere inkoop.

Punt 29 Armoedebeleid
In de tweede helft van 2017 wordt voor de tweede keer de Minima-effectrapportage door het Nibud uitgevoerd. Het Nibud heeft aangegeven dat het aannemelijk is dat de aanvullende maatregelen op het gebied van kinderen in armoede een positief effect hebben op de inkomenspositie van minimagezinnen.

Thema	Product	Status	Afwijking (x 1.000 euro)
Doelstelling A: versterken van de zelf- en samenredzaamheid en de gezondheid van inwoners.			
1. Bevorderen gezondheid en actieve sportdeelname. 2. Aanbieden van Algemene voorzieningen. 3. Jongerenwerk en opvoedondersteuning	Algemene maatschappelijke voorzieningen		- 206
Doelstelling B: een kwalitatief goed en toegankelijke ondersteuning (op maat) op het gebied van participatie, maatschappelijke ondersteuning en inkomen.			
4. Jeugdhulp (ondersteuning jeugd en gezin)	Jeugdhulp vrijwillig kader		-6.400

	Jeugdhulp gedwongen kader	⭐	900
5. Ondersteuning cliënten en mantelzorgers	Lichte ondersteuning en regie	⭐	40
6. WMO-maatwerkvoorzieningen	WMO begeleiding	🔻	-2.570
	WMO individuele voorzieningen	🔻	-2.400
7. Woonbegeleiding	Beschermd wonen	🟢	
8. Maatschappelijke en vrouwenopvang	Opvangvoorzieningen	🔻	- 248
9. Inkomensondersteuning	Inkomensondersteuning	🔻	-304
Resultaat bedrijfsvoering	Maatschappelijke ondersteuning	🔻	-1.213
Totaal voor bijsturing		🔻	**-12.401**
Bijsturingsmaatregelen			1.145
Totaal na bijsturing			**-11.256**

Legenda: 🔻 = tegenvaller; 🟧 = risico; 🟢 = conform begroting; ⭐ = meevaller; ⚪ = neutrale wijziging.

Toelichting

Product Algemene maatschappelijke voorzieningen (-206.000 euro)
Er wordt beleid gevoerd om meer te verwijzen naar algemene voorzieningen in plaats van in te zetten op duurdere tweedelijns voorzieningen. Er zijn hierdoor meer subsidies (128.000 euro) verstrekt dan oorspronkelijk in de begroting voorzien. Op termijn zal dit leiden tot een afname van de kosten in de tweede lijns voorzieningen. Daarnaast is sprake van hogere kosten van de Regio Twente (onderdeel GGD). De begroting van de Regio Twente is hoger vastgesteld (100.000 euro) zonder dat in de gemeentelijke begroting een aanpassing heeft plaatsgevonden.

Product Jeugdhulp vrijwillig kader (+0,9 miljoen euro) en gedwongen kader (-6,4 miljoen euro)
Per saldo wordt op het onderdeel jeugdhulp een tekort verwacht van circa 5,5 miljoen euro. Dit is een gevolg van budgetverlagingen door het Rijk in de septembercirculaire 2016, waarvan het hoogst onzeker is of de uitgaven ook lager zullen uitvallen (cliënten naar de Wlz), een stijgende lijn in de jeugdhulp uitgaven en kosten voor de groep 18+ die nu via verlengde jeugdhulp worden bekostigd, maar feitelijk ook een relatie hebben met de WMO uitgaven. Er is een taskforce Jeugdhulp opgericht om te zoeken naar maatregelen om de uitgaven te kunnen bijsturen. Dit is lastig omdat circa 60 procent van de uitgaven ontstaat door externe verwijzingen, die door de gemeente beperkt beïnvloed kunnen worden.

Er is een risico dat nieuwe financiële tegenvallers optreden, omdat er meer aanvragen komen van cliënten voor jeugdhulp in de rest van het jaar dan nu voorzien. De gemeente is verplicht hiervoor een passende oplossing aan te bieden. Wij zullen u in de tweede helft van het jaar over de ontwikkelingen nader informeren.

Product WMO begeleiding (-2,6 miljoen euro)
De rijksbijdrage is bij de septembercirculaire 2016 verlaagd maar bij de meicirculaire 2017 verhoogd (per saldo circa 1,0 miljoen euro verlaagd). Dit is met name het gevolg van startstreepmutaties (verwachte doorstroom van cliënten richting Wlz), waarvan niet zichtbaar is dat deze verlaging in de uitgaven zich zal voordoen. Daarnaast is in 2016 zichtbaar geworden dat de werkelijke uitgaven ten opzichte van begroting fors stijgen en dat ondanks voordelige prijseffecten van de inkoop 2017 sprake zal zijn van een tekort van 1,3 miljoen euro. Er worden bijsturingsmaatregelen ontwikkeld, waarvan het de verwachting is dat deze nog geen effect zullen hebben op de financiële uitkomst 2017, maar pas vanaf 2018.

Er ontstaan extra kosten voor toezicht en handhaving van 400.000 euro. Bij deze Zomernota is onder de intensiveringen 2018 en verder een bedrag opgenomen om kwaliteit, toezicht en handhaving vorm te kunnen geven. Om hier al in 2017 mee aan de slag te gaan, zijn nu aanvullende middelen nodig.

Product WMO individuele voorzieningen (-2,4 miljoen euro)
In 2016 heeft een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep ervoor gezorgd dat wij ons beleid voor huishoudelijke ondersteuning hebben moeten aanpassen. Dit leidt tot incidenteel extra personele kosten van circa 1 miljoen euro, doordat voor alle cliënten nieuwe afspraken gemaakt moeten worden. Daarnaast nemen ook de kosten voor de voorziening toe met circa 1,4 miljoen euro, doordat op basis van een onafhankelijk objectieve norm de activiteiten zijn gewaardeerd. Daarnaast zijn naast de basismodule, vijf extra modules toegevoegd.

Product Opvangvoorzieningen (-248.000 euro)
In december 2016 heeft het college van B&W besloten om de Bed Bad Brood regeling voor uitgeprocedeerde asielzoekers te verlengen ondanks het besluit van het Rijk de financiële ondersteuning van gemeenten hierin te beëindigen. Dit leidt tot een verwacht tekort van circa 300.000 euro.

Product Inkomensondersteuning (-304.000 euro)
Op de Collectieve Ziektekostenverzekering Minima (CZM) ontstaat een tekort van 117.000 euro als gevolg van een toegenomen gebruik van deze verzekering. Daarnaast vallen de kosten van de Stadsbank Oost Nederland hoger uit dan geraamd. Met name de opnieuw toegenomen kosten van bewindvoering zijn hiervan de oorzaak.

Resultaat Bedrijfsvoering (-1,2 miljoen euro)
De transformatie en de bedrijfsvoering maatschappelijke ondersteuning vragen nog steeds om een forse extra personele inzet en capaciteit. De begroting van 9,5 miljoen euro biedt onvoldoende dekking voor onze personele uitgaven. Hierdoor ontstaat een tekort. Het is niet mogelijk om op deze uitgaven bij te sturen omdat enerzijds contractuele verplichtingen zijn aangegaan die niet direct beëindigd kunnen worden zonder financiële consequenties en anderzijds omdat sprake is van noodzakelijk werkzaamheden ten behoeve van onder andere herindicaties ondersteuning huishouden.

Voorgestelde bijsturingsmaatregelen (+1,1 miljoen euro):

Algemeen
Er zijn met betrekking tot Jeugdhulp bijsturingsmaatregelen opgesteld. De effecten van deze maatregelen zullen niet meteen zichtbaar zijn. Dit heeft enerzijds te maken met het feit dat reeds veel verplichtingen voor 2017 zijn aangegaan en anderzijds dat er implementatie tijd gemoeid is met uitvoeren van de maatregelen.

1. Niet aanwenden van gereserveerde budgetten voor subsidies (370.000 euro)
Door gereserveerde budgetten voor subsidies niet aan te wenden is het mogelijk om 270.000 euro te besparen. Het betreft hier zowel een nog niet gealloceerd bedrag van 190.000 euro als een gealloceerd bedrag van 80.000 euro ten behoeve van Jarabee. De kosten voor Jarabee lopen nu via de inkoop van specialistische jeugdhulp. Daarnaast is het mogelijk om een budget voor materiële kosten van 100.000 euro niet te besteden in 2017.

2. Niet besteden middelen voor preventiebeleid jongeren (200.000 euro)
Voor een bedrag van 200.000 euro voor preventiebeleid jongeren (onderdeel van het coalitieakkoord 2014-2018) zijn nog geen verplichtingen aangegaan. Door dit bedrag niet te besteden is het mogelijk om het in te zetten als bijsturingsmaatregel.

3. Voordelige afrekening valpreventie (75.000 euro)
Een bedrag van 75.000 euro bestaande uit een voordelige afrekening valpreventie en het nog niet bestemde deel van het subsidiebudget GGZ, kan ingezet worden als bijsturingsmaatregel

4. Een deel van de middelen 'kinderen in armoede' niet besteden (0,5 miljoen euro)
Van de middelen "kinderen in armoede" van 1,2 miljoen euro, het deel waarvoor nog geen bestedingsvoorstellen zijn gedaan (0,5 miljoen euro op de bestedingslijnen Participatie en Ontwikkeling (lijn 2) en Innovatie en Actualiteiten (lijn 4) uit het raadsvoorstel) niet te besteden in 2017 kan er voor 0,5 miljoen euro aan de bijsturing worden bijgedragen.

Versterken economie

Sterke dynamiek op Kennispark

Bedrijven vestigen zich, investeren en groeien op het Kennispark.

10,3 mln mensen

bezoeken jaarlijks de Enschedese binnenstad.

Technology Base Twente

gebied voor drones, Safety & Security en AMM-proeffabrieken.

1%

is de stijging van het aantal mensen met een Participatiewet uitkering. Landelijk was deze stijging 3,6%.

Van uitkering naar werk

Er is een sterke inzet op de uitstroom naar werk. Deze stijgt al 5 jaar op een rij.

Bijstandsuitkeringen

Er wordt nog steeds meer geld uitgegeven aan bijstandsuitkeringen dan dat er binnenkomt van het Rijk.

61,5%

arbeidsparticipatie in Enschede.
Dat is een daling van 1,2% t.o.v. 2015.

* Locatie van de afbeeldingen op de kaart zijn illustratief

3.3. Versterken economie

Klik hier voor een uitgebreide beschrijving van de politieke speerpunten zoals opgenomen in de Programmabegroting 2017-2020.

Doelstelling A: Economische groei in Enschede en Twente (meer bedrijven en groei van bedrijven)

Actiepunten 2017	Status
Thema 1 en 2: Versterken (internationaal) ondernemersklimaat & branche-aanpak en acquisitie	
1. Het in 2016 opgezette acquisitieproces krijgt zowel intern als extern een steviger fundament.	
2. De doelgroepen voor acquisitie zijn benoemd en we beschikken over concrete aanvalsplannen en bijbehorende marketinginstrumenten per speerpunt.	
3. Er staat een compacte programma-organisatie die stuurt op het behalen van de afgesproken targets.	
4. Er zijn afspraken gemaakt met regionale acquisitiepartners over de onderlinge rol- en taakverdeling met het gezamenlijke doel om meer bedrijven te laten vestigen in Twente.	
5. We stellen het bestemmingsplan binnenstad vast.	
6. Voor ondernemers met bouw- en verbouwplannen organiseren wij een eenduidig en warm ontvangst en een vlotte gemeentelijke besluitvorming.	
7. De subsidieverlening uit het actieprogramma Binnenstad wordt in 2017 nog beter toegesneden op de ondernemers.	
8. Vaststellen Twentebrede Visie Werklocaties. Na vaststelling van de visie start de implementatie.	
9. Werken met het beleidsplan internationaal, door het inzetten van de (bestuurlijke) netwerken van Enschede en het ontwikkelen van projecten die de internationale uitstraling van de stad versterken.	
10. Voor de ontwikkeling van Twente de internationalisering bij voortduring op de politieke en economische agenda plaatsen.	
Thema 3: Versterken groene groei	
11. De convenanten die met bedrijven zijn gesloten op basis van het Actieplan Duurzaamheid op de Josink Es en de Marssteden, om hun voorbeeldrol op het gebied van duurzame energie en energiebesparing te benadrukken, worden verder uitgerold naar meer bedrijven.	
12. Op basis van het tweede spoor uit het Actieplan Duurzaamheid werken we waardeketens uit voor de langere termijn (biobased economy en circulaire economie).	
13. Er wordt voor 2 jaar invulling gegeven aan de personele inzet voor de actielijn duurzaamheid binnen Strategie en Beleid EWO.	
Thema 4: Faciliteren kansrijke economische projecten	
14. De interesse voor vestiging of groei op Kennispark neemt flink toe. Dit leidt tot meerdere kavelreserveringen, waarvan eind 2016/begin 2017 zal blijken of dit leidt tot nieuwbouw op diverse plekken op Kennispark.	
15. De founders van Kennispark Twente hebben een nieuw convenant gesloten, waarbij meer focus is aangebracht in de werkzaamheden van de stichting Kennispark Twente. Het gevolg hiervan is dat de regie voor de gebiedsontwikkeling van de innovatiecampus Kennispark in Enschede is overgegaan naar de gemeente Enschede. In 2017 gaan we werken vanuit een herijkt masterplan Kennispark.	
16. In 2017 wordt het Innovatiepad (flow of innovation) aangelegd. Het Innovatiepad wordt een	

living lab voor technische innovaties.	
17. Op initiatief van Demcon, een sterk groeiend bedrijf op Kennispark, wordt gewerkt aan de gebiedsontwikkeling op de hoek Auke Vleerstraat/Hengelosestraat. De uitvoering van de plannen start in 2017.	
18. Ten behoeve van de ontwikkeling van het XL Businesspark wordt in 2017 vooral ingezet op het aantrekken van logistieke partijen.	
19. De bestemmingsplannen voor Technology Base Twente worden ter vaststelling aan de Raad voorgelegd.	
20. De adviezen voor Technology Base Twente van het kwaliteitsteam worden verankerd in beleidsregels ruimtelijke kwaliteit en de werkzaamheden van het kwaliteitsteam worden beëindigd.	
21. Technology Base wordt neergezet als een gebied voor test- en ontwikkelcentrum voor drones, Safety & Security en AMM-proeffabrieken.	
22. Met het Topteam worden in 2017 nieuwe afspraken gemaakt over de inbedding van hun opdracht voor het concreet invullen van Technology Base Twente en het versterken van HTSM voor heel Twente.	
23. Een aantal bedrijven in de sectoren Safety & Security, AMM en ‘drones’ vestigt zich in het gebied van Technology Base Twente.	
24. Er komt een stappenplan voor de ontvlechting van de woongebieden in Technology Base Twente.	
Thema 5: Bereikbaarheid (fysiek en digitaal)	
25. Versterken van (eu)regionale en nationale bereikbaarheid van Enschede over de weg en per spoor.	
26. Implementatie van bereikbaarheidsstrategie.	
27. Meer aandacht voor lobby in 2017.	
28. Uitvoering nieuwe N18 (rijkswaterstaat) en optimalisatie aansluiting A1 (provincie).	
29. Verder investeren in optimalisatie lokaal wegennet, aandacht voor doorstroming bij verkeerslichten.	
30. Verder investeren in fietsinfrastructuur en campagnes om fietsen te bevorderen.	
31. Digitale bereikbaarheid faciliteren door totstandkoming breedband in buitengebied, waarbij realisatie afhankelijk is van het samenspel tussen aanbieders en deelnamebereidheid bij inwoners en bedrijven.	

Legenda: = loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; = loopt achter, bijsturing mogelijk; = conform verwachting; = boven verwachting; = neutrale wijziging.

Toelichting

Punt 11, Actieplan Duurzaamheid bedrijven op Josink Es en Marssteden
Binnen het thema Groene Groei lopen we op één actie achter bij de doelstelling. De convenanten met Josink Es en Marssteden zijn in 2016 niet ondertekend. Op dit moment wordt er nog steeds gesproken over de inhoud van de convenanten. Eén van de punten die daarbij zwaar speelt is de inzet van de gemeente. Daarbij wordt er onder meer gewezen op de stopzetting van de groene leges.

Doelstelling B: Een groter deel van de potentiële beroepsbevolking is aan het werk

Actiepunten 2017	Status
Thema 6: Vergroten zelfredzaamheid bij het vinden van werk binnen en buiten Enschede	
32. Het belangrijkste actiepunt voor 2017 is het terugbrengen van het tekort op de BUIG. Daarbij blijven we inzetten op de drie actielijnen: meer banen, aan het werk en rechtmatigheid/participatie.	▼
33. We gaan onderzoeken op welke wijze we structureel uit kunnen komen met het rijksbudget voor de bijstandsuitgaven.	●
34. De actielijn Meer banen is gericht op het binnenhalen van voor de doelgroep geschikte arbeidsplaatsen. Hier wordt invulling aan gegeven via acquisitie en de rode loper voor ondernemers.	●
35. We onderzoeken in 2017 hoe we optimale resultaten kunnen halen uit de periodieke herbeoordelingen, zowel op het gebied van rechtmatigheid als op het gebied van het stimuleren van de maatschappelijke participatie.	●
36. De actielijn Aan het werk is gericht op het bevorderen van uitstroom. Naast het continueren van de activiteiten gericht op uitstroom naar banen in Duitsland, wordt in 2017 ingezet op het organiseren van banenmarkten en het nog intensiever begeleiden van kansrijke werkzoekenden.	■
37. De samenwerkingsverbanden met diverse uitzendbureaus worden voortgezet. Ook doen we onderzoek naar het outsourcen van werkzaamheden van de afdeling Werk. Op basis van de bevindingen van het onderzoek naar outsourcing worden de eventuele acties voor 2017 bepaald.	●
38. Het programma Digitale Innovatie Arbeidsmarkt loopt tot eind 2016 (tweede fase). In het eerste kwartaal van 2017 worden de resultaten van deze tweede fase en de verdieping van een aantal onderwerpen bekend gemaakt.	■
39. Samen met externe partners wordt onderzocht of de digitale dienstverlening richting ondernemers verder kan worden verbeterd. Hierbij wordt nadrukkelijk de samenwerking met het UWV gezocht.	●
40. De criteria voor het Werkpact keurmerk worden geactualiseerd. Er wordt onderzocht of we hiervoor een instrument kunnen aanschaffen analoog aan het SROI-instrument (Social return on investment).	●
41. Met ingang van 1-1-2017 heeft het kabinet een aantal fundamentele wetswijzigingen doorgevoerd voor mensen met een arbeidshandicap (voorheen Sociale werkvoorziening). Met deze wijziging wordt per gemeente een taakstelling opgelegd voor het invullen van (beschutte) werkplekken voor mensen met een arbeidshandicap. Hiervoor kunnen mensen zich zelf aanmelden. Omdat de gemeente met deze wijziging verplicht worden tot het aangaan van dienstbetrekkingen voor mensen met een arbeidshandicap, zullen er zowel op financieel als arbeidsrechtelijk een solide basis ingeregeld worden. Inmiddels hebben de eerste medewerkers met een arbeidshandicap in Enschede een indicatie nieuw Beschut gekregen.	●
42. Voor 2017 gaan wij verder met het optimaliseren van de loonwaarde van alle medewerkers bij werkgevers. Door de organisatorische samenvoeging van de afdelingen die mensen met loonkostensubsidie plaatsen en mensen die gedetacheerd zijn begeleiden, verwachten we in 2017 de werkgevers nog beter te kunnen bedienen. Dit doordat we daar waar plekken niet meer door de SW kunnen worden opgevuld, we direct mensen met loonkostensubsidie kunnen plaatsen.	●
43. De verhuizing van de DCW aan de Kuipersdijk naar een nieuwe locatie.	●
44. De regionale werkgeversbenadering vanuit het Werkplein Twente staat. Er is sprake van een gezamenlijk, regionaal aanbod van werkgerichte arbeidsmarktinstrumenten. Daarnaast zorgen gemeenten en UWV dat werkzoekenden die niet in staat zijn het wettelijk minimumloon te verdienen, bemiddeld worden naar banen in het kader van 'de baanafspraak' met het	●

Regionale Werkbedrijf.	
45. Met de sociale partners zijn binnen het Werkbedrijf Twente doelen en acties geformuleerd om garantiebanen in Twente te blijven realiseren. Het Werkbedrijf Twente draagt daarmee bij aan de realisatie van garantiebanen zoals die in het sociaal akkoord is afgesproken tussen sociale partners en de Rijksoverheid.	
Thema 7: Investeren in werkgelegenheid.	
46. In samenwerking met de Regio Twente zetten we meer in op acquisitie voor de periode 2016-2018.	
47. We onderzoeken in hoeverre we een start-upvriendelijke stand zijn en wat nodig is om dat verder uit te bouwen.	
48. In 2017 hebben we een 'Duitslandagenda' met actiepunten om te komen tot een internationale metropoolregio.	
49. Het houden van het evenement 'Duitslandweek'. Met dit evenement willen we Enschede op de kaart zetten als meest Duitse stad van Nederland.	
50. Voortzetting acquisitie van Duitse ondernemingen voor zowel de binnenstad als voor onder andere Kennispark.	
51. Het project: 8ting wordt uitgebreid met oriëntatie op de Duitse arbeidsmarkt, vacatures, cursussen en motivering.	
52. Werken in de Zorg: pilot waarin 20 Nederlandse werkzoekenden een opleiding krijgen om vervolgens bij een Duitse zorginstelling aan de slag te kunnen.	
53. Aanzet tot een Euregionaal Jobcenter. De huidige bemiddelingsactiviteiten vanuit het Werkplein willen we omzetten naar een samenwerkingsverband, waarin Duitse en Nederlandse bemiddelaars samen de euregionale arbeidsmarkt 'bedienen'. Met locatie in Gronau.	
54. Twee projecten in samenwerking met de Wirtschaftsförderungen in de Euregio.	
55. Social Impact Bond (SIB) Werken in Duitsland: de gemeente Enschede heeft zich gecommitteerd aan een samenwerking met ABN AMRO, Start Foundation (investeerders) en BOAS Werkt en de Kreishandwerkerschaft Steinfurt-Warendorf (uitvoerders) om in 2016-2019 (2,5 jaar) circa 138 werkzoekenden naar werk in Duitsland te begeleiden. In 2017 gaan de eerste groepen werkzoekenden van start.	

Legenda: = loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; = loopt achter, bijsturing mogelijk; = conform verwachting; = boven verwachting; = neutrale wijziging.

Toelichting

Punt 32, tekort op de BUIG (Bundeling v Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten)
Wij verwachten in 2017 een tekort op het BUIG-budget van 4,0 miljoen euro. Na inzet van de beschikbare eigen middelen resteert een geprognotiseerd tekort op het BUIG-budget van 1,1 miljoen euro. Door een succesvolle aanpak lijkt de gemeente op basis van de meest recente cijfers voor 2017 geen beroep meer te hoeven doen op de vangnetuitkering van het Rijk omdat het tekort op de BUIG voor het eerste sinds jaren onder het eigen risico zou kunnen komen.

Punt 36, Actielijn Aan het werk
De gemakkelijkste groep is inmiddels bemiddeld. Resteert een moeilijker groep die een andere aanpak vraagt. We gaan de werkwijze en mogelijk het instrumentarium aanpassen aan de resterende groep van het Werkplein. We verwachten dat we met de nieuwe werkwijze ook deze groep binnen het Werkpleinbestand (beter) naar werk kunnen 'begeleiden'. Ook gaan we onze werkgeversdienstverlening meer differentiëren en onze focus richten op die werkgevers waar onze werkzoekenden de beste kans hebben.

Punt 38, programma Digitale Innovatie Arbeidsmarkt
De resultaten worden in het tweede kwartaal bekend gemaakt in plaats van in het eerste kwartaal.

Punt 51, 8ting wordt uitgebreid
Op dit moment vindt de uitbreiding van het project 8ting nog niet plaats, omdat eerst de evaluatie van dit project wordt afgewacht alvorens verdere uitbreidingen worden overwogen.

Doelstelling C: Meer jongeren met een opleiding die aansluit bij de arbeidsmarkt

Actiepunten 2017	Status
Thema 8: Onderwijs en talentontwikkeling.	
56. De Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2015–2018 bevat de belangrijkste gezamenlijke doelen met de onderwijspartners voor de komende twee jaren. Daartoe gaan we in 2017 de LEA-middelen nog intensiever inzetten op: wetenschap & technologie met programmeren, euregionale focus met Duits in het onderwijs, inzet van vouchers voor onderwijsbegeleiding, verder uitwerken van Alles-in-één-school, intensivering van de ondersteuningsstructuur, een taalintensief programma voor peuters onder nieuwkomers en de aanpak van het non-bereik van voor- en vroegschoolse educatie (VVE).	
57. Samen met de partners Saxion en UT en opnieuw ROC werken we aan een internationale onderwijsagenda en aan het versoepelen van de overgangen tussen de onderwijsinstellingen onderling en met (startende) bedrijven.	
58. Als centrumgemeente trekken we regionaal de inrichting van de nieuwe wettelijke taken van de Regionale Meld en Coördinatie (RMC) voortijdig schoolverlaten: voor alle jongeren die kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt.	
59. De stichting Consent en het Stedelijk Lyceum vormen samen de International School Twente (IST) In 2017 werken zij aan een doorlopende leerlijn van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs voor de Internationale School Twente. Speerpunt in 2017 is de communicatiestrategie richting internationale bedrijven. Het Stedelijk Lyceum werkt daarbij aan het International Baccalaureate Diploma Program. IST wordt hiermee een toonaangevende voorziening voor kinderen uit de internationale gemeenschap in de regio Twente	
60. Wij spannen ons in om nog meer peuters te laten deelnemen aan de voorschoolse voorzieningen. in 2016 zijn de peuter- en VVE-arrangementen goedkoper gemaakt voor vrijwel alle ouders, waardoor de toegankelijkheid opnieuw verbetert. Wij verwachten dat daarmee meer peuters een betere start krijgen in het basisonderwijs.	
61. Als gevolg van een verwachte daling van de middelen van het onderwijsachterstandenbeleid na 2017, gaan wij in 2017, samen met de IKC-partners, scherpe keuzen voorbereiden in het onderwijsachterstandenbeleid voor 2018 en latere jaren.	

Legenda: = loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; = loopt achter, bijsturing mogelijk; = conform verwachting; = boven verwachting; = neutrale wijziging.

Thema	Product	Status	Afwijking (x 1.000 euro)
Doelstelling A: economische groei in Enschede en Twente (meer bedrijven en groei van bedrijven).			
1. Versterken (internationaal) ondernemersklimaat	Versterken economische structuur		
	Innovatie en ondernemerschap		
2. Versterken groene groei	Geen		
3. Brancheaanpak en acquisitie	Dienstverlening aan		

	ondernemers		
4. Faciliteren kansrijke economische projecten	Projecten economische ontwikkelingen	🟢	
5. Bereikbaarheid (fysiek en digitaal)	Verkeersinfrastructuur en beleid	🟢	
Doelstelling B: een groter deel van de potentiële beroepsbevolking is aan het werk.			
6. Investeren in werkgelegenheid	Geen		
7. Vergroten zelfredzaamheid bij het vinden van werk binnen en buiten Enschede	Algemene bijstand levensonderhoud	🔻	-759
	Arbeidsmarktparticipatie	🔻	-1.200
	Uitvoering WSW	🔻	-1.029
Doelstelling C: meer jongeren met een opleiding die aansluit bij de arbeidsmarkt.			
8. Onderwijs en talentontwikkeling	Brede talentontwikkeling	⭐	363
	Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt	🟢	
	Kinderopvang	⭐	247
	Leerlingenvervoer	⭐	177
	Leerplicht / RMC	⭐	74
Resultaat bedrijfsvoering	Economie, werk en onderwijs		
Totaal		🔻	**-2.127**
Bijsturingsmaatregelen			+1.400
Totaal na bijsturing			**-727**

Legenda: 🔻 = tegenvaller; 🟧 = risico; 🟢 = conform begroting; ⭐ = meevaller; ⚪ = neutrale wijziging.

Toelichting

Product Algemene bijstand levensonderhoud (-759.000 euro)
Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (BUIG) (-1,1 miljoen euro)
Bij de prognose is gerekend met een budget 2017 dat 1,1 miljoen euro lager is dan was begroot. Daarnaast is het aantal bijstandsgerechtigden meer gestegen dan was voorzien en vallen de effecten van het project 'Bijstandsuitgaven binnen rijksbudget' tegen waardoor de bijstandsuitgaven uiteindelijk 2,9 miljoen euro hoger uitvallen dan was verwacht. Wij verwachten hierdoor in 2017 een tekort op de BUIG-budget van 4,0 miljoen euro. Doordat in de begroting rekening is gehouden met een eigen risico van 2,9 miljoen euro resteert een tekort op het BUIG-budget van 1,1 miljoen euro.

Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2014 (Bbz) (+312.000 euro)
Gericht kredietbeheer heeft ertoe geleid dat de werkelijke baten in verband met de bijstand ter voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal Bbz (Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004) groter zijn dan de door het Rijk genormeerd (de zogenaamde 'norm-baten'). In 2017 wordt een meevaller verwacht van 312.000 euro.

Fraudebestrijding / Sociale Recherche Twente (SRT) (+74.000 euro)
In 2017 wordt naar verwachting minder beroep gedaan op de dienstverlening van de sociale recherche waardoor sprake is van een meevaller van 74.000 euro.

Product Arbeidsmarktparticipatie (-1,2 miljoen euro)
Het uitvoeringsprogramma Enschedese Arbeidsmarkt Aanpak (EAA) leidt tot een tekort van 1,2 miljoen euro.

Product Uitvoering WSW (-1,0 miljoen euro)
Er is sprake van een tegenvaller die ontstaat door een verslechtering in de bekostiging door het Rijk. Dit is enerzijds het gevolg van bijstelling in de septembercirculaire 2016 met 400.000 euro en anderzijds door de verslechtering van de voorwaarden van het lage inkomensvoordeel (LIV) door het Rijk. Hierdoor ontstaat een negatieve afwijking op de loonkosten van 600.000 euro.

Product Brede talentontwikkeling (+363.000 euro)
Er is een overschot op het budget combinatiefuncties. De aangevraagde subsidies door onder andere sportverenigingen blijven achter bij de verwachting. Het lukt nog niet voldoende om combinatiefuncties gerealiseerd te krijgen.

Product Kinderopvang (+247.000 euro)
De beschikbare budgetten voor kinderopvangplaatsen worden niet volledig benut. De aanvraag voor subsidies blijft achter bij de beschikbare middelen.

Product Leerlingenvervoer (+177.000 euro)
Al enkele jaren is een overschot zichtbaar op dit budget. Met ingang van 2017 is het budget met 150.000 euro verlaagd. De verwachte uitgaven in 2017 zijn conform 2016. In 2017 loopt een nieuwe aanbesteding, de effecten daarvan zijn nog niet bekend.

Product Leerplicht / RMC (+74.000 euro)
Het voordeel wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een hogere uitkering RMC van het Ministerie van Onderwijs (aanpassing maatstaven zoals indexering).

Voorgestelde bijsturingsmaatregelen (+1,4 miljoen euro)

1. Diverse maatregelen (+1,2 miljoen euro)
Het is mogelijk om voor 1,2 miljoen euro bij te sturen. Deze bijsturingsmaatregelen betreffen:

- de uitgaven van arbeidsmarktparticipatie door een scherpere sturing op de bestedingen,
- het niet verder ontwikkelen van het instrument DIA (digitale informatie arbeidsmarkt),
- het uitstellen van uitgaven,
- de inzet van alternatieve financiële dekking (1.000 jongerenplan dekken uit vrijval regionale ESF middelen),
- een incidentele meevaller als gevolg van een voordelige Sisa afrekening SW 2014 en
- uitstel van plaatsingen nieuw beschut naar het einde van 2017.

2. Operationele uitgaven Sociale Werkvoorziening-bedrijf (+200.000 euro)
Binnen de operationele uitgaven van het SW-bedrijf zien we mogelijkheden om voor 200.000 euro bij te sturen. Dit heeft geen directe consequenties voor de reguliere bedrijfsvoering.

Duurzame leefomgeving

21 hectare zonnepanelen

Aanwijzing locaties voor zonne-energie. In deze coalitieperiode ten minste 21 hectare voor zonnepanelen.
Nu reeds 24 hectare aan zonnepanelen vergund!

1,73% minder gasverbruik

In de periode 2015-2016 daalde het gasverbruik met 1,73%. Gasverbruik neemt conform doelstelling (1,2 % per jaar) af.

Groene leges; lagere leges voor groene bouwplannen

Regeling is in 2016 tot stand gebracht en was effectief. Wegens grote toeloop (en de daarmee samenhangende financiële claim) is de regeling stop gezet. Bij de gemeenteraad ligt op dit moment een voorstel om de regeling voor een beperktere categorie van gevallen te heropenen.

26% woningen energielabel B of beter

Alle woningen in 2030 minimaal label B.

0,83% elektriciteits-besparing

In de periode 2015-2016 nam het elektriciteitsverbruik af met gemiddeld 0,83%. Dit blijft achter bij doelstelling van jaarlijkse afname van het electriciteitsgebruik met 1,2% per jaar.

Volledig duurzame energievoorziening

Ontwikkelen van een structuurvisie energie (Energievisie) waarmee de kaders worden gecreëerd om in Enschede de transitie naar een volledig duurzame energievoorziening te realiseren.

* Locatie van de afbeeldingen op de kaart zijn illustratief

Veiligheid

Wensen uit de weken van de wijk

In de top 10 van wensen uit de wijkgesprekken komen wensen naar voren die een zwaardere wissel trekken op de handhaving.

Grotere rol dialoog

Verstevigen van de signalerings- en interventiepositie in de stad. Gemeente wil een grotere rol in dialoog tussen bevolkingsgroepen. In contact met sleutelfiguren.

Uitbreiding van cameratoezicht

Mogelijkheden om op te treden zijn vergroot. Zowel in de horeca als bij overlast.

Minder woninginbraken

Het aantal woninginbraken is structureel afgenomen t.o.v. 2012. Van 1217 in 2012 naar 665 in 2015.

Minder criminele jeugdgroepen

Terugdringen van criminele jeugdgroepen is een succes, nu wordt ingezet op terugdringen van de overlast.

Drugs-problematiek

Stadsbrede aanpak drugs-problematiek onvoldoende op gang vanwege onvoldoende capaciteit en kennis. Te veel ad hoc reactie op signalen.

* Locatie van de afbeeldingen op de kaart zijn illustratief

3.4. Duurzame leefomgeving

Klik hier voor een uitgebreide beschrijving van de politieke speerpunten zoals opgenomen in de Programmabegroting 2017-2020.

Doelstelling A: Samen met partners behouden en versterken van de 'dynamische en vitale' stad.

Actiepunten 2017	Status
Thema 1: Stedelijke ontwikkeling	
1. Samen met partners een groot deel van de gebiedsvisies op de wijken in de stad opstellen. Op basis hiervan maken wij gebiedsgerichte afspraken met de corporaties.	●
2. We stellen een agenda Wonen & Zorg op en voeren deze vervolgens uit.	●
3. We doen een voorstel voor de aanpassing van de Gids Buitenkans.	●
4. We passen de monitoring van de woningvoorraad aan.	●
5. We dringen de plannen voor appartementen buiten de prioriteitsgebieden terug.	▼
6. We ontwikkelen een nieuwe strategie voor de Zuiderval en de aanpalende gebieden.	●
7. We leggen een nieuw bestemmingsplan voor de ontwikkeling van groene woonmilieus in het plan Leuriks-Oost voor aan de Raad.	▼
8. We sluiten de grondexploitatie Twekkelerveld af.	●
9. We maken een nieuw voorstel voor een tweede fase van het project 'Bouwen in de wijk'.	■
10. We verminderen en stroomlijnen het fysieke, economische en sociale beleid en de beleidsregels die relevant zijn voor de omgeving.	●
11. We verbeteren de besluitvorming over de fysieke ontwikkeling van de stad.	■
12. Vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet in 2019 gaan we experimenteren met een Omgevingsplan voor het Binnensingelgebied om leerervaringen op te doen.	●
13. We kiezen voor een globaal faciliterend bestemmingsplan voor de invulling van de voormalige luchthavenlocatie/TBT.	■
14. Wij gaan de tijdelijke formatie voor omgevingsmanagement uitbreiden.	●

Legenda: ▼= loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; ■= loopt achter, bijsturing mogelijk; ● = conform verwachting; ★= boven verwachting; ○ = neutrale wijziging.

Toelichting

Punt 5
Elke woning moet raak zijn. Nadere bestudering van de appartementenprogrammering heeft opgeleverd, dat veel van de programmering ook raak is qua plek en type: het gaat vaak over relatief ruime appartementen in het centrum of in een groen woonmilieu. Op de TETEM locatie in Roombeek laat het vigerende bestemmingsplan de realisatie van ca 280 appartementen in twee gebouwen toe. Dat volume is op deze locatie minder wenselijk. Bijsturing is gelet op de bestemming niet of slechts tegen enorme kosten (afkoop) mogelijk te maken. De plannen van de corporaties liggen vaak buiten het centrum. Voorstel is om deze nader onder de loep te nemen bij de Gebiedsvisies.

Punt 7
Na het vaststellen door de raad van "Richting aan Ruimte" zijn alle activiteiten rond Leurinks Oost gestopt.

Punt 9
De inventarisatie van locaties is uitgevoerd, maar er kon uit prioriteitstelling nog geen vervolg aan worden gegeven. Het genoemde vervolg wordt in de tweede helft van het jaar opgepakt.

Punt 11
Door voorziene en onvoorziene organisatie veranderingen heeft dit proces vertraging opgelopen. Waarschijnlijk kan dit de tweede helft van het jaar worden ingelopen.

Punt 13
Door benodigd aanvullend onderzoek loop het proces vertraging op.

Doelstelling B: Stimuleren van de bruisende stad

Actiepunten 2017	Status
Thema 2: Beleving in de (binnen)stad.	
15. In 2017 bespreken wij met de Openbare Bibliotheek, Twentse Welle, Wilminktheater, Atak en andere partners welke veranderingen nodig zijn voor een toekomstbestendige culturele sector voor Twente en Oost-Nederland op de lange termijn.	
16. We werken toe naar een toekomstbestendig cultuuraanbod door te experimenteren met poduimkunst, musea en erfgoed en educatie & talentontwikkeling.	
17. Poppodium Atak fuseert met het Hengelose Metropool.	
18. Museum Twentse Welle stemt haar nieuwe profiel en programmering verder af met partners binnen het Roombeek Cultuurpark, zodat de beleving en bekendheid van het geheel blijft groeien.	
19. De transitie van de bibliotheek vraagt in 2017 verdere concretisering van afspraken met partners in de stad.	
20. cultuureducatie met kwaliteit krijgt een vervolgperiode van 4 jaar.	
21. Enschede Promotie stemt haar aanscherping verder af met partijen in de stad en stapt over op een doelgroepenstrategie.	
22. We stellen het evenementenprogramma 2017 vast.	
Thema 3: Binnenstad (centrum)	
23. Verder uitwerken van acties/activiteiten binnen de speerpunten van de Agenda Centrum, onder andere het opstellen van wijkprogramma's.	
24. Doorlopen van vaststellingsprocedure bestemmingsplan binnenstad.	
25. Een vervolg geven aan diverse stedelijke ontwikkelingsprojecten, zoals de Spoorzone, de Laares, de Boddenkamp en de Bothoven.	
26. Samen met marktpartijen verder vormgeven van de gebiedsontwikkeling Kop Boulevard en transformatie/herontwikkeling locatie Ariënsplein	
27. Begeleiden van marktpartijen bij in voorbereiding zijnde ontwikkelingen en nieuwe initiatieven, waar mogelijk ondersteund vanuit het Actieprogramma Binnenstad.	
28. Diverse mobiliteitsprojecten uitvoeren, waaronder wijkverkeerscirculatieplan Hogeland/Getfert en fietsmaatregelen.	
29. Diverse beheer- en onderhoudsprojecten (riolering, wegen, water en groen) en	

wijkbeheerplannen uitvoeren.	

Legenda: = loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; = loopt achter, bijsturing mogelijk; = conform verwachting; = boven verwachting; = neutrale wijziging.

Toelichting

Punt 19
De snelheid van de transitie van de bibliotheek blijft aandacht vragen. De beweging naar de (nieuwe) partners in de stad moet sneller.

Doelstelling C: Burgers wonen in leefbare en veilige wijken en leveren daar een bijdrage aan.

Actiepunten 2017	Status
Thema 4: Burger- en overheidsparticipatie.	
30. Verkennen aan welke vernieuwingen behoefte is op het gebied bewonersvertegenwoordiging en zeggenschap (zie ook thema Versterken samenwerking).	
31. Onderzoeken of binnen het ontwikkelproces naar betere manieren van vertegenwoordiging en zeggenschap van inwoners verschillende verbetermogelijkheden en werkvormen mogelijk zijn, waaronder de mogelijkheden van een pilot 'wijkaandeel'.	
32. Een methode ontwikkelen om niet-wijkgebonden bewonersinitiatieven te faciliteren.	
33. Het Sociaal Economisch Plan (SEP) en Herontwikkelingsplan Wesselerbrink-Noord gaan we in 2017-2018 afronden.	
34. Het actieprogramma 'Thuisvoelen en Meedoen' uitvoeren en zorgen dat nieuwe stadsgenoten meedoen in Enschede en zich thuis voelen in de stad.	
Thema 5: Openbare orde en veiligheid.	
35. We stellen een ondermijningsbeeld op van de hele stad.	
36. We organiseren een structureel 'Casusoverleg doelgroepen aanpak' om alle interventiemethoden goed op elkaar af te stemmen bij de aanpak van de (drugs)overlast.	
37. In het kader van de aanpak van (drugs)overlast richten wij een meld- en analysepunt in met betrekking tot ondermijningssignalen.	
38. We stellen een actueel veiligheidsplan 2017-2020 op en voeren dit uit.	
39. We voeren een pilot uit om inwoners als partner op het gebied van veiligheid te betrekken.	
40. We presenteren en passen onze resultaten en innovatieve oplossingen uit de Pilot Veilig Voetbal toe bij de wedstrijden van het EK Vrouwenvoetbal.	
41. We verstevigen onze informatiepositie op het gebied van veiligheid met een veiligheidsdashbord, gebruikmakend van (big) data.	
42. we voeren, samen met Twente Safety & Security, de City Deal Stedelijke Veiligheid uit.	
Thema 6: Beheer en onderhoud openbare ruimte.	
43. We actualiseren de 'Kaders voor het beheer en onderhoud van het openbaar groen 2014 – 2017' en het 'Openbare verlichtingsplan 2014 – 2017.	
44. We starten een pilot (als eerste Dimpact-gemeente) samen met Dimpact voor het verder vereenvoudigen van de meldingen openbare ruimte via 'Slim Melden' voor bewoners, medewerkers en onze partners.	
45. We onderzoeken samen met Duitse partners nieuwe mogelijkheden voor het beheer en onderhoud om zo meer kennis uit te wisselen.	
46. We vullen van de resterende taakstelling in vanuit het traject conform raadsvoorstel. We	

gaan het maaibeleid heroverwegen om de ingezette verruwing deels terug te draaien.	
47. We reconstrueren de Prinsessentunnel.	
48. We starten met de aanleg van de stadsbeek.	
49. We richten een kennispunt water in.	
50. We evalueren de in 2016 met de ondernemers op de bedrijventerreinen Euregio en Havengebied gemaakte afspraken over zelfbeheer van de openbare ruimte.	
Thema 7: Stadsdeelgewijs werken aan lokale duurzame initiatieven (Weconomy)	
51. We communiceren over duurzame daden via de 'groene' pagina in de Huis-aan-Huis.	
52. We organiseren bijeenkomsten (duurzaam sportcafé) voor sportverenigingen, waarin verduurzamingsmogelijkheden voor sportverenigingen door ambassadeurs worden toegelicht.	
53. we ondersteunen duurzame bewonersinitiatieven.	
Thema 8: Wettelijke taken en deregulering	
54. We breiden de handhavingscapaciteit uit in de openbare ruimte.	
55. We breiden de handhavingscapaciteit uit voor de invoering van Diftar.	
56. We implementeren de in 2016 opgestarte 2e fase Deregulering Fysieke domein.	
57. We evalueren de gedereguleerde producten van de 1e fase.	
58. We bereiden een sociaal plan voor de medewerkers van de 14 gemeenten en de provincie die overgaan naar de nieuwe OD Twente (voormalige RUD).	
59. We ontwikkelen het instrument van de groene leges door.	

Legenda: = loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; = loopt achter, bijsturing mogelijk; = conform verwachting; = boven verwachting; = neutrale wijziging.

Toelichting

Punt 40

De ontwikkeling van een aantal innovatieve toepassingen kost meer tijd dan verwacht. De Pilot Veilig Voetbal wordt einde van het jaar opgeleverd. Vooralsnog wordt een deel van de innovatieve oplossingen ingezet bij het EK vrouwenvoetbal.

Punt 54

Er is incidenteel geld beschikbaar voor extra tijdige inzet. Deze tijdigheid maakt het in de huidige markt lastig om geschikt personeel te vinden. De werving loopt nog.

Doelstelling D: Stimuleren van een duurzame leefomgeving.

Actiepunten 2017	Status
Thema 9: Duurzame energievoorziening	
60. We vertalen de resultaten van het participatieproces 'Enschede wekt op' in de uitwerking van enkele scenario's voor de productie van duurzame energie tot 2030.	
61. We toetsen die scenario's op de gevolgen voor het milieu in de vorm van een milieu-effectrapportage.	
62. We bereiden een voorstel voor, voor het aanwijzen van locaties voor de (grootschalige) productie van duurzame energie, die vervolgens vertaald gaan worden in een structuurvisie/omgevingsvisie.	
Thema 10: Afvalstoffen: afvalloos Twente	

63. We voeren de tariefdifferentiatie in voor de inzameling van restafval als eerste stap om de inzamelresultaten (toename scheidingspercentage en afname hoeveelheid restafval per inwoner) te verbeteren.	
64. We optimaliseren de afvalbrengpunten en de mogelijke inrichting naar één milieupark om aansluitend op de tariefdifferentiatie en de omgekeerde inzameling de mogelijkheden voor het aantal te scheiden grove afvalstromen verder uit te breiden	
Thema 11: Circulaire Economie	
65. De gescheiden inzameling van verpakkingsafval bij scholen en sportverenigingen combineren met de aanpak van zwerfafval.	
66. Een project uitvoeren met het doel de organisatie van biomassaketens beter te stroomlijnen door de aanbodkant (buitengebied/landschapsonderhoud) beter te laten aansluiten bij de vraagkant.	
67. Verkennen van de aanplant van biomassa (Olifantengras) op braakliggende gemeentelijke arealen.	
68. De gescheiden inzameling van afval in openbare ruimte (proef in de binnenstad/stadserf).	
69. Afvalcoaches inzetten die in de wijken burgers stimuleren tot preventie en een betere scheiding van huishoudelijk afval.	
70. In samenhang met het thema WEconomy: het verbeteren van de afvalpreventie en de afvalinzameling en afvoer bij evenementen.	
Thema 12: Klimaatadaptatie	
71. We leggen de stadsbeek aan.	
72. We stimuleren de afkoppeling van riool in lopende projecten.	
73. We vergroenen de daken en openbare ruimte.	
74. We nemen deel als proefgemeente in de landelijke greendeal.	
75. We faciliteren groen op dak op onder andere het voormalige V&D-pand.	
76. We onderzoeken samen met Saxion de mogelijkheden van een klimaatactieve regenton voor waterberging bij stortbuien.	

Legenda: = loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; = loopt achter, bijsturing mogelijk; = conform verwachting; = boven verwachting; = neutrale wijziging.

Toelichting

Punt 64
Het haalbaarheidsonderzoek is afgerond en om financiële redenen wachten we op dit moment nog met de overgang naar één Milieupark.

Punt 74
Er is voor gekozen om een kleine gemeente proefgemeente te laten zijn i.v.m. de complexiteit en juridische consequenties. De leerpunten uit de ervaringen met deze proefgemeente komen terug in het onderzoek voor Enschede naar de aanpassingen in de heffingen voor riolering.

Thema	Product	Status	Afwijking (x 1.000 euro)
Doelstelling A: behouden en versterken van de dynamische en vitale stad.			
1. Stedelijke ontwikkeling	Ruimtelijke ontwikkeling		
	Bestemmingsplannen		
	Grondbedrijf		
	Locatieontwikkeling		
Doelstelling B: stimuleren van de bruisende stad.			
2. Beleving in de (binnen)stad	Cultuur		-50
	Evenementen en citymarketing		
3. Binnenstad (centrum)	n.v.t.		
Doelstelling C: burgers wonen in leefbare en veilige wijken en leveren daar een bijdrage aan.			
4. Burger- en overheidsparticipatie	Stadsdeelsgewijs werken		
5. Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid		
6. Stadsdeelgewijs werken aan duurzame initiatieven (Weconomy)	n.v.t.		
7. Wettelijke taken en deregulering	Vergunningen leefomgeving		
	Handhaving bouwwerken en bedrijven		
	Handhaving openbare ruimte		
8. Beheer en onderhoud openbare ruimte	Parkeerbeheer		
	Begraafplaatsen		
	Beheer wegen		
	Gladheidsbestrijding		-116
	Havens en markten		
	Openbare verlichting		
	Stadsdeelbeheer		
	Beleid leefomgeving		
	Riolering		
Doelstelling D: stimuleren van een duurzame leefomgeving.			
9. Duurzame energievoorziening	Duurzaamheid		
10. Afvalstoffen: afvalloos Twente	Afvalstoffen		
Resultaat bedrijfsvoering	Stedelijke Ontwikkeling / Leefomgeving		+200
Totaal			**+34**
Bijsturingsmaatregelen			+460
Totaal na bijsturing			**+494**

Legenda: = tegenvaller; = risico; = conform begroting; = meevaller; = neutrale wijziging.

Toelichting

Cultuur (-50.000 euro)
Het tekort van 50.000 euro betreft een saldo van diverse relatief kleine over- en onderschrijdingen binnen dit onderdeel.

Gladheidsbestrijding (-116.000 euro)
Door weersomstandigheden is in de eerste maanden van dit jaar het aantal gladheidsbestrijdingsacties hoger dan begroot. Hierdoor wordt een tekort over 2017 van 116.000 euro verwacht.

Resultaat bedrijfsvoering (+200.000 euro)
Een aantal incidentele meevallers leiden tot een voordeel op de bedrijfsvoering voor in totaal 200.000 euro.

Bijsturingmaatregelen (+460.000 euro)

Door uitvoering van bijsturingsmaatregelen is de verwachting dat programma Duurzame Leefomgeving aanvullend 460.000 euro kan bijdragen. De bijsturing zal onder meer plaatsvinden door:

- Het niet besteden van een incidentele meevaller vanuit de explosievensubsidie binnen het product Beleid en uitvoering milieu (86.000 euro);
- Uitvoering binnen het product Infrastructurele Kunstwerken beperken tot het minimaal noodzakelijke wat uit inspectie is gebleken (75.000 euro);
- Het versoberen en temporiseren van uitvoeringsmaatregelen die geen onderdeel zijn van het reguliere onderhoudsbestek binnen de werkbudgetten stadsdelen en vervangingsinvesteringen (89.000 euro);
- Het inzetten van een eenmalige meevaller op het project Energiebesparing duurzame woningvoorraad binnen het product Ruimtelijk Beleid (57.000 euro);
- Het niet uitvoeren van het onderzoek evenementenmonitor binnen het product evenementen en citymarketing (20.000 euro);
- Geen uitgaven voor het incidenteel ‘aanjagen’ van duurzame initiatieven of gebruik van subsidies binnen het product Duurzaamheid (20.000);
- Beperking van diverse uitgaven binnen Vergunningen (50.000 euro);
- Een uitgavenstop op de werkbudgetten Stadsdeelmanagement (53.000 euro);
- Een rem op diverse kleine uitgaven binnen Openbare orde en Veiligheid (10.000 euro).

Dienstverlening en financieel beleid

Solide financiële huishouding

Wij voeren een actief financieel beleid op het verminderen van risico's en het verbeteren van de financiële positie.

Minder vastgoed

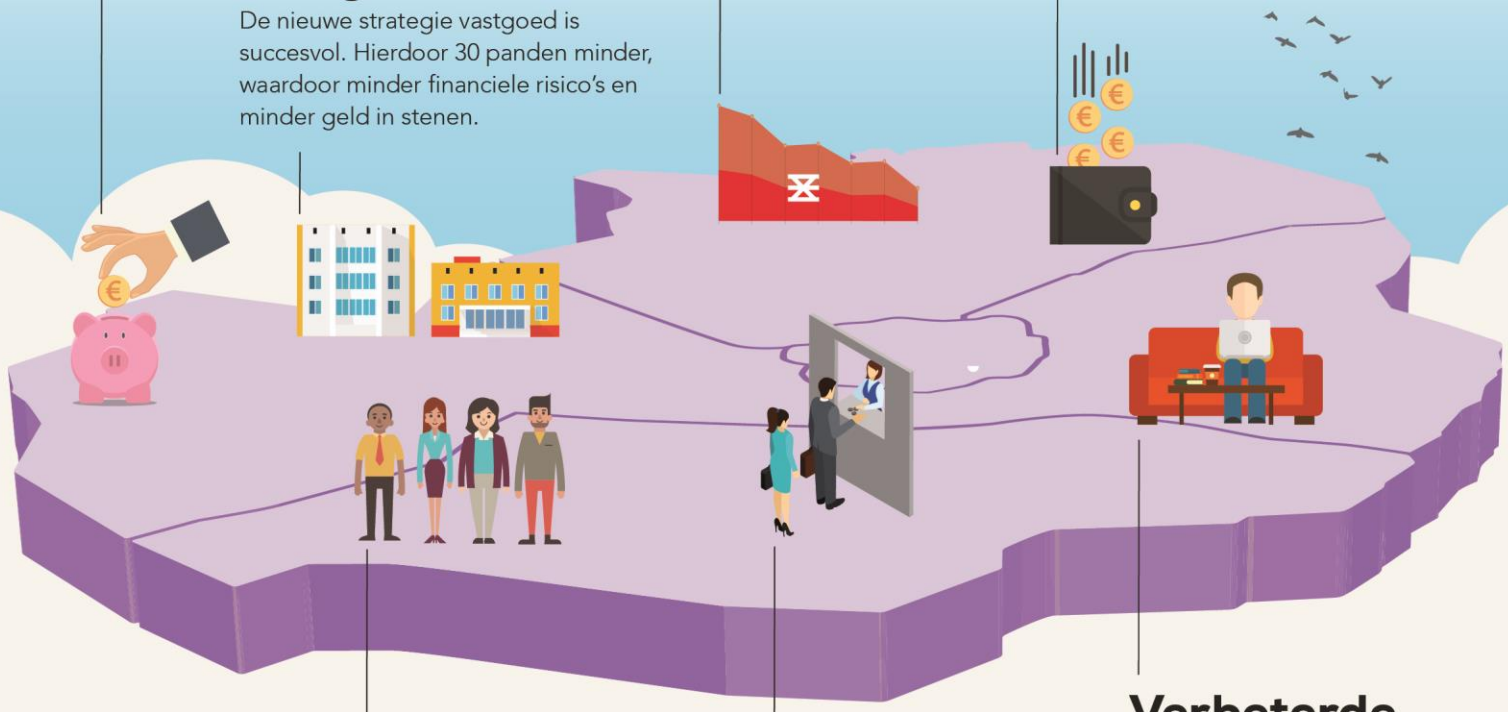
De nieuwe strategie vastgoed is succesvol. Hierdoor 30 panden minder, waardoor minder financiele risico's en minder geld in stenen.

67%

Enschede heeft een lagere schuld ten opzichte van de benchmark gemeenten. 67% t.o.v. 130%.

6,2%

van alle inkomsten van de gemeente bestaat uit lokale belastingen.

Sneller reageren

Werkgroep 'nieuwe initiatieven' om beter en sneller te reageren op initiatieven uit de samenleving.

7,4

De dienstverlening van Enschede krijgt een dikke voldoende.

Verbeterde website

Digitale toegankelijkheid van de burger sterk vergroot door toptaken website.

* Locatie van de afbeeldingen op de kaart zijn illustratief

3.5. Dienstverlening en financieel beleid

Klik hier voor een uitgebreide beschrijving van de politieke speerpunten zoals opgenomen in de Programmabegroting 2017-2020.

Doelstelling A: Goede kwaliteit van de gemeentebrede dienstverlening

Actiepunten 2017	Status
Thema 1: Ontwikkelen (Stedelijke) Dienstverlening	
1. We richten onze communicatiestrategie 'Samen zorgen we dat het klikt' verder in op het stimuleren van het digitale kanaal om daarmee te komen tot een meer klantcontacten via digitale kanalen dan in 2016.	
2. We voeren innovatieve oplossingen in zoals als spraakherkenning voor het kanaal telefonie, waarbij we zicht willen hebben op de effecten hiervan.	
3. We voeren een pilot uit om - tegen kostprijs - reisdocumenten thuis te bezorgen bij zowel onze inwoners in Nederland als die in Duitsland.	
4. We maken een start met zelfservice in het Stadskantoor, vanuit de principes van 'prettig contact'. Inwoners kunnen digitaal diensten regelen met hulp van onze gastvrouwen en -heren.	
5. We evalueren de tot september 2017 lopende pilot Gezamenlijke Persoonlijke Dienstverlening, die we onder de vlag van KING samen met de Belastingdienst, de SVB, MijnOverheid en de Stichting Lezen en Schrijven uitvoeren.	
6. We evalueren onze gezamenlijke nieuwe huisvesting voor overheidsdienstverlening (Publieksdienstverlening, UWV, Werk & Inkomen, Vergunningen, IND, Expat Centre, DUO, SVB en Belastingdienst) en optimaliseren waar nodig.	
7. We sluiten aan op de berichtenbox van mijnoverheid.nl en passen de eerste werkprocessen hierop aan.	
8. We voeren de nieuwe Burgerzakenmodules in.	
Thema 2: Regie voeren op de kwaliteit van dienstverlening	
9. We voeren nieuwe vormen van klantonderzoek in, gericht op meer directe feedback per kanaal en we voeren klantreisgesprekken.	
10. Wij ontwikkelen initiatieven met toepassing van big data en open data. Hiervoor voeren we twee pilots uit om ervaring op te doen over de inzetbaarheid en toegevoegde waarde van (big)data: - Jeugd, werk en inkomen - Veiligheid	
11. Wij implementeren de relevante maatregelen uit de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG).	
12. We zorgen dat onze gemeentelijke basisregistraties op orde zijn en alle afnemende applicaties zijn aangesloten op de basisregistraties.	
13. We optimaliseren de management- en stuurinfo voor onze gemeentebrede dienstverlening verder met onder meer het instrument Vensters voor Dienstverlening.	
14. We starten met een marktverkenning op het gebied van sensoren en data voor het realtime meten van grondwaterstanden, samen met de UT en met gebruik van LORA netwerk.	
15. We voeren nieuwe pilotprojecten uit met studenten van Saxion. Zij maken apps met gebruik van (open) data van de binnenstad en doen onder meer verder onderzoek naar mogelijkheden voor gebruik van de wifi data: wat kan en wat mag.	
16. We starten een nieuw open data portal van de gemeente Enschede.	

Thema 3: Communicatie	
17. Samen met wijk- en buurtraden en inwoners op zoek naar participatie bevorderende instrumenten, waarbij naar verbinding wordt gezocht tussen www.Jijmaaktdebuurt.nl, het burgerjournalistiek project Jij in de wijk en initiatieven als Nextdoor.	
18. De interne communicatie en afstemming verder verbeteren door onder meer de verdere ontwikkeling van IntEns.	
19. Het bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen via de gemeentelijke communicatie, onder meer door het verrijken van de gemeentelijke informatie in huis-aan-huis bladen met informatie over duurzaamheid.	
20. Implementatie en uitdragen van het Verhaal van Enschede -intern en extern- met als doel het beter op de kaart zetten van Enschede en het versterken van de coördinatie met onze partners in en buiten de stad.	
21. Het alert inspelen op (nationale en internationale) promotiekansen voor Enschede, onder meer door het bijhouden van een kalender met communicatiemomenten, gericht op het versterken van de economie en het vestigingsklimaat.	
22. Het verder uitbouwen van de samenwerking met de Newsroom Twente.	
23. Aanpassing van de organisatie van de crisiscommunicatie, als onderdeel van de doorontwikkeling van de regionale crisisorganisatie, met als doel snellere en slagvaardiger communicatie in crisissituaties.	

Legenda: = loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; = loopt achter, bijsturing mogelijk; = conform verwachting; = boven verwachting; = neutrale wijziging.

Toelichting

Punt 1
Op basis van de communicatiestrategie 'Enschede zorgt dat het klikt' is een communicatieplan uitgewerkt. Omdat we eerst onze koers en strategie op het gebied van stedelijke dienstverlening willen (her)ijken, laat de implementatie even op zich wachten.

Punt 2
Implementatietraject voor spraakherkenning duurt langer. De leverancier levert niet conform afspraken. Er vindt overleg plaats met de leverancier voor een oplossing van dit knelpunt.

Punt 4
De invoering van selfservice in het stadskantoor loopt vertraging op omdat wij prioriteit geven aan de duurzame inrichting van het inwonersplein. Nadat dit proces afgerond is willen we gezamenlijk met onze partners de invoering verder vorm geven.

Punt 6
Er ligt naar aanleiding van de evaluatie een plan voor de optimalisatie van de huisvesting voor de begane grond in het Stadskantoor.

Punt 8
De invoering van een nieuwe burgerzakenmodule (iBurgerzaken) heeft een beperkte vertraging opgelopen van 8 weken. Het effect hiervan is dat een deel van de werkzaamheden uitgevoerd moeten worden tegelijkertijd met de voorbereidingen op de gemeenteraadsverkiezingen in 2018. Omdat gelijktijdige uitvoering risicovol is, hebben wij besloten de invoering van de nieuwe burgerzakenmodule te verschuiven tot na de gemeenteraadsverkiezingen 2018.

Punt 13
Vanwege gebrek aan capaciteit is de planning in de tijd opgeschoven.

Doelstelling B: Het bevorderen van een betrouwbare en voor de lange termijn houdbare financiële huishouding

Actiepunten 2017	Status
Thema 4: *Verbeteren van de financiële positie en verminderen van de financiële risico's*	
24. Wij werken aan een flexibele begroting.	
25. Wij zorgen voor een weerstandsvermogen van minimaal 1,0.	
26. Wij zullen vanuit onze evaluatie Verbonden partijen de mogelijke verkoop van aandelen onderzoeken.	
27. We streven naar schuldenreductie door het verminderen van onze leningen aan derden en gaan terughoudender om met garantstellingen. Wanneer toch garantstellingen afgegeven worden, stellen wij scherpe voorwaarden (zoals bij FC Twente).	
28. Onze vastgoedportefeuille wordt verder afgebouwd.	
29. De samen met onze partners aangepaste begroting van het Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) zorgt voor een toekomstbestendiger grondexploitatie van het RBT.	
30. Door onze aanpak Eigentijdse Gebiedsontwikkeling, waarin we ook de BBV wijzigingen meenemen, zorgen wij vanaf 2017 voor verdere risicoreductie op onze grondposities.	
Thema 5: Werking budget sociaal domein.	
31. Met ingang van programmabegroting 2016 is het budget sociaal domein ingesteld voor de duur van de coalitieperiode 2014-2018. In de tweede helft van 2017 wordt een evaluatie uitgevoerd, waarna een advies wordt opgesteld voor de komende periode.	

Legenda: = loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; = loopt achter, bijsturing mogelijk; = conform verwachting; = boven verwachting; = neutrale wijziging.

Doelstelling C: Het versterken van het onderlinge vertrouwen tussen inwoners en stadsbestuur en het versterken van de governance op organisaties die gemeentelijke doelstellingen realiseren.

Actiepunten 2017	Status
Thema 6: Versterken samenwerking	
31. Raad en College versterken de samenwerking door het opzetten van een systeem voor juridische kwaliteitszorg.	
32. Raad en College versterken de samenwerking door de aanpak van risicovolle functies.	
33. Raad en College versterken de samenwerking door het delen van dilemma's aan de hand van dialoogtafels.	
34. Samen met de stad, de inwoners en andere partners het ontwikkelproces naar betere vormen van bewonersvertegenwoordiging en zeggenschap in het kader van Samenlevingsgericht werken afronden.	
35. Wij professionaliseren onze lobby-activiteiten door: A. In regionaal verband prioriteiten aan te geven op regionale dossiers: - Werkgelegenheid - Rijksgebouwen - Nieuwe regering na verkiezingen B. Specifieke Enschedese lobbyactiviteiten helder te beleggen in de organisatie voor	

de inhoudelijke dossiers zoals: - Duitsland - Cultuur - Bereikbaarheid	
36. De Raad en het College werken samen aan de vroegtijdige betrokkenheid van de inwoners in het besluitvormingsproces op de belangrijke thema's met inachtneming van ieders rol en verantwoordelijkheid.	
Thema 7: Versterken governance	
37. Op basis van onze evaluatie met verbonden partijen geven wij uitvoering aan de aanbevelingen.	
38. De raad zal de wijzigingen in het interbestuurlijk toezicht implementeren.	
39. De Rekenkamer en de Rekeningcommissie werken aan vernieuwde toezichtvormen, die meer aansluiten bij de wijze waarop gemeenten hun taken uitvoeren (bijvoorbeeld meer taken door derden laten uitvoeren).	
40. In 2017 starten de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen in 2018.	
41. In het kader van het thema Goed bestuur wordt het klachtencommissariaat omgezet in concrete toegevoegde waarde voor de burgers van onze stad met een lerende organisatie én bestuur.	

Legenda: = loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; = loopt achter, bijsturing mogelijk; = conform verwachting; = boven verwachting; = neutrale wijziging.

Doelstelling D: Het zo efficiënt mogelijk faciliteren van gemeentelijke taken.

Actiepunten 2017	Status
Thema 8: Vastgoed	
42. We stoten vastgoed af tenzij het niet verkrijgbaar is in de markt of de markt te duur is.	
43. Onderwijsvastgoed wordt vanuit de wettelijke taak zo effectief en efficiënt mogelijk ingezet om goed onderwijs te faciliteren.	
44. We geven verder vervolg aan de uitvoering van strategie op Vastgoed door de toepassing van ons beleidskader op de verschillende Stadsdelen en geven vervolg aan het verminderen van de vastgoedportefeuille.	
45. We voeren de herschikking voor onderwijshuisvesting uit.	
46. We voeren de risicoscan op Vastgoed op de gehele portefeuille uit en zetten de beheermaatregelen in gang.	
47. Voor ons jaarlijkse onderhoud zijn prestatiecontracten afgesloten en realiseren we de (duurzame) voordelen.	
48. We scherpen ons beleidskader aan op basis van de conclusies en aanbevelingen van het uitgevoerde doelmatigheidsonderzoek.	
49. We realiseren zo nodig een derde locatie voor de Internationale Schakelklassen (ISK).	
Thema 9: Bedrijfsvoering	
50. We zetten IT als versneller/enabler in voor de levering van producten aan burgers, bedrijven en interne klanten.	
51. We hebben alle bedrijfsvoeringstaken door het afwegingskader sourcen en regievoeren gehaald en een keuze gemaakt in de positionering/inrichting die het beste past bij de uitvoering van ons werk. Voor de onderdelen P&O en Communicatie	

hebben we de implementatie in gang gezet.	
52. We innoveren op het gebied van inkoop met: A. Een innovatief aanbestedingstraject in het sociaal domein; B. Het uitvoeren van een pilotproject circulair inkopen warme dranken.	
53. We vertalen de resultaten uit de evaluatie van het inkoop- een aanbestedingsbeleid naar aanpassing van het beleid of de uitvoeringsnotitie en geven hierbij extra aandacht aan het stimuleren van inkoopopdrachten via ondernemers met een Werkpakt keurmerk.	

Legenda: = loopt achter, bijsturing heeft onvoldoende effect; = loopt achter, bijsturing mogelijk; = conform verwachting; = boven verwachting; = neutrale wijziging.

Toelichting

Punt 48
We zijn in afwachting van de nieuwe wetgeving rondom het integraal huisvestingsplan (IHP), om het beleidskader aan te scherpen.

Punt 51
Voor de afdeling Communicatie geldt dat op basis van de marktverkenning is gebleken dat outsourcing niet kansrijk is. Voor de afdeling Communicatie wordt ingezet op kwaliteitsverbetering, vergroten flexibiliteit en samenwerking met de markt waar mogelijk.

Thema	Product	Status	Afwijking (x 1.000 euro)
Doelstelling A: goede kwaliteit van de gemeentebrede dienstverlening			
1. Ontwikkelen (Stedelijke) Dienstverlening	Publieksdienstverlening		
2. Regie voeren op de kwaliteit van dienstverlening	Gemeentearchief		
	Verkiezingen		
	Basisregistratie		-820
	Bezwaar en beroep		-100
3. Communicatie	n.v.t.		
Doelstelling B: het bevorderen van een betrouwbare en voor de lange termijn houdbare financiële huishouding			
4. Verminderen financiële risico's en verbeteren financiële positie	Algemene inkomsten		-415
	Algemene uitkering		
	Algemene belastingen		1.600
	Rente & treasury		550
5. Werking sociaal deelfonds	n.v.t.		
Doelstelling C: het versterken van het onderlinge vertrouwen tussen inwoners en stadsbestuur en het versterken van de governance op organisaties die gemeentelijke doelstellingen realiseren			
6. Versterken samenwerking	College van B&W		
	Regionale samenwerking		
	Ondersteuning College van B&W en directie		-262
	Raad en commissies		
7. Versterken governance	n.v.t.		
Doelstelling D: het zo efficiënt mogelijk faciliteren van gemeentelijke taken			
8. Vastgoed	Onderwijsvoorzieningen: onderwijshuisvesting		540

	Sport- en wijkaccommodaties	▼	-116
	Vastgoedbedrijf	●	
9. Bedrijfsvoering	Stelposten bedrijfsvoering	●	
	Resultaat bedrijfsvoering	●	
	Interne dienstverlening	▼	-1.156
	Regionale dienstverlening	★	250
Totaal		●	**71**
Bijsturingsmaatregelen			+520
Totaal na bijsturing			**+591**

Legenda: ▼ = tegenvaller; ■ = risico; ● = conform begroting; ★ = meevaller; ○ = neutrale wijziging.

Toelichting

Product basisregistratie (-820.000 euro)
Het tekort op het product basisregistratie ontstaat door de wettelijke verplichting om een nieuwe basisadministratie voor personen (BRP) in te voeren. In de programmabegroting 2017 (hoofdstuk 2.6) hebben wij aangegeven dat wij vorig jaar de omvang van deze operatie nog niet in konden schatten. Inmiddels is duidelijk geworden dat de wettelijke verplichting om vanaf 2018 producten en/of diensten digitaal aan te bieden en vanaf 2020 aangesloten te zijn op de landelijke voorziening BRP een forse investering betekent. Omdat het exacte bestedingspatroon voor deze invoering moeilijk in te schatten is stellen wij gelijktijdig voor de eventuele restant van de middelen bij de jaarrekening 2017 te storten in de reserve IT-IIP.

Product Bezwaar en Beroep (-100.000 euro)
De stijging van het aantal bezwaarzaken onder andere door overheveling van werkzaamheden vanuit het rijk naar gemeenten en stijging van tarieven voor rechtszaken heeft hogere uitgaven van gerechtskosten tot gevolg. Hierdoor wordt een nadeel van 100.000 euro verwacht.

Product Algemene inkomsten (-415.000 euro)
Het tekort op het product Algemene inkomsten wordt voornamelijk veroorzaakt door de ingeschatte gemeentebrede kosten voor de afdracht van vennootschapsbelasting en een aantal negatieve taakmutaties van het Rijk die (nog) niet rechtstreeks toe te wijzen zijn aan primaire onderdelen.

Algemene belastingen (1,6 miljoen euro)
Hogere inkomsten van onder andere de onroerend zaak belasting (areaal uitbreiding) leiden tot een voordeel van 1,6 miljoen euro in 2017.

Rente en treasury (+550.000 euro)
Het positieve resultaat wordt veroorzaakt door hogere dividenduitkeringen en rentebaten.

Ondersteuning college van B&W en directie (-262.000 euro)
In het verlengde van intensivering/aanscherping op thema's/projecten binnen de programma's vindt extra inzet binnen de concernstaf plaats, dit leidt tot een tekort van 262.000 euro.

Onderwijsvoorzieningen (+540.000 euro)
In verband met de aframing van boekwaarde op onderwijsgebouwen in 2016 is in 2017

sprake van lagere kapitaallasten. Dit valt incidenteel vrij in het resultaat van 2017 (de structurele vrijval wordt ingezet op de resterende taakstelling van onderwijshuisvesting).

Binnen- en buitensportaccommodaties (-116.000 euro)
Conform het raadsbesluit omtrent de Military en Sportpark Boekelo is een eenmalige afwaardering voorzien op de grond van Sportpark Boekelo.

Vastgoedbedrijf
Bij de Programmabegroting 2017-2020 is een raamkrediet beschikbaar gesteld voor Vastgoed van 1,0 miljoen euro.

Wij stellen voor:	
3.	Om het investeringsbedrag van 1 miljoen euro te splitsen in een krediet van 450.000 euro voor Investeringen in Wettelijke en duurzame maatregelen en een krediet van 550.000 euro raamkrediet voor Vastgoed.

Interne dienstverlening (-1,156.000 euro)
Tekort op interne dienstverlening
Het tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Het nog niet tijdig behalen van de opgelegde (personele) bezuinigingen op het gebied van onder andere digitalisering van processen en de incidentele investeringen die hiervoor noodzakelijk zijn (300.000 euro nadeel).
- Frictie- en desintegratiekosten door het wegvallen van de dienstverlening aan de Stadsbank Oost Nederland/ en Sport alsmede hogere kosten voor werken voor derden zoals opgenomen onder regionale dienstverlening (300.000 euro nadeel).
- Het inhalen van de archiefachterstanden (270.000 nadeel).
- De verhoging van de premie van de verzekering voor onze wettelijke aansprakelijkheid (100.000 euro nadeel).
- Hogere kosten voor Wet arbeid en inkomen naar vermogen/ Wet Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten (100.000 euro nadeel).
- Hogere kosten in verband met fiscale beheersing (50.000 euro nadeel).

Aanvraag krediet aanvullende investeringen hal Stadskantoor
In mei 2016 is het Inwonersplein gerealiseerd. Na ingebruikname werd een aantal problemen geconstateerd. Bezoekers zijn niet tevreden over de wachtfaciliteiten. Medewerkers ondervinden hierdoor druk. De overlast veroorzaakt ziekteverzuim en hierdoor productieverlies. De effecten op ARBO zijn in eerste instantie onvoldoende afgedekt. Nadat veel oplossingsrichtingen, samen met het UWV, zijn onderzocht, is geconcludeerd dat het scheiden van wachten en werken de meest effectieve oplossing is. Hiervoor is het noodzakelijk een aanvullend krediet aan te vragen. De investeringslasten worden gedekt door een aanvullende (langere) huurperiode van het UWV en de vrijval van huisvestinglasten van het Werkplein in 2021.

Wij stellen voor:	
4.	Om akkoord te gaan met een krediet van 990.000 euro ten behoeve van aanpassingen hal Stadskantoor om geconstateerde problematiek voor zowel burgers als medewerkers (gemeente en UWV) op te lossen. Voor de bijbehorende kapitaallasten is dekking beschikbaar vanuit aanvullende huuropbrengsten en vrijval kapitaallasten Werkplein.

Verhoging investeringskrediet t.b.v. werkplekinrichting
Om onvoorziene, noodzakelijke vervangingsinvesteringen in het Stadhuis en het

Stadskantoor uit te voeren is een aanvullend krediet nodig in 2017 van 115.000 euro. Voor de bijbehorende kapitaallasten is dekking beschikbaar in de reserve werkplekinrichting.

Wij stellen voor:	
5.	Om het beschikbare gestelde krediet voor werkplekinrichting in 2017 met 115.000 euro te verhogen voor onvoorziene en noodzakelijke vervangingsinvesteringen.

Verhoging investeringskrediet t.b.v. ICT
Vervangingsinvesteringen die gepland stonden voor 2016 (waaronder storage) zijn doorgeschoven naar 2017. Ook de accespoints voor WIFI voldoen technisch niet meer aan de gestelde eisen. Voorts moet er een beveiligingsupdate van de software plaatsvinden voor de in gebruik zijnde laptops die ouder zijn dan 3 jaar. De kapitaallasten van de extra investeringen in 2017 worden gedekt uit de vervangingsreserves van het IT bedrijf.

Wij stellen voor:	
6.	Om het beschikbaar gestelde driejaars krediet voor de vervanging van servers, enclosures, storage, accesspoints WIFI voor 2017 met 747.000 euro te verhogen.

<u>Regionale dienstverlening (+250.000 euro)</u>
Door een later dan geplande ontvlechting van (IT-)dienstverlening voor de Stadsbank alsmede extra werkzaamheden voor DIMPACT ontstaat een afwijking in opbrengsten voor derden (250.000 euro).

Voorgestelde bijsturingsmaatregelen (+520.000 euro):

Door te remmen op operationele werkbudgetten, stopzetten of temporiseren van vervanging vacatures en het optimaliseren van inkomsten is de verwachting dat het programma Dienstverlening en Financieel Beleid voor 520.000 euro kan bijdragen aan bijsturingsmaatregelen. Dit betekent wel dat op onderdelen de kwaliteit van dienstverlening afneemt en er geen ruimte is voor onvoorziene omstandigheden.

Bijlage 1 Beslispunten

Deze paragraaf bevat beslispunten binnen de bevoegdheid van de Raad. Deze beslispunten zijn divers van aard en betreffen de instelling van een reserve, mutaties in de reserve, het beschikbaar stellen van een krediet of een overheveling van budgetten tussen producten onderling. Voor een aanvullende toelichting verwijzen we naar hoofdstuk 3, stand van zaken 2017.

We stellen voor:

1. om de verwachte tekorten in 2017 zoveel mogelijk te beperken. En de resterende tekorten en overige verwachte voordelen, inclusief de voorgestelde bijsturingsmaatregelen, te betrekken bij de Gemeenterekening 2017.

2. om de toevoeging van 9,8 miljoen euro aan de algemene reserve (uit het rekeningresultaat 2016) en het voordeel van 450.000 euro n.a.v. de meicirculaire in te zetten als bijsturing voor 2017 en te betrekken bij de Gemeenterekening 2017.

3. om het investeringsbedrag van 1 miljoen euro te splitsen in een krediet van 450.000 euro voor Investeringen in Wettelijke en duurzame maatregelen en een krediet van 550.000 euro raamkrediet voor Vastgoed.

4. om akkoord te gaan met een krediet van 990.000 euro ten behoeve van aanpassingen hal Stadskantoor om geconstateerde problematiek voor zowel burgers als medewerkers (gemeente en UWV) op te lossen. Voor de bijbehorende kapitaallasten is dekking beschikbaar vanuit aanvullende huuropbrengsten en vrijval kapitaallasten Werkplein.

5. om het beschikbare gestelde krediet voor werkplekinrichting in 2017 met 115.000 euro te verhogen voor onvoorziene en noodzakelijke vervangingsinvesteringen.

6. om het beschikbaar gestelde 3 jaars krediet voor de vervanging van servers, enclosures, storage, accesspoints WIFI voor 2017 met 747.000 euro te verhogen.

Bijlage 2 Technische wijzigingen

Maatschappelijke ontwikkeling

Verwerking taakmutatie decembercirculaire 2016 (TW-MO-01)	
Programma	Maatschappelijke ondersteuning en Dienstverlening en financieel beleid
Product	Inkomensondersteuning en Algemene inkomsten
Bedrag	48.829 euro (2017) en 50.598 euro (2018)
Omschrijving	Wij stellen voor om de taakmutatie uit de decembercirculaire 2016 te verwerken door deze middelen over te hevelen van het product Algemene inkomsten naar het product Inkomensondersteuning. Het betreffen aanvullende middelen voor de jaren 2017 en 2018 voor armoedebestrijding onder ouderen met een bijstandsuitkering. Het kabinet wil met deze aanvullende middelen meer financiële ruimte aan gemeenten geven om ouderen in moeilijke situaties te kunnen helpen. Er is daarbij vooral gedacht aan bijzondere bijstand voor gepensioneerden zonder volledige AOW. Deze groep kan via de Sociale Verzekeringsbank weliswaar een beroep doen op algemene bijstand in de vorm van Aanvullende Inkomensondersteuning voor Ouderen (AIO), maar is op de gemeente aangewezen in situaties waarin bijzondere bijstand nodig kan zijn.

Verwerking taakmutatie decembercirculaire 2016 (TW-MO-02)	
Programma	Maatschappelijke ondersteuning en Dienstverlening en financieel beleid
Product	Inkomensondersteuning en Algemene inkomsten
Bedrag	1.169.567 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de taakmutatie uit de decembercirculaire 2016 te verwerken door deze middelen over te hevelen van het product Algemene inkomsten naar het product Inkomensondersteuning. Het betreffen middelen voor "Kansen voor Kinderen". Zoals aangekondigd in de septembercirculaire 2016 en de brief "Kansen voor álle kinderen" van de staatssecretaris van SZW aan de Tweede Kamer stelt het kabinet vanaf 2017 structureel 100 miljoen euro beschikbaar voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Hiervan wordt 85 miljoen euro aan gemeenten beschikbaar gesteld. Op 11 november 2016 zijn hierover tussen het Rijk en de VNG bestuurlijke afspraken gemaakt. Het beschikbare budget wordt verdeeld op basis van door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. Voor uitkeringsjaar 2017 is de verdeling gebaseerd op gegevens over het jaar 2013. In de decembercirculaire is de verdeling 2017 structureel doorgetrokken. Jaarlijks zal in de meicirculaire steeds actualisatie plaatsvinden van de verdeling voor het jaar t+1 en verder, voor het eerst in de meicirculaire 2017 voor de verdeling vanaf 2018. Voor de gemeente Enschede gaat het om een bedrag van 1.169.567 euro.

Verwerking taakmutatie septembercirculaire 2016 (TW-MO-03)	
Programma	Maatschappelijke ondersteuning en Dienstverlening en financieel beleid
Product	Wmo begeleiding en Algemene inkomsten
Bedrag	1,4 miljoen euro in 2017 aflopend naar 1,2 miljoen euro in 2020, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de taakmutatie uit de septembercirculaire 2016 te verwerken door deze middelen over te hevelen van het product Wmo begeleiding naar het product Algemene inkomsten. Het betreft de mutatie uit de septembercirculaire 2016 van de integratie-uitkering Sociaal Domein onderdeel Wmo 2015. In de septembercirculaire

	2016 is deze uitkering vanaf 2017 per saldo verlaagd met een bedrag van 1,4 miljoen euro. Deze mutatie wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door de verlaging van het macro-budget als gevolg van een uitname voor de Wlz (Wet langdurige zorg) geïndiceerden.

Verwerking taakmutatie september- en decembercirculaire 2016 (TW-MO-04)	
Programma	Maatschappelijke ondersteuning en Dienstverlening en financieel beleid
Product	Jeugdzorg vrijwillig kader en Algemene inkomsten
Bedrag	813.477 euro (2017) en 972.435 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de taakmutatie uit de september- en decembercirculaire 2016 te verwerken door deze middelen over te hevelen van het product Jeugdzorg vrijwillig kader naar het product Algemene inkomsten. Het betreft de integratie-uitkering Sociaal Domein onderdeel Jeugd. In de septembercirculaire 2016 van het gemeentefonds is deze uitkering vanaf 2017 per saldo verlaagd met een bedrag van 972.435 euro. In de decembercirculaire is deze incidenteel voor 2017 verhoogd met 158.958 euro. Beide mutaties worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door de verlaging en aanpassing van het macro-budget als gevolg van de uitname voor de Wlz (Wet langdurige zorg) geïndiceerden.

Verwerking taakmutatie septembercirculaire 2016 (TW-MO-05)	
Programma	Maatschappelijke ondersteuning en Dienstverlening en financieel beleid
Product	Wmo individuele voorzieningen en Algemene inkomsten
Bedrag	455.838 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de taakmutatie uit de septembercirculaire 2016 te verwerken door deze middelen over te hevelen van het product Wmo individuele voorzieningen naar het product Algemene inkomsten. Het betreft de integratie-uitkering Wmo 2007. In de septembercirculaire 2016 is deze uitkering vanaf 2017 verlaagd met een bedrag van 455.838 euro. Deze mutatie wordt enerzijds veroorzaakt door de verlaging van het macro-budget als gevolg van de uitname voor de Wlz (Wet langdurige zorg) geïndiceerden en anderzijds door een aanpassing van de maatstaven.

Verwerking taakmutatie septembercirculaire 2016 (TW-MO-06)	
Programma	Maatschappelijke ondersteuning en Dienstverlening en financieel beleid
Product	Opvangvoorzieningen en Algemene inkomsten
Bedrag	17.467 euro (2017) en 24.648 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de taakmutatie uit de septembercirculaire 2016 te verwerken door deze middelen over te hevelen tussen de producten Algemene inkomsten en Opvangvoorzieningen. Het betreffen de decentralisatie-uitkeringen maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. In de septembercirculaire 2016 is de decentralisatie-uitkering vrouwenopvang met ingang van 2017 verhoogd (in 2017: 44.217 euro en 2.102 euro structureel) voor de opzet van een dekkend netwerk van Centra voor Seksueel geweld (CSG's). De decentratisatie-uitkering maatschappelijke opvang wordt met ingang van 2017 verlaagd met een bedrag van 26.750 euro. Deze mutatie wordt veroorzaakt door een aanpassing van de maatstaven.

Herschiking middelen Natuureducatie (TW-MO-07)	
Programma	Maatschappelijke ondersteuning
Product	Algemene maatschappelijke voorziening
Bedrag	36.586 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om zowel de baten als de lasten met 36.586 euro te verlagen binnen het product Algemene maatschappelijke voorzieningen in verband met een herschikking van de middelen voor het begrotingsonderdeel Natuureducatie.

Administratieve wijziging a.g.v. gewijzigde regelgeving (TW-MO-08)	
Programma	Maatschappelijke ondersteuning
Product	Algemene maatschappelijke voorziening
Bedrag	52.263 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de lasten en baten met 52.263 euro te verlagen binnen het product Algemene maatschappelijke voorziening. Het betreft een administratieve correctie (elimininatie van interne lasten en baten) m.b.t. bewegingsonderwijs bij de stadsdelen die het gevolg is van wettelijke regelgeving (Bbv).

Subsidie SMD (TW-MO-09)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid en Maatschappelijke ondersteuning
Product	Resultaat Bedrijfsvoering, Jeugdhulp gedwongen kader en Lichte ondersteuning en regie
Bedrag	224.000 euro (2017) en 150.000 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om 150.000 euro over te hevelen vanuit de producten Resultaat bedrijfsvoering en Jeugdhulp gedwongen kader naar het product Lichte ondersteuning en regie. Het betreft de administratieve verwerking van het collegebesluit van 18 april 2017 waarbij subsidie is toegekend aan de Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Enschede-Haaksbergen (SMD). Het budget voor deze subsidie is onderdeel van het product Lichte ondersteuning en regie. De dekking wordt gevonden in de producten Resultaat bedrijfsvoering (personeelsbudget overhead, 80.000 euro) en het product Jeugdhulp gedwongen kader (70.000 euro). Daarnaast stellen we voor om de lasten en baten binnen het product Lichte ondersteuning en regie te verhogen met 74.000 euro. Het betreft de toekenning van een subsidie van de provincie Overijssel voor het project "Noaber 053 eerste fase". Dit project wordt door de SMD uitgevoerd waarbij de subsidie aan de SMD wordt verstrekt.

Administratieve wijziging a.g.v. gewijzigde regelgeving (TW-MO-10)	
Programma	Maatschappelijke ondersteuning en Versterken Economie
Product	Algemene maatschappelijke voorziening en Leerplicht / RMC / Onderwijskwaliteit
Bedrag	68.389 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de lasten en baten met 68.389 euro te verlagen binnen de producten Algemene maatschappelijke voorziening en Leerplicht/RMC/Onderwijskwaliteit. Het betreft een administratieve correctie (eliminatie van interne lasten en baten) van o.a. de uitvoering van Motorisch Remedial Teaching (MRT) die het gevolg is van wettelijke regelgeving (Bbv).

Ontvangen rijksbijdrage t.b.v. Opvangvoorzieningen (TW-MO-13)	
Programma	Maatschappelijke ondersteuning
Product	Opvangvoorzieningen
Bedrag	63.128 euro (2017) en 8.732 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de lasten en baten binnen het product Opvangvoorzieningen te verhogen. Het betreft een structureel hogere bijdrage (8.732 euro) van het ministerie VWS voor de heroinebehandeling en een incidentele bijdrage (54.396 euro in 2017) van het ministerie van Veiligheid en Justitie voor de begeleiding van ex-gedetineerden voor wonen en werken.

Overhead programma Maatschappelijke ondersteuning (TW-MO-14)	
Programma	Maatschappelijke ondersteuning en Dienstverlening en financieel beleid
Product	Algemene voorzieningen, Beschermd wonen, Opvangvoorzieningen en Resultaat bedrijfvoering
Bedrag	375.530 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om 375.530 euro structureel over te hevelen vanuit het product Resultaat bedrijfsvoering naar diverse producten binnen het programma Maatschappelijke ondersteuning. Het betreft de correctie van een foutieve doorbelasting van apparaatskosten. Bij het opstellen van de programmabegroting 2017-2020 is deze doorbelasting van apparaatskosten vanuit het product Resultaat bedrijfsvoering naar de producten Algemene voorzieningen, Beschermd wonen en Opvangvoorzieningen, ten onrechte niet in de begroting verwerkt.

Versterken economie

Verwerking taakmutatie septembercirculaire 2016 (TW-VE-01)	
Programma	Versterken Economie en Dienstverlening en financieel beleid
Product	Kinderopvang en Algemene inkomsten
Bedrag	264.170 euro, structureel (vanaf 2018)
Omschrijving	Wij stellen voor om de taakmutatie uit de septembercirculaire 2016 te verwerken door deze middelen over te hevelen van het product Kinderopvang naar het product Algemene inkomsten. Het betreft de decentralisatie-uitkering Versterking peuterspeelzaalwerk die met ingang van 2018 komt te vervallen. De beëindiging is onderdeel van het wetsvoorstel Harmonisatie peuterspeelzalen en kinderdagopvang.

Verwerking taakmutatie septembercirculaire 2016 (TW-VE-02)	
Programma	Versterken Economie en Dienstverlening en financieel beleid
Product	Uitvoering SW en Algemene inkomsten
Bedrag	5.597 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de taakmutatie uit de septembercirculaire 2016 te verwerken door deze middelen over te hevelen van het product Uitvoering SW naar het product Algemene inkomsten. Het betreft het participatiebudget. Voor het onderdeel SW, is voor de gemeenten Horst aan de Maas, Peel en Maas en Venray het gehanteerde aantal gerealiseerde plaatsen (in standaardeenheden: SE) aangepast. Bij de meicirculaire

	2016 is voor deze drie gemeenten de arbeidshandicap van een aantal personen aangeduid als 'matig' in plaats van 'ernstig'. Voor de overige gemeenten heeft de aanpassing voor de drie gemeenten een zeer beperkte daling van de WSW-budgetten 2016 en verder tot gevolg.

Verwerking taakmutatie decembercirculaire 2016 (TW-VE-03)	
Programma	Versterken Economie en Dienstverlening en financieel beleid
Product	Brede Talentontwikkeling en Algemene inkomsten
Bedrag	4.603 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de taakmutatie uit de decembercirculaire 2016 te verwerken door deze middelen over te hevelen van het product Brede talentontwikkeling naar het product Algemene inkomsten. Het betreffen de werkzaamheden voor Brede impuls combinatiefuncties.

Herschikking SW begroting (TW-VE-04)	
Programma	Versterken Economie
Product	Uitvoering SW
Bedrag	51.969 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om zowel baten als lasten binnen het product Uitvoering SW met 51.969 euro te verlagen. Het betreft een herschikking van de SW begroting i.v.m. een lagere omzet (detacheringen).

Rijksbijdrage BUIG budget (TW-VE-05)	
Programma	Versterken Economie
Product	Algemene Bijstand Levensonderhoud
Bedrag	3.180.498 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om zowel baten als lasten van het product Algemene Bijstand Levensonderhoud met 3.180.498 te verhogen. Het betreft de rijksbijdrage n.a.v. de ophoging van het BUIG-budget en de actualisatie van de realisatie van de uitkomsten van het BUIG-budget.

Rijksbijdrage t.b.v. Regionale aanpak vroegtijdig schoolverlaten (TW-VE-06)	
Programma	Versterken Economie
Product	Leerplicht/RMC/Onderwijskwaliteit
Bedrag	791.123 euro (2017 en 2018) en 740.000 euro (2019 en 2020)
Omschrijving	Wij stellen voor om voor een periode van 4 jaar (2017-2020) de rijksmiddelen die Enschede ontvangt, als centrumgemeente voor de Regionale aanpak Vroegtijdig Schoolverlaten te verwerken in de begroting. Voor 2017 en 2018 bedraagt deze 791.123 euro; Voor 2019 en 2020 bedraagt deze 740.000 euro.

Herschikking SW begroting (TW-VE-07)	
Programma	Versterken Economie
Product	Uitvoering SW
Bedrag	117.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om zowel baten als lasten van het product Uitvoering SW met 117.000 euro te verhogen. Het betreft een herschikking van de SW begroting i.v.m. een hogere omzet (beschut).

Verlaging bijdrage voor ROC taak (TW-VE-08)	
Programma	Versterken Economie
Product	Arbeidsmarktparticipatie
Bedrag	55.269 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om de begroting, voor zowel de lasten als de baten, voor het onderdeel Educatie binnen het product Arbeidsmarktparticipatie met 55.269 euro te verlagen naar een bedrag van 2.017.939 euro. Dit bedrag van 2.017.939 ontvangen wij in 2017 als centrumgemeente voor onze ROC taak.

Interne budgetoverheveling (TW-VE-09)	
Programma	Versterken Economie
Product	Versterken economische structuur en Arbeidsmarktparticpatie
Bedrag	1.475.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om de baten en lasten binnen het product Versterken economische structuur te verhogen met 1.475.000 euro (interne bate). Deze (interne) middelen vanuit het product Arbeidsmarktparticipatie worden ingezet voor de Concernopdrachten, waaronder BUIG naar 0. Deze wijziging maakt een betere administratieve beheersing mogelijk.

Rijksbijdrage voor onderwijs (TW-VE-11)	
Programma	Versterken Economie
Product	Leerplicht/RMC/Onderwijskwaliteit
Bedrag	23.090 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om zowel baten als lasten binnen het product Leerplicht/RMC/Onderwijskwaliteit met 23.090 euro te verhogen. Het betreft de ontvangst van de Rijkssubsidie voor Leerplicht / RMC / Onderwijskwaliteit.

Onttrekking reserve LEA (TW-VE-12)	
Programma	Versterken Economie
Product	Brede Talentontwikkeling
Bedrag	9.714 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om 9.714 euro te onttrekken uit de egalisatiereserve LEA. Het betreft de

	dekking voor de extra subsidie uitgaven op de LEA actielijn 4 Begeleidingsstructuur.

Overheveling communicatietaak (TW-VE-13)	
Programma	Versterken economie en Dienstverlening en financieel beleid
Product	Uitvoering SW en Interne dienstverlening
Bedrag	36.049 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om structureel 36.049 euro over te hevelen vanuit het product Interne dienstverlening naar het product Uitvoering SW. Het betreft de overheveling van de communicatietaak SW vanuit het programma Dienstverlening en financieel beleid naar het programma Versterken economie.

Rijksbedrage t.b.v. Werkkamer (TW-VE-14)	
Programma	Versterken Economie
Product	Arbeidsmarktparticipatie
Bedrag	239.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om de lasten en baten met 239.000 euro op te hogen. Het betreft de ontvangst van de rijksbijdrage van de nog niet bestede middelen van het Rijk voor de Werkkamer uit de jaren 2014 tot en met 2016. Hierdoor is het mogelijk om de werkzaamheden voor de Werkkamer in 2017 af te ronden.

Interne budgetoverheveling (TW-VE-16)	
Programma	Versterken Economie
Product	Innovatie en ondernemerschap en Versterken economische structuur
Bedrag	345.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om eenmalig een bedrag van 325.000 euro over te hevelen van het product Innovatie en ondernemerschap naar het product Versterken economische structuur. Daarnaast stellen we voor om de baten en lasten binnen het product Versterken economische structuur te verhogen met 20.000 euro (interne bate). Deze (interne) middelen (afdelingsbudget) worden ingezet voor de Concernopdrachten. Deze wijziging maakt een betere administratieve beheersing mogelijk.

Asiel en integratie (TW-VE-17)	
Programma	Versterken Economie
Product	Leerplicht/RMC/onderwijskwaliteit
Bedrag	70.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om vanuit het budget voor Asiel en Integratie eenmalig een bedrag van 70.000 euro beschikbaar te stellen voor werkzaamheden van het team Leerplicht bij Economie, werk en onderwijs t.b.v. Asiel en integratie.

Administratieve toevoeging jaarschijf 2021 (TW-VE-18)	
Programma	Versterken Economie
Product	Leerplicht / RMC / Onderwijskwaliteit
Bedrag	104.640 euro, incidenteel (2021)
Omschrijving	Wij stellen voor om de jaarschijf 2021 voor de decentralisatie uitkering Voorschoolse voorziening Peuters toe te voegen aan de begroting. Het betreft een bedrag van 104.640 euro. In de begroting zijn de jaarschijven tot en met 2020 reeds verwerkt.

Interne budgetoverheveling (TW-VE-19)	
Programma	Versterken Economie
Product	Versterken economische structuur
Bedrag	150.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om de baten en de lasten voor het product Versterken economische structuur op te hogen met 150.000 euro (interne bate). Deze (interne) middelen vanuit de producten Arbeidsmarktparticipatie en Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt worden ingezet voor de Concernopdrachten. Deze wijziging maakt een betere administratieve beheersing mogelijk.

Inzet van Wwik middelen (TW-VE-20)	
Programma	Versterken Economie
Product	Algemene bijstand levensonderhoud
Bedrag	113.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om de lasten en baten incidenteel met 113.000 euro te verhogen. Het betreffen Wwik middelen en RCF middelen voor handhavingstaken op de bijstandsuitkeringen. De middelen worden ingezet voor een nader onderzoek naar bijstandsuitkeringen.

Lagere rijksbrijdrage m.b.t. Bbz (TW-VE-21)	
Programma	Versterken Economie
Product	Algemene bijstand levensonderhoud
Bedrag	110.179 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om zowel de lasten als de baten van de Bbz binnen het product Algemene bijstand levensonderhoud met 110.179 euro te verlagen. Het ministerie van SZW verdeelt jaarlijks een specifieke uitkering voor de uitvoering van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (Bbz). Het budget wordt bepaald aan de hand van de besteding van de gemeente in 2015 ten opzichte van alle gemeenten 2015. Voor de gemeente Enschede is door deze systematiek in 2017 ruim 110.000 euro minder beschikbaar dan in 2016.

Duurzame leefomgeving

Herschikken budget naar overhead (TW-DF-01A)	
Programma	Duurzame leefomgeving, Versterken economie, Dienstverlening en financieel beleid
Product	Ruimtelijke ontwikkeling, Verkeersinfrastructuur en beleid, Resultaat bedrijfsvoering
Bedrag	62.076 euro, structureel
Omschrijving	We stellen voor om de begroting structureel te actualiseren via het herschikken van budgetten. Conform wet- en regelgeving (Bbv) is in 2017 de programmaoverhead verzameld in het taakveld overhead binnen het programma Dienstverlening en financieel beleid. Uit een nadere analyse blijken er enkele posten vanuit de programma's nog aan het taakveld overhead toegevoegd te moeten worden, wat leidt tot een overheveling van de producten Ruimtelijke ontwikkeling (30.255 euro) en Verkeersinfrastructuur (31.821 euro) naar het product Resultaat bedrijfsvoering/overhead (62.076 euro).

Correctie stelpost (TW-DF-01B)	
Programma	Duurzame leefomgeving
Product	Stadsdeelbeheer, Beleid Uitvoering en Milieu, Ruimtelijke Regelgeving, Ruimtelijk Beleid en Volkshuisvesting.
Bedrag	125.825 euro, incidenteel / 110.196 euro, structureel
Omschrijving	We stellen voor om de lastenbudgetten van diverse producten aan te passen, incidenteel met 125.825 euro en structureel met 110.196 euro, om op deze wijze de ingeboekte taakstellingen van voorgaande jaren administratief in te vullen en te verwerken. Structureel gaat het om een overheveling van diverse producten (Beleid leefomgeving/ 6.492 euro, Bestemmingsplannen/ 24.281 euro, Handhaving bouwwerken en bedrijven/ 20.083 euro, Handhaving openbare ruimte/ 18.353 euro, Ruimtelijke ontwikkeling/ 40.649 euro en Verkeerinfrastructuur/ 337 euro) naar het product Beleid leefomgeving (110.196 euro).

Verwerking amendement Programmabegroting 2017 Groene leges (TW-DF-02)	
Programma	Duurzame leefomgeving
Product	Vergunningen, Beleid leefomgeving
Bedrag	200.000 euro, incidenteel
Omschrijving	We stellen voor conform besluitvorming Programmabegroting 2017-2020 (Amendement E), het voor 2017 oorspronkelijk begrote bedrag voor groene leges van 400.000 euro te verlagen naar 200.000 euro.

Budgetoverheveling i.v.m. aanschaf specifieke software (TW-DF-04)	
Programma	Duurzame leefomgeving, Dienstverlening en financieel beleid
Product	Vergunningen, Interne dienstverlening
Bedrag	15.000 euro, structureel
Omschrijving	We stellen voor om het ICT budget van het product Interne dienstverlening over te hevelen naar het product Vergunningen. Naar aanleiding van de gemaakte werkafspraken met de afdeling ICT draagt het product Vergunningen zelf de lasten van de door ICT (voor haar) aangeschafte specifieke software.

Hogere bijdrage ivm toename inzet voor handhaving (TW-DF-05)	
Programma	Duurzame leefomgeving
Product	Vergunningen en Handhaving Bouwen & Milieu
Bedrag	75.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor de jaarlijkse bijdrage van het product vergunningen aan het product Handhaving Bouwen & Milieu incidenteel met 75.000 euro te verhogen. Dit in verband met de toegenomen inzet vanuit de afdeling Vergunningen voor het product Handhaving.

Bijdrage voor zelfbeheer bedrijventerreinen (TW-DF-06)	
Programma	Duurzame leefomgeving en Versterken economie
Product	Stadsdeelbeheer, Versterken economische structuur
Bedrag	17.500 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om structureel 17.500 euro over te hevelen van het programma Versterken economie naar het programma Duurzame leefomgeving. Het betreft de uitgaven in verband met zelfbeheer bedrijventerreinen.

Verhoging krediet ivm plaatsingskosten ondergrondse afvalcontainers (TW-DF-07)	
Programma	Duurzame leefomgeving
Product	Afval
Bedrag	475.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor de begroting voor de investering plaatsingskosten ondergrondse afvalcontainers (oac) te actualiseren door het bij de Programmabegroting 2016 beschikbaar gestelde krediet met 475.000 euro te verhogen. Deze werkzaamheden volgen uit het raadsbesluit van 12-10-2015 tariefdifferentiatie voor de inzameling van huishoudelijk afval (incl. het amendement voor de invoering van omgekeerd inzamelen met als invoerdatum 1-1-2019). De hieruit voortvloeiende kapitaallasten zijn reeds opgenomen in de begroting van het eindproduct Afval.

Budgetoverheveling i.v.m. aanpassing DVO Onderhoud Enschede B.V. (TW-DF-10)	
Programma	Duurzame leefomgeving
Product	Beleid Leefomgeving en Stadsdeelbeheer
Bedrag	15.000 euro, structureel
Omschrijving	We stellen voor om 15.000 euro structureel over te hevelen van de lasten van het product Beleid Leefomgeving naar het product Stadsdeelbeheer. Het betreft het financiële effect van een aanpassing (Highlandgames) in de DVO met Onderhoud Enschede B.V.

Storting in reserve Nog uit te voeren werkzaamheden i.v.m. vertraagde uitvoering

bodemsanering (TW-DF-11)	
Programma	Duurzame leefomgeving
Product	Beleid en uitvoering milieu en Reserve nog uit te voeren werkzaamheden
Bedrag	500.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om 500.000 euro in 2017 incidenteel te storten in de reserve Nog uit te voeren Werkzaamheden. Door zowel de latere start in 2016, wegens de late vaststelling van het programma, alsmede door vertraging in het landelijk proces waren de gealloceerde middelen voor de bodemsanering nog niet benut. Het betreft de incidentele rijksmiddelen die ontvangen zijn via de meicirculaire 2015. De middelen zijn geoormerkt voor o.a bodemverontreinigingen.

Dotatie voorziening grondwatermonitoring i.v.m. afkoop restverontreiniging gasfabriek Zuiderval (TW-DF-12)	
Programma	Duurzame leefomgeving
Product	Beleid leefomgeving
Bedrag	154.750 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor het baten- en lastenbudget binnen het product Beleid Leefomgeving incidenteel te verhogen met 154.750 euro. Het betreft de ontvangen afkoopbijdrage van een restverontreiniging. Deze is achtergebleven bij de oude gasfabriek aan de Zuiderval. De ontvangen middelen worden gestort in de voorziening grondwatermonitoring.

Verwerken subsidie Kameleonaanpak (TW-DF-15)	
Programma	Duurzame leefomgeving
Product	Openbare Orde & Veiligheid
Bedrag	50.000 euro (2017-2019)
Omschrijving	Wij stellen voor de toegekende subsidie van het ministerie van Veiligheid en Justitie te verwerken in onze begroting voor de jaren 2017-2019 door zowel de lasten als de baten jaarlijks te verhogen met 50.000 euro. Deze subsidie is toegekend als co-financiering voor onze “Kameleon Aanpak” (Wilminkplein/ Noorderhagen).

Administratieve verwerking Taakstelling cameratoezicht (TW-DF-16)	
Programma	Duurzame leefomgeving
Product	Openbare Orde & Veiligheid
Bedrag	52.261 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor de lasten en de baten te verlagen met ruim 50.000 euro. In de keuzenota 2015-2017 is opgenomen om de politie een bijdrage te vragen voor het cameratoezicht. Wij kunnen de politie niet verplichten deze financiële bijdrage te leveren. In het raadsvoorstel (150051020) hebben we dit gemeld en aangeven de taakstelling op te lossen door vermindering van de kosten voor cameratoezicht. In 2016 is het cameratoezicht geëffectueerd en middels deze begrotingswijziging wordt deze administratief verwerkt.

Verlaging bijdrage vergunningverlening aan openbare orde en veiligheid (TW-DF-17)	
Programma	Duurzame leefomgeving
Product	Openbare Orde & Veiligheid
Bedrag	85.000 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor de bijdrage vanuit vergunningverlening aan het product Openbare Orde en Veiligheid met 85.000 euro te verlagen met gelijktijdige verlaging van de lasten. De veiligheidsregio Twente (VRT) verzorgt brandveiligheidsadviezen bij vergunningverlening. Vanuit het product vergunningverlening wordt hiervoor een bijdrage geleverd van 150.000 euro ter dekking van de totale kosten van de VRT. Door de afname van vergunningverlening, neemt ook het aantal brandveiligheidsadviezen af.

Verlaging subsidie voor Veiligheidsregio (TW-DF-18)	
Programma	Duurzame leefomgeving
Product	Openbare Orde & Veiligheid
Bedrag	100.000 euro, structureel (vanaf 2018)
Omschrijving	Wij stellen voor om vanaf 2018 de lasten en de baten met 100.000 euro te verlagen. Wij ontvangen een subsidie van de regio Twente ten behoeve van de veiligheidsregio Twente. Vanaf 2018 vervalt deze subsidie van de regio Twente.

Budgetoverheveling i.v.m. aanschaf specifieke software (TW-DF-19)	
Programma	Duurzame leefomgeving en Dienstverlening en financieel beheer
Product	Beheer wegen, Openbare verlichting, Stadsdeelbeheer en Interne dienstverlening
Bedrag	12.684 euro, structureel
Omschrijving	We stellen voor om budget vanuit diverse producten over te hevelen naar het product Interne dienstverlening (afdeling ICT). Naar aanleiding van de gemaakte werkafspraken met de afdeling ICT draagt het product Interne dienstverlening de lasten van de door ICT aangeschafte specifieke software.

Effecten van de in de belastingverordening vastgestelde rioolheffing (TW-DF-20)	
Programma	Duurzame leefomgeving
Product	Riolering
Bedrag	112.486 euro, incidenteel
Omschrijving	We stellen voor incidenteel het lasten en baten budget op te hogen met 112.486 euro. Betreft de effecten van de in de belastingverordening (december 2016) vastgestelde rioolheffing. Dit leidt tot een incidentele aanpassing van de baten en lasten voor het product Riolering.

Dienstverlening en financieel beleid

Verwerking decembercirculaire 2016 (TW-DFB-00)	
Programma	Dienstverlening en Financieel beleid

Product	Algemene inkomsten en Algemene uitkering
Bedrag	reeks oplopend naar 2,9 miljoen euro, structureel
Omschrijving	We stellen voor de effecten van de decembercirculaire 2016 administratief te verwerken. Het betreffen taakmutaties armoedebestrijding (1,2 miljoen euro, structureel) en jeugdzorg (incidenteel/2017). De bijbehorende budgetoverheveling is verwerkt via het programma Maatschappelijke ondersteuning (TW-MO-01 en TW-MO-02). Daarnaast is er een netto effect op het gemeentefonds van 0,1 miljoen oplopend naar 0,3 miljoen euro dat betrokken is bij het middelenkader 2018-2021 (zie hoofdstuk 2 Middelenkader).

Toekennen van prijscompensatie (TW-DFB-01)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid, Duurzame leefomgeving en Maatschappelijke ondersteuning
Product	Algemene Inkomsten en diverse producten
Bedrag	67.062 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de prijscompensatie voor de huisvesting van ambtelijk personeel administratief te verwerken door 67.062 euro structureel over te hevelen van de stelpost loon- en prijscompensatie (product algemene inkomsten) naar de diverse producten binnen de hiervoor genoemde programma's.

Overhevelen taakstelling (TW-DFB-04)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid
Product	Interne dienstverlening / Algemene inkomsten
Bedrag	80.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om incidenteel de hogere invulling van de taakstelling op verbonden partijen in 2017 (80.000 euro) over te hevelen naar de openstaande taakstelling bij interne dienstverlening (onderdeel onderwijshuisvesting, 375.000 euro). Beide taakstellingen zijn ontstaan vanuit het tekort op onderwijshuisvesting.

Herschikking budgetten n.a.v. invullen taakstellingen (TW-DFB-05)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid
Product	Interne Dienstverlening en Basisregistratie, Gemeentearchief, Publieksdienstverlening, Verkiezingen
Bedrag	35.000 euro oplopend naar 205.000 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de taakstellingen voor het programma Dienstverlening en financieel beleid (tijdelijk opgenomen onder het product Interne dienstverlening) structureel in te vullen door vanaf 2017 de personele lasten bij de afdelingen van Interne dienstverlening en Publieksdienstverlening met 35.000 euro (oplopend naar 205.000 euro in 2020) te reduceren. Dit leidt tot een herverdeling van budgetten tussen het product Interne dienstverlening en de diverse andere producten binnen het programma.

Stoppen regionale dienstverlening (TW-DFB-07)	
Programma	Dienstverlening en Financieel beleid

Product	Regionale dienstverlening
Bedrag	291.283 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om vanaf 2017 de inkomsten en uitgaven met 291.283 euro te verlagen in verband met het stoppen het verzorgen van (juridische) vakliteratuur in netwerkstadverband via de "netwerkportal".

Gevolgen van ontvlechting Onderhoud Enschede (TW-DFB-09)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid en Duurzame leefomgeving
Product	Regionale dienstverlening, Interne dienstverlening en Stadsdeelbeheer
Bedrag	10.000 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de administratieve gevolgen op de bedrijfsvoering van de ontvlechting van Onderhoud Enschede te verwerken. In 2017 worden vanuit de afdeling Inkoop geen diensten verricht aan Onderhoud Enschede. Dit betekent een lagere omzet uit Regionale Dienstverlening. Vanaf 2018 betreft het een overheveling van het budget ten behoeve van Onderhoud Enschede, vanuit het product Interne dienstverlening naar het programma Duurzame leefomgeving/product Stadsdeelbeheer.

Aanpassing DVO Losser (TW-DFB-10)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid
Product	Regionale dienstverlening en Interne dienstverlening
Bedrag	29.974 euro vanaf 2017, en 103.168 euro vanaf 2018, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om de inkomsten voortkomend uit de dienstverleningsovereenkomst met Losser structureel te verhogen op basis van de gemaakte afspraken met Losser. Het betreft een aanpassing in de DVO (29.974 euro) en indexatie (103.168 euro). Tegenover deze hoge inkomsten staat een even grote verhoging van de lasten.

Administratieve verwerking interne doorbelasting (TW-DFB-11)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid
Product	Interne dienstverlening / Onderwijsvoorzieningen
Bedrag	29.593 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor de (interne) baten van Interne dienstverlening te laten dalen ten gunste van Onderwijshuisvesting i.v.m. een reeds eerder ingeboekte en ingevulde taakstelling binnen Interne dienstverlening.

Diverse mutaties in vastgoedobjecten (TW-DFB-12)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid
Product	Vastgoedbedrijf
Bedrag	32.651 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om conform het huidige Vastgoedbeleid de begroting aan te passen voor de panden die, sinds het opstellen van de begroting 2017-2020, inmiddels verkocht dan wel overgedragen zijn.

Onttrekking reserve Onderwijshuisvesting (TW-DFB-14)	
Programma	Dienstverlening en Financieel Beleid
Product	Onderwijsvoorzieningen
Bedrag	56.546 euro (2017) en 19.938 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om deze onttrekkingen uit de egalisatiereserve onderwijshuisvesting binnen het product onderwijshuisvesting door te voeren. Hiervan betreft 56.546 euro een incidentele mutatie in egalisatiereserve onderwijshuisvesting voor de incidentele stijging van lasten in 2017. En 19.938 euro betreft een structurele mutatie in de reserve egalisatiereserve onderwijshuisvesting voor dekking van de gestegen kapitaallasten.

Meeropbrengst toeristenbelasting toevoegen aan budget (TW-DFB-15)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid en Duurzame leefomgeving
Product	Algemene belastingen, Evenementen en citymarketing
Bedrag	14.890 euro, incidenteel
Omschrijving	We stellen voor om de meeropbrengst van de toeristenbelasting over 2016 conform de aangenomen motie bij het raadvoorstel september 2015, invoering toeristen belasting toe te voegen aan het budget voor Evenementen en citymarketing.

Bijdrage aan taakstelling op onderwijshuisvesting (TW-DFB-17)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid
Product	Onderwijsvoorzieningen, Interne dienstverlening
Bedrag	75.000 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor om 75.000 euro van de bedrijfsvoeringsbudgetten van onderwijshuisvesting af te romen en deze ten gunste te laten komen van de nog resterende taakstelling op onderwijshuisvesting binnen het product Interne dienstverlening.

Onttrekking reserve leegstand (TW-DFB-18)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid
Product	Interne dienstverlening
Bedrag	462.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om de verwachte bijdrage uit de reserve leegstand H&S voor 2017 te verhogen naar 802.000 euro als gevolg van lagere opbrengsten voor facilitaire dienstverlening. Het begrote bedrag voor verwachte leegstand in 2017 is in de begroting 2017-2021 niet aangepast aan de actuele situatie, waaronder de dekking van de leegstand Werkplein. In 2017 wordt een hogere bijdrage vanuit de reserve leegstand van 462.000 euro verwacht, waar nu in de begroting 340.000 euro is opgenomen. Daarnaast stellen we voor om de effecten van nieuwe huurcontracten op de reserve leegstand te verwerken bij de gemeenterekening 2017.

Verwerking huurcontracten (TW-DFB-19)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid
Product	Regionale dienstverlening
Bedrag	62.089 euro, structureel
Omschrijving	Wij stellen voor de lasten en baten in 2017 structureel met 62.089 euro te verhogen. Het betreft de inkomsten die voortkomen uit de aanpassing van het contract met UWV in het Stadskantoor. Daarnaast zijn er contracten afgesloten met diverse partijen in de servicecentra en de Noordmolen. De verhoging van de opbrengsten wordt aangewend om de daling van inkomsten in de servicecentra door vertrek van huurders op te vangen.

Onttrekking reserve i.v.m. versnelling digitalisering (TW-DFB-20)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid
Product	Interne dienstverlening
Bedrag	550.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om het nog niet bestede deel voor versnelling digitalisering 550.000 euro in 2017 te onttrekken uit de reserve Flankerend beleid ICT ter dekking van de in 2016 gestarte projecten. In 2014 en 2015 (Programmabegroting) is een budget van 2 miljoen euro voor flankerend beleid ingesteld voor de versnelling van de digitalisering. Een aantal van de gestarte projecten in 2015 en 2016 komt nog tot uitvoering in 2017. Verwacht wordt dat in 2017 550.000 euro benodigd is. De middelen worden onder andere aangewend voor de invoering van Purchase to pay en lean trajecten.

Inzet budget t.b.v. voorziening BRP (TW-DFB-21)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid
Product	Publieksdienstverlening, Interne dienstverlening
Bedrag	210.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om 162.000 euro, beschikbaar gesteld tijdens de kadernota 2017-2021 en 48.000 over te hevelen van de producten Interne dienstverlening en Publieksdienstverlening als bijdrage voor de incidentele kosten die worden gemaakt voor de implementatie van de van de wettelijke plicht om aan te sluiten op de landelijke voorziening BRP (een centrale database waarin alle persoonsgegevens worden opgeslagen).

Aanvullende inkomsten IT dienstverlening (TW-DFB-22)	
Programma	Dienstverlening en financieel beleid
Product	Regionale dienstverlening
Bedrag	200.000 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om de baten en lasten incidenteel met 200.000 euro te verhogen. Het betreft inkomsten die voortkomen uit de IT dienstverlening voor hosting aan Dimpact gemeenten. De verhoging van de inkomsten wordt aangewend voor de inzet van personeel en stijging van materiële kosten.

Verwerking meicirculaire 2017 (TW-DFB-23)	
Programma	Alle programma's
Product	Diverse producten
Bedrag	3.430.273 euro, incidenteel
Omschrijving	Wij stellen voor om de effecten van de meicirculaire 2017 te verwerken in de begroting. Het betreffen enerzijds de taakmutaties (3.282.000 euro) en anderzijds een effect op het gemeentefonds van circa 150.000 euro.

Bijlage 3 Begrotingswijzigingen

Deze bijlage bevat zowel niet-technische als technische begrotingswijzigingen.

Niet technische wijzigingen

Niet van toepassing.

Technische wijzigingen

Beslispuntnr.	Programma	Product	L/B	2017	2018	2019	2020	2021
TW-MO-01	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	-48.829	-50.598	0	0	0
	Maatschappelijke ondersteuning	Inkomensondersteuning	Lasten	48.829	50.598	0	0	0
TW-MO-02	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	-1.169.567	-1.169.567	-1.169.567	-1.169.567	0
	Maatschappelijke ondersteuning	Inkomensondersteuning	Lasten	1.169.567	1.169.567	1.169.567	1.169.567	0
TW-MO-03	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	1.404.881	1.318.727	1.302.672	1.219.716	0
	Maatschappelijke ondersteuning	WMO begeleiding	Lasten	-1.404.881	-1.318.727	-1.302.672	-1.219.716	0
TW-MO-04	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	813.477	972.435	972.435	972.435	0
	Maatschappelijke ondersteuning	Jeugdhulp vrijwillig kader	Lasten	-813.477	-972.435	-972.435	-972.435	0
TW-MO-05	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	455.838	455.838	455.838	457.054	0
	Maatschappelijke ondersteuning	WMO individuele voorzieningen	Lasten	-455.838	-455.838	-455.838	-457.054	0
TW-MO-06	Dienstverlening en financieel	Algemene inkomsten	Lasten	-17.467	24.648	24.648	24.648	0

	beleid							
	Maatschappelijke ondersteuning	Opvangvoorzieningen	Lasten	17.467	-24.648	-24.648	-24.648	0
TW-MO-07	Maatschappelijke ondersteuning	Algemene maatschappelijke voorziening	Lasten	-36.586	-36.586	-36.586	-36.586	-36.586
			Baten	36.586	36.586	36.586	36.586	36.586
TW-MO-08	Maatschappelijke ondersteuning	Algemene maatschappelijke voorziening	Lasten	-52.263	-52.263	-52.263	-52.263	0
			Baten	52.263	52.263	52.263	52.263	0
TW-MO-09	Dienstverlening en financieel beleid	Resultaat bedrijfsvoering	Lasten	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	0
	Maatschappelijke ondersteuning	Jeugdhulp gedwongen kader	Lasten	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000	0
		Lichte ondersteuning en regie	Lasten	224.000	150.000	150.000	150.000	0
			Baten	-74.000	0	0	0	0
TW-MO-10	Maatschappelijke ondersteuning	Algemene maatschappelijke voorziening	Lasten	-19.999	-19.999	-19.999	-19.999	0
			Baten	68.389	68.389	68.389	68.389	0
	Versterken economie	Leerplicht / RMC / Onderwijskwaliteit	Lasten	-48.390	-48.390	-48.390	-48.390	0
TW-MO-13	Maatschappelijke ondersteuning	Opvangvoorzieningen	Lasten	63.128	8.732	8.732	8.732	8.732
			Baten	-63.128	-8.732	-8.732	-8.732	-8.732
TW-MO-14	Dienstverlening en financieel beleid	Resultaat bedrijfsvoering	Lasten	-375.530	-375.530	-375.530	-375.530	-375.530
	Maatschappelijke ondersteuning	Algemene maatschappelijke voorziening	Lasten	150.212	150.212	150.212	150.212	150.212
		Beschermd wonen	Lasten	112.659	112.659	112.659	112.659	112.659
		Opvangvoorzieningen	Lasten	112.659	112.659	112.659	112.659	112.659
TW-VE-01	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	0	264.170	264.170	264.170	0

	Versterken economie	Kinderopvang	Lasten	0	-264.170	-264.170	-264.170	0
TW-VE-02	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	7.205	6.574	6.081	5.597	0
	Versterken economie	Uitvoering WSW	Lasten	-7.205	-6.574	-6.081	-5.597	0
TW-VE-03	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	4.603	4.603	4.603	4.603	0
	Versterken economie	Brede talentontwikkeling	Lasten	-4.603	-4.603	-4.603	-4.603	0
TW-VE-04	Versterken economie	Uitvoering WSW	Lasten	-51.969	0	0	0	0
			Baten	51.969	0	0	0	0
TW-VE-05	Versterken economie	Algemene bijstand levensonderhoud	Lasten	3.180.498	0	0	0	0
			Baten	-3.180.498	0	0	0	0
TW-VE-06	Versterken economie	Leerplicht / RMC / Onderwijskwaliteit	Lasten	791.123	791.123	740.000	740.000	0
			Baten	-791.123	-791.123	-740.000	-740.000	0
TW-VE-07	Versterken economie	Uitvoering WSW	Lasten	117.000	0	0	0	0
			Baten	-117.000	0	0	0	0
TW-VE-08	Versterken economie	Arbeidsmarktparticipatie	Lasten	-55.269	0	0	0	0
			Baten	55.269	0	0	0	0
TW-VE-09	Versterken economie	Versterken economische structuur	Lasten	1.475.000	0	0	0	0
			Baten	-1.475.000	0	0	0	0
TW-VE-11	Versterken economie	Leerplicht / RMC / Onderwijskwaliteit	Lasten	23.090	0	0	0	0
			Baten	-23.090	0	0	0	0
TW-VE-12	Versterken economie	Brede talentontwikkeling	Onttrekking reserves	-9.714	0	0	0	0
			Lasten	9.714	0	0	0	0
TW-VE-13	Dienstverlening en financieel	Interne dienstverlening	Lasten	-36.049	-36.049	-36.049	-36.049	-36.049

	beleid							
	Versterken economie	Uitvoering WSW	Lasten	36.049	36.049	36.049	36.049	36.049
TW-VE-14	Versterken economie	Arbeidsmarktparticipatie	Lasten	239.000	0	0	0	0
			Baten	-239.000	0	0	0	0
TW-VE-16	Versterken economie	Innovatie en ondernemerschap	Lasten	-325.000	0	0	0	0
		Versterken economische structuur	Lasten	345.000	0	0	0	0
			Baten	-20.000	0	0	0	0
TW-VE-17	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	-70.000	0	0	0	0
	Versterken economie	Leerplicht / RMC / Onderwijskwaliteit	Lasten	70.000	0	0	0	0
TW-VE-18	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	0	0	0	0	-104.640
	Versterken economie	Leerplicht / RMC / Onderwijskwaliteit	Lasten	0	0	0	0	104.640
TW-VE-19	Versterken economie	Versterken economische structuur	Lasten	150.000	0	0	0	0
			Baten	-150.000	0	0	0	0
TW-VE-20	Versterken economie	Algemene bijstand levensonderhoud	Lasten	113.000	0	0	0	0
			Baten	-113.000	0	0	0	0
TW-VE-21	Versterken economie	Algemene bijstand levensonderhoud	Lasten	-110.179	0	0	0	0
			Baten	110.179	0	0	0	0
TW-DF-01	Dienstverlening en financieel beleid	Resultaat bedrijfsvoering	Baten	62.076	62.076	62.076	62.076	0
	Duurzame leefomgeving	Beleid leefomgeving	Lasten	119.717	103.704	103.703	103.703	0
		Bestemmingsplannen	Lasten	-23.802	-24.281	-24.281	-24.281	0
		Handhaving bouwwerken en bedrijven	Lasten	-19.478	-20.083	-20.083	-20.083	0

		Handhaving openbare ruimte	Lasten	-17.732	-18.353	-18.352	-18.352	0
		Ruimtelijke ontwikkeling	Lasten	-69.085	-70.905	-70.905	-70.905	0
		Stadsdeelbeheer	Lasten	-19.876	0	0	0	0
	Versterken economie	Verkeersinfrastructuur en beleid	Lasten	-31.821	-32.158	-32.158	-32.158	0
TW-DF-02	Duurzame leefomgeving	Beleid leefomgeving	Lasten	200.000	0	0	0	0
		Vergunningen leefomgeving	Baten	-200.000	0	0	0	0
TW-DF-04	Dienstverlening en financieel beleid	Interne dienstverlening	Lasten	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	0
	Duurzame leefomgeving	Vergunningen leefomgeving	Lasten	15.000	15.000	15.000	15.000	0
TW-DF-05	Duurzame leefomgeving	Handhaving bouwwerken en bedrijven	Lasten	75.000	0	0	0	0
			Baten	-75.000	0	0	0	0
TW-DF-06	Duurzame leefomgeving	Stadsdeelbeheer	Lasten	17.500	17.500	17.500	17.500	0
	Versterken economie	Versterken economische structuur	Lasten	-17.500	-17.500	-17.500	-17.500	0
TW-DF-10	Duurzame leefomgeving	Beleid leefomgeving	Lasten	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
		Stadsdeelbeheer	Lasten	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
TW-DF-11	Duurzame leefomgeving	Beleid leefomgeving	Storting reserves	500.000	0	0	0	0
			Lasten	-500.000	0	0	0	0
TW-DF-12	Duurzame leefomgeving	Beleid leefomgeving	Lasten	154.750	0	0	0	0
			Baten	-154.750	0	0	0	0
TW-DF-15	Duurzame leefomgeving	Openbare orde en veiligheid	Lasten	50.000	50.000	50.000	0	0
			Baten	-50.000	-50.000	-50.000	0	0
TW-DF-16	Duurzame leefomgeving	Openbare orde en veiligheid	Lasten	-52.261	-52.261	-52.261	-52.261	-52.261
			Baten	52.261	52.261	52.261	52.261	52.261

TW-DF-17	Duurzame leefomgeving	Openbare orde en veiligheid	Lasten	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000	-85.000
			Baten	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000
TW-DF-18	Duurzame leefomgeving	Openbare orde en veiligheid	Lasten	0	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
			Baten	0	100.000	100.000	100.000	100.000
TW-DF-19	Dienstverlening en financieel beleid	Interne dienstverlening	Lasten	12.684	12.684	12.684	12.684	12.684
	Duurzame leefomgeving	Beheer wegen	Lasten	-3.171	-3.171	-3.171	-3.171	-3.171
		Openbare verlichting	Lasten	-3.171	-3.171	-3.171	-3.171	-3.171
		Stadsdeelbeheer	Lasten	-6.342	-6.342	-6.342	-6.342	-6.342
TW-DF-20	Duurzame leefomgeving	Riolering	Lasten	112.485	0	0	0	0
			Baten	-112.485	0	0	0	0
TW-DFB-00	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	1.430.065	1.274.217	1.224.109	1.225.432	2.908.346
		Algemene uitkering	Baten	-1.430.065	-1.274.217	-1.224.109	-1.225.432	-2.908.346
TW-DFB-01	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	-67.062	-67.062	-67.062	-67.062	0
		Interne dienstverlening	Lasten	56.588	56.588	56.588	56.588	0
		Onderwijsvoorzieningen: onderwijshuisvesting	Lasten	20	20	20	20	0
	Duurzame leefomgeving	Afvalstoffen	Lasten	405	405	405	405	0
		Cultuur	Lasten	4.298	4.298	4.298	4.298	0
		Evenementen en citymarketing	Lasten	8	8	8	8	0
		Havens en markten	Lasten	699	699	699	699	0
		Stadsdeelbeheer	Lasten	354	354	354	354	0
		Stadsdeelsgewijs werken	Lasten	580	580	580	580	0
	Maatschappelijke ondersteuning	Algemene maatschappelijke	Lasten	408	408	408	408	0

		voorziening						
		Opvangvoorzieningen	Lasten	3.351	3.351	3.351	3.351	0
	Versterken economie	Uitvoering WSW	Lasten	351	351	351	351	0
TW-DFB-04	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	-80.000	0	0	0	0
		Interne dienstverlening	Lasten	80.000	0	0	0	0
TW-DFB-05	Dienstverlening en financieel beleid	Basisregistratie	Lasten	-4.049	-4.359	-6.594	-9.651	0
		Gemeentearchief	Lasten	-9.403	-10.488	-20.044	-29.725	0
		Interne dienstverlening	Lasten	20.853	22.107	30.034	54.520	0
		Publieksdienstverlening	Lasten	-7.314	-7.175	-2.902	-3.524	0
		Verkiezingen	Lasten	-87	-85	-34	-43	0
	Duurzame leefomgeving	Stadsdeelsgewijs werken	Lasten	0	0	-460	-11.577	0
TW-DFB-07	Dienstverlening en financieel beleid	Regionale dienstverlening	Lasten	-291.283	-291.283	-291.283	-291.283	0
			Baten	291.283	291.283	291.283	291.283	0
TW-DFB-09	Dienstverlening en financieel beleid	Interne dienstverlening	Lasten	0	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
		Regionale dienstverlening	Lasten	-10.000	0	0	0	0
			Baten	10.000	0	0	0	0
	Duurzame leefomgeving	Stadsdeelbeheer	Lasten	0	10.000	10.000	10.000	10.000
TW-DFB-10	Dienstverlening en financieel beleid	Interne dienstverlening	Lasten	0	20.906	20.906	20.906	20.906
		Regionale dienstverlening	Storting reserves	0	2.660	2.660	2.660	2.660
			Lasten	29.974	108.011	108.011	108.011	108.011
			Baten	-29.974	-131.577	-131.577	-131.577	-131.577
TW-DFB-11	Dienstverlening en financieel beleid	Interne dienstverlening	Lasten	29.593	29.593	29.593	29.593	29.593
		Onderwijsvoorzieningen:	Lasten	-29.593	-29.593	-29.593	-29.593	-29.593

		onderwijshuisvesting						
TW-DFB-12	Dienstverlening en financieel beleid	Vastgoedbedrijf	Storting reserves	-3.696	-3.696	-3.696	-3.696	0
			Onttrekking reserves	13.590	13.590	13.590	13.590	0
			Lasten	-32.651	-32.651	-32.651	-32.651	0
			Baten	22.756	22.756	22.756	22.756	0
TW-DFB-14	Dienstverlening en financieel beleid	Onderwijsvoorzieningen: onderwijshuisvesting	Onttrekking reserves	-76.484	-19.938	-19.938	-19.938	-19.938
			Lasten	76.484	19.938	19.938	19.938	19.938
TW-DFB-15	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene belastingen	Baten	-14.890	0	0	0	0
	Duurzame leefomgeving	Evenementen en citymarketing	Lasten	14.890	0	0	0	0
TW-DFB-17	Dienstverlening en financieel beleid	Interne dienstverlening	Lasten	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
		Onderwijsvoorzieningen: onderwijshuisvesting	Lasten	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
TW-DFB-18	Dienstverlening en financieel beleid	Interne dienstverlening	Onttrekking reserves	-462.000	0	0	0	0
			Lasten	462.000	0	0	0	0
TW-DFB-19	Dienstverlening en financieel beleid	Regionale dienstverlening	Lasten	62.089	62.089	62.089	62.089	34.339
			Baten	-62.089	-62.089	-62.089	-62.089	-34.339
TW-DFB-20	Dienstverlening en financieel beleid	Interne dienstverlening	Onttrekking reserves	-550.000	0	0	0	0
			Lasten	550.000	0	0	0	0
TW-DFB-21	Dienstverlening en financieel beleid	Basisregistratie	Lasten	210.000	0	0	0	0
		Interne dienstverlening	Lasten	-162.000	0	0	0	0
		Publieksdienstverlening	Lasten	-48.000	0	0	0	0
TW-DFB-22	Dienstverlening en financieel beleid	Regionale dienstverlening	Lasten	200.000	0	0	0	0
			Baten	-200.000	0	0	0	0

TW-DFB-23	Dienstverlening en financieel beleid	Algemene inkomsten	Lasten	148.591	0	0	0	0
		Algemene uitkering	Baten	-3.430.273	0	0	0	0
	Duurzame leefomgeving	Beleid leefomgeving	Lasten	84.960	0	0	0	0
	Maatschappelijke ondersteuning	Algemene maatschappelijke voorziening	Lasten	10.000	0	0	0	0
		Beschermd wonen	Lasten	814.574	0	0	0	0
		Jeugdhulp vrijwillig kader	Lasten	659.649	0	0	0	0
		Opvangvoorzieningen	Lasten	-47.501	0	0	0	0
		WMO begeleiding	Lasten	729.434	0	0	0	0
		WMO individuele voorzieningen	Lasten	247.852	0	0	0	0
	Versterken economie	Arbeidsmarktparticipatie	Lasten	355.485	0	0	0	0
		Uitvoering WSW	Lasten	427.228	0	0	0	0
Totaal				**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Wijzigingen Middelenkader

Deze begrotingswijzigingen worden verwerkt ná besluitvorming van de Zomernota 2017 in de Raad.

PERSBERICHT

Gemeente Enschede

Enschede, 14 juni 2017

EMBARGO TOT DONDERDAG 15 JUNI 15:00

Evenwichtige keuzes voor een duurzame toekomst

Het aantal bezoekers aan de binnenstad stijgt, de winkelleegstand daalt en het aantal banen neemt toe. De stad is op de goede weg. Afgelopen maanden is de gemeente Enschede echter geconfronteerd met een miljoenentekort in het sociaal domein. We moeten meer taken uitvoeren met minder geld. Dit stelt ons voor pijnlijke keuzes. Desondanks is het gelukt om verder te werken aan duurzame financiële soliditeit en de economische versterking van onze gemeente en de regio voor de lange termijn. "Juist nu is het belangrijk om de stad niet op slot te gooien, maar te blijven investeren in een sociaal en economisch duurzame toekomst van de stad", aldus Wethouder Financiën Eelco Eerenberg.

Wat is er aan de hand?

We constateren dat de stad fitter & sterker is, ze bruist steeds meer, de economie trekt aan en er zijn meer banen. De gemeente moet steeds meer taken doen met minder geld en ondanks de recessie van de afgelopen jaren is een positieve en duurzame verandering ingezet.

De extra taken in het sociaal domein die de gemeenten vanaf 2015 van het Rijk hebben gekregen, gingen gepaard met forse bezuinigingen. 2015 was een jaar met dusdanig veel onzekerheden dat er geen conclusies aan verbonden kunnen worden en dit geldt ook voor 2016. De overgang van verantwoordelijkheden (de transitie) vormde een grote opgave voor alle gemeenten in Nederland. Dat hing samen met de hoeveelheid en de complexiteit van deze nieuwe verantwoordelijkheden en met het gegeven dat er lange tijd weinig zicht was op cliëntaantallen en budgetten. Daardoor kan pas op dit moment een beeld gevormd worden van de financiële situatie.

De gemeente Enschede moet in te weinig tijd te grote kortingen op zorgtaken oplossen. Er is de afgelopen jaren veel energie gestoken in de voorbereiding en invoering van de Participatiewet, de Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning in 2014 en 2015. Daarnaast is er de omslag naar nieuwe systemen en werkwijzen waarbij de zelfredzaamheid van inwoners vergroot wordt. Deze veranderingen hebben geleid tot de eerste mooie resultaten, zoals flexibeler welzijnswerk en een kwaliteitskader met als gevolg betere zorg, zijn geboekt. Maar het kost meer tijd en geld om het tot een succes te maken. Daarnaast hebben we te maken met de zwakke sociaal economische positie van de stad. We hebben relatief

Concerncommunicatie
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

Bezoekadres:
Hengelosestraat 51
www.enschede.nl

Algemeen telefoonnummer: 053 4818181
Doorkiesnummer: 053 4818042
Faxnummer: 053 4818183

veel mensen in de bijstand. Deze twee dillema's zorgen voor een grote financiële opgave voor 2017 en de jaren daarna. In 2017 kan de gemeentelijke organisatie dit opvangen door een verplichtingen- en selectieve vacaturestop en de inzet van een deel van de financiële reserves. Voor 2018 en verder kunnen we dit niet snel genoeg opvangen en daarom zijn bezuinigingen noodzakelijk. De eigenlijke plannen om fors te investeren in de stad zijn daarom bijgesteld, dit moet omdat er noodzakelijke bezuinigingen op ons af zijn gekomen vanuit het Rijk die we niet eerder konden voorzien.

Wat gaan we doen?

De ingezette veranderingen in het sociaal domein leveren nog onvoldoende geld op om de korting op te kunnen vangen. De gemeente voert een sterke lobby in Den Haag met een noodkreet om meer geld om deze grote opgave goed uit te kunnen voeren. Alleen met genoeg tijd en geld kan de transformatie tot een succes worden gemaakt. Als we er niet in slagen om de tekorten in het sociaal domein terug te dringen, lopen we het risico dat we de zorgvoorzieningen die we de afgelopen jaren hebben opgebouwd niet kunnen continueren. Daarnaast moet uit de gemeentelijke middelen geld komen om de tekorten op te vangen.

Het is belangrijk om de sociaal-economische structuur van de stad te versterken. Als we ervoor kunnen zorgen dat er meer bedrijven komen, komen er meer banen en kunnen ook meer mensen meedoen. Daarom moeten we blijven investeren in een duurzame toekomst van de stad, via o.a. de Agenda voor Twente, mobiliteit en het aantrekken van talent. Ook pakken we de rol van grensstad verder op. We kunnen niet wachten, maar moeten nu blijven investeren in kansen om de stad en de regio toekomstbestendig te maken.

Wat is de impact voor de stad?

Dat iedere inwoner van de stad de zorg en voorzieningen krijgt die hij nodig heeft staat voorop. Echter het ontbreken van geld is een probleem. Daarom moeten we op een andere en slimmere manier gaan werken met elkaar. De financiële opgave blijft ook niet zonder consequenties voor de stad. Het betekent onder andere dat:

- Op sommige taken, zoals de wijkbudgetten, minder geld beschikbaar komt;
- We in het sociaal domein samen met de stad proberen taken anders in te richten, onder andere door het realiseren van goede algemene voorzieningen voor de Jeugdwet en WMO, zodat minder individuele voorzieningen nodig zijn. We doen daarbij een beroep op nog meer zelfredzaamheid van de inwoner.
- We samen met partners, bijvoorbeeld in het culturele domein, kijken hoe we de voorzieningen slimmer kunnen organiseren met minder geld;
- We proberen extra inkomsten te verkrijgen om de kosten te dekken, bijvoorbeeld door het verruimen van de tijden van het betaald parkeren;
- Tot slot kijken we met een kritische blik naar de gemeentelijke organisatie welke taken we mogelijk anders of niet meer gaan doen, dit kan ook consequenties hebben voor de stad.

Concerncommunicatie
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

Bezoekadres:
Hengelosestraat 51
www.enschede.nl

Algemeen telefoonnummer: 053 4818181
Doorkiesnummer: 053 4818042
Faxnummer: 053 4818183

PERSBERICHT

Gemeente Enschede

Financieel gezond voor de toekomst

De financiële opgave voor de jaren 2018-2021 is fors. Voor 2018 is de opgave 14,4 miljoen euro, oplopend naar 16,8 miljoen euro in 2021. Met deze Zomernota worden evenwichtige keuzes voorgelegd als het om de financiële toekomst van Enschede en de volgende collegeperiode gaat. Het college heeft een goede balans weten te vinden tussen investeren in de stad en het maken van keuzes die pijn doen. Om de gemeenteraad in positie te brengen om keuzes te maken worden vijf scenario's voorgelegd. In het scenario's "Evenwichtige keuzes" investeert de gemeente in 2018 4,1 miljoen euro in het vergroten van de economische kracht, de transformatie in het sociaal domein en een toereikend stedelijk voorzieningenniveau (zoals de openbare ruimte, de ijsbaan en het theater). In hetzelfde scenario staat een pakket bezuinigingen waarmee 18,5 miljoen euro in 2018 wordt gevonden, oplopend naar 24,7 miljoen euro vanaf 2021. De Zomernota is de opmaat om in november een begroting op te stellen die evenwichtig, sterker en klaar is voor een duurzame toekomst.

De Zomernota 2017 is te vinden op www.koers053.enschede.nl.

Inlichtingen voor de pers:

Uitnodiging persgesprek(herinnering)

Graag nodigen wij u uit voor een persgesprek over de Zomernota 2017. Het persgesprek vindt plaats op donderdag 15 juni van 10:00 uur tot 11:00 uur in de B&W kamer van het stadhuis aan de Langestraat 24 in Enschede. De Zomernota en de overige stukken ontvangt u ter voorbereiding woensdag 15 juni onder embargo. Dit embargo geldt tot donderdag 15 juni 15:00 uur.

Achtergrondinformatie

In een Zomernota wordt een beeld geschetst van de staat van de gemeente. Net als voorgaande jaren geeft het college van burgemeester en wethouders (B&W) via de Zomernota een beeld van de huidige financiële situatie en de verwachtingen voor de komende jaren. De site koers053.nl legt de Zomernota op een eenvoudige manier uit. Op 10 juli vergadert de Stedelijke Commissie van de gemeenteraad over de Zomernota. De gemeenteraad stelt de Zomernota vervolgens op 17/18 juli formeel vast.

Contact

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Evy Goessen, Senior Communicatie Adviseur bij de gemeente Enschede. Contactgegevens: 06-28549434 of e.goessen@enschede.nl.

Gemeente Enschede

Datum : juni 2017

Van : Voorzitters rekenkamer- en rekeningencommissie

Aan : Gemeenteraad

Onderwerp : Quick scan Zomernota 2017

Op verzoek van de rekenkamer- en de rekeningencommissie heeft de heer J.A.M. de Kruijf (extern lid van de rekenkamercommissie) de Zomernota van 2017 onderworpen aan een quick scan. Onderstaand presenteren we zijn bevindingen.

Het college heeft gekozen voor een benadering met scenario's waardoor u de mogelijkheid wordt geboden om veel meer over alternatieven na te denken dan in een klassieke zomernota waarin het college met één integraal voorstel komt. Het vergt even wat tijd om de benadering te doorgronden en de relatie tussen verschillende onderdelen te zien. Daarom begint deze quick scan met een soort handleiding met wat aanbevelingen voor een toekomstige presentatie van de scenario's. Pas daarna volgen opmerkingen over de inhoud van de voorstellen.

1 Hoe de scenario's te lezen.

Het college heeft de financiële problematiek zoals die voorligt geïnventariseerd in de tabel op pagina 7. Zonder maatregelen ontstaat in 2017 een tekort van € 14,4 mln. oplopend naar € 16,8 mln. in 2021 (regel 'Opgave'). Deze 'Opgave' is onafhankelijk van de door het college voorgestane scenario's. De rest van de tabel bevat de verzameling van alle door het college bedachte intensiveringen. Als alle intensiveringen worden uitgevoerd legt dat een extra beslag op de middelen van € 5,9 mln. in 2017 tot € 8,1 mln. in 2021. Afhankelijk van het gekozen scenario is het werkelijke extra beslag op middelen lager, in het meest extreme geval ('niet investeren') is er geen extra beslag op de middelen. Dit betekent dat de bezuinigingstaakstelling feitelijk gelijk is aan wat onder 'Opgave' staat. Vervolgens wordt een lijst bezuinigingsmaatregelen benoemd die in totaal een effect van € 23,5 mln. in 2017 tot € 43,2 mln. in 2021 kan hebben. Ook hier geldt dat afhankelijk van het scenario het bezuinigingsbedrag kan wisselen.
Het college heeft in de scenario's pakketten van combinaties van intensiveringen en bezuinigingen voorgesteld (zie de 'X' per kolom) die optellen tot een bepaald begrotingsresultaat. Het voorkeursscenario (Evenwichtige keuzes; groene scenario) van het college leidt tot een sluitende begroting in 2017, een klein tekort in 2018 (€ 0,4 mln.) en uiteindelijk een begroot overschot in 2021 van € 1,2 mln.
Als Raad kunt u het voorstel van het college integraal overnemen. U kunt vanuit uw partijpolitieke voorkeuren wellicht een ander scenario kiezen. U kunt de inventarisatie tenslotte ook gebruiken om een bepaalde maatregel aan een scenario toe te voegen of er juist uit te halen. Kortom, u bent formeel niet gebonden aan de scenario's. Tegelijkertijd spreekt de benadering van het college om in scenario's te denken aan omdat samenhangende pakketten van maatregelen worden voorgesteld en het daarmee bijdraagt aan denken over het grotere geheel.

Vervolgens presenteert het college een overzicht van de taakvelden (begrotingsonderdelen) die worden geraakt door autonome ontwikkelingen of door keuzes die het college voorstelt (p.10). Door percentages per taakveld aan geven heeft u direct inzicht in het relatieve gewicht van een knelpunt ten opzichte van dat begrotingsonderdeel.
Omdat in de tabel met scenario's 2017 niet is opgenomen, is geen aansluiting vast te stellen met de totale problematiek die voorligt. Verder valt op dat de problematiek 2021 zoals op pagina 10 is weergegeven niet aansluit bij optelling bij de gegevens over knelpunten in het scenario-overzicht. Dat maakt beoordeling ingewikkeld. Een totaaltelling op p. 10 had dat direct zichtbaar gemaakt. Op pagina 11 wordt de problematiek opnieuw anders gepresenteerd. Met enig zoeken is de koppeling naar de tabel op pagina 10 wel te leggen: de posten onder C en D op p. 11 corresponderen met de tabel op pagina 10, afrondingsverschillen daargelaten.
De drie hier genoemde tabellen zijn de sleutel voor de beoordeling van de zomernota. Een toelichting op de aansluiting tussen die drie tabellen zou wenselijk zijn. Het college doet dat gedeeltelijk door op p. 12 onder E een 'NB' te plaatsen waar de koppeling wordt gelegd tussen de matrix (= scenariotabel p. 7) en de tabel op p. 11 met het overzicht van de totaalproblematiek. Daarnaast zou een aanbeveling zijn om de overige taakvelden (en de daarin bestaande kleinere knelpunten) als totaaltelling ook op te nemen om aansluiting te krijgen met de totale begroting.

Ondanks deze kanttekeningen kan deze tabel verder ontwikkelen tot een hulpmiddel bij de besluitvormingen over toekomstige begrotingen.

2 Algemene opmerkingen

2.1 Risicoverschuiving

Tijdens een kennissessie over de financiële verordening is in de rekeningencommissie aandacht besteed aan de gevolgen van de drie decentralisaties voor het financiële risicoprofiel van gemeenten. Op verzoek van de rekeningencommissie wordt hier in de quick scan bij de zomernota kort even bij stilgestaan. De cijfers van de gemeente Enschede die gebruikt zijn voor deze analyse zijn aangeleverd door de concernstaf naar analogie van de presentatie tijdens de kennissessie.
Het centrale punt in de ontwikkelingen bij gemeentebegrotingen is dat de decentralisaties vooral een verschuiving van risico's van rijk naar gemeenten inhouden. Tegelijkertijd worden gemeenten voor hun inkomsten steeds afhankelijker van het gemeentefonds. De cijfers in de bijlage laten dit duidelijk zien. Geleidelijk aan schuift het aandeel van het sociaal domein naar ongeveer 50% (zonder mutaties reserves zelfs boven 50%) van de totale begroting van de gemeente. Daarbij komt dat het kenmerk van de regelingen in het sociaal domein is dat iedereen die er voor in aanmerking komt en een aanvraag doet, die ook toegewezen krijgt. Budgettaire beheersing in aantallen is daardoor onmogelijk. Wel kunnen binnen wettelijke kaders regelingen worden versoberd.
Alhoewel het u bekend is, dat grondexploitatie ook een belangrijk risico is, kunt u in principe besluiten een verlies te nemen en een project afsluiten. De discussie in de zomernota over bedrijventerreinen (paragraaf 2.6) laat dat ook zien. Ook voor andere onderdelen in het domein van ruimte, economie en milieu kunt u actief bijsturen door programma's stil te zetten. Kortom relatief gezien is dit een veel beter beheersbaar onderdeel van de gemeentebegroting. Dat geldt ook voor de andere beleidsmatige onderdelen van de begroting zoals publieksdienstverlening, veiligheid en onderwijs.
Het grote risico van het open einde karakter van de regelingen in het sociale domein is dat verdringing van andere uitgaven kan plaatsvinden. Die verdringing kan nog worden versterkt als door veranderingen in verdeelsleutels een gemeente minder geld via het gemeentefonds ontvangt dan verwacht. Het college benoemt dit punt als een specifiek risico voor 2018 en verder (paragraaf 2.8).
Het college geeft in de zomernota aan dat zij niet kiest voor een benadering volgens scenario 1 ('Probleem oplossen waar het zich voordoet'). Het is hier niet de plaats om de keuze van het college ter discussie te stellen, daarvoor is de politieke arena. Voor uw afwegingen kunnen we wel aangeven, dat het rijk voor haar budgettaire beheersing schotten heeft aangebracht tussen de Rijksbegroting, Sociale Zekerheid en Zorg. Ook hier zijn sociale zekerheid en zorg samen ongeveer de helft van de totale budgetten. Elk van die drie compartimenten dient tegenvallers zelf te compenseren. Voor de lange termijn is het gegeven de risico's in het sociale domein te overwegen en een debat te voeren over de vraag hoe u op de hoofdlijnen van de begroting zou willen sturen.

2.2 Ontwikkelingen gemeentefonds

Op diverse plaatsen in de zomernota wordt gesproken over inkomsten uit het gemeentefonds. Algemeen mag worden aangenomen, dat verwachte ontwikkelingen in het gemeentefonds voor 2018 relatief zeker zijn. Het college legt uit (p. 13) dat wanneer het Rijk meer uitgeeft, het gemeentefonds op zichzelf ook groter wordt. Dat is ook zo, maar als een nieuw kabinet zou besluiten om de begroting stabiel te houden, dan blijft het gemeentefonds ook stabiel. In die zin vraagt de uitkomst van de kabinetsformatie extra aandacht bij de begrotingsbehandeling, zeker omdat een veranderende verdeling van het gemeentefonds of een ander niveau van de omvang van het gemeentefonds het saldo op de begroting van Enschede makkelijk kan doen omslaan.

2.3 Aantrekkelijke stad

Het college staat kort stil bij het leef- en vestigingsklimaat in Enschede. Dat punt werd door de accountant in de bespreking van de jaarrekening concreter gemaakt door te wijzen op het risico dat mensen wegtrekken uit de regio omdat ze elders voor hetzelfde werk meer betaald krijgen. Als voorbeeld noemde hij de zorg, maar ook bij onderwijs is zoiets denkbaar.

Bij een aantal voorgestelde beleidsmaatregelen rond zorg (o.a. inkoop) bestaat het risico dat zorgaanbieders hun dienstverlening niet meer in stand kunnen houden zonder ingrepen in de personele bezetting. Dat zou het risico van het vertrek van benodigde capaciteit op termijn kunnen versterken.

3 Bevindingen uit de zomernota

In deze paragraaf kijken we meer in detail naar de inhoud van de zomernota. Zonder in detail op de vorige quick scan in te gaan is te zien dat het college meer algemene opmerkingen uit de quick scan probeert te verwerken in haar volgende IPC document. Voor de opmerkingen hieronder wordt de nummering van de elementen zoals het college die heeft gebruikt gevolgd.

3.1 De probleemanalyse

In paragraaf 2.2 bespreekt het college de voorliggende financiële opgave. Naast de algemene opmerkingen hierboven vallen de volgende thema's op:

1. Het jeugdhulp dossier (p. 14; p. 19) kent tegenvallers door correcties door het rijk en door hogere uitgaven. Voor het inzicht zou een verdere analyse van de hogere uitgaven kunnen helpen om gericht bijsturingsmaatregelen te vinden. Verder is hier relevant dat het college vast een verhoogde rijksbijdrage inrekent. Ten slotte valt hier op, dat onduidelijk blijft waarom er onvoldoende budget voor jeugdhulp 18+ was, ligt dat bij het rijk of bij een interne kwestie?
2. WMO begeleiding (p. 14). Het college geeft hier een toelichting op allerlei afbakeningsproblematiek en rekenkwesties op nationaal niveau voor zowel WMO als jeugdhulp. Het is een indicatie van de onzekerheid rondom de budgetten, die er kennelijk nog steeds is. De vraag die hier aan de orde is, is in hoeverre het college de indruk heeft dat de vaststelling van de budgetten door het rijk volgens de huidige systematiek nu op orde is of dat er ook nu nog nieuwe afbakeningsdiscussies zouden kunnen optreden.
3. Op pagina 15 wordt gesproken over verlaging van het participatiebudget. Om dit in perspectief te plaatsen: dit gaat naar schatting om circa 15 volledige uitkeringen minder op jaarbasis.
4. Voor areaaluitbreiding wordt een tegenvaller van € 623k genoemd (p. 16). Afgezet tegen de meerkosten van 1 FTE voor het volkspark betekent dit ongeveer 14 extra beheerders. Is de ontwikkeling van de te beheren openbare ruimte dan zo sterk toegenomen?
5. Digitale veiligheid. Het college kiest voor een minimumvariant (p. 17) en spreekt daarbij van toenemende druk. Wat zouden de meerkosten van een iets hoger beschermingsniveau zijn en welke voordelen zou dat kunnen opleveren? Heeft het college een risicoanalyse gemaakt van de verschillende varianten bij een langduriger inzet van middelen voor digitale beveiliging?
6. Verzelfstandiging (p. 19). Het college geeft aan dat er op dit moment geen mogelijkheden voor verzelfstandigingen zijn die substantiële beparingen binnen 4 jaar opleveren. Dit roept een wat bredere vraag op: is er een analyse gemaakt van de grenzen van verzelfstandiging? Wellicht is met het op afstand plaatsen van sportbedrijf en onderhoudsbedrijf de grens van het haalbare wel bereikt.

3.2 Intensiveringen

1. Kennispark en Duitslandproject (A) kennen budgetten tot en met 2020. Kan het college aangeven waarom deze lasten na 2020 niet meer doorlopen?
2. De opbrengsten parkeerbedrijf in relatie tot bereikbaarheid (C; p. 22). Het idee om middelen uit het parkeerbedrijf voor bereikbaarheid te gebruiken staat hier niet ter discussie. Het college vermeldt dat bij meevallers, de bestaande regels voor verwerking van het resultaat gelden. Het is ook denkbaar dat er tegenvallers blijken te zijn. Wat gebeurt er dan? Ligt de storting in de reserve dan vast of wordt die lager? Het college zegt nu nog niets over uitnutting van de op te bouwen reserve en ook niet over een gewenste maximale hoogte van een dergelijke reserve. In meer algemene zin is te overwegen om reserves die uit opbrengsten worden gevoed te maximeren. U legt op die manier een grens aan wanneer u geld teruggeeft aan de burger en voorkomt daarmee dat geld voor de lange termijn wordt opgepot.

3. Inkoop (H en K). Zowel bij versterken sociaal domein als bij inkoop algemeen wordt gesproken over extra inzet voor inkoop. In hoeverre is hier sprake van een splitsing van taken die noodzakelijk is en is er wellicht ruimte voor meer samenhang op dit dossier?
4. Overige intensiveringen (L, p. 25). Onder deze kop wordt een toelichting gegeven op het rentetarief voor de stadsbank. Het college geeft aan dat sociale leningen thans kostenneutraal zijn. Een rentepercentage van 7% is ten opzichte van de rente die de gemeente betaalt hoog, maar kan zeker passen bij het risicoprofiel van sociale leningen. De opslag ten opzichte van de gemeentelijke rente zorgt dan voor het betalen van verliezen op die leningen. De vraag die hierbij zou passen is of de Stadsbank periodiek het risicoprofiel van de leningen monitort en op grond daarvan zo nodig ook de rentepercentages aanpast.

3.3 Dekkingsmaatregelen (College scenario)

Hieronder volgen opmerkingen rondom de dekkingsmaatregelen die zijn opgenomen in het voorstel van het college voor het scenario 'Evenwichtig'. De andere dekkingsmaatregelen worden besproken in de volgende paragraaf. Een algemene opmerking hier betreft het signaal van het college (voetnoot pagina 31) dat op een aantal punten nu besluiten moeten worden genomen om het effect daarvan in 2018 te kunnen realiseren. De achtergrond hiervan is dat bezuinigingen op subsidies tijdig moeten worden aangekondigd vanuit het principe van behoorlijk bestuur.

1. Transformatie (I). Over beschermd wonen is in de quick scan bij de jaarrekening 2016 ook iets gezegd. De antwoorden van het college daarbij waren bij het schrijven van deze quick scan nog niet beschikbaar. Iets verderop in de tekst wordt gesproken van het omvormen van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen. Heeft het college hierbij rekening gehouden met de juridische risico's zoals die onder andere zijn gebleken bij de huishoudelijke hulp (p. 14)? Een derde punt is hier de focus op passend onderwijs als het om jeugdhulp gaat. Op zichzelf is de denkrichting van het college niet onlogisch. De vraag is of het niet te overwegen zou zijn om ook met het reguliere onderwijs enige vorm van afspraken te maken. Wellicht zit daar ook een deel van de zorgebehoefte voor jeugdhulp.
2. Sociale werkvoorziening (II, XI, paragraaf 2.8 en p. 65). De focus bij sociale werkvoorziening is sterk op geld gericht. In de quick scan bij de jaarrekening 2016 is gevraagd naar het monitoren van de afbouw van de populatie.
3. Kinderopvang (IV). Ook hier is een opmerking over gemaakt bij de quick scan jaarrekening 2016.
4. Knelpunt desintegratie (V). Het college stelt voor om de risicoreserve voor de ontvlechting Veiligheidsregio in te zetten voor de knelpunten in de eigen bedrijfsvoering. Uit de jaarstukken van de veiligheidsregio blijkt dat er een juridisch bindende afspraak met Enschede is over vergoeding van kosten van functioneel leeftijdsontslag (FLO). De veiligheidsregio heeft hier nog een vordering op de gemeente van € 2 mln (jaarstukken veiligheidsregio, p. 59). Kan het college toelichten hoe haar voorstel zich verhoudt tot die vordering van de veiligheidsregio?
5. Kasschuif (VI). De kasschuif voor investeringen ADT is toegelicht, dat is niet meer dan vertragen van investeringen. Onduidelijk blijft wat de twee andere kasschuiven nu precies inhouden, wil het college nu geld 'lenen' uit de reserves? Als dat zo is, roept dat de vraag op of de twee bedoelde reserves mogelijk te hoog zijn.
6. Twence (XVI). Het college schat in dat er ruimte is voor dividenduitkeringen van Twence van € 1¼ mln per jaar in 2019 en 2020. Of dat lukt hangt af van de investeringsplannen en de kasgeldpositie van Twence. Een punt van aandacht is dat hoge dividenduitkeringen op grond van politieke wensen mogelijk een bedreiging voor de continuïteit van de onderneming kunnen zijn.

3.4 Dekkingsmaatregelen (niet voorgesteld)

1. Korting op de wijkbudgetten (VIII). Het college geeft aan dat ervaring leert dat de wijkbudgetten de afgelopen jaren niet volledig zijn gebruikt. Onduidelijk blijft of het overgebleven geld nog beschikbaar is voor de wijken of dat het terug is gevloeid in de algemene middelen.
2. OZB (XII en XIII). Verhoging van de OZB raakt ook bedrijven. Uit het overzicht blijkt dat bedrijven meer dan de helft van de verhoging dragen. Verder is van belang dat een OZB-verhoging ook de woningcorporaties als verhuurders raakt. Een verhoging kan hun investeringsruimte beperken of wordt doorberekend aan de huurders, afhankelijk van het gevoerde huurbeleid.

3.5 Overige opmerkingen

1 Het college benoemt de problematiek rondom bedrijventerreinen. Bij de behandeling van het MPG in de rekeningencommissie is aangegeven dat kantoren daar buiten bleven. Dat is hier ook het geval. Inhoudelijk is van belang dat het college spreekt van een versneld economisch scenario (p. 44). Als dat tegenvalt kan het overaanbod bedrijventerreinen in de regio wellicht groter worden. Terugkijken op gerealiseerde uitgiftes (p.44) kent wellicht ook een risico. Gegeven deze twee onzekerheden zou u het college kunnen vragen bij het raadsvoorstel over dit onderwerp met scenario's te komen.

2 Op pagina 50 wordt over uitstellen van uitgaven bij het programma economie gesproken. Uitstel is nog geen afstel. Het college geeft niet aan hoe dat uitstel doorwerkt in de begroting 2018 en verder.

3 Op pagina 54 komt het inkoopproces jeugdhulp aan de orde. Hier wordt een afhankelijkheid van de intergemeentelijke samenwerking benoemd. U zou het college kunnen vragen om over de voortgang van het inkoopproces jeugdhulp actief te rapporteren gelet op complexiteit en impact van dit dossier.

4 Op pagina 62 staat een opmerking over de actielijn 'Aan het werk'. Hier wordt geconstateerd dat de makkelijkste doelgroep inmiddels op weg is geholpen. De resterende doelgroepen vragen wellicht een andere aanpak met bijbehorend ander kostenniveau. Welke financiële impact dat heeft en hoe dat doorwerkt in latere jaren blijft onbenoemd.

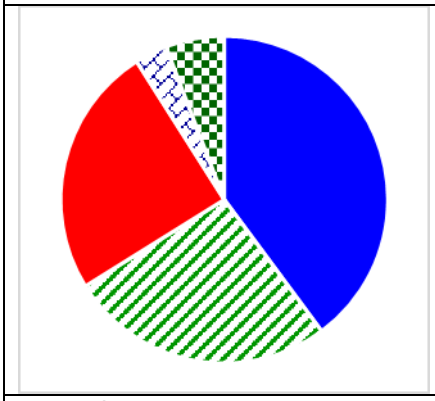
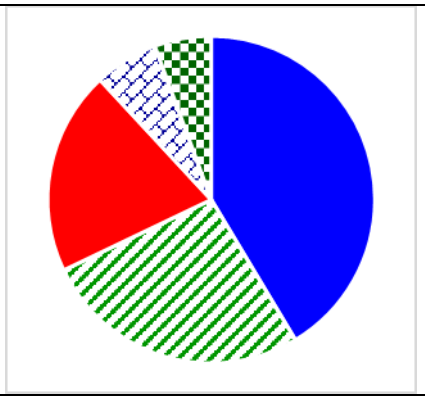
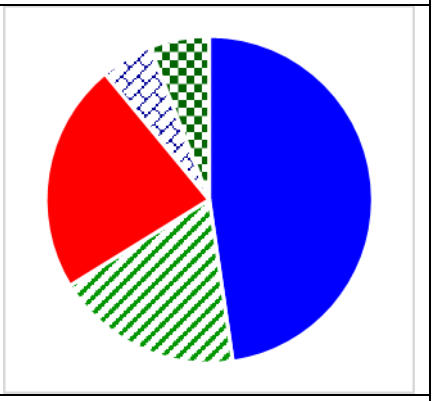
5 Op pagina 65 wordt gesproken over vrijval ESF middelen als alternatieve dekking. De formulering hier is vrij algemeen zodat niet duidelijk is wat het college precies bedoelt. Als bedoeld wordt dat men een beroep op ESF-bekostiging wil doen, dan vergt dat bijzondere aandacht gelet op de administratieve complexiteit daarvan. Bovendien betaalt Europa in het algemeen maximaal de helft van de totale kosten.

6 Op dezelfde pagina 65 wordt gesproken over uitstel van plaatsingen nieuw beschut werk. Hoe werkt een dergelijk uitstel door op de kansen van betrokkenen om geplaatst te worden?

7 De gedetailleerde toelichtingen die daarna volgen zijn in deze quick scan buiten beschouwing gebleven om voldoende aandacht te houden voor de de kern van de taakstellingen die voorliggen.

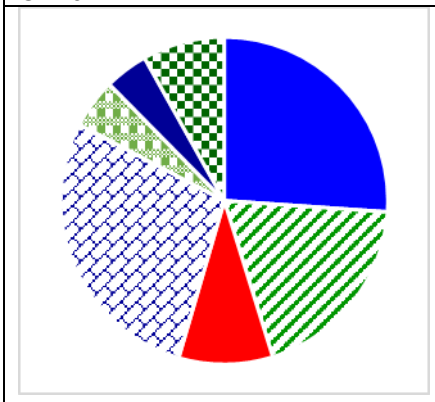
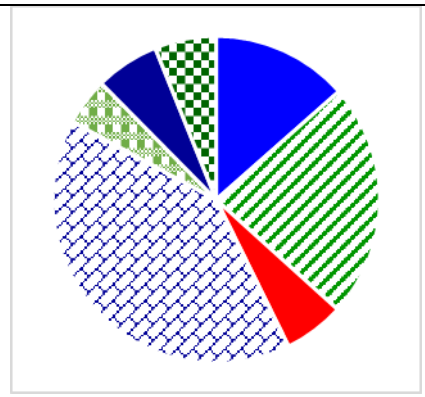
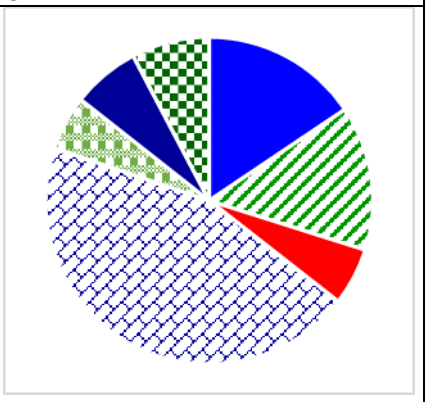
4 Bijlage: verschuivingen in de begroting

Figuur 1: Rekeningen Enschede, lasten

2010 Lasten	2015 Lasten	2016 Lasten
€ 729 mln	€ 850 mln	€ 757 mln
		

Legenda:				
Sociaal domein	Ruimte, Vervoer, Infra, Milieu	Overig Beleid	Financiering	Reserves

Figuur 2: Rekeningen Enschede, baten

2010 Baten	2015 Baten	2016 Baten
€ 729 mln	€ 850 mln	€ 774 mln
		

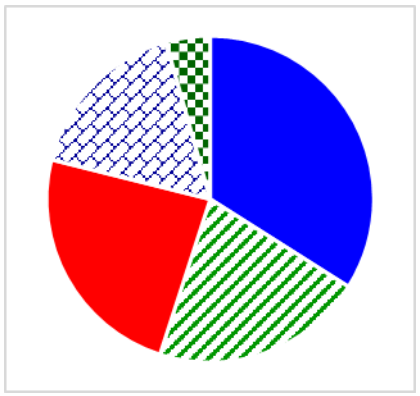
Legenda:						
Sociaal domein	Ruimte, Vervoer, Infra, Milieu	Overig Beleid	Gemeente-fonds	OZB	Financiering Overig	Reserves

Uit de overzichten is duidelijk de verschuiving van lasten in de richting van het sociaal domein te zien. Verder is bij de baten een ontwikkeling te zien naar relatief meer afhankelijkheid van gemeentefonds. De totale baten sociaal domein plus gemeentefonds stijgen in de tijd van 54 naar 61%.
De gegevens voor Almelo en Hengelo zijn eigen bewerkingen van ruwe data van het CBS

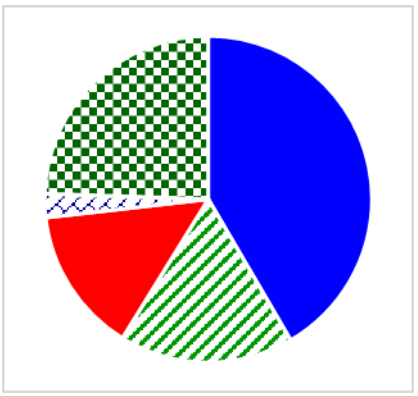
Voor Almelo zijn de volgende overzichten te maken:

Figuur 3: Rekeningen Almelo, lasten

2010 Lasten

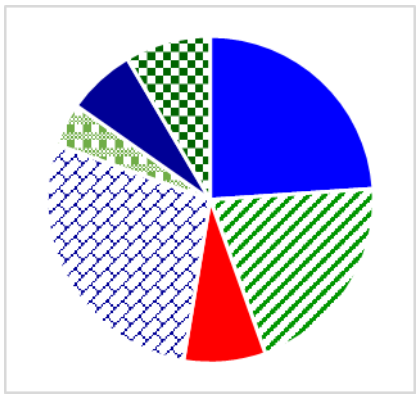

2015 Lasten

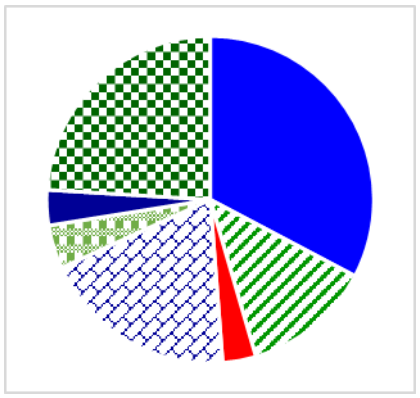

Figuur 4: Rekeningen Almelo, baten

2010 Baten

2015 Baten

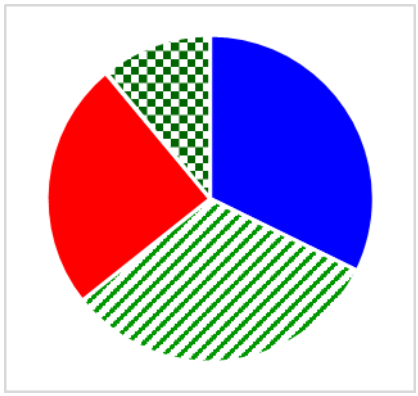

Het totaalbeeld in Almelo wordt in 2015 vertekend door mutaties in de reserves bij baten en lasten van circa 100 mln (25% van de begroting). Dit is geverifieerd in de door de gemeente gepubliceerde jaarrekening.

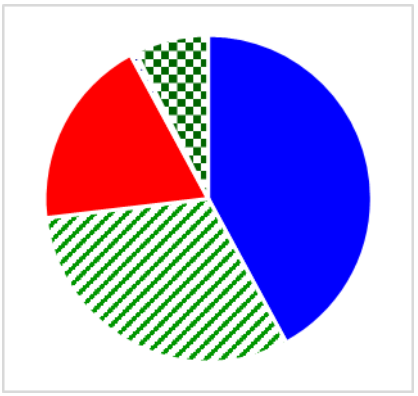
Voor Hengelo zijn de gegevens als volgt:

Figuur 5: Rekeningen Hengelo, lasten

2010 Lasten

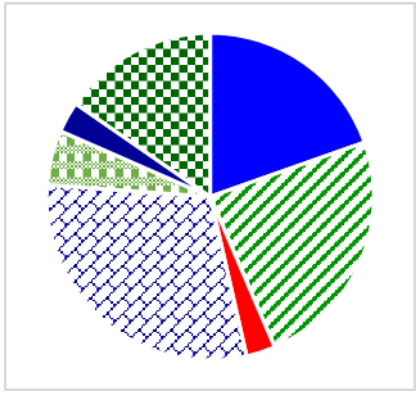

2015 Lasten

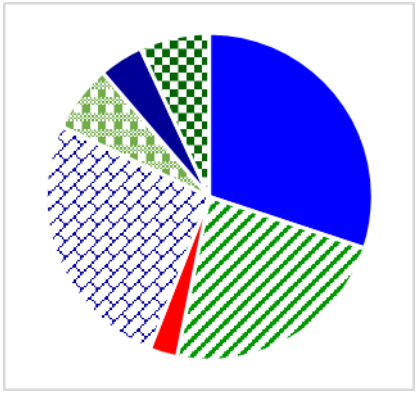

Figuur 6: Rekeningen Hengelo, baten

2010 Baten

2015 Baten

Op verzoek zijn soortgelijke overzichten voor Tilburg en Groningen beschikbaar.

Correspondentieadres:
Gemeente Enschede, Zorg en Welzijn
Postbus 20, 7500 AA Enschede, Telefoon (053) 4818181,
E-mail: info@wmoraadenschede.nl
www.wmoraadenschede.nl

Aan: College van B&W Enschede

Enschede, 25 juni 2017

Betreft: advies zomernota 2017

Geacht College,
In vervolg op onze brief van 14 juni j.l. en uw reactie daarop, gaan wij graag in op uw uitnodiging voor een advies op de zomernota 2017.

Inleiding: uitgangspunten van ons advies
In onze brief van 14 juni j.l. geven wij al aan dat ook wij helaas moeten constateren dat het beschikbare budget op het gebied van het Sociaal Domein bij ongewijzigd beleid in hoge mate ontoereikend is: niets doen is geen optie. Uiteraard vragen wij in de eerste plaats het College alles in het werk te stellen om de financiering vanuit de centrale overheid in lijn te brengen met de inspanningen en de kwaliteit die door de overheid – en/of bestuurlijke rechtsorganen – ook zelf worden opgelegd. Zolang hier echter geen of te weinig resultaat in is geboekt, moeten bekostigingsscenario's worden gekozen die *de kwetsbare inwoner van Enschede het minst schaadt*. Daarbij vooral uitgaand van de eigen kracht en creativiteit van Enschede die in ruime mate aanwezig zijn. Zoals u zelf ook schrijft: "Investeren in kansen". Laat Enschede in dit opzicht als "gids stad" in beeld komen. Ons onderstaand advies is gebaseerd op deze uitgangspunten.

Beleidskaders: uitgangspunten voor bezuinigingsscenario's.
In uw zomernota schetst u de algemene beleidskaders vanuit het oorspronkelijk coalitieakkoord en voor het Sociaal Domein in het bijzonder het kader "Nieuw Enschedees Welzijn". Helaas zijn de uitgangspunten uit het Coalitieakkoord voor het Sociaal Domein ("zachte landing") voor een groot gedeelte achterhaald door de tijd en is de landing aanzienlijk harder dan oorspronkelijk gepland en gewenst. Kritisch terugblikken is verleidelijk, maar beter is het de blik naar de toekomst te richten. De nota "Nieuw Enschedees Welzijn: richting aan het welzijnswerk 2017 – 2022" is van recente datum en vormt voor ons het vastgesteld beleidskader waar de concrete uitvoering aan getoetst wordt. Onze eerste vraag aan u is dan ook: *ziet het College gelet op de actuele situatie redenen voor aanpassingen van de nota "Nieuw Enschedees Welzijn"?* Vooralsnog gaan wij in onderstaand advies ervan uit dat de nota onverkort gehandhaafd wordt. Paragraaf 2 van de nota beschrijft in een tabel de vernieuwing van het welzijnswerk ("Van Naar") zoals door u is voorgesteld en door de gemeenteraad is

vastgesteld. Bij de beoordeling van de door u voorgestelde scenario's hebben wij deze gewenste vernieuwing als leidraad genomen.

Een ander punt van aandacht betreft het overzicht van structurele knelpunten zoals op genomen in de nota. De Wmo-raad onderschrijft deze maar merkt tegelijkertijd op dat er op al deze punten de afgelopen tijd besluiten zijn genomen waarover ook geadviseerd is. Zonder tegenbericht verwachten wij dat deze besluiten worden uitgevoerd zoals vastgesteld. Wij vragen daarbij in het bijzonder aandacht voor de knelpunten op het gebied van de jeugdhulp, met als belangrijkste voorbeeld de huidige wachtlijsten bij de psychische hulpverlening.

Innovatieve kracht en duurzaamheid: toekomst gericht en in gezamenlijkheid
Wat wij in ieder geval nog missen in de beleidskaders en scenario's van de zomernota is meer concrete uitwerking van de beoogde innovatieve kracht en duurzaamheid. Op het gebied van de door u in de nota gepropageerde duurzaamheid moet de aandacht ook meer uitgaan naar een verscheidenheid in doelgroepen en het omzetten van bedreiging naar kansen: is de kwetsbare inwoner van nu dezelfde als die van straks? De jeugdhulp profiteert bijvoorbeeld steeds meer van de ontwikkelingen op gebied van sociale media en het gebruik van smartphones. Zoals apps die jongeren ondersteunen bij het zelfstandig leven en deelnemen aan de maatschappij. De stofzuigerrobot die voor de huidige generatie van ouderen nog vaak wordt gezien als "sociale afkoop" is voor de jongere generatie een onmisbaar attribuut in het drukke sociale leven. Wat wij hiermee willen zeggen is: vergeet de behoeften van de huidige generatie van de kwetsbare inwoner vooral niet maar houd in de beleidsontwikkeling nu al rekening met - en werk toe naar - een schuivende behoefte en acceptatie. En dit in een nauwe en uitdagende samenwerking met alle stakeholders inclusief de inwoners zelf. In meer abstract kader: geef in gezamenlijkheid een slimme en duurzame inhoud aan de kanteling van verzorgingsstaat naar participerende samenleving. De gemeente heeft hier recent goede ervaringen mee opgedaan: de sessies rond duurzame energievoorziening ("Enschede wekt op") en de omgang met vuurwerk ("G1000").

Advies: organiseer op korte termijn en samen met inwoners, deskundigen, instanties, instellingen en bedrijven een Enschedees project "Innovatief en duurzaam Welzijn Enschede".

Vijf scenario's: voorkeur voor scenario 5: "Evenwichtige keuzes"
Allereerst merken wij op dat wij ons in dit advies beperken tot onze doelgroep: de kwetsbare inwoner van Enschede. Gelet op het bovenstaande, zal het verder duidelijk zijn dat de Wmo-raad kiest voor scenario 5 "evenwichtige keuzes" mits de kaders volgens de nota "Nieuw Enschedees welzijn" niet ten principale worden aangetast. Onze zorg is wel dat de omschrijving "Evenwichtige keuzes" een erg voor de hand liggende is en de concrete uitwerking van die keuzes allesbepalend. In dat verband kijken wij met belangstelling uit naar de uitwerking in de komende begroting 2018. Ook maken we het voorbehoud dat we ons advies hebben opgemaakt met de huidige stand van zaken betreffende uw voorstel.

Van maatwerk naar algemene voorzieningen: als het probleem maar wordt opgelost.
Uw meer algemeen voorgenomen adagium luidt: waar mogelijk verschuiving van maatwerk naar algemene voorzieningen. Dit wordt door de Wmo-raad in de grote lijn ondersteund. Onder één bindende voorwaarde: *zolang het probleem wordt opgelost.*

Overzicht voorgenomen versoberingen Sociaal Domein

Onderstaand in tabelvorm een overzicht van uw voorgenomen versoberingen in het Sociaal Domein en onze reactie hierop.

	Onderwerp	**Reactie Wmo-raad**
1	Vrijval als gevolg van extra Rijksmiddelen voor kinderen in armoede (versoberen sociaal domen p.31)	Voor een gedeelte van vrijgekomen middelen voor kinderen in armoede zijn nog geen verplichten aangegaan (190.000). U stelt voor om deze niet in te zetten, omdat er ook budget beschikbaar is vanuit de onderwijsbudgetten waardoor wel aan de verplichten wordt voldaan. Tegelijkertijd meldt u dat het Nibud heeft aangegeven dat het aannemelijk is dat de aanvullende maatregelen op het gebied van kinderen in armoede een positief effect hebben op de inkomenspositie van minimagezinnen. De Wmo-raad vraagt zich af of door het wel in te zetten van deze 190.000 euro een vliegwiel effect gecreëerd kan worden, zodat deze aanvullende investeringen op termijn voor een bezuiniging zal zorgen.
2	Lager rentetarief Stadsbank (investeringen p.25)	De sociale leningen bij de Stadsbank Oost Nederland (SON) worden kosten neutraal verstrekt zonder dat daar winst op wordt gemaakt. Dit heeft als gevolg dat deze mogelijkheid, gebruik van sociale leningen, beschikbaar is voor meer gezinnen. De Wmo-raad heeft twijfels over de wenselijkheid van het aanbieden van deze voorzieningen, omdat ze signalen ontvangt dat deze groep in een later stadium toch hulp vraagt aan een bewindvoerder of er alsnog een saneringstraject wordt uitgezet. Daarom vragen wij ons af er cijfers bekend zijn over het succes van deze leningen; worden alle leningen binnen de termijn afgelost. Ook bestaat het risico dat door het aanbieden van deze tussenoplossing van “sociale leningen”, andere hulp te laat wordt ingezet, waardoor de schade voor de maatschappij uiteindelijk groter wordt. Samenvattend: zijn de onbedoelde negatieve effecten van deze maatregel voldoende in beeld?
3	Aanvullende taakstelling subsidies (versoberen sociaal domein p.31	In de zomernota wordt een verschuiving van maatwerk / tweede lijn naar het voorliggend veld / algemene voorzieningen voorgesteld. Dit zou niet per se tot een stijging van de kosten in het voorliggend veld leiden, een aanvullende taakstelling wordt zelfs voorgesteld. Volgens de Wmo-Raad is dit een niet realistisch scenario. De Wmo-raad merkt op dat dit zelfde mechanisme is van de landelijk politiek bij de Wmo / Jeugdhulp waarop Enschede zo op tegen is. “Een verschuiving van A naar B en een aanvullende korting op B”. Wel kan de Wmo-Raad zich voorstellen dat individuele instellingen gekort worden, maar per saldo zou het budget minimaal gelijk moeten blijven.

4	Stoppen met mantelzorgcompliment (versoberen sociaal domein p31)	Binnen de Wmo-raad is hierover uitvoerig van gedachten gewisseld. Wij beschouwen dit compliment vooral als een - nu al bescheiden- stoffelijke blijk van waardering, niet van de zo noodzakelijke concrete en primaire ondersteuning. Wij gaan ervan uit dat deze versobering er toe bijdraagt dat de noodzakelijke ondersteuning van de mantelzorger niet wordt aangetast en waar mogelijk juist wordt versterkt. Wij adviseren daarbij duidelijk(er) te communiceren wat de gemeente aan mantelzorg ondersteuning doet, nu lijkt zich dat in de beeldvorming te concentreren op het compliment.
5	Realiseren algemene voorzieningen ter vervanging van maatwerkvoorzieningen Verminderen van het aantal geïndiceerde maatwerkvoorzieningen (Ondersteuning Zelfstandig Leven (OZL) & Ondersteuning Maatschappelijke Deelname (OMD) (transitie Sociaal Domein p.27)	Zoals eerder aangegeven, ondersteunt de Wmo-raad om – waar mogelijk en gewenst – ondersteuning te verschuiven van maatwerk naar algemene voorzieningen. Mits het probleem wordt opgelost. Dit kan ook de toegankelijkheid voor inwoners vergroten waardoor zij eerder van ondersteuning gebruik maken (een duwtje in de rug en voorkomen van erger). Ook kan de tijdslijn van de indicatie op deze wijze mogelijk worden verkort waardoor de concrete ondersteuning eerder tot stand komt. Dit bevordert de preventie. De voorgenomen versobering van snijden in de algemene voorzieningen staat echter haaks op deze voornemens: u snijdt in de algemene voorzieningen en tegelijkertijd verwijst u hiernaar. Ook voor dit punt geldt daarbij wel de vraag of voldoende is nagegaan of deze maatregel niet leidt tot ongewenste neveneffecten. Met name bij te snel doorverwijzen naar de algemene voorzieningen, terwijl maatwerk mogelijk meer garanties biedt voor een bestendige oplossing. En daarmee op de langere termijn beter voor de inwoner en de kosten.
6	Scheiden Wonen & Zorg (transitie Sociaal Domein p.27)	Wij ondersteunen dit voornemen ten zeerste. Naast een vermindering van de financiële lasten biedt dit mogelijk kansen voor een vloeiende overgang naar een leven buiten de muren van de instelling. Het succes is mede afhankelijk van een goede inbedding binnen het huidige aanbod, stigmatisering en polarisatie zijn aandachtspunten. Echter, als Wmo-raad hebben we geconstateerd dat er nu al een groot tekort is aan geschikte woningen. Wij dringen erop aan dat de gemeente zorgt voor meer betaalbare sociale huurwoningen, hiermee bedoelen we huurprijzen tot €592,55. Door de nieuwe wet “passend toewijzen” kunnen mensen met een minimum inkomen huren tot deze prijs. Bij het scheiden van wonen en zorg zal er meer behoefte zijn aan woningen in deze prijsklasse. Gemeente zal hierover duidelijke afspraken met woningcorporaties moeten maken. Dit heeft niet alleen betrekking op aanbod voor de groepen van 18 t/m 23, maar ook op de groep die onder Beschermd Wonen valt en door een gebrek aan geschikt aanbod niet kan doorstromen vanuit een instelling en ook voor een groep van mensen die nu onder de GGZ-B valt en op den duur ook over zal komen (p. 48).

7	Aanvullen niet wettelijke subsidies GGD stopzetten/beperken op het preventieve veld (versoberen Sociaal Domein p.31)	Wij zijn van mening dat deze maatregel haaks staat op de richting van het beleid. Er wordt in de zomernota aangegeven te investeren op preventie en nuldelijns hulp. Nu zijn de preventieve thuisondersteuning en Loes al bestaande interventies vanuit GGD in het preventieve veld. U geeft zelf aan dat deze bezuiniging hogere kosten in de eerstelijns zorg kan veroorzaken. Wij pleiten dan ook om uw visie door te voeren en te zorgen dat dit voortgezet kan worden. Loes heeft een goede pr gehad de afgelopen jaren en mensen weten nu de weg, eerdere investeringen doet u teniet.
8	Inzet vernieuwing maatschappelijke ondersteuning (niet voortzetten HHT met ingang van 2018) (versoberen Sociaal Domein p31)	Op zich was het voorstel tot de invoering van vouchers een innovatief idee, ook ter bescherming van de medewerkers in de branche en het voorkomen van het weglekken van arbeid naar het zwarte circuit. Nu dit in de praktijk niet de gewenste effecten heeft, is stopzetten op zich logisch. Minder logisch en zelfs ongewenst is dit te scharen onder de noemer “inzet vernieuwing maatschappelijke ondersteuning”. Zoals wij bovenstaand al hebben aangegeven, hecht de Wmo-raad veel waarde aan dit aspect. Juist om in de toekomst met minder kosten kwalitatief hoogstaande maatschappelijke ondersteuning te kunnen blijven bieden.
9	Versobering collectieve ziektekostenverzekering Menzis (versoberen Sociaal Domein p31)	Op zich is het verleidelijk om bij versoberingen in de eerste plaats te kijken naar het “laaghangend fruit” en dat zijn in dit geval de bovenwettelijke maatregelen. Toch moet per geval beoordeeld worden waarom deze maatregel destijds is ingevoerd. Maatregelen als bijdragen aan de kosten voor de ziektekostenverzekering komen rechtstreeks ten goede aan de kwetsbare groep van inwoners met een laag inkomen, zijn goed controleerbaar en vereisen op zich weinig overheadskosten. De Wmo-raad is daarom van mening dat hier terughoudend mee moet worden omgegaan met in acht neming van de oorspronkelijke doelstelling. Eerder heeft de Wmo-raad al de voorkeur uitgesproken om andere ook ziektekostenverzekeringen te betrekken bij de regeling. Dit om de marktwerking de kans te geven waarvoor hij bedoeld is (los van hoe er ten principale gedacht wordt over de marktwerking op het gebied van de gezondheidszorg)
10	Versoberen collectieve ziektekostenverzekering Menzis (CZM) / Maatwerkvoorziening Compensatie Eigen Risico/ (Noot: geen onderdeel van scenario 5 “evenwichtige keuzes” p31)	Al deze maatregelen hangen met elkaar samen. In de uiteindelijke uitwerkingen adviseren wij om bij de toepassing van deze maatregelen de draagkracht van de betreffende burgers mee te nemen, in plaats van een generieke toekenning of versobering door te voeren.

11	Terugbrengen armoedebeleid naar wettelijk minimale regeling, variant 110 procent & Terugbrengen armoedebeleid naar wettelijk minimale regeling, variant 100 procent Noot: geen onderdeel van scenario 5 “evenwichtige keuzes” p31)	Mocht deze optie toch in een later stadium relevant blijken, dan adviseert de Wmo-raad om te onderzoeken of een fasering mogelijk is. Bij de vraag naar hulp, is er meestal sprake van (grote) betalingsachterstand, zonder dat de grondslag schulden betreft. Om de burger een kans te geven financieel gezond te worden is een steuntje in de rug soms nodig, dit kan door middel van bijzondere bijstand. Daarom raden wij aan om de grondslag voor deze voorzieningen in de jaren 1 tot 4 op 120% te laten staan en daarna op 100%. Dit is een totaalinvestering van ongeveer 5000 euro, maar voorkomt dat de inwoner in een ander duurder traject (stadsbank) terecht komt.
12	Vermindering kwijtschelding Noot: geen onderdeel van scenario 5 “evenwichtige keuzes” p31)	De Wmo-raad is van mening dat als inwoners (ook minima) financieel gezond zijn, zij de gemeentelijke belastingen kunnen betalen. De voorgestelde verlaging van de kwijtschelding van 100% naar 75% zien wij dus niet als een probleem. Wij adviseren de gemeente ook kritisch te kijken naar de ongewenste neveneffecten (“perverse prikkels”) bij kwijtschelding in het algemeen.

Uiteraard zijn wij graag bereid ons advies nader bij u toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,
Namens de Wmo-raad Enschede

Frits Lagendijk
Voorzitter

Reactie op toezeggingen en uitzoekvragen n.a.v. Stedelijke Commissie 10 juli

EE-Memo over vraag inzake digitaal abonneren
Zie bijgevoegd memo IT.

Voor het digitaal publiceren hebben we een landelijke bouwsteen DROP (beheerder is KOOP) waar alle overheidspartijen zowel regelgeving als kennisgevingen over bijvoorbeeld vergunningen kunnen publiceren. Alle overheidspartijen publiceren hier al minimaal de verkeersbesluiten en regelgeving op en meer is nu nog optioneel. Verwachting is dat er in de komende jaren wetgeving komt die digitaal publiceren verplicht stelt voor alle overheidspartijen.

Vanuit domein Fysiek wordt dit jaar een project gestart om aansluiting van ons vergunning- en toezichtsysteem te maken op de DROP. Zodra wij eenmaal deze stroom hebben ingericht kunnen onze inwoner en bedrijven vervolgens gebruik maken van de standaard functionaliteit die DROP biedt rondom 'berichten over uw buurt'. Om berichten te ontvangen kiest een burger of bedrijf dan uit de kanalen:

- E-mail attenderingsservice en de zoekpagina's
- Zoek op de kaart
- Over uw buurt apps voor mobiele apparaten

Meer informatie is te vinden op:
http://koop.overheid.nl/producten/berichten-over-uw-buurt

PW- Beantwoording 'Prikkel is ouderwets instrument'
We onderschrijven dat de bijstand als vangnet een waardevolle bijdrage levert aan het op weg helpen van mensen in hun leven. Dat geldt vooral wanneer het beroep op bijstand tijdelijk is, en niet structureel. In Enschede leeft een relatief grote groep langdurig van de bijstand. Tot deze groep behoren mensen die in staat zouden moeten zijn tot het verrichten van werk. Daarmee verdienen ze dan niet alleen hun eigen inkomen, maar doen ook nieuwe sociale contacten op en ontwikkelen een dagritme.

Om inwoners te bewegen naar werk willen we onder andere gebruik maken van de recente inzichten uit de gedragswetenschap. Daarbij willen we ook kijken naar de juiste interventie(s) om inwoners werk te laten verkiezen boven een uitkering en/of andere inkomensafhankelijke regelingen. De prikkel waar in de Zomernota over wordt gesproken refereert in die zin ook aan naar de toepassingen van kennis uit de gedragswetenschap op het gebied van 'nudging'. Op dit moment hebben we dat inzicht voor de Enschedese situatie nog onvoldoende, terwijl dat wel noodzakelijk is om de opdracht die het college heeft (het omlaag brengen van het aantal bijstandsuitkeringen) te kunnen uitvoeren.

EE- Nadere toelichting op investering BRP
De minister heeft de operatie BRP gestopt, wat betekent dat voor Enschede?

Het programma Operatie BRP in Enschede bestaat uit 2 onderdelen:
1. Vervanging van het huidige Burgerzakensysteem door I-Burgerzaken, waarmee de dienstverlening wordt gedigitaliseerd (van voor naar achteren);
2. Aansluiting op de landelijke BRP-voorziening

Het stoppen van deze landelijke operatie betekent dat we (voorlopig) niet hoeven aan te sluiten op de landelijke voorziening.
Doel van de landelijke voorziening was/is om één systeem waarbij wijzigingen in persoonsgegevens (zoals naam of verblijfplaats) direct verwerkt worden en 24/7 online beschikbaar zijn. Nu heeft elke gemeente nog “zijn eigen” BRP.

Kan Enschede stoppen met het eigen project of uitstellen/faseren?

Er zijn grofweg een drietal redenen waarom Enschede het project (implementatie iBurgerzaken) niet kan stoppen. Het project BRP voeren we uit om meer redenen dan het aansluiten op de landelijke voorziening:

1. de modernisering van de digitale dienstverlening moet doorgaan voor onze burgers en bedrijven, dit vormt het hart van de in gang gezette projecten. Onze burgers hebben recht (“Digitaal 2017” te verankeren in ABW) op deze dienstverlening.
2. De herinrichting van de huidige processen voor dienstverlening naar een moderne digitale vorm levert onze gemeente betere dienstverlening op en bespaart structureel een aanzienlijk bedrag dat bijdraagt aan enerzijds de harde taakstellingen binnen Dienstverlening en anderzijds zorgdraagt voor flexibele ruimte om de toekomstige exploitatieontwikkelingen (o.a. als gevolg van verlenging geldigheidsduur reisdocumenten en verstrekking rijbewijzen van gemeente naar Rijk) op te kunnen vangen.
3. In 2014 heeft het college meegedaan aan een aanbesteding in Dimpact verband, zo kon in het collectief voordeel worden bereikt bij het verwerven van de benodigde programmatuur voor de digitalisering van de burgerzakenprocessen. Door deelname aan die aanbesteding hebben we ons contractueel verplicht tot daadwerkelijke afname van iBurgerzaken. Stoppen of verschuiven leidt tot vertraging en aanzienlijke financiële schade omdat de onder 2 genoemde te halen besparingen later effect hebben.

Financieel is de aansluiting op de landelijke voorziening onderdeel van het hele programma met een eenmalig effect van ca € 150.000 in 2019. Met de berichtgeving van nu kan dit vervallen.
Waarschijnlijker is echter dat tegen die tijd een andere vorm van landelijke voorziening op de agenda staat waar we aan moeten voldoen.

PW- Rondvraag 19 juni van Enschede Anders nog niet beantwoord
Deze vraag betreft regiovervoer (JvH)
De toeslag van 3 euro voor laat boeken wordt net als de eigen bijdrage per automatische incasso geïncasseerd. Er kan niet meer contant worden betaald in de taxi. De toeslag zal pas worden toegepast nadat de raad de verordening hiertoe heeft aangepast, in de raadsbrief van 14 juli 2017 staat hierover nadere informatie.

Nagaan of voorstel Kop Boulevard de maximale variant is, nav vragen PvdA, GL en SP
In de Zomernota wordt een kapitaallastenreeks gestart die een investering van ruim € 15 miljoen euro mogelijk maakt. Er is reeds toegezegd dat voorafgaand aan de Programmabegroting de raad een voorstel voorgelegd zal krijgen waarin op hoofdlijnen uiteengezet wordt hoe het college invulling denkt te geven aan de opgave herinvulling Kop Boulevard. De nu opgevoerde € 15 miljoen is daarbij op dit moment het maximale budget. Er komt een degelijke onderbouwing op basis van

maatschappelijke rendement waar tot uitdrukking komt wat de investering voor de stad oplevert. Verder zal nader worden ingegaan op wat het project inhoudt en hoe het financieel kader is vormgegeven. Een projectgebied met een neutrale grondexploitatie, gekoppeld aan een overeenkomst met de ontwikkelaar, verder een plangebied met een investeringsopgave in de infrastructuur.

Nagaan of cultuurinstellingen tekort komen bij prijsindexatie van 1,2%
Zie bijgevoegd memo Muziekkwartier.

JvH- - Zwembadvisie september/oktober
Conform toezegging in de raad van 14-11-2017 (nr. 145: "Voor PB 2018 zal er een toekomstvisie over het zwemmen zijn ") staat de zwembadvisie gepland voor bespreking in de raad van 9 oktober 2017.

EE- Heeft Enschede 300 fte inhuur?
Ja, het is juist dat op dit moment binnen de gemeente ongeveer 300 fte aan inhuur werkzaam is. Hierbij moet wel vermeld worden dat binnen dit aantal circa 25 fte inhuur is opgenomen voor een tijdelijke opdracht, heronderzoeken huishoudelijke hulp bij Maatschappelijke Ontwikkeling, die in september afloopt. Daarnaast zien we ook een stijging van de inhuur door de toename van het aantal vergunningsaanvragen en voor de noodzakelijke flexibilisering binnen publieksdienstverlening (dit als gevolg van een forse daling van benodigde capaciteit tussen 2019 en 2024 door het verlengen van de geldigheidsduur van reisdocumenten).
Binnen de gemeente streven wij naar meer flexibiliteit en wendbaarheid binnen de gehele organisatie en ook naar een goed evenwicht tussen vaste en flexibele aanstellingsvormen afgestemd op de aard, incidenteel of structureel, van het werk.

Kosten buurtbemiddeling uitvoering in heel Enschede.
Op basis van de evaluatie van buurtbemiddeling in stadsdeel Oost, worden de kosten voor stadsbreed uitrollen van buurtbemiddeling geschat op 115.000 euro voor het eerste jaar en vervolgens 85.000 euro per jaar. De huidige pilot in Oost heeft ca 135.000 euro in 3 jaar gekost (45.000 euro per jaar), hiervan is 37,5 % door de gemeente betaald, de rest door de woningbouwstichtingen Domijn en Ons Huis.

NB De 135.000 euro investering, heeft een besparing van circa 35.000 euro opgeleverd (m.a.w. de maatschappelijke kosten zouden 170.000 euro geweest zijn zonder buurtbemiddeling), De maatschappelijke winst valt vooral bij de woningbouwstichtingen en de Politie.
Inmiddels is ook in stadsdeel Noord gestart met een pilot buurtbemiddeling.

PW- Toekomstscenario's Stadsbank komen najaar 2017
Geen reactie nodig.

Subsidie GGD- welk deel van de bezuiniging is gericht op het verminderen van communicatie en voorlichtingsactiviteiten? Dus geen direct klantcontact (nav vragen van Raadsleden)
Geen direct klantcontact betreft 'Loes, opvoedondersteuning en advies: digitaal platform voor ouders met vraagbaakfunctie en lokale activiteiten', budget: € 163.000. Preventieve thuisondersteuning van gezinnen met lichte opvoed –en opgroeiproblematiek en Zorgstructuur: inzet van de jeugdarts bij schoolverzuim door risicokinderen betreffen direct klantcontact.

MEMO

Datum : 12 juli 2017

Aan : De gemeenteraad

Van : Eelco Eerenberg

Onderwerp : Memo ICT

Belangstelling van de raad over de ICT van de gemeente.
Uit de vragen bij de zomernota blijkt belangstelling van uw raad over de ICT van Enschede. Met deze memo wil het college toelichten hoe wij omgaan met de beheersing van de ICT en de werking van het rekencentrum. Het college wil transparant zijn over de actuele situatie, strategie, inhoudelijke aspecten en inrichting van het IT bedrijf.

Actuele situatie

De gemeentelijke ICT is modern ingericht en er werken veel jonge mensen op de afdeling.
Uw college heeft er de afgelopen tijd veel aan gedaan om de ICT voor Enschede te moderniseren. Dit door goede veelal jonge specialisten in dienst te nemen, moderne techniek toe te passen en procedures en uitvoering te professionaliseren.
Het college is van mening dat daarin grotendeels is geslaagd tegen gemiddeld genomen lage kosten voor onze gemeente[1]. Het aantal fte dat in vaste dienst is van de gemeente is lager dan het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten. In Enschede is het beheer en advies grotendeels gecentraliseerd ondergebracht bij het IT Bedrijf . Dit geeft een vertekend beeld over de omvang, sommige gemeenten hebben het beheer en advies ondergebracht in de primaire sectoren waardoor de ICT omvang kleiner lijkt. Overigens voert Enschede ook alle IT beheer en adviestaken van de gemeente Losser uit en hosten wij Dimpact (samenwerkingsverband voor 33 gemeenten).

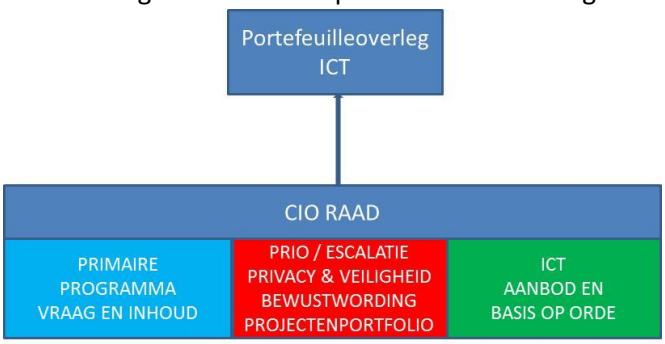
Intensivering investeringen ICT.
Vorig jaar heeft uw raad ingestemd met een 3 jarig ICT investeringsprogramma.
Het bedrag van € 747.000,- maakt deel uit van dit investeringsprogramma.
Het college wil de voor 2018 geplande investeringen één jaar naar voren halen om sneller te kunnen moderniseren. Daarbij gaat het om vernieuwen van de Wifi-accesspoints, modernisering laptops i.v.m. veiligheidseisen, vervanging van storage, servers-blades en databases.
Om de werkzaamheden in 2017 te mogen uitvoeren heeft uw college op basis van het budgetrecht van de raad toestemming nodig. Deze mutatie is budgetneutraal. Het gaat dus niet om een extra investering maar is puur het gevolg van het schuiven in de investeringsplanning.

[1] Zie de benchmark vensters voor bedrijfsvoering waarin kosten, personele inzet van gemeenten van gelijke klasse worden vergeleken.

Strategie

Governance van de ICT, de manier van besturing.

De centrale vraag is: wat kan technologie nu en in de toekomst voor de stad en onze gemeentelijke organisatie betekenen? Voor de adressering van deze vraag en de governance van de ICT heeft het college een portefeuilleoverleg ICT en een CIO raad ingericht. De opzet komt voort uit een advies van het bureau Gartner. Het is een strategisch platform om de ICT ontwikkelingen, vraag en aanbod te besturen. Hierin zijn de inhoudelijke programma's, CIO en IT bedrijf vertegenwoordigd voor een goede afstemming en integrale ICT besluitvorming .
Over de volgende onderwerpen vindt afstemming en besluitvorming plaats:

- Prioritering en escalatie ICT onderwerpen.
- Privacy en beveiliging.
- Smart city onderwerpen.
- Projectenportfolio.
- Bewustwording van medewerkers waar het gaat werken met IT en veiligheid.

Bij het projectenportfolio gaat om drie categorieën projecten en procesinrichting:

1) **Business**: dit doen we om burgers en bedrijven op een moderne manier van diensten kunnen voorzien, bijvoorbeeld de applicatie TOP in het sociale domein;
2) **Basis op orde**: de inrichting en werking van het rekencentrum, zoals netwerken, opslag en basisprogrammatuur
3) **Generiek en advies**: de algehele werking van gemeentelijke processen, het gaat dan om invoeren van Windows en Officeversies, generieke programmatuur, tooling zoals laptops, smartphones en tablets.

Op 10 oktober 2016 heeft het college in een randprogramma governance, besturing en uitvoering van de projectenportfolio toegelicht.

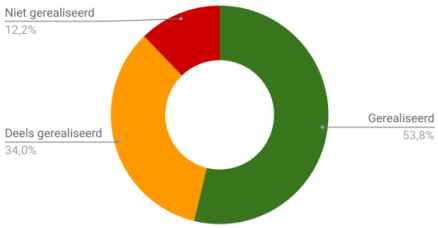
De gemeente doet niet alle ICT zelf.

Delen van het beheer en de service zijn uitbesteed aan gespecialiseerde bedrijven, waaronder het core-netwerk, het printerpark en applicaties die draaien in een SAAS en PAAS omgeving. Dit is nodig omdat de techniek snel evolueert en het onbetaalbaar is om deze kennis zelf in huis te hebben. Datzelfde geldt voor complexe ICT projecten, daar worden (soms internationale) specialisten van verschillende bedrijven veelal voor een beperkte tijd en een speciaal doel ingehuurd. Deze aanpak is een bewuste keuze van het college omdat een moderne ICT inrichten een sterke flexibele schil nodig heeft om snel te kunnen inspelen op de uitvoering van de noodzakelijk projecten en werkzaamheden. In de basis wordt uitgegaan van een flexibele schil van 20%.

De Cloudstrategie.
De werkomgeving van de gemeente Enschede is vanuit elke plek in de wereld te benaderen. Het rekencentrum is ingericht als een private-cloud. Uw college weegt zorgvuldig welke delen van de ICT veilig en beheersbaar in onze of een externe Cloud worden gepositioneerd. Het college is van mening dat deze zorgvuldige benadering nodig is om de veiligheid en privacy van de gegevens te waarborgen. Daar waar andere overheden delen van hun ICT- in het geval van Hollandskroon wordt gestreefd naar 100%- in de Cloud plaatsen gaat het feitelijk over een gehuurde private Cloud. Voorbeelden van externe gehuurde Cloud-toepassingen in onze gemeente zijn, Ibabs (workflow) , Novulo (P&C ondersteuning), Youforce (eHRM), Digitaal loket (Dimpact) en Zaaksysteem (Dimpact), Topicus, Menscentraal. En in het najaar Office365.

Inhoudelijke aspecten

Digitale veiligheid
Het college is van mening dat borging van de digitale veiligheid in Enschede goed geregeld is. Begin december 2016 heeft u van het college het rapport van de visitatiecommissie informatieveiligheid ontvangen, waarin een positief beeld werd gerapporteerd over dit onderwerp. Met het programmaplan digitale veiligheid zet het college in op verdere professionalisering met het implementeren van de eisen voortkomend uit de Baseline Informatieveiligheid Gemeenten (BIG) en de eisen die ook de accountant stelt aan een veilige en betrouwbare ICT omgeving.

Bijgaande grafiek geeft de huidige stand van zaken weer van de maatregelen die we moeten nemen in het kader van de BIG. Hieruit blijkt dat het overgrote gedeelte al gerealiseerd is of in de nabije toekomst wordt gerealiseerd.

In september zet het college een volgende stap waaronder het implementeren van maatregelen voortkomend uit de Algemene Verordening Gegevensveiligheid (AVG) die in 2018 van kracht wordt.

Onderhoudsweekeinden, beschikbaarheid en risicoprofiel.
We begrijpen de zorg van de raad over de beschikbaarheid. Het college streeft ook naar 100% beschikbaarheid. De huidige situatie is een gevolg vanuit de aanbesteding 2013 onder kostendruk waarbij het college optimaliseert tussen kosten en beschikbaarheid. Het college is van mening dat de beschikbaarheid hoog is. Enschede heeft een rekencentrum wat regelmatig onderhoud nodig heeft net als alle rekencentra. Hiervoor is het nodig dat af en toe delen of de hele IT omgeving wordt afgesloten voor gebruik. Na de modernisering van het rekencentrum in 2016 worden onderhoudsmomenten (groot en klein) geleidelijk teruggebracht en zal een deel van het rekencentrum gewoon beschikbaar blijven tijdens het onderhoud. Dat kan omdat we beschikken over professionele specialisten, moderne techniek en goede processen. Op het programma staat een verdere daling van die momenten. 100% beschikbaarheid is kostbaar of gaat ten koste van een hoger risicoprofiel omdat er werkzaamheden worden uitgevoerd terwijl het rekencentrum “online” is. Er zijn organisaties die fors meer kunnen investeren voor die hoge beschikbaarheid of een groter risicoprofiel kiezen. Bij de aanbesteding van de nieuwe opzet zal een hogere beschikbaarheid worden meegenomen. Dit kan ook om dat moderne technieken en apparatuur een hogere betrouwbaarheid kennen en krijgen.

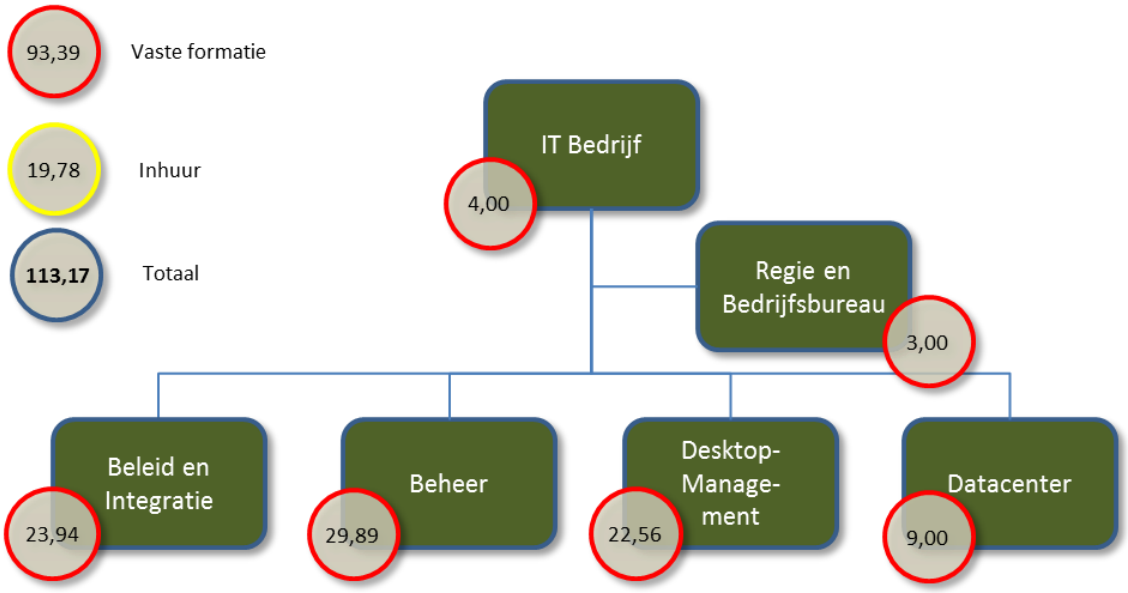
Toetsing van de goede werking van het rekencentrum.
De architectuur, werking en de procedures van het rekencentrum worden regelmatig onderzocht door een derde partij, zogenaamde architectuurtoetsen, health-checks, penetratietesten. Op basis van deze audits worden in voorkomend geval specialisten getraind, techniek vernieuwd en procedures aangepast.

Inrichting van het IT bedrijf

De staat van het IT Bedrijf
Het IT bedrijf is een gezond bedrijf dat niet alleen voor de gemeente Enschede haar diensten verleend, maar ook voor andere (samenwerkingsverbanden) gemeenten. De klanten zijn: Enschede, Losser, Borne, Regio Twente, Gemeentelijk Belastingkantoor Twente, Veiligheidsregio Twente, Regionaal Informatie en Expertise Centrum en het samenwerkingsverband Dimpact (Hellendoorn, Enschede, Zwolle, Oldenzaal, Emmen, Borne, Coevorden, Oost Gelre, Hardenberg, Borger-Odoorn, Gemert-Bakel, Assen, Oldambt, Bellingwedde, Velsen, Waterland, Landsmeer, Blaricum, Eemnes, Laren, Kampen, Landerd, Roermond, Laarbeek, Ommen, Schijndel, Deventer, Olst-Wijhe, Raalte, Ten Boer, Groningen, Rotterdam en Twenterand)

Door zoveel mogelijk gebruik te maken van de gedeelde infrastructuur blijven de kosten zo laag mogelijk voor al onze klanten.

Om dit te realiseren is het IT bedrijf als volgt opgebouwd.

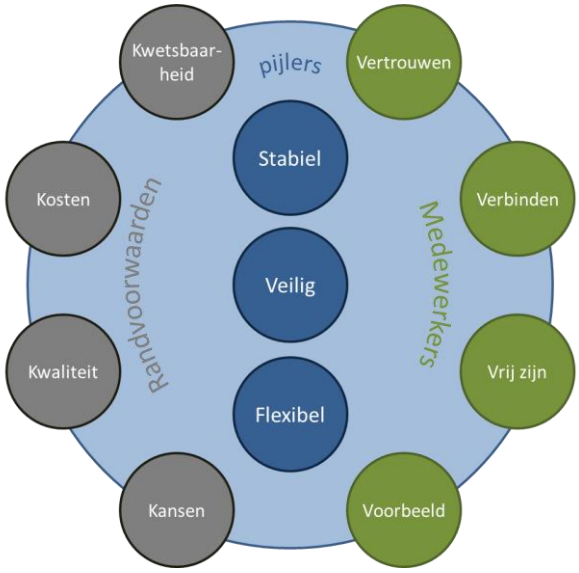

De teams Beleid en Integratie en Beheer werken bijna volledig voor de gemeenten Enschede en Losser. De overige teams ook voor de overige klanten.

Het IT bedrijf is een aantrekkelijke werkgever voor IT-ers. Het werkplezier wordt dan ook gewaardeerd met een 7,2. Dat vinden we ook terug in het ziekteverzuim, afgelopen maanden heeft dat zelfs geresulteerd in een ziekteverzuim van 0,37% en 0,47%.

Door nauw samen te werken met het Saxion lukt het ons ook om goed IT personeel aan ons te binden en voor de regio te behouden. Eenzelfde samenwerking gaan we aan het het UT en met de IT Bedrijven in de regio. Jaarlijks bieden we plek aan 8 studenten die hun stage bij ons lopen, dan wel een afstudeeropdracht uitvoeren.

Werken binnen het IT Bedrijf loopt langs drie pijler: Stabiel, Veilig en Flexibel. Een stabiele en veilige omgeving waarin we zo flexibel mogelijk opereren om te voorzien in de eisen en wensen van de klant. De basisdiensten van het IT-bedrijf geïntegreerd in het serviceplein worden door de interne kanten hoog gewaardeerd.

Dit uiteraard afgezet tegen de 4 K's. De kwetsbaarheid zo laag mogelijk maken, de kwaliteit zo hoog mogelijk en daar waar mogelijk de kansen te pakken. Dit alles afgewogen tegen de kosten die dat met zich meebrengt.

Voor de medewerkers gelden de vier V's. Ze krijgen het vertrouwen; het zijn goed opgeleide specialisten in hun vakgebied en krijgen ruim de mogelijkheid om de kennis en vaardigheden op orde te houden. Daarmee krijgen ze ook de vrijheid (binnen de pijlers) om te doen wat noodzakelijk is. Ze zorgen daarbij voor de juiste verbinding en tonen daarbij voorbeeldgedrag.

Tot slot

ICT gaat meer leven als je het met eigen ogen kunt zien en beleven. Het college stelt voor om in een randprogramma na het zomerreces uitgebreid in te gaan op de governance rond ICT en de werking van het rekencentrum. Daarnaast doet het college de suggestie om een introductie te organiseren zodat u zelf kunt ervaringen kunt op doen en in gesprek kunt gaan met onze ICT specialisten.

MEMO

Datum : 13 juli 2017

Aan : De leden van de Raad

Van : Jeroen Hatenboer

Onderwerp : Muziekkwartier

Inleiding
In 2008 is het Muziekkwartier opgeleverd. Het gebouw is ontwikkeld vanuit de visie dat door het samenbrengen van een aantal culturele partners er extra synergie ontstaat waardoor er een bruisend cultureel hart in de stad ontstaat. Ten tijde van de planontwikkeling werd deze visie in theorie gedeeld, maar er was eerder sprake van een “gedwongen” samenwerking. Dit is uiteindelijk terug te zien in de keuzes die gemaakt zijn. Elke partner heeft een eigen ingang. De verschillende organisaties zijn fysiek zo gescheiden van elkaar dat ze elkaar niet horen, zien of tegenkomen. Ook wordt het gebouw ervaren als dicht, intern georiënteerd en doods. Er zijn wel veel activiteiten, maar de verbinding tussen binnen en buiten ontbreekt. Als je langs het gebouw loopt is niet zichtbaar en voelbaar wat er binnen gebeurt. Dit strookt niet met een bruisend cultureel hart van de stad.
Ondertussen is in bijna tien jaar tijd de synergie en samenwerking tussen de verschillende organisaties sterk verbeterd. De programmering wordt beter op elkaar afgestemd, er worden gezamenlijke projecten ontwikkeld en er is een start gemaakt om de back office samen te organiseren. Toch zijn de partners van het Muziekkwartier en andere betrokkenen het er over eens dat er nog op veel punten verbeteringen mogelijk zijn.
Bovenstaande bevindingen zijn naar voren gekomen tijdens gesprekken met initiatiefnemers rondom het projectmuziekwijk en kwam aan de orde tijdens bijeenkomsten georganiseerd door het Muziekkwartier over hun toekomstvisie.
Daarnaast zijn er ook andere ontwikkelingen die zorgen dat de dynamiek in het Muziekkwartier verandert:

- De NRO heeft minder (1/3) subsidie gekregen. De organisatie is kleiner geworden en het aantal producties is gedaald. Ondertussen is de NRO bezig met de verhuizing naar het Muziekkwartier.
- Het Orkest van het Oosten heeft de opdracht gekregen om samenwerking te zoeken met het Gelders orkest. Zij zijn op dit moment bezig om een gezamenlijke visie te ontwikkelingen op een nieuwe Symfonische voorziening voor Landsdeel Oost. Wat dit betekent voor de huisvesting van het OvhO in Enschede is nog niet duidelijk. Verwachting is wel dat het gebruik minder/kleiner wordt. Dit heeft gevolgen voor de hoogte van de huur die zij op dit moment betalen. April 2018 is hierover meer duidelijkheid.
- Atak is bezig om te komen tot een organisatie met Metropool om gezamenlijk een poppodium te vormen voor Twente. Dit betekent dat er een ander gebruik gemaakt gaat worden van de zalen die nu onder Atak vallen.
- Kaliber is als muziekschool bezig met het ontwikkelen van verschillende scenario’s voor hun toekomstige ontwikkeling. Centraal hierin staat de verbinding naar de wijken toe en de vraag wat dit betekent voor hun huisvesting in het Muziekkwartier.
- Cultuurbeleid 2021 en verder: iets verder in de toekomst ligt het vraagstuk van het cultureel bestel na 2021. De BIS instellingen (waaronder NRO en OvhO) hebben voor de huidige cultuurconvenantperiode 2017-2021 subsidie gekregen. Op dit moment wordt er druk door het Rijk gewerkt aan cultuurbeleid na 2021. Hierbij zal een grotere nadruk komen te liggen op stedelijke regio’s en de afstemming tussen provinciaal,

gemeentelijk en landelijk beleid. Daarnaast liggen de klassieke culturele voorzieningen zoals de orkesten en opera onder een vergrootglas en is het zeer de vraag of en in welke vorm dit blijft bestaan. Dit kan betekenen dat de financieringsstructuur in 2021 anders wordt voor de BIS instellingen. Door het belang dat gehecht gaat worden aan de stedelijke regio's is het belangrijk om een duidelijk en sterk stedelijk en regionaal profiel te hebben.

- Vanaf 2019 start de huurindexering weer.

Conclusie
Al deze ontwikkelingen hebben invloed op de manier waarop er nu door gebruikers en gemeente gekeken wordt naar samenwerking, programmering, het gebruik, de uitstraling en de kosten van het gebouw. Vanuit de partners van het Muziekkwartier wordt ook de urgentie en noodzaak gevoeld om hier mee aan de slag te gaan.
Vanuit gemeentelijk vastgoed oogpunt is het belangrijk dat het Muziekkwartier een gebouw wordt dat multifunctioneel, flexibel inzetbaar is, minder afhankelijk wordt van bestaande organisaties en huurstromen die hiermee samenhangen en beter exploiteerbaar is. Een bedrijfseconomisch perspectief.
Vanuit inhoudelijk cultuurbeleid oogpunt is het belangrijk dat de samenwerking tussen de partners in het Muziekkwartier versterkt wordt zodat de verschillende disciplines elkaar kunnen versterken, waardoor er een bruisend cultuur hart ontstaat dat verbinding heeft met de stad.

Stand van zaken

Al deze ontwikkelingen hebben er toe geleidt dat de partners in het Muziekkwartier het initiatief hebben genomen om opnieuw naar de toekomst van het muziekkwartier te kijken.
Hiervoor hebben zij twee sessies georganiseerd, waar ook breder mensen uit de sector, daar buiten en bijv. bezoekers zijn geraadpleegd. Dit heeft geleid tot een toekomstvisie op het muziekkwartier (zie bijlage). Deze toekomstvisie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Opstellen van een plan om de inhoudelijke programmering te versterken. Hiervoor heeft de stichting muziekkwartier opdracht gegeven en de verwachting is dat dit er eind 2017 ligt;
2. Onderzoeken van de mogelijkheden van een shared service centrum. Ook Hiervoor heeft de stichting muziekkwartier opdracht gegeven. De verwachting is dat dit er eind 2017 ligt;
3. Om het gebouw zo optimaal mogelijk te kunnen gebruiken zijn er aanpassingen nodig. Het Wilminktheater heeft hiervoor al plannen ontwikkeld. De aanpassingen bestaan o.a. uit het verplaatsen van de hoofdentree richting het Wilminkplein. Om een goed beeld te krijgen van de aanpassingen is het belangrijk dat eerst stap 1 en 2 worden gezet en gekeken wordt naar een structureel toekomstbestendige exploitatie van het gebouw, waarna dit een vertaling krijgt naar fysieke aanpassingen.

Aanpassingen fysiek

Het Wilminktheater heeft voor haar eigen bedrijfsvoering een eerste verkenning gedaan naar mogelijkheden voor optimalisering. Hieruit komt de wens naar voren om de hoofdentree te centreren aan de zijde van het Wilminkplein. Deze aanpassing levert een aantal voordelen op. Op dit moment heeft het Wilminktheater twee ingangen. Zowel logistiek als organisatorisch brengt dit extra kosten met zich mee. Elke organisatie (Atak, Kaliber, Wilmink) heeft op dit moment een eigen ingang met eigen receptie. Wanneer je dit kun centreren, betekent dit dat alle organisaties gebruik kunnen maken van dezelfde ingang en receptie. Dit betekent minder kosten. Daarnaast is juist aan deze zijde op dit moment veel overlast. Door de ingang naar deze zijde te verplaatsen en het gebouw te "openen" kan dit een positief effect hebben op deze overlast. Er zijn dan meer ogen en oren op het plein gericht. Omdat er nu voor is gekozen om naar het totale functioneren van het muziekkwartier te kijken is het goed om de verkenning van het Wilminktheater vanuit dit perspectief te bekijken.

Indexering

De indexering voor de partners in het Muziekkwartier (geldt voor alle gesubsidieerde instellingen) is als volgt opgebouwd:

Loonprijscompensatie
De loonprijscompensatie is een soort correctie van de budgetten die de gemeente heeft om inflatie tegen te gaan. Het geldt niet alleen voor subsidies, maar voor (bijna) alle budgetten gemeente breed. Binnen het team Cultuur Evenementen Citymarketing berekenen we de loon- en prijscompensatie door in de subsidies naar de instellingen. Hierdoor worden in theorie ook de instellingen gecompenseerd voor inflatie. In de praktijk zit er echter altijd een verschil tussen de daadwerkelijke inflatie die een instelling ervaart (cao-wijzigingen, huurwijzigingen, etc) en de inflatie waarvoor de instelling gecompenseerd wordt. Het blijft namelijk een gemiddelde.

Percentages 2018
Voor 2018 is de looncompensatie vastgesteld op 1,4% vanwege de premiestijging van de pensioenen in 2018. Hiervoor is gebruik gemaakt van informatie van de VNG.
De prijscompensatie is in 2018 1,2%. Dit is gebaseerd op de prijsindex bruto binnenlands product. Voor volgend jaar is voorgesteld de loon- en prijscompensatie niet door te voeren. Voor het Muziekkwartier lijkt voor 2018 de 'schade' voor het niet doorberekenen van de loon- en prijscompensatie mee te vallen, omdat de huren nu nog bevroren zijn. Het Muziekkwartier heeft op andere fronten (personeel, overige huisvestingskosten, etc) wel te maken met inflatie, waarvoor het niet gecompenseerd wordt. De indexering van de huren gaat vanaf 2019 weer lopen. Hierdoor gaan de huren vanaf dat moment voor het Muziekkwartier een groter deel van de totale subsidie in beslag nemen. Door de loon- en prijscompensatie voor 2018 niet door te berekenen aan de instellingen wordt structureel een bedrag bespaard voor de gemeente. Dit is dus een tekort bij de instellingen. Voor de 8 grote instellingen gaat het om ongeveer 200.000 euro. Dit is het totaal van loon- en prijscompensatie voor de 8 grote instellingen in 2018 wat vanaf 2018 structureel het totale subsidiebudget verlaagd.

Huurindexering
Vanaf 2019 gaat de huurindexering weer lopen. Welk percentage dit wordt, is op dit moment nog niet bekend. Op basis van de gegevens van de afgelopen 10 jr is het gemiddelde percentage 1,5%. Hierbij zijn marges van 0,1% tot 3.9%. Ervaring is dat de loonprijscompensatie niet congruent meeloopt met de huurindexering. De heeft te maken met de berekeningssystematiek, die voor beide onderdelen verschillend is en niet aan elkaar gekoppeld zijn.

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES
Langestraat 24

TELEFOONNUMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM	ONS KENMERK	BEHANDELD DOOR
7 juli 2017	1700077129	S.vd Arend
UW BRIEF VAN	UW KENMERK	DOORKIESNUMMER
		(053) 481

ONDERWERP
Reactie Quick scan Zomernota

Geachte leden van de Raad,

Op verzoek van de rekenkamer- en de rekeningencommissie heeft de heer J.A.M. de Kruijf (extern lid van de rekenkamercommissie) de Zomernota van 2017 onderworpen aan een quick scan.

Wij stellen de QuickScan erg op prijs en bedanken de heer De Kruijf en uw rekenkamer- en rekeningencommissie hiervoor. De QuickScan draagt bij aan verbetering van de Zomernota en de uitwerking naar de programmabegroting 2018-2021. De bevindingen uit de QuickScan zijn hierna opgenomen met onze reactie cursief weergegeven.

Het college heeft gekozen voor een benadering met scenario's waardoor u de mogelijkheid wordt geboden om veel meer over alternatieven na te denken dan in een klassieke zomernota waarin het college met één integraal voorstel komt. Het vergt even wat tijd om de benadering te doorgronden en de relatie tussen verschillende onderdelen te zien. Daarom begint deze quick scan met een soort handleiding met wat aanbevelingen voor een toekomstige presentatie van de scenario's. Pas daarna volgen opmerkingen over de inhoud van de voorstellen.

<u>Hoe de scenario's lezen?</u>
Het college heeft de financiële problematiek zoals die voorligt geïnventariseerd in de tabel op pagina 7. Zonder maatregelen ontstaat in 2017 een tekort van € 14,4 mln. oplopend naar € 16,8 mln. in 2021 (regel 'Opgave'). Deze 'Opgave' is onafhankelijk van de door het college voorgestane scenario's. De rest van de tabel bevat de verzameling van alle door het college bedachte intensiveringen. Als alle intensiveringen worden uitgevoerd legt dat een extra beslag op de middelen van € 5,9 mln. in 2017 tot € 8,1 mln. in 2021.
Afhankelijk van het gekozen scenario is het werkelijke extra beslag op middelen lager, in het meest extreme geval ('niet investeren') is er geen extra beslag op de middelen. Dit betekent dat de bezuinigingstaakstelling feitelijk gelijk is aan wat onder 'Opgave' staat.

Vervolgens wordt een lijst bezuinigingsmaatregelen benoemd die in totaal een effect van € 23,5 mln. in 2017 tot € 43,2 mln. in 2021 kan hebben. Ook hier geldt dat afhankelijk van het scenario het bezuinigingsbedrag kan wisselen.
Het college heeft in de scenario's pakketten van combinaties van intensiveringen en bezuinigingen voorgesteld (zie de 'X' per kolom) die optellen tot een bepaald begrotingsresultaat. Het voorkeursscenario (Evenwichtige keuzes; groene scenario) van het college leidt tot een sluitende begroting in 2017, een klein tekort in 2018 (€ 0,4 mln.) en uiteindelijk een begroot overschot in 2021 van € 1,2 mln.
Als Raad kunt u het voorstel van het college integraal overnemen. U kunt vanuit uw partijpolitieke voorkeuren wellicht een ander scenario kiezen. U kunt de inventarisatie tenslotte ook gebruiken om een bepaalde maatregel aan een scenario toe te voegen of er juist uit te halen. Kortom, u bent formeel niet gebonden aan de scenario's. Tegelijkertijd spreekt de benadering van het college om in scenario's te denken aan omdat samenhangende pakketten van maatregelen worden voorgesteld en het daarmee bijdraagt aan denken over het grotere geheel.

Vervolgens presenteert het college een overzicht van de taakvelden (begrotingsonderdelen) die worden geraakt door autonome ontwikkelingen of door keuzes die het college voorstelt (p.10). Door percentages per taakveld aan geven heeft u direct inzicht in het relatieve gewicht van een knelpunt ten opzichte van dat begrotingsonderdeel.
Omdat in de tabel met scenario's 2017 niet is opgenomen, is geen aansluiting vast te stellen met de totale problematiek die voorligt.
Reactie: Wij begrijpen dat u de aansluiting met de totale problematiek mist. De tabel met scenario's is bedoeld om afwegingen voor te leggen voor het stellen van financiële kaders. Wij hebben het jaar 2017 niet toegevoegd, aangezien de financiële kaders voor 2017 al vastgelegd zijn in de Programmabegroting 2017-2020.

Verder valt op dat de problematiek 2021 zoals op pagina 10 is weergegeven niet aansluit bij optelling bij de gegevens over knelpunten in het scenario-overzicht. Dat maakt beoordeling ingewikkeld. Een totaaltelling op p. 10 had dat direct zichtbaar gemaakt. Op pagina 11 wordt de problematiek opnieuw anders gepresenteerd. Met enig zoeken is de koppeling naar de tabel op pagina 10 wel te leggen: de posten onder C en D op p. 11 corresponderen met de tabel op pagina 10, afrondingsverschillen daargelaten.
De drie hier genoemde tabellen zijn de sleutel voor de beoordeling van de zomernota. Een toelichting op de aansluiting tussen die drie tabellen zou wenselijk zijn. Het college doet dat gedeeltelijk door op p. 12 onder E een 'NB' te plaatsen waar de koppeling wordt gelegd tussen de matrix (= scenariotabel p. 7) en de tabel op p. 11 met het overzicht van de totaalproblematiek. Daarnaast zou een aanbeveling zijn om de overige taakvelden (en de daarin bestaande kleinere knelpunten) als totaaltelling ook op te nemen om aansluiting te krijgen met de totale begroting. Ondanks deze kanttekeningen kan deze tabel verder ontwikkelen tot een hulpmiddel bij de besluitvormingen over toekomstige begrotingen.
Reactie: Wij begrijpen dat de aansluiting op dit onderdeel lastig is te maken. Voor een volgende Zomernota nemen wij het punt van een nadere verduidelijking van de aansluiting tussen de tabel met de scenario's (tabel pagina 7) en de tabel conform de afgesproken indeling met de Raad (tabel pagina 11) graag over.

De tabel op pagina 10 is bedoeld om indicatief aan te geven hoe groot het bedrag van verschillende maatregelen is op het totaal aan begrote lasten van een product (NB: omwille van de overzichtelijkheid zijn de baten en mutaties in de reserves niet in tabel 10 meegenomen). De doelstelling van tabel 10 is niet om een volledig overzicht te geven van alle dekkingsmaatregelen, simpelweg omdat niet alle dekkingsmaatregelen al bij één product zijn in te delen, zoals de generieke maatregelen en de taakstelling op de organisatie. Dit doen wij bij de Programmabegroting 2018-2021.
Tabel 10 is puur indicatief en heeft geen besluitvormende status. In de programmabegroting 2018-2021 presenteren wij per product een sluitend totaaloverzicht.

Algemene opmerkingen

Risicoverschuiving
Tijdens een kennissessie over de financiële verordening is in de rekeningencommissie aandacht besteed aan de gevolgen van de drie decentralisaties voor het financiële risicoprofiel van gemeenten. Op verzoek van de rekeningencommissie wordt hier in de quick scan bij de zomernota kort even bij stilgestaan. De cijfers van de gemeente Enschede die gebruikt zijn voor deze analyse zijn aangeleverd door de concernstaf naar analogie van de presentatie tijdens de kennissessie.

Het centrale punt in de ontwikkelingen bij gemeentebegrotingen is dat de decentralisaties vooral een verschuiving van risico's van rijk naar gemeenten inhouden. Tegelijkertijd worden gemeenten voor hun inkomsten steeds afhankelijker van het gemeentefonds. De cijfers in de bijlage laten dit duidelijk zien. Geleidelijk aan schuift het aandeel van het sociaal domein naar ongeveer 50% (zonder mutaties reserves zelfs boven 50%) van de totale begroting van de gemeente. Daarbij komt dat het kenmerk van de regelingen in het sociaal domein is dat iedereen die er voor in aanmerking komt en een aanvraag doet, die ook toegewezen krijgt. Budgettaire beheersing in aantallen is daardoor onmogelijk. Wel kunnen binnen wettelijke kaders regelingen worden versoberd.

Alhoewel het u bekend is, dat grondexploitatie ook een belangrijk risico is, kunt u in principe besluiten een verlies te nemen en een project afsluiten. De discussie in de zomernota over bedrijventerreinen (paragraaf 2.6) laat dat ook zien. Ook voor andere onderdelen in het domein van ruimte, economie en milieu kunt u actief bijsturen door programma's stil te zetten. Kortom relatief gezien is dit een veel beter beheersbaar onderdeel van de gemeentebegroting. Dat geldt ook voor de andere beleidsmatige onderdelen van de begroting zoals publieksdienstverlening, veiligheid en onderwijs.

Het grote risico van het open einde karakter van de regelingen in het sociale domein is dat verdringing van andere uitgaven kan plaatsvinden. Die verdringing kan nog worden versterkt als door veranderingen in verdeelsleutels een gemeente minder geld via het gemeentefonds ontvangt dan verwacht. Het college benoemt dit punt als een specifiek risico voor 2018 en verder (paragraaf 2.8).

Het college geeft in de zomernota aan dat zij niet kiest voor een benadering volgens scenario 1 ('Probleem oplossen waar het zich voordoet'). Het is hier niet de plaats om de keuze van het college ter discussie te stellen, daarvoor is de politieke arena. Voor uw afwegingen kunnen we wel aangeven, dat het rijk voor haar budgettaire beheersing schotten heeft aangebracht tussen de Rijksbegroting, Sociale Zekerheid en Zorg. Ook hier zijn sociale zekerheid en zorg samen ongeveer de helft van de totale budgetten. Elk van die drie compartimenten dient tegenvallers zelf te compenseren. Voor de lange termijn is het gegeven de risico's in het sociale domein te overwegen en een debat te voeren over de vraag hoe u op de hoofdlijnen van de begroting zou willen sturen.
Reactie: Wij onderschrijven de analyse van de heer De Kruijf over de risicoverschuiving als gevolg van de decentralisaties en willen de heer De Kruijf bedanken voor de informatieve grafieken in bijlage 1. De risico's zitten met name op de open einde regelingen in het sociaal domein. Wij zijn direct aangesloten bij de landelijke lobby voor toereikende Rijksbudgetten voor taken in het sociaal domein en voor minder knellende regelgeving om deze taken uit te voeren. Tegelijkertijd zijn er ook lokale politieke keuzes te maken over het wel of niet beperken van budgetten in het sociaal domein. In het voorkeursscenario van het college worden de uitgaven (in vier jaar tijd) in het sociaal domein teruggebracht naar de rijksbudgetten, waarbij de risico's voor open eindes blijven bestaan.

Ontwikkelingen gemeentefonds
Op diverse plaatsen in de zomernota wordt gesproken over inkomsten uit het gemeentefonds. Algemeen mag worden aangenomen, dat verwachte ontwikkelingen in het gemeentefonds voor 2018 relatief zeker zijn. Het college legt uit (p. 13) dat wanneer het Rijk meer uitgeeft, het gemeentefonds op zichzelf ook groter wordt. Dat is ook zo, maar als een nieuw kabinet zou besluiten om de begroting stabiel te houden, dan blijft het gemeentefonds ook stabiel. In die zin vraagt de uitkomst van de kabinetsformatie extra aandacht bij de begrotingsbehandeling, zeker omdat een veranderende verdeling van het gemeentefonds of een ander niveau van de omvang van het gemeentefonds het saldo op de begroting van Enschede makkelijk kan doen omslaan.
Reactie: Een mogelijke verandering van de verdeling van het gemeentefonds volgt, nadat de kabinetsformatie is afgerond. Wij kunnen hier nu niet op anticiperen. Het is zeer goed mogelijk dat deze mutaties ook ten tijde van de begrotingsbehandeling in november 2017 nog niet bekend zijn. De provincie eist dat in ieder geval de uitkomsten van de meicirculaire 2017 zijn verwerkt in het middelenkader van de programmabegroting 2018-2021. Dat hebben wij in deze Zomernota gedaan.

Aantrekkelijke stad
Het college staat kort stil bij het leef- en vestigingsklimaat in Enschede. Dat punt werd door de accountant in de bespreking van de jaarrekening concreter gemaakt door te wijzen op het risico dat mensen wegtrekken uit de regio omdat ze elders voor hetzelfde werk meer betaald krijgen. Als voorbeeld noemde hij de zorg, maar ook bij onderwijs is zoiets denkbaar.
Bij een aantal voorgestelde beleidsmaatregelen rond zorg (o.a. inkoop) bestaat het risico dat zorgaanbieders hun dienstverlening niet meer in stand kunnen houden zonder ingrepen in de personele bezetting. Dat zou het risico van het vertrek van benodigde capaciteit op termijn kunnen versterken.

Reactie: De voorgestelde maatregelen hebben onder andere betrekking op de wijze van inkopen. De gemeente gaat over het 'wat', voert regie. De gemeente gaat over het 'hoe' als de wijkcoach zelf hulp verleent. Zodra de hulpverlening wordt uitbesteed gaat de aanbieder over het hoe en daarin liggen mogelijkheden in de bedrijfsvoering om tot efficiëntere uitvoering komen. Bij het model van resultaatgericht inkopen schrijft de gemeente wel het resultaat voor, maar laat veel ruimte aan de zorgaanbieder hoe tot dat resultaat te komen. De periode waarbinnen ligt wel vast. Door de bekostiging daarop af te stemmen kan dit tot voordelen leiden. Het is niet de intentie van het college om door de genoemde maatregelen in te grijpen op de personeelsbezetting van het zorgpersoneel van aanbieders. Maar juist door efficiëntere samenwerking te zorgen dat de lasten zowel voor aanbieders als de gemeente dalen. Bij de inkoop blijft het uitgangspunt dat wij een reële prijs betalen voor geleverde zorg.

<u>Bevindingen uit de zomernota</u>
In deze paragraaf kijken we meer in detail naar de inhoud van de zomernota. Zonder in detail op de vorige quick scan in te gaan is te zien dat het college meer algemene opmerkingen uit de quick scan probeert te verwerken in haar volgende IPC document. Voor de opmerkingen hieronder wordt de nummering van de elementen zoals het college die heeft gebruikt gevolgd.

De probleemanalyse
In paragraaf 2.2 bespreekt het college de voorliggende financiële opgave. Naast de algemene opmerkingen hierboven vallen de volgende thema's op:
1. Het jeugdhulp dossier (p. 14; p. 19) kent tegenvallers door correcties door het rijk en door hogere uitgaven. Voor het inzicht zou een verdere analyse van de hogere uitgaven kunnen helpen om gericht bijsturingsmaatregelen te vinden. Verder is hier relevant dat het college vast een verhoogde rijksbijdrage inrekent. Ten slotte valt hier op, dat onduidelijk blijft waarom er onvoldoende budget voor jeugdhulp 18+ was, ligt dat bij het rijk of bij een interne kwestie?
Reactie: Er wordt middels data-analyse volop verder gewerkt aan nadere duiding en analyse van de ontwikkelingen in de uitgaven. Op basis van deze analyse worden de gerichte bijsturingsmaatregelen verder vormgegeven. Op dit moment kunnen we concluderen dat de duiding van de hogere uitgaven in lijn ligt met de ontwikkeling die ook in 2016 is opgetreden (zie toelichting bij quickscan jaarrekening). We zien dat van de totale uitgaven ongeveer 50 procent wordt gedaan door indicaties via de wijkteams, de overige 50 procent loopt via externe verwijzers (rechters, gecertificeerde instellingen, artsen). De kosten voor jeugdhulp 18+ zijn onder de jeugdhulp verantwoord, terwijl deze even goed als kosten WMO kunnen worden aangemerkt (ongeveer 0,7 miljoen euro). Er is geen specifiek budget voor jeugdhulp 18+, het betreft hier een interne keuze om deze kosten als jeugdhulp aan te merken.

2. WMO begeleiding (p. 14). Het college geeft hier een toelichting op allerlei afbakeningsproblematiek en rekenkwesties op nationaal niveau voor zowel WMO als jeugdhulp. Het is een indicatie van de onzekerheid rondom de budgetten, die er kennelijk nog steeds is. De vraag die hier aan de orde is, is in hoeverre het college de indruk heeft dat de vaststelling van de budgetten door het rijk volgens de huidige systematiek nu op orde is of dat er ook nu nog nieuwe afbakeningsdiscussies zouden kunnen optreden.
Reactie: Wij hebben slechts beperkt zicht op de afbakeningsdiscussies zoals deze door het Rijk worden gevoerd. Voor zover ons nu bekend zijn de mutaties als gevolg van juiste afbakening van de budgetten over de verschillende domeinen (Wmo, Wlz, ZvW) afgerond. Maar zekerheid hierover is er nog niet.

3. Op pagina 15 wordt gesproken over verlaging van het participatiebudget. Om dit in perspectief te plaatsen: dit gaat naar schatting om circa 15 volledige uitkeringen minder op jaarbasis.
.

Reactie: De factor bijstand is één van de verdeelmaatstaven bij de verdeling van het Participatiebudget. Dat Enschede een gunstiger ontwikkeling laat zien op het bijstandsvolume dan het landelijke gemiddelde heeft als gevolg een verlaging van het Participatiebudget.

4. Voor areaaluitbreiding wordt een tegenvaller van € 623k genoemd (p. 16). Afgezet tegen de meerkosten van 1 FTE voor het volkspark betekent dit ongeveer 14 extra beheerders. Is de ontwikkeling van de te beheren openbare ruimte dan zo sterk toegenomen?

Reactie: De areaaluitbreiding betreft het dagelijks onderhoud van wegen, trottoirs, lichtmasten en openbaar groen wat eerder niet in het areaal van de gemeente zat en in dit geval de afgelopen twee jaar is toegevoegd aan het gemeentelijk areaal openbare ruimte. Denk aan extra kosten voor het schoonmaken van de straat (veegkosten), schoffelen etc. Het gaat daarbij om zowel materieelbudget als inzet van fte's. Omdat dit normaal jaarlijks wordt aangevraagd in plaats van zoals nu over twee jaar is het bedrag hoger dan gebruikelijk.

5. Digitale veiligheid. Het college kiest voor een minimumvariant (p. 17) en spreekt daarbij van toenemende druk. Wat zouden de meerkosten van een iets hoger beschermingsniveau zijn en welke voordelen zou dat kunnen opleveren? Heeft het college een risicoanalyse gemaakt van de verschillende varianten bij een langduriger inzet van middelen voor digitale beveiliging?
Reactie: Wij bedoelen hier niet 'een minimum variant' in de in letterlijke zin, maar wij stellen vast dat de in gang gezette maatregelen minimaal nodig zijn om een aanvaardbaar niveau te bereiken. In de uitvoering betekent dat: In de organisatie het thema digitale veiligheid al langere tijd extra aandacht krijgt en er diverse maatregelen al genomen zijn (zowel organisatorisch als in de IT-infrastructuur). Wat nu nodig is, is een overkoepelend programmaplan digitale veiligheid waarin:
1) de aanpak rond de tactische richtlijn BIG
2) de behoefte van de accountant om meer gewaarborgd inzicht te krijgen in onze IT en
3) de koers op de benodigde certificering (ISO)
bij elkaar worden gebracht. De verwachting is dat de structurele effecten voor dit programmaplan minimaal 75k aanvullend bedragen. Op dit moment wordt een zogenaamde "gap- en impactanalyse" uitgevoerd op de actuele status van onze IT-organisatie/omgeving in relatie tot de risico's van digitale veiligheid en onze huidige beheersingsmaatregelen. Op basis van de uitkomst van deze analyse wordt duidelijk of de gevraagde 75k afdoende is en welke varianten mogelijk zijn. Er is daarmee geen risico-analyse gemaakt van de verschillende varianten, deze volgt uit de genoemde "gap- en impactanalyse".

6. Verzelfstandiging (p. 19). Het college geeft aan dat er op dit moment geen mogelijkheden voor verzelfstandigingen zijn die substantiële besparingen binnen 4 jaar opleveren. Dit roept een wat bredere vraag op: is er een analyse gemaakt van de grenzen van verzelfstandiging? Wellicht is met het op afstand plaatsen van sportbedrijf en onderhoudsbedrijf de grens van het haalbare wel bereikt
Reactie: Daar waar mogelijkheden van verzelfstandiging aan de orde zijn, zijn deze in beeld gebracht en is er een afweging gemaakt of verzelfstandiging een duidelijke meerwaarde heeft (kwaliteit en of efficiency). De genoemde twee verzelfstandigingen hebben besparingen opgeleverd die we ingezet hebben op de bijbehorende domeinen. Op dit moment is er geen zicht op andere verzelfstandigingen die binnen vier jaar kunnen leiden tot besparing. Op onderdelen zoals intergemeentelijke samenwerking van backoffices WMO/jeugdhulp is dit onderzocht, maar dit staat on hold vanwege de sterke focus op de transformatie van de zorg/jeugdhulp en de wederzijdse afhankelijkheid tussen uitvoering (wijkteams) en backoffice die nu erg groot. Dit proces moet eerst nog beter worden ingeregeld voordat het op afstand kan worden geplaatst. Daarnaast is er op dit moment een pilot met uitzendbureaus voor het toe leiden naar werk.

Intensiveringen

1 Kennispark en Duitslandproject (A) kennen budgetten tot en met 2020. Kan het college aangeven waarom deze lasten na 2020 niet meer doorlopen?
De bijdrage voor Kennispark/Novel-T tot en met 2020 is gebaseerd op het Meerjarenplan 2017-2020 van Novel_T zelf. Wij hebben als publieke founder van Novel-T in het Foundersberaad van november 2016, samen met de andere founders, een inspanningsverplichting op ons genomen om voor de jaren 2018-2020 in een sluitende begroting te voorzien. Mogelijk dat er ook na 2020 vanuit Novel-T een bijdrage van de publieke founders wordt gevraagd. Dit kunnen we nu nog niet overzien en dit komt bij de opstelling van een nieuw meerjarenplan van Novel-T aan de orde.

Reactie: Voor de Duitslandagenda is voor drie jaar, tot en met 2020, budget gereserveerd. In 2020 wordt de balans opgemaakt met een nieuwe afweging over de inzet van middelen.

2 De opbrengsten parkeerbedrijf in relatie tot bereikbaarheid (C; p. 22). Het idee om middelen uit het parkeerbedrijf voor bereikbaarheid te gebruiken staat hier niet ter discussie. Het college vermeldt dat bij meevallers, de bestaande regels voor verwerking van het resultaat gelden. Het is ook denkbaar dat er tegenvallers blijken te zijn. Wat gebeurt er dan? Ligt de storting in de reserve dan vast of wordt die lager? Het college zegt nu nog niets over uitnutting van de op te bouwen reserve en ook niet over een gewenste maximale hoogte van een dergelijke reserve. In meer algemene zin is te overwegen om reserves die uit opbrengsten worden gevoed te maximeren. U legt op die manier een grens aan wanneer u geld teruggeeft aan de burger en voorkomt daarmee dat geld voor de lange termijn wordt opgepot.
Reactie: Wij delen uw standpunt, daarom hebben wij in de programmabegroting 2017-2020 (in de bijlage 6.8 Meerjaren Prognose Parkeerbedrijf onder 'terugverdientijd aanloopverliezen') een plafond benoemd van 1.000.000 euro ter egalisatie van toekomstige mee- en tegenvallers. In 2018 wordt er op basis van de zomernota 2017 vanuit het resultaat parkeerbedrijf 100.000 euro gestort in het mobiliteitsfonds. Daarnaast wordt in 2018 de negatieve reserve parkeren afgebouwd en worden de resterende middelen gestort in een egalisatie reserve voor toekomstige mee en tegenvallers met het genoemde plafond van 1 miljoen. Bij eventuele tegenvallers wordt de storting in de genoemde egalisatiereserve verlaagd.

Er wordt gewerkt aan een nader voorstel omtrent parkeerscenario's waarin wordt ingegaan op tarievenbeleid en de inzet van beschikbare middelen.

3 Inkoop (H en K). Zowel bij versterken sociaal domein als bij inkoop algemeen wordt gesproken over extra inzet voor inkoop. In hoeverre is hier sprake van een splitsing van taken die noodzakelijk is en is er wellicht ruimte voor meer samenhang op dit dossier?
Reactie: De gevraagde intensiveringen voorzien in de totale noodzakelijke behoefte op de centrale gemeentelijke regie op contractmanagement alsmede op specialistische inkoopkennis in het sociaal domein. De intensiveringen verschillen inhoudelijk van elkaar en zijn aanvullend op elkaar om de kwaliteit van zorg vanuit de Jeugdwet en WMO te borgen. De intensivering van het sociale domein komt voort uit de noodzaak om te sturen op de keten: vaststellen beleidskaders(kwaliteit), contractmanagement, toezicht en handhaving en reikt verder dan alleen inkoop. De aanleiding en nadruk ligt daarbij op het bestrijden en ondervangen van oneigenlijk en misbruik van zorggelden. Bij de daadwerkelijke implementatie/concretisering van deze inzet vindt nadere afstemming op de samenhang plaats om de gewenste intensiveringen zo efficiënt en professioneel mogelijk in te vullen.

4 Overige intensiveringen (L, p. 25). Onder deze kop wordt een toelichting gegeven op het rentetarief voor de stadsbank. Het college geeft aan dat sociale leningen thans kostenneutraal zijn. Een rentepercentage van 7% is ten opzichte van de rente die de gemeente betaalt hoog, maar kan zeker passen bij het risicoprofiel van sociale leningen. De opslag ten opzichte van de gemeentelijke rente zorgt dan voor het betalen van verliezen op die leningen. De vraag die hierbij zou passen is of de Stadsbank periodiek het risicoprofiel van de leningen monitort en op grond daarvan zo nodig ook de rentepercentages aanpast.
Reactie: Op blz. 25 van de Zomernota gaan wij in op het effect van een renteverlaging van zeven procent. De Stadsbank hanteert momenteel een rentepercentage dat varieert van ongeveer 11 procent voor de kleinere leenbedragen en daalt stapsgewijs naar ongeveer zeven procent voor leenbedragen boven de 25.000 euro. Deze percentages zijn gerelateerd aan de tarieven van commerciële banken en zijn over meerdere jaren bezien voor de stadsbank kostenneutraal. De leningenportefeuille wordt in z'n geheel periodiek gemonitord waarbij een beoordeling plaatsvindt voor een eventuele reservering voor oninbaarheid. Dit heeft geen consequenties voor het rentepercentage.

Dekkingsmaatregelen (College scenario)
Hieronder volgen opmerkingen rondom de dekkingsmaatregelen die zijn opgenomen in het voorstel van het college voor het scenario 'Evenwichtig'. De andere dekkingsmaatregelen worden besproken in de volgende paragraaf. Een algemene opmerking hier betreft het signaal van het college (voetnoot pagina 31) dat op een aantal punten nu besluiten moeten worden genomen om het effect daarvan in 2018 te kunnen realiseren. De achtergrond hiervan is dat bezuinigingen op subsidies tijdig moeten worden aangekondigd vanuit het principe van behoorlijk bestuur.

1. Transformatie (I). Over beschermd wonen is in de quick scan bij de jaarrekening 2016 ook iets gezegd. De antwoorden van het college daarbij waren bij het schrijven van deze quick scan nog niet beschikbaar. Iets verderop in de tekst wordt gesproken van het omvormen van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen. Heeft het college hierbij rekening gehouden met de juridische risico's zoals die onder andere zijn gebleken bij de huishoudelijke hulp p. 14)?
Reactie: Wij houden daar zeker rekening mee. We gaan niet mensen "ongezien" alleen maar een algemene voorziening ter beschikking stellen. We blijven maatwerk leveren in de zin dat we met mensen in gesprek gaan over de beste oplossing voor hun situatie (wanneer ze dat willen, zelf een algemene voorziening zoeken mag ook). We zetten wel meer in op geschikte algemene en collectieve voorzieningen.
Een derde punt is hier de focus op passend onderwijs als het om jeugdhulp gaat. Op zichzelf is de denkrichting van het college niet onlogisch. De vraag is of het niet te overwegen zou zijn om ook met het reguliere onderwijs enige vorm van afspraken te maken. Wellicht zit daar ook een deel van de zorgbehoefte voor jeugdhulp.
Reactie: Wij delen deze denklijn en gaan ook met het reguliere onderwijs afspraken maken om te komen tot efficiëntere inzet van middelen, door vroegsignalering en preventie op scholen ter voorkoming van mogelijke complexe jeugdhulp. Dit zou onder meer kunnen door het vormgeven van de Onderwijs-Zorgarrangementen (pag 29.) en verdere versteviging van de samenwerking tussen gemeenten en het onderwijs.

2. Sociale werkvoorziening (II, XI, paragraaf 2.8 en p. 65). De focus bij sociale werkvoorziening is sterk op geld gericht. In de quick scan bij de jaarrekening 2016 is gevraagd naar het monitoren van de afbouw van de populatie.

Reactie: Wij monitoren de afbouw van de populatie. De populatie in elke gemeente, zo ook Enschede, wordt elk jaar kleiner. Hiervoor wordt de lokale begroting continue aangepast (lagere loonkosten, lagere subsidie, lagere omzet en lagere uitvoeringskosten). De lokale financiering van de SW door het Rijk is echter 100 procent afhankelijk van het tempo waarin de landelijke populatie afbouwt. Dat gaat momenteel minder hard dan het Rijk heeft voorzien. Het macrobudget wordt echter niet aangepast. Het beschikbare budget per medewerker neemt hierdoor fors af. Dit is een volledig autonoom effect en lokaal niet stuurbaar. Om die reden is nu een manifest opgesteld en ondertekend door bijna 300 gemeenten, waarin deze problematiek geschetst wordt en waarin om een fors reparatiebudget wordt gevraagd.

3. Kinderopvang (IV). Ook hier is een opmerking over gemaakt bij de quick scan jaarrekening 2016.
Reactie: Verwezen wordt naar quickscan jaarrekening.

4. Knelpunt desintegratie (V). Het college stelt voor om de risicoreserve voor de ontvlechting Veiligheidsregio in te zetten voor de knelpunten in de eigen bedrijfsvoering. Uit de jaarstukken van de veiligheidsregio blijkt dat er een juridisch bindende afspraak met Enschede is over vergoeding van kosten van functioneel leeftijdsontslag (FLO). De veiligheidsregio heeft hier nog een vordering op de gemeente van € 2 mln (jaarstukken veiligheidsregio, p. 59). Kan het college toelichten hoe haar voorstel zich verhoudt tot die vordering van de veiligheidsregio?
Reactie: De risicoreserve ontvlechting Veiligheidsrisico is ontstaan bij het ontvlechten van de Brandweer uit de gemeentelijke organisatie. Omdat bij (met name de grote gemeenten) desintegratie kosten ontstonden in de bedrijfsvoering, is vanuit solidariteit door de VRT een financiële bijdrage geleverd om de desintegratie te verzachten. Een deel van deze bijdrage hebben wij gereserveerd in de genoemde reserve. De afgelopen jaren hebben wij deze desintegratiekosten af kunnen bouwen en nu kunnen wij het restant van de reserve inzetten om nieuwe desintegratie-effecten (vanuit de verzelfstandigingen voor Onderhoud Enschede en Sportbedrijf) te dempen. Deze reserve heeft dus geen relatie met afspraken over de FLO vergoeding. Overigens betreft de afspraak waarnaar u verwijst in de jaarstukken van de veiligheidsregio, een vordering van de gemeente Enschede op de VRT.

5. Kasschuif (VI). De kasschuif voor investeringen ADT is toegelicht, dat is niet meer dan vertragen van investeringen. Onduidelijk blijft wat de twee andere kasschuiven nu precies inhouden, wil het college nu geld ‘lenen’ uit de reserves? Als dat zo is, roept dat de vraag op of de twee bedoelde reserves mogelijk te hoog zijn.
Reactie: De reserve kapitaallasten is voor toekomstige hogere kapitaallasten wegens uitgestelde grote vervangingen en wijziging van de afschrijvingstermijn. Een deel wordt nu ingezet als algemene dekkingsmaatregel en wordt teruggestort in 2021, zodat de kapitaallasten gedekt kunnen blijven. Dezelfde systematiek geldt voor de reserve parkeren. Een deel wordt nu ingezet en terugstorting vindt plaats in 2021 om de verwachte lasten te kunnen dekken.
Zie ook het antwoord op vraag 3.2.2.
Een kasschuif is een noodmaatregel. Deze maakt het mogelijk om tijdelijk gebruik te maken van reserveringen (bijv. voor kapitaallasten), die in latere jaren benodigd zijn. Mits de hoogte van de reserve dit in die jaren uiteraard toe laat. Een reserve mag immers niet negatief worden. Het is dus een incidentele maatregel voor een incidenteel probleem. Om aan het begrotingsevenwicht te voldoen, moeten structurele problemen immers met structurele budgetten worden opgelost.

6. Twence (XVI). Het college schat in dat er ruimte is voor dividenduitkeringen van Twence van € 1¼ mln per jaar in 2019 en 2020. Of dat lukt hangt af van de investeringsplannen en de kasgeldpositie van Twence. Een punt van aandacht is dat hoge dividenduitkeringen op grond van politieke wensen mogelijk een bedreiging voor de continuïteit van de onderneming kunnen zijn.

Reactie: Naast de genoemde afhankelijkheid van de investeringsplannen en de kasgeldpositie is de voornaamste basis voor het kunnen opnemen van een toekomstige dividenduitkering in de gemeentelijke begroting een reëel perspectief op toekomstige operationele winsten. Hier heeft tezamen met andere aandeelhouders afstemming met Twence over plaatsgevonden. Uit deze afstemming is duidelijk dat Twence als gevolg van een combinatie van verbeterde performance van zijn installaties en hogere marktprijzen voor afval, voor de komende jaren een positief resultaat verwacht en dat ook geconcretiseerd heeft in omvang. Op basis van deze verwachting en het vastgestelde dividendbeleid is er, bij ongewijzigde marktomstandigheden en het uitblijven van calamiteiten, voorzichtigheidshalve het hogere dividend slechts voor de jaren 2019 en 2020 opgenomen. Twence is dan ook tot en met 2020 al verzekerd van "vollast" in de installaties. Overigens staat de continuïteit van de onderneming los van een reële raming op toekomstige dividenden. De daadwerkelijke uitkering volgt immers pas als de feitelijke operationele winst ook is gerealiseerd. Het dividend wordt ook slechts uitbetaald als de kaspositie van Twence voldoende is.

Dekkingsmaatregelen (niet voorgesteld)

1 Korting op de wijkbudgetten (VIII). Het college geeft aan dat ervaring leert dat de wijkbudgetten de afgelopen jaren niet volledig zijn gebruikt. Onduidelijk blijft of het overgebleven geld nog beschikbaar is voor de wijken of dat het terug is gevloeid in de algemene middelen.
Reactie: Op 19 december 2016 zijn door uw raad zowel de nieuwe verordening wijkbudgetten als de nadere regels hiervoor vastgesteld. Omdat de vaststelling plaatsgevonden heeft in december 2016, kon een deel van de nadere regels niet tot uitvoering gebracht worden. Omdat het te laat was om aanvragen voor sparen en of reserveren voor 2017 in te laten dienen, is gekozen om alle niet bestede middelen van de wijken uit het jaarbudget 2016 (183.000 euro) te doteren in de reserve (zie jaarrekening pagina 194). De niet bestede middelen uit 2015 (404.000 euro) zijn vrijgevallen aan de algemene middelen. Deze dekkingsmaatregel hebben wij wel in het scenario 'Evenwichtige keuzes' opgenomen.

2 OZB (XII en XIII). Verhoging van de OZB raakt ook bedrijven. Uit het overzicht blijkt dat bedrijven meer dan de helft van de verhoging dragen. Verder is van belang dat een OZB-verhoging ook de woningcorporaties als verhuurders raakt. Een verhoging kan hun investeringsruimte beperken of wordt doorberekend aan de huurders, afhankelijk van het gevoerde huurbeleid.
Reactie: Wij delen deze analyse.

Overige opmerkingen

1 Het college benoemt de problematiek rondom bedrijventerreinen. Bij de behandeling van het MPG in de rekeningencommissie is aangegeven dat kantoren daar buiten bleven. Dat is hier ook het geval. Inhoudelijk is van belang dat het college spreekt van een versneld economisch scenario (p. 44). Als dat tegenvalt kan het overaanbod bedrijventerreinen in de regio wellicht groter worden. Terugkijken op gerealiseerde uitgiftes (p.44) kent wellicht ook een risico. Gegeven deze twee onzekerheden zou u het college kunnen vragen bij het raadsvoorstel over dit onderwerp met scenario's te komen.

Reactie: Wij delen deze analyse en komen voorafgaand aan de begroting (dus in oktober) met een plan van aanpak voor de uitwerking van diverse scenario's. Het ligt, ook om ruimtelijke redenen, voor dat hand dat er ook scenario's gemaakt worden die leiden tot onderprogrammering (dus minder dan we nu maximaal denken te kunnen afzetten). Overigens is de keuze voor een versneld scenario door alle Twentse gemeenten én de provincie onderschreven. De huidige afzetcijfers en opties passen binnen dit kader en het is bovendien zo dat de gemiddelde afzet de laatste 15 jaar overeenkomt met dit scenario. Betreffende de kantoren kunnen we melden dat het de bedoeling is, van gemeenten en provincie, om na afronding van de bedrijventerreinenprogrammering, te starten met een actuele kantorenprogrammering.

2 Op pagina 50 wordt over uitstellen van uitgaven bij het programma economie gesproken. Uitstel is nog geen afstel. Het college geeft niet aan hoe dat uitstel doorwerkt in de begroting 2018 en verder.
Reactie: De doorwerking in de begroting 2018 is op dit moment nog niet duidelijk. De exacte doorwerking daarvan maakt onderdeel uit van de programmabegroting 2018-2021, die in november in de Raad aan de orde komt en in het Uitvoeringsprogramma Enschedese Arbeidsmarktaanpak 2018.

3 Op pagina 54 komt het inkoopproces jeugdhulp aan de orde. Hier wordt een afhankelijkheid van de intergemeentelijke samenwerking benoemd. U zou het college kunnen vragen om over de voortgang van het inkoopproces jeugdhulp actief te rapporteren gelet op complexiteit en impact van dit dossier.
Reactie: Wij onderkennen het belang van frequente informatie over dit onderwerp voor de Raad. Het inkoopproces kent daarom een intensieve afstemming zowel intern in de gemeente als in het samenwerkingsverband Samen14. Zowel via nieuwsbrieven Samen14, de website van Samen14 als de gemeentelijke voortgangsbrief sociaal domein (ten behoeve van de raad) wordt gecommuniceerd. De afzonderlijke voortgangsbrief sociaal domein is nu beëindigd en verdere rapportage zal via de reguliere P&C cyclus lopen. Ook wordt de raad via randprogramma's tijdig en volledig geïnformeerd. Als er een andere informatiewens in de Raad leeft, dan zal het college daar zeker gehoor aan geven.

4 Op pagina 62 staat een opmerking over de actielijn 'Aan het werk'. Hier wordt geconstateerd dat de makkelijkste doelgroep inmiddels op weg is geholpen. De resterende doelgroepen vragen wellicht een andere aanpak met bijbehorend ander kostenniveau. Welke financiële impact dat heeft en hoe dat doorwerkt in latere jaren blijft onbenoemd.
Reactie: Deze passage heeft betrekking op de stand van zaken 2017. Dit punt heeft inderdaad impact op de latere jaren. Dat wordt op de eerste plaats zichtbaar gemaakt op blz. 18 in de regel "Nog te realiseren deel BUIG naar 0" onder ad E. Daar wordt de resterende opgave vermeld wanneer de bijstandsuitgaven binnen het BUIG-budget willen dekken: 2,4 miljoen euro in 2018 oplopend naar 2,5 miljoen euro vanaf 2019. Ten tweede komt dit aan de orde op blz. 27 in de tabel bij het onderwerp "Focus op uitstroom bijstand" en de toelichting hierbij op blz 30. Deze toelichting geeft inzicht in de aanpak en sturingsmaatregelen die gekozen worden om uiteindelijk uit te komen met het BUIG-budget.

5 Op pagina 65 wordt gesproken over vrijval ESF middelen als alternatieve dekking. De formulering hier is vrij algemeen zodat niet duidelijk is wat het college precies bedoelt. Als bedoeld wordt dat men een beroep op ESF-bekostiging wil doen, dan vergt dat bijzondere aandacht gelet op de administratieve complexiteit daarvan. Bovendien betaalt Europa in het algemeen maximaal de helft van de totale kosten.

Reactie: Het gaat hier om een goedgekeurde ESF-aanvraag en reeds uitgekeerde ESF-middelen waar in het verleden een aanvraag in regioverband voor onder ander het 1000 jongerenplan heeft plaatsgevonden. Het gaat hierbij dus niet om een nieuwe aanvraag.

6 Op dezelfde pagina 65 wordt gesproken over uitstel van plaatsingen nieuw beschut werk. Hoe werkt een dergelijk uitstel door op de kansen van betrokkenen om geplaatst te worden?
Reactie: De praktijksituatie zal hierdoor niet veel veranderen en kansen worden hierdoor niet verkleind. Op dit moment zijn er nog maar een paar kandidaten die een indicatie van het UWV hebben gekregen voor Nieuw Beschut. Zij zullen wel worden geplaatst zodra dit mogelijk is. Er wordt nu hard gewerkt aan de opzet en inrichting van een formele werkgeversorganisatie. De verwachting is dat de eerste kandidaten instromen in september of oktober. Anderen moeten zich nog aanmelden bij het UWV en een indicatie ontvangen voor Nieuw Beschut. Zij zullen naar verwachting instromen tussen oktober en december.

7 De gedetailleerde toelichtingen die daarna volgen zijn in deze quick scan buiten beschouwing gebleven om voldoende aandacht te houden voor de de kern van de taakstellingen die voorliggen.

Wij hopen dat deze reactie bijdraagt aan een adequate, inhoudelijke behandeling van de zomernota 2017 in uw raad.

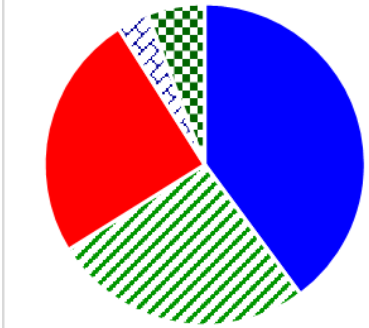
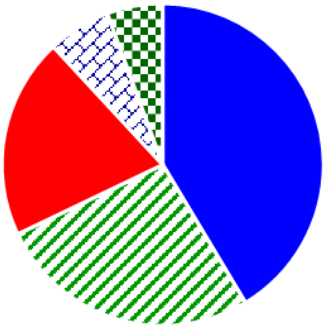
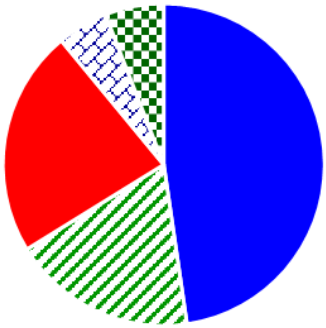
Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
loco-Secretaris, de Burgemeester,

E.A. Smit dr. G.O. van Veldhuizen

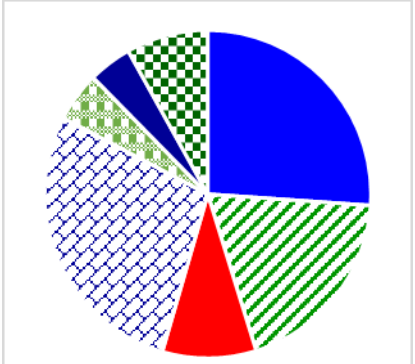
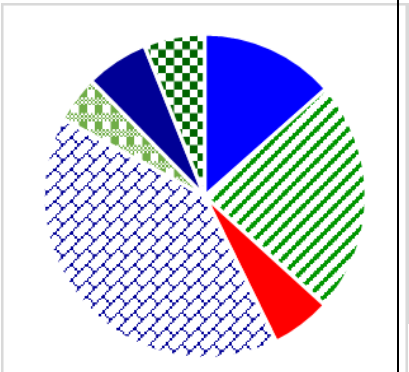
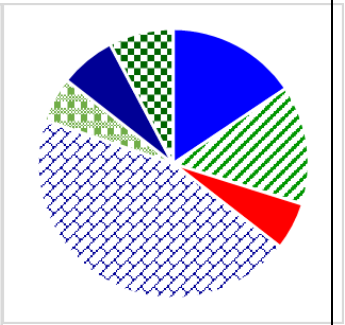
Bijlage: verschuivingen in de begroting

Figuur 1: Rekeningen Enschede, lasten

2010 Lasten	2015 Lasten	2016 Lasten
€ 729 mln	€ 850 mln	€ 757 mln
		

Legenda:				
Sociaal domein	Ruimte, Vervoer, Infra, Milieu	Overig Beleid	Financiering	Reserves

Figuur 2: Rekeningen Enschede, baten

2010 Baten	2015 Baten	2016 Baten
€ 729 mln	€ 850 mln	€ 774 mln
		

Legenda:

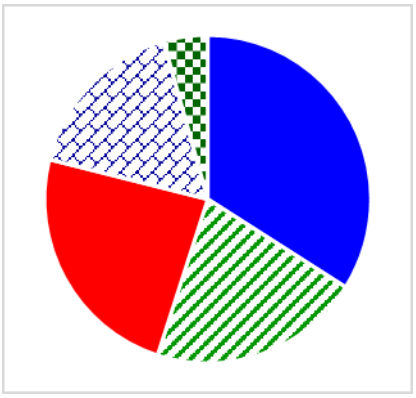
Sociaal domein	Ruimte, Vervoer, Infra, Milieu	Overig Beleid	Gemeente-fonds	OZB	Financiering Overig	Reserves

Uit de overzichten is duidelijk de verschuiving van lasten in de richting van het sociaal domein te zien. Verder is bij de baten een ontwikkeling te zien naar relatief meer afhankelijkheid van gemeentefonds. De totale baten sociaal domein plus gemeentefonds stijgen in de tijd van 54 naar 61%.
De gegevens voor Almelo en Hengelo zijn eigen bewerkingen van ruwe data van het CBS

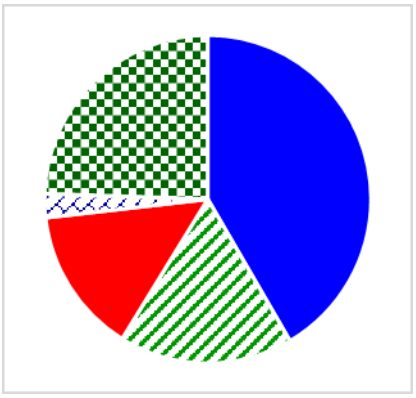
Voor Almelo zijn de volgende overzichten te maken:

Figuur 3: Rekeningen Almelo, lasten

2010 Lasten

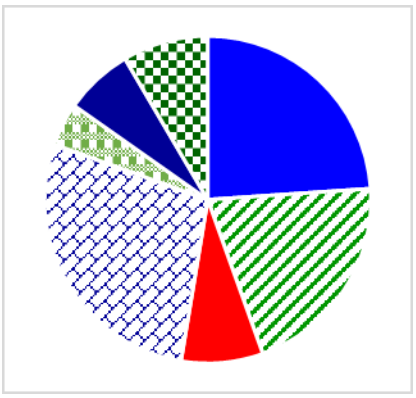

2015 Lasten

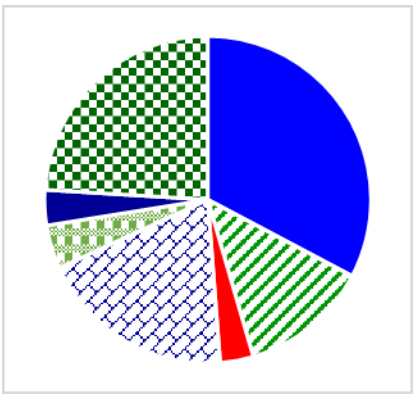

Figuur 4: Rekeningen Almelo, baten

2010 Baten

2015 Baten

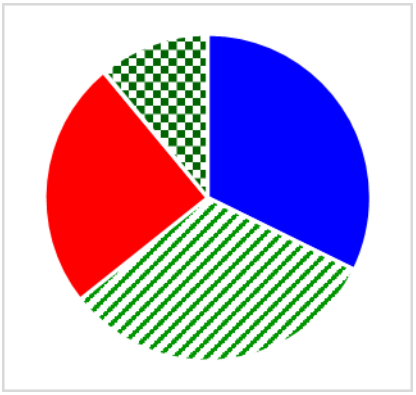

Het totaalbeeld in Almelo wordt in 2015 vertekend door mutaties in de reserves bij baten en lasten van circa 100 mln (25% van de begroting). Dit is geverifieerd in de door de gemeente gepubliceerde jaarrekening.

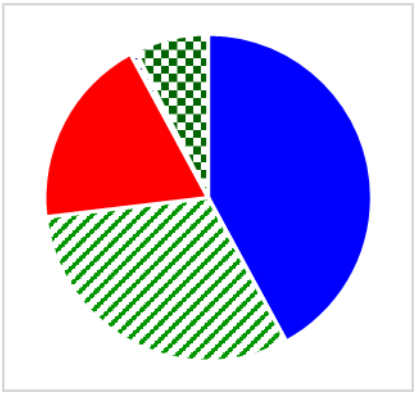
Voor Hengelo zijn de gegevens als volgt:

Figuur 5: Rekeningen Hengelo, lasten

2010 Lasten

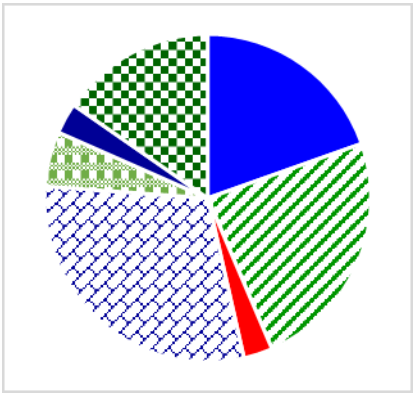

2015 Lasten

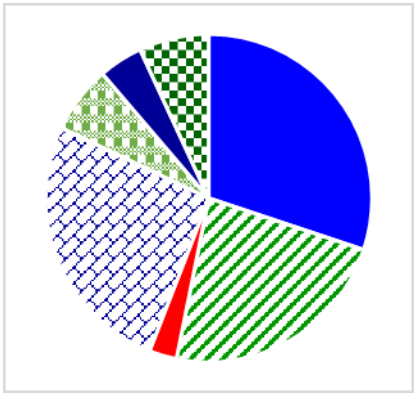

Figuur 6: Rekeningen Hengelo, baten

2010 Baten

2015 Baten

Op verzoek zijn soortgelijke overzichten voor Tilburg en Groningen beschikbaar.

ChristenUnie

Enschede

D66

Amendement E

17/7/'17 Tekkelenburg c.s.

BETREFT AMENDEMENT NR. E
INDIENER Tekkelenburg/CU VERG. 17 JUL 2017
AGENDAPUNT 6/B1 OPM.
BESLUIT Aangenomen PAR. 17/7

32 voor 6 tege

Amendement zomernota 2017: Fonds versterking bereikbaarheid

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op maandag 17 juli 2017, besprekende de Zomernota 2018-2022.

Vel (1) 2

Constaterende dat:

- In de Zomernota 2017 wordt voorgesteld om het geraamde resultaat van het Parkeerbedrijf, zoals dat in deze Zomernota is ingeschat in paragraaf 2.4, te benutten voor het opbouwen van een fonds voor de versterking van de bereikbaarheid.
- In de Zomernota 2017 wordt gesteld dat voor de zomer 2017 een eerste uitwerking en stand van zaken van de bereikbaarheidsagenda en mobiliteitsvisie naar de raad moet komen. En er eind 2017 een integrale mobiliteitsvisie aan de raad wordt voorgelegd.

2vel in totaal

Overwegende dat:

- Dit niet conform de staande regels rond de verwerking van meevallers in het gemeente brede jaarrekening resultaat is
- Er op dit moment geen heldere en concrete invulling en uitwerking wordt gegeven aan bovengenoemd fonds
- Het genoemde resultaat van het Parkeerbedrijf mede tot stand komt door het continueren van de jaarlijkse verhoging van de parkeertarieven met 10 cent per uur parkeren
- Op versterking van de bereikbaarheid, als belangrijk punt voor Enschede en de regio, met name ook volop zal worden ingezet middels de intensiveringen voor een nieuwe en ambitieuze Agenda voor Twente
- Het college te allen tijde de raad, conform haar budgetrecht, middels een voorstel kan verzoeken financiën beschikbaar te stellen voor specifieke projecten en investeringen

Besluit

beslispunt 1 van het dictum "het college op te dragen om een programmabegroting 2018-2021 op te stellen gebaseerd op het scenario 'Evenwichtige keuzes'" aan te vullen met:

- De voorgestelde dekkingsmaatregel(en) op p. 7 van de Zomernota als volgt te wijzigen, het betreft:
  De opbrengsten van het Parkeerbedrijf onder dekkingsmaatregel punt X op dit moment niet te benutten voor het opbouwen van een fonds voor de versterking van de bereikbaarheid, maar conform de staande regels rond de verwerking van meevallers in de gemeentebrede jaarrekening op te nemen en hierop de Zomernota 2017 aan te passen.

ChristenUnie Aangenomen

Enschede D66

CDA

vervolgvel Amend. (E) 17/7/17

- Bij de komende Programmabegroting, mede a.d.h.v. de onder constateringen genoemde mobiliteitsvisie en bereikbaarheidsagenda, een inhoudelijke discussie te voeren over de wenselijkheid, vorm en uitvoering van de huidige jaarlijkse verhoging van de parkeertarieven met 10 eurocent per uur.

vel 2/2 Amendement (E)

En gaat over tot de orde van de dag

ChristenUnie	D66	CDA
W. TENHEUVEN BURG.	D. HERRIJGH	A. HOG

17 JUL 2017
NR. OPM. PAR.
MOTIE/AMENDEMENT
BETREFT INDIENER AGENDAPUNT BESLUIT

D66 Enschede CDA BURGER BELANGEN ENSCHEDE ChristenUnie

VVD

Amendement C

Amendement "Wijkbudgetten ook vanaf 2018 op peil houden"

vel 1/2

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op 17 juli 2017, besprekend het raadsvoorstel Zomernota 2017

Constaterende dat:

1. de gemeenteraad sinds 2012 een bestemmingsreserve wijkbudgetten hanteert waardoor schommelingen in saldi door de jaren heen kunnen worden beheerst en geld beschikbaar blijft voor wijkbudgetten ook als er sprake is van onderbesteding
2. in de programmabegroting 2017 het plafond (meerjarig) van deze bestemmingsreserve op 658.000 euro is gesteld
3. de gemeenteraad eind vorig jaar de subsidieverordening wijkbudgetten 2017 heeft vastgesteld waarin is opgenomen de mogelijkheid voor bewonersorganisaties om met de budgetten te sparen, voorschotten aan te vragen en onderling te herverdelen
4. het college onlangs hiervoor nadere regels heeft vastgesteld
5. de gemeente Enschede in de meerjarenraming jaarlijks € 1,3 miljoen beschikbaar stelt voor wijkbudgetten om meer ruimte te geven aan inwoners om initiatieven in wijken en buurten te organiseren
6. het college in scenario 5 in de Zomernota 2017 voorstelt om € 0,3 miljoen (structureel) op de wijkbudgetten te bezuinigen

Overwegende dat:

1. de wijkraden terecht constateren dat de bezuiniging op de wijkbudgetten in deze Zomernota onevenredig groot is in vergelijking tot andere bezuinigingen
2. een deel van de wijken hun wijkbudget ieder jaar volledig spendeert, maar tegelijk een deel van de wijken dit (nog) niet lukt door onvoldoende goede initiatieven uit de wijken
3. door de voorgestelde bezuiniging juist de wijken die jaarlijks hun budget volledig spenderen geraakt worden in hun ambitie
4. tegelijk nog steeds jaarlijks een onderbesteding van de wijkbudgetten optreedt en dit ook in de komende jaren de verwachting is
5. de gemeenteraad grote waarde hecht aan initiatieven uit de stad, deze wil blijven stimuleren en onderbesteding geen reden moet zijn om onevenredig te bezuinigen op dit wijkbudget
6. de huidige bestemmingsreserve de jaarlijkse schommelingen in onttrekkingen en toevoegingen zou kunnen opvangen, en daarmee een egaliserende werking kan hebben tussen de onderbestedingen en het jaarlijkse subsidieplafond
7. door op deze manier onderbestedingen in te zetten als dekking voor volgende jaren het subsidieplafond van € 1,3 miljoen in stand gehouden kan worden (egalisatie), en hiermee niet gekort hoeft te worden op het ambitieniveau van de wijkraden
8. hierdoor enkel de versobering van € 0,3 miljoen in 2018 zou moeten vervallen om het subsidieplafond wijkbudgetten structureel op € 1,3 miljoen te houden

Besluit:
beslispunt 1 van het dictum "het college op te dragen om een programmabegroting 2018-2021 op te stellen gebaseerd op het scenario 'Evenwichtige keuzes'" aan te vullen met:
'en daarbij de voorgestelde dekkingsmaatregel(en) in de tabel op p. 7 van de Zomernota als volgt te wijzigen: VIII Versoberende maatregelen in fysiek domein en stadsdelen van 1,2 naar 0,9 (2018),

En aan de toelichting bij deze regel in de tabel toe te voegen: 'realisatie zoals in de toelichting bij het amendement vermeld';

Z.o.z.

Vel 2: Amendement (C) Vel 2/2
Aangenomen dd 17/7/2017 (Kerkwijk D66)

Toelichting

Het amendement beoogt dat de teksten, tabellen en financiële overzichten in het raadsvoorstel én in de Zomernota 2017 in overeenstemming worden gebracht met de beoogde wijziging van de versoberingsmaatregel, zodanig dat in de op te stellen ontwerpbegroting 2018-2021 het volgende wordt gerealiseerd:

1. voor het begrotingsjaar 2018 ter compensatie incidenteel € 0,3 miljoen uit de reserve flankerend beleid te onttrekken, en daarmee met deze reserve iets scherper aan de wind te gaan zeilen
2. het plafond van de bestemmingsreserve wijkbudgetten vanaf 2018 met € 0,3 miljoen te verhogen tot € 958.000 waardoor ook na 2018 jaarlijks maximaal drie ton meer beschikbaar is voor voorschotten of herverdelen met als doel om de verwachte jaarlijkse onderbestedingen te egaliseren met een structureel subsidieplafond van € 1,3 miljoen
3. conform de spelregels bestemmingsreserve wijkbudgetten aan te passen

Jasper Kerkwijk, D66

Ayfer Koç, CDA

Niels van den Berg, BBE

Wim Tekkelenburg, ChristenUnie

René Kreeft, VVD

Amendement D

BETREFT	~~MOTIE~~/AMENDEMENT	NR.	D
INDIENER	Kerkwijk D66	VERG.	17 JUL 2017
AGENDAPUNT	6/B1	OPM.	
BESLUIT	Aangenomen	PAR.	17/7

34 voor 4 tegen

Amendement **"openhouden Loesloket".**

De Gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op 17 juli 2017, besprekend het raadsvoorstel Zomernota 2017

Constaterende dat:

- Er in de zomernota wordt voorgesteld om 'Loes' opvoedondersteuning en advies, digitaal platform voor ouders met vraagbaakfunctie en lokale activiteiten te stoppen,
- Preventieve thuisondersteuning van gezinnen met lichte opvoed- en opgroeiproblematiek en zorgstructuur baat hebben bij digitale modules,

Overwegende dat:

- Deze bezuiniging mogelijk hogere kosten in de tweedelijns zorg kan veroorzaken,
- Loes een goede PR heeft gehad en gezinnen kunnen dit loket gemakkelijk vinden,
- De WMO-raad van mening is dat deze maatregel haaks staat op de richting van het beleid,
- Dit een besparing genereert van € 163.000

Besluit:

De bezuiniging op de aanvullende niet wettelijke subsidies GGD op het preventieve veld niet door te voeren voor wat betreft het Loesloket en deze kosten vanaf 2019 te dekken uit middelen 'Gezond in de stad'.

D66, CDA, CU, BBE

D66 CDA BBE CU PvdA

Amendement (F)
AANGENOMEN

17 JUL 201

34 voor
4 tegen

BETREFT	MOTIE/AMENDEMENT	NR.	VERG.	OPM.	PAR.
INDIENER	Kerkwijk				
AGENDAPUNT	6/B1				
BESLUIT	Aangenomen				

Amendement "Los eerst vastgoedprobleem Muziekkwartier op"

De ondergetekenden, gegeven het raadsvoorstel "Zomernota 2017",

Stellen het volgende amendement voor:

1. het volgende beslispunt toe te voegen aan het dictum:
   "De 75.000 euro aan kapitaallastenreeks kwaliteitsimpuls Muziekkwartier (pag. 24 Zomernota) voorlopig terug te laten vallen in de algemene middelen.".
2. De teksten, tabellen en financiële overzichten in het raadsvoorstel en in de Zomernota 2017 hiermee in overeenstemming te brengen.

Toelichting:

Er is nog geen oplossing voor het vastgoedprobleem Muziekkwartier, waaronder de huurindexatie, voorhanden, terwijl de huurindexatie na 2018 weer van start gaat. In de Zomernota staat een bedrag genoemd van 75.000 euro per jaar (voor de periode van 10 jaar) aan investeringen voor de verbouwing van het Muziekkwartier (kosten verbouwing geraamd op 1 miljoen euro). Zowel gemeenteraad als huurders hebben aangegeven een oplossing te willen voor het vastgoedprobleem Muziekkwartier, waaronder de huurindexatie, zodat de culturele instellingen duurzaam kunnen voortbestaan. De raad legt prioriteit bij een oplossing van het vastgoedprobleem Muziekkwartier ten opzichte van de investeringen in de verbouwing en wil daarom eerst het vastgoedprobleem, waaronder de huurindexatie, oplossen vóór investeringen in de verbouwing worden gedaan.

Indien dit amendement wordt aangenomen, verwacht de raad dat het college zo spoedig mogelijk vóór de programmabegroting 2018 rapporteert aan de raad over de oplossing van het vastgoedprobleem Muziekkwartier, waaronder de huurindexatie.

Jasper Kerkwijk, D66 — Wim Tekkelenburg, ChristenUnie — Niels van den Berg, BBE

Ayfer Koç, CDA — Laurens v/d Velde

BETREFT	MOTIE/AMENDEMENT	NR.	1
INDIENER	Kerkwijk/D66	VERG.	17 JUL 2017
AGENDAPUNT	6/B1	OPM.	
BESLUIT	Aangenomen	PAR.	CG 17/7

29 voor 9 tegen

MOTIE (1)

Aangenomen

Motie "Behoud ambitie Agenda voor Twente"

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op 17 juli 2017, besprekend het raadsvoorstel Zomernota 2017

Constaterende dat:

1. De raad op 3 juli 2017 in meerderheid voor het raadsvoorstel "Agenda voor Twente" heeft gestemd;
2. Daarin wordt gesteld dat in de regio Twente draagvlak is voor 7,50 Euro per inwoner, maar het college heeft voorgesteld 12,50 Euro per inwoners vrij te maken;
3. In het debat een aantal partijen voorbehoud heeft gemaakt om bedrag vast te stellen bij de integrale afweging tijdens vaststellen van de zomernota;

Overwegende dat:

1. Met het reserveren van 12,50 per inwoner de gemeente Enschede ambitie toont om de inhoudelijke agenda, waar breed draagvlak voor is, daadwerkelijk waar te maken;
2. De provincie per brief heeft laten weten aan de gemeenten in Twente dat zij een duidelijke ambitie verwachten in de Agenda voor Twente om bij te kunnen dragen aan de uitvoering daarvan en in cofinanciering;

Draagt het college op:

1. De reservering van 12,50 Euro per inwoner te laten staan in de zomernota;
2. In discussie te gaan met de Provincie om voor die gemeenten die 12,50 Euro per inwoners reserveren voor de Agenda voor Twente, de extra 5,- Euro die bovenop de breed gedragen 7,50 Euro wordt gereserveerd, te waarderen met een extra impuls in cofinanciering van concrete projecten;
3. Voor de Programmabegroting 2018 - 2021 de uitkomst van die discussie met de raad te delen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Toezegging weth. Welman:
Wordt meegenomen in uitvoerings-agenda AVT, gelijd voor programma begroting 2018

Jasper Kerkwijk, D66

VVD, René Kreeft

Ayfer Koç, CDA

Niels van den Berg, BBE

Wim Tekkelenburg, ChristenUnie

Motie "Onderzoek schaarstetheorie ook bij Werkplein en EAA"

BETREFT	MOTIE/AMENDEMENT	NR.	(2)
INGEKOMEN		VERZ.	17 JUL 2017
AGENDAPUNT	6/B1	OPM.	Gewijzigd
BESLUIT	Aangenomen	PAR.	2e termijn B 17/7

37 voor
1 tegen

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op 17 juli 2017, besprekende het raadsvoorstel "Zomernota 2017",

Constaterende dat:

1. Gemeente en Stadsbank bij schuldhulpverlening zijn overgestapt op een beleidstheorie op basis van het boek "Schaarste" en mobility mentoring waarin aangetoonde gedragseffecten en positieve stimulansen een belangrijke rol spelen;
2. De zomernota pagina 30 de volgende sturingsmaatregelen voor uitstroom bijstand voorstelt:
    a. "Daarnaast voeren we caseloads in met resultaatsafspraken over plaatsingen voor adviseurs werk en het job-ready maken door werkzoekendebegeleiders. Hierbij zal eveneens gestuurd worden op de inzet van handhaving (sollicitatie en reintegratie plichten). Stimuleren en activeren staan voorop maar drang en dwang zullen dus nadrukkelijk in worden gezet om uitstroom naar werk te realiseren";
    b. "We gaan de RAP methodiek voor het rechtmatigheidsdeel inzetten over de volledige breedte van het bestand om te beoordelen of cliënten nog terecht in de uitkering zitten en voor het juiste bedrag."
    c. "We willen een onderzoek doen naar de effecten van inkomensafhankelijke regelingen op de prikkel en motivatie om uit te stromen uit de bijstand."

Overwegende dat:

1. Het waardevol is om te kijken of genoemde schaarstetheorie ook kan worden ingevoerd bij Werkplein als onderdeel van de Enschedese Arbeidsmarktaanpak (EAA);
2. Genoemde passages uit de zomernota juist tegen de schaarstetheorie in werken.

Draagt het college op:

1. Te onderzoeken of het zinvol en effectief is genoemde schaarstetheorie ook in te voeren bij Werkplein;
2. ~~In de tussentijd geen maatregelen zoals genoemde sturingsmaatregelen uit de zomernota te nemen;~~ wijz 8/17/7
3. De uitkomsten van het onderzoek voor te leggen aan de gemeenteraad vóór de volgende programmabegroting en arbeidsmarktaanpak.

En gaat over tot de orde van de dag.

Jasper Kerkwijk, D66

J. Kort

Jelle Kort, GroenLinks
Niels van den Berg, BBE

Wim Tekkelenburg, ChristenUnie

D66 Enschede
ChristenUnie

CDA

PvdA

GROEN LINKS ENSCHEDE

MOTIE (3)

Motie "Stedelijk uitrollen buurtbemiddeling"

17 JUL 2017

BETREFT	INDIENER	AGENDAPUNT	BESLUIT
MOTIE/AMENDEMENT	Kerkwijk/D66	6/B1	Aangenomen

NR.	VERG.	OPM.	PAR.
(3)			17/3

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op 17 juli 2017, besprekend het raadsvoorstel Zomernota 2017

Constaterende dat:

1. Buurtbemiddeling werkt met de inzet van vrijwilligers die bemiddelen bij burenruzies, onder begeleiding van één coördinator
2. Gemeente Enschede sinds 2014 experimenteert met het instrument Buurtbemiddeling in Stadsdeel Oost
3. In 2017 men ook is gestart met Buurtbemiddeling in Twekkelerveld en Centrum
4. De kosten voor dit initiatief nu worden gedeeld door de woningcorporaties en Stadsdeel Oost.

38 voor
0 tegen

Overwegende dat:

1. De resultaten en ervaringen van Buurtbemiddeling erkend zeer positief zijn
2. Buurtbemiddeling in de afgelopen jaren zijn meerwaarde daarmee ruimschoots bewezen heeft
3. Het goed zou zijn om te onderzoeken hoe Buurtbemiddeling ook in de rest van Enschede ingezet kan worden
4. De (financiële) voordelen van buurtbemiddeling, naast bij de gemeente, voornamelijk landen bij partners als woningcorporaties, politie, verzekeraars en welzijnsorganisaties
5. Het daarom goed is om de kosten van Buurtbemiddeling zoveel mogelijk te delen met partners die van de baten meegenieten, mede om hen inhoudelijk aan boord te hebben

Draagt het college op:

1. Buurtbemiddeling actief te ondersteunen om haar activiteiten (gefaseerd) in heel Enschede op te starten
2. In te zetten om de kosten hiervan als gemeente met zoveel mogelijk partners te delen, en hiervoor Buurtbemiddeling te ondersteunen bij het vinden van inhoudelijke en financiële ondersteuning van partners en verwijzers.

En gaat over tot de orde van de dag.

Jasper Kerkwijk, D66

Wim Tekkelenburg, ChristenUnie

Ayfer Koç, CDA

Laurens van der Velde, PvdA

Jelle Kort, GroenLinks

J. Kort

René Kreeft, VVD

BBE

MOTIE (4)

D66 Enschede ChristenUnie

Enschede Anders

BURGER BELANGEN ENSCHEDE

17 JUL 2017

BETREFT	INDIENER	AGENDAPUNT	BESLUIT
MOTIE/AMENDEMENT	Kerkwijk/D66	6/B1	Aangenomen
NR.	VERG.	OPM.	PAR.
			17/7

Motie 'Onderzoek modern werkgeverschap Gemeente Enschede'

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op 17 juli 2017, besprekend het raadsvoorstel Zomernota 2017

Constaterende dat:

1. De Programmabegroting 2017-2020 stelt dat de interne organisatie van de Gemeente Enschede:
   a. geen goede afspiegeling is van de samenleving
   b. een gemiddelde leeftijd kent van 48,9 jaar
   c. door de hoge gemiddelde leeftijd een relatief hoog ziekteverzuim kent
2. In dezelfde Programmabegroting wordt gesteld dat de Gemeente Enschede een organisatie nodig heeft die flexibeler, wendbaarder en toekomstbestendiger is, met een grotere mobiliteit van medewerkers
3. De gemeenteraad op 8 mei 2017 in een randprogramma is bijgepraat over de 'Staat van de organisatie'

38 voor
0 tegen

Voorts constaterende dat:

1. De gemiddelde leeftijd per type dienstverband als volgt is:
   a. Vast: 49 jaar
   b. Tijdelijk: 32 jaar
   c. Inhuur: 38 jaar
2. De flexibele schil voornamelijk bestaat uit medewerkers < 35 jaar, terwijl de medewerkers > 35 jaar voornamelijk een vast dienstverband hebben
3. Een goede mobiliteit belangrijk is voor een gezonde organisatie
4. Gemeente Enschede een relatief hoge interne, maar relatief lage externe mobiliteit heeft vergeleken met andere (grote) gemeenten
5. Medewerkers bij ontslag een reïntegratiefase ingaan en in het sociaal statuut van Gemeente Enschede de reïntegratietermijn op 'oneindig' staat
6. De Gemeente Enschede een relatief ouderwetse regeling voor vaderschapsverlof kent

Overwegende dat:

1. Er een structurele scheefgroei is ontstaan in de arbeidsvoorwaarden voor jongere en oudere medewerkers
2. Interventies zoals het Generatiepact hier maar nauwelijks een corrigerende werking op hebben
3. Enschede een gemeentelijke organisatie zou moeten hebben die vooral opgave- en samenlevingsgericht werkt en het beschikbare personeel daarop aan kan passen
4. Een oneindige reïntegratietermijn een betere externe mobiliteit verhindert
5. De vaderschapsverlofregeling niet van deze tijd is
6. Een 'leven lang leren' een centrale waarde in de gehele organisatie zou moeten zijn om een toekomstgerichte en vernieuwende organisatie te zijn
7. De Gemeente Enschede een voorbeeldfunctie heeft in haar werkgeverschap, mede gezien wat wij vragen van andere organisaties waarmee wij samenwerken

Draagt het college op:

1. Te onderzoeken hoe Gemeente Enschede modern werkgeverschap beter kan inrichten, bijvoorbeeld door anders om te gaan met thema's als een leven lang leren, het aanpassen van de oneindige reïntegratietermijn (werkgarantie), het moderniseren van het vader-/ouderschapsverlof, de inzet en effectiviteit van het generatiepact en verjonging en flexibilisering van de organisatie.

Jasper Kerkwijk, D66

Margriet Visser, Enschede Anders

Wim Tekkelenburg, ChristenUnie

Niels van den Berg, BBE

René Kreeft, VVD

MOTIE (5)

Stemverkl. gr. L. / kort

BETREFT	MOTIE/AMENDEMENT	NR.	5
INDIENER	Kerkwijk / D66	VERG.	17 JUL 2017
AGENDAPUNT	6 / B 1	OPM.	
BESLUIT	Aangenomen	PAR.	

25 voor
13 tegen

D66 Enschede ChristenUnie

Partij van de Arbeid | EnschedeAnders.nl | Burger Belangen Enschede | GroenLinks

Motie Richting aan governance ontwikkelingluchthaventerrein

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op 17 juli 2017, besprekende de Zomernota 2017,

Constaterende dat:

- De gemeente Enschede en de provincie Overijssel in de aanloop naar de ontwikkeling van een grote commerciële luchthaven per december 2010 gezamenlijk de gemeenschappelijke regeling Area Development Twente (ADT) zijn ingestapt;
- De ontwikkelingen rond Technology Base Twente (TechBT) afwijken van de initiële opzet van de plannen bij het uitwerken van de 'vlekkenplannen';
- In de 'Procesnotitie april 2017' een oriëntatiefase wordt beschreven waaruit een voorstel "Kaders en eigendomsperspectieven" moet ontstaan;

Overwegende dat:

- Het van belang is dat al in de oriëntatiefase de wensen van de raad een plek krijgen, om te voorkomen dat er vertraging op zou treden als de uitkomst van de consultatiefase niet de goedkeuring van de raad krijgt;
- De huidige ontwikkelingen in het gebied zich veel minder goed lenen voor het aangaan van een gemeenschappelijke regeling;
- Een gemeenschappelijke regeling moeilijker te controleren en te sturen is, wat slecht is voor de democratische legitimiteit;
- De huidige gemeenschappelijke regeling de financiële en bureaucratische gevolgen uit het verleden met zich meedraagt;
- Deze gevolgen de ontwikkeling van TechBT in de weg zitten;
- De samenwerking tussen gemeente en provincie van zeer groot belang is voor de ontwikkeling van het gebied en TechBT in het bijzonder, maar dat dit beter kan als ieder de eigen rollen invult;

Draagt het college op:

- In het voorstel 'Kaders en eigendomsperspectieven' uit te gaan van het opheffen van de gemeenschappelijke regeling ADT;
- Dit voorstel voor behandeling van de Programmabegroting 2018 aan de raad voor te leggen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Jasper Kerkwijk, D66
Laurens van der Velde, PvdA
Niels van den Berg, BBE
Margriet Visser EnschedeAnders.nl
Jelle Kort, GroenLinks
Wim Tekkelenburg, ChristenUnie

MOTIE 7
17/7/17

BURGER BELANGEN ENSCHEDE | CDA | D66 | ChristenUnie | PvdA

EnschedeAnders.nl

BETREFT	MOTIE/AMENDEMENT	NR.	7
INDIENER	Vd Berg / BBE	VERG.	17 JUL 2017
AGENDAPUNT	6 / B1	OPM.	
BESLUIT	Aangenomen	PAR.	17/7

35 voor 3 tegen

Motie: Tussenevaluatie EAA 2016 – 2018

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op maandag 17 juli 2017, besprekende de Zomernota 2017.

Constaterende dat:

- Het uitvoeringsprogramma van de EAA 2016 – 2018 wordt uitgevoerd;
- Het programma loopt vanaf begin 2016 tot en met eind 2018;
- Het programma nu op de helft van haar uitvoeringsperiode zit;
- Er in het programma heldere doelen zijn gesteld.

Overwegende dat:

- Het nu zinvol is om een tussenevaluatie te maken van het ingezette beleid;
- Inzicht te krijgen of doelen worden behaald;
- Inzicht te krijgen of er bijsturingsmaatregelen nodig zijn.

Draagt het college op:

- Een tussenevaluatie van het uitvoeringsprogramma Enschedese Arbeidsmarktaanpak (EAA) op te stellen;
- Deze voor te leggen aan de gemeenteraad, voor de komende programmabegroting.

En gaat over tot de orde van de dag.

Burgerbelangen Enschede CDA D66 PvdA CU

MOTIE (8)
A/7

BETREFT	MOTIE/AMENDEMENT	NR.	8
INDIENER	Veltkamp/BBE	VERG.	17 JUL 2017
AGENDAPUNT	6/B1	OPM.	
BESLUIT	Aangenomen	PAR.	R 17/7

BURGER BELANGEN ENSCHEDE

VVD

CDA

D66

ChristenUnie

PVDA

35 voor
3 tegen

Motie "Maatregelen tegen illegale stort"

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op 17 juli 2017, besprekende het raadsvoorstel '*Zomernota 2017*',

Constaterende dat:

- de gemeente Enschede in 2017 is overgestapt op DIFTAR
- dit een groot succes is gebleken, gezien de verhoogde scheidingspercentages
- er tegenover deze hoge percentages afvalscheiding een grotere hoeveelheid bijplaatsingen en illegale stort staat
- burgers voor de invoering van diftar de mogelijkheid hadden om 300kg grof huishoudelijk afval zonder extra kosten (dus onderdeel van het basispakket en bekend als "*gratis stortquotum*") te storten bij de gemeentelijke afvalbrengpunten, welke met de invoering van DIFTAR is afgeschaft
- dit tot een verlaging van de afvalstoffenheffing leidt en dat dit verdisconteerd is in de vaste en variabele prijzen binnen de afvalstoffenheffing

Overwegende dat:

- het systeem van DIFTAR, gezien de bijplaatsingen en illegale stort, nog de nodige aanpassingen vraagt
- burgers geen inzicht hebben in de besparing van het afschaffen van het "*gratis stortquotum*", vanwege het feit dat de verlaging niet inzichtelijk is gemaakt en men nog steeds hetzelfde betaalt als het vorig jaar
- de perceptie is dat het "*gratis stortquotum*" is afgeschaft zonder de opbrengst terug te geven via de afvalstoffenheffing
- er mogelijk een link kan worden gelegd tussen illegale stort en het afschaffen van het gratis stortquotum
- de zichtbare verrommeling m.b.t. illegale stort en bijplaatsing op meerdere plaatsen in binnen- en buitengebied leidt tot een toenemende irritatie bij inwoners van de gemeente Enschede

Draagt op tot:

- op zeer korte termijn en met hoge urgentie een set maatregelen aan de raad voor te leggen ter terugdringing van de illegale stort en bijplaatsing in de brede zin van het woord, zowel bij de ondergrondse afvalcontainers, als ook in het buiten gebied
- deze set maatregelen, inclusief financiële gevolgen en de verwachte effectiviteit per maatregel, op zeer korte termijn, maar in ieder geval ruim voor de programmabegroting, aan te bieden aan de raad
- in deze set ten minste het herinvoeren van een stortquotum als maatregel voor te leggen
- in deze set ten minste ook mee te nemen een voorstel tot het reduceren van de tarieven van het ophalen van grof huishoudelijk afval, bijvoorbeeld door middel van instellen van vaste periodieke grofvuil-routes
- Het raadsvoorstel zo op te bouwen dat de raad per maatregel de afweging kan maken om de maatregel in te voeren.
- een evaluatie te doen na 1 jaar, waarbij de effecten op de illegale stort worden vergeleken

En gaat over tot de orde van de dag

BBE VVD CDA D66 CU PvdA

MOTIE (10) 17/7/17

BURGER BELANGEN ENSCHEDE | CDA | D66 | ChristenUnie | PvdA

EnschedeAnders.nl

BETREFT	MOTIE/~~AMENDEMENT~~	NR.	(10)
INDIENER	Vd Berg / BBE	VERG.	17 JUL 2017
AGENDAPUNT	6/B1	OPM.	
BESLUIT	Aangenomen	PAR.	(A) 17/7

34 voor 4 tegen

Motie: Behoud kerstpakketten DCW

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op maandag 17 juli 2017, besprekende de Zomernota 2017.

Constaterende dat:

- Het college in de zomernota het voorstel doet om in de jaren 2018 tot en met 2021 structureel te bezuinigen op de kerstpakketten van de medewerkers van de DCW.

Overwegende dat:

- Een kerspakket niet enkel kan worden gezien als een financiële keuze.
- Een kerstpakket een bijzondere waardering is voor de getoonde inzet van medewerkers.
- Het verstrekken hiervan onderdeel uitmaakt van goed en sociaal werkgeverschap.

Draagt het college op:

- De voorgenomen bezuinigingsmaatregel niet door te voeren en de periode tot de programmabegroting te nemen om te komen tot een alternatief dekkingsvoorstel.

En gaat over tot de orde van de dag.

Burgerbelangen Enschede

CDA A.Keo

D66

PvdA

CU

+ Stemverklaringen EA, fr.L, SP + PvdA (tegen)

BETREFT	MOTIE/AMENDEMENT	NR.	(11)
INDIENER	Koc / CDA	VERG.	17 JUL 2017
AGENDAPUNT	6 / B1	OPM.	wijz. in te dienen
BESLUIT	Aangenomen	PAR.	@ 17/7

24 voor 14 tegen
Toezegging 2e ronde

CDA Enschede

Invoegsignalering Plafondbudgets Jeugdzorg en WMO

Motie ~~Plafondbedragen inkoop jeugdzorg en WMO~~

De gemeenteraad van Enschede, op 17 juli 2017 bijeen besprekende de "Zomernota 2017",

Constaterende dat:
- Iedereen heeft recht op die zorg die hij en of zij echt nodig heeft.
- Er veel open eind regelingen in de WMO en Jeugdzorg zijn.
- De gemeente onvoldoende zicht heeft op de besteding van het begrote budget door de nota's die in de loop van het jaar (nog) binnen komen.

Overwegende dat:
- De gemeente (financieel) in control wil zijn.
- Plafondbedragen zoals andere gemeenten die hanteren bij de jeugdzorg een methodiek is die inzicht in de besteding van een budget verschaft.
- Meer inzicht in de besteding van het budget per uitvoerder het mogelijk maakt om evt. te schuiven met budgetten naar uitvoerders waar eventueel een onderbesteding plaats gaat vinden.

Draagt het college op:
- Om met de andere Twentse gemeenten te onderzoeken of het werken met budgetplafonds bij de inkoop van de jeugdzorg kan bijdragen aan het beter beheersbaar krijgen van de kosten van de jeugdzorg in Enschede, waarbij de kwaliteit van de jeugdzorg gewaarborgd blijft.
- Hierbij een termijn te hanteren die het mogelijk maakt om in de inkoopronde 2019 te werken met budgetplafonds.
- Daarover de raad te informeren.

Wijz. inchecken @ 17/7

En gaat over te orde van de dag

- Om met zorgverleners plafondbedragen af te spreken bij de jaarlijkse inkoop en de zorgverleners aan de gemeente te laten melden als 80% van het toegekende budget wordt ingezet.

CDA Aioc

BBE

DH

Toezegging wethouder Eerenberg: college neemt dit mee in verdiepende analyse naar kosten jeugdzorg, en welke maatregelen daarbij kunnen passen (zoals plafonds). Intentie van motie is nl. betere monitoring en meer grip. Dit als zomerreces gesprek met raad hierover.

@ 17/7

Aangenomen (unaniem)

38 voor 0 tegen

Motie zomernota 2017: Aanpak Laaggeletterdheid ~~en behoud Voorleesexpres~~

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op maandag 17 juli 2017, besprekende de Zomernota 2018-2022.

Constaterende dat:

- 16 % van de inwoners van Enschede niet of slechts matig kan lezen en schrijven
- lezen en schrijven alom gezien wordt als essentieel voor werken en meedoen in de moderne samenleving
- mensen veelal niet uit durven komen voor hun laaggeletterdheid
- initiatieven die laaggeletterdheid tegengaan hun eigen dynamiek kennen, zoals bijvoorbeeld de Voorleesexpres waarvan het voortbestaan in Enschede momenteel onzeker is

Opmerking wethouder Zerenberg: voorbehoud met deze dekking.

Overwegende dat:

- de raad van Enschede verwacht dat een actieve, effectieve aanpak van laaggeletterdheid zich dubbel en dwars terugbetaalt
- de aanpak van laaggeletterdheid het beste integraal kan plaatsvinden in samenhang met participatie, dus in samenwerking met wijkteams, zorgverleners, bibliotheek, onderwijs, opvoedondersteuning, Werkplein, initiatieven van bijvoorbeeld de Voorleesexpres, Power, stichting Lezen & Schrijven, etc.
- de gemeente in deze integrale aanpak een regierol kan nemen

Draagt het college op:

wijz.

- Voor de programmabegroting 2018-2022 een integraal, actief en effectief Plan van Aanpak van laaggeletterdheid op te stellen dat gericht is op participatie
- Dit Plan van Aanpak aan de raad aan te bieden inclusief:
  - Concrete uitwerking welke partijen meewerken en eventueel ondersteund worden, waarbij ook nadrukkelijk is onderzocht of en op welke wijze het initiatief Voorleesexpres (ad € 60.000) hier een effectief onderdeel van kan zijn
  - Dekking initiatieven en beschrijving van de wijze waarop de raad periodiek wordt geïnformeerd over voortgang en resultaten middels de gebruikelijke planning & control cyclus, bij voorkeur met een indicator "laaggeletterdheid" in de jaarrekening

CDA D66 BBE VVD CU PvdA

A-hoc

Aangenomen (unaniem)

BETREFT	MOTIE/~~AMENDEMENT~~	NR.	13
INDIENER	KOG / CDA	VERG.	17 JUL 2017
AGENDAPUNT	6 / B1	OPM.	
BESLUIT	Aangenomen	PAR.	R 17/7

38 voor 0 tegen

vel 1/2 (2 vel totaal)

CDA Enschede D66 Enschede

Motie: duurzame bescherming van karakteristieke panden in Enschede

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op maandag 17 juli 2017, besprekende de zomernota 2017 met kenmerk….,

Constaterende dat:

- Tijdens de raadsvergadering van 6 februari jl. GroenLinks een amendement ingediend heeft met de intentie het bestemmingsplan cultuurhistorie zoals voorgesteld zodanig te wijzigen dat panden met een (hoge) attractiewaarde zoals op de cultuurhistorische waardenkaart aangemerkt (en die vallen binnen het plangebied) ook de bescherming kunnen krijgen die de bouwaanduiding 'karakteristiek' met zich meebrengt;
- Dat dit amendement is ingetrokken door de indiener onder toezegging van de wethouder dat hij met een memo komt waarin hij een procedure schetst hoe te komen tot de gewenste bescherming van panden met een (hoge) attractiewaarde, en het voorgestelde bestemmingsplan z.s.m. van kracht te laten worden;
- De wethouder vervolgens via een memo de raad heeft laten weten dat er geen geld is voor de gewenste bescherming via het bestemmingsplan en zo'n benadering via het bestemmingsplan ook een te grote aanslag levert op de beschikbare ambtelijke capaciteit;
- Onlangs in antwoord op schriftelijke vragen van het CDA n.a.v. de door velen betreurde schilderbeurt van de voorgevel van het pand Marktstraat 6, de wethouder aangeeft dat er geen titel is voor de gemeente om in te grijpen laat staan dergelijke ingrepen te voorkomen, en dat de laatste hoop nu bij de 'excessenregeling welstand' ligt;
- De gemeenteraad dit jaar zowel het bestemmingsplan cultuurhistorie als het nieuwe welstandsbeleid heeft vastgesteld, alsmede het bestemmingsplan Binnenstad

Overwegende dat:

- Als gevolg van de stadsbrand van 1862 en de industriële ontwikkeling van Enschede sinds die tijd, monumenten in Enschede per definitie relatief jonge monumenten zijn, en met name de (karakteristieke) panden met een (hoge) attractiewaarde uit de vooroorlogse periode van steeds schaarser worden en van toenemende waarde zijn voor onze gemeenschap en derhalve beschermd moeten worden tegen onomkeerbare ingrepen;
- De gemeenteraad ondanks het feit dat de beleidskaders up-to-date zijn, nog steeds niet heeft bereikt dat panden met een (hoge) attractiewaarde op de cultuurhistorische waardenkaart, afdoende beschermd worden tegen ingrepen die de (bouwkundige) karakteristieken ingrijpend aantasten;
- Het bestemmingsplanregime volgens het college hiertoe, als het al voldoende waarborgen zou bieden, te kostbaar is en te veel ambtelijke capaciteit kost;
- Het welstandstoezicht mede door het ontbreken van de planologische ondergrond, in dergelijke gevallen lang niet altijd preventief zijn werk kan doen;
- De eerder geopperde status van gemeentelijk monument voor deze panden een niet-proportioneel middel lijkt te zijn en een veel effectiever beleid moet komen om deze panden te beschermen;
- De nieuwe omgevingswet meer mogelijkheden zal bieden als het gaat om tegengaan van sloop of juist instandhouding van de karakteristieke hoofdvormen;

MOTIE 13 vel 2/2
17/7/17 KOC/CDA

- Om die reden van het college mag worden verwacht dat het niet enkel tamboereert op alles wat niet mogelijk is, maar juist ook de mogelijkheden schetst en aan de raad voorlegt

Draagt het college op:

- Een discussienotitie aan de raad op te stellen, waarin meerdere scenario's worden uitgewerkt ten behoeve van de door de raad gewenste bescherming van bedoelde panden, zoals beschreven in het amendement van 6 februari jl, waarin ook betrokken wordt ingrepen aan panden die niet vergunningplichtig gemaakt kunnen worden (zoals schilderbeurten);
- hierbij ook aandacht te besteden aan scenario's die juist geen nadere regulering door de gemeente inhouden;
- nog dit jaar samen met de raad in de stedelijke commissie over deze scenario's een gesprek te voeren en een gezamenlijke richting te bepalen

BBE. CU
Nvld Beg

CDA
A-Koc

D66

GL
J. Kort

BETREFT	MOTIE/~~AMENDEMENT~~	NR.	14
INDIENER	KOG / CDA	VERG.	17 JUL 2017
AGENDAPUNT	6/B1	OPM.	
BESLUIT	Aangenomen	PAR.	17/7

38 voor
0 tegen

CDA Enschede

Motie behoud Jeugdlintje

Constaterende dat:

- de afgelopen drie jaar op de Internationale Dag van de Rechten van het Kind een jeugdlintje is uitgereikt aan een maatschappelijk betrokken jeugdige uit Enschede;
- de uitreiking als positief wordt ervaren door de ontvanger en het publiek;
- dat de ontvanger van het Jeugdlintje een voorbeeld is voor anderen;
- het bestaan van het Jeugdlintje aantoonbaar bijdraagt aan de jongerenparticipatie.

Overwegende dat:

- de jeugd in Enschede een speciaal moment verdient waarop een bijzonder actieve jeugdige in het zonnetje gezet worden;
- Jongeren hierdoor erkend en gewaardeerd krijgen voor wat ze voor de Enschedese samenleving doen en hiermee jongeren blijven inspireren;
- Enschede hiermee laat zien dat de stad enorm veel waard hecht aan de maatschappelijke betrokkenheid van jeugdigen.

Draagt het college van Burgemeester en wethouders op:

- Om het jeugdlintje structureel te blijven uitreiken op de Internationale Dag van het Rechten van het Kind.
- Daarvoor structureel budget van € 2000 te reserveren.

CDA
Mart van Lagen

Stenverkl.
SP+EA+nl

BETREFT	MOTIE/AMENDEMENT	NR.	16
INDIENER	KOG / CDA	VERG.	17 JUL 2017
AGENDAPUNT	C/BL	OPM.	gewijzigd 2e termijn
BESLUIT	Aangenomen	PAR.	17/7

23 voor
15 tegen

CDA Enschede

Motie Eenzaamheid volksziekte van de toekomst.

De gemeenteraad van Enschede op 17 juli 2017 bijeen besprekende de "Zomernota 2017"

Constaterende dat:

- de groep ouderen in de samenleving in de nabije toekomst in Enschede qua omvang sterk groeit.
- er in 2017 0,7 miljoen 80-plussers in Nederland zijn en in 2040 naar verwachting 2 miljoen.
- eenzaamheid bij ouderen een probleem vormt. Uit onderzoek van 75 tot 85 jarigen blijkt dat 50% van hen zich eenzaam voelt. Extreme eenzaamheid geldt voor 10 % van deze groep.
- Eenzaamheid de bloeddruk verhoogt, evenals het stressniveau en de kans op een depressie. Eenzame ouderen 14% meer kans blijken te hebben op een vroege dood dan de gemiddelde persoon.

Overwegende dat:

- de resultaten van een project in Rotterdam bij de aanpak van eenzaamheid veelbelovende resultaten laat zien; zo daalt eenzaamheid onder ouderen van 56% naar 53% en met name ernstige eenzaamheid van 75-pluss(ers) daalt van 18% naar 13%.

Draagt het college op:

- om op basis van de projectopzet in Rotterdam ~~in Enschede een proef met deze aanpak te laten uitvoeren met een groep 80-plussers die uiteindelijk niet bekend zijn bij het wijkteam~~. te onderzoeken wat de toegevoegde waarde daarvan zou kunnen zijn voor Enschede zonder dat het extra financiële middelen kost - wijz. CJ

CDA A-hoc

BBE

Aangenomen 17/7 MOTIE (17) Kreeft/VVD 17/7/'17

Motie *Opdracht aan college tot nadere uitwerking 'scenario 5' Zomernota 2017*

24 voor 14 tegen

De raad van de gemeente Enschede, in vergadering bijeen op maandag 17 juli 2017, besprekende het raadsvoorstel 'Zomernota 2017'

constaterende dat

- Enschede financiële tegenvallers kent, met name in het sociale domein
- De Raad richting dient te geven aan het college, inzake de op te stellen programma begroting 2017-2020
- in de komende periode evenwicht moet worden gevonden in maatregelen, om zowel het uitgaven-nivo te verlagen alsmede de noodzakelijke investeringen voor de stad te blijven doen

overwegende dat:

- Enschede een toenemend aantal taken moet uitvoeren met minder geld
- de stad –in zijn sociaal-economische ontwikkeling- inmiddels weer op de goede weg is
- het van cruciaal belang is dat Enschede moet kunnen blijven 'bruisen & bloeien'

spreekt uit dat:

- het voor Enschede van groot belang is om de huidige sociaal-economische structuur verder te versterken, om zo de stad en de regio toekomstbestendiger te maken
- gezien de zomernota 2017, het voorgestelde scenario 5 evenwichtige keuzes omvat, tussen investeringen in onze economische kracht, de transformatie in het sociale domein alsook het op nivo houden van een behoorlijk stedelijk voorzieningennivo

Draagt het college op:

- om 'scenario 5' zoals toegelicht in de zomernota 2017, uit te werken als basis voor de komende programmabegroting, daarbij rekening houdend met eventuele door de Raad aangedragen alternatieve dekkingen
- de Raad in positie te houden bij het sturen op de balans tussen bijsturen en bouwen, mochten er op weg naar de Programma Begroting, door Haagse richtlijnen en circulaires, financiële uitgangspunten veranderen.

En gaat over tot de orde van de dag

VVD BBE CDA CU D66 OPA

24 voor
14 tegen

BETREFT	MOTIE/~~AMENDEMENT~~	NR.	17
INDIENER	Kreeft/VVD	VERG.	17 JUL 2017
AGENDAPUNT	6/B1	OPM.	
BESLUIT	Aangenomen	PAR.	17/7

Motie ~~Verbreding A1 tot Azelo vervroegen~~

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- C

Onderwerp	Doorontwikkeling regeling groene leges		
Portefeuillehouder	Hans van Agteren agendaletter (C)		
Programma	*DF*	Aangeboden aan Raad	8 mei 2017
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1700047521

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. De regeling groene leges voor het jaar 2017 per 1 augustus in aangescherpte vorm te heropenen voor projectontwikkelaars.
2. De regeling met terugwerkende kracht vanaf 6 februari te continueren voor particulieren met toepassing van de aangescherpte normen.
3. De kosten van € 500.000 te dekken uit
    a. de vrijgevallen € 200.000 (amendement)
    b. en de resterende € 300.000 vanuit de duurzaamheidsreserve en de besluitvorming hierover te laten plaatsvinden bij de Zomernota
4. Het college opdracht te geven voor de langere termijn te onderzoeken of en hoe de proef met de groene leges (over de jaren 2016 en 2017) structureel vorm kan krijgen en daarbij voorstellen te doen voor financiële dekking

Inleiding

Eind 2016 is besloten tot een tweejarig experiment met de regeling groene leges. In de evaluatie zijn de resultaten weergegeven en is de effectiviteit van de regeling aangetoond.
Op basis van de uitkomsten van de evaluatie heeft op 20 maart jl. een discussie in de Stedelijke Commissie plaatsgevonden over invulling van het tweede jaar van het experiment.
De uitkomsten van de discussie in de Stedelijke commissie zijn op hoofdlijnen:
Alle fracties:

- zijn op basis van uitkomsten evaluatie unaniem voorstander van de regeling en willen de regeling structureel invoeren voor particulieren en projectontwikkelaars;
- stellen daarmee de gereserveerde € 200.000 beschikbaar en realiseren zich dat dit niet voldoende is voor 2017
- zien mogelijkheden voor extra dekking vanuit het duurzaamheidsbudget
- zijn het eens over aanscherping van de norm over de hele linie
- willen een knip in regeling voor 2017 en structurele regeling 2018 ev (afweging bij Zomernota)
- zijn het er over eens dat voor de toekomst naar een structurele dekking van de regeling gezocht moet worden, om af te zijn van huidige 'knipperlicht model'

Deel van de fracties:

- wil de regeling voor particulieren zo snel mogelijk weer openstellen en een overgangsregeling voor de periode vanaf stopzetting tot nieuwe openstelling
- wil nader onderzoek naar voorstel Nijhuis vergroening via OZB
- ziet mogelijkheden in extra dekking vanuit verhoging 'grijze leges'

Op basis van de uitkomsten van de evaluatie en het raadsdebat heeft de wethouder toegezegd spoedig met een voorstel over invulling van de regeling voor 2017 te komen.

Het voorstel dat het meest aansluit bij de wensen van de Raad, zou er als volgt uit kunnen zien:

Doelgroep	**Eis**	**Geschatte aantal woningen[1)]**	**Kortingspercentage/ vrijstellingsbedrag**	**Totale investering in duurzaamheid**
Particulieren (nieuw)	EPC 0	15	100% → € 6.000[2)]	€ 90.000
	EPC 0,2	55	50% → € 3.000	€ 165.000
Particulieren (overgangsregeling)	EPC 0,2	15	50% → € 3.000	€ 45.000
Projectontwikkelaars	EPC 0	160	€ 1.250	€ 200.000
Totaal				**€ 500.000**

[1)]op basis van ervaring 2016, verdeling aantal woningen particulieren over EPC 0 en EPC 0,2 op basis van globale inschatting
[2)]gemiddeld vrijstellingsbedrag 2016

Voor verdere toelichting zie bij argumenten.

Beoogd resultaat
Het voortzetten van het succes van de regeling groene leges door deze weer open te stellen voor particulieren en projectontwikkelaars.

Argumenten
1.1 en 2.1 Het succes van de regeling moet zo snel mogelijk omgezet worden in het openstellen van de regeling voor 2017
Uit de evaluatie blijkt dat voor particulieren en projectontwikkelaars de regeling het meest stimulerend werkt. Voor deze doelgroepen gelden weinig andere financiële regelingen. Voor de doelgroep projectontwikkelaars komt daar nog bij dat sprake is van de meeste duurzaamheid voor een euro. Door de regeling zo snel mogelijk te heropenen, scheppen we duidelijkheid richting de doelgroepen en behalen we resultaat voor de duurzaamheidsdoelstellingen.

1.2 en 2.2 Aanscherping en differentiëren van de norm leidt tot de juiste prikkel en een goed evenwicht tussen investering in duurzaamheid en kosten voor de overheid
Onderzoek wijst uit dat de investeringskosten voor duurzame maatregelen op dit moment zodanig zijn, dat er bij een aangescherpte norm nog steeds sprake is van een stimulerend effect op duurzaam bouwen.
Voor particulieren zou in het tweede uitvoeringsjaar daarom geëxperimenteerd kunnen worden met een gedifferentieerde norm, waarbij bij een EPC van 0,2 (was 0,3) 50 % korting geldt en bij een EPC van 0 een volledige vrijstelling wordt verkregen. Wellicht is dit een extra stimulans om energieneutraal te bouwen.
Bij projectontwikkelaars lag de norm al op een EPC van 0. De aanscherping kan hier liggen in het vervangen van het maximale vrijstellingsbedrag per project van € 50.000 naar een vast bedrag per woning. In 2016 lag het gemiddelde vrijstellingsbedrag op € 2.000 per woning. Voor 2017 stellen we de bijdrage naar beneden bij tot een bedrag van € 1.250 per woning. De inschatting is dat dit bij projectontwikkelaars nog voldoende prikkel oplevert om extra maatregelen te nemen.

2.3 Met een overgangsregeling voor particulieren is sprake van een betrouwbare overheid.
Dankzij de overgangsregeling zijn er geen aanvragers met duurzame plannen die tussen wal en schip vallen. Dit is in lijn met het veel gecommuniceerde enthousiasme voor de regeling.
3.1 Het feit dat de effectiviteit van de regeling is aangetoond maakt dat de tweede € 200.000 uit het amendement Groene Leges aangewend kan worden
Nu met de evaluatie is voldaan aan de voorwaarden uit het amendement, kan € 200.000 aangewend worden voor een nieuwe regeling groene leges.

3.2 Het feit dat de regeling bijdraagt aan de gemeentebrede duurzaamheidsdoelstelling rechtvaardigt een bijdrage uit de reserve duurzaamheid
Het duurzaamheidsbudget is bedoeld om ondersteuning te bieden aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen uit het actieplan duurzaamheid. Met de regeling groene leges wordt dit geld rechtstreeks geïnvesteerd in een duurzame, toekomstbestendige gebouwde omgeving. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld communicatie/campagnes waarvan op voorhand het effect moeilijk te voorspellen, laat staan te meten is.

4.1 Een structurele dekking van de regeling zorgt voor continuïteit in de regeling
De regeling groene leges is tot nu toe met incidenteel geld gedekt.
Nu het succes van de regeling is aangetoond, bestaat (raadsbreed) de wens om hier een structurele dekking voor te zoeken. Hierin kunnen de volgende alternatieven nader worden onderzocht:

a. vergroening van de OZB
b. verhoging van de grijze leges
c. evt. bijdrage vanuit Nieuwe Energie voor Overijssel of Energieakkoord

Nader onderzoek moet uitwijzen of hier (deel)oplossingen voor structurele financiering in gevonden kunnen worden.

Ad a
De haalbaarheid van het idee van vergroening van de onroerend zaak belasting zoals aangedragen tijdens de Stedelijke Commissie van 20 maart jl is middels een quick scan getoetst:
Op dit moment is het juridisch nog niet mogelijk de OZB te vergroenen. Hiervoor moet eerst de wetgeving (Gemeentewet en Wet waardering onroerende zaken) door het Rijk aangepast worden. Gemeenten waar recentelijk moties op dit vlak zijn aangenomen (Amsterdam, Groningen en Utrecht), sluiten zich aan bij de bestaande lobby richting het Rijk, gericht op aanpak van belemmerende rijksregelgeving.
Qua effectiviteit is duidelijk dat van een directe bijdrage aan de voorkant (legesvrijstelling) een grotere prikkel uitgaat dan van een kleine financiële tegemoetkoming achteraf via de OZB. Het is daarmee meer een (aanvullend) beloningsinstrument dan een stimuleringsinstrument.

Ad b
Een deel van de dekking kan gevonden worden in het verhogen van de leges voor vergunningen voor activiteiten die de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente niet helpen verwezenlijken. Maw die niet boven het vereiste wettelijke minimum aan duurzaamheidsdoelstellingen uitstijgen. Hier zit per vergunning echter wel een grens aan waarbij in redelijkheid de leges niet verder verhoogd kunnen worden.

Ad c
Op 1 juni vindt een gesprek plaats met de heer Nijpels van het Energieakkoord en voor de zomer zal ook een afspraak met de provincie gepland worden.

Kanttekeningen.

1.1 en 2.1 Besluitvorming bij de Zomernota leidt tot twee maanden vertraging en mogelijk definitieve beëindiging van de regeling

Voorgesteld wordt als uitgangspunt te hanteren dat de regeling pas weer opengesteld wordt als er zekerheid is of alle aanvragen die in 2017 worden ingediend ook financieel gehonoreerd kunnen worden. Hiervoor is in totaal € 500.000 nodig.
Doordat de besluitvorming over het aanwenden van de duurzaamheidsreserve (€ 300.000) bij een integrale gemeentebrede financiële afweging deel uit moet maken van de afweging bij de Zomernota, lukt het niet de regeling met ingang van 1 juni te openen, wat aanvankelijk wél de ambitie was. Wanneer besloten wordt het bedrag uit de reserve duurzaamheid aan te wenden voor de bezuinigingsopgave, kan met de reeds beschikbare € 200.000 geen regeling opgetuigd worden die langer dan een paar maanden stand houdt. In de pijplijn zitten nu aangevraagde en verleende vergunningen met een bedrag ter grootte van € 80.000, hetgeen inhoudt dat met alleen het beschikbaar stellen van de € 200.000 rond de zomervakantie de regeling weer gestopt moet worden als dan niet de € 300.000 uit de duurzaamheidsreserve vrijgegeven is. Daarom wordt voorgesteld de regeling pas per 1 augustus weer open te stellen.
Overigens kan de raad ook gebruik maken van haar bevoegdheid om voorafgaand aan de Zomernota een deel van de niet aangewende reserve duurzaamheid ter grootte van € 300.000 te besteden aan de regeling groene leges. In dat geval kan al per 1 juni worden gecommuniceerd over de openstelling van de regeling. Hiermee doen we recht aan de nadrukkelijke wens van de Raad in het debat van 20 maart 2017. Het is echter een uitdrukkelijke afweging die door de raad gemaakt moet worden, mede in het licht van de huidige financiële situatie van de gemeente.

1.2 en 2.2 Het wordt moeilijker om deel te nemen aan de regeling groene leges

De drempel om energiezuinig/duurzaam te bouwen wordt groter wanneer de criteria worden aangescherpt en/of de korting wordt verlaagd. Wellicht leidt dit tot een kleiner bereik in aantallen, maar het duurzaamheidseffect per woning is wel groter.

1.3 en 2.3 Regeling richt zich vooral op nieuwbouw en niet op de bestaande bouw

De regeling richt zich hoofdzakelijk op nieuwbouw. Dit komt omdat veel energiebesparende maatregelen in de bestaande bouw niet vergunningplichtig zijn. Voor de bestaande bouw gelden ook provinciale subsidieregelingen (zoals leningen met een verlaagd rentepercentage) waarin Enschede goed gebruik van wordt gemaakt.

1.3 en 2.3 Instrument meer financiële prikkel dan internalisering van duurzaamheidsmaatregelen

De evaluatie toont aan dat er sprake is van een succes. Of het instrument daadwerkelijk effectief is waar het gaat om de bijdrage op langere termijn, is nog niet volledig aangetoond.
Overigens past het aanscherpen van de norm en het verlagen van de korting wel binnen de beweging dat de gedragsverandering geleidelijk minder vanuit de financiële prikkel en meer vanuit intrinsieke motivatie gestalte moet krijgen.

1.4 De doelgroep bedrijven, woningcorporaties en grootschalige energieopwekking profiteren vooralsnog niet van de voordelen van de regeling groene leges

Woningcorporaties kunnen gebruik maken van andere (veelal landelijke) financiële regelingen om hun panden te verduurzamen. Het instrument groene leges heeft hier maar een beperkte meerwaarde.
Dit geldt in mindere mate ook voor bedrijven. Voor deze doelgroep zijn energiebesparende maatregelen veelal ook via de bestaande vergunning of melding af te dwingen.
In omvang en effect zijn het wel doelgroepen die het verschil kunnen maken en Enschede naar een meer duurzame stad kunnen transformeren.
Met de doelgroep grootschalige energieopwekking is in 2016 nog geen ervaring opgedaan. Voor deze doelgroep ligt het zoeken naar maatwerkoplossingen meer voor de hand, omdat we dan meer bij de specifieke behoefte aan kunnen sluiten.

3.1 De aanwending van een deel van de duurzaamheidsreserve heeft tot gevolg dat er voor andere punten uit het actieplan duurzaamheid (en andere gemeentebrede opgaven) minder middelen over blijven
Het aanwenden van een deel van de duurzaamheidsreserve heeft geen gevolgen voor de reeds voorgenomen acties in het kader van 'Enschede wekt op'. Voor eventuele nieuwe vervolgacties blijft wel minder geld over.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
Ja, de regeling wordt weer opengesteld en daarmee wordt er weer (meer) geïnvesteerd in duurzaamheid.

Kosten, opbrengsten, dekking
Het hiervoor beschreven voorstel leidt tot een bedrag van € 500.000 aan gederfde legesinkomsten.

Voor het bedrag van deze gederfde legesinkomsten kan voor aanvragen in 2017 (inclusief pijplijn) dekking gevonden worden in:
a. Het vrijgevallen bedrag van € 200.000 van het amendement groene leges.
b. Aanwending van een deel, zijnde € 300.000, van de reserve duurzaamheid.

Voor 2018 en verder de structurele dekking van de regeling onderdeel te laten zijn van de integrale afweging bij de Zomernota 2017.

Communicatie
Aanvragers die onder de overgangsregeling vallen middels een brief op de hoogte te stellen van de nieuwe voorwaarden.
Rest via persbericht en communicatie op de website

Vervolg
Bij de behandeling van de Zomernota besluitvorming over het al dan niet toekennen van € 300.000. Dan is er duidelijkheid of er voor geheel 2017 een regeling is, die dan gecommuniceerd kan worden.

Bijlagen
1. Evaluatie regeling groene leges.
2. Blauwe nota groene leges

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____
De loco-Secretaris, **de Burgemeester,**

E.A. Smit dr. G.O. van Veldhuizen

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

---

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier, **de Voorzitter**

R.M. Jongedijk dr. G.O. van Veldhuizen

Gemeente Enschede

Evaluatie regeling Groene leges

GEMEENTE ENSCHEDE
AFDELING FYSIEK: STRATEGIE EN BELEID
February 7, 2017
Opgesteld door: BMWALG, Gerdy Walgemoet

EVALUATIE REGELING GROENE LEGES

Managementsamenvatting

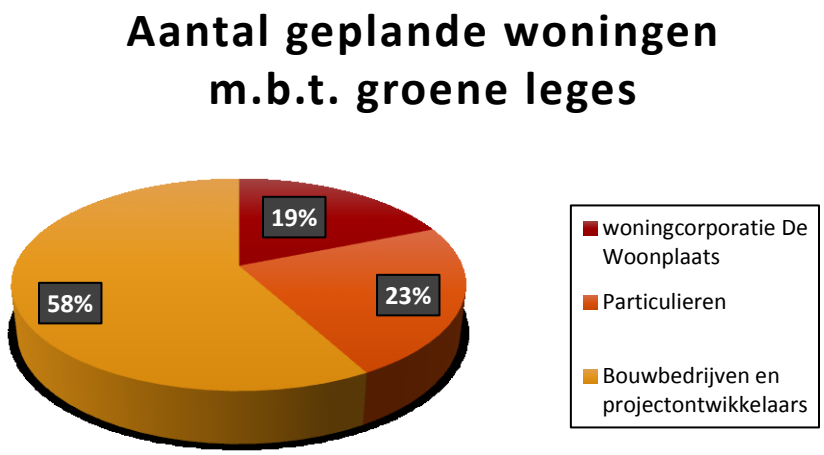
De regeling

De regeling Groene leges is een tweejarig experiment waarbij het instrument van de legesverordening wordt gebruikt om duurzaamheid te stimuleren. Ieder initiatief dat een aanmerkelijke (meer dan wettelijk verplichte) bijdrage levert aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen, komt in aanmerking voor een vrijstelling van de leges. De regeling is uniek in Nederland omdat alle doelgroepen, alle soorten vergunningen en alle typen duurzaamheidsmaatregelen er onder vallen. Vanwege het grote succes van de regeling en de financiële consequenties die dat met zich meebracht, is de regeling vanaf oktober 2016 stopgezet voor bedrijven, projectontwikkelaars en corporaties. In februari van dit jaar is om dezelfde redenen de regeling buiten werking gesteld voor particulieren.

De resultaten

De groene leges blijken een effectief instrument en een succesvolle duurzaamheidsmaatregel. In 2016 zijn 276 woningen, 7 bedrijven en 4 kleine initiatieven duurzamer gerealiseerd dan wettelijk verplicht. Ruim 40 % van de woningen heeft een EPC van nul en 20 % van de woningen is aangesloten op het warmtenet. Alleen deze woningen zorgen al voor een jaarlijkse besparing van 450 ton CO_2. Dit komt overeen met het (gas) verbruik van ruim 160 huishoudens.

Meer dan de helft van de woningen (58 %) is door projectontwikkelaars gerealiseerd. De particulieren en corporatiewoningen nemen samen de rest voor hun rekening. Het gaat dan om respectievelijk 23% en 19% van de woningen.

De effecten

De effectiviteit van de regeling verschilt per doelgroep. Voor particulieren is deze het meest duidelijk. Zowel ten opzichte van 2015 als ten opzichte van de omliggende gemeenten die geen groene leges regeling kennen, zijn er significant meer woningen gebouwd met een EPC tussen de 0 en 0,3 (minimaal 25 % beter dan de wettelijk vereiste norm uit het Bouwbesluit).

Ook voor projectontwikkelaars (in feite gebundelde particuliere aanvragen), is de effectiviteit van de regeling groot. Zij geven aan zonder de financiële ondersteuning van de legeskorting nog niet energieneutraal te kunnen bouwen. Voor hen gelden ook geen andere financiële regelingen, zoals die voor de corporaties wel gelden. Daar heeft de regeling er wel toe geleid dat zij extra duurzame maatregelen hebben getroffen als gevolg van de legeskorting, maar er gelden tal van andere regelingen die het energieneutraal bouwen nu al mogelijk maken.

Terwijl alle hiervoor genoemde doelgroepen vooral betrekking hebben op nieuwbouw, is de categorie bedrijven interessant omdat het vooral om verbouw en transformatie gaat. Dit is de categorie waar nog veel winst te behalen is. Hier zijn mooie resultaten geboekt door het gebruik en hergebruik van duurzame materialen en zijn innovatieve technieken toegepast met gebruikmaking van de regeling.

Naast de directe effecten, heeft Enschede landelijk een voortrekkersrol vervuld. We hebben veel aandacht van de VNG gekregen en zo'n dertig gemeenten uit het hele land hebben interesse getoond in onze regeling. Diverse andere gemeenten, waaronder de vier grote gemeenten, zijn inmiddels zelf ook bezig met de invoering van een soortgelijke regeling.

Een ander indirect effect heeft betrekking op de investering die met de duurzame maatregelen is gemoeid. Uit de evaluatie blijkt dat het bedrag dat is geïnvesteerd in duurzame maatregelen, vaak groter is dan het bedrag dat aan vrijstelling is ontvangen. Op deze manier is bijna € 900.000 terecht gekomen bij veelal lokale bouw-, isolatie- en installatiebedrijven.

De gederfde inkomsten/gemeentebrede investering in duurzaamheid

In het eerste uitvoeringsjaar is sprake van een bedrag van ca. € 870.000 aan gederfde inkomsten. Het grootste deel van het bedrag is aan vrijstellingen naar particulieren (€ 315.000) en projectontwikkelaars (€ 330.000) gegaan. Het gemiddelde vrijstellingsbedrag bedroeg respectievelijk zo'n € 6.000 en € 2.000 per woning.

De Woonplaats is goed voor een bedrag van € 100.000 (gemiddeld bedrag per woning € 2.000) en de bedrijven hebben voor een bedrag van € 125.000 op de regeling gelegd.

De belangrijkste aanbevelingen uit de evaluatie

1. Handhaaf de regeling voor de particulieren, pas het criterium aan door de “lat hoger te leggen” en differentieer in de korting.
2. Handhaaf de uitsluiting van de corporaties.
3. Laat bedrijven en projectontwikkelaars weer toe tot de regeling
4. Vervang bij gebundelde aanvragen de maximale vrijstelling voor een vast bedrag per woning.
5. Richt de communicatie niet alleen op de direct belanghebbenden, maar ook op architecten, aannemers, bouwbedrijven etc, zodat men zo vroeg mogelijk in het proces rekening kan houden met een korting. Vergroot tegelijkertijd de olievlekwerking door deelnemers om een wederdienst te vragen in de rol van ambassadeur.
6. Voor de doelgroep projectontwikkelaars (grootschalige energieopwekking) zijn in evaluatie geen aanbevelingen opgenomen. Er zijn in 2016 geen aanvragen ingediend, dus er is ook nog geen ervaring mee opgedaan. Voor deze doelgroep is nader onderzoek nodig.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting 1
Inleiding 5
Leeswijzer 5
Gegevensanalyse: Statistische effecten 6
Welke groepen hebben in welke mate gebruik gemaakt van de vrijstelling? 6
Afwijkingsverzoek t.b.v. het wijzigen van het bestemmingsplan 7
Direct effect 8
Wat is de bijdrage aan onze duurzaamheidsdoelstellingen? 10
Hoeveel is er geïnvesteerd? 12
Gebruik van het toegewezen budget 12
Financiële eindstand per 31 December 2016. 12
Welk groepen leggen het grootste beslag op de regeling? 12
Is er handig/oneigenlijk gebruik gemaakt van de regeling? 13
Meerdere vergunningaanvragen De Woonplaats 13
Controle op de realisatie (handhaving) 14
Wat heeft het ons door de landelijke bekendheid gebracht? C.q. is er een indirect effect? 14
Resultaten Kwalitatief onderzoek onder doelgroep 15
Is er sprake van een echte prikkel of worden plannen ook zonder onze Groene leges wel gerealiseerd? 15
Is de regeling een extra stimulans naast de andere regelingen die er zijn? 16
Wat is het effect van de keuze om de criteria aan de voorkant open te laten? 17
Is er voldoende en op de juiste manier gecommuniceerd over de Groene leges? 17
Adviezen voor de doorontwikkeling 18
Bijlagen 22
Onderzoeksmethode 22
Onderzoeksvragen 22
Methode 23
Coderingsproces 24
Communicatie-uitingen 26
Belangstelling/contacten met andere gemeenten 27
Lijst met personen en organisaties waaruit informatie is gewonnen. 29
Resultaten onderzoek ERIK Bouwplancoördinatie 30

Inleiding

De gemeente heeft in het actieplan duurzaamheid aangegeven dat de Enschedese aanpak wordt gekenmerkt door het stimuleren van energiebesparing en het stimuleren en faciliteren van decentrale opwekking van duurzame energie. De gemeente ziet het daarom als haar taak om een faciliterende rol aan te nemen ten opzichte van groepen die met een duurzaam initiatief komen. In deze gedachte is de regeling Groene leges ontwikkeld. Op 11 november 2015 kwam de gemeenteraad tot overeenstemming over de nieuwe regeling. Deze regeling is opgesteld vanuit de wens in het coalitieakkoord om het gemeentelijk instrumentarium beter te benutten om duurzaamheid te stimuleren. Hoewel het effect op voorhand moeilijk in te schatten was, is ervoor gekozen tot een regeling te komen die landelijk uniek zou zijn.

De regeling houdt het volgende in: Als het project een belangrijke bijdrage levert aan de verduurzaming van de gemeente Enschede, dan worden de leges die normaal toepassing zijn, niet in rekening gebracht. De regeling beoogt hiermee mensen aan te zetten om na te denken over het maken van duurzamere keuzes bij het realiseren van hun plannen. Om maximaal effect te hebben, is de regeling gericht op alle doelgroepen en alle soorten duurzaamheidsmaatregelen en alle vergunningen (vergunningaanvragen voor bouw, verbouw, energieopwekking, een evenement of andere activiteit). Daarnaast is de regeling ook van toepassing op eventuele bestemmingsplanwijzigingen die hierop betrekking hebben. De maximale korting is destijds vastgesteld op € 50.000.

De regeling Groene leges is opgezet als een meerjarige pilot en daarom is ook afgesproken dat de regeling, na afloop van het eerste jaar, geëvalueerd dient te worden. Deze informatie stelt de gemeente in staat om de regeling waar nodig aan te passen.

Leeswijzer

In dit rapport wordt over de resultaten van de evaluatie van de regeling Groene leges gerapporteerd. De leeswijzer is als volgt: In hoofdstuk 1 worden de resultaten van het statistische deel toegelicht. Op basis van monitoringsgegevens wordt inzicht gegeven in een breed scala aan belangrijke statistieken. Er wordt ingegaan op de concrete resultaten die er zijn geboekt, welke kosten hieraan verbonden zijn en andere relevante zaken.

Vervolgens worden in hoofdstuk 2 de resultaten van het kwalitatieve onderzoek besproken. Dit hoofdstuk borduurt verder op de uitkomsten van het eerste hoofdstuk, met vragen als: Wat is het effect op de gebruikers van de regeling? Worden mensen daadwerkelijk duurzaam gestimuleerd door deze regeling? Hoe is de communicatie binnen de organisatie verlopen en hoe is dit naar buiten toe gebracht?

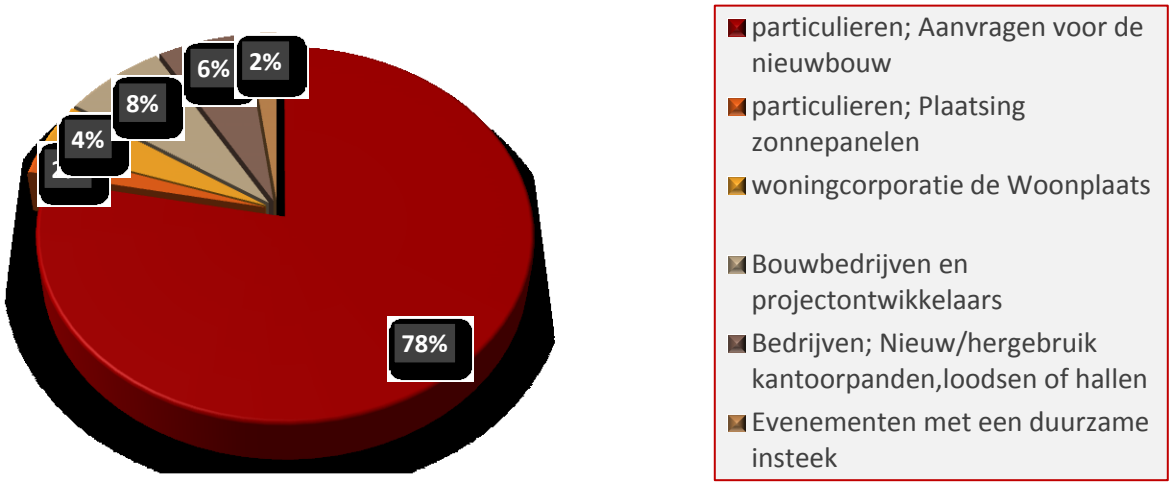
Op basis van de informatie uit de voorgaande hoofdstukken, worden in hoofdstuk 3 aanbevelingen uiteen gezet. In de bijlage vindt u diverse aanvullende stukken zoals de onderzoeksmethode, onderzoeksvragen, projectenlijst, communicatie-uitingen, belangrijke contacten met andere gemeenten, etc.

Gegevensanalyse: Statistische effecten

Welke groepen hebben in welke mate gebruik gemaakt van de vrijstelling?

Ongeveer 2/3 van alle personen die een vergunning aanvraagt voor de nieuwbouw van één of meer woningen, maakt gebruik van de regeling Groene leges. Sinds het invoeren van de regeling zijn er 96 aanvragen binnengekomen, welke ondertussen gehonoreerd zijn of waarbij dit in de nabije toekomst zal gebeuren. Deze 96 vergunningaanvragen zijn onder te delen in de volgende groepen:

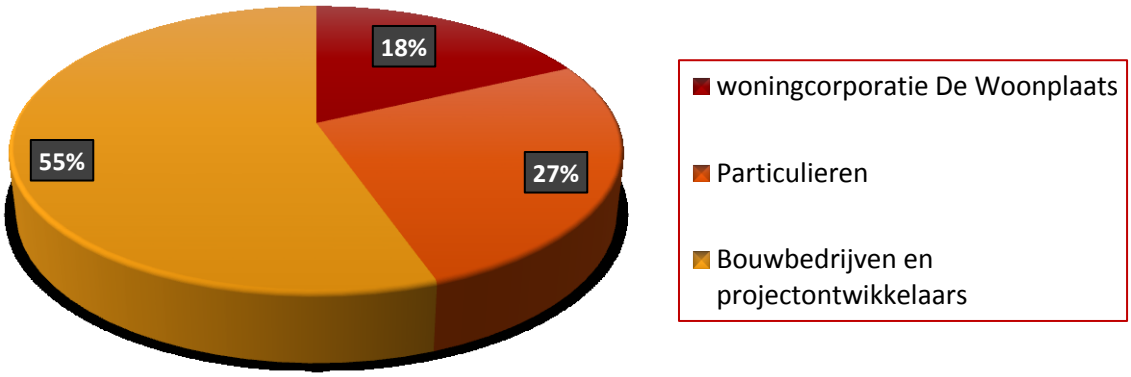
FREQUENTIE GEBRUIK VAN REGELING

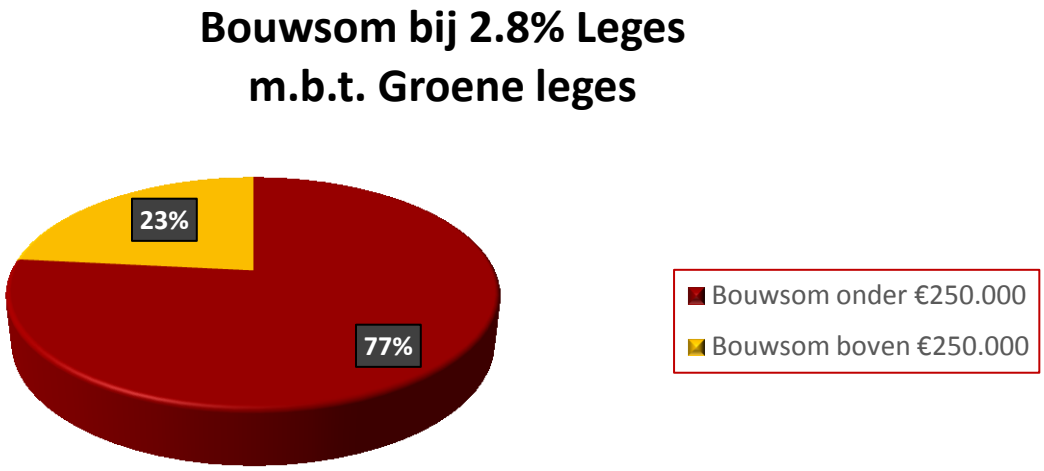
In deze cirkeldiagram is de verhouding tussen de nieuwbouw van particuliere woningen en de rest goed zichtbaar. De particuliere aanvragen voor nieuwbouw zijn goed voor zo'n driekwart van al het gebruik van de regeling. Daarnaast nemen woningcorporatie de Woonplaats en de bouwbedrijven en projectontwikkelaars een groot aandeel van de aanvragen voor hun rekening. We kunnen duidelijk stellen dat de regeling het meest gebruikt is voor de realisatie van nieuwe woningen.

Als we kijken naar de woningen die gerealiseerd gaan worden met gebruik van de regeling, zien we dat bouwbedrijven en projectontwikkelaars met 160 woningen voor 55% van de panden verantwoordelijk zijn. Woningcorporatie De Woonplaats is met 52 woningen voor zo'n 18% van de woningen verantwoordelijk en

Aantal geplande woningen m.b.t. groene leges

de particuliere aanvragen zijn goed voor 77 woningen, dat is 27%.

Als we kijken naar de bouwsom van particuliere aanvragen m.b.t gebruik van de Groene leges, dan blijkt dat slechts 23% van de particuliere aanvragen een bouwsom omvat van meer dan €250.000. Hiermee tonen wij aan dat de regeling dus niet enkel een voordeel heeft gegeven aan de personen die een luxe woning wilden realiseren.

Afwijkingsverzoek t.b.v. het wijzigen van het bestemmingsplan

Zoals eerder genoemd, geldt de regeling ook voor eventuele bestemmingsplanwijziging die betrekking hebben op de plannen die in aanmerking komen voor de Groene leges. In het eerste jaar is dit eenmaal voorgekomen; een particulier die zonnepanelen in een veldopstelling op zijn erf wilde neerzetten. Hiervoor was het opstellen van een afwijkingsverzoek nodig om tot een bestemmingsplanwijziging te komen.

Direct effect

Op basis van de conclusie dat de regeling het meest gebruikt is om nieuwbouw te realiseren, wordt er gekeken of de regeling op dit gebied een duidelijk direct effect heeft. Hiervoor vergelijken wij de hoeveelheid aanvragen die zich richten op de wettelijk verplichte minimum EPC-norm (zoals dat is opgenomen in het bouwbesluit) en de aanvragen die aantoonbaar lager uitvallen. Deze informatie halen wij op uit Enschede en de omringende gemeenten van regio Twente, uit de periode vóór en na het invoeren van de regeling Groene leges.

EPC: Energie Prestatie Coëfficiënt

Het Bouwbesluit stelt eisen aan energiezuinigheid van nieuwe woningen en utiliteitsgebouwen. De maat voor energiezuinigheid heet Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC). (rvo.nl, 2016)

•Hierbij geldt: Een lagere EPC waarde is energiezuiniger en dus beter.

De energieprestatie-coëfficiënt is een onderdeel van de energieprestatie-normering (EPN). De EPC is een "theoretisch berekend energieverbruik van een gebouw aan de hand van een genormeerde berekening, waarbij o.m. rekening wordt gehouden met de energiebron en het energieverbruik voor verwarming, ventilatie, koeling, bevochtiging, ventilatoren, pompen, warm tapwater, verlichting bij een bepaald gebruikersgedrag. (Vree, 2016)

De gemeenten Hof van Twente, Hellendoorn, Wierden, Losser, Borne, Rijssen-Holten, Oldenzaal, Hengelo en Almelo zijn gevraagd om gegevens aan te leveren op basis van de vraag: ”Hoe verhouden de aanvragen waarbij gericht wordt op de wettelijk verplichte norm(EPC=0.4) zich tot aanvragen die bewust duurzamer zijn dan hetgeen wettelijk verplicht is?(EPC lager dan 0,4)”

Niet elke gemeente was in staat was om exacte gegevens aan te leveren, daarom gaan wij uit van de best mogelijke schatting. Dit komt omdat het in veel van de gemeenten nog ontbreekt aan beleid om woningen onder het Bouwbesluit te stimuleren. Daarnaast houden lang niet alle gemeenten hierover gegevens bij, omdat dit tot op heden weinig tot niet voorkomt.

Uit de aangeleverde gegevens kunnen wij – indicatief - een aantal zaken opmaken:

Uit de aangeleverde gegevens blijkt dat in de meeste gemeenten hoofdzakelijk gebouwd wordt volgens de wettelijk vereiste EPC norm uit het Bouwbesluit. In de gemeenten Rijssen-Holten, Oldenzaal en Wierden zijn dit jaar geen vergunningen aangevraagd voor plannen die bewust onder deze norm zijn opgesteld. In Hof van Twente, Losser, Hellendoorn en Borne schatten zij dat zo’n 5% van de woningen duurzamer gebouwd wordt dan de wettelijke norm. Gemeente Almelo schat in dat maximaal 10% van de vergunningaanvragen duurzamer is dan de wettelijke normen.

In Hengelo zijn 28% van de nieuwbouwwoningen qua EPC aanzienlijk lager dan het bouwbesluit. Hierbij moet wel de kanttekening worden gemaakt dat slechts 2 woningen hiervan door particulieren zijn gerealiseerd en de overige 26 woningen voor de rekening komt van projectontwikkelaar Volker Wessels. Deze projectontwikkelaar past hierbij het nieuwe Morgen Wonen[1] concept toe. Het gaat hierbij om +-12% van de vergunningaanvragen die aanzienlijk duurzamer gerealiseerd worden.

Het gemiddelde percentage van de woningen dat duidelijk duurzamer opgesteld is, zal voor de hele regio Twente niet hoger liggen dan 5 tot 10%. Waarbij 10% al een hoge schatting is.

Voordat de regeling Groene leges in Enschede ingevoerd is, werden de meeste woningen met EPC waarden tussen de 0.35 en 0.4 gerealiseerd. Minder dan 5% van de woningen werd duurzamer gebouwd dan de wettelijke norm uit het Bouwbesluit. Dit is onze uitgangssituatie.

Uit de vergunningaanvragen die sinds de invoering van de regeling zijn binnengekomen, kunnen wij opmaken dat 60% van de bouwplannen in Enschede beduidend duurzamer is ingestoken dan wettelijk vereist is. Dit is zo'n 50% meer aanvragen die bewust onder de verplichte EPC worden gerealiseerd dan in het jaar 2015. Hiermee steken wij met kop en schouders uit boven de andere gemeenten in de regio Twente!

[1] Morgen Wonen is een initiatief van VolkerWessels; "Morgen Wonen is assembleren op een industrieel platform, in een supersnelle bouwtijd. De woning wordt geassembleerd met hoogwaardige plug and play bouwdelen. Het resultaat is een duurzame woning van hoge kwaliteit. Onderhoudsarm. Energienota nul."

Wat is de bijdrage aan onze duurzaamheidsdoelstellingen?

Er is voor gekozen om in de criteria waaraan voldaan moet worden te richten op alle doelgroepen en alle soorten duurzaamheidsmaatregelen en alle vergunningen. Het gevolg hiervan is dat aanvragen op verschillende manieren getoetst zijn en dat de bijdrage aan onze duurzaamheidsdoelstellingen niet eenduidig te benoemen is. Bij gebruik van de regeling moest in ieder geval aan één van de onderstaande voorwaarden worden voldaan:

Plaatsing van zonnepanelen. Omschrijf het aantal en de opbrengst bij Toelichting.
Energieneutraal bouwen. De EPC is minimaal 25% lager dan de norm uit het Bouwbesluit van 2012. Aangeven bij Toelichting?
Toepassing van duurzame bouwmaterialen (biobased, cradle to cradle, recyclebaar)
Plaatsing van windturbines. Omschrijf het aantal en de opbrengst bij Toelichting.
Groene daken met een bergingscapaciteit van 40 liter per $m^{2,}$ waarbij de bergende voorziening na 48 uur weer volledig beschikbaar is
Warmtenetaansluiting of aansluiting op andere vormen van duurzame energieopwekking (bijv. biomassa).
Evenementen die voldoen aan de criteria volgens de Checklist Duurzame Evenementen.
(Kleinschalige) landschapsinitiatieven die een positieve effect hebben op de klimaatverandering en/of het aantal soorten dieren of planten (biodiversiteit). Omschrijf de maatregelen bij Toelichting.
Een ander duurzame initiatief. Omschrijf uw initiatief bij Toelichting.

Eén van deze criteria is voldoen aan een EPC reductie t.o.v. het Bouwbesluit. De hoogte van deze EPC wordt geïndiceerd bij het opstellen van een bouwplan en daardoor is de gemeente in staat om te beoordelen over de verlening van de legeskorting. Vrijwel alle aanvragers hebben gekozen voor, en voldaan aan dit criterium. De energieprestatie coëfficiënten van deze woningen zijn gemonitord gedurende het eerste jaar. Dit stelt ons in staat om de energiebesparingen die gerealiseerd worden uit te drukken in cijfers.

In 2016 zijn er beduidend meer duurzame aanvragen binnengekomen dan in het voorgaande jaar 2015. Van alle 276 woningen die uiteindelijk gerealiseerd gaan worden met gebruik van de regeling, zullen er 114 woningen op EPC=0 worden gebouwd. Deze worden zo goed als allemaal binnen het project Groenplaats Boswinkel gerealiseerd. Daarnaast zullen er 177 woningen gerealiseerd worden met een EPC norm tussen de 0.3 en 0. Zoals u hieronder kunt zien, wordt een groot deel van de woningen in Enschede hiermee dus energiezuiniger gebouwd dan de wettelijk verplichte EPC norm van 0,4.

Warmtenet

In afwijking hiervan is er door vastgoedontwikkelaar Plegt Vos Oost voor gekozen om naast het reduceren van de EPC ook een aansluiting op het warmtenet/stadsverwarming te realiseren. Ontwikkelaar Droste voldoet doordat zijn woningen aangesloten worden op het warmtenet. In allebei de gevallen wordt gericht op een EPC tussen de 0 en 0,3.

En wat is dan de daadwerkelijke bijdrage aan onze klimaatdoelstellingen om CO_2 te besparen?

Aangezien er met EPC normen gerekend wordt, is het lastig om de vertaalslag te maken richting de uitstoot van CO_2. Een EPC geeft enkel inzicht over het geschatte eindenergieverbruik voor verwarming, koeling, ventilatie en warm tapwater. Deze rekenmethode is niet geschikt om het werkelijke verbruik van de bewoners nauwkeurig te berekenen. Dit omdat de levensstijl van de bewoners en de apparaten die gebruikt worden er voor kunnen zorgen dat het verbruik sterk verschilt van hetgeen berekend is. Daarnaast laat een EPC een aantal andere zaken buiten beschouwing die wel relevant zijn om de daadwerkelijke uitstoot te berekenen, zoals de methode van energieopwekking en distributie.

Door gebruik te maken van uiteenlopende informatie (een gemiddelde referentie woning op energie prestatiecoëfficiënten van 0.4, 0.2,nul-op-de-meter-woningen, stadsverwarmingsnetten in Nederland en de meest gebruikte duurzaamheid maatregelen) kunnen wij een grove inschatting maken van de hoeveelheid CO_2 die bespaard wordt:

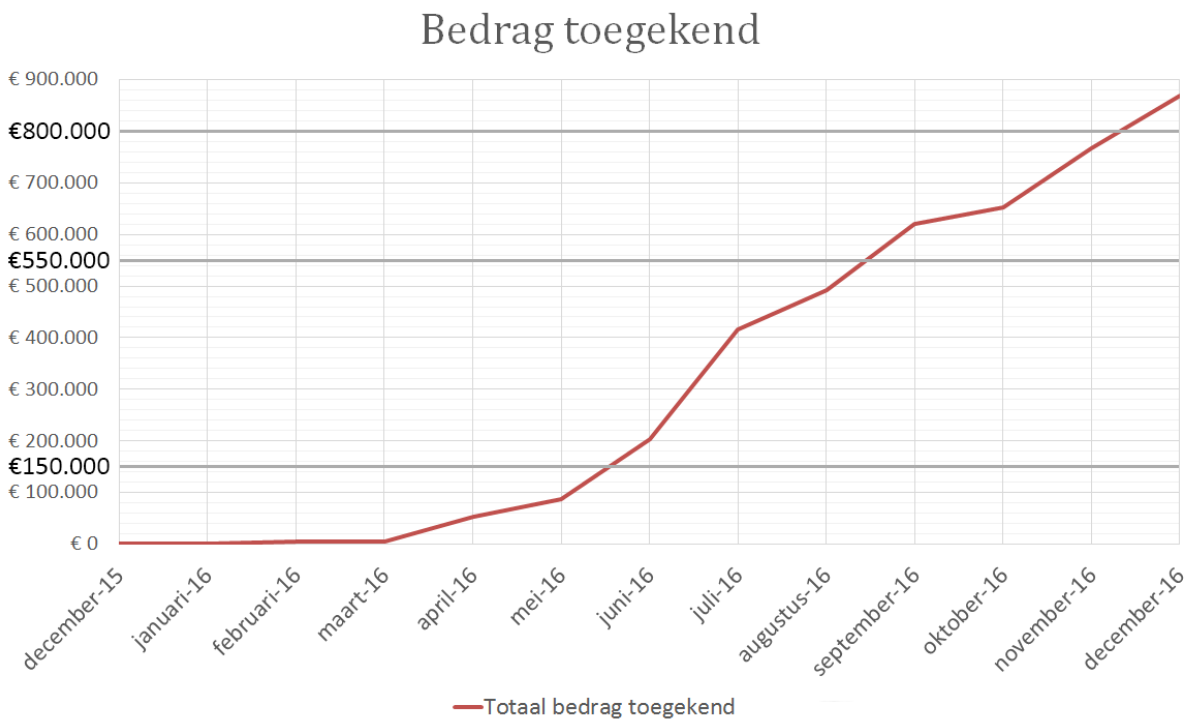
De regeling Groene leges heeft er binnen de woningbouw (groepen particulieren, coöperatief en bouwbedrijven/projectontwikkelaars tezamen) voor gezorgd dat er op jaarbasis zo'n 450 ton CO_2 uit de atmosfeer gehouden wordt t.o.v. wanneer deze op het wettelijke vereiste zouden worden gerealiseerd.

Helaas is het praktisch niet mogelijk om met de beperkte middelen eenzelfde inschatting te maken voor de besparing die door de bedrijven gerealiseerd wordt omdat er geen referentiemateriaal voor deze groep te krijgen is en omdat dit soort informatie niet beschikbaar is in hun eerste bouwplannen.

Hoeveel is er geïnvesteerd?

Om inzicht te geven in de kosten van de regeling laten wij eerst zien hoe het toegekende budget gebruikt is gedurende de looptijd van de regeling. Dit laat zich het beste weergeven in de volgende grafiek.

Gebruik van het toegewezen budget

Financiële eindstand per 31 December 2016.

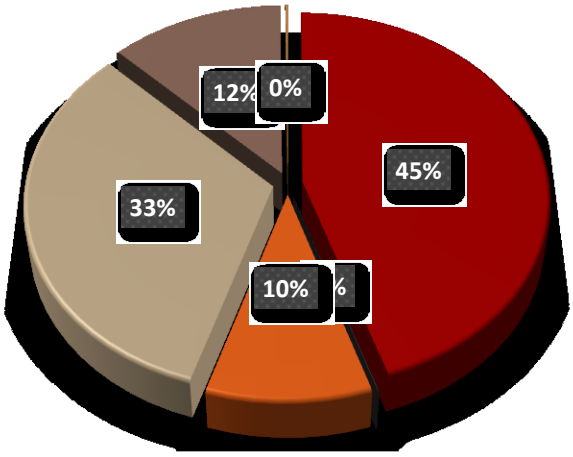
In 2016 is er voor een bedrag van €870.000 aan vrijstellingen verleend en daarmee geïnvesteerd in de gemeentebrede duurzaamheidsdoelstelling.

Welk groepen leggen het grootste beslag op de regeling?

De monitoring is vorm gegeven door bij te houden hoeveel aanvragen er ingediend zijn, hoeveel aanvragen toegekend zijn en wat het totaal bedrag aan gederfde legesinkomsten is.

Op basis van deze informatie blijkt dat de particulieren 45% voor hun rekening nemen. De projectontwikkelaars en bouwbedrijven zijn goed voor 33% van de gederfde leges. Woningcorporatie De Woonplaats claimde 10% van het budget. De bedrijven legden daarna voor 12% beslag op de gemiste inkomsten. De evenementen die gebruik hebben gemaakt van de regeling en de particulieren die een vergunning aanvroegen voor de plaatsing van zonnepanelen leggen slechts een klein beslag op de regeling.

Bij het kennisnemen van deze bedragen en de onderlinge verhouding, moet er rekening gehouden worden met het feit dat de regeling sinds begin oktober alleen nog maar voor particulieren geldt.

Is er handig/oneigenlijk gebruik gemaakt van de regeling?

Meerdere vergunningaanvragen De Woonplaats

Uit de vergunningen die verleend zijn en de daar bijhorende verzoeken om gebruik te kunnen maken van de regeling, blijkt dat woningcorporatie De Woonplaats 6 maal gebruik heeft gemaakt van de regeling voor wat in feite 1 project lijkt te zijn; Groenplaats Boswinkel Oost. De oorzaak die hieraan ten grondslag ligt is achterhaald bij De Woonplaats:

De Woonplaats heeft 3 verschillende bouwbedrijven in dienst genomen om te zorgen voor diversiteit in de te realiseren woningen. Deze bouwbedrijven, Nijhuis, Koopmans en Van Dijk Bouw, zullen elk een deel van de nieuwe huurwoningen voor De Woonplaats bouwen. Daarnaast zullen deze drie bouwbedrijven ook een aantal koopwoningen voor zichzelf realiseren binnen dit project. De bouwbedrijven zijn in deze samenwerking zelf verantwoordelijk gehouden voor het regelen van alle benodigde vergunningen.

groenplaats
BOSWINKEL OOST

Dit zorgt ervoor dat 3 van de 6 aanvragen voor rekening komen van de koophuizen en de resterende 3 voor de verschillende huurwoningen van De Woonplaats zijn. Er is geen sprake geweest van oneigenlijk gebruik. De verschillende aanvragen zijn een rechtstreeks gevolg van de manier waarop dit project is uitgevoerd.

Controle op de realisatie (handhaving)

Omdat er gemiddeld minimaal 6 tot 8 maanden nodig zijn voor de bouw van een woning, zijn er op het moment dat deze evaluatie uitgevoerd is nog maar 2 van de aangevraagde panden gerealiseerd. Hierdoor is het nog niet mogelijk om meer informatie te geven over de regelmaat waarin afwijking van de opgestelde plannen is gebouwd. In de aankomende maanden zullen steeds meer gereed meldingen binnenkomen en daarom kan er pas bij de volgende evaluatie eind 2017 verder in worden gegaan op dit deelonderwerp.

Wat heeft het ons door de landelijke bekendheid gebracht? C.q. is er een indirect effect?

Een eerste zoektocht via zoekmachine google leverde een aantal bronnen uit verschillende sectoren op. De meeste berichten zijn gepubliceerd op het moment dat de gemeente de regeling Groene leges in heeft ingevoerd. Zij schrijven over de Enschedese pionierspositie met deze regeling, de doelstelling om hiermee duurzame projecten te stimuleren en hoe de regeling in principe werkt. Deze initiële aandacht is duidelijk zeer positief van aard en er is, als de diversiteit aan verschillende bronnen sprekend is voor de reikwijdte van de publicaties, een breed publiek bereikt. Er is geen sprake van een significante toename in het gebruik van de regeling als direct gevolg van deze berichten.

In latere berichtgeving wordt het succes van de regeling erkent vanwege het feit dat de reserves sneller gebruikt zijn dan verwacht. Hierdoor worden er vraagtekens gezet bij de huidige en toekomstige financiering van de regeling. Vanwege het enthousiasme waarmee mensen aan de slag zijn gegaan en de eerste positieve signalen zijn ook een aantal gemeenten de proef met belangstelling aan het volgen, en willen zij mogelijk zelf werken aan een soortgelijke regeling.

Als wij ervan uitgaan dat de meest bekende bronnen representatief zijn, dan is de regeling overwegend positief ontvangen in de media. Het heeft zeker een bijdrage heeft gevormd aan het groene imago van gemeente Enschede.

Het is belangrijk om met de media te communiceren over de gekozen financieringsmethode. Juist omdat Enschede in die pionierspositie zit is het van belang om onze overwegingen en keuzes te delen zodat andere gemeenten hiervan kunnen leren. Er zijn diverse gemeenten die hebben aangegeven dat zij benieuwd zijn of de regeling ook iets voor hun zou kunnen betekenen. De gemeente Enschede kan hier een bijdrage vormen door haar kennis en geleerde lessen te delen met geïnteresseerde gemeenten. In de bijlage vindt u een overzicht van gemeenten die interesse hebben getoond in de regeling en/of werken aan/met een soortgelijke regeling.

Resultaten Kwalitatief onderzoek onder doelgroep

Is er sprake van een echte prikkel of worden plannen ook zonder onze Groene leges wel gerealiseerd?

Als er geen gebruik wordt gemaakt van de regeling of geen aanvullende afspraken worden gemaakt, zullen de meeste woningen enkel voldoen aan de wettelijke eisen(EPC 0,4). Wordt dit wel gedaan dan heeft de gemeente een werkend middel om personen aan te zetten tot gedragsverandering. De gemeente kan hieraan richting geven door middel van het vaststellen van criteria.

Particulieren zijn goed te beïnvloeden met een middel als de Groene leges. Zij hebben veelal tijdens het aanvragen kennis genomen van de regeling, toen het bouwplan al gereed was. Daardoor heeft deze groep dan ook bijzonder vaak (9 van de 12 respondenten) besloten om hun originele plan te herzien om toch gebruik te kunnen maken van de regeling. Uiteindelijk hebben de particulieren meer dan het bedrag van de vrijstelling geïnvesteerd in maatregelen om de energiezuinigheid van het pand tot het vereiste punt te brengen. Als er gekozen is voor de goedkoopste manier om aan de criteria te voldoen, het toevoegen van extra zonnepanelen, viel de investering weg tegenover de legesvrijstelling. Elke andere maatregel die aanvullend getroffen werd vereiste een extra investering van hen.

Dit geldt ook voor de bedrijven die gebruik hebben gemaakt van de regeling; ook zij kwamen veelal gedurende hun project in aanraking met de regeling en ook hier is gekozen voor aanpassing van het bouwplan om in aanmerking te komen voor de vrijstelling. Het is duidelijk dat duurzaam bouwen één van de kernwaarden is voor de bedrijven die gebruik hebben gemaakt van de regeling. Zij willen dit natuurlijk ook naar buiten uitstralen en zij zullen daardoor uit zichzelf dan ook al streven naar een zo duurzaam mogelijk pand. Doordat zij dit vaak ook zien als reclameplaatje, zijn enige aanvullende investeringen vanuit de bedrijven vaker vanzelfsprekend. Met de plannen die door de bedrijven zijn ingediend zijn grote bedragen geïnvesteerd in diverse maatregelen. Er is niet gekozen voor de goedkoopste methode om te voldoen aan de criteria.

Voor de bouwbedrijven en projectontwikkelaars is de regeling ook effectief gebleken. Zij gaven aan dat de extra investeringen altijd meer waren dan het bedrag van de legesvrijstelling. Omdat er voor hen weinig aanvullende regelingen bestaan kan de regeling een effectieve ‘incentive’ geven. Dit blijkt uit het feit dat zij die gebruik maken van de regeling, veelal ruim onder het vereiste niveau van het bouwbesluit zullen bouwen. De bouwbedrijven die echter geen gebruik hebben gemaakt van de regeling, gaven aan dat voor hen het Bouwbesluit leidend is en al hun woningen daardoor op EPC 0,4 gerealiseerd gaan worden.

Een enkel plan was oorspronkelijk al zo opgesteld dat zij voldeden aan de gestelde criteria. Het effect hiervan is dan ook beperkt, zij hebben in hun ogen een ‘beloning voor goed gedrag’ ontvangen.

Is de regeling een extra stimulans naast de andere regelingen die er zijn?

Er zijn tal van aanvullende regelingen en subsidies voor verschillende doelgroepen, maar de regeling kan het best gezien worden als een aparte regeling die los staat van andere regelingen. Dit omdat de regeling als enige gebruik maakt van de leges om aan te zetten tot een gedragsverandering. Door gebruik te maken van de leges kan er vroeg in het proces al gestuurd worden en de meeste aanvullende regelingen en subsidies komen pas aan bod als alles gebouwd en geïnstalleerd is. De hoogte van deze subsidies en aanvullende regelingen, en het effect dat hiervan uitgaat, moet meegerekend worden op het moment dat overwogen wordt om de criteria aan te scherpen. Dan kan betrouwbaar ingeschat worden of de regeling Groene leges effect heeft of dat er al zoveel aanvullende regelingen zijn, dat het inefficiënt wordt om de regeling toe te passen. Dit laatste geldt vooral voor de doelgroep corporaties en in mindere mate ook voor bedrijven.

Zoals genoemd zijn er meerdere subsidies waarvan verschillende groepen gebruik kunnen maken. Bedrijven kunnen aanspraak maken op de Energie Investering Aftrek waardoor hun besparingen op de investeringen worden vergroot. Daarnaast kunnen particulieren, bedrijven en (non-profit) instellingen gebruik maken van de ISDE+ subsidie, die zorgt voor een extra fiscaal voordeel op energie die lokaal opgewekt wordt door middel van zonneboilers, warmtepompen, biomassaketels en pelletkachels. Particulieren kunnen daarnaast ook de BTW op de aanschafkosten van zonnepanelen terugvragen. Hoewel deze regelingen een significant voordeel kunnen geven, zijn zij op zichzelf niet genoeg om de extra investeringen te dekken en daardoor kan de regeling een belangrijke prikkel vormen voor particulieren en (bouw)bedrijven en projectontwikkelaars.

Een uitzondering hierop vormen de woningcorporaties:
Zoals hiervoor al genoemd is, kon woningcorporatie De Woonplaats zijn duurzame plannen prima realiseren zonder de regeling Groene leges: Dit komt omdat er al goede regelingen zijn voor deze partij. De corporatie heeft destijds namelijk een groot deel van de nodige investeringsruimte gekregen door de nieuwe Energieprestatie vergoeding(EPV). Dit betekent dat wanneer de gemeente in de toekomst kaders stelt de corporatie gebruik moet maken van de ruimte die deze Energieprestatie vergoeding biedt. Zij kan afdwingen dat deze partij zonder gebruik van de Groene leges duurzaam zeer energiezuinig bouwt.

EPV: Energieprestatie vergoeding

De Energieprestatievergoeding is een maandelijkse vergoeding die door de verhuurder van woningen in de sociale woningbouw aan de huurders in rekening gebracht mag worden, als de woning dusdanig is uitgerust dat met de aanwezige energielevering en de aangebrachte energiebesparende voorzieningen de woning een zogenoemde Nul-Op-de-Meter(NOM) woning is. De EPV wordt als (nieuw) onderdeel in rekening gebracht naast de huurprijs en de servicekosten.

Na vernieuwbouw vervangt de vergoeding als het ware (een deel van) de energierekening die een gemiddeld gezin zou hebben gehad in de woning voor vernieuwbouw. Er wordt immers bij een Nul-Op-de-Meter woning (per saldo) geen energie meer geleverd door de energiemaatschappij, maar door de woning zelf. (Maurice Coen, sd)

Wat is het effect van de keuze om de criteria aan de voorkant open te laten?

Het openlaten zorgt ervoor dat er verschillende groepen worden beïnvloed met één regeling omdat de regeling zo voor een breed scala aan activiteiten van betekenis kan zijn. De voorspelling dat dit kan leiden tot innovatieve en verrassende maatregelen is in het eerste uitvoeringsjaar nog niet gebleken. Door de open criteria kunnen er ook verschillende maatregelen getroffen worden om in aanmerking te komen voor de vrijstelling; Dit maakt het wel lastiger om alle effecten, zoals bijvoorbeeld de CO_2 besparing, inzichtelijk te maken.

Onder particulieren, bouwbedrijven en de woningcorporatie is er weinig sprake van differentiatie. Zo gebruiken zij veelal dezelfde maatregelen om een energiezuinige woning te realiseren. Dit komt doordat zij graag kiezen voor de maatregelen waarmee zij het goedkoopste hun EPC omlaag kunnen brengen en door een gebrek aan goede voorbeelden/ inspiratie.

Bedrijven zijn gevoeliger voor het kiezen van nieuwe technieken omdat zij deze innovatieve maatregelen graag als visitekaartje willen gebruiken om hun duurzaamheidsambities te onderstrepen. Maar ook zij kiezen dan toch nog vaak voor de erkende technieken.

Is er voldoende en op de juiste manier gecommuniceerd over de Groene leges?

Gezien de onverwacht grote omvang van de gederfde inkomsten kan gesteld worden dat er meer dan genoeg mensen zijn bereikt om aan te tonen dat de regeling een interessant voordeel biedt.

Echter, ondanks het feit dat er vanuit de gemeente veel gecommuniceerd is, was er een groep die bij aanvang van zijn of haar project nog niet van het bestaan van de regeling af wist. Soms namen zij te laat kennis van de regeling om nog aanpassing door te voeren. Als zij wel bereikt hadden kunnen worden dan zouden zij, naar eigen zeggen, hun bouwplannen wel anders hebben opgesteld.

De regeling zelf werd als vrij duidelijk ervaren maar de criteria waaraan voldaan moest worden kon soms wel enige verwarring opleveren. Bij voortzetting van de regeling zou de gemeente er goed aan doen om deze criteria duidelijker te verwoorden door meer, maar vooral betere informatie beschikbaar te stellen. Tegelijkertijd kan dan verteld worden welke maatregelen getroffen kunnen worden om duurzaamheid in zijn totaliteit te stimuleren en wordt er een breed scala aan voorbeeld projecten ter inspiratie gegeven.

Het verwachte effect, dat het gebruik van innovatieve maatregelen bevorderd zal worden, is in het eerste jaar nog niet aangetoond. De doelgroepen maakten liever gebruik van de technieken waarin ze met zekerheid konden investeren en waarmee al genoeg ervaring is opgedaan. Bedrijf VVE Compleet is hierin enigszins een uitzondering, met een door hen zelf uitgedacht concept op basis van bestaande technieken. Onder elke doelgroep zijn er wel meerdere personen die aangeven dat zij zich inhoudelijk verdiepen in deze materie en actief verschillende technieken vergelijken. Zo doen zij door de regeling wel brede kennis op omtrent de laatste technieken op dit gebied.

Adviezen voor de doorontwikkeling

In het eerste jaar van de uitvoering van de regeling is gebleken dat een aantal zaken te verbeteren zijn. Deze leerpunten zijn deels al eerder behandeld in de raadsbrief omtrent de Groene leges en worden daarom niet meer meegenomen.

Advies 1 : Handhaaf de regeling voor particulieren, pas het criterium aan door de lat hoger te leggen en differentieer in de korting

Het verlagen van de EPC ten opzichte van het Bouwbesluit is op dit moment het meest gekozen criterium om in aanmerking te komen voor de legesvrijstelling. Door voortschrijdend inzicht, technologische verbeteringen en de toekomstige veranderingen in wet- en regelgeving kan de lat steeds hoger gelegd worden. Wij hebben onderzocht welke maatregelen getroffen kunnen worden om een gemiddelde woning van EPC 0,4 naar 0,2 te reduceren en wat hiervan de kosten zijn. Op basis van deze gegevens is vastgesteld dat aanscherpen van deze criteria reëel en wenselijk in relatie tot het bedrag dat gemoeid is met de legesvrijstelling. In de bijlage vindt u het rapport van *ERIK bouwplancoördinatie* met de onderbouwing.

Het is wettelijk mogelijk om te differentiëren in de legeskosten en daarom adviseren wij om de legesvrijstelling op te splitsen in 2 verschillende categorieën. Tegelijkertijd adviseren wij om de criteria voor allebei de categorieën aan te scherpen. Zo ontstaat het volgende scenario: Wanneer er aan het criterium *reduceren tot EPC= 0,2* voldaan wordt, verdient men 50% van de legesvrijstelling, wanneer er aan het criterium *reduceren tot EPC=0* voldaan wordt, verdient men 100% van de legesvrijstelling.

Op deze manier wordt gewaarborgd dat er niet aan de regeling verdiend kan worden en gaat er nog steeds een stimulans van uit om duurzamer te bouwen.

Advies 2: Handhaaf uitsluiting van woningbouwcorporaties

Uit het project Groenplaats in Boswinkel, waarin verschillende typen zeer energiezuinige, nul op de meter woningen worden gebouwd voor zowel de koop als huursector blijkt dat het goed mogelijk is om zowel betaalbare als groene woningen te realiseren. Uit het gesprek met De Woonplaats wordt duidelijk dat de legesvrijstelling niet de belangrijkste regeling is geweest om dit project te kunnen realiseren. Hoewel er wel extra maatregelen getroffen worden met het geld dat gemoeid is met de legesvrijstellingen, is het minder effectief gebleken de regeling voor hen te gebruiken. Dit komt omdat er voor de woningcorporaties al veel andere landelijke regelingen gelden (waaronder de Energie Prestatie Vergoeding).

Door vanuit de gemeente de kaders te stellen dat de corporatie gebruik moet maken van de ruimte die deze Energieprestatie vergoeding biedt, kan zij bij deze partij afdwingen dat er, zonder gebruik van de Groene leges, toch zeer energiezuinig gebouwd wordt.

Advies 3: Laat bedrijven en projectontwikkelaars weer toe tot de regeling

De regeling heeft een duidelijk effect gehad op de groep projectontwikkelaars en bouwbedrijven, terwijl zij relatief gezien een lager bedrag aan legesvrijstelling ontvangen ten opzichte van particulieren. De projectontwikkelaars en bouwbedrijven kunnen dan wel enigszins goedkoper bouwen, maar ondanks de regelingen die er bestaan, is dit niet genoeg om hen er uit zichzelf toe te brengen om energiezuiniger te bouwen dan wettelijk verplicht is. Deze groep is goed te sturen en levert relatief veel duurzaamheid per geïnvesteerde euro.

Voor bedrijven geldt dat er nog relatief weinig ervaring mee opgedaan is. De regeling voorziet wel duidelijk in een behoefte om te experimenteren met innovatieve technieken. Bij deze doelgroepen worden de maatregelen ook vooral in de bestaande bouw getroffen, een categorie waar relatief veel milieuwinst te boeken is. Bovenstaande argumenten pleiten ervoor nog een jaar langer te experimenteren met deze doelgroep.

Advies 4: Vervang bij gebundelde aanvragen de maximale vrijstelling door een vast bedrag per woning

Er moet wel rekening gehouden worden met de verschillende werkwijzen en intenties van alle partijen die gebruik maken van één algemene legesverordening. Particulieren, bedrijven en evenementen zullen over het algemeen alles in één project met één uitvoerder bundelen. Hierdoor zullen zij niet snel geneigd zijn om meerdere malen een vergunning aan te vragen waarover een legesvrijstelling wordt gegeven.

Bouwbedrijven, projectontwikkelaars en woningcorporaties voeren meerdere projecten naast elkaar uit, soms voor of met elkaar en werken op een andere manier dan de voornoemde partijen. Zij zullen door de manier waarop sommige projecten georganiseerd zijn, (meerdere aannemers, bouwstijlen en fasen) meerdere vergunningaanvragen kunnen doen voor verschillende deelprojecten.

Hierdoor kan het zijn dat er meerdere malen een maximale vrijstelling gegeven wordt voor wat in feite één integraal plan is.

Wijzig de legesverordening zodat partijen die een vergunning aanvragen voor het bouwen van meerdere panden/woningen(stel dat zij wel weer worden toegelaten) niet één maximum vast bedrag aan vrijstellingen kunnen ontvangen voor elke vergunning. Het is dan beter om een vast bedrag aan legeskorting te geven voor elk pand dat gebouwd wordt en voldoet aan de criteria.

Advies 5: Richt de communicatie “breder” en vraag deelnemers van de regeling om een wederdienst

Ondanks het feit dat vanuit de gemeente veel gecommuniceerd is over de regeling, zijn er gevallen bekend waarin personen aangaven eerder op de hoogte gebracht te willen worden. Dit wordt onderstreept door het feit dat een redelijk aantal personen hun bouwplannen aan moest passen om gebruik te kunnen maken van de regeling. Als dit lukt kunnen bouwplannen efficiënter worden opgesteld.

Om dit te realiseren moet de gemeente er voor zorgen dat kennis van de regeling verspreid wordt onder de gehele keten van personen en bedrijven die in beeld komen bij het realiseren van woningen. Deze keten aan personen kan de regeling proactief aanbieden op meerdere momenten gedurende het opstellen en realiseren van bouwplannen. Zo komt de berichtgeving niet alleen vanuit de gemeente en kan de regeling vroegtijdig onder de aandacht gebracht worden.

De mogelijkheid om zelf nieuwe ideeën aan te dragen moet wel gehandhaafd worden, maar wij dienen de doelgroep wel meer bewust te maken van de mogelijkheden die de regeling kan bieden. De gemeente zou er goed aan doen om op een webpagina een overzicht te maken van een selectie “best practices” om de doelgroep te inspireren met originele ideeën die binnen de regeling kunnen vallen.

De meeste personen die een echt energiezuinig en duurzaam huis hebben gerealiseerd zijn daar trots op. Zij verdienen speciale aandacht en kunnen waardevol zijn in het enthousiasmeren van anderen. Door hen in te zetten als ambassadeur, kunnen we de olievlekwerking vergroten.

Enkele adviezen voor eventueel volgende uitvoeringsjaren:

Advies 1: Probeer voor te sorteren op nieuwe normen

Om te voldoen aan de klimaatafspraken die op lokaal, nationaal en internationaal niveau zijn vastgelegd en duurzaamheid in het algemeen te stimuleren moet de gemeente niet alleen sturen op energiebesparing door woningbouw. Ten eerste omdat duurzaamheid breder is dan het thema energie. Ten tweede omdat de EPC geen nauwkeurig inzicht kan te geven in de werkelijke besparing in CO_2. Ten derde omdat de rijksoverheid in de nabije toekomst andere normen gaat hanteren die hieraan tegemoet komen.

Bij het opstellen van de criteria waaraan voldaan moet worden om de legesvrijstelling te ontvangen, kan de gemeente alle betrokken partijen aansporen om al te gaan werken met de nieuwe ‘BENG’-norm. Deze norm is opgesteld voor bijna energie neutrale gebouwen en sluit dan ook goed aan bij de wens om de lat hoger te leggen en om beter inzicht te krijgen in het daadwerkelijke energieverbruik(en CO_2 verbruik) van de woning.

Advies 2 : Onderzoek ook andere dan financiële mogelijkheden om energiezuinig bouwen te stimuleren

Aangezien de regeling vrij op zichzelf staat omdat hij zo vroeg in het bouwproces al in beeld komt, is het verstandig om andere regelingen te ontwikkelen die net zo vroeg in het proces effect hebben op partijen die duurzaam willen bouwen: Er kunnen bijvoorbeeld betere voorwaarden geschept worden in de vergunningen zelf, waar het duurzaam bouwen betreft. Zo wordt er niet alleen gestimuleerd op basis van de kosten van een vergunning maar ook op basis van de mogelijkheden die hij schept en de mogelijke belemmeringen die hij wegneemt.

Advies 3: Onderzoek mogelijkheden om criterium toe te voegen pand installatietechnisch klaar voor warmtenet)

Eén van de implicaties van de recent gepubliceerde Landelijke Energieagenda is de onherroepelijke scheiding tussen gas en onze warmtevoorzieningen. Gebruik van aardgas(dat nu nog goed is voor 90% van onze verwarming) wordt op de weg naar een CO_2-arme energievoorziening uit gefaseerd: “In beginsel wordt er geen nieuwe gasinfrastructuur meer aangelegd in nieuwbouwwijken. We passen de Gaswet hierop aan. Daarmee wordt voorkomen dat de opgave nóg groter wordt.” (Ministerie van Economische Zaken, 2016)

Gedurende het volgende jaar moet onderzocht worden hoe panden die gerealiseerd gaan worden, installatietechnisch klaar zijn om op een later moment aangesloten te worden op een warmtenet, als daar nog niet direct toe wordt overgegaan. Opdat in de toekomst, bij verdere uitbreiding van de warmtenetten, geen grootschalige verbouwing nodig is.

Bijlagen

Onderzoeksmethode

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om de regeling Groene leges, zoals die nu ingevoerd is, te evalueren op zijn effecten, efficiëntie en effectiviteit. Daarna wordt met deze kennis onderzocht hoe wij de regeling nog beter kunnen maken.

Probleemstelling

Als we het succes van de regeling Groene leges mogen afleiden uit het tempo waarmee het budget wordt uitgeput is inzicht nodig in de effectiviteit van de regeling. Wij willen de schaarse middelen niet inzetten op maatregelen die zonder de financiële prikkel toch wel waren genomen, kortom:

'Zijn de effecten van het instrument Groene leges 2016 zodanig significant dat verduurzaming als instrument ter ondersteuning van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen is bevorderd?''

Onderzoeksvragen

Om de regeling Groene leges te evalueren zijn aanvankelijk een serie primaire onderzoeksvragen opgesteld. In navolging van deze uitkomsten zijn zij verder aangevuld. Bij deze evaluatie is gebruik gemaakt van een aantal verschillende onderzoeksmethoden die elkaar opvolgen in dit rapport. Omdat de onderzoeksvragen onderverdeeld zijn in 2 verschillende delen vormen zij hierdoor ook de indeling van dit rapport. Bij het lezen van dit rapport moet in gedachte gehouden worden dat de uitvoering van deel II grotendeels na de uitvoering van deel I plaats heeft gevonden. Daarom wordt in de methode van deel II al gesproken over enkele feiten die in deel I geconcludeerd zijn.

In deel I wordt op basis van monitoringsgegevens, inzicht gegeven in een breed scala aan belangrijke statistieken. Er wordt ingegaan op de concrete resultaten die er zijn geboekt, welke kosten hieraan verbonden zijn en andere relevante zaken. Dit deel stelde ons in staat om een aantal essentiële vragen te beantwoorden waarmee een basis voor de rest van het onderzoek is gelegd.

Deel II van het onderzoek geeft antwoord op de meer kwalitatieve vragen en borduurt verder op de uitkomsten van het eerste deel; wat is het effect op de gebruikers van de regeling? Worden mensen daadwerkelijk gestimuleerd tot duurzaamheid door deze regeling? Hoe is de communicatie binnen de organisatie verlopen en hoe is dit naar buiten gebracht?

De volgende onderzoeksvragen zijn opgesteld om de evaluatie uit te voeren:

Deel I

1. Welke groepen hebben in welke mate gebruik gemaakt van de vrijstelling?
2. Wat is de bijdrage aan onze duurzaamheidsdoelstellingen?
3. Wat heeft het ons gekost?
4. Welk groepen leggen het grootste beslag op de vrijstellingsregeling?
5. Is er sprake van een duidelijke versnelling of stijging van het aantal duurzame aanvragen? C.q. is er een direct effect?
6. Wat heeft het ons door de landelijke bekendheid gebracht? C.q. is er een indirect effect?
7. Hoe vaak is oneigenlijk/onwenselijk gebruik gemaakt van de regeling en wat heeft ons dat gekost? / Hoe vaak heeft de uitvoering van de regeling tot bezwaren geleid en wat was de essentie daarvan?
8. Hoe was de projectgroep ingericht?

Deel II

9. Is er sprake van een echte prikkel of worden plannen ook zonder onze Groene leges wel gerealiseerd?
10. Is de regeling een extra stimulans naast de andere regelingen die er zijn?
11. Wat is het effect van de keuze om de criteria aan de voorkant open te laten?
12. Is er voldoende en op de juiste manier gecommuniceerd over de Groene leges?

Methode

Deel I

Het eerste deel van het onderzoek is tot stand gekomen door gebruik te maken van de documenten en monitoringsgegevens die gedurende het eerste jaar verzameld, en in het bezig van de gemeente zijn. Daarnaast zijn er ook een aantal vragen gesteld aan andere gemeenten in de regio Twente. Deze informatie is verwerkt en inzichtelijk gemaakt met Microsoft Excel.

Deel II

Er is voornamelijk gebruik gemaakt van de regeling bij het realiseren van nieuwbouw van woningen(83%). De vragen voor de particulieren, de bouwbedrijven, projectontwikkelaars en woningcorporatie De Woonplaats zijn hier dan ook op afgestemd. Daarnaast zijn er meerdere bedrijven geweest die een groot project hebben kunnen financieren met hulp van de legeskorting. Al deze groepen zijn in dit onderzoek nader onder de loep genomen.

Omdat wij met deze verschillende groepen dezelfde onderzoeksvragen willen beantwoorden, zijn dezelfde vragen gehanteerd in de gesprekken/vragenlijsten.

Voor de particulieren, bouwbedrijven en projectontwikkelaars is er besloten om de onderzoekspopulatie uit 2 groepen te laten bestaan; ten eerste de partijen die gebruik hebben gemaakt van de regeling Groene Leges, vanaf hier: de onderzoeksgroep. Daarnaast is er ook contact opgenomen met een controlegroep binnen deze doelgroepen; zij hebben in dezelfde periode geen gebruik gemaakt van de regeling Groene Leges. Door gebruik te maken van deze twee verschillende onderzoeksgroepen konden wij mogelijk extra inzichten opdoen en vragen/ antwoorden onderling vergelijken.

Voor de doelgroep bedrijven is er enkel contact opgenomen met de bedrijven die gebruik hebben gemaakt van de regeling.

Coderingsproces

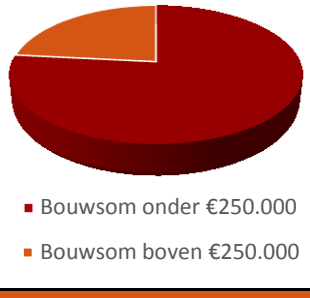
Het coderingsproces is verlopen in drie stappen. De eerste twee, het open coderen en axiaal coderen vonden veelal afwisselend, en dus niet geheel chronologisch, plaats. Het selectief coderen vond geheel afsluitend plaats.

Eerst zijn de enquêteformulieren open gecodeerd door labels toe te wijzen aan tekstfragmenten die (gedeeltelijk) antwoord geven op de onderzoeksvragen. Nadat alle tekstfragmenten eenmalig doorlopen zijn en relevante stukken voorzien zijn van hun eerste label zijn deze labels met elkaar vergeleken. Waar nodig zijn aanpassingen gedaan aan hun groepering. Hierdoor is de informatie die in een ander gedeelte van de enquête wordt gegeven toch aan de juiste onderzoeksvraag gekoppeld. Nadat dit proces voor elke doelgroep doorlopen is zijn de resultaten onderling vergeleken en is begonnen met het trekken van conclusies.

Bij de verwerking van de ontvangen enquêteformulieren is gebruik gemaakt van NVivo. Door gebruik te maken van deze software waren wij in staat de aangeleverde datasets gemakkelijk en overzichtelijk te coderen. Daarnaast kon hierdoor een goed beeld geschetst worden van hoe de frequenties van antwoorden zich tot elkaar verhouden, dit kwam het trekken van duidelijke conclusies ten goede.

Projectenlijst aanvragen groene leges per 31 december 2016

Doelgroep		Gewenst resultaat	ingediend	toegekend	Bedrag
Particulier:		*Gemiddelde vrijstelling voor één woning: €5995.-*			
< 250.000 euro	Boddenkamp	59 woningen EPC < 0,3			€293.249
>250.000 euro	Vaneker	18 woningen EPC <0,3			€175.153
Totaal		**77 woningen**			**€468.695**
Projectmatig projectontwikkelaars:		*Gemiddelde vrijstelling voor één woning: €2063.-*			
Wheemerhof	Getfertweg	35 koopwoningen EPC < 0,3	maart	juni	€25.000
Homan	Boddenkamp	5 koopwoningen EPC < 0,3	mei	juli	€20.000
Koopsmans *)	Boswinkel	22 koopwoningen EPC 0	mei	juni	€50.000 **)
Van Dijk *)	Boswinkel	20 koopwoningen EPC 0	mei	juli	€50.000 **)
Plegt Vos	Beekwoude	15 koopwoningen warmtenet	juli	september	€45.000
Plegt Vos	Beekwoude	15 koopwoningen warmtenet	juli	september	€45.000
Nijhuis Bouw *)	Boswinkel	18 koopwoningen EPC 0	september	december	€45.000
Droste	Kotmanpark	30 koopwoningen warmtenet	september	november	€50.000 **)
Totaal		***160 koopwoningen***			***€330.000***
Projectmatig woningcorporaties		*Gemiddelde vrijstelling voor één woning: €1923.-*			
Woonplaats	Ahuislanden	15 huurwoningen EPC 0	maart	Mei	€20.000
Woonplaats *)	Boswinkel	12 huurwoningen EPC 0	mei	Juni	€20.000
Woonplaats *)	Boswinkel	18 huurwoningen EPC 0	juni	Juli	€45.000
Woonplaats *)	Boswinkel	7 huurwoningen EPC 0	juni	Juli	€15.000
Totaal		***52 huurwoningen***			***€100.000***
Cumulatief Totaal woningbouw		***289 woningen***			***€898.695***
Bedrijven					
HoSt	Thermen	Diverse maatregelen	januari	Juli	€50.000 **)
Huuskes	Transportcentrum	BREEAM klasse goed	juni	augustus	€50.000 **)
VVE compleet	Kantoor Roombeek	Energieneutraal	mei	juli	€10.772
Kantoor	Roombeek	Energieneutraal	mei	september	€12.719 ***)
Shelter	Vliegveld	Energiezuinig/hergebruik	juni	aug	€5.516
Shelter	Vliegveld	Energiezuinig/hergebruik	oktober	december	€5.516
Outdoorcentre	Welenmosweg	Diverse maatregelen	september	2017	€4.000
Totaal		**7 bedrijven**			**€125.804**
Overig					
Evenement	marathon	Scheiding/hergebruik	jan	april	€1.000
Evenement	Volkspark	Scheiding/hergebruik	maart	juni	€640
Overig	Carport	Pv-panelen	september	oktober	€235
Overig ****)	Carport	Pv-panelen	november	december	€567
Totaal		**4 initiatieven**			**€2442**

*) Aanvragen voor één collectief plan in opdracht van De Woonplaats: Groenplaats Boswinkel
**) Derving legesinkomsten als gevolg van werking maximale vrijstelling: ca. €250.000
***) Combinatie van een woning en kantoor. Leges vrijstelling is al verrekend in de groep particulier >€250.000 euro
****) Zonnepanelen in veldopstelling: Aanpassen van bestemmingsplan binnen de regeling

Communicatie-uitingen

NOS

Populaire 'groene leges' dure grap voor Enschede

VR 9 SEPTEMBER, 07:34 ECONOMIE

Een proef van de gemeente Enschede met zogenoemde groene leges is een onverwacht groot succes. Inwoners die hun woning duurzaam willen verbouwen, hoeven deze heffing niet te betalen. De kwijtschelding kan bij ingrijpende verbouwingen oplopen tot 4000 á 5000 euro.

De pilot startte begin dit jaar en loopt tot eind 2017. De gemeente had aanvankelijk 150.000 euro gereserveerd om vrijstellingen te financieren. In maart was het potje al leeg en werd er nog eens 400.000 euro voor vrijgemaakt. Dat geld is nu ook op.

"Zo'n enthousiasme hadden we niet verwacht. We hebben tot nu toe zo'n 130 aanvragen gehonoreerd", zegt wethouder Hans van Agteren (Leefomgeving). "Wij willen dat elke woning die gebouwd wordt in Enschede energie-neutraal wordt. Wij merken dat die groene leges een prachtige stimulans vormen."

rtv Oost

Populaire maatregel voor duurzaam bouwen, Enschede heeft extra geld nodig

donderdag 8 september 2016 | 19:59
Laatst bijgewerkt: 29-12-2016 | 14:41

Duurzaam bouwen is in Enschede zo populair dat de gemeente op zoek moet naar extra geld voor een tegemoetkoming.

Enschede had 1,5 ton uitgetrokken voor een stimuleringsmaatregel. Particulieren, bedrijven en instellingen die energiezuinig bouwen, hoeven geen leges te betalen voor de vergunning. Enschede is de eerste gemeente in Nederland die dit doet.

Nog vier ton extra

De proef zou twee jaar duren maar na een vliegende start was het budget al na twee maanden op. In maart is er nog eens vier ton voor gevonden. Inmiddels is ook dat geld vergeven.

VNG Magazine

Groene leges maken Enschede duurzamer

Auteur: Paul van der Zwan - 16/12/2016

Bewoners en organisaties met duurzame initiatieven hoeven in Enschede sinds begin dit jaar niet te betalen voor hun vergunningaanvraag. Deze vergroening van de leges moet de gemeente duurzamer maken. De regeling is een succes: nog nooit werden in Enschede zoveel woningen gebouwd die energiezuiniger zijn dan de wettelijke norm.

de ONDERNEMER DEONDERNEMER.NL PARTNERS LEDEN EVENTS LID WORDEN

BINNENLANDS BESTUUR

ENSCHEDE VRAAGT GEEN LEGES MEER VOOR DUURZAME PLANNEN

Saskia Bulellaar ■ 26 nov 2015 ■ Reageer

Bedrijven en consumenten met 'groene' plannen betalen in Enschede vanaf komend jaar helemaal geen of aanzienlijk minder leges voor de benodigde vergunningen. Dat kan voordeel tot 50.000 euro opleveren. Enschede hoopt zo duurzame maatregelen te stimuleren.

Passend binnen duurzaamheidsdoelstellingen

Volgens de nieuwe regels hoeven particulieren geen leges meer te betalen als hun (bouw)plannen passen binnen de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente. Grote projecten komen in aanmerking om tot een maximum van een halve ton te worden vrijgesteld van leges. Geld dat gebruikt kan worden om duurzame maatregelen te nemen, hoopt de gemeente. De investeringskosten van een project kunnen hierdoor sneller worden teruggeverdiend, bijvoorbeeld door lagere energielasten.

TV ENSCHEDE FM

Geen leges meer bij aanvraag duurzame vergunning

Gepubliceerd op: 1/11/2015

Enschedeërs die een vergunning aanvragen voor duurzame bouwprojecten, betalen daarvoor vanaf volgend jaar geen leges meer. Enschede is de eerste gemeente in Nederland die 'groen gedrag' op deze manier beloond. Wethouder Hans van Agteren hoopt dat inwoners en bedrijven in Enschede hierdoor gestimuleerd worden om duurzame maatregelen nemen.

We bijvoorbeeld een veld vol zonnepanelen wil leggen, of een groene gevel of dak wil creëren, betaalt straks geen leges meer. Deze vrijstelling zeldt tot 50.000 euro, dat is voor particulieren genoeg. De vrijstelling zeldt voor een

Tubantia

Gratis vergunning voor duurzaam bouwen in Enschede alleen nog voor particulieren

ENSCHEDE - Het had Enschede zo'n 150.000 euro extra moeten kosten, de 'groene leges'. Maar negen maanden na introductie van gratis vergunningen voor duurzaam bouwen moet de gemeente er al meer dan een half miljoen op toeleggen.

Met een bliksemactie heeft de gemeenteraad gisteravond voorkomen dat de schade groter wordt. Vanaf nu gelden legesvrije vergunningen alleen nog voor particulieren. Commerciële partijen moeten blijven betalen.

Vooral onder de zogenoemde grootverbruikers (woningcorporaties, projectontwikkelaars en bedrijven) zijn de financiële voordelen van groene leges niet onopgemerkt gebleven. Van januari tot medio september is er door deze grootverbruikers voor een bedrag van 400.000 euro aan leges bespaard, terwijl het bij particuliere initiatieven om een bedrag van 150.000 euro gaat. Dat betekent dat de gemeente al 5,5 ton aan leges is misgelopen.

Enschede 24 Altijd nieuws

Leges afgeschaft voor duurzaam bouwen

ENSCHEDE - Aanvragers van een vergunning voor duurzame projecten hoeven vanaf volgend jaar geen leges meer te betalen. Enschede is de eerste gemeente in Nederland die de leges afschaft voor duurzaam bouwen en groene evenementen. Particulieren krijgen honderd procent vrijstelling voor de leges, voor de bedrijven geld een maximum van 50.000 euro per aangevraagde vergunning. Dat scheelt in de portemonnee bij de aanleg van bijvoorbeeld zonnepanelen of een groen dak. Met de maatregel wil de gemeente duurzame en energiezuinige initiatieven een impuls geven en belonen.

Vastgoedmarkt

Het medium voor de vastgoedprofessional

Enschede voert 'groene leges' in

25-11-2015 | LAATST GEWIJZIGD: 25-11-2015

Als eerste gemeente in Nederland wil Ensche de kosten van vergunningen voor duurzame bouwwerken schrappen, schrijft De Twentsch Courant Tubantia.

Belastingvrije vergunningen voor duurzame bouwwerken moeten Enschedeërs stimuleren duurzame projecten te initiëren. Vanaf 1 januari 2016 will de gemeente de kosten van de vergunningen schrappen. Enschede is de eerste gemeente in Nederland die deze maatregel neemt.

nvbk NEDERLANDSE VERENIGING VAN BOUW KOSTENDESKUNDIGEN

Gemeente Enschede beloont vanaf 1 januari 2016 projecten die bijdragen aan duurzaamheidsdoelstellingen. De leges tot een maximum van € 50.000 worden geschrapt voor bedrijven en consumenten met groene plannen.

Enschede schrapt leges voor groene plannen

Financiële prikkel

Enschede schrapt als eerste gemeente van Nederland de leges voor groene projecten van bedrijven en burgers. Die kunnen vanaf 1 januari duizenden euro's besparen op hun vergunningen als hun plannen duurzaam zijn.

De Twentse gemeente is hiermee de eerste lokale overheid in Nederland die met financiële prikkels wil bereiken dat bij alle scoorten vergunningen al vanaf stap één wordt gedacht vanuit duurzame overwegingen, zódat een woonbewoner die regeling geldt voor leges tot een maximum van 50.000 euro.

Het voornemen van Enschede komt aan de vooravond van de klimaatconferentie in Parijs, die moet leiden tot de vermindering van CO_2-uitstoot. De inzet van duurzame energiebronnen is juist een van de doelstellingen die Enschede kampt aan de vergroening van de leges. De maatregel moet ook leiden tot een toename van duurzaam en energiezuinig bouwen. Uit onderzoek van de gemeente blijkt dat zowel particulieren als professionele partijen bij het opstellen van bouwplannen of het organiseren van evenementen te weinig nadenken over duurzame oplossingen. Meestal wordt pas bij het aanvragen van vergunningen voor het eerst gesproken over duurzame methoden, materialen en maatregelen.

Een voorbeeld van een particulier groen project is de aanleg van zonnevelden op huisgoed De Heikmer in Enschede. De initiatiefnemers betaalden tussen de 500 en 700 euro aan leges. Zonder deze kosten had dit project meer zonnepanelen gehad, waarmee de investeringskosten sneller teruggeverdiend kon den worden. De groene Park Pleinzaamheid zouden voor de maximale korting van 50.000 euro in aanmerking zijn gekomen. (TKOUw)

TuinenLandschap

Geen leges Enschede bij groene verbouwing

Ralph Mens
vrijdag, 09 september 2016 09:58

Bewoners en organisaties in Enschede met duurzame initiatieven hoeven geen leges te betalen voor hun vergunningaanvraag. Dit kan bijvoorbeeld de aanleg van een groen dak zijn.

Als het project waarvoor de vergunning wordt aangevraagd een belangrijke bijdrage levert aan de verduurzaming van de gemeente Enschede, dan hoeven de aanvragers geen leges te betalen

Groot succes

De pilot, die loopt tot eind 2017, blijkt een groot succes te zijn. Aanvankelijk had de gemeente €150.000 gereserveerd, maar dit bedrag was in maart al vergeven. Een aanvullend bedrag van €400.000 is inmiddels ook al op.

Enschede is in Nederland de eerste gemeente met zogenoemde 'groene leges'. Andere gemeenten volgen de proef op de voet.

Roosendaalselijst

Korting Bouwleges 'Groene plannen'

De gemeente Enschede heeft een proef gedaan om bedrijven en consumenten met "groene" plannen bij bouw, renovatie en evenementen helemaal geen of aanzienlijk minder leges voor de benodigde vergunningen te laten betalen. Dit bleek een enorm succes, zodanig zelfs dat de gemeente nu op zoek moet naar extra middelen of een andere manier van financieren. Inmiddels zijn ook al de nodige andere gemeente geïnteresseerd geraakt in deze proef. Zie ook onderstaande link.

duurzaamgebouwd.nl

Gemeente Enschede beloont vanaf 1 januari 2016 projecten die bijdragen aan duurzaamheidsdoelstellingen. De leges tot een maximum van € 50.000 worden geschrapt voor bedrijven en consumenten met groene plannen.

de ROSKAM

College te Enschede zet in op duurzame, slimme en sociale stad

donderdag 06 oktober 2016 11:39.

Enschede - Het college van burgemeester en wethouders van Enschede legt de gemeenteraad een sluitende begroting 2017 voor en laat weten dat de financiële positie 'na jaren van bezuinigingen' verbetert. Het college wil nu inzetten op versterking van 'het profiel van Enschede als een duurzame stad' en trekt daarnaast generaal meer geld uit voor armoedebestrijding en specifiek geld voor kinderen in achterstandssituaties.

minimaal twaalf procent hernieuwbare energie in 2030, waartoe locaties voor windturbines en zonnecellen worden gezocht en gebotst. Tevens voert Enschede, zoals afgelopen week besproken, op proef 'groene leges' in, waarbij particulieren met duurzame bouwplannen lagere of geen leges betalen voor een vergunning. Voor dit experiment wordt vier ton uitgetrokken. Het stadsbestuur claimt hiermede in Nederland voorop te lopen.

Belangstelling/contacten met andere gemeenten

Met de volgende gemeenten is contact opgenomen omtrent de regeling Groene leges.

Nr.	Gemeenten	Contactpersoon	Contactgegevens	Reden
Twentse gemeenten				
	Oldenzaal			Soortgelijke regeling ingevoerd per 01-01-2017.
	Rijssen-Holten	August Kamphuis	a.kamphuis@rijssen-holten.nl Tel: 0548 - 854 604 / 06 - 12 63 94 65	De gemeente gaat er dit voorjaar nog mee bezig om een regeling voor Rijssen-Holten op te stellen.
G4				
	Amsterdam	Marijke Godschalk	M.Godschalk@amsterdam.nl Tel: 020 2551636	Vanaf 1 januari 2017 hoeft in Amsterdam geen leges te worden betaald voor vergunningen voor zonnepanelen. Hiernaast is verkend welke andere mogelijkheden er zijn om duurzame initiatieven vrij te stellen van leges (o.a. op gebied van bouwen, parkeren, evenementen etc.) en wordt hiervoor structurele (financiële) dekking gezocht
	Utrecht	Via Edwin	l.van.den.houten@utrecht.nl Tel: 030 2860344	In Utrecht heeft de gemeenteraad op 22 december ingestemd met een regeling groene leges, ingaande per 1-1-2017
	Den-Haag	Anne Toeters	anne.toeters@denhaag.nl 0641502697	Motie ingediend: vraag om de mogelijkheden te onderzoeken.
	Rotterdam	M. (Michiel) van Liere	T 030-6392701 M 06 53334808 Michiel.van.liere@houten.nl	Wethouder wil/heeft alle informatie ontvangen. Duidelijk geïnteresseerd.
G32				
	Alphen aan de Rijn	Wietske Romijn	06 46973378	
	Venlo	Climmy Roeffen	c.roeffen@venlo.nl	

	Ede	Erik van Tol	erik.van.tol@ede.nl	
	Lelystad	Tamara Loosman	TWM.Loosman@Lelystad.nl	
	Heerlen	Hans van der Logt	H.van.der.Logt@heerlen.nl	
	Apeldoorn	Jack van ‘t Ende	J.vantende@apeldoorn.nl	
	Alkmaar	Olide Rash	O.rasch@bergen-Nh.nl	
	Tilburg	Paula Paulus	paula.paulus@tilburg.nl Tel: 0135428720	Nav VNG
	Amersfoort	Pauline Sparenburg	Tel: 033 4695043 06 525 355 31 P.Sparenburg@amersfoort.nl	Hebben reeds twee ‘kleinere’ regelingen ingevoerd(delen van regeling/effect.\ Wil evaluatie ontvangen!
Overige gemeenten				
	Harderwijk	Tom Meuwissen	t.meuwissen@harderwijk.nl	
	Waalre	Pascal Beaujean	pbeaujean@waalre.nl	
	Roermond	Crit S``meets	critsmeets@roermond.nl	
	Woerden	Sandra Wolff	wolff.s@woerden.nl	
	Purmerend	Astrud Wildschut Patrick Blokzijl	Astrud.d66@gmail.com pblokzijl1979@gmail.com	raadslid
	Veere	Mark Minderhoud	m.minderhoud@veere.nl Tel: 0118555444	Nav VNG
	Teylingen	Roan Maas	roanmaas@bmc.nl	Onderzoeken mogelijkheden tot invoering

Lijst met personen en organisaties waaruit informatie is gewonnen.

Voor het kwalitatief onderzoek is contact opgenomen met:

Diverse particulieren woningbouw; Voor de onderzoeksgroep is er een selectie van 30 uitgezet, resulterend in 15 respondenten. Voor de controlegroep 20 uitgezet, resulterend in 8 respondenten

Woningcorporatie De woonplaats: Hans Jannink.

(Bouw)bedrijven: Wheemerhof II, Area Development Twente (Vliegbasis Twente), HosT, VVE Compleet, Huuskes, Outdoorcare.

Bouwbedrijven Plegt Vos Oost, Droste en Homan.

Daarnaast, voor verduidelijking van feiten en het vormgeven van adviezen:

Intern

De projectgroep Groene Leges

D.J. Eshuis, E. Nijboer, E. Brinkman, E. Rademaker, R. Pruivers, T. Floor.

Extern

Erik Nijboer; ERIK bouwplancoördinatie.

Bas van Golde; salesmanager Ennatuurlijk, Informatie over stadsverwarming/warmtenetten en economische haalbaarheid.

ERIK | Bouwplancoördinatie
Krusestraat 3
8106 BG Mariënheem

M: 06-36301360
E: info@erikplan.nl
Kvk: 05086088

MEMO

Aan: Gemeente Enschede, Gerdy Walgemoet

Van: Erik Nijboer
Datum: 10 januari 2016
Kenmerknummer: G1603-M01
Betreft: Overzicht maatregelen en kosten verlaging EPC 0,4-0,2-0,0

Inleiding

De gemeente Enschede kent een subsidieregeling waarmee energiezuinig en duurzaam bouwen wordt gestimuleerd. De zgn. Groene Leges voorzien onder andere in een legesvrijstelling voor bouwplannen waarbij sprake is van dusdanige maatregelen dat gesproken kan worden van een serieuze bijdrage in de duurzaamheidsdoelstellingen. Eén van die maatregelen is een 25% betere EPC-score dan wettelijk voorgeschreven. De EPC staat voor EnergiePrestatieCoëfficiënt en laat het werkelijke energieverbruik van een gebouw zien ten opzichte van het toelaatbare energieverbruik zoals voorgeschreven in het Bouwbesluit. De wettelijke eis is op dit moment een maximale waarde van 0,4. Om voor de subsidie in aanmerking te komen moet daarom voldaan worden aan een EPCwaarde van maximaal 0,3.

De regeling blijkt een groot succes. Veel aanvragers van een omgevingsvergunning voor met name woningen doen een verzoek om vrijstelling van leges; vrijwel allemaal middels het aantonen van een lagere EPC score. Op dit moment wordt de regeling geëvalueerd en wordt gekeken of het nodig en wenselijk is de eis met betrekking tot de EPC wat aan te scherpen. Overwogen wordt een aanscherping naar een 50% beter score wat resulteert in een EPC van maximaal 0,2. Mij is gevraagd inzichtelijk te maken welke maatregelen kunnen worden genomen om van een EPC 0,4 te komen tot een waarde van 0,2. Tevens is gevraagd welke kosten met deze maatregelen zijn gemoeid zodat deze kunnen worden afgezet tegen de legeskorting.

Tot slot is nog gevraagd tevens te bekijken welke extra maatregelen nodig zijn om te komen tot een EPC van 0,0. Benadrukt wordt dat een EPC van 0 wat anders is dan een energieneutraal huis of een nul-op-de-meter woning.

Werkwijze

Als uitgangspunt is een referentiewoning genomen. Het betreft een woning in twee bouwlagen met zadeldak en een oppervlakte (footprint) van 110 m^2. De woning zelf heeft een inhoud van ongeveer 700 m^3 en het aangebouwde bijgebouw heeft een inhoud van ongeveer 63 m^3. De EPC van deze woning is alleen berekend voor het woongedeelte. Het aangebouwde bijgebouw is weliswaar geïsoleerd, maar ligt niet binnen de thermische begrenzing van de EPC. Dat houdt in dat de scheiding tussen de woning en het bijgebouw geïsoleerd is uitgevoerd. Om de referentiewoning te kunnen laten voldoen aan de wettelijk voorgeschreven EPC-eis van 0,4 zijn een aantal bouwkundige en installatietechnische uitgangspunten gekozen. Voor wat betreft de isolatiewaarden is uitgegaan van de wettelijk voorgeschreven ondergrens. De zes PV-panelen zorgen er in combinatie met de overige installatietechnische uitgangspunten voor dat de EPC van de referentiewoning exact op 0,4 uitkomt.

Beelvorming referentiewoning

In de bijlagen zijn een tweetal overzichten opgenomen met daarop een serie van maatregelen onderverdeeld in bouwkundige en installatietechnische maatregelen. Van alle individuele maatregelen is het effect op de EPC bekeken en is een richtprijs opgevraagd van de kosten van die verschillende maatregelen. Vervolgens zijn zeven mogelijke combinaties gemaakt die ervoor kunnen zorgen dat de EPC van 0,4 wordt verlaagd naar 0,2. Het is belangrijk te vermelden dat er uiteraard veel meer combinaties mogelijk zijn. Ook zijn er nog allerlei andere maatregelen mogelijk. Daar staat tegenover dat niet alle installaties zomaar gelijktijdig kunnen worden toegepast. Een zonneboiler verhoudt zich bijvoorbeeld niet met een Quooker en een ventilatiewarmtepomp kan niet worden toegepast als sprake is van balansventilatie met warmteterugwinning.

Er zijn dus nog veel meer maatregelen en combinaties mogelijk. Het overzicht beperkt zich tot de aangegeven maatregelen en combinaties. Nieuwe technieken zorgen ervoor dat er steeds meer installaties op de markt komen welke een positieve bijdrage leveren aan het energieverbruik van gebouwen. De overzichten zijn daarom nadrukkelijk niet volledig te noemen en dienen enkel als indicatie en beeldvorming voor de vraagstelling.

Resultaten

Kijkend naar het overzicht van EPC van 0,4 naar 0,2 kan worden gesteld dat de maatregelpakketten welke voornamelijk gericht zijn op bouwkundige maatregelen een kostenpost tussen de € 11.285,= en € 12.080,= met zich meebrengt. De pakketten met installatietechnische maatregelen fluctueren behoorlijk. De goedkoopste maatregel is het uitbreiden van de ‘bestaande’ PV-panelen. De vereiste verlaging is dan gerealiseerd met € 5.300,= aan extra kosten. Een dure (maar wel duurzame) oplossing is de keuze voor aardwarmte middels een bodemwarmtepomp. De extra kosten komen dan op het forse bedrag van € 30.300,=. De overige maatregelpakketten liggen qua extra kosten tussen de € 10.300,= en € 16.300,=.

Om vervolgens te komen tot een EPC van 0,0 moeten er uiteraard extra maatregelen worden ingezet. Ook hier blijkt het simpelweg uitbreiden naar 28 PV-panelen met een investering van € 10.000,= de goedkoopste oplossing. De overige maatregelpakketten laten een investering tussen de € 13.925,= en € 32.150,= zien.

In de bedragen zoals opgenomen in de bijlagen en hierboven is geen rekening gehouden met eventuele andere subsidiemogelijkheden. Vooral voor zonneboilers en warmtepompen bestaan verschillende mogelijkheden tot teruggaaf van een deel van de investering.

Vergelijk leges

De referentiewoning heeft een inhoud van ongeveer 700 m^3. Het aangebouwde bijgebouw heeft een inhoud van ongeveer 63 m^3. Op basis van de legesverordening van 2016 zou hiervoor in Enschede € 4.859,40 aan legeskosten moeten worden betaald. Voor 2017 gaat het om een legesbedrag € 4.929,40.

Vergelijk Co2

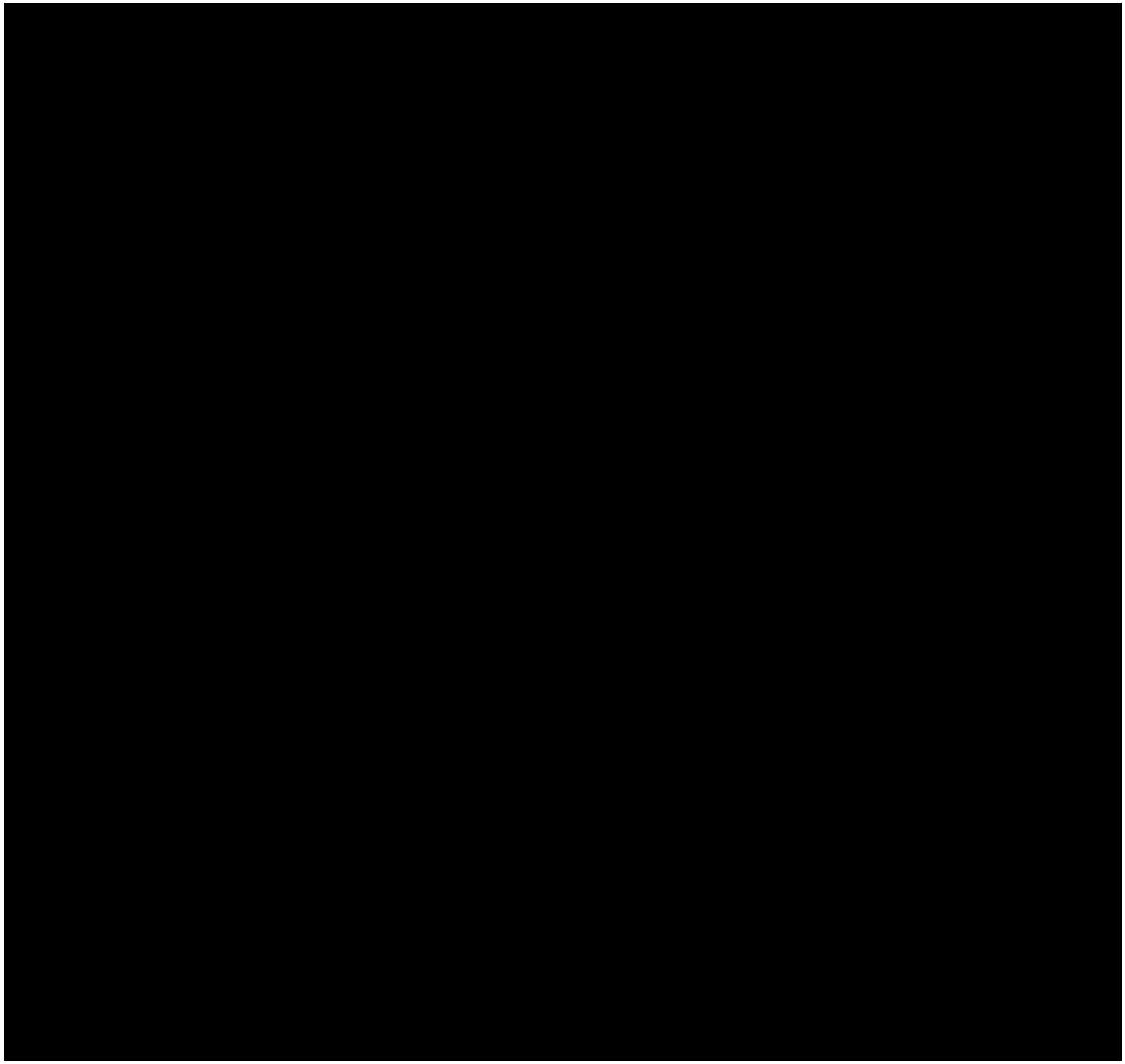
De bijdrage aan een vermindering van Co2 uitstoot is mede van belang als het gaat om de subsidieregeling Groene Leges. In de tabellen zoals opgenomen in de bijlagen zijn deze waarden opgenomen. Kijkend naar de regeling zoals deze in 2016 gold, waarbij sprake moest zijn van een EPC-waarde van maximaal 0,3, is gevraagd voor twee situaties het vergelijk in Co2 uitstoot te maken ten opzichte van de basiswoning met een Co2 uitstoot van 2273 Kg.

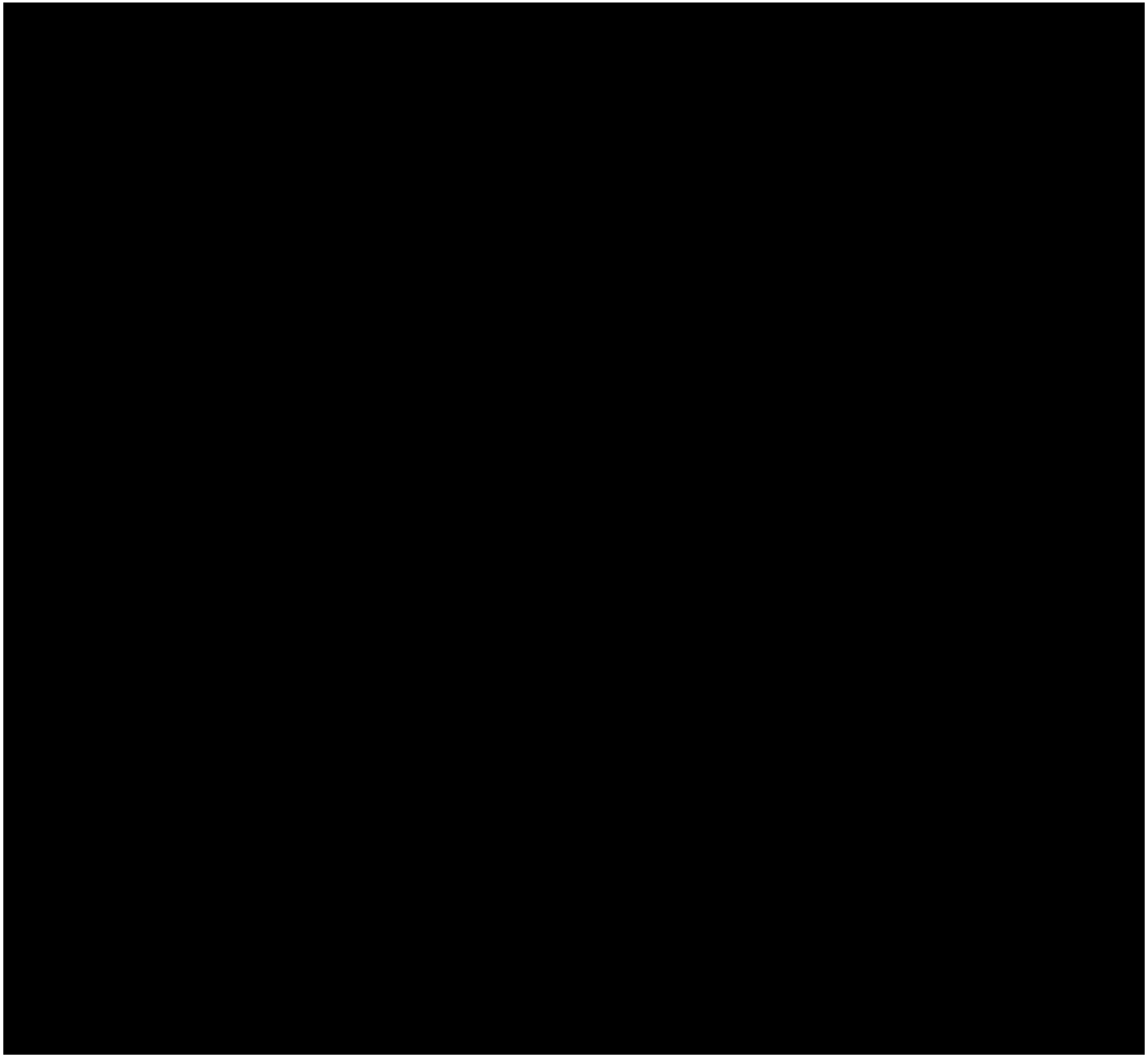
- EPC van 0,4 naar 0,3 door extra PV-panelen: 1507 Kg. Co2. Verschil is 766 Kg.
- EPC van 0,4 naar 0,3 door lucht warmtepomp: 2029 Kg. Co2. Verschil is 244 Kg.

Tot slot

Gemeld moet worden dat aan de berekende waarden en bedragen in deze memo en de bijbehorende bijlagen geen rechten kunnen worden ontleend. De EPC-waarden zijn allen doorgerekend met versie 3.21 van het rekenprogramma Enorm, maar hebben betrekking op de referentiewoning. Bij een andere woning met een ander gebruiks- en verliesoppervlak en andere situering kunnen andere waarden naar voren komen. Voor wat betreft de kosten zijn richtprijzen opgevraagd bij een leverancier van kozijnen en bouwmaterialen en bij een installateur. Ook aan deze bedragen kunnen geen verdere rechten worden ontleend.

Erik Nijboer

DISCUSSIEMEMO (blauwe nota)

Datum : 13 februari 2017

Aan : Raad (eerste bespreekversie voor het College)

Van : College van Burgemeester en Wethouders

Onderwerp : Evaluatie en doorontwikkeling regeling groene leges

---

Inleiding

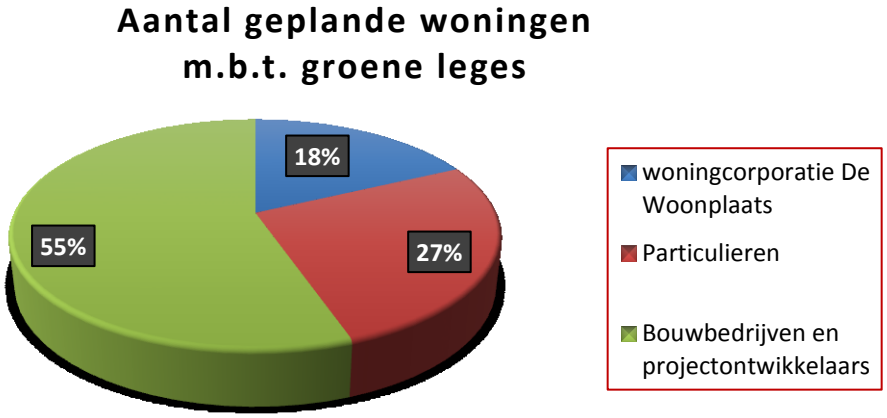
De regeling groene leges is een tweejarig experiment waarbij het instrument van de legesverordening wordt gebruikt om ontwikkelingen in de maatschappij die de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente helpen bevorderen, te stimuleren. Het experiment is in 2016 gestart.
Ieder initiatief dat een aanmerkelijke (meer dan wettelijk verplichte) bijdrage levert aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen, komt in aanmerking voor een vrijstelling van de leges.
De regeling is uniek in Nederland omdat alle doelgroepen, alle soorten vergunningen en alle typen duurzaamheidsmaatregelen er onder vallen.
Vanwege de grote vlucht die het gebruik van de regeling heeft genomen, waren de financiële consequenties groter dan aanvankelijk verwacht. Daarom is de regeling vanaf oktober 2016 stopgezet voor bedrijven, projectontwikkelaars en corporaties. Op 6 februari jl is de regeling – om dezelfde reden - ook voor particulieren buiten werking gesteld (zie brief van het College aan de Raad van 6 februari 2017). Dit laatste omdat het door de Raad voor 2017 beschikbaar gestelde budget van € 200.000 op raakte.
De Raad en het College hebben afgesproken dat in het voorjaar van 2017 een evaluatie beschikbaar zal zijn en dat op basis van de discussie daarover wordt bepaald of de regeling voortgezet of aangepast gaat worden en hoe de eventuele financiële consequenties worden opgevangen.
Hiervoor heeft de Raad onder voorwaarden zoals in het amendement d.d.14 november 2016 genoemd, nog eens € 200.000 gereserveerd.
Deze memo, inclusief de bijbehorende evaluatie, is een aanzet voor deze discussie.

Leeswijzer
In deze memo worden de belangrijkste punten uit de evaluatie besproken, de resultaten die behaald zijn, de effectiviteit van de regeling voor de verschillende doelgroepen, de gederfde inkomsten en de discussiepunten die uit de evaluatie zijn voortgekomen.
Op basis van deze discussiepunten wordt, in relatie tot het amendement groene leges (d.d. 14-11-2016, zie hoofdstuk II), een aantal mogelijke scenario's geschetst. Van elk scenario worden de financiële consequenties weergegeven. Ook worden de argumenten 'voor' en 'tegen' benoemd.

De memo sluit af met een aantal mogelijkheden voor incidentele dekking bij dit experiment en een beeld van hoe het vervolg er uit kan zien.
In de bijlagen treft u het uitgebreide evaluatierapport en andere relevante overzichten en onderzoeken aan.

I Evaluatie groene leges

Resultaten
De groene leges blijken een effectief instrument en een succesvolle duurzaamheidsmaatregel. Het evaluatierapport is als bijlage 1 bij deze memo gevoegd. Hieronder een korte managementsamenvatting.
In 2016 zijn er aanvragen ingediend voor 289 woningen, 7 bedrijven en 4 kleine initiatieven, die duurzamer gerealiseerd zijn/worden dan wettelijk verplicht (zie bijlage 2).
Ruim 40 % van deze woningen heeft een EPC (norm die de energieprestatie van een woning uitdrukt) van nul en 20 % van de woningen is aangesloten op het warmtenet.
De woningen zorgen voor een jaarlijkse besparing van 450 ton CO_2. Dit komt overeen met het (gas) verbruik van ruim 160 huishoudens.
Meer dan de helft van deze woningen (55%) is door projectontwikkelaars gerealiseerd. De particulieren en corporatiewoningen nemen samen de rest voor hun rekening. Het gaat dan om respectievelijk 27% en 18% van de woningen.

De effectiviteit van de regeling verschilt per doelgroep. Voor **particulieren en projectontwikkelaars** is deze het grootst. Voor particulieren geldt dat er zowel ten opzichte van 2015 als ten opzichte van de omliggende gemeenten die geen groene leges kennen, er significant meer woningen in Enschede zijn gebouwd met een EPC tussen de 0 en 0,3 (minimaal 25 % beter dan de wettelijk vereiste norm uit het Bouwbesluit).
Projectontwikkelaars, bundelen feitelijk de particuliere aanvragen binnen een beperkt projectgebied en zijn daarmee in effectiviteit vergelijkbaar met de

doelgroep particulieren. Projectontwikkelaars geven aan zonder de financiële ondersteuning van de legeskorting nog niet energieneutraal te willen bouwen (geen sluitende businesscase). Voor hen gelden ook geen andere financiële regelingen, zoals die voor de corporaties wel gelden.
De **corporaties** bouwen al langer duurzamer dan wettelijk verplicht. De regeling heeft er toe geleid dat zij extra duurzame maatregelen hebben getroffen als gevolg van de legeskorting. Corporaties hebben ook toegang tot andere stimuleringsregelingen, waardoor het stimulerende effect van de groene leges op deze doelgroep beperkter is.
Eén Enschedese corporatie, De Woonplaats, heeft gebruik gemaakt van de regeling. Van de € 250.000 aan verleende vrijstellingen voor deze partij is € 150.000 in de categorie projectontwikkelaars terecht gekomen. De Woonplaats heeft namelijk een deel van de projecten uitbesteed aan bouwbedrijven om op de particuliere markt te verkopen.
Een bedrag van € 100.000 heeft betrekking op huurwoningen. Voor alle duidelijkheid, er zijn niet meer vrijstellingen verleend dan eerder is gecommuniceerd. Het is een verschuiving ter grootte van € 150.000 binnen deze twee doelgroepen.

Met de doelgroep **bedrijven** hebben we nog relatief weinig ervaring opgedaan. Het is de categorie die openstaat voor toepassing van innovatieve technieken en hun groene imago ook ter profilering gebruikt. In de acquisitie is het ook een mooi instrument gebleken dat eraan bijdraagt het gesprek over meer duurzaamheid te voeren. De meeste maatregelen vinden plaats in de bestaande bouw, een categorie waar nog veel winst te behalen is.

Er zijn in 2016 geen vrijstellingsaanvragen voor projecten met betrekking tot **grootschalige energie-opwekking** ingediend. Er is met deze doelgroep geen ervaring opgedaan. Dit maakt dat het doen van aanbevelingen nu nog niet mogelijk is. In een apart besluitvormingstraject zullen de specifieke aspecten van deze doelgroep met u besproken worden.

<u>Communicatie en pr</u>
Naast de directe effecten, heeft Enschede landelijk een voortrekkersrol vervuld. We hebben veel aandacht van de VNG gekregen en zo'n dertig gemeenten uit het hele land hebben interesse getoond in onze regeling. Diverse andere gemeenten, waaronder de vier grote gemeenten, zijn inmiddels zelf ook bezig met de invoering van een soortgelijke regeling.

<u>De gederfde inkomsten/gemeentebrede investering in duurzaamheid</u>
In het eerste uitvoeringsjaar is sprake van een bedrag van € 869.633,18 (afgerond € 870.000) aan gederfde inkomsten. Dit is tegelijkertijd ook het bedrag dat geïnvesteerd is in de (lokale) economie (zie hierna).
Het grootste deel van het bedrag aan vrijstellingen is naar particulieren (€ 315.000) en projectontwikkelaars (€ 330.000) gegaan.
Het gemiddelde vrijstellingsbedrag per woning bedroeg zo'n € 6.000 voor particulieren en € 2.000 voor projectontwikkelaars.

De Woonplaats is goed voor een bedrag van € 100.000 (gemiddeld bedrag per woning € 2.000) en de bedrijven hebben voor € 125.000 beslag op de regeling gelegd.

Impuls lokale economie
Uit de evaluatie blijkt dat het bedrag dat geïnvesteerd is in duurzame maatregelen, vaak groter is dan het bedrag dat aan vrijstelling is ontvangen. Hiermee heeft de (lokale) economie een impuls ontvangen die minimaal overeenkomt met het totale bedrag (€ 870.000) dat aan vrijstellingen is verleend.

Voorlopige discussiepunten/aanbevelingen uit de evaluatie:
Uit het onderzoek dat is gedaan naar de werking van de regeling groene leges, komt een aantal discussiepunten/aanbevelingen naar voren.
Deze zijn tot stand gekomen:

- op basis van interviews met ‘gebruikers’ van de regeling en ‘niet gebruikers’ (kwalitatief onderzoek)
- interpretatie van statistische gegevens (kwantitatief onderzoek)

De punten zijn vooralsnog integraal uit het evaluatierapport overgenomen, om zo als onderlegger voor de discussie tussen college en raad te kunnen fungeren. Na en op basis van de genoemde discussie wordt het definitieve voorstel in procedure gebracht.

1. Handhaaf de regeling voor de particulieren, pas het criterium aan door de “lat hoger te leggen” en differentieer in de korting.
2. Handhaaf de uitsluiting van de corporaties.
3. Laat bedrijven en projectontwikkelaars weer toe tot de regeling
4. Vervang bij gebundelde aanvragen de maximale vrijstelling voor een vast bedrag per woning.
5. Richt de communicatie niet alleen op de direct belanghebbenden, maar ook op architecten, aannemers, bouwbedrijven etc, zodat men zo vroeg mogelijk in het proces rekening kan houden met een korting. Vergroot tegelijkertijd de olievlekwerking door deelnemers ook in te zetten in de rol van ambassadeur.
6. Voor de doelgroep projectontwikkelaars (grootschalige energieopwekking) zijn in evaluatie geen aanbevelingen opgenomen. Er zijn in 2016 geen aanvragen ingediend, dus er is ook nog geen ervaring mee opgedaan. Voor deze doelgroep is nader onderzoek nodig.

II Bestuurlijke geschiedenis: Het amendement groene leges en wijziging van de legesverordening

Amendement:

In de raadsvergadering van 14 november 2016 is het amendement “Groene Leges” aangenomen, met het besluit voor 2017:

- de proef voor particulieren voort te zetten en hiervoor € 200.000 te reserveren;
- bedrijven, corporaties en projectontwikkelaars expliciet uit te sluiten van de regeling;
- vóór de zomernota (eerdere toezegging in commissievergadering van 26 september 2016; vóór 1 april) de regeling te evalueren, waarbij:
  - expliciet alternatieven zijn onderzocht
  - duurzaamheid van de regeling voor alle partijen is aangetoond
  - cofinanciering is gevonden
- op basis van de evaluatie het uiteindelijke bedrag te bepalen met een maximum van € 400.000.

Aanpassing legesverordening:

De legesverordening 2017 (art. 12) is – naar aanleiding van de discussie over plafondfinanciering versus open einde regeling - zodanig aangepast, dat:

- Het college kan besluiten de criteria aan te passen;
- Het college kan besluiten de regeling buiten werking stellen;
- Er een koppeling is gelegd tussen de legesverordening en het bedrag dat in de begroting is opgenomen voor de uitvoering van de regeling groene leges.

Resultaten zoektocht cofinanciering

De zoektocht naar cofinanciering heeft tot nu toe het volgende opgeleverd:

- Uit onderzoek van het subsidiebureau blijkt dat het project groene leges op dit moment niet onder (de voorwaarden van) een provinciale en/of andere (subsidie)regelingen valt
- Met de gedeputeerde van de provincie is een gesprek gevoerd om te bezien of er buiten de bestaande regelingen om, andere mogelijkheden voor participatie in het project zijn. Hierbij is aangegeven dat eerst de uitkomsten van de evaluatie afgewacht worden, alvorens verder in gesprek te gaan.
- er is een brief naar het Rijk uitgegaan, om vanuit het Energieakkoord mee te denken in continuering van de regeling in de toekomst.

III Scenario's per doelgroep

Om voeding te geven aan een goede discussie wordt hierna per doelgroep een aantal scenario's (ofwel alternatieven waar in het amendement d.d. 14 november 2016 om wordt gevraagd) beschreven. Deze zijn **niet uitputtend**. Er zijn tal van tussenvarianten mogelijk. Het doel van de scenario's is om de discussie te ondersteunen en te stroomlijnen.

<u>Uitgangspunten voor het opstellen van de scenario's:</u>

- Budgettaire uitgangssituatie : voor 2017 is door de raad een budget van € 200.000 beschikbaar gesteld en optioneel - op basis van een discussie over de evaluatie - nog eens € 200.000. In de brief van 6 februari 2017 is aangegeven dat het maximum van € 200.000 is bereikt. De regeling is daarom – in lijn met het bepaalde in de legesverordening - per direct buiten werking gesteld, in afwachting van besluitvorming in de raad.
- Voor alle scenario's is een berekening gemaakt voor de gederfde inkomsten voor uitvoering gedurende **de rest van het jaar 2017** (dus **exclusief** de reeds uitgegeven € 200.000)
- Scenario's gaan uit van het weer openstellen van de regeling voor alle doelgroepen:
    - Particulieren
    - Projectontwikkelaars
    - Bedrijven
    - Corporaties
- De **knoppen waaraan gedraaid kan worden** zijn bij alle doelgroepen:
    1. Al of niet weer toelaten van de doelgroep tot de regeling
    2. Variëren in de korting
    3. Variëren in de criteria

  Alleen bij particulieren zijn de drie verschillende varianten in aparte scenario's uitgewerkt, bij de overige doelgroepen is één keuzevariant opgenomen, waarin de 'knoppen' zijn gecombineerd.
- Uit de **argumenten 'voor' en 'tegen'** wordt duidelijk wat meer of minder wenselijk is en wat de financiële consequenties zijn op basis van **aannames en schattingen**. Daarbij baseren we ons - voor wat betreft de prognose en het tempo waarin aanvragen worden ingediend op de ervaring uit 2016.

Onderstaande scenario's worden in hoofdstuk III besproken:

	Inhoud	Verwacht duurzaamheids-effect	Kosten/ Rest jaar 2017	Kosten Totaal 2017
0	Buiten werking stellen regeling	35 woningen EPC < 0,3	€ 0	€ 200.000
1a	Toelaten particulieren: continueren bestaande regeling	100 woningen EPC < 0,3	€ 600.000	€ 800.000
1b	Toelaten particulieren: aanpassing korting	90 woningen EPC < 0,3	€ 270.000	€ 470.000
1c	Toelaten particulieren: aanpassen criteria	75 woningen EPC < 0,2	€ 450.000	€ 650.000
2	Toelaten doelgroep projectontwikkelaars: aanpassen criteria en aanpassen korting	+ 160 woningen EPC 0	€ 200.000	€ 400.000
3	Toelaten doelgroep bedrijven: Aanpassen criteria en aanpassen maximale vrijstelling	+ 6 bedrijven 25 – 50 % duurzamer	€ 150.000	€ 350.000
4	Toelaten doelgroep corporaties: Aanpassen criteria en aanpassen korting	+ 100 woningen Nul op de meter/ Energieleverend	€ 150.000	€ 350.000

NB 1:
Genoemde bedragen en aantallen zijn indicatief en staan los van elkaar. Ook de scenario's staan los van elkaar en kunnen dus gecombineerd worden.
Als gekozen zou worden voor scenario 1b plus scenario 2 dan zijn de geschatte kosten voor 2017 € 470.000 + € 200.000 (reeds uitgegeven) = € 670.000. Het verwachte duurzaamheidseffect is dan opgeteld: 90 woningen + 160 woningen + 35 woningen = 285 woningen

NB 2: technische toelichting
De korting op de leges wordt niet bepaald en geformaliseerd bij de aanvraag, maar bij de verlening van de vergunning.
Bij aanvraag is immers nog niet duidelijk dat de vergunning verleend zal worden en of de aangedragen gegevens, op basis waarvan de hoogte van het legesbedrag wordt gebaseerd, juist zijn.
Tussen aanvraag en verlening zitten gemiddeld genomen 8 tot 12 weken.
Dit betekent dat aanvragen die vanaf ongeveer half oktober 2017 worden ingediend begin 2018 worden vergund.
Dat was ook over 2016 het geval; op aanvragen die in het laatste deel van 2016 zijn gediend zijn begin 2017 vergunning afgegeven en leges in rekening gebracht.
De korting werd ook op dat moment bepaald.
Bij de beschreven scenario's wordt steeds uitgegaan van een werking van één jaar en wel een kalenderjaar.
Het geraamde budget gaat daarbij, zoals hiervoor beschreven, uit van de aanvragen die zijn ingediend van half oktober 2016 tot half oktober 2017.
Maar als we willen bereiken dat de regeling het gehele jaar 2017 open staat, dus dat aanvragen die aan het eind van het jaar worden ingediend ook nog voor korting in aanmerking komen, dan is er een extra budget nodig dat in 2018 kan worden aangesproken.
Stel dat er gekozen gaat worden voor een scenario waarvoor over 2017 een budget van € 400.000 nodig is (inclusief de reeds verstrekte € 200.000).
Als we dan willen dat aanvragen die in het gehele jaar 2017 worden ingediend nog onder de regeling vallen, dan impliceert die keuze dat nu reeds voor 2018 € 100.000 extra nodig is.
Anders zou de regeling weer gestopt moeten worden in het najaar.
Zomernota.

- Indien de raad zou kiezen voor het beëindigen van de regeling aan het einde van 2017, maar alle in 2017 ingediende aanvragen wel gewoon wil afhandelen conform de regeling dan geldt het voorgaande
- Afhankelijk van de discussie over deze blauwe nota zal echter bij de wens de regeling structureel te continueren in de zomernota ook voor een structurele dekking gekozen kunnen worden voor 2018 en verder. Dan is het "overloop" element minder belangrijk, omdat dit ieder jaar het geval zal zijn.

Doelgroep particulieren

***Scenario 1a**: **Effect van "toelaten van de doelgroep"** bij gelijkblijvende criteria*
De prognose voor 2017 schatten we hoger in dan in 2016 (77 woningen in 2016, gemiddeld 6.000 euro). Enerzijds komt dit omdat in 2016 de regeling langzaam op gang kwam, omdat de eerste maanden de regeling nog onvoldoende bekend was bij het grote publiek. Anderzijds is de inschatting dat het aantal vergunningaanvragen in z'n algemeenheid zal toenemen in 2017 door de zich herstellende economie. Op basis van de cijfers uit de tweede helft van het jaar, schatten we dat het mogelijk om 100 woningen gaat.

De mate van effectiviteit van de regeling voor deze doelgroep (de gevoeligheid voor de simuleringsmaatregel) is groot en er zijn ook geen mogelijkheden om meer duurzaamheid (dan wettelijk verplicht) af te dwingen. Dat is namelijk een exclusieve bevoegdheid van de rijksoverheid (Bouwbesluit).
Er gelden een beperkt aantal andere subsidieregelingen, die de aanschaf van o.a. zonneboilers en warmtepompen stimuleren.

Het financiële gevolg van het toelaten van de doelgroep, zonder te variëren in korting, of criteria, dus het continueren van het criterium uit 2016, schatten we op:

100 woningen * € 6.000 = € 600.000

Argumenten voor:
- Regeling wordt op dezelfde manier voortgezet als vorig jaar
- De regeling blijft effect hebben op de particulieren en er wordt daardoor nog steeds duurzamer gebouwd dan voorheen.

Argumenten tegen:
- We maken geen gebruik van de mogelijkheid om criterium aan te scherpen en zo de markt te blijven prikkelen, uitdagen.
- Begrotingsconsequenties: wijkt af van amendement
- Als er naast de optioneel toegezegde € 200.000 (uitbreiding tot 400.000) geen extra budget wordt toegekend, is de regeling naar schatting binnen een paar maanden uitgeput. Dan moet voor de tweede keer gecommuniceerd worden dat de regeling op is, met mogelijk negatief effect op goodwill bij inwoners om zich in de toekomst nog duurzaam te gedragen

Scenario 1b**: **Effect van "variëren in de korting"
De regeling beoogt een gedragsverandering te bewerkstelligen. Hiervoor is niet noodzakelijkerwijs een volledige vrijstelling vereist. Ook een korting van bijvoorbeeld 50% kan stimulerend werken. Of en hoeveel de regeling daardoor minder effectief wordt valt moeilijk in te schatten.

Financiële consequenties:
Ervan uitgaande dat de regeling financieel minder aantrekkelijk wordt, is de verwachting dat er minder woningeigenaren gebruik zullen maken van de regeling. We schatten dit in op 10 %.

90 woningen * € 3.000 (50% van € 6.000) = € 270.000

Argumenten voor:
- Het is een milde vorm van aanscherping omdat de korting wordt verlaagd
- Met de toekenning van de extra € 200.000 kunnen we nog een groot deel van het jaar de regeling uitvoeren

Argumenten tegen:
- We maken geen gebruik van de mogelijkheid om het criterium aan te scherpen via de normstelling
- Leidt in tegenstelling tot de aanpassing van het criterium (scenario 1c) niet tot meer duurzaamheid

Scenario 1c**: **Effect van "variëren in de criteria"
De optie van het aanpassen van het criterium voor een nieuwe regeling is als volgt te onderbouwen:
- Voortschrijdende technische ontwikkelingen maken dat de investeringskosten dalen, de terugverdientijden kleiner worden en daarmee met hetzelfde geld meer en betere maatregelen getroffen kunnen worden. Uit onderzoek dat we uit hebben laten voeren door een extern adviesbureau (bijlage 3), blijkt dat de (extra) investeringskosten om van een EPC van 0,4 naar een EPC van 0,2 te komen globaal tussen de € 5.000 en € 15.000 liggen. De stap om van een EPC van 0,4 naar een EPC van 0,0 te komen, vraagt tussen de € 10.000 en € 30.000 aan extra investeringskosten.
- Het Europees en landelijk beleid koerst op een aanscherping van de EPC norm per 1 januari 2021. Een EPC norm van nul zal daarmee over vier jaar naar verwachting wettelijk verplicht zijn.
- Het is ook een goede zaak om de markt te blijven uitdagen, prikkelen om nieuwe innovatieve middelen te vinden.

Financiële consequenties:
Ervan uitgaande dat de regeling minder aantrekkelijk wordt, is de verwachting dat er minder woningeigenaren gebruik zullen maken van de regeling. We schatten dit in op 25 %.

75 woningen * € 6.000 = € 450.000

Argumenten voor:

- Onderzoek wijst uit dat aanscherping van de norm een reële volgende stap in het tweejarige experiment is, ook gelet op het toekomstige Europese en landelijke beleid (zie “aan welke knoppen kunnen we draaien”)
- Kleiner bereik in aantallen maar per aanvraag wel een groter effect op duurzaamheidsdoelstellingen

Argumenten tegen:

- Begrotingsconsequenties: afwijking van amendement
- Voor particulieren grotere stap om deel te nemen

Doelgroep projectontwikkelaars (woningbouw/warmtenetaansluiting)

Voor deze doelgroep (en voor de andere "grootverbruikers" hierna), werken we één basisscenario uit, waarin we meteen aan meerdere knoppen draaien.

Scenario 2: Effect van "toelaten van de doelgroep en variëren in de korting"
In 2016 zijn er 160 woningen door projectontwikkelaars gerealiseerd, hiervan zijn 60 woningen aangesloten op warmtenet. Het gemiddelde vrijstellingsbedrag bedroeg ca. € 2.000.
Zoals blijkt uit de evaluatie, is de effectiviteit voor deze doelgroep groot en bereiken we hier (weliswaar in gebundelde vorm) de particulieren mee. Voor deze doelgroep zijn er – net als bij particulieren - nog geen andere instrumenten beschikbaar om meer duurzaamheid te stimuleren.
Net zoals bij de particulieren gelden er een beperkt aantal andere (subsidie) regelingen.

Het maximale vrijstellingsbedrag (van € 50.000 per project) zoals dat in het eerste uitvoeringsjaar voor de grootverbruikers was ingesteld, heeft een 'afromend' effect gehad. Op basis van de ervaring en de aanbeveling uit de evaluatie is het rekenen met een vast bedrag per woning praktischer en rechtvaardiger in de uitvoering. Projectontwikkelaars kunnen door de schaalgrootte waarop zij bouwen, efficiënter duurzaamheidsmaatregelen uitvoeren. Een verlaging van de korting, zal om die reden, naar verwachting voor hen nog steeds een stimulans zijn om duurzamer te bouwen.
Als we van de mogelijkheid gebruik maken het maximale vrijstellingsbedrag te vervangen door een vast bedrag per woning en voor een verlaging van de korting te kiezen, dan zou het gemiddelde vrijstellingsbedrag van € 2.000 per woning, verlaagd kunnen worden tot bijvoorbeeld een bedrag tussen de € 1000 en € 1.500 per woning.

Financiële consequenties:
160 woningen * € 1.250 = € 200.000

Argumenten voor:
- Projectontwikkelaars realiseren de meeste woningen (in aantallen het grootste bereik) en zijn vergelijkbaar met de doelgroep particulieren.
- Groot effect op duurzaamheidsdoelstellingen

Argumenten tegen:
- Begrotingsconsequenties: afwijking van amendement

Doelgroep bedrijven

Scenario 3: Effect van "toelaten van de doelgroep en variëren in korting en criteria"
In 2016 hebben 7 bedrijven gebruik gemaakt van de regeling groene leges. Het gemiddelde vrijstellingsbedrag bedroeg € 18.000.

De mate van effectiviteit is groot, enerzijds omdat het ook een instrument is dat helpt bij een groen imago van een bedrijf en bij de acquisitie van nieuwe bedrijven. Anderzijds omdat dit een doelgroep is waarbij vooral in de bestaande bouw - waar nog veel milieuwinst te halen is - verduurzaamd wordt.
Keerzijde is dat meer duurzaamheid ook via de wet- en regelgeving is af te dwingen en dat er ook andere financiële regelingen voor bedrijven zijn.

De inschatting is dat door het hoger leggen van de lat en het verlagen van de korting (50 % korting tot een maximum van € 25.000) het aantal aanvragen vermindert en er nog steeds een prikkel van uit gaat om het bedrijf verder te verduurzamen.

Financiële consequenties:
6 bedrijven * € 25.000 = € 150.000

Argumenten voor:
- We maken gebruik van de mogelijkheid om de criteria aan te scherpen (lat hoger te leggen)
- Wordt door de provincie kansrijk geacht en met belangstelling gevolgd, kans op financiële participatie is hier mogelijk het grootst

Argumenten tegen:
- Er zijn andere mogelijkheden om meer duurzaamheid bij bedrijven te stimuleren en/of af te dwingen
- Begrotingsconsequenties, afwijking van amendement

Doelgroep corporaties

Scenario 4: Effect van "toelaten van de doelgroep en variëren in korting en criteria"

In 2016 zijn 52 huurwoningen gerealiseerd, met een gemiddeld vrijstellingsbedrag van € 2.000.

De mate van effectiviteit van deze doelgroep is beperkt. Er zijn wel extra maatregelen getroffen met gebruikmaking van de regeling groene leges, maar er geldt voor corporaties ook een breed scala aan andere, veelal landelijke, financiële maatregelen, die maken dat een extra impuls vanuit de legesverordening een beperkte meerwaarde heeft.
Daarnaast zijn er andere manieren om meer duurzaamheid te realiseren: vastleggen in de woonafspraken of aantrekkelijk te maken via de Energieprestatievergoeding*.
In 2016 heeft één corporatie gebruik gemaakt van de regeling. Voor 2017 houden we rekening met het feit dat ook andere corporaties van de regeling gebruik gaan maken. Het aanscherpen van de criteria zal wellicht een dempend effect op het gebruik hebben, waardoor er naar schatting tussen de 50 en 100 woningen gebruik gaan maken van de regeling.

Financiële consequenties:
100 huurwoningen (nul op de meter of energieleverend) * 1.500 = € 150.000

Argumenten voor:

- We sluiten geen partners uit van deze regeling en werken samen aan een duurzame stad.

Argumenten tegen:

- Begrotingsconsequenties, afwijking van amendement
- In afwijking van eerdere signalen uit de raad

*EPV: De energieprestatievergoeding is een maandelijkse vergoeding die door de verhuurder van woningen in de sociale woningbouw aan de huurders in rekening gebracht mag worden als sprake is van een Nul-Op-de-Meter woning. De EPV wordt als (nieuw) onderdeel in rekening gebracht naast de huurprijs en de servicekosten.

IV Financieel overzicht en dekkingsvoorstel

De gederfde inkomsten variëren afhankelijk van het gekozen scenario van € 200.000 tot meer dan 1 miljoen euro.

2017 incidenteel
Mocht besloten worden tot continuering van de regeling in 2017 voor particulieren en een uitbreiding van (een deel van) de doelgroepen, dan zijn – naast de reeds gereserveerde € 200.000 op grond van het amendement - mogelijke andere suggesties voor incidentele dekking:

- Integrale afweging bij de Zomernota
- Inzetten (deel) reserve Duurzaamheid
- Mogelijke subsidies vanuit provincie of rijk
- De verhoging van de reguliere 'grijze' leges volgens het principe van 'de vervuiler betaalt'

Voor de laatste optie geldt dat binnen de randvoorwaarden van de legessystematiek (kruisbestuiving en kostendekkendheid) een klein deel aanvullend budget gevonden kan worden. Eerste inschatting is dat het om een bedrag van € 150.000 kan gaan.
Dit vraagt een principiële keuze omdat sprake is van een lastenverzwaring en de legesverordening (-tarieven) hiervoor aangepast moeten worden.

2018 en verder structureel
Voor een structurele dekking voor de jaren 2018 en verder is de Zomernota 2018 ev de juiste plek voor een vergaande discussie over het structureel dekken van deze wegvallende inkomsten.

V Vervolg

Na de oriënterende discussie in de Stedelijke Commissie van 20 maart a.s., volgt - op basis van de uitkomsten van deze discussie - een voorstel inclusief de budgettaire consequenties in de Zomernota.

Verder moet na een keuze voor het scenario mogelijk de legesverordening worden aangepast.

Indien wordt gekozen voor voortzetting van de regeling voor particulieren moet een uitspraak worden gedaan over hoe de aanvragen worden beoordeeld die in de periode van 6 februari tot moment opnieuw (gewijzigd) openstellen regeling worden ingediend:

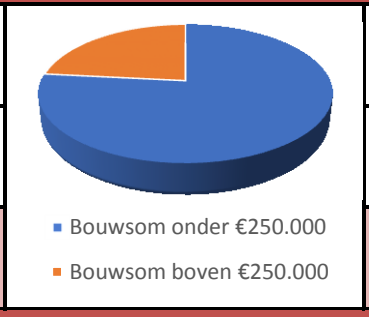
- Geen overgangstermijn
- Overgangstermijn bij voldoen aan nieuwe eisen
- Overgangstermijn bij voldoen aan oude eisen

Bijlage 1: Evaluatierapport groene leges

Evaluatierapport
regeling Groene leges

Bijlage 2 Projectenlijst aanvragen groene leges per 31 december 2016

Doelgroep		Gewenst resultaat	ingediend	toegekend	Bedrag
Particulier:			*Gemiddelde vrijstelling voor één woning: €5995.-*		
< 250.000 euro	Boddenkamp	59 woningen EPC < 0,3			€286.449
>250.000 euro	Vaneker	18 woningen EPC <0,3			€175.153
Totaal		**77 woningen**			**€461.602**
Projectmatig projectontwikkelaars:			*Gemiddelde vrijstelling voor één woning: €2063.-*		
Wheemerhof	Getfertweg	35 koopwoningen EPC < 0,3	maart	juni	25.000
Homan	Boddenkamp	5 koopwoningen EPC < 0,3	mei	juli	20.000
Koopsmans *)	Boswinkel	22 koopwoningen EPC 0	mei	juni	50.000 **)
Van Dijk *)	Boswinkel	20 koopwoningen EPC 0	mei	juli	50.000 **)
Plegt Vos	Beekwoude	15 koopwoningen warmtenet	juli	september	45.000
Plegt Vos	Beekwoude	15 koopwoningen warmtenet	juli	september	45.000
Nijhuis Bouw *)	Boswinkel	18 koopwoningen EPC 0	september	december	45.000
Droste	Kotmanpark	30 koopwoningen warmtenet	september	november	50.000 **)
Totaal		***160 koopwoningen***			***330.000***
Projectmatig woningcorporaties			*Gemiddelde vrijstelling voor één woning: €1923.-*		
Woonplaats	Ahuislanden	15 huurwoningen EPC 0	maart	Mei	20.000
Woonplaats *)	Boswinkel	12 huurwoningen EPC 0	mei	Juni	20.000
Woonplaats *)	Boswinkel	18 huurwoningen EPC 0	juni	Juli	45.000
Woonplaats *)	Boswinkel	7 huurwoningen EPC 0	juni	Juli	15.000
Totaal		***52 huurwoningen***			***100.000***
Cumulatief Totaal woningbouw		***289 woningen***			***891.602***
Bedrijven					
HoSt	Thermen	Diverse maatregelen	januari	Juli	50.000 **)
Huuskes	Transportcentrum	BREEAM klasse goed	juni	augustus	50.000 **)
VVE compleet	Kantoor Roombeek	Energieneutraal	mei	juli	10.772
Kantoor	Roombeek	Energieneutraal	mei	september	12.719 ***)
Shelter	Vliegveld	Energiezuinig/hergebruik	juni	aug	5.516
Shelter	Vliegveld	Energiezuinig/hergebruik	oktober	december	5.516
Outdoorcentre	Welenmosweg	Diverse maatregelen	september	2017	4.000
Totaal		**7 bedrijven**			**125.804**
Overig					
Evenement	marathon	Scheiding/hergebruik	jan	april	1.000
Evenement	Volkspark	Scheiding/hergebruik	maart	juni	640
Overig	Carport	Pv-panelen	september	oktober	235
Overig ****)	Carport	Pv-panelen	november	december	567
Totaal		**4 initiatieven**			**2.442**

*) Aanvragen voor één collectief plan in opdracht van De Woonplaats: Groenplaats Boswinkel

**) Derving legesinkomsten als gevolg van werking maximale vrijstelling: ca. € 250.000

***) Combinatie van een woning en kantoor. Leges vrijstelling is al verrekend in de groep particulier >250.000 euro

****) Zonnepanelen in veldopstelling: Aanpassen van bestemmingsplan binnen de regeling.

Bijlage 3 Onderzoeksrapport

ERIK | Bouwplancoördinatie
Krusestraat 3
8106 BG Mariënheem

M: 06-36301360
info@erikplan.nl
Kvk: 05086088

Aan: Gemeente Enschede, Gerdy Walgemoet

MEMO

Van: Erik Nijboer

Datum; **Kenmerknummer:** 10 januari 2016; G1603-M01

Betreft: Overzicht maatregelen en kosten verlaging EPC 0,4-0,2-0,0

Inleiding
De gemeente Enschede kent een subsidieregeling waarmee energiezuinig en duurzaam bouwen wordt gestimuleerd. De zgn. Groene Leges voorzien onder andere in een legesvrijstelling voor bouwplannen waarbij sprake is van dusdanige maatregelen dat gesproken kan worden van een serieuze bijdrage in de duurzaamheidsdoelstellingen. Eén van die maatregelen is een 25% betere EPC-score dan wettelijk voorgeschreven. De EPC staat voor EnergiePrestatieCoëfficiënt en laat het werkelijke energieverbruik van een gebouw zien ten opzichte van het toelaatbare energieverbruik zoals voorgeschreven in het Bouwbesluit. De wettelijke eis is op dit moment een maximale waarde van 0,4. Om voor de subsidie in aanmerking te komen moet daarom voldaan worden aan een EPCwaarde van maximaal 0,3.

De regeling blijkt een groot succes. Veel aanvragers van een omgevingsvergunning voor met name woningen doen een verzoek om vrijstelling van leges; vrijwel allemaal middels het aantonen van een lagere EPC score. Op dit moment wordt de regeling geëvalueerd en wordt gekeken of het nodig en wenselijk is de eis met betrekking tot de EPC wat aan te scherpen. Overwogen wordt een aanscherping naar een 50% beter score wat resulteert in een EPC van maximaal 0,2. Mij is gevraagd inzichtelijk te maken welke maatregelen kunnen worden genomen om van een EPC 0,4 te komen tot een waarde van 0,2. Tevens is gevraagd welke kosten met deze maatregelen zijn gemoeid zodat deze kunnen worden afgezet tegen de legeskorting.

Tot slot is nog gevraagd tevens te bekijken welke extra maatregelen nodig zijn om te komen tot een EPC van 0,0. Benadrukt wordt dat een EPC van 0 wat anders is dan een energieneutraal huis of een nul-op-de-meter woning.

Werkwijze
Als uitgangspunt is een referentiewoning genomen. Het betreft een woning in twee bouwlagen met zadeldak en een oppervlakte (footprint) van 110 m^2. De woning zelf heeft een inhoud van ongeveer 700 m^3 en het aangebouwde bijgebouw heeft een inhoud van ongeveer 63 m^3. De EPC van deze woning is alleen berekend voor het woongedeelte. Het aangebouwde bijgebouw is weliswaar geïsoleerd, maar ligt niet binnen de thermische begrenzing van de EPC. Dat houdt in dat de scheiding tussen de woning en het bijgebouw geïsoleerd is uitgevoerd. Om de referentiewoning te kunnen laten voldoen aan de wettelijk voorgeschreven EPC-eis van 0,4 zijn een aantal bouwkundige en installatietechnische uitgangspunten gekozen. Voor wat betreft de isolatiewaarden is uitgegaan van de wettelijk voorgeschreven ondergrens. De zes PV-panelen zorgen er in combinatie met de overige installatietechnische uitgangspunten voor dat de EPC van de referentiewoning exact op 0,4 uitkomt.

Beelvorming
referentiewoning

In de bijlagen zijn een tweetal overzichten opgenomen met daarop een serie van maatregelen onderverdeeld in bouwkundige en installatietechnische maatregelen. Van alle individuele maatregelen is het effect op de EPC bekeken en is een richtprijs opgevraagd van de kosten van die verschillende maatregelen. Vervolgens zijn zeven mogelijke combinaties gemaakt die ervoor kunnen zorgen dat de EPC van 0,4 wordt verlaagd naar 0,2. Het is belangrijk te vermelden dat er uiteraard veel meer combinaties mogelijk zijn. Ook zijn er nog allerlei andere maatregelen mogelijk. Daar staat tegenover dat niet alle installaties zomaar gelijktijdig kunnen worden

toegepast. Een zonneboiler verhoudt zich bijvoorbeeld niet met een Quooker en een ventilatiewarmtepomp kan niet worden toegepast als sprake is van balansventilatie met warmteterugwinning.

Er zijn dus nog veel meer maatregelen en combinaties mogelijk. Het overzicht beperkt zich tot de aangegeven maatregelen en combinaties. Nieuwe technieken zorgen ervoor dat er steeds meer installaties op de markt komen welke een positieve bijdrage leveren aan het energieverbruik van gebouwen. De overzichten zijn daarom nadrukkelijk niet volledig te noemen en dienen enkel als indicatie en beeldvorming voor de vraagstelling.

Resultaten
Kijkend naar het overzicht van EPC van 0,4 naar 0,2 kan worden gesteld dat de maatregelpakketten welke voornamelijk gericht zijn op bouwkundige maatregelen een kostenpost tussen de € 11.285,= en € 12.080,= met zich meebrengt. De pakketten met installatietechnische maatregelen fluctueren behoorlijk. De goedkoopste maatregel is het uitbreiden van de 'bestaande' PV-panelen. De vereiste verlaging is dan gerealiseerd met € 5.300,= aan extra kosten. Een dure (maar wel duurzame) oplossing is de keuze voor aardwarmte middels een bodemwarmtepomp. De extra kosten komen dan op het forse bedrag van € 30.300,=. De overige maatregelpakketten liggen qua extra kosten tussen de € 10.300,= en € 16.300,=.

Om vervolgens te komen tot een EPC van 0,0 moeten er uiteraard extra maatregelen worden ingezet. Ook hier blijkt het simpelweg uitbreiden naar 28 PV-panelen met een investering van € 10.000,= de goedkoopste oplossing. De overige maatregelpakketten laten een investering tussen de € 13.925,= en € 32.150,= zien.

In de bedragen zoals opgenomen in de bijlagen en hierboven is geen rekening gehouden met eventuele andere subsidiemogelijkheden. Vooral voor zonneboilers en warmtepompen bestaan verschillende mogelijkheden tot teruggaaf van een deel van de investering.

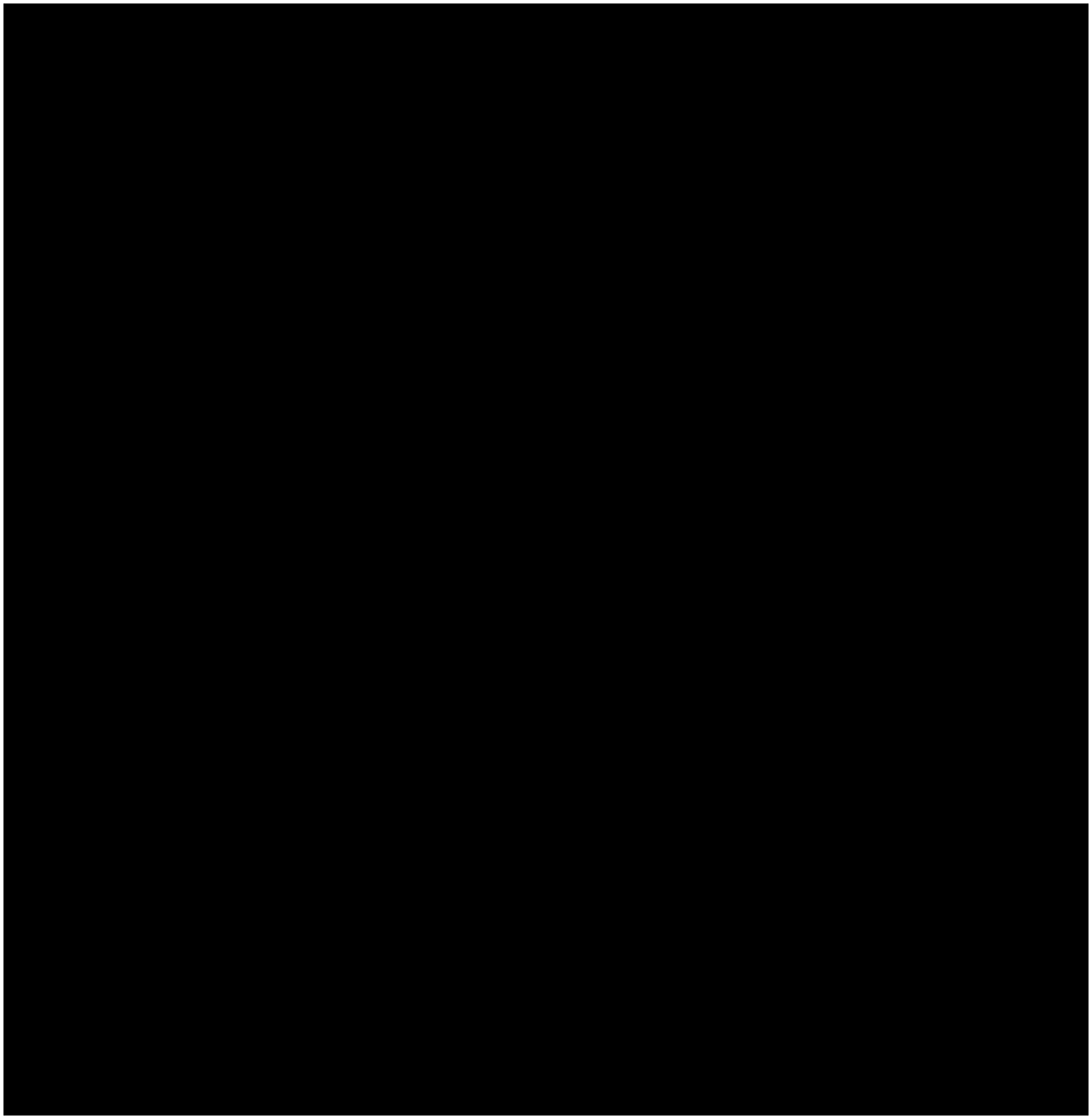
Vergelijk leges
De referentiewoning heeft een inhoud van ongeveer 700 m^3. Het aangebouwde bijgebouw heeft een inhoud van ongeveer 63 m^3. Op basis van de legesverordening van 2016 zou hiervoor in Enschede € 4.859,40 aan legeskosten moeten worden betaald. Voor 2017 gaat het om een legesbedrag € 4.929,40.

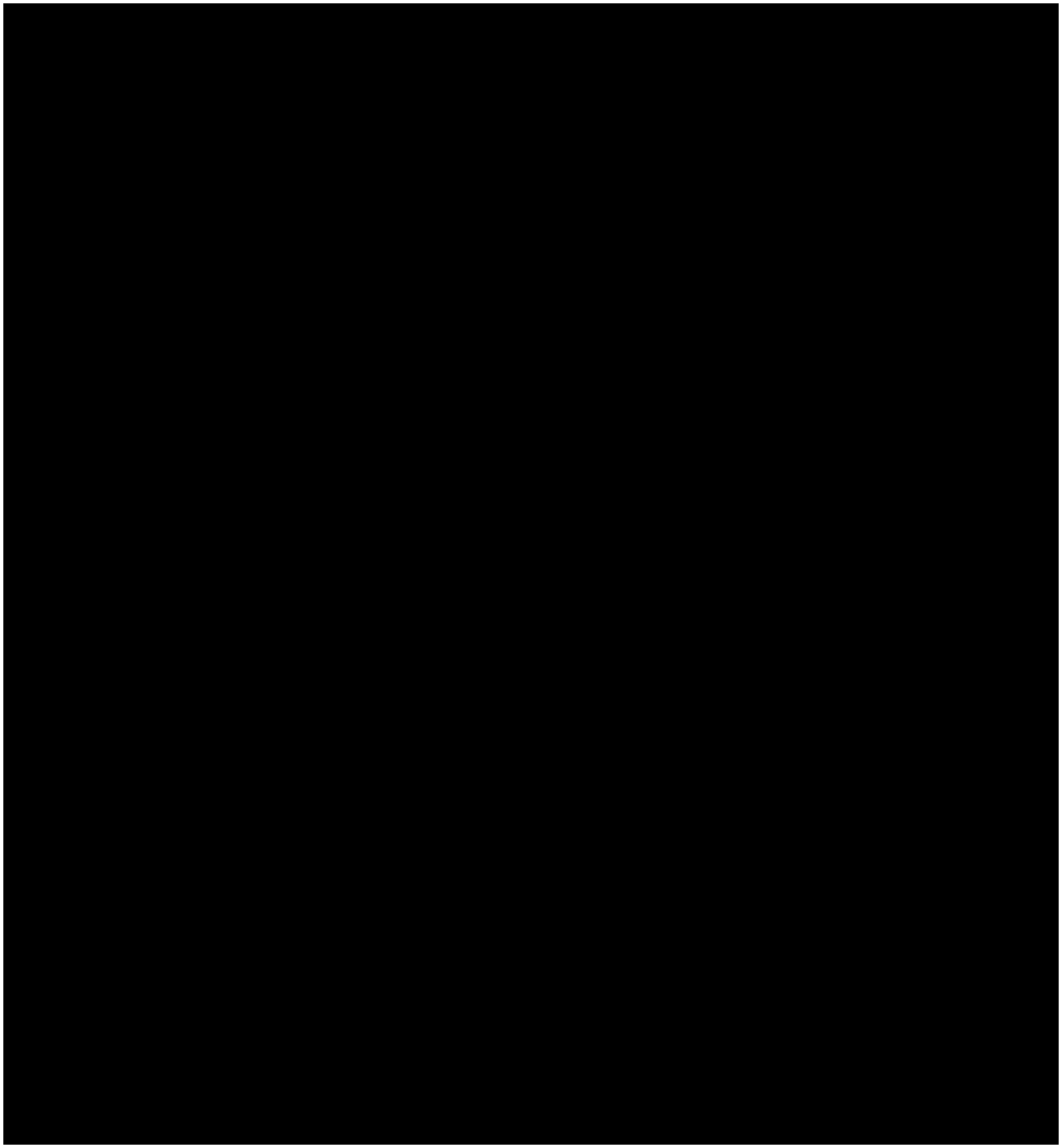
Vergelijk Co2
De bijdrage aan een vermindering van Co2 uitstoot is mede van belang als het gaat om de subsidieregeling Groene Leges. In de tabellen zoals opgenomen in de bijlagen zijn deze waarden opgenomen. Kijkend naar de regeling zoals deze in 2016 gold, waarbij sprake moest zijn van een EPC-waarde van maximaal 0,3, is gevraagd voor twee situaties het vergelijk in Co2 uitstoot te maken ten opzichte van de basiswoning met een Co2 uitstoot van 2273 Kg.

- EPC van 0,4 naar 0,3 door extra PV-panelen: 1507 Kg. Co2. Verschil is 766 Kg.
- EPC van 0,4 naar 0,3 door lucht warmtepomp: 2029 Kg. Co2. Verschil is 244 Kg.

Tot slot
Gemeld moet worden dat aan de berekende waarden en bedragen in deze memo en de bijbehorende bijlagen geen rechten kunnen worden ontleend. De EPC-waarden zijn allen doorgerekend met versie 3.21 van het rekenprogramma Enorm, maar hebben betrekking op de referentiewoning. Bij een andere woning met een ander gebruiks- en verliesoppervlak en andere situering kunnen andere waarden naar voren komen. Voor wat betreft de kosten zijn richtprijzen opgevraagd bij een leverancier van kozijnen en bouwmaterialen en bij een installateur. Ook aan deze bedragen kunnen geen verdere rechten worden ontleend.

Erik Nijboer

Gemeente Enschede

Discussiememo toegangssysteem Stadserf

18-01-2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Camera gebruik 4

3. Knelpunten en oplossingsmogelijkheden 5
- *3.1 Handhaven op brommers en snorfietsen en motoren* 5
  - *3.1.1 Oplossingsscenario's handhaven brommers en snorfietsen en motoren* 6
  - *3.1.2 Stelling* 7
- *3.2 Handhavingssysteem* 8
  - *3.2.1 Mogelijke oplossingsscenario's handhavingssysteem* 8
  - *3.2.2 Stelling* 8
- *3.3 Ontheffingsvrije venstertijd 07:00-11:00 uur afschaffen* 9
  - *3.3.1 Stelling* 9

Bijlagen

1. Inleiding

Sinds 2003 reguleren we het gemotoriseerd verkeer dat het stadserf mag inrijden fysiek met bollards. Doel was en is een verkeersluw stadserf, om het zo aantrekkelijk mogelijk te maken en houden voor ondernemers, bezoekers en bewoners. Dit sluit ook aan bij de pijler van agenda centrum ‘Bruisende binnenstad’. Deze pijler heeft als doel om een nóg bruisendere binnenstad met sfeervolle pleinen, gezellige straten met verzorgde gevels, veel groen en een gevarieerd winkel-, horeca- en cultuuraanbod te realiseren. Het stadserf is van groot belang voor de economische positie en de uitstraling van Enschede.

Er zijn nu een aantal ontwikkelingen waardoor het doel ‘verkeersluw stadserf’ onder druk komt te staan. Er zijn te veel voertuigen in de stad die overlast geven in de ochtenduren, er wordt illegaal geparkeerd en er is overlast van brommers en scooters die te hard rijden en geluid- en stankoverlast veroorzaken. Omdat we nu ook op het punt staan om de afgeschreven bollards te vervangen is het nodig om eerst een bredere afweging te maken over hoe wij tegelijk de genoemde knelpunten kunnen oplossen, zo nodig met een ander systeem.

Als eerste maatregel heeft het College van B&W in 2016 besloten om in 2017 de toegang van het Stadserf aan te passen. De bollards worden dan volledig aangestuurd door middel van kentekenherkenning door de camera’s, in plaats van gedeeltelijk door pasjes of wachtwoorden. Tevens wordt nu software geïnstalleerd waardoor klanten sneller en eenvoudiger een toegang ontheffing kunnen regelen of muteren via het digitale kanaal. Klanten kunnen daarmee 24 uur per dag deze zaken op een beveiligde en beschermde manier online regelen.

Voor een verdere verbetering van een verkeersluw stadserf hebben we onderzoek gedaan naar:

1) mogelijkheden om brommers en scooters op het stadserf te weren;
2) gebruiksvriendelijkheid en kosten van een camerahandhavingssysteem (in plaats van de fysieke afsluiting met de bollards);
3) het opheffen van de ontheffingsvrije venstertijd (geen gratis toegang meer tussen 07:00 en 11:00 uur).

Bij het onderzoek hebben wij aansluiting gezocht bij de al lopende projecten in het stadserf, zoals ‘agenda binnenstad’ en ‘stromen en verblijven’ en overleg gevoerd met alle partners en bewoners van de binnenstad, de hulpdiensten en gemeentelijk betrokken afdelingen (o.a. in de werkgroep Verkeer en Integrale Planning).

De bovengenoemde onderwerpen worden in dit memo toegelicht. Alle onderwerpen eindigen met een stelling die tijdens de bijeenkomst van de stadsdeelcommissie in februari 2017 worden besproken. Voorafgaand aan deze vergadering van de stadsdeelcommissie wordt er een technische sessie georganiseerd, waarin u naast een inhoudelijke toelichting de mogelijkheid krijgt om technische inhoudelijke vragen te stellen. Uiteindelijk zullen we een voorstel over de verdere verbetering van het verkeersluw maken van het stadserf ter besluitvorming aan de Raad voorleggen.

2. Camera gebruik

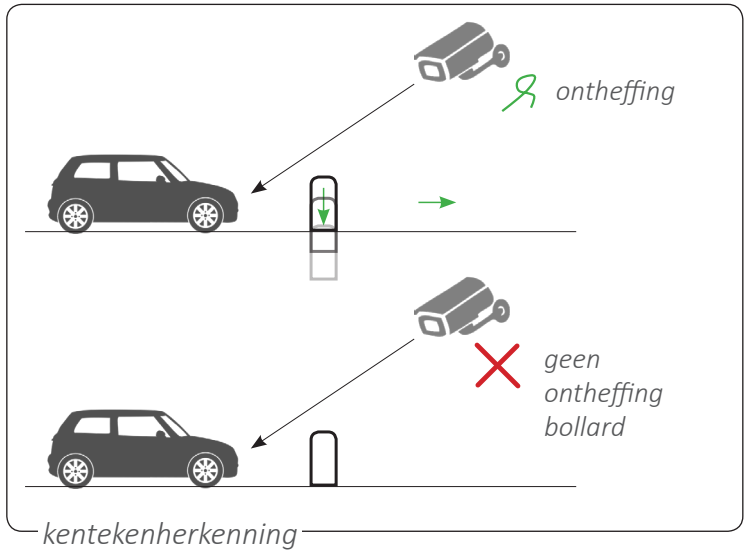
De kentekenherkenningscamera's die nu voor de bediening van de bollards zijn geplaatst, kunnen ook worden gebruikt voor digitale handhaving. Omdat er vaak spraak- en begripsverwarring is tussen die twee, volgt hier een uitleg.

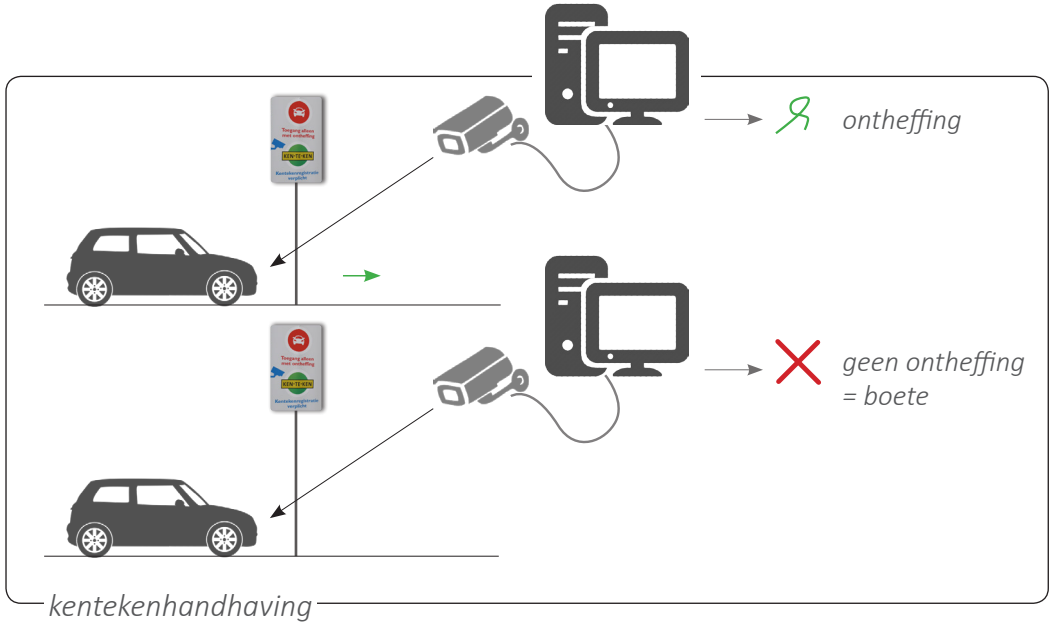
Kentekenherkenning voor bediening bollards

De bollards worden bediend door de kentekenherkenningscamera's. De camera herkent en scant het kenteken, controleert of er een ontheffing voor dit kenteken in het systeem bekend is en laat, bij positief resultaat, de bollard zakken. Is er geen ontheffing voor het kenteken bekend, dan blijft de bollard staan.
In 2017 worden ook de laatste pasjes vervangen door kentekenherkenning met camera's en kan je alleen nog met ontheffing op kenteken naar binnen. Daarnaast wordt het in 2017 ook mogelijk om een ontheffing snel en makkelijk digitaal aan te vragen. Indien men hier niet toe in staat is, omdat men bijvoorbeeld niet beschikt over internet, dan kan men net als voorheen ook nog fysiek aan de balie van het stadskantoor een ontheffing aanvragen.

Kentekenherkenning voor handhaving (zonder fysieke afsluiting met bollards)

De camera's kunnen, naast de toegang tot het stadserf, ook worden gebruikt voor handhaving, namelijk een check en boetes op kentekens zonder ontheffing. De camera voert dezelfde scan en controles uit, maar legt (na controle van een BOA) een boete op aan de eigenaar van het vervoermiddel die geen ontheffing heeft. Dit kan voor alle voertuigen met een kentekenplaat(je), dus ook zo nodig voor brommers en snorfietsen. Bij handhaving op brommers en snorfietsen moeten dan wel bij alle mogelijke in- en uitgangen voor brommers extra camera's worden geplaatst.

Privacy

De privacy is bij het camerahandhavingssysteem voldoende gewaarborgd. Net als bij het digitaliseren van de parkeerketen in Enschede is het uitgangspunt dat de gemeente volledig voldoet aan de Wet bescherming persoonsgegevens. De Gemeente Enschede meldt de verwerking persoonsgegevens intern bij de functionaris voor de gegevensbescherming (FG). De FG houdt binnen de organisatie toezicht op de toepassing en naleving van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), dit in opdracht van "Autoriteit Persoonsgegevens".
Uitsluitend van overtreders zal de kentekeninformatie bewaard moeten worden op een 'overtrederslijst' voor de duur die minimaal noodzakelijk is voor de afhandeling van de boete.

3. Knelpunten en oplossingsmogelijkheden

Zoals in de inleiding is aangegeven hebben we onderzoek gedaan naar verdere verbetering van een verkeersluw stadserf. Aanleiding hiervoor waren o.a. een aantal vragen en knelpunten uit de maatschappij, van bewoners, bezoekers, ondernemers en de eigen organisatie. De knelpunten hebben we onderzocht, mede door in andere steden te kijken hoe zij het hebben opgelost en wat er momenteel op de markt is aan digitale oplossingen. In de paragrafen hierna diepen we de oplossingsmogelijkheden verder uit.

De knelpunten/aanleidingen zijn:

- De bollards zijn nu aan vervanging toe;
- I.v.m. de hoge exploitatiekosten van bollards is onderzoek nodig of een camerahandhavingssysteem een effectiever en goedkoper systeem is voor de toegangsregulering;
- Er is overlast van brommers, snorfietsen en motors die te hard rijden en geluid- en stankoverlast veroorzaken;
- Er is te veel verkeer (o.a. Korte Hengelosestraat), maar ook veel sluip- en doorgaand verkeer, vooral in de ochtendspits;
- Er is nog te veel verkeer buiten de venster-/bloktijden, omdat men niet op tijd (binnen de venstertijd) het stadserf verlaat;
- Er is overlast door illegaal parkeren, men laat vervoermiddel (veel) langer staan dan 'laden en lossen';
- Er is te veel illegale betreding door bijvoorbeeld 'treintje rijden'.

Om de knelpunten op te lossen zijn de drie mogelijke richtingen verder onderzocht:

- Handhaven op brommers (en snorfietsen en motoren), dit is onlosmakelijk verbonden met de keus voor een camerahandhavingssysteem op alle mogelijke in- en uitgangen;
- Camerahandhavingssysteem toepassen bij de entrees van het stadserf (zonder bollards/fysieke afsluiting);
- Ontheffingsvrije (gratis) venstertijd (07:00-11:00 uur) afschaffen.

3.1 Handhaven op brommers en snorfietsen en motoren

Sinds de afsluiting van het stadserf voor gemotoriseerd vervoer wordt er niet gehandhaafd op brommers. Snorfietsen vallen onder regels van een fiets en mogen dus nu het stadserf berijden. Reden voor het niet handhaven van brommers was dat er geen capaciteit beschikbaar was bij de politie (en BOA's) om dit te handhaven. De brom-mers, snorfietsen en motoren geven echter wel overlast, zoals te hard rijden langs winkelend publiek, geluid en stankoverlast rondom de terrassen en woningen en sluip/doorgaand verkeer.

Scooter is een brommer óf een snorfiets

Als we het in deze memo hebben over brommers en snorfietsen, dan hebben we het ook over scooters. Een scooter kan namelijk zowel een brommer (bromfiets, geel plaatje, helmplicht, max. 45 km/uur) als een snorfiets zijn (blauw plaatje, geen helmplicht, max. 25 km/uur, regels van het fiets-symbool opvolgen). (Maximale snelheid stadserf is 15 km/uur.)
Aangezien een snorfiets officieel de regels van een fiets volgt, moet over de snorfiets apart besloten worden bij het al dan niet weren van brommers en snorfietsen.

Campagne "netjes rijden" bezorgdiensten

Naast de hierna aangegeven oplossingsscenario's zetten we in ieder geval campagnes in om netjes rijden te stimuleren en convenanten af te sluiten met bezorgdiensten (horeca). Het doel hiervan is om de overlast te verminderen, niet het aantal bewegingen.

Verkeerstellingen

Om inzichtelijk te maken over hoeveel snorfietsen en brommers het gaat, is er in april 2016 een onderzoek uitgevoerd naar de aantallen en rijrichtingen van deze groep in het stadserf. Dit onderzoek is uitgevoerd op een donderdagochtend (7:00-10:00 uur), donderdagmiddag/avond (15:00-19:00 uur) en op zaterdagmiddag (12:00-15:00 uur). Bij dit onderzoek zijn op verschillende belangrijke kruispunten in het stadserf de aantallen bromfietsen en snorfietsen geteld en is bijgehouden in welke richtingen deze gereden zijn. Aanvullend is er in november een telling gedaan naar het percentage bezorgbrommers binnen deze aantallen.

De belangrijkste conclusies van dit onderzoek zijn:

- 1/3 van de getelde voertuigen zijn brommers, 2/3 zijn snorfietsen;
- In de avondspits is hiervan ± 25% een bezorgservice;
- De belangrijkste verbindingen in het stadserf kennen op donderdag (drukste dag) een gemiddelde uur-intensiteit van:

Straat	Intensiteit ochtend/uur	Intensiteit avond/uur
Korte Hengelosestraat	*20*	*45*
Mooienhof/ Van Heek	*28*	*48*
Noorderhagen	*4*	*18*
Dagmarkt/ Van Heek	*31*	*34*

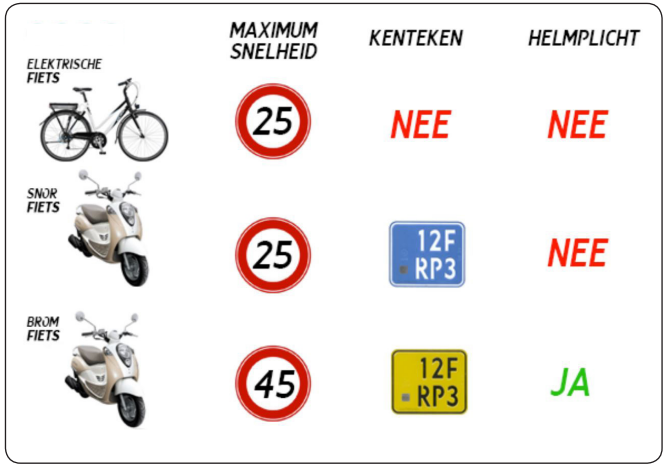
- Tussen 17 uur en 19 uur rijden de meeste bezorgdiensten door de stad;
- Brommers en snorfietsen hebben deels een bestemming in het stadserf, maar gebruiken het stadserf voornamelijk als doorgaande route Noord – Zuid en Oost – West.
- Het aantal brommers en snorfietsen in het stadserf valt mee, op de drukste straat rijdt er nog niet één per minuut voorbij. De overlast die hiervan ondervonden wordt komt dus waarschijnlijk voornamelijk voort uit de rijstijl en het geluid dat ze maken.

3.1.1 Oplossingsscenario's handhaven brommers en snorfietsen en motoren

Het beperken van het aantal vervoersbewegingen van brommers, snorfietsen en motoren is alleen uitvoerbaar door het niet handhaven van brommers op te heffen en de binnenstad ook gesloten te verklaren voor snorfietsen. Dit is alleen handhaafbaar door te werken met een camerahandhavingssysteem bij alle mogelijke entrees voor brommers, snorfietsen en motoren van het Stadserf. Alle voertuigen die het Stadserf willen betreden hebben dan een ontheffing nodig om binnen te rijden. Om dit verkeer ook tijdens de venstertijden buiten te houden is afschaffen van de ontheffingsvrije venstertijd nodig (en de toegang regelen met een ontheffing).

Er zijn drie opties:

1. Brommers en motoren weren en snorfietsen toestaan (dit is onlosmakelijk verbonden met een camerahandhavingssysteem;
2. Brommers, motoren en snorfietsen weren (idem handhavingscamera's);
3. Ontheffingsvrije venstertijden afschaffen (in combinatie met 1 en/of 2). Er is dan altijd een ontheffing nodig voor berijden van Stadserf (idem handhavingscamera's).

STADSERF

Voor en nadelen scenario's handhaven brommers, motoren en snorfietsen

+ Vermindering van overlast doordat doorgaande brommers, snorfietsen en motoren buiten het stadserf worden geleid;
- De overlast van bestemmingsverkeer met ontheffing blijft (bijv. bewoners, bezorgkoeriers);
+ De ontheffingshouders zijn als groep makkelijker bereikbaar voor speciale campagnes over het rijgedrag van de brommers en snorfietsen;
- Verminderen overlast alleen effectief met camerahandhaving en afschaffen ontheffingsvrije venstertijden;
- Hoge structurele kosten onderhouden van veel extra camera's (38 i.p.v. 7 camera's) op alle toegangen. Structureel ± 200.000 euro per jaar extra (zie 3.2.1 exploitatieoverzicht. Dit past niet binnen het aanwezige budget, dus zal er dan extra budget beschikbaar moeten worden gesteld door de gemeenteraad;
- Tevens eenmalige kosten voor plaatsen grote hoeveelheid camera's en aanleggen extra stallingsruimte buiten het stadserf voor brommers (en snorfietsen);
- Bestemmingsbrommers (en snorfietsen en motoren) (bewoners, leveranciers) moeten ontheffing aanvragen. Verhoogt de regeldruk en de proceskosten;
- Door te voet naast het voertuig de camera te passeren is toegang ontheffingsvrij. Nadeel is dat men vervolgens weer op kan stappen en doorrijden. Om doorgaand brommerverkeer te voorkomen zouden eventueel in een later stadium de 'spelregels' nog aangepast kunnen worden waarbij er een minimale verblijftijd voor brommers en snorfietsen in het centrum gebied wordt afgesproken (vgl. auto's die door de Van Heekgarage rijden). Of een flexibel plaatsbare handhavingscamera in het gebied plaatsen;

3.1.2 Stelling

→ Het voordeel van minder (doorgaande) brommers (snorfietsen) en motoren weegt niet op tegen de hoge extra kosten (zie volgende pagina), het aanvragen en regelen van alle ontheffingen voor bestemmingsbrommers en snorfietsen en extra stallingen buiten het stadserf.

3.2 Handhavingssysteem

Zowel voor de handhaving van brommers, snorfietsen en motoren, als voor het verbeteren van de handhaving van auto's die treintje rijden, is een handhavingssysteem nodig. Daarnaast zijn de bollards aan vervanging toe en is onderzoek naar een goedkoper systeem gewenst.

3.2.1 Mogelijke oplossingsscenario's handhavingssysteem

1. Bollards volledig bediend met kentekenherkenningscamera (systeem 2017)
2. Camerahandhavingssyteem (t.b.v. toegang alle gemotoriseerde verkeer met vergunning, dus zo nodig ook voor brom-/snorfietsen). Geen bollards/fysieke afsluiting.
3. Bollards bediend met kentekenherkenningscamera + camerahandhavingssysteem

Kostenvergelijking exploitatie

Er zijn grote verschillen in de jaarlijkse exploitatiekosten tussen de verschillende oplossingsscenario's:

	exploitatiekosten/jaar:	eenmalige kosten:
- zonder camerahandhaving, met bollards (2017)	*€ 185.000*	*€ -*
- camerahandhaving auto's, zonder bollards	*€ 134.500*	*€ 100.000*
- camerahandhaving auto's, met bollards	*€ 251.000*	*€ 30.000*
- camerahandhaving auto's + brommers, zonder bollards	*€ 346.500*	*€ 195.000*
- camerahandhaving auto's + brommers, met bollards	*€ 476.500*	*€ 155.000*

Zie bijlage voor een uitgebreide kostenvergelijking.

Voor en nadelen scenario's handhavingssysteem

o We gaan uit van de huidige toegangsregels (toegangsbeleid).

\+ Camerahandhavingssysteem is het meest optimale systeem voor handhaving op toegang naar de binnenstad. Het is goedkoper en gebruiksvriendelijk.

\+ Met een camerahandhavingssyteem is de handhaving geautomatiseerd (met controle BOA) en georganiseerd. In de huidige situatie is handhaving op straat niet mogelijk (zie alinea hieronder).

\+ Handhaving op uitrijden voor het einde van de venstertijd is dan ook (automatisch) mogelijk.

\+ Zo nodig kunnen de toegangsregels worden aangepast als hier vraag of noodzaak toe is, als dit blijkt uit een evaluatie na ca. een half jaar na plaatsing.

\+ Het camerahandhavingssysteem voor auto's kan je ook zo nodig op een later tijdstip nog uitbreiden voor bijvoorbeeld brommers en snorfietsen.

\+ Het camerahandhavingssysteem is in meerdere plaatsen in Nederland en Europa toegepast.

\+ Bollards zijn erg storings- en schadegevoelig, waardoor direct de toegang (voor langere tijd) belemmerd wordt en de onderhoudskosten hoog zijn.

\+ Bollards kunnen ook veel schade aan voertuigen opleveren (bij oneigenlijk gebruik van de toegang of storing van de bollard). Het niet hoeven terugplaatsen van de bollards is dus positief.

\- Indien wordt gekozen voor handhaving brommers en snorfietsen, dan is een uitgebreid camerahandhavingssysteem noodzakelijk met dubbele camera's op alle mogelijke in- en uitgangen. De extra kosten zijn hoog.

\- Verhoging administratieve kosten en meer regels door noodzakelijke ontheffingsaanvraag voor brommers en snorfietsen.

\- Zonder bollards kan je zonder belemmering het stadserf op rijden. In de eerste gewenningsperiode zal dit waarschijnlijk een toename van verkeer geven.

\- De bollards fungeren nu als fysieke snelheidsremmer. Er moeten nieuwe snelheidsremmende entrees gemaakt worden (is rekening mee gehouden in het kostenoverzicht). Bebording moet simpel en duidelijk zijn, aangezien je ze al rijdend moet kunnen lezen.

\- Zonder bollards bestaat de mogelijkheid dat voertuigen ongewild door rijden het stadserf in. Bij evenementen of op drukke winkeldagen ontstaat er vermenging van ongewilde verkeersstromen.

o Er is alleen voldoende budget beschikbaar voor camerahandhaving zónder bollards. Bij een keus voor een andere optie zal er extra budget beschikbaar moeten worden gesteld (door de gemeenteraad).

o Ook zonder fysieke afsluiting met een bollard komt er bij de entrees een duidelijke en snelheid remmende inrichting. De inrichting wordt gebaseerd op eisen van het openbaar ministerie, verkeersveiligheid en ruimtelijke wensen en mogelijkheden.

o Buitenlandse kentekens zijn uitleesbaar en beboetbaar. Er is echter geen middel om het boetebedrag bij wanbetaling dwingend af te dwingen dan met herhalingsbrieven.

Handhaving brommers, snorfietsen en motoren op straat

Handhaving door (meer) blauw op straat is hier niet in meegenomen, omdat dit geen structurele oplossing biedt. Reden is de beperkte BOA-bevoegdheden (ze mogen niet staande houden), weinig beschikbare politie-uren en (bijna) onmogelijke snelheidsmeting van brommers en snorfietsen bij voorbij rijden (laser-gun heeft onvoldoende vrije zicht/meetlengte).
In de kostenvergelijking (zie bijlage) is bij 'Situatie per 1-1-2017' (alleen bollards en bediening door kentekenherkenning) voor de vergelijkbaarheid van kosten wél een kostenpost opgenomen voor gewenste handhaving. Door de onmogelijke handhaving worden hier dus nu feitelijk géén kosten voor gemaakt en is ook de 2 fte fictief.

3.2.2 Stelling

→ Camerahandhaving voor auto's zonder bollards is de meest optimale oplossing om het verkeer in de binnenstad te reguleren.

3.3 Ontheffingsvrije venstertijd 07:00-11:00 uur afschaffen

Het verminderen van (sluip/doorgaande) vervoersbewegingen van auto's en vooral brommers en snorfietsen is verder aan te pakken door de ontheffingsvrije venstertijd van 7:00-11:00 uur af te schaffen. Dan is er dus altijd een betaalde ontheffing nodig voor betreding van het stadserf.
Verschil tussen 1. huidige met ontheffingsvrije venstertijd en 2. zonder:

1. Geen toegang voor al het gemotoriseerd verkeer, behalve binnen de huidige venstertijden (07:00-11:00 uur). Buiten de ontheffings vrije venstertijden is ontheffing noodzakelijk.
2. Geen toegang voor al het gemotoriseerd verkeer zonder ontheffingsvrije venstertijden en hierop handhaven (ontheffingensysteem uitbreiden). Er is dan altijd een ontheffing noodzakelijk.

Voor en nadelen scenario venstertijden

\+ Minder vervoersbewegingen door minder sluipverkeer.
\+ Verbetering verkeersveiligheid, minder opstoppingen.
\- Regeldruk verhoging door noodzakelijke ontheffingsaanvraag voor bestemmingsverkeer.
\- Voor bestemmingsverkeer minder gastvrij en kostenverhogend.
o Leveranciers e.d. krijgen alleen permanente ontheffing mét tijdsbeperking.
o De raad kan er ook voor kiezen om de toegangsregels aan te passen door bijvoorbeeld de legeskosten voor een permanente ontheffing met bloktijd voor leveranciers niet te innen. Er zal dan extra budget beschikbaar moeten worden gesteld door de gemeenteraad voor het dekken van deze kosten.

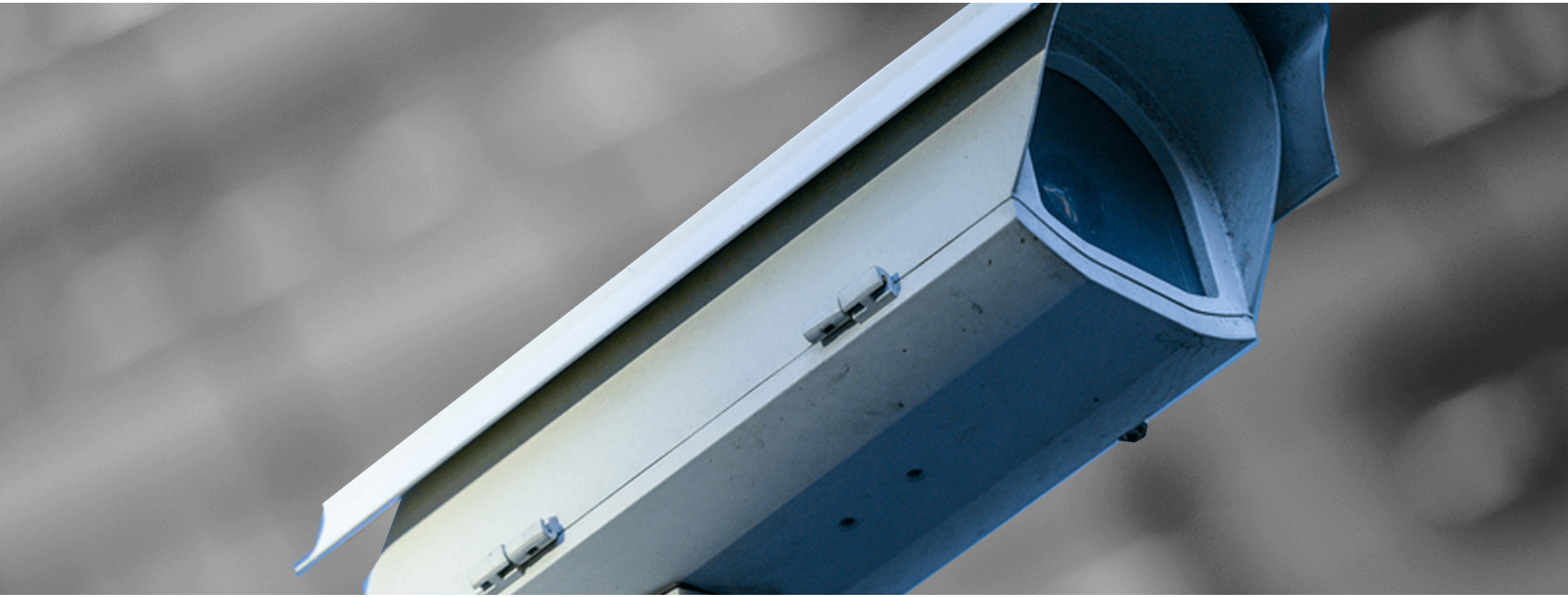
3.3.1 Stelling

→ Door het afschaffen van de venstertijden vermindert het doorgaande (sluip)verkeer.

Bijlagen

Bijlagen

Kostenvergelijking

Kaart toegang tot het stadserf, situatie 2017

Kaart scenario 1 A

Kaart scenario 1 B

Kaart scenario 2

Foto’s Delft

Kostenvergelijking op basis van ramingen

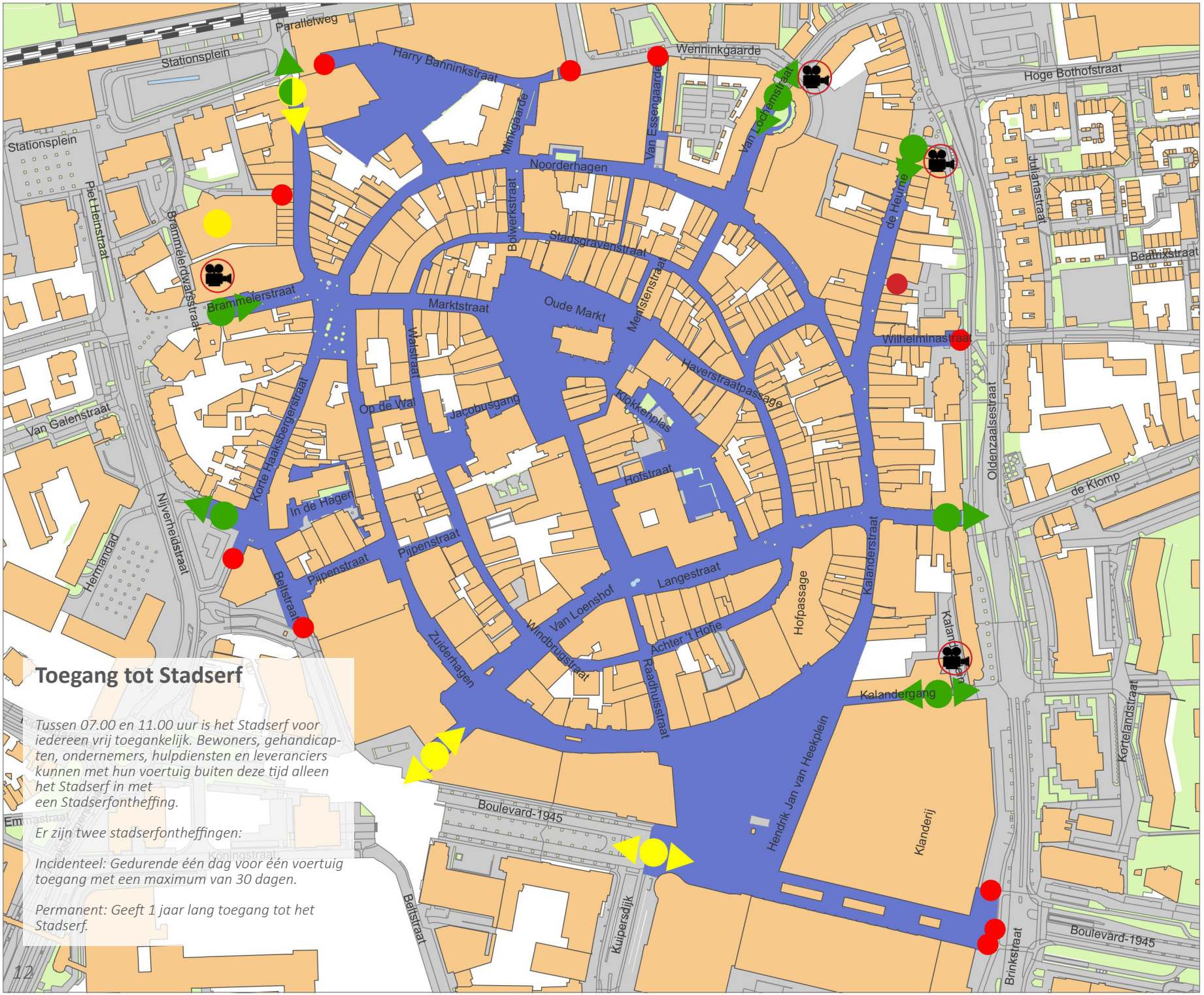
Hieronder worden de kostenramingen van de verschillende scenario's weergegeven. De bedragen zijn aannames op basis van de reeds bekende kosten vanuit de administratie en op basis van ervaringen elders. De geraamde kosten kunnen in werkelijkheid anders uitvallen en dienen daarom om een indicatie te verkrijgen en als vergelijking tussen de verschillende scenario's.

Raming structurele/jaarlijkse kosten	**Cameraherkenning met bollards**		**Camerahandhaving auto's zonder bollards**		**Camerahandhaving auto's met bollards**		**Camerahandhaving brommers en auto's zonder bollards**		**Camerahandhaving brommers en auto's met bollards**	
onderdeel	**Jaarlijkse kosten**	**opmerking**	**Jaarlijkse kosten**	**opmerking**	**Jaarlijkse kosten**	**opmerking**	**Jaarlijkse kosten**	**opmerking**	**Jaarlijkse kosten**	**opmerking**
TCO overeenkomst kentekenherkening[1]		n.v.t.	€ 52.500	op basis van 7 camera's	€ 52.500	op basis van 7 camera's	€218.500	op basis van 38 camera's	€218.500	op basis van 38 camera's
Onderhouds- en revisiekosten bollards	€ 45.000				€ 45.000				€ 45.000	
Energiekosten	€ 5.000		€ 2.000		€ 6.000		€ 3.000		€ 8.000	
Kosten aanrijschades gemeente[2]	€ 15.000	kosten niet verhaalbare schadeherstel en juridische kosten			€ 15.000	kosten niet verhaalbare schadeherstel en juridische kosten			€ 15.000	kosten niet verhaalbare schadeherstel en juridische kosten
Jaarlijkse kapitaalslasten bollardsinstallatie[3]	€ 35.000	uitgaande van 9 bollards			€ 35.000	uitgaande van 9 bollards			€ 35.000	uitgaande van 9 bollards
Kosten ontheffingsverlening	€ 40.000	DVO met Gemeentelijk Contact Centrum	€ 40.000	DVO met Gemeentelijk Contact Centrum	€ 40.000	DVO met Gemeentelijk Contact Centrum	€ 60.000	DVO met Gemeentelijk Contact Centrum	€ 60.000	DVO met Gemeentelijk Contact Centrum
Kosten gewenste handhaving	*€100.000*	*2 fte[4]*	€ 25.000	0,5 fte	€ 12.500	0,25 fte	€ 50.000	1 fte	€ 50.000	1 fte
Kosten meldkamer	€ 30.000	DVO met Parkeerbedrijf			€ 30.000	DVO met Parkeerbedrijf			€ 30.000	DVO met Parkeerbedrijf
Onvoorzien	€ 15.000		€ 15.000		€ 15.000		€ 15.000		€ 15.000	
Totaal	**€ 285.000**		**€ 134.500**		**€ 251.000**		**€ 346.500**		**€ 476.500**	
Kosten excl. handhaving	**€ 185.000**									

Raming eenmalige kosten[5]:	**Eenmalige kosten**	**Eenmalige kosten**	**Eenmalige kosten**	**Eenmalige kosten**	**Eenmalige kosten**
Verwijderen bollards	€ -	€ 40.000	€ -	€ 40.000	€ -
Verkeerstechnische inrichting van ingangen en uitgangen	€ -	€ 60.000	€ 30.000	€ 60.000	€ 60.000
Plaatsen stallingen van brommers	€ -	€ -	€ -	€ 80.000	€ 80.000
Administratieve verwerking ontheffingen brommers				€ 15.000	€ 15.000
Totaal raming eenmalige kosten	**€ -**	**€100.000**	**€ 30.000**	**€195.000**	**€155.000**

Opmerkingen:

1. Total Cost of Ownership (TCO) overeenkomst. In een dergelijke overeenkomst zitten naast de initiële investering in de hardware (camera's) en software, ook de kosten voor installatie, software-updates, onderhoud, opleiding, ondersteuning, etc.
2. Er zijn ook kosten die niet in de administratie terug te vinden zijn, zoals de kosten van autoschades van derden door de bollards. Deze zijn ca. € 15.000,- per jaar. Dit zijn kosten die door derden niet verhaald kunnen worden op de gemeente.
3. De calamiteitendoorgangen voor de hulpdiensten blijven ongewijzigd en worden niet meegenomen in dit overzicht.

Toegang tot Stadserf

Tussen 07.00 en 11.00 uur is het Stadserf voor iedereen vrij toegankelijk. Bewoners, gehandicapten, ondernemers, hulpdiensten en leveranciers kunnen met hun voertuig buiten deze tijd alleen het Stadserf in met een Stadserfontheffing.

Er zijn twee stadserfontheffingen:

Incidenteel: Gedurende één dag voor één voertuig toegang met een maximum van 30 dagen.

Permanent: Geeft 1 jaar lang toegang tot het Stadserf.

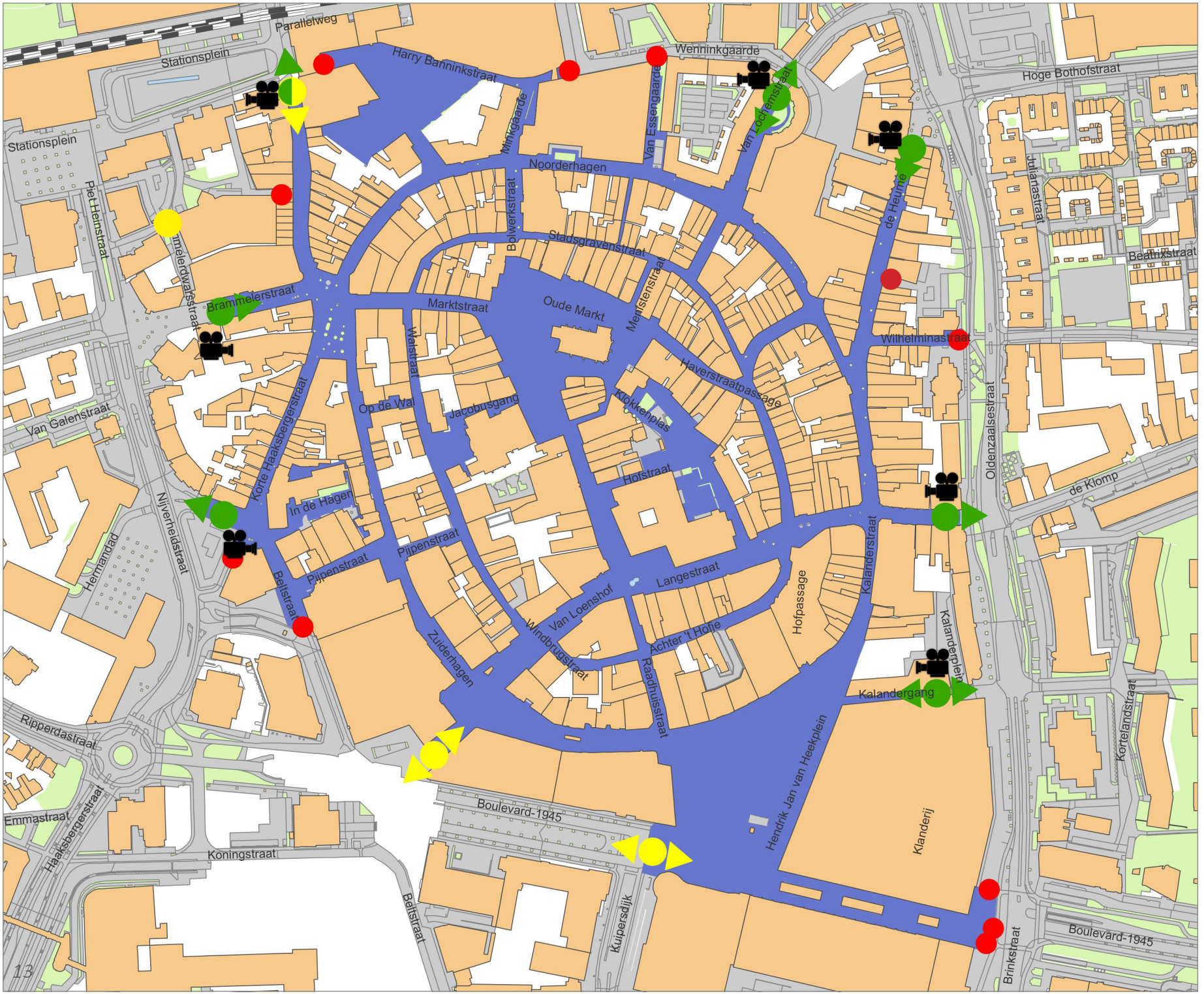
Legenda

- vaste paal
- bollard (richting doorlatend verkeer)
- bollard (toegang bij calamiteiten)
- bollard (doorgaand verkeer uit, toegang bij calamiteiten in)
- stadserf
- *kentekenherkenning*

Formaat A4
Schaal 1:3.500
0 20 40 Meter
N

Situatie 2017

4 camera's bij de ingangen

Legenda

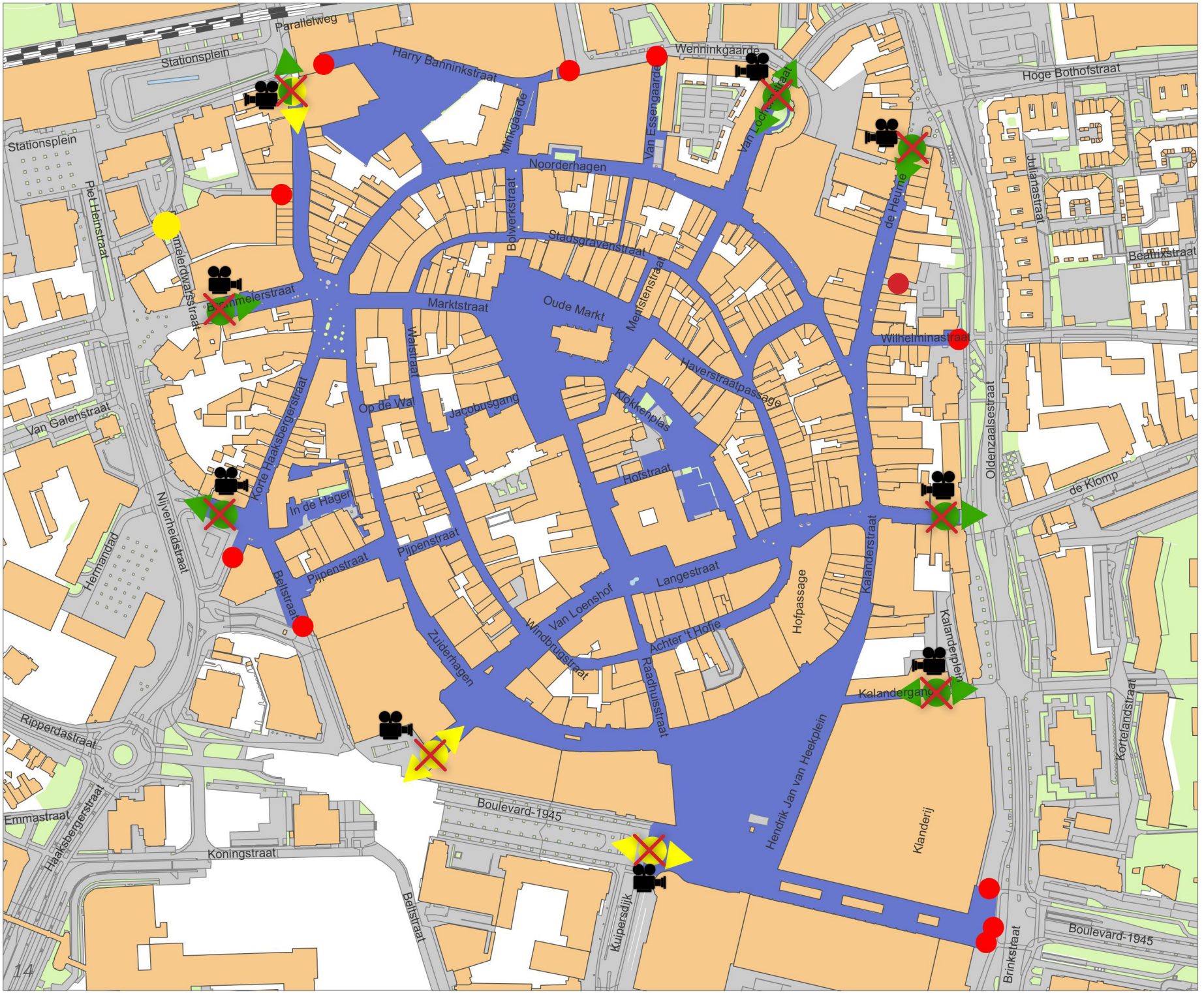
- vaste paal
- bollard (richting doorlatend verkeer)
- bollard (toegang bij calamiteiten)
- bollard (doorgaand verkeer uit, toegang bij calamiteiten in)
- stadserf
- *handhavingscamera*

Formaat A4
Schaal 1:3.500
0 20 40 Meter
N

Scenario 1A

camerahandhaving en bollards

7 camera's

Legenda

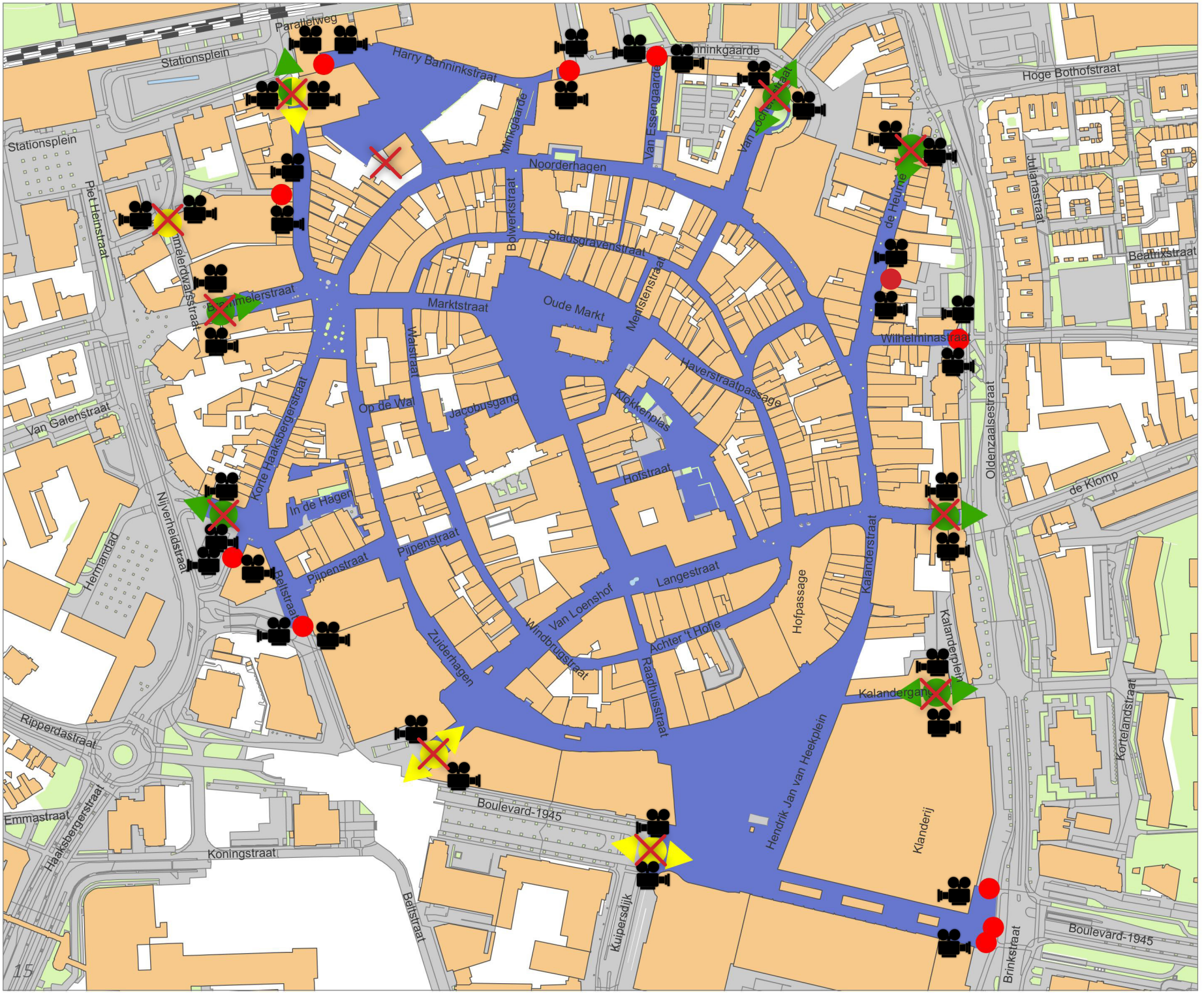
- vaste paal
- bollard (richting doorlatend verkeer)
- bollard (toegang bij calamiteiten)
- bollard (doorgaand verkeer uit, toegang bij calamiteiten in)
- stadserf
- *handhavingscamera*
- *bollards verwijderd*

Formaat A4
Schaal 1:3.500
0 20 40 Meter
N

Scenario 1B

camerahandhaving auto's zonder bollards

9 camera's

Legenda

- vaste paal
- bollard (richting doorlatend verkeer)
- bollard (toegang bij calamiteiten)
- bollard (doorgaand verkeer uit, toegang bij calamiteiten in)
- stadserf
- *handhavingscamera*
- *bollards verwijderd*

Formaat A4
Schaal 1:3.500
0 20 40 Meter
N

Scenario 2

camerahandhaving auto's, brommers en scooters en geen bollards

38 camera's

ZONE
permit holders only
uitgezonderd ontheffinghouder
uitgezonderd lijnbussen
uitgezonderd
controle

Permit holders only
Toegang alleen met ontheffing
KEN-TE-KEN
Kentekenregistratie verplicht
www.delft.nl/ kentekentoegang
Gemeente Delft

Toegangsbeleid binnenstad

Legenda

- uitgang/ingang
- binnenstad extra
- bollard (richting doorlatend verkeer)
- bollard (toegang bij calamiteiten)
- bestaande brommerstalling
- gewenste uitbreiding brommerstalling
- stadserf

bronnen:

Gem. Enschede
Vastgoedinformatie
Stadsdeelbeheer

Formaat A3
Schaal 1:2.700
0 20 40 Meter

N

toegangs-voorzieningen

Stadserf

12 april 2017

Gemeente Enschede
DV-ISC-Vastgoedinformatie

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- B

Onderwerp	Toegangssysteem stadserf		
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg agendaletter (B)		
Programma	*DF*	Aangeboden aan Raad	8 juni 2017
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1700034676

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. a. In te stemmen om, binnen het huidige budget, voor de regulering van de toegang van het stadserf voor auto's, op de 7 huidige in-/uitgangen over te gaan naar een camerahandhavingssysteem zonder bollards en
   b. Hiervoor een krediet van 210.000 euro beschikbaar te stellen voor de aanschaf van een camerahandhavingssysteem voor auto's en de verkeerstechnische aanpassing van de entrees. De hieruit voortvloeiende kapitaalslasten worden gedekt vanuit het product Stadsdeelbeheer.
   c. Voor het verwijderen van de huidige bollards eenmalig 50.000 euro beschikbaar te stellen;
2. Uit financiële overweging nóg geen krediet beschikbaar te stellen voor de aanschaf van extra camera's t.b.v. het handhaven op brommers en snorfietsen op het stadserf.
3. In te stemmen met onderzoek naar alternatieven hoe met beperkte middelen op drukke momenten de overlast van brommers en scooters op het stadserf verminderd kan worden en hierbij onorthodoxe maatregelen niet te schuwen.

Inleiding

Sinds 2003 reguleren we het gemotoriseerd verkeer dat het stadserf mag inrijden fysiek met bollards (beweegbare palen t.b.v. regulering entree van het stadserf). Onder gemotoriseerd verkeer verstaan we hier auto's, vrachtwagens en bromfietsen (brommers), geen snorfietsen. Doel was en is een verkeersluw stadserf, om het zo aantrekkelijk mogelijk te maken en houden voor bezoekers, ondernemers en bewoners.

De huidige bollards zijn technisch afgeschreven en zijn nu aan vervanging toe. Er is uitvoerig onderzocht welke mogelijkheden er zijn om het stadserf verkeersluw te maken. Naast het huidige bollard systeem is het nu ook mogelijk om dit met camerahandhaving te organiseren. Vanuit de stadsdeelcommissie Centrum is verzocht om daarbij ook de problematiek van overlast gevende brommers en scooters mee te nemen.

De samenhang tussen deze problemen en de oplossingsmogelijkheden zijn met een discussiememo (zie bijlage 1), op 1 februari 2017 tijdens een technische sessie en op 7 februari 2017 tijdens een opiniërende sessie, voorgelegd aan de stadsdeelcommissie Centrum. In het voorliggende voorstel zijn de keuzes en opmerkingen van de stadsdeelcommissie Centrum en de binnenstadpartners overgenomen.

In de stadsdeelcommissie Centrum is aangegeven dat:
- een camerahandhavingssysteem zonder bollards wenselijk is [dictum 1];
- de overlast van brommers aangepakt moet worden met nog te onderzoeken betaalbaarder alternatief dan de voorgestelde 38 extra camera's [dictum 2];
- men op dit moment onvoldoende inzicht heeft in nut en noodzaak van het loslaten van de venstertijden [geen besluit op nodig];
- het wenselijk is om nu niet te veel regels te wijzigen. Regels kunnen, zo nodig, later nog worden aangepast. (groeimodel) [geen besluit op nodig].

Op 20 juni is er een informatiebijeenkomst gehouden voor bewoners, ondernemers en ontheffingshouders van het stadserf. Samenvattend blijkt dat het handhaven van auto's in de binnenstad voor nagenoeg niemand een item is. De meeste aanwezigen kunnen zich vinden in camerahandhaving. Nagenoeg alle aanwezigen geven aan dat zij last hebben van brommers en scooters in de binnenstad. De hele avond was dit het hoofdonderwerp.

Beoogd resultaat

Een verkeersluw stadserf, om het stadserf zo aantrekkelijk mogelijk te maken en te houden voor bezoekers, ondernemers en bewoners.

DF-Strategie & Beleid LO-. C.A. de Hamer Telefoon: (053) 481 81 69

Argumenten

1.1 Een camerahandhavingssysteem is het meest optimale systeem.
Een camerahandhavingssysteem is in Nederland en in Europa op diverse plekken toegepast. De ervaringen zijn positief. Het is voor de 7 entrees goedkoper en gebruiksvriendelijker dan de huidige bollards. Hulpdiensten hebben nu zonder bollards (in storing) altijd een gegarandeerde toegang. De handhaving is geautomatiseerd, maar bij een overtreding wordt dit altijd handmatig gecontroleerd door een BOA. Het systeem is eenvoudig uit te breiden voor bijvoorbeeld handhaving op brommers en snorfietsen. Dit alles samen maakt het camerahandhavingssysteem een optimaal geschikt systeem voor het stadserf.

1.2 Een camerahandhavingssysteem is noodzakelijk om te kunnen handhaven op brommers en snorfietsen.
Indien op termijn toch wordt besloten om te gaan handhaven op brommers en scooters, dan is daar een camerahandhavingssyteem voor noodzakelijk. Door uitbreiding van de camera's kan dan eenvoudig worden aangesloten op het nu voorliggende systeem.
Handhaving op brommers en snorfietsen is alleen mogelijk door te werken met een camerahandhavingssysteem. Zonder camera's is het (bijna) onmogelijk om effectief op brommers en snorfietsen te handhaven. Handhaving op straat door BOA's en politie kan alleen tijdens prikacties. BOA's hebben namelijk een beperkte bevoegdheid om doorrijdende brommers en snorfietsen staande te houden. De politie kan dit wel, maar heeft alleen uren beschikbaar voor prikacties. Tevens is het meestal onmogelijk om een snelheidsmeting met een laser-gun uit te voeren van voorbij rijdende brommers en snorfietsen, aangezien er onvoldoende vrije zicht/meetlengte is voor een laser-gun. Daarnaast is een achtervolging in het stadserf onwenselijk en gevaarlijk. Dit maakt dat brommers en snorfietsen alleen zijn te handhaven met een camerahandhavingssysteem. Zonder dit systeem is het effect van de prikacties te weinig om de overlast blijvend te verminderen en daarmee zal de veiligheid voor voetgangers en fietsers niet verbeteren.

1.3 Het plaatsen van nieuwe bollards naast het camerahandhavingssysteem vraagt hogere investeringen en exploitatiekosten.
De huidige bollards zijn verouderd en nu aan vervanging toe. Het is echter voor het verkeersluw maken en houden van het stadserf niet noodzakelijk of nodig om de bollards terug te plaatsen naast het nieuwe camerahandhavingssysteem. Bij de entrees naar het stadserf wordt een duidelijke en snelheid remmende inrichting aangebracht. Voor de kosten van afschrijving en onderhoud van nieuwe bollards is geen budget beschikbaar, aangezien de huidige bollards destijds bekostigd zijn met incidentele middelen vanuit het project Stadserf. De schadegevoeligheid van de bollards drukken nu al zwaar op het budget. Dit staat overigens los van de extra kosten voor extra camera's voor handhaving op brommers en snorfietsen.

1.4 De privacy is bij het camerahandhavingssysteem voldoende gewaarborgd.
Net als bij het digitaliseren van de parkeerketen in Enschede is het uitgangspunt dat de gemeente volledig voldoet aan de Wet bescherming persoonsgegevens. De gemeente Enschede meldt de verwerking persoonsgegevens intern bij de Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG). De FG houdt binnen de organisatie toezicht op de toepassing en naleving van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), dit in opdracht van "Autoriteit Persoonsgegevens". Uitsluitend van overtreders zal de kentekeninformatie bewaard moeten worden op een 'overtrederslijst' voor de duur die noodzakelijk is voor de afhandeling van de boete.

2.1 De oplossing van extra camera's om de overlast van brommers en snorfietsen (o.a. scooters) te verminderen past niet binnen het huidige beschikbare budget.
Brommers, snorfietsen en motoren geven overlast, zoals te hard rijden langs winkelend publiek, geluid en stankoverlast rondom de terrassen en woningen en sluip-/doorgaand verkeer dwars door het stadserf. De overlast wordt zodanig groot ervaren dat de stadsdeelcommissie Centrum en de binnenstadpartners hebben verzocht de overlast te beperken. Het beperken van het aantal vervoersbewegingen van brommers, snorfietsen en motoren is alleen uitvoerbaar door vanaf nu wel te handhaven op brommers en snorfietsen. Camera's zijn hier een goed systeem voor. Helaas zijn hier binnen het reguliere budget onvoldoende middelen voor beschikbaar. Daarnaast betekent handhaving op brommers en snorfietsen niet dat er geen brommers en snorfietsen meer rijden op het stadserf. Bewoners en bestemmingsverkeer (o.a. pizzabezorgers e.d.) van het stadserf kunnen een ontheffing aanvragen voor betreding van het stadserf met een brommer of snorfiets. Tevens mogen ook brommers en snorfietsen, net als auto's, tijdens de venstertijden tussen 07:00 en 11:00 uur vrij in het stadserf rijden. De eventuele overlast door hard rijden, geluid en stank is dus niet volledig tegen te gaan.

2.2/3.1 Een goed bezocht stadserf heeft economische voordelen, maar er is wel onderzoek nodig om een té druk stadserf te voorkomen.
Het hoort bij een economisch aantrekkelijke stad dat er levendigheid en drukte is. Een druk bezocht stadserf maakt het centrum juist aantrekkelijker, wat economische voordelen heeft. Om een té druk stadserf, op bepaalde momenten of dagen, te voorkomen is nader onderzoek nodig naar oplossingen en bijhorende kosten. Hierbij zullen we onorthodoxe maatregelen niet te schuwen.

Kanttekeningen
1.1 Zonder fysieke afsluiting kan er in het begin wellicht meer verkeer in het stadserf aanwezig zijn.
Het zal even wennen zijn in het begin voor berijders van motorvoertuigen dat zij zonder belemmering het stadserf op kunnen, terwijl zij daarvoor wel een ontheffing nodig hebben (buiten de venstertijden). Het is dus mogelijk dat in het begin juist meer verkeer in het stadserf aanwezig is. Bij een aantal ondernemers leeft de zorg dat dit blijvend zal zijn. Met borden, nieuwe inrichting van de entrees en communicatiemiddelen is wel duidelijk te maken wat de regels zijn, maar er zal eerst een gewenningsperiode zijn waar berijders toch iets over het hoofd zien en het stadserf berijden. In de handhaving wordt hier in de beginperiode rekening mee gehouden door eerst een waarschuwing af te geven.

1.2 Indien er geen kredietverstrekking komt voor het camerahandhavingssysteem, is er alsnog structureel budget noodzakelijk voor het vervangen van de bollards (47.250 euro/jaar), zodat er niet meer verkeer in de binnenstad komt.
Indien ervoor wordt gekozen om geen krediet te verstrekken voor het camerahandhavingssysteem, dan zal er alsnog krediet en structureel budget voor rente en afschrijving moeten worden vrijgemaakt voor de vervanging van de verouderde bollards (47.250 euro/jaar). De bollards zijn geplaatst met budget uit het project Stadserf en daarom zijn er geen rente en afschrijvingsmiddelen binnen het huidige onderhoudsbudget beschikbaar.
Indien er ook geen krediet beschikbaar wordt gesteld voor de vervanging van de huidige bollards door nieuwe, dan zullen, door de toenemende technische mankementen en schades, de onderhoudskosten verder oplopen. Aangezien het onderhoudsbudget nu al onder druk staat is er dan onvoldoende dekking voor het (tijdig) oplossen van de mankementen. De sterk verouderde bollards zullen daardoor vaker en langer in de positie blijven staan van het moment van het mankement. Bij staande positie kan dus niemand het stadserf betreden op die ingang. Ook de hulpdiensten niet. Bij een neergelaten positie kan iedereen de hele dag ongestraft naar binnen (en buiten) rijden. Dit levert met regelmaat meer verkeer en overlast op in het stadserf.

1.3 Met de overgang naar het camerahandhavingssysteem zijn eenmalige kosten gemoeid.
Voor de overgang naar het camerahandhavingssysteem worden de entrees opnieuw ingericht. De bollards worden hierbij verwijderd. De entrees naar het stadserf worden zodanig ingericht dat: de snelheid wordt beperkt, duidelijk is dat men een gebied in gaat waar men over een ontheffing voor toegang dient te beschikken en welke regels er gelden.

2.1 Indien de raad in de behandeling van de zomernota aangeeft toch over te willen gaan op handhaving van brommers en snorfietsen zal de raad hiervoor het benodigd budget vrij moeten maken.
Er is wel voldoende budget beschikbaar voor de structurele kosten voor het camerahandhavingssysteem voor de auto's op de huidige 7 entrees binnen het product Stadsdeelbeheer. Er is in dat budget echter geen ruimte voor de onderhoudskosten en de kapitaallasten voor de extra camera's voor handhaving op brommers en snorfietsen. Voor handhaving op brommers en snorfietsen zijn bij de 7 in-/uitgangen dubbele in plaats van enkele camera's nodig. Daarnaast worden op 7 extra locaties op doorgaande routes in het stadserf extra (dubbele) camera's geplaatst. De dubbele camera's zijn nodig omdat brommers en snorfietsen alleen een kentekenplaatje aan de achterzijde van het voertuig hebben. Alle brommers, snorfietsen die het stadserf buiten de venstertijden willen betreden, dienen hiervoor dan een ontheffing aan te vragen.
Voor het aanschaffen van 14 extra camera's en het aanleggen van brommer parkeerplaatsen die nodig zijn om de handhaving op brommers en scooters te kunnen uitvoeren, dient de raad dan onder voorwaarde van de beschikbaarheid van toereikende dekkingsmaatregelen bij de behandeling van de Zomernota eenmalig een krediet van 440.000 euro beschikbaar te stellen. Daarnaast is het onlosmakelijk noodzakelijk om het budget van Stadsdeelbeheer hiervoor structureel op te hogen met 126.000 euro/jaar ter dekking van de afschrijvings- en rentelasten van de investeringen voor de handhaving op brommers en snorfietsen.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
N.v.t.

Kosten, opbrengsten, dekking
De kosten voor de aanschaf van het camerahandhavingssysteem voor auto's (camera's, software, e.d.) en de bijbehorende verkeerstechnische aanpassingen is geraamd op 210.000 euro. De hieruit voortvloeiende kapitaalslasten kunnen worden gedekt uit de huidige beschikbare middelen binnen het product Stadsdeelbeheer. Wel zijn er eenmalig kosten (50.000 euro) voor het verwijderen van de huidige bollards, Hiervoor wordt in het voorstel gevraagd om die 50.000 euro eenmalig beschikbaar te stellen.

Indien er bij de behandeling van de zomernota ook voor wordt gekozen om over te gaan op handhaving op brommers en snorfietsen in het stadserf, dan zullen er extra camera's en brommerstallingen moeten worden aangeschaft, waarvoor aanvullend 440.000 euro krediet nodig is. De geraamde exploitatiekosten bij handhaving op brommers bedragen jaarlijks 262.000 euro. In de huidige exploitatiebegroting van het product

Stadsdeelbeheer is rekening gehouden met jaarlijkse kosten van 136.000 euro. Dit betekent dat er bij handhaving op brommers en snorfietsen structureel een bedrag van 126.000 euro beschikbaar gesteld moet worden bovenop het huidige budget. Bij de behandeling van de Zomernota zal deze financiële consequentie integraal afgewogen worden.

Communicatie
Het Binnenstadoverleg is nauw betrokken bij de voorliggende voorstellen. Na het besluit wordt dit via dit overleg teruggekoppeld en de voortgang voortdurend besproken. Daarnaast is een werkgroep opgericht voor specifiek dit onderwerp waar de binnenstadpartners zitting in hebben (of hadden), zijnde FCE, Winkelhart, VHSE en Binnenstadsbewoners.

Na de behandeling in het college van het B&W-voorstel is in juni een bijeenkomst gehouden voor bewoners en ondernemers in de binnenstad over de wijzigingen in het toegangssysteem. In deze bijeenkomst is informatie verstrekt over de huidige overgang naar het kentekenregistratiesysteem en de informatie over het voorliggende raadsvoorstel. Tijdens de bijeenkomst kwam heel duidelijk naar voren dat de overlast van brommers en scooters bij iedereen erg hoog zit. Er werd nadrukkelijk aangegeven dat er meer handhaving (inzet Boa's/politie) en gebruik van camera's gewenst is. Het handhaven van auto's in de binnenstad was voor nagenoeg niemand een item. De meeste aanwezigen konden zich vinden in camerahandhaving.

Bij de daadwerkelijke overgang naar het nieuwe systeem communiceren we hierover breed in de diverse media en met een brief en folder aan de huidige ontheffing houders en ingezetenen van het stadserf. Op de website van de gemeente wordt een pagina ingericht met alle informatie en gebruiksaanwijzingen.

Vervolg
Na vaststelling door de Raad wordt er een uitvoeringsplan opgesteld, met onder andere de benodigde verkeersbesluiten.
Als uit de behandeling van de zomernota duidelijk wordt of de benodigde budgetten beschikbaar worden gesteld, kan daarna de voorbereiding van de uitvoering starten.
Na het inregelen van de camera's en de software voor de digitale verwerking van de aanvragen en de handhaving, worden de entrees opnieuw ingericht. De verwachting is dat dit begin 2018 is gerealiseerd. De overgang naar het nieuwe systeem zal dan officieel in het voorjaar van 2018 in gaan.

Bijlagen
1. Discussiememo d.d. 18-01-2017 (besproken in de Stadsdeelcommissie Centrum d.d. 07-02-2017)
2. Kaart camera locaties

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris,	**de Burgemeester,**
E.A. Smit	dr. G.O. van Veldhuizen

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

---

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	dr. G.O. van Veldhuizen

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- B

Onderwerp	(gewijzigd) vaststellen bestemmingsplan "Binnenstad 2016"		
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg agendaletter (B))		
Programma	*DF*	Aangeboden aan Raad	27 juni 2017
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1700067706

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. de Nota “Samenvatting en beantwoording zienswijzen bestemmingsplan Binnenstad 2016” vast te stellen en de indieners van een zienswijze hiervan in kennis te stellen en mede te delen dat de ingediende zienswijzen geen aanleiding geven tot aanpassing van het bestemmingsplan;
2. het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de bij dit plan behorende verbeelding, regels, toelichting en ondergrond conform NL.IMRO.0153.BP00086-0003;
3. geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het onder 2 genoemde bestemmingsplan.

Inleiding
De Enschedese Binnenstad ontwikkelt zich steeds verder tot het bruisende centrum van Twente. Door nieuwe impulsen in de kwaliteit van de historische stadskern zelf, door ontwikkelingen rondom de binnenstad en langs de grote invalswegen zoals Zuiderval en Haaksbergerstraat krijgt het Centrum steeds meer de grootstedelijke uitstraling die we al geruime tijd nastreven. Dat is goed voor het positieve imago van de stad en voor het scheppen van extra banen. Daarom gaan we door met het Actieprogramma Binnenstad en met het steunen van onze partners bij het realiseren van kleinschalige projecten in het Centrum. In de binnenstad werken we naar een spannende mix van functies. Doel is dat er meer bezoekers naar het centrum komen, die zorgen voor meer omzet in horeca, winkels en culturele voorzieningen. Er wordt gewerkt aan kwaliteitsverbetering in de openbare ruimte en de bereikbaarheid maar ook door het geven van een aantrekkelijke uitstraling van pleinen en gevels van panden. Het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” beoogt bij te dragen aan het verwezenlijken van deze strategische beleidsdoelen.

Het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” is opgesteld in het kader van de wettelijke actualisatieplicht van bestemmingsplannen. Het plangebied van dit bestemmingsplan wordt globaal begrensd door de Molenstraat en de Hengelosestraat in het noorden, de Ripperdastraat en De Ruyterlaan in het westen, het Koningsplein, de Boulevard 1945 en de Mooienhof in het zuiden en de Oldenzaalsestraat in het oosten. Het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” beoogt zoveel mogelijk ontwikkelingsgericht te zijn en is conserverend of beschermend op die punten waar dit gewenst is (m.n. cultuurhistorie). Met ontwikkelingsgericht wordt bedoeld dat het bestemmingsplan voldoende flexibiliteit en randvoorwaarden biedt voor gewenste nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de binnenstad.

Het ontwikkelingsgerichte deel van het bestemmingsplan wordt primair gevormd door de vertaling van de speerpunten ‘bruisende binnenstad’ en ‘compact & dynamisch’, zoals die zijn vastgelegd in de Agenda Centrum en de Programmabegroting 2017 en de in 2015 vastgestelde Verdiepingsslag detailhandel en horeca Binnenstad. Daarnaast maakt het bestemmingsplan enkele kleinere ontwikkelingen mogelijk. Dit betreft de realisatie van kwalitatief goede appartementen aan de Klokkenplas (Zeemanpand) en Achter ’t Hofje en het omzetten van een voormalig kantoorpand naar wonen aan de Korte Haaksbergerstraat. Verder beoogt het bestemmingsplan ook om, voor zover dat juridisch mogelijk is, op onderdelen voor te sorteren op de Omgevingswet en het toekomstige omgevingsplan. Het bestemmingsplan voorziet niet in een passende planologische regeling voor gewenste nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die weliswaar in voorbereiding zijn maar die nog onvoldoende concreet zijn uitgewerkt, zoals Kop Boulevard of de Klokkenplas. Voor deze ontwikkelingen zullen op een later tijdstip afzonderlijke bestemmingsplannen in procedure worden gebracht.

Hoofdlijnen planologische regeling bestemmingsplan “Binnenstad 2016”
Het ontwikkelingsgerichte deel van het bestemmingsplan wordt beleidsmatig inhoudelijk hoofdzakelijk gestuurd door de speerpunten ‘bruisende binnenstad’ en ‘compact & dynamisch, zoals vastgelegd in de Agenda Centrum

en in de Programmabegroting 2017 en door de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid. Dat betekent dat de planologische regeling in het bestemmingsplan beoogt ruimte te bieden aan (vernieuwende) initiatieven van bewoners, studenten, bedrijven, winkels en instellingen door het zoveel mogelijk wegnemen van planologische belemmeringen. Daarnaast beoogt de planologische regeling waar mogelijk bij te dragen aan het inkrimpen en versterken van het kernwinkelgebied en het vergroten van de variatie aan functies en nieuwe winkel- en horecaformules. Op basis van deze beleidsmatige speerpunten zijn er in de 'eigenlijke' binnenstad, het gebied ten oosten van de lijn Korte Hengelosestraat – Korte Haaksbergerstraat – Haaksbergerstraat, 3 hoofdbestemmingen te onderscheiden:

- Bestemming 'Horeca' voor het horecaconcentratiegebied;
- Bestemming 'Detailhandel' voor het kernwinkelgebied;
- Bestemming 'Centrum' voor de gebieden met gebiedsprofiel 3 ('gemengd creatief') als bedoeld in de Verdiepingsslag, waar op termijn een transformatie naar meer andere dan detailhandelsfuncties is gewenst.

Het westelijke deel van het plangebied is meer conserverend bestemd, hier zijn hoofdzakelijk kantoor- en onderwijspanden aanwezig. Ook de plekken waar (vrijwel) uitsluitend wordt gewoond zijn conserverend bestemd.

Beoogd resultaat
Een flexibel bestemmingsplan met een actuele en passende juridisch-planologische regeling, gericht op het faciliteren van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen daar waar dit kan en gericht op het beheer en het behoud van de bestaande situatie en cultuurhistorische waarden daar waar dit gewenst is.

Argumenten

Functieverruiming overeenkomstig de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad
In de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad is bepaald dat in de gebieden met het milieu 'gemengd creatief' functiewijziging naar meer andere functies dan hoofdzakelijk detailhandel wordt gestimuleerd. Dit is in het bestemmingsplan vertaald met de bestemming 'Centrum'. Binnen deze bestemming zijn de functies wonen, horeca, detailhandel, cultuur & ontspanning, publieksdienstverlening en ambachtelijke bedrijvigheid toegestaan en is wisseling tussen deze functies mogelijk zonder dat daarvoor een planologische procedure of een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan noodzakelijk is. In een groot deel van deze gebieden is in het huidige bestemmingsplan al functieverandering mogelijk, deze mogelijkheden worden in het nieuwe bestemmingsplan nog verruimd.

Nieuwe categorie-indeling horeca
Bij de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad is ook een nieuwe categorie-indeling voor horecabedrijven geïntroduceerd. Deze nieuwe categorie-indeling is in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" geïmplementeerd. Met deze nieuwe categorie-indeling kan beter worden gestuurd op de ruimtelijke en omgevingseffecten die horeca op zijn omgeving kan hebben.

Horeca in winkelstraten overeenkomstig de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad
In de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad is bepaald dat horeca in winkelstraten beperkt blijft tot 10% van de gevellengte, met uitzondering van de gebieden De Heurne en Korte Hengelosestraat / Korte Haaksbergerstraat. In deze gebieden wordt maximaal 20% van de gevellengte aan horeca toegestaan. Daarnaast blijft ook voor het Van Heekplein 20% gevellengte toegestaan. Onderdeel van de regeling is een hardheidsclausule om maatwerk te kunnen leveren in die gevallen dat strikt vasthouden aan de norm leidt tot onevenredige beperkingen in het gebruik van een betreffend pand. Het soort horeca dat in winkelstraten is toegestaan is door de Verdiepingsslag en de daarbij geïntroduceerde nieuwe categorie-indeling horecabedrijven is iets verruimd. Bepalend is nu vooral dat horeca in winkelstraten zich qua openingstijden conformeert aan de winkelsluitingstijden.

Kleinschalige ondergeschikte horeca en detailhandel overeenkomstig de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad
In de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad is ook bepaald dat de mogelijkheden voor mengvormen van detailhandel en horeca worden verruimd. Dit is in het bestemmingsplan nader uitgewerkt. Horeca en/of detailhandel als combinatie of als ondergeschikte nevenactiviteit in een culturele instelling of bij publieksdienstverlening is toegestaan mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan: de horeca en/of detailhandel is kleinschalig, naar aard, omvang en openingstijden ondergeschikt aan en integraal onderdeel van de hoofdfunctie. De ondergeschikte horeca of detailhandel mag geen eigen afzonderlijke toegang hebben en bedraagt maximaal 40% van het voor publiek toegankelijke deel van de hoofdfunctie, met een absoluut maximum van 200 m2. Voor panden met een oppervlakte groter dan 2000 m2 geldt een maximum van 10% van het voor publiek toegankelijke deel van de hoofdfunctie.

Minimum gebruiksoppervlak voor nieuwe appartementen

Uit de Woonvisie en 'Richting aan Ruimte' blijkt dat er in de binnenstad geen behoefte is aan nog meer (te) kleine nieuwe appartementen. Om op dit punt ook kwalitatief te kunnen sturen op gewenste ontwikkelingen bevat het bestemmingsplan een tweetal minimumnormen voor het gebruiksoppervlak van nieuwe appartementen. Voor het realiseren van nieuwe appartementen in 'het Ei' en enkele aangrenzende gebieden geldt een minimum gebruiksoppervlak van 50 m2. In de rest van het plangebied geldt voor het realiseren van nieuwe appartementen een minimum gebruiksoppervlak van 75 m2. Deze regeling is een eerste uitwerking van 'Richting aan Ruimte', het nieuwe gemeentelijke programmatische afwegingskader voor nieuwe ruimtelijke initiatieven.

Kaders voor herontwikkeling door sloop-/nieuwbouw
Het bestemmingsplan bevat in de planregels ook enkele specifieke regels voor herontwikkeling van locaties en bestaande panden door middel van (gedeeltelijke) sloop en (vervangende) nieuwbouw. Dit betreft onder meer de regels dat bebouwing op de achterzijde van een perceel niet hoger mag zijn dan aan de straatzijde, gebouwen direct toegankelijk moeten zijn vanaf het openbaar gebied en de plint of benedenverdieping van het gebouw geschikt moet zijn voor multifunctioneel ruimtegebruik. Hiermee wordt beoogd initiatiefnemers te stimuleren om kwalitatief goede nieuwbouw te realiseren.

Ruimtelijke en stedenbouwkundige kwaliteit: minimale plafondhoogte benedenverdiepingen
Ter stimulering van het multifunctioneel ruimtegebruik van benedenverdiepingen van gebouwen in de binnenstad heeft de gemeenteraad op 22 juni 2009 een motie aangenomen. Daarin werd ons College opgedragen het bestemmingsplan voor de Binnenstad zodanig aan te passen dat bij nieuwbouwplannen altijd een benedenverdieping met een plafondhoogte van tenminste 4,75 meter moet worden gerealiseerd. Met een dergelijke minimale plafondhoogte voor benedenverdiepingen wordt functieverandering volgens de raad gemakkelijker, omdat dan geen ingrijpende bouwtechnische aanpassingen meer noodzakelijk zijn. Aan deze motie is in het bestemmingsplan grotendeels uitvoering gegeven. Daarbij is er in afwijking van de motie omwille van het behoud van de ruimtelijke en stedenbouwkundige kwaliteit van de binnenstad gekozen voor een minimum plafondhoogte van 3,50 meter voor het grootste gedeelte van het plangebied en een minimum plafondhoogte van 4,75 meter voor het transformatiegebied Kop Boulevard en het gebied rond het H.J. Van Heekplein. Daarnaast geldt voor locaties waar de benedenverdieping van de te slopen bestaande bebouwing al een hogere plafondhoogte heeft, die hogere bestaande hogere plafondhoogte als minimum plafondhoogte voor de te realiseren nieuwbouw.

Ruimtelijke en stedenbouwkundige kwaliteit: beeldkwaliteit en relatie met welstand
De ruimtelijke en stedenbouwkundige kwaliteit van de binnenstad wordt voor een belangrijk deel bepaald door de uitstraling en beeldkwaliteit van de panden en straatwanden. Het sturen op de ruimtelijke kwaliteit van gevels en straatwanden vindt plaats via de Welstandsnota. Voor een zo optimaal mogelijke wisselwerking met de planologisch-stedenbouwkundige regeling in het nieuwe bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is het wenselijk de voor de binnenstad geldende welstandsidentiteiten op onderdelen technisch aan te scherpen of te verduidelijken. Er wordt daarom een wijziging van de Welstandsnota voorbereid voor aanpassing van deze welstandsidentiteiten. De beoogde wijziging van de Welstandsnota heeft geen gevolgen voor de welstandstoetsing van bouwplannen die worden ingediend voordat de wijziging van de Welstandsnota in werking is getreden.

Voorsorteren op Omgevingswet
Bij het opstellen van de planregels van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is beoogd om dit waar mogelijk in de geest van de toekomstige Omgevingswet en omgevingsplan te doen. Hoewel er nog veel onduidelijk is over het toekomstige omgevingsplan (de rechtsopvolger van het bestemmingsplan onder de Omgevingswet) ligt het in de lijn der verwachting dat daarin meer dan in de huidige praktijk met algemene bouwregels zal gaan worden gewerkt. Met het oog daarop zijn in dit bestemmingsplan algemene bouwregels voor bebouwing en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, opgenomen, die van toepassing zijn voor het bouwen van bebouwing binnen alle bestemmingen met uitzondering van bestemmingen voor de openbare ruimte (zoals Verkeer en Groen). Dit heeft tot gevolg dat in de bestemmingen zelf in principe alleen nog bouwregels zijn opgenomen voor daarbinnen aanwezige afwijkende functies en bouwwerken, die als zodanig met een aanduiding op de verbeelding zijn weergegeven.

Deregulering
Bij het opstellen van de algemene bouwregels voor bebouwing is gewerkt overeenkomstig een nieuw format. Hiermee is beoogd de bouwregels eenduidiger een eenvoudiger te maken. De verwachting is dat met deze nieuwe bouwregels bij aanvragen omgevingsvergunning voor het bouwen aanzienlijk minder vaak gebruik gemaakt zal hoeven te worden van de bevoegdheid om met toepassing van artikel 4 bijlage II Besluit omgevingsrecht (de zogenaamde 'kruimelgevallen' regeling) af te wijken van het bestemmingsplan.

Conserverend en beschermend bestemmen

Met conserverend bestemmen wordt bedoeld dat het bestemmingsplan hoofdzakelijk beoogt de bestaande juridisch-planologische situatie in het plangebied voort te zetten. Dit geldt met name voor de kantoor- en onderwijsfuncties in het westelijk deel van het plangebied en voor de gebieden in de binnenstad waar overwegend gewoond wordt. Met beschermend bestemmen wordt bedoeld dat het bestemmingsplan beoogt de aanwezige cultuurhistorische en archeologische waarden te beschermen. De bescherming van cultuurhistorisch waardevolle panden is geregeld conform de systematiek van de structuurvisie Cultuurhistorie en de als uitwerking daarvan door ons college vastgestelde beleidsregel 'Koesteren Cultuurhistorie'. Kern van deze regeling is dat in de structuurvisie als te beschermen ('koesteren') aangewezen panden worden aangemerkt als 'structuurbepalend' of 'beeldbepalend'. Voor 'structuurbepalende' gebouwen is in de beleidsregel een strikt beschermingsregime opgenomen (slopen / verbouwen alleen als er geen mogelijkheden voor behoud of herstel zijn), voor 'beeldbepalende' gebouwen is in de beleidsregel een lichter beschermingsregime opgenomen. In een kaartbijlage bij de planregels is weergegeven welke cultuurhistorisch waardevolle gebouwen als 'structuurbepalend' en welke als 'beeldbepalend' worden aangemerkt. Deze bepaling heeft plaatsgevonden op basis van een specifiek voor de binnenstad uitgevoerde quickscan cultuurhistorie, waarin ook enkele gebouwen aan de Oldenzaalsestraat en de Nijverheidsstraat zijn meegenomen, die niet als te beschermen zijn aangeduid in de structuurvisie Cultuurhistorie.

Resultaten consultatie binnenstadsoverlegpartners
Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan heeft op diverse momenten consultatie over de inhoud van het bestemmingsplan plaatsgevonden met de binnenstadsoverlegpartners. Dit is gebeurd in extra (thema)bijeenkomsten van het Binnenstadsoverleg. In die bijeenkomsten is gebleken dat de binnenstadsoverlegpartners (VHSE, FCE, Winkelhart, vastgoedondernemers, wijkraad) zich met name zorgen maken over leegstand van winkelpanden en over de beoogde regeling voor het toestaan van kleinschalige ondergeschikte horeca in winkelpanden (en culturele instellingen). Voor het overige kan men instemmen met het bestemmingsplan en de daaraan ten grondslag liggende beleidsuitgangspunten. Op basis van de gevoerde gesprekken met de binnenstadsoverlegpartners is de regeling kleinschalige ondergeschikte horeca zodanig aangepast dat de uiteindelijke regeling naar verwachting op een breed draagvlak kan rekenen. De zorgen van de binnenstadsoverlegpartners over de leegstand van winkelpanden worden door ons gedeeld en dit heeft ook zeker de aandacht. Wij hebben op dit moment geen juridische of beleidsmatige grondslag voor het zonder financiële consequenties voor de gemeente verwijderen van de detailhandelsbestemming van detailhandelslocaties waar beleidsmatig niet langer detailhandel is gewenst.

Procedure:
Het ontwerpbestemmingsplan "Binnenstad 2016" heeft met ingang van 20 april 2017 gedurende 6 weken ter inzage gelegen in het kader van de wettelijke zienswijzenprocedure. Tijdens deze periode van terinzagelegging had een ieder de gelegenheid om zienswijzen naar voren te brengen bij uw raad. Er is 1 zienswijze ontvangen. Uw raad wordt voorgesteld de zienswijze te beantwoorden op de wijze zoals verwoord in de Nota "Samenvatting en beantwoording zienswijzen bestemmingsplan Binnenstad 2016". De ingediende zienswijze geeft geen aanleiding tot een voorstel aan uw raad tot gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan

Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan:
Het is wenselijk gebleken uw raad voor te stellen de planregels en de verbeelding van het bestemmingsplan op enkele punten ambtshalve gewijzigd vast te stellen. Het gaat daarbij om enkele kleine technische en/of tekstuele aanpassingen, het herstellen van enkele omissies en het inpassen in het bestemmingsplan van enkele recent onherroepelijk geworden omgevingsvergunningen voor van het geldende bestemmingsplan afwijkend gebruik. Voor de details wordt kortheidshalve verwezen naar het Overzicht van wijzigingen.

Kanttekeningen.

Economisch belang in relatie tot ruimtelijke relevantie
In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de zorgen van de binnenstadsoverlegpartners voortvloeien uit hun economische belangen. Deze belangen en zorgen worden door ons onderkend en gedeeld. De gemeente mag echter wettelijk gezien in bestemmingsplannen niet sturen op economische argumenten. Bepalend voor de regeling in een bestemmingsplan is of een ontwikkeling kan worden gezien als goede ruimtelijke ordening en bijdraagt aan een goed woon- en leefklimaat.

Flexibel en ruim bestemmen betekent minder mogelijkheden voor kostenverhaal
Het in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" toekennen van ruime en flexibele bestemmingen aan gronden maakt dat heel veel nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zonder meer mogelijk worden gemaakt. De keerzijde van een flexibele en ruime bestemming is dat de gemeente voor ruimtelijke ontwikkelingen die binnen die bestemming passen geen gemeentelijke kosten voor ambtelijke begeleiding en inhoudelijk meedenken kan verhalen op initiatiefnemers en ontwikkelaars. Dat zal tot gevolg hebben dat het inhoudelijk meedenken in veel gevallen wordt beperkt tot het reageren op ingediende aanvragen omgevingsvergunning. Indien er meer

begeleiding wenselijk is (denk aan bouwlogistiek, schuttingen e.d.), zal dit via de gemeentelijke middelen additioneel gedekt moeten worden. Tevens zullen bij grotere ontwikkelingen, met name waar het gaat om het realiseren van (vervangende) nieuwbouw, alle materiële kosten die samenhangen met de noodzakelijke aanpassingen in de openbare ruimte (denk bijvoorbeeld aan het aanpassen van de spandraden t.b.v. de verlichting, de aansluitingen van nieuwe gebouwen op het openbaar gebied) niet langer verhaald kunnen worden op de initiatiefnemer en voortaan voor rekening komen van de gemeente. Om de mogelijke financiële gevolgen van dit laatste punt zo beperkt mogelijk te kunnen houden is in de bouwregels voor (vervangende) nieuwbouw de voorwaarde opgenomen dat de realisatie niet tot gevolg mag hebben dat aanpassingen aan voorzieningen in het openbaar gebied noodzakelijk zijn. De bouwregels bevatten ook een afwijkingsbevoegdheid voor het College om bij een omgevingsvergunning gemotiveerd van deze bouwregel af te wijken, zo nodig door het stellen van voorwaarden.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
Duurzaamheid speelt maatschappelijk gezien een steeds grotere rol. Bij het opstellen van bestemmingsplannen proberen we daar ook zoveel mogelijk rekening mee te houden. Bestemmingsplannen kennen echter geen uitvoeringsplicht en daardoor kan vanuit juridisch oogpunt niet iedere maatregel ten aanzien van duurzaamheid worden opgenomen. Het bestemmingsplan bevat wel een afwijkingsbevoegdheid voor burgemeester en wethouders om bij een omgevingsvergunning te kunnen afwijken van het bestemmingsplan voor het realiseren van isolerende voorzieningen aan een gebouw. Een bestemmingsplan maakt duurzaamheidsmaatregelen in de meeste gevallen echter ook niet onmogelijk. De in het plangebied te realiseren ontwikkelingen zijn gelegen binnen bestaand stedelijk gebied en/of in bestaande panden. Door functies in bestaande panden overeenkomstig de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad te verruimen, wordt het mogelijk een passende invulling te geven aan deze panden.

Kosten, opbrengsten, dekking
Artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) verplicht de gemeenteraad om gelijktijdig met de vaststelling van een bestemmingsplan een exploitatieplan vast te stellen, indien in het bestemmingsplan gronden zijn opgenomen waarop een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) kan worden gerealiseerd. In artikel 6.12 Wro is echter ook bepaald dat de gemeenteraad bij de vaststelling van een bestemmingsplan kan besluiten geen exploitatieplan vast te stellen indien het gemeentelijk kostenverhaal anderszins is verzekerd en aan de daarvoor geldende voorwaarden wordt voldaan.

Het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” maakt het mogelijk om op diverse locaties in bestaande panden woningen, veelal boven winkels, te realiseren of functiewijzigingen van commerciële functies door te voeren. Deze ontwikkelingen kunnen een bouwplan zijn als bedoeld in artikel 6.2.1 Bro. Dat betekent dat in beginsel ook een exploitatieplan moet worden vastgesteld. Het gemeentelijk kostenverhaal bij het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” is echter voldoende anderszins verzekerd. Het betreft particuliere initiatieven, waarvan de uitvoering niet afhankelijk is van financiële bijdragen van de gemeente Enschede. Bovendien zal er, gelet op het soort nieuwe ontwikkelingen dat het bestemmingsplan mogelijk maakt, in de meeste gevallen geen sprake zijn van verhaalbare kosten dan wel zullen de verhaalbare kosten niet boven het in het Bro genoemde drempelbedrag uitkomen. Uw Raad kan daarom afzien van het vaststellen van een exploitatieplan.

Het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” is economisch uitvoerbaar.

Communicatie
Communicatie over de procedure vindt plaats op door de Wet ruimtelijke ordening en Algemene wet bestuursrecht voorgeschreven wijze. De binnenstadsoverlegpartners en de wijkraden zijn vanaf een vroegtijdig stadium bij de totstandkoming en procedure van het bestemmingsplan betrokken.

Vervolg
Na vaststelling door uw raad en bekendmaking daarvan op wettelijk voorgeschreven wijze wordt de digitale verbeelding van het bestemmingsplan” Binnenstad 2016” gepubliceerd op de website www.ruimtelijkeplannen.nl en wordt de analoge (papieren) verbeelding van het bestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage gelegd in het Stadskantoor. Voor belanghebbenden bestaat tijdens deze beroepstermijn de mogelijkheid om tegen het vaststellingsbesluit beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Bijlagen
1. Vast te stellen bestemmingsplan "Binnenstad 2016" (verbeelding, planregels, toelichting)
2. Nota samenvatting en beantwoording zienswijzen
3. Overzicht van Wijzigingen t.o.v. ontwerpbestemmingsplan
4. De ingediende zienswijzen

Gemeente Enschede

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

De loco-Secretaris,	**de loco-Burgemeester,**
E.A. Smit	E. Eerenberg

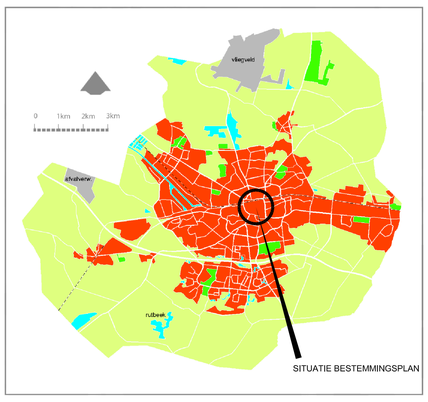
Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van 27 juni 2017

1. de Nota “Samenvatting en beantwoording zienswijzen bestemmingsplan Binnenstad 2016” vast te stellen en de indieners van een zienswijze hiervan in kennis te stellen en mede te delen dat de ingediende zienswijzen geen aanleiding geven tot aanpassing van het bestemmingsplan;
2. het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de bij dit plan behorende verbeelding, regels, toelichting en ondergrond conform NL.IMRO.0153.BP00086-0003;
3. geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het onder 2 genoemde bestemmingsplan.

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	dr. G.O. van Veldhuizen

DF-Ruimtelijke Plannen-. T.H.A. Polman Telefoon: (053) 481 56 36

blad indeling bestemmingsplan

Plangebied

Binnenstad 2016

Enkelbestemmingen

B-NV	Bedrijf - Nutsvoorziening
C	Centrum
CO	Cultuur en ontspanning
DH	Detailhandel
GD-1	Gemengd - 1
GD-2	Gemengd - 2
GD-3	Gemengd - 3
G	Groen
H	Horeca
K	Kantoor
M	Maatschappelijk
V	Verkeer
V-OVS	Verkeer - Openbaar vervoerstation
V-PG	Verkeer - Parkeergarage
V-RV	Verkeer - Railverkeer
V-SF	Verkeer - Stadserf
V-VB	Verkeer - Verblijfsgebied
W	Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-A	Waarde - Archeologie

Gebiedsaanduidingen

B	overige zone - archeologisch onderzoeksgebied b
AWB	overige zone - archeologisch waardevolgebied
	overige zone - cultuurhistorisch attentiegebied
	overige zone - horecaconcentratiegebied
	overige zone - horecaontwikkelingsgebied
	overige zone - minimum gebruiksoppervlak
	wetgevingzone - wijzigingsgebied met volgnummer 1

Functieaanduidingen

(atl)	atelier
(b)	bedrijf
(br)	brug
(co)	cultuur en ontspanning
(dh)	detailhandel
(-dh)	detailhandel uitgesloten
(dv)	dienstverlening
(fis)	fietsenstalling
(fit)	fitnesscentrum
(-h)	horeca uitgesloten
(k)	kantoor
(m)	maatschappelijk
(ov)	openbaar vervoer
(pg)	parkeergarage
(p)	parkeerterrein
(si)	seksinrichting
(sb-tel)	specifieke vorm van bedrijf - telecom
(sdh-dom)	specifieke vorm van detailhandel - detailhandel onder maaiveld
(sdh-ki)	specifieke vorm van detailhandel - kiosk
(sdh-1)	specifieke vorm van detailhandel - 1
(sdh-2)	specifieke vorm van detailhandel - 2
(sdh-4)	specifieke vorm van detailhandel - 4
(-sh-1)	specifieke vorm van horeca - 1 uitgesloten -
(sh-2a)	specifieke vorm van horeca - 2a
(sh-2b)	specifieke vorm van horeca - 2b
(sh-1)	specifieke vorm van horeca - 1
(sh-3)	specifieke vorm van horeca - 3
(s)	sport
(tr)	terras
(th)	theater
(w)	wonen
(zo)	zend-/ontvangstinstallatie

Bouwvlakken

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[bg]	bijgebouwen
[ond]	onderdoorgang
[sba-lf]	specifieke bouwaanduiding - luifel

Maatvoeringen

12	maximum bouwhoogte (m)
9 / 12	maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
2120 m²	maximum oppervlakte (bvo) (m2)

Figuren

gevellijn

0 10 25 50 100

Programma Stedelijke Ontwikkeling — Gemeente Enschede

BESTEMMINGSPLAN:

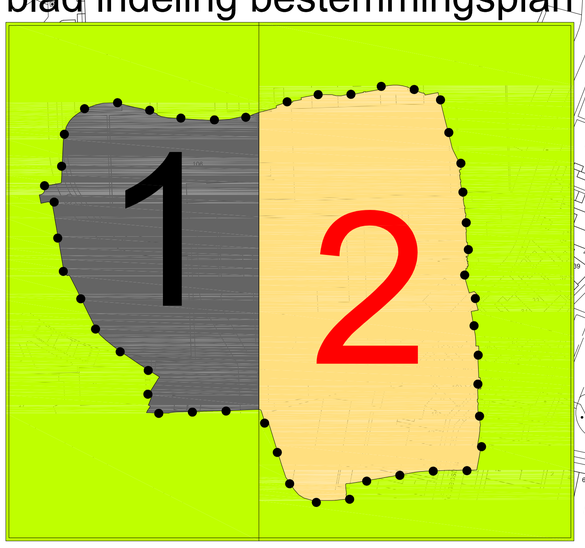
Binnenstad 2016 blad1

VASTGESTELD BIJ RAADSBESLUIT:..... SO/BP

	Naam	Datum	Projectleiding		Naam	Datum	Projectleiding	Formaat	Schaal
	dB	150205		3				A0	1000
1	dB	160826		4				Tekeningnummer	
2				5				BP00086	

TEKENING LOCATIE: S:\..STADSDEEL CENTRUM\BINNENSTAD 2016\..BP\ACAD\BINNENSTAD 2016..BP.DWG

blad indeling bestemmingsplan

Programma Stedelijke Ontwikkeling

Gemeente Enschede

BESTEMMINGSPLAN:

Binnenstad 2016 blad2

VASTGESTELD BIJ RAADSBESLUIT: ..... SO/BP

	Naam	Datum	Projectleiding		Naam	Datum	Projectleiding	Formaat	Schaal
	dB	150205		3				A0	1000
1	dB	160826		4				Tekeningnummer	
2	dB	170609		5				BP00086	

TEKENING LOCATIE: S:_STADSDEEL CENTRUM\BINNENSTAD 2016_BP\ACAD\BINNENSTAD 2016_BP.DWG

Gemeente Enschede

Regels

Bestemmingsplan
Binnenstad 2016

Status: Vastgesteld

enschede.nl

Binnenstad 2016

Inhoudsopgave

Regels **3**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **4**
Artikel 1 Begrippen 4
Artikel 2 Wijze van meten 15

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels **17**
Artikel 3 Bedrijf - Nutsvoorziening 17
Artikel 4 Centrum 19
Artikel 5 Cultuur en ontspanning 24
Artikel 6 Detailhandel 27
Artikel 7 Gemengd - 1 32
Artikel 8 Gemengd - 2 36
Artikel 9 Gemengd - 3 40
Artikel 10 Groen 42
Artikel 11 Horeca 44
Artikel 12 Kantoor 48
Artikel 13 Maatschappelijk 51
Artikel 14 Verkeer 54
Artikel 15 Verkeer - Openbaar Vervoer Station 56
Artikel 16 Verkeer - Parkeergarage 58
Artikel 17 Verkeer - Railverkeer 59
Artikel 18 Verkeer - Stadserf 61
Artikel 19 Verkeer - Verblijfsgebied 64
Artikel 20 Wonen 67
Artikel 21 Waarde - Archeologie 71

Hoofdstuk 3 Algemene regels **74**
Artikel 22 Anti-dubbeltelregel 74
Artikel 23 Algemene bouwregels 75
Artikel 24 Algemene gebruiksregels 79
Artikel 25 Algemene aanduidingsregels 82
Artikel 26 Algemene afwijkingsregels 88
Artikel 27 Algemene wijzigingsregels 89
Artikel 28 Algemene procedureregels 90
Artikel 29 Overige regels 91

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels **92**
Artikel 30 Overgangsrecht 92
Artikel 31 Slotregel 93

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" met identificatienummer NL.IMRO.0153.BP00086- van de gemeente Enschede.

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels van het plan regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 afhaalpunt:

een locatie waar de consument uitsluitend via internet bestelde en betaalde goederen kan afhalen of retourneren, waar uitsluitend logistiek en opslag van bestelde goederen gedurende een korte periode plaatsvindt en waarbij geen sprake is van uitstalling ten verkoop en/of overige activiteiten.

1.6 afhaalzaak:

een bedrijf waar in hoofdzaak kant en klare maaltijden en kleine etenswaren, alsmede alcoholvrije dranken en consumptie-ijs, worden verkocht voor consumptie anders dan ter plaatse.

1.7 ambachtelijke bedrijvigheid:

Kleinschalige consumentverzorgende bedrijfsactiviteiten waarin, geheel of overwegend, door middel van handwerk goederen worden vervaardigd, bewerkt, hersteld en/of geïnstalleerd, waaronder mede worden begrepen het verkopen en/of leveren, als aan de bedrijfsactiviteit gerelateerde en naar aard, omvang en openingstijden ondergeschikte activiteit, van goederen die verband houden met die bedrijfsactiviteit.

Tot ambachtelijke bedrijvigheid worden in ieder geval de volgende bedrijfsactiviteiten gerekend: fietsenmaker, schoen- en/of kledingreparatie, kledingmakerij, woningstoffeerderij, lijstenmakerij, naai-atelier, wasserette, sleutelmakerij, klompenmakerij, uurwerkreparatie, reparatie van kleine (elektrische) gebruiksgoederen, computerservice (systeembouw), grafisch ontwerp, decorbouw, goud- en/of zilversmederij, opslag van goederen voor particulieren, opslag van goederen voor bedrijvigheid die in hoofdzaak elders wordt uitgeoefend, kantoorfunctie voor bedrijvigheid die in hoofdzaak elders wordt uitgeoefend.

1.8 ander geluidgevoelig gebouw:

een bij algemene maatregel van bestuur als zodanig aangewezen gebouw, niet zijnde een woning, dat vanwege de bestemming daarvan bijzondere bescherming tegen geluid behoeft:

a. een onderwijsgebouw;
b. een ziekenhuis;
c. een verpleeghuis;

d. een verzorgingstehuis;
e. een psychiatrische inrichting;
f. een kinderdagverblijf

met uitzondering van de delen van het gebouw die een andere gebruiksfunctie en/of bestemming hebben dan verblijfsruimten.

1.9 antennedrager:

antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne.

1.10 antenne-installatie:

installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

1.11 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of overkappingen.

1.12 bed and breakfast:

een kleinschalige overnachtingsaccommodatie gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een toeristisch en veelal kortdurend verblijf met het serveren van ontbijt. Een bed & breakfast is gevestigd in een woning of een daarbij behorend gebouw en wordt geleid door de bewoners van de betreffende woning. In planologische zin valt een bed & breakfast onder beroep of bedrijf aan huis.

1.13 bedrijf:

een onderneming gericht op het produceren, vervaardigen, bewerken, herstellen, installeren of inzamelen van goederen, alsmede verhuur, opslag en distributie van goederen.

1.14 beperkt kwetsbare objecten:

de objecten als bedoeld in artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, zijnde:

a. verspreid liggende woningen, woonschepen en woonwagens van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen, woonschepen of woonwagens per hectare, en dienst- en bedrijfswoningen van derden;
b. kantoorgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
c. hotels en restaurants, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
d. winkels , voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
e. sporthallen, sportterreinen, zwembaden en speeltuinen;
f. kampeerterreinen en andere terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
g. bedrijfsgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
h. objecten die met de onder a tot en met e en g genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voorzover die objecten geen kwetsbare zijn, en
i. objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of electriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval.

1.15 beroep of bedrijf aan huis:

een dienstverlenend beroep op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig of technisch gebied of daarmee gelijk te stellen activiteiten, dan wel een kleinschalig bedrijf, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarvan de ruimtelijke uitwerking of uitstraling met de woonfunctie verenigbaar is en waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en degene die het beroep of het bedrijf uitoefent ook bewoner van de woning is.

1.16 beschermde boom:

een op het door burgemeester en wethouders vastgestelde bomenoverzicht weergegeven boom of boomgroep en alle gemeentelijke bomen die niet op dit overzicht zijn weergegeven, waarvoor in de algemene plaatselijke verordening een omgevingsvergunning voor het kappen van houtopstanden verplicht is gesteld.

1.17 bestaande bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die op het tijdstip van de inwerkingtreding van dit plan volgens het geldende recht aanwezig of in uitvoering zijn dan wel na dat tijdstip zijn of mogen worden opgericht krachtens een omgevingsvergunning die vóór dat tijdstip is aangevraagd.

1.18 bestaande woning als bedoeld in het verbod tot bouwkundig splitsen van woningen:

een woning die op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan feitelijk aanwezig is dan wel na dat tijdstip is of kan worden gerealiseerd overeenkomstig een, al dan niet in afwijking van dit plan, verleende omgevingsvergunning.

1.19 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.20 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.21 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

1.22 bouwen:

Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten van een bouwwerk.

1.23 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.24 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.25 bouwperceelgrens:

De grens van een bouwperceel.

1.26 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.27 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.28 consumentenvuurwerk:

vuurwerk dat is ingedeeld in categorie 1, 2 of 3 en dat bij of krachtens het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

1.29 cultuurhistorisch attentiegebied:

een gebied gekenmerkt met een cultuurhistorisch waardevolle structuur, een waardevol stedenbouwkundig patroon en/of een gebied met een karakteristieke ruimtelijke samenhang.

1.30 cultuurhistorisch beeldbepalend gebouw:

een gebouw dat door zijn architectonische waarde(n) en/of zijn cultuurhistorische waarde de specificiteit en herkenbaarheid van zijn omgeving verhoogt.

1.31 cultuurhistorisch bijzonder complex:

een gebouw dat door zijn bijzondere architectonische verschijningsvorm qua cultuurhistorische waarde vergelijkbaar is met een cultuurhistorisch structuurbepalend gebouw.

1.32 cultuurhistorisch deskundige:

door burgemeester en wethouders benoemde persoon of groep van personen die expert is op het gebied van monumentenzorg en cultuurhistorie.

1.33 cultuurhistorisch structuurbepalend gebouw:

een gebouw dat bijdraagt aan de ritmiek van de bebouwing in een straat voor wat betreft vormgeving, stedenbouwkundige verschijningsvorm (bv. twee-onder-één kap of rijtjeswoningen), volume en functie (wonen, bedrijf, cultureel) en cultuurhistorische waarde heeft.

1.34 cultuurhistorische waarde:

de aan een bouwwerk en/of gebied toegekende waarde, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk of gebied heeft gemaakt.

1.35 dak:

iedere bovenbeëindiging van een gebouw of een bijbehorend bouwwerk.

1.36 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen, die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, met uitzondering van afhaalzaken.

1.37 erf:

al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, voor zover het plan die inrichting niet verbiedt.

1.38 evenement:

elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak als bedoeld in de Algemene Plaatselijke Verordening en zoals nader uitgewerkt in de beleidsregel 'Toetsingskader evenementenvergunningen', waaronder mede wordt verstaan:

a. een herdenkingsplechtigheid;
b. een braderie;
c. een themamarkt;
d. een beurs;
e. een grootschalig verkoopevenement in een evenementenhal;
f. een optocht op de weg niet zijnde een betoging als bedoeld in artikel 2.3 APV;
g. een besloten bijeenkomst voor zover die plaatsvindt op een doorgaans voor het publiek toegankelijke plaats, of waarvoor publiekelijk kaarten worden verkocht en/of publiekelijk reclame wordt gemaakt;
h. tentfeesten;
i. vechtsportgala's waarbij activiteiten in het kader van vecht- of verdedigingssporten worden georganiseerd;
j. het afsteken van vuurwerk door professionele vuurwerkbedrijven;
k. een feest met een besloten karakter met meer dan 50 personen, waarbij in de directe omgeving van het feest een grootschalig evenement plaatsvindt.

1.39 garagebedrijf:

een bedrijf dat uitsluitend of in hoofdzaak is bedoeld voor de verkoop, het onderhoud en/of de reparatie van motorvoertuigen.

1.40 garageboxen:

een zelfstandig, van bijbehorende bouwwerken te onderscheiden, complex van minimaal twee aaneengesloten gebouwen, kennelijk bestemd voor de stalling van (motor)voertuigen.

1.41 gastenverblijf:

een ruimte, al dan niet behorend tot een (bedrijfs)woning, die geschikt is voor incidentele overnachting van gasten en waarbij geen sprake is van permanente bewoning of van een bedrijfsmatig geëxploiteerd recreatieverblijf.

1.42 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.43 geluidgevoelig terrein:

een standplaats voor een woonwagen of een ligplaats in het water voor een woonschip.

1.44 geluidzoneringsplichtige inrichting:

een bij algemene maatregel van bestuur als zodanig aangewezen inrichting die in belangrijke mate geluidhinder kan veroorzaken, bij welke ingevolge de Wet geluidhinder rondom het terrein van vestiging in een bestemmingsplan een geluidzone moet worden vastgesteld.

1.45 groothandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, het verkopen en/of leveren van goederen aan bedrijfsmatige (niet-consumptieve) afnemers ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit.

1.46 hoofdgebouw:

een gebouw, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.47 horecabedrijf:

een bedrijf, dat in zijn algemeenheid is gericht op het verstrekken van dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse en/of het bedrijfsmatig verstrekken van logies, met uitzondering van bed and breakfast, en/of het exploiteren van zaal-, congres- en vergaderaccommodatie; met een horecabedrijf wordt een afhaalzaak gelijkgesteld.

1.48 hotel:

een horecabedrijf, dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies met als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden en dranken voor consumptie ter plaatse.

1.49 huishouden:

een verzameling van één of meerdere personen die een zelfstandige huishouding voeren die zich kenmerkt door continuïteit in samenstelling en onderlinge verbondenheid.

1.50 kamerverhuurpand:

een woning / wooneenheid die wordt gebruikt door meerdere afzonderlijke huishoudens, die zich kenmerkt door het gezamenlijk gebruik van kook- en wasgelegenheid en / of toilet en in de meeste gevallen met een gezamenlijk gebruikte toegang. In afwijking van deze definitie wordt een kamer in een verzorgings- of verpleeghuis niet aangemerkt als onzelfstandige bewoning in een kamerverhuurpand.

1.51 kantoor:

een gebouw of een gedeelte daarvan, dat door zijn indeling en inrichting bedoeld is om uitsluitend of in hoofdzaak te worden gebruikt voor zakelijke dienstverlening, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen.

1.52 kelder:

het beneden peil gelegen gedeelte van een gebouw.

1.53 kiosk:

bouwwerk voor detailhandel in het openbaar toegankelijk gebied, waar informatie kan worden verkregen en waar hoofdzakelijk lectuur, bloemen, lederwaren, frisdranken, versnaperingen en daarmee vergelijkbare producten worden verkocht.

1.54 kleinschalige ondergeschikte detailhandel

detailhandel in producten die in directe relatie staat met de aanwezige bedrijfsvoering en/of detailhandel in ter plaatse vervaardigde of bewerkte producten. Kleinschalige ondergeschikte detailhandel is naar aard en omvang en openingstijden ondergeschikt en ondersteunend aan en een integraal onderdeel van de hoofdfunctie. Kleinschalige ondergeschikte detailhandel heeft een vloeroppervlak dat zichtbaar kleiner is dan het totale voor consumenten toegankelijke vloeroppervlak van de hoofdfunctie en beschikt niet over een afzonderlijke eigen ingang. Kleinschalige ondergeschikte detailhandel is alleen toegestaan tijdens de winkelopeningstijden en in geval van onderdeel van een horecabedrijf alleen voor zover dit is toegestaan op grond van de Drank- en Horecawet.

1.55 kleinschalige ondergeschikte horeca:

horeca in categorie 3b van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2), die naar aard en omvang en openingstijden ondergeschikt en ondersteunend is aan de hoofdfunctie. Kleinschalige ondergeschikte horeca is een integraal onderdeel van de hoofdfunctie en heeft een vloeroppervlak dat zichtbaar kleiner is dan het totale voor consumenten toegankelijke vloeroppervlak van de hoofdfunctie. Kleinschalige ondergeschikte horeca is niet toegankelijk buiten de openingstijden van de hoofdfunctie en beschikt niet over een afzonderlijke eigen ingang. Bij kleinschalige ondergeschikte horeca is geen terras toegestaan.

1.56 kwetsbare objecten:

de objecten als bedoeld in artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, zijnde:

a. woningen, woonschepen en woonwagens, niet zijnde beperkt kwetsbare objecten;
b. gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals:
    1. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
    2. scholen, of
    3. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor de dagopvang van minderjarigen.
c. gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, waartoe in ieder geval behoren:
    1. kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak (b.v.o.) van meer dan 1500 m² per object, of
    2. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto meer dan 1000 m² bedraagt en winkels met een totaal b.v.o. van meer dan 2000 m² per winkel, voorzover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd, en
d. kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.

1.57 luifel:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een overdekte ruimte vormt, waarbij de ene horizontale zijde bevestigd is aan de buitenzijde van een gebouw en de daar tegenoverliggende zijde vrij dragend is.

1.58 maatschappelijke voorzieningen:

educatieve, sociaal-medische, sociaal-culturele, levensbeschouwelijke voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen voorzieningen, zoals de in bijlage 1 van deze regels onder de hoofdgroep 'Maatschappelijk' genoemde voorzieningen.

1.59 motorvoertuig:

alle motorrijtuigen als bedoeld in de Wegenverkeerswet met uitzondering van bromfietsen, fietsen met trapondersteuning en gehandicaptenvoertuigen. Onder motorvoertuigen worden boten, caravans en aanhangwagens mede begrepen.

1.60 nutsvoorzieningen:

gebouwde dan wel ongebouwde en/of ondergrondse infrastructurele voorzieningen, met uitzondering van hoogspanningsverbindingen en hoge druk aardgastransportleidingen, ten behoeve van algemene nutsdoeleinden zoals de watervoorziening, afval, energievoorziening, warmte-koude opslag of het (tele)communicatie-verkeer.

1.61 omgevingsvergunning:

omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.62 onderbouw:

een gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de bovenkant minder dan 1,5 meter boven peil is gelegen.

1.63 onderdoorgang:

verblijfsgebied dat aan weerszijden en aan de bovenzijde geheel of gedeeltelijk wordt omsloten door een gebouw.

1.64 openbaar toegankelijk gebied:

weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar vaarwater en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen die uitsluitend zijn bedoeld voor de ontsluiting van percelen door langzaam verkeer.

1.65 overig bouwwerk:

niet eerder in de bouwregels genoemd bouwwerk, geen gebouw en geen bijbehorend bouwwerk zijnde.

1.66 overkapping:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een overdekte ruimte vormt zonder dan wel met ten hoogste één wand, niet zijnde een luifel.

1.67 perceelsgrens:

de grens van een (bouw)perceel.

1.68 praktijkruimte:

een gebouw of een gedeelte daarvan, dat dient voor het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, architectonisch, kunstzinnig, juridisch, medisch, paramedisch, therapeutisch of een daarmee naar aard gelijk te stellen gebied.

1.69 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.70 publieksgerichte dienstverlening:

het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek rechtstreeks (al dan niet via een balie) te woord wordt gestaan en geholpen, zoals een uitzendbureau, reisbureau, kapsalon, schoonheidsinstituut, pedicure, belwinkel, makelaar, bankfiliaal, kopieerwinkel, postkantoor, afhaalpunten (van goederen) en internetcafé, met uitzondering van seksinrichtingen.

1.71 raamprostitutie:

een vorm van prostitutie waarbij de klanten worden geworven via zichtbaarheid achter een raam. Het contact wordt afgewerkt in een ruimte met een besloten karakter.

1.72 risicovolle inrichting:

1. een inrichting als bedoeld in de Wet milieubeheer, waarbij op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen een grenswaarde of richtwaarde voor het risico c.q. een risico-afstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten.
2. een inrichting als bedoeld in de Wet milieubeheer, waarop het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) van toepassing is.

1.73 seksinrichting:

de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht. Onder een seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf waaronder tevens begrepen een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar maar met uitzondering van raamprostitutie.

1.74 slopen:

geheel of gedeeltelijk afbreken.

1.75 stationsvoorzieningen:

gebouwen en overige gebouwde voorzieningen ten behoeve van het reizigersverkeer per rail, zoals perrons, wacht- en dienstruimten, kiosken en commerciële ruimten ten behoeve van detailhandel, horeca als bedoeld in categorie 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) en consumentverzorgende dienstverlening.

1.76 straatmeubilair:

de op of bij de weg behorende bouwwerken, zoals bouwwerken voor bewegwijzering, beveiliging en regeling van het verkeer, verkeersborden, brandkranen, lichtmasten, parkeermeters, stadsplattegronden, zitbanken, bloem- en plantenbakken, papier-, glas- en andere inzamelbakken, kunstobjecten, gedenktekens, draagconstructies voor reclame alsmede telefooncellen, toiletgebouwtjes, abri's en andere, hiermee gelijk te stellen bouwwerken.

1.77 terras:

een buiten het gebouw, al dan niet in openbaar toegankelijk gebied, liggend deel van een horecabedrijf waar sta- of zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken kunnen worden geschonken of spijzen voor directe consumptie kunnen worden bereid of verstrekt.

1.78 themamarkt:

een themamarkt als bedoeld in de Algemene Plaatselijke Verordening is geen reguliere warenmarkt, maar is vooral gericht op vermaak en verkoop met een specifiek thema en valt daardoor onder het begrip 'evenement'. Een themamarkt wordt gehouden in de open lucht en bestaat voor minimaal 67% uit kramen in een bepaald thema en voor maximaal 33% uit kramen met overig, ondergeschikt, aanbod. Voorbeelden hiervan zijn een CD-markt, een tweedehands boekenmarkt, een kunstmarkt.

1.79 tunnel:

Een ondergronds infrastructureel voor mensen toegankelijk bouwwerk om tussen twee punten transport, passage of communicatie mogelijk te maken.

1.80 verbindingsbrug:

een boven het verblijfsgebied gesitueerd voor mensen toegankelijk bouwwerk om tussen twee gebouwen transport, passage of communicatie mogelijk te maken.

1.81 verblijfsgebied:

Openbaar toegankelijk gebied dat is bestemd voor (de aanleg en instandhouding van) erfontsluitingswegen, pleinen, voet- en fietspaden, parkeerplaatsen, (openbare) nutsvoorzieningen, groenvoorzieningen, speelvoorzieningen, straatmeubilair, waterlopen en -partijen, wadi's, infiltratiestroken en andere voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding en geluidwerende voorzieningen.

1.82 verblijfsruimten:

de ruimten als bedoeld in artikel 1.1 van het Besluit geluidhinder, zijnde:

a. leslokalen en theorielokalen van onderwijsgebouwen;
b. onderzoeks- en behandelingsruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen;
c. onderzoeks-, behandelings-, recreatie-, en conversatieruimten, alsmede woon- en slaapruimten van verzorgingshuizen, psychiatrische inrichtingen en kinderdagverblijven;
d. theorievaklokalen van onderwijsgebouwen;
e. ruimten voor patiëntenhuisvesting, alsmede recreatie- en conversatieruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen.

1.83 voorgevelrooilijn:

de evenwijdig aan de as van de weg gelegen lijn, die zoveel mogelijk aansluit bij de ligging van - een deel van de - voorgevels van de bestaande bebouwing.

1.84 vuurwerk:

vuurwerk als bedoeld in het Vuurwerkbesluit

1.85 vuurwerkbedrijf:

inrichting of bedrijf voor de vervaardiging, verwerking en/of opslag van vuurwerk en/of groothandel in vuurwerk.

1.86 vuurwerkbesluit:

besluit houdende regels met betrekking tot consumenten- en professioneel vuurwerk;

1.87 warmte-koude opslag:

energievoorziening in de vorm van het opslaan van warmte en/of koude in de bodem waarbij gebruik wordt gemaakt van de temperatuur van het grondwater om gebouwen te verwarmen in de winter en/of af te koelen in de zomer.

1.88 woning / wooneenheid:

een (gedeelte van een) gebouw met woonfunctie / een complex van ruimten, dat door zijn indeling en inrichting uitsluitend bedoeld is voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden.

1.89 woongebouw:

een gebouw , dat meerdere naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden.

1.90 zakelijke dienstverlening:

het bedrijfsmatig verlenen van administratieve diensten aan of ten behoeve van bedrijven en/of personen, zoals administratie-, advocaten-, advies- en ingenieursbureaus met een beperkt publieksgerichte functie.

1.91 zendmast:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, waarop antenne-installaties worden geplaatst.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.2 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.5 buitenwerks gevelvlak van een bouwwerk:

het gedeelte van het bouwwerk dat, voorzover van wanden voorzien, van buitenaf zichtbaar is. Voor bouwwerken die niet of niet aan alle zijden door wanden omsloten worden, wordt de loodrechte projectie van de dakrand op het maaiveld als buitenwerks gevelvlak aangemerkt.

2.6 de plafondhoogte van de benedenverdieping van een gebouw:

de kleinste afstand tussen de begane grondvloer en de bovenliggende bouwkundige constructie van de betreffende ruimte(n).

2.7 de afstand tot de perceelsgrens:

de kortste afstand van enig punt van een gebouw tot de perceelsscheiding van het bouwperceel.

2.8 de afstand tussen gebouwen:

de kortste afstand tussen de buitenwerkse gevelvlakken van de gebouwen .

2.9 peil:

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang direct aan een weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. voor een bouwwerk, geen gebouw zijnde: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw.

2.10 bruto vloeroppervlak van een gebouw (b.v.o.):

de totale en buitenwerks gemeten vloeroppervlakte van de ruimten van een gebouw met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige ruimten.

2.11 verkoopvloeroppervlak van een gebouw (v.v.o.):

de totale overdekte vloeroppervlakte die voor het publiek geheel of grotendeels toegankelijk is, bestemd en feitelijk ingericht voor de verkoop en uitstalling van goederen.

2.12 gebruiksoppervlak van kleinschalige ondergeschikte detailhandel:

de totale oppervlakte die in gebruik is voor de uitstalling van te verkopen producten binnen het voor consumenten toegankelijke vloeroppervlak van de hoofdfunctie.

2.13 gebruiksoppervlak van kleinschalige ondergeschikte horeca:

de oppervlakte van het totaal aan sta- of zitgelegenheden ten behoeve van de horeca-activiteit binnen het voor consumenten toegankelijke vloeroppervlak van de hoofdfunctie.

2.14 gebruiksoppervlak van een woning:

de gemeten vloeroppervlakte tussen de dragende muren van de ruimte of groep van ruimtes in een woning of commerciële bedrijfsruimte, met uitzondering van de bij de woning behorende bergruimte respectievelijk de bij de commerciële bedrijfsruimte behorende magazijnen en overige ruimten.

2.15 percentage gevellengte horeca in winkelstraten:

het percentage moet worden berekend over de in kaartbijlage 3 (gevellengten horeca in winkelstraten) bij deze regels weergegeven lengte van de betreffende gevellijn. Indien een winkelpand is gelegen aan twee of meer winkelstraten met een gevellijn geldt het percentage van de gevellijn voor de straat waaraan de voordeur van het betreffende winkelpand is gesitueerd.

2.16 maximum bebouwingspercentage voor bebouwing buiten het bouwvlak:

het aangegeven percentage moet worden berekend over het gehele bouwperceel, met uitzondering van de binnen het bouwvlak gelegen gronden.

2.17 ondergeschikte bouwdelen:

bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, zoals plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouw-, c.q. bestemmingsgrenzen niet meer dan 1 meter bedraagt.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf - Nutsvoorziening

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Bedrijf - Nutsvoorziening” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. (openbare) nutsvoorzieningen die zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1);
b. de bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals groenvoorzieningen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

Op de voor “Bedrijf - Nutsvoorziening” aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 3.1.

3.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de figuur 'gevellijn' dienen gebouwen in de bouwgrens te worden gebouwd;
c. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden.

3.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1.3 van deze regels.

3.2.4 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 3.2.1, 3.2.2 en/of 3.2.3 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

3.3 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 3.1, voor het toestaan van een nutsvoorziening die niet is genoemd in de hoofdgroep Bedrijven van bijlage 1 van deze regels, mits die nutsvoorziening, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de volgens lid 3.1 op die locatie toegestane nutsvoorzieningen.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;

- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.4 Wijzigingsbevoegdheid

3.4.1 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. de bestemming te wijzigen in "Horeca";
b. de bestemming te wijzigen in "Detailhandel";
c. het toevoegen van de aanduiding "bedrijf", voor het toestaan van bedrijven die:
    1. zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven;
    2. niet zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde bedrijven in de categorieën A en B, met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven.

3.4.2 Toepassingscriteria

Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 3.4.1 onder a en b genoemde wijzigingsbevoegdheid wanneer aan onderstaande criteria is voldaan:

a. wijziging in de bestemming "Horeca" is uitsluitend toegestaan op de locatie die reeds aan tenminste drie zijden wordt omsloten door de bestemming "Horeca".
b. wijziging in de bestemming "Detailhandel" is uitsluitend toegestaan op de locatie die reeds aan tenminste drie zijden wordt omsloten door de bestemming "Detailhandel".

3.4.3 Randvoorwaarden

Burgemeester en wethouders geven geen toepassing aan de in lid 3.4.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 4 Centrum

4.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Centrum” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. het wonen, al dan niet in combinatie met een beroep of bedrijf aan huis;
   2. detailhandel;
   3. publieksgerichte dienstverlening;
   4. bedrijfsactiviteiten en voorzieningen, die zijn genoemd in de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1);
   5. ambachtelijke bedrijvigheid;
   6. horeca, voor zover voor deze gronden tevens het bepaalde in de artikelen 25.2.4 en 25.2.5 van toepassing is.
b. Ter plaatse van de aanduiding "detailhandel uitgesloten" is, in afwijking van het bepaalde onder a.2, detailhandel niet toegestaan.
c. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 1" is horeca in de categorieën 1a, 1b, 2a, 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) toegestaan.
d. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 2a" is horeca in de categorieën 2a, 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) toegestaan.
e. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 2b" is horeca in de categorieën 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) toegestaan.
f. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 3" is horeca in categorie 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) toegestaan.
g. Ter plaatse van de aanduiding "seksinrichting" is een seksinrichting toegestaan.
h. Ter plaatse van de aanduiding "kantoor" is zakelijke dienstverlening toegestaan.
i. Ter plaatse van de aanduiding "maatschappelijk" zijn maatschappelijke voorzieningen toegestaan die zijn genoemd in categorie A en B uit de hoofdgroep "Maatschappelijk" van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1).
j. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - telecom" is een bedrijf voor het technisch beheren en onderling verbinden van telecommunicatieverbindingen toegestaan.
k. Ter plaatse van de aanduiding "zend- en ontvangst installatie" is een zend- en ontvangstinstallatie of antenne-installatie ten behoeve van mobiele telecommunicatie toegestaan.
l. De voor "Centrum" aangewezen gronden zijn tevens bestemd voor de bij de onder a tot en met k genoemde doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals bergingen, trappenhuizen, groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Centrum” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 4.1 worden gebouwd.
b. Bestaande woningen mogen niet bouwkundig worden gesplitst in meerdere zelfstandige woningen.
c. In bestaande bebouwing buiten het bouwvlak is de realisatie van zelfstandige woningen niet toegestaan.
d. Het gebruiksoppervlak van woningen bedraagt tenminste 75 m^2, tenzij op de verbeelding met een aanduiding is weergegeven dat ter plaatse een ander minimum gebruiksoppervlak geldt.

4.2.2 Bebouwing

Voor het bouwen van bebouwing gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1 van deze regels.

4.2.3 Onderdoorgang

a. Ter plaatse van de aanduiding "onderdoorgang" is in afwijking van het bepaalde in lid 4.2.2 het bouwen van gebouwen met een onderdoorgang toegestaan en dienen bestaande onderdoorgangen in stand te worden gehouden.
b. De minimum bouwhoogte van een onderdoorgang is gelijk aan de bouwhoogte van de bovenzijde van de

vloer van de 1e verdieping van het gebouw.

4.2.4 Zend- en ontvangst installatie

Ter plaatse van de aanduiding "zend- en ontvangstinstallatie" bedraagt de maximum bouwhoogte van een antenne-installatie 45 meter.

4.2.5 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.2 van deze regels.

4.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3, 4.2.4 en/of 4.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

4.3 Afwijken van de bouwregels

4.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 4.2.1 onder d, voor het realiseren van een woning met een gebruiksoppervlak kleiner dan 75 m^2 dan wel, het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak.
b. Voor het overige gelden voor het afwijken van de bouwregels de algemene regels voor het afwijken van de bouwregels in artikel 23.5 van deze regels.

4.3.2 Toepassingscriteria

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 4.3.1 onder a wordt uitsluitend verleend in de hierna genoemde categorieën van gevallen:

a. Woningen boven winkels en andere commerciële ruimten of boven culturele dan wel maatschappelijke voorzieningen: indien de oppervlakte van de beschikbare woonruimte aantoonbaar te klein is om een woning met een gebruiksoppervlak van tenminste 75 m^2 dan wel het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak te realiseren te realiseren;
b. Woningen voor specifieke doelgroepen: indien voor de betreffende doelgroep naar redelijkheid en billijkheid een kwalitatief goed woon- en leefklimaat gerealiseerd kan worden in een woning met een kleiner gebruiksoppervlak dan 75 m^2 dan wel het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak en voor deze doelgroep nog geen of onvoldoende geschikte woonruimte aanwezig is.

4.3.3 Randvoorwaarden

De in lid 4.3.1 genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.4 Specifieke gebruiksregels

4.4.1 Beroep of bedrijf aan huis

Voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis in samenhang met wonen gelden de algemene gebruiksregels in artikel 24.2 van deze regels.

4.4.2 Strijdig gebruik

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting en/of raamprostitutie, tenzij op de verbeelding met een aanduiding is weergegeven dat ter plaatse een seksinrichting of raamprostitutie is toegestaan;
b. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor iedere vorm van bewoning, anders dan als huisvesting in verband met mantelzorg of als gastenverblijf behorende bij een woning.

4.5 Afwijken van de gebruiksregels

4.5.1 Afwijkingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 4.1, onder a.4, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten of voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die daarmee naar aard en omvang vergelijkbaar zijn;
b. lid 4.1, onder a.5, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten die zijn genoemd in de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1);
c. lid 4.1, onder a.5, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven, mits die bedrijfsactiviteiten, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kunnen worden gelijkgesteld met de in lid 4.1 onder a.5 toegestane bedrijfsactiviteiten;
d. lid 4.1, onder a.6, voor het toestaan van horeca in de categorieën 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2), met dien verstande dat:
    1. horeca is beperkt tot een maximum van 20% per gevellengte zoals weergegeven in rode lijnen op de bij deze regels behorende kaartbijlage Gevellengte horeca in winkelstraten (bijlage 3);
    2. deze afwijkingsbevoegdheid niet van toepassing is ter plaatse van de aanduidingen "horecaconcentratiegebied" en "horecaontwikkelingsgebied".
e. lid 4.1, onder i, voor het toestaan van maatschappelijke voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met maatschappelijke voorzieningen die in die hoofdgroep zijn genoemd in categorie A of B;
f. lid 4.4.2, onder a, voor het toestaan van het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting, niet zijnde raamprostitutie.

4.5.2 Toepassingscriteria voor toevoegen horeca in winkelstraten

Burgemeester en wethouders kunnen bij de in lid 4.5.1 onder d genoemde afwijkingsbevoegdheid voor het toevoegen van horeca in een pand een grotere gevellengte horeca toestaan indien:

a. er nog slechts een beperkt aantal meters gevellijn beschikbaar is en invulling daarvan tot gevolg zou hebben dat de horecafunctie niet over de volledige gevellengte van het betreffende pand kan worden uitgeoefend; en
b. het onverkort vasthouden aan het beschikbare aantal meters gevellijn, gelet op de specifieke situatie ter plaatse van het betreffende pand, tot gevolg zou hebben dat het resterende deel van het winkelpand redelijkerwijs niet meer overeenkomstig de bestemming kan worden ingevuld dan wel daarin onevenredig wordt beperkt.

4.5.3 Toepassingscriteria voor toevoegen seksinrichtingen

Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 4.5.1 onder f genoemde afwijkingsbevoegdheid wanneer aan onderstaande criteria wordt voldaan:

a. de loopafstand tussen twee seksinrichtingen onderling bedraagt tenminste 200 meter;
b. binnen een loopafstand van 100 meter van de plaats waar de vestiging van een seksinrichting is beoogd mogen geen scholen, peuterspeelzalen, crèches of religieuze gebouwen aanwezig of geprojecteerd zijn;
c. vestiging van een seksinrichting is niet toegestaan:
    1. in een gebouw, waar de entree met anderen moet worden gedeeld;
    2. op hoeken van kruispunten van doorgaande verkeerswegen;
    3. in cultuurhistorisch waardevolle panden als bedoeld in artikel 25.2.3.

4.5.4 Randvoorwaarden

De in lid 4.5.1 genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.6 Wijzigingsbevoegdheid

4.6.1 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding "detailhandel uitgesloten";
b. het verwijderen van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 1";
c. het verwijderen van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 2a";
d. het verwijderen van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 2b";
e. het verwijderen van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 3";
f. het verwijderen van de aanduiding "kantoor";
g. het verwijderen van de aanduiding "maatschappelijk";
h. het verwijderen van de aanduiding "seksinrichting";
i. het verwijderen van de aanduiding "zend- en ontvangstinstallatie".
j. het toevoegen van de aanduiding "bedrijf", voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten die:
    1. zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven;
    2. niet zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde bedrijven in de categorieën A en B, met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven.

4.6.2 Toepassingscriteria

Aan de in lid 4.6.1 onder a tot en met i genoemde wijzigingsbevoegdheden kunnen Burgemeester en wethouders uitsluitend toepassing geven wanneer aan tenminste één van onderstaande criteria is voldaan:

a. de betreffende activiteit ter plaatse is gedurende tenminste een half jaar beëindigd en er zijn geen redenen om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet;
b. met de eigenaar is overeenstemming bereikt over het beëindigen van de betreffende activiteit.

4.6.3 Randvoorwaarden

Burgemeester en wethouders geven geen toepassing aan de in lid 4.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 5 Cultuur en ontspanning

5.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Cultuur en Ontspanning” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. bedrijfsactiviteiten en voorzieningen, die zijn genoemd in de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1), met de daarbij behorende ondersteunende en facilitaire bedrijfsactiviteiten zoals kantoren, magazijn en opslag;
   2. horeca in de categorieën 2a, 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2), tot een maximum van 60% van het bruto vloeroppervlak;
   3. detailhandel, voor zover naar aard en omvang en openingstijden ondergeschikt en gerelateerd aan de onder 1 genoemde doeleinden, met een maximum van 20% van het bruto vloeroppervlak.
b. Ter plaatse van de aanduiding 'brug' is een verbindingsbrug toegestaan.
c. Ter plaatse van de aanduiding "kantoor" is zakelijke dienstverlening toegestaan.
d. Ter plaatse van de aanduiding "maatschappelijk" zijn maatschappelijke voorzieningen toegestaan, die zijn genoemd in categorie A uit de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1).
e. Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" is een ondergrondse openbaar toegankelijke parkeergarage en/of fietsenstalling toegestaan, met de daarbij behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken zoals in- en uitritten, hellingbanen, stijgpunten en ondersteunende facilitaire voorzieningen voor het beheer en de veiligheid.
f. De voor "Cultuur en Ontspanning" aangewezen gronden zijn tevens bestemd voor de bij de onder a tot en met f genoemde doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemeen

Op de voor “Cultuur en ontspanning” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 5.1 worden gebouwd.

5.2.2 Bebouwing

Voor het bouwen van bebouwing gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1 van deze regels.

5.2.3 Onderdoorgang

a. Ter plaatse van de aanduiding "onderdoorgang" is in afwijking van het bepaalde in lid 5.2.2 het bouwen van gebouwen met een onderdoorgang toegestaan en dienen bestaande onderdoorgangen in stand te worden gehouden.
b. De minimum bouwhoogte van een onderdoorgang is gelijk aan de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van het gebouw.

5.2.4 Verbindingsbrug

Ter plaatse van de aanduiding "brug" is de minimum bouwhoogte van een verbindingsbrug gelijk aan de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van de door de verbindingsbrug te verbinden gebouwen. In geval van twee verschillende bouwhoogtes is de minimum bouwhoogte gelijk aan de laagste bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping.

5.2.5 Parkeergarage

Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" bedraagt de maximum bouwdiepte van een ondergrondse parkeergarage 2 parkeerlagen.

5.2.6 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.2 van deze regels.

5.2.7 Onderkelderen van gebouwen

Voor het onderkelderen van gebouwen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.3 van deze regels.

5.2.8 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.2.5, 5.2.6 en/of 5.2.7 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

5.3 Afwijken van de bouwregels

Voor het afwijken van de bouwregels gelden de algemene regels voor het afwijken van de bouwregels in artikel 23.5 van deze regels.

5.4 Specifieke gebruiksregels

a. Tot een gebruik in overeenstemming met cultuur & ontspanning als bedoeld in lid 5.1 onder a.1 wordt in ieder geval mede gerekend:
   1. een poppodium.
b. Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:
   1. meer dan 100 m^2 verkoop vloeroppervlak aan detailhandel als bedoeld in lid 5.1, onder a.3;
   2. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van kantoren, anders dan vermeld in lid 5.1, onder a.1;
   3. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

5.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 5.1, onder a.1, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten of voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met de in die hoofdgroep genoemde bedrijfsactiviteiten of voorzieningen;
b. lid 5.1, onder a.2, voor het toestaan van een groter percentage bruto vloeroppervlak aan autonome horeca van categorie 2b of 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2);
c. lid 5.1, onder d, voor het toestaan van maatschappelijke voorzieningen die zijn genoemd in categorie B uit de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1);
d. lid 5.1, onder d, voor het toestaan van maatschappelijke voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met maatschappelijke voorzieningen die in die hoofdgroep zijn genoemd in de categorieën A en B;
e. lid 5.4, onder b.3, voor het toestaan van het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;

- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.6 Wijzigingsbevoegdheid

5.6.1 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding “kantoor”;
b. het verwijderen van de aanduiding "maatschappelijk";

5.6.2 Toepassingscriteria

Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 5.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden wanneer aan tenminste één van onderstaande criteria is voldaan:

a. de betreffende activiteit ter plaatse is gedurende tenminste een half jaar beëindigd en er zijn geen redenen om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet;
b. met de eigenaar is overeenstemming bereikt over het beëindigen van de betreffende activiteit.

5.6.3 Randvoorwaarden

Burgemeester en wethouders geven geen toepassing aan de in lid 5.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 6 Detailhandel

6.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Detailhandel” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. detailhandel, met dien verstande dat het verkoopvloeroppervlak uitsluitend is toegestaan op de begane grond en in een eventueel aanwezige kelderverdieping;
   2. publieksgerichte dienstverlening in de vorm van reisbureau, kapsalon en postkantoor, uitsluitend toegestaan op de begane grond;
   3. het wonen, al dan niet in combinatie met een beroep of bedrijf aan huis, uitsluitend toegestaan op (een) eventueel aanwezige verdieping(en);
   4. horeca, voor zover voor deze gronden tevens het bepaalde in de artikelen 25.2.4 en 25.2.5 van toepassing is.
b. Ter plaatse van de aanduiding "detailhandel" is in afwijking van het bepaalde onder a.1 verkoopvloeroppervlak van detailhandel tevens op de aanwezige verdiepingen toegestaan.
c. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van detailhandel - 1" is, in afwijking van het bepaalde onder a.1, verkoopvloeroppervlak van detailhandel tevens op de 1e verdieping toegestaan.
d. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van detailhandel - 2" is, in afwijking van het bepaalde onder a.1, verkoopvloeroppervlak van detailhandel tevens op de 1e en 2e verdiepingen toegestaan.
e. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van detailhandel - 4" is, in afwijking van het bepaalde onder a.1, verkoopvloeroppervlak van detailhandel tevens op de 2e, 3e en 4e verdiepingen toegestaan.
f. Ter plaatse van de aanduiding "atelier" is op de verdieping(en) een atelier toegestaan.
g. Ter plaatse van de aanduiding "cultuur en ontspanning" zijn bedrijfsactiviteiten en voorzieningen toegestaan, die zijn genoemd in de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1).
h. Ter plaatse van de aanduiding "dienstverlening" is op de begane grond naast de onder a.2 genoemde tevens overige publieksgerichte dienstverlening toegestaan.
i. Ter plaatse van de aanduiding "fitnesscentrum" is op de verdieping(en) een sportschool of fitness centrum en daarmee naar aard en omvang vergelijkbare sportactiviteiten toegestaan.
j. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 2a" is horeca in de categorieën 2a, 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) toegestaan.
k. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 2b" is horeca in de categorieën 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) toegestaan.
l. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 3" is op de begane grond horeca in categorie 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) toegestaan.
m. Ter plaatse van de aanduiding "kantoor" is op de verdieping(en) zakelijke dienstverlening toegestaan.
n. Ter plaatse van de aanduiding "maatschappelijk" zijn op de verdieping(en) maatschappelijke voorzieningen toegestaan, die zijn genoemd in categorie A uit de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1).
o. Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" is toegestaan:
   1. een bestaande openbaar toegankelijke ondergrondse parkeergarage en/of fietsenstalling (Van Heek garage);
   2. aan de Beltstraat een bestaande openbaar toegankelijke parkeergarage op parkeerdek(ken) boven de winkels (Zuidmolen);
   3. aan de Van Lochemstraat een bestaande openbaar toegankelijke parkeergarage op parkeerdek(ken) boven de winkels (Irenegarage);
   4. de bij een parkeergarage behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken zoals (al dan niet inpandige) in- en uitritten, hellingbanen, autoliften, stijgpunten en ondersteunende facilitaire voorzieningen voor het beheer en de veiligheid.
p. Ter plaatse van de aanduiding "maximum vloeroppervlakte bvo (m2)" is in afwijking van het bepaalde onder l horeca in categorie 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) tevens toegestaan op de verdiepingen, tot een maximum van het op de verbeelding weergegeven aantal vierkante meters bruto vloeroppervlak.
q. De voor "Detailhandel" aangewezen gronden zijn tevens bestemd voor de bij de onder a tot en met o genoemde doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals bergingen, trappenhuizen, groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Detailhandel” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 6.1 worden gebouwd.
b. Bestaande woningen mogen niet bouwkundig worden gesplitst in meerdere zelfstandige woningen.
c. Het gebruiksoppervlak van woningen bedraagt tenminste 75 m^2, tenzij op de verbeelding met een aanduiding is weergegeven dat ter plaatse een ander minimum gebruiksoppervlak geldt.

6.2.2 Bebouwing

Voor het bouwen van bebouwing gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1 van deze regels.

6.2.3 Onderdoorgang

a. Ter plaatse van de aanduiding "onderdoorgang" is in afwijking van het bepaalde in lid 6.2.2 het bouwen van gebouwen met een onderdoorgang toegestaan en dienen bestaande onderdoorgangen in stand te worden gehouden.
b. De minimum bouwhoogte van een onderdoorgang is gelijk aan de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van het gebouw.

6.2.4 Parkeergarage

a. Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" bedraagt de maximum bouwdiepte van de bestaande ondergrondse parkeergarage "Van Heek garage" 2 parkeerlagen.
b. Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" bedraagt de maximum bouwhoogte van de bestaande bovengrondse parkeergarages aan de Beltstraat en de Van Lochemstraat 3 parkeerlagen boven winkels.

6.2.5 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.2 van deze regels.

6.2.6 Onderkelderen van gebouwen

Voor het onderkelderen van gebouwen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.3 van deze regels.

6.2.7 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 6.2.1, 6.2.2, 6.2.3, 6.2.4, 6.2.5 en/of 6.2.6 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

6.3 Afwijken van de bouwregels

6.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 6.2.1 onder c, voor het realiseren van een woning met een gebruiksoppervlak kleiner dan 75 m^2 dan wel, het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak.
b. Voor het overige gelden voor het afwijken van de bouwregels de algemene regels voor het afwijken van de bouwregels in artikel 23.5 van deze regels.

6.3.2 Toepassingscriteria

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 6.3.1 onder a wordt uitsluitend verleend in de hierna genoemde categorieën van gevallen:

a. Woningen boven winkels en andere commerciële ruimten of boven culturele dan wel maatschappelijke voorzieningen: indien de oppervlakte van de beschikbare woonruimte aantoonbaar te klein is om een woning met een gebruiksoppervlak van tenminste 75 m^2 dan wel het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak te realiseren;

b. Woningen voor specifieke doelgroepen: indien voor de betreffende doelgroep naar redelijkheid en billijkheid een kwalitatief goed woon- en leefklimaat gerealiseerd kan worden in een woning met een kleiner gebruiksoppervlak dan 75 m^2 dan wel het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak en voor deze doelgroep nog geen of onvoldoende geschikte woonruimte aanwezig is.

6.3.3 Randvoorwaarden

De in lid 6.3.1 genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

6.4 Specifieke gebruiksregels

6.4.1 Beroep of bedrijf aan huis

Voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis in samenhang met wonen gelden de algemene gebruiksregels in artikel 24.2 van deze regels.

6.4.2 Strijdig gebruik

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.
b. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor iedere vorm van bewoning, anders dan als huisvesting in verband met mantelzorg of als gastenverblijf behorende bij een woning.

6.5 Afwijken van de gebruiksregels

6.5.1 Afwijkingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 6.1, onder a.4, voor het toestaan van horeca in categorie 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2), met dien verstande dat:
    1. horeca is beperkt tot een maximum van 10% per gevellengte zoals weergegeven in blauwe lijnen op de bij deze regels behorende kaartbijlage Gevellengte horeca in winkelstraten (bijlage 3);
    2. horeca is beperkt tot een maximum van 20% per gevellengte zoals weergegeven in rode lijnen op de bij deze regels behorende kaartbijlage Gevellengte horeca in winkelstraten (bijlage 3);
    3. lid 6.1, onder a.1, voor het toestaan van verkoopvloeroppervlak op de aanwezige verdieping(en);
b. lid 6.1, onder a.2, voor het toestaan van de in dit lid genoemde publieksgerichte dienstverlening op de aanwezige verdieping(en);
c. lid 6.1, onder g, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten of voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde bedrijfsactiviteiten en voorzieningen;
d. lid 6.1, onder h, voor het toestaan van overige publieksgerichte dienstverlening op de aanwezige verdieping(en);
e. lid 6.1, onder n, voor het op de verdieping(en) toestaan van maatschappelijke voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde maatschappelijke voorzieningen in categorie A.

6.5.2 Toepassingscriteria toevoeging horeca in winkelstraten

Burgemeester en wethouders kunnen bij de in lid 6.5.1 onder a genoemde afwijkingsbevoegdheid voor het toevoegen van horeca in een pand een grotere gevellengte horeca toestaan indien:

a. er nog slechts een beperkt aantal meters gevellijn beschikbaar is en invulling daarvan tot gevolg zou hebben dat de horecafunctie niet over de volledige gevellengte van het betreffende pand kan worden uitgeoefend; en
b. het onverkort vasthouden aan het beschikbare aantal meters gevellijn, gelet op de specifieke situatie ter plaatse van het betreffende pand, tot gevolg zou hebben dat het resterende deel van het winkelpand redelijkerwijs niet meer overeenkomstig de bestemming kan worden ingevuld dan wel daarin onevenredig wordt beperkt.

6.5.3 Randvoorwaarden

De in lid 6.5.1 genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

6.6 Wijzigingsbevoegdheid

6.6.1 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding "atelier";
b. het verwijderen van de aanduiding "cultuur & ontspanning";
c. het verwijderen van de aanduiding "dienstverlening";
d. het verwijderen van de aanduiding "fitnesscentrum";
e. het verwijderen van de aanduiding “kantoor”;
f. het verwijderen van de aanduiding "maatschappelijk";
g. het verwijderen van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 2a";
h. het verwijderen van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 2b";
i. het verwijderen van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 3".

6.6.2 Toepassingscriteria

Aan de in lid 6.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden kunnen Burgemeester en wethouders uitsluitend toepassing geven wanneer aan tenminste één van onderstaande criteria is voldaan:

a. de betreffende activiteit ter plaatse is gedurende tenminste een half jaar beëindigd en er zijn geen redenen om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet;
b. met de eigenaar is overeenstemming bereikt over het beëindigen van de betreffende activiteit.

6.6.3 Randvoorwaarden

Burgemeester en wethouders geven geen toepassing aan de in lid 6.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;

- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 7 Gemengd - 1

7.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Gemengd - 1” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. het wonen, al dan niet in combinatie met een beroep of bedrijf aan huis, uitsluitend toegestaan op (een) eventueel aanwezige verdieping(en);
   2. detailhandel, met dien verstande dat het verkoopvloeroppervlak uitsluitend is toegestaan op de begane grond en in een eventueel aanwezige kelderverdieping;
   3. horeca in de categorieën 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2);
   4. maatschappelijke voorzieningen die zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep "Maatschappelijk" van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1).
b. Ter plaatse van de aanduiding "cultuur en ontspanning" zijn bedrijfsactiviteiten en voorzieningen toegestaan, die zijn genoemd in de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1).
c. Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" is een ondergrondse openbaar toegankelijke parkeergarage en/of fietsenstalling toegestaan, met de daarbij behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken zoals in- en uitritten, hellingbanen, stijgpunten en ondersteunende facilitaire voorzieningen voor het beheer en de veiligheid.
d. De voor "Gemengd - 1" aangewezen gronden zijn tevens bestemd voor de bij de onder a tot en met c genoemde doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals bergingen, trappenhuizen, groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Gemengd - 1” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 7.1 worden gebouwd.
b. Bestaande woningen mogen niet bouwkundig worden gesplitst in meerdere zelfstandige woningen.
c. In bestaande bebouwing buiten het bouwvlak is de realisatie van zelfstandige woningen niet toegestaan.
d. Het gebruiksoppervlak van woningen bedraagt tenminste 75 m^2, tenzij op de verbeelding met een aanduiding is weergegeven dat ter plaatse een ander minimum gebruiksoppervlak geldt.

7.2.2 Bebouwing

Voor het bouwen van bebouwing gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1 van deze regels.

7.2.3 Parkeergarage

Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" bedraagt de maximum bouwdiepte van een ondergrondse parkeergarage 2 parkeerlagen.

7.2.4 Onderdoorgang

a. Ter plaatse van de aanduiding "onderdoorgang" is in afwijking van het bepaalde in lid 7.2.2 uitsluitend het bouwen van gebouwen met een onderdoorgang toegestaan en dienen bestaande onderdoorgangen in stand te worden gehouden.
b. De minimum bouwhoogte van een onderdoorgang is gelijk aan de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van het gebouw.

7.2.5 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.2 van deze regels.

7.2.6 Onderkelderen van gebouwen

Voor het onderkelderen van gebouwen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.3 van deze regels.

7.2.7 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 7.2.1, 7.2.2, 7.2.3, 7.2.4, 7.2.5, en/of 7.2.6 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

7.3 Afwijken van de bouwregels

7.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 7.2.1 onder c, voor het realiseren van een woning met een gebruiksoppervlak kleiner dan 75 m^2 dan wel, het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak.
b. Voor het overige gelden voor het afwijken van de bouwregels de algemene regels voor het afwijken van de bouwregels in artikel 23.5 van deze regels.

7.3.2 Toepassingscriteria

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 7.3.1 onder a wordt uitsluitend verleend in de hierna genoemde categorieën van gevallen:

a. Woningen boven winkels en andere commerciële ruimten of boven culturele dan wel maatschappelijke voorzieningen: indien de oppervlakte van de beschikbare woonruimte aantoonbaar te klein is om een woning met een gebruiksoppervlak van tenminste 75 m^2 dan wel het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak te realiseren te realiseren;
b. Woningen voor specifieke doelgroepen: indien voor de betreffende doelgroep naar redelijkheid en billijkheid een kwalitatief goed woon- en leefklimaat gerealiseerd kan worden in een woning met een kleiner gebruiksoppervlak dan 75 m^2 dan wel het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak en voor deze doelgroep nog geen of onvoldoende geschikte woonruimte aanwezig is.

7.3.3 Randvoorwaarden

De in lid 7.3.1 genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

7.4 Specifieke gebruiksregels

7.4.1 Beroep of bedrijf aan huis

Voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis in samenhang met wonen gelden de algemene gebruiksregels in artikel 24.2 van deze regels.

7.4.2 Strijdig gebruik

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.
b. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor iedere vorm van bewoning, anders dan als

huisvesting in verband met mantelzorg of als gastenverblijf behorende bij een woning.

7.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 7.1, onder a, ten behoeve van de vestiging van publieksgerichte dienstverlening;
b. lid 7.1, onder a.2, voor het toestaan van verkoopvloeroppervlak op de aanwezige verdieping(en);
c. lid 7.1, onder a.4, voor het toestaan van maatschappelijke voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde maatschappelijke voorzieningen in de categorieën A en B;
d. lid 7.1, onder b, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten of voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in deze hoofdgroep genoemde bedrijfsactiviteiten of voorzieningen.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

7.6 Wijzigingsbevoegdheid

7.6.1 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding "cultuur en ontspanning";
b. het toevoegen van de aanduiding "dienstverlening", voor het toestaan van publieksgerichte dienstverlening.
c. het toevoegen van de aanduiding "bedrijf", voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten die:
    1. zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven;
    2. niet zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde bedrijven in de categorieën A en B, met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven.

7.6.2 Toepassingscriteria

Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 7.6.1 onder a genoemde wijzigingsbevoegdheid wanneer aan tenminste één van onderstaande criteria is voldaan:

a. de betreffende activiteit ter plaatse is gedurende tenminste een half jaar beëindigd en er zijn geen redenen om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet;
b. met de eigenaar is overeenstemming bereikt over het beëindigen van de betreffende activiteit.

7.6.3 Randvoorwaarden

Burgemeester en wethouders geven geen toepassing aan de in lid 7.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 8 Gemengd - 2

8.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Gemengd - 2” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. het wonen, al dan niet in combinatie met een beroep of bedrijf aan huis, uitsluitend toegestaan op (een) eventueel aanwezige verdieping(en);
   2. publieksgerichte dienstverlening;
   3. horeca in de categorieën 2a, 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2);
   4. maatschappelijke voorzieningen die zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep "Maatschappelijk" van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1).
b. Ter plaatse van de aanduiding "detailhandel" is detailhandel toegestaan, met dien verstande dat het verkoopvloeroppervlak uitsluitend is toegestaan op de begane grond en in een eventueel aanwezige kelderverdieping.
c. Ter plaatse van de aanduiding "horeca uitgesloten" is, in afwijking van het bepaalde onder a.3, horeca niet toegestaan.
d. Ter plaatse van de aanduiding "kantoor" is zakelijke dienstverlening toegestaan.
e. Ter plaatse van de aanduiding "maatschappelijk" zijn maatschappelijke voorzieningen zoals bedoeld onder a.4 tevens op de verdieping(en) toegestaan.
f. Ter plaatse van de aanduiding "fitnesscentrum" is een sportschool of fitness centrum en daarmee naar aard en omvang vergelijkbare sportactiviteiten toegestaan.
g. Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" is een ondergrondse openbaar toegankelijke parkeergarage en/of fietsenstalling toegestaan, met de daarbij behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken zoals in- en uitritten, hellingbanen, stijgpunten en ondersteunende facilitaire voorzieningen voor het beheer en de veiligheid.
h. Ter plaatse van de aanduiding "wonen" is het wonen,al dan niet in combinatie met een beroep of bedrijf, tevens op de begane grond toegestaan.
i. De voor "Gemengd - 2" aangewezen gronden zijn tevens bestemd voor de bij de onder a tot en met h genoemde doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals bergingen, trappenhuizen, groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Gemengd - 2” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 8.1 worden gebouwd.
b. Bestaande woningen mogen niet bouwkundig worden gesplitst in meerdere zelfstandige woningen.
c. In bestaande bebouwing buiten het bouwvlak is de realisatie van zelfstandige woningen niet toegestaan.
d. Het gebruiksoppervlak van woningen bedraagt tenminste 75 m^2, tenzij op de verbeelding met een aanduiding is weergegeven dat ter plaatse een ander minimum gebruiksoppervlak geldt.

8.2.2 Bebouwing

Voor het bouwen van bebouwing gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1 van deze regels.

8.2.3 Parkeergarage

Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" bedraagt de maximum bouwdiepte van een ondergrondse parkeergarage 2 parkeerlagen.

8.2.4 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.2 van deze regels.

8.2.5 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 8.2.1, 8.2.2, 8.2.3 en/of 8.2.4 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

8.3 Afwijken van de bouwregels

8.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 8.2.1 onder c, voor het realiseren van een woning met een gebruiksoppervlak kleiner dan 75 m^2 dan wel, het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak.
b. Voor het overige gelden voor het afwijken van de bouwregels de algemene regels voor het afwijken van de bouwregels in artikel 23.5 van deze regels.

8.3.2 Toepassingscriteria

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 8.3.1 onder a wordt uitsluitend verleend in de hierna genoemde categorieën van gevallen:

a. Woningen boven winkels en andere commerciële ruimten of boven culturele dan wel maatschappelijke voorzieningen: indien de oppervlakte van de beschikbare woonruimte aantoonbaar te klein is om een woning met een gebruiksoppervlak van tenminste 75 m^2 dan wel het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak te realiseren te realiseren;
b. Woningen voor specifieke doelgroepen: indien voor de betreffende doelgroep naar redelijkheid en billijkheid een kwalitatief goed woon- en leefklimaat gerealiseerd kan worden in een woning met een kleiner gebruiksoppervlak dan 75 m^2 dan wel het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak en voor deze doelgroep nog geen of onvoldoende geschikte woonruimte aanwezig is.

8.3.3 Randvoorwaarden

De in lid 8.3.1 genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

8.4 Specifieke gebruiksregels

8.4.1 Beroep of bedrijf aan huis

Voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis in samenhang met wonen gelden de algemene gebruiksregels in artikel 24.2 van deze regels.

8.4.2 Strijdig gebruik

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.
b. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor iedere vorm van bewoning, anders dan als huisvesting in verband met mantelzorg of als gastenverblijf behorende bij een woning.

8.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 8.1, onder a.4, voor het toestaan van maatschappelijke voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde maatschappelijke voorzieningen in de categorieën A en B;
b. lid 8.1, onder b, voor het toestaan van verkoopvloeroppervlak op de aanwezige verdieping(en).

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

8.6 Wijzigingsbevoegdheid

8.6.1 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding "detailhandel";
b. het verwijderen van de aanduiding "horeca uitgesloten";
c. het verwijderen van de aanduiding "kantoor";
d. het verwijderen van de aanduiding "fitnesscentrum";
e. het toevoegen van de aanduiding "cultuur en ontspanning", voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten en voorzieningen, die zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1);
f. het toevoegen van de aanduiding "bedrijf", voor het toestaan van bedrijven die:
    1. zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven;
    2. niet zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde bedrijven in de categorieën A en B, met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven.
g. het toevoegen van de aanduiding "wonen" voor het toestaan van woningen op de begane grond van een bestaand gebouw, indien dit ruimtelijk aanvaardbaar is en wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 25 (algemene aanduidingsregels).

8.6.2 Toepassingscriteria

a. Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 8.6.1 onder a tot en met d genoemde wijzigingsbevoegdheid wanneer aan tenminste één van onderstaande criteria is voldaan:
    1. de betreffende activiteit ter plaatse is gedurende tenminste een half jaar beëindigd en er zijn geen redenen om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet;
    2. met de eigenaar is overeenstemming bereikt over het beëindigen van de betreffende activiteit.
b. Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 8.6.1 onder g genoemde wijzigingsbevoegdheid wanneer aan de onderstaande criteria is voldaan:
    1. het gebruiksoppervlak van de woning bedraagt tenminste 75 m^2, tenzij op de verbeelding met een aanduiding is weergegeven dat ter plaatse een ander minimum gebruiksoppervlak geldt;
    2. de financiële uitvoerbaarheid is anderszins verzekerd als bedoeld in artikel 6:12, 2^e lid van de Wet ruimtelijke ordening;
    3. de kwaliteit van de bodem is aantoonbaar geschikt voor de te realiseren functies en eventueel noodzakelijke bodemsaneringen kunnen technisch en financieel worden uitgevoerd;
    4. een duurzame waterhuishouding is voldoende verzekerd;

5. realisatie van de ontwikkeling leidt niet tot verstoring en/of vernietiging dan wel doding van door de Wet natuurbescherming beschermde planten- en diersoorten en, indien het laatste het geval is, er ten behoeve van dit plan voor deze handeling een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming kan worden verleend.

8.6.3 Randvoorwaarden

Burgemeester en wethouders geven geen toepassing aan de in lid 8.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 9 Gemengd - 3

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Gemengd - 3” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. detailhandel, met een maximum van 50% van het bruto vloeroppervlak.
b. horeca in de categorieën 2a, 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2), met een maximum van 30% van het bruto vloeroppervlak;
c. bedrijfsactiviteiten en voorzieningen, die zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1);
d. het inrichten van een terras;
e. een theaterzaal met de daarbij behorende voorzieningen;
f. zakelijke dienstverlening, voor zover naar aard en omvang en openingstijden ondergeschikt en gerelateerd aan de onder a tot en met e genoemde doeleinden;
g. bij de onder a tot en met f genoemde doeleinden behorende ondersteunende en facilitaire bedrijfsactiviteiten zoals kantoren, magazijn en opslag.
h. De voor "Gemengd - 3" aangewezen gronden zijn tevens bestemd voor de bij de onder a tot en met f genoemde doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals bergingen, trappenhuizen, groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Algemeen

Op de voor “Gemengd - 3” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 9.1 worden gebouwd.

9.2.2 Bebouwing

Voor het bouwen van bebouwing gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1 van deze regels.

9.2.3 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.2 van deze regels, met dien verstande dat het bouwen van nutsvoorzieningen buiten het bouwvlak niet is toegestaan.

9.2.4 Bouwwerken op terrassen

Voor het bouwen van terrasoverkappingen en/of windschermen op een terras gelden de volgende bepalingen:

a. de minimum doorgangshoogte onder terrasoverkappingen bedraagt 2,25 meter;
b. de maximum bouwhoogte van windschermen bedraagt 1,80 meter;
c. bouwwerken mogen worden verankerd in de grond.

9.2.5 Onderkelderen van gebouwen

Voor het onderkelderen van gebouwen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.3 van deze regels.

9.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 9.2.1, 9.2.2, 9.2.3, 9.2.4, en/of 9.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

9.3 Afwijken van de bouwregels

Voor het afwijken van de bouwregels gelden de algemene regels voor het afwijken van de bouwregels in artikel 23.5 van deze regels.

9.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

9.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 9.1, onder a, voor het toestaan van een groter vloeroppervlak aan detailhandel, tot een maximum van 75% van het bruto vloeroppervlak;
b. lid 9.1, onder b, voor het toestaan van een groter vloeroppervlak aan horeca in de categorieën 2a, 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2), tot een maximum van 50% van het bruto vloeroppervlak;
c. lid 9.1, onder c, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten of voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met de in die hoofdgroep genoemde bedrijfsactiviteiten of voorzieningen in de categorieën A en B.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 10 Groen

10.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Groen” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. groenstroken, plantsoenen, waterpartijen, -lopen, -bergingen, wadi's, infiltratiestroken en andere voorzieningen in het kader van de waterbeheersing;
   2. in- en uitritten, wandel- en fietspaden;
   3. speelvoorzieningen;
   4. (openbare) nutsvoorzieningen;
   5. bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.
b. Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" is een ondergrondse openbaar toegankelijke parkeergarage en/of fietsenstalling toegestaan, met de daarbij behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken zoals in- en uitritten, hellingbanen, stijgpunten en ondersteunende facilitaire voorzieningen voor het beheer en de veiligheid.
c. Ter plaatse van de aanduiding 'fietsenstalling' is een openbaar toegankelijke fietsenstalling toegestaan, met de daarbij behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken zoals in- en uitritten, hellingbanen, stijgpunten en ondersteunende facilitaire voorzieningen voor het beheer en de veiligheid.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Algemeen

Op de voor "Groen” aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 10.1.

10.2.2 Speelvoorzieningen

Voor het bouwen van speelvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 4 meter;
b. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 20 m².

10.2.3 Parkeergarage

Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" bedraagt de maximum bouwdiepte van een ondergrondse parkeergarage 2 parkeerlagen.

10.2.4 Fietsenstalling

Ter plaatse van de aanduiding "fietsenstalling" bedraagt de maximum bouwhoogte van een fietsenstalling 6 meter.

10.2.5 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1.3 van deze regels.

10.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 10.2.1, 10.2.2, 10.2.5, 10.2.3 en/of 10.2.4 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

10.3 Nadere eisen

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning nadere eisen stellen ten aanzien

van de situering en afmetingen van bouwwerken in de directe nabijheid van op grond van de Algemene plaatselijke verordening beschermde bomen indien dit noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van de betreffende boom of bomen.

b. Burgemeester en wethouders betrekken bij de onder a genoemde omgevingsvergunning de als uitwerking van de algemene plaatselijke verordening vastgestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.

10.4 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 10.1 voor het realiseren van parkeerplaatsen, met dien verstande dat de aanleg van parkeerplaatsen niet tot gevolg mag hebben dat de groenvoorziening geheel komt te vervallen.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunning wordt uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 11 Horeca

11.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Horeca” aangewezen gronden zijn bestemd voor horecabedrijven in de categorieën 1a, 1b, 2a en 2b van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2).
b. Ter plaatse van de aanduiding "cultuur en ontspanning" zijn bedrijfsactiviteiten en voorzieningen toegestaan, die zijn genoemd in categorie A uit de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1).
c. Ter plaatse van de aanduiding “detailhandel” is detailhandel toegestaan, met dien verstande dat het verkoopvloeroppervlak uitsluitend is toegestaan op de begane grond en in een eventueel aanwezige kelderverdieping.
d. Ter plaatse van de aanduiding “kantoor” is op de verdieping(en) zakelijke dienstverlening toegestaan, met een maximum bruto vloeroppervlak van 475 m^2 .
e. Ter plaatse van de aanduiding “wonen” is op de verdieping(en) wonen, al dan niet in combinatie met een beroep of bedrijf aan huis, toegestaan.
f. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 1 uitgesloten" zijn in afwijking van het bepaalde onder a geen horecabedrijven in de categorieën 1a en 1b van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) toegestaan.
g. Ter plaatse van de aanduiding “specifieke vorm van horeca - 1” is een ondergronds horecabedrijf toegestaan uit de categorieën 1a, 1b, 2a en 2b van de bij deze regels behorende categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2).
h. Ter plaatse van de aanduiding "seksinrichting" is een seksinrichting toegestaan.
i. Ter plaatse van de aanduiding "theater" zijn filmzalen en een theaterzaal met de daarbij behorende voorzieningen toegestaan.
j. De voor "Horeca" aangewezen gronden zijn tevens bestemd voor de bij de onder a tot en met i genoemde doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

11.2 Bouwregels

11.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Horeca” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 11.1 worden gebouwd.
b. Bestaande woningen mogen niet bouwkundig worden gesplitst in meerdere zelfstandige woningen.
c. Het gebruiksoppervlak van woningen bedraagt tenminste 75 m^2, tenzij op de verbeelding met een aanduiding is weergegeven dat ter plaatse een ander minimum gebruiksoppervlak geldt.

11.2.2 Bebouwing

Voor het bouwen van bebouwing gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1 van deze regels.

11.2.3 Onderdoorgang

a. Ter plaatse van de aanduiding "onderdoorgang" is in afwijking van het bepaalde in lid 11.2.2 uitsluitend het bouwen van gebouwen met een onderdoorgang toegestaan en dienen bestaande onderdoorgangen in stand te worden gehouden.
b. De minimum bouwhoogte van een onderdoorgang is gelijk aan de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van het gebouw.

11.2.4 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.2 van deze regels.

11.2.5 Onderkelderen van gebouwen

Voor het onderkelderen van gebouwen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.3 van deze regels.

11.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 11.2.1, 11.2.2, 11.2.3, 11.2.4 en/of 11.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

11.3 Afwijken van de bouwregels

11.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 11.2.1 onder c, voor het realiseren van een woning met een gebruiksoppervlak kleiner dan 75 m^2 dan wel, het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak.
b. Voor het overige gelden voor het afwijken van de bouwregels de algemene regels voor het afwijken van de bouwregels in artikel 23.5 van deze regels.

11.3.2 Toepassingscriteria

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 11.3.1 onder a wordt uitsluitend verleend in de hierna genoemde categorieën van gevallen:

a. Woningen boven winkels en andere commerciële ruimten of boven culturele dan wel maatschappelijke voorzieningen: indien de oppervlakte van de beschikbare woonruimte aantoonbaar te klein is om een woning met een gebruiksoppervlak van tenminste 75 m^2 dan wel het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak te realiseren te realiseren;
b. Woningen voor specifieke doelgroepen: indien voor de betreffende doelgroep naar redelijkheid en billijkheid een kwalitatief goed woon- en leefklimaat gerealiseerd kan worden in een woning met een kleiner gebruiksoppervlak dan 75 m^2 dan wel het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak en voor deze doelgroep nog geen of onvoldoende geschikte woonruimte aanwezig is.

11.3.3 Randvoorwaarden

De in lid 11.3.1 genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

11.4 Specifieke gebruiksregels

11.4.1 Beroep of bedrijf aan huis

Voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis in samenhang met wonen gelden de algemene gebruiksregels in artikel 24.2 van deze regels.

11.4.2 Strijdig gebruik

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting en/of raamprostitutie.
b. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor iedere vorm van bewoning, anders dan als huisvesting in verband met mantelzorg of als gastenverblijf behorende bij een woning.

11.5 Afwijken van de gebruiksregels

11.5.1 Afwijkingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 11.1, onder b, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten of voorzieningen die zijn genoemd in categorie B uit de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1);
b. lid 11.1, onder b, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten of voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde bedrijfsactiviteiten of voorzieningen in de categorieën A en B;
c. lid 11.1, onder c, voor het toestaan van verkoopvloeroppervlak op de aanwezige verdieping(en);
d. lid 11.4.2, onder a, voor het toestaan van het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting, niet zijnde raamprostitutie.

11.5.2 Toepassingscriteria

Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 11.5.1 onder d genoemde afwijkingsbevoegdheid wanneer aan onderstaande critreria wordt voldaan:

a. de loopafstand tussen twee seksinrichtingen onderling bedraagt tenminste 200 meter;
b. binnen een loopafstand van 100 meter van de plaats waar de vestiging van een seksinrichting is beoogd mogen geen scholen, peuterspeelzalen, crèches of religieuze gebouwen aanwezig of geprojecteerd zijn;
c. vestiging van een seksinrichting is niet toegestaan:
    1. in een gebouw, waar de entree met anderen moet worden gedeeld;
    2. op hoeken van kruispunten van doorgaande verkeerswegen;
    3. in cultuurhistorisch waardevolle panden als bedoeld in artikel 25.2.3.

11.5.3 Randvoorwaarden

De in lid 11.5.1 genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

11.6 Wijzigingsbevoegdheid

11.6.1 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding "cultuur en ontspanning";
b. het verwijderen van de aanduiding "detailhandel";
c. het verwijderen van de aanduiding “kantoor”,
d. het verwijderen van de aanduiding "wonen";
e. het verwijderen van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 1 uitgesloten";
f. het toevoegen van de aanduiding "wonen" voor het toestaan van woning(en) op de aanwezige verdieping(en) boven horeca, indien dit ruimtelijk aanvaardbaar is en wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 25 (algemene aanduidingsregels).

11.6.2 Toepassingscriteria

a. Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 11.6.1 onder a tot en met e genoemde wijzigingsbevoegdheden wanneer aan tenminste één van onderstaande critreria is voldaan:
    1. de betreffende activiteit ter plaatse is gedurende tenminste een half jaar beëindigd en er zijn geen redenen om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet;
    2. met de eigenaar is overeenstemming bereikt over het beëindigen van de betreffende activiteit.
b. Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 11.6.1 onder f genoemde wijzigingsbevoegdheid wanneer aan de onderstaande criteria is voldaan:
    1. het gebruiksoppervlak van de woning bedraagt tenminste 75 m^2, tenzij op de verbeelding met een aanduiding is weergegeven dat ter plaatse een ander minimum gebruiksoppervlak geldt;
    2. de financiële uitvoerbaarheid is anderszins verzekerd als bedoeld in artikel 6:12, 2^e lid van de Wet ruimtelijke ordening;
    3. de kwaliteit van de bodem is aantoonbaar geschikt voor de te realiseren functies en eventueel noodzakelijke bodemsaneringen kunnen technisch en financieel worden uitgevoerd;
    4. een duurzame waterhuishouding is voldoende verzekerd;
    5. realisatie van de ontwikkeling leidt niet tot verstoring en/of vernietiging dan wel doding van door de Wet natuurbescherming beschermde planten- en diersoorten en, indien het laatste het geval is, er ten behoeve van dit plan voor deze handeling een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming kan worden verleend.

11.6.3 Randvoorwaarden

Burgemeester en wethouders geven geen toepassing aan de in lid 11.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 12 Kantoor

12.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Kantoor” aangewezen gronden zijn bestemd voor zakelijke dienstverlening.
b. Ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf' is ambachtelijke bedrijvigheid toegestaan.
c. Ter plaatse van de aanduiding 'detailhandel' is detailhandel toegestaan, met dien verstande dat het verkoopvloeroppervlak uitsluitend is toegestaan op de begane grond en in een eventueel aanwezige kelderverdieping.
d. Ter plaatse van de aanduiding 'dienstverlening' is publieksgerichte dienstverlening toegestaan.
e. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 3" is op de begane grond horeca in categorie 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) toegestaan.
f. Ter plaatse van de aanduiding 'maatschappelijk' zijn maatschappelijke voorzieningen toegestaan, die zijn genoemd in categorie A uit de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1).
g. De voor "Kantoor" aangewezen gronden zijn tevens bestemd voor de bij de onder a tot en met f genoemde doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

12.2 Bouwregels

12.2.1 Algemeen

Op de voor “Kantoor” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 12.1 worden gebouwd.

12.2.2 Bebouwing

Voor het bouwen van bebouwing gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1 van deze regels.

12.2.3 Onderdoorgang

a. Ter plaatse van de aanduiding "onderdoorgang" is in afwijking van het bepaalde in lid 12.2.2 uitsluitend het bouwen van gebouwen met een onderdoorgang toegestaan en dienen bestaande onderdoorgangen in stand te worden gehouden.
b. De minimum bouwhoogte van een onderdoorgang is gelijk aan de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van het gebouw.

12.2.4 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.2 van deze regels.

12.2.5 Onderkelderen van gebouwen

Voor het onderkelderen van gebouwen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.3 van deze regels.

12.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 12.2.1, 12.2.2, 12.2.3, 12.2.4, en/of 12.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

12.3 Afwijken van de bouwregels

Voor het afwijken van de bouwregels gelden de algemene regels voor het afwijken van de bouwregels in artikel 23.5 van deze regels.

12.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

12.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 12.1, onder b, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten die zijn genoemd in categorie A uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven;
b. lid 12.1, onder b, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde bedrijfsactiviteiten in categorie A, met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven;
c. lid 12.1, onder f, voor het toestaan van maatschappelijke voorzieningen die zijn genoemd in categorie B uit de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1);
d. lid 12.1, onder f, voor het toestaan van maatschappelijke voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde maatschappelijke voorzieningen in de categorieën A en B.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

12.6 Wijzigingsbevoegdheid

12.6.1 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding "bedrijf";
b. het verwijderen van de aanduiding "detailhandel";
c. het verwijderen van de aanduiding “dienstverlening”,
d. het verwijderen van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 3";
e. het verwijderen van de aanduiding "maatschappelijk".

12.6.2 Toepassingscriteria

Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 12.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden wanneer aan tenminste één van onderstaande critreria is voldaan:

a. de betreffende activiteit ter plaatse is gedurende tenminste een half jaar beëindigd en er zijn geen redenen om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet;
b. met de eigenaar is overeenstemming bereikt over het beëindigen van de betreffende activiteit.

12.6.3 Randvoorwaarden

Burgemeester en wethouders geven geen toepassing aan de in lid 12.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 13 Maatschappelijk

13.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Maatschappelijk” aangewezen gronden zijn bestemd voor maatschappelijke voorzieningen, die zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1).
b. Ter plaatse van de aanduiding "cultuur en ontspanning" zijn bedrijfsactiviteiten en voorzieningen toegestaan, die zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1).
c. Ter plaatse van de aanduiding "cultuur en ontspanning" zijn ondergeschikt aan de onder b genoemde doeleinden tevens de volgende activiteiten met de daarbij behorende voorzieningen toegestaan:
    1. evenementen in de categorieën zoals ter plaatse toegestaan in de beleidsregel 'Toetsingskader evenementenvergunningen';
    2. concerten;
    3. feesten en partijen;
    4. diners;
    5. zaalverhuur;
    6. congres- en vergaderactiviteiten.
d. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van detailhandel - detailhandel onder maaiveld" is detailhandel in de bestaande kelderverdieping toegestaan.
e. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 3" is op de begane grond horeca in categorie 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) toegestaan.
f. Ter plaatse van de aanduiding “kantoor” is zakelijke dienstverlening toegestaan.
g. De voor "Maatschappelijk" aangewezen gronden zijn tevens bestemd voor de bij de onder a tot en met d genoemde doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

13.2 Bouwregels

13.2.1 Algemeen

Op de voor “Maatschappelijk” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 13.1 worden gebouwd.

13.2.2 Bebouwing

Voor het bouwen van bebouwing gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1 van deze regels.

13.2.3 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.2 van deze regels.

13.2.4 Onderkelderen van gebouwen

Voor het onderkelderen van gebouwen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.3 van deze regels.

13.2.5 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 13.2.1, 13.2.2, 13.2.3, en/of 13.2.4 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Voor het afwijken van de bouwregels gelden de algemene regels voor het afwijken van de bouwregels in artikel 23.5 van deze regels.

13.4 Specifieke gebruiksregels

a. Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.
b. Voor het mogen houden van evenementen als bedoeld in lid 13.1 onder c.1 wordt voor wat betreft de hierna onder c genoemde criteria getoetst aan de beleidsregel 'Toetsingskader evenementenvergunningen' dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel.
c. De criteria waarop in de onder b genoemde beleidsregel de toelaatbaarheid van evenementen wordt getoetst zijn:
    1. het maximum aantal toeschouwers per aangewezen locatie;
    2. het aantal evenementendagen per aangewezen locatie;
    3. de tijdstippen en dagen waarop per aangewezen locatie evenementen mogen worden gehouden;
    4. de geluidsnormen waar een te houden evenement aan moet voldoen.

13.5 Afwijken van de gebruiksregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:
    1. lid 13.1, onder a, voor het toestaan van maatschappelijke voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met maatschappelijke voorzieningen die in die hoofdgroep zijn genoemd in de categorieën A en B;
    2. lid 13.1, onder b, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten of voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Cultuur & Ontspanning van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde bedrijfsactiviteiten of voorzieningen in de categorieën A en B.
b. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van de in de beleidsregel als bedoeld in lid 13.4 onder b gestelde normen per toetsingscriterium voor het toestaan van een evenement dat naar aard, omvang en (eu)regionale uitstraling van bijzondere betekenis is.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

13.6 Wijzigingsbevoegdheid

13.6.1 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding "specifieke vorm van detailhandel - detailhandel onder maaiveld"
b. het verwijderen van de aanduiding “kantoor”,
c. het verwijderen van de aanduiding "cultuur en ontspanning".

13.6.2 Toepassingscriteria

Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 13.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden wanneer aan tenminste één van onderstaande critreria is voldaan:

a. de betreffende activiteit ter plaatse is gedurende tenminste een half jaar beëindigd en er zijn geen redenen om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet;
b. met de eigenaar is overeenstemming bereikt over het beëindigen van de betreffende activiteit.

13.6.3 Randvoorwaarden

Burgemeester en wethouders geven geen toepassing aan de in lid 13.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 14 Verkeer

14.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Verkeer” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. hoofdverkeerswegen met ten hoogste twee rijstroken;
   2. voet- en fietspaden;
   3. viaducten, bruggen en overige kunstwerken;
   4. verkeersvoorzieningen;
   5. parkeervoorzieningen;
   6. groenvoorzieningen;
   7. waterpartijen, -lopen, -bergingen, wadi's, infiltratiestroken en andere voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding;
   8. geluidwerende voorzieningen;
   9. (openbare) nutsvoorzieningen;
   10. bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair, kunstwerken en andere werken.
b. Ter plaatse van de aanduiding 'parkeergarage' is een ondergrondse openbaar toegankelijke parkeergarage en/of fietsenstalling (Van Heek garage) toegestaan, met de daarbij behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken zoals in- en uitritten, hellingbanen, stijgpunten en ondersteunende facilitaire voorzieningen voor het beheer en de veiligheid.

14.2 Bouwregels

14.2.1 Algemeen

Op de voor "Verkeer" aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 14.1.

14.2.2 Gebouwen

a. Voor het bouwen van gebouwen ten behoeve van het openbaar vervoer of het wegverkeer gelden de volgende bepalingen:
   1. de maximum bouwhoogte bedraagt 4 meter;
   2. de maximum inhoud van een gebouw bedraagt 50 m³.

14.2.3 Parkeergarage

Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" bedraagt de maximum bouwdiepte van de bestaande ondergrondse parkeergarage "Van Heek garage" 2 parkeerlagen.

14.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1.3 van deze regels.

14.2.5 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 14.2.1, 14.2.2, 14.2.4 en/of 14.2.3 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

14.3 Nadere eisen

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning nadere eisen stellen ten aanzien van de situering en afmetingen van bouwwerken in de directe nabijheid van op grond van de Algemene plaatselijke verordening beschermde bomen indien dit noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van de

betreffende boom of bomen.

b. Burgemeester en wethouders betrekken bij de onder a genoemde omgevingsvergunning de als uitwerking van de algemene plaatselijke verordening vastgestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.

Artikel 15 Verkeer - Openbaar Vervoer Station

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Verkeer - Openbaar Vervoer Station" aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een treinstation en een busstation, met de daarbij behorende gebouwen, stationsvoorzieningen en overige voorzieningen en bouwwerken, zoals (openbare) nutsvoorzieningen, in- en uitritten, straatmeubilair en inpandige fietsenstallingen.
b. verkeers- en vervoersdoeleinden per rail;
c. erftoegangswegen, woonerven en pleinen;
d. voet- en fietspaden;
e. overige verkeersvoorzieningen;
f. gebouwde (gedeeltelijk) ondergrondse of (half)verdiept aangelegde voetgangersverbindingen;
g. kunstobjecten;
h. parkeervoorzieningen;
i. geluidwerende voorzieningen;
j. groenvoorzieningen, waterlopen en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding;
k. (openbare) nutsvoorzieningen.
l. Ter plaatse van de aanduiding 'fietsenstalling' is een openbaar toegankelijke fietsenstalling toegestaan, met de daarbij behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken zoals in- en uitritten, hellingbanen, stijgpunten en ondersteunende facilitaire voorzieningen voor het beheer en de veiligheid.

15.2 Bouwregels

15.2.1 Algemeen

Op de voor "Verkeer - Openbaar Vervoer Station" aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 15.1.

15.2.2 Gebouwen

a. Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:
    1. gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
    2. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden.
b. Voor het bouwen van gebouwen ter plaatse van de aanduiding 'fietsenstalling' gelden de volgende bepalingen:
    1. gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
    2. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden.
c. Voor het bouwen van gebouwen ten behoeve van het openbaar vervoer of het wegverkeer buiten het bouwvlak gelden de volgende bepalingen:
    1. de maximum bouwhoogte bedraagt 4 meter;
    2. de maximum inhoud van een gebouw bedraagt 50 m³;
    3. er is geen sprake van onevenredige aantasting van het straat- en bebouwingsbeeld, de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid of de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

15.2.3 Luifels

a. Ter plaatse van de specifieke bouwaanduiding "luifel" is het bouwen van een luifel toegestaan.
b. De minimum bouwhoogte van een luifel is gelijk aan:
    1. de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van het gebouw of;
    2. indien het een gebouw zonder verdiepingen betreft, 1 meter lager dan de bouwhoogte van het gebouw.

15.2.4 Onderdoorgang

a. Ter plaatse van de aanduiding "onderdoorgang" is in afwijking van het bepaalde in lid 15.2.2 het bouwen van gebouwen met een onderdoorgang toegestaan en dienen bestaande onderdoorgangen in stand te worden gehouden.
b. De minimum bouwhoogte van een onderdoorgang is gelijk aan de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van het gebouw.

15.2.5 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1.3 van deze regels.

15.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 15.2.1, 15.2.2, 15.2.3, 15.2.4 en/of 14.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

15.3 Nadere eisen

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning nadere eisen stellen ten aanzien van de situering en afmetingen van bouwwerken in de directe nabijheid van op grond van de Algemene plaatselijke verordening beschermde bomen indien dit noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van de betreffende boom of bomen.
b. Burgemeester en wethouders betrekken bij de onder a genoemde omgevingsvergunning de als uitwerking van de algemene plaatselijke verordening vastgestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.

Artikel 16 Verkeer - Parkeergarage

16.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Verkeer - Parkeergarage” aangewezen gronden zijn bestemd voor openbaar toegankelijke parkeergarages met de daarbij behorende voorzieningen zoals in- en uitritten, hellingbanen en ondersteunende facilitaire voorzieningen en bouwwerken voor het beheer en de veiligheid.

16.2 Bouwregels

16.2.1 Algemeen

Op de voor "Verkeer - Parkeergarage" aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 16.1.

16.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden.

16.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1.3 van deze regels.

16.2.4 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 16.2.1, 16.2.2 en/of 16.2.3 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

Artikel 17 Verkeer - Railverkeer

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Verkeer - Railverkeer” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verkeers- en vervoersdoeleinden per rail;
b. (on)gelijkvloerse kruisingen ten behoeve van weg- en waterverkeer;
c. overige verkeersvoorzieningen;
d. parkeervoorzieningen;
e. groenvoorzieningen, waterlopen en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding;
f. geluidwerende voorzieningen;
g. (openbare) nutsvoorzieningen;
h. bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.

17.2 Bouwregels

17.2.1 Algemeen

Op de voor "Verkeer - Railverkeer" aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 17.1.

17.2.2 Gebouwen

a. De maximum bouwhoogte van gebouwen ten behoeve van het beheer en onderhoud van treinen en het railverkeer bedraagt 8 meter.
b. Voor het bouwen van overige gebouwen ten behoeve van het openbaar vervoer en het railverkeer gelden de volgende bepalingen:
    1. de maximum bouwhoogte bedraagt 4 meter;
    2. de maximum inhoud van een gebouw bedraagt 50 m³.

17.2.3 Bouwwerken geen gebouwen zijnde voor het openbaar vervoer en het railverkeer

De maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, voor van het openbaar vervoer en het railverkeer bedraagt 8 meter.

17.2.4 Overige bouwwerken geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1.3 van deze regels.

17.2.5 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 17.2.1, 17.2.2, 17.2.3 en/of 17.2.4 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

17.3 Nadere eisen

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning nadere eisen stellen ten aanzien van de situering en afmetingen van bouwwerken in de directe nabijheid van op grond van de Algemene plaatselijke verordening beschermde bomen indien dit noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van de betreffende boom of bomen.
b. Burgemeester en wethouders betrekken bij de onder a genoemde omgevingsvergunning de als uitwerking van de algemene plaatselijke verordening vastgestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.

17.4 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 17.2.2, voor een maximum bouwhoogte van gebouwen ten behoeve van het beheer en onderhoud van treinen en het railverkeer tot 10 meter;
b. lid 17.2.3, voor een maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van het openbaar vervoer en het railverkeer tot 10 meter.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunning wordt uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 18 Verkeer - Stadserf

18.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Verkeer - Stadserf” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. verblijfsgebied;
   2. gebouwde (gedeeltelijk) ondergrondse of (half)verdiept aangelegde voetgangersverbindingen;
   3. het houden van de dagmarkt, themamarkten en evenementen van de categorieën zoals ter plaatse toegestaan in de beleidsregel 'Toetsingskader evenementenvergunningen';
   4. het inrichten van een terras;
   5. kunstobjecten;
   6. bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.
b. Ter plaatse van de aanduiding 'parkeergarage' is een ondergrondse openbaar toegankelijke parkeergarage en/of fietsenstalling toegestaan (Van Heek garage), met de daarbij behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken zoals in- en uitritten, hellingbanen, stijgpunten en ondersteunende facilitaire voorzieningen voor het beheer en de veiligheid.
c. Ter plaatse van de aanduiding “specifieke vorm van horeca - 1” is een ondergronds horecabedrijf toegestaan uit de categorieën 1a, 1b, 2a en 2b van de bij deze regels behorende categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2).
d. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 3" is een horecabedrijf toegestaan uit categorie 3 van de bij deze regels behorende categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2).
e. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van detailhandel - kiosk" is detailhandel in een kiosk toegestaan.
f. Ter plaatse van de aanduiding "brug" is een verbindingsbrug toegestaan.
g. Ter plaatse van de aanduiding "terras" is gedurende het gehele jaar een terras met de daarbij behorende bouwwerken en voorzieningen toegestaan.

18.2 Bouwregels

18.2.1 Algemeen

Op de voor "Verkeer - Stadserf" aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 18.1.

18.2.2 Gebouwen

a. Voor het bouwen van gebouwen ten behoeve van het openbaar vervoer of het wegverkeer gelden de volgende bepalingen:
   1. de maximum bouwhoogte bedraagt 6 meter;
   2. de maximum inhoud van een gebouw bedraagt 50 m³.
b. Voor het bouwen van stijgpunten ter ontsluiting van een ondergrondse parkeergarage gelden de volgende bepalingen:
   1. de maximum bouwhoogte bedraagt 6 meter;
   2. de maximum oppervlakte van een gebouw bedraagt 70 m^2.
c. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van detailhandel - kiosk" bedraagt de maximum bouwhoogte van een kiosk 4 meter.

18.2.3 Parkeergarage

Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" bedraagt de maximum bouwdiepte van de bestaande ondergrondse parkeergarage "Van Heek garage" 2 parkeerlagen.

18.2.4 Luifels

a. Ter plaatse van de specifieke bouwaanduiding "luifel" is het bouwen van een luifel toegestaan.
b. De minimum bouwhoogte van een luifel is gelijk aan:
   1. de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van het gebouw of;

2. indien het een gebouw zonder verdiepingen betreft, 1 meter lager dan de bouwhoogte van het gebouw.

18.2.5 Verbindingsbrug

a. Ter plaatse van de aanduiding "brug" is het bouwen van een verbindingsbrug toegestaan.
b. De minimum bouwhoogte van een verbindingsbrug is gelijk aan de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van de door de verbindingsbrug te verbinden gebouwen. In geval van twee verschillende bouwhoogtes is de minimum bouwhoogte gelijk aan de laagste bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping.

18.2.6 Bouwwerken op terrassen

a. Ter plaatse van de aanduiding "terras" is het bouwen van aangebouwde bijbehorende bouwwerken toegestaan.
b. De maximum bouwhoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken is gelijk is aan de verdiepingshoogte van de benedenverdieping van het hoofdgebouw, met een minimum van 2,25 meter.
c. Voor het bouwen van overige bouwwerken op een terras gelden de volgende bepalingen:
    1. de minimum doorgangshoogte onder terrasoverkappingen bedraagt 2,25 meter;
    2. de maximum bouwhoogte van windschermen bedraagt 1,80 meter;
    3. bouwwerken mogen niet worden verankerd in de grond;
    4. ter plaatse van de aanduiding "terras" mogen, in afwijking van het bepaalde onder c.3, bouwwerken wel worden verankerd in de grond.
d. Het bouwen van andere overige bouwwerken als bedoeld in lid 23.1.3 op een terras is niet toegestaan.

18.2.7 Speelvoorzieningen

Voor het bouwen van speelvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 4 meter;
b. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 20 m².

18.2.8 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1.3 van deze regels.

18.2.9 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 18.2.1, 18.2.2, 18.2.3, 18.2.4, 18.2.5, 18.2.6, 18.2.7 en/of 18.2.8 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

18.3 Nadere eisen

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning nadere eisen stellen ten aanzien van de situering en afmetingen van bouwwerken in de directe nabijheid van op grond van de Algemene plaatselijke verordening beschermde bomen indien dit noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van de betreffende boom of bomen.
b. Burgemeester en wethouders betrekken bij de onder a genoemde omgevingsvergunning de als uitwerking van de algemene plaatselijke verordening vastgestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.

18.4 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 18.2.1, voor het bouwen van luifels, balkons, galerijen, brandtrappen en andere ondergeschikte bouwdelen aan gebouwen, voor zover deze zijn gesitueerd geheel of gedeeltelijk in dan wel boven het verblijfsgebied;
b. lid 18.2.2, onder b, voor het bouwen van een stijgpunt ter ontsluiting van een ondergrondse

parkeergarage met een maximum bouwhoogte tot 15 meter en/of met een maximum oppervlakte tot 90 m^2.

De in dit lid genoemde bouwwerken mogen uitsluitend worden gerealiseerd onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

18.5 Specifieke gebruiksregels

a. Voor het mogen houden van evenementen als bedoeld in lid 18.1 onder a.3 wordt voor wat betreft de onder b genoemde criteria getoetst aan de beleidsregel 'Toetsingskader evenementenvergunningen' dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel.
b. De criteria waarop in de onder a genoemde beleidsregel de toelaatbaarheid van evenementen wordt getoetst zijn:
    1. het maximum aantal toeschouwers per aangewezen locatie;
    2. het aantal evenementendagen per aangewezen locatie;
    3. de tijdstippen en dagen waarop per aangewezen locatie evenementen mogen worden gehouden;
    4. de geluidsnormen waar een te houden evenement aan moet voldoen.

18.6 Afwijken van de gebruiksregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van de in de beleidsregel als bedoeld in lid 18.5 gestelde normen per toetsingscriterium voor het toestaan van een evenement dat naar aard, omvang en (eu)regionale uitstraling van bijzondere betekenis is.
b. De omgevingsvergunning als bedoeld onder a wordt uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:
    1. het woon- en leefklimaat;
    2. het straat- en bebouwingsbeeld;
    3. de verkeersveiligheid;
    4. de parkeerdruk op de openbare ruimte;
    5. de sociale veiligheid;
    6. de milieusituatie;
    7. de monumentale of cultuurhistorische waarde;
    8. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 19 Verkeer - Verblijfsgebied

19.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Verkeer - Verblijfsgebied” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. erftoegangswegen, woonerven en pleinen;
   2. voet- en fietspaden;
   3. verkeersvoorzieningen;
   4. parkeervoorzieningen;
   5. kunstobjecten;
   6. gebouwde (gedeeltelijk) ondergrondse of (half)verdiept aangelegde voetgangersverbindingen;
   7. groenvoorzieningen;
   8. waterpartijen, -lopen, -bergingen, wadi's, infiltratiestroken en andere voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding;
   9. speelvoorzieningen;
   10. (openbare) nutsvoorzieningen;
   11. bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.
b. Ter plaatse van de aanduiding 'fietsenstalling' is een openbaar toegankelijke fietsenstalling toegestaan, met de daarbij behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken zoals in- en uitritten, hellingbanen, stijgpunten en ondersteunende facilitaire voorzieningen voor het beheer en de veiligheid.
c. Ter plaatse van de aanduiding 'openbaar vervoer' is een busstation toegestaan, met de daarbij behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken, zoals perrons en overkappingen.
d. Ter plaatse van de aanduiding 'parkeergarage' is een ondergrondse openbaar toegankelijke parkeergarage en/of fietsenstalling (Van Heek garage) toegestaan, met de daarbij behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken zoals in- en uitritten, hellingbanen, stijgpunten en ondersteunende facilitaire voorzieningen voor het beheer en de veiligheid.

19.2 Bouwregels

19.2.1 Algemeen

Op de voor “Verkeer - Verblijfsgebied” aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 19.1.

19.2.2 Gebouwen

a. Voor het bouwen van gebouwen ter plaatse van de aanduiding 'fietsenstalling' gelden de volgende bepalingen:
   1. gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
   2. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden.
b. Voor het bouwen van overige gebouwen ten behoeve van het openbaar vervoer of het wegverkeer gelden de volgende bepalingen:
   1. de maximum bouwhoogte bedraagt 4 meter;
   2. de maximum inhoud van een gebouw bedraagt 50 m³.
c. Voor het bouwen van stijgpunten ter ontsluiting van een ondergrondse parkeergarage gelden de volgende bepalingen:
   1. de maximum bouwhoogte bedraagt 6 meter;
   2. de maximum oppervlakte van een gebouw bedraagt 70 m^2.
d. Ter plaatse van de aanduiding "bijgebouwen" is de bouw van een vrijstaand bijgebouw bij op aangrenzende percelen aanwezige woningen toegestaan, met een maximum bouwhoogte van 3 meter.

19.2.3 Parkeergarage

a. Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" bedraagt de maximum bouwdiepte van de bestaande ondergrondse parkeergarage "Van Heek garage" 2 parkeerlagen.
b. Ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" is de minimum bouwhoogte van de bestaande

hellingbanen ter ontsluiting van de aangrenzende gebouwde parkeergarages aan de Beltstraat (Zuidmolen) en aan de Van Lochemstraat (Irenegarage) met parkeerdekken op de verdiepingen gelijk aan de onderzijde van de vloer van het laagste parkeerdek.

19.2.4 Luifels

a. Ter plaatse van de specifieke bouwaanduiding "luifel" is het bouwen van een luifel toegestaan.
b. De minimum bouwhoogte van een luifel is gelijk aan:
    1. de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van het gebouw of;
    2. indien het een gebouw zonder verdiepingen betreft, 1 meter lager dan de bouwhoogte van het gebouw.

19.2.5 Speelvoorzieningen

Voor het bouwen van speelvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 4 meter;
b. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 20 m².

19.2.6 Overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1.3 van deze regels.

19.2.7 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 19.2.1, 19.2.2, 19.2.3, 19.2.4, 19.2.5 en/of 19.2.6 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

19.3 Nadere eisen

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning nadere eisen stellen ten aanzien van de situering en afmetingen van bouwwerken in de directe nabijheid van op grond van de Algemene plaatselijke verordening beschermde bomen indien dit noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van de betreffende boom of bomen.
b. Burgemeester en wethouders betrekken bij de onder a genoemde omgevingsvergunning de als uitwerking van de algemene plaatselijke verordening vastgestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.

19.4 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 19.2.1, voor het geheel of gedeeltelijk in dan wel boven het verblijfsgebied bouwen van luifels, balkons, galerijen, brandtrappen en andere ondergeschikte bouwdelen aan gebouwen, voor zover deze zijn geheel of gedeeltelijk in dan wel boven het verblijfsgebied;
b. lid 19.2.2, onder c, voor het bouwen van een stijgpunt ter ontsluiting van een ondergrondse parkeergarage met een maximum bouwhoogte tot 15 meter en/of met een maximum oppervlakte tot 90 m²;
c. lid 19.2.6, voor het bouwen van terrasoverkappingen en/of windschermen op een terras, met inachtneming van de volgende bepalingen:
    1. de minimum doorgangshoogte onder terrasoverkappingen bedraagt 2,25 meter;
    2. de maximum bouwhoogte van windschermen bedraagt 1,80 meter;
    3. bouwwerken mogen niet worden verankerd in de grond;
    4. voor de inrichting van het terras is tevens een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 19.5 verleend.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;

- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

19.5 Afwijken van de gebruiksregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:
   1. lid 19.1 onder a, voor het toestaan van het inrichten van een terras bij een horecabedrijf;
   2. lid 19.1 onder a, voor het houden van een evenement van de categorieën zoals ter plaatse toegestaan in de beleidsregel 'Toetsingskader evenementenvergunningen';

b. Voor het mogen houden van een evenement als bedoeld onder a.2 wordt voor wat betreft de onder c genoemde criteria getoetst aan de beleidsregel 'Toetsingskader evenementenvergunningen' dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel.

c. De criteria waarop in de onder b genoemde beleidsregel de toelaatbaarheid van een evenement wordt getoetst zijn:
   1. het maximum aantal toeschouwers per aangewezen locatie;
   2. het aantal evenementendagen per aangewezen locatie;
   3. de tijdstippen en dagen waarop per aangewezen locatie evenementen mogen worden gehouden;
   4. de geluidsnormen waar een te houden evenement aan moet voldoen.

d. De in dit lid genoemde omgevingsvergunning wordt uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:
   1. het woon- en leefklimaat;
   2. het straat- en bebouwingsbeeld;
   3. de verkeersveiligheid;
   4. de parkeerdruk op de openbare ruimte;
   5. de sociale veiligheid;
   6. de milieusituatie;
   7. de monumentale of cultuurhistorische waarde;
   8. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 20 Wonen

20.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Wonen” aangewezen gronden zijn bestemd voor het wonen, al dan niet in combinatie met een beroep of bedrijf aan huis.
b. Ter plaatse van de aanduiding "atelier" is een atelier toegestaan.
c. Ter plaatse van de aanduiding "bedrijf" is ambachtelijke bedrijvigheid toegestaan.
d. Ter plaatse van de aanduiding "detailhandel" is detailhandel toegestaan, met dien verstande dat het verkoopvloeroppervlak uitsluitend is toegestaan op de begane grond.
e. Ter plaatse van de aanduiding "dienstverlening" is publieksgerichte dienstverlening toegestaan.
f. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 2b" is horeca in de categorieën 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) toegestaan, met dien verstande dat horeca van categorie 3a uitsluitend is toegestaan op de begane grond .
g. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 3" is op de begane grond horeca in de categorie 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) toegestaan.
h. Ter plaatse van de aanduiding "kantoor" is zakelijke dienstverlening toegestaan.
i. Ter plaatse van de aanduiding "maatschappelijk" zijn maatschappelijke voorzieningen toegestaan die zijn genoemd in categorie A uit de hoofdgroep "Maatschappelijk" van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1).
j. Ter plaatse van de aanduiding "parkeerterrein" is een openbaar toegankelijk parkeerterrein toegestaan, met de daarbij behorende - al dan niet gebouwde - voorzieningen en bouwwerken zoals in- en uitritten en ondersteunende facilitaire voorzieningen voor het beheer en de veiligheid.
k. De voor "Wonen" aangewezen gronden zijn tevens bestemd voor de bij de onder a tot en met j genoemde doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals bergingen, trappenhuizen, groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

20.2 Bouwregels

20.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Wonen” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 20.1 worden gebouwd.
b. Bestaande woningen mogen niet bouwkundig worden gesplitst in meerdere zelfstandige woningen.
c. In bestaande bebouwing buiten het bouwvlak is de realisatie van zelfstandige woningen niet toegestaan.
d. Het gebruiksoppervlak van woningen bedraagt tenminste 75 m^2, tenzij op de verbeelding met een aanduiding is weergegeven dat ter plaatse een ander minimum gebruiksoppervlak geldt.

20.2.2 Bebouwing

Voor het bouwen van bebouwing gelden de algemene bouwregels in artikel 23.1 van deze regels.

20.2.3 Onderdoorgang

a. Ter plaatse van de aanduiding "onderdoorgang" is in afwijking van het bepaalde in lid 20.2.2 het bouwen van gebouwen met een onderdoorgang toegestaan en dienen bestaande onderdoorgangen in stand te worden gehouden.
b. De minimum bouwhoogte van een onderdoorgang is gelijk aan de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van het gebouw.

20.2.4 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.2 van deze regels.

20.2.5 Onderkelderen van gebouwen

Voor het onderkelderen van gebouwen gelden de algemene bouwregels in artikel 23.3 van deze regels.

20.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 20.2.1, 20.2.2, 20.2.3, 20.2.4 en/of 20.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

20.3 Afwijken van de bouwregels

20.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 20.2.1 onder c, voor het realiseren van een woning met een gebruiksoppervlak kleiner dan 75 m^2 dan wel, het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak.
b. Voor het overige gelden voor het afwijken van de bouwregels de algemene regels voor het afwijken van de bouwregels in artikel 23.5 van deze regels.

20.3.2 Toepassingscriteria

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 20.3.1 onder a wordt uitsluitend verleend in de hierna genoemde categorieën van gevallen:

a. Woningen boven winkels en andere commerciële ruimten of boven culturele dan wel maatschappelijke voorzieningen: indien de oppervlakte van de beschikbare woonruimte aantoonbaar te klein is om een woning met een gebruiksoppervlak van tenminste 75 m^2 dan wel het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak te realiseren te realiseren;
b. Woningen voor specifieke doelgroepen: indien voor de betreffende doelgroep naar redelijkheid en billijkheid een kwalitatief goed woon- en leefklimaat gerealiseerd kan worden in een woning met een kleiner gebruiksoppervlak dan 75 m^2 dan wel het ter plaatse middels een aanduiding toegestane kleinere gebruiksoppervlak en voor deze doelgroep nog geen of onvoldoende geschikte woonruimte aanwezig is.

20.3.3 Randvoorwaarden

De in lid 20.3.1 genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

20.4 Specifieke gebruiksregels

20.4.1 Beroep of bedrijf aan huis

Voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis in samenhang met wonen gelden de algemene gebruiksregels in artikel 24.2 van deze regels.

20.4.2 Strijdig gebruik

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.
b. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor iedere vorm van bewoning, anders dan als huisvesting in verband met mantelzorg of als gastenverblijf behorende bij een woning.

20.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 20.1, onder c, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten die zijn genoemd in categorie A uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven;
b. lid 20.1, onder c, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde bedrijfsactiviteiten in categorie A, met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven;
c. lid 20.1, onder d, voor het toestaan van verkoopvloeroppervlak op de aanwezige verdieping(en);
d. lid 20.1, onder i, voor het toestaan van maatschappelijke voorzieningen die zijn genoemd in categorie B uit de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1);
e. lid 20.1, onder i, voor het toestaan van maatschappelijke voorzieningen die niet zijn genoemd in de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met de in die hoofdgroep genoemde maatschappelijke voorzieningen in de categorieën A en B.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

20.6 Wijzigingsbevoegdheid

20.6.1 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding "atelier";
b. het verwijderen van de aanduiding "bedrijf";
c. het verwijderen van de aanduiding "detailhandel";
d. het verwijderen van de aanduiding "dienstverlening";
e. het verwijderen van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 2b";
f. het verwijderen van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - 3";
g. het verwijderen van de aanduiding "kantoor";
h. het verwijderen van de aanduiding "maatschappelijk"
i. het verwijderen van de aanduiding "parkeerterrein"
j. het toevoegen van de aanduiding "dienstverlening", voor het toestaan van publieksgerichte dienstverlening;
k. het toevoegen van de aanduiding "bedrijf", voor het toestaan van bedrijven die:
    1. zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven;
    2. niet zijn genoemd in de categorieën A en B uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) maar die naar aard en omvang

vergelijkbaar zijn met in die hoofdgroep genoemde bedrijven in de categorieën A en B, met uitzondering van risicovolle inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven.

l. het toevoegen van een bouwvlak en/of het veranderen van de vorm van een bestaand bouwvlak, indien dit ruimtelijk aanvaardbaar is, met dien verstande dat:
   1. voldaan wordt aan het bepaalde in artikel 25 (algemene aanduidingsregels);
   2. gebouwen ter plaatse van de figuur "gevellijn" gebouwd moeten worden in de bouwgrens;
   3. voor het overige het bepaalde in artikel 20 ten aanzien van de bestemming “Wonen” van overeenkomstige toepassing is.

20.6.2 Toepassingscriteria

a. Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 20.6.1 onder a tot en met i genoemde wijzigingsbevoegdheid wanneer aan tenminste één van onderstaande critreria is voldaan:
   1. de betreffende activiteit ter plaatse is gedurende tenminste een half jaar beëindigd en er zijn geen redenen om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet;
   2. met de eigenaar is overeenstemming bereikt over het beëindigen van de betreffende activiteit.

b. Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 20.6.1 onder l genoemde wijzigingsbevoegdheid wanneer aan de onderstaande criteria is voldaan:
   1. het gebruiksoppervlak van de woning bedraagt tenminste 75 m^2, tenzij op de verbeelding met een aanduiding is weergegeven dat ter plaatse een ander minimum gebruiksoppervlak geldt;
   2. de financiële uitvoerbaarheid is anderszins verzekerd als bedoeld in artikel 6:12, 2^e lid van de Wet ruimtelijke ordening;
   3. de kwaliteit van de bodem is aantoonbaar geschikt voor de te realiseren functies en eventueel noodzakelijke bodemsaneringen kunnen technisch en financieel worden uitgevoerd;
   4. een duurzame waterhuishouding is voldoende verzekerd;
   5. realisatie van de ontwikkeling leidt niet tot verstoring en/of vernietiging dan wel doding van door de Wet natuurbescherming beschermde planten- en diersoorten en, indien het laatste het geval is, er ten behoeve van dit plan voor deze handeling een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming kan worden verleend.

20.6.3 Randvoorwaarden

Burgemeester en wethouders geven geen toepassing aan de in lid 20.6.1 genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 21 Waarde - Archeologie

21.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Waarde - Archeologie” aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van archeologische waarden, waarbij de bestemming "Waarde-Archeologie" voorrang heeft op de andere daar voorkomende bestemming(en).

21.2 Bouwregels

21.2.1 Algemeen

Op de voor "Waarde - Archeologie" aangewezen gronden mag uitsluitend ten behoeve van de daar voorkomende andere bestemming(en) worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 21.1.

21.2.2 Bouwen van bouwwerken

Voor het bouwen van bouwwerken op de voor "Waarde - Archeologie" aangewezen gronden gelden de volgende bepalingen:

a. voor het bouwen van bouwwerken met een bodemverstoring tot 40 cm beneden maaiveld gelden geen beperkingen ten opzichte van de bouwregels behorende bij de daar voorkomende bestemming(en);
b. voor het bouwen van bouwwerken met een bodemverstoring van 40 cm en dieper beneden maaiveld kunnen burgemeester en wethouders uitsluitend een omgevingsvergunning verlenen indien op basis van een archeologisch rapport wordt aangetoond dat:
    1. de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag worden verstoord in voldoende mate zijn vastgelegd, en;
    2. in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd, dan wel;
    3. in voldoende mate is aangegeven dat de archeologische waarden van de gronden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad, dan wel niet (meer) aanwezig zijn.

21.2.3 Uitzondering

a. De in lid 21.2.2 genoemde omgevingsvergunning is niet van toepassing op het vervangen, vernieuwen of veranderen van bestaande bebouwing, waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.
b. Bij de in lid 21.2.2 genoemde omgevingsvergunning kunnen burgemeester en wethouders besluiten dat geen archeologisch onderzoek noodzakelijk is indien de grond ter plaatse reeds zodanig is geroerd dat er feitelijk geen sprake meer kan zijn aantasting van mogelijk aanwezige archeologische waarden.

21.2.4 Voorwaarden aan de omgevingsvergunning

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 21.2.2 één of meerdere van de hierna genoemde voorwaarden verbinden indien uit het in lid 21.2.2 bedoelde rapport blijkt dat door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden zullen worden verstoord:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen overeenkomstig een daartoe door burgemeester en wethouders vastgesteld Programma van Eisen;
c. de verplichting om de activiteit die tot bodemverstoring leidt te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

21.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

21.3.1 Uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Ter bescherming van de aanwezige archeologische waarden is het uitvoeren van de hierna genoemde werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden alleen toegestaan overeenkomstig een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning:
   1. het ophogen van de bodem;
   2. het verlagen van het grondwaterpeil, tenzij dit een maatregel is van het bevoegde waterschap.

b. Ter bescherming van de aanwezige archeologische waarden is het uitvoeren van de hierna genoemde werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden, voor zover deze dieper reiken dan 40 cm beneden maaiveld, alleen toegestaan overeenkomstig een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning:
   1. het verlagen van de bodem of het afgraven van gronden;
   2. het uitvoeren van grondwerkzaamheden, waartoe ook gerekend wordt woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen;
   3. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheid en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
   4. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatie- of andere leidingen en daarmee verband houdende constructies;
   5. het aanbrengen van constructies die verband houden met bovengrondse leidingen;
   6. het graven, verbreden en dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
   7. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze indrijven van objecten in de bodem;
   8. het aanbrengen van funderingen op een andere wijze dan door het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het indrijven van objecten in de bodem;
   9. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
   10. bomen en/of diepwortelende beplanting aan te brengen;
   11. alle overige werken of werkzaamheden die de aanwezige archeologische waarden in het terrein kunnen aantasten.

21.3.2 Uitzonderingen op de vergunningplicht

a. De in lid 21.3.1 genoemde omgevingsvergunningen zijn niet van toepassing op werken en werkzaamheden, die:
   1. het normale onderhoud, gebruik of beheer betreffen;
   2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan;
   3. worden uitgevoerd in het kader van onderzoek naar de aanwezigheid van mogelijke archeologische vindplaatsen.

b. Bij de in lid 21.3.1 genoemde omgevingsvergunning kunnen burgemeester en wethouders besluiten dat geen archeologisch onderzoek noodzakelijk is indien de grond ter plaatse reeds zodanig is geroerd dat er feitelijk geen sprake meer kan zijn aantasting van mogelijk aanwezige archeologische waarden.

21.3.3 Voorwaarden aan de omgevingsvergunning

a. Alvorens een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 21.3.1 wordt verleend, dient door de aanvrager een archeologisch onderzoeksrapport te worden overgelegd waarin naar het oordeel van burgemeester en wethouders:
   1. de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag worden verstoord in voldoende mate zijn vastgelegd, en;
   2. in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd, dan wel;
   3. in voldoende mate is aangegeven dat de archeologische waarden van de gronden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad, dan wel niet (meer) aanwezig zijn.

b. Indien uit het in dit lid onder a genoemde archeologisch onderzoeksrapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord, kunnen burgemeester en wethouders na advies van de regio-archeoloog één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
   1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem worden behouden;

2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
3. de verplichting om de activiteit die tot bodemverstoring leidt te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.

21.4 Omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk

21.4.1 Slopen van een bouwwerk

Ter bescherming van de aanwezige archeologische waarden is het geheel of gedeeltelijk slopen van bouwwerken op of in gronden met de bestemming "Waarde - Archeologie" alleen toegestaan overeenkomstig een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning.

21.4.2 Uitzonderingen op de vergunningplicht

a. De in lid 21.4.1 genoemde omgevingsvergunning is niet van toepassing op sloopwerkzaamheden tot 30 cm boven maaiveld.
b. Bij de in lid 21.4.1 genoemde omgevingsvergunning kunnen burgemeester en wethouders besluiten dat geen archeologisch onderzoek noodzakelijk is indien de grond ter plaatse reeds zodanig is geroerd dat er feitelijk geen sprake meer kan zijn aantasting van mogelijk aanwezige archeologische waarden.

21.4.3 Voorwaarden aan de omgevingsvergunning

a. Aan de omgevingsvergunning, als bedoeld in lid 21.4.1, kunnen burgemeester en wethouders de regel verbinden dat de sloopwerken vanaf maaiveld en dieper worden begeleid door een gekwalificeerd deskundige.
b. Indien tijdens de begeleiding van de sloopwerken vondsten van archeologische waarde worden aangetroffen, wordt hiervan terstond melding gedaan bij burgemeester en wethouders, die in het belang van de archeologische monumentenzorg aanvullende regels kunnen verbinden aan de omgevingsvergunning.

21.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door de bestemming “Waarde - Archeologie” geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betreffende locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 22 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 23 Algemene bouwregels

23.1 Algemene bouwregels bebouwing

23.1.1 Bebouwing binnen het bouwvlak

Voor het bouwen van bebouwing binnen het bouwvlak gelden de volgende bepalingen:

a. ter plaatse van de figuur 'gevellijn' dient in de bouwgrens te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden;
c. ter plaatse van de aanduiding “maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)” mogen de goothoogte en de bouwhoogte niet worden overschreden.
d. in aanvulling op het bepaalde onder b en c mag bebouwing op het achterste deel van het bouwperceel niet hoger zijn dan de bouwhoogte aan de straatzijde.

23.1.2 Bebouwing buiten het bouwvlak

Voor het bouwen van bebouwing buiten het bouwvlak gelden de volgende bepalingen:

a. het perceelsgedeelte buiten het bouwvlak mag voor 50% worden bebouwd;
b. de maximum bouwhoogte bedraagt 5 meter;
c. ter plaatse van de figuur 'gevellijn' is bebouwing voor de voorgevel niet toegestaan;
d. de minimum bouwhoogte van een luifel gelijk is aan:
    1. de bouwhoogte van de bovenzijde van de vloer van de 1e verdieping van het gebouw of;
    2. indien het een gebouw zonder verdiepingen betreft, 1 meter lager dan de bouwhoogte van het gebouw.

23.1.3 Bouwwerken geen gebouwen en geen overkappingen zijnde

Voor het bouwen van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt 2 meter;
b. de maximum bouwhoogte van infrastructurele kunstobjecten, vlaggen- en lichtmasten bedraagt 10 meter;
c. de maximum bouwhoogte van bouwwerken t.b.v. beeldende kunst bedraagt 15 meter;
d. de maximum bouwhoogte van (brand)trappen, balkons, bordessen, galerijen, tussenbouwen en andere, al dan niet op de grond gelegen, bouwwerken voor buitenruimte, toegangs- en/of verbindingsconstructies aan of op een gebouw dan wel tussen gebouwen is gelijk aan de maximum bouwhoogte voor bebouwing;
e. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde bedraagt 5 meter.

23.1.4 Bouwregels bij herontwikkeling door (vervangende) nieuwbouw

Bij herontwikkeling van locaties en bestaande bebouwing door (gedeeltelijke) sloop en (vervangende) nieuwbouw gelden voor de nieuwbouw in aanvulling op het bepaalde in lid 23.1 de volgende bouwregels:

a. de minimum plafondhoogte van het gedeelte van de benedenverdieping dat direct toegankelijk is via het openbaar toegankelijk gebied bedraagt 3,50 meter, tenzij sprake is van één van onderstaande uitzonderingssituaties:
    1. de locatie is gelegen binnen de grenzen van een op de kaart in bijlage 5 van deze regels weergegeven gebied waar een minimum plafondhoogte van 4,75 meter geldt; in dat geval bedraagt de plafondhoogte van het gedeelte van de benedenverdieping dat direct toegankelijk is via het openbaar toegankelijk gebied tenminste 4,75 meter. Voor de benedenverdiepingen die niet direct toegankelijk zijn via het openbaar toegankelijk gebied is een lagere plafondhoogte toegestaan;
    2. de plafondhoogte van de benedenverdieping van de te slopen bestaande bebouwing is hoger dan 3,50 meter of, in geval de onder 1 beschreven uitzonderingssituatie van toepassing is, 4,75 meter; in dat geval geldt de plafondhoogte van de benedenverdieping van de te slopen bestaande bebouwing als minimum plafondhoogte voor het direct via het openbaar toegankelijk gebied toegankelijke deel van de benedenverdieping van de nieuwbouw.

b. de hoofdentree dient direct toegankelijk te zijn via het openbaar toegankelijk gebied;
c. de herontwikkeling of transformatie mag niet tot gevolg hebben dat voor de realisatie daarvan aanpassingen aan voorzieningen in het openbaar toegankelijk gebied noodzakelijk zijn.

23.2 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
c. de maximum van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

23.3 Onderkelderen van gebouwen

Daar waar ingevolge het bepaalde in deze planregels het bouwen of verbouwen van gebouwen is toegestaan, is het tevens mogelijk deze gebouwen en het daarbij behorende erf geheel of gedeeltelijk te onderkelderen of van een onderbouw te voorzien, met dien verstande dat:

1. de bovenkant van de vloer van de kelder of onderbouw maximaal 3 meter onder het peil mag zijn gelegen;
2. onderkelderen slechts is toegestaan tussen de boven het peil gelegen buitenwerkse gevelvlakken van het gebouw.

23.4 Nadere eisen

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning voor bebouwing als bedoeld in lid 23.1.2 nadere eisen stellen ten aanzien van:
    1. de hoogte en afmetingen van een luifel buiten het bouwvlak;
    2. de situering en afmetingen van balkons, terrassen, tussenbouwen, galerijen en andere, al dan niet op de grond gelegen, bouwwerken voor buitenruimte, toegangs- en/of verbindingsconstructies aan of op een gebouw dan wel tussen gebouwen buiten het bouwvlak;
    3. de situering van (brand)trappen en andere ondergeschikte bouwdelen aan of op een gebouw buiten het bouwvlak.
b. Burgemeester en wethouders kunnen de onder a genoemde nadere eisen uitsluitend stellen wanneer dit noodzakelijk is om onevenredige aantasting te voorkomen van:
    1. het straat- en bebouwingsbeeld;
    2. de verkeersveiligheid;
    3. de sociale veiligheid;
    4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.
c. Burgemeester kunnen bij een omgevingsvergunning voor bebouwing als bedoeld in de leden 23.1.1, 23.1.2, 23.1.3, 23.1.4, 23.2 en 23.3 tevens nadere eisen stellen ten aanzien van de situering en afmetingen van bouwwerken in de directe nabijheid van op grond van de Algemene plaatselijke verordening beschermde bomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van de betreffende boom of bomen.
d. Burgemeester en wethouders betrekken bij de onder c genoemde omgevingsvergunning de als uitwerking van de algemene plaatselijke verordening vastgestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.
e. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning voor (vervangende) nieuwbouw als bedoeld in lid 23.1.4 onder a.1 en a.3 nadere eisen stellen ten aanzien van de plafondhoogte van een benedenverdieping die niet direct toegankelijk is via het openbaar toegankelijk gebied.
f. Burgemeester en wethouders kunnen de onder e genoemde nadere eisen uitsluitend stellen wanneer dit noodzakelijk is om onevenredige aantasting te voorkomen van:
    1. het straat- en bebouwingsbeeld;
    2. de sociale veiligheid;
    3. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.
g. Alvorens de onder e genoemde nadere eisen te stellen vragen burgemeester en wethouders advies aan de stadsbouwmeester.

23.5 Afwijken van de bouwregels

23.5.1 Afwijkingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 23.1.1 onder a, voor het toestaan van bebouwing die niet of niet volledig in de bouwgrens wordt gebouwd;
b. lid 23.1.1 onder d voor het buiten toepassing laten van de bouwregel dat bebouwing op de achterzijde van een bouwperceel niet hoger mag zijn dan aan de straatzijde;
c. lid 23.1.2 onder b, voor het toestaan van een maximum bouwhoogte van bebouwing buiten het bouwvlak tot 7,50 meter.
d. lid 23.1.3, onder a, voor een maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen tot 3 meter;
e. lid 23.1.3 onder b, voor een maximum bouwhoogte van infrastructurele kunstobjecten, vlaggen- en lichtmasten tot 15 meter;
f. lid 23.1.3, onder d, voor een maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot 7 meter;
g. lid 23.1.4, onder a, aanhef, voor het toestaan dat een afwijkende plafondhoogte wordt gerealiseerd;
h. lid 23.1.4, onder a.1, voor het toestaan dat een afwijkende plafondhoogte wordt gerealiseerd, mits niet lager dan 3,50 meter;
i. lid 23.1.4, onder a.2, voor het toestaan dat een lagere plafondhoogte dan die van de te slopen bebouwing wordt gerealiseerd, mits niet lager dan 3,50 meter;
j. lid 23.1.4 onder b voor het toestaan van een hoofdentree die niet direct toegankelijk is via het openbaar toegankelijk gebied;
k. lid 23.1.4 onder c, voor het toestaan van een herontwikkeling of transformatie, voor de realisatie waarvan aanpassingen aan voorzieningen in het openbaar toegankelijk gebied noodzakelijk zijn;
l. lid 23.3, voor het onderkelderen van gebouwen met kelders of onderbouwen waarvan de bovenkant van de vloer tot maximaal 5 meter onder het peil is gelegen;
m. lid 23.3, voor het onderkelderen van gebouwen met kelders of onderbouwen in het achtererfgebied tot maximaal 3 meter vanuit de boven het peil gelegen buitenwerkse gevelvlakken van het gebouw.

23.5.2 Toepassingscriteria

a. De omgevingsvergunningen als bedoeld in lid 23.5.1 onder a en c worden niet verleend voor het realiseren van bebouwing voor de voorgevelrooilijn.
b. Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 23.5.1 onder b wordt in ieder geval verleend in de situatie dat een gebouw aan twee of meer zijden een straatzijde heeft en er daardoor in de praktijk geen sprake is van een bouwperceel met een eenduidige straatzijde en achterzijde.
c. Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 23.5.1 onder g, h en i wordt uitsluitend verleend, indien onverkort vasthouden aan de minimum plafondhoogte, gelet op de specifieke situatie ter plaatse van het betreffende gebouw, tot gevolg zou hebben dat er een onevenredige aantasting plaatsvindt van het straat- en bebouwingsbeeld.
d. Alvorens een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 23.5.1 onder g, h en i te verlenen vragen burgemeester en wethouders advies aan de stadsbouwmeester. Burgemeester en wethouders kunnen naar aanleiding van het advies voorwaarden stellen aan de te verlenen omgevingsvergunning.
e. Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 23.5.1 onder j wordt uitsluitend verleend in de situatie dat realisatie van de hoofdentree direct aan openbaar toegankelijk gebied gelet op de specifieke ruimtelijk-stedenbouwkundige situatie ter plaatse redelijkerwijs niet mogelijk of niet wenselijk is dan wel in het geval reeds een bestaande hoofdentree aanwezig is die niet direct toegankelijk is via het openbaar toegankelijk gebied.
f. Alvorens een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 23.5.1 onder k te verlenen vragen burgemeester en wethouders schriftelijk advies aan de eigenaar / beheerder van het betreffende openbaar toegankelijk gebied. Burgemeester en wethouders kunnen naar aanleiding van het advies voorwaarden stellen aan de te verlenen omgevingsvergunning.

23.5.3 Randvoorwaarden

De in lid 23.5.1 genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 24 Algemene gebruiksregels

24.1 Algemeen gebruiksverbod

Het is verboden de gronden en bouwwerken te gebruiken, te laten gebruiken of in gebruik te geven op een wijze of tot een doel, strijdig met de in het plan aan de grond gegeven bestemmingen, tenzij voor dit afwijkende gebruik op grond van de regels in dit plan een omgevingsvergunning is verleend.

Overtreding van dit verbod is een strafbaar feit als bedoeld in artikel 1a onder 2° van de Wet op de economische delicten.

24.2 Beroep of bedrijf aan huis

24.2.1 Regeling beroep of bedrijf aan huis

Voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis in samenhang met wonen gelden de volgende regels:

a. het maximum vloeroppervlak voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis is afhankelijk van het woonmilieu en de daarbij behorende categorie-indeling, zoals opgenomen in de beleidsregel "Functiemenging per woonmilieu" dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel;
b. indien in de onder a bedoelde van toepassing zijnde categorie een maximum percentage is genoemd geldt dit voor het totale vloeroppervlak van de woning, met inbegrip van de daarbij behorende bergruimten en andere ruimten;
c. bedrijfsmatige activiteiten zijn beperkt tot ambachtelijke bedrijvigheid en bedrijfsactiviteiten die zijn genoemd in de hoofdgroep Dienstverlening van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1);
d. buitenopslag en bedrijfsmatige activiteiten in de openbare ruimte, anders dan laden en lossen, zijn niet toegestaan;
e. de uitoefening van detailhandels- en/of horeca-activiteiten is niet toegestaan.

24.2.2 Afwijkingsregels beroep of bedrijf aan huis

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 24.2.1, onder a, voor het toestaan van een groter vloeroppervlak voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis;
b. lid 24.2.1, onder c, ten behoeve van de uitoefening van een bedrijfsactiviteit aan huis, die niet is genoemd in de hoofdgroep Dienstverlening van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) mits die bedrijfsactiviteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met bedrijfsactiviteiten die zijn genoemd in deze hoofdgroep.
c. lid 24.2.1, onder c, ten behoeve van de uitoefening van een bedrijfsactiviteit aan huis, die is genoemd in categorie A van de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven, mits die bedrijfsactiviteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de in lid 24.2.1 onder c toegestane bedrijfsactiviteiten aan huis en wordt voldaan aan de overige bepalingen in lid 24.2.1;
d. lid 24.2.1, onder c, ten behoeve van de uitoefening van een bedrijfsactiviteit aan huis, die niet is genoemd in categorie A van de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven, mits die bedrijfsactiviteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de in lid 24.2.1 onder c toegestane bedrijfsactiviteiten aan huis en wordt voldaan aan de overige bepalingen in lid 24.2.1.

24.3 Ondergeschikt medegebruik voor detailhandel

a. Kleinschalig ondergeschikt medegebruik voor detailhandelsactiviteiten van horecapanden, panden met een bestemming of aanduiding 'cultuur & ontspanning', panden met een aanduiding 'atelier' en panden met een aanduiding voor ambachtelijke bedrijvigheid en/of publieksgerichte dienstverlening is toegestaan onder de volgende voorwaarden:
   1. de detailhandelsactiviteiten zijn in overeenstemming met het bepaalde in artikel 1.54;
   2. het maximum gebruiksoppervlak van de aan de hoofdfunctie ondergeschikte detailhandelsactiviteiten bedraagt 40% van het voor consumenten toegankelijke vloeroppervlak van de hoofdfunctie, tot een maximum van 200 m^2.
   3. Indien ter plaatse naast detailhandelsactiviteiten tevens sprake is van kleinschalige ondergeschikte horeca geldt het onder a.2 genoemde maximum gebruiksoppervlak als maximum gebruiksoppervlak voor beide ondergeschikte functies gezamenlijk.
b. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder a.2 en een gebruiksoppervlak groter dan 200 m^2 toestaan, met inachtneming van het bepaalde onder a.3 en tot een maximum van 10% van het totale voor consumenten toegankelijke vloeroppervlak van de hoofdfunctie, indien dit 2000 m^2 of meer bedraagt.

24.4 Ondergeschikt medegebruik voor horeca

a. Kleinschalig ondergeschikt medegebruik voor horeca-activiteiten van winkelpanden, panden met een bestemming of aanduiding 'cultuur & ontspanning', panden met een aanduiding 'atelier' en panden met een aanduiding voor ambachtelijke bedrijvigheid en/of publieksgerichte dienstverlening is toegestaan onder de volgende voorwaarden:
   1. de horeca-activiteiten zijn in overeenstemming met het bepaalde in artikel 1.55;
   2. de horeca-activiteiten in winkels en publieksgerichte dienstverlening zijn uitsluitend toegestaan op de begane grond, tenzij ter plaatse op de verbeelding met een aanduiding is weergegeven dat detailhandel en/of publieksgerichte dienstverlening tevens op de verdieping(en) is toegestaan. In dat geval zijn ook de horeca-activiteiten tevens op de verdieping(en) toegestaan;
   3. het maximum gebruiksoppervlak van de aan de hoofdfunctie ondergeschikte horeca-activiteiten bedraagt 40% van het voor consumenten toegankelijke vloeroppervlak van de hoofdfunctie, tot een maximum van 200 m^2;
   4. Indien ter plaatse naast horeca-activiteiten tevens sprake is van kleinschalige ondergeschikte detailhandel geldt het onder a.3 genoemde maximum gebruiksoppervlak als maximum gebruiksoppervlak voor beide ondergeschikte functies gezamenlijk.
b. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder a.3 en een gebruiksoppervlak groter dan 200 m^2 toestaan, met inachtneming van het bepaalde onder a.4 en tot een maximum van 10% van het totale voor consumenten toegankelijke vloeroppervlak van de hoofdfunctie, indien dit 2000 m^2 of meer bedraagt.

24.5 Tijdelijk afwijkend gebruik

Het tijdelijk in afwijking van de geldende bestemming gebruiken van leegstaande winkel- of horecapanden en van braakliggende terreinen voor culturele activiteiten en bij als en is toegestaan, onder de volgende voorwaarden:

a. voor het tijdelijk afwijkende gebruik is toestemming verleend door de eigenaar van het pand of terrein;
b. de duur van het tijdelijk afwijkend gebruik bedraagt maximaal 1 jaar;
c. er is geen sprake van verkeersaantrekkende activiteiten, die kunnen leiden tot een nadelige beïnvloeding van de normale afwikkeling van het verkeer dan wel tot een onevenredige parkeerdruk op de openbare ruimte;
d. er is geen sprake van detailhandel en/of horeca, tenzij sprake is van kleinschalige ondergeschikte horeca- of detailhandelsactiviteiten als bedoeld in artikel 1.55;
e. er vindt geen onevenredige aantasting plaats van:
   1. het woon- en leefklimaat;
   2. het straat- en bebouwingsbeeld;
   3. de verkeersveiligheid;
   4. de parkeerdruk op de openbare ruimte;
   5. de sociale veiligheid;
   6. de milieusituatie;

7. de monumentale of cultuurhistorische waarde;
8. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

24.6 Verbod verkoop, vervaardiging, verwerking en opslag van vuurwerk

a. Het is verboden om de in dit plan begrepen gronden en de daarop voorkomende bouwwerken te gebruiken, in gebruik te geven of te laten gebruiken voor opslag, groothandel, verwerking en/of vervaardiging van vuurwerk.
b. In afwijking van het bepaalde onder a is de verkoop met opslag van consumentenvuurwerk wel toegestaan op gronden met de bestemmingen 'Centrum', 'Detailhandel' en 'Gemengd 1' en op gronden met de functieaanduiding 'detailhandel'.
c. De verkoop met opslag van consumentenvuurwerk als bedoeld onder b is alleen toegestaan onder de volgende voorwaarden:
    1. voor de opslag van consumentenvuurwerk geldt een maximum van 10.000 kg;
    2. er wordt voldaan aan de minimale veiligheidsafstanden tot (geprojecteerde) kwetsbare objecten die genoemd zijn in het Vuurwerkbesluit.

Artikel 25 Algemene aanduidingsregels

25.1 Wetgevingszones - wijzigingsgebied met vermelding van volgnummer

25.1.1 wetgevingszone - wijzigingsgebied 1

Ter plaatse van de aanduiding "wetgevingszone - wijzigingsgebied 1" zijn burgemeester en wethouders bevoegd om met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening de bestemming te wijzigen in 'Wonen', al dan niet met handhaving van de ter plaatse geldende functieaanduidingen "detailhandel", "dienstverlening" en "maatschappelijk".

Voor een wijzigingsplan als bedoeld in dit lid gelden de volgende functionele en stedenbouwkundige eisen:

- de maximum bouwhoogte bedraagt 21 meter;
- commerciële en maatschappelijke functies zijn uitsluitend toegestaan op de begane grond;
- parkeren dient op eigen terrein plaats te vinden, bij voorkeur te realiseren geheel of gedeeltelijk beneden maaiveld.

25.1.2 Toepassingscriteria

Een wijzigingsplan als bedoeld in lid 25.1.1 kan niet eerder worden vastgesteld dan nadat:

a. in eventueel noodzakelijk aanvullend bodemonderzoek is aangetoond dat de kwaliteit van de bodem voldoende geschikt is voor het realiseren van de beoogde functie(s) en dat eventueel noodzakelijke maatregelen, waaronder de afvoer van vrijkomende verontreinigde grond, technisch en financieel kunnen worden uitgevoerd;
b. is aangetoond dat kan worden voldaan aan de gemeentelijke algemene randvoorwaarden en uitgangspunten voor een duurzame waterhuishouding;
c. voor zover noodzakelijk hogere grenswaarden als bedoeld in de Wet geluidhinder zijn vastgesteld en is aangetoond dat eventueel noodzakelijke geluidreducerende maatregelen technisch en financieel kunnen uitgevoerd;
d. is onderzocht of realisatie van het plan leidt tot verstoring of vernietiging van vaste rust- of verblijfplaatsen en/of functioneel leefgebied van op grond van de Wet natuurbescherming beschermde planten- en diersoorten en indien dit het geval is, of ten behoeve van deze ontwikkeling een ontheffing wet natuurbescherming noodzakelijk is en zo ja, of deze naar verwachting verleend zal kunnen worden;
e. is aangetoond dat het gemeentelijk kostenverhaal in voldoende mate anderszins verzekerd is.

25.1.3 Randvoorwaarden

Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 25.1.1 genoemde wijzigingsbevoegdheid onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

25.2 Overige zones

25.2.1 archeologisch waardevol gebied

a Bouwen van bouwwerken

Ter plaatse van de aanduiding "archeologisch waardevol gebied" gelden voor het bouwen van bouwwerken de volgende bepalingen:

a. voor het bouwen van bouwwerken met een bodemverstoring tot 40 cm beneden maaiveld en met een bodemverstoringsoppervlakte tot 50 m^2 gelden geen beperkingen ten opzichte van de bouwregels behorende bij de daar voorkomende bestemming(en);
b. voor het bouwen van bouwwerken met een bodemverstoring van 40 cm en dieper beneden maaiveld en met een verstoringsoppervlakte van 50 m^2 en meer kunnen burgemeester en wethouders uitsluitend een omgevingsvergunning verlenen indien op basis van een archeologisch rapport wordt aangetoond dat:
    1. de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag worden verstoord in voldoende mate zijn vastgelegd, en;
    2. in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd, dan wel;
    3. in voldoende mate is aangegeven dat de archeologische waarden van de gronden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad, dan wel niet (meer) aanwezig zijn.
c. De in dit lid onder b genoemde omgevingsvergunning is niet van toepassing op het vervangen, vernieuwen of veranderen van bestaande bebouwing, waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.
d. Bij de in dit lid onder b genoemde omgevingsvergunning kunnen burgemeester en wethouders besluiten dat geen archeologisch onderzoek noodzakelijk is indien de grond ter plaatse reeds zodanig is geroerd dat er feitelijk geen sprake meer kan zijn aantasting van mogelijk aanwezige archeologische waarden.
e. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning als bedoeld in dit lid onder b, één of meerdere van de hierna genoemde voorwaarden verbinden indien uit het in dit lid onder b bedoelde rapport blijkt dat door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden zullen worden verstoord:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen overeenkomstig een daartoe door burgemeester en wethouders vastgesteld Programma van Eisen;
    3. de verplichting om de activiteit die tot bodemverstoring leidt te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

b Uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden

a. Ter plaatse van de aanduiding "archeologisch waardevol gebied" is ter bescherming van de aanwezige archeologische waarden het uitvoeren van de hierna genoemde werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden alleen toegestaan overeenkomstig een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning:
    1. het ophogen van de bodem;
    2. het verlagen van het grondwaterpeil, tenzij dit een maatregel is van het bevoegde waterschap.
b. Ter plaatse van de aanduiding "archeologisch waardevol gebied" is ter bescherming van de aanwezige archeologische waarden het uitvoeren van de hierna genoemde werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden, voor zover deze dieper reiken dan 40 cm beneden maaiveld, alleen toegestaan overeenkomstig een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning:
    1. het verlagen van de bodem of het afgraven van gronden;
    2. het uitvoeren van grondwerkzaamheden, waartoe ook gerekend wordt woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen;
    3. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
    4. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatie- of andere leidingen en daarmee verband houdende constructies;
    5. het aanbrengen van constructies die verband houden met bovengrondse leidingen;
    6. het graven, verbreden en dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
    7. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze indrijven van objecten in de bodem;
    8. het aanbrengen van funderingen op een andere wijze dan door het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het indrijven van objecten in de bodem;
    9. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
    10. bomen en/of diepwortelende beplanting aan te brengen;
    11. alle overige werken of werkzaamheden die de aanwezige archeologische waarden in het terrein kunnen aantasten.
c. De in dit lid onder a en b genoemde omgevingsvergunningen zijn niet van toepassing op werken en werkzaamheden, die:

1. het normale onderhoud, gebruik of beheer betreffen;
2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan;
3. worden uitgevoerd in het kader van onderzoek naar de aanwezigheid van mogelijke archeologische vindplaatsen.

d. Alvorens een omgevingsvergunning als bedoeld in dit lid onder a en b wordt verleend, dient door de aanvrager een archeologisch onderzoeksrapport te worden overgelegd waarin naar het oordeel van burgemeester en wethouders:
   1. de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag worden verstoord in voldoende mate zijn vastgelegd, en;
   2. in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd, dan wel;
   3. in voldoende mate is aangegeven dat de archeologische waarden van de gronden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad, dan wel niet (meer) aanwezig zijn.
e. Bij de in dit lid onder a en b genoemde omgevingsvergunningen kunnen burgemeester en wethouders besluiten dat geen archeologisch onderzoek noodzakelijk is indien de grond ter plaatse reeds zodanig is geroerd dat er feitelijk geen sprake meer kan zijn aantasting van mogelijk aanwezige archeologische waarden.
f. Indien uit het in dit lid onder d genoemde archeologisch onderzoeksrapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord, kunnen burgemeester en wethouders na advies van de regio-archeoloog één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:
   1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor de archeologische waarden in de bodem worden behouden;
   2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
   3. de verplichting om de activiteit die tot bodemverstoring leidt te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.

c Slopen van bouwwerken

a. Ter plaatse van de aanduiding "archeologisch waardevol gebied" is ter bescherming van de aanwezige archeologische waarden het geheel of gedeeltelijk slopen van bouwwerken op of in gronden met de bestemming "Waarde - Archeologie" alleen toegestaan overeenkomstig een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning.
b. De in dit lid onder a genoemde omgevingsvergunning is niet van toepassing op sloopwerkzaamheden tot 30 cm boven maaiveld.
c. Bij de in dit lid onder a genoemde omgevingsvergunning kunnen burgemeester en wethouders besluiten dat geen archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn indien de grond ter plaatse reeds zodanig is geroerd dat er feitelijk geen sprake meer kan zijn aantasting van mogelijk aanwezige archeologische waarden.
d. Aan de omgevingsvergunning, als bedoeld in dit lid onder a, kunnen burgemeester en wethouders de regel verbinden dat de sloopwerken vanaf maaiveld en dieper worden begeleid door een gekwalificeerd deskundige.
e. Indien tijdens de begeleiding van de sloopwerken vondsten van archeologische waarde worden aangetroffen, wordt hiervan terstond melding gedaan bij burgemeester en wethouders, die in het belang van de archeologische monumentenzorg aanvullende regels kunnen verbinden aan de omgevingsvergunning.

25.2.2 archeologisch onderzoeksgebied b

a. Ter plaatse van de aanduiding "archeologisch onderzoeksgebied b" mogen, in afwijking van het bepaalde elders in de regels van dit plan, geen bouwwerken worden gebouwd en/of werken, geen bouwwerken zijnde, en/of werkzaamheden worden uitgevoerd die een bodemverstoring veroorzaken dieper dan 50 cm onder het maaiveld en met een bodemverstoringsoppervlakte meer dan 2.500 m².
b. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder a voor de bouw van bouwwerken of uitvoering van werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden ten behoeve van de daar voorkomende bestemming(en), indien uit archeologisch vooronderzoek blijkt dat ter plaatse geen archeologische waarden aanwezig zijn dan wel indien daardoor geen onevenredige aantasting plaats vindt van de aanwezige archeologische waarden.
c. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afzien van het laten uitvoeren van archeologisch vooronderzoek als bedoeld onder b indien zij van oordeel zijn dat door bodemingrepen het terrein ter plaatse reeds zodanig is verstoord dat er redelijkerwijs geen sprake meer is van mogelijke

aantasting van archeologische waarden.

d. Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:
   1. de aanduiding “archeologisch onderzoeksgebied b” geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betreffende locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
   2. aan gronden de dubbelbestemming "Waarde - Archeologie" toe te kennen ter bescherming van de aanwezige archeologische waarden, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betreffende locatie archeologische waarden aanwezig zijn waarvoor op grond van de Erfgoedwet in het bestemmingsplan een beschermende bestemmingsregeling dient te worden opgenomen.

25.2.3 cultuurhistorisch attentiegebied

a. Ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorisch attentiegebied' zijn de gronden tevens aangewezen voor het behoud, herstel en versterking van de aanwezige cultuurhistorische waarden.
b. Ter plaatse van de aanduiding 'cultuurhistorisch attentiegebied' is het aanbrengen van wijzigingen in de karakteristieke hoofdvorm van de beeldbepalende en structuurbepalende gebouwen en bijzondere complexen zoals weergegeven op kaartbijlage 4 alleen toegestaan overeenkomstig een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning.
c. Bij de beoordeling van een aanvraag om omgevingsvergunning als bedoeld onder b wordt getoetst aan de beleidsregel 'Koesteren cultuurhistorie' dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel;
d. Een omgevingsvergunning als bedoeld onder b is niet vereist voor werken en werkzaamheden:
   1. waarvoor ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning is verleend;
   2. die ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
   3. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen.
e. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning als bedoeld onder b verplichten dat een cultuurhistorisch onderzoek wordt uitgevoerd zoals bedoeld in de beleidsregel 'Koesteren cultuurhistorie' dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel.
f. Een omgevingsvergunning als bedoeld onder b wordt in ieder geval verleend in de volgende gevallen:
   1. de karakteristieke hoofdvorm is niet langer aanwezig en kan niet zonder ingrijpende wijzigingen aan het gebouw worden hersteld;
   2. de karakteristieke hoofdvorm is in redelijkheid niet langer te handhaven;
   3. het betreft delen van een gebouw of ander bijbehorend bouwwerk, die op zichzelf niet als karakteristiek zijn aan te merken en door verbouw daarvan vindt geen onevenredige aantasting plaats van de karakteristieke hoofdvorm.
g. Alvorens een omgevingsvergunning als bedoeld onder b wordt verleend, vragen burgemeester en wethouders advies aan de cultuurhistorisch deskundige.
h. Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:
   1. de aanduiding "cultuurhistorisch attentiegebied” geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van nader cultuurhistorisch onderzoek is aangetoond dat op de betreffende locatie geen cultuurhistorische waarden (meer) aanwezig zijn;
   2. de kaartbijlage 'Cultuurhistorisch Attentiegebied' in bijlage 4 te wijzigen door het verwijderen van een of meer panden dan wel door het toevoegen van een of meer panden, indien dit noodzakelijk is als gevolg van nader cultuurhistorisch onderzoek en/of een wijziging van het cultuurhistoriebeleid.

25.2.4 horecaconcentratiegebied

a. Ter plaatse van de aanduiding "horecaconcentratiegebied" op gronden met de bestemming Centrum:
   1. zijn de gronden in aanvulling op het bepaalde in artikel 4.1 onder a tevens aangewezen voor horeca in categorieën 2a, 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2);
   2. kunnen burgemeester en wethouders bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 4.1 onder a, voor het toestaan van horeca in de categorieën 1a en 1b van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2).
b. Ter plaatse van de aanduiding "horecaconcentratiegebied" op gronden met de bestemming "Detailhandel":

1. zijn de gronden in afwijking van het bepaalde in artikel 6.1 onder a tevens aangewezen voor horeca in categorieën 2a, 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2);
2. kunnen burgemeester en wethouders bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 6.1 onder a, voor het toestaan van horeca in de categorieën 1a en 1b van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2).

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

25.2.5 horecaontwikkelingsgebied

a. Ter plaatse van de aanduiding "horecaontwikkelingsgebied" op gronden met de bestemming "Centrum":
   1. zijn de gronden in aanvulling op het bepaalde in artikel 4.1 onder a tevens aangewezen voor horeca in de categorieën 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2);
   2. kunnen burgemeester en wethouders bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 4.1 onder a, voor het toestaan van horeca in categorie 2a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2);
b. Ter plaatse van de aanduiding "horecaontwikkelingsgebied" op gronden met de bestemming "Gemengd - 1" kunnen burgemeester en wethouders bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 7.1 onder a, voor het toestaan van horeca in categorie 2a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2).
c. Ter plaatse van de aanduiding "horecaontwikkelingsgebied" op gronden met de bestemmingen "Detailhandel", "Kantoor", "Verkeer - Openbaar Vervoer Station" en "Wonen" kunnen burgemeester en wethouders bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in de respectievelijke artikelen 6.1 onder a, 12.1 onder a, 15.1 onder a en 20.1 onder a, voor het toestaan van horeca in de categorieën 2b en 3a van de bij deze regels behorende Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2).

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

25.2.6 gebied minimum gebruiksoppervlak

a. Ter plaatse van de aanduiding 'gebied minimum gebruiksoppervlak' bedraagt het gebruiksoppervlak van woningen, in afwijking van het bepaalde elders in de regels van dit plan, tenminste 50 m^2.
b. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder a en toestaan dat een woning met een kleiner gebruiksoppervlak dan 50 m^2 wordt gerealiseerd.
c. Een omgevingsvergunning als bedoeld onder b wordt uitsluitend verleend in de hierna genoemde categorieën van gevallen:
   1. woningen boven winkels en andere commerciële ruimten of boven culturele dan wel maatschappelijke voorzieningen: indien de oppervlakte van de beschikbare woonruimte aantoonbaar te klein is om een woning met een gebruiksoppervlak van tenminste 50 m^2 te realiseren;

2. woningen voor specifieke doelgroepen: indien voor de betreffende doelgroep naar redelijkheid en billijkheid een kwalitatief goed woon- en leefklimaat gerealiseerd kan worden in een woning met een kleiner gebruiksoppervlak dan 50 m^2 en voor deze doelgroep nog geen of onvoldoende geschikte woonruimte aanwezig is.

Artikel 26 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van de regels van dit plan:

a. voor het afwijken van de in het plan voorgeschreven maten, afmetingen en percentages met ten hoogste 10%, met dien verstande dat deze afwijkingsbevoegdheid niet mag worden toegepast in combinatie met de afwijkingsbevoegdheden voor een afwijkende plafondhoogte van benedenverdiepingen in artikel 23.5.1 onder h, i en j;
b. voor het afwijken van de in het plan voorgeschreven maten, afmetingen, percentages en bouwgrenzen voor het realiseren van energie besparende voorzieningen aan een gebouw;
c. voor het in geringe mate aanpassen van het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling, indien de verkeersveiligheid en/of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geeft;
d. voor het uitvoeren van een bouwplan, indien op grond van de definitieve uitmeting of in verband met de verkaveling of situering blijkt dat aanpassing van het bestemmingsplan noodzakelijk zou zijn en de afwijking van zodanig ondergeschikte aard blijft, dat de structuur van het bestemmingsplan niet wordt aangetast;
e. voor de bouw van antenne-installaties ten behoeve van mobiele telecommunicatie en overige antennes, zend- en sirenemasten tot een bouwhoogte van maximaal 15 meter;
f. voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot een bouwhoogte van maximaal 10 meter, met uitzondering van erf- en perceelsafscheidingen;
g. voor het realiseren van luifels aan een gebouw boven openbaar toegankelijk gebied;
h. voor het realiseren van balkons, galerijen en andere niet op de grond gelegen buitenruimte aan of op een gebouw boven openbaar toegankelijk gebied;
i. voor het realiseren van brandtrappen en andere ondergeschikte bouwdelen aan of op een gebouw boven openbaar toegankelijk gebied.

De in dit artikel genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 27 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen:

a. voor het aanpassen van de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) van deze regels ten behoeve van het verschuiven van soorten bedrijven en/of voorzieningen naar een lagere of hogere categorie, indien dit uit het oogpunt van milieuhygiëne dan wel als gevolg van technische ontwikkelingen wenselijk of noodzakelijk is;
b. voor het wijzigen van de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 1) van deze regels door het aanvullen met nieuwe bedrijven of voorzieningen en/of het verwijderen van bestaande bedrijven of voorzieningen. Indien bedrijven of voorzieningen in de lijst worden opgenomen, worden zij gerangschikt onder die categorie, waarmee zij, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving het meest vergelijkbaar zijn;
c. voor het wijzigen van de Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad (bijlage 2) van deze regels, indien dit als gevolg van een wijziging van het gemeentelijk horecabeleid en de planologisch-juridische vertaling daarvan in het plan wenselijk of noodzakelijk is;
d. voor een wijziging in de situering van bestemmingsgrenzen en bouwvlakken, indien bij de uitvoering van het plan mocht blijken, dat verschuivingen in verband met ingekomen bouwplannen wenselijk of noodzakelijk zijn, mits de bestemmingsgrenzen of bouwgrenzen niet meer dan 5 meter worden verschoven;
e. voor het wijzigen van de voorgeschreven maten, afmetingen en percentages met ten hoogste 20%;
f. voor het bouwen van vrijstaande antenne-installaties ten behoeve van mobiele telecommunicatie met een maximum bouwhoogte van 50 meter;
g. voor het bouwen van zend- en sirenemasten met een maximum bouwhoogte van 50 meter.

De in dit artikel genoemde wijzigingsbevoegdheden worden uitsluitend toegepast onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de monumentale of cultuurhistorische waarde;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 28 Algemene procedureregels

28.1 Procedureregels wijziging

Bij toepassing van een wijzigingsbevoegdheid zoals bedoeld in deze regels, gelden de procedureregels zoals voorgeschreven in artikel 3.9a, lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening, met dien verstande dat:

a. indien het een besluit op aanvraag betreft, burgemeester en wethouders de aanvrager zo nodig in de gelegenheid stellen te reageren op de naar voren gebrachte zienswijzen;
b. indien tegen het ontwerp-besluit zienswijzen naar voren zijn gebracht, het besluit tot het al dan niet vaststellen van de wijziging met redenen wordt omkleed;
c. burgemeester en wethouders het besluit tot het al dan niet vaststellen van de wijziging bekend maken aan de aanvrager en eventuele indieners van zienswijzen.

Artikel 29 Overige regels

29.1 Parkeren en laden en lossen

29.1.1 Parkeerregels

a. Indien de omvang of de bestemming van een gebouw daartoe aanleiding geeft, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's overeenkomstig de parkeerkencijfers van het CROW in voldoende mate ruimte zijn aangebracht in, op of onder het gebouw, dan wel op het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.
b. Indien de bestemming van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen, moet, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in of onder dat gebouw, dan wel op het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.

29.1.2 Uitzondering op de parkeerregels

Het bepaalde in lid 29.1.1 geldt niet voor gebouwen die zijn gelegen aan openbaar toegankelijk gebied met de bestemming 'Verkeer - Stadserf'.

29.1.3 Afwijken van de parkeerregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 29.1.1:

a. indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit; of
b. voor zover op andere wijze in de nodige parkeer- of stallingsruimte, dan wel laad- of losruimte wordt voorzien.

29.2 Geluidzoneringsplichtige inrichtingen

De vestiging van geluidzoneringsplichtige inrichtingen op gronden die niet zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder en voor zover dit in de regels van de betreffende bestemmingen en aanduidingen niet reeds expliciet is uitgesloten, is niet toegestaan.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 30 Overgangsrecht

30.1 Overgangsrecht bouwwerken

30.1.1 Overgangsbepaling

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

30.1.2 Afwijken

Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het bepaalde in lid 30.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.

30.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Lid 30.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

30.2 Overgangsrecht gebruik

30.2.1 Overgangsbepaling

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

30.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 30.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

30.2.3 Verboden gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 30.2.1, na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

30.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Lid 30.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 31 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016".

Colofon

Dit is een uitgave van:

Team Ruimtelijke Plannen
Afdeling Omgeving & Recht
Gemeente Enschede

© Juni 2017, gemeente Enschede

enschede.nl

Gemeente Enschede

Bijlagen Regels

Bestemmingsplan
Binnenstad 2016

Status: Vastgesteld

enschede.nl

Binnenstad 2016

Inhoudsopgave

Bijlagen regels **3**

Bijlage 1	**Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging**	**4**
Bijlage 2	**Categorie-indeling horecabedrijven BP Binnenstad 2016**	**11**
Bijlage 3	**Kaartbijlage gevellengten horeca in winkelstraten**	**14**
Bijlage 4	**Kaartbijlage Cultuurhistorisch Attentiegebied**	**16**
Bijlage 5	**Kaartbijlage plafondhoogte benedenverdiepingen**	**20**

Bijlagen regels

Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

De Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

Deze staat van bedrijfsactiviteiten wordt toegepast voor (sterk) gemengde gebieden die gekenmerkt worden door een mix van stedelijke functies, zoals een stadscentrum of binnenstad. In een dergelijk levendig en dynamisch gebied is het de vraag welke bedrijfsmatige activiteiten en andere milieubelastende functies nog aanvaardbaar zijn. De VNG-brochure bevat een specifieke bedrijvenlijst met functies die passen in een gemengd gebied. Een Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden van functiemenging is wenselijk, omdat de activiteiten in dergelijke gebieden qua schaal sterk kunnen verschillen van de activiteiten op bijvoorbeeld een bedrijventerrein of in een rustige woonwijk. In de Staat van bedrijfsactiviteiten voor functiemenging wordt gekozen voor een andere categorieaanduiding dan in de algemene Lijst van bedrijfstypen. De activiteiten in de Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden met functiemenging zijn ingedeeld in de categorieën A, B of C, waarmee een beoordeling van de planologische toelaatbaarheid van activiteiten binnen een gemengd gebied mogelijk is. Binnen een dergelijk gebied wordt het werken met de van oudsher bestaande minimumafstanden niet doelmatig geacht.

De betekenis voor de toelaatbaarheid van activiteiten is als volgt:

Categorie A	Activiteiten die zodanig weinig milieubelastend voor hun omgeving zijn, dat deze aanpandig aan woningen kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het Bouwbesluit voor scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend.
Categorie B	Activiteiten die in een gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden (er is sprake van afzonderlijke gebouwen of dusdanige constructieve maatregelen dat in de woningen nog een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gewaarborgd).
Categorie C	Activiteiten, zoals genoemd onder B, waarbij vanwege de relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting op de hoofdinfrastructuur is aangewezen.

Tabel: categorie-indeling Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden met functiemenging

Voor de toelaatbaarheid van deze activiteiten gelden de volgende randvoorwaarden:

- het betreft veelal kleinschalige, meest ambachtelijke bedrijvigheid;
- productie en/of laad- en loswerkzaamheden vinden uitsluitend in de dagperiode plaats;
- de activiteiten (inclusief opslag) geschieden hoofdzakelijk inpandig;
- activiteiten uit categorie C beschikken daarnaast over een goede aansluiting op de hoofdinfrastructuur.

Staat van Bedrijfsactiviteiten - functiemenging

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008		OMSCHRIJVING	
-		nummer		CATEGORIE
		-	**HOOFDGROEP BEDRIJVEN**	
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN	
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:	
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken, p.o. <= 1000 m²	C
151	108	8	- vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaar-maaltijden met p.o. < 2.000 m²	B
152	102	0	Visverwerkingsbedrijven:	
152	102	6	- verwerken anderszins: p.o. <= 300 m²	B
1552	1052	2	Consumptie-ijsfabrieken, p.o. < 200 m²	B
1581	1071	1	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen, charge-ovens, v.c.< 7.500 kg meel/week	B
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	
1584	10821	3	- Cacao- en chocoladefabrieken- vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 200 m²	B
1584	10821	6	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden, p.o. <=D17 200 m²	B
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	B
17	13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL	
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren	B
173	133		Textielveredelingsbedrijven	B
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren	B
176, 177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	B
18	14	-		
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT	
181	141		Vervaardiging kleding van leer	C
182	141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	B
183	142, 151		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	C
19	15	-	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)	
192	151		Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)	C
193	152		Schoenenfabrieken	C
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.	
203, 204, 205	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m2	B
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	B
22	18	-		
22	18	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA	
221	581		Uitgeverijen (kantoren)	A
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	B
2223	1814	A	Grafische afwerking	A
2223	1814	B	Binderijen	B
2224	1813		Grafische reproduktie en zetten	B
2225	1814		Overige grafische aktiviteiten	B
223	182		Reproduktiebedrijven opgenomen media	A
26	23	-		
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN	
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven	B
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:	
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	B
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:	
267	237	2	- zonder breken, zeven en drogen p.o. <=D53 2.000 m²	B
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	B
28	25	-		
28	25	-	VERVAARDIGING EN REPARATIE VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACHINES/TRANSPORTMIDDELEN)	
281	251, 331	0	Constructiewerkplaatsen	
281	251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m2	B
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2	B
2852	2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m2	B
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m2	B
30	26, 28, 33	-		
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS	
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie	B
31	26, 27, 33	-	VERVAARDIGING VAN OVERIGE ELEKTRISCHE MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDHEDEN	
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.	B

Staat van Bedrijfsactiviteiten - functiemenging

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008		OMSCHRIJVING	
-		nummer		CATEGORIE
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN	
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	B
36	31	-		
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.	
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	A
362	321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	B
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	B
364	323		Sportartikelenfabrieken	B
365	324		Speelgoedartikelenfabrieken	B
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening	B
3663.2	32999		Vervaardiging van overige goederen n.e.g.	B
40	35	-	PRODUKTIE EN DISTRIBUTIE VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER	
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
40	35	C1	- < 10 MVA	B
40	35	C2	- 10 - 100 MVA	C
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:	
40	35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	A
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	B
40	35	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	C
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:	
40	35	E1	- stadsverwarming	C
40	35	E2	- blokverwarming	B
41	36	-		
41	36	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER	
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:	
41	36	B1	- < 1 MW	B
45	41, 42, 43	-		
45	41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID	
45	41, 42, 43	1	Bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2.000 m²	C
45	41, 42, 43	3	Aannemersbedrijven met werkplaats, b.o. < 1000 m^2	B
45	41, 42, 43	2	Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m²	C
50	45, 47	-	AUTOSERVICEBEDRIJVEN	
501, 502, 504	45205		Autowasserijen	A
5020.4	451, 452, 454		Reparatie- en servicebedrijven	B
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	A
5157	45204	C	Autospuitinrichtingen	C
	4677	1	- autosloperijen: b.o. <= 1000 m²	B
5020.5	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING	
505	461		Handelsbemiddeling (kantoren)	A
5122	4622		Grth in bloemen en planten	B
5124	4624		Grth in huiden, vellen en leder	C
5125, 5131	46217, 4631		Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	C
5132, 5133	4632, 4633		Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	C
505	4634		Grth in dranken	C
50	4635		Grth in tabaksprodukten	C
	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	C
51	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	C
5138, 5139	4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen	C
511	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	C
5136	4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:	
5137	5153	1	- algemeen	C
514	4673	2	- indien b.o. =< 2000 m2	B
5148.7	5153.4	4	zand en grind:	
5148.7	46735	6	- indien b.o. =< 200 m²	B
5153	4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:	
5153	5154	1	- algemeen	C
5153	4674	2	- indien b.o. =<2.000 m²	B
5153.4	4676		Grth in overige intermediaire goederen	C
5153.4	466	2	Grth in machines en apparaten, exclusief machines voor de bouwnijverheid	C
5154	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.	C

Staat van Bedrijfsactiviteiten - functiemenging

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008		OMSCHRIJVING	
-		nummer		CATEGORIE
5154	47	-	REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN	
5156	952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	A
519	55	-	LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING	
52	562		Cateringbedrijven	B
527	49	-	VERVOER OVER LAND	
55	493		Taxibedrijven	B
55	494	1	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks), b.o. =< 1.000 m²	C
5552	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	B
60	50, 51	-	VERVOER OVER WATER / DOOR DE LUCHT	
6022	50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	A
603	52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER	
61, 62	5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	C
61, 62	5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	A
61, 62	791		Reisorganisaties	A
63	5229		Expediteurs, cargadoors (kantoren)	A
6321	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE	
6322, 6323	531, 532		Post- en koeriersdiensten	C
633	61	A	Telecommunicatiebedrijven	A
634	61	B0	zendinstallaties:	
64	61	B2	- FM en TV	A
642	61	B3	- GSM en UMTS-steunzenders (indien bouwvergunningplichtig)	A
641	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING	
642	96013	A	Wasverzendinrichtingen	B
642	9603	0	Begrafenisondernemingen: uitvaartcentra	A
642	9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	A
	96011	A	Wasserijen en strijkinrichtingen	B
93	96011	B	Tapijtreinigingsbedrijven	B
9301.3	96012		Chemische wasserijen en ververijen	B
9305	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN	
9301.1	7711		Personenautoverhuurbedrijven	B
9301.1	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	C
9301.2	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	C
	772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	C
71	62	-		
711	62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE	
712	62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	A
713	58, 63	B	Datacentra	B
72	72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK	
731	721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	A
72	722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	A
72	63, 69t/m71, 73, 74, 77, 78, 80t/m82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING	
747	812		Reinigingsbedrijven voor gebouwen	C
73	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	B
732	37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING	
74	3700	B	rioolgemalen	B
	59	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE	
90	9101, 9102		ateliers, e.d.	A
9001	591, 592, 601, 602		Studio's (film, TV, radio, geluid)	B
91	45, 47	-	**HOOFDGROEP BENZINESERVICESTATIONS**	
92	473	0	Benzineservisestations:	
92	473	2	- met LPG < 1000 m3/jr	B
9251, 9252	473	2	- met LPG < 1000 m3/jr	A

Staat van Bedrijfsactiviteiten - functiemenging

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008		OMSCHRIJVING	
-		nummer		CATEGORIE
921, 922	473	3	- zonder LPG	A
			HOOFDGROEP CULTUUR EN ONTSPANNING	
96	9101, 9102		Bibliotheken	A
9232	5914		Bioscopen	C
9234	9004		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen	C
9234.1	8552		Muziek- en balletscholen	B
9251, 9252	85521		Dansscholen	B
926	9101, 9102		Musea, ateliers, e.d.	A
9271	931	B	Bowlingcentra	B
9272.1	9200		Casino's	C
9304	92009		Amusementshallen	B
	9313, 9604		Badhuizen en sauna-baden	B
			HOOFDGROEP DETAILHANDEL	
503, 504				
501, 502, 504	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	B
52	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen (geen onderhoud en/of reparatie)	B
5211/2,5246/9	451		Handel in vrachtauto's (incl. import en reparatie)	B
5222, 5223	47	A	Detailhandel voor zover n.e.g.	A
5224	471		Supermarkten, warenhuizen	B
5231, 5232	4722, 4723		Detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken	A
5246/9	4724		Detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel	A
5249	4773, 4774		Drogisterijen en Apotheken	A
5261	4752		Bouwmarkten, tuincentra, hypermarkten	B
7484.4	4778		Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt	A
	4791		Postorderbedrijven	B
	82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	A
633			**HOOFDGROEP DIENSTVERLENING**	
70				
9301.3	791		Reisorganisaties	A
9302	41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	A
9305	96013	B	Wasserettes, wassalons	A
	9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	A
	9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	A
			HOOFDGROEP HORECA	
5511, 5512	5510		Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra	A
553	561		Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	A
554	563		Cafés, bars	A
554	563		Discotheken, muziekcafés	B
221			**HOOFDGROEP KANTOREN**	
511				A
61, 62	581		Uitgeverijen (kantoren)	A
6322, 6323	461		Handelsbemiddeling (kantoren)	A
633	50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	A
634	5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	B
65, 66, 67	791		Reisorganisaties (kantoren)	A
75	5229		Expediteurs, cargadoors (kantoren)	B
9111	64, 65, 66	A	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen	A
74	84	A	Openbaar bestuur (kantoren)	A
	941, 942		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	A
	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	A
75			**HOOFDGROEP MAATSCHAPPELIJK**	
75				
80	84	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN	
7525	8425		Brandweerkazernes	B
80	84	A	Openbaar bestuur	A
801, 802	85	-		
803, 804	85	-	ONDERWIJS	
85	852, 8531		Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	B

Staat van Bedrijfsactiviteiten - functiemenging

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008		OMSCHRIJVING	
-		nummer		CATEGORIE
85	8532, 854, 855		Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs	**B**
8512, 8513	86	-		
8514, 8515	86	-	GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSZORG	
7522	4773, 4774		Apotheken	**A**
853	8610		Ziekenhuizen	**C**
853	8621, 8622, 8623		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	**A**
853	8691, 8692		Consultatiebureaus	**A**
91	871	1	Verpleeghuizen	**B**
91	8891	2	Kinderopvang	**B**
9133.1	94	-	DIVERSE ORGANISATIES	
92	9491		Kerkgebouwen e.d.	**B**
92	94991	A	Buurt- en clubhuizen	**B**
9603	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING	
96031	9603		Begrafenisondernemingen:	
	9603		- uitvaartcentra	**A**
	96031		- begraafplaatsen	**A**
5551				
926			**HOOFDGROEP SPORT**	
926	5629		Kantines	**A**
926	931	0	Zwembaden:	
926	931	1	- overdekt	**C**
926	931	A	Sporthallen	**B**
926	931	0	Schietinrichtingen:	
926	931	11	- buitenbanen met voorzieningen: boogbanen	**B**
9304	931	2	- binnenbanen: boogbanen	**A**
	931	F	Sportscholen, gymnastiekzalen	**B**
	9313, 9604		Fitnesscentra	**B**
491, 492				
491, 492			**HOOFDGROEP VERKEER**	
491, 492	491, 492		Spoorwegen:	
493	491, 492		- stations	**C**
5221	491, 492		- rangeerterreinen, overslagstations (zonder rangeerheuvel)	**C**
	493		Bus-, tram- en metrostations	**C**
	5221		Autoparkeerterreinen, parkeergarages	**B**

Bijlage 2 Categorie-indeling horecabedrijven BP Binnenstad 2016

De Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad

De Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad is vastgesteld als onderdeel van de Verdiepingsslag detailhandels-en horecabeleid Binnenstad en vormt een integraal beoordelingskader voor de aanvaardbaarheid van horecabedrijven. Voor de aanvaardbaarheid van horeca is niet alleen de mate van geluid die een horecabedrijf produceert bepalend maar wordt daarnaast ook gekeken naar voor de omgeving relevante aspecten als sluitingstijden, verkeer aantrekkende werking en het geluid dat bezoekers genereren bij het binnengaan en verlaten van het horecabedrijf. De categorie-indeling bestaat uit 3 hoofdcategorieën, die ieder weer zijn onderverdeeld in 2 subcategorieën. Voor de categorie-indeling is bepalend wat de mate van invloed op het woon- en leefklimaat in de omgeving is, er is geen sprake van aan te houden richtafstanden tot woningen of andere milieugevoelige functies.

Categorie 1 is de grootschalige uitgaanshoreca met geen of zeer late sluitingtijden, deze categorie is in beginsel alleen toegestaan in het horecaconcentratiegebied (globaal gebied Oude Markt / Stadsgravenstraat). Het onderscheid in de beide subcategorieën (1a: discotheek / dancing / nachtclub; 1b: combinatie van dansen / eten /drinken) is in de praktijk zeer diffuus en wordt daarom in de praktijk niet toegepast.

Categorie 2 is de reguliere horeca, met een gemiddelde invloed op het woon- en leefklimaat in de omgeving. In subcategorie 2a ligt de nadruk van de exploitatie op drankverstrekking (café, bar, zalencentrum), deze categorie is in beginsel alleen toegestaan in het horecaconcentratiegebied. In subcategorie 2b ligt de nadruk van de exploitatie op maaltijdverstrekking en verblijf (restaurant, hotel, congres- en vergadercentrum), deze categorie is in beginsel alleen toegestaan in het horecaontwikkelingsgebied.

Categorie 3 is de lichte en ondergeschikte horeca, met geen of zeer beperkte invloed op het woon- en leefklimaat in de omgeving. Subcategorie 3a is de dag- of winkel ondersteunende horeca (lunchroom, broodjeszaak, ijssalon), deze categorie is gebonden aan de winkelsluitingstijden. Subcategorie 3b is de ondergeschikte horeca, horeca die naar aard, omvang, toegankelijkheid en openingstijden ondergeschikt is aan en integraal onderdeel is van de hoofdfunctie, zoals een koffiecorner in een winkel of horeca in een culturele instelling.

CATEGORIE-INDELING HORECABEDRIJVEN BESTEMMINGSPLAN "BINNENSTAD 2016"

HORECA CATEGORIE 1:
grootschalige vormen van horeca-activiteiten, waar in hoofdzaak alcoholische drank wordt verstrekt en waarvan de exploitatie in het algemeen meer aantasting van het woon- en leefklimaat veroorzaakt en meer druk op de openbare orde met zich meebrengt.

Categorie 1a: discotheken, dancings, nachtclubs en daarmee vergelijkbare uitgaanshoreca.

Categorie 1b: gecombineerd eten/ drinken / dansen (overige uitgaanshoreca).

HORECA CATEGORIE 2:
vormen van horeca-activiteiten, die zich qua exploitatie richten op drankverstrekking dan wel maaltijdverstrekking of een combinatie daarvan en waarvan de exploitatie doorgaans geen aantasting van het woon- en leefklimaat veroorzaakt en minder druk op de openbare orde met zich meebrengt.

Categorie 2a: café, bar, zalenverhuur, koffiehuis, studentensociëteit en daarmee vergelijkbare hoofdzakelijk op drankverstrekking gerichte horeca, alsmede coffeeshops.

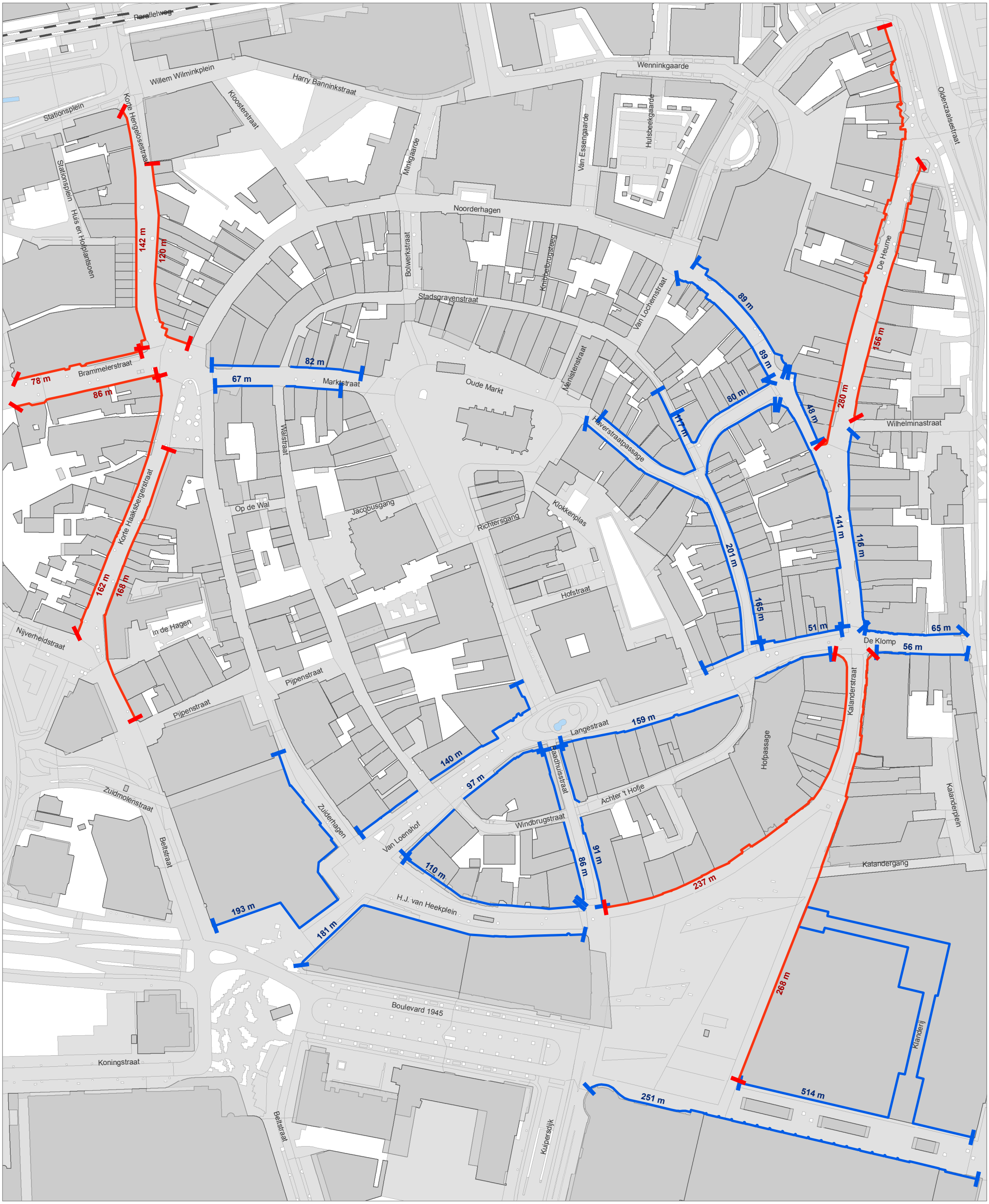
Categorie 2b: restaurant, hotel / pension, vergadercentrum / seats to meet, snackbar, cafetaria, viskraam, cateringbedrijf, afhaalzaak en daarmee vergelijkbare hoofdzakelijk op maaltijdverstrekking en/of logies en verblijf gerichte horeca.

HORECA CATEGORIE 3:
horeca-activiteiten gericht op drank- en/of maaltijdverstrekking, waarvan de exploitatie normaliter geen aantasting van het woon- en leefklimaat kan veroorzaken en geen druk op de openbare orde met zich mee kan brengen.

Categorie 3a: 'horeca-activiteiten die qua openingstijden conformeren aan de winkelsluitingstijden en die in hoofdzaak zijn gericht op het winkelend publiek en ondersteunend zijn aan het winkelaanbod.

Categorie 3b: niet zelfstandige en / of aan de hoofdfunctie naar aard, omvang en openingstjiden ondergeschikte horeca, zoals horeca in winkels, culturele voorzieningen, zorginstellingen, sportkantines, bedrijfskantines en bedrijfsrestaurants.

Bijlage 3 Kaartbijlage gevellengten horeca in winkelstraten

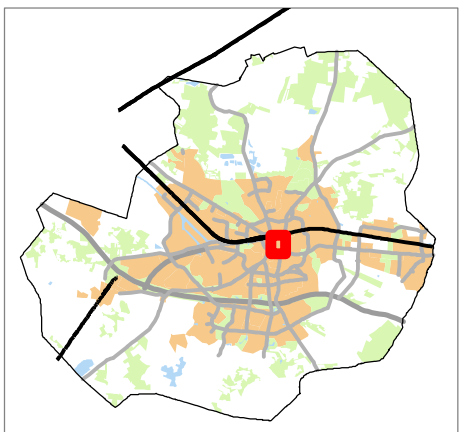
tot 20% straatgevel Horeca 3A
tot 10% straatgevel Horeca 3A
bebouwing
spoorlijn
wegen
water

Formaat A3 Schaal 1:2.000

0 20 40 meter

N

bronnen: Gem. Enschede (Vastgoedinformatie), Kadaster

Straatgevel percentage Horeca

met totale lengte (m)

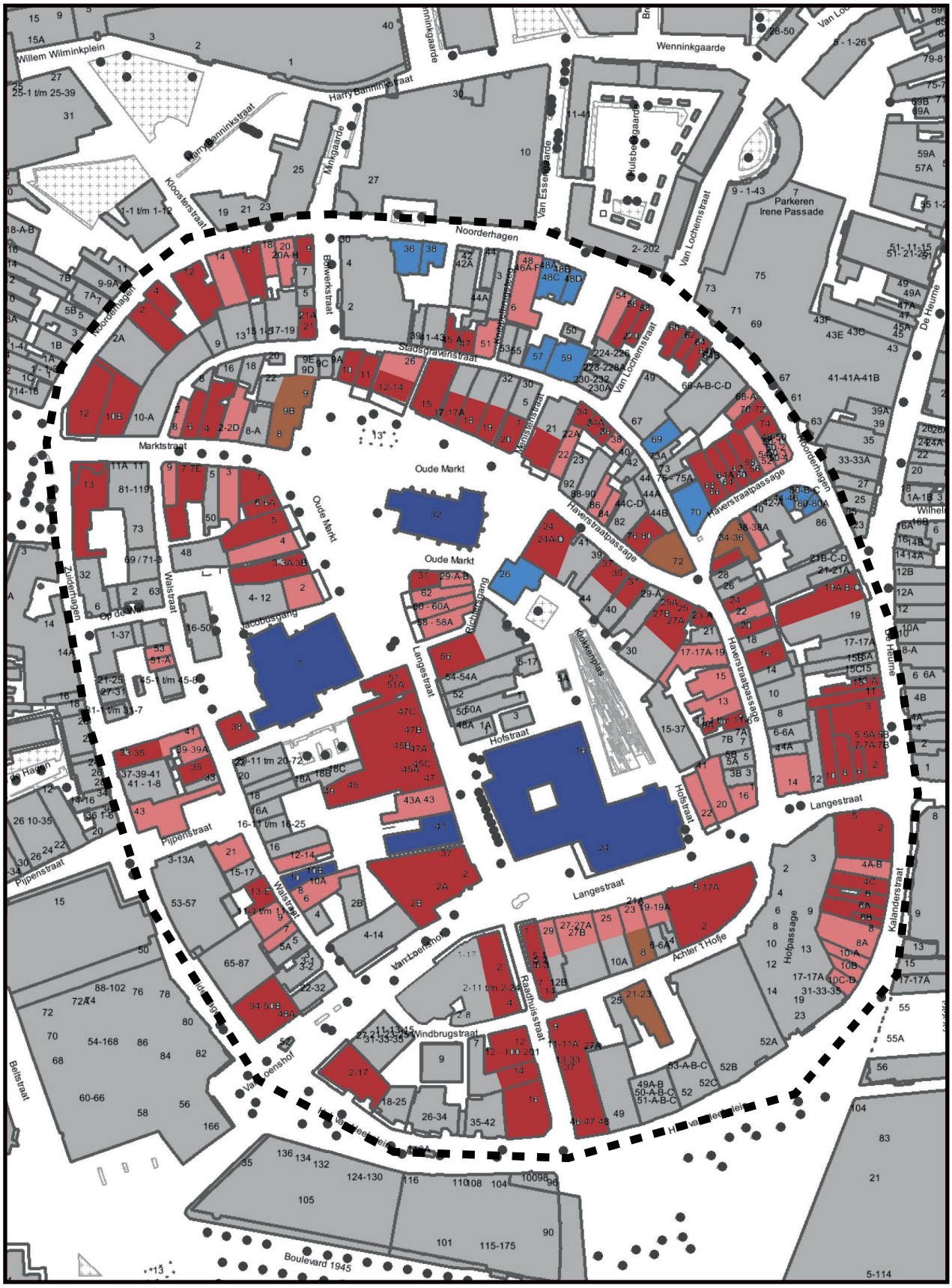
15 juni 2017

Gemeente Enschede

DV-ISC-Vastgoedinformatie

Bijlage 4 Kaartbijlage Cultuurhistorisch Attentiegebied

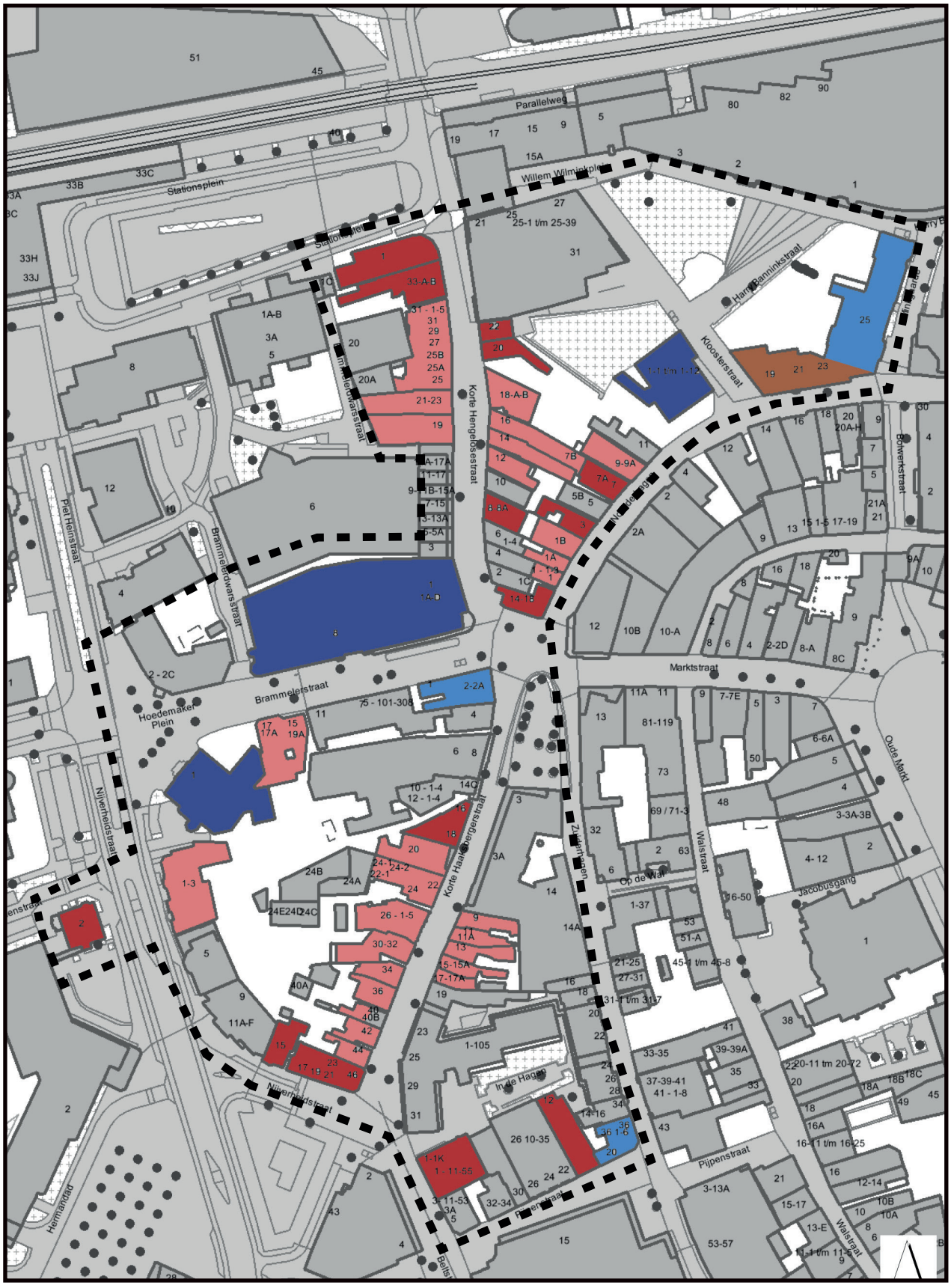
QUICK SCAN CULTUURHISTORIE - BINNENSTAD DEEL 1

LEGENDA

- Beeldbepalend gebouw
- Structuurbepalend
- Bijzonder complex
- Rijksmonument
- Gemeentl. monument

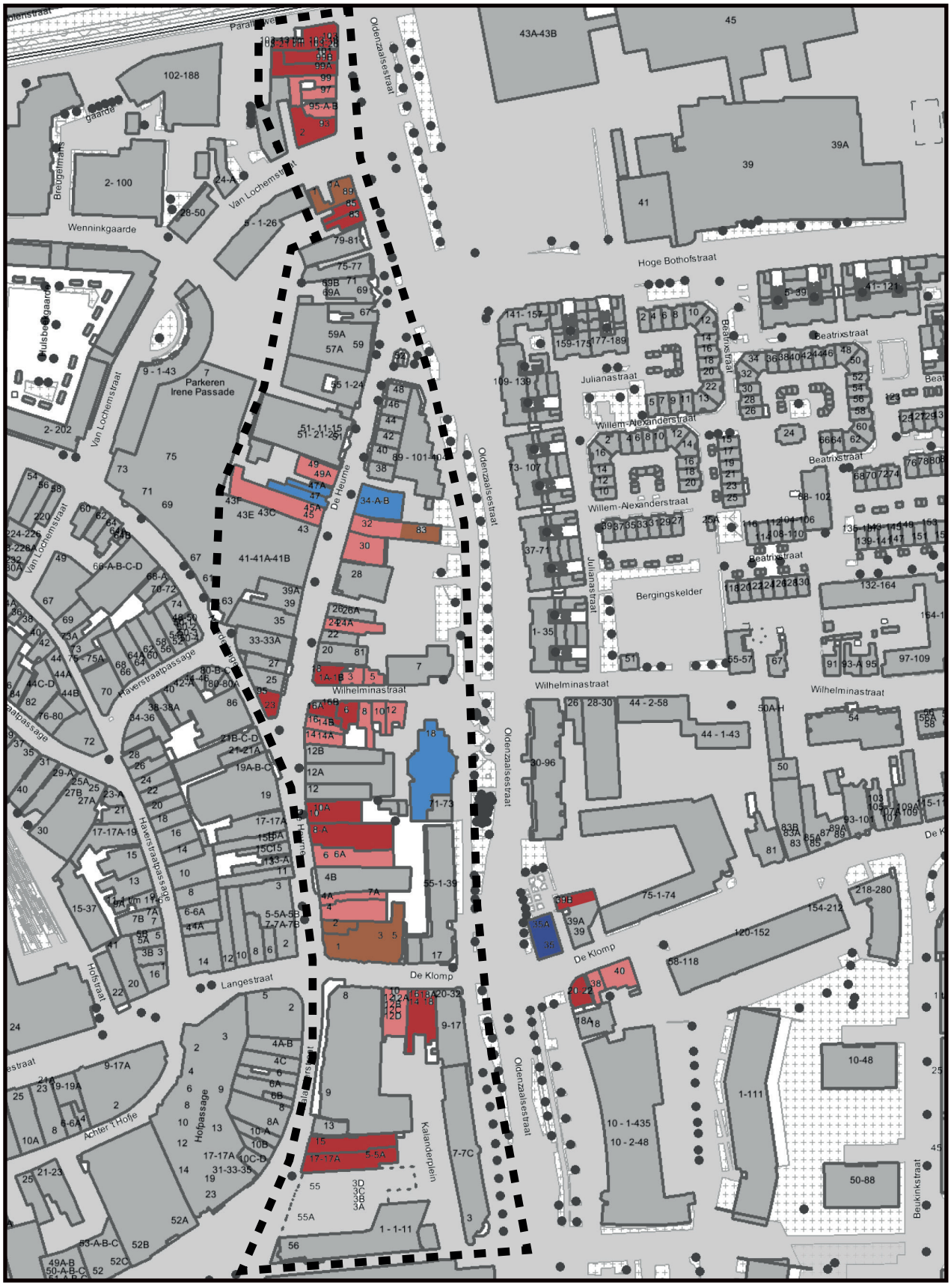
QUICK SCAN CULTUURHISTORIE - BINNENSTAD DEEL 2

LEGENDA

- Beeldbepalend gebouw
- Structuurbepalend
- Bijzonder complex
- Rijksmonument
- Gemeentl. monument

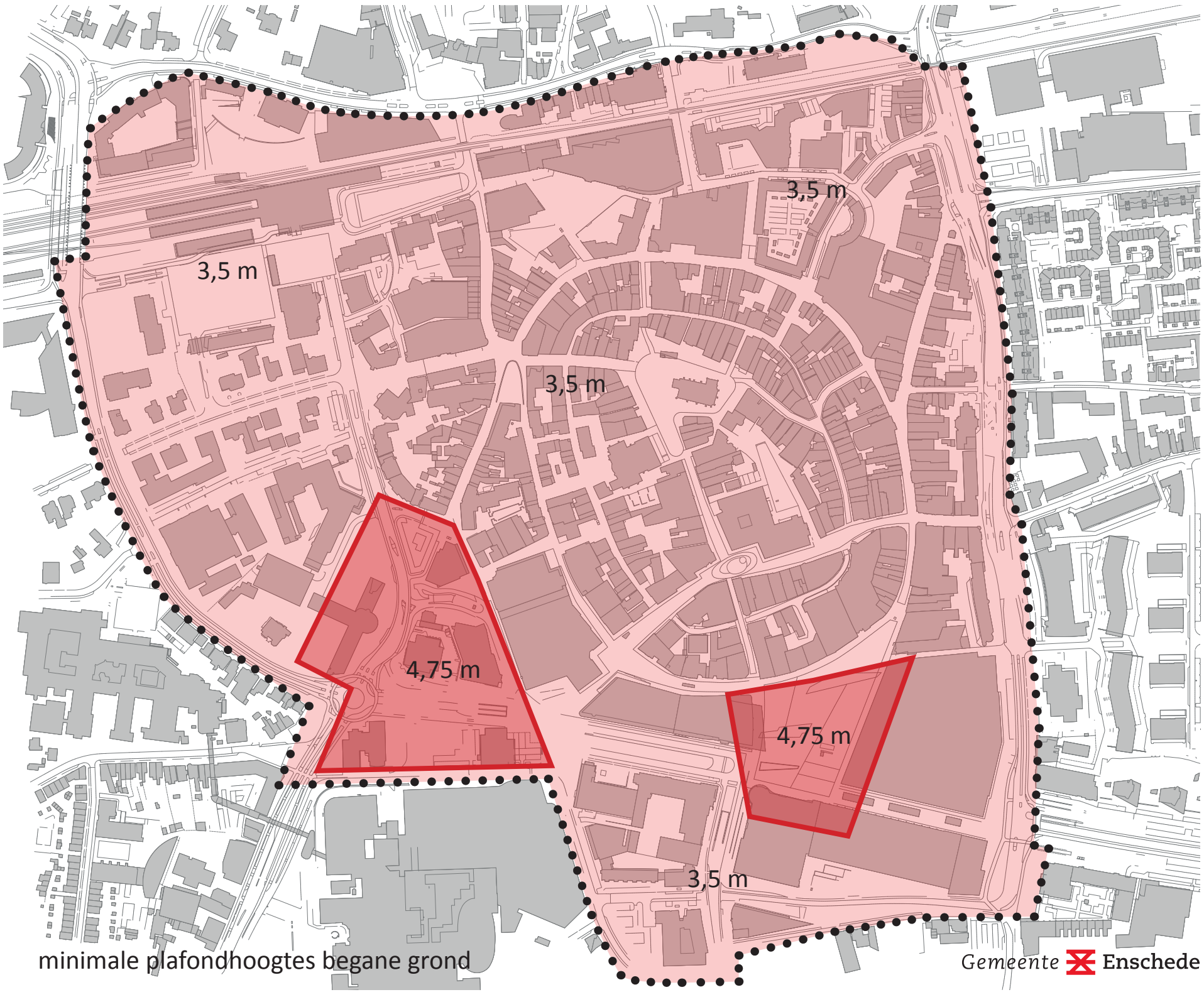
QUICK SCAN CULTUURHISTORIE - BINNENSTAD DEEL 3

LEGENDA

- Beeldbepalend gebouw
- Structuurbepalend
- Bijzonder complex
- Rijksmonument
- Gemeentl. monument

Bijlage 5 Kaartbijlage plafondhoogte benedenverdiepingen

minimale plafondhoogtes begane grond

Gemeente Enschede

Colofon

Dit is een uitgave van:

Team Ruimtelijke Plannen
Afdeling Omgeving & Recht
Gemeente Enschede

© Juni 2017, gemeente Enschede

enschede.nl

Gemeente Enschede

Toelichting

Bestemmingsplan
Binnenstad 2016

Status: Vastgesteld

enschede.nl

Binnenstad 2016

Inhoudsopgave

Toelichting **3**

Hoofdstuk 1 Inleiding **3**
1.1 Aanleiding bestemmingsplan 3
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 3
1.3 Geldende juridische regelingen 4
1.4 Wettelijk kader 10
1.5 Adviezen, participatie en procedure 11

Hoofdstuk 2 Planologisch beleidskader **15**
2.1 Ruimtelijk beleid en regels van het Rijk 15
2.2 Ruimtelijk beleid en regels van de provincie Overijssel 15
2.3 Gemeentelijk ruimtelijk relevant strategisch beleid 18

Hoofdstuk 3 Gebiedsbeschrijving **24**
3.1 Stedenbouwkundige hoofdstructuur 24
3.2 Functionele hoofdstructuur 30
3.3 Cultuurhistorie 31
3.4 Groen en openbare ruimte 55
3.5 Verkeer en parkeren 56
3.6 Waterhuishouding 57

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving **59**
4.1 Ruimtelijk relevant beleid voor de Binnenstad 59
4.2 Ruimtelijke onderbouwing concrete nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen 69
4.3 Ladder duurzame verstedelijking (art. 3.1.6, 2e lid Bro) 71
4.4 Cultuurhistorie in relatie tot nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen 73
4.5 Welstand en beeldkwaliteit 77
4.6 Duurzaamheid 79

Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten **82**
5.1 Milieu 82
5.2 Water 91
5.3 Natuur 92

Hoofdstuk 6 Juridische planopzet **96**
6.1 Algemeen 96
6.2 Indeling planregels 96
6.3 Beschrijving van het plan 98
6.4 Handhaving 105

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid **106**

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding bestemmingsplan

Het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” heeft als doel voor de binnen het plangebied gelegen gronden een actuele bestemmingsregeling met bijbehorende bouw- en gebruiksmogelijkheden vast te leggen. Het bestemmingsplan beoogt zoveel mogelijk ontwikkelingsgericht te zijn maar tegelijkertijd ook conserverend te zijn daar waar dat wenselijk wordt geacht.

ontwikkelingsgericht bestemmen

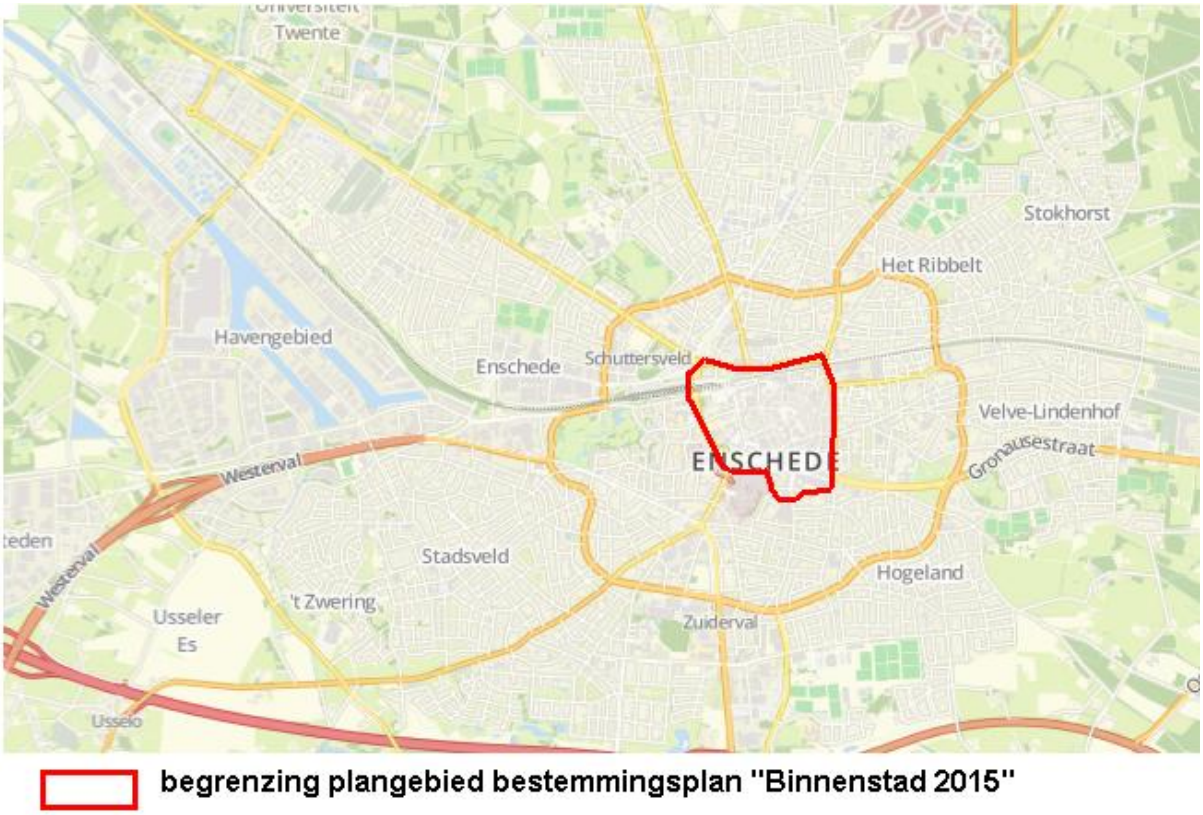
Met ontwikkelingsgericht bestemmen wordt bedoeld het in het kader van een goede ruimtelijke ordening toekennen van een zodanig ruime en flexibele bestemming aan gronden, dat daardoor de dynamische ontwikkeling en het functioneren van de binnenstad zoveel mogelijk doorgang kan vinden en waar nodig kan worden gestuurd. Op die manier kunnen veel gewenste nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt zonder dat daarvoor telkens met een uitgebreide planologische procedure van het bestemmingsplan moet worden afgeweken. Dat kan op verschillende manieren. Voor concreet uitgewerkte ontwikkelingen kan een passende (maatwerk) bestemmingsregeling worden opgenomen. Voor minder concreet uitgewerkte ontwikkelingen kan een meer globale of gemengde bestemming worden opgenomen of eventueel een wijzigings- of uitwerkingsbevoegdheid voor het college.

conserverend bestemmen

Conserverend bestemmen gaat uit van het beschermen van de bestaande waardevolle ruimtelijke structuren en inrichting in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dat betekent dat in principe de bestaande situatie wordt vastgelegd. Dat betekent niet dat er in conserverend bestemde gebieden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn. Indien nieuwe ontwikkelingen voldoende concreet zijn uitgewerkt, de realisatie daarvan binnen de looptijd (10 jaar) van het bestemmingsplan is te verwachten en de economische uitvoerbaarheid voldoende is verzekerd, kan daarvoor binnen de conserverende bestemming een passende bestemmingsregeling worden opgenomen.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

De gemeente Enschede is ingedeeld in stadsdelen, wijken en buurten. Het gebied waarop het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” betrekking heeft, is gelegen in het stadsdeel Centrum en omvat in zijn geheel wijk 0 ('City').

afbeelding: situering plangebied "Stadscentrum 2014" binnen Enschede

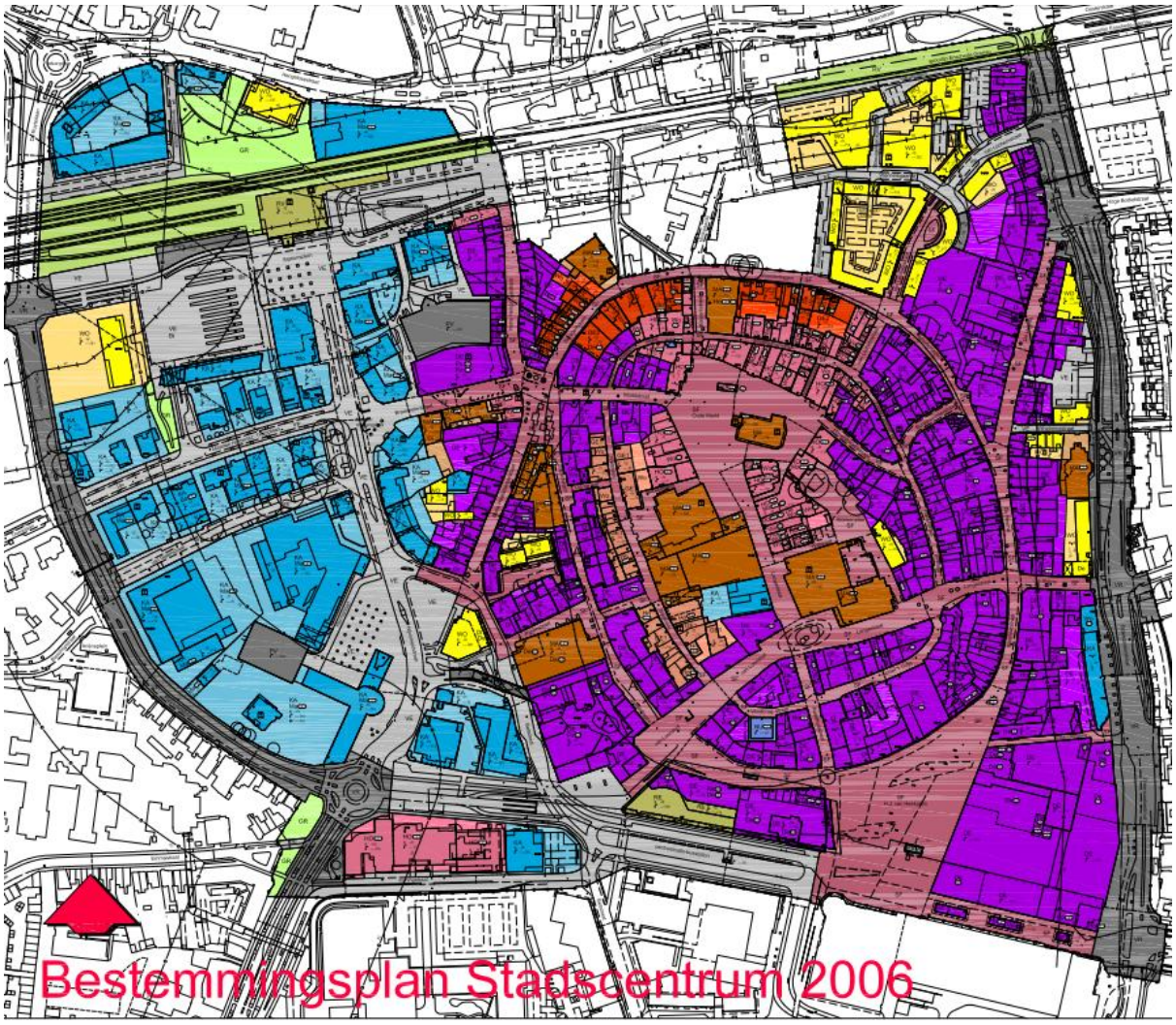
Het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" wordt begrensd door de Molenstraat en de Hengelosestraat in het noorden, de Oldenzaalsestraat in het oosten, de Ledeboerstraat, de Beltstraat, de Boulevard 1945 en de Koningstraat in het zuiden en de Ripperdastraat en De Ruyterlaan in het westen.

1.3 Geldende juridische regelingen

Voor het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" gelden momenteel drie grotere bestemmingsplannen, "Stadscentrum 2006", "Muziekkwartier" en "Boulevard 1945, zuidzijde". Daarnaast gelden er diverse kleinere bestemmingsplannen waarmee de realisatie van nieuwe ontwikkelingen zijn mogelijk gemaakt. Verder zijn er recentelijk vooruitlopend op het nieuwe bestemmingsplan een aantal grotere nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt met een zogenaamd 'projectafwijkingsbesluit' (een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.12, 1e lid onderdeel a 3^{e} van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht). Daarnaast zijn er vooruitlopend op het nieuwe bestemmingsplan een groot aantal kleinere nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, veelal functiewijzigingen, mogelijk gemaakt met toepassing van de 'kruimelgevallen'regeling in artikel 4 van bijlage 2 bij het Besluit omgevingsrecht.

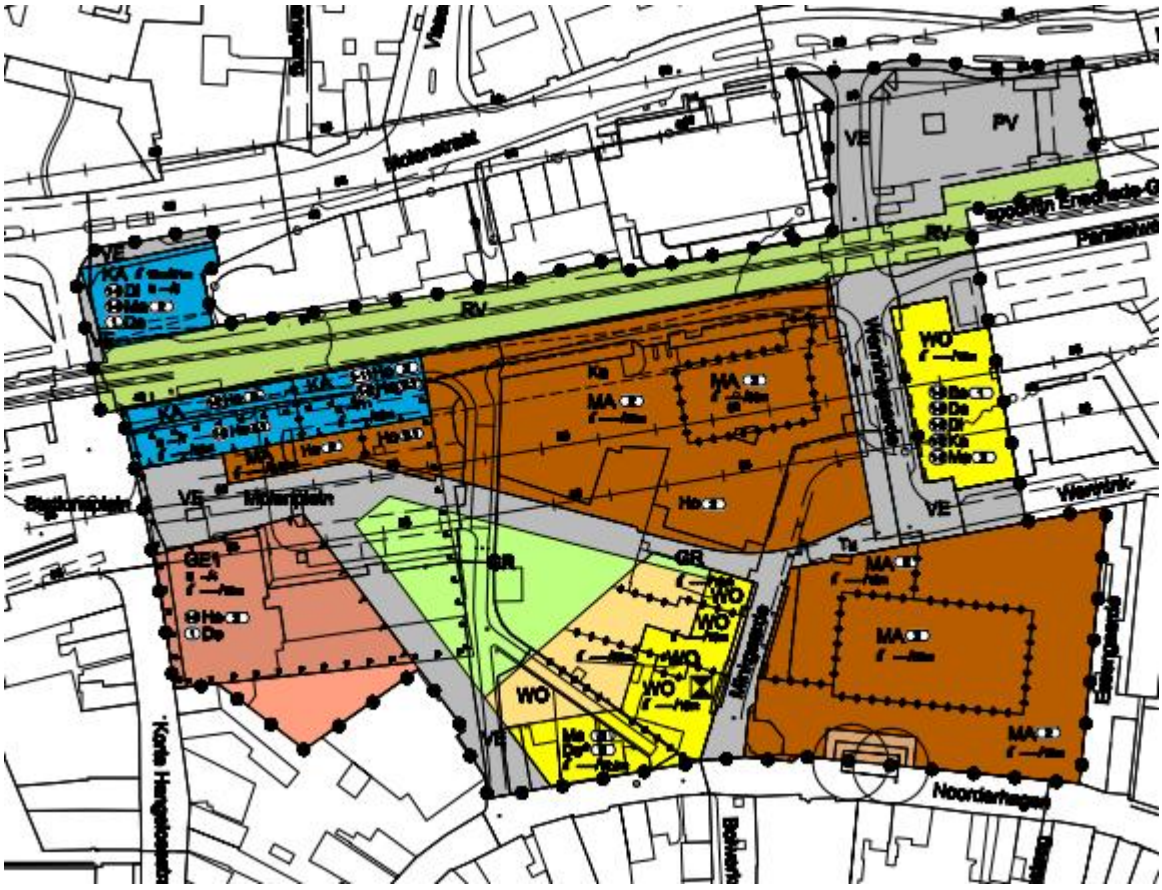
Bestemmingsplannen:

Voor het grootste deel van het plangebied geldt momenteel het bestemmingsplan "**Stadscentrum 2006**", dit bestemmingsplan is op 27 november 2006 vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede en op 3 juli 2007 goedgekeurd door gedeputeerde staten van Overijssel.

afbeelding: plankaart bestemmingsplan "Stadscentrum 2006"

Voor het Muziekkwartier en directe omgeving geldt momenteel het bestemmingsplan "**Muziekkwartier**", dit bestemmingsplan is op 15 december 2008 vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede en op 23 maart 2009 goedgekeurd door gedeputeerde staten van Overijssel.

afbeelding: plankaart bestemmingsplan "Muziekkwartier"

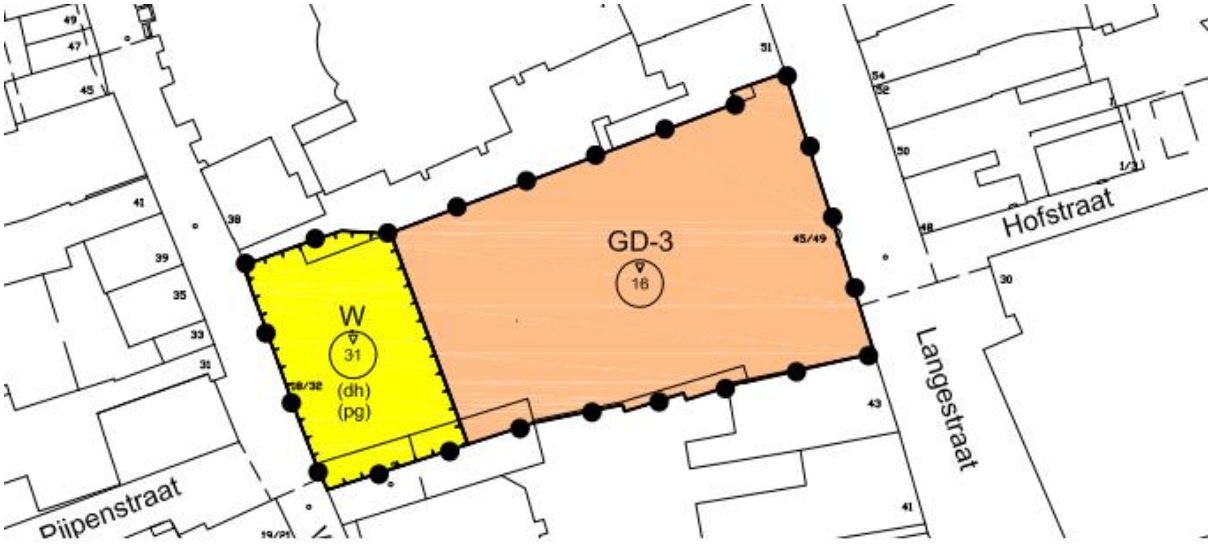
Voor het pand van Vroom & Dreesmann en het winkelcentrum Twentec aan de zuidzijde van het H.J. van Heekplein geldt momenteel het bestemmingsplan "**Boulevard 1945, zuidzijde**", dit bestemmingsplan is op 17 mei 2004 vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede en op 17 augustus 2004 goedgekeurd door gedeputeerde staten van Overijssel.

afbeelding: plankaart bestemmingsplan "Boulevard 1945, zuidzijde"

Bestemmingsplan "**Oude Twentsche Schouwburg**", vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede op 26

april 2010. Dit bestemmingsplan heeft de gewenste herbestemming van de voormalige Twentsche Schouwburg aan de Langestraat mogelijk gemaakt.

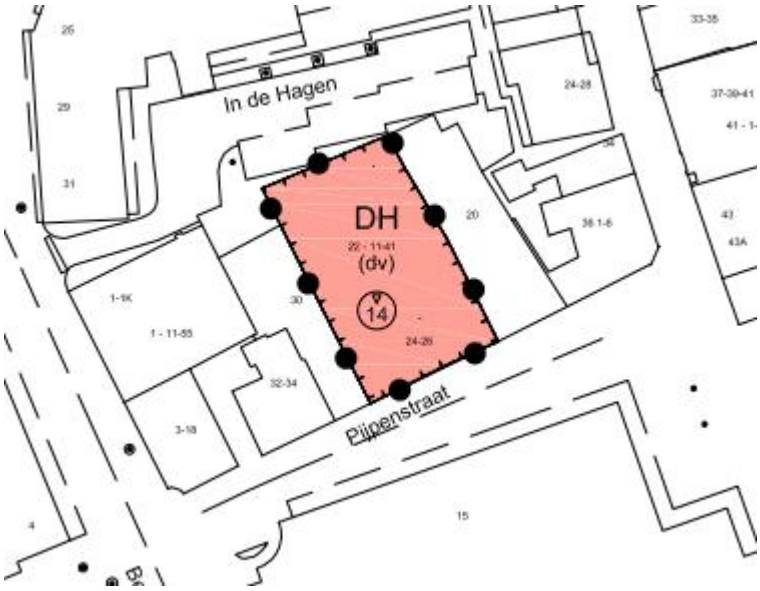
afbeelding: plankaart bestemmingsplan "Oude Twentsche Schouwburg"

Bestemmingsplan "**De Klomp 1 - 9**", vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede op 11 april 2011. Dit bestemmingsplan heeft de realisatie van de ZARA op de hoek van De Klomp met De Heurne mogelijk gemaakt.

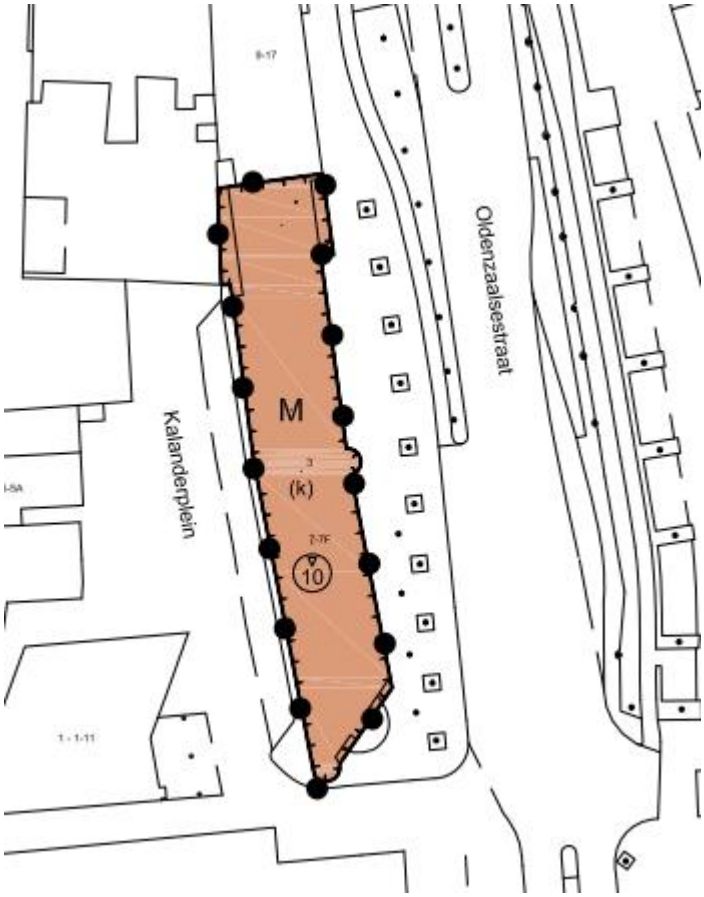
afbeelding: plankaart bestemmingsplan "De Klomp 1 -9"

Bestemmingsplan "**Pijpenstraat 22 - 26**", vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede op 6 juni 2011. Dit bestemmingsplan heeft de nieuwbouw van winkels met daarboven appartementen aan de Pijpenstraat, tegenover de Openbare Bibliotheek, mogelijk gemaakt.

afbeelding: plankaart bestemmingsplan "Pijpenstraat 22 - 26"

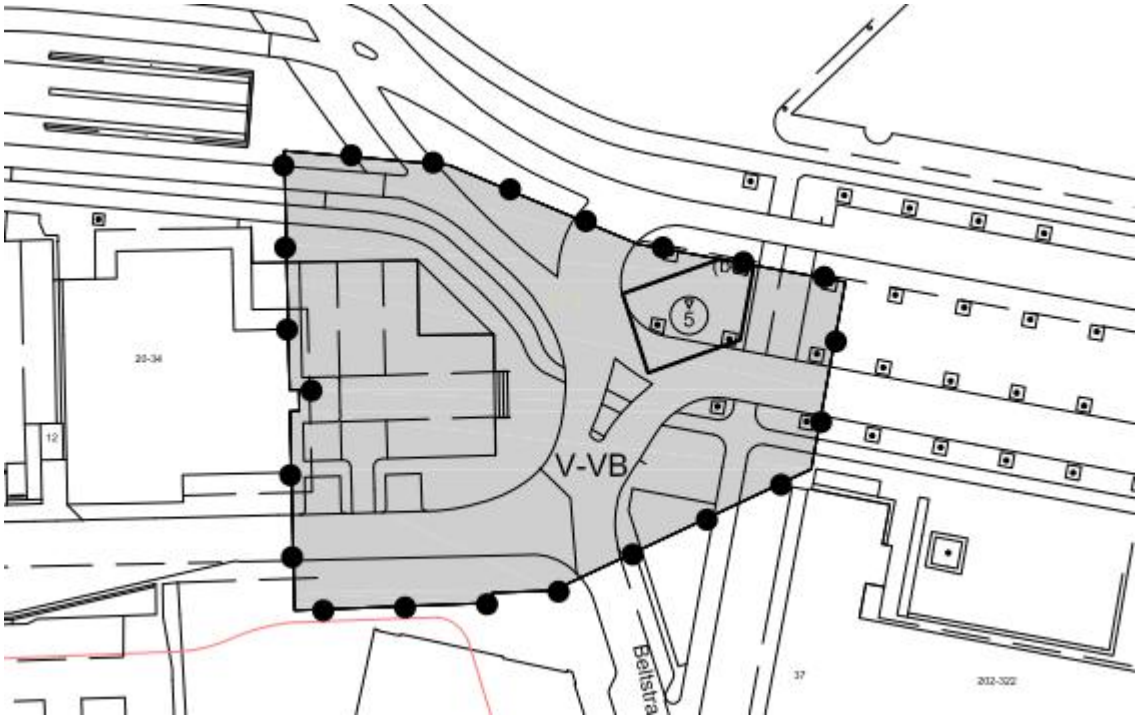
Bestemmingsplan "**Oldenzaalsestraat 3 - 7F**", vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede op 6 juni 2011. Dit bestemmingsplan heeft de vestiging van Humanitas in het voormalige Van Goolpand aan de Oldenzaalsestraat mogelijk gemaakt.

afbeelding: plankaart bestemmingsplan "Oldenzaalsestraat 3 - 7F"

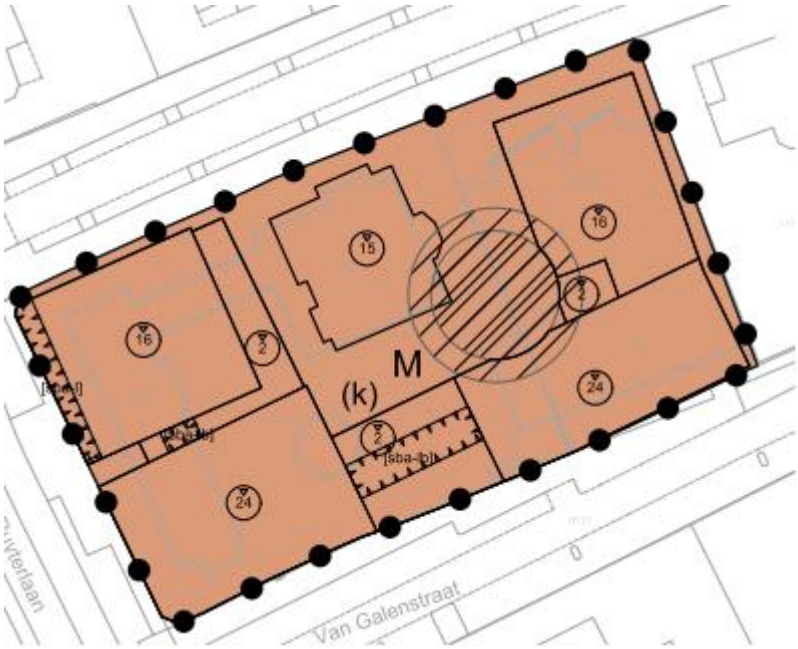
Bestemmingsplan "**Stadscentrum - Koningsplein**", vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede op 27

mei 2013. Dit bestemmingsplan heeft de realisatie van het Koningsplein, de beoogde verbinding tussen de nieuwbouw van Medisch Spectrum Twente en de Binnenstad, mogelijk gemaakt.

afbeelding: plankaart bestemmingsplan "Stadscentrum - Koningsplein"

Bestemmingsplan "**Stadscentrum - Saxion**", vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede op 3 februari 2014. Dit bestemmingsplan maakt de realisatie mogelijk van de nieuwbouw van Saxion op de locaties Natuurmuseum en Vredehof aan de Tromplaan.

afbeelding: plankaart bestemmingsplan "Stadscentrum - Saxion"

Projectafwijkingsbesluiten:

- **Kalanderstraat 23-31 (verleend d.d. 22-4-2014)**: vervangende nieuwbouw voor het realiseren van een groot winkelpand van twee verdiepingen met daarboven appartementen.

- **Korte Haaksbergerstraat 22-24 (verleend d.d. 6-5-2014)**: de realisatie van drie appartementen in de achterzijde van het bestaande gebouw.
- **Willem Wllminkplein (verleend d.d. 4-3-2014)**: de realisatie van appartementen langs het spoor, naast het in aanbouw zijnde hotel.
- **Fietsenstalling stationszijde noord (verleend d.d. 15-9-2015)**: realisatie van een gebouwde stationsfietsenstalling aan de Brandweerstraat, ten noorden van de spoorlijn Enschede - Hengelo.

Voor deze met een uitgebreide omgevingsvergunningsprocedure mogelijk gemaakte nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen is in het bestemmingsplan een passende bestemmingsregeling opgenomen.

Kruimelafwijkingen:

Onderstaand volgt een beknopt overzicht van de meest in het oog springende nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor een omgevingsvergunning is verleend met toepassing van de 'kruimelgevallen'regeling in artikel 4 van bijlage 2 bij het Besluit omgevingsrecht:

- **Hofpassage (verleend d.d. 3-12-2015)**: vervangende nieuwbouw voor het realiseren van een winkelpand met twee verdiepingen ter plaatse van het voormalige winkelcentrum 'Hofpassage'.
- **Winkelcentrum Koningsplein / Zuidmolen (verleend d.d. 20-6-2016)**: revitalisering winkelcentrum en uitbreiding met een nieuwe entree aan het Van Loenshof.
- **Fabrieksschool Kloosterstraat 1 (verleend d.d. 16-7-2015)**: de realisatie van appartementen in de voormalige Fabrieksschool.
- **Hengelosestraat 67 t/m 71 (verleend d.d. 3 februari 2015)**: de realisatie van appartementen in een voormalig kantoorgebouw.
- **Kalanderstraat 2 (verleend d.d. 19 februari 2016)**: de realisatie van een fastfood restaurant in een winkelpand.
- **Burgemeester Edo Bergsmastraat 1 (verleend d.d. 22 september 2016)**: de realisatie van appartementen in het gebouw van het voormalige Streeklab.
- **Kalanderstraat 9 / De Klomp 8 (verleend d.d. 2 augustus 2016)**: vervangende nieuwbouw winkelpand ter plaatse van het pand waar tot voor kort de Hema was gevestigd.
- **Piet Heinstraat 7 t/m 21 (verleend 18 april 2017)**: de realisatie van appartementen op de verdiepingen van een bestaand kantoorgebouw, waarvan alleen de begane grond nog wordt gebruikt voor commerciële functies.
- **Pijpenstraat 15 (verleend .12 juni 2013)**: de vestiging van een broodjeszaak op de begane grond van de openbare bibliotheek.

Deze vergunde nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn in het bestemmingsplan van een passende bestemmingsregeling voorzien.

1.4 Wettelijk kader

Het wettelijk kader van een bestemmingsplan is de Wet ruimtelijke ordening (hierna Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (hierna Bro).

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

De Wro schrijft voor dat de gemeenteraad "voor het gehele grondgebied van de gemeente een of meer bestemmingsplannen vaststelt, waarbij ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening de bestemming van de in dat plan begrepen grond wordt aangewezen en met het oog op die bestemming regels worden gegeven".

Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

In het Bro is geregeld hoe een bestemmingsplan en andere ruimtelijke plannen er uit moeten zien, wat vastgelegd moet worden en wat meegewogen moet worden (artikelen 3.1.2 t/m 3.1.7 en artikelen 3.2.1 t/m 3.2.4 Bro). In artikel 3.1.6 van het Bro is bepaald dat elk bestemmingsplan vergezeld gaat van een toelichting. In de toelichting moet worden vermeld wat de uitkomsten zijn van onderzoeken over ecologie/flora/fauna, hoe het is gesteld met de waterhuishouding, of de Wet milieubeheer van toepassing is voor bijvoorbeeld een

Milieu Effect Rapport (MER), of sprake is van archeologische/cultuurhistorische waarden, welke milieukwaliteitseisen wat betreft lucht, bodem, geluid bij het plan betrokken zijn en welk beleid van gemeente, provincie en Rijk een rol speelt.

Een bestemmingsplan is daarom een juridisch ruimtelijk beleidsdocument, waarin de bestemming van de gronden met inbegrip van de daarop van toepassing zijnde gebruik- en bouwregels en de daarop aanwezige bebouwing worden vastgelegd, maar waarin ook ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden zijn opgenomen.

Digitalisering

Alle ruimtelijke plannen moeten voor iedereen digitaal beschikbaar en raadpleegbaar zijn. Daarvoor is een landelijke voorziening in het leven geroepen. Er moet gewerkt worden via landelijk vastgestelde regels (artikel 1.2.1 en 1.2.2 Bro, nader uitgewerkt in de ministeriële Regeling standaarden ruimtelijke ordening).

Kosten

In de wet is bepaald dat de kosten voor het maken van een bestemmingsplan verhaald kunnen worden op de aanvrager. Die kosten worden vastgesteld in een exploitatieplan, maar ze kunnen ook op een andere wijze verhaald worden bijvoorbeeld door het sluiten van een overeenkomst (afdeling 6.4 Wro).

1.5 Adviezen, participatie en procedure

1.5.1 Adviezen en participatie

Voorafgaand aan het in procedure brengen van een bestemmingsplan vragen burgemeester en wethouders aan het binnen het plangebied werkzame erkende wijkorgaan advies uit te brengen over het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan. Dit is geen wettelijke procedurestap maar een binnen de gemeente Enschede gehanteerde werkwijze die is vastgelegd in de Regeling Wijkorganen 2008 en nader uitgewerkt in de notitie Wijkorganen en Adviesafspraken.

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” zijn twee erkende wijkorganen actief. Het gebied ten noorden van de lijn Boulevard 1945 - Kuipersdijk - Mooienhof valt onder het werkingsgebied van de wijkraad "Belangenvereniging Binnenstadsbewoners". Het gebied ten zuiden van de lijn Boulevard 1945 - Kuipersdijk - Mooienhof valt onder het werkingsgebied van de wijkraad "Zuid-Oost Enschede". Een erkend wijkorgaan heeft het adviesrecht over beleidsvoorstellen die onder meer betrekking hebben op het plangebied van dit bestemmingsplan. Voorafgaand aan de formele bestemmingsplanprocedure is de beide erkende wijkraden gevraagd schriftelijk advies uit te brengen.

De wijkraad "Belangenvereniging Binnenstadsbewoners" heeft op 24 oktober 2016 verklaard in te kunnen stemmen met het concept van het ontwerp-bestemmingsplan "Binnenstad 2016".

De wijkraad "Zuid-Oost Enschede" heeft op 13 september 2016 laten weten te kunnen instemmen met het eindconcept van het ontwerp-bestemmingsplan "Binnenstad 2016".

Binnenstadsoverleg

Daarnaast is er het overlegorgaan "Binnenstadsoverleg", waarin de gemeente Enschede en de diverse in de binnenstad actieve belangengroepen zoals de federatie centrumondernemers, de wijkraad "Belangenvereniging Binnenstadsbewoners", de verenigingen van horeca-ondernemers en de vereniging van vastgoedeigenaren in de binnenstad zijn vertegenwoordigd.

Het concept van het bestemmingsplan is op 16 september 2015 en op 26 januari 2016 toegelicht in een themabijeenkomst over het bestemmingsplan met de partners van het Binnenstadsoverleg. Het Binnenstadsoverleg heeft op hoofdlijnen positief gereageerd op het concept-bestemmingsplan maar heeft wel zijn zorgen uitgesproken over de verwachte impact voor de reguliere horeca van de voorgestelde regeling voor het toestaan van ondergeschikte horeca in winkels. Ook werd gewezen op de onwenselijkheid van het veranderen van uitstraling van winkelstraten in horecastraten wanneer winkels hun ondergeschikte horeca zichtbaar aan de straatzijde realiseren, al dan niet in combinatie met een terras.

Het eindconcept van het ontwerp-bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is op 2 november 2016 toegelicht in een themabijeenkomst over het bestemmingsplan met de partners van het Binnenstadsoverleg. De partners van het Binnenstadsoverleg hebben daarbij aangegeven in te kunnen stemmen met het ontwerp-bestemmingsplan, met uitzondering van de voorgestelde regeling voor het toestaan van ondergeschikte horeca in winkels. De overlegpartners spraken daarbij opnieuw de zorg uit dat de voorgestelde regeling te ruim is en het mogelijk maakt dat winkelstraten transformeren in horecastraten en daarmee negatieve gevolgen zullen hebben voor de autonome horeca in de binnenstad. De overlegpartners maken zich ook zorgen over de handhaafbaarheid van de regeling.

Op 23 januari 2017 is er een extra Binnenstadsoverleg geweest met als doel samen met de binnenstadsoverlegpartners tot overeenstemming te komen over de in het ontwerp-bestemmingsplan "Binnenstad 2016" op te nemen planologische regeling voor het toestaan van kleinschalige ondergeschikte horeca in winkels. In dit overleg zijn de door de gemeente op basis van vooroverleg met de vereniging van horecaondernemers en Koninklijke Horeca Nederland voorgestelde aanpassingen van de beoogde regeling besproken. De aanwezige binnenstadsoverlegpartners hebben aangegeven met de aangepaste regeling te kunnen instemmen.

Inloopavond en internetconsultatie voorontwerp-bestemmingsplan "Binnenstad 2016"

Voorafgaand aan het in procedure brengen van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is er op 3 november 2015 in het stadhuis aan de Langestraat een inloopavond geweest voor belanghebbenden en andere belangstellenden. Tijdens deze inloopavond is het mogelijk geweest het voorontwerp-bestemmingsplan te bekijken en te reageren op het plan. Daarnaast is het voorontwerp-bestemmingsplan sinds eind september 2015 gepubliceerd geweest op de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl. Belanghebbenden zijn daarmee in de gelegenheid gesteld om voorafgaand aan de formele procedure kennis te nemen van het plan en indien gewenst daarop te reageren.

Raadsconsultatie stadsdeelcommissie Centrum

Voorafgaand aan het in procedure brengen van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" zijn de belangrijkste inhoudelijke onderdelen van het bestemmingsplan ter consultatie voorgelegd aan de stadsdeelcommissie Centrum van de gemeenteraad. De raadsleden zijn daarbij in de gelegenheid gesteld inhoudelijk kennis te nemen van het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan en eventueel enkele (specifieke) kaders en randvoorwaarden mee te geven voor het bestemmingsplan alvorens ermee in te stemmen dat het ontwerp-bestemmingsplan in procedure wordt gebracht. De stadsdeelcommissie Centrum heeft op 12 januari en op 16 februari 2016 uitvoerig over het bestemmingsplan gesproken. De raadsleden hebben net als de leden van het Binnenstadsoverleg vooral hun zorgen uitgesproken over de verwachte impact voor de reguliere horeca van de voorgestelde regeling voor het toestaan van kleinschalige ondergeschikte horeca in winkels. De zorgen hadden met name betrekking op het ontbreken van een duidelijke definitie voor 'kleinschalige ondergeschikte horeca' en op het ontbreken van een duidelijke kwantitatieve afbakening, waardoor in de praktijk tot maximaal 49% nog als ondergeschikt kan worden aangemerkt. Met name in de (zeer) grote winkelpanden zou dit bij maximale invulling kunnen leiden tot een 'ondergeschikte' horeca met een oppervlakte en uitstraling die niet als kleinschalig kan worden beschouwd en die vergelijkbaar met of (veel) groter is dan reguliere horeca. Naar aanleiding van de discussies in de stadsdeelcommissie is in het bestemmingsplan alsnog een duidelijke definitie van 'kleinschalige ondergeschikte horeca' en een generiek maximum toegestaan oppervlak voor ondergeschikte horeca opgenomen. In de stadsdeelcommissie werd naar aanleiding van de voorgestelde regeling van een verplicht minimum gebruiksoppervlak voor woningen de zorg uitgesproken dat strikte toepassing daarvan tot ongewenste situaties zou kunnen leiden. Er kunnen namelijk bepaalde specifieke doelgroepen zijn die om legitieme redenen kunnen volstaan met een kleiner gebruiksoppervlak dan 50 m^2 respectievelijk 75 m^2,. Ook is het denkbaar dat voor bewoning geschikte verdiepingen boven winkels de minimumnorm niet kunnen halen omdat het bestaande gebouw simpelweg niet groter is. Om in voorkomend geval toch medewerking te kunnen verlenen aan een gewenste woningbouwontwikkeling is naar aanleiding van de discussie in de stadsdeelcommissie een afwijkingsbevoegdheid voor het College toegevoegd aan de regeling. Met toepassing daarvan kan in voorkomend geval gemotiveerd worden afgeweken van het verplichte minimum gebruiksoppervlak van woningen.

1.5.2 Vooroverleg

In het Bro is voorgeschreven (artikel 3.1.1) dat burgemeester en wethouders voorafgaand aan het in procedure brengen van een nieuw bestemmingsplan overleg moeten plegen met de besturen van eventueel betrokken andere gemeenten, het waterschap, de provincie en met die diensten van het Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn. Van het wettelijke vooroverleg met Rijk en provincie kan in de praktijk in veel gevallen worden afgezien. De provincie Overijssel en het Rijk hebben beleid vastgesteld, waarin is bepaald dat zij een bestemmingsplan alleen nog voor vooroverleg willen ontvangen, indien dat bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die raken aan bepaalde ruimtelijke belangen van de provincie of het Rijk.

Vooroverleg bestemmingsplan "Binnenstad 2016".

Het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" maakt geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk waarbij ruimtelijke belangen van andere gemeenten, het waterschap Vechtstromen, de provincie Overijssel of het Rijk in het geding zijn. Formeel gezien is er daarmee geen noodzaak voor het plegen van vooroverleg. Gelet op het feit dat het een bestemmingsplan voor de binnenstad van Enschede betreft, een dynamisch gebied dat het visitekaartje van de stad vormt en waarin veel (soms tegenstrijdige) belangen en actoren samen komen, is er voor gekozen om het voorontwerp-bestemmingsplan toch ter consultatie voor te leggen aan de diverse vooroverleginstanties. Van de ingekomen vooroverlegreacties en de gemeentelijke reactie daarop is een verslag gemaakt, dat als bijlage 2 bij deze toelichting is gevoegd. De ingediende vooroverlegreacties hebben geen aanleiding gegeven tot aanpassing van het (voor)ontwerp-bestemmingsplan.

1.5.3 Procedure

Vooraankondiging

Burgemeester en wethouders moeten burgers en anderen informeren over het voornemen een bestemmingsplan voor te bereiden op verzoek van een derde of uit eigen beweging. Dat voornemen wordt gepubliceerd in het gemeentelijk huis-aan-huisblad en op internet. In Enschede wordt geen gelegenheid geboden om zienswijzen hieromtrent naar voren te brengen (artikel 1.3.1 Bro).

In dit geval is het voornemen om een nieuw bestemmingsplan genaamd: **"**Stadscentrum 2012" in voorbereiding te nemen op 14 september 2011 gepubliceerd in het gemeentelijk blad "Huis aan Huis" en op de website van de gemeente Enschede. Omdat het plangebied van het bestemmingsplan sindsdien aan de noord- en zuidzijde is uitgebreid en het nieuwe bestemmingsplan in tegenstelling tot hetgeen in de vooraankondiging was vermeld juist niet hoofdzakelijk conserverend beoogt te zijn maar juist daar waar mogelijk ontwikkelingen wil faciliteren, is besloten een nieuwe vooraankondiging te publiceren. Daarin is ook aangegeven dat de naam van het nieuwe bestemmingsplan niet langer "Stadscentrum" maar "Binnenstad" is. De nieuwe vooraankondiging is op 28 mei 2014 gepubliceerd in het gemeentelijk blad "Huis aan Huis" en op de website van de gemeente Enschede.

Terinzagelegging ontwerpplan en indienen zienswijzen

In de Wro staat dat op de procedure van een bestemmingsplan de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Dit betekent dat het ontwerp van een bestemmingsplan gedurende een periode van zes weken ter inzage moet worden gelegd. Deze terinzagelegging biedt iedereen de mogelijkheid om gedurende die periode zienswijzen naar voren te brengen bij de gemeenteraad. Die terinzagelegging wordt gepubliceerd in de Nederlandsche Staatscourant en in het gemeentelijk blad "Huis aan Huis" en langs "elektronische weg", dus op internet.

Het ontwerpbestemmingsplan "Binnenstad 2016" heeft van 20 april tot en met 31 mei voor een ieder ter inzage gelegen. Tijdens de periode van terinzagelegging is er 1 zienswijze naar voren gebracht bij de gemeenteraad.

De aankondiging van de terinzagelegging van dit ontwerpbestemmingsplan "Binnenstad 2016" en de mogelijkheid om tijdens die periode een zienswijze naar voren te brengen is op 19 april 2017 gepubliceerd in "Huis aan Huis", in de Nederlandsche Staatscourant, op de website van de gemeente Enschede en op de

website www.officielebekendmakingen.nl.

Van de ingekomen zienswijzen en de gemeentelijke beantwoording daarvan is een verslag gemaakt dat als bijlage bij het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan wordt gevoegd.

Uitzondering op de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen

Er kunnen geen zienswijzen worden ingediend tegen die onderdelen van het ontwerp-bestemmingsplan "Binnenstad 2016" die voorafgaand aan het in procedure brengen van het bestemmingsplan zijn mogelijk gemaakt door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning met projectafwijkingsbesluit.

Gewijzigde vaststelling

De naar voren gebrachte zienswijzen hebben niet geleid tot een voorstel aan de gemeenteraad tot gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan. Wel is de gemeenteraad voorgesteld het bestemmingsplan ambtshalve op een aantal onderdelen van ondergeschikte aard gewijzigd vast te stellen.

Rechtsbescherming

Na vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad staat voor belanghebbenden nog de mogelijkheid open om bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State beroep in te stellen tegen het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 2 Planologisch beleidskader

2.1 Ruimtelijk beleid en regels van het Rijk

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau staat in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De structuurvisie is sinds maart 2012 van kracht en vormt de kapstok voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

In de SVIR beschrijft de Rijksoverheid haar visie op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland in de richting van het jaar 2040. Eén van de kernbegrippen in de SVIR is decentralisatie. Het kabinet wil beslissingen over ruimtelijke ontwikkelingen dichter bij burgers en bedrijven brengen. Provincies en gemeenten krijgen letterlijk de ruimte om maatwerk te leveren voor regionale opgaven.

Het kabinet heeft dertien nationale (gelijkwaardige) belangen opgesteld. Dit zijn concrete belangen waarvoor het Rijk verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken.

2.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en Besluit ruimtelijke ordening

De basis van juridische borging van de realisatie van de nationale belangen ligt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en het Bro.

Het Barro is in werking sinds 2011 en bevat onderwerpen die van rijksbelang zijn, zoals defensie, de ecologische hoofdstructuur, de elektriciteitsvoorziening en toekomstige uitbreiding van het hoofd(spoor)wegennet. Per onderwerp bevat het Barro regels waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen. Binnen drie jaar moet het onderwerp zijn opgenomen in een bestemmingsplan.

2.1.3 Toetsing bestemmingsplan aan beleid en regels van het Rijk

De in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" mogelijk gemaakte ruimtelijke ontwikkelingen en de actualisatie van de bestaande planologische regelingen voor de in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" begrepen gronden valt niet onder een van de in het beleid en re regels van het Rijk genoemde nationale ruimtelijke belangen.

2.2 Ruimtelijk beleid en regels van de provincie Overijssel

2.2.1 Omgevingsvisie Overijssel

Het ruimtelijk beleid van de provincie Overijssel staat vooral in de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. Op 12 april 2017 hebben Provinciale Staten van Overijssel een herziening van de visie en verordening vastgesteld en op 1 mei 2017 zijn deze in werking getreden.

De Omgevingsvisie is een integrale visie waarin de beleidsambities en doelstellingen staan die van provinciaal belang zijn voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Overijssel. Het uitgangspunt is gericht op het jaar 2030. De visie biedt kaders in de vorm van ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving. Daarbinnen krijgen gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties en andere initiatiefnemers mogelijkheden om ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren.

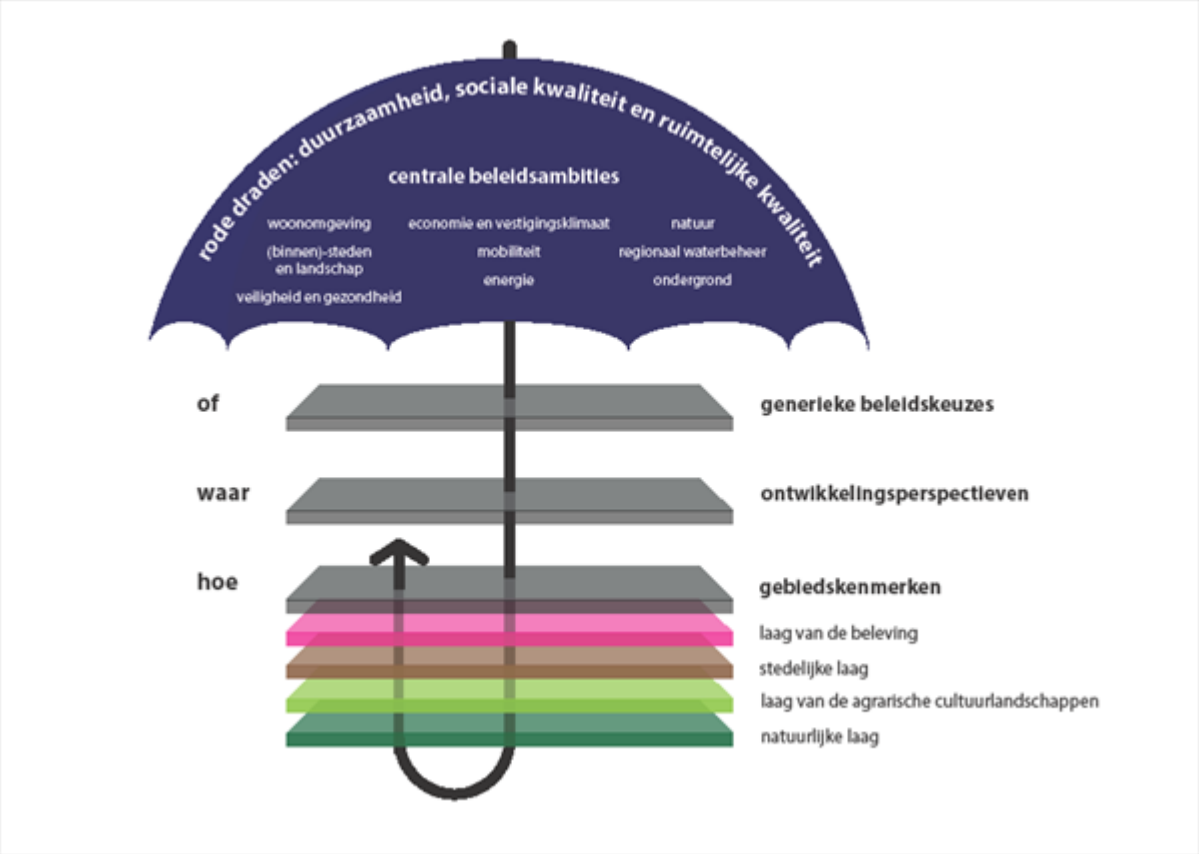
De hoofdambitie van de visie is, net als in de oorspronkelijke omgevingsvisie van 2009, een toekomstvaste groei van welvaart en welzijn met een verantwoord beslag op de beschikbare natuurlijke hulpbronnen en

voorraden. De opgaven en kansen waar de provincie Overijssel voor staat heeft men vertaald in centrale beleidsambities voor negen beleidsthema's. Deze benadert zij vanuit de drie overkoepelende 'rode draden': duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie

Om te bepalen of een initiatief bijdraagt aan de ambities, gebruikt de provincie het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel. In dit uitvoeringsmodel staan de stappen of, waar en hoe centraal. Bij een initiatief kan aan de hand van deze drie stappen bepaald worden of een initiatief binnen de geschetste visie voor Overijssel mogelijk is (generieke beleidskeuzes), waar het past (ontwikkelperspectieven) en hoe het uitgevoerd kan worden (gebiedskenmerken)

In onderstaande afbeelding is het uitvoeringsmodel weergegeven. Vervolgens zijn de niveaus toegelicht. De "'vishaak" met de drie niveaus uit de Omgevingsvisie van 2009 is daarbij behouden gebleven. Boven het uitvoeringsmodel (in de paraplu) staan de rode draden en centrale beleidsambities weergegeven.

Generieke beleidskeuzes (of)

Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit beleid van EU, Rijk of provincie. Het zijn keuzes die bepalen of een ontwikkeling nodig is of mogelijk. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend.

De herziene Omgevingsvisie maakt daarbij onderscheid in:

- Generieke beleidskeuzes voor heel Overijssel. Dit heeft zij gevat onder de ' Overijsselse ladder voor duurzame verstedelijking'. Dit is een nadere invulling van de nationale Ladder voor duurzame verstedelijking welke voor 'nieuwe stedelijke ontwikkelingen' verplicht moet worden doorlopen. De Overijsselse ladder geeft onder andere aan dat alle belangen die bij een ontwikkeling betrokken zijn, zorgvuldig tegen elkaar moeten worden afgewogen ('integraliteit'; is ook een eis uit het Bro). Ook wordt onder andere ingegaan op zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik (voorheen verwoord in de 'SER-ladder') en '(boven)regionale afstemming' (gemeenten moeten hun ruimtelijke ontwikkelingsplannen afstemmen met buurgemeenten om te voorkomen dat inefficiënte concurrentie tussen gemeenten ontstaat).
- Gebiedsspecifieke beleidskeuzes, zoals aanduidingen voor grondwaterbeschermingsgebied,

Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Nationale Landschappen.

Ontwikkelingsperspectieven (waar)

Na de toetsing aan de generieke beleidskeuzes komen de ontwikkelingsperspectieven aan de orde. In de Omgevingsvisie staan zes ontwikkelperspectieven beschreven: drie voor de groene en drie voor de stedelijke omgeving. Daarbinnen is nog een onderverdeling gemaakt. De ontwikkelperspectieven zijn flexibel voor de toekomst en geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden.

Gebiedskenmerken (hoe)

Tot slot zijn de gebiedskenmerken van belang, die bestaan uit vier lagen (natuurlijke laag, laag van agrarische cultuurlandschappen, stedelijke laag en laag van de beleving. Voor elke laag gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en -opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is de vraag 'hoe' een ontwikkeling invulling krijgt.

In het resterende deel van deze paragraaf wordt nader ingegaan op de generieke beleidskeuzes, de ontwikkelingsperspectieven en de gebiedskenmerken.

2.2.2 Omgevingsverordening Overijssel

De hoofdlijnen van de Omgevingsvisie zijn juridisch geborgd in de Omgevingsverordening. Het gaat om de onderwerpen uit de visie die de provincie zo belangrijk vindt dat deze dwingend worden opgelegd.

In de verordening staan algemene regels op het gebied van de ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu, water en bodem. De verordening als juridisch instrument om de doorwerking van provinciaal beleid af te dwingen, is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. De Omgevingsverordening geeft regels aan gemeenten die bij het maken van bestemmingsplannen in acht genomen moeten worden.

2.2.3 Toetsing bestemmingsplan aan beleid en regels van de provincie Overijssel

Voor het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" geld als ontwikkelingsperspectief 'Steden als Motor' en als gebiedskenmerk 'Historische centra / (binnen)steden' .

'*Steden als Motor*'

Dit ontwikkelingsperspectief geldt voor gebieden met een dynamisch en veerkrachtig woon-, werk- en voorzieningenmilieu. Beleidsuitgangspunt is dat de kwaliteiten en identiteit van de bestaande stad wordt versterkt en benut voor herstructurering, transformatie, inbreiding en uitbreiding.

'Historische centra / (binnen)steden'

Dit gebiedskenmerk geldt voor oude stadscentra die zich kenmerken door een historisch gegroeid patroon van wegen en openbare ruimten en het individuele karakter van de vaak historische bebouwing. Deze gebieden staan vaak symbool voor de identiteit en eigenheid van de stad, herbergen vaak een dynamische mix van functies en kennen veel ontwikkelingen.

Conclusie:

De in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" mogelijk gemaakte ruimtelijke ontwikkelingen en de actualisatie van de bestaande planologische regelingen voor de in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" begrepen gronden zijn in overeenstemming met de regels en het beleid van de provincie Overijssel. Gedeputeerde Staten van Overijssel hebben op 20 april 2017 meegedeeld te kunnen instemmen met het ontwerpbestemmingsplan.

2.3 Gemeentelijk ruimtelijk relevant strategisch beleid

Deze paragraaf bevat een korte beschrijving van het algemene ruimtelijke relevante beleid van de gemeente Enschede. De inhoud van deze toelichting is zodanig opgebouwd dat eerst algemene informatie aan de orde komt en vervolgens onderwerpen die specifiek aan dit bestemmingsplan zijn toegeschreven. Het sectorale beleid wordt daarom verderop in deze toelichting behandeld.

2.3.1 Toekomstvisie Enschede 2020 en uitwerkingsvisies

De gemeenteraad heeft op 17 december 2007 de Toekomstvisie Enschede 2020 vastgesteld, waarin de hoofdlijnen en doelstellingen voor het gemeentelijke beleid tot 2020 staan. Het document geeft richting aan het beleid, dat nader uitgewerkt wordt in andere beleidsstukken.

De ruimtelijk relevante aspecten van de hoofdlijnen en beleidsdoelstellingen in de Toekomstvisie zijn uitgewerkt in de Herijking van de Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie, die op 22 juni 2009 door de gemeenteraad is vastgesteld. Integraal onderdeel hiervan is een visie op de binnenstad (Binnenstadsvisie) en mobiliteit (Mobiliteitsvisie). Vervolgens is de inhoud van het document Herijking RO-Visie, binnenstadsvisie inclusief mobiliteitsvisie ruimtelijk vertaald in de Structuurvisie Enschede, die in één van de volgende paragrafen aan de orde komt.

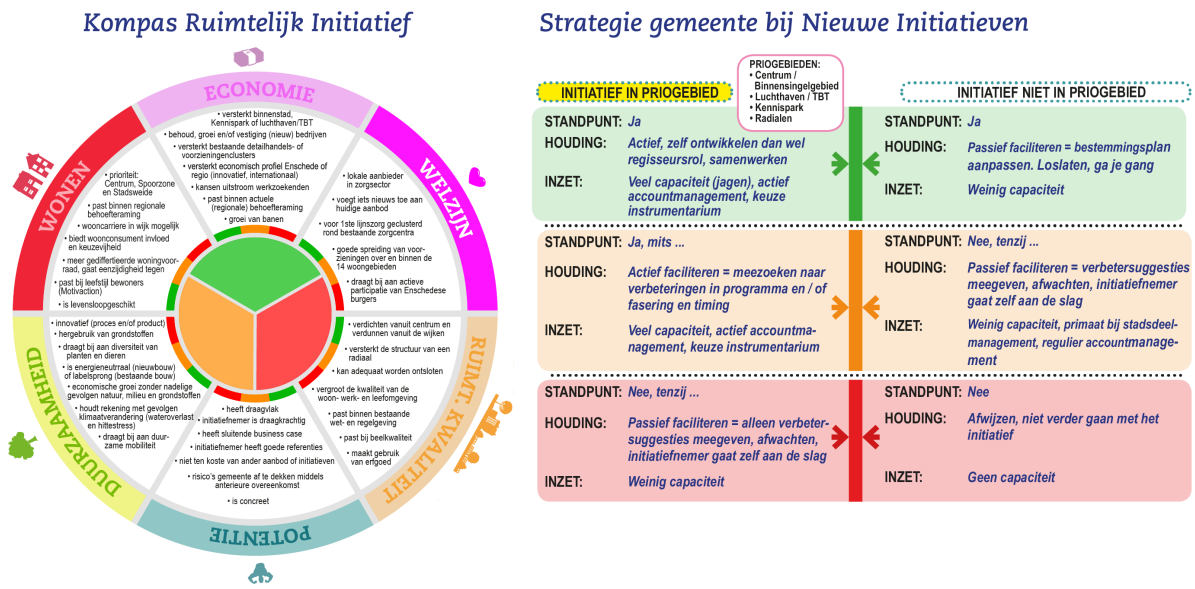
2.3.2 Stedelijke Koers

Onder de noemer "Stedelijke Koers" heeft de gemeenteraad op 24 september 2012 ingestemd met een andere koers voor Enschede. Dat was nodig omdat vraag en aanbod in de vastgoedmarkt op het gebied van wonen, bedrijventerreinen en kantoren flink uit balans zijn. De maatschappij is veranderd. Het aantal projecten, de ambities en de plannen in Enschede die werden voorbereid en uitgevoerd pasten niet meer bij de huidige en toekomstige vraag. Om dit terug te brengen naar een realistisch aanbod heeft de gemeenteraad gekozen voor de plannen en projecten die het meest waardevol zijn voor de toekomst van Enschede en die de economie van Enschede en de regio zoveel mogelijk stimuleren. De financiële uitwerking hiervan vond plaats tijdens de behandeling van de Programmabegroting op 12 november 2012.

In Enschede zullen niet alleen minder woningen worden gebouwd, maar ook andere soorten: minder appartementen en meer woningen met een tuin. De prognose voor de verkoop van grond voor bedrijventerreinen wordt naar beneden bijgesteld. Voor de kantorensector wordt naast verlagen van het aantal te bouwen kantoren ook gekeken naar hergebruik van bestaande kantoren, omdat er sprake is van leegstand.

2.3.3 Richting aan Ruimte

Op 5 april 2016 hebben burgemeester en wethouders van Enschede 'Richting aan Ruimte' (RAR) vastgesteld. Dit is een richtinggevend ontwikkelingskader waarin wordt verduidelijkt hoe Enschede omgaat met de programmering. Niet langer de kwantitatieve aspecten staan centraal maar er wordt gestuurd op kwaliteit. Daarbij wordt gekeken naar de totale stedelijke programmering maar ook naar de behoefte van het gebied. Een integrale afweging van alle relevante belangen (o.a. ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid, economie, welzijn) op basis van het 'RAR-kompas' leidt uiteindelijk tot een besluit over de (on)wenselijkheid van een nieuw ruimtelijk initiatief. Ongewijzigd onderdeel van het integrale afwegingskader is het 'versterken vanuit het hart'.

afbeelding: het 'RAR kompas'

2.3.4 Structuurvisies

De Wro verplicht iedere gemeente om voor het hele grondgebied één of meer structuurvisies vast te stellen voor een goede ruimtelijke ordening. Een soortgelijke verplichting geldt ook voor de provincies en het Rijk.

In een gemeentelijke structuurvisie staan de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van dat gebied en de hoofdzaken van het ruimtelijk beleid. De structuurvisie bevat ook een uitvoeringsparagraaf waarin de raad aangeeft via welke instrumenten en bevoegdheden de voorgenomen ontwikkeling gerealiseerd zal kunnen worden.

Structuurvisie Enschede

De gemeenteraad van Enschede heeft op 26 september 2011 de Structuurvisie Enschede vastgesteld. Hierin is het bestaande ruimtelijk beleid uit de hieronder genoemde gemeentelijke nota's opgenomen en met elkaar in relatie gebracht.

- Groenstructuur Actieplan, bevat de belangrijkste gemeentelijke ambities op het gebied van behouden en versterken van parken en groenstructuren;
- Beleidskader kleine windturbines, hierin zijn mogelijke locaties voor kleine windturbines aangewezen;
- Mobiliteitsplan 2004-2015, bevat de gemeentelijke ambities voor de verkeerscirculatie en bereikbaarheid van de stad. Hieruit zijn de belangrijkste verkeersprojecten voor auto, openbaar vervoer en fiets in de Structuurvisie opgenomen;
- Nieuwe Energie voor Enschede, bevat de gemeentelijke duurzaamheidsambities voor nieuwe ontwikkelingen, herstructurering en renovatie. Hierbij staat de reductie van CO_2 centraal.
- Gids Buitenkans, bevat op basis van landschapstypologieën en -plekken het kwalitatieve kader voor ontwikkelingen in het buitengebied;
- Hotelnota, hierin zijn de ontwikkellocaties voor hotels aangewezen;
- Structuurvisie Luchthaven Twente en omgeving, bevat het ruimtelijke ontwikkelingskader voor de herontwikkeling van het terrein van de voormalige militaire vliegbasis Twente;
- Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie 2001, bevat belangrijke gemeentelijke ontwikkellocaties en infrastructuurprojecten. Hieruit zijn de nog actuele projecten en locaties in de Structuurvisie opgenomen;
- Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie en Binnenstadsvisie 2009, bevat het actuele integrale kader voor ruimtelijke ontwikkeling, verkeer, economie en de ontwikkeling van de binnenstad;
- Ontwikkelingskader Horeca 2005-2015, hierin zijn de horecaconcentratiegebieden en horeca-ontwikkellocaties aangewezen.

Met uitzondering van de Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie 2001 zijn de individuele beleidsnota's nog steeds van

kracht omdat deze meer bevatten dan wat is opgenomen in de Structuurvisie.

In de Structuurvisie gaat het om de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen voor de toekomst op het gebied van wonen, groen, economie, verkeer, milieu en gebiedsontwikkeling.

Het doel van de Structuurvisie is het in samenhang presenteren van de hoofdlijnen van sectoraal of gebiedsgericht beleid. Het gaat om de hoofdlijnen van ruimtelijk beleid op de lange termijn, zodat er op projectniveau voldoende flexibiliteit is om in te kunnen spelen op veranderingen.

De Structuurvisie is continu in ontwikkeling. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen en nieuw stedelijk beleid wordt de Structuurvisie aangevuld of nader uitgewerkt, zodat het een actueel strategisch en integraal kader vormt.

Sectorale en gebiedsgerichte structuurvisies

In aanvulling op de eerder genoemde Structuurvisie Enschede, heeft de gemeenteraad van Enschede ook vijf sectorale structuurvisies vastgesteld. Hierin worden specifieke onderwerpen geregeld.

Woonvisie

Op 12 maart 2012 is de Woonvisie Enschede 2025 vastgesteld. De Woonvisie vormt een nadere uitwerking van de Structuurvisie, specifiek toegespitst op de gemeentelijke beleidsdoelstellingen ten aanzien van het wonen. De Woonvisie hanteert het uitgangspunt "van binnen naar buiten denken" oftewel "versterken vanuit het hart". Binnenstedelijke ontwikkelingen in of nabij de binnenstad krijgen voorrang. Inbreiding met wonen in dit multifunctionele gebied sluit ook aan bij het integraal denken over ruimtelijke vraagstukken zoals bedoeld in het gemeentelijk ontwikkelingskader Richting aan Ruimte. Naast de ruimtelijke kwaliteit van het geheel staat ook de kwaliteit van de woning centraal. Bepalend is primair of de woning iets kwalitatiefs toevoegt aan de woningvoorraad in plaats van een zuiver kwantitatieve benadering.

Detailhandelsstructuurvisie

Op 23 januari 2012 is de Detailhandelsstructuurvisie Enschede 2012 vastgesteld. In deze sectorale structuurvisie staan de hoofdlijnen van het gemeentelijk detailhandelsbeleid voor de komende vier jaar. Na een technische aanpassing in de besluitvorming op 12 november 2012 is dit formeel een structuurvisie zoals bedoeld in artikel 2.1 van de Wro. De Detailhandelsstructuurvisie is in 2014 op onderdelen nader uitgewerkt in de "Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad".

Watervisie

Op 27 mei 2013 is de Watervisie 2013-2025 vastgesteld. Deze sectorale structuurvisie richt zich op het samen met partners in de waterketen aanpakken van waterknelpunten in Enschede op het gebied van hemelwateroverlast, grondwateroverlast, grondwaterverontreiniging en waterkwaliteit. De watervisie heeft twee sporen, het oplossen van knelpunten en het realiseren van een zestal waterambities.

De op te lossen knelpunten zijn:

- Overbelasting van het rioolstelsel.
- Grondwateroverlast.
- Problemen met waterkwaliteit.

De Enschedese waterambities zijn:

- Daar waar het kan is het regenwater afgekoppeld van het gemengde riool.
- De beleving van de groene en blauwe kwaliteit van Enschede versterken door water zichtbaar te maken.
- Water in de buitenruimte wordt zoveel mogelijk benut voor het opvangen van extreme regenbuien en om bij warme perioden de stad te verkoelen.
- De watergerelateerde component van de (woon)lasten blijft beheersbaar.
- Enschedeërs gaan bewuster met water om en zijn meer betrokken bij de watervoorzieningen in de stad.
- De waterpartners zorgen samen voor een goede waterkwaliteit en – kwantiteit in Enschede.

In paragraaf 5.2 van deze toelichting wordt nader ingegaan op hoe in dit bestemmingsplan bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt omgegaan met de waterhuishouding.

Structuurvisie Cultuurhistorie

Op 8 december 2014 is de Structuurvisie Cultuurhistorie vastgesteld. In deze sectorale structuurvisie staat het gemeentelijk beleid voor het bij ruimtelijke plannen en ontwikkelingen omgaan met het aanwezige cultuurhistorisch erfgoed. Daarbij wordt onder cultuurhistorisch erfgoed verstaan: alle cultuurhistorisch waardevolle gebouwen, objecten en structuren in de gemeente Enschede, met uitzondering van gemeentelijke monumenten, rijksmonumenten, archeologische waarden en beeldbepalende en monumentale bomen. Voor monumenten, archeologische waarden en bomen is reeds in afzonderlijke gemeentelijke beleidskaders vastgelegd hoe daarmee dient te worden omgegaan in het kader van ruimtelijke plannen en ontwikkelingen.

In paragraaf 4.4.2 van deze toelichting wordt nader ingegaan op hoe in dit bestemmingsplan bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt omgegaan met de aanwezige cultuurhistorisch waardevolle gebouwen, structuren en gebieden.

Structuurvisie Externe Veiligheid

Op 8 december 2014 is de Structuurvisie Externe Veiligheid vastgesteld. In deze sectorale structuurvisie staat het gemeentelijk beleid met betrekking tot het beheersen van risico's die mensen lopen door de opslag, de productie, het gebruik en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Daarbij is vastgelegd wat in Enschede nog als een toelaatbaar risico wordt beschouwd en hoe ongewenste situaties zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen of beperkt. In deze structuurvisie is tevens het beleid voor opslagplaatsen en verkooppunten van consumentenvuurwerk vastgelegd.

In paragraaf 5.1.5 van deze toelichting wordt nader ingegaan op hoe in dit bestemmingsplan bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt omgegaan met eventuele risico's als gevolg van de opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen en de opslag en verkoop van consumentenvuurwerk.

2.3.5 Toetsing bestemmingsplan aan het gemeentelijk ruimtelijk relevant strategisch beleid

In de diverse strategische beleidsdocumenten en structuurvisies zijn voor het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" beleidsdoelstellingen of ontwikkelingsrichtingen benoemd. Onderstaand wordt per beleidsdocument beknopt nader ingegaan op de beleidsdoelstellingen of ontwikkelingsrichtingen voor de Binnenstad.

Stedelijke Koers:

In Stedelijke Koers is onderstreept dat de Binnenstad als verzamelpunt van voorzieningen (o.a. winkelhart, theater en poppodium, horeca, musea en evenementen) ervoor zorgt dat Enschede zich onderscheidt van de steden en dorpen in de regio. Wonen in de Binnenstad geldt als unieke kracht. Verwacht wordt dat de behoefte aan kwalitatief hoogwaardige en duurzame woningen, passend in een binnenstedelijk woonklimaat, geleidelijk zal groeien. Daarnaast heeft de Binnenstad in toenemende mate potentie op het terrein van zorg en technologie, met de concentratie van (kennis)instellingen zoals Medisch Spectrum Twente en Saxion en de goede verbinding met het Kennispark. Stedelijke Koers onderkent echter ook dat de toename van leegstand van winkel- en horecapanden een bedreiging vormt, voor het grote aantal banen in de Binnenstad maar ook voor de kwaliteit en uitstraling van het hart van de stad waar bewoners en bezoekers uit de (eu)regio elkaar treffen.

Richting aan Ruimte (RAR):

RAR constateert stadsbreed in de woningbouwprogrammering een overschot aan appartementen en een tekort aan grondgebonden woningen. Daarnaast heeft Enschede in zijn algemeenheid ook een overschot aan goedkope woningen. Dit geldt ook voor de binnenstad, waar veel studenten wonen en naoorlogse bebouwing met goedkopere huurwoningen aanwezig is. In de binnenstad wordt daarom primair ingezet op toevoeging van woningen in het duurdere segment. Omdat de binnenstad stedenbouwkundig gezien niet geschikt is voor grondgebonden woningen, is er voor gekozen hier nog appartementen toe te voegen.

Woonvisie:

Centraal uitgangspunt is 'versterken vanuit het hart': een vitale toekomstgerichte stad heeft een sterke dynamische kern. Voor wonen betekent dit dat nieuwe woningen vooral in de buurt van de binnenstad bouwen, tenzij het beoogde woonmilieu of de beoogde woningdichtheid dit niet toelaat. Als woningen daar niet passen wordt gekeken naar mogelijkheden in de schil rondom de Binnenstad en verder. Daarbij wordt gestreefd naar een voldoende gedifferentieerd aanbod, zowel naar gebied als naar type. De Woonvisie hanteert ook het principe dat 'elke woning raak moet zijn'. Toevoegingen in de woningvoorraad moeten van hoge kwaliteit zijn en een meerwaarde hebben voor de bestaande woningvoorraad. Om deze kwalitatieve doelstelling te kunnen realiseren en daarmee tevens een toename van het aandeel kleine appartementen te voorkomen is in dit bestemmingsplan een minimum gebruiksoppervlak (GO) voor nieuw te realiseren woningen geïntroduceerd. Om zeker te kunnen zijn dat in de binnenstad middeldure- en duurdere koop en vrije huursector appartementen worden gerealiseerd, is gekozen voor een minimum GO van 75 m^2. Voor het historisch stadshart, waar vaker oudere en kleinere gebouwen voorkomen, is dit een minimum GO van 50 m^2.

Binnenstadsvisie:

In de Binnenstadsvisie is sprake van twee grote deelgebieden in de Binnenstad, de 'Binnenstadsvloer' en 'Stadsweide'. De 'Binnenstadsvloer' betreft de 'eigenlijke' binnenstad en is een gebied met hoofdzakelijk een horeca- en detailhandelsconcentratie, met wonen boven de winkels. 'Stadsweide' wordt de groene tegenhanger van de nogal stenige 'Binnenstadsvloer', met stedelijke functies in een sterk groene setting.

De oude kern, 'het Ei', is en blijft het hart van de stad. Hier ligt de nadruk op recreatief winkelen en uitgaan. Intimiteit, kleinschaligheid en monumentaliteit zijn belangrijk in de bestaande binnenstad. Om dat zo te houden wordt verder gewerkt aan wonen boven winkels en versterking van binnenstadsstraatjes als Walstraat, Zuiderhagen en Pijpenstraat.

Verder wordt in de Binnenstadsvisie de ambitie uitgesproken dat nieuwe panden zoveel mogelijk met een hoge plafondhoogte op de begane grond moeten worden gerealiseerd. Dit om gebouwen zoveel mogelijk multifunctioneel bruikbaar te maken, zodat in de toekomst nieuwe stedelijke functies in de Binnenstad kunnen landen zonder dat daarvoor altijd eerst ingrijpende verbouwingen noodzakelijk zijn. Deze ambitie is op 22 juni 2009 ook door de gemeenteraad uitgesproken in een aangenomen motie die ertoe strekt dat in de Binnenstad de begane grond van nieuwe gebouwen tenminste 4,75 meter hoog dient te zijn.

Economische Visie:

Ook in de niet als structuurvisie vastgestelde Economische Visie 'Enschede in sterk Twente' wordt ingezet op het versterken van de centrumfunctie van Enschede. Uitgangspunt daarbij is dat Enschede met een gevarieerde economische structuur goed kan inspelen op ontwikkelingen in de markt en daarmee flexibeler en sterker is voor de toekomst. De Binnenstad is een enorme banenmotor in het midden- en kleinbedrijf (MKB) en een levendige ontmoetingsplek voor alle Enschedeërs. Om leegstand tegen te kunnen gaan moet de Binnenstad blijvend worden versterkt door voortzetting van het Actieprogramma Binnenstad en het samen met partners ontwikkelen van Stadsweide voor kennis, technologie en zorg (inclusief Kennishuis). Met deze en andere versterkingen in de schil rondom de Binnenstad wordt de centrumfunctie van Enschede verder versterkt. Het gaat daarbij om voorzieningen die bijdragen aan onder meer innovatie (zorg en technologie) en talentontwikkeling (onderwijs, sport en cultuur), die juist door hun situering pal tegen de Binnenstad aan een relatief hoog maatschappelijk rendement opleveren.

Detailhandelsstructuurvisie:

De Detailhandelsstructuurvisie zet in op het verder versterken van de Binnenstad als regionaal verzorgend multifunctioneel centrumgebied, met een attractieve mix van winkels, horeca, leisure, evenementen en overige stedelijke functies. Dit kan door nieuwe winkelinitiatieven in de niet-dagelijkse sector zoveel mogelijk in te passen in de Binnenstad. Een grote kritische massa qua keuzes, variatie en verrassing, vergroot de aantrekkelijkheid van de Binnenstad voor de consument. Hiermee behoudt de Enschedese binnenstad haar toppositie in Twente.

Agenda Centrum:

In de Agenda Centrum hebben de gemeente, inwoners en partners de belangrijkste ambities en doelen vastgelegd voor de periode 2015-2018 in het stadsdeel Centrum. Het is dus een gezamenlijk ambitiedocument dat in overleg met inwoners, ondernemers en instellingen is gemaakt. Samen met wijkraden worden de ambities en doelen van de Agenda Centrum vertaald in wijkprogramma's voor de komende 4 jaar. Voor de Binnenstad zijn in de Agenda Centrum als speerpunten benoemd: 'bruisende binnenstad' en 'compact & dynamisch'. In dat kader wordt beoogd ruimte te bieden aan (vernieuwende) initiatieven van bewoners, studenten, bedrijven, winkels en instellingen door het zoveel mogelijk wegnemen van (planologische) belemmeringen. Daarnaast is het de bedoeling dat het kernwinkelgebied inkrimpt maar tegelijkertijd wordt versterkt en wordt ingezet op het vergroten van de variatie aan functies en nieuwe winkel- en horecaformules. Daarbij zal er ook meer aandacht zijn voor hoogwaardige, nieuwe, architectuur en herstel van (historische) panden. Op het gebied van woningbouw is er (relatief beperkte) behoefte aan toevoeging van nieuwe woningen, vooral voor kleine huishoudens met een bovenmodaal inkomen.

Hoofdstuk 3 Gebiedsbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt een algemene beschrijving van de huidige situatie in het plangebied gegeven. Daarbij zal voornamelijk worden ingegaan op de huidige ruimtelijke structuur met een beschrijving van de ruimtelijke kenmerken en functies en eventuele karakteristieken per deelgebied. Doel is het aanreiken van een kader waaraan ontwikkelingen in het plangebied kunnen worden getoetst. In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens aan de orde: de stedenbouwkundige en functionele hoofdstructuren, cultuurhistorie, groen en openbare ruimte, verkeer en parkeren en waterhuishouding.

3.1 Stedenbouwkundige hoofdstructuur

Stedenbouwkundig en ruimtelijk gezien is het plangebied te verdelen in een aantal deelgebieden: het historische stadshart ('het Ei'), de voormalige fabrieksterreinen direct rond de binnenstad en de negentiende-eeuwse uitleg aan de westzijde.

Het historisch stadshart

Het historische stadshart is de oude kern van Enschede. De Oude Markt met de Grote Kerk, vormt het middelpunt. Om dit plein liggen twee eivormige ringen, waaraan het stadshart zijn bijnaam dankt (het 'Ei'). De ringen volgen de loop van de gedempte stadsgrachten. De eerste kleinschalige ring met kleine panden, de tweede is ruimer en heeft grotere panden. De ringen zijn met elkaar verbonden door smalle geplaveide straatjes.

Enschede is meermalen getroffen door rampen waarbij stukken stadshart zijn verwoest. De bebouwing is daardoor een mengelmoes van architectuurstijlen uit vele perioden. De straten hebben allemaal een eigen sfeer: eenvoudig en dorps, rijk en stads of weids en modernistisch. In elke straat staan wel panden die de sfeer verstoren. Toch vormt het stadshart een eenheid. Dit is te danken aan de aaneengesloten gevels, het cirkelvormige stratenpatroon, de continuïteit van winkels in de onderlaag en de aanwezigheid van enkele dominante, monumentale panden. Door het cirkelvormige stratenplan blijft het winkelhart aaneengesloten, compact en herkenbaar. De afgelopen jaren is er, mede door gemeentelijke subsidieregelingen, veel geïnvesteerd in de panden. Gevels zijn opgeknapt en woningen op de verdiepingen zijn toegevoegd. Deze kwaliteitsimpuls draagt bij aan een prettiger beleving van de binnenstad.

afbeelding: de Klokkenplas

De kenmerkende bebouwingshoogte in het historische stadshart is drie tot vier lagen, waardoor hoogte-accenten als de Grote Kerk, de Jacobuskerk en de toren van het stadhuis belangrijke oriëntatiepunten in de binnenstad vormen. Verstoringen in deze hoogte-opbouw zijn er niet of nauwelijks.

afbeelding: het historisch stadshart in vogelvlucht

afbeelding: het 'Ei van Ko'

Aan de zuidkant van de oude binnenstad ligt het H.J. Van Heekplein. Dit gebied is van 2000 tot 2004 volledig heringericht. Destijds een enorme ingreep: de Boulevard 1945 ter hoogte van het Van Heekplein verdween, er kwam een ondergrondse parkeergarage en het plein werd begrensd door nieuwe gebouwen. In 2014 kreeg de Van Heekgarage een derde, zuidelijke, in- en uitrit vanaf de Kuipersdijk en is de Bijenkorf uit het straatbeeld verdwenen. De Primark zit nu in dat pand. Het plein bewijst zich, naast marktplein, ook steeds meer als evenementenplein. André Rieu trad er al eens op, Serious Request beleefde daar haar finale en in 2015 was The Passion op het Van Heekplein te aanschouwen.

afbeelding: het H.J. Van Heekplein

Aan de noordkant van het Ei ligt de spoorlijn, met station Enschede aan de noordwestkant van het Ei. Rondom het lage stationsgebouw uit 1950 is het ene na het andere kantoorgebouw verrezen. Op loopafstand van het station ligt rondom het Wilminkplein het Nationaal Muziekkwartier. Hier zijn de culturele voorzieningen geclusterd. In het Nationaal Muziekkwartier zijn het Wilminktheater, poppodium Atak en de muziekschool gehuisvest. Ook het conservatorium en het Muziekcentrum zitten hier direct in de buurt. Het Wilminkplein heeft een heel ander karakter dan het Van Heekplein. Het Wilminkplein is ingericht als groen verblijfsplein. Naast de culturele voorzieningen is er horeca en een hotel aanwezig en wordt er aan het plein gewoond.

De voormalige fabrieksterreinen

De voormalige fabrieksterreinen zijn te vinden in een ring direct rond de binnenstad. Een enkel fabriekscomplex is bewaard gebleven en verbouwd tot woningen, alle andere zijn gesloopt en vervangen door woningbouw (Noorderhagen), winkels (Zuidmolen), of hebben uiteindelijk plaats gemaakt voor nieuwe functies (Muziekkwartier). De maat en de schaal van de vervangende bebouwing is grootschaliger dan van de historische binnenstad. Toch kan niet gesproken worden van een ernstige verstoring van de ruimtelijke opbouw. Wat wel opvalt, is de soms matige aansluiting in stedenbouwkundige zin. Zo is de Zuidmolen een naar binnen gericht winkelcomplex, waardoor de straten daar rond omheen een naargeestige indruk maken. Inmiddels is de Zuidmolen verkocht. De nieuwe eigenaar heeft plannen om de Zuidmolen (in de toekomst Winkelcentrum Koningsplein) meer naar 'buiten te keren' en zo beter te laten aansluiten bij de bestaande

winkelstructuur.

afbeelding: Stadsgaarde

Net buiten de grenzen van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is de afgelopen jaren gebouwd aan de nieuwbouw van het ziekenhuis Medisch Spectrum Twente. Alle faciliteiten zijn samengevoegd op de locatie Haaksbergerstraat. Het nieuwe ziekenhuis opende begin 2016 haar deuren. Tussen de Zuidmolen en het nieuwe ziekenhuis is een nieuwe pleinruimte ontstaan, het Koningsplein. Het ziekenhuis heeft haar entree aan dit plein. Dit nieuwe Koningsplein, met kunstwerk van Arne Quinze, verbindt het ziekenhuis met de binnenstad van Enschede.

Negentiende-eeuwse stadsuitleg

Aan de westzijde van het historische stadshart bevindt zich een negentiende-eeuwse stadsuitleg die overgaat in het Volkspark. In deze wijk bevinden zich de woningen van de textielbaronnen die hier hebben gewoond: statige villa's met grote schaduwrijke tuinen. De villa's zijn bijna zonder uitzondering in gebruik als kantoor en praktijkruimte. De tuinen zijn doorgaans voor parkeren ingericht waardoor de stedenbouwkundige kwaliteit onder druk staat. De straten zijn breed en voor parkeren ingericht. De zware laanbeplanting zorgt er voor dat het geheel toch zijn representatieve kwaliteit heeft weten te behouden. In de omgeving van de Ripperdastraat gaat deze villabebouwing over in rijen aaneengebouwde herenhuizen. Op de plek van het voormalige Natuurmuseum, breidt hogeschool Saxion uit, waardoor in dit gebied een stadscampus van onderwijsgebouwen ontstaat.

Toekomstige ontwikkelingen

In dit bestemmingsplan wordt een aantal nieuwe initiatieven mogelijk gemaakt. Zie hiervoor paragraaf 4.2 van deze toelichting. Daarmee is de binnenstad niet klaar, de stad blijft in beweging. Er wordt volop nagedacht over het gebied tussen de Beltstraat, Nijverheidstraat en Koningsstraat, de zogenaamde 'Kop Boulevard'. Het is de bedoeling dat dit stukje stad eindelijk de kwaliteit krijgt die het verdient. Het gaat een interessant stedelijk woongebied met prettige verblijfsruimten aan de rand van de binnenstad worden, met de mogelijkheid voor het realiseren van centrumvoorzieningen op enkele plekken in het gebied.

Van de huidige huurder van het oude postkantoor op de hoek Boulevard 1945 en Kuipersdijk verwachten we dat ze een keer deze stek gaan verlaten. We hopen dat met een nieuwe huurder dit monumentale pand op termijn een functie krijgt die de binnenstad versterkt.

Rondom de Klokkenplas zijn ontwikkelingen te verwachten die volgen op de lijn die is ingezet met de verbouwing van het pand Haverstraatpassage 25/27 / Klokkenplas 30. De achterzijde van dit pand wordt verbouwd zodat er appartementen met hun oriëntatie op de Klokkenplas komen. Het is de bedoeling dat de Klokkenplas een rustig woonhof wordt, midden in de stad.

3.2 Functionele hoofdstructuur

Van oudsher is de stad een marktplaats voor goederen en diensten, een vestigingsplaats van de wereldlijke en de kerkelijke macht, waar onderwijs plaatsvindt en waar recht wordt gesproken. Die steden van vroeger zijn de binnensteden van nu. Veel functies zijn van karakter veranderd, ondergingen een schaalvergroting en werden geleidelijk aan uitgeplaatst, buiten de oorspronkelijke ommuringen, verschoven naar de stadswijken van nu. Gebleven zijn de ontmoetingsfuncties en marktfunctie van de binnenstad. Ook de Enschedese binnenstad is steeds meer het terrein geworden van winkels, horeca en culturele voorzieningen en heeft als zodanig naast een stedelijke ook een belangrijke Eu(regionale) functie.

De winkels, de horeca en de culturele voorzieningen zijn grotendeels gevestigd in het 'Ei', het historische stadshart. Het belangrijkste winkelzwaartepunt ligt rondom het H.J. Van Heekplein. Aan en rondom het Van Heekplein vinden we grootschalige detailhandel (V & D, Media Markt, Primark), winkelcentrum Twentec, winkelcentrum De Klanderij en de dagmarkt. Het kruispunt De Graaff e.o. vormt een winkelgebied met hoofdzakelijk speciaalzaken. De daghoreca is grotendeels gevestigd in het winkelgebied. De avondhoreca daarentegen ligt geconcentreerd rondom de Oude Markt en direct ten noorden daarvan.

De belangrijkste culturele voorzieningen zijn het Wilminktheater (poppodium, schouwburg, muziekschool) en Muziekcentrum en omgeving (theater Concordia en een bioscoop). De Oude Markt en het Van Heekplein

worden benut voor evenementen. Het Van Heekplein heeft daarnaast ook nog een belangrijke functie als marktplaats (dinsdag en zaterdag).

De bovenstedelijke voorzieningen, de commerciële functies en kantoren zijn vooral gelegen in het gebied ten westen (omgeving Tromplaan) en in het gebied ten noordwesten van het 'Ei'. Woningen zijn over vrijwel de gehele binnenstad verspreid en bijna overal in combinatie met andere functies. Het gebied ten noordoosten van het 'Ei' (Wenninkgaarde e.o.) vormt hierop een uitzondering: hier wordt alleen gewoond.

De realisatie van het Van Heekplein heeft door de toevoeging van 15.000 m² winkelvloeroppervlak voor nogal wat verschuivingen gezorgd. Zo zijn de winkelfunctie van de Korte Haaksbergerstraat en De Heurne verder onder druk komen te staan. Hier vestigen zich de laatste jaren vooral dienstverlenende functies (makelaars, uitzendbureaus). Tevens ontstaat hierdoor leegstand. Deze straten dreigen hierdoor geïsoleerd te raken van het kernwinkelareaal.

3.3 Cultuurhistorie

3.3.1 Historie en ontstaansgeschiedenis

Enschede is ontstaan als een agrarische kern en pleisterplaats op de handelsroute van Holland naar Oost-Europa. De nederzetting is gebouwd aan de rand van een hoger gelegen zanderige stuwwal en een lager gelegen klei- en veengebied, dat werd doorsneden door een stelsel van beken. In de binnenstad is zij nog te herkennen aan de lijn Marktstraat-Langestraat.

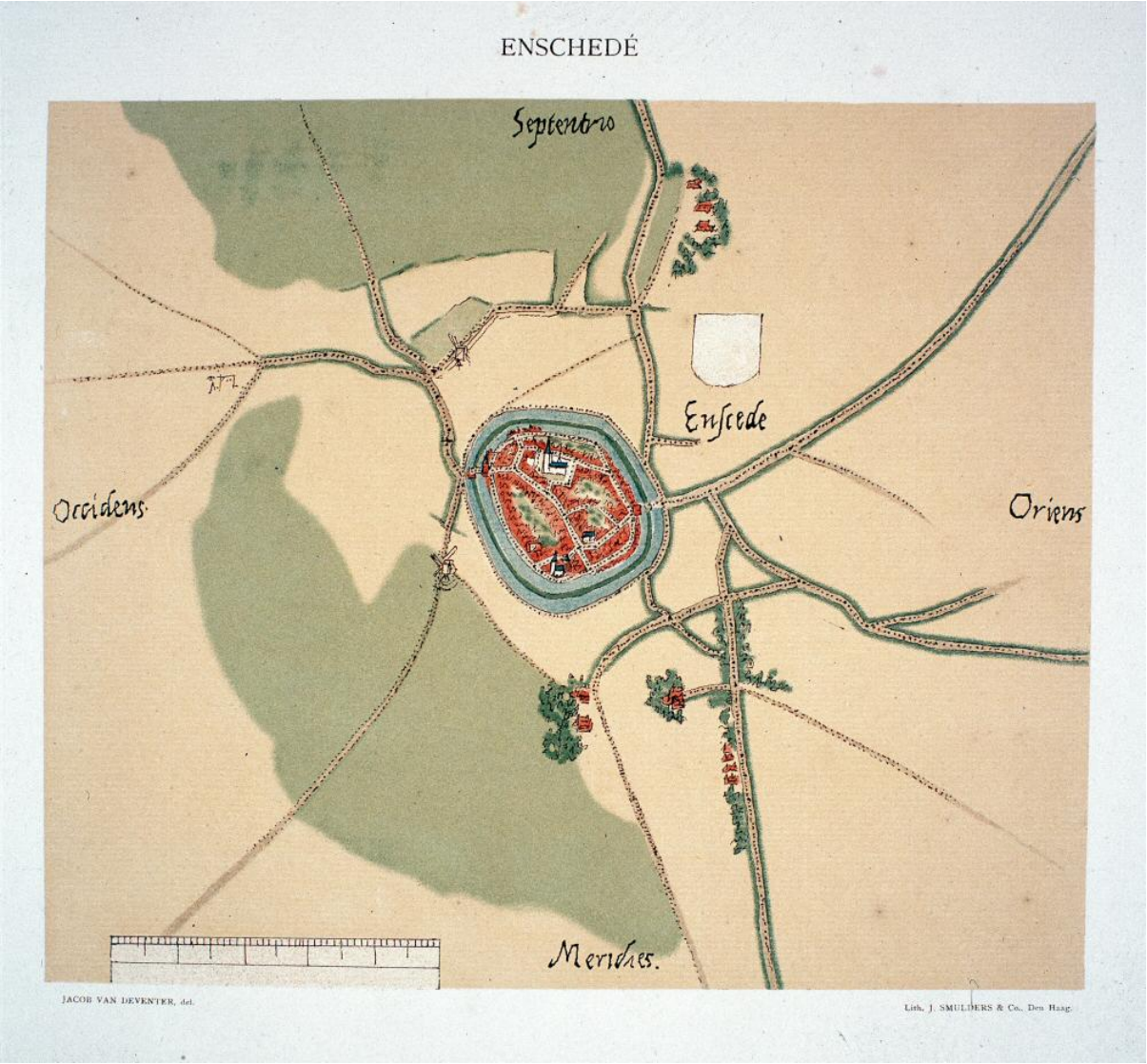
Enschede ontstond als nederzetting op de grens van twee bisdommen, namelijk het bisdom Münster en het bisdom Utrecht en maakte rond 800 deel uit van de gouw Tuvante (Twente). In deze gouw werden de marken Eschmarke, Lonneker, Usselo, Twekkelo en Driene verenigd in een markenbond, die vermoedelijk reeds de naam Anescedhe droeg. Het kerkcentrum van die markenbond was gelegen in de Eschmarke en werd later de stad Enschede. De naam Anescedhe duikt voor het eerst op in een akte uit het jaar 1119 en de naam Enschede in een akte uit het jaar 1188. De betekenis van de naam van de nederzetting (Anescedhe of Enschede) is niet geheel duidelijk. Het kan 'aan de scheiding' (grens) of 'aan de es' (naar het essencomplex aan de oostkant van de stad) betekenen.

Middeleeuwen en Tachtigjarige Oorlog

In 1325 bevestigt bisschop Jan van Diest een aantal rechten waaruit valt op te maken dat het dorp Enschede al tot stad moet zijn verheven en inmiddels voorzien was van een stadsgracht. Binnen deze gracht lag een aantal straten, de huidige Langestraat, Marktstraat, Haverstraat, Stadsgravenstraat, Walstraat, Achter het Hofje en Van Loenshof. Ongeveer in het midden de stenen kerk, met daaromheen het kerkhof, de pastorie met hof, thans samen de Oude Markt vormend.

Omstreeks 1450 werd een tweede of buitengracht aangelegd en werden tussen beide grachten wallen opgeworpen, beplant met hagen waaraan overigens de huidige Noorder- en Zuiderhagen hun naam ontlenen. De toegang tot de stad was mogelijk via een tweetal poorten met bruggen waarvan de een was gelegen aan de Marktstraat (Veldpoort) en de ander aan de Langestraat (Espoort). Daarnaast kende het stadje enkele bolwerken, twee stadsmolens (de Noord- en de Zuidmolen) en de gemeenschappelijke gronden gelegen in de zogenaamde Stadsweide (Stadsgaardens). Het stadje vormde met haar kerk en markten een centrumfunctie voor het omringende gebied, doch vertoonde conform alle overige Twentse stadjes een sterk agrarisch karakter.

Regelmatig werd het plaatsje getroffen door oorlogen en geteisterd door rampspoed. De Gelderse oorlogen tussen bisschoppelijke troepen en hertog Karel van Gelre tussen 1492 en 1524 troffen ook Enschede. Op 14 maart 1517 brandde het stadje vrijwel geheel af. Ook tijdens de Tachtigjarige Oorlog werd Enschede bij de strijd betrokken, waarbij de plaats dan weer in bezit was van Staatse troepen om vervolgens weer door Spaanse troepen te worden bezet. Op 18 oktober 1597 gaf Enschede zich uiteindelijk over aan de Staatse troepen van prins Maurits, die onder meer bepaalde dat de stad gedeeltelijk moest worden ontmanteld. De buitengracht werd gedempt en op de vrijgekomen grond werden huizen gebouwd.

afbeelding: Enschede anno 1570 (oudst bekende stadskaart)

Opkomst van handel en nijverheid

Tot in het midden van de 18e eeuw waren landbouw en kleinhandel de hoofdmiddelen van bestaan. Veel van het in de omgeving verbouwde vlas werd ter plekke verwerkt tot linnen. Vanaf 1641 verenigden deze linnenproducenten zich in het linnenweversgilde. Verder hadden zich nabij de grachten een aantal leerlooiers gevestigd en kende het plaatsje eveneens meer reguliere beroepsgroepen als smeden, hoedenmakers, herbergiers, winkeliers en dergelijke.

Door de komst van ondernemende en kapitaalkrachtige lieden van elders (veelal vluchtelingen) vanaf de 18e eeuw, door gerichte overheidssteun na de Belgische opstand in de 19e eeuw (Nederlandse Handelsmaatschappij) en door de aanleg van spoorlijnen en vaarwegen in de 19e en 20e eeuw, kon de textielnijverheid in Twente zich uiteindelijk ontwikkelen tot een voor de wereldmarkt producerende grootindustrie. De textielindustrie zorgde niet alleen voor werk. Maatschappelijke bewustwording van de directies aan het eind van de 19e eeuw zorgde er voor dat de textielindustrie ook in belangrijke mate bijdroeg aan de sociale en culturele ontwikkeling van Enschede.

Tussendoor, was er in 1862 nog een grote brand, de hele stad binnen de gracht is daardoor verwoest.

afbeelding: schoolplaat 'Enschede textielstad'

Wederopbouwperiode

Ook de Tweede Wereldoorlog is niet onopgemerkt aan Enschede voorbijgegaan. Voor wat betreft de binnenstad is vooral de zuidzijde zwaar getroffen. De grote schade in deze omgeving was aanleiding voor de ontwerpers van het Wederopbouwplan en van het Komplan om de binnenstad beter bereikbaar te maken door de aanleg van een tweetal grootschalige doorbraken: de Boulevard 1945 (aangelegd in de periode 1956 - 1961) en de (nieuwe) Oldenzaalsestraat (aangelegd in de periode 1972 - 1977).

Na verloop van tijd verscheen aan weerszijden van de Boulevard 1945 de grootstedelijke bebouwing, die in het Wederopbouwplan was voorzien. In chronologische volgorde:

- de Hermesflat aan de oostzijde, met op de begane grond winkelruimte;
- het postkantoor aan de zuidzijde, met de winkel- en woonhuizen naar de Beltstraat;
- de winkelpassage met kantoorgebouw De Klanderij aan de oostzijde en rond een aantal gespaarde bedrijfshallen;
- het Dish hotel nabij de Haaksbergerstraat;
- het Twentec-complex ten zuiden van de Boulevard 1945, opgezet als beurscomplex voor de gehele Twentse textielindustrie;
- het winkelcomplex de Zuidmolen, tussen de Boulevard 1945 en Zuiderhagen aan het begin van de jaren tachtig.

Textielcrisis en stadsvernieuwing

De textielcrisis aan het begin van de jaren zeventig van de 20e eeuw heeft Enschede zwaar getroffen. Binnen een relatief korte periode sloten nagenoeg alle textielfabrieken in de stad hun poorten. Dit had ook zijn weerslag op de binnenstad. Fabriekscomplexen direct rond de binnenstad kwamen leeg te staan, werden door het gemeentebestuur opgekocht om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen en vervolgens gesloopt. Een enkel complex werd verbouwd tot woonruimte. In het bijzonder aan de noordzijde van de binnenstad zijn de gevolgen van de textielcrisis nog herkenbaar. Daar bevinden zich nog grote gaten in de bebouwingsstructuur.

In het midden van de jaren zeventig van de 20e eeuw werd de eerste aanzet gegeven voor de inrichting van een promenade voor het winkelend publiek. Het autoverkeer werd daarbij nagenoeg uit de binnenstad verbannen en winkeliers werden gestimuleerd om hun puien op te knappen. Van gemeentewege werden vervolgens allerlei geriefs- en sfeerverhogende elementen aangebracht, zoals banken, bloembakken en

luifels. De straten werden geplaveid met divers, doorgaans kleinschalig, bestratingsmateriaal in een bonte mix van allerlei kleuren.

Recente ontwikkelingen

Eind jaren negentig van de 20e eeuw heeft de binnenstad opnieuw een metamorfose ondergaan. Aanleiding daartoe zijn geweest de herinrichting van het H.J. Van Heekplein en omgeving, de herinrichting van het 'Stadserf' en de upgrading van de stationsomgeving. Al deze projecten zijn nu afgerond. Door het nieuwe Van Heekplein is de Boulevard 1945 geen barrière meer. Het winkelpand van V&D ligt nu aan het plein. Met de komst van het complex waarin De Bijenkorf (tegenwoordig Primark) en Holland Casino zijn gevestigd heeft het plein een enorme impuls gekregen. Ook winkelpassage De Klanderij is geheel vernieuwd. Aan de noordkant van de binnenstad is het Wilminkplein gerealiseerd. Naast een vernieuwd H.J. Van Heekplein en 'Stadserf' versterkt het Wilminkplein het woon- en leefklimaat van de stad en de centrumfunctie voor de regio.

Toekomst

De binnenstad is een gebied, waar de ontwikkelingen nooit stil staan. Op dit moment wordt hard gewerkt aan de aanleg van het Koningsplein. Dit plein grenst aan de nieuwe hoofdentree van het ziekenhuis. Er wordt nagedacht over de toekomst van de Zuidmolen en Hofpassage. De Van Galenstraat wordt nieuw ingericht, vanwege haar functie als verbindingsroute tussen de stadscampus van Saxion en de binnenstad. En er zijn diverse panden in de binnenstad waar gevelverbetering plaats vindt.

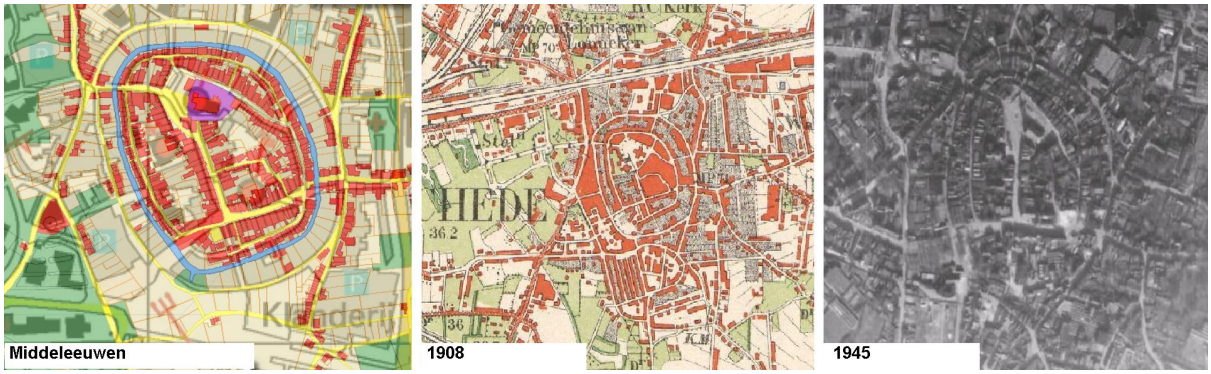
3.3.2 Structuur en bebouwing

De binnenstad van Enschede wordt gekenmerkt door de historische stadsstructuur die gebaseerd is op:

- de vroege betekenis van de stad als vesting;
- de ligging aan de belangrijke handelsroute van Deventer naar Münster; (Langestraat, Marktstraat;
- de aanwezigheid van twee assenkruisen;
- de aanwezigheid van het marktplein en de kerk.

De structuur van de binnenstad kenmerkt zich door de concentrische ringen die gevormd zijn door de loop van de grachten met daarbinnen een hoofdstructuur van een doorgaande weg met daaraan een plein met kerk en enkele kruisende straten. Binnen deze hoofdstructuur is een fijnmaziger structuur tot stand gekomen van straten. De relatief dichte bebouwing bevindt zich aan de wegen, met open gebieden binnen de bouwblokken.

Ondanks dat de stad in zijn geheel is verwoest in 1862 is de structuur van de oude binnenstad gehandhaafd en zichtbaar in het huidige stadsbeeld en stratenplan. De concentrische ringen van de grachten zijn zichtbaar in de Noorderhagen en Stadgravenstraat aan de noordzijde, Zuiderhagen en Walstraat aan de westzijde, Hendrik Jan van Heekplein, Windbrugstraat, Achter het Hofje aan de zuidzijde en Kalanderstraat, De Heurne en Haverstraatpassage aan de Oostzijde.

afbeelding: bebouwingsstructuur binnenstad door de eeuwen heen

Ook het binnenstedelijke stratenpatroon is nagenoeg gehandhaafd. Belangrijke onderdelen van deze structuur zijn het tracé van de voormalige handelsroute, de doorgaande weg Langestraat-Marktstraat met de uitvalswegen (Brammelerstraat en De Klomp). Voorts de twee assenkruisen Langestraat/ Oude markt aan de noordzijde en Langestraat/ Van Loenshof aan de zuidzijde. Op de noordelijke as bevindt zich de Oude Markt en de Grote Kerk. Op de zuidelijke as bevind zich het bestuurscentrum in vorm van het stadhuis. De open gebieden tussen de bouwblokken zijn deels dichtgebouwd door aan de achterzijde van de structuren te bouwen maar de open ruimte rond de Klokkenplas is open gebleven.

afbeelding: gekromde stratenpatroon van de binnenstad

De bebouwingsstructuur van de middeleeuwse stad is grotendeels bewaard gebleven. De kenmerkende dichte bebouwing met gesloten gevelwanden in smalle straten is gehandhaafd en ook de bebouwingshoogte van 2 tot 3 bouwlagen met kap is veelal behouden. Wel zijn er in de percellering wijzigingen aangebracht, de kenmerkende middeleeuwse smalle percelen zijn op sommige plaatsen niet meer aanwezig en hebben plaats gemaakt voor een bredere percellering. Vooral aan de Langestraat tussen Oude Markt en Van Loenshof is dit het geval. Op de Grote kerk en enkele keldergewelven van woonhuizen na stamt bijna alle bebouwing in de kern van Enschede van na de grote stadsbrand in 1862. De bebouwing is een mengeling van laat negentiende- en begin twintigste-eeuwse bebouwing en bouwstijlen (verschillende neostijlen, Jugendstil, Delftse School, Wederopbouwarchitectuur) met hun eigen karakteristieken. Het noordelijke deel van de binnenstad heeft het meest haar negentiende-eeuwse karakter behouden. De belangrijkste bouwwerken van de stadskern zijn de Grote kerk aan de Oude Markt, de Jacobuskerk en het stadhuis aan de Langestraat.

afbeelding: Oude Markt met Grote Kerk

Stadsweide en Stationsomgeving is het gebied dat aan de westzijde van het historisch stadscentrum ligt, tussen het centrum, het spoor en het Volkspark. Van oorsprong is het een villawijk die rond 1900 is ontstaan voor de textielfabrikanten. Door de toename van de welvaart ontstond er in de negentiende eeuw behoefte aan rijke woningen met meer ruimte en comfort dan voorheen en die buiten het drukke centrum lagen. Tegen deze achtergrond werd het woningtype 'villa' ontworpen. Om kosten te besparen werden deze villa's bij elkaar in een wijk gezet, vaak vlak naast de binnenstad bij een uitvalsweg. Hiermee was de villawijk geboren. Stadsweide is zo'n typerende villawijk. Deze structuur van bebouwing met villa's in het groen is op enkele plekken nog duidelijk aanwezig. Richting het spoor en het station is de structuur en bebouwing wat grootschaliger. De centrale verkeersader is de De Ruyterlaan/Ripperdastraat die uitkomt op de Boulevard 1945 en de Haaksbergerstraat. Aan de westzijde van de villawijk werd door textielfabrikant Van Heek het Volkspark aangelegd, wat het groene karakter van de buurt versterkt (ensemblewaarden). Oorspronkelijk was de buurt groter, de komst van de kantoorpanden heeft het oostelijk deel van de buurt opgeslokt. De westzijde rond de Bisschopsstraat en de Kortenaerstraat en het aangrenzende Volkspark is bewaard gebleven. villawijken.

afbeelding: Stadsweide, villa's in een groene omgeving

Brinkgaarden is een oud industrieterrein van Van Heek & Co pal naast het oude centrum, aan de noordzijde tegen de spoorlijn aan. Het is een onderdeel van het voormalige industrieterrein aan het spoor wat zich naar het oosten toe uitstrekt. Brinkgaarden kenmerkt zich door de wat versnipperde ligging van gebouwen waarbij de spoorlijn een belangrijke drager is. Enkele fabrieksgebouwen bestaan nog en zijn beeldbepalend voor het gebied.

afbeelding: Brinkgaarden

Aan de zuidzijde van de binnenstad ligt het Hendrik-Jan Van Heekplein en Omgeving. De centrale as in het gebied is de Boulevard 1945, die uitkomt in het Van Heekplein. Het gebied is een herstructureringsgebied waarbij oude volkswijken plaats hebben moeten maken voor een nieuwe verbindingsas uit de Wederopbouwperiode. Het grootschalige karakter van de Boulevard, het Van Heekplein en de bebouwing is hier bepalend.

afbeelding: H.J. Van Heekplein en omgeving

3.3.3 Archeologisch erfgoed

Het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" heeft volgens de Archeologische Verwachtingskaart van de gemeente Enschede ten oosten van de lijn Nijverheidsstraat - Piet Heinstraat en in het gebied ten noordwesten van het NS station een hoge archeologische verwachtingswaarde.

Het historisch stadshart, het 'Ei', heeft de status van archeologisch monument.

Het plangebied ten westen van de lijn Nijverheidsstraat - Piet Heinstraat heeft aan de noord- en zuidzijde overwegend een middelhoge archeologische verwachtingswaarde en voor het overige een lage archeologische verwachtingswaarde.

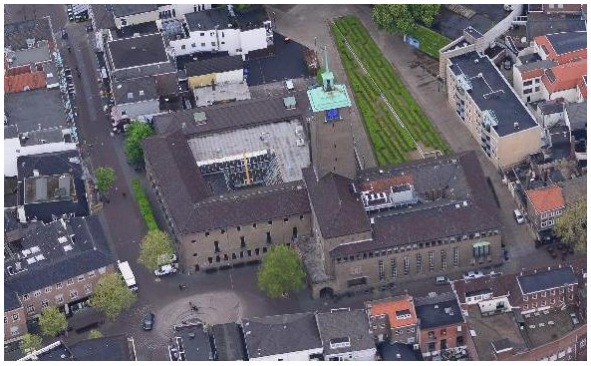
Binnen het gebied met hoge archeologische verwachtingswaarde en het gebied met de status van archeologisch monument zijn diverse archeologische vindplaatsen aanwezig.

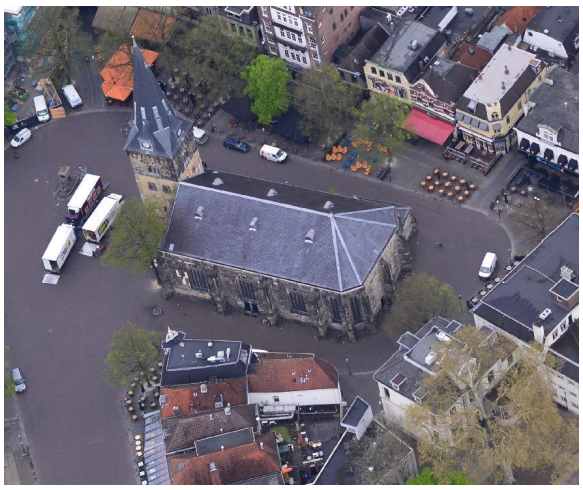
3.3.4 Monumenten

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" zijn diverse rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten aanwezig.

Rijksmonumenten:

LOCATIE	MONUMENT	AFBEELDING
Ariënsplein 3	hogere textielschool "De Maere"	
Hoedemakerplein 1	voormalig bankgebouw "De Twentsche Bank"	

Korte Hengelosestraat 1	voormalig warenhuis Vroom & Dreesmann	
Langestraat 24	stadhuis	
Langestraat 41	"Janninkshuis"	
M.H. Tromplaan 9	herenhuis	

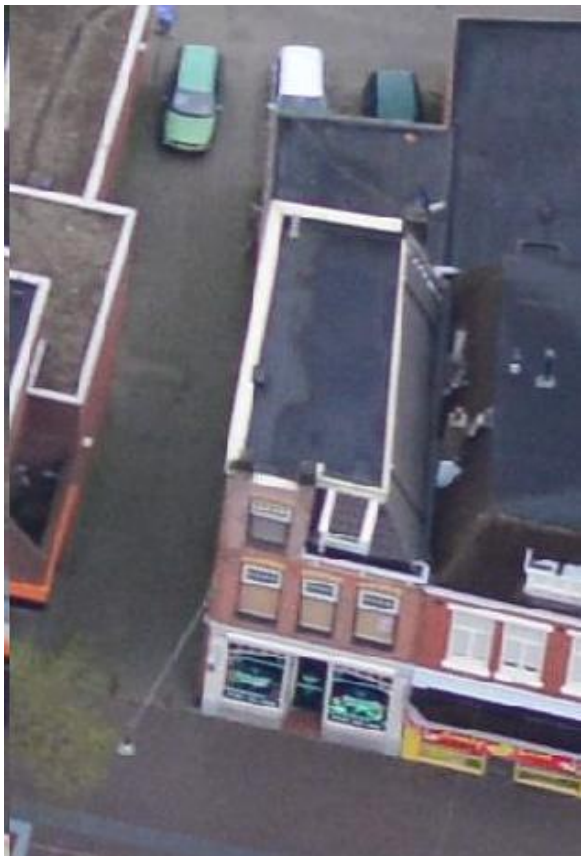
Kloosterstraat 1 / Noorderhagen 13	voormalige Fabrieksschool	
Oude Markt 1	RK Kerk St. Jacobus de meerdere	
Oude Markt 32	Grote Kerk (N.H.)	

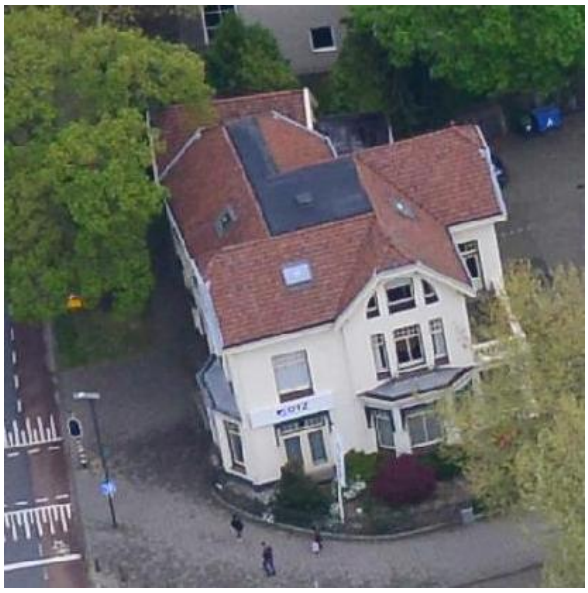
Piet Heinstraat 1	herenhuis	
Piet Heinstraat 4-8	bankgebouw	
Ripperdastraat 8	herenhuis "De Stadsweide"	

Walstraat 10	koetshuis annex woonhuis	

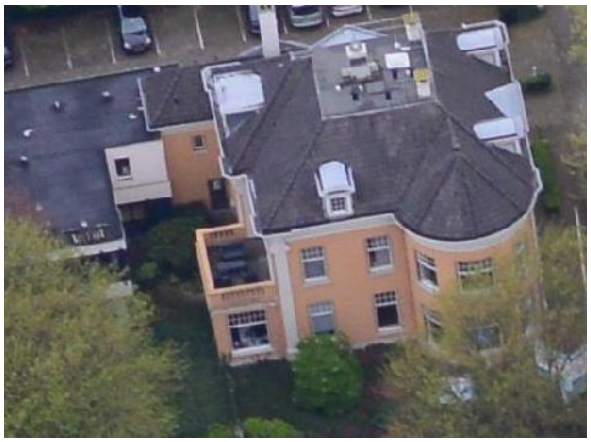
Gemeentelijke monumenten:

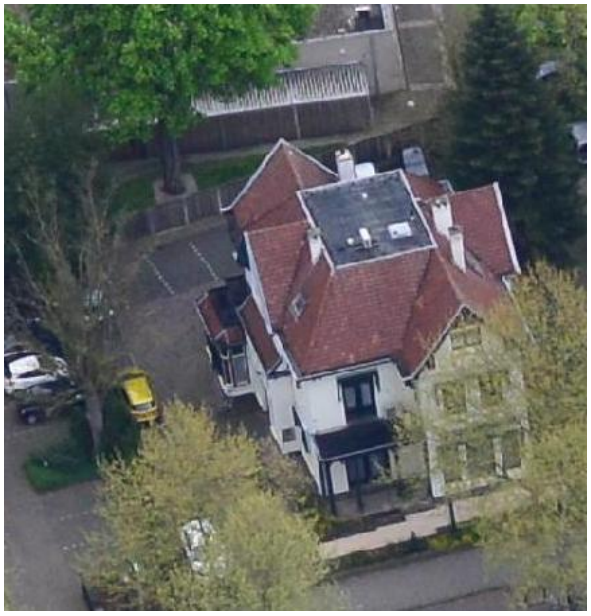
LOCATIE	MONUMENT	AFBEELDING
Boulevard 1945 324-326	Postkantoor	
Breugelmansgaarde 2-188	voormalige stoomspinnerij Van Heek & co	

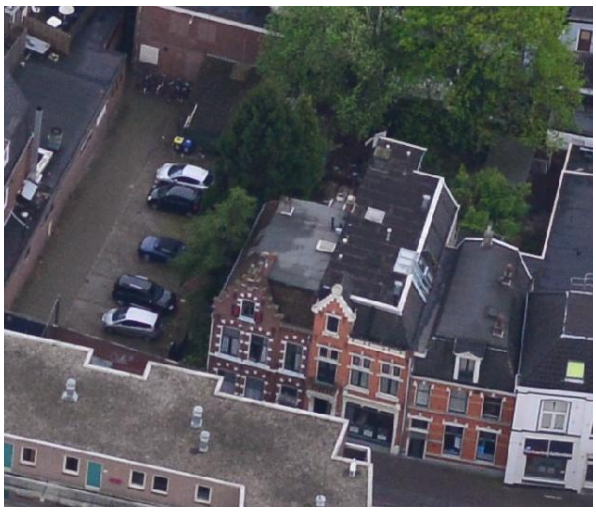
De Heurne 26	winkel-woonhuis	
De Heurne 34	winkel-woonhuis	

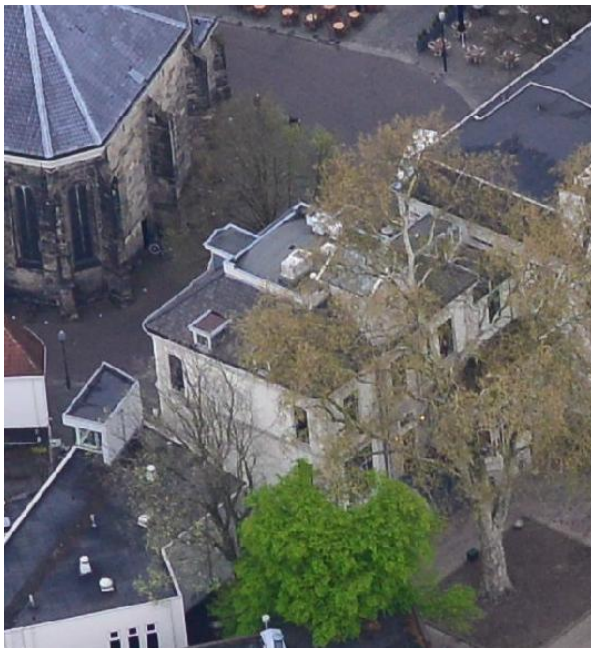
De Heurne 47-47a	winkel-woonhuis	
De Ruyterlaan 2-4	woonhuis (in gebruik als kantoor)	

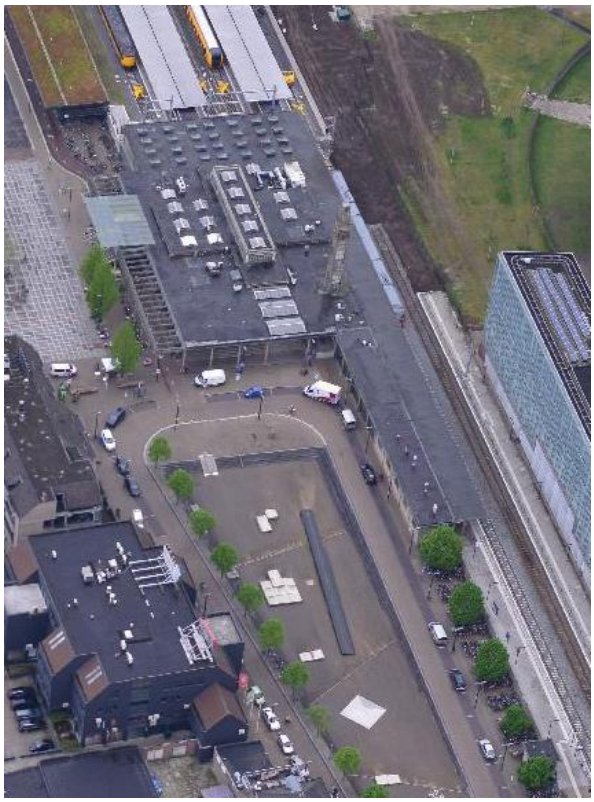
Haverstraatpassage 70	winkel-woonhuis	
Haverstraatpassage 44 / Noorderhagen 80 a t/m d	hoekpand	
Hengelosestraat 67-69-71	kantoorpand (wordt verbouwd tot woningen)	

Korte Haaksbergerstraat 2	herenhuis	
M.H. Tromplaan 1	woonhuis	
M.H. Tromplaan 8	stadsvilla	

M.H. Tromplaan 18-18A	woonhuis	
M.H. Tromplaan 20	woonhuis	
Molenstraat 30-36	herenhuizen	

Noorderhagen 25	kloostercomplex	
Noorderhagen 36-38	herenhuizen	
Noorderhagen 48a t/m d	huis	

Oude Markt 26	villa "Van Heek"	
Stadsgravenstraat 57-59	voormalige kerk met kosterswoning	
Stadsgravenstraat 69	voormalig stadsschooltje	

Stationsplein 33	treinstation	
Wilhelminastraat 18	gereformeerde kerk	
Zuiderhagen 36	woon-winkelpand	

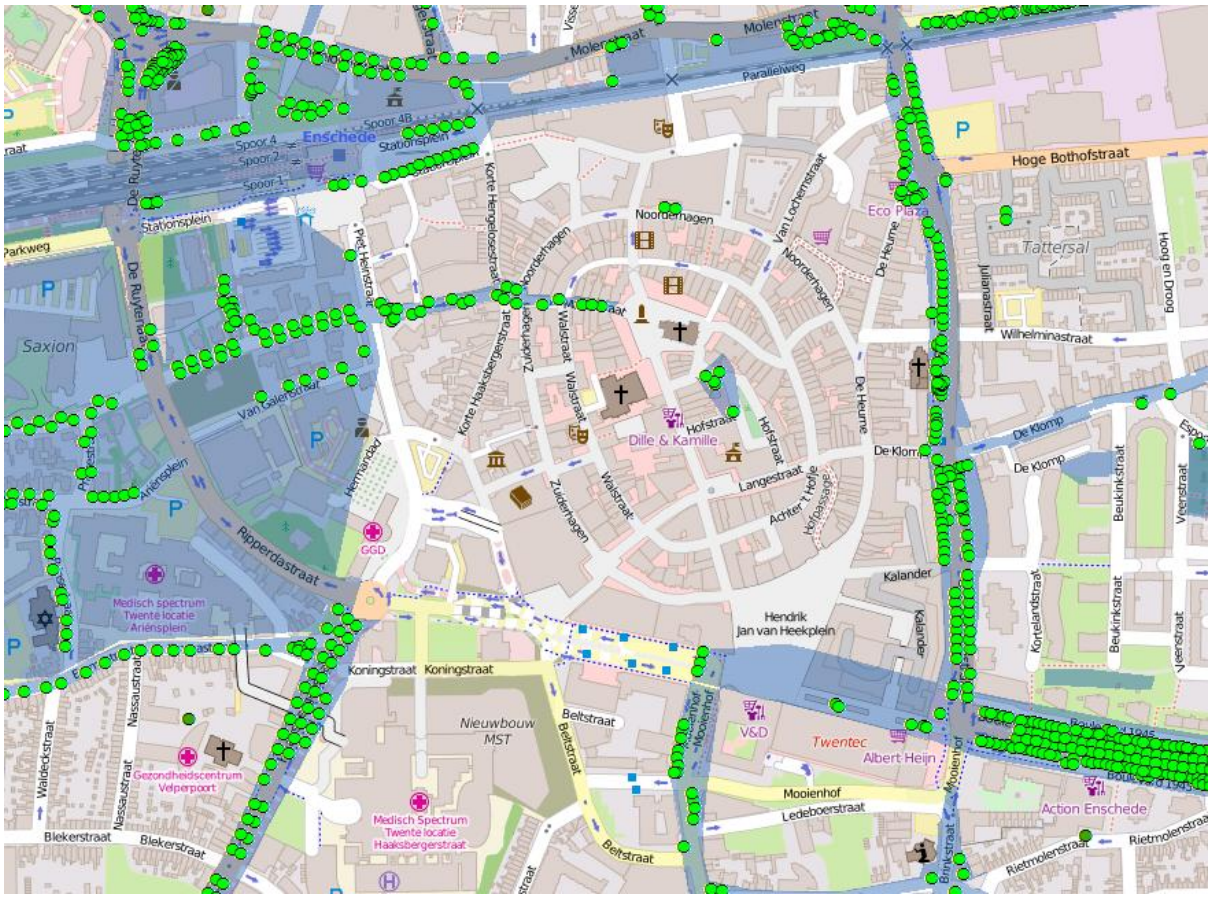
3.3.5 Beschermwaardige bomen

In het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" zijn diverse monumentale en daarmee beschermwaardige bomen aanwezig. Daar de ruimte voor groen in de binnenstad beperkt is vormen juist deze grote bomen de “longen” van de stad.

De bescherming van bomen is geregeld in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Op het bij de APV behorende bomenoverzicht zijn de beschermde bomen en boomgroepen weergegeven, voor het vellen waarvan in ieder geval een omgevingsvergunning (kapvergunning) op grond van de APV is vereist.

Op het bomenoverzicht zijn niet alle beschermde bomen weergegeven. Ook de gemeentelijke bomen die niet op het bomenoverzicht zijn weergegeven zijn beschermd op grond van de APV.

Het bij de APV behorende bomenoverzicht is een interactieve bomenkaart die is te raadplegen op de website van de gemeente Enschede, www.enschede.nl/bomenkaart.

afbeelding: fragment interactieve bomenkaart

3.3.6 Overige cultuurhistorisch waardevolle elementen en structuren

Waardenkaart

De gemeente Enschede heeft een cultuurhistorische waardenkaart. Deze waardenkaart is gebaseerd op bestaande inventarisaties en bestaande onderzoeken. Het grootste gedeelte van deze inventarisatie is uit de periode van eind jaren 1980, toen in het kader van de Monumentenwet alle potentieel monumentale gebouwen tussen 1860 en 1945 werden gewaardeerd. In de waardenkaart zijn infrastructuurlijnen, gebouwen, bijzondere objecten en gebieden gewaardeerd. Gebouwen en objecten zijn globaal gewaardeerd en niet op hun specifieke kenmerken. Er is dus niet op gebouwniveau gewaardeerd welke elementen het gebouw waardevol maken. De waardering is ingedeeld in hoge attentiewaarden en attentiewaarden. Een element heeft een hoge attentiewaarde als het op een criterium heel hoog scoort of bovengemiddeld scoort

op alle criteria. Een gemiddelde score resulteert in een attentiewaarde. Deze criteria zijn:

- Kenmerkendheid: van betekenis voor de ontstaansgeschiedenis van Enschede
- Zeldzaamheid: op lokaal, regionaal en nationaal vlak
- Gaafheid: niet mooi en lelijk maar authentiek en origineel, rijk aan details
- Ensemblewaarde: grote onderlinge samenhang

Het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2015" heeft volgens de cultuurhistorische waardenkaart n de gemeente Enschede grotendeels een hoge cultuurhistorische attentiewaarde (bruine vlakken) en voor het overige een algemene cultuurhistorische attentiewaarde (gele vlakken). De gewaardeerde gebouwen met een hoge attentiewaarde zijn weergegeven in donker blauw, de gewaardeerde gebouwen met attentiewaarde zijn weergegeven in licht blauw. Behalve voor gebieden en bijzondere panden geldt de hoge cultuurhistorische attentiewaarde ook voor het historisch stratenpatroon van de binnenstad.

afbeelding: fragment cultuurhistorische waardenkaart

Aanvullende quickscan

Het resultaat van deze eerste waardering voor de binnenstad van Enschede gaf een onvoldoende onderbouwd en onvolledig beeld van de daadwerkelijke waarden. Het aanduiden van een cultuurhistorische attentiewaarde in een dynamisch gebied als de binnenstad zou leiden tot veel extra onderzoek bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Daarom is vooruitlopend op dit bestemmingsplan een extra quick scan naar de cultuurhistorische waarden van de binnenstad uitgevoerd die de specificatie “attentiewaarde” van gebouwen nader uitwerkt. Het onderzoeksgebied van de aanvullende quickscan ("Quickscan van een drietal plangebieden in de binnenstad van Enschede", Krouwel d.d. oktober 2015) omvat een drietal deelgebieden in de binnenstad van Enschede en is gebaseerd op de historische structuur van Enschede: het "Ei" met zijn

concentrische ringen en de aanloopstraten.

Deze deelgebieden zijn:

1. Het gebied tussen de Noorderhagen, De Heurne, Kalanderstraat, Hendrik Jan van Heekplein en Zuiderhagen;
2. Westelijk van de Noorderhagen en Minkgaarde de directe omgeving van de Korte Hengelosestraat, inclusief de oude V&D tot de Piet Heinstraat, overgaand in de Nijverheidstraat, Beltstraat en Pijpenstraat om dan weer aan te sluiten op de Zuiderhagen;
3. Een smalle strook, oostelijk gelegen van de binnenstad en westelijk van de Oldenzaalsestraat vanaf de Van Lochemstraat in het noorden tot de Kalandertunnel in het zuiden en inclusief de entree van De Klomp tot waar de nieuwe bebouwing begint aan de oostzijde van de Oldenzaalsestraat.

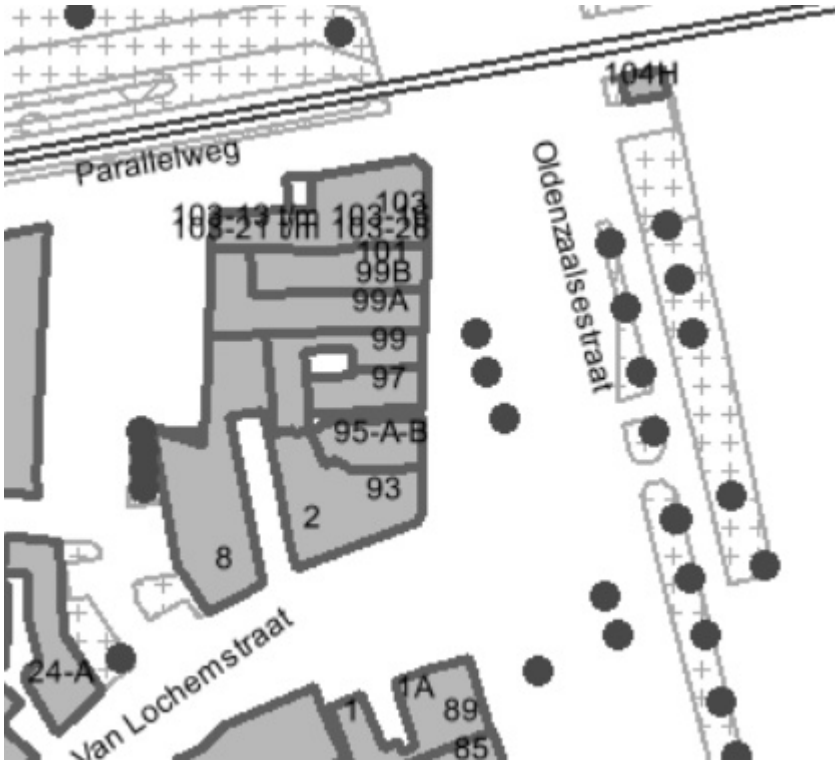

afbeelding: deelgebieden quickscan cultuurhistorisch waardevolle gebouwen binnenstad

De beschrijving van de aangetroffen cultuurhistorische waarden en de aanbevelingen zijn beschreven in de quick scan die als bijlage 5 aan deze toelichting is toegevoegd. De waarderingssystematiek van de quick scan is opgenomen in de beleidsregel “koesteren cultuurhistorie”, welke in paragraaf 4.4.2 nader wordt toegelicht.

Aanvullende quick scans voor gebouwen met attentiewaarde buiten de drie onderzochte deelgebieden

Het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is groter dan het plangebied van de aanvullende quick scan uit 2015. Op de cultuurhistorische waardenkaart staan buiten de drie onderzochte deelgebieden nog enkele gebouwen met 'attentiewaarde' weergegeven. Om alle in het plangebied aanwezige cultuurhistorisch waardevolle gebouwen op basis van dezelfde uitgangspunten juridisch-planologisch te kunnen beschermen zijn deze gebouwen aanvullend onderzocht volgens de waarderingssystematiek van de quickscan en de beleidsregel "koesteren cultuurhistorie". Er zijn aanvullende quickscans uitgevoerd voor de gebouwen Nijverheidsstraat 2, Oldenzaalsestraat 97-99, Oldenzaalsestraat 99A/99B/101 en Oldenzaalsestraat 103. Nijverheidsstraat 2 is gebouwd in 1954 en is gewaardeerd als beeldbepalend pand. Oldenzaalsestraat 103 heeft in potentie monumentale waarde en is verbonden met de panden 99A/99B en 101. Deze gebouwen zijn gewaardeerd als beeldbepalend pand, daarmee sluit deze straatwand aan twee zijden af met een beeldbepalend hoekpand.

afbeelding: de aanvullend gewaardeerde gebouwen Oldenzaalsestraat 97 t/m 103

3.4 Groen en openbare ruimte

De binnenstad kenmerkt zich door een dichte bebouwing met smalle straten. Naast de straten kent de binnenstad ook pleinen die licht en lucht brengen, een plek voor ontmoeting zijn, waar ruimte is om te spelen en waar de beleving van de seizoenen, wind, regen en zomer voelbaar is. Het stelsel van straten, pleinen, lanen en plantsoenen vormt een fijn raamwerk.

De pleinen verschillen onderling qua maat en schaal maar verschillen onderling ook in sfeer. Het Stationsplein, de Oude Markt en het H.J. Van Heekplein zijn de grote pleinen. Kleinere pleinen zijn de Klokkenplas, het kruispunt De Graaf, het Van Loenshof en het Wilminkplein. De grootte van het plein en de inrichting kan helpen bij de verschillende sferen van en activiteiten die kunnen plaatsvinden op een plein. Zo is bijvoorbeeld het Van Heekplein door zijn schaal en maat uitermate geschikt voor de markt en grote groepen mensen. De pleinen die met groen zijn ingericht, zoals de Klokkenplas en het Wilminkplein, hebben door deze inrichting een geheel andere uitstraling en daarmee ook beleving. Grote nieuwkomer in de pleinen wordt het Koningsplein, een groot plein dat de verbinding legt tussen centrum en ziekenhuis, een plein met een overwegend groen karakter als tegenhanger van het Van Heekplein.

Het 'Stadserf' is in de binnenstad een autoluw winkel- en voetgangersgebied. In het kernwinkelgebied zijn groenstructuur en groene ruimte slechts beperkt aanwezig. Op de Oude Markt staan een aantal stevige lindes, die aan de rand van de bebouwing het open plein begrenzen. Verder zijn er verspreid over de binnenstad, bijvoorbeeld op de Klokkenplas en achter het Muziekcentrum, enkele grote en waardevolle bomen te vinden.

De groenstructuur wordt gekenmerkt door solitaire bomen en boomgroepen. De aangeplante bomen zijn gesitueerd langs gevels, op pleinen, in verborgen enclaves en in hoeken. Meer buiten het 'Stadserf' staan bomen in structuren, een mooi voorbeeld hiervan is de Tromplaan.

3.5 Verkeer en parkeren

Hoofdinfrastructuur

De binnenstad van Enschede wordt begrensd door de centrumring. Deze dient ter ontsluiting van het centrum en de parkeergarages. Het grootse deel van de centrumring, de Hengelosestraat, Ripperdastraat, De Ruyterlaan, Oldenzaalsestraat en Molenstraat, is een verkeersader. De oost-west verbinding aan de zuidzijde (Zuidlus) is geheel ingericht als verblijfsgebied. Dit past bij de koers uit het Verkeerscirculatieplan (VCP), waarin de koers is uitgezet om het doorgaande verkeer op de centrumring te verminderen.

Verblijfsgebied

De binnenstad bestaat uit een 'Stadserf' met in hoofdzaak winkels en horeca en daaromheen het overige gebied met functies als kantoren, station et cetera.

Stadserf

Het 'Stadserf' is fysiek afgesloten voor gemotoriseerd verkeer. Via een beperkt aantal ingangen is het voor ontheffinghouders mogelijk het gebied in te rijden om enkel te laden en te lossen, want er geldt 24 uur per dag een parkeerverbod met uitzondering voor invalidenvoertuigen. Voor niet-ontheffinghouders is het mogelijk tijdens de venstertijd tussen 's morgens 7:00 uur en 11:00 uur in het gebied te laden of te lossen. In het afgesloten gebied is tevens de weekmarkt gelegen waarvoor een op deze activiteit afgestemd toelatingsbeleid geldt. Daarnaast is er in het 'Stadserf' ter plaatse van het kernwinkelgebied, sprake van een voetgangersregime met specifieke regels voor het verkeer.

Overig gebied

Het gebied rondom het 'Stadserf' en omsloten door de centrumring, is aangewezen als verblijfsgebied. Dit betekent dat er enkel sprake is van bestemmingsverkeer en de intensiteit laag is. Als verkeersaantrekkende functie kan in het bijzonder het NS station genoemd worden, met als mogelijke toegangen voor de halers en brengers van treinpassagiers, het aan de oostzijde gelegen Stationsplein en de Piet Heinstraat aan de Zuidzijde. Het aan de westzijde gelegen centrale busstation, is het beginpunt en eindpunt van de stads- en streekbuslijnen, wat leidt tot verhoudingsgewijs veel busbewegingen in dit gebied. Tevens trekt zowel het busstation als het treinstation veel fietsverkeer aan.

Parkeren

In de binnenstad zijn parkeervoorzieningen voor auto's en fietsen aanwezig.

Auto's

In het gebied zijn 4 openbare parkeergarages aanwezig, namelijk de Van Heekgarage (1700 parkeerplaatsen) aan de zuidzijde, de Irenegarage (525 parkeerplaatsen) aan de oostzijde, de Stationsgarage (365 parkeerplaatsen) aan de noordzijde en de Zuidmolengarage (470 parkeerplaatsen) aan de oostzijde. Tenslotte is de Hermandadgarage aan de westzijde alleen op zaterdag voor bezoekers aan de binnenstad geopend. Het totale aantal openbare parkeerplaatsen, in parkeergarages en op maaiveld, dat beschikbaar is voor bezoekers, werkenden en bewoners aan/in de binnenstad en dat op redelijke (loop)afstand is gelegen, bedraagt circa 5000. Deze parkeerplaatsen vallen allen onder het betaalde parkeerregime.

Veel gebouwen in het centrum beschikken op eigen terrein over parkeerplaatsen voor personeel of bewoners. Dit was ook jarenlang het beleid van de gemeente Enschede. Sinds 2015 is er een pilot gaande in het gebied 'Stadserf', in het kader waarvan er geen parkeerplaatsen meer op eigen terrein worden geëist. Men kan een abonnement in één van de parkeergarages in de binnenstad afnemen. Buiten het gebied 'Stadserf' gelden nog wel parkeernormen en geldt in beginsel nog steeds dat parkeren voor eigen behoefte op eigen terrein moet worden gerealiseerd.

Fietsen

Voor de bezoekers op de fiets zijn er drie bewaakte en gratis stallingen in het 'Stadserf'. Aan de zuidzijde, inpandig onder de V&D, ligt de grootste met een capaciteit van circa 1100 fietsen. Aan de westzijde is een tweede gesitueerd in de kelder van het Werkplein aan de Brammelerstraat (kruispunt De Graaf) met een

capaciteit van circa 650 fietsen. Onder het Wilminkplein is de derde bewaakte en gratis fietsenstalling, geschikt voor 520 fietsen. Voor het overige is er sprake van gespreide kortparkeervoorzieningen (bijvoorbeeld zogenaamde nietjes). Bezoekers aan het NS station kunnen hun fiets zowel bewaakt en betaald als onbewaakt en gratis stallen in de directe omgeving. De stalling aan de zuidkant van het spoor is enkele jaren geleden gerealiseerd en er zijn vergevorderde plannen voor het binnen afzienbare termijn realiseren van een stalling aan de noordkant van het station.

Bereikbaarheid

Het centrum van Enschede is vanuit alle windrichtingen bereikbaar via invalswegen, waarop middels de parkeerbewegwijzering wordt verwezen naar de hiervoor genoemde parkeergarages. Tijdens de spitsmomenten is er op een aantal plekken sprake van enige congestie. Door te werken aan alternatieve routes voor de fietser, die minder conflicteren met de auto, verbetert de doorstroming van het autoverkeer. De bereikbaarheid van het centrum per fiets wordt steeds beter door het aanleggen van fietsstraten en de F35, een snelle fietsverbinding. Door de aanwezigheid van het NS station is er per trein een gemakkelijke en snelle verbinding met de rest van Nederland en de (Eu)regio. Ook is het NS station het eindpunt van diverse stads- en streekbuslijnen uit alle windrichtingen.

Daarnaast is er de laatste jaren flink geïnvesteerd in uitbreiding van de infrastructuur. De laatste schakel van de noordelijke busbaan tussen de Prinsessetunnel en de Deurningerstraat door de wijk Boddenkamp is gerealiseerd. De capaciteit van de Prinsessetunnel is verbeterd door een aanpassing van de verkeerslichten. Er is een derde in- en uitgang, vanuit het zuiden, naar de Van Heekgarage gemaakt, dit verbetert de bereikbaarheid van het 'Stadserf' voor het autoverkeer in het algemeen en voor de bezoekers van het nieuwe ziekenhuis Medisch Spectrum Twente in het bijzonder. Niet alleen worden 1700 parkeerplaatsen beter ontsloten, ook worden bestaande routes zoals de Haaksbergerstraat ontlast.

Verkeerscirculatieplan Binnensingelgebied

Het enkel uitbreiden van de capaciteit van de infrastructuur zal niet tot in lengte van jaren een oplossing kunnen bieden. Daarom heeft de gemeenteraad van Enschede op 19 december 2011 het Koersdocument Verkeerscirculatieplan 2011-2016 vastgesteld. Met het Verkeerscirculatieplan wordt de volgende koers uitgezet: toewerken naar vermindering van doorgaand autoverkeer op een aantal delen van de centrumring, te weten de Molenstraat en de Zuidlus/Beltstraat. Een eerste stap daarin is geweest, het invoeren van eenrichtingsverkeer op de Zuidlus en de Beltstraat. Een besluit over het invoeren van eenrichtingsverkeer op de Molenstraat wordt pas genomen als vaststaat dat het pakket aan compenserende maatregelen voldoende effect sorteert met betrekking tot de verkeersdruk op de noordelijke singels, het sluipverkeer in de noordwijken en de bereikbaarheid van de ondernemers in het centrum. Een compenserende maatregel die inmiddels is uitgevoerd betreft de activering van een netwerkregeling op de noordelijke singels. Gebleken is dat deze maatregel alleen in ieder geval niet voldoende is om te kunnen besluiten tot het instellen van eenrichtingsverkeer op de Molenstraat.

Fietsvisie

Nieuw beleid is gemaakt ter stimulering van het fietsgebruik. De Fietsvisie is in januari 2012 vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede. Belangrijkste wijziging ten opzichte van het voorgaande beleid is de opname van de zogenaamde ontvlochten fietsroutes naast het bestaande fietsnetwerk langs de hoofdwegen. Langs de hoofdwegen is sprake is van grote (prioriteits-)conflicten met andere verkeerssoorten. Daarom is er in de Fietsvisie voor gekozen om fietsers snelle, korte routes door de verblijfsgebieden te geven waar zij voorrang hebben op het overig verkeer. De aanleg van de F35 (fietssnelweg) vormt ook onderdeel van de Fietsvisie.

3.6 Waterhuishouding

Oppervlaktewater

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is geen oppervlaktewater aanwezig dat onderdeel uitmaakt van het watersysteem. Wel zijn enkele kunstmatige water-elementen en/of waterkunstwerken aanwezig maar deze maken geen onderdeel uit van het watersysteem.

Vuilwaterafvoer

Het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" heeft een gemengd rioolstelsel. Vanwege de beperkte ruimte in de ondergrond en de grote afstanden tot oppervlaktewater zijn de mogelijkheden voor aanleg van een gescheiden rioolstelsel hier beperkt.

Hemelwaterafvoer

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is veel verharding aanwezig waardoor hemelwater maar beperkt infiltreert in de bodem. Hemelwater voert grotendeels af via het gemengd rioolstelsel. Het gemengd rioolstelsel kan bij hevige neerslag overbelast raken, met wateroverlast en mogelijk zelfs waterschade tot gevolg. De risico's hierop zijn het grootst aan de Oldenzaalsestraat en De Heurne. De Oldenzaalsestraat is in beeld om tijdens hevige neerslag te worden ingezet als waterretentiegebied.

Grondwater en ontwatering

De bodem binnen het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" heeft een zandige toplaag van 3 à 4 meter. Onder deze toplaag bevindt zich een slecht doorlatende leemlaag. De horizontale grondwaterstroom door de zandige toplaag stroomt van oost naar west. Uit de gemeentelijke peilbuizen blijkt dat binnen het plangebied wordt voldaan aan de ontwateringsnormen. Voor zover bekend is er geen grondwateroverlast. Wel wordt op enkele locaties grondwater onttrokken om kelders droog te houden.

Hoofdstuk 4 Planbeschrijving

4.1 Ruimtelijk relevant beleid voor de Binnenstad

4.1.1 Ruimtelijk-economische ontwikkelingsvisie

De Enschedese binnenstad is hèt centrum van de stad en de (Eu)regio. De rijke historie en mix van winkels, horeca, cultuur, wonen en werken leiden tot variatie en levendigheid. Het is de 'huiskamer' waar mensen ontspannen en elkaar ontmoeten. De positie van de binnenstad zal als gevolg van uiteenlopende trends de komende jaren wijzigen. Om het hart van de stad en de regio vitaal te houden, heeft de gemeente een integrale visie op de ruimtelijke en economische ontwikkeling vastgesteld die inspeelt op de uitdagingen van de toekomst. Het is een verdiepingsslag van het stedelijke detailhandels-, horeca- en hotelbeleid en wordt in samenhang benaderd met recreatieve, culturele en maatschappelijke functies, wonen en werken.

Bundelen van passantenstromen

Het winkelaanbod zal naar verwachting gaan afnemen als gevolg van autonome trends. Voor behoud van een attractief winkelgebied is het de uitdaging om winkels en passantenstromen in de toekomst zoveel mogelijk in een compact gebied te bundelen. Uit tellingen blijkt dat het Van Heekplein verreweg het drukste deel van de binnenstad is. Het aantal passanten in aangrenzende straten neemt snel af. Het winkelcircuit bestaat uit erg veel kruispunten waar de consument een keuze heeft uit diverse richtingen om het winkelen voort te zetten. De vertakking van passantenstromen is een van de belangrijkste knelpunten in de binnenstad. Op veel plekken worden passantenstromen door het stratenpatroon gesplitst waardoor het aantal passanten per straat lager wordt, naarmate je verder verwijderd van het Van Heekplein komt. Voor de winkels in die gebieden leidt dit tot een (te) geringe passantenstroom. Het vestigingsmilieu voor nieuwe winkels wordt daardoor steeds zwakker.

afbeelding: kaart passantenstromen binnenstad

In de avond verschuift het zwaartepunt van het Van Heekplein naar de Oude Markt. Door de vele horeca en terrassen is het hier het drukst. De drukte waaiert uit over de aangrenzende straten waar ook veel horeca aanwezig is. Het Willem Wilminkplein en directe omgeving, met het Nationaal Muziekkwartier, Wilminktheater, Muziekcentrum en poppodium Atak, is het culturele hart van de stad.

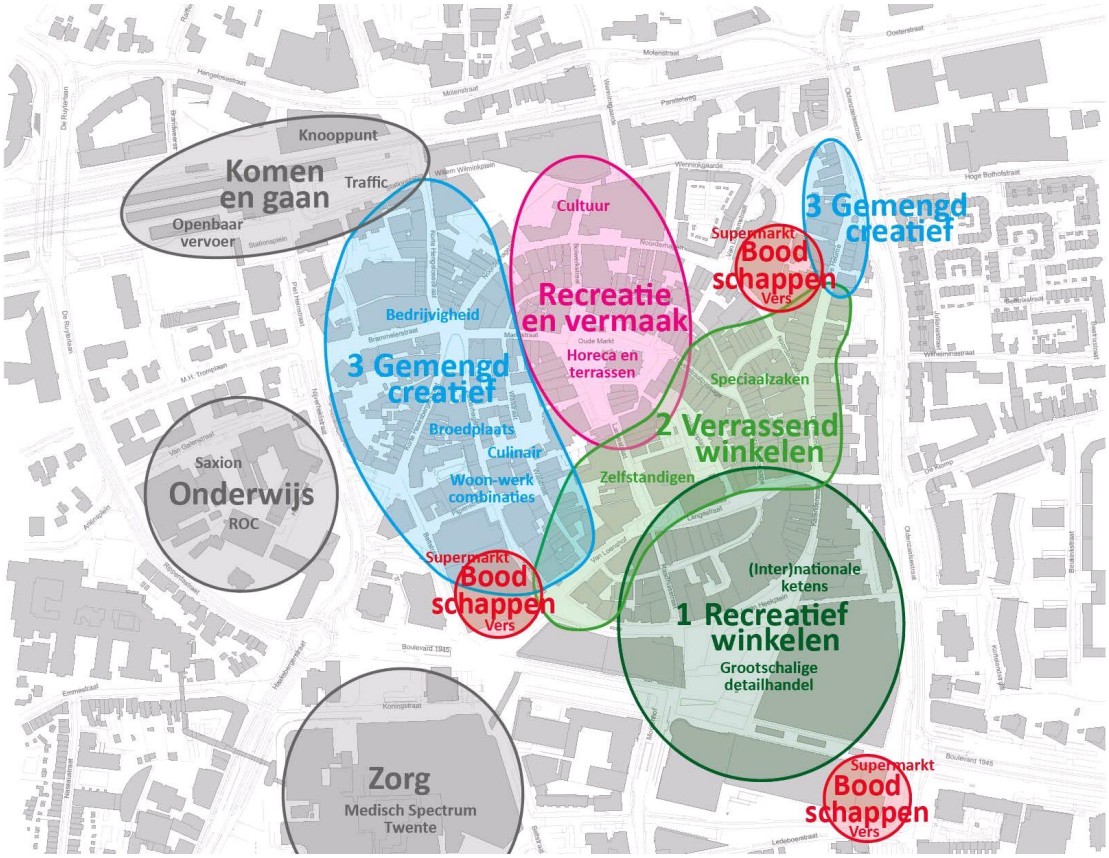
Versterken van de verblijfsfunctie

Door de digitalisering wordt de binnenstad als ontmoetingsplek steeds belangrijker. Focus op het versterken van de verblijfs- en ontmoetingsfunctie is daarom gewenst. Hiervoor is een aantrekkelijk horeca-aanbod essentieel. Voor Enschede ligt hier een belangrijke uitdaging. Belangrijk is ook een evenwichtig aanbod aan overnachtingsmogelijkheden. Mogelijk liggen er potenties in kleinschalige vormen van logies en ontbijt (pensions en bed & breakfast).

Onderscheidend vermogen van deelgebieden

Met de afname van de winkelfunctie als basis zullen recreatie, cultuur en uitgaan meer de drager van de binnenstad (moeten) vormen. Ongebreidelde invulling van leegkomende winkels met horeca is echter ongewenst. Ook het op te veel plekken tegelijk streven naar behoud van de winkelfunctie of invulling van panden met publieksfuncties is weinig effectief. Het is verstandig marktpotenties ruimtelijk zo goed mogelijk te situeren, zodat de kansen op synergie worden vergroot. Het streven is meer differentiatie en onderscheid

tussen deelgebieden met een heldere profilering, passend bij de ruimtelijke kwaliteiten van de deelgebieden, zodat ze elkaar beter aanvullen en waar mogelijk versterken. Dit heeft geleid tot een vermindering van het oorspronkelijk aantal voorgestelde gebiedsprofielen, een concretisering van de bestemmingsplandefinitie “centrumfunctie” , een nieuwe horecacategorie-indeling en een bepaling van de gebieden waarvoor deze bestemming kan gelden.

afbeelding: kaart gebiedsprofilering binnenstad

Een bestemmingsplan dat zorgt voor behoud van een compacte binnenstad, flexibel genoeg is om marktinitiatieven te faciliteren en in aangewezen gebieden ruimte geeft om transformatie en diversificatie mogelijk te maken met andere functies is het uitgangspunt. De hiervoor bedoelde gebieden hebben deze ruimte nodig om bij een krimpende markt voor detailhandel en horeca hun aantrekkelijkheid als binnenstadsmilieu te behouden en om leegstand op te kunnen vullen met andere functies. Dit alles met het doel om een levendige, bruisende en toekomstbestendige binnenstad te behouden die nog meer dan nu een centrale functie vervult in de Euregio.

Zo ontstaan er gebieden in de binnenstad met een eigen profiel. Eén voor het grote publiek met (inter-) nationale filiaalbedrijven, met veel passanten en met hogere huren (profiel 1).

afbeelding: gebiedsprofiel 1

Een tweede milieu voor zelfstandige ondernemers die met hun eigen aanbod gezamenlijk een verrassend winkelmilieu aanbieden, met een gemiddeld huurniveau. Daar wordt gewoond boven de winkels (profiel 2).

afbeelding: gebiedsprofiel 2

Het derde milieu biedt een diversiteit van functies. Zelfstandige ondernemers, ook in de creatieve en ambachtelijke sfeer. Een broedkamer voor allerlei nieuwe formules waar de markt om vraagt. Men is niet afhankelijk van grote aantallen passanten en er is een lage huur. Gedacht kan daarbij worden aan nieuwe vormen van kleinschalige detailhandel, wonen op de begane grond, bedrijf en beroep aan huis (het werken en wonen terug in de binnenstad), werkateliers met kleinschalige bedrijvigheid van bijvoorbeeld ambachten eventueel gecombineerd met beperkte vormen van detailhandel. Kleinschalig overnachten zoals bed & breakfast en kleine pensions. Zakelijke en persoonlijke dienstverlening zoals een nagelstudio, schoonheidssalon, kleding/ schoenreparatie. (profiel 3)

afbeelding: gebiedsprofiel 3

Het huidige horecaconcentratiegebied en –ontwikkelgebied worden gehandhaafd (omgeving Oude Markt respectievelijk omgeving Walstraat, Zuiderhagen en het Willem Wilminkplein) Dit is ook het gebied waar de meeste evenementen plaatsvinden. (Profiel 4)

afbeelding: gebiedsprofiel 4

Het profiel Boodschappen spreekt voor zich: hier is de plek voor dagelijkse boodschappen. Dit sluit aan bij het versterken van het wonen en om de binnenstad. (Profiel 5)

afbeelding: gebiedsprofiel 5

Centrumbestemming

Om concreet invulling te geven aan profiel 3 en straatwanden met ditzelfde karakter is een nieuwe bestemming geïntroduceerd: Centrumdoeleinden. Hierin is een veelheid van functies mogelijk. Ook is het onderscheid tussen bestemmingen op de begane grond en verdiepingen komen te vervallen en er wordt niet meer gestuurd op vierkante meters en percentages van ondergeschikte functies. Dit geldt bijvoorbeeld voor horeca binnen winkels.

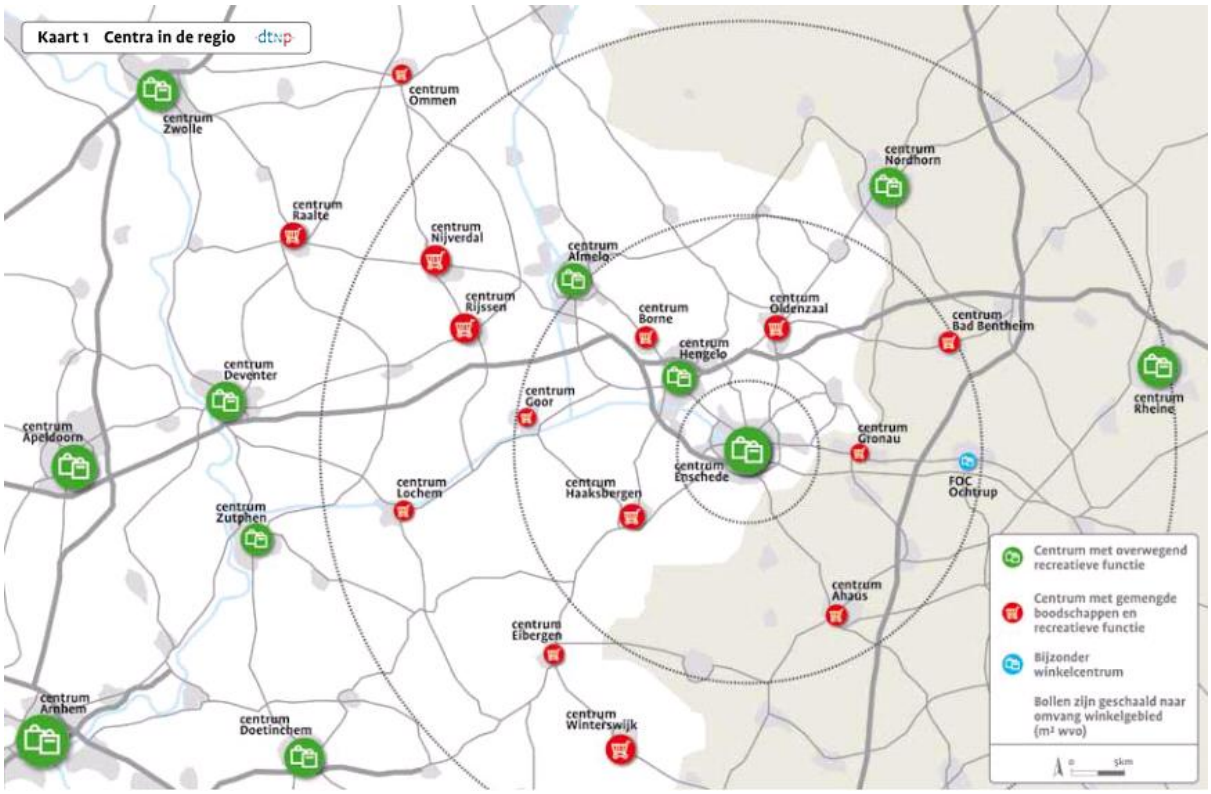
afbeelding: gebied 'Centrumbestemming'

Bronpunten

Een bronpunt is een plek van waaruit veel mensen de binnenstad benaderen. Dit zijn met name het Stationsplein, de Stadscampus van Hogeschool Saxion, de Performance Factory (op het voormalige Polaroidterrein), het Hendrik Jan van Heekplein en binnenkort ook het Koningsplein met het nieuwe Medisch Spectrum Twente.

Horeca

De huidige regel dat in winkelstraten tot maximaal 10% van de gevellengte daghoreca mogelijk is, blijft gehandhaafd. Dit is bekrachtigd in de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat winkelstraten transformeren naar eetstraten met louter snackbars, afhaalzaken en lunchrooms. Voor de gebieden met profiel 3 wordt dit percentage opgehoogd naar 20% om daarmee de horeca een belangrijke drager te laten zijn naar de ontwikkeling met andere functies dan alleen detailhandel.

afbeelding: kaart regiocentra, positionering en verzorgingsgebied binnenstad Enschede in de (Eu)regio

Bij de vaststelling van de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad is voor de binnenstad tevens een nieuwe categorie-indeling voor horecabedrijven geïntroduceerd, ter vervanging van de horecacategorie-indeling in de VNG brochure 'Bedrijven en milieuzonering'. Met de nieuwe categorie-indeling kan de aanvaardbaarheid van horecabedrijven beter planologisch worden geregeld.

Kleinschalige ondergeschikte horeca detailhandel ('blurring') in combinatie met andere hoofdfuncties

Onder 'blurring' wordt verstaan een mengvorm van detailhandel en horeca. In binnensteden komen steeds meer van deze mengvormen voor. Uit diverse onderzoeken (o.a. Platform 31) blijkt dat deze mengvormen een positieve uitwerking hebben op de aantrekkelijkheid van binnensteden. In de hiervoor genoemde nieuwe categorie-indeling voor horecabedrijven is ingespeeld op deze nieuwe trend door middel van de categorie 'ondergeschikte horeca'. Deze categorie is in dit bestemmingsplan nader uitgewerkt en geconcretiseerd als 'kleinschalige ondergeschikte horeca'. Kleinschalige ondergeschikte horeca is naar aard, omvang en openingstijden ondergeschikt aan de hoofdfunctie (een winkel, publieksdienstverlening of culturele instelling) en integraal onderdeel van de hoofdfunctie maar qua oppervlak zichtbaar kleiner dan de voor publiek toegankelijke ruimten van de hoofdfunctie en niet afzonderlijk van de hoofdfunctie toegankelijk. Bij kleinschalige ondergeschikte horeca is geen terras toegestaan. De hoofdfunctie bij ondergeschikte horeca kan een winkel zijn maar bijvoorbeeld ook een kapsalon, een atelier of een culturele instelling.

In geval van een mengvorm van detailhandel en horeca, de meest voorkomende vorm van 'blurring', dient ook altijd aan de wettelijke eisen in de Drank- en Horecawet te worden voldaan. Die wet regelt onder meer dat het schenken en/of verkopen van alcohol in combinatie met detailhandel (in andere goederen dan alcoholische producten) niet is toegestaan, tenzij de detailhandelsruimte(n) fysiek zijn afgescheiden van de ruimte(n) waar alcohol wordt verkocht en/of geschonken.

Analoog aan de regeling voor kleinschalige ondergeschikte horeca bevat het bestemmingsplan ook een regeling voor kleinschalige ondergeschikte detailhandel. Daarvoor gelden dezelfde voorwaarden. De hoofdfunctie bij ondergeschikte detailhandel kan een horecabedrijf zijn maar bijvoorbeeld ook een kapsalon, een atelier of een culturele instelling.

Integrale uitvoering met lange adem

De gebiedsprofilering is de 'stip op de horizon' voor een koers op de langere termijn en is niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Dit gaat geleidelijk, vergt een lange adem en zal door diverse partijen opgepakt moeten worden. Het biedt de gemeente houvast voor het stimuleren, faciliteren en geleiden van marktinitiatieven op de voor dat initiatief beste locatie, met de meeste meerwaarde. Uiteindelijk bepaalt de markt het succes van de binnenstad in de toekomst, de gemeente creëert 'slechts' de juiste randvoorwaarden.

4.1.2 Actieprogramma Binnenstad

Het Actieprogramma Binnenstad van de gemeente Enschede bestaat uit verschillende projecten en acties die zich richten op de Enschedese binnenstad. Hiermee wordt de binnenstad van Enschede levendiger, aantrekkelijker, bruisender en mooier gemaakt. Doel is om Enschede tot het kloppende hart van de regio te maken met grootstedelijke allure en een culturele uitstraling. Het Actieprogramma Binnenstad is opgesteld op basis van gesprekken met organisaties in de stad en vertegenwoordigers vanuit allerlei verschillende sectoren. Van kunst tot het onderwijs en het bedrijfsleven en van jong tot oud.

Binnen het actieprogramma zijn verschillende subsidieregelingen opgenomen waarvoor ondernemers/eigenaren in aanmerking kunnen komen:

- eigenaren die een ruimte boven hun winkel tot woning willen ombouwen kunnen een bijdrage ontvangen voor de verbouwing;
- eigenaren die een nieuwe winkel of (dag)horecaruimte onder woningen in de binnenstad willen realiseren kunnen een vergoeding krijgen voor een deel van de kosten;
- pandeigenaren of ondernemers kunnen een tegemoetkoming in de kosten krijgen voor het verbeteren van de gevel en/of het verwijderen van een bestaande luifel van een pand.

Ondernemers binnen bepaalde straten krijgen de kans om financieel ondersteund te worden bij het verfraaien van het straatbeeld of het maken van een actieplan hiervoor. Samenwerking met andere ondernemers en breed draagvlak in de straat is hierbij een belangrijke voorwaarde.

4.1.3 Evenementenbeleid

Het Evenementenbeleid met daaraan gekoppeld het Evenementenvergunningenbeleid is een nadere uitwerking van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en beoogt te reguleren waar en onder welke voorwaarden in de openbare ruimte evenementen georganiseerd mogen worden.

Evenementen zijn belangrijk voor de beleving van de stad. Zij genereren omzet, naamsbekendheid, werkgelegenheid en reuring in de stad. Evenementen dragen bij aan de leefbaarheid in de stad en voorzien in een behoefte aan ontspanning en vermaak. De belangstelling van het publiek voor evenementen neemt toe. Spraakmakende evenementen dragen bij aan het versterken van het profiel van onze stad: muziekstad, winkelstad, leefstad en ondernemende kennisstad.

Het evenementenbeleid van de gemeente Enschede draagt bij aan de volgende doelstellingen:

- sfeer en dynamiek in de eigen stad en bijdragen aan trots onder eigen inwoners;
- aantrekken van bezoekers van binnen en buiten de stad (ook met het oog op de toeristische functie);
- de economische kracht van vooral de binnenstad;
- en in algemene zin: ondersteunen van het imago van de stad als stedelijk hart van Oost-Nederland, met muziek, beeldende kunst, en waar mogelijk “grensverleggende” innovatie als speerpunten voor regionale en nationale bekendheid.

Bij het realiseren van de doelstellingen van het evenementenbeleid moet tegelijkertijd ook onderkend worden dat evenementen voor bewoners (over)last kunnen opleveren: geluidsoverlast, verminderde bereikbaarheid van woning of bedrijf, parkeeroverlast en vervuiling van het openbaar domein. De gemeente moet door haar regulerende beleid er aan bijdragen dat een bruisende stad ook een leefbare stad is. Dat kan door te sturen op aspecten als gebruik van de openbare ruimte, veiligheid, (geluid)hinder en openbare orde rondom evenementen. In het kader van die regulerende rol van de gemeente bij het evenementenbeleid is het locatiebeleid van wezenlijk belang. Waar wil de gemeente evenementen in haar (openbaar) domein toestaan? Waar wil de gemeente evenementen in gebouwen toestaan? En waar niet? Zijn er voldoende evenementenlocaties om aan de toenemende vraag naar diversiteit te kunnen voldoen (van kleinschalig tot

grootschalig, van traditioneel naar belevenisevenementen)? Ontbreken er (specifieke) locaties?

Evenementenlocaties in de Binnenstad

Het Evenementenvergunningenbeleid geeft aan op welke locaties in de gemeente evenementen kunnen plaatsvinden. Verreweg de meeste evenementen vinden plaats in de Binnenstad. Niet elke locatie is geschikt om elk type evenement te houden. Er is dan ook behoefte aan diversiteit, zodat voor evenementen van uiteenlopende aard passende locaties beschikbaar zijn. Om overlast zoveel mogelijk te beperken zijn er een aantal specifieke locaties aangewezen waar evenementen mogen plaatsvinden. Voor alle evenementenlocaties geldt dat de locatie en het tijdstip naar het oordeel van de burgemeester geschikt moeten zijn voor de aard en omvang van het betreffende evenement.

In de Binnenstad zijn de volgende locaties aangewezen, met het maximum aantal dagen dat daar evenementen mogen plaatsvinden.

Oude Markt	45
H.J. Van Heekplein	27
'Ei van Ko'	5
'Kruispunt De Graaf'	3
Stationsplein	3
Willem Wilminkplein	5
Plein Zuidmolen	3

Daarnaast zijn in de Binnenstad buiten deze aangewezen locaties in totaal maximaal 20 evenementen mogelijk, hoofdzakelijk in het horecaconcentratiegebied. Daarbij geldt een maximum aantal van 3 evenementen per locatie, met een uitzondering voor de Bolwerkstraat waar maximaal 5 evenementen mogen plaatsvinden.

Themamarkten

Naast de reguliere warenmarkten vinden ook themamarkten plaats. Een themamarkt is geen reguliere warenmarkt en is vooral gericht op vermaak en verkoop met een specifiek thema. Een themamarkt is een markt op een openbare plaats en valt daardoor onder het begrip 'evenement' zoals dat is gedefinieerd in de APV. Een themamarkt bestaat voor tenminste 67 % uit kramen in een bepaald thema en voor maximaal 33% uit kramen met overig, ondergeschikt, aanbod. Voorbeelden hiervan zijn een voorjaars- en een kerstmarkt, maar ook een cd-markt, een kunstmarkt of een boekenmarkt op bijvoorbeeld de Oude Markt, ter verlevendiging van een koopzondag. De themamarkt moet het verblijf in de binnenstad leuker en aangenamer maken.

4.1.4 Terrassenbeleid

Terrassenbeleid is de verzamelnaam voor de gezamenlijke, elkaar aanvullende, afzonderlijke regelingen voor de inrichting en uitstraling van horecaterrassen. De centrale regeling is de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), hierin is gedefinieerd wat onder een terras wordt verstaan en zijn de inrichtings- en exploitatie-eisen voor terrassen vastgelegd. Aanvullend op de APV zijn in het bestemmingsplan en in de Welstandsnota regels gesteld voor het bouwen (bestemmingsplan) en richtlijnen voor de uitstraling (Welstandsnota) van bouwwerken op een terras, zoals terrasoverkappingen en windschermen. In het bestemmingsplan wordt geregeld welke bouwwerken op een terras zijn toegestaan en wat daarvan de afmetingen mogen zijn. In de Welstandsnota is geregeld wat de richtlijnen zijn voor de uiterlijke vormgeving en uitstraling van de op een terras toegestane bouwwerken. Specifiek voor de terrassen op de Oude Markt is de gids 'beeldkwaliteit terrassen Oude Markt' als onderdeel van de Welstandsnota vastgesteld. Deze gids heeft in de Welstandsnota de status van beeldkwaliteitplan en beoogt te borgen dat luifels en windschermen op de Oude Markt een kwalitatief hoogwaardige uitstraling hebben.

4.2 Ruimtelijke onderbouwing concrete nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen

In deze paragraaf worden de diverse nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" beoogt mogelijk te maken ruimtelijk onderbouwd.

4.2.1 Korte Haaksbergerstraat 24A - van kantoor naar wonen

Het wijzigen van de bestemming van het bestaande pand Korte Haaksbergerstraat 24A van 'Kantoor' in 'Wonen' voor het realiseren van één woning met mogelijkheid voor werken aan huis. Er vindt geen uitbreiding plaats van toegestaan bebouwingsoppervlak en/of bouwvolume. De ontwikkeling past in het gemeentelijke beleid om het wonen in de Binnenstad te stimuleren. De ontwikkeling past tevens in het gemeentelijk beleid om in onbruik geraakt kantooroppervlak te verminderen en waar mogelijk te transformeren tot een andere, meer geschikte, functie.

4.2.2 Functieverruiming Centrumbestemming

Het wijzigen van de huidige bestemmingen (hoofdzakelijk 'Detailhandel', 'Gemengde voorzieningen 1' en 'Gemengde voorzieningen 2') voor de straten Walstraat, Zuiderhagen, Noorderhagen, Korte Hengelosestraat, Korte Haaksbergerstraat en De Heurne in de nieuwe bestemming 'Centrum'. Het betreft alleen een verruiming van functies, er vindt geen uitbreiding plaats van toegestaan bebouwingsoppervlak en/of bouwvolume. De gewenste functieverruiming voor deze straten vloeit voort uit de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad. In dit beleid is bepaald dat het gewenst is dat deze gebieden langzaam maar zeker gaan transformeren van hoofdzakelijk winkelstraat naar een gemengd creatief milieu, waarbinnen ook nadrukkelijk ruimte is voor wonen. Functieverruiming is goed voor deze delen van de stad. Zo is de kans groter dat er een mix aan functies ontstaat, waarbij ook het wonen in de straten een goede bijdrage levert aan de beleving van het centrum. Zie verder de beschrijving van gebiedsprofiel 3 in paragraaf 4.1.1 van deze toelichting. De gewenste functieverruiming voor deze straten heeft geen consequenties voor bereikbaarheid en parkeren. De straten Walstraat, Zuiderhagen, Noorderhagen, Korte Hengelosestraat, Korte Haaksbergerstraat en De Heurne zijn gelegen in het 'Stadserf'. Het 'Stadserf' is een autoluw en deels autovrij gedeelte van de openbare ruimte in de binnenstad dat is ingericht als verblijfsgebied en tevens dient als evenementenlocatie. Het 'Stadserf' is slechts beperkt toegankelijk voor motorvoertuigen. Binnen het 'Stadserf' gelden geen eisen ten aanzien van het realiseren van voldoende parkeergelegenheid.

4.2.3 Klokkenplas 30 - nieuwbouw appartementengebouw

Het wijzigen van de bestemming van het bestaande verouderde winkelpand Klokkenplas 30 en een deel van de openbare ruimte aan de Klokkenplas van "Detailhandel" respectievelijk "Stadserf" in "Wonen" met mogelijkheid voor werken aan huis, voor het realiseren van een nieuw appartementengebouw.

De ontwikkeling past in het Actieprogramma Binnenstad, wat het realiseren van kwalitatief goede woningen boven winkels en andere functies in de binnenstad stimuleert. De ontwikkeling past ook in de gemeentelijke Woonvisie, het gaat namelijk om de toevoeging van luxere (huur)appartementen en daarvan zijn er nog niet veel in de binnenstad.

Het gemeentelijk wensbeeld voor de Klokkenplas is dat het op termijn een prettig woongebied wordt. Gelegen in de luwte, maar wel midden in de stad. Dit plan draagt daar aan bij. De woningen aan de zijde van Klokkenplas zijn gericht op diezelfde Klokkenplas en zorgen voor meer leven in dit gebied. Qua hoogte en rooilijn sluit dit pand aan op het naastgelegen appartementencomplex. Dit is een goede maat voor deze locatie.

4.2.4 Achter 't Hofje 23-25 - verbouw tot en nieuwbouw van appartementengebouw

Het wijzigen van de bestemming van het bestaande voormalige pand van het Leger des Heils en aangrenzende bebouwing Achter 't Hofje 23-25 van "Detailhandel" in "Wonen" met mogelijkheid voor werken aan huis, voor het realiseren van een nieuw appartementengebouw.

De ontwikkeling past in het Actieprogramma Binnenstad, wat het realiseren van kwalitatief goede woningen

boven winkels en andere functies in de binnenstad stimuleert. De ontwikkeling past ook in de gemeentelijke Woonvisie en sluit aan bij het integraal denken over ruimtelijke vraagstukken zoals bedoeld in het gemeentelijk beleidskader "Richting aan Ruimte". Het gaat om de toevoeging van kwalitatief goede woningen met een oppervlakte van tenminste 75 m^2, waarmee een als sociaal onveilig ervaren stukje binnenstad wordt verlevendigd.

De nieuwbouw wordt in de bestaande rooilijn herbouwd en de hoogte voegt zich naar het naastgelegen pand.

4.2.5 Piet Heinstraat 7 t/m 21 "De Stadspoort" - van kantoren naar wonen

Het wijzigen van de bestemming van het bestaande kantoorpand "De Stadspoort", Piet Heinstraat 7 t/m 21 van "Kantoor" in "Wonen" voor het realiseren van appartementen voor expats, met mogelijkheid voor werken aan huis. Er vindt geen uitbreiding plaats van toegestaan bebouwingsoppervlak en/of bouwvolume. De ontwikkeling past in de gemeentelijke Woonvisie en sluit aan bij het integraal denken over ruimtelijke vraagstukken zoals bedoeld in het gemeentelijk beleidskader "Richting aan Ruimte". Woningen voor expats vormen een kwalitatieve toevoeging aan de woningvoorraad. Er wonen ruim 3000 expats in Enschede en dit aantal neemt nog steeds toe. In "De Stadspoort" wordt een totaalconcept voor deze groep gerealiseerd. De woningen zijn gemiddeld minimaal 75 m^2 groot, waardoor ze zich onderscheiden van het gemiddelde appartement in Enschede. De ontwikkeling past tevens in het gemeentelijk beleid om in onbruik geraakt kantooroppervlak te verminderen en waar mogelijk te transformeren tot een andere, meer geschikte, functie.

4.2.6 Pijpenstraat 15 - broodjeszaak / lunchroom in bibliotheek

In de openbare bibliotheek aan de Pijpenstraat 15 is aan de zijde van het Van Loenshof een kleinschalige broodjeszaak / lunchroom aanwezig. Hiervoor is in 2013 een omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan verleend ten behoeve van kleinschalige ondergeschikte horeca als integraal onderdeel van de openbare bibliotheek. De inrichting en situering van de broodjeszaak is echter zodanig dat feitelijk zowel sprake is van aan de hoofdfunctie ondergeschikte horeca als integraal onderdeel van de bibliotheek als van autonome horeca. Daarmee wordt feitelijk niet of in ieder geval niet volledig aan de in 2013 verleende omgevingsvergunning voldaan. Handhavend optreden op basis van de verleende omgevingsvergunning is lastig, er valt immers niet te controleren of bezoekers van de broodjeszaak / lunchroom ook bezoekers van de bibliotheek zijn. De broodjeszaak / lunchroom heeft weliswaar een eigen afzonderlijke ingang maar deze staat tevens in directe verbinding met de bibliotheek, waarvan de broodjeszaak integraal onderdeel uitmaakt. Naar aanleiding hiervan is voor de broodjeszaak de aanduiding "specifieke vorm van horeca - categorie 3" opgenomen.

4.2.7 Wijzigingsbevoegdheid terrein hoek Hengelosestraat - Molenstraat

Met toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid kunnen burgemeester en wethouders de bestemming 'Kantoor' van het terrein op de hoek Hengelosestraat - Molenstraat wijzigen in 'Wonen', Het betreft een ontwikkellocaties die onderdeel uitmaakt van het project 'Spoorzone'. Oorspronkelijk was op deze locatie een kantoorgebouw van zeven bouwlagen geprojecteerd maar dit zal naar verwachting, gelet op de situatie op de kantorenmarkt, niet worden gerealiseerd. Voor deze locatie wordt daarom gedacht aan een pand van maximaal dezelfde bouwhoogte en -massa als nu is toegestaan maar dan voor wonen met commerciële functies op de begane grond.

Kwalitatief voldoet woningbouw op deze plek geheel aan ons beleid uit Stedelijke Koers en Woonvisie: de ligging direct aan de binnenstad is een voorbeeld van 'van binnen naar buiten denken', waarbij nieuwe woningen primair rond de binnenstad worden gerealiseerd. Dit is een stedelijk milieu wat elders in Twente niet aanwezig is. De ontwikkeling past tevens in het streven van de gemeente Enschede om het aantal vierkante meters kantooroppervlak te verminderen.

Voor deze ontwikkellocaties gelden de volgende stedenbouwkundige randvoorwaarden:

- appartementen met een maximum bouwhoogte van 21 meter, met commerciële functies en/of wonen in de plint (de begane grond);
- parkeren op eigen terrein, bij voorkeur te realiseren geheel of gedeeltelijk beneden maaiveld.

4.3 Ladder duurzame verstedelijking (art. 3.1.6, 2e lid Bro)

Artikel 3.1.6, 2e lid van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) schrijft voor dat van een stedelijke ontwikkeling die in een bestemmingsplan wordt mogelijk gemaakt moet worden aangetoond dat er sprake is van een actuele regionale behoefte. Gelet op de totstandkomingsgeschiedenis van het wetsartikel 3.1.6, 2e lid Bro moet bij iedere 'stedelijke ontwikkeling', waaronder iedere ontwikkeling van detailhandelsvloeroppervlak, inzichtelijk worden gemaakt of er, in relatie tot het bestaande aanbod, concreet behoefte bestaat aan de desbetreffende ontwikkeling. Die behoefte moet dan worden afgewogen tegen het bestaande aanbod, waarbij moet worden gemotiveerd dat rekening is gehouden met het voorkomen van leegstand. Dit wordt de 'Ladder Duurzame Verstedelijking' genoemd.

Ingevolge de Ladder duurzame verstedelijking moeten nieuwe stedelijke ontwikkelingen gemotiveerd worden met behulp van drie opeenvolgende stappen:

I. beschrijven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
II. indien blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, beschrijven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien, door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;
III. indien blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig wordt ontwikkeld.

'Stedelijke ontwikkeling'

Onder 'stedelijke ontwikkeling' wordt in het Bro (art. 1.1.1, 1e lid onder i) verstaan: een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen. Of in een bestemmingsplan sprake is van een of meer stedelijke ontwikkelingen als bedoeld in het Bro is niet altijd even duidelijk. Dit dient per plan te worden getoetst en gemotiveerd. In de jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, zie uitspraken 201310814/1/R1 en 201311211/1/R3, is inmiddels de lijn te ontdekken dat wanneer er sprake is van bestaande bebouwing en geen toename van het ruimtebeslag, er in dat geval geen sprake is van een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro. Ook bij nieuwbouw hoeft volgens de jurisprudentie, zie uitspraak 201310222/1/R6, niet altijd sprake te zijn van een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro. Dit geldt bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een feitelijke capaciteitsafname doordat er minder commercieel vloeroppervlak wordt teruggebouwd dan er is afgebroken. Ook een op grond van het voorgaande plan reeds mogelijke maar nog niet gerealiseerde ontwikkeling hoeft niet altijd een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro te zijn. Dit is onder meer het geval wanneer er geen sprake is van toename maar wel van concentratie van de bebouwingsmogelijkheden.

'Stedelijke ontwikkeling' en het bestemmingsplan "Binnenstad 2016"

In het bestemmingsplan "Binnenstad 2015" worden diverse ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Onderstaand wordt per ruimtelijke ontwikkeling nagegaan of daarbij sprake is van een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro. De ontwikkelingen die als 'stedelijke ontwikkeling' moeten worden aangemerkt worden vervolgens getoetst aan de Ladder Duurzame Verstedelijking.

Korte Haaksbergerstraat 24A: wijzigen bestemming 'Kantoor' in 'Wonen'

Betreft uitsluitend het wijzigen van de bestemming van een in onbruik geraakt kantoorpand in wonen zodat ter plaatse één woning kan worden gerealiseerd. Er is geen sprake van toename van bebouwingsoppervlak. Deze ontwikkeling is geen 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro en hoeft niet te worden getoetst aan de Ladder Duurzame Verstedelijking.

Functieverruiming Centrumbestemming

Betreft uitsluitend het verruimen van functies in bestaande bebouwing. Er is geen sprake van toename van

bebouwingsoppervlak. Het betreft straten met hoofdzakelijk detailhandelspanden met wonen op de verdiepingen en in beperkte mate horecapanden. De functieverruiming maakt in deze panden ook wonen op de begane grond en onder meer dienstverlening en cultuur & ontspanning mogelijk. Horeca blijft beperkt tot een maximum van 10% of 20% van de gevellengte. De Centrumbestemming voorziet niet in functieverruiming ten behoeve van kantoren en maatschappelijke functies. Deze ontwikkeling is een uitwerking van de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad, waarmee het versterken van de functie van de Binnenstad is beoogd. Deze ontwikkeling is geen 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro en hoeft niet te worden getoetst aan de Ladder Duurzame Verstedelijking.

Realisatie appartementengebouw Klokkenplas 30

Betreft de realisatie van een appartementengebouw ter plaatse van een verouderd winkelpand. Er is sprake van een beperkte toename van bebouwingsoppervlak, dat gaat echter gepaard met een vermindering van detailhandelsoppervlak. Deze ontwikkeling is een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro en voldoet aan de Ladder Duurzame Verstedelijking. Deze ontwikkeling past binnen Stedelijke Koers, waarin de woningbouwprogrammering voor de komende jaren is vastgelegd. Deze programmering is regionaal afgestemd en vormde input voor de Regionale Woonvisie. Een verdere toetsing aan de Ladder Duurzame Verstedelijking kan daarmee achterwege blijven.

Piet Heinstraat 7 t/m 21 "De Stadspoort": wijzigen bestemming "Kantoor" in "Wonen"

Betreft uitsluitend het wijzigen van de bestemming van een verouderd kantoorpand in wonen zodat in het pand ruime woningen kunnen worden gerealiseerd. Er is geen sprake van toename van bebouwingsoppervlak. Deze ontwikkeling is geen 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro en hoeft niet te worden getoetst aan de Ladder Duurzame Verstedelijking.

Realisatie appartementengebouw Achter 't Hofje 23-25

Betreft de realisatie van een appartementengebouw ter plaatse van een verouderd winkelpand. Er is sprake van een beperkte toename van bebouwingsoppervlak, dat gaat echter gepaard met een vermindering van detailhandelsoppervlak. Deze ontwikkeling is een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro en voldoet aan de Ladder Duurzame Verstedelijking. Deze ontwikkeling past binnen Stedelijke Koers, waarin de woningbouwprogrammering voor de komende jaren is vastgelegd. Deze programmering is regionaal afgestemd en vormde input voor de Regionale Woonvisie. Een verdere toetsing aan de Ladder Duurzame Verstedelijking kan daarmee achterwege blijven.

Wijzigingsbevoegdheid terrein hoek Hengelosestraat - Molenstraat

Betreft een wijzigingsbevoegdheid voor het wijzigen van de kantoorbestemming in een woonbestemming bestemming. Ter plaatse is nog geen bebouwing aanwezig. Toepassing van de wijzigingsbevoegdheid maakt nieuwbouw van behoorlijke omvang en volume mogelijk voor wonen met commerciële functies op de begane grond. Deze wijzigingsbevoegdheid is een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro en voldoet aan de Ladder Duurzame Verstedelijking.

Deze ontwikkeling past binnen Stedelijke Koers, waarin de woningbouwprogrammering voor de komende jaren is vastgelegd. Deze programmering is regionaal afgestemd en vormde input voor de Regionale Woonvisie. De beoogde commerciële functies op de begane grond zijn al mogelijk op grond van het huidige ter plaatse geldende bestemmingsplan "Muziekkwartier" en hoeven om die reden niet te worden getoetst aan de Ladder Duurzame Verstedelijking.

Pijpenstraat 15: legalisatie broodjeszaak in bibliotheek

Betreft uitsluitend het legaliseren van een bestaande broodjeszaak die in de openbare bibliotheek is gevestigd. Er is geen sprake van toename van bebouwingsoppervlak. Deze ontwikkeling is geen 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro en hoeft niet te worden getoetst aan de Ladder Duurzame Verstedelijking.

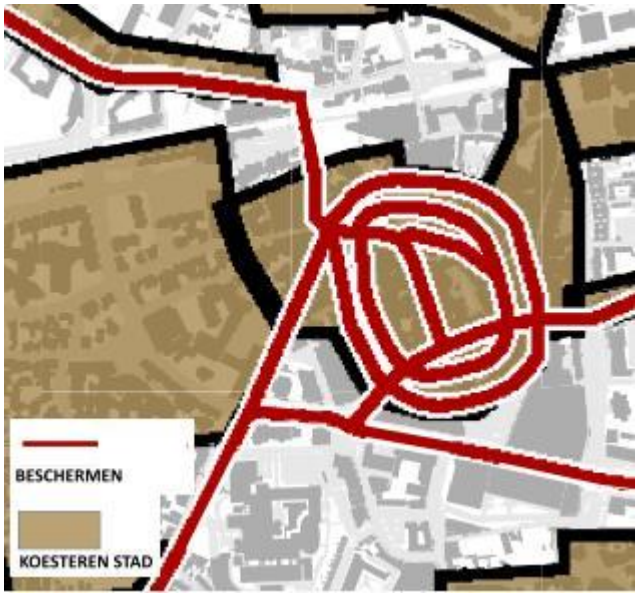
4.4 Cultuurhistorie in relatie tot nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen

4.4.1 Monumenten

Voor de bescherming van monumenten hoeft in het bestemmingsplan geen specifieke beschermingsregeling te worden opgenomen. De bescherming van rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten is geregeld in de Monumentenwet 1988.

4.4.2 Overige cultuurhistorisch waardevolle gebouwen, objecten en structuren

Op 8 december 2014 heeft de raad van de gemeente Enschede de structuurvisie cultuurhistorie “Wat maakt Enschede– Bouwen aan een cultuurhistorische identiteit” vastgesteld. In deze structuurvisie is vastgelegd hoe de gemeente omgaat met cultuurhistorische waarden binnen haar grondgebied. De (cultuur)historisch waardevolle bebouwing geeft identiteit en smoel aan Enschede. Deze omgevingskwaliteiten wil Enschede als aantrekkelijke en vitale stad ook voor toekomstige generaties behouden, herstellen en versterken. De basis van het beleid wordt gevormd door een cultuurhistorische beleidskaart. De cultuurhistorische beleidskaart is een gebiedsgerichte vertaling van de cultuurhistorische waardenkaart. Op de cultuurhistorische beleidskaart zijn gebieden en structuren weergegeven die samen een ensemblewaarde hebben en daarmee een beeld geven van de cultuurhistorische identiteit van Enschede. Buiten deze gebieden liggen ook solitaire gebouwen die een bijzondere monumentale waarde hebben, zoals bijvoorbeeld kerken, scholen of boerderijen, die als eilanden in de stedelijke structuur liggen. Het gaat daarbij om gebouwen die tenminste 50 jaar oud zijn, dus met bouw- of aanlegjaar 1965 en vroeger. De beleidskaart is in zoverre dan ook dynamisch, in de toekomst kunnen ook jongere gebieden en structuren met hoge cultuurhistorische attentiewaarde worden aangewezen als planologisch te beschermen in bestemmingsplannen.

afbeelding: fragment Cultuurhistorische beleidskaart

De cultuurhistorische beleidskaart kent voor het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" de beschermingsregimes 'beschermen' en 'koesteren'. Het beschermingsregime 'beschermen' heeft betrekking op het historisch stratenpatroon in de binnenstad. Het gaat daarbij om de verbindingslijn die deze straten vormen en niet om het straatprofiel of de bebouwingswand. Het beschermngsregime 'koesteren' heeft betrekking op de cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en structuren in de binnenstad. Voor deze gebieden geldt dat in het bestemmingsplan een beschermingsregeling moet worden opgenomen om te

voorkomen dat (bouw-, sloop- en aanleg)activiteiten kunnen worden uitgevoerd die mogelijk onherstelbare afbreuk kunnen doen aan de cultuurhistorische waarde van structuren, panden of ensemble zonder dat daarover op basis van belangenafweging een expliciet besluit is genomen.

Beleidsregel "Koesteren cultuurhistorie"

Het accent ligt op behoud door ontwikkeling, het borgen van een afwegingsmoment bij ruimtelijke ontwikkelingen die invloed hebben op de cultuurhistorische waarden. Dit beleid is in de cultuurhistorische beleidskaart "koesteren stad en koesteren buitengebied" genoemd en omvat een sloopvergunningsstelsel en welstandseisen als afwegingskader. Dit afwegingskader is in de beleidsregel nader uitgewerkt op het niveau van individuele objecten. Met deze beleidsregel kunnen aanvragen omgevingsvergunning voor het slopen of verbouwen van cultuurhistorische gebouwen worden getoetst. In de beleidsregel wordt voor cultuurhistorisch waardevolle gebouwen onderscheid gemaakt in 'beeldbepalende gebouwen' en 'structuurbepalende gebouwen'.

De beleidsregel geeft handvatten voor het verschil dat bij de afweging van beeldbepalende en structuurbepalende gebouwen wordt gehanteerd. Dat heeft ook een relatie met het besluit dat de gemeente Enschede geen gemeentelijke monumenten meer aanwijst maar overgaat tot een bescherming van monumentale waarden in het bestemmingsplan. Via het bestemmingsplan krijgen beeldbepalende gebouwen en objecten een licht beschermde status. Het gaat hierbij om de zichtbare gevels en het dak van een gebouw langs de openbare ruimte. Voor het koesteren van ensembles en historische stedenbouwkundige structuren zijn structuurbepalende gebouwen van belang. Hier ligt de nadruk minder op behoud van het specifieke gebouw.

Om de invloed van plannen op de cultuurhistorische waarden te kunnen beoordelen, is een nadere quick scan per object noodzakelijk. Deze nadere quick scan kan op verschillende tijdstippen worden uitgevoerd. In gebieden waar de komende jaren weinig stedelijke dynamiek wordt verwacht, kan een quick scan per object bij een concrete aanvraag worden uitgevoerd. Bij gebieden met een hoge dynamiek zoals de binnenstad, of gebieden waar de waardenkaart een onvolledig beeld geeft, is nader onderzoek door een quick scan voorafgaand aan een bestemmingsplan noodzakelijk.

De quick scans worden uitgevoerd op basis van de volgende definities:

Beeldbepalend: "Een beeldbepalend gebouw is een pand dat door zijn architectonische waarde(n) en/of zijn cultuurhistorische waarde de specificiteit en herkenbaarheid van zijn omgeving verhoogt."

Structuurbepalend: "Een structuurbepalend gebouw draagt bij aan de ritmiek van de bebouwing in een straat wat betreft vormgeving, stedenbouwkundige verschijningsvorm (bv. twee-onder-één kap of rijtjeswoningen) volume, en functie (wonen, bedrijf) en heeft cultuurhistorische waarde."

Koesteren van beeldbepalende gebouwen

Het doel van koesteren van beeldbepalende gebouwen is het herkenbaar behouden van architectuur en cultuurhistorie van het gebouw en het behouden van maat en schaal van het gebouw in de stedenbouwkundige context / het ensemble. Dat betekent dat behoud dan wel herstel van de herkenbaarheid van het gebouw het uitgangspunt is bij ontwikkelingen. Het maatschappelijk belang van deze identiteitsdrager is hoog.

Om te beoordelen of een pand in aanmerking komt voor de status van 'beeldbepalend' pand, wordt een pand aan de hand van de volgende criteria (aanvullend) beoordeeld:

Primair – vormgeving, beleving (direct zichtbaar):

- Architectonische waarden, karakteristiek van het individuele object
- Architectonische waarde, karakteristiek van gevelwand / ensemblewaarde
- Stedenbouwkundige waarden
- Lokale architectuurhistorische waarden

Secundair – de betekenis, het verhaal:

- cultuurhistorische waarde – gebruikshistorie
- Zeldzaamheidswaarde

Beoordelen – beschrijvend:

Een beeldbepalend gebouw scoort hoog op de architectonische waarden. Als een pand één of meerdere

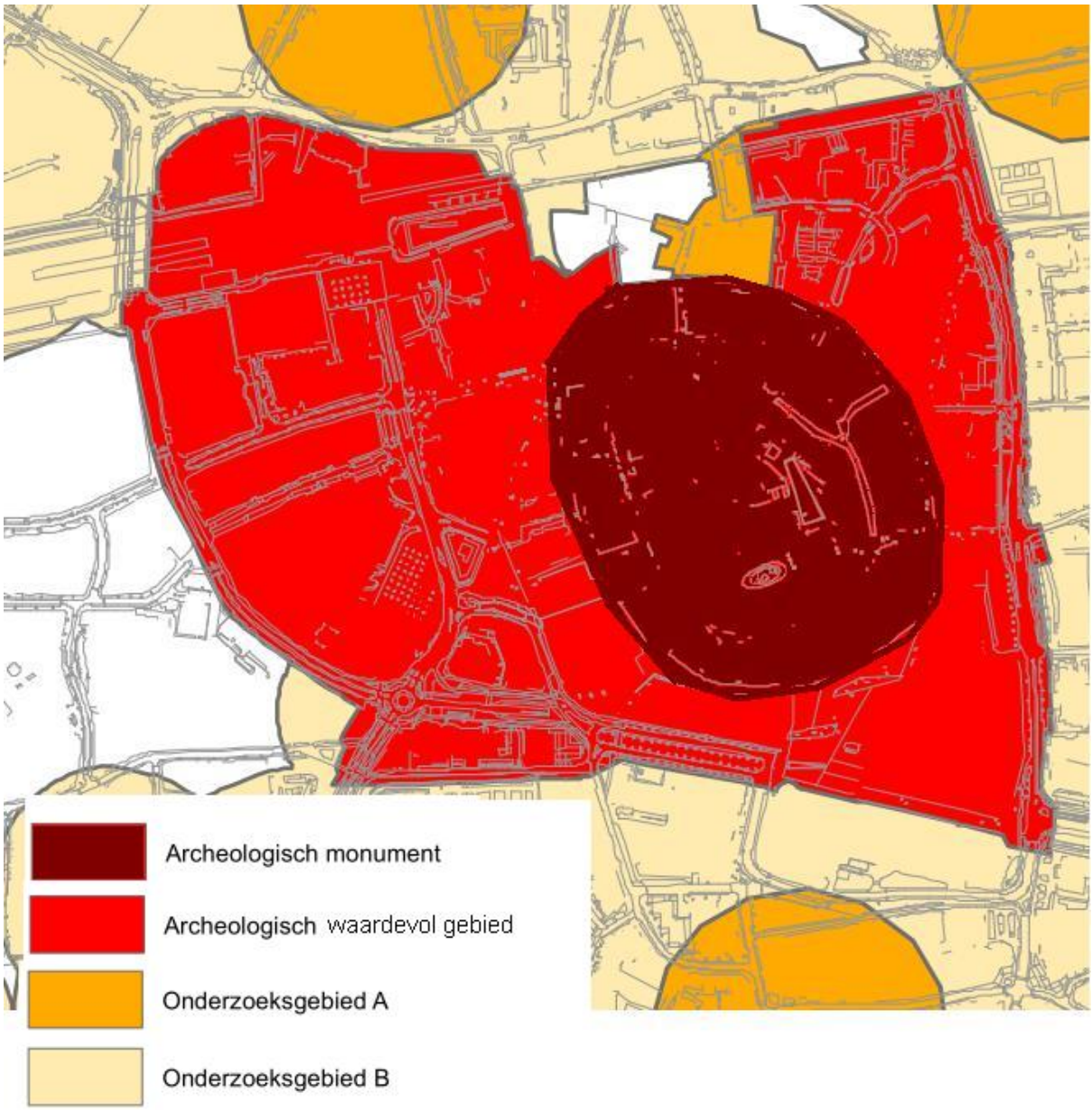
specifieke waarden weerspiegelt en/of waarden in beeld zijn (zichtbaar, voor iedereen duidelijk herkenbaar) is een pand per definitie beeldbepalend.

Koesteren van structuurbepalende gebouwen

Het doel van koesteren van structuurbepalende gebouwen is het behouden van maat en schaal van het gebouw in de stedenbouwkundige context / het ensemble. Dit kan ook door nieuwbouw. Het maatschappelijk belang voor behoud van het gebouw is minder hoog. Een structuurbepalend gebouw scoort vooral op stedenbouwkundige beeld- en ensemblewaarde.

4.4.3 Archeologische waarden

Het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" heeft op de Archeologische beleidskaart voor het overgrote deel de aanduidingen 'Archeologisch Monument' en 'Archeologisch waardevol gebied'. Voor de resterende delen van het plangebied geldt ofwel de aanduiding 'Archeologisch onderzoeksgebied A' ofwel 'Archeologisch onderzoeksgebied B'. Het Muziekkwartier en omgeving is in het kader van de ontwikkeling al uitvoerig archeologisch onderzocht en daarom vrijgesteld van verdere archeologische onderzoeksplicht.

afbeelding: fragment Archeologische beleidskaart

Voor de gebieden die op de Archeologische beleidskaart zijn weergegeven met de aanduidingen 'Archeologisch monument' en 'Archeologisch waardevol gebied' is in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" een beschermende regeling opgenomen voor het uitvoeren van activiteiten die mogelijk verstorende gevolgen kunnen hebben voor in de bodem aanwezige archeologische waarden.

Voor het als 'Archeologisch waardevol gebied' aangemerkte gebied is nagegaan of hier gebieden bij zitten waarvan op voorhand kan worden geconcludeerd dat de bodem ter plaatse zodanig diep is geroerd en verstoord dat redelijkerwijs geen archeologische waarden meer zijn te verwachten. De uitkomst daarvan is dat het gebied tussen de Hengelosestraat, het Stationsplein en de Korte Hengelosestraat en het gebied H.J. Van Heekplein / Casino / Zuidmolen / Kop Boulevard grotendeels als verstoord kunnen worden aangemerkt. Hier staan veel grootschalige gebouwen met diepe funderingen (Zuidmolen, Kop Boulevard) en is recentelijk grootschalig herontwikkeld (Van Heekplein, Casino, Kalanderstraat). Voor deze gebieden kan de aanduiding 'Archeologisch waardevol gebied' komen te vervallen.

Ook voor de gebieden die op de Archeologische beleidskaart zijn weergegeven met de aanduidingen 'Archeologisch onderzoeksgebied A' en 'Archeologisch onderzoeksgebied B' is nagegaan in hoeverre van deze gebieden op voorhand kan worden geconcludeerd dat de bodem ter plaatse zodanig diep is geroerd en

verstoord dat redelijkerwijs geen archeologische waarden meer zijn te verwachten. De uitkomst daarvan is dat het gebied ten zuiden van de Boulevard 1945 en het H.J. van Heekplein en het gebied ter plaatse van en rondom het Muziekcentrum als verstoord kunnen worden aangemerkt. Hier hebben in het (recente) verleden grootschalige herontwikkelingen plaats gevonden (met name nieuwbouw winkelcentrum Twentec, realisatie parkeergarage Van Heekplein, bouw postkantoor, bouw streeklab, bouw Muziekcentrum). Voor deze gebieden kunnen de aanduidingen 'Archeologisch onderzoeksgebied A' en 'Archeologisch onderzoeksgebied B' komen te vervallen. Voor het resterende gebied met de aanduiding 'Archeologisch onderzoeksgebied B' geldt in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" een onderzoeksplicht bij bodemverstorende activiteiten.

Archeologisch onderzoek Klokkenpas 30

Voor de beoogde realisatie van een appartementengebouw op het perceel Klokkenplas 30 en een deel van de openbare ruimte van de Klokkenplas is een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd. Uit het onderzoek ("Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek, verkennende fase, Haverstraatpassage 25-27 en Klokkenplas 30 Enschede, Archeogroep d.d. 31 maart 2016) blijkt dat ter plaatse geen relevante archeologische resten zijn aangetroffen. Het uitvoeren van nader archeologisch onderzoek is niet noodzakelijk. De archeologische onderzoeksplicht is daarmee voor deze locatie komen te vervallen.

4.4.4 Beschermwaardige bomen

In het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is een beperkte planologische beschermingsregeling opgenomen voor monumentale en beschermwaardige bomen.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingsprojecten wordt rekening gehouden met de aanwezige monumentale en beschermwaardige bomen door bouwgrenzen en infrastructurele werken, voor zover dit redelijkerwijs mogelijk is, zodanig te situeren dat daardoor de maximale kroonprojectie van de bomen niet of zo min mogelijk wordt beperkt.

In het bestemmingsplan is in de bouwregels een bevoegdheid opgenomen tot het stellen van nadere eisen bij een omgevingsvergunning. Hiermee wordt beoogd om in voorkomend geval te voorkomen dat in de nabijheid van op grond van de APV beschermde bomen bouwwerken worden gerealiseerd die mogelijk schade kunnen veroorzaken aan deze beschermde bomen. Bij de uitoefening van deze bevoegdheid betrekken burgemeester en wethouders de bij de APV gestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.

4.5 Welstand en beeldkwaliteit

In de Welstandsnota "Bouwen aan identiteit" is aangegeven aan welke welstandseisen bouwplannen moeten worden getoetst. Daartoe zijn in de Welstandsnota voor het gehele grondgebied van de gemeente Enschede welstandsidentiteiten opgenomen. Voor het overgrote deel van het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" geldt één van de volgende drie welstandsidentiteiten: "historisch stadshart", "nieuw stadshart" en "rijke stadsvilla's".

"Historisch stadshart"

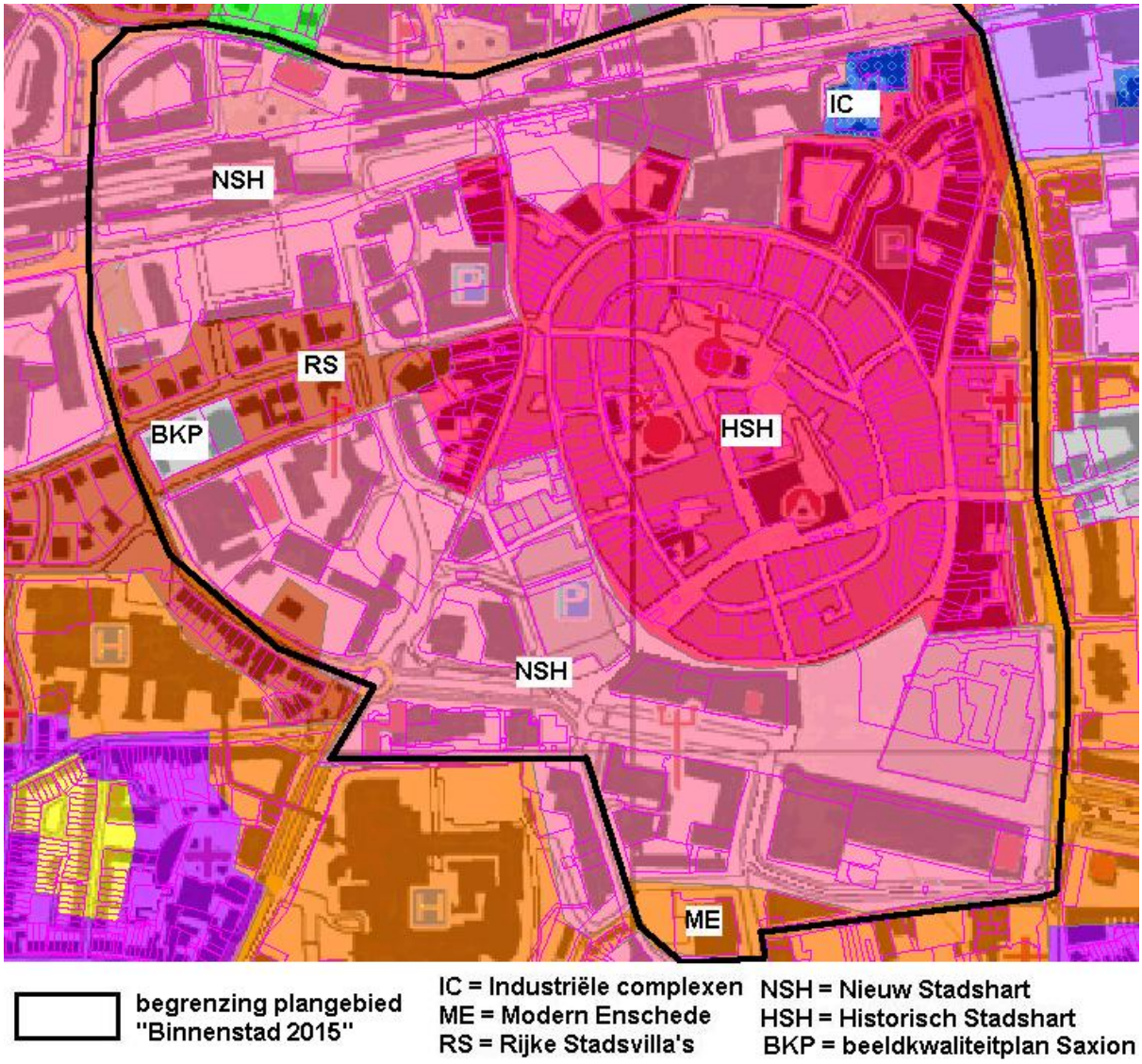
Deze welstandsidentiteit geldt voor het historische stadshart. Voor deze welstandsidentiteit geldt in zijn algemeenheid dat de algehele verschijningsvorm van gebouwen van hoge architectonische kwaliteit moet zijn. Materiaalgebruik moet van hoge kwaliteit en fijnzinnige detaillering zijn. Kleuren moeten een rustig, natuurlijk, palet vormen. Afval- en materiaalopslag en technische installaties moeten waar mogelijk inpandig maar in ieder geval in harmonie met het gebouw worden opgelost. Verder moeten gebouwen samen één doorgaande buitenruimte vormen.

"Nieuw stadshart"

Deze welstandsidentiteit geldt op een paar specifieke gebieden na voor de rest van de binnenstad. Voor deze welstandsidentiteit geldt in zijn algemeenheid dat de algehele verschijningsvorm van elk gebouw een hoge architectonische en grootsteedse ambitie en allure moet uitstralen. Architectuurstijl, materiaal- en kleurgebruik zijn vrij maar gebruikte materialen moeten wel van hoge kwaliteit zijn. Verder dienen parkeervoorzieningen, laad- en losvoorzieningen en technische installaties inpandig te worden opgelost.

"Rijke stadsvilla's"

Deze welstandsidentiteit geldt voor de voormalige textielbaronnenvilla's aan de Tromplaan. Voor deze welstandsidentiteit geldt in zijn algemeenheid dat gebouwen een zeer hoge esthetische ambitie en allure moeten uitstralen en dat elk gebouw uniek moet zijn. Materiaalgebruik moet van hoge kwaliteit en fijnzinnige detaillering zijn. Kleuren moeten een rustig, natuurlijk, palet vormen.

afbeelding: fragment kaart Welstandsnota

Daarnaast zijn er in het plangebied nog enkele kleinere gebieden waarvoor een andere dan de hiervoor genoemde welstandsidentiteiten of een welstandsparagraaf geldt.

"Industriële complexen"

Deze welstandsidentiteit geldt voor de tot woningen verbouwde voormalige textielindustriegebouwen van Van Heek aan de Breugelmansgaarde. Voor deze welstandsidentiteit geldt in zijn algemeenheid dat de bebouwing op het complex samen een compositie moet vormen met een interessant silhouet naar zijn omgeving en een mooie skyline moet maken. Daarnaast moet de architectuur van de gebouwen passen bij het industriële karakter van het complex.

"Modern Enschede"

Deze welstandsidentiteit geldt voor het gebouw waarin de ANWB-winkel is gehuisvest en het voormalige streeklab aan de Burgemeester Edo Bergsmastraat, het driehoekige appartementencomplex op de hoek Kuipersdijk - Ledeboerstraat en de bebouwing direct aan de Oldenzaalsestraat. Voor deze welstandsidentiteit geldt in zijn algemeenheid dat gebouwen over alle lagen een levendige uitstraling moeten hebben en dat architectuurstijl, materiaal- en kleurgebruik vrij zijn.

Welstandsparagraaf "Serphos"

De welstandsparagraaf "Serphos" geldt voor het perceel tussen Tromplaan, Van Galenstraat en De Ruyterlaan, waar de nieuwbouw van hogeschool Saxion in aanbouw is. Een welstandsparagraaf is een aanvulling op een welstandsidentiteit, bedoeld voor die situaties waarin het niet mogelijk is de nieuwe bebouwing naadloos te laten aansluiten op de ter plaatse geldende welstandsidentiteit maar waarbij geen sprake is van het creëren van een compleet nieuwe identiteit. De welstandsparagraaf "Serphos" is een nadere uitwerking van de welstandsidentiteit "Rijke Stadsvilla's" specifiek voor deze locatie en bevat randvoorwaarden met betrekking tot de esthetische waarde van de bebouwing en de situering en uitstraling van de bebouwing binnen het straatbeeld.

4.6 Duurzaamheid

Duurzaamheid is een centraal thema in het gemeentelijk beleid van Enschede. Duurzaam handelen is daarbij meer dan het ontzien van natuur en milieu. In dat opzicht vraagt duurzaam handelen bijvoorbeeld ook om een solide financieel beleid. Tot voor kort werd onder de noemer van het duurzaamheidsbeleid vooral gewerkt aan maatregelen die gericht zijn op het tegengaan van gevolgen voor de klimaatverandering. Daarmee is niet gezegd dat er voor thema's die op andere plaatsen wel onder het beleidsveld duurzaamheid worden geschaard, zoals afval, water en bodem, geen aandacht was maar van een breed en samenhangend duurzaamheidsbeleid was geen sprake. Om daar verandering in te kunnen brengen is het Actieplan Duurzaamheid opgesteld. Hierin wordt uitgewerkt aan welke doelen onder de noemer van het duurzaamheidsbeleid actief wordt gewerkt, welke aanpak daarvoor is vereist, welke partijen bij de realisatie daarvan een rol spelen en welke rol de gemeente daarbij voor zichzelf ziet weggelegd, alsmede de toewijzing van mensen en middelen om de gestelde doelen te realiseren.

4.6.1 Speerpunten van het duurzaamheidsbeleid

In het Actieplan duurzaamheid, dat op 8 juni 2015 door de gemeenteraad van Enschede is vastgesteld, heeft de gemeenteraad er voor gekozen om het duurzaamheidsbeleid toe te spitsen op de volgende punten:

Energie
Verhogen van het op eigen grondgebied opgewekte aandeel hernieuwbare energie tot minimaal 12 procent in 2030 en minimaal 27 procent van het voor 2050 voorziene gebruik van energie.

Eigen organisatie
Zelf het goede voorbeeld geven.

Biodiversiteit
Behoud en versterken van de verscheidenheid aan dier- en plantsoorten in de leefomgeving

Groene groei
Groei van de economie zonder dat dit nadelig is voor klimaat, water,
bodem, grondstoffen en biodiversiteit.

Circulaire economie
Verminderen van de hoeveelheid (rest-)afval door afvalpreventie en het beter scheiden van restafval.

Klimaatadaptatie
Negatieve gevolgen die gepaard gaan met klimaatverandering beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt benutten.

Duurzame mobiliteit	***WEconomy***
Verhoging van het aandeel fietsgebruik in het totaal aantal verplaatsingen, stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer en stimuleren van het gebruik van elektrische auto's.	Bewoners in Enschede dragen in collectief verband actief bij aan een of meer van de duurzame doelstellingen.

Aanpak van het duurzaamheidsbeleid

Binnen de voorgestane aanpak van het Actieplan Duurzaamheid staan de begrippen 'duurzame daden', 'duurzame deals' en 'duurzaam doen' centraal.

Duurzame daden

De gedachte hierbij is dat het zichtbaar maken van bestaand duurzaam gedrag de beste manier is om anderen te inspireren en aan te zetten tot duurzaam handelen. We richten ons daarbij op de groep die in beginsel bereid is tot duurzaam gedrag.

Duurzame deals

Duurzame deals, oftewel afspraken over duurzaam handelen, zijn een middel om nieuw duurzaam gedrag uit te lokken. Bij de uitvoering van duurzame initiatieven lopen bedrijven, instellingen en groepen inwoners soms tegen barrières aan. De gemeente wil die belemmeringen wegnemen. Soms kunnen we daar zelf voor zorgen. In andere gevallen doen we daarvoor een beroep op anderen. De deals maken duidelijk dat verduurzaming van de samenleving een opgave is die we samen moeten oppakken.

Duurzaam Doen

Zelf het goede voorbeeld geven is binnen de gekozen aanpak een belangrijk uitgangspunt. Verduurzaming van de eigen organisatie is in dit Actieplan duurzaamheid verder uitgewerkt onder de noemer Duurzaam Doen.

Voor deze benadering is gekozen, omdat het een positieve benadering is, die anderen inspireert en stimuleert tot duurzame handelingen (gedrag, het doen van investeringen etc.). Het voordeel van deze aanpak is bovendien dat het gedrag voor de doelgroep herkenbaar en dichtbij is, de communicatieboodschap hierdoor aansluit bij de belevingswereld van mensen en de huidige doeners de afzender/ambassadeur zijn (in plaats van de gemeente). Hierdoor is het een aanpak van de stad, in plaats van de gemeente.

4.6.2 Duurzaamheidsbeleid en het bestemmingsplan

In deze paragraaf wordt aan de hand van het Actieplan Duurzaamheid bekeken in hoeverre het bestemmingsplan kan bijdragen aan de realisatie van de gemeentelijke duurzaamheidsambities.

Algemeen

Bij elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling zal, afhankelijk van de opgave en de locatie, bezien moeten worden welke duurzame energiebronnen aangeboord worden. Dit kan er toe leiden dat in het ene geval ingezet wordt op een zongerichte verkaveling, terwijl in het andere geval gekoerst wordt op het gebruik van bodem- en/of windenergie, c.q. aansluiting op het warmtenet. Ook de aanpassing aan de klimaatverandering is in hoge mate een ruimtelijk vraagstuk. Meer warme zomers en een toenemende kans op extreme weersituaties vragen bij een verdere ontwikkeling van de stad om het vergroten van afvoer- en absorptievermogen in stedelijke watersystemen en het voorkomen van 'hitte-eilanden' en hittestress.

Energie:

Voor het realiseren van veel energie besparende maatregelen of voorzieningen in, aan of op gebouwen, zoals

isolatie van vloer, muren of dak, het plaatsen van zonnepanelen of een zonnecollector op het dak, is geen omgevingsvergunning vereist. Voor warmte-koude opslag en bodemenergiesystemen is de provincie Overijssel het bevoegd gezag. Voor nieuwbouw geldt dat moet worden voldaan aan de energieprestatienormen uit het Bouwbesluit. Voor dat soort maatregelen en voorzieningen hoeven in een bestemmingsplan geen regels te worden opgenomen. Een bestemmingsplan kan wel regels bevatten voor het realiseren van windturbines of zonnepanelen op maaiveldniveau en andere voorzieningen en bouwwerken met een mogelijke impact op de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. De planregels van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" bevatten een afwijkingsbevoegdheid voor burgemeester en wethouders om in voorkomend geval bij een omgevingsvergunning te kunnen afwijken van het bestemmingsplan voor het realiseren van isolerende voorzieningen aan een gebouw.

Klimaatadaptatie:

Voor het realiseren van relatief eenvoudige klimaatadaptieve maatregelen en voorzieningen als groene dakbedekking op gebouwen en het in de bodem infiltreren van hemelwater is geen omgevingsvergunning vereist. Voor dat soort maatregelen en voorzieningen hoeven in een bestemmingsplan geen regels te worden opgenomen. Een bestemmingsplan kan wel regels bevatten voor het realiseren van voorzieningen voor de berging van hemelwater, het vrij houden van bebouwing van overloopgebieden, het vrij houden van bebouwing langs beken of van lage plekken die natuurlijke waterbergingen vormen, het ophogen van gronden of het realiseren van bouwwerken ter voorkoming van overstromingen en andere voorzieningen en bouwwerken met een mogelijke impact op de kwaliteit van de woon- en leefomgeving.

Circulaire economie:

Voor het realiseren van afvalcontainers voor het gescheiden inzamelen van afval en herbruikbare materialen is geen omgevingsvergunning vereist. Voor dat soort voorzieningen hoeven in een bestemmingsplan geen regels te worden opgenomen. Een bestemmingsplan kan wel regels bevatten voor het realiseren van voorzieningen en inrichtingen voor de verwerking van afval. Het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" draagt hooguit op indirecte wijze bij aan het realiseren van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen. Zo stimuleert het bestemmingsplan in een groot deel van het plangebied door de flexibele wijze van bestemmen hergebruik van bestaande panden, daarmee draagt het bestemmingsplan bij aan de circulaire economie.

Biodiversiteit:

Natuurgebieden, bossen, parken en andere structurele, veelal openbaar toegankelijke, groenvoorzieningen worden in een bestemmingsplan als zodanig bestemd en voorzien van een passende beschermende gebruiks- en bouwregeling. Daarnaast maakt een bestemmingsplan het in nagenoeg elke bestemming mogelijk om groenvoorzieningen van ondergeschikte aard te realiseren.

Duurzame mobiliteit:

In het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is in toenemende mate sprake van een duurzame mobiliteit. Er is recentelijk een derde bewaakte gratis fietsenstalling geopend in de binnenstad (Willem Wilminkplein). Tevens is recent aan de noordzijde van het station een nieuwe bewaakte stationsfietsenstalling gerealiseerd. Daarnaast is het plangebied goed bereikbaar per openbaar vervoer en zijn de publiekstrekkende (openbare) functies allemaal op loopafstand van (bus)station of bushalte gelegen.

Overige actiepunten:

Voor de overige actiepunten uit het Actieplan Duurzaamheid kan kortheidshalve worden volstaan met de conclusie dat deze geen ruimtelijke relevantie hebben en als zodanig dus ook niet van invloed zijn op de kwaliteit van de woon- en leefomgeving.

Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening wordt in het kader van de voorbereiding van een bestemmingsplan nagegaan of dat plan uitvoerbaar is. In dat kader moet elk bestemmingsplan worden getoetst aan een aantal omgevingsaspecten. Het vaststellen van een bestemmingsplan kan namelijk gevolgen hebben voor de belangen van natuur en milieu en voor de waterhuishouding. In dit hoofdstuk wordt de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" getoetst aan de belangen van milieu, natuur en waterhuishouding.

5.1 Milieu

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op de milieuaspecten bodemkwaliteit, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Daarnaast wordt in deze paragraaf verslag gedaan van de uitkomsten van de bedrijven- en milieu-inventarisatie en de toepassing van milieuzonering.

5.1.1 Milieueffectrapportage

Bij ruimtelijke plannen en besluiten die mogelijk gevolgen kunnen hebben voor het milieu dient te worden beoordeeld of ten behoeve van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling een milieueffectrapportage moet worden opgesteld. Een milieueffectrapportage (m.e.r.) is bedoeld om milieubelangen bij verschillende ruimtelijke procedures een volwaardige plaats bij de besluitvorming te geven. Het wettelijk kader voor de m.e.r. is hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer (Wm) en het daarbij behorende Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). In het Besluit m.e.r. is geregeld voor welke plannen en besluiten die nieuwe ontwikkelingen mogelijk maken daadwerkelijk een m.e.r.-procedure doorlopen moet worden dan wel een vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te worden uitgevoerd. Daarbij is er al snel sprake van een stedelijke ontwikkeling in de zin van het Besluit m.e.r. (categorie D11.2). Voorbeelden van een stedelijke ontwikkeling zijn bijvoorbeeld:

- Realisatie van een (omvangrijke) bouwmarkt;
- Realisatie van nieuwe woningen;
- Realisatie van (omvangrijke) parkeervoorzieningen;
- Realisatie van nieuwe detailhandel.

In tegenstelling tot de ladder voor duurzame verstedelijking is er bij het Besluit m.e.r. geen sprake van een ondergrens wat aantallen woningen betreft. In de meeste gevallen kan hierbij worden volstaan met het opnemen van een vormvrije m.e.r.-beoordeling.

Bij het toetsen van plannen en besluiten aan het Besluit m.e.r. zijn er drie mogelijkheden:

1. m.e.r.-plicht: voor (onderdelen van) het plan of besluit is het uitvoeren van een m.e.r.-verplicht;
2. m.e.r.-beoordelingsplicht: voor (onderdelen van) het plan of besluit moet eerst worden beoordeeld of het uitvoeren van een m.e.r. verplicht is;
3. vormvrije m.e.r.-beoordeling: het plan of het besluit omvat een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit, maar deze activiteit ligt (ruim) beneden de in daarvoor in het Besluit m.e.r. opgenomen indicatieve drempelwaarden. Het bevoegd gezag moet dan een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitvoeren om na te gaan of die activiteit mogelijk aanzienlijke milieugevolgen zou kunnen hebben. Als uit die vormvrije m.e.r.-beoordeling blijkt dat aanzienlijke milieugevolgen op voorhand niet kunnen worden uitgesloten, moet er alsnog een verplichte m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd.

Voor activiteiten die niet in het Besluit m.e.r. zijn genoemd, geldt geen m.e.r.-plicht of (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsplicht.

Het Besluit m.e.r. en het plangebied “Binnenstad 2016”

De nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die in het bestemmingsplan “Binnenstad 2016" worden mogelijk gemaakt (zie paragraaf 4.2 van deze toelichting voor een overzicht van de nieuwe ontwikkelingen) kunnen in principe worden aangemerkt als de aanleg, uitbreiding of wijziging van een stedelijk ontwikkelingsproject als bedoeld in onderdeel 11.2 van kolom D in de bijlage bij het Besluit m.e.r..

Voor zover in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" ruimtelijke ontwikkelingen bij recht mogelijk worden gemaakt gaat het alleen om functiewijziging of functieverruiming van bestaande panden, zonder dat daarbij sprake is van uitbreiding van bebouwingsoppervlak of extra ruimtebeslag voor nieuwe ontwikkelingen.

Daarnaast bevat het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" een wijzigingsbevoegdheid voor de realisatie van woningen dan wel van commerciële ruimte met daarboven wonen op nu nog onbebouwd terrein op de hoek Molenstraat / Hengelosestraat, direct aangrenzend aan de spoorlijn Enschede - Gronau. Er is geen sprake van de realisatie van grootschalige nieuwe commerciële voorzieningen of parkeerterreinen.

Er is geen sprake van ontwikkelingen die significant negatieve effecten kunnen hebben op beschermde natuurgebieden of beschermde flora en fauna. Voor de bevindingen en conclusies per relevant milieu- en omgevingsaspect wordt verwezen naar de betreffende inhoudelijke paragrafen in hoofdstuk 5 van deze toelichting.

De nieuwe ontwikkelingen blijven gezamenlijk ruimschoots onder de drempelwaarden als genoemd in onderdeel 11.2 van kolom D in de bijlage bij het Besluit m.e.r.. Een nadere toetsing aan het Besluit m.e.r. kan dan ook achterwege blijven.

conclusie toetsing Besluit m.e.r.

Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat het niet noodzakelijk is om een m.e.r.-beoordeling uit te voeren of een milieueffectrapportage op te stellen.

5.1.2 Bodemkwaliteit

Bodemkwaliteit algemeen

Bij de toetsing of een bestemmingsplan uitvoerbaar is, moet worden nagegaan of er mogelijk sprake is van bodemverontreiniging. Bij functiewijzigingen en nieuwe ontwikkelingen dient daarom te worden bekeken of de bodemkwaliteit past binnen het toekomstige gebruik van de bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Het bodembeleid in Nederland heeft een hervormingsfase ondergaan. Er is sprake van een overgang van het saneren van vervuilde bodems naar het duurzaam beheren en bewust gebruiken van de bodem en de ondergrond. Het beleid richt zich niet uitsluitend meer op het wegnemen van bodemverontreiniging, maar de nadruk is komen te liggen op creatief, innovatief en integraal beheer en gebruik van de bodem en ondergrond. Het oude beginsel van niet bouwen op een vervuilde bodem is hiermee verlaten. Bouwen op een ernstig verontreinigde bodem is onder voorwaarden mogelijk. Functiegericht en kosteneffectief saneren is dan voldoende. Het uitgangspunt hierbij is dat aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem.

Bodemkwaliteit en het bestemmingsplan "Binnenstad 2016"

Het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” beoogt het planologisch mogelijk te maken dat diverse nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen kunnen worden gerealiseerd. Voor de ontwikkelingslocaties waarvoor dit bestemmingsplan na toepassing van een wijzigingsbevoegdheid een uitbreiding van de bebouwingsmogelijkheden mogelijk maakt wordt in deze paragraaf nader ingegaan op de bodemgesteldheid. Voor de overige ontwikkelingslocaties maakt het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" geen uitbreiding van bebouwingsoppervlak mogelijk maar alleen functiewijzigingen of functieverruimingen. Voor deze locaties en voor de gronden die in dit bestemmingsplan conserverend zijn bestemd, is een onderzoek naar de bodemgesteldheid achterwege gebleven. De resultaten van een dergelijk onderzoek beïnvloeden de (financiële) uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet.

Realisatie appartementengebouw Klokkenplas 30

Voor de beoogde realisatie van een appartementengebouw op het perceel Klokkenplas 30 en een deel van de openbare ruimte van de Klokkenplas is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Uit het onderzoek ("Verkennend bodemonderzoek Klokkenplas 30 Enschede, Klijn bodemonderzoek d.d. 16 juli 2016) blijkt dat ter plaatse van het nog onbebouwde deel van de locatie sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging (meer dan 25 m³ grond met concentraties boven de interventiewaarde). De omvang van de aanwezige sterke grondverontreiniging op het perceel wordt geschat op minimaal 60 m³ (120 m² en een dikte van circa 0,5 meter). De verontreiniging hoeft niet te worden gesaneerd, omdat er in de huidige situatie geen risico's voor de gezondheid zijn. De verontreiniging mag hierdoor gewoon blijven zitten. Ook mag er bovenop de verontreiniging worden gebouwd. Dan is deze namelijk ook niet bereikbaar en voldoende

geïsoleerd. De kans is echter groot dat de verontreiniging geheel of gedeeltelijk zal moeten worden verwijderd voor het realiseren van de nieuwbouw van het appartementengebouw. Dit kan door het uitvoeren van een zogenaamde BUS-sanering (Besluit Uniforme Saneringen). De kosten voor een dergelijke bodemsanering zijn in relatie tot de totale herontwikkelingskosten niet zo hoog dat daardoor de financiële uitvoerbaarheid van de herontwikkeling, in dit geval de realisatie van het appartementengebouw, in het geding komt. Ter plaatse van de locatiedelen die (deels) gesloopt en herbouwd dan wel alleen inpandig worden verbouwd heeft geen bodemonderzoek plaats gevonden. Op deze locatiedelen wordt gebouwd op de bestaande fundering en blijft de begane grondvloer intact.

Wijzigingsbevoegdheid terrein hoek Hengelosestraat - Molenstraat

Uit in het verleden op deze locatie uitgevoerde bodemonderzoeken blijkt dat hier de bodem plaatselijk sterk is verontreinigd. Het gehalte aan asbest ligt beneden de restconcentratienorm. Er is geen sprake van ernstige bodemverontreiniging en dus geen saneringsplicht. Bij de toekomstige herinrichting moet rekening worden gehouden met extra kosten voor aanvullend bodemonderzoek en afvoer van vrijkomende verontreinigde grond.

Conclusie bodemkwaliteit

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de bodemkwaliteit geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.3 Wet geluidhinder en luchtvaartlawaai

In artikel 3.3.1 van het Besluit ruimtelijke ordening is bepaald dat in een bestemmingsplan moet worden aangegeven waar geluidgevoelige gebouwen en terreinen zijn gesitueerd ten opzichte van wegen, spoorwegen en industrieterreinen met een onderzoekszone als bedoeld in de Wet geluidhinder (Wgh). Wanneer het bestemmingsplan binnen deze onderzoekszones de realisatie van nieuwe geluidgevoelige gebouwen of terreinen mogelijk maakt, moet door middel van een akoestisch onderzoek worden nagegaan of de geluidsbelasting binnen de wettelijke normen blijft. De geluidsbelasting mag de in de Wgh genoemde grenswaarden niet overschrijden. Daarbij moet ook de doeltreffendheid worden onderzocht van de in aanmerking komende maatregelen ter voorkoming van in de toekomst optredende geluidsbelasting van de geluidgevoelige gebouwen en terreinen.

Wegverkeerslawaai en Railverkeerslawaai

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” of daar direct aangrenzend zijn diverse op grond van de Wet geluidhinder gezoneerde wegen en een gezoneerde spoorlijn aanwezig. De gezoneerde wegen zijn: Oldenzaalsestraat, Molenstraat, Oosterstraat, Hengelosestraat, Haaksbergerstraat, Ripperdastraat en De Ruyterlaan. De gezoneerde spoorlijn is de spoorlijn Hengelo - Enschede - Gronau.

Het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" maakt het mogelijk dat op gronden met de bestemming 'Centrum' binnen de onderzoekszones van de Oldenzaalsestraat en de Oosterstraat en van het spoorbaanvak Enschede - Gronau op de begane grond van bestaande panden nieuwe woningen kunnen worden gerealiseerd. Binnen deze onderzoekszones zijn reeds woningen aanwezig, maar het wonen is tot op heden beperkt tot de verdiepingen. Het gaat hierbij uitsluitend om functieverruiming van bestaande panden en niet om uitbreiding van bebouwingsmogelijkheden binnen de onderzoekszones. De binnen de onderzoekszones aanwezige bestaande panden zijn qua situering van de verblijfsruimten en ontsluiting georiënteerd op De Heurne. De Heurne is een autoluwe straat die onderdeel uitmaakt van het 'Stadserf'.

Het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" bevat tevens een wijzigingsbevoegdheid voor de locatie hoek Molenstraat / Hengelosestraat, direct aangrenzend aan het spoorbaanvak Enschede - Gronau. Met toepassing hiervan kan op deze locatie de realisatie van nieuwe woningen en andere geluidgevoelige functies mogelijk worden gemaakt. Binnen de onderzoekszones van deze wegen en spoorlijn zijn reeds bestaande woningen en geluidgevoelige functies aanwezig en zijn nieuwe woningen in aanbouw.

Voor de functieverruiming van bestaande panden op gronden die niet zijn gezoneerd volgens de Wet geluidhinder en voor de gronden die in dit bestemmingsplan conserverend zijn bestemd, is geen akoestisch

onderzoek weg- of railverkeerslawaai uitgevoerd. De resultaten van een dergelijk onderzoek beïnvloeden de (financiële) uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet.

Akoestisch onderzoek wijzigingsgebied hoek Molenstraat / Hengelosestraat

Voor het wijzigingsgebied hoek Molenstraat / Hengelosestraat is in het kader van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan door de gemeente Enschede onderzocht of bij de realisatie van woningen en eventuele andere geluidgevoelige functies op deze locatie kan worden voldaan aan de voorkeurgrenswaarden uit de Wet geluidhinder. De resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in het rapport “bestemmingsplan Binnenstad 2015 Enschede – Weg- en railverkeerslawaai; d.d. 9 september 2015”. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat zowel vanwege wegverkeerslawaai als vanwege railverkeerslawaai de voorkeurgrenswaarde uit de Wet geluidhinder wordt overschreden. In onderstaande tabel is per bron (wegen en spoorlijn) de ten hoogste berekende geluidsbelasting weergegeven.

Bron	**locatie hoek Molenstraat / Hengelosestraat**	**Voorkeurgrenswaarde / Maximale hogere waarde**
Deurningerstraat	<48	48 / 63
Hengelosestraat	49	48 / 63
Molenstraat	64	48 / 63
Oldenzaalsestraat	<48	48 / 63
Spoorlijn Enschede-Gronau	59	55 / 68
Geluidsbelasting in dB		

Uit de tabel blijkt dat vanwege het wegverkeer op de Deurningerstraat, Hengelosestraat, Oldenzaalsestraat en vanwege het railverkeer op het spoorbaanvak Enschede-Gronau wordt voldaan aan de maximale hogere grenswaarde. Dit is niet het geval vanwege het wegverkeer op de Molenstraat. Vanwege het wegverkeer op de Molenstraat wordt de maximale grenswaarde van 63 dB met 1 dB overschreden. De overschrijding vindt echter slechts plaats op een klein gedeelte van de onderzoekslocatie. Op het grootste gedeelte van de onderzoekslocatie wordt vanwege het wegverkeer op de Molenstraat voldaan aan de maximale hogere waarde. Het gebied waar de maximale hogere waarde wordt overschreden is gelegen langs de rand van de Molenstraat. Omdat de inrichting van het gebied nog niet bekend is, is in het akoestisch onderzoek uitgegaan van een 'worst-case' situatie. Daarbij zijn de geluidgevoelige functies op de rand van de Molenstraat gesitueerd. In de praktijk zal dit niet het geval zijn. Met het realiseren van bijvoorbeeld een trottoir langs de Molenstraat zal ter plaatse voldaan kunnen worden aan de maximale grenswaarde van 63 dB.

Te zijner tijd bij de toepassing van de wijzigingsbevoegdheden zal op basis van concrete (bouw)plannen een uitgebreid onderzoek naar de geluidsbelasting op de te realiseren geluidgevoelige functies worden uitgevoerd. Indien uit het onderzoek blijkt dat voor het realiseren van geluidgevoelige functies het vaststellen van hogere grenswaarden noodzakelijk is, zal die procedure gelijktijdig met de wijzigingsbevoegdheid worden doorlopen.

Akoestisch onderzoek herontwikkeling Piet Heinstraat 7 t/m 21 "De Stadspoort"
De herontwikkeling van het kantoorpand Piet Heinstraat 7 t/m 21 "De Stadspoort" tot appartementengebouw is gelegen binnen de onderzoekszone van de spoorlijn Enschede - Hengelo. In dat kader is onderzocht of bij de realisatie van de woningen op deze locatie kan worden voldaan aan de voorkeurgrenswaarden uit de Wet geluidhinder. De resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in het rapport “akoestisch onderzoek plan appartementen Stationsplein Enschede", uitgevoerd door Buijvoets bouw- en geluidsadvisering d.d. 19 mei 2016”. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat vanwege railverkeerslawaai de voorkeurgrenswaarde uit de Wet geluidhinder niet wordt overschreden. Uit het akoestisch onderzoek blijkt ook dat ter plaatse van de Piet Heinstraat en het Stationsplein de voorkeurgrenswaarde vanwege wegverkeerslawaai wel licht wordt overschreden. Zowel de Piet Heinstraat als het Stationsplein zijn geen op grond van de Wet geluidhinder gezoneerde wegen. Het vaststellen van hogere grenswaarden als bedoeld in de Wet geluidhinder is dan ook

niet noodzakelijk. Door het treffen van passende geluidwerende maatregelen kan ter plaatse van de te realiseren woningen een aanvaardbaar woon- en leefklimaat worden gerealiseerd.

Industrielawaai

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" of in de directe omgeving daarvan is geen op grond van de Wet geluidhinder gezoneerd industrieterrein gelegen. Bovendien voorziet het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" niet in bestemmingen waarop geluidzoneringsplichtige inrichtingen als bedoeld in bijlage I van het Besluit omgevingsrecht ('grote lawaaimakers') gevestigd mogen worden.

Luchtvaartlawaai

Het plangebied van het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” is niet gelegen in de nabijheid van het (voormalige) vliegveld Twente en ook niet binnen de geluidszone van het (voormalige) vliegveld.

Conclusie Wet geluidhinder en luchtvaartlawaai

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de Wet geluidhinder en luchtvaartlawaai geen belemmering vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.4 Luchtkwaliteit

Bij de toetsing of een bestemmingsplan uitvoerbaar is, moet worden nagegaan of de realisatie van beoogde ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gevolgen kan hebben voor de luchtkwaliteit. Op grond van het bepaalde in hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer en onderliggende algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen vormen de luchtkwaliteitseisen in ieder geval geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen indien:

a. er geen sprake is van feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;
b. een project, al dan niet per saldo, niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
d. een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL);
e. een project niet voorziet in de realisatie van gevoelige bestemmingen binnen de zone van een op grond van het Besluit gevoelige bestemmingen gezoneerde rijksweg of provinciale weg.

Luchtkwaliteit en het plangebied “Binnenstad 2016”

Het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” beoogt de gewenste toekomstige situatie planologisch-juridisch vast te leggen. Voor de meeste gronden betekent dit dat de huidige bestemming gehandhaafd blijft maar dat er tevens in meer of mindere mate sprake is van een verruiming van de gebruiksmogelijkheden van panden en percelen. Zo wordt het binnen de bestemming 'Centrum' mogelijk gemaakt om, aanvullend op de bestaande mogelijkheid dat woningen op verdiepingen kunnen worden gerealiseerd, ook woningen op de begane grond te realiseren. Daarnaast bevat het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" een wijzigingsbevoegdheid. Met toepassing hiervan kan de realisatie van woningen (appartementen) mogelijk worden gemaakt op een locatie op de hoek van de Molenstraat en de Hengelosestraat en direct aangrenzend aan het spoorbaanvak Enschede - Gronau.

In de 'Regeling niet in betekenende mate' worden woningbouwlocaties die netto niet meer dan 1500 nieuwe woningen omvatten aangewezen als zijnde een ontwikkeling die niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit. Gezien de relatief beperkte omvang van het wijzigingsgebied en van het gebied waar op de begane grond woningen kunnen worden toegevoegd kan worden geconcludeerd dat het bestemmingsplan zeker minder dan 1500 nieuwe woningen mogelijk maakt. De ontwikkelingen die het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" mogelijk maakt kunnen worden aangemerkt als niet in betekenende mate bijdragend aan de luchtkwaliteit.

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" of in de directe nabijheid daarvan zijn geen zones van rijkswegen of provinciale wegen gelegen waarbinnen geen gevoelige bestemmingen als

bedoeld in het Besluit gevoelige bestemmingen mogen worden gerealiseerd.

In de monitoringstool van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) zijn gegevens opgenomen met betrekking tot de huidige en toekomstige luchtkwaliteit in Nederland. Uit de monitoringstool blijkt dat in het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" in alle zichtjaren (2015, 2020 en 2030) aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit wordt voldaan.

Conclusie luchtkwaliteit

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.5 Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om het beheersen van de veiligheid van personen in de omgeving van activiteiten met gevaarlijke stoffen. Ook de risico's die zijn verbonden aan het gebruik van luchthavens vallen onder externe veiligheid. De risico's waar burgers aan worden blootgesteld door de aanwezigheid van risicovolle inrichtingen of transportroutes van gevaarlijke stoffen in hun leefomgeving dienen tot een aanvaardbaar minimum te worden beperkt. Daarom heeft de overheid regels opgesteld voor inrichtingen, buisleidingen en transportroutes van gevaarlijke stoffen die onaanvaardbaar grote risico's opleveren voor personen die zich bevinden in woningen, scholen en bejaardencentra die in de directe omgeving hiervan liggen. Kort samengevat heeft dit tot gevolg dat er veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden tussen risicovolle activiteiten en kwetsbare objecten zoals woningen en dergelijke.

Bij externe veiligheid wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het plaatsgebonden risico mag in principe nergens groter zijn dan een kans van 1 op 1 miljoen (ofwel 10^{-6}).

Het groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. De contour is daarom niet bepalend, maar het aantal mensen dat zich gedurende een bepaalde periode binnen een bepaalde afstand (effectafstand) van een risicovolle activiteit ophoudt. Voor het groepsrisico geldt dat de actuele hoogte van het groepsrisico en de bijdrage aan het groepsrisico van ruimtelijke ontwikkelingen verantwoord moeten worden.

De wet- en regelgeving met betrekking tot externe veiligheid kan grofweg in twee categorieën worden ingedeeld: regelgeving met betrekking tot risicovolle activiteiten bij inrichtingen en regelgeving met betrekking tot het transport van gevaarlijke stoffen.

Risicovolle activiteiten bij inrichtingen

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) zijn het wettelijk kader voor risicovolle activiteiten bij inrichtingen. Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” of in de directe nabijheid daarvan zijn geen bedrijven of inrichtingen aanwezig waarop het Bevi en/of het BRZO van toepassing is. Bovendien voorziet het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" niet in bestemmingen waarop risicovolle inrichtingen gevestigd kunnen worden.

Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

Voor het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) het wettelijk kader. Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” of in de directe nabijheid daarvan zijn geen buisleidingen aanwezig waarop het Bevb van toepassing is. Bovendien voorziet het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" niet in bestemmingen die de aanleg van buisleidingen mogelijk maken.

Transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water

Voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, per spoor of over het water zijn de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en het Besluit externe veiligheid transportroutes het wettelijk kader. De basis van de regelgeving wordt gevormd door het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen. Het Basisnet kent 3

vervoersmodaliteiten: Basisnet Water, Basisnet Spoor en Basisnet Weg.

Basisnet Weg

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” of in de directe nabijheid daarvan zijn geen wegen aanwezig die in het Basisnet zijn aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over de weg. Binnen het plangebied of in de directe nabijheid daarvan zijn ook geen wegen aanwezig die door de provincie of de gemeente zijn aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over de weg.

Basisnet Water

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” of in de directe nabijheid daarvan zijn geen waterwegen aanwezig die in het Basisnet zijn aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over water.

Basisnet Spoor

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” of in de directe nabijheid daarvan is geen spoorweg aanwezig die in het Basisnet is aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over het spoor.

Gebruik van luchthavens

De aanwezigheid van vliegvelden en grote luchthavens in de omgeving is van belang in het kader van de externe veiligheid omdat de kans op het neerstorten van vliegtuigen in de buurt van een vliegveld of luchthaven groter is dan elders. Een luchtvaartongeval is daar dus te voorzien en het is denkbaar dat daarbij (woon)bebouwing wordt getroffen. Een vliegtuig of helikopter kan overal neerstorten, de gevolgen kunnen dus in beginsel op elke plek optreden. Het risico is echter het grootst nabij een vliegveld of luchthaven, vooral bij het opstijgen en landen.

Het plangebied van het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” is hemelsbreed op ca. 5,5 kilometer van het (voormalige) vliegveld Twente gelegen. Dit betekent dat de kans op een luchtvaartongeluk in het plangebied (zeer) klein is.

Opslag en verkoop van vuurwerk

De gemeente Enschede heeft in de structuurvisie Externe Veiligheid de beleidsuitgangspunten voor de opslag en verkoop van consumentenvuurwerk vastgelegd. Kern van het beleid is dat per opslagruimte maximaal 10.000 kg consumentenvuurwerk aanwezig mag zijn en dat consumentenvuurwerk alleen mag worden verkocht op locaties met een detailhandelsbestemming. Nieuwvestiging van (groothandels)bedrijven met opslag en verkoop van grotere hoeveelheden consumentenvuurwerk, professioneel vuurwerk en theatervuurwerk is niet toegestaan.

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" zijn voor zover bekend geen winkels en/of bedrijven aanwezig waar vuurwerk wordt opgeslagen en/of verkocht.

Overeenkomstig het vuurwerkbeleid en de bestemmingsregeling in het paraplu bestemmingsplan "Bedrijven met milieuzones (vuurwerk, risicovol, geluid)" is in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" de opslag van meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk en de opslag en verkoop van professioneel dan wel theatervuurwerk expliciet uitgesloten.

Conclusie externe veiligheid

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de externe veiligheid geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.6 Milieuhinder van bedrijven en inrichtingen

Bedrijven- en milieu-inventarisatie

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is nagegaan of er bestaande en toekomstige bedrijvigheid in en rondom het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" aanwezig is, die van invloed kan zijn op het woon- en leefklimaat in het plangebied. Daarbij is gekeken naar de potentiële milieubelasting van deze inrichtingen (bedrijven en voorzieningen). De milieubelasting en de bijbehorende hindercontouren worden bepaald door verschillende ruimtelijk relevante milieuaspecten, zoals geur, stof, geluid en gevaar. Met behulp van de in 2009 door de VNG uitgegeven publicatie “Bedrijven- en milieuzonering" is van de aanwezige en toekomstige bedrijven en voorzieningen in de directe omgeving van de projectlocatie de milieucategorie bepaald. Vervolgens is nagegaan of bedrijven en voorzieningen gelegen zijn binnen de op grond van de milieucategorie aan te houden indicatieve afstanden tot woningen en andere milieugevoelige functies. Van die bedrijven en voorzieningen is door middel van nader dossieronderzoek beoordeeld of de feitelijke (bedrijfs)activiteiten een knelpunt opleveren voor een goed woon- en leefklimaat en of terugschaling mogelijk is. De resultaten van het onderzoek met de bijbehorende milieuzonering zijn weergegeven in de rapportage Bedrijven- en milieu-inventarisatie bestemmingsplan “Binnenstad 2016”, in de bijlagen bij deze toelichting.

Onderzoeksresultaten

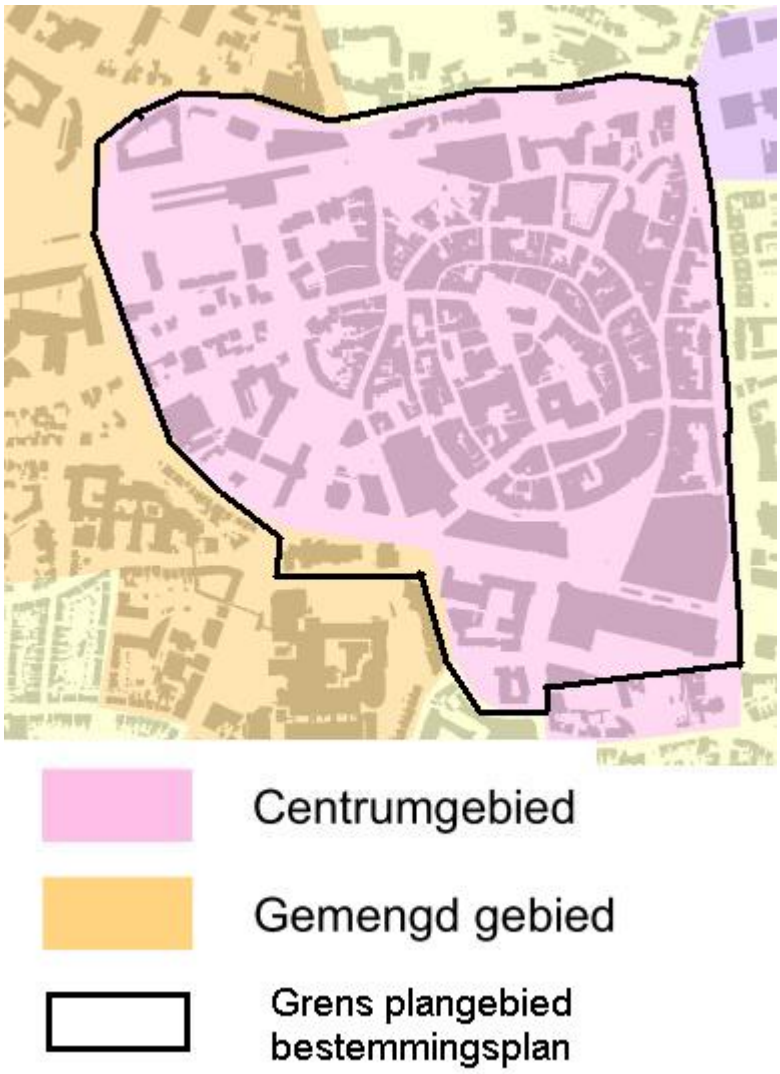
De algemene conclusie van de bedrijven- en milieu-inventarisatie is dat bedrijven en voorzieningen in het plangebied van het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” geen of zeer geringe milieuhinder veroorzaken die van invloed is op de wijze van bestemmen van functies op aangrenzende gronden binnen het plangebied of knelpunten opleveren voor de omgeving buiten het plangebied.

Gebiedsgericht geluidbeleid

Het BARIM (Activiteitenbesluit) maakt het mogelijk om gebiedsgericht geluidbeleid voor inrichtingen als bedoeld in de Wet milieubeheer vast te stellen. De gemeente Enschede heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt bij de vaststelling van de Geluidnota Enschede 2009-2012. Dit beleid is vastgesteld in april 2009 en in april 2011 op onderdelen gewijzigd en voor onbepaalde tijd verlengd. Het geluidbeleid geldt alleen voor nieuwe situaties. Van een nieuwe situatie is o.a. sprake bij een verandering van een inrichting waarvoor een melding Activiteitenbesluit of aanvraag milieuvergunning nodig is.

Gebiedstypenkaart

Bij het beleid hoort een gebiedstypenkaart waarop per te onderscheiden gebied, meestal een wijk of buurt, richtwaarden zijn vastgelegd. Hierdoor is de geluidruimte voor inrichtingen direct duidelijk.

afbeelding: fragment Gebiedstypenkaart geluidbeleid, omgeving plangebied Binnenstad

Volgens de gebiedstypenkaart valt het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" voor het overgrote deel onder het gebiedstype "Centrumgebied". Alleen het gebied tussen Koningsplein, Koningstraat, Boulevard 1945 en Haaksbergerstraat, in het uiterste zuidwesten van het plangebied, valt onder het gebiedstype 'Gemengd gebied'.

Voor beide gebiedstypen geldt dat inrichtingen ten opzichte van geluidgevoelige bestemmingen de volgende richtwaarden (etmaalwaarden) voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau (LAr,LT) dienen aan te houden:

- Dag: 50 dB(A);
- Avond: 45 dB(A);
- Nacht: 40 dB(A).

De richtwaarden gelden ter plaatse van geluidgevoelige objecten of op een afstand van 50 meter van de grens van de inrichting, indien binnen die afstand geen sprake is van geluidgevoelige objecten.

Conclusie milieuhinder bedrijven en inrichtingen

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat er uit oogpunt van milieuhinder van bedrijven en voorzieningen geen belemmering is voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.2 Water

Op grond van artikel 3.1.6 van het Bro wordt in een bestemmingsplan een beschrijving opgenomen van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de waterhuishouding.

5.2.1 Algemene randvoorwaarden en uitgangspunten

Hemelwater

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat in bestaand stedelijk gebied hemelwater zo min mogelijk wordt afgevoerd via de riolering en in het buitengebied hemelwater niet wordt afgevoerd via de riolering. Dit kan in beginsel door hergebruik, het toepassen van groene daken en/of halfverharding. Bij een toename van verhard oppervlak komt meer hemelwater versneld tot afvoer, hierop is het ontvangende watersysteem niet berekend. Het extra afstromend hemelwater moet op eigen terrein worden verwerkt. Indien dit aantoonbaar niet mogelijk is, mag het hemelwater vertraagd worden afgevoerd naar een aanwezige greppel, oppervlaktewater of ander afwateringssysteem in de nabije omgeving. Hiervoor is het nodig het hemelwater tijdelijk op eigen terrein te bergen, zodat het vertraagd kan worden afgevoerd naar voorzieningen in de openbare ruimte. De tijdelijke bergingsopgave bedraagt in het bestaand stedelijk gebied 20 millimeter, oftewel 20 liter per vierkante meter verhard oppervlak. In het buitengebied bedraagt de tijdelijke bergingsopgave 40 millimeter. Vervuiling van hemelwater dient zoveel mogelijk voorkomen te worden door geen uitlogende bouwmaterialen te gebruiken.

Afvalwater

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat het ontstaan van afvalwater wordt beperkt. Afvalwater wordt gescheiden van het hemelwater aangeboden en afgevoerd. De gemeente zorgt er voor dat, indien doelmatig, het afvalwater vanaf de perceelsgrens wordt getransporteerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie van het waterschap Vechtstromen.

Oppervlaktewater

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat bestaand oppervlaktewater (sloten en vijvers) gehandhaafd blijft. Eventueel te realiseren nieuw oppervlaktewater mag geen permanente verlaging van de grondwaterstand veroorzaken. Het aftoppen van grondwaterstandspieken middels drainage is wel toegestaan.

Grondwater en ontwatering

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat perceeleigenaren zelf verantwoordelijk zijn voor het grondwater op hun perceel. De gemeente zorgt in voorkomende gevallen in de openbare ruimte voor passende maatregelen, indien er in een gebied sprake is van structureel nadelige gevolgen voor de grondwaterstand en de te treffen maatregelen niet tot de zorg van de provincie of het waterschap behoren.

De ontwatering van een perceel is afhankelijk van het gebruik van de grond. Ontwatering is het verschil tussen het peil van de weg of de bebouwing en de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG).

- Wegen: ontwateringsdiepte van 0,70 meter, waarbij een zandbed met minimale dikte van 0,50 meter aanwezig moet zijn. Een te hoge grondwaterstand kan opvriezen en opdooi van de fundering van de weg veroorzaken.
- Bebouwing: de ontwateringsdiepte van bebouwing hangt af van het type gebouw. Voor woningen of gebouwen met een niet-waterdichte kruipruimte die goed toegankelijk moet zijn, dient de ontwatering zodanig te zijn dat zich geen grondwater in de kruipruimte bevindt. Als norm wordt vaak gehanteerd dat het grondwater tenminste 0,20 meter beneden de vloer van de kruipruimte moet staan. Uitgaande van een 0,50 meter hoge kruipruimte en een vloerdikte (woonvloer) van 0,20 meter betekent dit een afstand van 0,90 m tussen de GHG en de bovenzijde van de vloer. Door kruipruimteloos te bouwen kan de ontwateringsnorm onder bepaalde voorwaarden met 0,30 meter verminderd worden.
- Groen / onbebouwd en onverhard terrein: voor deze gronden wordt meestal een ontwateringsdiepte van

0,50 meter beneden maaiveld geadviseerd. Langdurige te hoge grondwaterstanden beïnvloeden de beworteling nadelig.

Afwatering

Om op perceelsniveau te kunnen voorkomen dat afstromend regenwater problemen veroorzaakt gelden de volgende adviesnormen:

- Het vloerpeil van de bebouwing minimaal 0,20 meter boven het dichtstbijzijnde wegpeil leggen.
- Perceel vlak of richting de weg af laten lopen.
- De maaiveldpeilen en vloerpeilen van de verschillende percelen op elkaar afstemmen.

5.2.2 Waterhuishouding en het plangebied "Binnenstad 2016"

Het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” beoogt het planologisch mogelijk te maken dat diverse nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen kunnen worden gerealiseerd. Voor de ontwikkelingslocaties geldt dat voldaan moet worden aan de randvoorwaarden en uitgangspunten voor de waterhuishouding. Voor de ontwikkelingslocaties waarvoor in dit bestemmingsplan wel functiewijzigingen maar geen uitbreiding van bebouwingsoppervlak en/of verhard oppervlak is toegestaan en voor de gronden die in dit bestemmingsplan conserverend zijn bestemd, geldt als toetsingskader de huidige waterhuishoudingssituatie zoals deze is beschreven in paragraaf 3.6 van deze toelichting.

Conclusie

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de waterhuishouding geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.3 Natuur

5.3.1 Wet natuurbescherming, beschermde natuurgebieden

In hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming wordt de aanwijzing en bescherming van de Europese 'Natura 2000' gebieden en de bijzondere nationale natuurgebieden (toekomstige Natura 2000 gebieden) geregeld. De Wet natuurbescherming bepaalt dat voor alle Natura 2000 gebieden instandhoudingsdoelstellingen en een beheerplan moeten worden vastgesteld. De instandhoudingsdoelstellingen hebben betrekking op de kwaliteit van natuurlijke habitats en de aanwezige habitats van soorten in een Natura 2000 gebied.

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling moet worden getoetst of de beoogde activiteiten mogelijk significant negatieve gevolgen kunnen hebben voor de aangewezen natuurlijke habitats en habitats van soorten in een Natura 2000 gebied. Indien dat op voorhand niet met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan worden uitgesloten dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd en een plan-milieu effect rapportage (plan-MER) te worden opgesteld. Wanneer ook op basis van een uitgevoerde passende beoordeling significant negatieve gevolgen niet met aan voldoende zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kunnen worden uitgesloten kunnen de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen alleen mogelijk worden gemaakt indien er redelijkerwijs geen alternatieven aanwezig zijn, er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en de negatieve gevolgen in voldoende mate worden gecompenseerd.

Beschermde natuurgebieden en het plangebied “Binnenstad 2016”

Het plangebied van het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” is niet gelegen binnen een gebied dat is aangewezen als Natura 2000 gebied of bijzonder nationaal natuurgebied of in de nabijheid daarvan. De dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden “Aamsveen” en “Lonnekermeer” zijn op respectievelijk ca. 5 kilometer ten noordwesten en ca. 6 kilometer ten zuidoosten van het plangebied gelegen.

Gelet op de aard en omvang van de beoogde ontwikkelingen die het bestemmingsplan beoogt mogelijk te maken in relatie tot de grote afstand van het plangebied tot de dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden "Aamsveen" en "Lonnekermeer" kunnen significant negatieve gevolgen voor aangewezen natuurlijke habitats

en habitats van soorten op voorhand met aan voldoende zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden uitgesloten. Een verdere toetsing aan de Wet natuurbescherming, voor wat betreft beschermde natuurgebieden, kan daarom achterwege blijven.

Conclusie Wet natuurbescherming, beschermde natuurgebieden

Op grond van het voorgaande kan met aan voldoende zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden geconcludeerd dat de Wet natuurbescherming, voor wat betreft beschermde natuurgebieden, op voorhand geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.3.2 Wet natuurbescherming, beschermde planten- en diersoorten

In hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming is de aanwijzing en bescherming van planten- en diersoorten geregeld. Het gaat daarbij niet om de bescherming van individuele planten of dieren maar om te voorkomen dat het voortbestaan van soorten planten of dieren in gevaar komt en dat vaste rust- en verblijfplaatsen en groeiplaatsen opzettelijk worden vernield of verstoord. Hiertoe zijn in deze wet een aantal verbodsbepalingen opgenomen, zoals het verbod op het opzettelijk doden of verontrusten van dieren of het verbod op het plukken van planten. Daarbij is het “nee, tenzij” principe het uitgangspunt, er mag geen schade worden toegebracht aan beschermde dieren of planten tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan en daarbij zorgvuldig wordt gehandeld.

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling moet worden getoetst of de beoogde activiteiten mogelijk negatieve gevolgen kunnen hebben voor in dat gebied voorkomende vaste rust- en verblijfplaatsen van en/of de functionele leefomgeving van beschermde soorten. Indien noodzakelijk dienen tijdig passende preventieve of mitigerende maatregelen te worden getroffen dan wel dient het plan te worden aangepast om overtreding van verbodsbepalingen te kunnen voorkomen en de functionaliteit van het gebied voor de aanwezige beschermde soorten te kunnen waarborgen. Indien door maatregelen en eventueel planaanpassing negatieve gevolgen voor eventueel aanwezige beschermde soorten niet of niet volledig kunnen worden voorkomen is een ontheffing van de betreffende verbodsbepalingen noodzakelijk en dient aannemelijk te worden gemaakt dat deze redelijkerwijs ook verleend zal kunnen worden.

Beschermde soorten en het plangebied “Binnenstad 2016”

Het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” beoogt het planologisch mogelijk te maken dat diverse nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen kunnen worden gerealiseerd. Voor de ontwikkelingslocaties is beoordeeld of op voorhand redelijkerwijs kan worden uitgesloten dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming, voor wat betreft de bescherming van planten- en diersoorten, zullen worden overtreden.

Korte Haaksbergerstraat 24A

Het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" wijzigt de bestemming van het bestaande voormalige kantoorpand Korte Haaksbergerstraat 24A in 'Wonen' ten behoeve van de realisatie van 1 woning. Er is geen sprake van concrete nieuw- of verbouw of van uitbreiding van bebouwingsmogelijkheden. Het uitvoeren van een ecologisch onderzoek is niet noodzakelijk.

Functieverruiming bestemming "Centrum"

Het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" maakt binnen de bestemming 'Centrum' functieverruiming van bestaande panden mogelijk. Er is geen sprake van uitbreiding van bebouwingsmogelijkheden. Voor de functieverruiming van bestaande panden en voor de gronden die in dit bestemmingsplan conserverend zijn bestemd, is geen ecologisch onderzoek uitgevoerd. De resultaten van een dergelijk onderzoek beïnvloeden de (financiële) uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet.

Realisatie appartementencomplex Klokkenplas 30

Het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" maakt ter plaatse van het bestaande verouderde winkelpand Klokkenplas 30 de realisatie van een appartementengebouw mogelijk. Het ten behoeve van de nieuwbouw deels te slopen en te verbouwen pand bevat geen gevelopeningen, boeiborden, dakpannen of andere

bouwdelen die in potentie geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats van in binnenstedelijk gebied veel voorkomende (strikt) beschermde soorten als vleermuizen, steenmarter, huismus en gierzwaluw. Het uitvoeren van een ecologisch onderzoek is niet noodzakelijk.

Piet Heinstraat 7 t/m 21 "De Stadspoort"

Het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" wijzigt de bestemming van het bestaande kantoorpand "De Stadspoort" aan de Piet Heinstraat in 'Wonen' ten behoeve van de realisatie van appartementen. Er is geen sprake van concrete nieuw- of verbouw of van uitbreiding van bebouwingsmogelijkheden. Het uitvoeren van een ecologisch onderzoek is niet noodzakelijk.

Realisatie appartementencomplex Achter 't Hofje 23-25

Het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" maakt ter plaatse van het bestaande verouderde bebouwing Achter 't Hofje 23-25 30 de realisatie van een appartementengebouw mogelijk. Het ten behoeve van de nieuwbouw deels te slopen en te verbouwen pand bevat geen gevelopeningen, boeiborden, dakpannen of andere bouwdelen die in potentie geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaats van in binnenstedelijk gebied veel voorkomende (strikt) beschermde soorten als vleermuizen, steenmarter, huismus en gierzwaluw. Het uitvoeren van een ecologisch onderzoek is niet noodzakelijk.

Wijzigingsbevoegdheid voor nieuwbouw hoek Molenstraat / Hengelosestraat

Daarnaast bevat het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" een wijzigingsbevoegdheid voor de locatie hoek Molenstraat / Hengelosestraat, direct aangrenzend aan het spoorbaanvak Enschede - Gronau. Met toepassing waarvan de realisatie van woningen en/of commerciële voorzieningen met daarboven woningen mogelijk kan worden gemaakt. Deze wijzigingsbevoegdheid wordt onderstaand getoetst aan de Flora- en faunawet. De locatie betreft een geasfalteerd onbebouwd terrein, met aan de zuidzijde een groenstrook met hoofdzakelijk gras en lage begroeiing. Het terrein is momenteel in gebruik als tijdelijke bouwplaats voor een nieuwbouwlocatie aan de overzijde van het spoor. Het terrein is ongeschikt als functionele leefomgeving van beschermde soorten. Het terrein is geheel verhard en de groenstrook aan de zuidzijde maakt geen onderdeel uit van een groene lijnvormige opgaande structuur. Het uitvoeren van ecologisch onderzoek voor deze wijzigingsbevoegdheid is in het kader van dit bestemmingsplan niet noodzakelijk.

Pijpenstraat 15

Het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" legaliseert de bestaande broodjeszaak in de openbare bibliotheek aan de Pijpenstraat 15. Er is geen sprake van concrete nieuw- of verbouw of van uitbreiding van bebouwingsmogelijkheden. Het uitvoeren van een ecologisch onderzoek is niet noodzakelijk.

Conclusie Wet natuurbescherming, bescherming van planten- en diersoorten

Op grond van het voorgaande kan met aan voldoende zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden geconcludeerd dat de Wet natuurbescherming, voor wat betreft de bescherming van planten- en diersoorten, op voorhand geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.3.3 Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en landbouwgebieden met veel natuurwaarden. Het NNN heeft als doel het behouden, beschermen en versterken van de rijkdom aan plant- en diersoorten (biodiversiteit) en beoogt een bijdrage te leveren aan het realiseren en in stand houden van een (inter-)nationaal vitaal stelsel van natuurgebieden.

De aanwijzing van gebieden als onderdeel van het NNN vindt plaats bij provinciale verordening en dient te worden vertaald in gemeentelijke ruimtelijke plannen zoals structuurvisies en bestemmingsplannen. Het NNN kent geen externe werking, tenzij dit bij provinciale verordening als zodanig is bepaald.

Het NNN en het plangebied "Binnenstad 2016"

Het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is niet gelegen binnen of in de nabijheid van een gebied dat onderdeel uitmaakt van het NNN. De dichtstbijzijnde gronden die deel uitmaken van het NNN zijn op meer dan 2 kilometer ten noordwesten van het plangebied gelegen. Een verdere toetsing aan het NNN kan daarom achterwege blijven.

Conclusie NNN

Op grond van het voorgaande kan met aan voldoende zekerheid grenzende stelligheid worden geconcludeerd dat het NNN geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 6 Juridische planopzet

6.1 Algemeen

Type bestemmingsplan

De Wro en het Bro maken het mogelijk een bestemmingsplan op verschillende manieren vorm te geven. Grofweg kan gekozen worden uit de volgende planvormen:

a. een traditioneel gedetailleerd bestemmingsplan. Een dergelijk plan legt het beoogde gebruik van gronden en opstallen en de bebouwingsmogelijkheden van de in het plan opgenomen gronden gedetailleerd vast. De methodiek wordt wel ingezet om bestaande situaties te conserveren, maar wordt ook gebruikt om beoogde nieuwe ontwikkelingen nauwgezet te sturen;
b. een globaal bestemmingsplan dat nader moet worden uitgewerkt. In een dergelijk bestemmingsplan worden een of meerdere bestemmingen opgenomen, die later moeten worden uitgewerkt. Wordt veelal toegepast in gevallen waar de ontwikkeling van een gebied op hoofdlijnen bekend is, maar waar de concrete invulling nog moet volgen;
c. Een globaal eindplan. In deze planvorm wordt het ruimtelijk en functioneel streefbeeld in globale zin vastgelegd;
d. Een mix van bovenstaande planvormen afhankelijk van de specifieke problemen.

Naast dit onderscheid, dat is gebaseerd op de techniek van bestemmen, wordt verschil gemaakt tussen ontwikkelingsgerichte en beheergerichte bestemmingsplannen. Bij de keuze voor een bepaalde systematiek van bestemmingsregeling speelt een rol wat met het plan wordt beoogd: beheren of ontwikkelen. Daarnaast speelt een rol of er in een gebied sprake is van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

In het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is gekozen voor een mix van een globaal eindplan en een traditioneel gedetailleerd plan. Het bestemmingsplan is zo globaal en flexibel mogelijk gehouden voor wat betreft die gebieden waar nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn voorzien of worden gestimuleerd. Voor die gebieden waar geen ontwikkelingen zijn voorzien of waar de bestaande situatie zoveel mogelijk behouden dient te blijven is het bestemmingsplan meer gedetailleerd en conserverend van aard.

Wijze van bestemmen

Het uitgangspunt van een bestemmingsplan is om een passende bestemming toe te kennen aan de gronden in het plangebied. De bestemming bepaalt welke gebruiksdoelen of functies op grond van een goede ruimtelijke ordening zijn toegestaan.

Bij de keuze voor een bepaalde bestemming is de (gewenste) hoofdfunctie doorslaggevend. Als het ruimtelijk relevant is of als een bepaalde functie de omgeving beïnvloedt of daar eisen aan stelt, wordt gekozen voor een specifieke bestemming met eigen regels voor bouwen en gebruik.

Het is mogelijk om binnen de hoofdgroepen bestemmingen specifieker te maken door bijvoorbeeld ondergeschikte functies in de bestemmingsomschrijving op te nemen. Voor bijzondere ondergeschikte functies, die niet onder de algemene bestemmingsomschrijving vallen en niet conflicteren met de bestemming, wordt gekozen voor een afzonderlijke functieaanduiding.

In paragraaf 6.3 van deze plantoelichting wordt nader inhoudelijk ingegaan op de wijze van bestemmen waarvoor in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is gekozen.

6.2 Indeling planregels

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit de regels en de bijbehorende verbeelding waarop de diverse bestemmingen zijn aangegeven. De regels en de verbeelding dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

a. Hoofdstuk 1 - Inleidende regels;
b. Hoofdstuk 2 - Bestemmingsregels;

c. Hoofdstuk 3 - Algemene regels;
d. Hoofdstuk 4 - Overgangs- en slotregels.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Dit hoofdstuk bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied van het bestemmingsplan “Binnenstad 2016”.

In artikel 1, Begrippen, zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen. Hiermee wordt een eenduidige interpretatie van de begrippen vastgelegd.

Artikel 2, Wijze van meten, geeft bepalingen hoe onder meer de hoogtes van gebouwen en de inhoud van gebouwen gemeten moeten worden en hoe bepaalde eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 geeft een omschrijving - de juridische vertaling - van de verschillende in het plangebied voorkomende en op de verbeelding weergegeven bestemmingen. Bij de indeling van de bestemmingsregels wordt conform de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012 een vaste volgorde aangehouden. De regels van een bestemming worden als volgt opgebouwd en benoemd:

a. bestemmingsomschrijving (omschrijving van de toegestane functies en gebruiksdoelen);
b. bouwregels (regels waaraan de bebouwing dient te voldoen);
c. nadere eisen (regels op grond waarvan nadere eisen aan bouwwerken en de situering daarvan kunnen worden gesteld);
d. afwijken van de bouwregels (regels op grond waarvan in concrete situaties onder bepaalde voorwaarden kan worden afgeweken van de bouwregels);
e. specifieke gebruiksregels (regels die aangeven welk specifiek gebruik verboden is);
f. afwijken van de gebruiksregels (regels op grond waarvan in concrete situaties onder bepaalde voorwaarden kan worden afgeweken van de gebruiksregels of van de bestemmingsomschrijving);
g. omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (regels waarbij wordt geregeld wanneer en onder welke omstandigheden een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden noodzakelijk is);
h. omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk (regels waarbij wordt geregeld wanneer en onder welke omstandigheden er een omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk noodzakelijk is);
i. wijzigingsbevoegdheid (regels die aangeven in welke gevallen en onder welke voorwaarden onderdelen van het plan gewijzigd kunnen worden).

Voor alle in het bestemmingsplan voorkomende bestemmingen, met uitzonderingen van de bestemmingen voor groen, verkeer en openbare ruimte en dubbelbestemmingen, wordt in de bouwregels voor het realiseren van bebouwing verwezen naar de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23. In de bouwregels van een bestemming, niet zijnde de bestemmingen voor groen, verkeer en openbare ruimte, zijn verder alleen de specifiek voor die bestemming van toepassing zijnde bouwregels opgenomen. Dit betreft meestal bouwregels voor specifiek als zodanig met een aanduiding op de verbeelding weergegeven van de bestemming afwijkende functies of bijzondere bouwwerken.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels, bestaande uit de anti-dubbeltelregel, de algemene bouwregels, de algemene gebruiksregels, de algemene aanduidingsregels, de algemene afwijkingsregels, de algemene wijzigingsregels, de algemene procedureregels en de overige regels.

Artikel 22, de anti-dubbeltelregel, is een wettelijk voorgeschreven regel die bepaalt dat grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing blijft.

Artikel 23, de algemene bouwregels, bevat de bouwregels met de bijbehorende bevoegdheden van burgemeester en wethouders om bij een omgevingsvergunning af te kunnen wijken van die bouwregels en/of nadere eisen te stellen aan situering of maatvoering van te realiseren bebouwing binnen alle in het bestemmingsplan voorkomende bestemmingen, met uitzondering van de bestemmingen voor groen, verkeer

en openbare ruimte en dubbelbestemmingen.

In artikel 24, de algemene gebruiksregels, wordt geregeld dat het verboden is gronden en bouwwerken te gebruiken, te laten gebruiken of in gebruik te geven op een wijze of tot een doel dat niet in overeenstemming is met de in dit bestemmingsplan aan die gronden en bouwwerken gegeven bestemming(en). In de algemene gebruiksregels zijn tevens regels opgenomen voor kleinschalig ondergeschikt medegebruik ten behoeve van horeca en/of detailhandel van winkel- en/of horecapanden, culturele instellingen en panden met een functie publieksdienstverlening, atelier, ambachtelijke bedrijvigheid of cultuur & ontspanning. Dit is toegestaan mits naar aard, omvang en openingstijden ondergeschikt aan de hoofdfunctie en met een vloeroppervlak dat zichtbaar kleiner is dan het voor publiek toegankelijke vloeroppervlak van de hoofdfunctie. De horeca is daarbij beperkt tot categorie 3b van de Categorie-indeling horecabedrijven bestemmingsplan Binnenstad 2016). Volledigheidshalve wordt daarbij opgemerkt dat ook ondergeschikte horeca moet voldoen aan de wet- en regelgeving in de Drank- en Horecawet en Drank- en Horecaverordening. Verder zijn in de algemene gebruiksregels ook regels opgenomen voor aan huis gebonden beroepen en bedrijfsactiviteiten en voor het tijdelijk afwijkend gebruik van leegstaande winkel- of horecapanden en braakliggende terreinen.

Artikel 25, de algemene aanduidingsregels, bevat regels voor de diverse gebiedsaanduidingen in het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan zijn gebiedsaanduidingen opgenomen voor de bescherming van (mogelijk) in de bodem aanwezige archeologische waarden en voor de bescherming van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen, gebieden en structuren. Daarnaast bevat het bestemmingsplan diverse gebiedsaanduidingen voor wijzigingsgebieden. Een wijzigingsgebied is een gebied waarvan de bestemming of aanduiding geheel of gedeeltelijk gewijzigd kan worden in een andere bestemming of aanduiding ten behoeve van het realiseren van een specifieke concrete ruimtelijke ontwikkeling.

In artikel 26, de algemene afwijkingsregels, wordt geregeld onder welke voorwaarden in concrete gevallen bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van de bouw- en/of gebruiksregels.

In artikel 27, de algemene wijzigingsregels, wordt geregeld onder welke voorwaarden bepaalde concreet benoemde onderdelen van het bestemmingsplan gewijzigd kunnen worden.

In artikel 28, de algemene procedureregels, wordt verwezen naar de wettelijk voorgeschreven procedureregels voor de toepassing van de in het bestemmingsplan opgenomen wijzigingsbevoegdheden.

In artikel 29, de overige regels, wordt geregeld dat op eigen terrein voldoende voorzieningen moeten worden getroffen voor het parkeren en in voorkomend geval ook voor het laden en lossen. In de overige regels wordt ook geregeld dat de vestiging van geluidzoneringsplichtige inrichtingen, voor zover de planregels dat mogelijk maken, niet is toegestaan.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

In hoofdstuk 4 zijn wettelijk voorgeschreven regels opgenomen met betrekking tot het overgangsrecht voor bouwwerken en het gebruik van gronden. Daarnaast is in hoofdstuk 4 de 'slotregel' opgenomen.

Artikel 30, de overgangsregels, heeft tot doel de rechtstoestand tijdens de overgang naar een nieuw bestemmingsplan vast te leggen.

Artikel 31, de 'slotregel', geeft de naam en citeertitel van het bestemmingsplan aan.

6.3 Beschrijving van het plan

In deze paragraaf worden de diverse in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" voorkomende bestemmingen, dubbelbestemmingen en gebiedsaanduidingen nader toegelicht.

6.3.1 Bestemmingen

'Bedrijf - Nutsvoorziening' (artikel 3)

De bestemming 'Bedrijf - Nutsvoorziening' is toegekend aan de grote(re) trafostations / energieverdeelstations aan de Windbrugstraat en de Stadsgravenstraat. De gronden met de bestemming 'Bedrijf-Nutsvoorziening' zijn bestemd voor gebouwde nutsvoorzieningen, zoals transformatorgebouwen, met een bebouwingsoppervlak groter dan 30 m^2. In de planregels zijn bouwregels opgenomen voor de bouw van

gebouwen. Voor de bouw van overige bouwwerken, zoals erf- en perceelsafscheidingen, zijn in deze bestemming geen bouwregels opgenomen, daarvoor gelden de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23. Gebouwen dienen te worden gerealiseerd binnen de op de verbeelding weergegeven bouwvlakken. De van toepassing zijnde maximum goot- en/of bouwhoogtes zijn weergegeven op de verbeelding. Gebouwde nutsvoorzieningen van 30 m^2 en kleiner zijn binnen elke bestemming toegestaan.

'Centrum' (artikel 4)

De bestemming 'Centrum' is toegekend aan de gronden die in de Verdiepingsslag Detailhandels- en Horecabeleid Binnenstad zijn aangewezen als 'gebiedsprofiel 3, gemengd creatief'. Dit zijn globaal de gronden aan de volgende straten: Korte Hengelosestraat, Korte Haaksbergerstraat, Walstraat, Zuiderhagen, Brammelerstraat, Pijpenstraat, Noorderhagen (zuidzijde) en De Heurne (ten noorden van de Wilhelminastraat) De gronden met de bestemming 'Centrum' zijn bestemd voor wonen (met beroep of bedrijf aan huis), detailhandel, cultuur & ontspanning, publieksdienstverlening, horeca en ambachtelijke bedrijvigheid. De toelaatbaarheid van de functiegroepen 'bedrijven' en 'cultuur & ontspanning' en van beroep of bedrijf aan huis wordt geregeld via de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging. De toelaatbaarheid van de horecafunctie wordt geregeld via de kaartbijlage Horecaontwikkelingsgebieden en de Categorie-indeling horecabedrijven bestemmingsplan Binnenstad 2016, waarbij horecabedrijven in de categorieën 1a en 1b niet zijn toegestaan. In de bouwregels wordt verwezen naar de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23. De van toepassing zijnde maximum goot- en/of bouwhoogtes zijn weergegeven op de verbeelding. Gebouwde nutsvoorzieningen van 30 m^2 en kleiner zijn binnen elke bestemming toegestaan. Ter plaatse aanwezige van de bestemming afwijkende functies en of bouwwerken zijn op de verbeelding als zodanig met een aanduiding weergegeven. Indien voor deze afwijkende functies of bouwwerken specifieke, van de algemene bouwregels voor bebouwing afwijkende, bouwregels gelden, zijn die bouwregels opgenomen in de bouwregels bij deze bestemming.

'Cultuur en Ontspanning' (artikel 5)

De bestemming 'Cultuur & Ontspanning' is toegekend aan het Muziekcentrum aam de Noorderhagen, het Nationaal Muziekkwartier aan het Wilminkplein, de bioscoop aan de Bolwerkstraat en het Holland Casino aan de Boulevard 1945. De gronden met de bestemming 'Cultuur & Ontspanning' zijn bestemd voor culturele voorzieningen en vrijetijdsvoorzieningen, zoals theaters, concertgebouwen, musea en een casino. De toelaatbaarheid van de diverse functies wordt geregeld via de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging. Binnen deze bestemming zijn tevens detailhandel, voor zover naar aard en omvang en openingstijden ondergeschikt aan de hoofdfunctie, en horeca, als bedoeld in categorieën 2a, 2b en 3a van de Categorie-indeling horecabedrijven bestemmingsplan Binnenstad 2016, toegestaan. In de bouwregels wordt verwezen naar de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23. De van toepassing zijnde maximum goot- en/of bouwhoogtes zijn weergegeven op de verbeelding. Gebouwde nutsvoorzieningen van 30 m^2 en kleiner zijn binnen elke bestemming toegestaan. Ter plaatse aanwezige van de bestemming afwijkende functies en of bouwwerken zijn op de verbeelding als zodanig met een aanduiding weergegeven. Indien voor deze afwijkende functies of bouwwerken specifieke, van de algemene bouwregels voor bebouwing afwijkende, bouwregels gelden, zijn die bouwregels opgenomen in de bouwregels bij deze bestemming.

'Detailhandel' (artikel 6)

De bestemming 'Detailhandel' is toegekend aan het kernwinkelgebied. Dit betreft globaal de volgende straten: Haverstraatpassage, De Heurne (ten zuiden van de Wilhelminastraat), Kalanderstraat, Van Heekplein, Langestraat en Van Loenshof. De gronden met de bestemming 'Detailhandel' zijn bestemd voor detailhandel en publieksgerichte dienstverlening op de begane grond en voor wonen (met beroep of bedrijf aan huis) op de verdiepingen. Op de verbeelding is via een aanduiding weergegeven waar detailhandel ook op de verdieping(en) is toegestaan. Horeca is alleen toegestaan ter plaatse van een functieaanduiding op de verbeelding en is beperkt tot categorie 3a van de Categorie-indeling horecabedrijven bestemmingsplan Binnenstad 2016. Toevoeging van nieuwe horecabedrijven is mogelijk via een omgevingsvergunning voor binnenplanse afwijking van het bestemmingsplan, tot een maximum van 10% of 20% van de gevellengten zoals weergegeven in kaartbijlage 3. In de bouwregels wordt verwezen naar de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23. De van toepassing zijnde maximum goot- en/of bouwhoogtes zijn weergegeven op de verbeelding. Gebouwde nutsvoorzieningen van 30 m^2 en kleiner zijn binnen elke bestemming toegestaan. Ter plaatse aanwezige van de bestemming afwijkende functies en of bouwwerken zijn op de verbeelding als

zodanig met een aanduiding weergegeven. Indien voor deze afwijkende functies of bouwwerken specifieke, van de algemene bouwregels voor bebouwing afwijkende, bouwregels gelden, zijn die bouwregels opgenomen in de bouwregels bij deze bestemming.

'Gemengd - 1' (artikel 7)

De bestemming 'Gemengd - 1' is toegekend aan de gronden aan het Wilminkplein en de Korte Hengelosestraat. De gronden met de bestemming 'Gemengd - 1' zijn bestemd voor wonen (op de verdiepingen, met mogelijkheid voor beroep of bedrijf aan huis), maatschappelijke voorzieningen, detailhandel en horeca als bedoeld in de categorieën 2b en 3a van de Categorie-indeling horecabedrijven bestemmingsplan Binnenstad 2016. De toelaatbaarheid van de maatschappelijke functies wordt geregeld via de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging. In de bouwregels wordt verwezen naar de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23. De van toepassing zijnde maximum goot- en/of bouwhoogtes zijn weergegeven op de verbeelding. Gebouwde nutsvoorzieningen van 30 m^2 en kleiner zijn binnen elke bestemming toegestaan. Ter plaatse aanwezige van de bestemming afwijkende functies en of bouwwerken zijn op de verbeelding als zodanig met een aanduiding weergegeven. Indien voor deze afwijkende functies of bouwwerken specifieke, van de algemene bouwregels voor bebouwing afwijkende, bouwregels gelden, zijn die bouwregels opgenomen in de bouwregels bij deze bestemming.

'Gemengd - 2' (artikel 8)

De bestemming 'Gemengd - 2' is toegekend aan de panden Molenstraat 14 t/m 36, het gebouwencomplex aan de Boulevard 1945 / Beltstraat / Edo Bergsmalaan (o.a. voormalig postkantoor en Centrum apotheek), het gebouwencomplex van het voormalige streeklab en de ANWB aan de Edo Bergsmalaan, het driehoekige gebouwencomplex op de hoek Kuipersdijk / Ledeboerstraat en de Twentectoren op de hoek Mooienhof / Oldenzaalsestraat. De gronden met de bestemming 'Gemengd - 2' zijn bestemd voor wonen (op de verdiepingen, met beroep of bedrijf aan huis), maatschappelijke voorzieningen, publieksdienstverlening en horeca als bedoeld in de categorieën 2a, 2b en 3a van de Categorie-indeling horecabedrijven bestemmingsplan Binnenstad 2016. De toelaatbaarheid van de maatschappelijke functies wordt geregeld via de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging. In de bouwregels wordt verwezen naar de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23. De van toepassing zijnde maximum goot- en/of bouwhoogtes zijn weergegeven op de verbeelding. Ter plaatse aanwezige van de bestemming afwijkende functies en of bouwwerken zijn op de verbeelding als zodanig met een aanduiding weergegeven. Indien voor deze afwijkende functies of bouwwerken specifieke, van de algemene bouwregels voor bebouwing afwijkende, bouwregels gelden, zijn die bouwregels opgenomen in de bouwregels bij deze bestemming.

'Gemengd - 3' (artikel 9)

De bestemming 'Gemengd - 3' is toegekend aan het gebouwencomplex van de voormalige Twentsche Schouwburg aan de Langestraat en de Walstraat. Deze bestemming is een maatwerkbestemming voor de mix van functies in het gebouwencomplex van de voormalige Twentsche Schouwburg aan de Langestraat. De gronden met de bestemming 'Gemengd - 3' zijn bestemd voor detailhandel, cultuur & ontspanning en horeca als bedoeld in de categorieën 2a, 2b en 3a van de Categorie-indeling horecabedrijven bestemmingsplan Binnenstad 2016. In de bouwregels wordt verwezen naar de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23. De van toepassing zijnde maximum goot- en/of bouwhoogtes zijn weergegeven op de verbeelding. Ter plaatse aanwezige van de bestemming afwijkende functies en of bouwwerken zijn op de verbeelding als zodanig met een aanduiding weergegeven. Indien voor deze afwijkende functies of bouwwerken specifieke, van de algemene bouwregels voor bebouwing afwijkende, bouwregels gelden, zijn die bouwregels opgenomen in de bouwregels bij deze bestemming.

'Groen' (artikel 10)

De bestemming 'Groen' is toegekend aan de openbare groenvoorzieningen aan de Molenstraat, Hengelosestraat en op het Wilminkplein. De gronden met de bestemming 'Groen' zijn bestemd voor het structureel openbaar groen. Binnen deze bestemming zijn ook in- en uitritten en wandel- en fietspaden toegestaan. Op de voor 'Groen' aangewezen gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten dienste van deze bestemming, zoals straatmeubilair en speelvoorzieningen. Voor de bouw van overige bouwwerken, zoals erf- en perceelsafscheidingen, zijn in deze bestemming geen bouwregels opgenomen,

daarvoor gelden de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23.

'Horeca' (artikel 11)

De bestemming 'Horeca' is toegekend aan de horecapanden in het horecaconcentratiegebied rond de Oude Markt en aan de Stadsgravenstraat. De gronden met de bestemming 'Horeca' zijn bestemd voor horecabedrijven als bedoeld in de categorieën 1, 2a, 2b en 3a van de Categorie-indeling horecabedrijven bestemmingsplan Binnenstad 2016. In de bouwregels wordt verwezen naar de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23. De van toepassing zijnde maximum goot- en/of bouwhoogtes zijn weergegeven op de verbeelding. Ter plaatse aanwezige van de bestemming afwijkende functies en of bouwwerken zijn op de verbeelding als zodanig met een aanduiding weergegeven. Indien voor deze afwijkende functies of bouwwerken specifieke, van de algemene bouwregels voor bebouwing afwijkende, bouwregels gelden, zijn die bouwregels opgenomen in de bouwregels bij deze bestemming.

'Kantoor' (artikel 12)

De bestemming 'Kantoor' is toegekend aan stadskantoor aan de Hengelosestraat, het gebouw Noordmolen aan de Molenstraat en de kantoorgebouwen in het westelijke deel van het plangebied. De gronden met de bestemming 'Kantoor' zijn bestemd voor zakelijke dienstverlening. In de bouwregels wordt verwezen naar de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23. De van toepassing zijnde maximum goot- en/of bouwhoogtes zijn weergegeven op de verbeelding. Ter plaatse aanwezige van de bestemming afwijkende functies en of bouwwerken zijn op de verbeelding als zodanig met een aanduiding weergegeven. Indien voor deze afwijkende functies of bouwwerken specifieke, van de algemene bouwregels voor bebouwing afwijkende, bouwregels gelden, zijn die bouwregels opgenomen in de bouwregels bij deze bestemming.

'Maatschappelijk' (artikel 13)

De bestemming 'Maatschappelijk' is toegekend aan het stadhuis aan de Langestraat, het politiebureau aan de Hermandad / Nijverheidsstraat, de bibliotheek aan de Pijpenstraat, de maatschappelijke opvang aan de Oldenzaalsestraat (voormalige Van Gool pand) en aan de kerkgebouwen en onderwijsgebouwen in het plangebied. De gronden met de bestemming 'Maatschappelijk' zijn bestemd voor maatschappelijke voorzieningen zoals onderwijs, religie, gezondheidszorg en openbaar bestuur. De toelaatbaarheid van de diverse maatschappelijke functies wordt geregeld via de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging. In de bouwregels wordt verwezen naar de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23. De van toepassing zijnde maximum goot- en/of bouwhoogtes zijn weergegeven op de verbeelding. Ter plaatse aanwezige van de bestemming afwijkende functies en of bouwwerken zijn op de verbeelding als zodanig met een aanduiding weergegeven. Indien voor deze afwijkende functies of bouwwerken specifieke, van de algemene bouwregels voor bebouwing afwijkende, bouwregels gelden, zijn die bouwregels opgenomen in de bouwregels bij deze bestemming.

'Verkeer' (artikel 14)

De bestemming 'Verkeer' is toegekend aan de hoofdverkeerswegen Oldenzaalsestraat, Molenstraat, Hengelosestraat, De Ruyterlaan en Ripperdastraat. Op de voor 'Verkeer' aangewezen gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten dienste van deze bestemming, zoals straatmeubilair, verkeersvoorzieningen en speelvoorzieningen. Voor de bouw van overige bouwwerken, zoals erf- en perceelsafscheidingen, zijn in deze bestemming geen bouwregels opgenomen, daarvoor gelden de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23.

'Verkeer - Openbaar Vervoer Station' (artikel 15)

De bestemming 'Verkeer - Openbaar Vervoer Station' is toegekend aan het treinstation Enschede en het busstation Enschede Centraal met de daarbij behorende gronden en terreinen. Op de voor 'Verkeer - Openbaar Vervoer' aangewezen gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten dienste van deze bestemming, zoals een stationsgebouw met bijbehorende bouwwerken, voorzieningen, straatmeubilair en verkeersvoorzieningen. Voor de bouw van overige bouwwerken, zoals erf- en perceelsafscheidingen, zijn in deze bestemming geen bouwregels opgenomen, daarvoor gelden de algemene bouwregels zoals

opgenomen in artikel 23.

'Verkeer - Parkeergarage' (artikel 16)

De bestemming 'Verkeer - Parkeergarage' is toegekend aan de parkeergarage 'Hermandad' aan de Hermandad / Nijverheidsstraat en de parkeergarage 'Stationsgarage' aan het Stationsplein / Brammelerdwarsstraat. Op de voor 'Verkeer-Parkeergarage' aangewezen gronden mogen uitsluitend parkeergarages met de daarbij behorende voorzieningen en bouwwerken worden gebouwd. Voor de bouw van overige bouwwerken, zoals erf- en perceelsafscheidingen, zijn in deze bestemming geen bouwregels opgenomen, daarvoor gelden de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23.

'Verkeer - Railverkeer' (artikel 17)

De bestemming 'Verkeer - Railverkeer' is toegekend aan de spoorlijn Hengelo - Enschede - Gronau met de daarbij behorende gronden en terreinen. Op de voor 'Verkeer - Railverkeer' aangewezen gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten dienste van deze bestemming, zoals een spooremplacement met bijbehorende bouwwerken en voorzieningen, straatmeubilair en verkeersvoorzieningen. Voor de bouw van overige bouwwerken, zoals erf- en perceelsafscheidingen, zijn in deze bestemming geen bouwregels opgenomen, daarvoor gelden de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23.

'Verkeer - Stadserf' (artikel 18)

De bestemming 'Verkeer - Stadserf' is toegekend aan het gebied dat is aangewezen en ingericht als 'Stadserf'. Het 'Stadserf' is het autoluwe verblijfs-, winkel- en horecagebied in het historische centrum. In het 'Stadserf' is het toegestaan om in het openbaar gebied horecaterrassen in te richten. Daarnaast is het 'Stadserf' aangewezen als evenementenlocatie. Op de voor 'Verkeer - Stadserf' aangewezen gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten dienste van deze bestemming, zoals straatmeubilair, terrasbouwwerken, verkeersvoorzieningen en speelvoorzieningen. Voor de bouw van overige bouwwerken, zoals erf- en perceelsafscheidingen, zijn in deze bestemming geen bouwregels opgenomen, daarvoor gelden de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23.

'Verkeer - Verblijfsgebied' (artikel 19)

De bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied' is toegekend aan de in het plangebied aanwezige erftoegangswegen, woonerven en pleinen voor zover deze niet zijn aangewezen en ingericht als 'Stadserf'. Deze bestemming richt zich met name op langzaam verkeer en draagt het karakter van een verblijfsgebied. Dit zijn voornamelijk de 30 km/uur zones waar de verblijfsfunctie belangrijker is dan de verkeersfunctie. De inrichting van de wegen is hierop afgestemd. Op de voor 'Verkeer - Verblijfsgebied' aangewezen gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten dienste van deze bestemming, zoals straatmeubilair, verkeersvoorzieningen en speelvoorzieningen. Voor de bouw van overige bouwwerken, zoals erf- en perceelsafscheidingen, zijn in deze bestemming geen bouwregels opgenomen, daarvoor gelden de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23.

'Wonen' (artikel 20)

De bestemming 'Wonen' is toegekend aan de gronden waar in hoofdzaak wordt gewoond. Het betreft globaal het gebied Wenninkgaarde / Parallelweg / Breugelmansgaarde / Van Essengaarde / Van Lochemstraat en de solitaire woongebouwen, zoals de voormalige Fabrieksschool en 'De Wonne' aan de Kloosterstraat en Noorderhagen, het complex 'De Zuidmolen' aan de Korte Haaksbergerstraat en het appartementengebouw 'De Ruijterborgh' aan het Stationsplein. De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor het wonen, al dan niet in combinatie met een beroep of bedrijf aan huis. In de bouwregels wordt verwezen naar de algemene bouwregels zoals opgenomen in artikel 23. De van toepassing zijnde maximum goot- en/of bouwhoogtes zijn weergegeven op de verbeelding. Ter plaatse aanwezige van de bestemming afwijkende functies en of bouwwerken zijn op de verbeelding als zodanig met een aanduiding weergegeven. Indien voor deze afwijkende functies of bouwwerken specifieke, van de algemene bouwregels voor bebouwing afwijkende, bouwregels gelden, zijn die bouwregels opgenomen in de bouwregels bij deze bestemming.

6.3.2 Dubbelbestemmingen

'Waarde - Archeologie' (artikel 21).

De dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' is toegekend aan het gebied van 'het Ei', het historisch stadshart dat is aangewezen als archeologisch monument. Voor de als 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden geldt een beschermingsregeling die beoogt te voorkomen dat in de grond aanwezige archeologische waarden worden verstoord als gevolg van ingrepen in de bodem overeenkomstig de bouwmogelijkheden van de ter plaatse geldende bestemming(en). Kern van deze beschermingsregeling is een aanlegvergunningstelstel (omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde en voor sloopwerkzaamheden met bodemverstoring) voor het uitvoeren van activiteiten die mogelijk verstorende gevolgen kunnen hebben voor in de bodem aanwezige archeologische waarden.

6.3.3 Gebiedsaanduidingen

'Wetgevingszone - wijzigingsgebied met vermelding van volgnummer' (artikel 25.1)

De gebiedsaanduiding 'Wetgevingszone - wijzigingsgebied met vermelding van volgnummer' is toegekend aan het gebied op de hoek Hengelosestraat / Molenstraat. Op deze locatie is volgens het ter plaatse geldende bestemmingsplan de bouw van een kantoorgebouw mogelijk. Dit zal ter plaatse waarschijnlijk nooit gerealiseerd worden. Voor het gebied met de gebiedsaanduiding 'Wetgevingszone - wijzigingsgebied met vermelding van volgnummer' geldt dat burgemeester en wethouders bevoegd zijn met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening de bestemming en/of aanduiding(en) te wijzigen in een of meer andere bestemmingen en/of aanduidingen.

'Archeologisch waardevol gebied' (artikel 25.2.1)

De gebiedsaanduiding 'Archeologisch waardevol gebied' is toegekend aan gronden in een schil rondom het gebied met de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie'. Voor deze gronden geldt een beschermingsregeling die gelijk is aan de beschermingsregeling van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie', maar dan alleen voor bodemverstorende activiteiten met een verstoringsoppervlak van meer dan 50 m^2.

'Archeologisch onderzoeksgebied B' (artikel 25.2.2)

Voor de gebieden met de gebiedsaanduiding 'Archeologisch onderzoeksgebied B' geldt een archeologische (voor)onderzoeksplicht bij bodemverstorende activiteiten met een verstoringsoppervlak van meer dan 2500 m^2.

'Cultuurhistorisch attentiegebied' (artikel 25.2.3)

Voor de gebieden met de gebiedsaanduiding 'Cultuurhistorisch attentiegebied' geldt een omgevingsvergunningstelsel voor het geheel of gedeeltelijk slopen van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen. Voor dit gebied geldt geen sloop- of aanlegverbod maar een stelsel van ruimtelijke randvoorwaarden waar bij het geheel of gedeeltelijk slopen en/of verbouwen van gebouwen rekening gehouden moet worden gehouden om het cultuurhistorisch karakter ervan zoveel mogelijk te behouden. Deze gebiedsaanduiding is gekoppeld aan kaartbijlage 4 bij de planregels. Op deze kaartbijlage staan de cultuurhistorisch waardevolle gebouwen weergegeven waarop de beschermingsregeling van toepassing is. Op de kaartbijlage is van alle beschermde gebouwen weergegeven of deze overeenkomstig de systematiek van de beleidsregel 'Koesteren cultuurhistorie' is aangemerkt als 'beeldbepalend gebouw' (zware beschermingstoets) of 'structuurbepalend gebouw' (lichte beschermingstoets). Voor een nadere toelichting op de beleidsregel 'Koesteren cultuurhistorie') wordt verwezen naar paragraaf 4.4.2 van deze toelichting.

'Horecaconcentratiegebied' (artikel 25.2.4)

De gebiedsaanduiding 'Horecaconcentratiegebied' geldt voor de panden aan de Oude Markt, Noorderhagen

en Stadsgravenstraat die niet de bestemming 'Horeca' hebben maar die wel onderdeel uitmaken van het horecaconcentratiegebied zoals dat is gedefinieerd in het Ontwikkelingskader Horeca. Binnen deze gebiedsaanduiding is, in afwijking van de ter plaatse geldende bestemming(en), tevens horeca in de op één na hoogste categorie (2a) toegestaan. De regeling bevat tevens een afwijkingsbevoegdheid voor het college om in voorkomend geval bij een omgevingsvergunning medewerking te kunnen verlenen aan horeca in de hoogste categorie (1).

'Horecaontwikkelingsgebied' (artikel 25.2.5)

De gebiedsaanduiding 'Horecaontwikkelingsgebied' geldt voor de panden aan de Zuiderhagen, Walstraat, Korte Hengelosestraat, Korte Haaksbergerstraat, Stationsplein en Wilminkplein die onderdeel uitmaken van het horecaontwikkelingsgebied zoals dat is gedefinieerd in het Ontwikkelingskader Horeca. Binnen deze gebiedsaanduiding is, in afwijking van de ter plaatse geldende bestemming(en), tevens horeca in de op twee na hoogste categorie (2b) toegestaan. De regeling bevat daarnaast een afwijkingsbevoegdheid voor het college om in voorkomend geval bij een omgevingsvergunning medewerking te kunnen verlenen aan horeca in de op één na hoogste categorie (2a).

'Minimum gebruiksoppervlak' (artikel 25.2.6)

In het gebied met de gebiedsaanduiding 'Minimum gebruiksoppervlak' geldt voor nieuw te realiseren woningen in afwijking van de standaard minimumnorm van 75 m^2 een minimum gebruiksoppervlak van 50 m^2. De regeling bevat tevens een afwijkingsbevoegdheid voor het college om in uitzonderlijke situaties te kunnen afwijken van deze minimumnorm. Bijvoorbeeld als het gaat om sociale woningbouw van de corporaties, of als het redelijkerwijs niet mogelijk is het minimum oppervlak te realiseren terwijl wel aantoonbaar kwalitatief goede woningen kunnen worden gerealiseerd.

6.3.4 De Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

Als bijlage bij de planregels behoort een Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden met functiemenging, gebaseerd op de gehanteerde indeling uit de herziene publicatie “Bedrijven en milieuzonering” (2009) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De Staat van bedrijfsactiviteiten vormt het middel voor het uitvoeren van een eerste toets of een bedrijf van een bepaald bedrijfstype op grond van de planregels toelaatbaar is. De concrete bedrijfsvoering in een bedrijf en/of milieuvergunning(en) bieden nader inzicht in hoeverre een bedrijf tot een bepaalde milieucategorie gerekend moet worden en daarom al dan niet toelaatbaar is. Het ruimtelijk beleid van rijk en provincies biedt gemeenten beleidsvrijheid voor maatwerk op lokaal niveau. De handreiking is in de praktijk een belangrijk hulpmiddel bij het toepassen van milieuzonering, dat wil zeggen het aanbrengen van een noodzakelijke ruimtelijke scheiding tussen milieugevoelige en milieubelastende functies in de ruimtelijke planvorming ter bescherming van het woon- en leefklimaat. Gebruikelijk is om bij milieuzonering uit te gaan van alle belastende milieuaspecten, waarbij het milieuaspect met het grootste effect of de grootste afstand uiteindelijk maatgevend is. Gemotiveerd toepassen – in plaats van gemotiveerd afwijken - is het uitgangspunt. De richtafstanden zijn geactualiseerd, de toelichting is aangepast aan nieuw beleid en bevat stappenplannen voor veel voorkomende praktijksituaties. In de publicatie "Bedrijven en milieuzonering" zijn ook richtafstanden ten opzichte van 'gemengd' gebied en een categorie-indeling voor gebieden met functiemenging opgenomen.

De Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden met functiemenging wordt toegepast in gebieden met een grote mate van functiemenging of een mix van stedelijke functies, zoals een binnenstad of stadscentrum. In een dergelijk levendig en dynamisch gebied is het de vraag welke bedrijfsmatige activiteiten en andere milieubelastende functies nog aanvaardbaar zijn. De VNG-brochure bevat een specifieke bedrijvenlijst met functies die passen in een gemengd gebied. Een Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden van functiemenging is wenselijk, omdat de activiteiten in dergelijke gebieden qua schaal sterk kunnen verschillen van de activiteiten op bijvoorbeeld een bedrijventerrein of in een rustige woonwijk. In de Staat van bedrijfsactiviteiten voor functiemenging wordt gekozen voor een andere categorieaanduiding dan in de algemene Lijst van bedrijfstypen. De activiteiten in de Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden met functiemenging zijn ingedeeld in de categorieën A, B of C, waarmee een beoordeling van de planologische toelaatbaarheid van activiteiten binnen een gemengd gebied mogelijk is. Binnen een dergelijk gebied wordt het werken met de van oudsher bestaande minimumafstanden niet doelmatig geacht. Maatgevend zijn niet de aan te houden richtafstanden tot woningen en andere milieugevoelige functies maar in hoeverre een activiteit al dan niet aanpandig met woningen of andere milieugevoelige functies aanvaardbaar is.

De betekenis voor de toelaatbaarheid van activiteiten is als volgt:

Categorie A	Activiteiten die zodanig weinig milieubelastend voor hun omgeving zijn, dat deze aanpandig aan woningen kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het Bouwbesluit voor scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend.
Categorie B	Activiteiten die in een gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden (er is sprake van afzonderlijke gebouwen of dusdanige constructieve maatregelen dat in de woningen nog een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gewaarborgd).
Categorie C	Activiteiten, zoals genoemd onder B, waarbij vanwege de relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting op de hoofdinfrastructuur is aangewezen.

Tabel: categorie-indeling Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden met functiemenging

Voor de toelaatbaarheid van deze activiteiten gelden de volgende randvoorwaarden:

- het betreft veelal kleinschalige, meest ambachtelijke bedrijvigheid;
- productie en/of laad- en loswerkzaamheden vinden uitsluitend in de dagperiode plaats;
- de activiteiten (inclusief opslag) geschieden hoofdzakelijk inpandig;
- activiteiten uit categorie C beschikken daarnaast over een goede aansluiting op de hoofdinfrastructuur.

Om de bruikbaarheid van de Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden met functiemenging te vergroten, zijn de in de VNG-uitgave genoemde bedrijfstypen van bedrijven en voorzieningen in de lijst gegroepeerd per hoofdgroep, terwijl binnen elke afzonderlijke hoofdgroep tevens een onderverdeling is gemaakt in subgroepen, waarbinnen bedrijfstypen zijn geclusterd. De hoofdgroepen binnen de lijst zijn: agrarische bedrijven, bedrijven, cultuur en ontspanning, detailhandel, dienstverlening, horeca, kantoren, maatschappelijk, recreatie, sport en verkeer.

Bij de beoordeling van de milieubelasting van een bedrijf of een voorziening (feitelijke milieuhinder) dient te worden gelet op de volgende aspecten:

- potentiële geur-, stof-, geluid- of trillingshinder;
- lucht-, water- of bodemverontreiniging;
- visuele hinder;
- verkeersaantrekkende werking;
- het al dan niet continue karakter van de activiteit;
- externe veiligheid (gevaar).

6.4 Handhaving

Bestemmingsplannen zijn bindend voor iedereen: burgers, ondernemers en de overheid zelf. Het is een juridisch kader voor burgers en ondernemers waaruit kan worden afgeleid wat de eigen bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn, maar ook wat de planologische mogelijkheden in juridische zin zijn op percelen in de directe omgeving. Aan de andere kant kan de gemeentelijke overheid naleving van bestemmingsplannen afdwingen als er sprake is van gebruik en/of bebouwing die niet in het bestemmingsplan passen.

In het kader van de bedrijven- en milieu-inventarisatie is voorafgaand aan het in procedure brengen van het bestemmingsplan onderzocht in hoeverre de functies die in het plangebied voorkomen in overeenstemming zijn met het geldende bestemmingsplan en bij geconstateerde afwijkingen eventueel gelegaliseerd kunnen worden.

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid

Het bestemmingsplan “Binnenstad 2016” beoogt de gewenste toekomstige situatie planologisch-juridisch vast te leggen. Voor de meeste gronden betekent dit dat de huidige bestemming gehandhaafd blijft maar dat er in meer of mindere mate sprake is van een verruiming van de gebruiksmogelijkheden van panden en percelen. Het bestemmingsplan maakt op een aantal plekken een aanzienlijke functieverruiming en/of functiewijziging van bestaande panden mogelijk. Daarnaast is in het bestemmingsplan voor beoogde toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Voor de hierna genoemde concrete ruimtelijke ontwikkelingen is in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" een passende bestemming opgenomen:

Korte Haaksbergerstraat 24A: wijziging bestemming 'Kantoor' in 'Wonen'. Dit is een particuliere ontwikkeling. Dit is geen bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Voor deze ontwikkeling worden de gemeentelijke kosten verhaald via de Legesverordening van de gemeente Enschede.

Bestemming 'Centrum': functieverruiming van bestaande panden. Deze ontwikkeling maakt in beginsel meerdere bouwplannen als bedoeld in artikel 6.2.1 Bro mogelijk. Omdat het uitsluitend gaat om mogelijkheden tot functieverruiming van bestaande panden geldt voor al deze potentiële bouwplannen dat er geen verhaalbare kosten zijn dan wel dat de verhaalbare kosten zeker minder dan € 10.000,- bedragen.

Realisatie appartementengebouw Klokkenplas 30: Dit is een particuliere ontwikkeling. Voor deze ontwikkeling worden de gemeentelijke kosten verhaald via een met de initiatiefnemer gesloten exploitatieovereenkomst.

Piet Heinstraat 7 t/m 21 "De Stadspoort": wijzigen bestemming 'Kantoor' in 'Wonen'. Dit is een particuliere ontwikkeling. Voor deze ontwikkeling worden de gemeentelijke kosten verhaald via een met de initiatiefnemer gesloten exploitatieovereenkomst.

Realisatie appartementengebouw Achter 't Hofje 23-25: Dit is een particuliere ontwikkeling. Voor deze ontwikkeling worden de gemeentelijke kosten verhaald via een met de initiatiefnemer gesloten exploitatieovereenkomst.

Pijpenstraat 15, broodjeszaak: Dit is een legalisatie van een bestaande broodjeszaak. Er is geen sprake van verhaalbare kosten.

Wijzigingsbevoegdheid voor ontwikkellocaties

In het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de gemeentelijke ontwikkelingslocatie 'terrein hoek Hengelosestraat - Molenstraat'.

Voor deze ontwikkellocaties geldt dat de gewenste ontwikkeling op dit moment nog onvoldoende concreet is uitgewerkt om in dit bestemmingsplan mogelijk te maken via een passende bestemming met bouwtitel. De ontwikkelingslocatie maakt onderdeel uit van het project 'Spoorzone'. Voor de ontwikkeling van de Spoorzone is door de gemeenteraad van Enschede een grondexploitatie met bijbehorend programma vastgesteld. Bij toepassing van deze wijzigingsbevoegdheid zal de gemeente de kosten op de betreffende particuliere ontwikkelaars verhalen via de verkoopovereenkomst, al dan niet aangevuld met een (anterieure) exploitatieovereenkomst.

Geen exploitatieplan noodzakelijk

Op grond van het bepaalde in artikel 6.12 van de Wro dient de gemeenteraad voor gronden waarop een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 van het Bro is voorgenomen een exploitatieplan vast te stellen, tenzij het kostenverhaal van de grondexploitatie over de in het bestemmingsplan begrepen gronden anderszins is verzekerd.

Gelet op het bovenstaande kan worden gesteld dat het kostenverhaal anderszins is verzekerd en is de economische uitvoerbaarheid van het nu voorliggende bestemmingsplan voldoende aangetoond.

Het vaststellen van een exploitatieplan is dan ook niet noodzakelijk.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Team Ruimtelijke Plannen
Afdeling Omgeving & Recht
Gemeente Enschede

© Juni 2017, gemeente Enschede

enschede.nl

Gemeente Enschede

Bijlagen Toelichting

Bestemmingsplan
Binnenstad 2016

Status: Vastgesteld

enschede.nl

Binnenstad 2016

Inhoudsopgave

Bijlagen toelichting **3**

Bijlage 1	**Overzicht bijlagen en onderzoeksrapporten**	**4**
Bijlage 2	**Verslag vooroverleg ex art. 3.1.1 Bro**	**5**
Bijlage 3	**Bedrijven- en milieu inventarisatie BP Binnenstad 2016**	**9**
Bijlage 4	**Bedrijveninventarisatie horeca Binnenstad**	**27**
Bijlage 5	**Quickscan Cultuurhistorisch waardevolle panden Binnenstad**	**32**
Bijlage 6	**Akoestisch onderzoek Wet geluidhinder**	**95**
Bijlage 7	**Archeologisch onderzoek Klokkenplas 30**	**137**
Bijlage 8	**Bodemonderzoek Klokkenplas 30**	**175**
Bijlage 9	**Akoestisch onderzoek Piet Heinstraat 7 t/m 21 "De Stadspoort"**	**215**

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Overzicht bijlagen en onderzoeksrapporten

Bijlage 1: Overzicht bijlagen en onderzoeksrapportages

Bijlage 2: Verslag vooroverleg als bedoeld in artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening

Bijlage 3: Bedrijven- en Milieu inventarisatie bestemmingsplan "Binnenstad 2016"

Bijlage 4: Bedrijveninventarisatie horeca binnenstad

Bijlage 5: Quickscan cultuurhistorisch waardevolle panden Binnenstad

Bijlage 6: Rapportage akoestisch onderzoek Wet geluidhinder bestemmingsplan "Binnenstad 2016"

Bijlage 7: Rapportage archeologisch onderzoek Klokkenplas 30

Bijlage 8: Rapportage bodemonderzoek Klokkenplas 30

Bijlage 9: Rapportage akoestisch onderzoek Piet Heinstraat 7 t/m 21 "De Stadspoort"

Bijlage 2 Verslag vooroverleg ex art. 3.1.1 Bro

Verslag vooroverleg ex art. 3.1.1 Bro

bestemmingsplan “Binnenstad 2016”

Gemeente Enschede

Afdeling Bestemmen en Vergunnen
Team Ruimtelijke Plannen
23 januari 2017

VERSLAG VAN DE INGEKOMEN VOOROVERLEGREACTIES OP HET VOORONTWERP-BESTEMMINGSPLAN "BINNENSTAD 2016"

Het voorontwerpbestemmingsplan "Binnenstad 2016" is d.d. 21 september 2015 voor advies en commentaar voorgelegd aan de belanghebbende (overheids)instanties en maatschappelijke organisaties in het kader van het wettelijk vooroverleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening.

De vooroverleginstanties is gevraagd binnen een periode van zes weken een inhoudelijke reactie te geven op het voorontwerpbestemmingsplan.

In dit verslag wordt per organisatie kort de strekking van de ingekomen reactie en, voor zover de ingekomen reactie daartoe aanleiding geeft, het gemeentelijk commentaar weergegeven.

De ingekomen reacties geven op een enkele technische aanpassing na geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan voordat dit als ontwerpbestemmingsplan ter inzage zal worden gelegd.

Provincie Overijssel
Het voorontwerpplan is d.d. 3 september 2015 mondeling met de provincie besproken. De provincie heeft daarbij aangegeven dat, voor zover het plan de toevoeging van woningen, kantoren en detailhandel mogelijk maakt, dit overeenkomstig bestaande beleidskaders is die al eerder door de provincie zijn geaccordeerd.
De provincie heeft d.d. 24 september 2015 formeel schriftelijk meegedeeld geen opmerkingen te hebben t.a.v. het voorontwerpplan en dat het plan in overeenstemming is met het provinciaal beleid.

Waterschap Vechtstromen
Geen formele reactie ontvangen. Het voorontwerp is mondeling met het waterschap besproken. Het waterschap heeft daarbij aangegeven geen opmerkingen te hebben t.a.v. het voorontwerpplan.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Geen reactie ontvangen.

Brandweer Twente
De Brandweer heeft op 3 november 2015 laten weten geen opmerkingen te hebben t.a.v. het voorontwerpplan.

Natuur- en Milieuraad Enschede
De Natuur- en Milieuraad Enschede heeft op 3 november 2015 laten weten geen opmerkingen te hebben t.a.v. het voorontwerpplan.

Het Oversticht
Het Oversticht heeft op 29 oktober 2015 laten weten geen opmerkingen te hebben t.a.v. het voorontwerpplan.

Wijkraad Zuid-Oost Enschede
De wijkraad Zuid-Oost Enschede heeft op 13 september 2016 laten weten geen opmerkingen te hebben t.a.v. het voorontwerpplan.

Wijkraad Binnenstad
De wijkraad Binnenstad heeft op 24 oktober 2016 laten weten geen opmerkingen te hebben t.a.v. het voorontwerpplan.

Vitens
Geen reactie ontvangen.

Enexis
Geen reactie ontvangen.

KPN
KPN heeft op 11 september 2015 verzocht de in de regels opgenomen maximum bouwhoogte voor de zend- en ontvangstinstallatie aan de Zuiderhagen 14 aan te passen aan de werkelijke bouwhoogte. De bouwhoogte is in het ontwerpplan overeenkomstig het verzoek van KPN aangepast.

ProRail
Geen reactie ontvangen.

Nederlandse Spoorwegen
Geen reactie ontvangen.

Syntus
Geen reactie ontvangen.

Bijlage 3 Bedrijven- en milieu inventarisatie BP Binnenstad 2016

BEDRIJVEN- EN MILIEU-INVENTARISATIE BESTEMMINGSPLAN "BINNENSTAD 2016"

Inleiding

In het kader van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is een onderzoek verricht naar de zich op dit moment binnen het plangebied bevindende bedrijven en voorzieningen. Tevens is een onderzoek verricht naar bedrijven en voorzieningen in een straal van 200 meter rondom het plangebied, om te kunnen bepalen of buiten het plangebied gelegen bedrijven en voorzieningen qua feitelijke milieuhinder mogelijk invloed zouden kunnen hebben op bestemmingen binnen het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016". Voor het onderzoek heeft er een uitvoerige veldinventarisatie in het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" plaatsgevonden. Daarnaast is gebruik gemaakt van het omgevingsvergunningen, milieuvergunningen en -meldingenbestand van de afdeling Vergunningen van de gemeente Enschede. Van de geïnventariseerde bedrijven en voorzieningen zijn met behulp van de in 2009 door de VNG uitgegeven publicatie "Bedrijven en milieuzonering" de milieucategorie en de daarbij behorende indicatieve richtafstanden tot milieugevoelige bestemmingen bepaald. Van de bedrijven en voorzieningen in milieucategorie 3.1 en hoger, met een bijbehorende indicatieve richtafstand tot milieugevoelige bestemmingen van 50 meter en meer, is de feitelijke milieuhinder ten opzichte van binnen die afstand gelegen woningen en andere milieugevoelige bestemmingen nader onderzocht. Daarbij is aan de hand van dossieronderzoek nagegaan of terugschaling mogelijk is.

Nieuwe ontwikkelingen

Ook voor nieuwe ontwikkelingen die in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" mogelijk worden gemaakt is de feitelijke milieuhinder ten opzichte van de binnen de richtafstand gelegen woningen en andere milieugevoelige bestemmingen onderzocht en is aan de hand van dossieronderzoek nagegaan of terugschaling mogelijk is. Met nieuwe ontwikkelingen wordt hier bedoeld:

- de realisatie van woningen of andere milieugevoelige bestemmingen binnen de richtafstand van bestaande bedrijven of voorzieningen;
- de realisatie van bedrijven of voorzieningen op een kortere afstand van woningen of andere milieugevoelige bebouwing dan de voor die bedrijven of voorzieningen in acht te nemen richtafstand.

Het onderzoek in het kader van nieuwe ontwikkelingen is niet opgenomen in deze bedrijven- en milieu-inventarisatie, daarvoor wordt verwezen naar paragraaf 4.3 van de toelichting, waarin per ontwikkeling of project een ruimtelijke onderbouwing van de diverse in het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" mogelijk gemaakte nieuwe ontwikkelingen is opgenomen.

Bedrijven- en milieu-inventarisatie plangebied bestemmingsplan "Binnenstad 2016":

Hoofdgroep Bedrijven:

Adres	**Functie/activiteit**	**Milieu-aspect**	**Categorie (+ richt-afstand)**	**Categorie Functiemenging**
Brammelerdwarsstr. 20	Verhuur van Opslagruimte	Geluid	2 (30 m)	A
Piet Heinstraat 10	Trafostation	Geluid	2 (30 m)	A
Piet Heinstraat 21	Verkeersschool	Geluid	1 (10 m)	A
Hermandad 2	Trafostation	Geluid	2 (30 m)	A
Achter 't Hofje 1	Trafostation	Geluid	2 (30 m)	A
Achter 't Hofje 21 t/m 25	Onbekend			
Stadsgravenstraat 20	Trafostation	Geluid	2 (30 m)	A
Stationsplein 1B	Drukkerij/Kopieerservic e	Geluid	2 (30 m)	B
Stationsplein 40	Trafostation	Geluid	2 (30 m)	A
M.H. Tromplaan 12B	Trafostation	Geluid	2 (30 m)	A
Windbrugstraat 9	Trafostation	Geluid	2 (30 m)	A
Zuiderhagen 14	Telecommunicatiecentr ale	Geluid	2 (30 m)	A
Zuiderhagen 14	Zendmast	Gevaar	1 (10 m)	A

Hoofdgroep Cultuur en Ontspanning:

Adres	**Functie/activiteit**	**Milieu-aspect**	**Categorie (+ richt-afstand)**	**Categorie Functiemenging**
Bolwerkstraat 4	Bioscoop	Geluid	2 (30 m)	C
Boulevard 1945 - 105	Holland Casino	Geluid	2 (30 m)	C
De Heurne 19 (op de verdieping)	Dansschool	Geluid	2 (30 m)	B
Haverstraatpassage 68	Galerie en Atelier	Geluid	1 (10 m)	A
Korte Haaksbergerstraat 44	Yogacentrum	Geluid	1 (10 m)	A
Langestraat 11 (op de verdieping)	Yogacentrum, ateliers en expositieruimten	Geluid	1 (10)	A
Langestraat 47	Theaterzaal	Geluid	2 (30 m)	B
Langestraat 56	Cultureel Centrum	Geluid	2 (30 m)	B
Noorderhagen 11	Atelier /	Geluid	1 (10 m)	A

	Expositieruimte			
Noorderhagen 27	Muziekcentrum	Geluid	2 (30 m)	C
Oude Markt 15 (achterzijde en op de verdiepingen)	Bioscoop en theaterzaal	Geluid	2 (30 m)	C
Walstraat 2B	Theater	Geluid	2 (30 m)	C
Walstraat 13	Galerie en Atelier	Geluid	1 (10 m)	A
Walstraat 33	Galerie en Atelier	Geluid	1 (10 m)	A
Walstraat 35	Theater	Geluid	2 (30 m)	C
Walstraat 51	Yogacentrum	Geluid	1 (10 m)	A
Wilhelminastraat 8	Atelier / Expositieruimte	Geluid	1 (10 m)	A
Willem Wilminkplein 1	Schouwburg	Geluid	2 (30 m)	C
Willem Wilminkplein 2	Poppodium	Geluid	2 (30 m)	C

Hoofdgroep Detailhandel:

Adres	**Functie/activiteit**	**Milieu-aspect**	**Categorie (+ richt-afstand)**	**Categorie Functiemenging**
Beltstraat 37	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Beltstraat 45	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Burg. Edo Bergsmastraat 1A	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Boulevard 1945 - 101	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Boulevard 1945 – 202 t/m 324 (plint appartementengebouw)	o.a. Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Brammelerdwarsstraat 20A	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Haverstraatpassage 1 t/m 19 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Haverstraatpassage 4 t/m 20 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Haverstraatpassage 23 t/m 41 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Haverstraatpassage 24 t/m 42 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Haverstraatpassage 48 t/m 86 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B

Haverstraatpassage 92	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
H.J. Van Heekplein 11	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
H.J. Van Heekplein 18	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
H.J. Van Heekplein 26	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
H.J. Van Heekplein 34	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
H.J. Van Heekplein 49 t/m 52A	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
H.J. Van Heekplein 60A t/m 60J (kiosken Dagmarktstraat)	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
H.J. Van Heekplein 63 t/m 84 (winkelcentrum Twentec)	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
H.J. Van Heekplein 85	Pand staat leeg			
H.J. Van Heekplein 86	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
H.J. Van Heekplein 90	Grootwarenhuis	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
H.J. Van Heekplein 100	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
H.J. Van Heekplein 108 t/m 116	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
H.J. Van Heekplein 124 t/m 136	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
De Heurne 3 t/m 7 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
De Heurne 4 t/m 16 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
De Heurne 13 t/m 23 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
De Heurne 18 t/m 40 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
De Heurne 33 t/m 39	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
De Heurne 41 t/m 47 oneven (Irenepromenade – aan de straatzijde ook op de verdieping)	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
De Heurne 51 t/m 73 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
De Heurne 52 (kiosk)	Detailhandel	Geluid +	1 (10 m)	A + B

		Gevaar		
De Heurne 79/81	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Hofpassage 2 t/m 35	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Hofstraat 1	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Kalanderstraat 2 t/m 10 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Kalanderstraat 9	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Kalanderstraat 13	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Kalanderstraat 17	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Kalanderstraat 23 t/m 33 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Klanderij 5 t/m 17	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Klanderij 21 t/m 39	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Klanderij 45 t/m 49	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Klanderij 51 t/m 62	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Klanderij 63	Grootwarenhuis	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Klanderij 64 t/m 104	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
De Klomp 1	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
De Klomp 17	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
De Klomp 8 t/m 20 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Korte Haaksbergerstraat 3A	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Korte Haaksbergerstraat 6 t/m 20 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Korte Haaksbergerstraat 15 t/m 25 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Korte Haaksbergerstraat 26 t/m 34 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B

Korte Hengelosestraat 2	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Korte Hengelosestraat 8 t/m 12 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Korte Hengelosestraat 13A	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Korte Hengelosestraat 15A t/m 31 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Korte Hengelosestraat 16	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Korte Hengelosestraat 18	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Korte Hengelosestraat 20/22	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Korte Hengelosestraat 30 t/m 34	Onbekend (in aanbouw)			
Kuipersdijk 1 t/m 7 (plint appartementengebouw)	o.a. Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Kuipersdijk 10 t/m 16	Leegstaande panden			
Langestraat 2 t/m 20 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Langestraat 5 t/m 17 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Langestraat 23 t/m 29	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Langestraat 37	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Langestraat 43 t/m 49	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Ledeboerstraat 1	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Van Lochemstraat 1	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Van Lochemstraat 2	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Van Lochemstraat 8	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Van Lochemstraat 49	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Van Loenshof 1 t/m 15 oneven (plint appartementengebouw)	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B

Van Loenshof 2 t/m 14 even (plint appartementengebouw)	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Van Loenshof 27	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Van Loenshof 22 t/m 32 (plint appartementengebouw)	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Van Loenshof 34 t/m 50 (plint appartementengebouw)	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Van Loenshof 36	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Van Loenshof 50	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Van Loenshof 56 t/m 166 (winkelcentrum De Zuidmolen)	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Marktstraat 5 + 7 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Marktstraat 4	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Marktstraat 8 t/m 12 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Marktstraat 11	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Marktstraat 13	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Marktstraat 14	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Molenstraat 14	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Noorderhagen 2A	Pand staat leeg			
Noorderhagen 19 t/m 23	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Noorderhagen 46	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Noorderhagen 61 t/m 75 oneven (Irenepromenade)	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Noorderhagen 66 t/m 74 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Noorderhagen 86	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Oldenzaalsestraat 83-85	Onbekend			
Oldenzaalsestraat 93 t/m 99 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Oude Markt 7	Detailhandel	Geluid +	1 (10 m)	A + B

		Gevaar		
Oude Markt 8A	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Pijpenstraat 22 t/m 34 even (plint appartementengebouw)	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Raadhuisstraat 1 t/m 11A oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Raadhuisstraat 2 t/m 10 + 14 + 16 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Raadhuisstraat 21	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Raadhuisstraat 23	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Raadhuisstraat 35/37	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Stadsgravenstraat 2	Leegstaand pand			
Stadsgravenstraat 38	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Stadsgravenstraat 40	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Stadsgravenstraat 44	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Stadsgravenstraat 67	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Stadsgravenstraat 69 t/m 73	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Stationsplein 14	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Stationsplein 33	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Walstraat 6	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Walstraat 10	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Walstraat 18 t/m 22 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Walstraat 63	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Zuiderhagen 20 t/m 32 even	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Zuiderhagen 21 t/m 41 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Zuiderhagen 50	Detailhandel	Geluid +	1 (10 m)	A + B

		Gevaar		
Zuiderhagen 53	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Zuiderhagen 55	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B
Zuiderhagen 65 t/m 87 oneven	Detailhandel	Geluid + Gevaar	1 (10 m)	A + B

Hoofdgroep Dienstverlening:

Adres	**Functie/activiteit**	**Milieu-aspect**	**Categorie (+ richt-afstand)**	**Categorie Functiemenging**
Beltstraat 1	Uitzendbureau	Geluid	1 (10 m)	A
Beltstraat 2	Persoonlijke Dienstverlening n.e.g.	Geluid	1 (10 m)	A
Beltstraat 5	Uitzendbureau	Geluid	1 (10 m)	A
Beltstraat 4	Uitzendbureau	Geluid	1 (10 m)	A
Burg. Edo Bergsmastraat 4-6	Kapper	Geluid	1 (10 m)	A
Boulevard 1945 – 20	Makelaar	Geluid	1 (10 m)	A
Boulevard 1945 – 202 t/m 324 (plint appartementengebouw)	o.a. Makelaar + Hypotheekadviseur	Geluid	1 (10 m)	A
Brammelerstraat 9/11	Pand staat leeg			
Brammelerstraat 15/17	Reisbureau + Persoonlijke Dienstverlening n.e.g.	Geluid	1 (10 m)	A
Haverstraatpassage 6	Schoenmakerij	Geluid	1 (10 m)	A
Haverstraatpassage 22	Kapper	Geluid	1 (10 m)	A
H.J. Van Heekplein 42	Reisbureau	Geluid	1 (10 m)	A
Piet Heinstraat 1	Kapper	Geluid	1 (10 m)	A
De Heurne 27 (ook op de verdieping)	Kapper	Geluid	1 (10 m)	A
De Heurne 38	Reïntegratiebureau	Geluid	1 (10 m)	A
De Heurne 42 t/m 48 even	Uitzendbureaus	Geluid	1 (10 m)	A
De Heurne 49	Uitzendbureau	Geluid	1 (10 m)	A
De Heurne 87/89	Makelaar	Geluid	1 (10 m)	A
Hoedemakerplein 1	Makelaar	Geluid	1 (10 m)	A
Hoedemakerplein 2/2A	Uitzendbureau	Geluid	1 (10 m)	A
Korte Haaksbergerstraat 19	Kapper	Geluid	1 (10 m)	A
Korte Haaksbergerstr. 22/24	Uitzendbureau	Geluid	1 (10 m)	A
Korte Haaksbergerstaat 29/31	Uitzendbureau	Geluid	1 (10 m)	A
Korte Haaksbergerstraat 36	Persoonlijke	Geluid	1 (10 m)	A

	Dienstverlening n.e.g.			
Korte Haaksbergerstraat 40	Persoonlijke Dienstverlening n.e.g.	Geluid	1 (10 m)	A
Korte Haaksbergerstraat 42	Kapper	Geluid	1 (10 m)	A
Korte Hengelosestraat 6	Kapper	Geluid	1 (10 m)	A
Korte Hengelosestraat 15	Persoonlijke Dienstverlening n.e.g.	Geluid	1 (10 m)	A
Korte Hengelosestraat 18B	Kapper	Geluid	1 (10 m)	A
Kuipersdijk 1 t/m 7 (plint appartementengebouw)	o.a. Makelaar	Geluid	1 (10 m)	A
Langestraat 27	Pand staat leeg			
Van Lochemstraat 1	Kapper	Geluid	1 (10 m)	A
Van Lochemstraat 228	Persoonlijke Dienstverlening n.e.g.	Geluid	1 (10 m)	A
Van Loenshof 36	Reisbureau	Geluid	1 (10 m)	A
Van Loenshof 148	Reisbureau	Geluid	1 (10 m)	A
Marktstraat 3	Kapper	Geluid	1 (10 m)	A
De Mooienhof 8	Makelaar	Geluid	1 (10 m)	A
De Mooienhof 8A	Uitzendbureau	Geluid	1 (10 m)	A
Nijverheidsstraat 1 t/m 21 oneven	Uitzendbureaus	Geluid	1 (10 m)	A
Noorderhagen 1A	Persoonlijke Dienstverlening n.e.g.	Geluid	1 (10 m)	A
Noorderhagen 48	Persoonlijke Dienstverlening n.e.g.	Geluid	1 (10 m)	A
Noorderhagen 60	Kapper	Geluid	1 (10 m)	A
Noorderhagen 69	Kapper	Geluid	1 (10 m)	A
De Ruyterlaan 2/4	Makelaar	Geluid	1 (10 m)	A
Stationsplein 15A	Servicepunt Syntus	Geluid	1 (10 m)	A
Stationsplein 33	Persoonlijke Dienstverlening n.e.g.	Geluid	1 (10 m)	A
M.H. Tromplaan 4	Uitzendbureau	Geluid	1 (10 m)	A
M.H. Tromplaan 9	Uitzendbureau	Geluid	1 (10 m)	A
M.H. Tromplaan 18	Persoonlijke Dienstverlening n.e.g.	Geluid	1 (10 m)	A
Zuiderhagen 34	Uitzendbureau	Geluid	1 (10 m)	A

Hoofdgroep Kantoren:

Adres	**Functie/activiteit**	**Milieu-aspect**	**Categorie (+ richt-afstand)**	**Categorie Functiemenging**

Achter 't Hofje 12B	Onbekend			
Beltstraat 44	Leegstaand kantoorpand			
Boulevard 1945 – 1	Bankfiliaal	Geluid	1 (10 m)	A
Boulevard 1945 – 3	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Boulevard 1945 – 20 t/m 34	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Boulevard 1945 – 324A-326	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Brammelerstraat 8	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Brandweerstraat 20 t/m 30	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Haverstraatpassage 90	Bankfiliaal	Geluid	1 (10 m)	A
Piet Heinstraat 1	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Piet Heinstraat 12	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Piet Heinstraat 7 t/m 17 oneven	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Hengelosestraat 67 t/m 71	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Korte Haaksbergerstraat 46	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Klanderij 50	Bankfiliaal	Geluid	1 (10 m)	A
Langestraat 11	zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Langestraat 37	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Langestraat 41	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Langestraat 43	Pand staat leeg			
Van Lochemstraat 24	Pand staat leeg			
Nijverheidsstraat 2	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Noorderhagen 36 + 38	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Oldenzaalsestraat 9	Leegstaand kantoorpand			
De Ruyterlaan 8	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
M.H. Tromplaan 1	(voormalig) Bankfiliaal	Geluid	1 (10 m)	A
M.H. Tromplaan 3	(voormalig) Bankfiliaal	Geluid	1 (10 m)	A
M.H. Tromplaan 8	Notariskantoor	Geluid	1 (10 m)	A
M.H. Tromplaan 10	Advocatenkantoor	Geluid	1 (10 m)	A
M.H. Tromplaan 14/16	(grotendeels) Leegstaand kantoorpand			
]M.H. Tromplaan 20	Notariskantoor	Geluid	1 (10 m)	A
Stationsplein 1A	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Stationsplein 3	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Stationsplein 5	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A
Stationsplein 6	Kantoor regionale toezichthouders groep	Geluid	1 (10 m)	A

Stationsplein 8	Bankfiliaal	Geluid	1 (10 m)	A
Stationsplein 10/11	(grotendeels) Leegstaand kantoorpand			
Walstraat 47	Zakelijke dienstverlening	Geluid	1 (10 m)	A

Hoofdgroep Maatschappelijk:

Adres	**Functie/activiteit**	**Milieuaspect**	**Categorie (+ richt-afstand)**	**Categorie Functiemenging**
Ariënsplein 3	Onderwijsinstelling hoger onderwijs	Geluid	2 (30 m)	B
Beltstraat 43	Apotheek + gezondheidszorg-functies	Geluid	1 (10 m)	A
Burg. Edo Bergsmastraat 1	Medisch laboratorium	Geluid	2 (30 m)	B
Boulevard 1945 – 324A-326	Woningcorporatie	Geluid	1 (10 m)	A
Brammelerstraat 7	Tandartsenpraktijk	Geluid	1 (10 m)	A
Van Galenstraat 10	Welzijnsinstelling	Geluid	1 (10 m)	A
Van Galenstraat 20	Onderwijsinstelling hoger onderwijs	Geluid	2 (30 m)	B
Van Galenstraat 19/21	Onderwijsinstelling hoger onderwijs	Geluid	2 (30 m)	B
Haverstraatpassage 25A	Acupunctuurpraktijk	Geluid	1 (10 m)	A
Hengelosestraat 51	Stadskantoor	Geluid	1 (10 m)	A
Hengelosestraat 77	Voormalige Brandweerkazerne	Geluid	2 (30 m)	A
Hermandad 2	Politiebureau	Geluid	2 (30 m)	B
Piet Heinstraat 19	Welzijnsinstelling	Geluid	1 (10 m)	A
Korte Hengelosestraat 1	Werkplein Enschede	Geluid	1 (10 m)	A
Kloosterstraat 1	Voormalige Fabrieksschool	Geluid	2 (30 m)	B
Langestraat 24	Stadhuis	Geluid	2 (30 m)	A
Langestraat 51	Citypastoraat	Geluid	1 (10 m)	A
Molenstraat 20-22	Welzijnsinstellingen	Geluid	1 (10 m)	A
Molenstraat 30 t/m 36	Welzijnsinstellingen	Geluid	1 (10 m)	A
Molenstraat 50	Gemeentelijke diensten +	Geluid	1 (10 m)	A

	welzijnsinstellingen			
Noorderhagen 13	Pand staat leeg			
Nijverheidsstraat 30	Regio Twente	Geluid	2 (30 m)	B
Oude Markt 1	Kerkgebouw	Geluid	2 (30 m)	B
Oude Markt 32	Kerkgebouw	Geluid	2 (30 m)	B
Oldenzaalsestraat 3 t/m 7	Welzijns- en zorginstelling	Geluid	1 (10 m)	A
Oldenzaalsestraat 75	Verenigingsgebouw	Geluid	1 (10 m)	A
Pijpenstraat 15	Openbare Bibliotheek	Geluid	1 (10 m)	A
Ripperdastraat 8	Instelling voor verslavingszorg	Geluid	1 (10 m)	A
Stationsplein 1C	VVV kantoor	Geluid	1 (10 m)	A
M.H. Tromplaan 5	Welzijnsinstelling	Geluid	1 (10 m)	A
M.H. Tromplaan 17	Onderwijsinstelling hoger onderwijs	Geluid	2 (30 m)	B
Walstraat 38	Parochiehuis	Geluid	1 (10 m)	A
Wilhelminastraat 18	Kerkgebouw	Geluid	2 (30 m)	B
Willem Wilminkplein 1	Muziekschool	Geluid	2 (30 m)	B

Hoofdgroep Sport:

Adres	**Functie/activiteit**	**Milieu-aspect**	**Categorie (+ richt-afstand)**	**Categorie Functiemenging**
Noorderhagen 16	Boksschool	Geluid	2 (30 m)	B

Hoofdgroep Verkeer:

Adres	**Functie/activiteit**	**Milieuaspect**	**Categorie (+ richt-afstand)**	**Categorie Functiemenging**
Beltstraat / Zuidmolenstraat (boven de Zuidmolen)	Parkeergarage	Geluid	2 (30 m)	B
Boulevard 1945 ongenummerd	Ondergrondse Parkeergarage met stijgpunten	Geluid	2 (30 m)	B
Brammelerstraat, onder gebouw Werkplein	Ondergrondse Fietsenstalling	Geluid	1 (10 m)	A

H.J. Van Heekplein ongenummerd	Ondergrondse Parkeergarage met stijgpunten	Geluid	2 (30 m)	B
H.J. Van Heekplein, onder winkelpand V&D	Ondergrondse Parkeergarage + Fietsenstalling	Geluid	1 (10) m	A
Hermandad 4	Parkeergarage	Geluid	2 (30 m)	B
Hoge Bothofstraat / Oldenzaalsestraat	Parkeerterrein	Geluid	2 (30 m)	B
Klanderij ongenummerd	Ondergrondse Parkeergarage	Geluid	2 (30 m)	B
Koningsplein ongenummerd	Ondergrondse Parkeergarage met stijgpunt	Geluid	2 (30 m)	B
Korte Haaksberger-straat ongenummerd	Parkeerterrein	Geluid	2 (30 m)	B
Van Lochemstraat / De Heurne (boven de Irenepromenade)	Parkeergarage	Geluid	2 (30 m)	B
Molenstraat ongenummerd	Parkeerterrein	Geluid	2 (30 m)	B
De Mooienhof ongenummerd	Ondergrondse Parkeergarage	Geluid	2 (30 m)	B
Oldenzaalsestraat ongenummerd	Ondergrondse Parkeergarage	Geluid	2 (30 m)	B
Stationsplein ongenummerd	Busstation	Geluid	3.2 (100 m)	C
Stationsplein ongenummerd	Fietsenstalling	Geluid	1 (10 m)	A
Stationsplein 6	Parkeergarage	Geluid	2 (30 m)	B
Stationsplein 33	Treinstation	Geluid	3.2 (100 m)	C
Willem Wilminkplein ongenummerd	Ondergrondse Parkeergarage + Fietsenstalling (in aanbouw)	Geluid	2 (30 m)	B

Nader onderzoek bedrijven en voorzieningen in milieucategorie 3.1 en hoger

Uit de inventarisatie is gebleken dat de hierna genoemde bedrijven en voorzieningen moeten worden ingedeeld in milieucategorie 3.1 of hoger. Van deze bedrijven of voorzieningen wordt onderstaand nader ingegaan op de feitlijke milieuhinder en wordt bepaald of terugschaling mogelijk is.

1. Stationsplein 33, Treinstation (cat. 3.2, richtafstand 100 m voor geluid):
Binnen 100 meter uit de bestemmingsgrens zijn woningen en/of andere milieugevoelige functies aanwezig. De dichtstbijzijnde woningen of andere milieugevoelige functies zijn gelegen op ca. 50 meter uit de bestemmingsgrens van het treinstation met bijbehorende terreinen. Ter plaatse is geen sprake van een rustige woonwijk maar van gemengd gebied, binnenstad, waardoor volgens de systematiek van de VNG brochure 'bedrijven en milieuzonering' de aan te houden richtafstand met 1 afstandsstap kan worden teruggeschaald tot 50 meter. Binnen 50 meter van het stationsterrein zijn geen woningen of andere milieugevoelige functies aanwezig.

Geluid:
De belangrijkste geluidbronnen zijn het gebruik van de treinen en het reinigen van de treinen. M.b.t. het reinigen van de treinen zijn in het verleden regelmatig klachten (door bewoners van een nabijgelegen woongebouw) omtrent geluidsoverlast ingediend. Inmiddels heeft er een herinrichting van het emplacement plaatsgevonden waardoor de reinigingswerkzaamheden op een grotere afstand van het betreffende woongebouw plaatsvinden. Thans is het klachtenbeeld dusdanig dat gesteld kan worden dat de klachten zijn verholpen.

Gevaar:
Op grond van de gegevens uit de milieuvergunning blijken de specifieke gevaarsaspecten beperkt te zijn. Er vindt alleen personenvervoer plaats en dus geen transport van (gevaarlijke) goederen. De gevaarsaspecten worden voornamelijk bepaald door:

1. de opslag van gevaarlijke stoffen (olie en schoonmaakmiddelen) in het dienstgebouw dat is gelegen op het emplacement direct ten noorden van de Prinsessentunnel;
2. de verwarmingsinstallaties, de acculader en de relaisruimte in het stationsgebouw;
3. het verwarmen van wissels;
4. de aanwezige transformatoren.

Gelet op het feit dat alleen personenvervoer plaatsvindt en de relatief beperkte gevaarsaspecten kan geconcludeerd worden dat een afstand van 50 m voor het aspect gevaar relatief "ruim" is en dat het aspect gevaar geen knelpunt oplevert voor de omgeving.

Conclusie:
Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat het treinstation geen belemmering vormt voor het woon- en leefklimaat in de omgeving.

2. **Stationsplein ongenummerd, Busstation (cat. 3.2, richtafstand 100 m voor geluid):**
Binnen 100 meter uit de bestemmingsgrens zijn woningen of andere milieugevoelige functies aanwezig. De dichtstbijzijnde woningen of andere milieugevoelige functies zijn op ca. 20 meter uit de

bestemmingsgrens van het busstation gelegen. Ter plaatse is geen sprake van een rustige woonwijk maar van gemengd gebied, binnenstad, waardoor volgens de systematiek van de VNG brochure ‘bedrijven en milieuzonering’ de aan te houden richtafstand met 1 afstandsstap kan worden teruggeschaald tot 50 meter. Binnen 50 meter van het busstation zijn echter woningen of andere milieugevoelige functies aanwezig.

Geluid:
Het aspect geluid wordt bepaald door het komen en gaan van de bussen. Er zijn geen akoestische gegevens bekend. Klachten omtrent geluidsoverlast zijn bij de gemeente Enschede niet bekend. Geconcludeerd kan derhalve worden dat de situatie acceptabel is.

Conclusie:
Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat het treinstation geen belemmering vormt voor het woon- en leefklimaat in de omgeving.

Inventarisatie bedrijven en voorzieningen buiten het plangebied "Binnenstad 2016":

1. **Hoge Bothofstraat 45**, **Polaroid terrein / The Performance Factory**:
Binnenstedelijk bedrijfsterrein dat tot medio 2008 in gebruik is geweest als fotochemisch productiebedrijf ten behoeve van de vervaardiging van instant fotocamera's en filmrolletjes. Voor het Polaroidterrein is op 30 juni 2014 het nieuwe bestemmingsplan 'Polaroidterrein – Performance Factory' vastgesteld. Dit nieuwe bestemmingsplan is eind augustus 2014 onherroepelijk in werking getreden.

Het bestemmingsplan "Polaroidterrein – Performance Factory" staat bij recht alleen bedrijfsactiviteiten toe die vergelijkbaar zijn met de milieucategorieën 2 en 3.1. Voor deze bedrijfsactiviteiten geldt een teruggeschaalde richtafstand van maximaal 30 meter. De dichtstbijzijnde woningen of andere milieugevoelige functies in het plangebied 'Binnenstad 2016' zijn op ca. 40 meter uit de bestemmingsgrens van het bestemmingsplan "Polaroidterrein – Performance Factory" gelegen. Dit bestemmingsplan bevat ook een passende bestemming voor de bedrijfsactiviteiten van het bedrijf 'Impossible BV', de doorstart van het failliete Polaroid. Voor deze bedrijfsactiviteiten geldt een teruggeschaalde richtafstand van maximaal 50 meter. De dichtstbijzijnde woningen of andere milieugevoelige functies in het plangebied 'Binnenstad 2016' zijn op meer dan 100 meter afstand van het bedrijfsgebouw van Impossible BV op het voormalige Polaroidterrein gelegen. Dit bestemmingsplan maakt ook de vestiging van de Nationale Reisopera (NRO) op het voormalige Polaroidterrein planologisch mogelijk. Voor de bedrijfsactiviteiten van de NRO geldt een teruggeschaalde richtafstand van maximaal 30 meter. De dichtstbijzijnde woningen of andere milieugevoelige functies in het plangebied 'Binnenstad 2016' zijn op meer dan 100 meter afstand van de toekomstige locatie van de NRO op het voormalige Polaroidterrein gelegen.

Uit het voorgaande blijkt dat dit bestemmingsplan qua feitelijke milieuhinder geen invloed heeft op de wijze van bestemmen van woningen en andere milieugevoelige functies binnen het plangebied "Binnenstad 2016".

2. **Overige bedrijven en voorzieningen buiten het plangebied**:
Ten oosten, zuiden, westen en noorden van het plangebied van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" zijn verder geen bedrijven of voorzieningen aanwezig in een hogere milieucategorie dan 2, met bijbehorende richtafstand van 30 meter tot woningen of andere milieugevoelige functies. De aanwezige bedrijven en voorzieningen langs de randen van het plangebied "Binnenstad 2016" zijn allen op tenminste 30 meter van woningen of andere geluidgevoelige functies binnen het plangebied 'Binnenstad 2016' gelegen. Bovendien kan het gebied langs de randen van het plangebied "Binnenstad 2016" evenals het plangebied 'Binnenstad 2016' zelf worden aangemerkt als een gemengd gebied en zeker niet als een rustige woonwijk. Dit betekent dat op grond van de systematiek uit de brochure 'Bedrijven en milieuzonering' (VNG, 2009) de aanwezige bedrijven en voorzieningen 1 afstandsstap teruggeschaald kunnen worden tot een richtafstand van maximaal 10 meter. Voor al deze langs de randen van het plangebied "Binnenstad 2016" aanwezige bedrijven en voorzieningen geldt daarmee dat zij qua feitelijke milieuhinder geen invloed hebben op de wijze van bestemmen van woningen en andere milieugevoelige functies binnen het plangebied "Binnenstad 2016".

Bijlage 4 Bedrijveninventarisatie horeca Binnenstad

INVENTARISATIE HORECABEDRIJVEN BESTEMMINGSPLAN "BINNENSTAD 2016"

Inleiding

In het kader van het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" is een inventarisatie uitgevoerd van de op dit moment binnen het plangebied aanwezige horecabedrijven en leegstaande horecapanden. Van de aanwezige horecabedrijven is op basis van de Categorie-indeling horecabedrijven Binnenstad bepaald tot welke categorie deze bedrijven behoren.

Adres	**Functie/activiteit**	**Categorie Horeca**
Bolwerkstraat 2-4	Café/Bar/Restaurant	1 + 2a
Bolwerkstraat 5 t/m 9 oneven	Cafés/Bars/Restaurants	1 + 2a
Boulevard 1945 – 4	Hotel/Restaurant/Zalencentrum	2b
Boulevard 1945 – 202 t/m 324 (plint appartementengebouw)	o.a. Restaurants	2b
Haverstraatpassage 7	Restaurant/Lunchroom	3a
Haverstraatpassage 21	Restaurant	3a
Haverstraatpassage 26	Saladebar/Lunchroom	3a
Haverstraatpassage 44/46	Coffeeshop	2a
Haverstraatpassage 70	Winkel ondersteunende horeca	3a
H.J. Van Heekplein 60A t/m 60J (kiosken Dagmarktstraat)	Winkel ondersteunende horeca	3a
H.J. Van Heekplein 35	Restaurant/Broodjeszaak	3a
H.J. Van Heekplein 50a	Restaurant	2b
H.J. Van Heekplein 62	Restaurant	3a
De Heurne 2A	Snackbar/Automatiek	2b
De Heurne 11	Restaurant/Broodjeszaak	3a
De Heurne 16A	Restaurant	2b
De Heurne 23	Winkel ondersteunende horeca	3a
De Heurne 25	Café/Restaurant	2b
De Heurne 35	Afhaalzaak / IJssalon	3a
De Heurne 41B	Broodjeszaak/Coffeecorner	3a
De Heurne 75/77	Snackbar/Cafetaria	2b
Hofstraat 3	Café/Bar	2a
Kalanderstraat 2	Restaurant (fastfood)	2b
Kalanderstraat 6b	Afhaalzaak	3a
Kalanderstraat 15	Restaurant (fastfood)	2b
Klanderij 19	Coffeecorner/Restaurant	3a
Klanderij 50a + 45 (deels)	Restaurant	2b
Klokkenplas 1	Café/Bar	2a
Klokkenplas 17	Restaurant	2b

Knibbelbrugsteeg 3	Café/Bar	2a
Korte Haaksbergerstraat 2	Restaurant	2b
Korte Haaksbergerstraat 3	Restaurant	2b
Korte Haaksbergerstraat 9 t/m 15 oneven	Restaurants	2b
Korte Haaksbergerstraat 4	Restaurant	2b
Korte Hengelosestr. 4	Restaurant	2b
Korte Hengelosestr. 13	Snackbar/Cafetaria	2b
Korte Hengelosestr. 14	Snackbar/Cafetaria	2b
Korte Hengelosestraat 30 t/m 36	Café/Restaurant/Lunchroom	2b
Korte Hengelosestr. 33	Restaurant/Lunchroom	2b
Kuipersdijk 1 t/m 7 (plint appartementengebouw)	o.a. Snacknar/pizzeria	2b
Langestraat 19	Wokrestaurant / Afhaalzaak	3a
Langestraat 22	Restaurant/Lunchroom	2b + 3a
Langestraat 47C	Café/Restaurant	2a
Langestraat 48 t/m 54 even	Restaurants	2b
Langestraat 58 t/m 62 even	Cafés/Bars/Restaurants	2a
Van Loenshof 2	Restaurant/Lunchroom	2b + 3a
Van Loenshof 35	Restaurant	2b
Van Lochemstraat 224/226	Restaurant	2b
Van Lochemstraat 230/232	Restaurant	2b
Marktstraat 2	Restaurant	2b
Marktstraat 6	Restaurant	2b
Marktstraat 9	IJssalon	3a
Marktstraat 10A	Café/Snookercentrum	2a
Menistenstraat 1	Café/Bar	1 + 2a
Molenstraat 6	Discotheek/muziekcafé	1
Noorderhagen 1	Restaurant	2b
Noorderhagen 2	Café/Bar	1 + 2a
Noorderhagen 1B	Nachtclub/Sexinrichting	1 + 2a
Noorderhagen 3	Pand staat leeg	
Noorderhagen 5	Coffeeshop	2a
Noorderhagen 7	Café/Bar	2a
Noorderhagen 9	Restaurant	2b
Noorderhagen 12	Voormalig gebouw poppodium	2a
Noorderhagen 14	Restaurant	2b
Noorderhagen 18/20	Restaurant	2b
Noorderhagen 42	Restaurant	2b
Noorderhagen 44 + 44A	Leegstaand horecapand	
Noorderhagen 54	Restaurant	2b
Noorderhagen 56/58	Coffeeshop	2a
Noorderhagen 80	Coffeeshop	2a

Oldenzaalsestraat 103	Coffeeshop	2a
Oude Markt 2 t/m 6	Cafés/Bars/Restaurants	1 + 2a
Oude Markt 8C	Cafés/Bars/Restaurants	1 + 2a
Oude Markt 9	Cafés/Bars/Restaurants	1 + 2a
Oude Markt 9A	Snackbar/Automatiek	2b
Oude Markt 9A (boven onderdoorgang)	Café/Poolcentrum	2a
Oude Markt 10 t/m 12	Cafés/Bars	1 + 2a
Oude Markt 13 (beneden maaiveld)	Voormalig café ‘Gat in de Markt’	1 + 2a
Oude Markt 14	Café/Bar	1 + 2a
Oude Markt 15	Café/Restaurant	2a
Oude Markt 16 t/m 20	Cafés/Bars	1 + 2a
Oude Markt 21	Restaurant	2b
Oude Markt 22	Café/Bar	1 + 2a
Oude Markt 23	IJsalon	3a
Oude Markt 24	Café/Bar/Restaurant	1 + 2a
Oude Markt 26	Café/Restaurant	1 + 2a
Oude Markt 29	Snackbar/Cafetaria	2b
Oude Markt 31	Restaurant	2b
Pijpenstraat 15	Lunchroom/broodjeszaak	3a
Pijpenstraat 20	Restaurant	2b
Raadhuisstraat 11a	Afhaalzaak	3a
Raadhuisstraat 12	Lunchroom/Coffeecorner	3a
Stadsgravenstraat 8	Coffeeshop	2a
Stadsgravenstraat 9 t/m 21 oneven	Cafés/Bars	1 + 2a
Stadsgravenstraat 16	Café/Bar	1 + 2a
Stadsgravenstraat 18	Coffeeshop	2a
Stadsgravenstraat 26	Café/Bar	1 + 2a
Stadsgravenstraat 34	Restaurant	2b
Stadsgravenstraat 39	Restaurant	2b
Stadsgravenstraat 41/43	Café/Bar	1 + 2a
Stadsgravenstraat 45/47	Restaurant	2b
Stadsgravenstraat 42	Coffeeshop	2a
Stadsgravenstraat 51 t/m 55 oneven	Cafés/Bars	1 + 2a
Stadsgravenstraat 57	Restaurant	2b
Stadsgravenstraat 59	Muziekcafé/discotheek	1
Stadsgravenstraat 75	Café/Bar	1 + 2a
Stationsplein 1	Café/Restaurant	2b
Stationsplein 33	Restaurant/Snackbar	2b + 3a
Stationsplein 15	Restaurant/Eetcafé	2b + 3a
Stationsplein 14	Winkel ondersteunende horeca	3a
Walstraat 1 t/m 5 oneven	Restaurants	2b
Walstraat 7 + 9	Leegstaande panden	

Walstraat 2/4	Café/Bar	1 + 2a
Walstraat 12	Café/Bar	1 + 2a
Walstraat 15/17	Café/Restaurant	2b
Walstraat 16	Restaurant	2b
Walstraat 21	Café/Bar	1 + 2a
Walstraat 39 + 41	Restaurants	2b
Walstraat 48	Restaurant	2b
Walstraat 69/71	Restaurants	2b
Walstraat 73/75	Restaurant	2b
Wilhelminastraat 3	Coffeeshop	2a
Wilhelminastraat 6	Restaurant/lunchroom	2b + 3a
Willem Wilminkplein 5	Hotel/restaurant/zaalaccommo-datie	2a
Willem Wilminkplein 21	ijssalon	3a
Zuiderhagen 14A	Pand staat leeg	
Zuiderhagen 16/18	Restaurant	2b
Zuiderhagen 21	Winkel ondersteunende horeca	3a
Zuiderhagen 36	Restaurant	2b
Zuiderhagen 37	Winkel ondersteunende horeca + lunchroom	3a
Zuiderhagen 43	Café/Restaurant	2b
Zuiderhagen 57	Pand staat leeg	

Bijlage 5 Quickscan Cultuurhistorisch waardevolle panden Binnenstad

Quick Scan van een drietal plangebieden in de binnenstad van Enschede

Evert Jan Krouwel oktober 2015

Inhoudsopgave

Inleiding p. 2

Plangebied 1- de oude binnenstad p. 5

- Hoofdstuk 1 Ontwikkelingsgeschiedenis
- Hoofdstuk 2 Stedenbouwkundige waarden en waardenstelling per straat
- Hoofdstuk 3 Overzichtskaart met alle te benoemen elementen
- Conclusies en aanbevelingen

Plangebied 2- directe omgeving Korte Hengelosestraat en Korte Haaksbergerstraat p. 32

- Hoofdstuk 1 Ontwikkelingsgeschiedenis
- Hoofdstuk 2 Stedenbouwkundige waarden en waardenstelling per straat
- Hoofdstuk 3 Overzichtskaart met alle te benoemen elementen
- Conclusies en aanbevelingen

Plangebied 3 – directe omgeving van De Heurne,oostelijk van de oude binnenstad p. 46

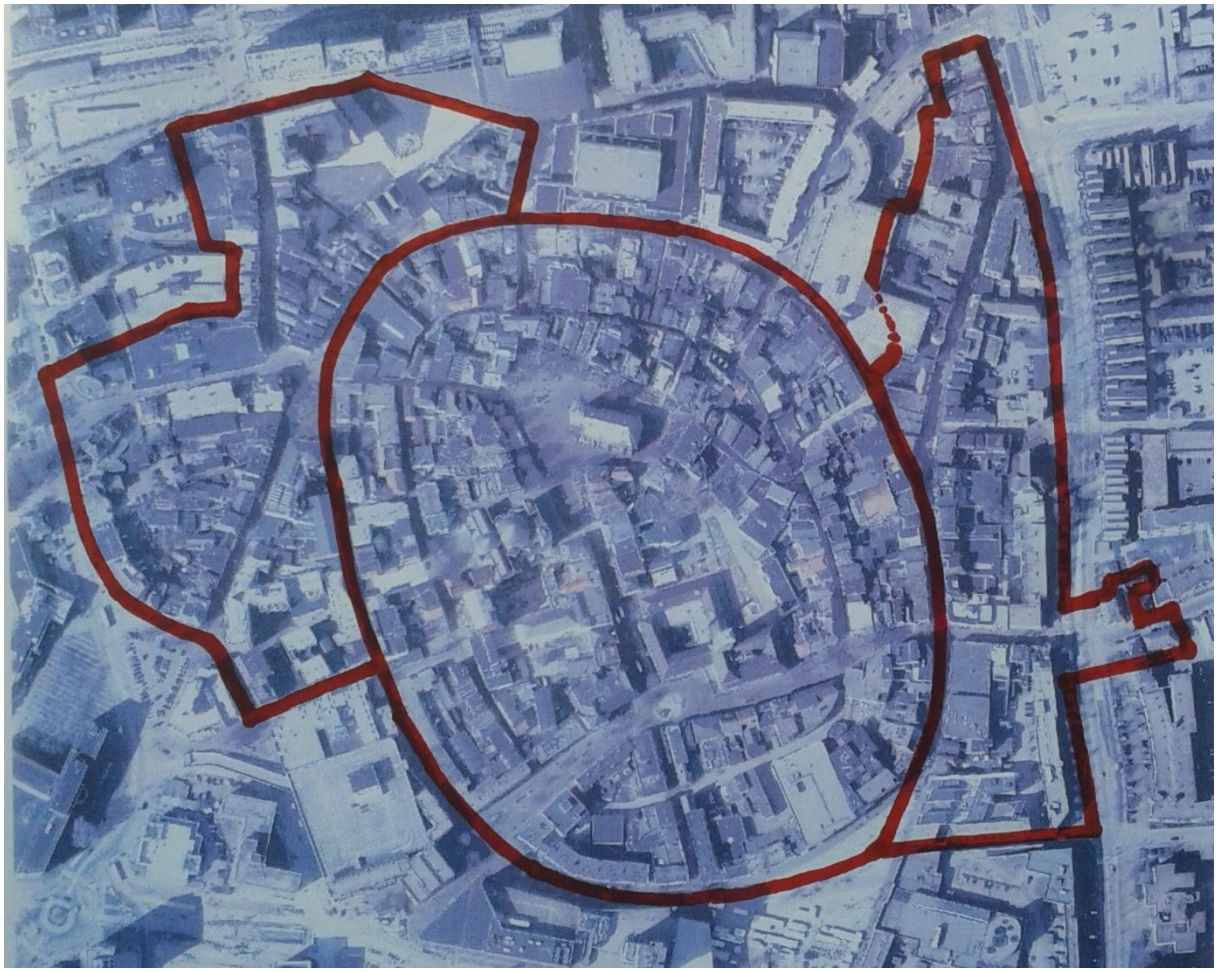
- Hoofdstuk 1 Ontwikkelingsgeschiedenis
- Hoofdstuk 2 Stedenbouwkundige waarden en waardenstelling per straat
- Hoofdstuk 3 Overzichtskaart met alle te benoemen elementen
- Conclusies en aanbevelingen

Op het voorblad van boven naar beneden:

- Korte Hengelosestraat, gezien vanaf de spoorlijn
- Splitsing Noorderhagen en De Heurne met rechts na de luifel de ingang van de Wilhelminastraat
- Vanaf de Oude Markt richting Marktstraat

Inleiding

De gemeente Enschede maakt ernst met het borgen van de cultuurhistorie in de bestemmingsplannen; een goede zaak en Enschede loopt hiermee voorop! Na het schrijven van een cultuurhistorische verkenning en waardenstelling van de buurt Plein West-Indië en de wijk Pathmos is nu het verzoek via een quick scan de afzonderlijke waarden van een drietal gebieden in de binnenstad in beeld te brengen. De focus ligt daarbij op de cultuurhistorische waarden en deze nota vormt daarmee de onderlegger voor die waarden in het nieuwe bestemmingsplan.
Het gaat om de volgende 3 plangebieden:

De drie plangebieden

1- het gebied tussen de Noorderhagen, De Heurne, Kalanderstraat, Hendrik Jan van Heekplein en Zuiderhagen;
2- westelijk van de Noorderhagen en Minkgaarde de directe omgeving van de Korte Hengelosestraat, inclusief de oude V&D tot de Piet Heinstraat, overgaand in de Nijverheidstraat, Beltstraat en Pijpenstraat om dan weer aan te sluiten op de Zuiderhagen;
3- Een smalle strook, oostelijk gelegen van de binnenstad en westelijk van de Oldenzaalsestraat vanaf de Van Lochemstraat in het noorden tot de Kalandertunnel in het zuiden en inclusief de entree van De Klomp tot waar de nieuwe bebouwing begint aan de oostzijde van de Oldenzaalsestraat.

Die opsomming in drie plangebieden bepaalt de volgorde van behandeling. Alle plangebieden kennen een hoofdstukindeling volgens onderstaand stramien:

- **Hoofdstuk 1 Ontwikkelingsgeschiedenis**
  Het schrijven een korte (bouw)ontwikkelingsgeschiedenis van elk gebied, voorzien van representatieve foto's uit vroeger tijden met actuele foto's vanuit hetzelfde perspectief; idem voor kaartmateriaal. In dit hoofdstuk volgt afsluitend een opsomming van eventuele objecten met een monumentale status
- **Hoofdstuk 2 Stedenbouwkundige waarden en waardenstelling per straat**
  Een analyse van aanwezige stedenbouwkundige waarden en een waardenstelling op basis van specifieke kenmerken en karakteristieken van individuele objecten en/of ensembles of zelfs van gehele straten en/of straatwanden. Ook waardevolle groenstructuren worden geïnventariseerd. Het vaststellen van indifferente waarden is van belang om juist ruimte te scheppen voor nieuwe ontwikkelingen
- **Hoofdstuk 3 Overzichtskaart met alle te benoemen elementen**
  Het maken van een kaart per gebied, waarmee in één oogopslag alle afzonderlijke waarden in beeld komen
- **Conclusies en aanbevelingen**
  Het formuleren van praktische conclusies en aanbevelingen in verband met de implementatie in het bestemmingsplan

Het is nadrukkelijk niet de bedoeling te komen met een pakket aan beperkende voorstellen, maar juist inzicht te verschaffen in wat karakteristiek is aan een gebied en "er toe doet". Dat impliceert dat er ruimte is én moet zijn om elk plangebied te kunnen blijven aanpassen aan nieuwe eisen van de tijd. Eigenaren van objecten moeten na het lezen van deze studie juist trots worden op hun eigendom en instandhouding willen bevorderen.

Tenslotte een zevental relevante opmerkingen over deze quick scan:

- De gemeente heeft in september 2014 een Cultuurhistorische Waardenkaart Enschede vastgesteld met daarop een onderscheid tussen attentiewaarden en hoge attentiewaarden voor gebieden, objecten en straten. Zeker binnen de drie plangebieden scoort deze kaart hoog. Die kaart is uiteraard meegenomen in het onderzoek, maar de beoordeling in deze quick scan is vooral gebaseerd op eigen waarneming en de interpretatie van de (bouw)historische ontwikkelingsgeschiedenis op de individuele plangebieden;
- De gemeente heeft in oktober 2014 een Cultuurhistorische Beleidskaart Enschede vastgesteld met de bedoeling de cultuurhistorische waarden in de buurt Plein West-Indië en de wijk Pathmos te beschermen. In een aantal andere gebieden – waaronder de drie plangebieden – is het "koesteren van de stad" uitgangspunt. Dat wil zeggen dat bij ruimtelijke ontwikkelingen behoud, herstel en versterking van cultuurhistorische waarden uitgangspunt is. Idem voor het "koesteren van het buitengebied " onder dezelfde condities. Deze quick scan levert conclusies en aanbevelingen aan, die volledig passen bij de opzet van die vastgestelde beleidskaart;
- De gemeente beschikt over een dynamische kaart, waarop de gemeentelijke - en particuliere beschermingswaardige bomen vermeld staan, alsmede beschermingswaardige boomgebieden. In deze quick scan is deze informatie gelegd naast de eigen waarneming ten aanzien van waardevolle groenstructuren;
- De quick scan beschouwt de gemeentelijke monumenten en rijksmonumenten als een gegeven en benoemt deze uiterst kort in hoofdstuk 1. Zonder uitzondering hebben deze panden elk een belangrijke cultuurhistorische waarde. Toch is dat niet genoeg. Om de cultuurhistorie goed te borgen, is het voorstel een aantal

- beeldbepalende panden en structuurbepalende panden aan te wijzen. Elk pand in het plangebied is afzonderlijk vanaf de openbare weg bekeken en beoordeeld op de volgende criteria:
  - situatief ruimtelijke beeldwaarde
  - architectonische waarde
  - cultuurhistorische waarde
  - streekhistorische waarde

  Beeldbepalende panden dienen een maximale score te behalen op architectonische waarden met een redelijke score voor de overige criteria. Beeldbepalende panden hebben - in vergelijking tot naastgelegen panden – een hoge beeldwaarde. Structuurbepalende panden dienen een maximale score te behalen op situatief ruimtelijke beeldwaarde en minimaal op de overige criteria. Dergelijke panden zeggen iets over de stedenbouwkundige opbouw van een straat en geven een aanduiding over schaal en maatvoering. Structuurbepalende panden versterken de aanwezigheid van een beeldbepalend pand en/of vormen daarmee een ensemble. De quick scan benoemt in hoofdstuk 2 summier waarom bepaalde panden wel/ niet een dergelijke aanduiding krijgen. Bij het nieuwe bestemmingsplan worden deze objecten op de verbeeldingskaart benoemd en in de regels gelden aanvullende maatregelen ten aanzien van deze panden. Dat maakt deze panden niet tot formele monumenten!
- Er is op tal van plaatsen ook sprake van indifferente waarden. Dat betekent dat op die plekken nieuwe ontwikkelingen denkbaar zijn, die kunnen leiden tot ruimtelijke verbeteringen. Het Willem Wilminkplein is daar een recent èn geslaagd voorbeeld van!
- Elk van de drie plangebieden sluit af met een aantal conclusies en aanbevelingen, die specifiek betrekking hebben op dat plangebied. Soms geldt een bepaalde conclusie of aanbeveling voor meerdere plangebieden. Dan is dezelfde formulering gebruikt.

Plangebied 1 – De binnenstad van Enschede

Inleidend

Aan plangebied 1 is de eeuwenlange ontwikkelingsgeschiedenis van Enschede goed afleesbaar. Enschede oogt niet als een oude stad. Toch verraden de 2 concentrische ringen met namen als Noorderhagen en Zuiderhagen en de verbindingsstraten daartussen en naar buiten een laat-middeleeuwse infrastructuur. Door de grote stadsbrand van 1862 is van de bebouwing niet veel meer over, behalve de kerk op de Oude Markt. Die brand komt op een moment dat Enschede een enorme industriële expansie meemaakt met daarbij ook een groei van de bevolking. Enschede verandert vanaf de brand decennialang in een bouwput en in plangebied 1 zijn veel panden te vinden uit het laatste deel van de 19de eeuw tot de jaren twintig van de 20ste eeuw. Na de Tweede Wereldoorlog volgt de Wederopbouwarchitectuur, die in een aantal straten in het plangebied dominant aanwezig is. Na de teloorgang van de textielindustrie krabbelt Enschede weer overeind. De laatste 20 jaar gaat ook de binnenstad weer op de schop met grote infrastructurele wijzigingen en veel nieuwe kwalitatief fraaie gebouwen. Het H.J. van Heekplein is daar een mooi voorbeeld van.

Het plangebied 1 omvat de volgende begrenzing:

Noorderhagen,
De Heurne,
Kalanderstraat,
H.J. van Heekplein
en Zuiderhagen

Kaart van plangebied 1

Hoofdstuk 1 – Korte ontwikkelingsgeschiedenis

Verhalen over de laat-middeleeuwse geschiedenis van Twente lijken vooral te gaan over Goor als tijdelijke residentie van de bisschop van Utrecht, Oldenzaal als veruit grootste stad en Ootmarsum, Almelo, Diepenheim en Delden als belangrijke handelsstadjes. Enschede komt in dat rijtje niet voor. Toch dringt zich een vergelijking met Delden op. Een aantal parallellen:

- Jacob van Deventer tekent zowel Enschede als Delden tussen 1560/1565
- Enschede krijgt in 1325 stadsrechten en Delden in 1333
- Enschede en Delden kennen beiden een cirkelvormige aarden wal met gracht
- Enschede en Delden kennen beiden aan de oost- en westzijde 2 stadspoorten
- De kerk ligt in Enschede en Delden op een prominente plek in het midden
- In de naamgeving bestaan in beide plaatsen de straatnamen Noorderhagen en Zuiderhagen; evenals de Langestraat als hoofdverbinding tussen beide stadspoorten.

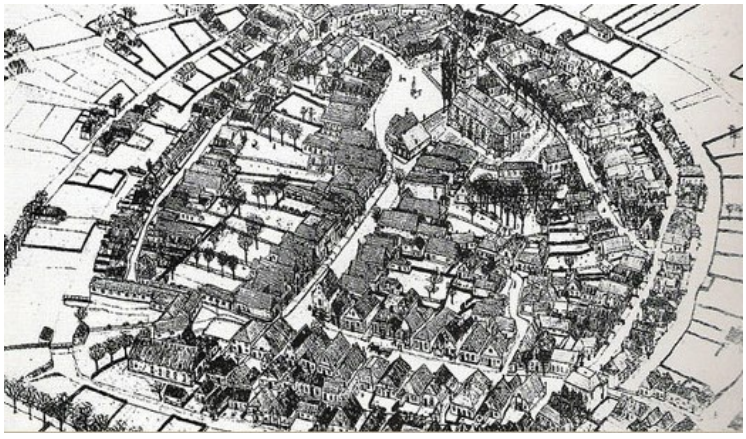

Kaart van Delden uit 1565

Kaart van Enschede uit 1560

Pas na het verkrijgen van de stadsrechten staat de Utrechtse bisschop Jan van Diest toe dat Enschede zich mag versterken. De bescherming bestaat uit een tweetal grachten met daartussen een aarden wal met bovenop een lange rij palissaden palen. Rondom de buitengracht komt een brede haag met doornachtige struiken. De naam Hagen duidt altijd op een oorspronkelijke verdedigingslinie en het betreft in Delden, Diepenheim, Goor en Rijssen zonder uitzondering allemaal gekromde straatjes. In 1600 besluit Prins Maurits dat de verdedigingswerken moesten worden ontmanteld en de buitengracht werd meteen gedempt. Die verkeersinfrastructuur uit de Late Middeleeuwen is een groot goed en een belangrijke erfenis van het verleden voor Enschede.

Deze tekening in vogelvlucht op basis van de kadastrale kaart uit 1826 illustreert hoe weinig het stratenpatroon in de binnenstad veranderd is.

De brand van 1862 wist feitelijk alle sporen van bebouwing met uitzondering van de Grote Kerk op de Oude Markt.

Enschede telt ten tijde van de stadsbrand circa 4500 inwoners, die bijna allen binnen de stad wonen. Vlak buiten de Noorderhagen en Zuiderhagen is nog enige ruimte voor spinnerijen, weverijen en wat boerderijen en dan begint rondom Enschede de gemeente Lonneker.
De herbouw van de stad gaat in een snel tempo, waarbij de bestaande infrastructuur compleet gehandhaafd is. De Industriële Revolutie geeft een extra impuls en leidt tevens tot een aansluiting op het spoorwegennet. Enschede annexeert via een grenscorrectie in 1884 een deel van Lonneker. Binnen een halve eeuw na 1862 telt Enschede tien keer zoveel inwoners. Waar buiten de stad fabrieken en troosteloze arbeiderswijken - zoals De Krim en Sebastopol - uit de grond worden gestampt, is de herbouw in de stad zelf een zaak van particuliere ondernemers, fabrikanten en bestuurders. Zo ontstaan winkelstraten, waarin eigenaren elkaar proberen te overtreffen.

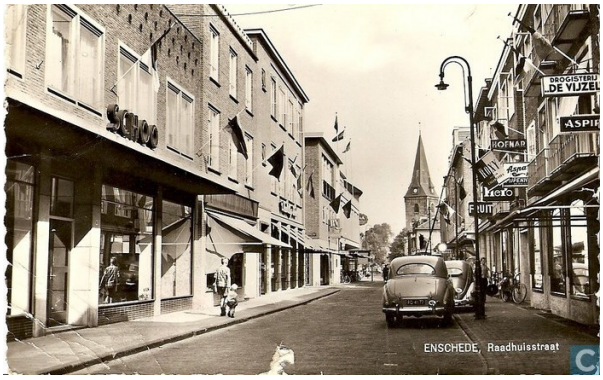

Haverstraat (passage) vanuit de Oude Markt rond 1914

Marktstraat vanuit de Oude Markt rond 1914

Die bouweruptie duurt tot ver in de jaren twintig. Zelfs in de crisis van de dertiger jaren is in matig tempo doorgebouwd. Zo wordt het huidige stadhuis aan de Langestraat opgeleverd in 1933! In de binnenstad zijn nog steeds voorbeelden te vinden uit al die bouwperioden.
Na de Tweede Wereldoorlog start de sloop van kapotgeschoten panden in de binnenstad. Den Haag komt in het kader van de Wederopbouw met een prognose dat Enschede van 100.000 inwoners in 1950 doorgroeit naar 250.000 inwoners in het jaar 2000. Dan is het onmogelijk om die centrumfunctie te realiseren binnen de oorspronkelijke binnenstad. De gemeente besluit aan de zuidzijde de brede Boulevard 1945 aan te leggen; een mega-ingreep en het begin van een nieuwe bouwperiode.
Die Wederopbouwarchitectuur is in een heel zuivere vorm aanwezig in bijvoorbeeld de Raadhuisstraat en in Van Loenshof; echte aanloopstraten vanuit het oude centrum naar de Boulevard 1945.

Raadhuisstraat *Van Loenshof*

Midden in die transformatie naar een andere stad komt Enschede in een enorme crisis terecht. De sluiting van vrijwel alle textielfabrieken tussen 1965 en 1980 zorgt voor een hoge werkloosheid onder de bevolking en maakt Enschede tot een armlastige gemeente. Er is geen geld meer om het gebied rond de Boulevard 1945 volgens plan af te bouwen. Nieuw élan in de jaren negentig leidt tot nieuwe inzichten en juist de afgelopen tien jaar zijn in de binnenstad mooie dingen gebeurd. Het Muziekkwartier, het Willem Wilminkplein en het H.J. van Heekplein zijn daar voorbeelden van.

In het plangebied bevinden zich objecten met een monumentale status.
Vijf rijksmonumenten:

- De Grote Kerk aan de Oude Markt 32 stamt met de noordmuur als oudste deel uit de 12de eeuw en de onderste vier geledingen van de toren uit de 13de eeuw. In 2007 is de kerk volledig gerestaureerd. Nu in gebruik voor concerten en uiteenlopende evenementen.
- De Sint Jacobuskerk aan de Oude Markt 1 is gebouwd in 1931 naar een ontwerp van H.W. Valk en J.H. Sluijmer. Deze kerk is een voorbeeld van een kruiskerk in oosters-byzantijnse stijl
- Het stadhuis aan de Langestraat 24 is opgeleverd in 1933. De architect is G. Friedhoff, die zich voor de toren liet inspireren door het stadhuis in Stockholm. Burgemeester Edo Bergsma legt in 1927 de eerste steen en B&W gaven destijds als richtlijn voor het ontwerp mee: "in onze werkstad is geen plaats voor een gebouw dat opvalt door weelde, wel mag het blijk geven van het welvaren waarin Enschede zich kan verheugen". Het is een typisch voorbeeld van de Delftse school; een sober, strak en zakelijk gebouw. Vanaf de 16de eeuw staan op deze plek al stadhuizen!

Het stadhuis in de vijftiger jaren

- Het Janninkshuis aan de Langestraat 41 is gebouwd in 1803 door fabrikant H.J. Roessingh. Een deftig neoclassicistisch woonhuis met een sterk symmetrische voorgevel. Na de stadsbrand van 1862 is het volledig in stijl herbouwd. Vanaf 1910 in gebruik als kantoor door G. Jannink&Zn. In de Tweede Wereldoorlog opnieuw zwaar beschadigd en toch weer herbouwd.
- Een koetshuis/ annex woonhuis aan de Walstraat 10 uit 1889 met een authentieke en rijk gedecoreerde voorgevel in neorenaissancestijl. De oorspronkelijke achtergevel is niet meer aanwezig. Ontwerp van G. Beltman. Nu gebruikt als kantoor/ winkelruimte.

Elf gemeentelijke monumenten:

- De villa Van Heek aan de Oude Markt 26 is gebouwd in 1870, nadat het vorige woonhuis op die plek van de familie Van Heek in 1862 afgebrand was. G.J. van Heek heeft er vrijwel zijn hele leven gewoond. Niet zo'n vreemde plek, want de textielfabriek lag aan de buitenzijde van Noorderhagen. Een neoclassicistisch woonhuis met een streng symmetrische voorgevel. Aan de achtergevel een fraaie serre. In 2010 is het pand door de gemeente volledig gerestaureerd.

Voorgevel Villa Van Heek

Serre aan de achterzijde

- Een herenhuis, gebouwd in 1890 aan de Noorderhagen 36. Vormt een ensemble met het naastgelegen huis.
- Een herenhuis, gebouwd in 1890 aan de Noorderhagen 38. Vormt een ensemble met het naastgelegen huis.

De herenhuizen op nummer 36 en 38

De entree op nr. 48B

- Een ensemble van drie huizen in een bijzonder gave staat, gebouwd in aan de Noorderhagen 48A/ 48BC/ 48D. De nummers 48A en 48BC hebben dezelfde bouwstijl en hetzelfde materiaalgebruik. Beide panden bestaan uit 2 bouwlagen met daarboven een dakkapel.
  Nummer 48D is een trapgevelpand, gebouwd in 1905 met J.J. van Deinse - dichter van het Twentse volkslied - als opdrachtgever. De architect is H. Reijgers.

- Een kosterswoning, bestaande uit een begane grond en zolderverdieping aan de Stadsgraven 57. Oorspronkelijk horend bij de kerk op nummer 59.
- Kerk van de doopgezinde gemeente, gesticht in 1769 op die plek. Na de brand van 1862 in 1864 herbouwd en tot 1971 in gebruik als kerk met als adres Stadsgraven 59. Wit gepleisterde muren, voorzien van een houten toren met naaldspits.

Zicht vanuit de Oude markt op de kerk begin 20ste eeuw en nu

- Een voormalig Joods schooltje uit 1922 aan de Stadsgraven 69. Het is een ontwerp van W.K. de Wijs, die ook de huizen op Pathmos tekende. Een voorbeeld van een klein stadsschooltje en van belang vanwege de eraan verbonden historie.
- Een hoekpand uit 1926 aan de Haverstaatpassage 44/ Noorderhagen 80/ 80ABC met een prominente ligging. De westelijke onderpui aan de Haverstaatpassage is nog in de originele staat.
- Een winkel/woonhuis, gebouwd in 1907 aan de Haverstraatpassage 70 in opdracht van A. Brands. Het ontwerp van J.C. Kromhout is een typisch voorbeeld van een winkel/woonhuis uit het begin van de 20e eeuw.

Haverstraatpassage 70

Hoofdstuk 2 - Stedenbouwkundige waarden en waardenstelling per straat

Hieronder volgt een summiere omschrijving per straat met een motivering waarom panden en groenstructuren een bepaalde kwalificatie krijgen. Te beginnen aan de noordzijde met de aansluitende straten in de twee concentrische ringen. Vervolgens komen de Langestraat, de Marktstraat en Oude Markt aan bod. Tenslotte de verbindingsstraten en straatjes tussen en binnen de ringen; ook weer beginnend vanaf de noordzijde. Die waardenstelling per straat is ook de werkwijze bij plangebied 2 en 3. Toch begint het bij plangebied 1 met een belangrijke vaststelling.

Kaart met de verkeersinfrastructuur

Hoofdstuk 1 geeft een overzicht van de (bouw)ontwikkelingsgeschiedenis van plangebied 1 en concludeert dat de verkeersinfrastructuur een belangrijke erfenis is vanuit de Late Middeleeuwen.
Op de kaart is de ringenstructuur duidelijk zichtbaar. De twee oorspronkelijke ingangen vanuit de Veldpoort (westelijk) en Espoort (oostelijk) zijn met een V-teken aangegeven en nog steeds belangrijke invalswegen. Die invalswegen naar beide stadspoorten zijn belangrijke dragers in de andere twee plangebieden. Na het dempen van de grachten zijn meer radialen ontstaan. Binnen de ringen is het stelsel van wegen nagenoeg intact gebleven.
Die totale verkeersinfrastructuur overeind houden of zelfs verbeteren is cultuurhistorisch van groot belang.

De buitenste ring (Noorderhagen, De Heurne, Kalanderstraat, H.J. van Heekplein en Zuiderhagen)

Noorderhagen
Verreweg de meeste panden aan de Noorderhagen dateren uit het eerste kwart van de 20ste eeuw. Het pand op nummer 2 met het opschrift “Tubantia” heeft de uitstraling van een lage fabriekshal. Niet zo vreemd, omdat aan de Noorderhagen de Van Heek-textielfabrieken hebben gestaan. Het is de eerste autogarage van Enschede met de fabrikant Van Heek als eerste klant! Een beeldbepalend pand met een gave voorgevel. De beeldbepalende panden op nummer 4 en 12 zijn weliswaar in slechte staat, maar liggen cruciaal in een bocht en nummer 4 harmonieert met de winkelwand er tegenover, zoals nummer 12 een versterking betekent van de Fabriekschool. Het enige Wederopbouwpand op nummer 14 in deze gevelwand past qua maatvoering in die structuur en krijgt extra betekenis door de zichtlijn op de voorgevel via de nieuwe Kloosterstraat. De kwalificatie structuurbepalend is hier op zijn plaats. Het pand op nummer 16 – oorspronkelijk een kerk van de gereformeerde gemeente uit 1920 en nu een boksschool - is beeldbepalend, evenals het hoekpand met de Bolwerkstraat. Daartussen liggen nog de nummers 18 en 20/20H, die structuurbepalend zijn.

De eerste autogarage van Enschede op nummer 2 *het pand op nummer 16*

Tussen de Bolwerkstraat en De Heurne bevindt zich terecht een aantal monumenten. Het pand op nummer 46AF/48 ondersteunt de naastgelegen monumenten en verdient de kwalificatie structuurbepalend. Op de kruising met de Van Lochemstraat zijn de hoekpanden en naastgelegen panden beeldbepalend. Dat geldt voor de nummers 56/58 (= 1 pand, waarbij nummer 20 aan de Van Lochemstraat en vastzittend aan nummer 58 erbij hoort), 60, 62/ 64 (= 1 pand uit 1892). Het pand op nummer 54 met een restaurant is van iets jongere datum, maar past goed in het ensemble en krijgt de kwalificatie structuurbepalend.

Links deel van pand nummer 62/64; *daarnaast de hoekpanden op nummer 56/58 en 60*

De hoge panden op nummer 70/72 en 74 domineren de volgende straatwand tussen de Van Lochemstraat en de Haverstraatpassage. Beide panden zijn beeldbepalend; 70/72 kenmerkt zich door de authentieke opbouw van de gevel en nummer 74 verraadt met de hijsbalk de vroegere pakhuisfunctie bovenin. Het pand op nummer 68 is ondersteunend aan 70/72 en daarmee structuurbepalend. Datzelfde geldt in mindere mate ook voor het hoekpand met als adres Haverstraatpassage 48/50. Alhoewel dit pand danig verminkt is, blijft het toch een hoekpand, dat vastzit aan nummer 74 en interactie heeft met het tegenoverliggende monument op nummer 80.

Links nummer 74 en rechts 70/72

Hoekpand Haverstraatpassage 48/50

De Heurne

Binnen een afstand van nog geen honderd meter krijgen drie totaal verschillende panden de kwalificatie beeldbepalend. Nummer 19ABC is een voornaam gebouw, dat vlak voor of na 1900 gebouwd is. De eveneens witte aanbouw met nummer 19 is gebouwd in 1930 en niet van belang. Het tweede object op nummer 11 en 13/13A betreft één winkelpand met twee winkels met duidelijke Jugendstil-kenmerken, waaronder rijk versierde gietijzeren kolommen. Het laatste object is een in hoge maat gaaf gebleven Wederopbouwpand met in de plint de winkels en ingang voor de woningen boven. Het adres van het laatste pand is De Heurne 5/5A/5B en 7/7A/7B met op de kopse kant een adres aan de Langestraat

De Heurne 11 en 13/13A

Wederopbouwpand op de hoek met de Langestraat

Kalanderstraat

De gevelwand van de Kalanderstraat vanaf de Langestraat tot het H.J. van Heekplein bestaat uit een bonte mengeling van vooroorlogse panden en Wederopbouwarchitectuur. De vertrouwde parcellering is in de Kalanderstraat afwezig door de lange wand van de Hema. Dat doet afbreuk aan het beeld en de beleving van de winkelstraat. Het pand uit 1950 op de hoek met de Langestraat op nummer 2 domineert de kruising en is beeldbepalend. Nummer 4AB dateert waarschijnlijk uit de dertiger jaren en past in de compositie van de wand; structuurbepalend. Het pand op 4C is naoorlogs en past weer verrassend goed bij het genoemde hoekpand; beeldbepalend. Idem voor het Wederopbouwpand op nummer 6/6A/6b met de doorgeschoten dakkapellen en typisch verticale geleding. Nummer 6B is wat ondermaats, maar maakt wel integraal onderdeel uit van het gehele pand. De volgende drie panden op nummer 8/8A, 10A/10B en 10C zijn structuurbepalend en mede van belang om de beeldbepalende panden aan de overzijde van de straat tussen de Hema en de nieuwbouw van het H.J. van Heekplein te ondersteunen.

Het hoekpand op nummer 2 uit 1950

Wederopbouwpand op nummer 6/6A

Het H.J. van Heekplein

Hoekpand H.J. van Heekplein nummer 46/47/48

Cultuurhistorie borgen in een bestemmingsplan betekent per definitie dat nieuwe panden niet geselecteerd kunnen worden. Toch staan hier al de monumenten van de toekomst en dat zegt iets over de stedenbouwkundige kwaliteit van plein en gevelwanden. Er is één oud pand dat qua volume en verschijningsvorm prima past op deze plek en dat is het pand op de hoek met de Raadhuisstraat uit 1956. Met recht een beeldbepalend pand; uitermate gaaf met aan de buitenkant een duidelijk afleesbaar functiegebruik .

Het H.J. van Heekplein zet zich voort tot Van Loenshof. Het Kruidvat op de andere hoek van de Raadhuisstraat valt in de categorie vergissingen zoals de Hema in de Kalanderstraat. Dat het pand toch als beeldbepalend wordt gekwalificeerd is gebaseerd op de aanname dat het gave Wederopbouwpand onder die beplating schuilgaat. En daarmee in oude luister hersteld kan worden. Na het hoekpand begint een groot aaneengesloten woon/winkelcomplex tot Van Loenshof. De bovenverdiepingen zijn redelijk gaaf. Jammer is dat de winkelplint zo verrommeld is. Ondanks de gebogen vorm en de speelse dakrand heeft het pand niet de detaillering en ruimtelijke kwaliteit van de Wederopbouwarchitectuur in bijvoorbeeld de Raadhuisstraat. Om die reden wordt het pand met nummer 18 t/m 42 niet in een categorie geplaatst. De kopse kant van het hoekpand met Van Loenshof inclusief de glazen trappartij is wel beeldbepalend en daarmee het hele pand, omdat het met het tegenoverliggende hoekpand een verbinding legt en de ingang van Van Loenshof markeert.

Hoek Van Heekplein en Raadhuisstraat

Kopse gevel met glazen trappartij

Zuiderhagen
Beide hoekpanden aan Van Loenshof zijn beeldbepalend, zoals hierboven uitgelegd. Bijzonder is de schuingeplaatste hoge raampartij over drie verdiepingen. Op de hoek met de Pijpenstraat bevindt zich een wit geverfd pand uit 1910 met een café-bestemming. Dit pand is structuurbepalend en geeft meer cachet aan bijvoorbeeld het beeldbepalende pand aan de overzijde van Zuiderhagen op nummer 36.
Zuiderhagen is een mix van jong en oud. Wat de straat zo bijzonder maakt, is dat de schaal, maat en korrel vanaf de Pijpenstraat goed met elkaar corresponderen tot waar het voormalig telecombedrijf begint. Op nummer 33/35 staat echt een bijzonder pand. Dit pandje is gebouwd in 1899, uitermate gaaf met Jugendstil-kenmerken, een rijke detaillering, bijzonder materiaalgebruik, gietijzeren kolommen aan de voorkant én is zeker beeldbepalend. Een monumentale status als gemeentelijk monument zou niet misstaan.

Zuiderhagen 10 is gekwalificeerd als bijzonder complex. Het ligt tegenover de hoek van het voormalig telecombedrijf. Het is geen bijzonder pand, heeft een industriële uitstraling en zou na een passende herbestemming een plus kunnen betekenen voor Zuiderhagen en het plein met de acacia's.

Straatprofiel Zuiderhagen tussen de Pijpen-Straat en de Marktstraat

Zuiderhagen nummer 10

De binnenste ring (Stadsgravenstraat, Haverstraatpassage, Achter 't Hofje, Windbrugstraat en Walstraat)

Stadsgravenstraat
Het hoekpand met de Marktstraat vormt in die straat een ensemble met naastgelegen panden en in de Stadsgraven volgt het pand de kromming van de straat; structuurbepalend. Café Het Bolwerk met nummer 21/21A is een duidelijk beeldbepalend pand. De achtergevel van Concordia is beeldbepalend, evenals de tegenover liggende panden op nummer 45 en 47. De panden op nummer 26 en 51 ondersteunen die structuur en zijn structuurbepalend. Een mooi ensemble in een straatdeel, dat zich vooral kenmerkt door lelijke achterkanten. Het lage pandje met nummer 34/34A/36, uitkijkend op de Van Lochemstraat is beslist niet geheel authentiek, maar o.a. door de ligging beeldbepalend te noemen. Nummer 38 past in die lijn en is structuurbepalend. Bij de overgang naar de Haverstraatpassage is de oorspronkelijke zijgevel van nummer 70 van die straat van belang tot de uitbreiding van 1934.

Haverstraatpassage

De Haverstraatpassage in het verlengde van de Stadsgravenstraat komt nu aan bod; een fraaie winkelstraat, die qua compositie nog intact is met overwegend panden, die rond 1900 gebouwd zijn. Ook de boom op de splitsing verdient bescherming. Aan de oostkant zijn de panden op nummer 24, 20 (de laatste verdient de status van gemeentelijk monument) en 16 beeldbepalend en nummer 22 is structuurbepalend. Aan de westkant is pand 23A met de uitgebouwde erker dominant aanwezig in het straatbeeld. Samen met het pand op nummer 9/11 zijn dit de beeldbepalende panden. De nummers 13, 15 en 17/17A/19 zijn structuurbepalend. Het eerste deel van het hoekpand met de Langestraat met nummer 1 is eveneens structuurbepalend.

Links de oostkant en rechts 23A met de erker

Achter ’t Hofje
Deze straat is primair bedoeld ter ontsluiting en bevoorrading van de panden aan de achterzijde van de Langestraat, Raadhuisstraat en H.J. van Heekplein. Dat heeft consequenties voor de inrichting. Toch verdient een drietal objecten aandacht. Zo heeft nummer 21/23 een bijzondere voorgevel en verbindt zich met het schuin tegenoverliggende pand op nummer 8. Ook het pandje op nummer 4 is bijzonder en lijkt meer te passen in een dorp. Deze achterkanten krijgen de kwalificatie bijzonder complex, omdat deze straat wellicht ooit een andere rol wordt toebedeeld en deze actoren uit het verleden dan een nieuwe toekomst tegemoet gaan. De achterkant van het pand aan de Langestraat 9-17A met het nummer 2 heeft een bijna industriële uitstraling en is met de voorkant beeldbepalend.

Pand nummer 21/23

Pand nummer 8

Pand nummer 4

Windbrugstraat
Deze straat heeft aan de kant met de Raadhuisstraat twee kopse gevels, die qua hoofdbouw de moeite waard zijn. Idem voor de zijgevel aan de noordkant van Van Loenshof.

Walstraat
Vanuit Van Loenshof is het begin van de Walstraat tot de Pijpenstraat een aaneenrijging van pandjes met een kleine beukmaat; dat geeft dit straatdeel zijn waarde. Opvallend in de straat is dat veel panden recent zijn opgeknapt en jonge ondernemers zich er vestigen; een trendy straatje met het gemeentelijk monument op nummer 10 als blikvanger. Aan de oostzijde zijn nummer 6 en 8 en 12/14 structuurbepalend. Aan de westzijde is nummer 13E beeldbepalend en nr. 7, 9/11 en 19/21 structuurbepalend.

De Walstraat richting Van Loenshof met linksvoor het monument

Tussen de Pijpenstraat en Op de Wal staat op nummer 35 een pand uit 1920, waarin zich het Vestzaktheater bevindt met 65 zitplaatsen. Een beeldbepalend pand, evenals het tegenover liggende Parochiehuis uit 1890. Dit object hoort bij de St. Jacobuskerk, maar maakt geen onderdeel uit van het rijksmonument. De twee panden op nummer 39/39A en 41 zijn structuurbepalend. Met elkaar vormt het een ensemble. De drie bomen aan de achterzijde van de St. Jacobuskerk verdienen ook bescherming. Tenslotte staat er nog een pand met nummer 51A/53 uit 1930 met een authentieke voorgevel, die duidt op een werkplaats/ ambachtelijk bedrijf beneden met 2 x 2 grote openslaande deuren en boven een woonfunctie. Dat pand is structuurbepalend, evenals het pand met als adressering Marktstraat 9, waarvan de zijgevel grenst aan de Walstraat.

Links het Vestzaktheater met naastgelegen panden

Voorgevel pand nummer 51A/53

De Langestraat

Aan het begin van de Langestraat staan op de kruising met De Heurne/Kalanderstraat aan weerszijden beeldbepalende Wederopbouwpanden. Aan de noordzijde sluit dit pand qua hoogte verrassend goed aan op drie panden van rond 1900, die met name vanwege de bovenzijde eveneens beeldbepalend zijn. Op de hoek met de Haverstraatpassage een pand uit 1960; een laat voorbeeld van minder sobere Wederopbouw met die kenmerkende mozaïekachtige opbouw van de gevel; een beeld-bepalend gebouw.

Aan de zuidzijde start de Langestraat met een echt hoekpand uit 1950, geflankeerd door een begin 20ste eeuwse bovenzijde met daarnaast een krachtig en verticaal geleed Wederopbouwpand uit 1950; het hele blok is beeldbepalend.

Drie kloeke voorgevels op nummer 6, 8 en 10 aan de noordzijde van de Langestraat

Het blok van 3 Wederopbouwpanden aan de Langestraat 16, 20 en 22 tussen de Haverstraatpassage en Hofstraat is gebouwd tussen 1949 en 1950. De panden zijn sober en hebben niet de kwaliteit van bv. de panden in de Raadhuisstraat, maar als ensemble versterken ze elkaar en stedenbouwkundig passen ze perfect in hun omgeving met het pand van Dolcis, het stadhuis en het pand aan de overzijde van de Langestraat op nummer 9 t/m 17A. Om die reden past de kwalificatie structuurbepalend.
Het laatstgenoemde pand is gebouwd in 1953, heeft een wat strenge uitstraling, telt drie verdiepingen en heeft op maaiveldniveau een hoge winkelplint, die doorloopt op de kopse gevel. Bij de laatste 2 winkels is het dak licht verhoogd. De achterzijde van dit pand aan Achter 't Hofje heeft een bijna industriële uitstraling. Ook dit pand is duidelijk beeldbepalend.

Langestraat 16, 20 en 22

Langestraat 9 t/m 17A

De overige rij tot aan de Raadhuisstraat bestaat uit panden van voor en na de Tweede Wereldoorlog. Qua gevelwand is er sprake van een rustige compositie. De hele wand krijgt de kwalificatie structuurbepalend. Opvallend in de totale wand is het pand van Vanilia op nummer 23. Hier is sprake van een winkelpui, die volstrekt in harmonie is met de bovengevel en tegelijkertijd heel toegankelijk. Daarmee vergeleken maakt de rij van winkels in het pand van nummer 9 t/m 17A een op zijn minst rommelige indruk.
Op de hoek van de Langestraat en Van Loenshof staat een stevig Wederopbouwpand uit 1950 met kenmerken van de Delftse School. Gebouwd op kolommen, met een verspringend deel aan Van Loenshof, uitgevoerd met een licht overkragend dak en een strak ritme rondom wat betreft de raampartijen. Bijzonder zijn de gemetselde boogjes boven de ramen. Op de Cultuurhistorische Waardenkaart krijgt dit pand geen attentiewaarde. Dat is gezien de gaafheid van het gebouw, de kenmerken en de ligging tegenover het stadhuis niet terecht. Het verdient zeker het predicaat beeldbepalend pand.
Het Janninkshuis op nummer 41 is een monument en het pand ernaast op nummer 43/43A uit 1905 is structuurbepalend, want het versterkt het rijksmonument. Dan begint een rij van gevels, die de ingangspartij en belendende delen van de voormalige Twentse Schouwburg zijn met de kenmerkende beelden bovenop en aan de gevels. Het theater is verplaatst naar het Muziekkwartier. Een aantal panden heeft een andere bestemming gekregen. Wel is in 2014 de kleine zaal van de voormalige schouwburg aan de Langestraat 45 onder de naam "Bonbonnnière" na een ingrijpende verbouwing weer geopend. De gevelpartij is zonder uitzondering beeldbepalend en dat geldt tevens voor het pand op nummer 51/51A, grenzend aan de Oude Markt. Dit pand uit 1908 valt sterk op door zowel de zijgevel als voorgevel.
De overzijde van de Langestraat heeft aanzienlijk minder ruimtelijke kwaliteit. Vanaf de Hofstraat is in het eerste blok van 4 panden (5 nummers) alleen het hoekpand op nummer 56 met de Richtersgang een beeldbepalend pand. Tevens van belang, omdat het de ingang vormt van de Langestraat vanaf de Oude markt samen met het pand op nummer 51/51A.
Het tweede blok van vier horeca-etablissementen vormt een fraai geheel. De nummers

58/58A, 60/60A en 62 zijn structuurbepalend. Het hoekpandje op de kop is duidelijk veel karakteristieker en meer gedetailleerd. Dat laatste pand is beeldbepalend en heeft als adressering Oude Markt 31.

Hoekpand Langestraat/ Van Loenshof

Rijtje horeca-etablissementen Langestraat

De Marktstraat

De Marktstraat nummert vanaf de Oude Markt. De fysiek eerste 2 panden aan de noordzijde van de Marktstraat horen nog bij de Oude Markt. Het begint met nummer 2/2D en eindigt bij de Stadsgravenstraat bij nummer 8. De panden met nummer 4 en 6 zijn beeldbepalend door hun volume en detaillering. De nummers 2/2D en 8 zijn structuurbepalend. Beide zijden van de straat vormen op dit straatdeel een aantrekkelijk geheel. Na de Stadsgravenstraat zijn de nummers 10B en 12 beeldbepalende en aan elkaar verbonden Wederopbouwpanden van elk vier verdiepingen. Er is sprake van een sterk verticale geleding, waarbij dat in de voorgevel van 10B vooral tot uitdrukking komt in de terugliggende raampartijen en bij nummer 12 in de 2 raamkolommen, gevat in prefab-betonelementen. Opvallend in beide panden zijn de naar achteren gelegde voordeuren met de daarbij horende zij-etalages. Overigens doet de lange zijgevel van nummer 12 aan de Noorderhagen afbreuk aan de kwaliteit van het andere deel van die straat.
De zuidzijde begint vanaf het gebogen pand op de Oude Markt nummer 7 en vormt een gesloten wand met de nummers 3, 5, 7/7A met dezelfde goothoogte tot het eveneens gebogen hoekpand op nummer 9 met de Walstraat. Structuurbepalend zijn de panden op nummer 3 en 9 en nummer 7/7A is beeldbepalend. Op de hoek met Zuiderhagen staat een bijzonder Wederopbouwpand dat beeldbepalend is. Staand op kolommen met etalages achter die kolommen is het een pand van drie verdiepingen. Het forse gebouw past op die plek, gezien de tegenoverliggende bebouwing en andere grote panden, zoals de oude V&D. Het maakt door zijn bouw echter een gesloten indruk en harmonieert ook in volume niet echt met de schaal en maat van de Markstraat.

De noordzijde van de Marktstraat

De zuidzijde van de Marktstraat

De Oude Markt
Volgens de gegevens van het Kadaster hebben de 6 panden vanaf de St. Jacobuskerk tot de Marktstraat de volgende functie en stammen ze uit de volgende bouwjaren:

nummer 2 Novi Gran Caffè uit 1916
nummer 3/3A/3B Grand Cafe Soestdijk uit 1918
nummer 4 Fabels uit 1869
nummer 5 De Kater uit 1890
nummer 6/6A Café Cuvée uit 1862
nummer 7 Danel Optiek uit 1863

Hier past wel de kanttekening dat veel van deze horecapanden met enige regelmaat grondig verbouwd zijn. Dat is zeker het geval met pand nummer 2. De panden 3/3A/3B, 5 en 6/6A en 7 (de laatste 2 vormen feitelijk één pand) hebben hun authenticiteit niet verloren en zijn daarmee beeldbepalend. De andere twee zijn structuurbepalend

Oude Markt nr. 5, 6/6A en 7 toen en nu

De andere hoek van de Oude Markt met de nummers 8, 9/9B/9D/9E tot aan de doorgang naar de Bolwerkstraat is nieuw, maar past verrassend goed in de pleinwand qua schaal en maat; kwalificatie bijzonder complex. De noordelijke gevelwand is gebouwd tussen 1880 en 1937 en bestaat uit 12 panden. Ook hier geldt dat veel panden ingrijpend gewijzigd zijn. Opvallend is dat verreweg de meeste panden dezelfde hoofdvorm hebben behouden.

Ansicht uit 1909 met de noordelijke gevelwand. In het midden het oude Concordia-gebouw, dat in december 1909 afbrandde en op dezelfde plek in gewijzigde vorm herbouwd is

De gevelwand met duidelijk zichtbaar nummer 17A naast Concordia in 1905 en 2015

Concordia met de nummering 15/16/17 is veruit het hoogste gebouw. De ansichtkaart uit 1909 laat zien dat het lage stadsboerderijtje met nummer 17A met schilddak ernaast er toen al stond; en het staat er nog steeds! Ook dat gegeven van een compositie van meer dan een eeuw oud verdient bescherming. De nummers 10, 11, 12/14(naast de doorgang), 15/16/17,17A, 18, 19, 20 en 21 zijn allen beeldbepalend om diverse redenen. Pand nummer 22 uit 1937 is structuurbepalend, omdat het het pand in de Haverstraatpassage qua materiaalgebruik en stijl ondersteunt. Tenslotte is aan de andere zijde van de Haverstraatpassage hoekpand nummer 24/24A-D uit 1930 een beeldbepalend pand naast het gemeentelijk monument van de Villa Van Heek op nummer 26. De laatste objecten zijn nummer 29A/B als structuurbepalend pand en nummer 31 als beeldbepalend hoekpand met een rijke detaillering. De Grote Kerk op het midden van het plein is de hekkensluiter en rijksmonument.

De overige straten (ook weer vanaf de noordkant met de klok mee)

Bolwerkstraat, Knibbelbrugsteeg, Menistenstraat, Van Lochemstraat
De eventuele bebouwing in of aan deze straten is al behandeld bij andere straten.

Haverstraatpassage (25 t/m 41 en 72 t/m 92)
Het betreft hier de Haverstraatpassage vanaf de splitsing van de straat tot de Oude Markt. Aan de oneven kant gaat het om 8 nummers, verdeeld over 5 panden. Het pand op nummer 25/25A/27A/27B is door zijn ligging en volume beeldbepalend. Bovendien vormt het samen met het pand op 23 een ensemble. De panden op nummer 31 en 35/37 zijn beiden gebouwd in 1930 en vertonen kenmerken van de Nieuwe Zakelijkheid en de Amsterdamse School. In Enschede een weinig voorkomende stijl. De panden horen bij elkaar en zijn beeldbepalend.

Links nummer 31 en rechts nummer 35/37

Aan de even kant begint het met het pand van Stolker op nummer 72, dat de kwalificatie “bijzonder complex” krijgt. De reden daarvoor is dat de winkelplint van het pand rondom behoorlijk aangetast is en zelfs over 2 panden heen een eenheid vormt. De bovenzijde is redelijk gaaf en de rijk gedecoreerde daklijst en dakkapellen laten zien dat het van origine een heel bijzonder winkelpand is geweest. Ook de knik in de daklijn aan deze kant van de Haverstraatpassage geeft extra kwaliteit aan dit pand. Het naastgelegen pand op nummer 76/78/80 uit 1899 is beeldbepalend, in hoge mate authentiek en in bijzonder gave staat. Overigens dateren de meeste panden in dit stukje van de Haverstraatpassage uit de jaren dertig van de vorige eeuw. Nummer 84/86 uit 1936 is één pand en structuurbepalend, mede vanwege het naastliggende beeldbepalende pand op nummer 88/90. Dit laatstgenoemde pand reageert qua kapconstructie en materiaalgebruik duidelijk op een iets terugliggend, kleiner pand aan de Oude Markt 22 (met één winkelpand ertussen).

Haverstraatpassage (48 t/m 70 en 34 t/m 46)

Nummer 70 vooraan op de foto is een gemeentelijk monument. De hele rij van zeven panden tot Noorderhagen is gebouwd rond 1900 (tussen 1899 en nummer 48/50 uit 1913). De fraai gebogen straat en deze compositie van trotse pandjes genereert een hoge ruimtelijke kwaliteit. De eerste vier panden na het monument zijn beeldbepalend en de laatste twee zijn structuurbepalend.

Haverstraatpassage 48/50 tot 70

De overzijde bestaat uit slechts 4 panden; op de hoek met Noorderhagen staat een gemeentelijk monument. In het midden op nummer 38/38A een pandje uit 1926 met een

Nummer 38/38A

Haverstraatpassage 34/36

authentieke winkelindeling inclusief terugliggende ingang, zij-etalages en bovenaan glas in lood. De woonverdieping kent een sobere bouwstijl met een kleine erker. Te kwalificeren als structuurbepalend pand. De Haverstraatpassage 34/36 heeft deels de aanduiding bijzonder complex, omdat de gebogen vorm de straat een bijzonder karakter geeft en het gebouw sterk reageert op het pand van Stolker op nummer 72. Cultuurhistorisch is die structuur van belang; op de begane grond is van het gebouw echter weinig meer over. Het is een uitdaging

dit pand weer volop mee te laten doen in deze straat. Vooral ook omdat die gebogen vorm binnen hetzelfde perceel afsluit met een prachtig pandje, dat het begin vormt van het vervolg van de Haverstraatpassage naar de Langestraat. Op de kaart is dit pand aangegeven als beeldbepalend pand.

Op de foto is de aansluiting van het dak goed te zien. Bijzonder is hoe dit object ingepast is in deze knik van de straat

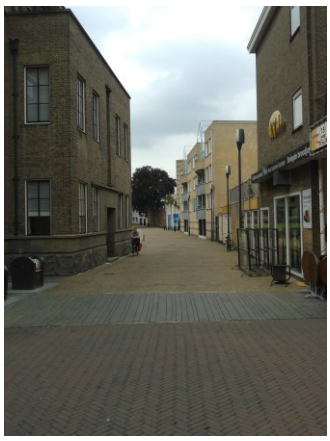
Hofstraat

Hoofdstuk 2 begint met de volgende vaststelling: “binnen de ringen is het stelsel van wegen nagenoeg intact gebleven”. Het woordje “nagenoeg” heeft betrekking op de Hofstraat. Het is de enige straat, die qua loop verlegd is. De Hofstraat volgt nu de zij- en achtergevels van het stadhuis. Oorspronkelijk ging de straat vanaf de voormalige schouwburg rechtdoor tot het een haakse hoek maakte met het ander deel van de Hofstraat. Het is niet meer en minder dan het spiegelbeeld van de Langestraat, die ook een haakse hoek maakt. Binnen die rechthoek bevindt en bevond zich het bestuurscentrum; al vanaf de 16de eeuw! Het is opvallend hoe weinig mensen de weg weten te vinden naar de Klokkenplas. Zelfs op drukke zaterdagen zijn er weinig mensen te vinden. Daarvoor zijn drie verklaringen:

1. De ingangen naar het gebied zijn niet aantrekkelijk

Ingang westkant

Ingang zuidkant

Ingang noordkant

2. Een fors deel van de gevelwanden bestaat uit niet aantrekkelijke achterkanten

3. De buxus-opstelling is te lang en te breed en maakt dat er geen opstelling denkbaar is om te recreëren.

De Klokkenplas is een plek met een verhaal. Hier werden na de stadsbrand van 1862 de klokken opgeslagen, die uit de torens gevallen waren. En “plas” duidt op een plek/plaats, waar gewerkt wordt. Zoals een boer, die achter zijn boerderij buiten op zijn erf aan het werk

is: “hee is op’n plas”. Cultuurhistorisch gezien zou de Hofstraat weer zijn oorspronkelijke loop moeten krijgen met de haakse hoek. Daarmee ontstaat aan de kant van het stadhuis een rechthoek, die voldoende oppervlak heeft om in te richten met een pleinfunctie. Aan de noordzijde ontstaat dan een grote trapezium-achtige vorm, die met de smalle zijde aansluit op de achterkant van de Villa Van Heek met die prachtige serre en oude plataan, die geplant is na de stadsbrand van 1862.

Raadhuisstraat

De Raadhuisstraat is een en al Wederopbouwarchitectuur van een kwalitatief hoog niveau. In een tijdspanne van drie jaar is tussen 1956 en 1959 alles gerealiseerd. Het bestaat feitelijk uit 4 blokken door de kruising met Achter ’t Hofje en de Windbrugstraat. Het lijkt wel alsof alle kenmerken van de Wederopbouwarchitectuur in deze straat een plek moesten krijgen en dat is goed gelukt. Ook uniek is het gegeven dat de panden nog in zo’n goede staat verkeren.

De twee blokken links en rechts vanaf de Langestraat

De twee laatste blokken in de richting van het H.J. van Heekplein

Elk blok bestaat uit meerdere winkel/woningen, waarin de signatuur van opdrachtgever en architect verscholen zit. Tegelijkertijd is er afstemming over goothoogte, vlakverdeling en winkelplint. Ook dat maakt de straat bijzonder. De Raadhuisstraat verdient het om in z’n geheel als beeldbepalend te worden beschouwd. De straat is een toonkamer van Wederopbouwarchitectuur. Bij de beschrijving van het H.J. van Heekplein zijn de hoekpanden al beoordeeld. Het pand van het Kruidvat is ook als beeldbepalend pand gekwalificeerd ondanks de beplating aan de buitenzijde. De kolomstructuur is nog intact en op termijn moet dit pand weer getransformeerd in zijn oorspronkelijke vorm.

Een korte impressie van stijlkenmerken van de Wederopbouw in de Raadhuisstraat:

Van Loenshof
Het hoekpand aan de Langestraat stamt al uit 1950. De overige panden in deze straat zijn gebouwd tussen 1957 en 1959 en in een minder uitbundige vorm dan de Raadhuisstraat. Het hoekpand met de Raadhuisstraat zelf loopt in kleur en deels materiaalgebruik door in Van Loenshof en is eveneens in 1957 gebouwd. De breedte van de straat en de nadrukkelijke woonfunctie maken Van Loenshof niet tot een gezellige winkelstraat. De vier hoekpanden zijn wel alle vier beeldbepalend.

Hoekpand met Zuiderhagen

Hoekpand met H. J. van Heekplein

Pijpenstraat, Op de Wal, Jacobusgang en Richtersgang
De eventuele bebouwing in of aan deze straten is al behandeld bij andere straten.

Hoofdstuk 3 Overzichtskaart met alle te benoemen elementen

Legenda overzichtskaart

kleur	omschrijving
	Beeldbepalende panden
	Structuurbepalende panden
	Beschermingswaardige bomen
	Beschermingswaardig boomgebied
	Aan te wijzen beschermingswaardige bomen/ boomgebied
	Bijzonder complex
	Rijksmonumenten
	Gemeentelijke monumenten

Conclusies en aanbevelingen voor plangebied 1

Het borgen van de cultuurhistorie in het nieuwe bestemmingsplan is een goede zaak. Enschede is een stad met een rijke en bijzondere geschiedenis en die historie is - zeker in de drie plangebieden in het centrum - nog afleesbaar aanwezig in de huidige infrastructuur en bebouwing. En dat is een uniek gegeven. Dat betekent niet dat er vanaf nu een stolp over het betrokken gebied ligt. Enschede moet zich net als in het verleden kunnen blijven ontwikkelen. Deze notitie beschrijft de belangrijkste karakteristieken per plangebied. Hieronder een overzicht van de belangrijkste conclusies. In de aanbevelingen een aantal voorzetten, die mogelijk een versterking betekenen voor plangebied 1.

Conclusies

1. In plangebied 1 is het stelsel van straten en straatjes uit het verleden nagenoeg intact. Zelfs de stadsbrand van 1862 leidt niet tot een nieuw raster van wegen. Die verkeersinfrastructuur is een belangrijke cultuurhistorische erfenis uit de Late Middeleeuwen en verdient bescherming. Waar mogelijk moet die structuur hersteld worden.
2. De geselecteerde beeld- en structuurbepalende panden zijn van eminent belang voor de kwaliteit van het plangebied, maar hebben niet de status van monument. Vooral de beeldbepalende panden hebben een zodanige architectuurhistorische waarde, dat het straatbeeld van deze panden (gevelindeling, materiaalgebruik en detaillering) beschermingswaardig is. Ook voor structuurbepalende panden geldt dat na gebleken noodzakelijke sloop qua schaal, maat en vorm de hoofdbouw “herbouwd” moet worden. De verordening bij het bestemmingsplan moet daarin voorzien.
3. De aanduiding “bijzonder complex” is voor tweeërlei uitleg vatbaar. Enerzijds om te benadrukken dat een gewenste ontwikkeling gerealiseerd is zonder dat er sprake is van een cultuurhistorisch label. Anderzijds om gebieden en/of panden aan te wijzen, die nu niet de kwalificatie beeld- of structuurbepalend kunnen krijgen, maar wel degelijk potentie hebben uit te groeien tot pareltjes van Enschede in beeldkwaliteit en/of functiegebruik. In plangebied 1 gaat het om beide categorieën: aan de Oude Markt 8/9 om een gewenste ontwikkeling, terwijl het bij de panden op de splitsing van de Haverstraatpassage en Achter ’t Hofje gaat over de laatste categorie.
4. De quick scan maakt duidelijk dat in plangebied 1 geen algemeen overheersende bouwperiode aanwezig is. Sterker nog: per straat zijn er aanzienlijke verschillen. Zo domineert de Wederopbouwarchitectuur de Raadhuisstraat volledig. Hoofdstuk 2 benoemt per straat waar nodig die specifieke bouwperiode. Bij nieuwbouwplannen moet aangesloten worden op de bestaande schaal, maat(voering) en korrel. In de Zuiderhagen tussen de Pijpenstraat en Marktstraat is dat al aardig gelukt.
5. Op termijn moeten “vergissingen”, zoals het voormalige Telecombedrijf aan de Zuiderhagen en het Kruidvat op de hoek Raadhuisstraat en H. J. van Heekplein transformeren in een bebouwing, die meer recht doet aan de directe omgeving. Het betekent per saldo een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van deze winkelstraten.
6. De binnenste ring is soms van een enorme schoonheid, zoals het eerste stuk van de Haverstraatpassage vanaf de Langestraat of het eerste stuk van de Walstraat vanaf Van Loenshof. Vaker is de binnenste ring niet veel meer dan een aaneenrijging van verrommelde achterkanten. Per straatbeeld is het van belang om met eigenaren en gebruikers een gewenst profielplan op te stellen. Dat verbetert de ruimtelijke kwaliteit en vergroot de mogelijkheden voor functioneel gebruik.
7. De Raadhuisstraat is een toonkamer van Wederopbouwarchitectuur van ongekend niveau. Alle panden zijn beeldbepalend verklaard. Het is van groot belang naar de toekomst toe om wijzigingen aan de gevels – zoals bv. het vervangen van stalen kozijnen door aluminium profielen – met grote zorgvuldigheid te beoordelen. Eigenaren en gebruikers moeten zich bewust worden van de unique selling point van deze straat.

8. De Klokkenplas ligt in het hart van de oude binnenstad. Toch trekt het onvoldoende mensen. Allereerst moet de oude stedenbouwkundige setting hersteld worden door de Hofstraat vanaf de voormalige schouwburg rechtdoor te trekken tot het een haakse hoek maakt met het ander deel van de Hofstraat. Het is niet meer en minder dan het spiegelbeeld van de Langestraat. Daarmee is het stratenpatroon weer 100% identiek aan de structuur uit de Late Middeleeuwen! Die ingreep betekent het einde van de buxus-opstelling. Er ontstaat dan een prettige rechthoekige ruimte bij het stadhuis en een grote trapezium-achtige ruimte richting de Villa Van Heek voor tal van parkachtige functies en een overloopfunctie bij evenementen op de Oude Markt. De drie ingangen zouden “vergroend” moeten worden.

Aanbevelingen

1. Het verdient aanbeveling om die infrastructurele erfenis uit de Late Middeleeuwen beter herkenbaar en beleefbaar te maken. Dat kan bijvoorbeeld door de omtrek van beide stadspoorten in de bestrating vorm te geven.
2. Het verdient aanbeveling (digitale) wandelroutes te maken, die juist ook de cultuurhistorie in beeld brengen. Te denken valt aan:
   - een route langs een aantal objecten en plaatsen, die de ontwikkeling van Enschede in kaart brengt
   - een route langs Wederopbouwpanden in Enschede om die belangrijke bouwperiode beter op de kaart te zetten en een uitleg te geven over het tijdsbeeld, de verschijningsvorm, architect ed.
   - een route langs huizen en objecten, die gerelateerd zijn aan bekende Enschedeeërs (bv. J.J. van Deinse aan Noorderhagen 48D, H.J. van Heek met de villa aan de Oude Markt 26, W. Wilmink bij zijn stamkroeg het Bolwerk of het ei van burgemeester K. Wieringa) met de betekenis van die personen voor Enschede
3. Het verdient aanbeveling om een tweetal panden de status van gemeentelijk monument te geven. Het gaat om de onderstaande 2 winkelpanden:

Haverstraatpassage 20, bouwjaar 1889. Pui met tweezijdig gebogen ramen en ijzeren omlijsting, geïnspireerd door de bouw van de Brooklyn Bridge 1883 en Eiffeltoren 1889; zeer authentiek.

Zuiderhagen 33/35, bouwjaar 1899. Gietijzeren pilaren in de voorpui, zeer gave en rijke detaillering, fantastisch materiaalgebruik qua stenen, fraai uitgevoerde daklijst en dakkapel.

4. Het verdient aanbeveling om in navolging van Hengelo een meerjarige puienregeling op te stellen; een stimuleringssubsidie, waarmee eigenaren/ gebruikers binnen plangebied 1 de voorgevel(s) van hun (winkel)pand kunnen verbeteren. Vaak ontbreekt de oorspronkelijke relatie tussen onderkant en bovenkant en veranderen luifels het aanzicht van een pand volledig. De puienregeling gebruikt het verleden als inspiratiebron zonder overigens de commerciële verhuurbaarheid uit het oog te verliezen.
5. Het verdient aanbeveling om na te denken over open plekken in de binnenstad en/of via particulier initiatief een passende invulling van die ruimtes te stimuleren. De achterkant van de St. Jacobuskerk en de enorme binnenruimte achter het Janninkshuis zijn voorbeelden van dergelijke open plekken. De “achtertuin” bij Extrablatt en Dille&Kamille is een voorbeeld, dat het wel degelijk kàn.

Achtertuin bij Extrablatt en Dille&Kamille

6. Het verdient aanbeveling in plangebied 1 een flink aantal bomen de nodige bescherming te geven. Bomen dragen bij tot verbetering van de leefomgeving. De mate van bescherming hoeft niet overal hetzelfde te zijn. Op de kaart staan soms zwarte stippen zonder omcirkeling; een aanduiding voor kleine bomen of inmiddels verwijderde bomen, zoals aan de oostgevel van het stadhuis. Ook is een aantal volgroeide bomen - die niet op de bestaande kaart stonden – toegevoegd, zoals de twee bomen voor de Villa Van Heek en het naastgelegen pand. De oranje gekleurde stippen geven aan welke bomen een vorm van bescherming verdienen.
7. Het verdient aanbeveling het zogenaamde boomgebied, dat loopt vanaf het Volkspark met een smalle verbinding via de Brammelerstraat en Marktstraat naar de Oude Markt en het noordelijk deel van de Klokkenplas door te trekken. Het boomgebied kan dan vanaf de Klokkenplas via de uitgangen van de Hofstraat en de Langestraat (waar prachtige platanen staan) en De Klomp verbonden worden met het oostelijk gelegen boomgebied vanaf de Oldenzaalsestraat. Zo ontstaat een stedelijke ecologische verbindingsstructuur, die oost en west met elkaar verbindt.
8. Het verdient aanbeveling de nog niet volgroeide bomen in Van Loenshof als boomgebied op te nemen. Over 10 jaar zijn de platanen de drager van de straat en geven de straat een geheel eigen uitstraling.

Plangebied 2- directe omgeving Korte Hengelosestraaten Korte Haaksbergerstraat

Inleidend

Onmiskenbaar domineren de Korte Hengelosestraat en Korte Haaksbergerstraat dit plangebied. Beiden zijn belangrijke invalswegen en dicht gelegen tegen het centrum van Enschede verklaart het tevens de hoge winkeldichtheid. In beide straten zijn veel panden aanwezig uit de late 19de – en begin 20ste eeuw en deze vormen - ondanks verschillen – qua schaal en maat een harmonieuze aaneenrijging. Trendbreuk in die samenhang is de bouw van de V&D in 1939. De bouw van dit warenhuis markeert tevens het begin van het bouwen van grotere volumes in dit gebied. De laatste 30 jaar zijn in het plangebied veel binnenstedelijke woonmilieus gerealiseerd. Het Willem Wilminkplein is net in gebruik en een mooie mix van nieuw en oud.

Het plangebied 2 omvat de volgende begrenzing:

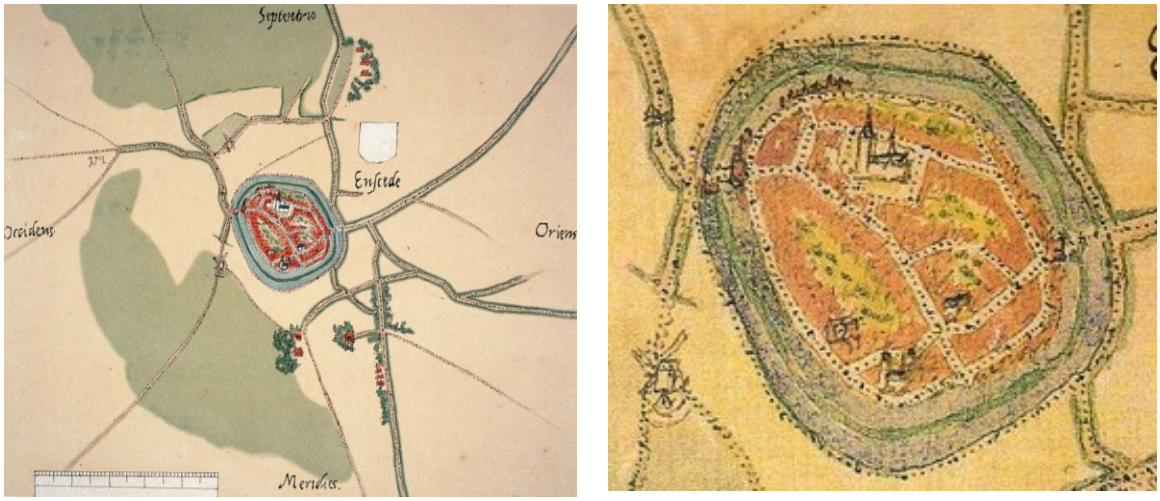

Westelijk van de Noorderhagen en Minkgaarde de directe omgeving van de Korte Hengelosestraat, inclusief de oude V&D tot de Piet Heinstraat, overgaand in de Nijverheidstraat, Beltstraat en Pijpenstraat om dan weer aan te sluiten op de Zuiderhagen;

Kaart van het plangebied

Hoofdstuk 1- Korte ontwikkelingsgeschiedenis

Op de oudst bekende kaart van Enschede is duidelijk te zien hoe de wegen vanuit Hengelo (noordwestelijk) en Haaksbergen (zuidwestelijk) bij elkaar komen ter hoogte van de Veldpoort. Beide wegen liggen buiten de gracht en feitelijk buiten de stad. In die tijd zijn het

De kaart van Jacob van Deventer uit 1560 met rechts een uitvergroting

eerder paden en wellicht is Driene of Beckum qua handelsverkeer belangrijker op dat moment dan Hengelo en Haaksbergen. Zeker de weg naar Haaksbergen is niet veel meer dan een voetpad! Door de eeuwen heen blijft die infrastructuur overeind. De straten zijn klassieke voorbeelden van invalswegen met een zich gradueel ontwikkelende lintbebouwing, die zich verdichten naarmate ze meer in de buurt van een stad komen. Aanvankelijk liggen langs de route ook boerderijen en ambachtelijke bedrijven. De kaart van voor 1880 en de historische kaart van Enschede uit 1890 leveren het bewijs.

Hiernaast de situatie voor 1880 met aanwezige lintbebouwing en verdichting. Bijzonder is om vast te stellen dat het Volkspark westelijk van (een onbebouwd) Stadsmaten ver buiten het centrum ligt. Het park is geopend in 1872 en aangelegd door Dirk Wattez. Ook zichtbaar op deze kaart het eerste station van Enschede uit 1865 langs de spoorlijn in het midden van de Stadsmaten

Al in 1890 zijn beide straten aan twee kanten bebouwd en maken onderdeel uit van het stedelijk weefsel. Opvallend is de open structuur westelijk van de straten, hetgeen meteen aantoont dat hier ook de stad ophoudt.

De bouw van het eerste station tussen de De Ruyterstraat en de Kortenaerstraat komt op een moment dat Enschede één grote bouwput is. In 1862 is na de enorme brand heel Enschede weer in opbouw. De opening van het station in 1866 zorgt ervoor dat juist plangebied 2 veel meer in de aanloop naar het centrum komt te liggen en het tevens aantrekkelijker wordt om het gebied van De Stadsmaten te bebouwen. Met name de Korte Hengelosestraat profiteert van deze ontwikkelingen. Nadeel van de aanleg van de spoorlijn is dat het sterk groeiend noordelijk deel gescheiden wordt van het zuidelijk deel en daarmee ook van het centrum van Enschede. In 1907 neemt de gemeenteraad een Algemeen

Korte Hengelosestraat begin 20ste eeuw in de richting van de spoorlijn

Uitbreidingsplan aan, dat voorziet in de aanleg van een rondweg om Enschede, waarvan plangebied 2 duidelijk profiteert. In 1950 valt het besluit een nieuw station te bouwen 300 meter oostelijk van het oude station. De bouw van het station van Schelling en de spoorwegovergang maken van de Korte Hengelosestraat dè aanloopstraat naar het centrum vanuit de noordelijk gelegen wijken en het station. Vanaf dat moment is plangebied 2 integraal onderdeel van dat centrum. Uit verhalen met ondernemers blijkt dat een aantal winkeleigenaren al generaties lang hun winkel in bezit heeft.
Bijzonder is dat de directie van V&D in 1939 besluit een warenhuis te bouwen op de hoek van de Korte Hengelosestraat en de Brammelerstraat. Ongetwijfeld was op dat moment de m2-prijs op die plek nog niet zo hoog als in het centrum. Die trekker van formaat maakt dat ook de Korte Haaksbergerstraat deelt in de gunsten van het winkelend publiek.

Zijgevel oude V&D in de Brammelerstraat in 1951 en 2015

Na de verhuizing van de V&D naar de Boulevard blijft de Korte Hengelosestraat een belangrijke winkelstraat en komt de Korte Haaksbergerstraat wat meer in de periferie te liggen.
De bouw van de V&D markeert de overgang naar het bouwen in grotere volumes. In de periode van de Wederopbouw en ook in de jaren daarna krijgt de bouw van grote volumes navolging in dit plangebied. In de afgelopen 30 jaar zijn in met name het zuidelijk deel van het plangebied binnenstedelijke woonmilieus gerealiseerd. Met name in de Korte Haaksbergerstraat, de Beltstraat, In de Hagen en de Pijpenstraat is dat het geval. Recent is de aanleg van het Willem Wilminkplein; een verrijking voor Enschede en ook hier zijn woonfuncties aanwezig.

In het plangebied bevinden zich 6 objecten met een monumentale status.
Drie rijksmonumenten:

- De oude V&D uit 1939, ontwerp van J. Kuyt – hoofdarchitect bij Vroom en Dreesman. Het warenhuis is een schoolvoorbeeld van het Functionalisme en gelegen aan de Korte Hengelosestraat 1
- Fabrieksschool uit 1872 voor kinderen van 10 tot 14 jaar aan de Noorderhagen 13 met de achterzijde aan het Willem Wilminkplein. Ontwerp van G. Beltman
- Het kantoor van bankier B.W. Blijdenstein, stichter van de Twentsche Bank. Gebouwd in 1908 naar een ontwerp van G. Beltman aan het Hoedemakersplein 1

Hoedemakersplein met het gebouw van de vml. Twentse Bank in 1920 en 2015

Drie gemeentelijke monumenten:

- Kloostercomplex uit 1868 en opleidingsinstituut voor meisjes. Gelegen aan de Minkgaarde 25 (vroeger Noorderhagen 25) met de achterzijde aan het W. Wilminkplein
- Herenhuis uit 1901, bekend onder de naam Villa Baurichter en voormalige woning van een textielfabrikant aan de Korte Haaksbergerstraat 2 hoek Brammelerstraat
- Woon- en winkelpand uit 1901 in een neo-renaissance hoofdvorm met een aantal Jugendstil-kenmerken aan de Zuiderhagen 36 op de hoek met de Pijpenstraat

Haaksbergerstraat 2 *Zuiderhagen 36*

Hoofdstuk 2 - Stedenbouwkundige waarden en waardenstelling per straat

Hieronder volgt een summiere omschrijving per straat met een motivering waarom panden een bepaalde kwalificatie krijgen; idem voor groenstructuren.

Korte Hengelosestraat

Van weinig straten in Enschede is zoveel beeldmateriaal beschikbaar als juist van de Korte Hengelosestraat. Dat is ook geen wonder, want vanaf de 2de helft van de 19de eeuw is deze straat om meerdere redenen “the place to be”. De stadsbrand van 1862 in combinatie met de opening van het eerste station in 1866 leidt tot een heroriëntatie onder winkeliers waar zich te vestigen. Elke winkeleigenaar wilde via de voorgevel illustreren, waarom hij of zij in die straat hoorde. Een vergelijking dringt zich op met het Roombeek, waar trotse eigenaren aan de Lonnekerspoorlaan elk op hun eigen manier via de voorgevel hun eigen visitekaartje afgeven en daarmee een prachtige gesloten wand vormen.
In de Korte Hengelosestraat is die aaneenrijging van individuele panden nog voor zo’n 60 tot 70% intact. Dat is een enorme stedenbouwkundige kwaliteit. Qua schaal en maat ontlopen die panden elkaar niet zoveel en ook qua leeftijd dateren de meeste winkels uit de bouwperiode 1865 tot 1925. In enkele gevallen is op een later moment een nieuwe voorgevel geplaatst.

Een verkeersongeluk in 1928 in de Korte Hengelosestraat met ernaast dezelfde situatie in 2015. Opvallend is dat schaal en maat op deze plek identiek gebleven is

Vanaf het station is La Cucina aan het Stationsplein 1 op de kop van de Korte Hengelosestraat een beeldbepalend pand, evenals het ernaast gelegen pand op nummer 33 met duidelijke Jugendstil-kenmerken en enorme detaillering in de voorgevel. Dan volgt een rij panden terugnummerend van 31 t/m 19, die structuurbepalend zijn, omdat ze onderdeel uitmaken van die wand en samen met de overzijde een ensemble vormen. Het blok ernaast - nummer 17 t/m 3 - stamt uit de zeventiger/ tachtiger jaren en doet feitelijk afbreuk aan die individuele kwaliteit van voorgevels. De voorgevel van de oude V&D op nummer 1 is fors, maar bezit tegelijkertijd een enorme vormenrijkdom en verdraagt zich op dat kruispunt van wegen goed met de omliggende bebouwing.
De stadszijde van de Korte Hengelosestraat begint met een kloek pand uit de Wederopbouwperiode met nummer 14 als laatste pand van de Marktstraat en 1B van de Noorderhagen. Dit pand is zeker beeldbepalend en staat als de boeg van een schip op de splitsing van de Noorderhagen en Korte Hengelosestraat. Aan die zijde zijn de panden op nummer 8, 20 en 22 beeldbepalend, omdat ze sterk de totale wand kleuren. Voor de laatste 2 panden geldt tevens, dat ze qua ligging in de bocht van de weg extra opvallen. De nummers 4 en 6 en 12 t/m 16 hebben betekenis als structuurbepalende panden.

De V&D op de kop van de Korte Hengelosestraat met daarnaast het Wederopbouwpand

Willem Wilminkplein

Het ligt bij een studie naar cultuurhistorische waarden niet voor de hand om het recent opgeleverd Willem Wilminkplein te beoordelen. Toch doet zich hier iets merkwaardigs voor. In de inleiding staat al dat het plein een mooie mix is van nieuw en oud. En terecht! De doorsteek vanuit de Korte Hengelosestraat is harmonieus en leidt vanuit alle traffic onmiddellijk naar de rust en stilte van dit plein. Wat hier gebeurt is dat de achterkant en tuin van het oude kloostercomplex aan de Minkgaarde 25 en de achterkant van de monumentale Fabriekschool twee zijden vormen in de stedenbouwkundige opzet. Ook een aantal bomen in die tuinen is van belang. Bovendien is er een zichtlijn over een wandel/ fietspad naar de kerk op de Oude Markt. Dat is nooit zo geweest en samen geeft dat het plein opeens een rijke cultuurhistorische betekenis. Onderstaande foto's illustreren dat.

Achtertuin van het kloostercomplex

Achterzijde Fabriekschool

Zichtlijn kerk Oude Markt

Daarmee is het plein een verrijking voor Enschede o.a. met gebruikmaking van een aantal waarden uit het verleden, die eerder niet zichtbaar waren. Ook ondernemers weten de waarde van het plein goed te schatten. Een aantal nieuwe ondernemers in de Korte Hengelosestraat geeft zelfs aan recent gekozen te hebben voor die locatie, omdat het Willem Wilminkplein er zou komen.

Brammelostraat, Hoedemakersplein en Piet Heinstraat

Deze drie straten tellen samen drie monumenten en met nog eens extra 2 monumenten aan de Piet Heinstraat net buiten het plangebied. Toch is het in de beleving geen prettige route. Dat komt omdat een drager ontbreekt. Het is een ratjetoe aan stijlen en ook qua schaal en maat zijn er teveel verschillen. Natuurlijk is het gebouw van de oude V&D van een enorme schoonheid met aan de achterzijde op de helft van de Brammelerstraat een fraai uitgevoerde

Vanuit de Marktstraat op de Brammelerstraat

De portiersloge aan de achterzijde

achteringang. Toch blijft het een verbindingsstraatje met weinig bedrijvigheid. Mocht er al een drager zijn, dan is het wellicht de aanduiding van beschermingswaardig boomgebied vanaf het Hoedemakersplein via de Brammelerstraat richting Marktstraat met tal van gemeentelijk beschermde bomen. Het pand aan de Brammelerstraat 15-17 is structuurbepalend, want het versterkt het pand van de Twentse Bank aan het Hoedemakersplein 1. Idem voor het pand aan de Nijverheidstraat 1-3, dat al meer dan een eeuw een onmiskenbare drie-eenheid vormt met het bankgebouw en het tegenover liggende hoekpand Nijverheidstraat/ M. H. Tromplaan.

Nijverheidstraat

De Nijverheidstraat is niet bijzonder te noemen. Ook hier is sprake van bebouwing uit verschillende bouwperioden. Interessant wordt de straat vanaf nummer 15 met vervolgens het hoekpand op nummer 17-19-21. Beide panden zijn zeker beeldbepalend te noemen. Met name het hoekpand met het hoge deel markeert tevens het begin van de Korte Haaksbergerstraat. De Nijverheidstraat gaat over in de Beltstraat

De Nijverheidstraat 15 met uitgebouwde erker en daarnaast het hoekpand

Beltstraat, In de Hagen en Pijpenstraat

De Beltstraat is qua winkelplint aan beide zijden een moderne voortzetting van de Korte Haaksbergerstraat. Daarboven bevinden zich appartementen; de gebouwen verhouden zich goed tot elkaar. De rust en stilte is een verademing na de verkeersdrukte op de Nijverheidstraat en het drukke winkelgebied bij de Korte Hengelosestraat. De keuze en plaats van de geplante bomen is goed. Ook geslaagd is het woonmilieu aan In de Hagen met een ingang aan zowel de Beltstraat als de Zuiderhagen.

De Beltstraat met daarnaast de ingang vanuit die straat naar In de Hagen

De Pijpenstraat tussen de Beltstraat en Zuiderhagen vormt de zuidelijke grens van plangebied 2. De bibliotheek domineert een complete straatwand van de Pijpenstraat. De andere zijde bestaat uit een zestal gebouwen, waarvan de laatste twee de overgang naar de Zuiderhagen markeren. Het pand op nummer 12 is beeldbepalend met die enorme rol op de kopse gevel en ondersteunt in schaal en maat het ernaast gelegen monumentale pand.

Straatwand in de Pijpenstraat met rechts het pand op nummer 12 en het hoekpand

Zuiderhagen

Het hoekpand met als adres Zuiderhagen 36 domineert aan alle zijden het straatbeeld. De straatwand aan de zijde van plangebied 2 bestaat vooral uit recente bebouwing, die in schaal en maat goed aansluit bij de oudere bebouwing. De smalle straat en de variëteit aan winkels zorgt voor een prettig verblijfsklimaat. Het grote Telecompand op de kop van de Zuiderhagen doet afbreuk aan die beleving; te groot, te log en te monotoon voor die plek. Het plein met de acacia's en doorkijkjes tussen de bomen heeft veel kwaliteit.

Hoekpand op Zuiderhagen nummer 36

Straatwand Zuiderhagen zijde plangebied 2

Noorderhagen

Na het al beschreven Wederopbouwpand op de kop van het pleintje begint een fraaie gebogen gevelwand van 8 panden op een rij. Wat alle panden gemeen hebben, is de gelijkheid in schaal en maat. De winkelpanden op nummer 3 en 7 zijn beeldbepalend. Zij steken met hun kopse gevels en vormenrijkdom letterlijk boven de anderen uit. Pand nummer 7 spant de kroon met een rijke detaillering en een balkon met duidelijke Jugendstil-kenmerken. De panden op nummer 1, 1A, 1B en 9 zijn structuurbepalend en belangrijk voor

de totale kwaliteit van de gevelwand. De gevelwand eindigt met de voorzijde van de fabrieksschool, die iets terug ligt. Na de Fabrieksschool en tegen het Kloostercomplex aan staat een geslaagde compositie van jong en oud; twee oude panden, ingeklemd tussen eigentijdse en eigenwijze moderne bouwkunst. Te vermelden als bijzonder complex!

Gevelwand aan de Noorderhagen

Het pand op nummer 7

Noorderhagen 19 t/m 23; een bijzondere mix

Korte Haaksbergerstraat

Door de komst van het station – en zeker het station van 1950 met de spoorwegovergang vanuit de noordelijke wijken – heeft de Korte Hengelosestraat altijd meer traffic gehad. De Korte Haaksbergerstraat staat letterlijk in de schaduw van die straat, al heeft de Korte Haaksbergerstraat natuurlijk baat gehad bij de vestiging van de V&D in 1939. De gevelwand aan de westzijde staat er dan al. Na het hoge pand op de hoek met de Nijverheidstraat op nummer 46 begint een hele rij van voor de Tweede Wereldoorlog, die eindigt met opnieuw een hoog pand op nummer 16/18. Deze 2 panden domineren de straat en verdienen het predicaat beeldbepalend. De panden ertussen zijn structuurbepalend en geven de straat een bijzonder karakter. Aan de overzijde versterkt het gesloten rijtje tussen nummer 9 en 17 de

Hoekpand Nijverheidstraat met achteraan het priemende torendakje van nummer 16/18

westelijke gevelwand. Ook die panden zijn structuurbepalend en het is erg belangrijk dat deze 5 panden in het midden van de straat liggen. Het gesloten karakter en te grote volume van het voormalige telecombedrijf maakt het immers niet aantrekkelijk om die straat in te gaan. Dat geldt ook voor de zijde van dit gebouw aan de Zuiderhagen; en idem voor de kop van het gebouw op het plein. En aan de zuidzijde van de Korte Haaksbergerstraat is een winkel/woonmilieu gerealiseerd van matige kwaliteit, die zich slecht verhoudt met de westelijke gevelwand.
Aan de noordzijde van de straat geeft het plein met de acacia's het gebied een bijna mediterrane uitstraling.

Plein met acacia's

Hoofdstuk 3 Overzichtskaart met alle te benoemen elementen

Legenda overzichtskaart

kleur	omschrijving
	Beeldbepalende panden
	Structuurbepalende panden
	Beschermingswaardige bomen
	Beschermingswaardig boomgebied
	Aan te wijzen beschermingswaardige bomen/ boomgebied
	Bijzonder complex
	Rijksmonumenten
	Gemeentelijke monumenten

Conclusies en aanbevelingen voor plangebied 2

Het borgen van de cultuurhistorie in het nieuwe bestemmingsplan is een goede zaak. Enschede is een stad met een rijke en bijzondere geschiedenis en die historie is - zeker in de drie plangebieden in het centrum - nog afleesbaar aanwezig in de huidige infrastructuur en bebouwing. En dat is een uniek gegeven. Dat betekent niet dat er vanaf nu een stolp over het betrokken gebied ligt. Enschede moet zich net als in het verleden kunnen blijven ontwikkelen. Deze notitie beschrijft de belangrijkste karakteristieken per plangebied. Hieronder een overzicht van de belangrijkste conclusies. In de aanbevelingen een aantal voorzetten, die mogelijk een versterking betekenen voor plangebied 2.

Conclusies

1. Plangebied 2 heeft een bijzondere verkeersinfrastructuur, die voor wat betreft de Korte Hengelosestraat, de Korte Haaksbergerstraat, de aanhechting aan de Marktstraat en Noorder- en Zuiderhagen teruggaat tot de kaart van Jacob van Deventer uit 1560. De infrastructuur van die wegen dient overeind te blijven.
2. De geselecteerde beeld- en structuurbepalende panden zijn van eminent belang voor de kwaliteit van het plangebied, maar hebben niet de status van monument. Vooral de beeldbepalende panden hebben een zodanige architectuurhistorische waarde, dat het straatbeeld van deze panden (gevelindeling, materiaalgebruik en detaillering) beschermingswaardig is. Ook voor structuurbepalende panden geldt dat na gebleken noodzakelijke sloop qua schaal, maat en vorm de hoofdbouw “herbouwd” moet worden. De verordening bij het bestemmingsplan moet daarin voorzien.
3. De aanduiding “bijzonder complex” is voor tweeërlei uitleg vatbaar. Enerzijds om te benadrukken dat een gewenste ontwikkeling gerealiseerd is zonder dat er sprake is van een cultuurhistorisch label. Anderzijds om gebieden en/of panden aan te wijzen, die nu niet de kwalificatie beeld- of structuurbepalend kunnen krijgen, maar wel degelijk potentie hebben uit te groeien tot pareltjes van Enschede in beeldkwaliteit en/of functiegebruik. In plangebied 2 gaat het om de eerste categorie en om de panden aan de Noorderhagen 19 t/m 23.
4. De acacia’s op het plein tussen de Korte Haaksbergerstraat en Zuiderhagen verdienen de status van beschermde bomen en beschermd boomgebied.
5. Het Willem Wilminkplein is een aanwinst voor de stad binnen dit plangebied. Ook hier moeten de groenstructuren in het openbaar gebied en in de achtertuinen van het Kloostercomplex en Fabrieksschool beschermd worden.
6. Het is noodzakelijk een structuurplan met varianten op te stellen, dat uitgaat van sloop op termijn van het voormalig telecombedrijf. Het betekent na sloop een absolute winst voor zowel de stedenbouwkundige kwaliteit van de Korte Haaksbergerstraat als Zuiderhagen.

Aanbevelingen

1. Het verdient aanbeveling binnen het plangebied na te denken over de betekenis van straatnamen en de herkomst ervan. Daar zitten verhalen achter, die verder gaan dan alleen de vermelding op een naambordje.

2. Het verdient aanbeveling om de groenstructuur in de Brammelerstraat te intensiveren, zodat groen de drager wordt van de straat. Een fraai voorbeeld van zo'n groene drager is de Langestraat tussen De Heurne en de Hofstraat met oude platanen; of Van Loenshof over circa 10 jaar. Een wezenlijke drager in de Brammelerstraat ontbreekt nu. De straat heeft al de status van boomgebied, haakt aan op Stadsmaten en het boomgebied loopt door richting Marktstraat.
3. Het verdient aanbeveling het Wederopbouwpand aan de Noorderhagen 14 in de zichtlijn vanaf de Kloosterstraat op het Willem Wilminkplein op te knappen. Nu leidt de zichtlijn vooral naar de kerk op de Oude Markt , maar het object op nummer 14 is ook prominent in beeld.
4. Het verdient aanbeveling na te denken over een straatwand aan de overzijde van de Nijverheidstraat, waar zich nu een parkeerplaats bevindt. Dat geeft de Nijverheidstraat een extra dimensie, brengt bezoekers sneller in de rust van de binnenstad en beperkt het verkeersgeluid van de druk bereden weg richting Haaksbergerstraat.

Plangebied 3 – Directe omgeving van De Heurne, oostelijk van de oude binnenstad

Inleidend

Plangebied 3 is een wat diffuus gebied. Dat komt omdat infrastructureel in 1972 een compleet nieuwe Oldenzaalsestraat is aangelegd, die veel straten doorsneden heeft en waardoor sommige straten een andere functie kregen. Vanaf dat moment ontbreekt de logica in het stratenpatroon. Een tweede reden is dat in het gebied geen overheersende bouwperiode aanwezig is. Dat verklaart meteen waarom ook in schaal en maatvoering aanzienlijke verschillen bestaan. Toch zijn er mooie pareltjes op het gebied van cultuurhistorie te vinden.

Het plangebied 3 omvat de volgende begrenzing:

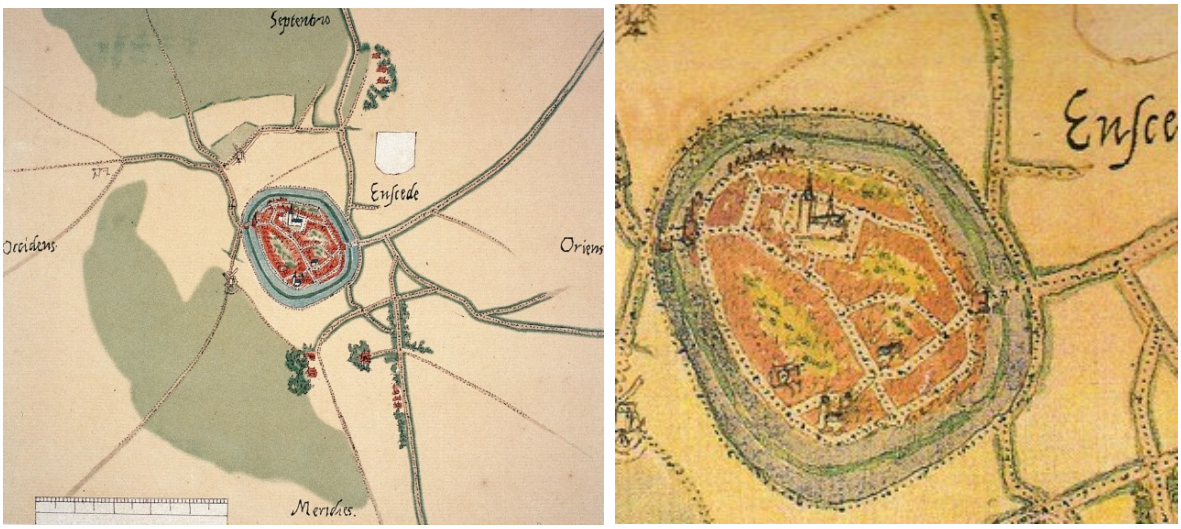

Het gebied westelijk van de Oldenzaalsestraat (met een kleine doorsteek ter hoogte van De Klomp) vanaf de Van Lochemstraat in het Noorden tot de Kalandertunnel in het Zuiden. En oostelijk van de Kalanderstraat en De Heurne, maar vanaf de splitsing met de Noorderhagen aan weerszijden van De Heurne.

Kaart van plangebied 3

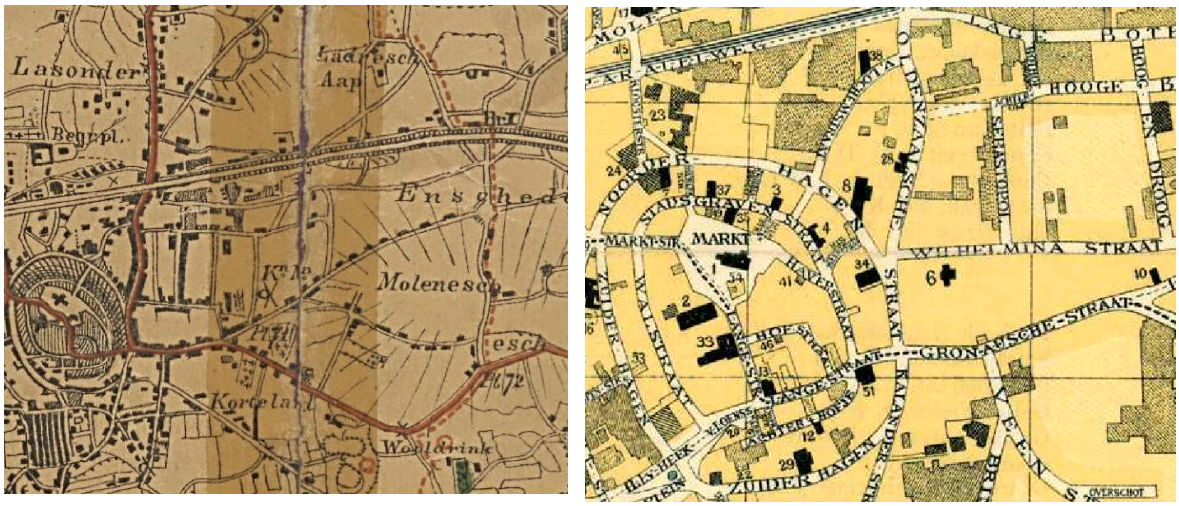
Hoofdstuk 1- Korte ontwikkelingsgeschiedenis

Op de oudst bekende kaart van Enschede is duidelijk te zien hoe de invalswegen vanuit Oldenzaal (noordelijk) en Gronau / Bad Bentheim (noord-oostelijk) bij elkaar komen ter hoogte van de Espoort. Beide wegen liggen buiten de gracht en feitelijk buiten de stad.

De kaart van Jacob van Deventer uit 1560 met rechts een uitvergroting

De kaart rechts geeft duidelijk aan hoe de nu genoemde De Heurne - als verlengstuk van de weg naar Oldenzaal - overgaat in de Zuiderhagen tot aan de Espoort en de nu genoemde De Klomp met in het verlengde de huidige Lipperkerkstraat voert richting Bad Bentheim.

Een kaart uit de periode rond 1880 *Een kaart uit 1927*

De aanhechting van de weg naar Oldenzaal vanuit Enschede is op de kaart uit 1880 identiek aan de situatie in 1560. In 1927 heet De Heurne nog gewoon Oldenzaalschestraat tot de Langestraat. De weg richting Duitsland splitst zich vlak buiten het centrum in noordoostelijke richting naar Bad Bentheim (de zwarte stippellijn) en oostelijke richting naar Gronau. Op de rechterkaart heet die straat niet De Klomp, maar de Gronauschestraat. In die laatste straat is op de linkerkaart goed de huidige loop van de Lipperkerkstraat te zien. Deze notitie houdt vanaf hier de huidige namen van de straten aan om verwarring te voorkomen.
De kaart uit 1880 is zo interessant, omdat de lintbebouwing duidelijk zichtbaar is en de toenemende verdichting bij de stad zelf. Ook de Wilheminastraat als extra radiaal kent al een behoorlijke bebouwing in 1880 en staat prominent aangegeven in de plattegrond van 1927. Hoe is het verder gegaan?

In de tijd van de Industriële Revolutie ontstaan er oostelijk van het plangebied grootschalige fabriekscomplexen met een zeer slechte kwaliteit van woningbouw daaromheen. Sebastopol is de beruchte naam van een arbeiderswijk, die later terecht volledig gesloopt is. De invalswegen houden hun functie en ontwikkelen zich tegelijkertijd tot een soort aanloopstraten naar het centrum met een stevige winkelfunctie. In het begin van de 20ste -

Foto 1905 splitsing Noorderhagen en De Heurne; rechts achter de luifel de Wilhelminastraat

eeuw is De Heurne een belangrijke winkelstraat met bijzondere delicatessenwinkels en zelfs een warenhuis. Ook de trambaan richting Oldenzaal met een aantal haltes in deze straat loopt er doorheen. Voor De Klomp met in het verlengde de Lipperkerkstraat is het niet

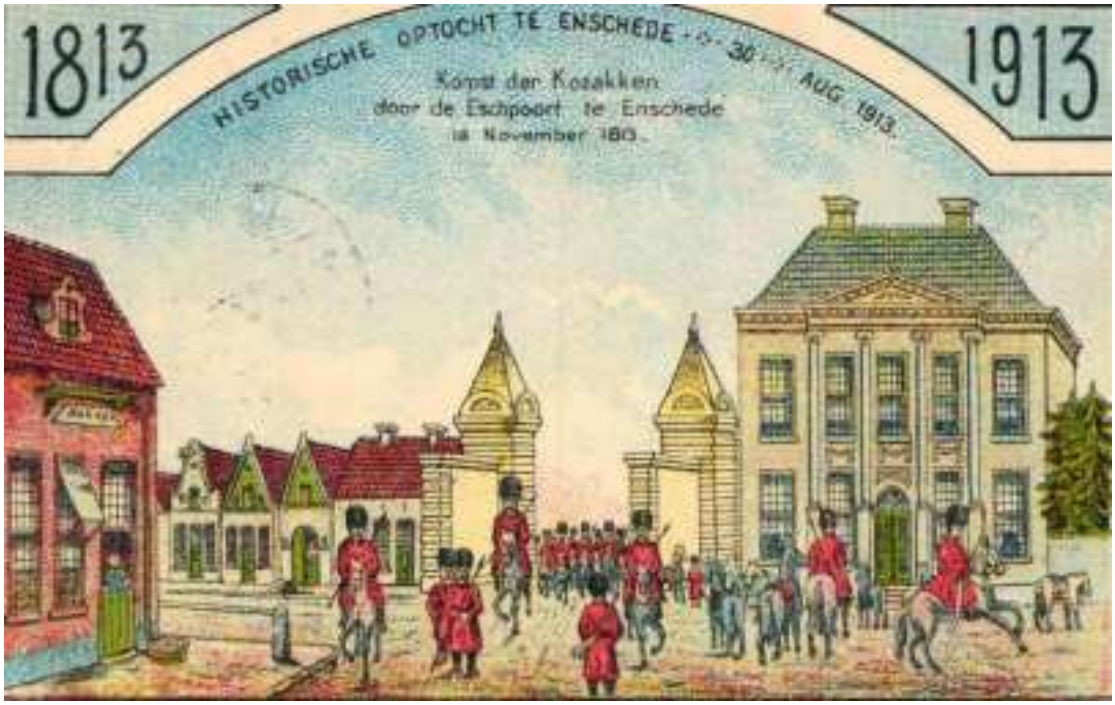

Foto 1949 vanuit De Klomp richting De Langestraat met rechts het Elderinkshuis en de situatie in 2013 op het rechterplaatje

anders. Ook hier een dichte bebouwing en een duidelijke aansluiting op de stad met een gesloten wand van diverse winkels. De term aanloopstraat doet geen recht aan de functie, die beide straten toen hebben gehad. In 1972 volgt de aanleg van een nieuwe Oldenzaalsestraat vanaf de spoorlijn tot de Boulevard 1945 om een betere verkeersafwikkeling te garanderen. Die ingreep maakt een eind aan een coherente stedenbouwkundige structuur van eeuwen. En leidt tevens tot een nieuwe naam voor het laatste stukje van de Oldenzaalsestraat: De Heurne. Een naam, ontleend aan de omgeving van die straat. In 2014 is door architect Paul van der Jeugd een Inspiratieboek verschenen over De Heurne als eerste duurzaamheidsstraat van Twente. Een oprechte poging om de vitaliteit van het gebied te verbeteren.

In het plangebied bevinden zich 5 objecten met een monumentale status.
Eén rijksmonument:

- Het Elderinkshuis, gebouwd in 1783 en vijf traveeën breed met lijstgevel in Lodewijk XVI-trant. Rijke detaillering. Gelegen aan De Klomp 35. Ooit bedoeld als herberg met overnachtingsplek voor bezoekers, die 's avonds niet meer via de Espoort de stad in konden. In 1862 overleeft het Elderinkshuis de grote brand, omdat het gebouw net buiten de stad stond. Tot 2008 het onderkomen van het Van Deinse Instituut.

In 1913 vormt de Espoort met het Elderinkshuis het decor van een historische optocht

Vier gemeentelijke monumenten:

- Winkel/woonhuis, gebouwd in 1912 in Art Nouveau-stijl en gelegen aan De Heurne 26 en 26A. In 1981 is de winkelpui weer in de oorspronkelijke vorm teruggebracht.
- Winkel/woonhuis, gebouwd in 1937, een mooi voorbeeld van Nieuwe Zakelijkheid en gelegen aan De Heurne 34A en 34B. Ontwerp van architect Joh. Sluijmer.
- Winkel/woonhuis, gebouwd in 1904 in neo-renaissancestijl en gelegen aan De Heurne 47 en 47A. Ontwerp van H. E. Zeggelink, die ook het ontwerp maakte voor de woningen in de buurt Plein West-Indië.
- Gereformeerde kerk, gebouwd in 1894 en gelegen aan de Wilhelminastraat 18. Ontworpen door dezelfde H.E. Zeggelink.

Winkel/woonhuis 26/26A Winkel/woonhuis 47/47A Kerk aan de zijde Wilhelminastraat

Hoofdstuk 2 - Stedenbouwkundige waarden en waardenstelling per straat

Hieronder volgt een summiere omschrijving per straat met een motivering waarom panden een bepaalde kwalificatie krijgen; idem voor groenstructuren; te beginnen met de straten in de noord/zuid-richting en afsluitend met de 2 straten, die oost/west lopen.

De Kalanderstraat

De Hema domineert de oostgevel van de Kalanderstraat. Een monotone en te lange gevel, vergelijkbaar met de gevels van het voormalige telecombedrijf aan de Korte Haaksbergerstraat en Zuiderhagen. Op nummer 15 en 17 bevindt zich een fors en rijk gedetailleerd vooroorlogs pand, dat beeldbepalend genoemd mag worden. Dit gebouw blijft verrassend overeind naast de grote glazen gevelwanden van fraai vormgegeven nieuwe panden aan het Van Heekplein. De overzijde van de straat ondersteunt dit pand en hetzelfde geldt voor het pand op nummer 13, dat de kwalificatie structuurbepalend krijgt.

De Heurne en Van Lochemstraat

Het pand op de hoek van De Klomp en De Heurne met een nummering aan beide zijden krijgt de aanduiding “bijzonder complex”. In 2011 is het volledig herbouwd als een soort replica van het oude Hotel De Gouden Klomp. In 2013 betrekt Zara het pand. Daarmee blijft een nieuwe variant op de oorspronkelijke naamgever van De Klomp als straat overeind. Het is natuurlijk geen monument, maar past qua bouw en maat wel goed in beide straten.

Hotel De Gouden Klomp in 1912 met stadstram en de winkel van Zara in 2015

Aan de oostzijde van De Heurne tussen De Klomp en de Wilhelminastraat domineren twee panden het straatbeeld. Het kolossale pand op nummer 8 en 10 is rijk gedetailleerd en met name boven maaiveldniveau volledig gaaf. Het pand verdient de kwalificatie beeldbepalend.

Het pand op nummer 8 - 10

Het pand op nummer 14 - 16 en 16A

Het naastgelegen pand op nummer 6 is in dezelfde stijl gebouwd en is structuurbepalend. Het pand op nummer 4 en 4A met dezelfde rode baksteen is eveneens structuurbepalend. Het andere dominante pand bevindt zich op de hoek van de Wilhelminastraat met Brasserie Willemientje en 2 naastgelegen winkels en ligt heel strategisch. Het hoekpand op nummer 16A is beeldbepalend door de ligging en detaillering, inclusief aanhechting richting Wilhelminastraat. De 2 andere nummers van hetzelfde pand zijn structuurbepalend. Het hoekpand tegenover Brasserie Willemientje aan dezelfde zijde op nummer 18 is eveneens beeldbepalend door de ligging en detaillering, alhoewel niet alle ingrepen even gelukkig zijn!

Ingangspartij hoekpand nr. 18

Het grote pand op nummer 24 en 24A vormt met het gemeentelijk monument op nummer 26 en 26A een ensemble door dezelfde winkelhoogte en goothoogte; en deels door materiaalgebruik. Daarom is dit een structuurbepalend pand. Het gemeentelijk monument alleen is onvoldoende krachtig. Het grote witte pand op nummer 30 vormt samen met nummer 32 en het gemeentelijk monument op 34 een gevelwand uit de periode 1900-1940 en harmonieert sterk met de er tegenover liggende panden op nummer 45 t/m 49 uit dezelfde bouwperiode. Nummer 30 en 32 zijn met name vanwege de bovenzijde structuurbepalend. Bijzonder is dat het pand op nummer 32 zeer langgerekt is met een aansluitend pakhuis, dat aan de Oldenzaalsestraat een eigen nummer heeft. Daarna volgt een monotoon winkel- wooncomplex, dat niet aansluit bij de parcellering van De Heurne.

De westzijde van De Heurne op de splitsing met Noorderhagen begint met een duidelijk beeldbepalend hoekpand op nummer 23 met een duidelijke relatie is stijl, schaal en kleur met omliggende hoekpanden. Het naastgelegen pand op nummer 25 versterkt die werking en is structuurbepalend te noemen. Daarna volgt een kwalitatief mindere gevelwand. De ronde glazen toren markeert de ingang van de Irenepromenade. De boom op de splitsing, evenals de grote boom achter pand 33 en 33A (zichtbaar vanaf De Heurne) en de boom bij de ingang van de Irenepromenade zijn betekenisvol en verdienen bescherming. De panden naast het gemeentelijk monument op nummer 47 en 47A op respectievelijk nummer 45 en 45A en 49 en 49A zijn structuurbepalend en harmoniëren met de overzijde van de straat. De overdaad aan reclame in delen van deze straat is wel een punt van zorg en aandacht.

Uitstalling aan reclame-uitingen bij de Irene-promenade

Grappig detail bij nummer 53

De gevelwand vanaf nummer 51 t/m 81 vertoont weinig samenhang en veel individuele panden hebben door alle wijzigingen hun oorspronkelijk karakter verloren. Op nummer 83 en 85 staat ietwat verloren een buitengewoon gaaf pandje uit 1894; met recht beeldbepalend. Aangrenzend op de hoek met de Van Lochemstraat staat een object uit 1910 met als nummer 89 (en Van Lochemstraat 1 en 1A), dat helaas door de aangebrachte witte kleur en een aantal forse ingrepen aan de buitenzijde niet meer kan matchen met De Heurne 83 en 85. Wel verdient het de kwaliteit van bijzonder complex.

Voorgevel B&B van nummer 83 en 85

Gave en authentieke entreepartij

Het hoekpand met bijgebouw aan De Heurne en Van Lochemstraat

De Oldenzaalsestraat

De Oldenzaalsestraat is aangelegd in 1972 om een betere doorstroming te garanderen. Binnen het plangebied beperkt de studie zich tot de westzijde, met uitzondering van de doorsteek vanuit De Klomp in de richting van de Lipperkerkstraat. Aan de Oldenzaalsestraat bevinden zich slechts 2 objecten, die van belang zijn. Op nummer 20 en 22 aan de oostzijde bevindt zich een fraai vormgegeven pand in een ronde vorm, dat ook extra cachet geeft aan het tegenoverliggende Elderinkshuis. Dit pand is met recht beeldbepalend door zijn vorm en ligging en sluit tevens aan bij de aangrenzende bebouwing aan De Klomp.Het naastgelegen pand aan de Oldenzaalsestraat 18 is weliswaar qua maat ondersteunend, maar nauwelijks meer origineel te noemen door met name de dakkapellen in zelfs twee verdiepingen op het dakvlak.

Hoekpand Oldenzaalsestraat 20 met rechts nummer 22

Het andere object aan de westzijde ligt ietwat verscholen op nummer 83 en 85. Het is een fors gebouw en in gebruik geweest als opslag en pakhuis voor het winkelpand aan De Heurne 32. Het gebouw heeft veel potentie met gaaf metselwerk en een duidelijke ritmiek aan beide zijgevels. Bovendien ligt het redelijk vrij van bebouwing. Kortom: een bijzonder complex. Jammer is dat de kopse gevel naar de Oldenzaalsestraat niet origineel is.

De zuidzijde van het gebouw op 83 en 85 *De noordzijde*

De Klomp

De voorgevel van het pand van Platvoet met de vulpen als passend uithangbord is indrukwekkend. De hoogte van de winkel is substantieel en ook de eerste verdieping heeft hoge kamers. De detaillering - met name aan de bovenzijde met bijzonder metselwerk en een asymmetrisch geplaatste verhoging van de gevel met daarin fraai vormgegeven raampartijen - maakt dit pand beeldbepalend. Het object stamt uit 1920 en kent de nummering 14, 16, 16A en 18. Jammer is dat een drietal bovenramen de roedeverdeling mist. En ook de oorspronkelijke etalages en entrees zijn in de loop der tijd regelmatig aangepast. Het winkelpand ernaast met de nummering 10,12, 12A t/m 12D is structuurbepalend en dat geldt met name voor de kwaliteit van de bovenzijde.

Bovenzijde van het beeldbepalend pand op nummer 14, 16, 16A en 18

Aan de andere kant van de Oldenzaalsestraat gaat De Klomp verder met het halfronde pand van Oldenzaalsestraat 20 en 22. Na dit pand volgt een aaneengesloten blok met drie nummers, te weten 38, 40 en 42, gebouwd tussen 1911 en 1922. Qua dakgoothoogte en verdiepingen past dit blok bij het hoekpand en wordt gewaardeerd als zijnde structuurbepalend. Aan de overzijde staat het Elderinkshuis uit 1783; een rijksmonument met

Het structuurbepalende pand op nummer 38, 40 en 42

als adres De Klomp 35. Vrijwel aan de achterzijde van dit monument staat op nummer 39B een relatief klein en rechthoekig gebouw, beeldbepalend door de bijzondere voorgevel, die het Elderinkshuis nog meer allure geeft. Het pand op nummer 39 is gebouwd in 1928 en heeft onvoldoende kwaliteit om als structuurbepalend pand op te voeren.

De voorgevel van De Klomp 39B

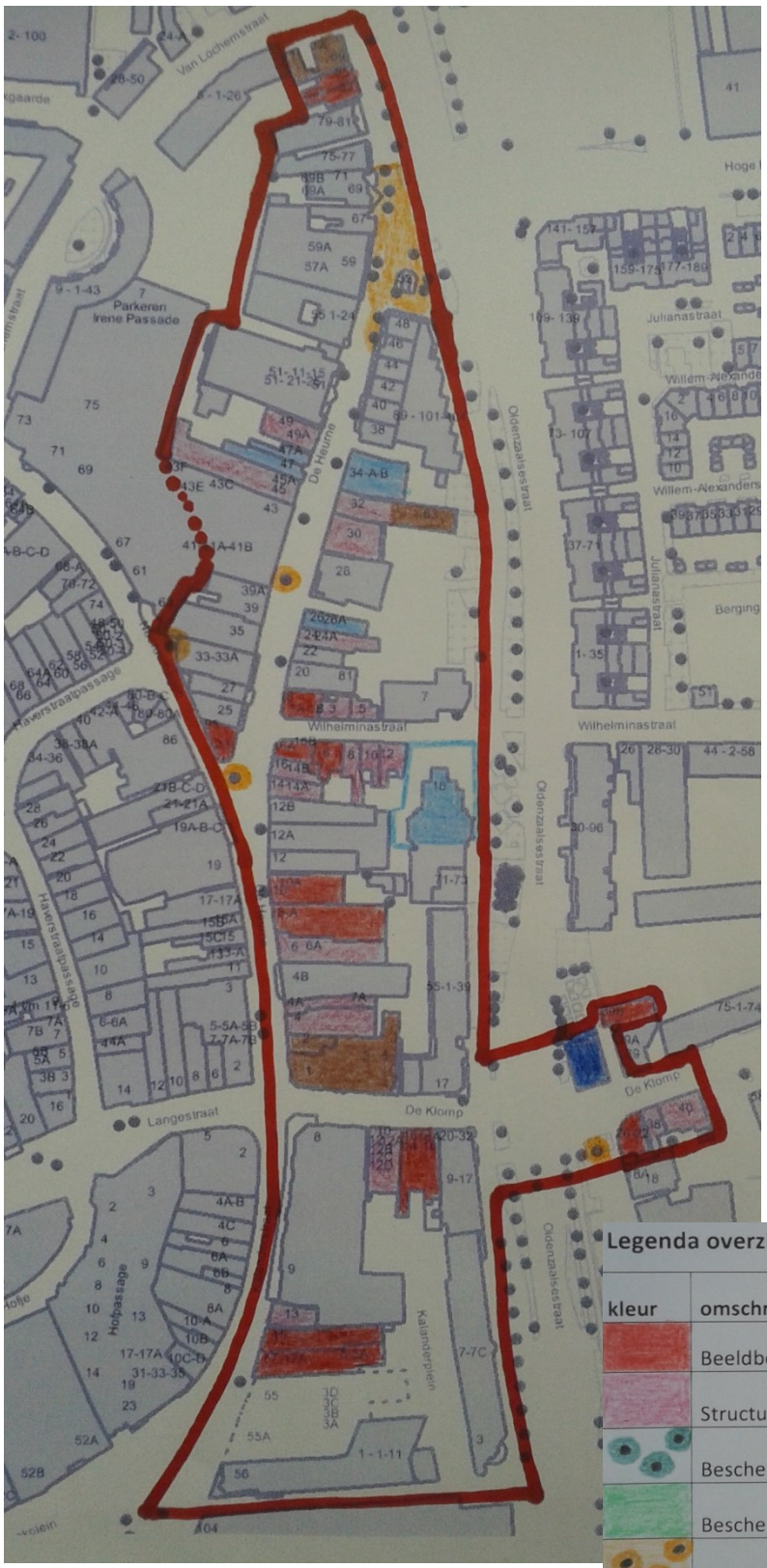
De Wilhelminastraat

Deze straat heeft het meest geleden onder de aanleg van de nieuwe Oldenzaalsestraat in 1972. Al op de kaart in 1927 is te zien hoe belangrijk die oost-west-verbinding was. Gelukkig is aan de zuidzijde die prachtige aaneengesloten wand overeind gebleven, compleet met een klein pakhuisje van drie verdiepingen. Het hoekpand met De Heurne is beeldbepalend en idem voor nummer 6 ernaast. De nummers 8, 10 en 12 zijn belangrijk voor de stedenbouwkundige opzet en daarmee structuurbepalend. Voor de noordzijde geldt dat het hoekpand met De Heurne beeldbepalend is met deels een nummering 1A en 1B voor de Wilhelminastraat en de panden op nummer 3 en 5 zijn om dezelfde reden als de overzijde structuurbepalend. Een prachtige straat met gevelwanden, die door een ringetje te halen zijn.

De zuidzijde van de Wilhelminastraat met links het pakhuisje van drie verdiepingen

Hoofdstuk 3 Overzichtskaart met alle te benoemen elementen

Legenda overzichtskaart	
kleur	omschrijving
	Beeldbepalende panden
	Structuurbepalende panden
	Beschermingswaardige bomen
	Beschermingswaardig boomgebied
	Aan te wijzen beschermingswaardige bomen/ boomgebied
	Bijzonder complex
	Rijksmonumenten
	Gemeentelijke monumenten

Conclusies en aanbevelingen voor plangebied 3

Het borgen van de cultuurhistorie in het nieuwe bestemmingsplan is een goede zaak. Enschede is een stad met een rijke en bijzondere geschiedenis en die historie is - zeker in de drie plangebieden in het centrum - nog afleesbaar aanwezig in de huidige infrastructuur en bebouwing. En dat is een uniek gegeven. Dat betekent niet dat er vanaf nu een stolp over het betrokken gebied ligt. Enschede moet zich net als in het verleden kunnen blijven ontwikkelen. Deze notitie beschrijft de belangrijkste karakteristieken per plangebied. Hieronder een overzicht van de belangrijkste conclusies. In de aanbevelingen een aantal voorzetten, die mogelijk een versterking betekenen voor plangebied 3.

Conclusies

1. De kern van het Plangebied 3 wordt gevormd door De Heurne en de Kalanderstraat. Dat is de spil van het gebied en verdient de meeste aandacht. Bij wijzigingen in het straatbeeld met name op de kruispunten ter hoogte van De Klomp, Noorderhagen en Wilhelminastraat zou het verleden als inspiratiebron een rol moeten spelen.
2. De geselecteerde beeld- en structuurbepalende panden zijn van eminent belang voor de kwaliteit van het plangebied, maar hebben niet de status van monument. Vooral de beeldbepalende panden hebben een zodanige architectuurhistorische waarde, dat het straatbeeld van deze panden (gevelindeling, materiaalgebruik en detaillering) beschermingswaardig is. Ook voor structuurbepalende panden geldt dat na gebleken noodzakelijke sloop qua schaal, maat en vorm de hoofdbouw “herbouwd” moet worden. De verordening bij het bestemmingsplan moet daarin voorzien.
3. De aanduiding “bijzonder complex” is voor tweeërlei uitleg vatbaar. Enerzijds om te benadrukken dat een gewenste ontwikkeling gerealiseerd is zonder dat er sprake is van een cultuurhistorisch label. Anderzijds om gebieden en/of panden aan te wijzen, die nu niet de kwalificatie beeld- of structuurbepalend kunnen krijgen, maar wel degelijk potentie hebben uit te groeien tot pareltjes van Enschede in beeldkwaliteit en/of functiegebruik. In plangebied 3 gaat het om beide categorieën. Met Zara op de hoek De Klomp en De Heurne is een gewenste ontwikkeling gerealiseerd. De tweede uitleg heeft betrekking op het hoekpand De Heurne en Van Lochemstraat en de Oldenzaalsestraat 83/85.
4. De gevelwand van de Hema aan de Kalanderstraat is te lang en te monotoon en doet afbreuk aan de parcellering, die bijvoorbeeld aan de overzijde wel aanwezig is. Op termijn moet hier een ingreep worden gepleegd; bij voorkeur op de hoek met De Klomp. Het pand van Zara laat zien dat het kàn en dat nieuwbouw een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit kan betekenen.
5. Plangebied 3 kent weinig groenstructuren. De Oldenzaalsestraat heeft wel veel groen, maar door het vele verkeer is het geen aantrekkelijk verblijfsgebied. Drie bomen in het winkelgebied zijn van voldoende omvang om gekwalificeerd te worden als beschermingswaardige bomen. Het gaat om de boom op de splitsing van de Noorderhagen en De Heurne en de boom achter pand 33 en 33A van De Heurne. Tenslotte om de boom bij de ingang van de Irenepromenade.
6. Reclame-uitingen zijn in het plangebied te overheersend aanwezig. Er zijn teveel vlaggen, uithangborden, uitstallingen van koopwaar op straat en sandwichborden. Dat maakt een rommelige indruk. In overleg met de ondernemers moeten hierover afspraken gemaakt worden.
7. De Heurne eindigt aan de noordzijde in een “soort open ruimte” . Om de beslotenheid van De Heurne te accentueren en als voetganger de overstap te maken naar een ander verblijfsklimaat, is het belangrijk om de kop van De Heurne te bestemmen als boomgebied. De al aanwezige bomen vormen een begin van een groene zone tussen winkelgebied en de Oldenzaalsestraat. Mocht dat niet haalbaar zijn, dan moet op z’n minst nagedacht worden over het creëren van passende bebouwing ter hoogte van de kiosk.

8. De Klomp gaat aan de andere zijde van de Oldenzaalsestraat verder als straat. Ondanks de fraaie entree aan die kant is het oversteken niet aantrekkelijk voor het winkelpubliek in de stad. Kortom: de Oldenzaalsestraat vormt een barrière en sluit plangebied 3 af. Verreweg de meeste winkels in het verlengde van De Klomp richten zich ook op de achterliggende wijken.

Aanbevelingen

1. Het verdient aanbeveling de huidige ruimtelijke kwaliteit van de Wilhelminastraat te koesteren. De straat wint aan kracht, wanneer de achterzijde van de kerk toegankelijk wordt gemaakt en transformeert naar een parkachtige setting met banken.
2. Het verdient aanbeveling een studie te verrichten naar eventuele functies van het pakhuis aan de Oldenzaalsestraat 83 en 85 en directe omgeving. Een nieuwe functie kan een enorme meerwaarde genereren voor plangebied 3.
3. Het verdient aanbeveling om de suggesties uit het Inspiratieboek van Paul van der Jeugd uit juli 2014 over groene gevels, verduurzaming, functiegebruik, openbaar groen, leegstandbeleid ed. te toetsen op bruikbaarheid in overleg met de ondernemers in het plangebied. Een aantal ideeën is te waardevol om niets mee te doen!

Bijlage 6 Akoestisch onderzoek Wet geluidhinder

Akoestisch onderzoek
Bestemmingsplan Binnenstad 2016
Enschede

Weg- en railverkeerslawaai

Gemeente Enschede
M. van der Vegt
9 september 2015

Inhoud

1.	**Inleiding**		**1**
2.	**Wettelijk kader**		**2**
	2.1	**Wegverkeer**	**2**
	2.2	**Railverkeer**	**2**
	2.3	**Hogere waarde**	**3**
	2.4	**Wijzigingsbevoegdheid**	**3**
3	**Akoestisch onderzoek**		**4**
	3.1	**Inleiding**	**4**
	3.2	**Onderzoek wegverkeer**	**4**
		3.2.1 Verkeersgegevens	**4**
		3.2.2 Rekenmethode	**5**
		3.2.3 Rekenresultaten	**5**
	3.3	**Onderzoek railverkeer**	**6**
		3.2.1 Spoorgegevens	**6**
		3.3.2 Rekenmethode	**7**
		3.3.3 Rekenresultaten	**7**
4	**Conclusie**		**8**

Bijlagen

1 Situatie
2 Verkeersgegevens
3 Rekenmodel en invoergegevens wegverkeer
4 Rekenresultaten wegverkeer
5 Contouren wegverkeer Molenstraat
6 Rekenmodel railverkeer
7 Rekenresultaten railverkeer

1 Inleiding

Met het bestemmingsplan Binnenstad 2016 wordt door de gemeente Enschede het bestemmingsplan voor het centrum van Enschede geactualiseerd. Het bestemmingsplan Binnenstad 2016 omvat het gebied dat globaal begrensd wordt door de Hengelosestraat en de Molenstraat in het noorden, de Oldenzaalsestraat in het oosten, de Ledeboerstraat, Beltstraat en Koningstraat in het zuiden en de Ripperdastraat en de De Ruyterlaan in het westen. De actualisatie betreft voornamelijk een conservering van de huidige situatie.

Voor één gebied binnen het plangebied van het bestemmingsplan Binnenstad 2016 wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Met deze wijzigingsbevoegdheid kunnen in de toekomst geluidsgevoelige bestemmingen worden gerealiseerd. De geluidsgevoelige bestemmingen worden met het bestemmingsplan Binnenstad 2016 nog niet mogelijk gemaakt. Een uitgebreid onderzoek naar de geluidsbelasting op de toekomstige geluidsgevoelige bestemmingen is in dit stadium niet noodzakelijk en zal plaatsvinden zodra van de wijzigingsbevoegdheid gebruik wordt gemaakt. In dit stadium dient wel aangetoond te worden dat de Wet geluidhinder voor de toekomstige geluidsgevoelige bestemmingen geen belemmering vormt.

Bij de ontwikkeling van nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen is vanuit de Wet geluidhinder onderzoek naar de geluidsbelasting noodzakelijk indien de bestemmingen zijn gelegen binnen een wettelijke zone. Het gebied waar de toekomstige geluidgevoelige bestemmingen worden gerealiseerd is gelegen binnen de zone van de Deurningerstraat, Hengelosestraat, Molenstraat, en spoorlijn Enschede-Gronau.

Om na te gaan of de Wet geluidhinder een geluidsgevoelige bestemming toelaat is door de afdeling Vergunningen van de Gemeente Enschede een akoestisch onderzoek verricht. In dit onderzoek is de geluidsbelasting vanwege het weg- en railverkeer op de in de toekomst door middel van een wijzigingsbevoegdheid te realiseren geluidsgevoelige bestemmingen bepaald.

2 Wettelijk kader

2.1 Wegverkeer

In artikel 74 van de Wet geluidhinder is bepaald dat zich aan weerszijden van een weg een zone bevindt. De breedte van de zone is afhankelijk van de ligging van de weg in stedelijk of buitenstedelijk gebied en van het aantal rijstroken. De zonering geldt niet voor wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied en voor wegen waarvoor een maximum snelheid geldt van 30 km per uur.

Volgens artikel 77 van de Wet geluidhinder is het college van Burgemeester en Wethouders verplicht om voor nieuwe situaties bij de voorbereiding van de vaststelling van een bestemmingsplan, of van een wijzigings- of uitwerkingsplan, dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op gronden die zijn gelegen binnen een zone als bedoeld in artikel 74, een akoestisch onderzoek in te stellen naar de geluidsbelasting die woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen die binnen de zone zijn gelegen, ondervinden van het verkeer op die weg. Daarnaast wordt een onderzoek ingesteld naar de doeltreffendheid van de in aanmerking komende verkeersmaatregelen en andere maatregelen, om te voorkomen dat de in de toekomst vanwege de weg optredende geluidsbelasting van de geluidsgevoelige objecten, de ten hoogste toelaatbare waarden te boven zou gaan.

De voorkeursgrenswaarde uit de Wet geluidhinder voor woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen binnen een geluidszone bedraagt 48 dB. Een geluidsbelasting hoger dan de voorkeursgrenswaarde is uitsluitend mogelijk indien een hogere waarde wordt vastgesteld. In stedelijk gebied langs een aanwezige weg bedraagt de ten hoogste vast te stellen hogere waarde 63 dB. Voor vervangende woningen bedraagt de maximaal vast te stellen hogere waarde 68 dB.

Vanwege de verwachting dat de geluidsproductie van motorvoertuigen in de toekomst zal afnemen biedt artikel 110g van de Wet geluidhinder de bevoegde autoriteit de mogelijkheid tot het toepassen van een aftrek op de berekende geluidsbelastingen. Deze aftrek bedraagt 5 dB bij wegen met een snelheid van minder dan 70 km/u. Voor wegen met een snelheid van 70 km/u en hoger is de aftrek afhankelijk van de hoogte van de geluidsbelasting zonder aftrek van artikel 110g van de Wet geluidhinder. De aftrek bedraagt 4 dB bij een geluidsbelasting van 57 dB, 3 dB bij een geluidsbelasting van 56 dB en 2 dB bij andere waarden van de geluidsbelasting. Voor de bepaling van de geluidwering ter plaatse van de gevels van geluidsgevoelige bestemmingen mag geen aftrek worden toegepast.

2.2 Railverkeer

In de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder zijn regels opgenomen voor wat betreft het aspect railverkeerslawaai. Langs een spoorweg bevindt zich een zone. In artikel 1.4a van het Besluit geluidhinder is aangegeven dat de breedte van de zone afhankelijk is van de hoogte van het geluidproductieplafond.

Op grond van artikel 4.3 van het Besluit geluidhinder is het college van Burgemeester en Wethouders verplicht om voor nieuwe situaties bij de voorbereiding van de vaststelling van een bestemmingsplan, of van een wijzigings- of uitwerkingsplan, dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op gronden die zijn gelegen binnen een zone als bedoeld in artikel 106c, een akoestisch onderzoek in te stellen naar de geluidsbelasting die woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen die binnen de zone zijn gelegen, ondervinden vanwege de spoorweg. Daarnaast wordt een onderzoek ingesteld naar de doeltreffendheid van de in aanmerking komende verkeersmaatregelen en andere maatregelen, om te voorkomen dat de in de toekomst vanwege de weg optredende geluidsbelasting van de

geluidsgevoelige objecten, de ten hoogste toelaatbare waarden te boven zou gaan.

Op geluidsgevoelige bestemmingen bedraagt vanwege railverkeerslawaai de voorkeurgrenswaarde 55 dB. Een geluidsbelasting hoger dan de voorkeursgrenswaarde is uitsluitend mogelijk indien een hogere waarde wordt vastgesteld. De maximaal vast te stellen hogere waarde bedraagt 68 dB.

2.3 Hogere waarde

Het vaststellen van een hogere waarde is pas mogelijk indien aangetoond wordt dat maatregelen (bronmaatregelen, overdrachtsmaatregelen en/of maatregelen bij de ontvanger) om te voldoen aan de voorkeursgrenswaarde niet doeltreffend zijn (bezwaren stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard), en voldaan wordt aan de voorwaarden uit de Geluidnota Enschede 2009-2012 (verder Geluidnota). De Geluidnota is op 19 april 2011(gewijzigd) door Burgemeester en Wethouders vastgesteld. Bij besluit van 15 januari 2013 is door Burgemeesters en Wethouders de werkingsduur van de Geluidnota Enschede 2009-2012 verlengd totdat een nieuwe geluidsnota is vastgesteld.

2.4 Wijzigingsbevoegdheid

In het kader van het bestemmingsplan Binnenstad 2016 dient te worden aangetoond dat, op de geluidsgevoelige bestemmingen die door middel van een wijzigingsbevoegdheid mogelijk worden gemaakt, kan worden voldaan aan de waarden uit de Wet geluidhinder. In dit stadium is het niet noodzakelijk dat eventuele maatregelen worden onderzocht en of wordt beoordeeld of wordt voldaan aan de Geluidnota. Op het moment dat van de wijzigingsbevoegdheid gebruik wordt gemaakt zal onderzoek naar eventuele maatregelen plaatsvinden en zal worden getoetst aan de Geluidnota.

3. Akoestisch onderzoek

3.1 Inleiding

In het plan wordt de mogelijkheid geboden om in één gebied binnen het bestemmingsplan Binnenstad 2016 met een wijzigingsbevoegdheid geluidsgevoelige bestemmingen (woningen/appartementen) te realiseren. Het gebied is gelegen tussen de Molenstraat en de spoorlijn Enschede-Gronau. In onderstaande tabel is de ligging van het gebieden beschreven en is aangegeven binnen welke zone(s) voor weg- en/of railverkeer het gebied is gelegen.

Gebied	Ligging	Binnen zone	Maximum bouwhoogte
1	Hoek Molenstraat/Korte Hengelosestraat (oostzijde Korte Hengelosestraat)	Hengelosestraat Deurningerstraat Molenstraat Spoorlijn Enschede-Gronau	21 meter

Voor diverse delen van de Hengelosestraat, Deurningerstraat en Molenstraat geldt een maximumsnelheid van 30 km per uur. Op wegen met een maximumsnelheid van 30 km per uur is de Wet geluidhinder niet van toepassing omdat deze niet zijn voorzien van een zone op grond van de Wet geluidhinder.

In bijlage 1 is een situatietekening opgenomen met de ligging van het gebied voor de te realiseren geluidsgevoelige bestemmingen.

Op welke wijze het gebied wordt ingericht is nog niet bekend. Ook is de rooilijn nog niet bekend. Wel is de maximale bouwhoogte bekend. Deze is opgenomen in bovenstaande tabel.

3.2 Onderzoek wegverkeer

3.2.1 Verkeersgegevens

Door het Programma Stedelijke Ontwikkeling, afdeling Ontwerp, van de gemeente Enschede zijn voor de relevante wegen verkeersgegevens aangeleverd voor het jaar 2025. Uitzondering hierop zijn de verkeersgegevens voor de Deurningerstraat. De verkeersgegevens voor de Deurningerstraat hebben betrekking op het jaar 2023. Door de afdeling Ontwerp is aangegeven dat de verkeersgegevens voor het jaar 2023 gebruikt kunnen worden voor het jaar 2025.

De uitgangspunten voor de prognose van de verkeersgegevens is onder andere dat de N18 is gerealiseerd.

De aangeleverde verkeersgegevens hebben betrekking op werkdagen. Voor de geluidsberekeningen moet uitgegaan worden van weekdagen. De aangeleverde verkeersgegevens zijn omgerekend van werkdag- naar weekdaggegevens. De aangeleverde verkeersgegevens en de omrekening van de verkeersgegevens van werkdag in weekdag zijn opgenomen in bijlage 2.

3.2.2 Rekenmethode

Voor de bepaling van de geluidsbelasting vanwege het wegverkeer is met behulp van het computerprogramma Geomilieu (V3.00) een rekenmodel opgesteld. Met behulp van dit rekenmodel is de geluidsbelasting overeenkomstig Standaardrekenmethode II uit het “Reken- en Meetvoorschrift Geluidhinder 2012“ berekend.

Om de geluidsbelasting vanwege het wegverkeer op de omgeving te berekenen zijn in het rekenmodel de relevante wegen ingevoerd op basis van de aangeleverde verkeersgegevens.

Het wegdek van de meeste wegen bestaat uit asfalt. Uitzondering hierop zijn het Stationsplein, de Korte Hengelosestraat en de Wenninkgaarde. Van deze drie wegen bestaat de wegdekverharding uit klinkers die in keperverband zijn gelegd. Ter hoogte van de kruising Hengelosestraat/Deurningerstraat/Korte Hengelosestraat/Molenstraat, waar een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt, lijkt de wegdekverharding uit klinkers te bestaan. In werkelijkheid zijn dit echter geen klinkers maar bestaat de wegdekverharding uit asfalt met een klinkerprint.

De maximumsnelheid op de Hengelosestraat, Deurningerstraat en de Molenstraat bedraagt, met uitzondering van delen ter hoogte van de kruising Hengelosestraat/Deurningerstraat/Korte Hengelosestraat/Molenstraat en de kruising Molenstraat/Wenninkgaarde, 50 km/uur. Ter hoogte van deze kruisingen bedraagt de maximumsnelheid 30 km/uur. Op de Oldenzaalsestraat bedraagt de maximumsnelheid 50 km/uur. De maximumsnelheid bedraagt op de Oosterstraat 50 km/uur ten westen van de woning Oosterstraat 10 en 30 km/uur ten oosten van deze woning. Op de overige wegen bedraagt de maximumsnelheid 30 km/uur.

In het rekenmodel zijn voor de harde bodemgebieden (wegen, trottoirs e.d.) bodemvlakken ingevoerd. De bodemfactor voor deze harde bodemgebieden bedraagt 0,0 (hard). Als algemene bodemfactor voor de overige gebieden is een factor 1,0 (zacht) aangehouden.

De inrichting van het gebied waar geluidsgevoelige bestemmingen met een wijzigingsbevoegdheid mogelijk worden gemaakt is nog niet bekend. Op dit moment wordt ervan uitgegaan dat de geluidsgevoelige bestemmingen binnen het gehele gebied mogelijk zijn. Dit betekent dat bebouwing tot aan de rand van de weg mogelijk is. In de praktijk zal dit echter niet gebeuren en zal er waarschijnlijk tussen de bebouwing en de weg bijvoorbeeld nog een trottoir worden gerealiseerd. Door uit te gaan van bebouwing tot aan de rand van de weg wordt uitgegaan van een worst-case situatie.

In het bestemmingsplan wordt een maximale bouwhoogte van 21 meter opgenomen. In het rekenmodel zijn op de gevels van de te realiseren geluidsgevoelige bestemmingen rekenpunten gelegd op 2 meter boven de begane grond en verdiepingsvloeren. Daarbij wordt uitgegaan van 3 meter per bouwlaag

Een plot van het rekenmodel en de invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 3.

3.2.3 Rekenresultaten

Zoals in paragraaf 2.4 is aangegeven dient ten behoeve van het bestemmingsplan Binnenstad 2016 aangetoond te worden dat, op de geluidsgevoelige bestemmingen die door middel van een wijzigingsbevoegdheid mogelijk worden gemaakt, kan worden voldaan aan de waarden uit de Wet geluidhinder. Het gaat daarbij uitsluitend om de geluidsbelasting vanwege op grond van de Wet geluidhinder zoneringsplichtige wegen. Dit zijn voor het bestemmingsplan Binnenstad 2016 de wegen of delen daarvan waarvoor een maximumsnelheid geldt van 50 km/uur. Toetsing aan de waarden uit de Wet geluidhinder dient per weg plaats te vinden.

Van de verschillende zoneringsplichtige wegen zijn de rekenresultaten, inclusief aftrek artikel 110g Wgh, opgenomen in bijlage 4.

Uit de rekenresultaten blijkt het volgende:

- Deurningerstraat
  Vanwege het wegverkeer op de Deurningerstraat bedraagt de geluidsbelasting ten hoogste 47 dB (incl. aftrek artikel 110g Wgh). Daarmee wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB uit de Wet geluidhinder.
- Hengelosestraat
  Vanwege het wegverkeer op de Hengelosestraat bedraagt de geluidsbelasting ten hoogste 49 dB (incl. aftrek artikel 110g Wgh). Daarmee wordt de voorkeurgrenswaarde met 1 dB overschreden. Wel wordt ruimschoots voldaan aan de ten hoogste toelaatbare waarde van 63 dB.
- Molenstraat
  Vanwege het wegverkeer op de Molenstraat bedraagt de geluidsbelasting ten hoogste 64 dB (incl. aftrek artikel 110g Wgh). Daarmee wordt de voorkeursgrenswaarde overschreden. Tevens wordt de maximale hogere waarde van 63 dB met 1 dB overschreden. De hoogste geluidsbelasting wordt ondervonden op begane grondniveau (2 m+mv). Om inzicht te krijgen in welk deel van het gebied, waar met een wijzigingsbevoegdheid geluidsgevoelige bestemmingen kunnen worden gerealiseerd, een hogere geluidsbelasting dan 63 dB ondervindt zijn contourberekeningen uitgevoerd op een hoogte van 2 meter boven maaiveld. De resultaten zijn opgenomen in bijlage 5. Uit de contourberekeningen blijkt dat slechts een klein gedeelte van het gebied een geluidsbelasting van meer dan 63 dB ondervindt. In de berekeningen is uitgegaan van een worst-case situatie en zijn de geluidsgevoelige bestemmingen op de rand van de weg gesitueerd. In de praktijk zal dit niet het geval zijn. Met het realiseren van bijvoorbeeld een trottoir langs de weg zal de geluidsgevoelige bebouwing buiten de 63 dB worden gerealiseerd.

3.3 Onderzoek railverkeer

3.3.1 Spoorgegevens

Sinds 1 juli 2012 zijn de brongegevens van gezoneerde spoorwegen opgenomen in een centraal via internet te raadplegen register (http://www.geluidspoor.nl/geluidregisterspoor.html, bijgewerkt 20 mei 2015). Met deze gegevens is de maximaal toegestane geluidproductie van de hoofdspoorwegen in Nederland vastgelegd.

De Spoorlijn Enschede-Gronau is opgenomen in het register. De in het akoestisch onderzoek gehanteerde gegevens zijn ontleent aan het register. Voor de gegevens van de spoorlijn Enschede-Gronau wordt verwezen naar het register.

3.3.2 Rekenmethode

Voor de bepaling van de geluidsbelasting vanwege het railverkeer is met behulp van het computerprogramma Geomilieu (V3.00) een rekenmodel opgesteld. Met behulp van dit rekenmodel is de geluidsbelasting overeenkomstig Standaardrekenmethode II uit het “Reken- en Meetvoorschrift Geluidhinder 2012“ berekend.

Om de geluidsbelasting vanwege het railverkeer op de omgeving te berekenen zijn de gegevens uit het geluidregister geïmporteerd in het rekenmodel.

In het rekenmodel zijn voor de harde bodemgebieden (wegen, trottoirs e.d.) bodemvlakken ingevoerd. De bodemfactor voor deze harde bodemgebieden bedraagt 0,0 (hard). Als algemene bodemfactor voor de overige gebieden is een factor 1,0 (zacht) aangehouden.

De inrichting van het gebied waar geluidsgevoelige bestemmingen met een wijzigingsbevoegdheid mogelijk worden gemaakt is nog niet bekend. Op dit moment wordt ervan uitgegaan dat de geluidsgevoelige bestemmingen binnen het gehele gebied mogelijk zijn. Dit betekent dat bebouwing tot aan de rand van het gebied mogelijk is. Door uit te gaan van bebouwing tot aan de rand van het gebied wordt uitgegaan van een worst-case situatie.

In het bestemmingsplan wordt een maximale bouwhoogte van 21 meter opgenomen. In het rekenmodel zijn op de gevels van de te realiseren geluidsgevoelige bestemmingen rekenpunten gelegd op 2 meter boven de begane grond en verdiepingsvloeren. Daarbij wordt uitgegaan van 3 meter per bouwlaag

Een plot van het rekenmodel is opgenomen in bijlage 6.

3.3.3 Rekenresultaten

De rekenresultaten van de berekening van de geluidsbelasting vanwege het railverkeerslawaai zijn opgenomen in bijlage 7.

Uit de rekenresultaten blijkt dat vanwege het railverkeer de geluidsbelasting ten hoogste 59 dB bedraagt. Daarmee wordt de voorkeursgrenswaarde van 55 dB uit het Besluit geluidhinder overschreden. Wel wordt voldaan aan de ten hoogste toelaatbare waarde van 68 dB.

4 Conclusie

Met het bestemmingsplan Binnenstad 2016 wordt met een wijzigingsbevoegdheid de realisatie van geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt. Het gebied waar dit mogelijk wordt gemaakt is gelegen tussen de Molenstraat en de Spoorlijn Enschede-Gronau en op de hoek Molenstraat/Korte Hengelosestraat.

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat vanwege wegverkeerslawaai vanwege de Hengelosestraat en de Molenstraat en vanwege railverkeerslawaai de voorkeursgrenswaarde uit de Wet geluidhinder wordt overschreden. In onderstaande tabel is per bron (wegen en spoorlijn) de ten hoogste berekende geluidsbelasting weergegeven.

Bron	**Gebied 1**	**Voorkeursgrenswaarde/ Maximale hogere waarde**
Deurningerstraat	<48	48/63
Hengelosestraat	49	48/63
Molenstraat	64	48/63
Spoorlijn Enschede-Gronau	59	55/68
	Geluidsbelasting in dB	

Uit de tabel blijkt dat vanwege het wegverkeer op de Deurningerstraat en Hengelosestraat en vanwege het railverkeer op de spoorlijn Enschede-Gronau wordt voldaan aan de maximale hogere grenswaarde. Dit is niet het geval vanwege het wegverkeer op de Molenstraat. Vanwege het wegverkeer op de Molenstraat wordt de maximale hogere waarde met 1 dB overschreden. De overschrijding vindt echter slechts plaats op een klein gedeelte van het gebied waar met een wijzigingsbevoegdheid geluidsgevoelige bestemmingen gerealiseerd kunnen worden. Op het grootste gedeelte van het gebied wordt vanwege het wegverkeer op de Molenstraat voldaan aan de maximale hogere waarde. Het gebied waar de maximale hogere waarde wordt overschreden is gelegen langs de rand van de Molenstraat. Omdat de inrichting van het gebied nog niet bekend is, is in het akoestisch onderzoek uitgegaan van een worst-case situatie. Daarbij zijn de geluidsgevoelige bestemmingen op de rand van de Molenstraat gesitueerd. In de praktijk zal dit niet het geval zijn. Met het realiseren van bijvoorbeeld een trottoir langs de Molenstraat zal de geluidsgevoelige bebouwing buiten de 63 dB worden gerealiseerd.

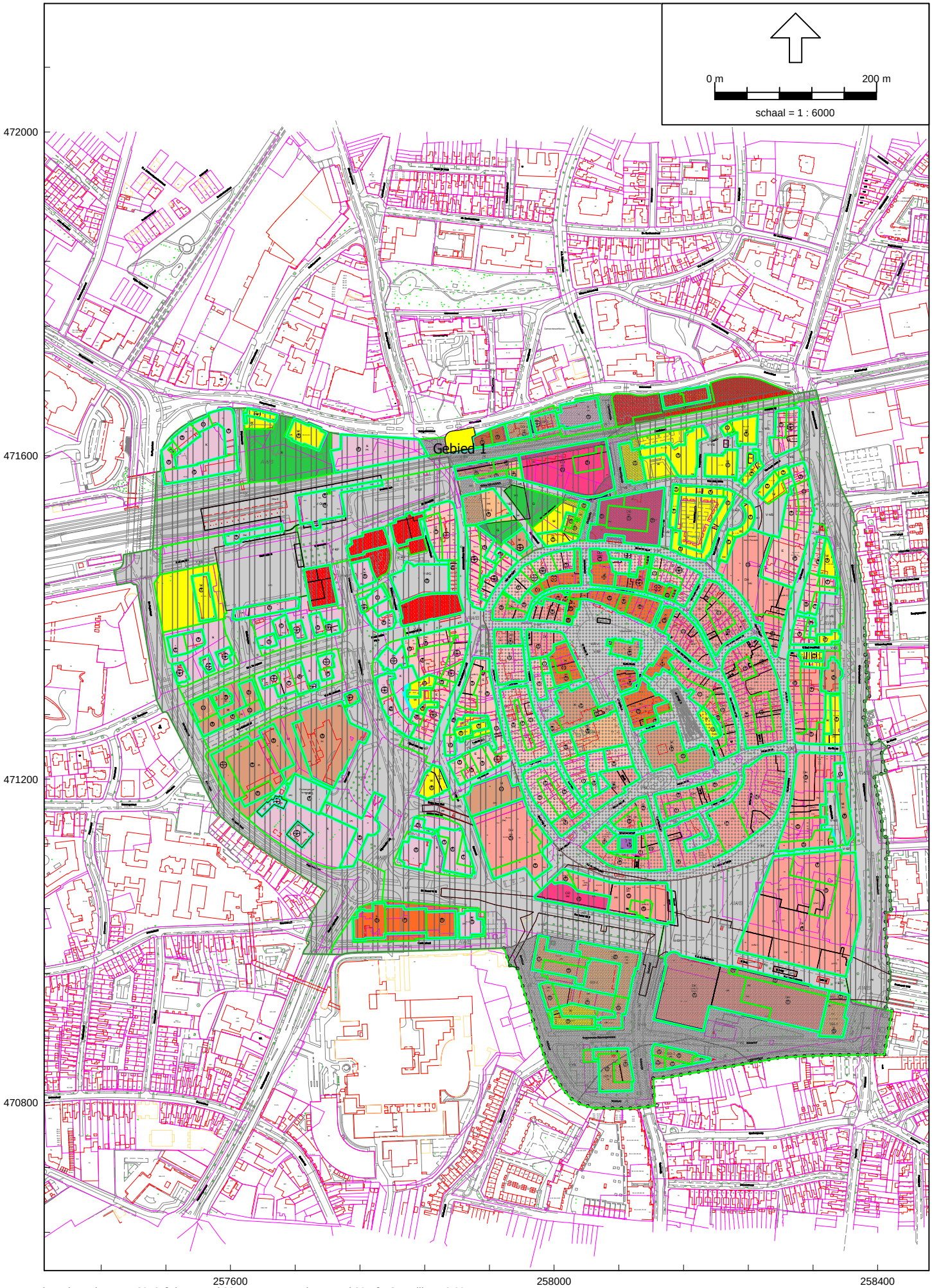
Op grond van het akoestisch onderzoek kan geconcludeerd worden dat zowel vanwege het wegverkeer als vanwege het railverkeer in het gebied, waar met een wijzigingsbevoegdheid geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk worden gemaakt, voldaan kan worden aan de waarden uit de Wet geluidhinder. De Wet geluidhinder vormt dan ook geen belemmering voor het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan Buitengebied 2015.

Op het moment dat gebruik wordt gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid zal een nieuw akoestisch onderzoek moeten worden uitgevoerd. Dan zal ook onderzoek naar eventuele maatregelen plaatsvinden, zal worden getoetst aan de Geluidnota en zal een hogere waarde procedure worden doorlopen.

Bijlage 1

Situatie

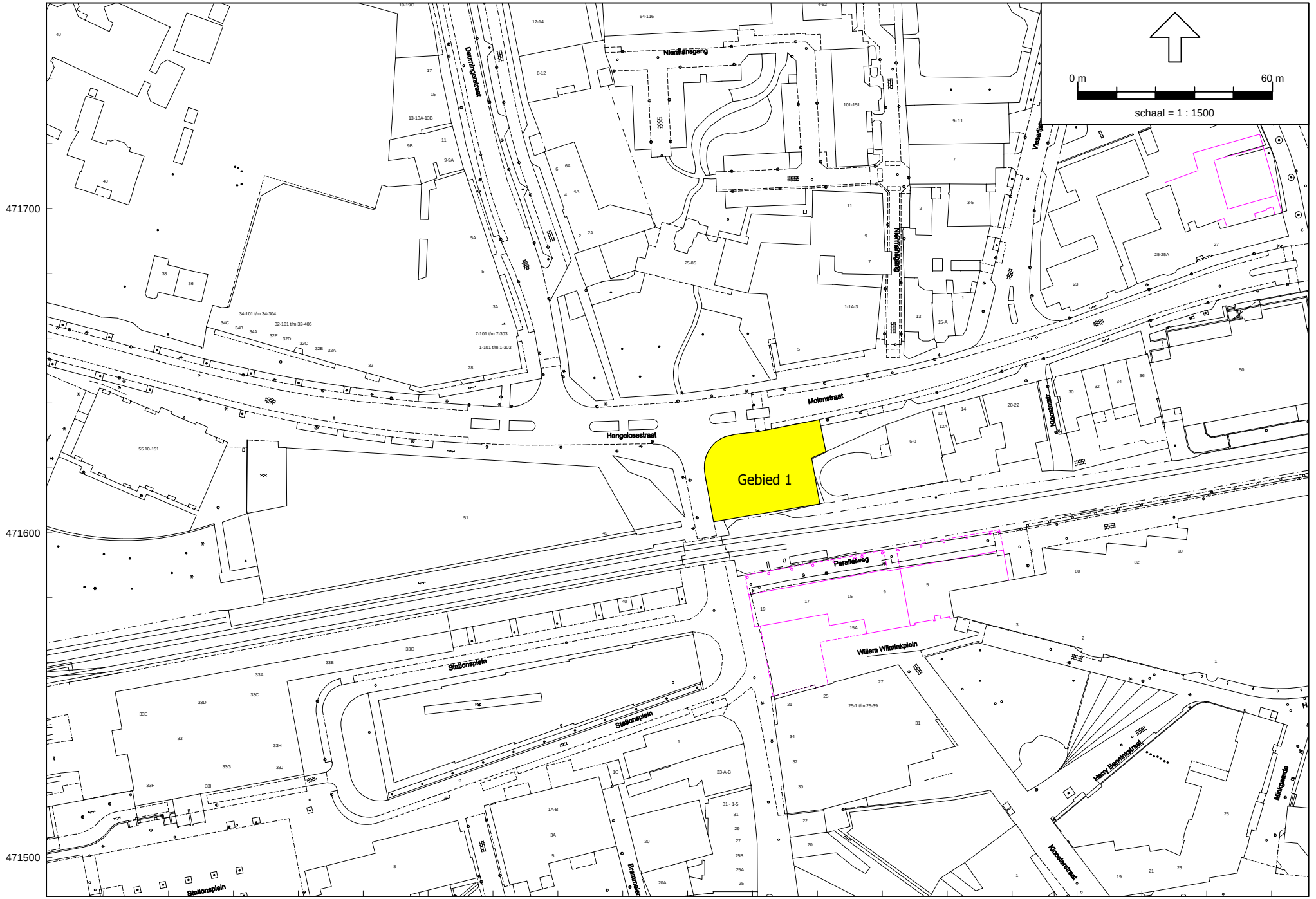
Situatie

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Binnenstad 2015 - weg - BP Binnenstad 2015] , Geomilieu V3.00

Akoestisch onderzoek BP Binnenstad 2015

Situatie

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Binnenstad 2015 - weg - BP Binnenstad 2015] , Geomilieu V3.00

Bijlage 1

Bijlage 2

Verkeersgegevens

Van: Programma Stedelijke Ontwikkeling, afdeling Ontwerp
Aan: Martin van der Veght
Datum: 22-04-15

A. Huidige (werkdag-)etmaalintensiteiten

	Straat	tussen	Etm.-int	jaar	Vwet	Vfeit
1	Hengelosestraat	Raiffeissenstraat - Deurningerstraat	11900	2014	50	50
2	Hengelosestraat	Deurningerstraat - Korte Hengelosestraat	15500	2005	30	30
3	Molenstraat	Korte Hengelosestraat - Oldenzaalsestraat	11800	2012	50	50
4	Stationsplein	Korte Hengelosestraat - Korte Hengelosestraat	3300	2010	30	30
5	Wenninkgaarde	Molenstraat - spoorlijn	2500	2012	50	50
6	Visserijstraat	Molenstraat - Willem Brakmanstraat	1700	2014	30	30
7	Nieuwe Schoolweg	Willem Brakmanstraat - Molenstraat	800	2014	30	30
8	Oldenzaalsestraat	Lasondersingel - Molenstraat	8400	2014	50	50
9	Oldenzaalsestraat	Molenstraat - Hoge Bothofstraat	9300	2014	50	50
10	Oosterstraat	Oldenzaalsestraat - Oosterstraat 10	3500	2014	50	50

B. Functie, vormgeving en verharding en gem. dag-/avond-/nachtuurpercentage

	Straat	functie	aantal rijbanen	stroken /richting	verharding	% daguur	% avonduur	% nachtuur
1	Hengelosestraat	centrumweg	1	1	asfalt	6,70	3,70	0,60
2	Hengelosestraat	centrumweg	1	1	klinkers	6,70	3,70	0,60
3	Molenstraat	centrumring	1	1	asfalt	6,80	3,20	0,70
4	Stationsplein	centrumweg	1	1	klinkers	6,70	3,70	0,60
5	Wenninkgaarde	centrumweg	1	1	asfalt	6,70	3,70	0,60
6	Visserijstraat	buurtstraat	1	1	asfalt	6,70	3,70	0,60
7	Nieuwe Schoolweg	woonstraat	1	1	asfalt	6,80	3,60	0,50
8	Oldenzaalsestraat	hoofdweg singels-centr.ri	1	1	asfalt	6,60	3,84	0,68
9	Oldenzaalsestraat	centrumring	1	1	asfalt	6,80	3,20	0,70
10	Oosterstraat	wijkstraat	1	1	asfalt	6,80	3,30	0,65

C. Verdeling van verkeer naar voertuigsoort per periode

	Straat	dag			avond			nacht		
		%lmvt	%mzvt	%zwvt	%lmvt	%mzvt	%zwvt	%lmvt	%mzvt	%zwvt
1	Hengelosestraat	94,70	3,20	2,10	95,76	2,56	1,68	96,00	2,50	1,50
2	Hengelosestraat	94,70	3,20	2,10	95,76	2,56	1,68	96,00	2,50	1,50
3	Molenstraat	93,70	4,20	2,10	94,96	3,36	1,68	93,80	3,80	2,40
4	Stationsplein	94,70	3,20	2,10	95,76	2,56	1,68	96,00	2,50	1,50
5	Wenninkgaarde	94,70	3,20	2,10	95,76	2,56	1,68	96,00	2,50	1,50
6	Visserijstraat	96,60	2,20	1,20	97,20	1,80	1,00	96,00	2,50	1,50
7	Nieuwe Schoolweg	97,60	1,20	1,20	97,80	1,10	1,10	97,00	2,00	1,00
8	Oldenzaalsestraat	94,10	3,30	2,60	95,28	2,64	2,08	93,60	4,50	1,90
9	Oldenzaalsestraat	93,70	4,20	2,10	94,96	3,36	1,68	93,80	3,80	2,40
10	Oosterstraat	95,70	2,20	2,10	96,56	1,76	1,68	95,40	1,30	3,30

D. Groei van het verkeer

	Straat	Verwachte (werkdag-)etmaalintensiteit 2025
1	Hengelosestraat	12100
2	Hengelosestraat	16600
3	Molenstraat	11500
4	Stationsplein	3600
5	Wenninkgaarde	2700
6	Visserijstraat	1800
7	Nieuwe Schoolweg	900
8	Oldenzaalsestraat	8800
9	Oldenzaalsestraat	10900
10	Oosterstraat	3400

Opmerkingen:

Uitgaande van wegennet in 2025 met:

1) N18 gerealiseerd

Van: Programma Stedelijke Ontwikkeling, afdeling Ontwerp
Aan: Martin van der Veght
Datum: 22-04-15

A. Huidige (werkdag-)etmaalintensiteiten

	Straat	tussen	Etm.-int	jaar	Vwet	Vfeit
1	Wenninkgaarde	spoorlijn - Van Lochemstraat	1800	2012	15	15
2	Oosterstraat	Oosterstraat 10 - Rozenstraat	3500	2014	30	30
3	Kort Hengelosestraat	Molenstraat - Stationsplein	3800	2010	30	30
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

B. Functie, vormgeving en verharding en gem. dag-/avond-/nachtuurpercentage

	Straat	functie	aantal rijbanen	stroken /richting	verharding	% daguur	% avonduur	% nachtuur
1	Wenninkgaarde	centrumweg	1	1	klinkers	6,70	3,70	0,60
2	Oosterstraat	wijkstraat	1	1	asfalt	6,80	3,30	0,65
3	Kort Hengelosestraat	centrumweg	1	1	klinkers	6,70	3,70	0,60
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

C. Verdeling van verkeer naar voertuigsoort per periode

	Straat	dag			avond			nacht		
		%lmvt	%mzvt	%zwvt	%lmvt	%mzvt	%zwvt	%lmvt	%mzvt	%zwvt
1	Wenninkgaarde	94,70	3,20	2,10	95,76	2,56	1,68	96,00	2,50	1,50
2	Oosterstraat	95,70	2,20	2,10	96,56	1,76	1,68	95,40	1,30	3,30
3	Kort Hengelosestraat	94,70	3,20	2,10	95,76	2,56	1,68	96,00	2,50	1,50
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

D. Groei van het verkeer

	Straat	Verwachte (werkdag-)etmaalintensiteit 2025
1	Wenninkgaarde	1900
2	Oosterstraat	3400
3	Kort Hengelosestraat	4400
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Opmerkingen:
Uitgaande van wegennet in 2025 met:
1) N18 gerealiseerd

Van: Programma Stedelijke Ontwikkeling, afdeling Ontwerp
Aan: Mevr. J. Delfsma
Datum: 12-09-13

A. Huidige (werkdag-)etmaalintensiteiten

	Straat	tussen	Etm.-int	jaar	Vwet	Vfeit
1	Deurningerstraat	Raiffeissenstraat - Hengelosestraat	8000	2013	50	50
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

B. Functie, vormgeving en verharding en gem. dag-/avond-/nachtuurpercentage

	Straat	functie	aantal rijbanen	stroken /richting	verharding	% daguur	% avonduur	% nachtuur
1	Deurningerstraat	centrumweg	1	1	asfalt	6,70	3,70	0,60
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

C. Verdeling van verkeer naar voertuigsoort per periode

	Straat	dag			avond			nacht		
		%lmvt	%mzvt	%zwvt	%lmvt	%mzvt	%zwvt	%lmvt	%mzvt	%zwvt
1	Deurningerstraat	94,70	3,20	2,10	95,76	2,56	1,68	96,00	2,50	1,50
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

D. Groei van het verkeer

	Straat	Verwachte (werkdag-)etmaalintensiteit 2023
1	Deurningerstraat	8100
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Opmerkingen:
Uitgaande van wegennet in 2023 met:
1) N18 gerealiseerd
2) Knippen van wegen in Twekkelo

Omrekening werkdag - weekdag

Rood = invoer gegevens werkdag
Blauw = uitvoergegevens weekdag t.b.v. geluidsberekeningen

Omrekenfactoren gemeente Enschede	
(bron: VI-Lucht & Geluid, VROM/DGM, juni 2007)	
Licht verkeer	0,89
Vrachtverkeer	0,78

				werkdag						weekdag				
				intensiteit	uurtint.	LV	MV	ZV		intensiteit	uurtint.	LV	MV	ZV
1	Hengelosestraat	etmaal	mvt	12100						10701				
	(Raiffeisenstraat - Deurningerstraat)	dag	%		6,70	94,70	3,20	2,10			6,70	95,32	2,82	1,85
			mvt	9728,40	810,70	767,73	25,94	17,02		8601,56	716,80	683,28	20,24	13,28
		avond	%		3,70	95,76	2,56	1,68			3,70	96,26	2,26	1,48
			mvt	1790,80	447,70	428,72	11,46	7,52		1585,46	396,36	381,56	8,94	5,87
		nacht	%		0,60	96,00	2,50	1,50			0,60	96,48	2,20	1,32
			mvt	580,80	72,60	69,70	1,82	1,09		514,36	64,29	62,03	1,42	0,85
2	Hengelosestraat	etmaal	mvt	16600						14681				
	(Deurningerstraat - Korte Hengelosestraat)	dag	%		6,70	94,70	3,20	2,10			6,70	95,32	2,82	1,85
			mvt	13346,40	1112,20	1053,25	35,59	23,36		11800,49	983,37	937,40	27,76	18,22
		avond	%		3,70	95,76	2,56	1,68			3,70	96,26	2,26	1,48
			mvt	2456,80	614,20	588,16	15,72	10,32		2175,09	543,77	523,46	12,26	8,05
		nacht	%		0,60	96,00	2,50	1,50			0,60	96,48	2,20	1,32
			mvt	796,80	99,60	95,62	2,49	1,49		705,65	88,21	85,10	1,94	1,17
3	Molenstraat	etmaal	mvt	11500						10157				
	(Korte Hengelosestr. - Oldenzaalsestraat)	dag	%		6,80	93,70	4,20	2,10			6,80	94,44	3,71	1,85
			mvt	9384,00	782,00	732,73	32,84	16,42		8286,73	690,56	652,13	25,62	12,81
		avond	%		3,20	94,96	3,36	1,68			3,20	95,56	2,96	1,48
			mvt	1472,00	368,00	349,45	12,36	6,18		1301,92	325,48	311,01	9,64	4,82
		nacht	%		0,70	93,80	3,80	2,40			0,70	94,52	3,36	2,12
			mvt	644,00	80,50	75,51	3,06	1,93		568,77	71,10	67,20	2,39	1,51
4	Stationsplein	etmaal	mvt	3600						3184				
	(Korte Hengelosestr. - Korte Hengelosestr.	dag	%		6,70	94,70	3,20	2,10			6,70	95,32	2,82	1,85
			mvt	2894,40	241,20	228,42	7,72	5,07		2559,14	213,26	203,29	6,02	3,95
		avond	%		3,70	95,76	2,56	1,68			3,70	96,26	2,26	1,48
			mvt	532,80	133,20	127,55	3,41	2,24		471,71	117,93	113,52	2,66	1,75
		nacht	%		0,60	96,00	2,50	1,50			0,60	96,48	2,20	1,32
			mvt	172,80	21,60	20,74	0,54	0,32		153,03	19,13	18,46	0,42	0,25
5	Wenninkgaarde	etmaal	mvt	2700						2388				
	(Molenstraat - spoorlijn)	dag	%		6,70	94,70	3,20	2,10			6,70	95,32	2,82	1,85
			mvt	2170,80	180,90	171,31	5,79	3,80		1919,36	159,95	152,47	4,52	2,96
		avond	%		3,70	95,76	2,56	1,68			3,70	96,26	2,26	1,48
			mvt	399,60	99,90	95,66	2,56	1,68		353,78	88,45	85,14	1,99	1,31
		nacht	%		0,60	96,00	2,50	1,50			0,60	96,48	2,20	1,32
			mvt	129,60	16,20	15,55	0,41	0,24		114,77	14,35	13,84	0,32	0,19
6	Visserijstraat	etmaal	mvt	1800						1595				
	(Molenstraat - W. Brakmanstraat)	dag	%		6,70	96,60	2,20	1,20			6,70	97,01	1,94	1,06
			mvt	1447,20	120,60	116,50	2,65	1,45		1282,60	106,88	103,68	2,07	1,13
		avond	%		3,70	97,20	1,80	1,00			3,70	97,54	1,58	0,88
			mvt	266,40	66,60	64,74	1,20	0,67		236,28	59,07	57,61	0,94	0,52
		nacht	%		0,60	96,00	2,50	1,50			0,60	96,48	2,20	1,32
			mvt	86,40	10,80	10,37	0,27	0,16		76,52	9,56	9,23	0,21	0,13
7	Nieuwe Schoolweg	etmaal	mvt	900						799				
	(W. Brakmanstraat - Molenstraat)	dag	%		6,80	97,60	1,20	1,20			6,80	97,89	1,05	1,05
			mvt	734,40	61,20	59,73	0,73	0,73		651,68	54,31	53,16	0,57	0,57
		avond	%		3,60	97,80	1,10	1,10			3,60	98,07	0,97	0,97
			mvt	129,60	32,40	31,69	0,36	0,36		115,03	28,76	28,20	0,28	0,28
		nacht	%		0,50	97,00	2,00	1,00			0,50	97,36	1,76	0,88
			mvt	36,00	4,50	4,37	0,09	0,05		31,92	3,99	3,88	0,07	0,04
8	Oldenzaalsestraat	etmaal	mvt	8800						7776				
	(Lasondersingel - Molenstraat)	dag	%		6,60	94,10	3,30	2,60			6,60	94,79	2,91	2,30
			mvt	6969,60	580,80	546,53	19,17	15,10		6157,71	513,14	486,41	14,95	11,78
		avond	%		3,84	95,28	2,64	2,08			3,84	95,84	2,33	1,83
			mvt	1351,68	337,92	321,97	8,92	7,03		1195,98	298,99	286,55	6,96	5,48
		nacht	%		0,68	93,60	4,50	1,90			0,68	94,35	3,98	1,68
			mvt	478,72	59,84	56,01	2,69	1,14		422,69	52,84	49,85	2,10	0,89
9	Oldenzaalsestraat	etmaal	mvt	10900						9627				
	(Molenstraat - Hoge Bothofstraat)	dag	%		6,80	93,70	4,20	2,10			6,80	94,44	3,71	1,85
			mvt	8894,40	741,20	694,50	31,13	15,57		7854,38	654,53	618,11	24,28	12,14
		avond	%		3,20	94,96	3,36	1,68			3,20	95,56	2,96	1,48
			mvt	1395,20	348,80	331,22	11,72	5,86		1233,99	308,50	294,79	9,14	4,57
		nacht	%		0,70	93,80	3,80	2,40			0,70	94,52	3,36	2,12
			mvt	610,40	76,30	71,57	2,90	1,83		539,09	67,39	63,70	2,26	1,43
10	Oosterstraat	etmaal	mvt	3400						3010				
	(Oldenzaalsestraat - Oosterstraat 10)	dag	%		6,80	95,70	2,20	2,10			6,80	96,21	1,94	1,85
			mvt	2774,40	231,20	221,26	5,09	4,86		2456,09	204,67	196,92	3,97	3,79
		avond	%		3,30	96,56	1,76	1,68			3,30	96,97	1,55	1,48
			mvt	448,80	112,20	108,34	1,97	1,88		397,73	99,43	96,42	1,54	1,47
		nacht	%		0,65	95,40	1,30	3,30			0,65	95,95	1,15	2,91
			mvt	176,80	22,10	21,08	0,29	0,73		156,46	19,56	18,76	0,22	0,57

Omrekening werkdag - weekdag

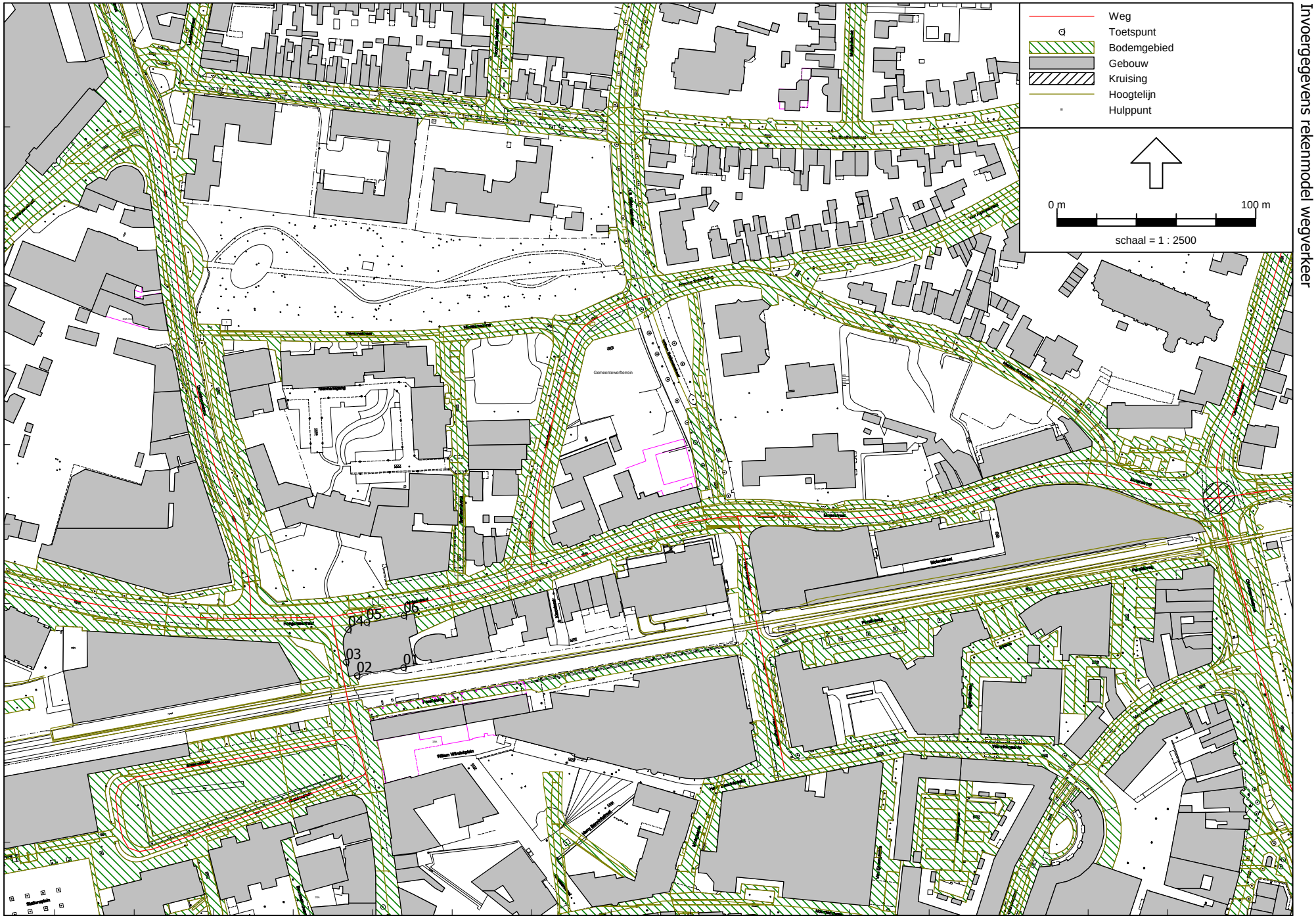
Rood = invoer gegevens werkdag
Blauw = uitvoergegevens weekdag t.b.v. geluidsberekeningen

Omrekenfactoren gemeente Enschede	
(bron: VI-Lucht & Geluid, VROM/DGM, juni 2007)	
Licht verkeer	0,89
Vrachtverkeer	0,78

				werkdag						weekdag				
				intensiteit	uurtint.	LV	MV	ZV		intensiteit	uurtint.	LV	MV	ZV
11	Wenninkgaarde	etmaal	mvt	1900						1680				
	(Spoorlijn - Van Lochemstraat)	dag	%		6,70	94,70	3,20	2,10			6,70	95,32	2,82	1,85
			mvt	1527,60	127,30	120,55	4,07	2,67		1350,66	112,55	107,29	3,18	2,09
		avond	%		3,70	95,76	2,56	1,68			3,70	96,26	2,26	1,48
			mvt	281,20	70,30	67,32	1,80	1,18		248,96	62,24	59,91	1,40	0,92
		nacht	%		0,60	96,00	2,50	1,50			0,60	96,48	2,20	1,32
			mvt	91,20	11,40	10,94	0,29	0,17		80,77	10,10	9,74	0,22	0,13
12	Oosterstraat	etmaal	mvt	3400						3010				
	(Oosterstraat 10 - Rozenstraat)	dag	%		6,80	95,70	2,20	2,10			6,80	96,21	1,94	1,85
			mvt	2774,40	231,20	221,26	5,09	4,86		2456,09	204,67	196,92	3,97	3,79
		avond	%		3,30	96,56	1,76	1,68			3,30	96,97	1,55	1,48
			mvt	448,80	112,20	108,34	1,97	1,88		397,73	99,43	96,42	1,54	1,47
		nacht	%		0,65	95,40	1,30	3,30			0,65	95,95	1,15	2,91
			mvt	176,80	22,10	21,08	0,29	0,73		156,46	19,56	18,76	0,22	0,57
13	Korte Hengelosestraat	etmaal	mvt	4400						3891				
	(Molenstraat - Stationsplein)	dag	%		6,70	94,70	3,20	2,10			6,70	95,32	2,82	1,85
			mvt	3537,60	294,80	279,18	9,43	6,19		3127,84	260,65	248,47	7,36	4,83
		avond	%		3,70	95,76	2,56	1,68			3,70	96,26	2,26	1,48
			mvt	651,20	162,80	155,90	4,17	2,74		576,53	144,13	138,75	3,25	2,13
		nacht	%		0,60	96,00	2,50	1,50			0,60	96,48	2,20	1,32
			mvt	211,20	26,40	25,34	0,66	0,40		187,04	23,38	22,56	0,51	0,31
14	Deurningerstraat	etmaal	mvt	8100						7164				
	(Hengelosestraat - Raiffeisenstraat)	dag	%		6,70	94,70	3,20	2,10			6,70	95,32	2,82	1,85
			mvt	6512,40	542,70	513,94	17,37	11,40		5758,07	479,84	457,40	13,55	8,89
		avond	%		3,70	95,76	2,56	1,68			3,70	96,26	2,26	1,48
			mvt	1198,80	299,70	286,99	7,67	5,03		1061,34	265,34	255,42	5,98	3,93
		nacht	%		0,60	96,00	2,50	1,50			0,60	96,48	2,20	1,32
			mvt	388,80	48,60	46,66	1,22	0,73		344,32	43,04	41,52	0,95	0,57

Bijlage 3

Rekenmodel en invoergegevens wegverkeer

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Binnenstad 2015 - weg - BP Binnenstad 2015] , Geomilieu V3.00

Invoergegevens rekenmodel wegverkeer - wegen

Model: BP Binnenstad 2015 - wgh
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO H	ISO M	Hdef.	Type	Cpl	Cpl_W	Hbron	Helling	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MRP4)
13	Korte Hengelosestraat	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W9a	30	30	30	30
13	Korte Hengelosestraat	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	30	30	30	30
04	Stationsplein	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W9a	30	30	30	30
06	Visserijstraat	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	30	30	30	30
07	Schoolstraat	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	30	30	30	--
05	Wenninkgaarde (Molenstraat - spoorlijn)	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W9a	30	30	30	30
11	Wenninkgaarde (Spoorlijn - H. Banninkstraat)	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W9a	30	30	30	30
14b	Deurningerstraat - 30 km/uur	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	50	50	50	30
01b	Hengelosestr - 30 km (Raif.str-Deurningerstr)	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	30	30	30	30
02	Hengelosestr (Deurningerstr - K Hengelosestr)	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	30	30	30	30
03a	Molenstraat - 30 km	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	30	30	30	30
03c	Molenstraat - 30 km	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	30	30	30	50
12	Oosterstraat (Oosterstr 10 - Rozenstr)	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	30	30	30	50
01a	Hengelosestr - 50 km (Raif.str-Deurningerstr)	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	50	50	50	50
03d	Molenstraat - 50 km - dunne deklagen B	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W12	50	50	50	50
03b	Molenstraat - 50 km	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	50	50	50	50
14a	Deurningerstraat - 50 km/uur	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	50	50	50	50
10	Oosterstr 50(Oldenzaalsestr - Oosterstr 10)	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	50	50	50	50
08	Oldenzaalsestr (Lasondersingel - Molenstr)	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	50	50	50	50
09	Oldenzaalsestraat (Molenstr - Hoge Bothofstr)	0,75	--	Relatief	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	50	50	50	50

Invoergegevens rekenmodel wegverkeer - wegen

Model: BP Binnenstad 2015 - wgh
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(LVP4)	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MVP4)	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZVP4)	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%IntP4
13	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	3891,00	6,70	3,70	0,60	--
13	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	3891,00	6,70	3,70	0,60	--
04	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	3184,00	6,70	3,70	0,60	--
06	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	1595,00	6,70	3,70	0,60	--
07	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	799,00	6,80	3,60	0,50	--
05	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	2388,00	6,70	3,70	0,60	--
11	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	1680,00	6,70	3,70	0,60	--
14b	50	50	50	30	50	50	50	30	50	50	50	30	7164,00	6,70	3,70	0,60	--
01b	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	10701,00	6,70	3,70	0,60	--
02	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	14681,00	6,70	3,70	0,60	--
03a	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	10157,00	6,80	3,20	0,70	--
03c	30	30	30	50	30	30	30	50	30	30	30	50	10157,00	6,80	3,20	0,70	--
12	30	30	30	50	30	30	30	50	30	30	30	50	3010,00	6,80	3,30	0,65	--
01a	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	10701,00	6,70	3,70	0,60	--
03d	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	10157,00	6,80	3,20	0,70	--
03b	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	10157,00	6,80	3,20	0,70	--
14a	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	7164,00	6,70	3,70	0,60	--
10	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	3010,00	6,80	3,30	0,65	--
08	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	7776,00	6,60	3,84	0,68	--
09	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	9627,00	6,80	3,20	0,70	--

Invoergegevens rekenmodel wegverkeer - wegen

Model: BP Binnenstad 2015 - wgh
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%MR(D)	%MR(A)	%MR(N)	%MRP4	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LVP4	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MVP4	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZVP4	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MRP4	LV(D)	LV(A)
13	--	--	--	--	95,32	96,26	96,48	--	2,82	2,26	2,20	--	1,85	1,48	1,32	--	--	--	--	--	248,50	138,58
13	--	--	--	--	95,32	96,26	96,48	--	2,82	2,26	2,20	--	1,85	1,48	1,32	--	--	--	--	--	248,50	138,58
04	--	--	--	--	95,32	96,26	96,48	--	2,82	2,26	2,20	--	1,85	1,48	1,32	--	--	--	--	--	203,34	113,40
06	--	--	--	--	97,01	97,54	96,48	--	1,94	1,58	2,20	--	1,06	0,88	1,32	--	--	--	--	--	103,67	57,56
07	--	--	--	--	97,89	98,07	97,36	--	1,05	0,97	1,76	--	1,05	0,97	0,88	--	--	--	--	--	53,19	28,21
05	--	--	--	--	95,32	96,26	96,48	--	2,82	2,26	2,20	--	1,85	1,48	1,32	--	--	--	--	--	152,51	85,05
11	--	--	--	--	95,32	96,26	96,48	--	2,82	2,26	2,20	--	1,85	1,48	1,32	--	--	--	--	--	107,29	59,84
14b	--	--	--	--	95,32	96,26	96,48	--	2,82	2,26	2,20	--	1,85	1,48	1,32	--	--	--	--	--	457,52	255,15
01b	--	--	--	--	95,32	96,26	96,48	--	2,82	2,26	2,20	--	1,85	1,48	1,32	--	--	--	--	--	683,41	381,13
02	--	--	--	--	95,32	96,26	96,48	--	2,82	2,26	2,20	--	1,85	1,48	1,32	--	--	--	--	--	937,59	522,88
03a	--	--	--	--	94,44	95,56	94,52	--	3,71	2,96	3,36	--	1,85	1,48	2,12	--	--	--	--	--	652,27	310,59
03c	--	--	--	--	94,44	95,56	94,52	--	3,71	2,96	3,36	--	1,85	1,48	2,12	--	--	--	--	--	652,27	310,59
12	--	--	--	--	96,21	96,97	95,95	--	1,94	1,55	1,15	--	1,85	1,48	2,91	--	--	--	--	--	196,92	96,32
01a	--	--	--	--	95,32	96,26	96,48	--	2,82	2,26	2,20	--	1,85	1,48	1,32	--	--	--	--	--	683,41	381,13
03d	--	--	--	--	94,44	95,56	94,52	--	3,71	2,96	3,36	--	1,85	1,48	2,12	--	--	--	--	--	652,27	310,59
03b	--	--	--	--	94,44	95,56	94,52	--	3,71	2,96	3,36	--	1,85	1,48	2,12	--	--	--	--	--	652,27	310,59
14a	--	--	--	--	95,32	96,26	96,48	--	2,82	2,26	2,20	--	1,85	1,48	1,32	--	--	--	--	--	457,52	255,15
10	--	--	--	--	96,21	96,97	95,95	--	1,94	1,55	1,15	--	1,85	1,48	2,91	--	--	--	--	--	196,92	96,32
08	--	--	--	--	94,79	95,84	94,35	--	2,91	2,33	3,98	--	2,30	1,83	1,68	--	--	--	--	--	486,48	286,18
09	--	--	--	--	94,44	95,56	94,52	--	3,71	2,96	3,36	--	1,85	1,48	2,12	--	--	--	--	--	618,24	294,39

Invoergegevens rekenmodel wegverkeer - wegen

Model: BP Binnenstad 2015 - wgh
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LV(N)	LVP4	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MVP4	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZVP4	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k	LE (D) 2k
13	22,52	--	7,35	3,25	0,51	--	4,82	2,13	0,31	--	86,97	91,91	99,95	98,92	101,97	95,42
13	22,52	--	7,35	3,25	0,51	--	4,82	2,13	0,31	--	79,67	84,19	93,09	94,94	100,00	97,15
04	18,43	--	6,02	2,66	0,42	--	3,95	1,74	0,25	--	86,10	91,04	99,08	98,05	101,10	94,55
06	9,23	--	2,07	0,93	0,21	--	1,13	0,52	0,13	--	75,07	79,22	87,59	90,57	95,85	92,86
07	3,89	--	0,57	0,28	0,07	--	0,57	0,28	0,04	--	71,70	75,74	83,52	87,51	92,82	89,75
05	13,82	--	4,51	2,00	0,32	--	2,96	1,31	0,19	--	84,85	89,79	97,83	96,80	99,85	93,30
11	9,73	--	3,17	1,40	0,22	--	2,08	0,92	0,13	--	83,33	88,27	96,31	95,28	98,32	91,77
14b	41,47	--	13,54	5,99	0,95	--	8,88	3,92	0,57	--	81,82	88,89	95,35	100,77	106,94	103,50
01b	61,95	--	20,22	8,95	1,41	--	13,26	5,86	0,85	--	84,07	88,58	97,49	99,34	104,40	101,54
02	84,99	--	27,74	12,28	1,94	--	18,20	8,04	1,16	--	85,44	89,95	98,86	100,71	105,77	102,91
03a	67,20	--	25,62	9,62	2,39	--	12,78	4,81	1,51	--	84,23	88,79	97,95	99,27	104,31	101,52
03c	67,20	--	25,62	9,62	2,39	--	12,78	4,81	1,51	--	84,23	88,79	97,95	99,27	104,31	101,52
12	18,77	--	3,97	1,54	0,22	--	3,79	1,47	0,57	--	78,27	82,73	91,31	93,80	98,88	95,95
01a	61,95	--	20,22	8,95	1,41	--	13,26	5,86	0,85	--	83,57	90,63	97,09	102,51	108,68	105,25
03d	67,20	--	25,62	9,62	2,39	--	12,78	4,81	1,51	--	84,69	91,08	97,74	102,24	104,43	99,64
03b	67,20	--	25,62	9,62	2,39	--	12,78	4,81	1,51	--	83,62	90,79	97,40	102,46	108,56	105,15
14a	41,47	--	13,54	5,99	0,95	--	8,88	3,92	0,57	--	81,82	88,89	95,35	100,77	106,94	103,50
10	18,77	--	3,97	1,54	0,22	--	3,79	1,47	0,57	--	77,91	84,85	91,13	96,95	103,20	99,73
08	49,89	--	14,93	6,96	2,10	--	11,80	5,46	0,89	--	82,35	89,43	95,96	101,27	107,30	103,87
09	63,70	--	24,29	9,12	2,26	--	12,11	4,56	1,43	--	83,38	90,56	97,17	102,23	108,33	104,92

Invoergegevens rekenmodel wegverkeer - wegen

Model: BP Binnenstad 2015 - wgh
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (D) 4k	LE (D) 8k	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k	LE (A) 4k	LE (A) 8k	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250	LE (N) 500	LE (N) 1k
13	90,39	85,35	84,00	88,77	96,55	96,09	99,24	92,62	87,56	82,08	75,99	80,70	88,42	88,10	91,29
13	90,61	84,50	76,71	81,06	89,69	92,12	97,28	94,35	87,79	81,24	68,70	72,99	81,56	84,13	89,33
04	89,52	84,48	83,13	87,90	95,68	95,22	98,37	91,75	86,69	81,21	75,12	79,83	87,55	87,23	90,42
06	86,26	79,27	72,23	76,25	84,34	87,84	93,18	90,15	83,53	76,17	64,83	69,12	77,69	80,26	85,46
07	83,14	75,57	68,86	72,84	80,50	84,69	90,03	86,95	80,33	72,62	60,62	64,67	72,87	76,17	81,51
05	88,27	83,23	81,88	86,65	94,43	93,97	97,12	90,50	85,44	79,96	73,87	78,58	86,30	85,98	89,17
11	86,74	81,70	80,35	85,13	92,90	92,45	95,59	88,97	83,91	78,43	72,35	77,06	84,77	84,45	87,64
14b	96,75	87,17	78,92	85,91	92,18	97,94	104,28	100,82	94,06	84,27	70,92	77,90	84,12	89,96	96,35
01b	95,00	88,90	81,10	85,45	94,09	96,51	101,67	98,75	92,18	85,64	73,10	77,38	85,96	88,52	93,73
02	96,38	90,27	82,47	86,82	95,46	97,89	103,05	100,12	93,55	87,01	74,47	78,76	87,33	89,90	95,10
03a	94,99	89,21	80,52	84,93	93,83	95,74	100,88	98,01	91,45	85,22	74,34	78,96	88,05	89,49	94,47
03c	94,99	89,21	80,52	84,93	93,83	95,74	100,88	98,01	91,45	85,22	74,34	78,96	88,05	89,49	94,47
12	89,41	82,93	74,79	79,08	87,37	90,42	95,60	92,62	86,04	79,14	68,25	72,99	81,48	84,01	88,88
01a	98,49	88,92	80,66	87,65	93,92	99,68	106,02	102,56	95,80	86,01	72,66	79,64	85,87	91,70	98,09
03d	94,86	87,38	81,01	87,23	93,75	98,72	100,97	96,04	91,29	83,59	74,86	81,21	87,84	92,44	94,59
03b	98,41	89,00	79,99	87,07	93,49	98,92	105,20	101,76	95,00	85,36	73,78	80,92	87,50	92,66	98,71
14a	96,75	87,17	78,92	85,91	92,18	97,94	104,28	100,82	94,06	84,27	70,92	77,90	84,12	89,96	96,35
10	92,97	83,22	74,47	81,34	87,44	93,58	99,98	96,50	89,73	79,79	68,03	74,88	81,19	87,13	93,12
08	97,13	87,67	79,63	86,63	92,99	98,63	104,85	101,40	94,64	84,96	72,44	79,65	86,28	91,26	97,39
09	98,17	88,76	79,75	86,84	93,26	98,69	104,96	101,53	94,77	85,13	73,55	80,69	87,27	92,43	98,48

Invoergegevens rekenmodel wegverkeer - wegen

Model: BP Binnenstad 2015 - wgh
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (N) 2k	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE P4 63	LE P4 125	LE P4 250	LE P4 500	LE P4 1k	LE P4 2k	LE P4 4k	LE P4 8k
13	84,65	79,58	73,97	--	--	--	--	--	--	--	--
13	86,39	79,81	73,14	--	--	--	--	--	--	--	--
04	83,78	78,71	73,10	--	--	--	--	--	--	--	--
06	82,51	75,94	69,27	--	--	--	--	--	--	--	--
07	78,49	71,87	64,63	--	--	--	--	--	--	--	--
05	82,53	77,46	71,85	--	--	--	--	--	--	--	--
11	81,01	75,93	70,32	--	--	--	--	--	--	--	--
14b	92,89	86,12	76,28	--	--	--	--	--	--	--	--
01b	90,78	84,20	77,53	--	--	--	--	--	--	--	--
02	92,15	85,58	78,91	--	--	--	--	--	--	--	--
03a	91,68	85,16	79,37	--	--	--	--	--	--	--	--
03c	91,68	85,16	79,37	--	--	--	--	--	--	--	--
12	85,97	79,48	73,24	--	--	--	--	--	--	--	--
01a	94,63	87,86	78,02	--	--	--	--	--	--	--	--
03d	89,79	85,01	77,52	--	--	--	--	--	--	--	--
03b	95,29	88,55	79,14	--	--	--	--	--	--	--	--
14a	92,89	86,12	76,28	--	--	--	--	--	--	--	--
10	89,64	82,89	73,25	--	--	--	--	--	--	--	--
08	93,99	87,24	77,84	--	--	--	--	--	--	--	--
09	95,06	88,32	78,90	--	--	--	--	--	--	--	--

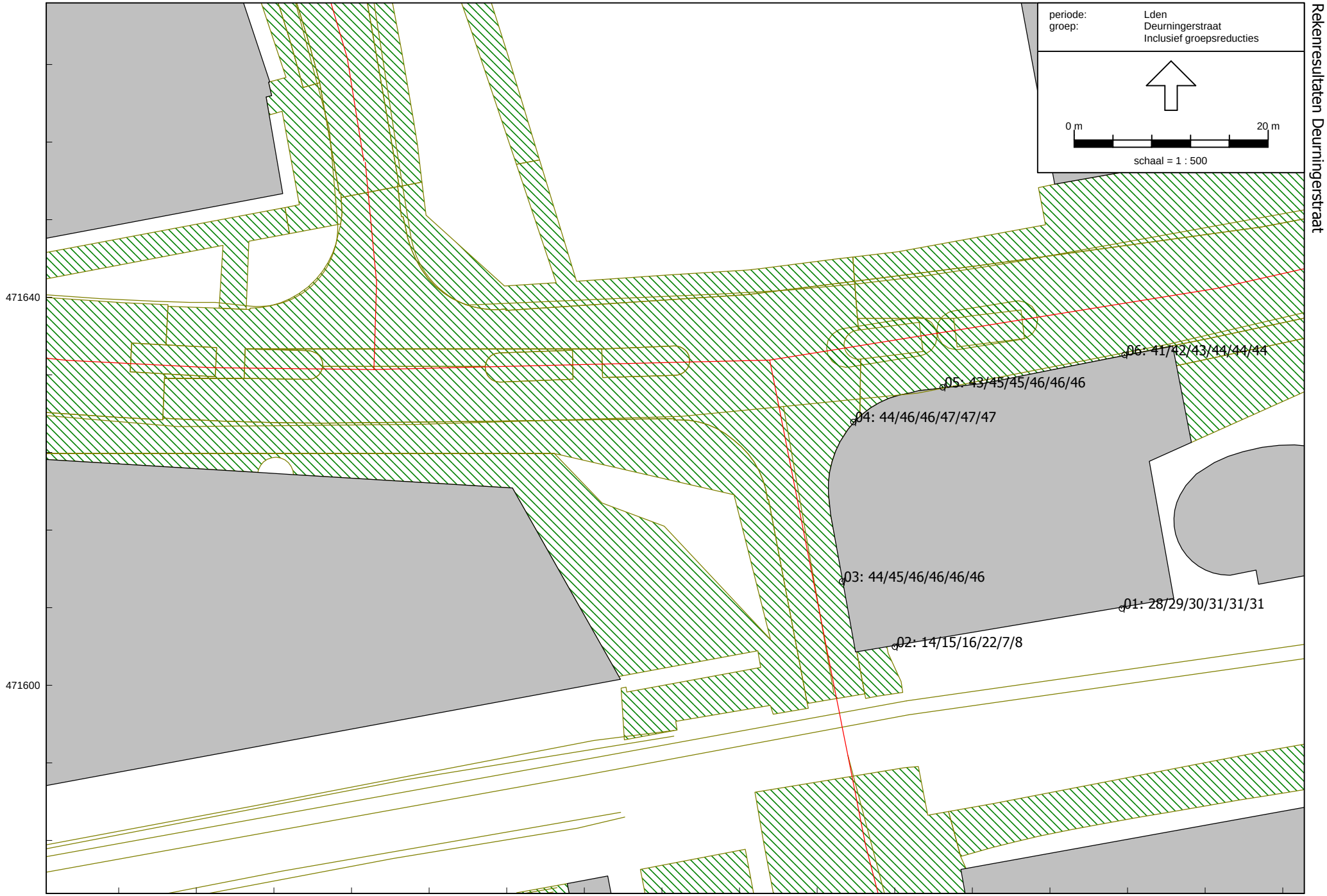
Invoergegevens rekenmodel wegverkeer - rekenpunten

Model: BP Binnenstad 2015
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Rekenpunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

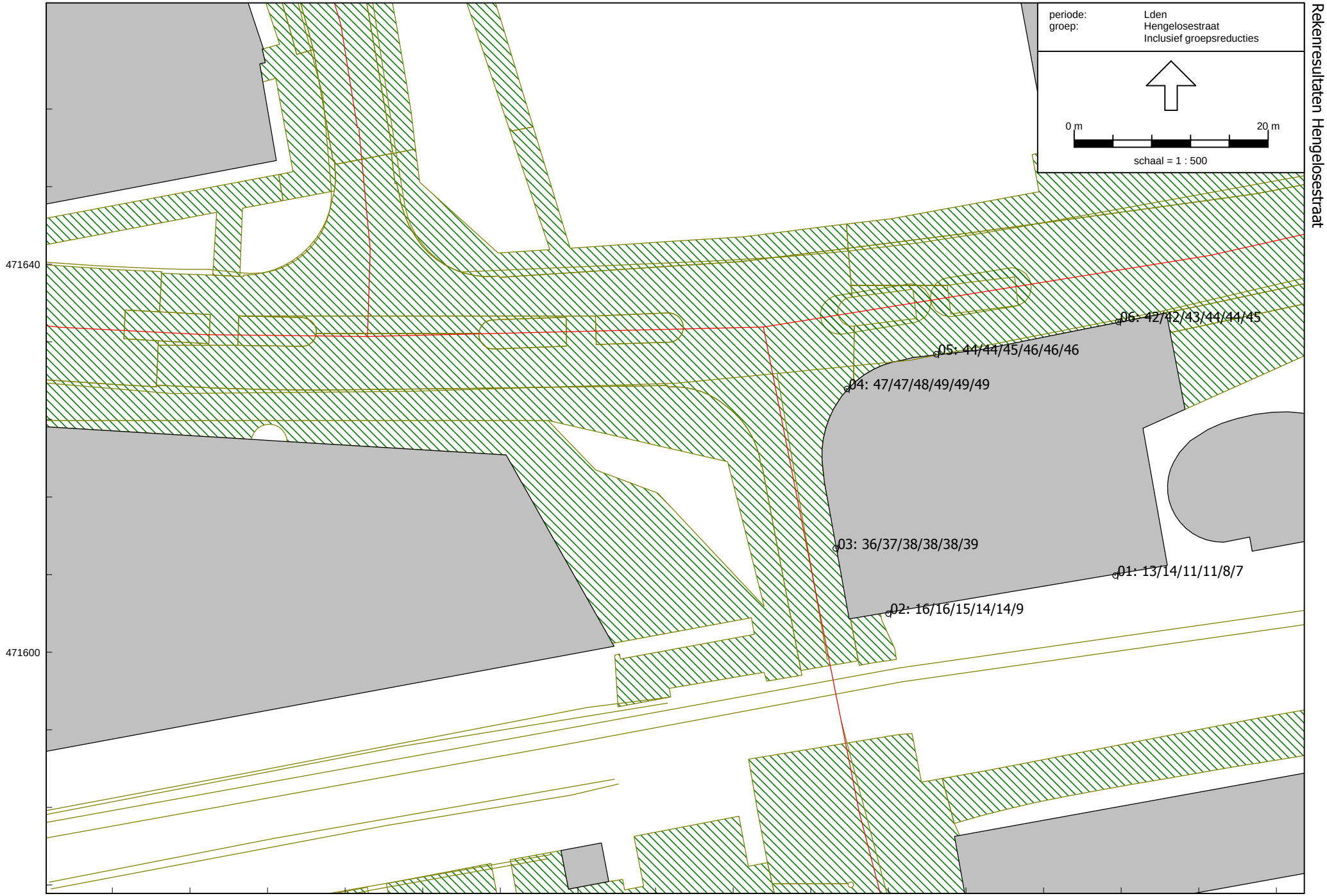
Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
01		41,06	Relatief	2,00	5,00	8,00	11,00	15,00	18,00	Ja
02		41,11	Relatief	2,00	5,00	8,00	11,00	15,00	18,00	Ja
03		41,05	Relatief	2,00	5,00	8,00	11,00	15,00	18,00	Ja
04		40,56	Relatief	2,00	5,00	8,00	11,00	15,00	18,00	Ja
05		40,44	Relatief	2,00	5,00	8,00	11,00	15,00	18,00	Ja
06		40,58	Relatief	2,00	5,00	8,00	11,00	15,00	18,00	Ja

Bijlage 4

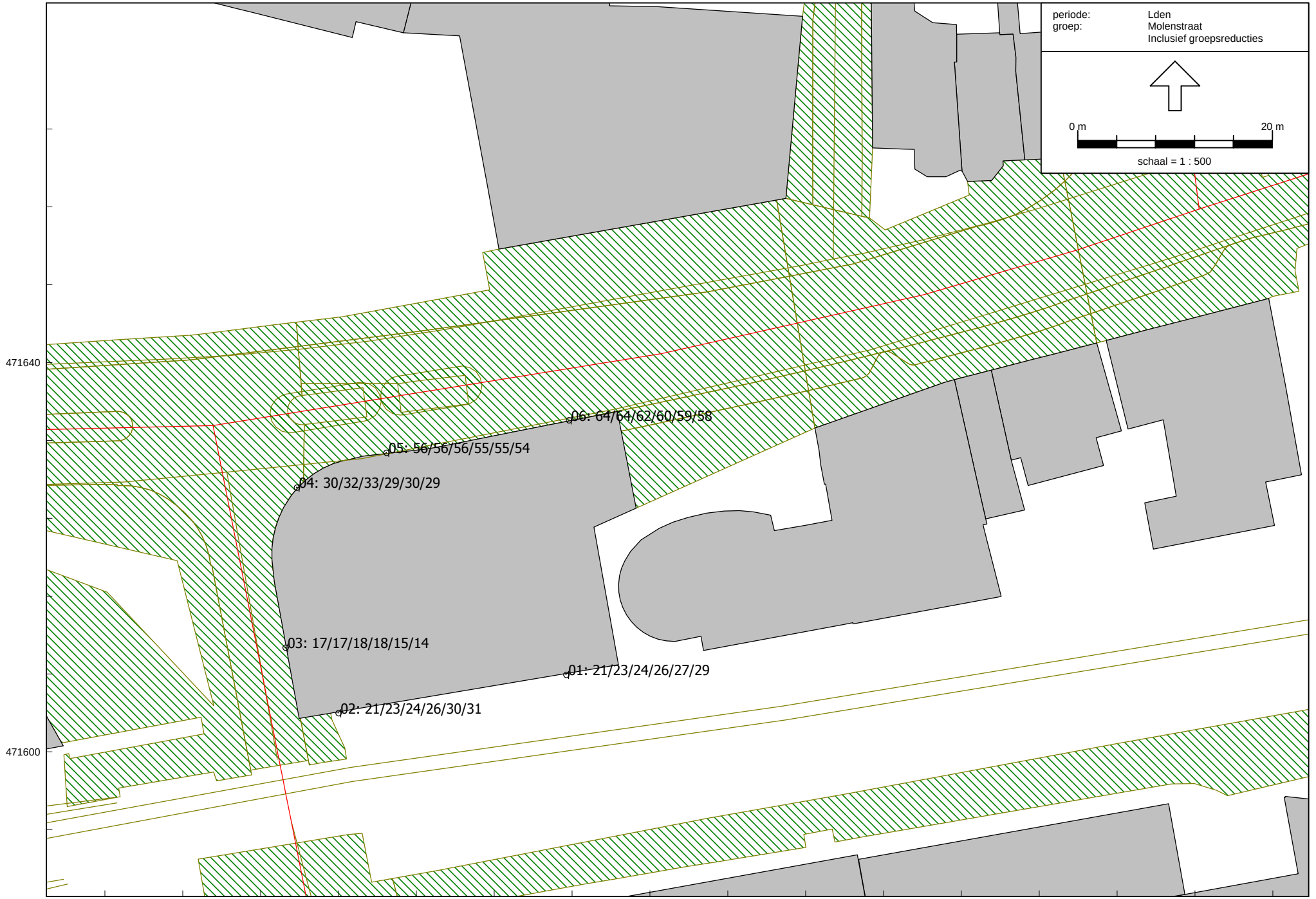
Rekenresultaten wegverkeer

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Binnenstad 2015 - weg - BP Binnenstad 2015 - wgh] , Geomilieu V3.00

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Binnenstad 2015 - weg - BP Binnenstad 2015 - wgh] , Geomilieu V3.00

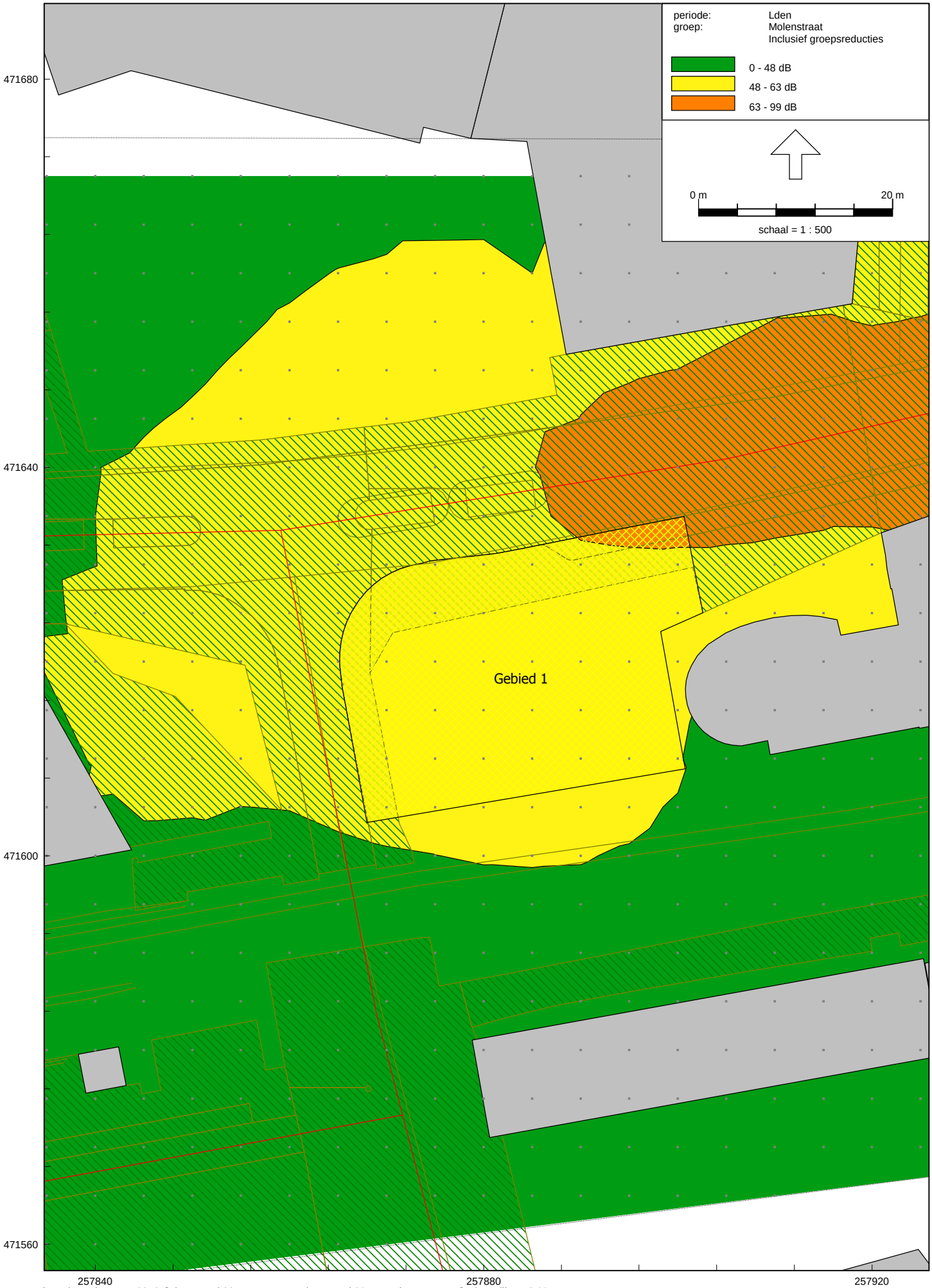

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Binnenstad 2015 - weg - BP Binnenstad 2015 - wgh] , Geomilieu V3.00

Bijlage 5

Rekenmodel railverkeer

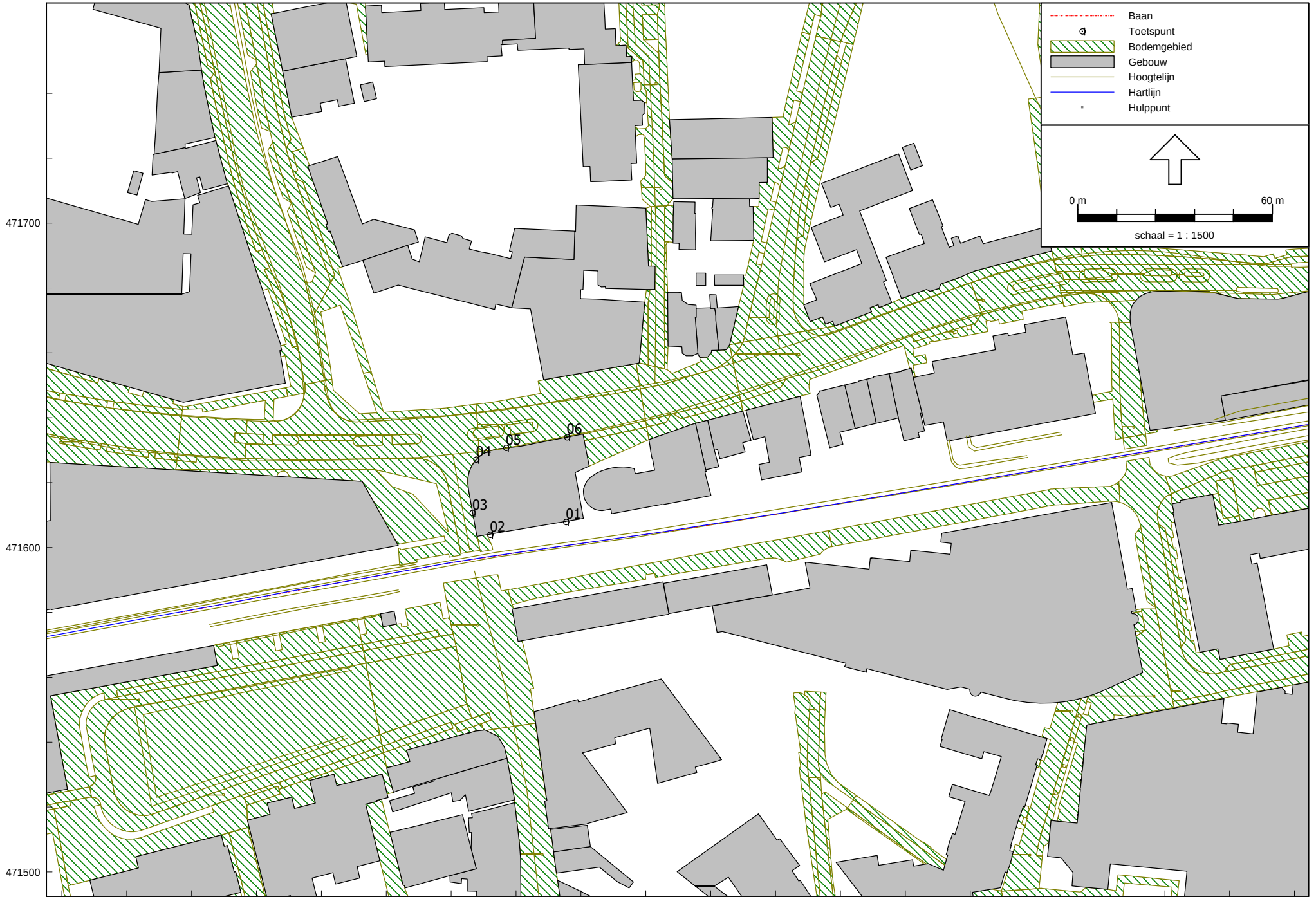
Contouren Molenstraat

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Binnenstad 2015 - weg - BP Binnenstad 2015 - wgh - contouren] , Geomilieu V3.00

Bijlage 6

Rekenresultaten railverkeer

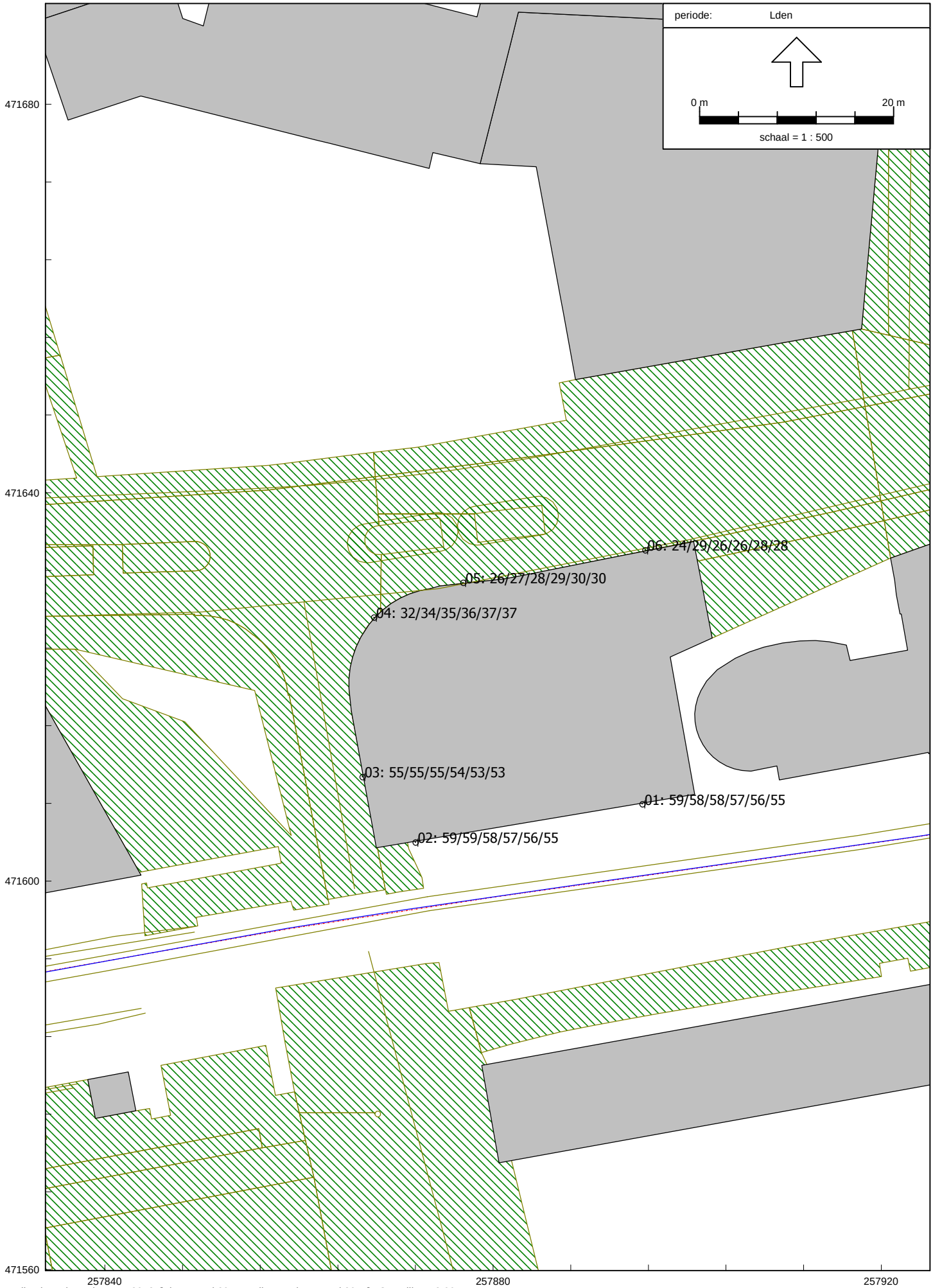

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [Binnenstad 2015 - rail - BP Binnenstad 2015] , Geomilieu V3.00

Bijlage 7

Rekenresultaten railverkeer

Rekenresultaten railverkeer

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [Binnenstad 2015 - rail - BP Binnenstad 2015] , Geomilieu V3.00

Bijlage 7 Archeologisch onderzoek Klokkenplas 30

Gemeente Enschede
OM-nummer: 3993644100

ARCHEODIENST

Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek verkennende fase
Haverstraatpassage 25-27 en Klokkenplas 30 te Enschede

S.M. Koeman & E.A. Schorn

Archeodienst Rapport 847

Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase Haverstraatpassage 25-27 en Klokkenplas 30 te Enschede

S.M. Koeman & E.A. Schorn

Archeodienst Rapport 847

Onderzoeksmelding: 3993644100
In opdracht van: Veldboom Vastgoed (via Urban Climate Architects)

Colofon

Titel:	Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase: Haverstraatpassage 25-27 en Klokkenplas 30 te Enschede
Auteur(s):	S.M. Koeman (bureauonderzoek), E.A. Schorn (veldonderzoek)
Archeodienst Rapport:	847
ISSN nummer:	1877-2900
Versienummer:	1.1 (definitief)
Onderzoeksmelding:	3993644100
Gemeente:	Enschede
Opdrachtgever:	Veldboom Vastgoed (via Urban Climate Architects)
Eindredactie	Erik Schorn
Foto's en tekeningen:	Archeodienst BV, tenzij anders aangegeven
Plaats:	Zevenaar
Foto omslag:	Het zuidelijk deel van het plangebied aan de Klokkenplas (bron: GoogleMaps – streetview)
Autorisatie:	Willem-Simon van de Graaf
	02-08-2016

De kaft van dit rapport is in de vorm van de voor- en achterkant van een Romeinse dakpan waarop hondenpootafdrukken staan.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder bronvermelding.
Archeodienst BV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit onderhavig onderzoek of de gegeven adviezen.

Archeodienst BV, Ringbaan-Zuid 8a, Postbus 297, 6900 AG Zevenaar, tel. 0316-581130, info@archeodienst.nl, www.archeodienst.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5
1.1 Onderzoekskader 5
1.2 Onderzoeksdoel en vraagstellingen 5
1.3 Ligging en huidige situatie plangebied 6
1.4 Toekomstige situatie plangebied 6

2 Bureauonderzoek 8
2.1 Methode 8
2.2 Fysische geografie 8
2.2.1 Geomorfologie en geologie 8
2.2.2 Bodem 10
2.3 Archeologie 10
2.4 Historische geografie 14
2.5 Bodemverstoring 16
2.6 Specifieke archeologische verwachting 16

3 Booronderzoek 19
3.1 Werkwijze 19
3.2 Beschrijving en interpretatie van de boorgegevens 19
3.2.1 Sediment 19
3.2.2 Bodem 19
3.3 Archeologische indicatoren 19
3.4 Archeologische interpretatie 20

4 Conclusie 21
4.1 Inleiding 21
4.2 Conclusies / beantwoording van de onderzoeksvragen 21
4.3 Advies 22

Bijlage 1: Periodentabel
Bijlage 2: Verklarende woordenlijst
Bijlage 3: Afkortingenlijst
Bijlage 4: Geologische kaart
Bijlage 5: Archeologische informatie
Bijlage 6: Boorpuntenkaart
Bijlage 7: Boorbeschrijvingen

Administratieve gegevens

Projectnaam	Enschede-Klokkenplas
Onderzoeksmelding	3993644100
Provincie	Overijssel
Gemeente	Enschede
Plaats	Enschede
Toponiem	Haverstraatpassage 25-27 en Klokkenplas 30
Type project	Bureau- en booronderzoek, verkennende fase (BO en IVO-V)
Opdrachtgever	Veldboom Vastgoed
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. P. Ikink (Urban Climate Architects)
Bevoegd gezag	Gemeente Enschede
Uitvoerder	Archeodienst BV
Uitvoerders veldwerk	E.A. Schorn
Vondstdeterminatie	N.v.t.
Uitvoeringsdatum	29-03-2016
Beheer en plaats documentatie	Zevenaar
Geografische positie (x-y; in m)	Coördinaten zijn NW-NO-ZO-ZW (x) 258.188 (y) 471.327 (x) 258.201 (y) 471.321 (x) 258.177 (y) 471.280 (x) 258.165 (y) 471.300
Kaartbladnummer	34F
Huidig grondgebruik	Bebouwd
Oppervlakte plangebied	Ca. 780 m², waarvan nieuw te bebouwen ca. 110 m²

1 Inleiding

1.1 Onderzoekskader

In opdracht van Veldboom Vastgoed (via Urban Climate Architects) heeft Archeodienst BV een bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase (IVO-O(verig); booronderzoek) uitgevoerd in het plangebied aan de Haverstraatpassage 25-27 en Klokkenplas 30 in Enschede (gemeente Enschede, Fig. 1.1). Het onderzoek is uitgevoerd voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de uitbreiding van het bestaande pand. De exacte ontgravingsdiepte is nog niet bekend maar door de geplande bodemingrepen kunnen eventueel in de ondergrond aanwezige archeologische resten verloren gaan.

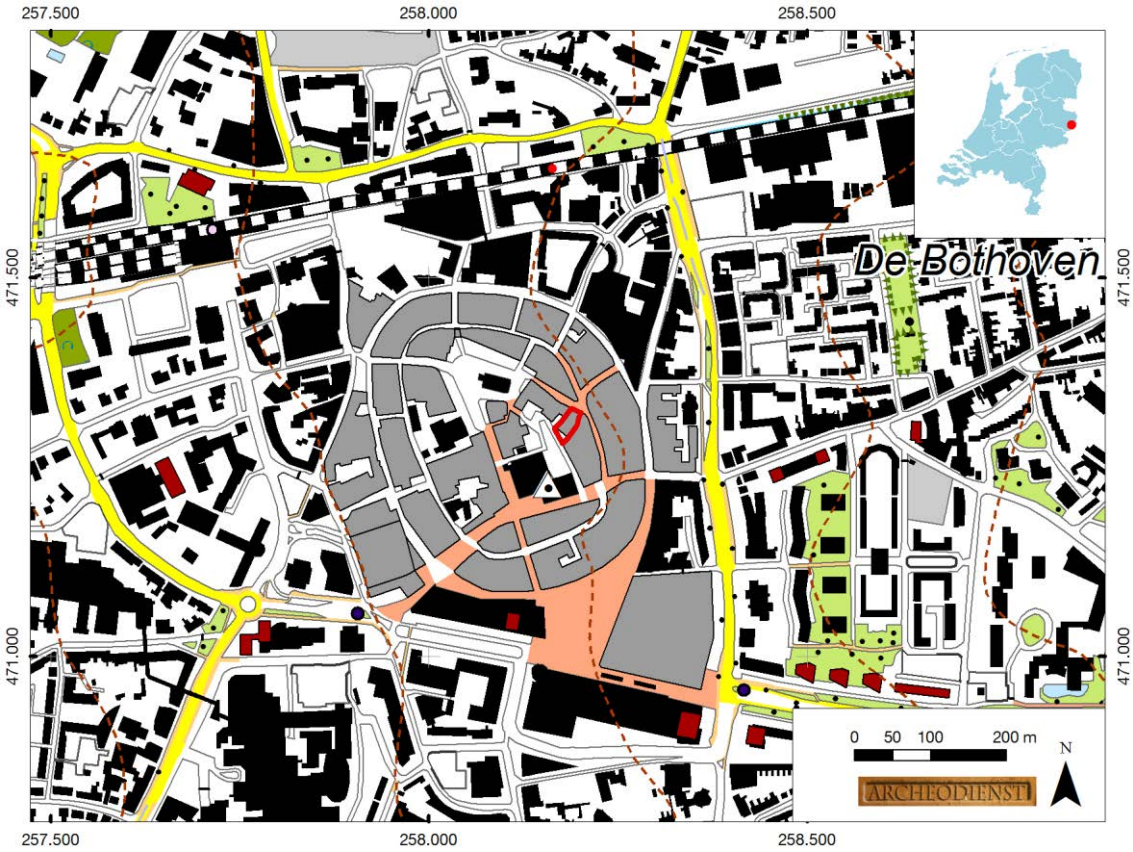

Fig. 1.1: Het plangebied op de topografische kaart (bron: kadaster 2014).

Volgens het bestemmingsplan Binnenstad 2015 geldt voor het plangebied de dubbelbestemming Waarde – Archeologie, wat inhoudt dat bij een bodemverstoring dieper dan 40 cm vroegtijdig archeologisch onderzoek uitgevoerd moet worden. Mogelijk zijn voor de uitbreiding van het pand diepere bodemingrepen nodig. Daarom is dit archeologische vooronderzoek uitgevoerd.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de gemeentelijke eisen en de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.3 (CCvD 2013).

Voor de in dit rapport gebruikte geologische en archeologische tijdsaanduidingen wordt verwezen naar Bijlage 1. Afkortingen en jargon worden in Bijlage 2 en 3 uitgelegd.

1.2 Onderzoeksdoel en vraagstellingen

Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting aan de hand van bestaande bronnen over bekende of verwachte landschappelijke, historische en archeologische waarden.

Het doel van het verkennend booronderzoek is het toetsen van het opgestelde verwachtingsmodel door de intactheid van de bodemopbouw vast te stellen.

Om deze doelstelling te realiseren, zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- Hoe diep reikt de recente (20e eeuwse) verstoring?
- Wat is de opbouw van het antropogene ophogingspakket onder de recente laag/verstoring?
- Vanaf welke diepte is de natuurlijke ondergrond aangetroffen en waaruit bestaat deze?
- Wat is de specifieke archeologische verwachting van het plangebied en wordt deze bij het veldonderzoek bevestigd?
- In hoeverre worden eventueel aanwezige archeologische resten bedreigd door de voorgenomen ontwikkeling van het gebied?

1.3 Ligging en huidige situatie plangebied

Het plangebied is ca. 780 m^2 groot en ligt in de binnenstad van Enschede ingeklemd tussen de Haverstraatpassage in het noordoosten en de Klokkenplas in het zuidwesten (Fig. 1.1). Het perceel is kadastraal bekend bij de gemeente onder sectie B, nr. 6468. Het plangebied is grotendeels bebouwd, alleen de zuidwestelijke driehoek met een oppervlakte van ca. 106 m^2 is onbebouwd en voorzien van bestrating (Fig. 1.2). De hoogte van het maaiveld (geraadpleegd op www.ahn.nl) ligt op ca. 42,0 m +NAP (Normaal Amsterdams Peil).

Fig. 1.2: Huidige situatie binnen het plangebied op een luchtfoto (bron: AeroGRID 1 m via ESRI).

1.4 Toekomstige situatie plangebied

Het bestaande pand zal worden uitgebreid in zuidwestelijke richting ter plaatse van het nu nog onbebouwde gedeelte, dat een oppervlakte heeft van ca. 110 m^2 (Fig. 1.3). Het is de bedoeling dat voor de uitbreiding van het pand niet dieper dan 40 cm wordt afgegraven en deels op schroefpalen gefundeerd gaat worden.

Fig. 1.3: Huidige situatie binnen het zuidwestelijke deel van het plangebied (bron: GoogleMaps – Streetview).

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode

Ten behoeve van het bureauonderzoek zijn gegevens verzameld over bekende of verwachte archeologische waarden, alsmede over geologische, bodemkundige en historisch-geografische kenmerken van (de omgeving van) het plangebied.

In het kader van het bureauonderzoek zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Recente topografische kaarten (kadaster) en luchtfoto's (AeroGRID 1m via ArcMap)
- Actuele Hoogtebestand van Nederland (bron: AHN.nl)
- Geologische kaart van Nederland schaal 1:50.000 (NITG-TNO 2000)
- Bodemkaart van Nederland schaal 1:50.000 (geraadpleegd via Archis3)
- Geomorfologische Kaart Nederland (geraadpleegd via Archis3)
- Kadastrale minuutplan, verzamelminuut en oorspronkelijk aanwijzende tafels 1811 – 1832 (beeldbank.cultureelerfgoed.nl)
- Historische kaarten uit de afgelopen 200 jaar (www.topotijdreis.nl)
- Archeologische Monumentenkaart (AMK, geraadpleegd via Archis3)
- Archeologische waarnemingen, onderzoek- en vondstmeldingen (geraadpleegd via de database van Archis2 uit mei 2015)
- Gemeentelijke archeologische beleidskaart uit 2009
- Gemeentelijke archeologische verwachtingskaart (Boshoven e.a. 2005)
- Bodem en Ondergrond Gemeente Enschede (http://enschede.nl/ondergrond)
- Atlas van Overijssel (http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/)
- Basisadministratie Adressen en Gebouwen (bagviewer.kadaster.nl)

2.2 Fysische geografie

2.2.1 Geomorfologie en geologie

Het landschap in dit gebied heeft zijn huidige vorm vooral tijdens de laatste twee ijstijden, het Saalien (ca. 150.000 jaar geleden) en het Weichselien (ca. 115.000 – 11.755 jaar geleden), gekregen. Volgens de geologische kaart bestaat de natuurlijke ondergrond in het plangebied dan ook uit grondmorene uit het Saalien (Bijlage 4, Laagpakket van Gieten, Formatie van Drente) afgedekt met laag dekzand dunner dan 2 m uit het Weichselien (Laagpakket van Wierden, Formatie van Boxtel).

In het Saalien is het landijs vanuit het noorden Nederland binnengedrongen waardoor grote terreinvormen in het landschap zijn ontstaan. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen heuvels, ruggen en stuwwallen. De grenzen tussen deze typen zijn niet altijd scherp en de uiteindelijke landschapsvormen zijn ook vaak het resultaat van verschillende fasen van opstuwing, overrijding/drumlinisering e.d (Jongmans e.a. 2013). Het plangebied ligt op de noord-zuid georiënteerde rug van Oldenzaal – Enschede. Op basis van het AHN-kaartbeeld ligt het plangebied op de westelijke helling van de rug op een hoogte van ca. 42,0 m +NAP (Fig. 2.1, groene kleur). Richting het oosten loopt het maaiveld geleidelijk op tot ruim 51 m +NAP (donkeroranje kleur) en richting het westen loopt het maaiveld geleidelijk af tot ca. 36,0 m +NAP (blauwe kleur).

Ten noord(oost)en van het plangebied liggen de gestuwde afzettingen (dicht) aan het oppervlak (Bijlage 4, code Gt). De gestuwde afzettingen bestaan gedeeltelijk uit fijnzandige en kleiige mariene afzettingen uit het Eoceen, Oligoceen en Mioceen (Berendsen 2005). Het plangebied ligt in een zone waar de ondergrond hoofdzakelijk uit keileem bestaat. Hier is sprake van een zogenaamde gedrumliniseerde stuwwal. Dit betreft een stuwwal die door het landijs is overreden waarbij door de ijsbeweging een gestroomlijnde vorm is ontstaan (Jongmans e.a. 2013). Onder het landijs is een dik pakket grondmorene (ook wel keileem genoemd) ontstaan. Keileem ontstaat door het uitsmelten van puin, dat in het landijs aanwezig is, en door de deformatie van materiaal onder het ijs. De keileem bestaat uit een mengsel van klei, zand en stenen, dat zeer sterk is samengedrukt

door het gewicht van het landijs (Berendsen 2004). De keileem wordt tot het Laagpakket van Gieten van de Formatie van Drente gerekend (De Mulder e.a. 2003).

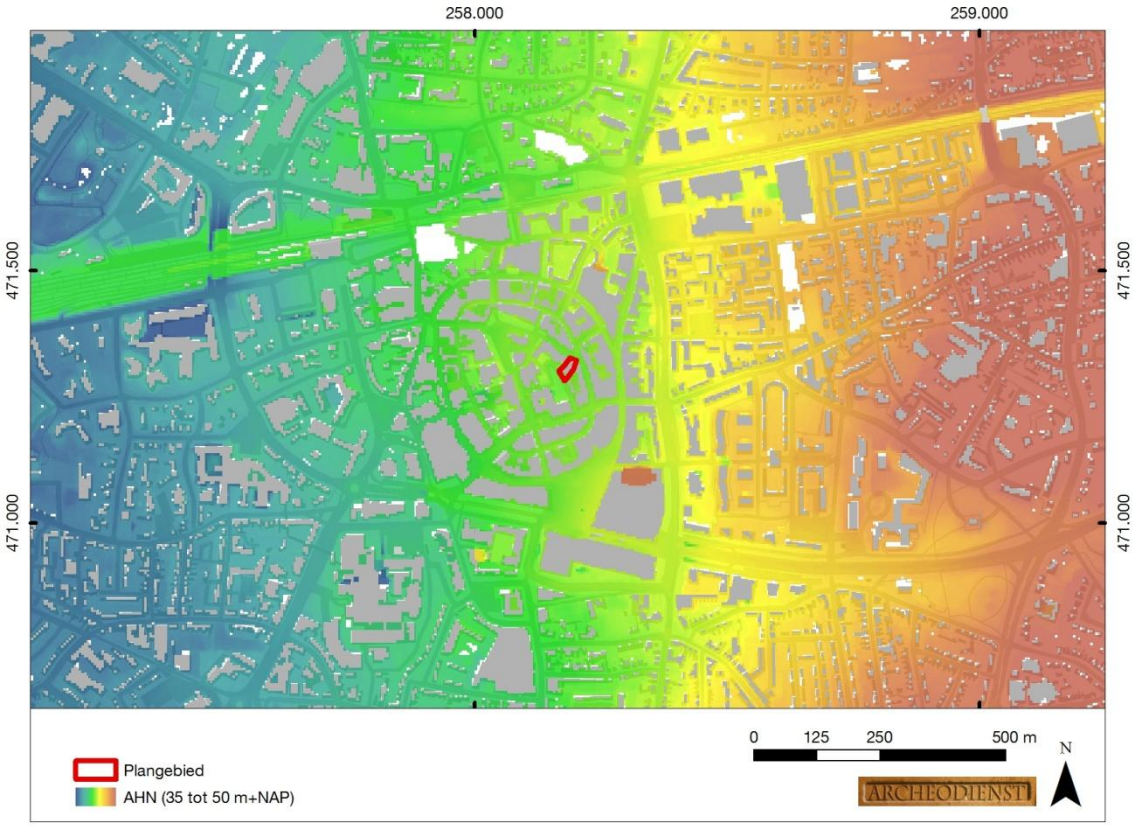

Fig. 2.1: Het plangebied op het Actueel Hoogtebestand van Nederland (bron: www.ahn.nl).

Gedurende de relatief warme periode, het Eemien (ca. 130.000 – 115.000 jaar geleden) heeft de keileem op veel plaatsen langdurig aan het oppervlak gelegen. Daardoor is verwering en bodemvorming opgetreden; een deel van het verweerde materiaal is door water en wind afgevoerd. Het zandige residu van de keileem, dat ontstaat na de verwering en het verlies van de fijnere deeltjes, wordt soms aangeduid als keizand. Vaak bevat dit materiaal vuursteen (Berendsen 2004).

De keileem (en/of keizand) is vervolgens afgedekt met dekzand met een gemiddelde dikte van 0,5 – 2,0 m. In de koudste en droogste perioden van het Weichselien, met name tijdens het Laat-Pleniglaciaal (ca. 26.000 – 15.700 jaar geleden) en in sommige perioden van het Laat-Glaciaal (ca. 15.700 – 11.755 jaar geleden), is de vegetatie vrijwel verdwenen. Hierdoor is op grote schaal verstuiving opgetreden, waarbij dekzand is afgezet (Berendsen 2004). Dit (soms lemige) zand is kalkloos, fijnkorrelig (150 – 210 µm), goed afgerond, goed gesorteerd en arm aan grind en wordt tot het Laagpakket van Wierden van de Formatie van Boxtel gerekend (Berendsen 2004).

In het Holoceen (vanaf ca. 11.755 jaar geleden tot heden) is het klimaat warmer en vochtiger geworden. Het dekzand is door de toenemende vegetatie vastgelegd en de beken hebben zich ingesneden, waarbij beekdalen zijn ontstaan. Deze volgen vaak de natuurlijke laagten in het landschap. In de directe omgeving van het plangebied is geen beekdal aanwezig. De dichtstbijzijnde beken liggen in het lager gelegen gebied ten westen van Enschede.

Tijdens archeologisch onderzoek is geconstateerd dat ter plaatse van de Klokkenplas veen is gevormd. Vermoedelijk heeft het gebied de Klokkenplas oorspronkelijk wat lager gelegen dan de omgeving. De aanwezigheid van de slecht doorlatende keileem, die relatief ondiep in de ondergrond aanwezig is, heeft gezorgd voor een stagnerende grondwaterstroming waardoor natte omstandigheden ontstonden. Daardoor heeft zich een veenlaag van enkele decimeters op het

dekzand gevormd (Spitzers 2010). Het veen wordt tot het Laagpakket van Griendtsveen van de Formatie van Nieuwkoop gerekend.

2.2.2 Bodem

Het plangebied is niet gekarteerd op de bodemkaart vanwege de ligging binnen de bebouwde kom van Enschede (geraadpleegd via Archis3). Gezien de ligging binnen de stadskern wordt een antropogeen ophogingspakket verwacht dat de natuurlijke sedimenten afdekt. Het ophogingspakket kan zo'n 1,0 tot 2,0 m dik zijn en bestaat uit verschillende lagen die waarschijnlijk uit de Late-Middeleeuwen tot en met de Nieuwe tijd dateren. Het ophogingspakket kan zich kenmerken door zandige, humeuze lagen met insluitsels zoals (baksteen)puin, houtskool en aardewerk.

Bij archeologisch onderzoek ter plaatse van de Klokkenplas is keileem (grondmorene) aangetroffen op een diepte van ca. 3,0 m en is afgedekt door dekzand. Oorspronkelijk is in het dekzand een podzolbodem ontwikkeld. Over het dekzand heen is op ca. 2,0 diepte een 30 – 50 cm dikke veenlaag aangetroffen. Daarop liggen, tot ca. 1,0 m onder straatniveau, diverse ophogingslagen uit de Late-Middeleeuwen, deels bestaande uit humeus zand en vergraven veen, deels uit relatief schoon zand. Daarboven bevinden zich resten van postmiddeleeuwse bebouwing bestaande uit muurresten, vloeren van leem, baksteen en cement, afvallagen, beerkuilen, waterputten en dergelijke. In deze bovenste meter bevinden zich veel recente verstoringen (Spitzers 2010).

In de stad is sprake van een diep grondwaterstand. De gemiddeld hoogste grondwaterstand ligt op ca. 2,5 – 3,50 m en de gemiddeld laagste grondwaterstand tussen 3,75 – 4,75 m beneden maaiveld (http://enschede.nl/ondergrond).

2.3 Archeologie

Het plangebied ligt binnen een archeologisch monumententerrein (AMK-terrein 13970). Het betreft de historische stadskern van Enschede (Bijlage 5, Tab. 2.1). Op de gemeentelijke beleidskaart ligt het plangebied dan ook in een zone die is aangemerkt als Waardevol Gebied A (Fig. 2.2).

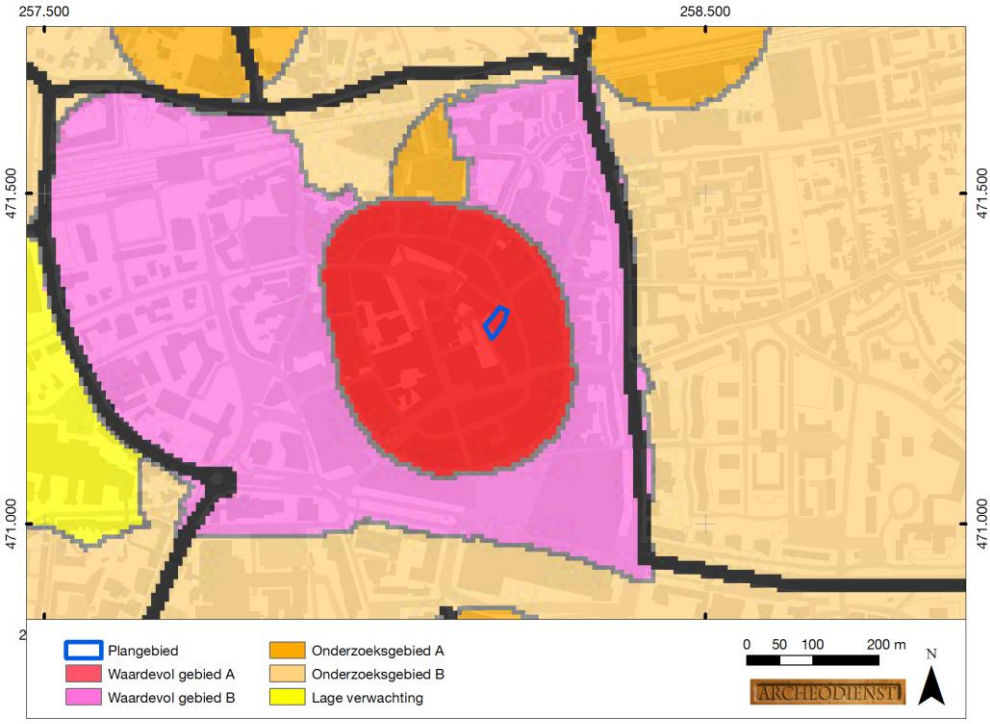

Fig. 2.2: Het plangebied op de beleidskaart van de gemeente Enschede uit 2009.

De archeologische resten die in het stadscentrum zijn aangetroffen (Fig. 2.3, dateren voornamelijk uit de Late-Middeleeuwen en de Nieuwe tijd (Bijlage 6, Tab. 2.1). Vlakbij het plangebied hebben twee uitgebreide archeologische onderzoeken plaatsgevonden in de vorm van begeleidingen van de graafwerkzaamheden ter plaatse van de Klokkenplas en de Oude Markt (Bijlage 6, Tab. 2.2). Deze vindplaatsen worden in de onderstaande tekst beschreven en geven een beeld van de archeologische resten die ter plaatse van het plangebied verwacht kunnen worden.

In het kader van de herinrichting van de Klokkenplas heeft een archeologische begeleiding van de graafwerkzaamheden plaatsgevonden (onderzoeksmelding 30776, waarneming 424632). Hierbij is onder andere onderzoek gedaan bij de aanleg van een bloemenperk direct ten westen van het plangebied, waarbij over een oppervlakte van ca. 1.000 m^2 ca. 60 tot 100 cm grond is ontgraven. Hierbij zijn bouwresten aangetroffen van woningen aan de inmiddels verdwenen Hofstraat. De aangetroffen muurresten en vloerniveaus dateren tussen 1550 en 1973 n. Chr. Daarnaast zijn sporen van de grote brand van 1862 n. Chr. gevonden. Rondom de bouwresten zijn verder vier waterputten en een beerkuil aangetroffen te dateren tussen 1800 – 1950 n. Chr. Op het noordelijke terreindeel zijn geen muurresten aangetroffen. Op diepere niveaus binnen het begeleide terrein zijn oudere sporen aangetroffen. In de uiterste zuidwesthoek is ten behoeve van de aanleg van een pomp-bufferkelder een oppervlak van 15 m^2 dieper ontgraven. Hierbij zijn enkele grote en kleine paalkuilen aangetroffen uit 1100 – 1300 n. Chr. Aan de noordzijde van het begeleide terrein is een tweede, dieper gelegen vlakniveau aangelegd waarbij een gracht/waterloop en enkele greppels uit dezelfde periode zijn aangetroffen. De gracht of waterloop vormt de oostelijke begrenzing van een terrein waar in de vroege 14^e eeuw een grafelijk spieker wordt verondersteld en is misschien in verband te brengen met de lang gezochte middeleeuwse borg.

Ca. 50 m ten noordwesten van het plangebied heeft ook een archeologische begeleiding plaatsgevonden aan de Oude Markt 26 (onderzoeksmelding 31618, waarneming 424679). De oudste aangetroffen antropogene resten bestaan uit één of enkele zwart zandige lagen uit de 12e of 13e eeuw waarin de natuurlijke humeuze bovengrond vermengd is met compost en afval uit de nabijgelegen nederzetting (Apb-horizont). Daarop ligt een complexe stratigrafie met resten van bebouwing in houtskeletbouw uit de periode 1300 – 1750, bestaande uit een opeenstapeling van leemvloeren, loopniveaus, vlijlagen, brandlagen en verrommelde lagen met verspitte vloer- en brandresten. De oudere resten dateren uit de periode 1300 – 1500, de resten van de twee jongste gebouwen uit de periode 1600 – 1750.

In het kader van het vervaardigen van de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart, zijn de archeologische waarden in het centrum geïnventariseerd die bekend zijn bij de historische vereniging van Enschede. De noordoostelijke punt van het plangebied valt binnen een zone waar resten van vlonders en beschoeiing worden verwacht (Fig. 2.3, nr. c12). Hier zijn namelijk dikke balken aangetroffen die mogelijk in verband kunnen worden gebracht met een waterwerk. De zuidoostelijke rand van het plangebied loopt langs een zone waar mogelijk een gracht is waargenomen (nr. c9).

Monument	*Ligging*	*Aard monument*	*Datering*
13970	t.p.v. plangebied	Stadskern van Enschede	LME - NT

Waarneming/ Onderzoeksmelding		*Ligging*	*Aard waarneming*	*Datering*
4634	---	180 m ten ZW (Loenshof)	Gracht, wal	NT
13592	---	210 m ten ZW (Loenshof)	Gracht	NT
4642	---	140 m ten Z (Hofpassage)	Gracht, bouwresten, wal	LMEB-NT
18025	---	80 m ten Z (Stadhuis)	Complete kan van grijsbakkend aardewerk	LMEB
13625	---	80 m ten ZO (Langestraat)	Aardewerk Gracht, fundering Espoort	NTB-NTC LME-NTC
418119	24916	210 m ten W (Zuiderhagen 37-41)	Gracht, greppel, aardewerk	LMEA-LMEB
4629	---	50 m ten W (Langestraat 54)	Vierkante waterput put van 75 x 75 cm, bodem op 2,5 m diep	LME-NT
424632	30776	10 m ten ZW (Klokkenplas)	Bouwresten van twee woningen aan de inmiddels verdwenen Hofstraat: muurresten, vloerniveaus, waterputten, beerput, divers vondstmateriaal, e.d.	LMEA-NTC
424676	33912	210 m ten W (Walstraat)	Gracht, beschoeiing Greppel Muurwerk	LMEA-NTB LMEA-LMEB NTC
13176	Waarneming van ROB in 1980	20 m ten W (Klokkenplas)	Divers vondstmateriaal in vullaag depressie	VMED-LMEA, LMEB, LMEB-NT
424679	31618	50 m ten NW (Oude Markt 26)	Bewoningssporen in een complexe stratigrafie met resten van bebouwing in houtskeletbouw uit de periode 1300 – 1750, bestaande uit een opeenstapeling van leemvloeren, loopniveaus, vlijlagen, brandlagen en verrommelde lagen met verspitte vloer- en brandresten.	LMEB-NT
4633	---	60 m ten NW	Locatie van de Borg op basis van de literatuur	LME
4707	---	130 m ten NW (De Markt)	Complete kogelpot	VMEC-LMEA
30327	Opgraving ROB in 1976	120 m ten NW (Markt)	Vier grafkuilen	NTB
13624	---	240 m ten W (Veldpoort)	Aardewerk Restanten brug en veldpoort	NTA, NTB-NTC NTA-NTC
412484	29015	70 m ten N (Stadsgravenstraat 71)	Bouwpuin, baksteen	LME-NT

Tab. 2.1 Overzicht van de monumenten en waarnemingen binnen de stadskern van Enschede.

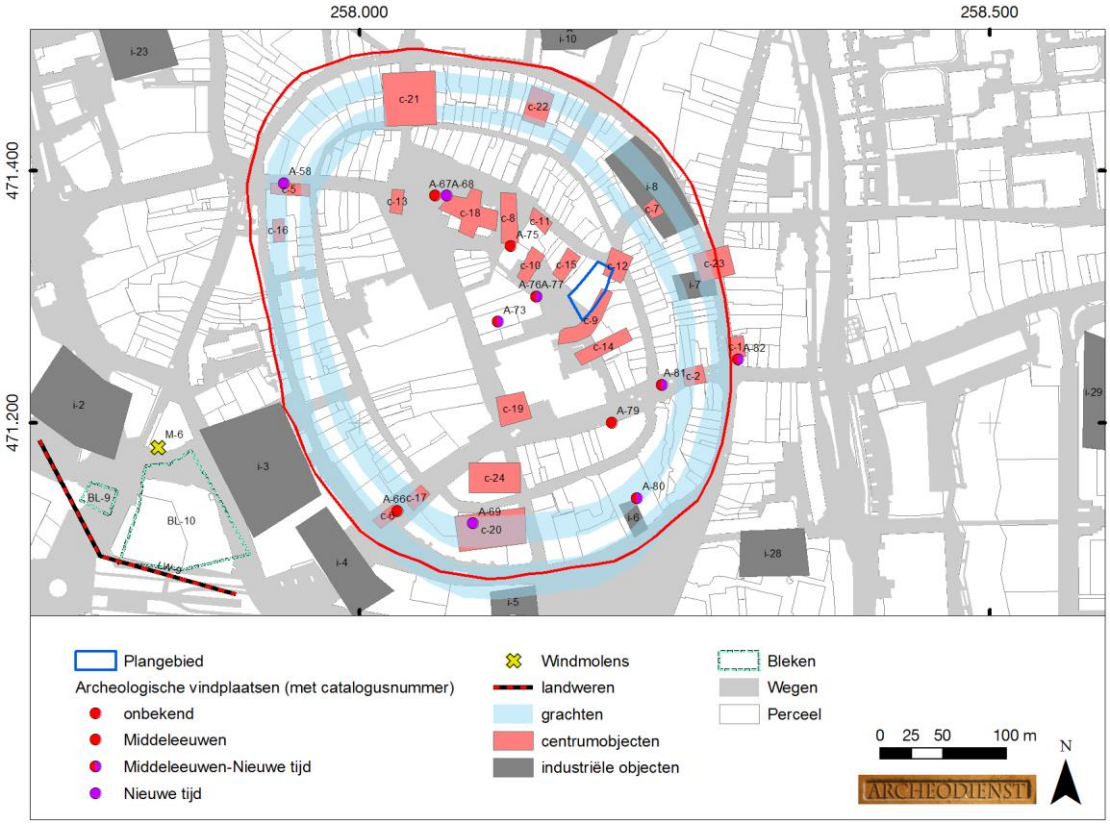

Fig. 2.3: Archeologische waarden in het centrum van Enschede (bron: Boshoven e.a. 2005).

Onderzoeks-melding	*Ligging*	*Aard melding*	*Conclusie/advies*
19331	110 m ten NW (Grote Kerk)	Begeleiding door BAAC in 2006	Onderzoek is op 20 cm –mv gestaakt op een strook beton die in 1926 – 1928 aan de buitenzijde van de noordelijke kerktorenfundering is aangebracht.
24916	190 m ten W (Zuiderhagen 37-41)	Begeleiding door ADC in 2007	Zie waarneming 418119
29015	60 m ten N (Stadsgravenstraat 71)	Booronderzoek door RAAP in 2008	Zie waarneming 412484 → vervolg d.m.v. proefsleuven of een begeleiding
30776	0 m ten ZW (Klokkenplas)	Begeleiding door Synthegra in 2008	Zie waarneming 424632
31618	40 m ten NW (Oude Markt 26)	Begeleiding door Synthegra in 2008	Zie waarneming 424679
33221	100 m ten NW (Oude Markt)	Begeleiding door Grontmij in 2009	Geen archeologische structuren aangetroffen
33912	190 m ten W (Walstraat 45-47)	Begeleiding door Synthegra in 2009	Zie waarneming 424676
61419	170 m ten NW (Oude Markt 8)	Booronderzoek door Archeodienst in 2014	Antropogeen ophogingspakket uit de Nieuwe tijd met daaronder een restant van de podzolbodem in de vorm van de oranjebruine B-horizont in het dekzand → vervolg bij bodemingrepen dieper dan 1,0 m

Tab. 2.2: Overzicht van de onderzoeken binnen de stadskern van Enschede.

2.4 Historische geografie

Op de plek waar nu het stadcentrum ligt, was in de Vroege-Middeleeuwen al een nederzetting aanwezig. Hier bevond zich de parochiekerk, de markt en een versterkte adellijke woning. In de Late-Middeleeuwen vormde de nederzetting het middelpunt van de marken Usselo, Esmarke, Lonneker, Driene en Twekkelo. Vanuit de nederzetting liepen diverse wegen richting de marken. Aan deze situatie kwam een einde na 1325 toen Enschede van de Utrechtse bisschop Jan van Diest stadsrechten kreeg. Deze rechten hielden onder meer in dat de nederzetting versterkt mocht worden, de stad werd omgracht. De aarde die vrij kwam met het graven van de grachten werd gebruikt om een aarden wal tussen de beide grachten op te werpen. Twee poorten, de Espoort en de Veldpoort, zorgden ervoor dat de stad bereikbaar bleef (Boshoven e.a. 2005). Het noordelijke deel van het plangebied langs de Haverstraat(passage) is in deze periode bebouwd (Fig. 2.4). De Klokkenplas waarbinnen het zuidelijke deel van het plangebied valt, is onbebouwd. Tijdens de archeologische begeleiding die ter plaatse van de Klokkenplas is uitgevoerd, zijn geen duidelijke resten van bebouwing vòòr 1500 aangetroffen. Wel zijn in het zuidwesten van het onderzoeksgebied paalsporen en kuilen aangetroffen, die mogelijk uit de Late-Middeleeuwen stammen. Aanwijzingen hiervoor zijn één aardewerkfragment uit de 12e of 13e eeuw en het feit dat zij in het natuurlijke veen zijn ingegraven (Spitzers 2010).

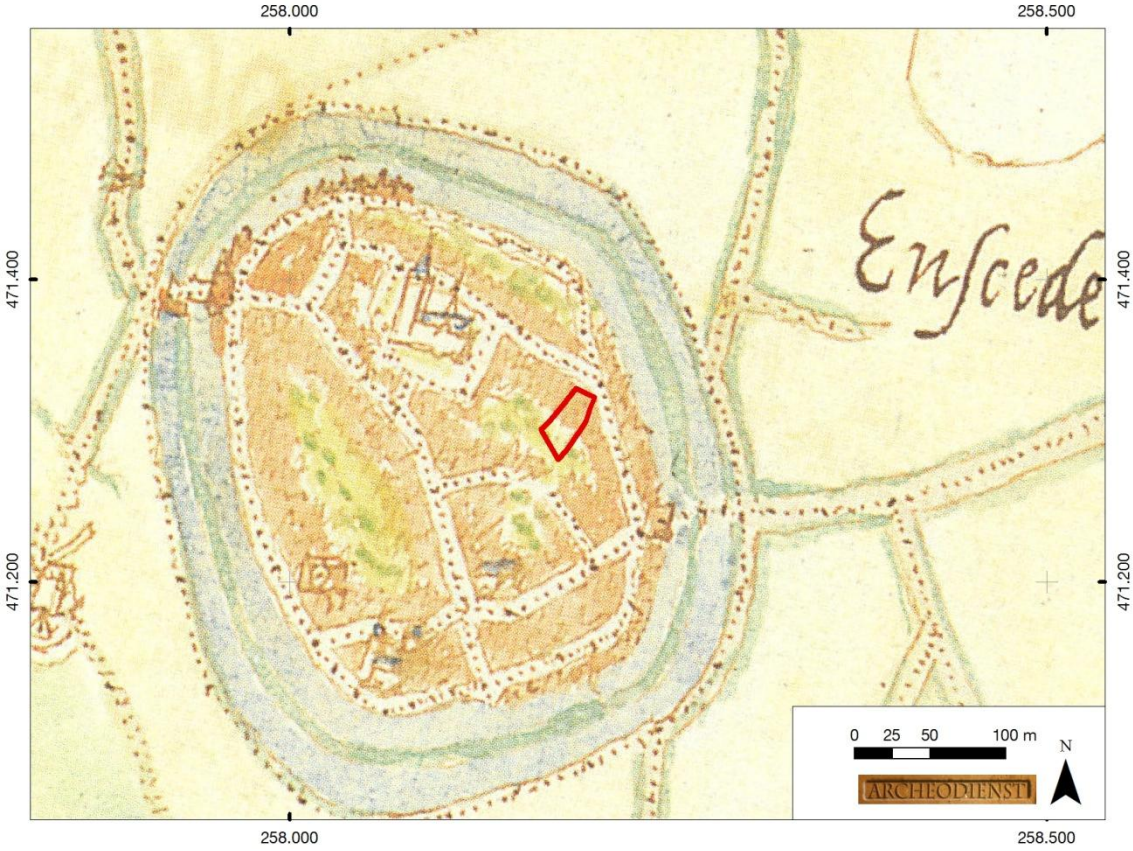

Fig. 2.4: Het plangebied op de kaart van de stad Enschede van Jacob van Deventer, ca. 1560.

Ten tijde van de Tachtigjarige Oorlog werd de vesting verder versterkt met zeven bolwerken. Toch liet de verdediging van de stad te wensen over, zodat toen prins Maurits met zijn troepen eind 1597 voor de stad verscheen, deze zich zonder verzet te bieden, overgaf. Vervolgens werd de vesting ontmanteld. De wal werd geslecht, en de daarbij vrijgekomen grond werd gebruikt voor het dempen van de buitengracht. De binnengracht werd versmald (Boshoven e.a. 2005). De situatie met alleen de binnengracht is te zien op de kaart uit de 18e eeuw (Fig. 2.5).

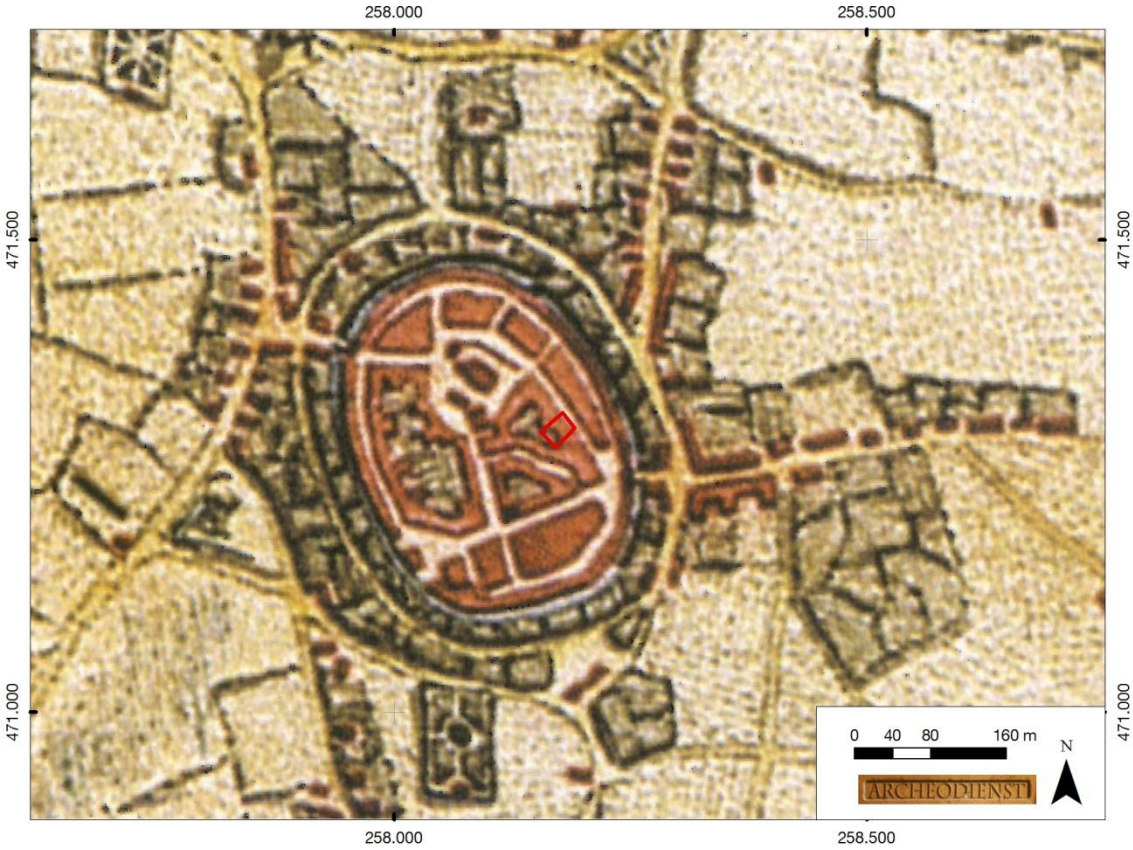

Fig. 2.5: Het plangebied op de Hottingerkaart uit 1773-1794 (bron: Versfelt 2003).

De bebouwing in het noordelijke deel van het plangebied is in detail opgetekend op de kadastrale minuut uit het begin van de 19e eeuw (Fig. 2.6). Uit de gegevens behorende bij het minuutplan (OAT's) blijkt dat het twee woningen met een tuin betreft. Op 7 mei 1862 is er brand ontstaan in de Kalanderstraat in de zuidoosthoek van de stad. Deze brand sloeg over en verspreide zich door de hele stad, inclusief het plangebied (www.stadbrand1862.enschede.nl). Daarna is de stad opnieuw opgebouwd waarbij het resterende gedeelte van de binnengracht is gedempt en is de huidige situatie ontstaan. Op de plek van de twee woningen is toen aan de Haverstraatpassage binnen het plangebied een nieuw (winkel)pand gebouwd. Een kleine driehoek met een oppervlakte van ca. 110 m^2 aan de Klokkenplas is onbebouwd gebleven en bestraat. Dit pand is niet aangemerkt als een rijks- of gemeentelijk monument (http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/atlasvanoverijssel_basis/). Op de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Overijssel zijn ook geen bijzonderheden ter plaatse van het plangebied aangegeven (http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/app/cwk_discipline/v1).Volgens het kadaster stamt alle bebouwing in het plangebied uit 1992 (https://bagviewer.kadaster.nl). Dit lijkt ons niet te kloppen, mogelijk dat de voorgevel aan de Havenstraatpassage is verbouwd in 1992, waardoor in het kadaster dit als nieuw bouwdatum is ingevoerd. Bij panden uit de directe omgeving worden dateringen uit de eerste helft van de 20e eeuw aangegeven (1912 en 1930), die gezien het uiterlijk van de achterzijde van het pand aan de Klokkenpas (Fig. 1.3) eerder bij het pand passen.

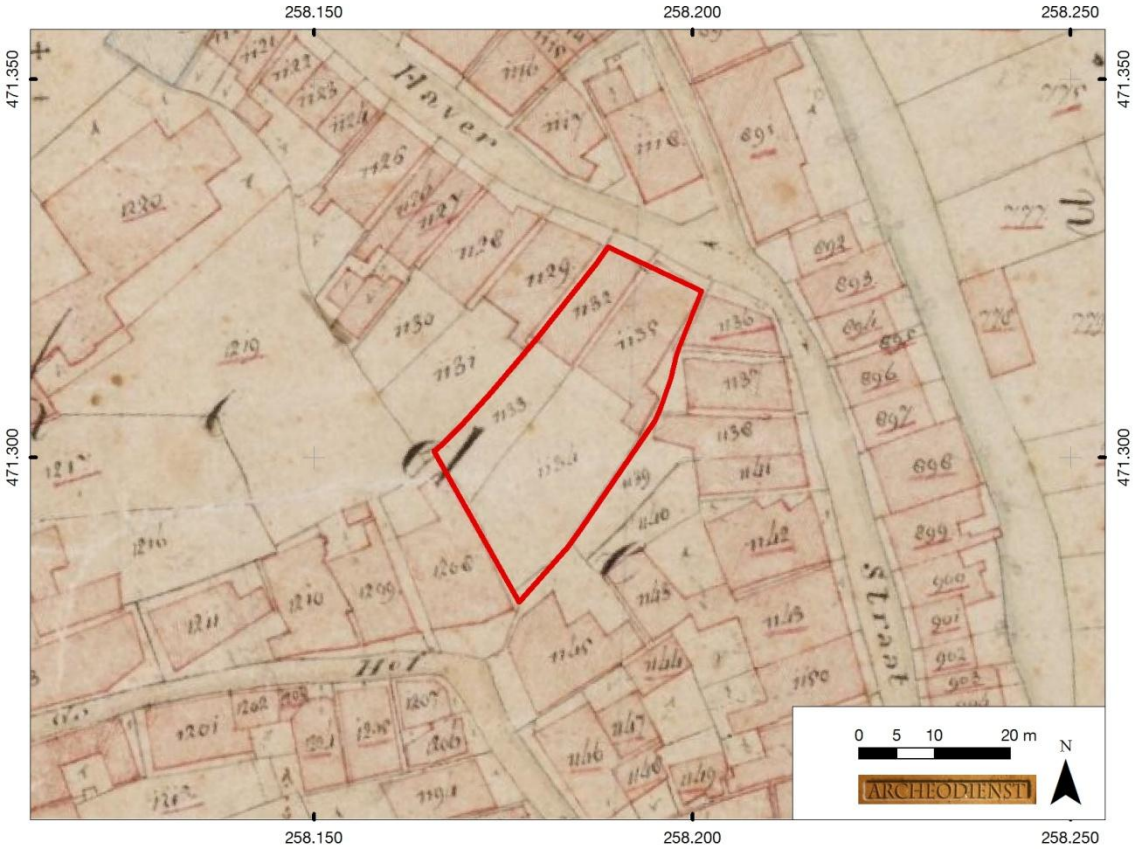

Fig. 2.6: Het plangebied op de kadastrale minuut uit het begin van de 19e eeuw (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

2.5 Bodemverstoring

Binnen het plangebied zijn geen bodemverontreinigingen, saneringen of ondergrondse olietanks, benzinepompinstallaties en dergelijke bekend waardoor archeologische resten mogelijk verloren zijn gegaan (http://enschede.nl/ondergrond).

Tijdens de begeleiding van de Klokkenplas ten westen van het plangebied zijn de resten van de postmiddeleeuwse bebouwing tussen ca. 0,3 – 1 m onder de voormalige bestrating aangetroffen. In de bovenste meter zijn veel recente verstoringen aanwezig. Daaronder zijn tot een diepte van ca. 2,0 m onder straatniveau ophogingslagen uit de Late-Middeleeuwen aangetroffen met enkele diepere ingravingen tot 3,0 m diep (Spitzers 2010). Bij het onderzoek aan de Oude Markt 26 zijn achter het pand archeologisch relevante resten aangetroffen vanaf ca. 50 cm beneden maaiveld (Spitzers/ Diependaal 2010).

2.6 Specifieke archeologische verwachting

Op basis van bovenstaand bureauonderzoek is voor het plangebied een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld (Tab. 2.3). Op de beleidskaart van de gemeente is het plangebied aangemerkt als 'Waardevol gebied A' vanwege de ligging binnen het historische stadscentrum van Enschede en geldt een hoge verwachting voor archeologische resten uit de Late-Middeleeuwen tot en met de Nieuwe tijd. In het onderstaande verwachtingsmodel wordt deze verwachting toegelicht en worden ook de oudere perioden besproken.

Het landschap heeft met name voor de prehistorische mens een belangrijke rol gespeeld in de keuze voor een bewoningslocatie. Jager-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum tot en met het Neolithicum kozen als woon- en verblijfplaats vaak voor de hoger liggende terreingedeelten in het landschap, bij voorkeur in de buurt van open water. Water was een belangrijk gegeven, niet alleen voor het lessen van de dorst. Nabij water heerst er ook een grotere biodiversiteit wat de jacht en het verzamelen van plantaardig voedsel vergemakkelijkt. Archeologische vindplaatsen uit deze

periode komen dus met name voor op overgangen van nat naar droog (de zogenaamde gradiëntzones). Op basis van het AHN-kaartbeeld ligt het plangebied op de helling van de stuwwal en bestaat de ondergrond uit dekzand. Op de helling zijn interne reliëfverschillen aanwezig. Uit archeologisch onderzoek op het naastgelegen terrein is namelijk gebleken dat het gebied de Klokkenplas oorspronkelijk wat lager heeft gelegen dan de omgeving. De aanwezigheid van de slecht doorlatende keileem relatief ondiep in de ondergrond heeft gezorgd voor een stagnerende grondwaterstroming waardoor natte omstandigheden ontstonden. Daardoor heeft zich een veenlaag van enkele decimeters op het dekzand gevormd. De datering van deze veenlaag is niet bekend maar het hogere gebied rondom deze moeraszone/ven kan een aantrekkelijke bewoningslocatie hebben gevormd voor jager-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum en Mesolithicum. Of het plangebied in de moeraszone/ven of op de droge zandgrond heeft gelegen, is niet bekend. Op basis van deze gegevens is aan het plangebied een middelhoge verwachting toegekend voor jager-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum tot en met het Neolithicum. Vuursteenvindplaatsen worden gekenmerkt door een vuursteenspreiding aan het oppervlak en eventueel sporen in de vorm van ondiepe haardkuilen. De vindplaatsen kunnen variëren van klein (enkele vierkante meters) tot vrij groot (enkele duizenden vierkante meters). *In situ* vondsten en sporen worden onder het antropogene ophogingspakket en de eventueel aanwezige veenlaag verwacht in de top van het dekzand.

Periode	Verwachting	Verwachte kenmerken vindplaats	Diepteligging sporen
Laat-Paleolithicum - Neolithicum	Middelhoog	Bewoningssporen, tijdelijke kampementen, vuursteen artefacten, haardkuilen	Ca. 2 tot 2,5 m (in de top van het dekzand)
Neolithicum – Vroege-Middeleeuwen	Laag in het geval van moeras/ven	Nederzetting: cultuurlaag, (paal)kuilen, greppels, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen Begravingsresten: kringgreppel, fragmenten aardewerk (urn), verbrande botresten	Ca. 2 tot 2,5 m (in de top van het dekzand)
	Hoog in het geval van goed gedraineerde zandgrond		
Late-Middeleeuwen – Nieuwe tijd	Hoog	Noordelijk deel: bouwresten: muurresten, baksteen, (lemen)vloerniveaus, ophogingslagen, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen	Onder de recente laag/verstoring in een antropogeen ophogingspakket (vanaf ca. 30 – 50 cm beneden maaiveld)
		Zuidelijk deel: waterput, beerkuil, afvalkuil, greppels, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen	

Tab. 2.3 Archeologische verwachting per periode voor het plangebied.

Vanaf het Neolithicum ontstaan in onze streken de eerste landbouwculturen die gekenmerkt worden door sedentaire nederzettingen. In de beginperiode combineert men akkerbouw met het jagen en verzamelen, maar geleidelijk stapt men over naar akkerbouw en veeteelt. De nederzettingen worden gekenmerkt door permanente woningen die vaak diep in de grond gefundeerd waren. Waterputten werden gegraven voor de watervoorziening terwijl in en nabij de nederzetting afvalkuilen werden gegraven om afval te begraven. In de periode vanaf het Neolithicum tot en met de Volle-Middeleeuwen (tot in de 13e eeuw) heeft men een voorkeur voor hoger en droger gelegen gebieden in de nabijheid van water, die geschikt waren voor akkerbouw. Wanneer het plangebied onderdeel is geweest van het veenmoeras/ven worden geen vindplaatsen uit deze periode verwacht (lage verwachting). Wanneer het op de beter ontwaterende zandgrond daarnaast heeft gelegen, kunnen wel sporen van vindplaatsen uit het Neolithicum tot en met de Vroege-Middeleeuwen worden verwacht en geldt een hoge verwachting.

Vermoedelijk is het natte gebied in de Late-Middeleeuwen door menselijke ingrepen ontwaterd waardoor het veen is veraard. Aan de noordzijde van het onderzoeksgebied Klokkenplas is een gegraven waterloop of gracht aangetroffen die door de veraarde veenlaag heen is gegraven. De aanleg daarvan is aan de hand van C14-analyse in de 11e – 12e eeuw geplaatst (Spitzers 2010). Vanaf deze periode is de landschappelijke ligging van het plangebied niet meer bepalend voor de

archeologische resten die worden verwacht, maar is de ligging binnen het stadscentrum van Enschede bepalend. Ten westen van het plangebied ter plaatse van de huidige plein de Klokkenplas zijn muurresten en vloerniveaus aangetroffen uit de periode tussen 1550 en 1973 n. Chr. Rondom de bouwresten zijn verder vier waterputten en een beerkuil aangetroffen die dateren uit 1800 – 1950 n. Chr. Op het noordelijke terreindeel zijn geen muurresten aangetroffen. Op diepere niveaus binnen het begeleide terrein zijn oudere sporen aangetroffen waaronder enkele grote en kleine paalkuilen uit 1100 – 1300 n. Chr. Aan de noordzijde van het begeleide terrein is een tweede, dieper gelegen vlakniveau aangelegd waarbij de eerder genoemde gracht/waterloop en enkele greppels uit dezelfde periode zijn aangetroffen. Op basis hiervan geldt voor het plangebied een hoge verwachting voor sporen uit de Late-Middeleeuwen tot en met de Nieuwe tijd.

Als specifiek naar het historisch kaartmateriaal wordt gekeken dan is de kans op muurresten en vloerniveaus uit de Nieuwe tijd in de uitbreidingszone aan de zuidzijde relatief klein. Op basis van het kaartmateriaal wordt de resten/sporen van historische bebouwing namelijk in de noordelijke helft van het plangebied verwacht aan de Haverstraat(passage) ter plaatse van het huidige 19e eeuwse winkelpand. De rest van het plangebied was tot de uitbreiding van de bebouwing in vermoedelijk de eerste helft van de 20e eeuw in gebruik als tuin. Hier kunnen echter wel sporen worden aangetroffen die verband houden met de bebouwing aan de Haverstraat(passage). Rondom de bouwresten worden bijvoorbeeld regelmatig waterputten of beerputten gevonden. Ook greppels en afvalkuilen kunnen (op een dieper niveau) worden aangetroffen.

3 Booronderzoek

3.1 Werkwijze

Op grond van het specifieke archeologische verwachtingsmodel en vanwege de ligging in de historische stadskern is voor het volgende Plan van Aanpak (PvA) gekozen. Er waren drie boringen gepland (uitgaande dat de bestrating te verwijderen was). Op locatie bleek dat de kinderkopjesbestrating in cement was gefundeerd, waardoor deze niet kon worden verwijderd. Er is daardoor slechts één boring uitgevoerd in een klein bloemperkje (klimop), gelegen tegen het te onderzoeken pand. De boring is geplaatst met een Edelmanboor met een boordiameter van 7 cm en een guts met een doorsnede van 3 cm. De boring is doorgezet tot in de natuurlijk afgezette keileem. De exacte boorlocatie is ingemeten met een meetlint.
Het opgeboorde sediment is verbrokkeld en versneden en geïnspecteerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals houtskool, vuursteen en aardewerk. De boringen zijn beschreven conform de NEN 5104 en de bodemclassificatie volgens De Bakker en Schelling (1989).

3.2 Beschrijving en interpretatie van de boorgegevens

Voor de ligging van het boorpunt wordt verwezen naar Bijlage 6, de boorbeschrijving is te vinden in Bijlage 7.
Het plangebied was vrijwel geheel bestraat met kinderkopjes, een smalle strook bestond uit betonverharding en er was een klein bloemperkje aanwezig. Er zijn geen hoogteverschillen waargenomen op de locatie zelf. Het terrein was vrijwel vlak.

3.2.1 Sediment

De natuurlijke ondergrond is aangetroffen vanaf 140 cm –mv. Deze bestond tot 145 cm –mv uit een zwartbruine veraarde laag van matig siltig, sterk humeus zeer fijn zand, met daaronder tot 230 cm –mv lichtbruingeel matig fijn zand met grovere korrels, dat matig gesorteerd was. Tussen 230-250 cm –mv was het matig fijne zand sterk grindhoudend en lichtbruingrijs van kleur en ging tot 260 cm –mv over in groengrijs matig fijn zand dat matig grindhoudend was. Vanaf 260-280 cm –mv is groengrijs sterk zandige leem aangetroffen dat matig grindhoudend was. De veraarde zandlaag die vanaf 140-145 cm –mv is aangetroffen, zou mogelijk een restant kunnen zijn van de hier verwachte veenlaag die vermengd is met dekzand dan wel fluvioperiglaciaal zand. Gezien de matige gesorteerdheid van het zand en de aanwezigheid van grovere zandkorrels lijkt het eerder om fluvioperiglaciaal zand te gaan dan om dekzand, daarom is het zand dat vanaf 140 tot 230 cm –mv is aangetroffen geïnterpreteerd als fluvioperiglaciaal zand behorend tot de Formatie van Boxtel (de Mulder *et al.* 2003). Dit geldt ook voor het zand vanaf 230-250 cm –mv dat sterk grindhoudend is. Het groengrijze zand tussen 250-260 cm –mv is geïnterpreteerd als keizand en het leem tussen 260-280 cm –mv is geïnterpreteerd als keileem (grondmorene), beide behorend tot het Laagpakket van Gieten van de Formatie van Drente (de Mulder *et al.* 2003).

3.2.2 Bodem

Zoals op grond van het bureauonderzoek werd verwacht bestaat de bovengrond tot 140 cm –mv uit zandige stadsophogingslagen met baksteen- en puinresten. Deze bestaat tot 60 cm –mv uit een zwartgrijze zandige toplaag, daaronder tot 90 cm –mv een donkergrijze zandlaag en tot 140 cm –mv een grijze zandlaag met gele zandvlekjes. Zelfs in de onderste lagen van dit pakket is modern vensterglas aangetroffen. Onder het ophogingspakket is een veraarde zandige begraven Ahb-horizont (b= begraven) aanwezig met daaronder het zand lichtbruingele zand van de C-horizont aangetroffen. In het zand zijn geen resten van een podzolbodem aanwezig.

3.3 Archeologische indicatoren

Het in de stadsophogingslagen aangetroffen baksteen- en puinresten dateren waarschijnlijk in de Late-Middeleeuwen tot en met Nieuwe tijd, waarbij de nadruk lijkt te liggen op de Nieuwe tijd. Op grond van het moderne vensterglas dat op grote diepte in dit pakket is aangetroffen, lijkt de opbouw van de ophogingslagen te zijn verstoord. Er zijn geen archeologische indicatoren

aangetroffen, die duiden op de aanwezigheid van oudere archeologische vindplaatsen. Het verkennende booronderzoek had dan ook niet specifiek tot doel om deze op te sporen.

3.4 Archeologische interpretatie

Tot een diepte van 140 cm –mv zijn stadsophogingslagen aangetroffen, die gezien het recente vensterglas op grote diepte, zijn verstoord. Dit hangt mogelijk samen met de bouw van de achterzijde van het pand aan de Klokkenplas, die op grond van het uiterlijk in de eerste helft van de 20e eeuw wordt gedateerd, wat op grond van het bureauonderzoek al werd vermoed. Onder de stadsophogingslagen is geen podzolbodem aangetroffen. Mogelijk is deze bodem verdwenen bij de middeleeuwse ontginning van het gebied of is zelfs nooit aanwezig geweest. De bodem bestaat hier uit een begraven Ahb-horizont die direct rust op het zand van de C-horizont. Dit zand betreft geen dekzand, maar fluvioperiglaciaal zand, waaronder keileem (grondmorene) is aangetroffen.
Zoals uit eerder uitgevoerd onderzoek aan de Klokkenplas is gebleken (Spitzers 2010), komen de bebouwingsgrenzen overeen met de bebouwing zoals deze op de kadastrale minuut (Fig. 2.6) staan aangegeven. Als specifiek naar het historisch kaartmateriaal wordt gekeken dan is de kans op muurresten en vloerniveaus uit de Nieuwe tijd in de uitbreidingszone aan de zuidzijde relatief klein. Op basis van het kaartmateriaal wordt de resten/sporen van historische bebouwing namelijk in de noordelijke helft van het plangebied verwacht aan de Haverstraat(passage) ter plaatse van het huidige 19e eeuwse winkelpand. De rest van het plangebied was tot de uitbreiding van de bebouwing in vermoedelijk de eerste helft van de 20e eeuw in gebruik als tuin. Het kan niet worden uitgesloten dat in het nieuw te bebouwen gedeelte nog resten van waterputten en beerputten uit de Late middeleeuwen tot en met Nieuw tijd aanwezig zijn, zoals deze ook bij het eerder uitgevoerde onderzoek buiten de bebouwingsgrenzen zijn aangetroffen. Dit geldt ook voor sporen die ouder zijn dan de Late-Middeleeuwen, die op een dieper niveau zijn aangetroffen.

Vuursteenvindplaatsen van jagers-verzamelaars bestaan voornamelijk uit strooiing van fragmenten vuursteen en ondiepe grondsporen, zoals haardkuilen, in de bovengrond van de oorspronkelijke podzolgrond. Aangezien de oorspronkelijke podzolbodem mogelijk is verstoord, zijn eventueel aanwezige vuursteenvindplaatsen verloren gegaan. De middelhoge verwachting uit het bureauonderzoek voor vuursteenvindplaatsen van jagers-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum tot en met Neolithicum kan daarom naar laag worden bijgesteld.

Nederzettingsresten uit het Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd bestaan niet alleen uit fragmenten aardewerk, maar ook uit diepere sporen zoals paalgaten en afvalkuilen. Deze sporen kunnen tot in de C-horizont reiken en zijn mogelijk nog intact. Het plangebied lijkt op grond van het veldonderzoek op redelijk goed gedraineerde grond te liggen, waardoor nederzettingsresten uit het Neolithicum tot en met Vroege-Middeleeuwen nog aanwezig kunnen zijn. Vandaar dat de hoge verwachting uit het bureauonderzoek voor deze perioden kan worden gehandhaafd. De lage verwachting uit het bureauonderzoek voor deze perioden is niet van toepassing voor het plangebied, omdat er geen sprake lijkt te zijn van een moeras. De hoge verwachting uit het bureauonderzoek voor de perioden Late-Middeleeuwen tot en met Nieuwe tijd voor het plangebied kan wat betreft bebouwingsresten op grond van de recent verstoorde stadsophogingslagen worden bijgesteld naar laag. Wel kunnen er incidenteel nog resten van beerputten en waterputten aanwezig zijn.

4 Conclusie

4.1 Inleiding

Het doel van het archeologisch bureauonderzoek was het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Het doel van het inventariserend veldonderzoek was om deze verwachting te toetsen. In paragraaf 4.2 wordt antwoord gegeven op de onderzoeksvragen zoals die voorafgaand aan het onderzoek zijn geformuleerd. In paragraaf 4.3 wordt een advies gegeven ten aanzien van archeologisch vervolgonderzoek.

4.2 Conclusies / beantwoording van de onderzoeksvragen

- Hoe diep reikt de recente (20e eeuwse) verstoring?
  De recente verstoring van de middeleeuwse ophogingslagen lijkt tot 140 cm –mv te reiken.

- Wat is de opbouw van het antropogene ophogingspakket onder de recente laag/verstoring?
  Het antropogene ophogingspakket bestaat tot 60 cm –mv uit een zwartgrijze zandige toplaag, daaronder tot 90 cm –mv een donkergrijze zandlaag en tot 140 cm –mv een grijze zandlaag met gele zandvlekjes. Het gehele pakket is baksteen- en puinhoudend.

- Vanaf welke diepte is de natuurlijke ondergrond aangetroffen en waaruit bestaat deze?
  De natuurlijke ondergrond is aangetroffen vanaf 140 cm –mv. Deze bestond tot 145 cm –mv uit een zwartbruine veraarde laag van matig siltig, sterk humeus zeer fijn zand, met daaronder tot 230 cm –mv lichtbruingeel matig fijn zand met grovere korrels, dat matig gesorteerd was. Tussen 230-250 cm –mv was het matig fijne zand sterk grindhoudend en lichtbruingrijs van kleur en ging tot 260 cm –mv over in groengrijs matig fijn zand dat matig grindhoudend was. Vanaf 260-280 cm –mv is groengrijs sterk zandige leem aangetroffen dat matig grindhoudend was. De veraarde zandlaag die vanaf 140-145 cm –mv is aangetroffen, zou mogelijk een restant kunnen zijn van de hier verwachte veenlaag die vermengd is met dekzand dan wel fluvioperiglaciaal zand. Gezien de matige gesorteerdheid van het zand en de aanwezigheid van grovere zandkorrels lijkt het eerder om fluvioperiglaciaal zand te gaan dan om dekzand, daarom is het zand dat vanaf 140 tot 230 cm –mv is aangetroffen geïnterpreteerd als fluvioperiglaciaal zand. Dit geldt ook voor het zand vanaf 230-250 cm –mv dat sterk grindhoudend is. Het groengrijze zand tussen 250-260 cm –mv is geïnterpreteerd als keizand en het leem tussen 260-280 cm –mv is geïnterpreteerd als keileem.
  Onder het ophogingspakket is een veraarde zandige begraven Ahb-horizont (b= begraven) aanwezig met daaronder het zand lichtbruingele zand van de C-horizont aangetroffen. In het zand zijn geen resten van een podzolbodem aanwezig.

- Wat is de specifieke archeologische verwachting van het plangebied en wordt deze bij het veldonderzoek bevestigd?
  Op basis van het bureauonderzoek was een middelhoge archeologische verwachting voor jager-verzamelaars uit het Laat-Paleolithicum tot en met Neolithicum voor het plangebied opgesteld, die op grond van het veldonderzoek is bijgesteld naar laag. De lage verwachting voor nederzettingsresten vanaf het Neolithicum tot en met de Vroege-Middeleeuwen uit het bureauonderzoek, uitgaaned van een moerasgebied, is op rond van het veldonderzoek niet van toepassing. De hoge verwachting, uitgaand van goed gedraineerde grond, kan op grond van het veldonderzoek worden gehandhaafd. De hoge verwachting uit het bureauonderzoek voor de perioden Late-Middeleeuwen tot en met Nieuwe tijd is op grond van het veldonderzoek bijgesteld naar laag, wat betreft bebouwingsresten.

- In hoeverre worden eventueel aanwezige archeologische waarden bedreigd door de voorgenomen graafwerkzaamheden?
  Indien de voorgenomen graafwerkzaamheden niet dieper reiken dan 140 cm –mv, vormen de voorgenomen graafwerkzaamheden geen bedreiging voor het archeologische bodemarchief.

4.3 Advies

Op grond van de resultaten van het onderzoek acht Archeodienst BV een archeologisch vervolgonderzoek niet noodzakelijk indien de graafwerkzaamheden niet dieper reiken dan 140 cm –mv. Zoals de opdrachtgever heeft aangegeven zullen de geplande graafwerkzaamheden waarschijnlijk niet dieper reiken dan 40 cm –mv en worden schroefpalen voor de fundering gebruikt.
Ook als de graafwerkzaamheden wel dieper reiken dan 140 cm –mv, wordt vanwege het geringe oppervlak van het te bebouwen gebied en de al verzamelde kennis uit de directe omgeving betwijfeld of eventueel aanwezige archeologische resten tot nieuwe inzichten zullen leiden.

De Regio Archeoloog Twente heeft de resultaten van het onderzoek namens de gemeente Enschede beoordeeld en kan instemmen met de conclusies. Het advies aan de gemeente is om verder geen onderzoek te laten uitvoeren en het onderzoeksgebied ten aanzien van het omgevingsaspect archeologie vrij te geven.

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het aantreffen dan wel vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen. Aangezien het onderzoek is uitgevoerd door middel van een steekproef kan echter, op basis van de onderzoeksresultaten, de aan- of afwezigheid van eventuele archeologische waarden niet met zekerheid gegarandeerd worden. Indien bij graafwerkzaamheden archeologische waarden worden aangetroffen dienen deze conform de Monumentenwet 1988, artikel 53, bij de minister gemeld te worden. In de praktijk verdient het de aanbeveling de gemeente hierover in te lichten.

Literatuur

Bakker, H. de/J. Schelling, 1989² (1966): *Systeem van de bodemclassificatie voor Nederland*, Wageningen.

Berendsen, H.J.A. 2005: *Landschappelijk Nederland*, Assen.

Berendsen, H.J.A., 2004: *De vorming van het land; Inleiding in de geologie en de geomorfologie*, Assen.

Boshoven, E.H./ R.M. Lotte/ A.G. Oldemenger/ L.A. Tebbens/ J.M.J. Willems, 2005: *Gemeente Enschede. Archeologische Verwachtingskaart.* BAAC-rapport 04.238, 's-Hertogenbosch.

Centraal College van Deskundigen Archeologie, 2013: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) Landbodems, versie 3.3.* Gouda.

Jongmans, A.G., M.W. van den Berg, M.P.W. Sonneveld, G.J.W.C. Peek, R.M. van de Berg van Saparoea, 2012: *Landschappen van Nederland. Geologie, bodem en landgebruik.* Wageningen Academic Publishers.

Kadaster, 2014: *Topografische kaart 1: 10.000*, Apeldoorn.

Mulder, E.F.J. de/M.C. Geluk/I.L. Ritsma/W.E. Westerhof/T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*, Groningen.

NITG-TNO, 2000: *Geologische Kaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad Enschede Oost/ Glanerbrug 34 oost/35.* Utrecht.

NEN (Nederlands Normalisatie Instituut), 1990: *NEN-5104:1989 NL, Classificatie van onverharde grondmonsters.* Nederlands Normalisatie Instituut, Delft.

Spitzers, T.A./ S. Diependaal, 2010: *Archeologische begeleiding onder protocol opgraven, Oude Markt 26 te Enschede.* Synthegra Rapport S0803323, Doetinchem.

Spitzers, T.A., 2010: *Archeologische begeleiding onder Protocol opgraven. Klokkenplas, gemeente Enschede.* Synthegra Rapport S0803310, Doetinchem.

Versfelt, H.J., 2003: *De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland: 1773-1794*, Heveskes Uitgevers, Groningen.

Websites
http://www.ahn.nl (Actueel Hoogtebestand van Nederland)
http://bagviewer.kadaster.nl/ (Basisregistraties Adressen en Gebouwen viewer)
http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl/ (Kadastrale kaarten 1811-1832)
http://www.topotijdreis.nl/ (Topografische kaarten en Bonnebladen vanaf de 19e eeuw)
https://zoeken.cultureelerfgoed.nl/ (Archis3, diverse kaarten, waaronder IKAW en AMK)
http://www.ruimtelijkeplannen.nl/ (Bestemmingsplannen)
http://enschede.nl/ondergrond (Bodem en Ondergrond Gemeente Enschede)
http://gisopenbaar.overijssel.nl/viewer/ (Atlas van Overijssel)

Lijst van afbeeldingen

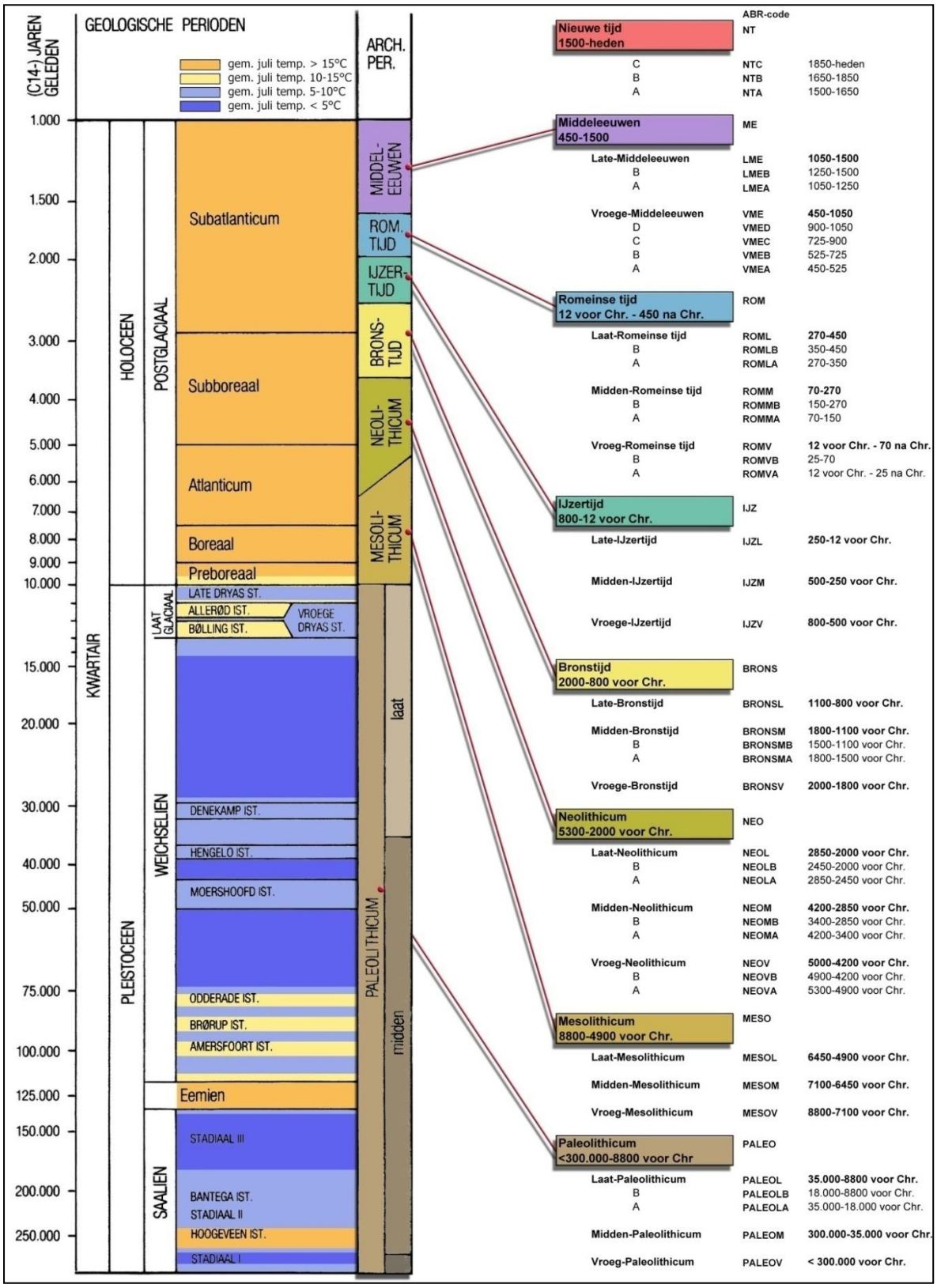
Fig. 1.1: Het plangebied op de topografische kaart (bron: kadaster 2014). 5
Fig. 1.2: Huidige situatie binnen het plangebied op een luchtfoto (bron: AeroGRID 1 m via ESRI). 6
Fig. 1.3: Huidige situatie binnen het zuidwestelijke deel van het plangebied (bron: GoogleMaps – Streetview). 7

Fig. 2.1: Het plangebied op het Actueel Hoogtebestand van Nederland (bron: www.ahn.nl). 9
Fig. 2.2: Het plangebied op de beleidskaart van de gemeente Enschede uit 2009. 10
Fig. 2.3: Archeologische waarden in het centrum van Enschede (bron: Boshoven e.a. 2005). 13
Fig. 2.4: Het plangebied op de kaart van de stad Enschede van Jacob van Deventer, ca. 1560. ..14
Fig. 2.5: Het plangebied op de Hottingerkaart uit 1773-1794 (bron: Versfelt 2003). 15
Fig. 2.6: Het plangebied op de kadastrale minuut uit het begin van de 19e eeuw (bron: beeldbank.cultureelerfgoed.nl). 16

Lijst van tabellen

Tab. 2.1 Overzicht van de monumenten en waarnemingen binnen de stadskern van Enschede..12
Tab. 2.2: Overzicht van de onderzoeken binnen de stadskern van Enschede. 13
Tab. 2.3 Archeologische verwachting per periode voor het plangebied. 17

Bijlage 1: Periodentabel

Bijlage 2: Verklarende woordenlijst

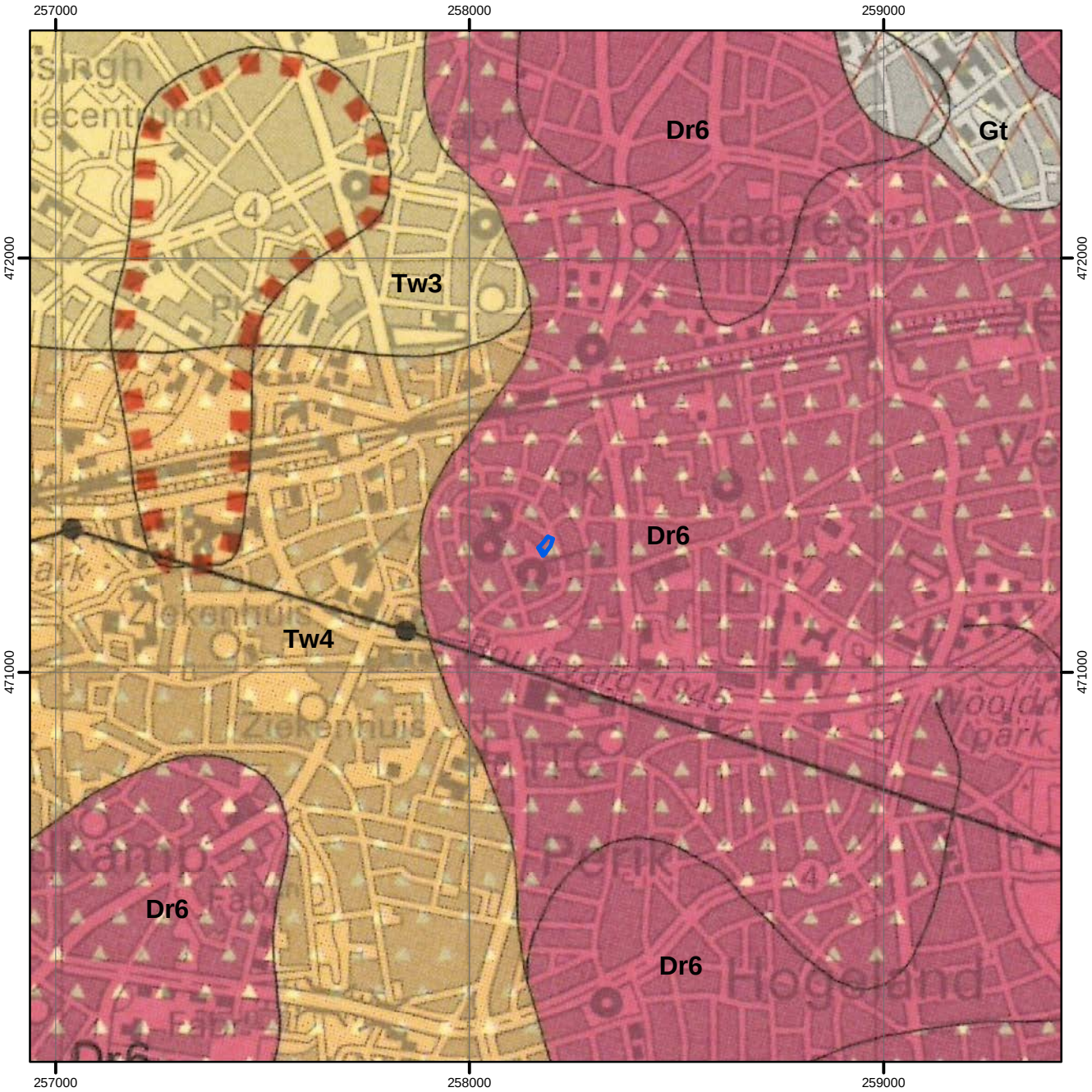
^{14}C-datering	(ook wel C14- of C14-datering) Bepaling van gehalte aan radio-actieve koolstof ^{14}C van organisch materiaal (hout, houtskool, veen, schelpen e.d.) waaruit de ^{14}C-ouderdom kan worden afgeleid. Wordt opgegeven in jaren vóór 1950 na Chr. (jaren BP) met daaraan toegevoegd de mogelijke afwijking (standaarddeviatie).
A-horizont	Een minerale of venige horizont waarin de organische stof vrijwel geheel is omgezet in humus.
antropogeen	Ten gevolge van menselijk handelen (door mensen veroorzaakt/gemaakt).
ARCHIS-melding	Elke melding bij het centraal informatiesysteem (ARCHIS).
artefact	Alle door de mens vervaardigde of gebruikte voorwerpen.
B-horizont	Inspoelingshorizont van kleimineralen (Bt), humus (Bh) en/of ijzer- en aluminiumoxiden (Bs) uit hoger gelegen horizonten. Verwering-/verbruiningshorizont (Bw).
bioturbatie	Verstoring van de oorspronkelijke bodemstructuur en/of transport van materiaal door plantengroei en dierenactiviteiten.
brikgronden	Bodems met een inspoeling van kleimineralen (briklaag). Deze bodems mogen niet voldoen aan de eisen van een veengrond, podzolgrond of dikke eerdgrond.
buitendijks	Gronden die aan de rivierzijde van een dijk liggen. In het buitendijkse gebied liggen de uiterwaarden.
C-horizont	Horizont waarbij het moedermateriaal vrijwel niet is veranderd door bodemvormende processen, met uitzondering van processen als direct gevolg van grondwater.
conservering	Mate waarin grondsporen, anorganische en organische archeologische resten bewaard zijn.
crevasse	Doorbraakgeul door een oeverwal.
dagzomen	Aan de oppervlakte komen, zichtbaar worden van gesteenten (met inbegrip van zand, klei, etc.).
dekzand	Fijnzandige afzettingen die onder periglaciale omstandigheden voornamelijk door windwerking ontstaan zijn; de dekzanden van het Weichselien vormen in grote delen van Nederland een 'dek'.
dikke eerdgronden	Bodem, niet een veengrond, met een niet vergraven A-horizont dikker dan 50 cm. Dit zijn enkeerdgronden in zandgronden en tuineerdgronden in kleigronden.
edelmanboor	Een handboor voor bodemonderzoek.
eerdgronden	Bodems met een minerale eerdlaag (A-horizont van een bepaalde dikte en humusfractie), zonder een briklaag en zonder tekenen van podzolisering.
E-horizont	Uitspoelingshorizont van kleimineralen (bij brikgrond) of ijzer- en aluminiumoxiden en/of humus (podzol).
enkeerdgronden	Dikke eerdgrond (laag met donkere, min of meer rulle grond, met an- en organische bestanddelen) ontwikkeld op zandgrond onder invloed van de mens (ook wel essen genoemd).
eolisch	Door de wind gevormd, afgezet.
esdek	Dikke humeuze laag ontstaan door eeuwenlange bemesting; beschermt de oorspronkelijke bodem tegen ploegen en andere verstoringen.
ex situ	Achtergebleven op andere plaats dan waar de laatste gebruiker het heeft gedeponeerd, weggegooid of verloren.
fluviatiel	Door rivieren gevormd, afgezet.
fluvioglaciaal	Door stromend water (afkomstig van landijs) onder glaciale omstandigheden afgezet.
fluvioperiglaciaal	Door stromend water onder periglaciale omstandigheden afgezet.
gaafheid	Mate van (fysieke) verstoring van de bodem, zowel in verticale zin (diepte) als in horizontale zin (omvang).
genese	Wording, ontstaan.
grondmorene	Mengsel van zand, klei en stenen. Ontstaan door het uitsmelten van puin, dat in het landijs aanwezig is, en door deformatie van materiaal onder het ijs. De afzetting wordt vaak aangeduid als keileem.
Holoceen	Jongste geologisch tijdvak (vanaf de laatste ijstijd: ca. 11755 jaar geleden tot heden).
horizont	Kenmerkende laag binnen de bodemkunde.
humeus	Organische stoffen bevattend; bestaande uit resten van planten en dieren in de bodem.
ijzeroer	IJzeroxidehydraat, een ijzererts dat vooral in vlakke landstreken, in dalen en moerassige gebieden op geringe diepte voorkomt.
in situ	Achtergebleven op exact de plaats waar de laatste gebruiker het heeft gedeponeerd, weggegooid of verloren.
inhumatie	Begraving met niet gecremeerd menselijk bot.
interstadiaal	Een warmere periode tijdens een glaciaal.
kom	Laag gebied waar na overstroming van een rivier vaak water blijft staan en klei kan bezinken.
kronkelwaard	Deel van een stroomgebied omgeven - en grotendeels opgebouwd - door een meander.
kwel	Door hydrostatische druk aan het oppervlakte treden van grondwater.
laag	Een vervolgbare grondeenheid die op archeologische of geologische gronden als eenheid wordt onderscheiden.
leemgrond	Grondsoort met minder dan 25% silt.
lithologie	Wetenschap die zich bezighoudt met de beschrijving en het ontstaan van de sedimentaire gesteenten.
löss	Eolisch (=wind-)a afzetting van fijnkorrelig materiaal waarvan het overgrote deel van de korrels (60-85%) kleiner is dan 63 µm.
lutum	Kleideeltjes.
meander	Min of meer regelmatige lusvormige rivierbocht (genoemd naar de Meander in Klein Azië, thans Menderes).
meanderen	(van rivieren of beken) Zich bochtig door het landschap slingeren.
oeverwal	Langgerekte rug langs een rivier of kreek, ontstaan doordat bij het buiten de oevers treden van de stroom het grovere materiaal het eerst bezinkt.
oxidatie	Reactie met zuurstof (roesten/corrosie bij metalen; 'verbranding' bij veen).
plaggendek	Oud verhoogd bouwland, ontstaan door ophoging ten gevolge van bemesting. Voor de bemesting werden plaggen of met zand vermengde potstalmest opgebracht.
plangebied	Gebied waarbinnen de realisering van de planvorming het bodemarchief kan bedreigen.
Pleistoceen	Voorlaatste tijdperk (ca. 2.600.000 jaar tot 11.755 jaar voor Chr).
Pleniglaciaal	Midden-Weichselien (ca. 75.000 tot 14.700 jaar voor Chr.).
podzolgronden	Bodems met duidelijke tekenen van inspoeling van humus en/of ijzer- en alluminiumoxiden. Deze bodems mogen niet voldoen aan de eisen van een veengrond of een dikke eerdgrond.
pollenanalyse	De bestudering van fossiele stuifmeelkorrels en sporen waardoor een beeld van de vegetatiegeschiedenis gevormd kan worden. Uit de vegetatiegeschiedenis kan het klimaat worden gereconstrueerd (ook wel palynologie genoemd).
potstal	Uitgediepte veestal.
Prehistorie	Dat deel van de geschiedenis waarvan geen geschreven bronnen bewaard zijn gebleven (voor de jaartelling').
rivierduin	Door uitstuiving uit een riviervlakte hierlangs ontstaan duin (in Nederland meestal Weichselien of Vroeg Holoceen van ouderdom).
Saaliën	Voorlaatste ijstijd (ca. 370.000 tot 130.000 jaar voor Chr).
silt	Fijn sediment met grootte 0,002-0,063 mm.
site	Plaats waar in het verleden menselijke activiteit heeft plaatsgevonden.
slak	Steenachtig afval van metaal- of glasproductie.
solifluctie	Het hellingafwaarts bewegen van met water verzadigd verweringsmateriaal, o.a. bij permafrost (een permanent bevroren ondergrond).
stadiaal	Een relatief koudere periode in een Glaciaal.
strang	Een nevengeul van een rivier binnen een uiterwaard.
stratigrafie	Opeenvolging van lagen in de bodem.
stroomgordel	Het geheel van rivieroeverwal-, rivierbedding- en kronkelwaard-afzettingen, al dan niet met restgeul(en).
stroomrug	Oude rivierloop die als een rug in het landschap zichtbaar is (al dan niet ontstaan door inklinking van het komgebied).
structuur	Meerdere met elkaar in ruimte, tijd en functioneel opzicht samenhangende sporen.
stuwwal	Door de druk van het landijs in het Saalien opgedrukte rug van scheefgestelde preglaciale sedimenten.
terras (rivier-)	Door een rivier verlaten en daarna versneden dalbodem.
vaaggronden	Restgroep in de bodemkunde. Bodems die niet voldoen aan eisen van een veengrond, podzolgrond, brikgrond of eerdgrond.
veengronden	Bodems die binnen 80 cm van het maaiveld voor de meerderheid bestaan uit moerig materiaal (veen).
verbruining	Proces van bodemvorming waarbij de bodem egaal (roest)bruin van kleur wordt.
vindplaats	Ruimtelijk begrensd gebied waarbinnen zich archeologische informatie bevindt.
Vroeg-glaciaal	Vroeg-Weischselien (ca. 115.000 en 75.000 jaar voor Chr.).
Weichselien	Geologische periode (laatste ijstijd, waarin het landijs Nederland niet bereikte), ca. 120.000-10.000 jaar geleden.
zavel	Grondsoort die tussen 8 en 25% lutum bevat en voor meer dan 50% uit zand bestaat. Benaming op de bodemkaart voor zandige kleiën. (Kz1 t/m Kz3).
zeldzaamheid	Mate waarin een bepaald type monument schaars is (of is geworden) voor een periode of in een gebied.

Bijlage 3: Afkortingenlijst

afkorting	betekenis	afkorting	betekenis
..1	zwak	Ks1	klei zwak siltige
..2	matig	Ks2	klei matig siltige
..3	sterk	Ks3	klei sterk siltige
..4	uiterst	Ks4	klei uiterst siltige
..g1	zwak grindig	KWARTS	Kwartsiet
..g2	matig grindig	Kz1	klei zwak zandig
..g3	sterk grindig	Kz2	klei matig zandig
..h1	zwak humeus	Kz3	klei sterk zandig
..h2	matig humeus	**L**	leem
..h3	sterk humeus	l	licht
AD	Anno Domini (datering na Christus)	LBK	Lineaire bandkeramiek
afb.	afbeelding	LEE	Leer
AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland	LIN	Lineair
AMK	Archeologische Monumenten Kaart	Lz1	leem zwak zandig
AMS	directe C14-meting	Lz3	leem sterk zandig
AMZ	Archeologische Monumenten Zorg	**m**	meter
ARCHIS	Archeologisch Informatie Systeem	m²	vierkante meter
art.	artikel	MA	Master of Arts
ASB	Archeologische Standaard Boorbeschrijving	MC14	monster voor C14-datering
AW	Aardewerkconcentratie	MFE	ijzermonster
AWG	gedraaid	MFOS	fosfaatmonster
AWH	handgevormd	mg	matig gesorteerd
BC	Before Christ (datering voor Christus)	MHK	houtskoolmonster
BE	Beige	MHT	houtmonster
bijv.	bijvoorbeeld	MICRO	micromorfologisch onderzoek
BL	Blauw	MLIT	lithologisch monster
blz	bladzijde	mm	millimeter
BOT	Bot	Mn	mangaan
BP	Before Present (datering t.o.v. 'heden', zijnde 1950)	MP	pollenmonster
BR	Bruin	mp	meetpunt
BS	Baksteen	MPF	botanisch monster
BTO	Onverbrand bot	MSc	Master of Science
BTV	Verbrand bot	MTL	metaal
BV	Bouwvoor	mv	maaiveld (het landoppervlak)
C14	Koolstofdatering	MZF	zoölogisch monster, 0,25 mmm
CA	kalk	**n**	nee
ca.	circa	N	noord
CAA	Centraal Archeologisch Archief	NAP	Normaal Amsterdams Peil
CAD	Computer-aided Drafting (of Design)	NEN	Nederlandse Norm
CCvD	Centraal College van Deskundigen	nr.	nummer
Chr.	Christus	NV	Natuurlijke verstoring
CHW	Cultuur-Historische Waardenkaart	**O**	oost
CIS	Centraal Informatie Systeem	o.a.	onder andere
cm	centimeter	OD	ouder dan
CMA	Centraal Monumenten Archief	OR	Oranje
con	concreties	ORG	Organisch
CRI	Crinoiden kalk	OX	oxidatie
CvAK	College	**PA**	Paars
d	donker	pag.	pagina
DAO	Definitief Archeologisch Onderzoek	plr	plantenresten
drs.	doctorandus	pu	puin
e.d.	en dergelijke	PvA	Plan van Aanpak
e.v.	en verder	PvE	Programma van Eisen
et al.	et alii (en anderen)	RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
etc.	etcetera	RD	Rijksdriehoek systeem
FE	Ijzer/oer		(landelijk coördinatensysteem)
FeO2	roest (ijzeroxide)	REC	Recente verstoring
FF	Fosfaat	RI	riet
FG	Fysisch Geograaf/ Fysische Geografie	RO	Rood
Fig.	Figuur	RZ	Roze
G	Grind	**S**	silt
GE	Geel	s	spoor
gem.	gemiddeld	sch	schelpenresten
gew.	gewicht	sg	slecht gesorteerd
GEWICHT	gewicht	SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsboring Bodembeheer
gg	goed gesorteerd	SLK	(produktie-) slakken
GIS	Geografisch Informatie Systeem	sph	sphagnum
GLS	Glas	Stiboka	Stichting voor Bodemkartering
GN	Groen	STN	natuursteen
GPS	Global Positioning System	**tab.**	tabel
GR	Grijs	tel.	telefoon
GW	grondwater	temp	temperatuur
Gs	grind siltig	TEX	Textiel
Gz1	grind zwak zandig	TOU	Touw
Gz2	grind matig zandig	**V**	Veen
Gz3	grind sterk zandig	v	vondst
Gz4	grind uiterst zandig	Vk1	veen zwak kleiig
h	humeus	Vk3	veen sterk kleiig
ho	hout	VKL	Huttenleem/verbrande leem
h1	zwak humeus	Vm	veen mineraalarm
h2	matig humeus	vnr	vondstnummer
h3	sterk humeus	VST	Vuursteen
ha	hectare	Vz1	veen zwak zandig
HK	Houtskool	Vz3	veen sterk zandig
HL	Hutteleem	**W**	west
HT	Hout	WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
HU	Humus	WI	Wit
id	identiek aan	WRO	Wet Ruimtelijke Ordening
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden	wo	wordtelrest
INDET	Ondetermineerbaar	X(XX)	onbekend
ing.	ingenieur	**Z**	zand
IVO	Inventariserend Veldonderzoek	Z	zuid
IVO-K	Inventariserend Veldonderzoek, karterende fase	Z1	zand uiterst fijn
IVO-O	Inventariserend Veldonderzoek Overig	Z2	zand zeer fijn
IVO-P	Inventariserend Veldonderzoek Proefsleuven	Z3	zand matig fijn
IVO-V	Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase	Z4	zand matig grof
J	ja	Z5	zand zeer grof
JD	jonger dan	Z6	zand uiterst grof
K	klei	zg	zegge
k	kolom	Zk	zand kleiig
KBW	Bouwkeramiek	Zs1	zand zwak siltig
KER	keramiek	Zs2	zand matig siltig
KI	Kiezel	Zs3	zand sterk siltig
km	kilometer	Zs4	zand uiterst siltig
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie	ZW	Zwart

Bijlage 4: Geologische kaart

Geologische kaart

Legenda

Plangebied

Gt	Gestuwde afzettingen hoofdzakelijk uit het Tertiair
Dr6	Grondmorene: meestal keileem, grindhoudend lemig zand en leem met stenen en blokken (Laagpakket van Gieten, Formatie van Drente)
Tw4	Fluvioperiglaciale afzettingen: zeer fijn-, matig fijn- en matig grof zand, plaatselijk met leem- en/of veenlagen (Formatie van Boxtel)
Tw3	Dekzand: zeer fijn- en matig fijn zand, vaak iets lemig (Laagpakket van Wierden, Formatie van Boxtel)
Gele driehoekjes	Dekzand dunner dan 2 m
Rode blokjes	Grondmorene tussen 2,0 - 4,0 m beneden maaiveld

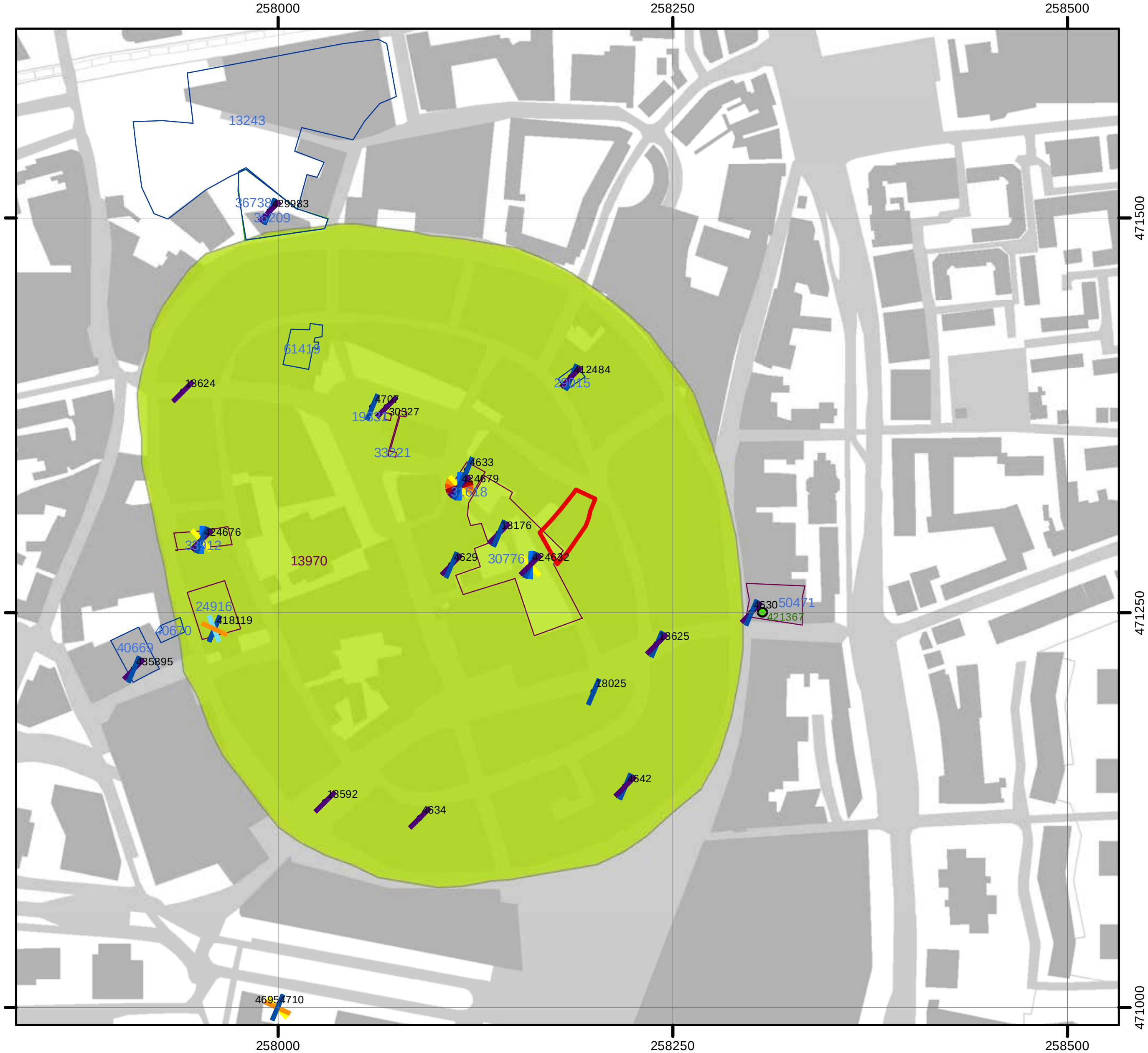
N

ARCHEODIENST

0 75 150 300 m

Bijlage 5: Archeologische informatie

Archeologische Informatie

Legenda

Plangebied

Waarnemingen

Waarnemingen

Waarneming met datering

Paleolithicum

Mesolithicum

Neolithicum

Bronstijd

IJzertijd

Romeinse tijd

Middeleeuwen

Nieuwe tijd

Vondstmeldingen

Vondstmeldingen

Onderzoeksmeldingen

Bureauonderzoek

Booronderzoek

Gravend onderzoek

Monumenten

Archeologische waarde

Hoge archeologische waarde

Zeer hoge archeologische waarde

Zeer hoge archeologische waarde, beschermd

N

0 20 40 80 m

1:4000

ARCHEODIENST

Bronnen: © TOP10NL juni 2014, © ArchisII mei 2015

Bijlage 6: Boorpuntenkaart

Boorpuntenkaart

Legenda

- Plangebied
- Boorpunten

N

0 5 10 20 m

ARCHEODIENST

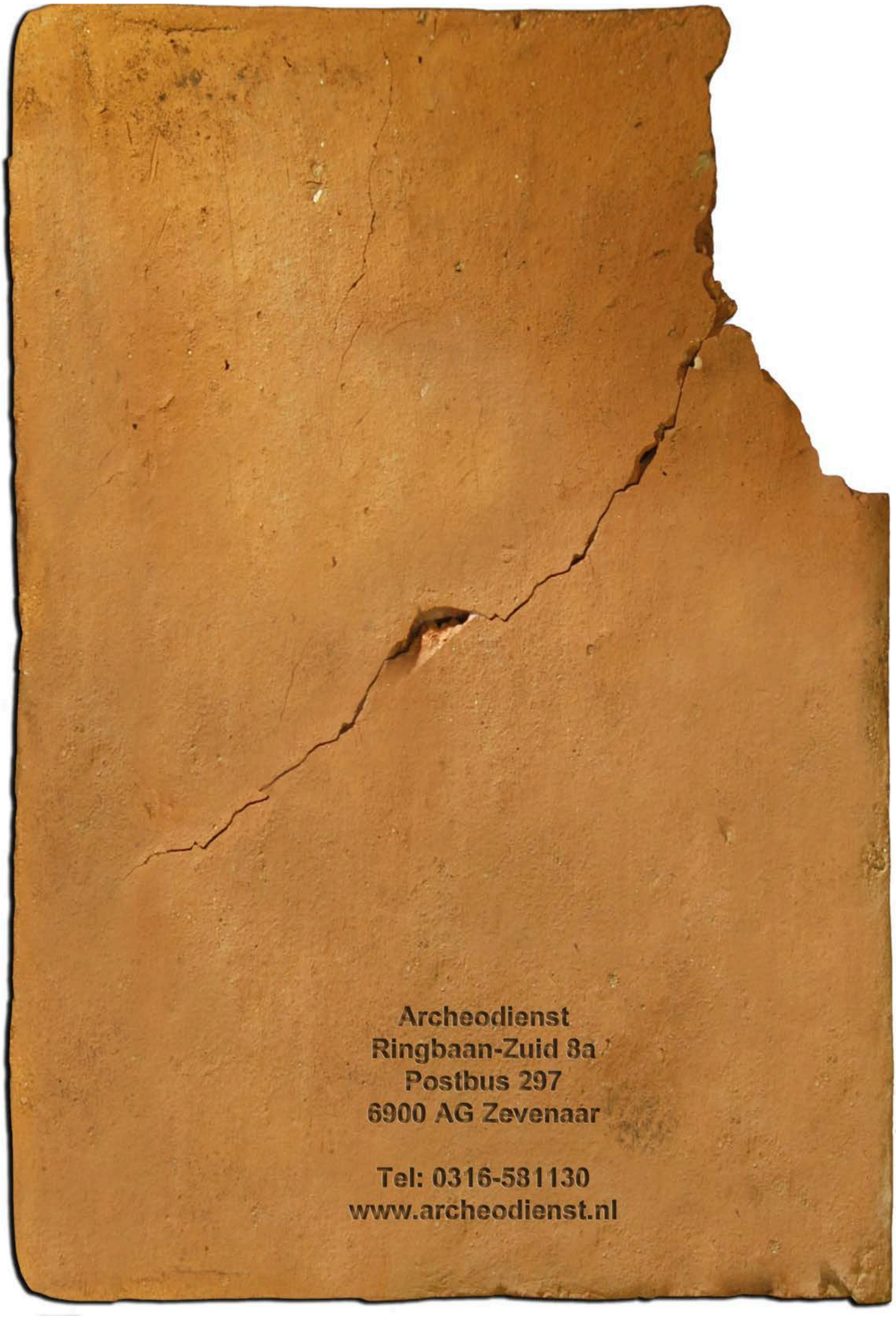
Achtergrond: Luchtfoto © AeroGRID 1m via ESRI

3993644100_Enschede_Klokkenplas_BO+IVO-V

Bijlage 7: Boorbeschrijvingen

Boorbeschrijvingen

Project	Klokkenplas 30 Enschede		**Datum**	29-03-2016				
Type grond	zand en leem		**Beschrijver**	ES				
Bijzonderheden			**Methode**	Edelman 7 cm en guts 3 cm				
Boring	**Diepte in cm**	**Textuur**	**Humus**	**Kleur**	**Bijzondere bestanddelen**	**Horizont**	**Opmerkingen**	**Vondsten**
1	60	Z2s1	h2	zwgr	ba2, pu2	Aa	opgebracht	
groenstrookje	90	Z2s1	h2	dgr	ba3, pu 3	Aa	opgebracht	
	140	Z2s1	h1	gr	ba2, pu2	Aa	gele vlekjes, gevlekt, opgebracht, modern vensterglas	
	145	Z2s2	h3	zwdbr		Ahb	veraard	
	230	Z3s1		lbrge	mg, GW op 230 cm	C	grovere korrels, dekzand/fluvioperigla-ciaal zand	
	250	Z3s1g3		lbrgr		C	fluvioperiglaciaal zand	
	260	Z3s1g2		gngr		C	keizand	
	280	Lz3g2		gngr		C	keileem	

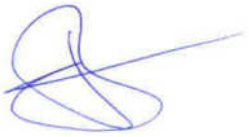
Archeodienst
Ringbaan-Zuid 8a
Postbus 297
6900 AG Zevenaar

Tel: 0316-581130
www.archeodienst.nl

Bijlage 8 Bodemonderzoek Klokkenplas 30

RAPPORT

Verkennend bodemonderzoek
Klokkenplas 30 te Enschede

Opdrachtgever	:	Veldboom Vastgoed Munnikevaart 32 9828 PP OOSTWOLD (gem. Leek)
Projectnummer	:	16KL254
Datum	:	14 juli 2016
Auteur	:	ing. F.M. Bouma
Paraaf	:	

Klijn Bodemonderzoek B.V.
Oudlandseweg 1, 9682 XT Oostwold
Telefoon 0597 – 55 12 12
Fax 084 – 74 74 357
Email info@klijnbodemonderzoek.nl
Internet www.klijnbodemonderzoek.nl

INHOUD **BLAD**

1. INLEIDING 3
1.1. Algemeen 3
1.2. Opbouw 3

2. VOORONDERZOEK 4
2.1. Algemeen 4
2.2. Ligging en omgeving locatie 4
2.3. Historisch en huidig gebruik 5
2.4. Belendende percelen 5
2.5. Bodemonderzoek 5
2.6. Bodemkwaliteitskaart 6
2.7. Toekomstig gebruik van het terrein 6
2.8. Financieel/juridisch 6
2.9. Regionale opbouw en geohydrologie 6
2.10. Onderzoekshypothese 6

3. ONDERZOEKSPROGRAMMA 7

4. BODEMGEGEVENS 8
4.1. Bodemgesteldheid en zintuiglijke waarnemingen 8
4.2. Samenstelling grondmengmonsters 8

5. RESULTATEN METINGEN EN CHEMISCHE ANALYSES 9
5.1. Meetgegevens grondwater 9
5.2. Analyseresultaten 9
5.3. Toelichting analyseresultaten 12

6. SAMENVATTING EN CONCLUSIES 13
6.1. Samenvatting 13
6.2. Conclusies en aanbevelingen 13
6.3. Slotopmerking 14

BIJLAGEN

1 Ligging van de locatie en kadastrale kaart

2 Boorprofielen en legenda

3 Analyserapporten

4 Toetsingscriteria

5 Overzicht posities monsternamepunten

6 Foto

1. INLEIDING

1.1. Algemeen

In opdracht van Veldboom Vastgoed is door Klijn Bodemonderzoek B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op de locatie Klokkenplas 30 te Enschede.

De aanleiding tot het verkennend bodemonderzoek vormt de aanvraag van een omgevingsvergunning in verband met de geplande bouwaanvraag op het perceel. Het onderzoek heeft alleen betrekking op de plaats van de geplande nieuwbouw.

Het doel van het verkennend bodemonderzoek is het verkrijgen van een indicatie van de kwaliteit van de grond en het ondiepe grondwater ter plaatse van de onderzoekslocatie.

Klijn Bodemonderzoek B.V. is gecertificeerd volgens “NEN-EN-ISO 9001:2015”, voor het uitvoeren van milieukundig bodemonderzoek, inclusief partijkeuringen conform het Besluit Bodemkwaliteit en tevens volgens de “Beoordelingsrichtlijn voor het procescertificaat Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek SIKB 2000, protocollen 2001, 2002, 2003 en 2018”.

Met betrekking tot onderhavig onderzoek verklaart Klijn Bodemonderzoek B.V. op geen enkele wijze in organisatorische, financiële of personele zin, betrokkenheid te hebben met de activiteiten van de opdrachtgever. De achterliggende gedachte hierbij is dat er geen “eigen” grond wordt onderzocht.

1.2. Opbouw

In het voorliggende rapport komen de volgende aspecten aan de orde:

- vooronderzoek (hoofdstuk 2);
- onderzoeksprogramma (hoofdstuk 3);
- bodemgegevens (hoofdstuk 4);
- metingen en chemische analyses (hoofdstuk 5);
- samenvatting, toetsing van de gekozen onderzoekshypothese, conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 6).

2. VOORONDERZOEK

2.1. Algemeen

Ten behoeve van het bodemonderzoek is een standaard vooronderzoek uitgevoerd (NEN 5725). In het vooronderzoek wordt informatie verzameld over het vroegere en huidige gebruik van het terrein. Het onderzoek is gericht op het vinden van mogelijke bronnen van bodembelasting. Evenals het verzamelen van informatie over het toekomstige gebruik, bodemopbouw, geohydrologie en financieel/juridische aspecten. Op basis van de verzamelde gegevens kan een totaalbeeld worden gevormd en conclusies worden getrokken over de afbakening van het geografische besluitvormingsgebied, de afbakening van de onderzoekslocatie voor het bodemonderzoek, de onderverdeling van de onderzoekslocatie voor het bodemonderzoek in deellocaties en de te hanteren onderzoekshypothese per deellocatie.

De verzamelde informatie is opgesplitst in de volgende categorieën:

- ligging en omgeving locatie (paragraaf 2.2)
- historisch en huidig gebruik (paragraaf 2.3)
- belendende percelen (2.4)
- bodemonderzoek (2.5)
- bodemkwaliteitskaart (2.6)
- toekomstig gebruik (2.7)
- financieel/juridisch (2.8)
- bodemopbouw en geohydrologie (2.9)
- onderzoekshypothese (2.10)

Ter verkrijging van de benodigde informatie zijn onderstaande bronnen geraadpleegd:

- locatie-inspectie (d.d. 29 juni 2016);
- informatie opdrachtgever;
- gemeente Enschede;
- internetsite gemeente Enschede (bodeminformatie);
- Luchtfoto Google Earth;
- Grondwaterkaart van Nederland;
- Topografische Atlas van Nederland (2002);
- www.topotijdreis.nl (historisch kaartmateriaal van ca. 1815 tot heden);
- kadastralekaart.

Voorafgaand aan de veldwerkzaamheden is de internetsite van het de gemeente Enschede geraadpleegd en zijn de beschikbare gegevens opgevraagd bij de gemeente Enschede. Tevens is door Klijn Bodemonderzoek een locatie-inspectie uitgevoerd waarbij onder andere is gelet op verdachte plekken (zoals verkleuringen, brandplekken, olieopslag etc.), asbest op of in de bodem, asbestbeschoeiingen, verzakkingen en ophogingen.

2.2. Ligging en omgeving locatie

De onderzoekslocatie bevindt zich in het stadscentrum van Enschede. In de omgeving van de onderzoekslocatie bevinden zich voornamelijk woningen en winkelpanden (bebouwd gebied).

De onderzoekslocatie ligt aan de Klokkenplas 30 te Enschede en is kadastraal bekend als *Gemeente Enschede, sectie B, nr. 6468 (ged.).* Voor een topografisch overzicht van de locatie en omgeving verwijzen wij naar de tekening in bijlage 1, een tekening van de locatie is weergegeven in bijlage 5.

2.3. Historisch en huidig gebruik

De gehele locatie aan de Klokkenplas 30 te Enschede heeft een oppervlakte van circa 770 m². Op het perceel bevinden zich een winkelpand met aan de achterzijde magazijn. Boven de winkelpanden zijn woningen gesitueerd. Het onderzoeksterrein heeft een oppervlakte van circa 120 m^2 en bevindt zich achter het bestaande pand. Het onderzoeksterrein is onbebouwd en in gebruik als trottoir en is bestraat met klinkers.

Het perceel is voorzover bekend alleen in gebruik geweest voor detailhandel. Uit gegevens verkregen van de gemeente Enschede en de internetsite van het gemeente Enschede is gebleken dat over de aanwezigheid van onder- of bovengrondse opslagtanks of in het verleden uitgevoerde dempingen geen gegevens bekend zijn. Op basis van de asbestsignaleringskaart van de gemeente Enschede is gebleken dat er een kleine kans aanwezig is dat er asbest in de bodem wordt aangetroffen. Tevens is niet bekend of op de onderzoekslocatie in het verleden een bodemonderzoek is uitgevoerd. Op de locatie is, voor zover bekend, geen sprake van (voormalige) puntbronnen en zijn er geen gegevens bekend over eventuele uitgevoerde verdachte (bodembedreigende) activiteiten op het perceel die de milieuhygiënische kwaliteit van grond en grondwater nadelig kunnen hebben beïnvloed.

2.4. Belendende percelen

De activiteiten die plaats vinden en/of plaats hebben gevonden, op de belendende percelen, worden in tabel 1 weergegeven.

Tabel 1: Activiteiten die plaatsvinden / plaats hebben gevonden op de belendende percelen

Adres	Historische activiteit	Periode
Haverstraatpassage 23	ondergrondse Hbo-tank	onbekend
Haverstraatpassage 27	ondergrondse Hbo-tank	onbekend

Vooralsnog wordt niet verwacht dat de activiteiten van de belendende percelen een nadelige invloed hebben gehad op de bodemkwaliteit van onderhavige onderzoekslocatie.

2.5. Bodemonderzoek

In de nabijheid van onderhavig onderzoeksperceel zijn bij de gemeente Enschede enkele bodemonderzoek bekend. Ten behoeve van vervanging van de riolering en herinrichting van de Klokkenplas is in juni 1992 door Mos Grondmechanica een bodemonderzoek, met rapportnummer 602494, uitgevoerd. Uit de resultaten van dit onderzoek is gebleken dat ter plaatse licht verhoogde gehalten met koper, kwik, lood, zink en PAK en plaatselijk matig verhoogde gehalten aan lood en PAK in de bodem zijn geconstateerd. De resultaten hebben niet geleid tot een belemmering voor de werkzaamheden. Echter is het onduidelijk of er daadwerkelijk grond is afgevoerd.

Uit de gegevens van de internetsite van de gemeente is gebleken dat op de Klokkenplas 15 een bodemonderzoek, ter plaatse van een ondergrondse huisbrandolietank, is uitgevoerd. Op de internetsite wordt enkel beschreven dat er enkel overschrijdingen van de achtergrond- en streefwaarde zijn aangetoond. Ten tijde van het opstellen van onderhavige rapportage zijn de resultaten van bovengenoemde rapporten niet bekend. Vooralsnog is het achterhalen van deze gegevens nog niet aan de orde. Mochten de resultaten van onderhavig onderzoek aanleiding geven tot aanvullend onderzoek kunnen bovengenoemde gegevens nog worden ingewonnen.

2.6. Bodemkwaliteitskaart

Uit gemeentelijke informatie is gebleken dat de bovengenoemde locatie binnen zone Bebouwd tussen 1900-1940, met als functie wonen, van de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart ligt. In deze zone worden in de bovengrond licht verhoogde gehalten aan enkele zware metalen en PAK aangetroffen. In de ondergrond wordt een licht verhoogd gehalte aan kwik aangetoond. Op basis van de 95-percentielwaarden kunnen in de boven- en ondergrond lichte tot sterke verontreinigingen met zware metalen, PAK en/of minerale olie en EOX worden verwacht.

2.7. Toekomstig gebruik van het terrein

De bestemming (trottoir) van de onderzoekslocatie zal gewijzigd worden. Het voornemen is om het huidige pand met circa 120 m^2 te vergroten.

2.8. Financieel/juridisch

Op het perceel hebben, voorzover bekend, geen calamiteiten plaatsgevonden waarbij de bodem verontreinigd is geraakt.

2.9. Regionale opbouw en geohydrologie

De regionale bodemopbouw ter plaatse van de onderzoekslocatie is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Regionale bodemopbouw en geohydrologie.

diepte m-mv	omschrijving	Formatie
0 – 9	Slibhoudend en lemig zand	formatie van Twente
9 – 20	Matig grof zand	1e watervoerend pakket, formatie van Enschede
20 – 26	Klei, sllibhoudend zand pakket	Geohydrolgische basis van Breda

De geschematiseerde regionale bodemopbouw is ontleend aan de Grondwaterkaart van Nederland, Kaartblad 28 Oost Almelo en 34 Oost Enschede en Glanerbrug (DGV-TNO 1974).

Regionaal gezien bevindt de locatie zich op de overgang van de hoger gelegen stuwwal van Oldenzaal naar de lagere beekdalen rondom Borne en Almelo. Daarmee overeenkomend infiltreert het grondwater op de stuwwal, waarna het vervolgens in de beekdalen weer opkwelt. Uit de grondwaterkaart van Nederland blijkt dat het grondwater globaal in noordwestelijke richting stroomt. Het grondwater onder de onderzoekslocatie is, voor zover bekend, niet onderhevig aan invloeden van buitenaf.

2.10. Onderzoekshypothese

Conform de aanpak van de NEN 5740 dient, voorafgaand aan de uitvoering van het veld- en laboratoriumonderzoek, op basis van de verkregen informatie een hypothese te worden opgesteld. Het betreft hierbij een aanname met betrekking tot het al dan niet aanwezig zijn van bodemverontreiniging op de te onderzoeken locatie.

Op basis van de gestelde informatie met betrekking tot de historie en het huidige gebruik van de onderzoekslocatie, wordt de onderzoekslocatie beschouwd als “verdacht” ten aanzien van bodemverontreiniging. Bij verdachte locaties luidt de onderzoekshypothese dat de bodem verontreinigd is met stoffen in concentraties boven de achtergrondwaarde (grond) en/of de streefwaarde (grondwater).

Voor het toetsen van bovenstaande hypothese is de onderzoeksstrategie “verdacht” uitgevoerd. Deze strategie is verder uitgewerkt in hoofdstuk 3.

3. ONDERZOEKSPROGRAMMA

Ten behoeve van dit onderzoek is een programma voor veld- en laboratoriumwerk opgesteld.

De onderzoeksopzet is gebaseerd op de Nederlandse Eindnorm voor verkennend bodemonderzoek (NEN 5740) waarbij de onderzoeksstrategie voor verdachte locaties met diffuse bodembelasting (VED-HE) is gehanteerd. Dit aangezien onbekend is waarmee de sloot in het verleden is gedempt. Volgens de NEN5740 wordt de eerdergenoemde hypothese aanvaard indien in de grond en/of het freatisch grondwater concentraties van één of meerdere onderzochte parameters worden aangetroffen boven de achtergrond- of streefwaarden. Hierbij dient rekening te worden gehouden met enige spreiding in de analyseresultaten evenals de ruimtelijke verdeling van de verontreinigde stof(fen) binnen de onderzoekslocatie.

Het veldonderzoek is uitgevoerd volgens de SIKB Beoordelingsrichtlijn voor Veldwerk bij Milieuhygiënisch Bodemonderzoek (BRL SIKB 2000) en de Nederlandse Normen en Praktijk Richtlijnen (NEN en NPR) van het Nederlands Normalisatie-Instituut.

De verrichte veldwerkzaamheden en chemische analyses zijn weergegeven in tabel 3.

Tabel 3: Verrichte veldwerkzaamheden en chemische analyses

(deel-)locatie	oppervlakte m²	monsternamepunten[1)]	Chemische analyses grond[2)]	Chemische analyses grondwater[3)]
nieuwbouw	120	1 boring tot 0,9 m-mv 2 boringen tot 1,0 m-mv 1 boring tot 2,0 m-mv 1 boring met peilbuis	1 x NEN-bovengrond 1 x NEN-ondergrond	1 x NEN-grondwater

[1)] m-mv = meter minus maaiveld

[2)] NEN-grond = zware metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Pb, Mo, Ni en Zn); PCB's; minerale olie (GC); PAK -VROM

[3)] NEN-grondwater = zware metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Pb, Mo, Ni en Zn); vluchtige aromaten (benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen, naftaleen en styreen) ; minerale olie (GC); vluchtige organische halogeenverbindingen

De posities van de monsternamepunten zijn in bijlage 5 weergegeven. Ten tijde van het uitvoeren van de veldwerkzaamheden is geconstateerd dat de toplaag een verhardingslaag met puin van circa 0,5 meter betreft. Deze puinlaag is in onderhavig onderzoek niet onderzocht aangezien het geen bodem betreft.

De chemische analyses zijn conform het AS3000 protocol uitgevoerd door het milieulaboratorium van AL-West B.V. te Deventer. AL-West B.V. beschikt over een accreditatie volgens NEN-EN-ISO 17025.

4. BODEMGEGEVENS

4.1. Bodemgesteldheid en zintuiglijke waarnemingen

Ten behoeve van het onderzoek is op 29 juni 2016 een veldonderzoek uitgevoerd door A.M.J. Heddes (erkend monsternemer volgens certificaat K46241). Het opgeboorde materiaal is in het veld beoordeeld op textuur, (afwijkende) kleuren en zintuiglijk waarneembare verontreinigingen. De bemonstering heeft plaatsgevonden conform de NEN5742 en/of NEN5743.

Daarnaast is voor de opgeboorde grond een olie-op-water-test gedaan: via dompeling van een met olie verontreinigd grondmonster in water ontstaat er een zichtbare film op het water. De grootte en de kleurschakering hiervan kunnen een indicatie zijn voor de mate van olieverontreiniging.

Op basis van de historie van het perceel en het uitgevoerde vooronderzoek wordt geconcludeerd dat onderhavige locatie als een niet verdachte locatie voor de aanwezigheid van asbest kan worden beschouwd. Deze conclusie wordt bevestigd doordat tijdens de boorwerkzaamheden op of in de bodem op basis van zintuiglijke waarnemingen geen asbestverdacht materiaal is geconstateerd.

Zintuiglijk is ter plaatse van boring 1 t/m 5 in de bodemlaag, onder de aanwezig puinverharding, een lichte bijmenging met kolengruis, kolendeeltjes, glas, houtresten en een matige bijmenging met puin geconstateerd. Tevens is in de opgeboorde ondergrond van boring 2 en 3 een lichte bijmenging met puin en baksteen waargenomen. Verder zijn er geen andere bijzonderheden in de bodem geconstateerd die kunnen duiden op een verontreiniging in de grond en/of het grondwater. De boorprofielen met veldwaarnemingen zijn opgenomen in bijlage 2.

4.2. Samenstelling grondmengmonsters

Op basis van de bodemopbouw en de zintuiglijke waarnemingen zijn grondmonsters geselecteerd voor chemische analyse. Bij het samenstellen van de grondmengmonsters is als uitgangspunt gehanteerd dat een mengmonster kan worden samengesteld uit individuele grondmonsters, indien het bodemmateriaal min of meer dezelfde samenstelling heeft.

De samenstelling van de grond(meng)monsters is vermeld in tabel 4.

Tabel 4: Samenstelling grond(meng)monsters

Grond(meng)monster	Samengesteld uit boringen	Diepte (m-mv)	Opmerking
MM1	1+3	0,5-0,9	bijmengingen met kolengruis, puin en/of glas
	2+4+5	0,5-1,0	bijmengingen met kolengruis, puin en/of glas
MM2	2	1,0-1,5	lichte bijmengingen baksteen
	3	0,9-1,4	lichte bijmengingen met puin

5. RESULTATEN METINGEN EN CHEMISCHE ANALYSES

5.1. Meetgegevens grondwater

Voordat de peilbuis is bemonsterd, is de waterstand in de peilbuis gemeten. Tevens zijn het elektrisch geleidingsvermogen (EC), troebelheid (NTU) en de zuurgraad (pH) van het water bepaald. De grondwatermonsters zijn in het veld, voor zover noodzakelijk, gefiltreerd en geconserveerd. De bemonstering heeft plaatsgevonden conform de NEN5744. De resultaten van de metingen zijn weergegeven in tabel 5. De watermonstername is op 8 juli 2016 uitgevoerd door A.M.J. Heddes (erkend monsternemer volgens certificaat K46241).

Tabel 5: Meetgegevens grondwater

Peilbuis	Filterdiepte m-mv	Waterstand m-mv	Monster be-/onbelucht	Toestroming	Afgepompt liter	Troebelheid NTU	elektrisch geleidingsvermogen µS/cm	zuurgraad (pH)
03	3,2-4,2	2,38	onbelucht	slecht	2	9,6	679	7,0

De gemeten pH en EC zijn normale waarden voor een natuurlijke situatie in deze omgeving.

De meetresultaten van het grondwater hebben geen aanleiding gegeven tot het bijstellen van het onderzoeksprogramma.

5.2. Analyseresultaten

De analyseresultaten zijn getoetst aan de toetsingscriteria zoals die door het ministerie van infrastructuur en milieu in het kader van het Besluit bodemkwaliteit en de circulaire bodemsanering in BoToVa is vastgesteld op 1 juli 2013. Hiervoor is gebruik gemaakt van BOTOVA-gevalideerde software. De Bodem Toets en Validatieservice (BoToVa) is een instrument dat het toetsen aan bodemnormen uniformeert. Een toelichting op het toetsingskader is opgenomen in bijlage 4.

In de tekst zal de term 'licht verhoogd' worden gebruikt bij gehalten hoger dan de achtergrond- of streefwaarden en lager dan de interventiewaarden. De term 'sterk verhoogd' wordt gebruikt bij gehalten hoger dan of gelijk aan de interventiewaarden. Tevens wordt voor de voormalige tussenwaarde een index opgenomen, waarbij de term 'matig verhoogd' wordt gebruikt. Deze index is als volgt berekend: Index = (GSSD - AW) / (I - AW). Een negatieve waarde voor de index houdt in dat de gestandaardiseerde meetwaarde (= GSSD) lager is dan de achtergrondwaarde (= AW). Bij een index boven de 1 ligt de gestandaardiseerde meetwaarde boven de interventiewaarde (= I). Een index tussen de 0 en 0,5 betekent dat de gestandaardiseerde meetwaarde (ver) onder de interventiewaarde ligt. Een index tussen de 0,5 en 1 houdt in dat de gestandaardiseerde meetwaarde (dicht) bij de interventiewaarde ligt. Afhankelijk van de specifieke situatie geeft dit mogelijk aanleiding voor het uitsplitsen van een mengmonster en/ of het uitvoeren van een nader onderzoek.

Tabel 6 geeft een overzicht van de omgerekende analyseresultaten (gestandaardiseerde meetwaarden= GSSD) met de bijbehorende toetsingsresultaten van de grondmengmonsters (waarden kleiner dan de detectielimiet zijn niet omgerekend). In tabel 7 zijn de toetsingsresultaten van het grondwater weergegeven. In bijlage 3 zijn de analyserapporten van de grondmeng- en grondwatermonsters opgenomen.

Door een aantal wijzigingen in de Regeling Bodemkwaliteit zijn per 1 april 2009 de normen voor barium in grond tijdelijk buiten werking gesteld. Als blijkt dat verhoogde gehalten aan barium worden veroorzaakt door antropogene bronnen, kan het bevoegd gezag dit gehalte beoordelen aan de voormalige interventiewaarden.

Tabel 6: Analyseresultaten en toetsing grond(meng)monsters (gehalten in mg/kg d.s., tenzij anders vermeld)

Monster	MM1		MM2				
Samenstelling	1+2+3+4+5		2+3				
Traject (m-mv)	0,5-1,0		0,9-2,0				
					A	> index 0,5	I
Organische stof	4,7		4,5				
Fractie < 2 µm	4,8		7,4				
Droge stof (Ds)							
Droge stof	80		80,7				
Metalen							
Barium (Ba)	459		393				
Cadmium (Cd)	0,77	+	<0,2	-	0,60	6,80	13,0
Cobalt (Co)	16,7	+	12,8	-	15,0	103	190
Koper (Cu)	383	+++	102	+	40,0	115	190
Kwik (Hg)	1,14	+	0,39	+	0,15	-	-
Lood (Pb)	729	+++	86,5	+	50,0	290	530
Molybdeen (Mo)	<1,5	-	<1,5	-	<d	95,0	190
Nikkel (Ni)	28,4	-	18,9	-	35,0	67,5	100,0
IJzer (Fe) % ds	<5		<5				
Zink (Zn)	607	++	177	+	140	430	720
Polyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK)							
Naftaleen	0,53		<0,05	-			
Anthraceen	0,54		<0,05	-			
Fenanthreen	2,3		0,12				
Fluorantheen	3,5		0,26				
Benzo(a)anthraceen	1,4		0,12				
Chryseen	1,3		0,11				
Benzo(a)pyreen	1,4		0,094				
Benzo(ghi)peryleen	0,63		<0,05	-			
Benzo(k)fluorantheen	0,68		0,072				
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	0,96		0,066				
Som PAK (Factor 0,7)	13	+	0,95	-	1,50	20,8	40,0
Polychloorbifenylen							
PCB 52	<0,001	-	<0,001	-			
PCB 28	<0,001	-	<0,001	-			
PCB 101	<0,001	-	<0,001	-			
PCB 118	<0,001	-	<0,001	-			
PCB 138	<0,001	-	<0,001	-			
PCB 153	<0,001	-	<0,001	-			
PCB 180	<0,001	-	<0,001	-			
Som PCB (Factor 0,7)	0,010	-	0,011	-	0,020	0,51	1,00
Minerale olie							
fractie C10-C12	<3	-	<3	-			
fractie C12-C16	<3	-	<3	-			
fractie C16-C20	23,4		<4	-			
fractie C20-C24	21,3		<5	-			
fractie C24-C28	21,3		<5	-			
fractie C28-C32	21,3		13,3				
fractie C32-C36	<5	-	<5	-			
fractie C36-C40	<5	-	<5	-			
Totaal olie	109	-	<35	-	190	2595	5000

- het gehalte is kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (A) en/of de detectiegrens
-* het gehalte som factor 0,7 is groter dan, maar echter de separate gehalten zijn kleiner dan de achtergrondwaarde (A) of detectiegrens
+ het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of de detectiegrens, indien deze hoger is) en kleiner dan of gelijk aan de index 0,5. Index: (GSSD - AW) / (I - AW)
++ het gehalte is groter dan index 0,5. Index: (GSSD - AW) / (I - AW)
+++ het gehalte is groter dan de interventiewaarde

Tabel 7: Analyseresultaten en toetsing grondwatermonster (gehalten in µg/l, tenzij anders vermeld)

Peilbuisnummer	01				
Filtertraject (m-mv)	3,2-4,2		S	> index 0,5	I
Metalen					
Barium	<20	-	50	338	625
Cadmium	<0,2	-	0,4	3,2	6,0
Cobalt	<2	-	20	60	100
Koper	11	-	15	45	75
Kwik (niet vluchtig)	<0,05	-	0,05	0,18	0,30
Lood	<2	-	15	45	75
Molybdeen	13	+	5,0	153	300
Nikkel	8,8	-	15	45	75
Zink	32	-	65	433	800
Vluchtige aromaten					
Benzeen	<0,2	-	0,2	15	30
Tolueen	<0,2	-	7,0	504	1000
ethylbenzeen	<0,2	-	4,0	77	150
ortho-xyleen	<0,1	-			
meta,para-xyleen	<0,2	-			
som xylenen factor 0,7	0,21	-*	0,2	35	70
Styreen	<0,2	-	6,0	153	300
Polyclische Aromatische Kool-waterstoffen (PAK)					
Naftaleen	<0,02	-	0,01	35	70
VOCL					
1,1-dichloorethaan	<0,2	-	7,0	454	900
1,2-dichloorethaan	<0,2	-	7,0	204	400
1,1-dichlooretheen	<0,1	-	0,0100	5,0	10,0
c 12-dichlooretheen	<0,1	-			
t 12-dichlooretheen	<0,1	-			
dichloormethaan	<0,2	-	0,01	500	1000
som dichlethenen factor 0,7	0,14	-*	0,0100	10	20
1,1-dichloorpropaan	<0,2	-			
1,2-dichloorpropaan	<0,2	-			
1,3-dichloorpropaan	<0,2	-			
som dichlpropaan factor 0,7	0,42	-	0,8	40	80
tetrachlooretheen (per)	<0,1	-	0,0100	20	40
tetrachloormethaan (tetra)	<0,1	-	0,01	5,0	10,0
111-trichloorethaan	<0,1	-	0,0100	150	300
112-trichloorethaan	<0,1	-	0,0100	65	130
trichlooretheen (tri)	<0,2	-	24	262	500
trichloormethaan (chloroform)	<0,2	-	6,0	203	400
vinylchloride (monochlooretheen)	<0,2	-	0,0100	2,5	5,0
tibroommethaan (bromoform)	<0,2	-	-	315	630
Minerale olie					
fractie C10-C12	<10	-			
fractie C12-C16	<10	-			
fractie C16-C20	<5	-			
fractie C20-C24	<5	-			
fractie C24-C28	<5	-			
fractie C28-C32	<5	-			
fractie C32-C36	<5	-			
fractie C36-C40	<5	-			
Totaal olie	<50	-	50	325	600

- het gehalte is kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde (S) en/of de detectiegrens
-* het gehalte som factor 0,7 is groter dan, maar echter de separate gehalten zijn kleiner dan de streefwaarde (S) of detectiegrens
+ het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of de detectiegrens, indien deze hoger is) en kleiner dan of gelijk aan de index 0,5. Index: (GSSD - AW) / (I - AW)
++ het gehalte is groter dan index 0,5. Index: (GSSD - AW) / (I - AW)
+++ het gehalte is groter dan de interventiewaarde

5.3. Toelichting analyseresultaten

Op basis van de veldwaarnemingen en de analyseresultaten kan de bodemkwaliteit als volgt worden toegelicht:

Grond
Zintuiglijk is ter plaatse van boring 1 t/m 5 in de bodemlaag, onder de aanwezig puinverharding, een lichte bijmenging met kolengruis, kolendeeltjes, glas, houtresten en een matige bijmenging met puin geconstateerd. Tevens is in de opgeboorde ondergrond van boring 2 en 3 een lichte bijmenging met puin en baksteen waargenomen.

Analytisch zijn in het mengmonster van de bovengrond (MM1), ten opzichte van de achtergrondwaarde, verhoogde gehalten aan cadmium, cobalt, kwik en PAK aangetoond. Naast het, ten opzichte van de tussenwaarde, verhoogde gehalte aan zink, zijn er, ten opzichte van de interventiewaarde, verhoogde gehalten aan koper en lood geconstateerd.

Analytisch zijn in MM2, mengmonster van de ondergrond, ten opzichte van de achtergrondwaarde, verhoogde gehalten aan koper, kwik, lood en zink aangetoond.

De licht tot sterk verhoogde gehalten met zware metalen en PAK hangen vermoedelijk samen met de aanwezigheid van puin in de bodem en het langdurig menselijk gebruik van het terrein. Puinhoudende grond is veelal (licht) verontreinigd met zware metalen en PAK. In de bebouwde omgeving worden regelmatig dergelijke gehalten aangetroffen.

Voor de volledigheid dient te worden vermeld dat bij analyse van mengmonsters de gehalten bij separate analyse van individuele deelmonsters zowel hoger als lager kunnen uitvallen.

Grondwater
Analytisch zijn in het grondwater ter plaatse van peilbuis 03, ten opzichte van de streefwaarde, verhoogde gehalten aan molybdeen, xylenen (som factor 0,7) en cis/trans-1,2-dichloorethenen (som factor 0,7) aangetoond.

Het licht verhoogde gehalte aan molybdeen in het grondwater kan mogelijk worden toegeschreven aan de natuurlijke samenstelling van regionaal aanwezige sedimenten. In de loop der tijd is het sedimentmateriaal verweerd waarbij het aanwezige molybdeen is uitgespoeld naar het grondwater, waar het momenteel als een van nature verhoogde achtergrondconcentratie wordt aangetroffen.

Gezien het feit dat de rapportagegrens voor xylenen (som factor 0,7) en cis/trans-1,2-dichloorethenen (som factor 0,7) in het laboratorium hoger liggen dan de geldende streefwaarden in het grondwater, wordt voor het gehalte aan deze componenten een waarde gerapporteerd die hoger is dan deze streefwaarde. Omdat echter voor de onafhankelijke xylenen (m,p-xyleen en o-xyleen) en dichloorethenen (cis 1,2 en trans 1,2) geen verhogingen zijn aangetroffen, mag er volgens het ministerie van infrastructuur en milieu vanuit worden gegaan dat het gehalte aan deze componenten kleiner is dan de streefwaarde.

De gemeten zuurgraad (pH) en geleidbaarheid (EC) zijn niet afwijkend voor het plaatselijke bodemtype.

6. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

6.1. Samenvatting

In opdracht van Veldboom Vastgoed is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op de locatie Klokkenplas 30 te Enschede. In het uitgevoerde bodemonderzoek is door middel van de bemonstering en analyse van grond en grondwater de milieuhygiënische bodemkwaliteit ter plaatse van de onderzoekslocatie vastgesteld.

Van de bodemkwaliteit op de onderzoekslocatie is het volgende beeld verkregen:

- Zintuiglijk is ter plaatse van boring 1 t/m 5 in de bodemlaag, onder de aanwezig puinlaag, een lichte bijmenging met kolengruis, kolendeeltjes, glas, houtresten en een matige bijmenging met puin geconstateerd. Tevens is in de opgeboorde ondergrond van boring 2 en 3 een lichte bijmenging met puin en baksteen waargenomen;
- Op basis van de historie van het perceel en het uitgevoerde vooronderzoek wordt geconcludeerd dat onderhavige locatie als een niet verdachte locatie voor de aanwezigheid van asbest kan worden beschouwd. Deze conclusie wordt bevestigd doordat tijdens de boorwerkzaamheden op of in de bodem op basis van zintuiglijke waarnemingen geen asbestverdacht materiaal is geconstateerd;
- Analytisch zijn in de bovengrond licht verhoogde gehalten aan cadmium, cobalt, kwik en PAK, een matig verhoogd gehalte aan zink en sterk verhoogde gehalten aan koper en lood geconstateerd;
- Analytisch zijn in de ondergrond licht verhoogde gehalten aan koper, kwik, lood en zink geconstateerd;
- Analytisch is in het grondwater een licht verhoogd gehalte aan molybdeen geconstateerd.

6.2. Conclusies en aanbevelingen

Gezien de resultaten van het onderzoek wordt geconcludeerd dat de voor de onderzoekslocatie opgestelde hypothese “verdachte locatie”, kan worden aanvaard. Er zijn immers op de locatie enkele licht tot sterk verhoogde gehalten aangetroffen.

De geconstateerde verhoogde gehalten aan koper, lood en zink liggen boven het "criterium voor nader onderzoek" en vormen formeel aanleiding tot het instellen van een nader bodemonderzoek. Gezien dergelijke gehalten in de omgeving van het perceel vaker voorkomen en niet significant afwijken van de gehalten zoals deze zijn vastgesteld in de bodemkwaliteitskaart, wordt vooralsnog geen nader onderzoek voorgesteld. Verwacht wordt ervan uitgegaan dat op het perceel sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging (meer dan 25 m³ grond met concentraties boven de interventiewaarde). De omvang van de aanwezige sterke grondverontreiniging op het perceel wordt geschat op minimaal 60 m³ (120 m² en een dikte van circa 0,5 meter). Aangenomen wordt dat de aangetroffen verontreinigingen met zware metalen heterogeen verdeeld op het perceel aanwezig zijn.

Vooralsnog wordt aangenomen dat, gezien het eeuwenlang menselijk gebruik en bewoning van de locatie, de verontreiniging op het perceel is ontstaan voor 1987. Indien een verontreiniging is ontstaan voor 1987 is in het kader van de Wet bodembescherming sprake van een oud geval van bodemverontreiniging en kunnen eventuele saneringswerkzaamheden worden gemeld door middel van een BUS melding bij het bevoegd gezag. Aanbevolen wordt om voor de geplande civiele werkzaamheden, die worden uitgevoerd in de verontreinigde bodemlaag met concentraties boven de interventiewaarde een BUS melding (Besluit Uniforme Saneringen) in te dienen bij de gemeente Enschede. De vorm van de sanering kan afhankelijk zijn van de toekomstige bouwplannen op het perceel.

Afhankelijk van de bouwplannen of nadat eventueel een sanering is uitgevoerd en er goedkeuring is verkregen op de evaluatie van de sanering bestaan er, ons inziens, geen belemmeringen voor de voorgenomen afgifte van een omgevingsvergunning ten behoeve van de bouwplannen voor het perceel.

6.3. Slotopmerking

Het onderhavige onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de huidige inzichten en algemeen gebruikelijke methoden. Hoewel het verrichte veldonderzoek, zoals ieder milieutechnisch onderzoek, steekproefsgewijs is uitgevoerd, is ernaar gestreefd om representatieve monsters te verkrijgen. Het is echter nooit uit te sluiten dat er lokaal afwijkingen in de bodem voorkomen. Klijn Bodemonderzoek B.V. acht zich niet aansprakelijk voor de schade die hieruit voort kan vloeien.

Het uitgevoerde onderzoek is een momentopname, waardoor de onderzoeksresultaten een beperkte geldigheid hebben. Beïnvloeding van grond- en grondwaterkwaliteit zal ook plaats kunnen vinden na uitvoering van een onderzoek, bijvoorbeeld door het bouwrijp maken van de locatie, aanvoer van grond van elders zonder kwaliteitsgegevens of verspreiding van verontreinigingen van verder gelegen terreinen via het grondwater. Naarmate de periode tussen uitvoering van het onderzoek en het gebruik van de resultaten langer wordt, zal meer voorzichtigheid betracht moeten worden bij het gebruik van de gegevens.

De conclusies zijn deels gebaseerd op de analyse van gegevens die door de opdrachtgever en derden zijn verstrekt. Wij nemen daarom geen verantwoording voor de gevolgen van fouten door verzuiming in informatie of factoren dan wel informatie die niet toegankelijk was voor ons, of die wij niet hebben kunnen achterhalen in het normale verloop van het onderzoek.

Bijlage 1: Ligging van de locatie en kadastrale kaart

Uittreksel Kadastrale Kaart

Uw referentie: 16KL254

0 m 5 m 25 m

Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

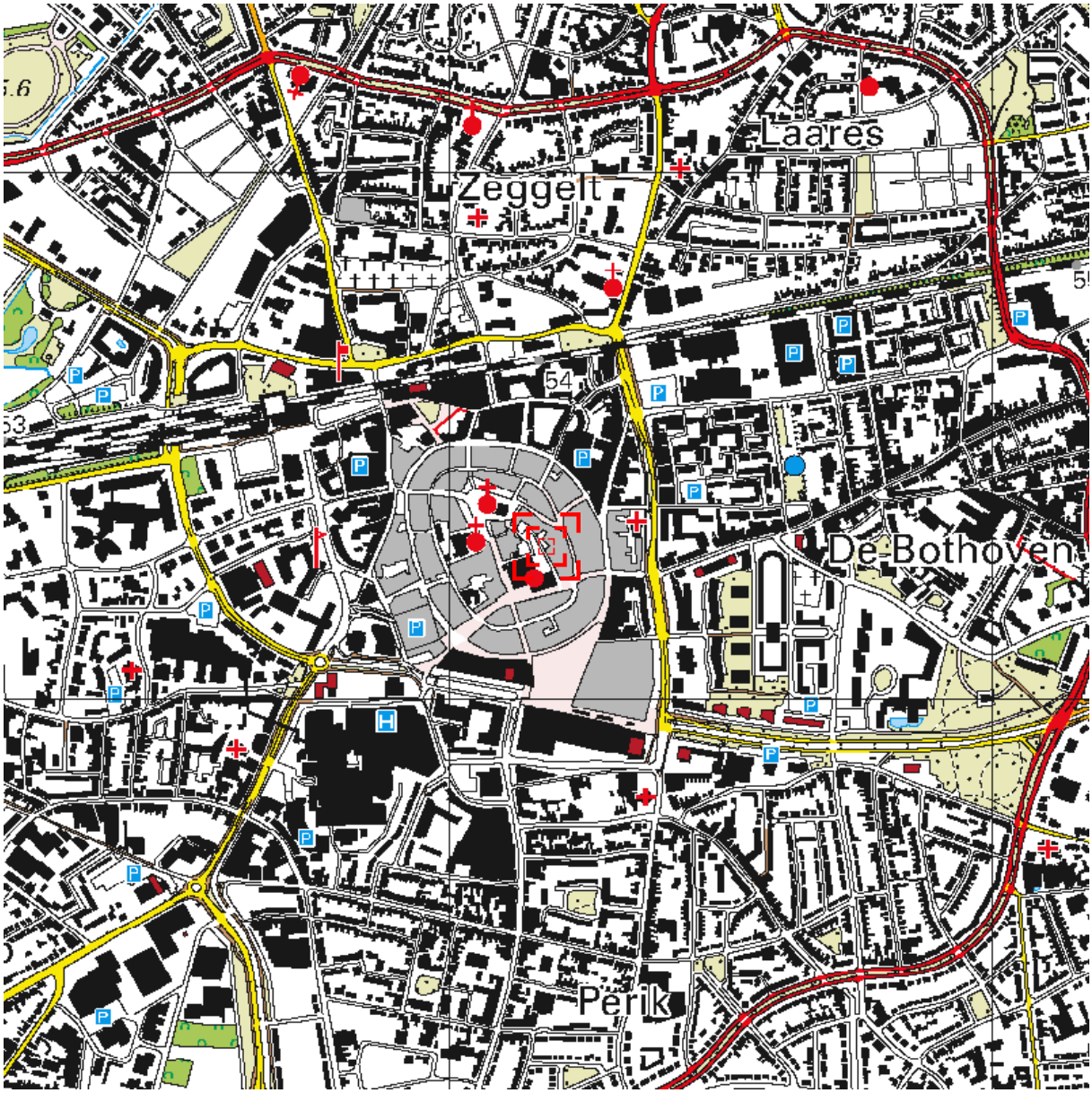
Overige topografie

Voor een eensluidend uittreksel, Apeldoorn, 22 juni 2016
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Schaal 1:500

Kadastrale gemeente	ENSCHEDE
Sectie	B
Perceel	6468

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

Deze kaart is noordgericht. Schaal 1: 12500

Hier bevindt zich Kadastraal object ENSCHEDE B 6468
Haverstraatpassage 25, 7511 EV ENSCHEDE

CC-BY Kadaster.

BEBOUWING
a bebouwd gebied
b gebouwen
c hoogbouw
d kas

WEGEN
autosnelweg
hoofdweg met gescheiden rijbanen
hoofdweg
regionale weg met gescheiden rijbanen
regionale weg
lokale weg met gescheiden rijbanen
lokale weg
weg met losse of slechte verharding
onverharde weg
straat/overige weg
voetgangersgebied
fietspad
pad, voetpad
weg in aanleg
viaduct
aquaduct
tunnel
vaste brug
beweegbare brug
brug op pijlers

SPOORWEGEN
spoorweg: enkelspoor
spoorweg: meersporig
a station b spoorweg in tunnel
tramweg
a sneltram b sneltramhalte
a metro bovengronds
b metrostation

HYDROGRAFIE
waterloop: smaller dan 3 m
waterloop: 3-6 m breed
waterloop: breder dan 6 m
a schutsluis b stuwen
c koedam
a duiker b grondduiker
c afsluitbare duiker

BODEMGEBRUIK
a grasland met sloten
b akkerland met greppels
c boomgaard
d fruitkwekerij
e boomkwekerij
f grasland met populierenopstand
g loofbos
h naaldbos
i gemengd bos
j griend
k heide
l zand
m drasland, moeras
n rietland
o dodenakker, begraafplaats
p overig bodemgebruik

OVERIGE SYMBOLEN
a religieus gebouw
b toren, hoge koepel
c religieus gebouw met toren
d markant object
e watertoren
f vuurtoren
a gemeentehuis
b postkantoor
c politiebureau
d wegwijzer
a kapel
b kruis
c vlampijp
d telescoop
a windmolen
b waterradmolen
c windmotor
d windturbine
a oliepompinstallatie
b seinmast
c zendmast
a hunebed
b monument
c gemaal
a kampeerterrein
b sportcomplex
c ziekenhuis
a paal b grenspunt c boom
schietbaan
afrastering
hoogspanningsleiding met mast
muur
geluidswering

Bijlage 2: Boorprofielen en legenda

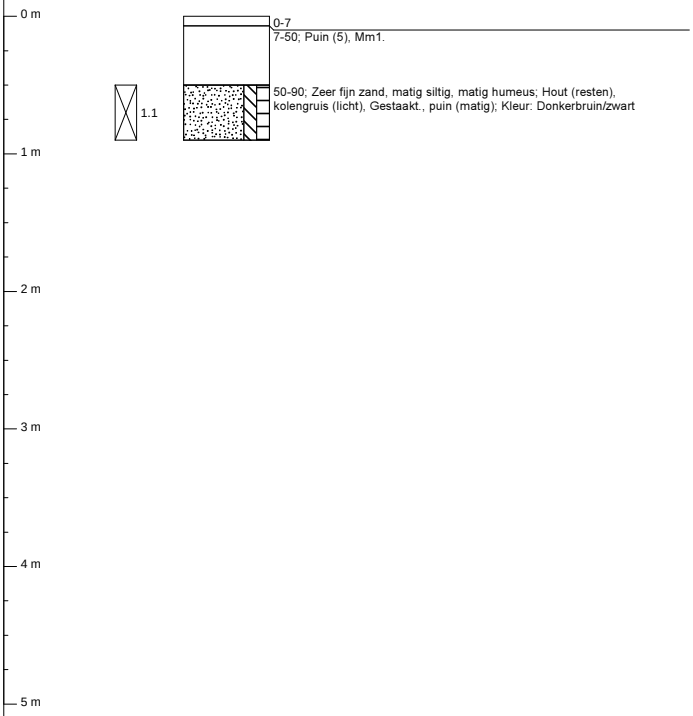
Betekenis van afkortingen

G/g	: grind/grindig	A/a	: Verharding		Blinde buis	:	
Z/z	: zand/zandig	X/x	: Lucht				
L/s	: leem/siltig	W/w	: Water		Filter	:	
K/k	: klei/kleiig	Y/y	: Slib				
V/h	: veen/humeus				Grondwaterst.	:	
m	: mineraal arm						
	Overig						
			Ongeroerd monster	:	Geroerd monster	:	

Klijn
Bodemonderzoek

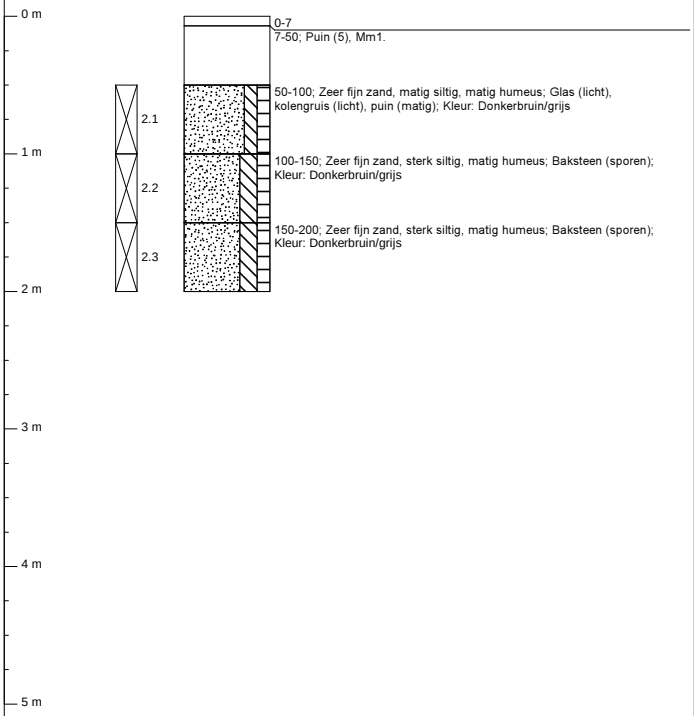
Projectcode	Projectnaam	Boornummer	Locatie	Datum
16KL254	Klokkenplas 30 te Enschede	1	Gehele terrein	29-6-2016
Beschrijver	**Boorfirma**	**Boormethode**	**Maaiveldhoogte**	**Globale grondwaterstand**
		River/Edel		

Boorprofiel getekend volgens NEN 5104

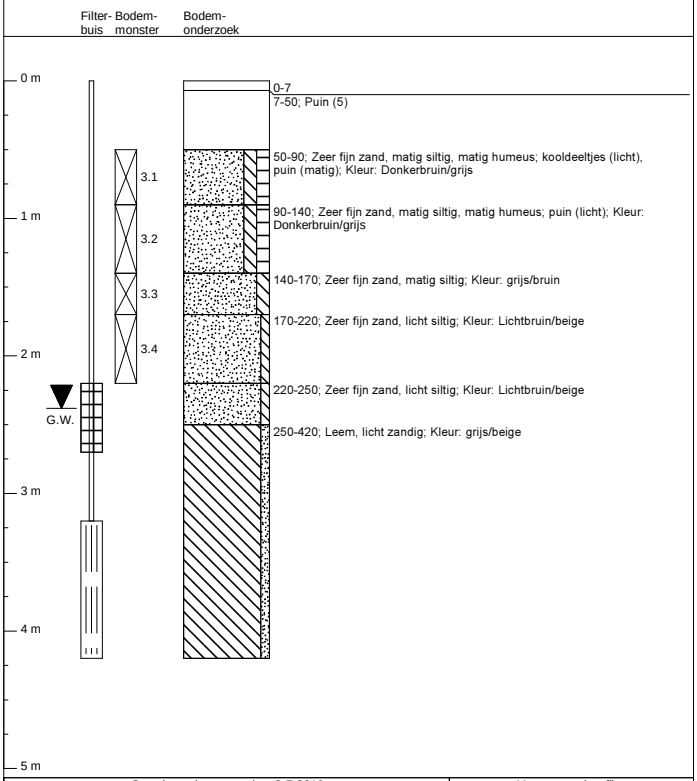
Projectcode	Projectnaam	Boornummer	Locatie	Datum
16KL254	Klokkenplas 30 te Enschede	2	Gehele terrein	29-6-2016
Beschrijver	**Boorfirma**	**Boormethode**	**Maaiveldhoogte**	**Globale grondwaterstand**
		River/Edel		

Boorprofiel getekend volgens NEN 5104

Projectcode	Projectnaam	Boornummer	Locatie	Datum
16KL254	Klokkenplas 30 te Enschede	3	Gehele terrein	29-6-2016
Beschrijver	**Boorfirma**	**Boormethode**	**Maaiveldhoogte**	**Globale grondwaterstand**
		River/Edel/Horst		270 cm-mv

Boorprofiel getekend volgens NEN 5104

Grondwaterbemonstering: 8-7-2016

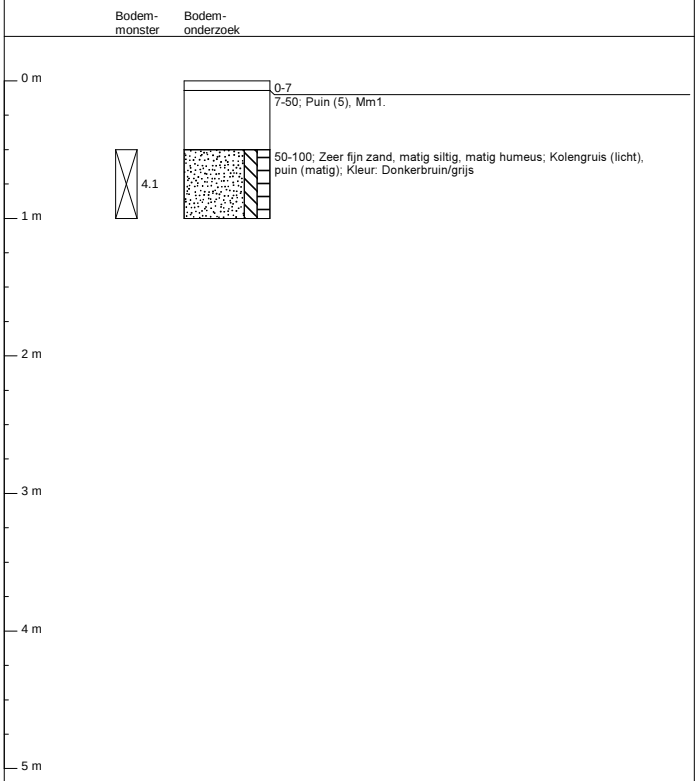
pH:	7	Grondwaterstand:	238 cm-mv
EGV:	679 µS/cm	Troebelheidmeting:	9,6 NTU
Temp.:	15,9 gr. C	Zuurstofmeting:	

Monsternemingsfilter

Diepte	Perforatie
420 cm-mv	320-420 cm-mv

Projectcode	Projectnaam	Boornummer	Locatie	Datum
16KL254	Klokkenplas 30 te Enschede	4	Gehele terrein	29-6-2016
Beschrijver	**Boorfirma**	**Boormethode**	**Maaiveldhoogte**	**Globale grondwaterstand**
		River/Edel		

Boorprofiel getekend volgens NEN 5104

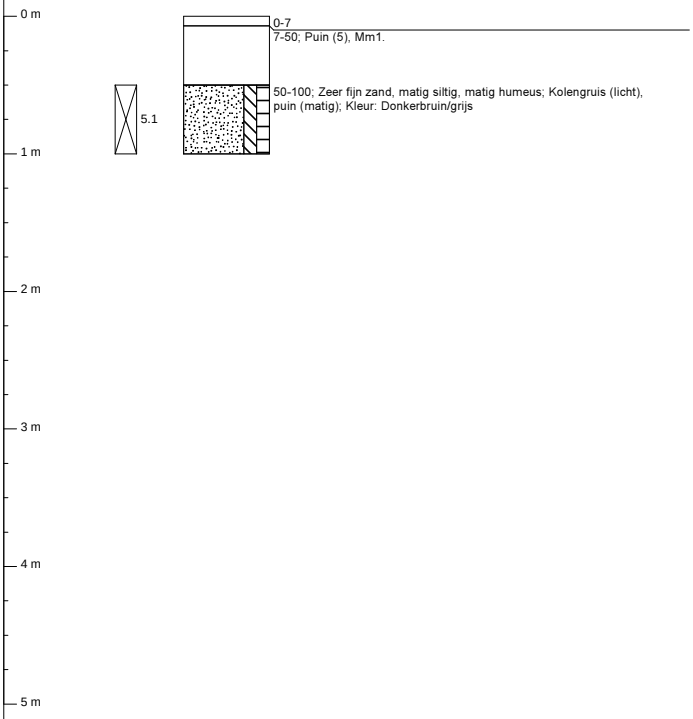

Klijn
Bodemonderzoek

Projectcode	Projectnaam	Boornummer	Locatie	Datum
16KL254	Klokkenplas 30 te Enschede	5	Gehele terrein	29-6-2016
Beschrijver	**Boorfirma**	**Boormethode**	**Maaiveldhoogte**	**Globale grondwaterstand**
		River/Edel		

Boorprofiel getekend volgens NEN 5104

Bodem-monster	Bodem-onderzoek
5.1	

0-7
7-50; Puin (5), Mm1.
50-100; Zeer fijn zand, matig siltig, matig humeus; Kolengruis (licht), puin (matig); Kleur: Donkerbruin/grijs

Bijlage 3: Analyserapporten

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Postbus 693, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

KLIJN BODEMONDERZOEK B.V.
F. Bouma
OUDLANDSEWEG 1
9682 XT OOSTWOLD

Datum	06.07.2016
Relatienr	35005721
Opdrachtnr.	594998

ANALYSERAPPORT

***Opdracht* 594998 Bodem / Eluaat**

Opdrachtgever	35005721 KLIJN BODEMONDERZOEK B.V.
Uw referentie	16KL254 Klokkenplas 30 te Enschede
Opdrachtacceptatie	30.06.16
Monsternemer	Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij U de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.
De analyses zijn geaccrediteerd volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025, tenzij anders vermeld bij toegepaste methoden en uitgevoerd overeenkomstig de onderzoeksmethoden die worden genoemd in de meest actuele versie van onze verrichtingenlijst van de Raad voor Accreditatie, accreditatienummer L005.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Indien u gegevens wenst over de meetonzekerheden van een methode, kunnen wij u deze op verzoek verstrekken.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen U met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Dhr. Laurens van Oene, Tel. +31/570788121
Klantenservice

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Elly van Bakergem
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB
TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Postbus 693, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **594998 Bodem / Eluaat**

Monsternr.	*Monstername*	*Monsteromschrijving*
632437	29.06.2016	1.1(g), 2.1(g), 3.1(g), 4.1(g), 5.1(g)>MM1
632443	29.06.2016	2.2(g), 2.3(g), 3.2(g)>MM2

		Eenheid	632437 1.1(g), 2.1(g), 3.1(g), 4.1(g), 5.1(g)>MM1	632443 2.2(g), 2.3(g), 3.2(g)>MM2
Algemene monstervoorbehandeling				
S	Voorbehandeling conform AS3000		++	++
S	Droge stof	%	80,0	80,7
	IJzer (Fe2O3)	% Ds	<5,0	<5,0
Klassiek Chemische Analyses				
S	Organische stof	% Ds	4,7 x)	4,5 x)
Fracties (sedigraaf)				
S	Fractie < 2 µm	% Ds	4,8	7,4
Voorbehandeling metalen analyse				
S	Koningswater ontsluiting		++	++
Metalen (AS3000)				
S	Barium (Ba)	mg/kg Ds	160	170
S	Cadmium (Cd)	mg/kg Ds	0,52	<0,20
S	Kobalt (Co)	mg/kg Ds	6,2	5,8
S	Koper (Cu)	mg/kg Ds	220	63
S	Kwik (Hg)	mg/kg Ds	0,85	0,30
S	Lood (Pb)	mg/kg Ds	510	63
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg Ds	<1,5	<1,5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg Ds	12	9,4
S	Zink (Zn)	mg/kg Ds	310	100
PAK (AS3000)				
S	*Anthraceen*	mg/kg Ds	0,54	<0,050
S	*Benzo(a)anthraceen*	mg/kg Ds	1,4	0,12
S	*Benzo(ghi)peryleen*	mg/kg Ds	0,63	<0,050
S	*Benzo(k)fluorantheen*	mg/kg Ds	0,68	0,072
S	*Benzo-(a)-Pyreen*	mg/kg Ds	1,4	0,094
S	*Chryseen*	mg/kg Ds	1,3	0,11
S	*Fenanthreen*	mg/kg Ds	2,3	0,12
S	*Fluorantheen*	mg/kg Ds	3,5	0,26
S	*Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen*	mg/kg Ds	0,96	0,066
S	*Naftaleen*	mg/kg Ds	0,25	<0,050
S	**Som PAK (VROM) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	13	0,95 #)
Minerale olie (AS3000/AS3200)				
S	Koolwaterstoffractie C10-C40	mg/kg Ds	51	<35

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Elly van Bakergem
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

DOC-13-8642526-NL-P2

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Postbus 693, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **594998 Bodem / Eluaat**

		Eenheid	632437 1.1(g), 2.1(g), 3.1(g), 4.1(g), 5.1(g)>MM1	632443 2.2(g), 2.3(g), 3.2(g)>MM2
Minerale olie (AS3000/AS3200)				
	Koolwaterstoffractie C10-C12	mg/kg Ds	**<3**	**<3**
	Koolwaterstoffractie C12-C16	mg/kg Ds	**<3**	**<3**
	Koolwaterstoffractie C16-C20	mg/kg Ds	**11**	**<4**
	Koolwaterstoffractie C20-C24	mg/kg Ds	**10**	**<5**
	Koolwaterstoffractie C24-C28	mg/kg Ds	**10**	**<5**
	Koolwaterstoffractie C28-C32	mg/kg Ds	**10**	**6**
	Koolwaterstoffractie C32-C36	mg/kg Ds	**<5**	**<5**
	Koolwaterstoffractie C36-C40	mg/kg Ds	**<5**	**<5**
Polychloorbifenylen (AS3000)				
S	*PCB 28*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**
S	*PCB 52*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**
S	*PCB 101*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**
S	*PCB 118*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**
S	*PCB 138*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**
S	*PCB 153*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**
S	*PCB 180*	mg/kg Ds	**<0,0010**	**<0,0010**
S	**Som PCB (7 Ballschmiter) (Factor 0,7)**	mg/kg Ds	**0,0049** *#)*	**0,0049** *#)*

Verklaring:"<" of n.a. betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.

x) Gehaltes beneden de rapportagegrens zijn niet mee inbegrepen.
#) Bij deze som zijn resultaten "<rapportagegrens" vermenigvuldigd met 0,7.
S) Erkend volgens AS SIKB 3000

Het organische stof gehalte wordt gecorrigeerd voor het lutum gehalte, als geen lutum bepaald is wordt gecorrigeerd als ware het lutum gehalte 5,4%

Begin van de analyses: 30.06.2016
Einde van de analyses: 05.07.2016

De onderzoeksresultaten hebben alleen betrekking op het aangeleverde monstermateriaal . Monsters met onbekende herkomst kunnen slechts beperkt gecontroleerd worden op plausibiliteit .

AL-West B.V. Dhr. Laurens van Oene, Tel. +31/570788121
Klantenservice

Dit electronisch gegenereerde rapport is gecontroleerd en vrijgegeven. In overeenstemming met de vereisten van NEN EN ISO/IEC 17025:2005 voor eenvoudige rapportage is dit rapport met digitale handtekening rechtsgeldig.

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Elly van Bakergem
Dr. Paul Wimmer

TESTING
RvA L 005

DOC-13-8642526-NL-P3

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Postbus 693, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **594998 Bodem / Eluaat**

Toegepaste methoden

Vaste stof

eigen methode: n) Koolwaterstoffractie C10-C12 Koolwaterstoffractie C12-C16 Koolwaterstoffractie C16-C20
Koolwaterstoffractie C20-C24 Koolwaterstoffractie C24-C28 Koolwaterstoffractie C28-C32
Koolwaterstoffractie C32-C36 Koolwaterstoffractie C36-C40

Gelijkwaardig aan NEN 5739: n) IJzer (Fe2O3)

NEN-EN12880; AS3000 en AS3200; Glw. NEN-ISO11465: Droge stof

Protocollen AS 3000: Organische stof Voorbehandeling conform AS3000 Cadmium (Cd) Kobalt (Co) Nikkel (Ni) Lood (Pb)
Molybdeen (Mo) Kwik (Hg) Barium (Ba) Zink (Zn) Koper (Cu) Koolwaterstoffractie C10-C40
Som PAK (VROM) (Factor 0,7) Som PCB (7 Ballschmiter) (Factor 0,7)

Protocollen AS 3000 / Protocollen AS 3200: Koningswater ontsluiting Fractie < 2 µm

n) Niet geaccrediteerd

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Elly van Bakergem
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

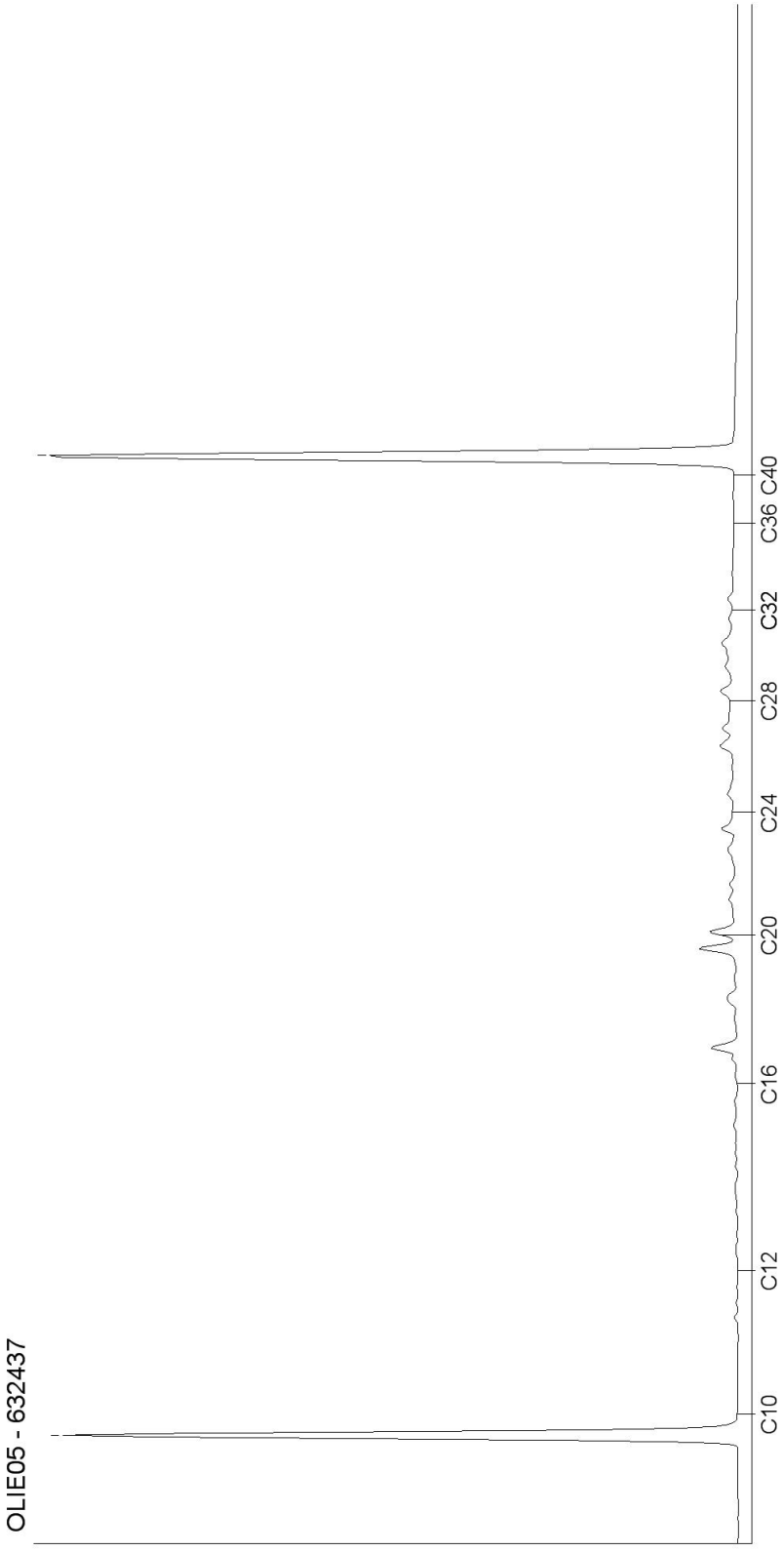
TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Postbus 693, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Chromatogram for Order No. 594998, Analysis No. 632437, created at 05.07.2016 07:46:11

Monsteromschrijving: 1.1(g), 2.1(g), 3.1(g), 4.1(g), 5.1(g)>MM1

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

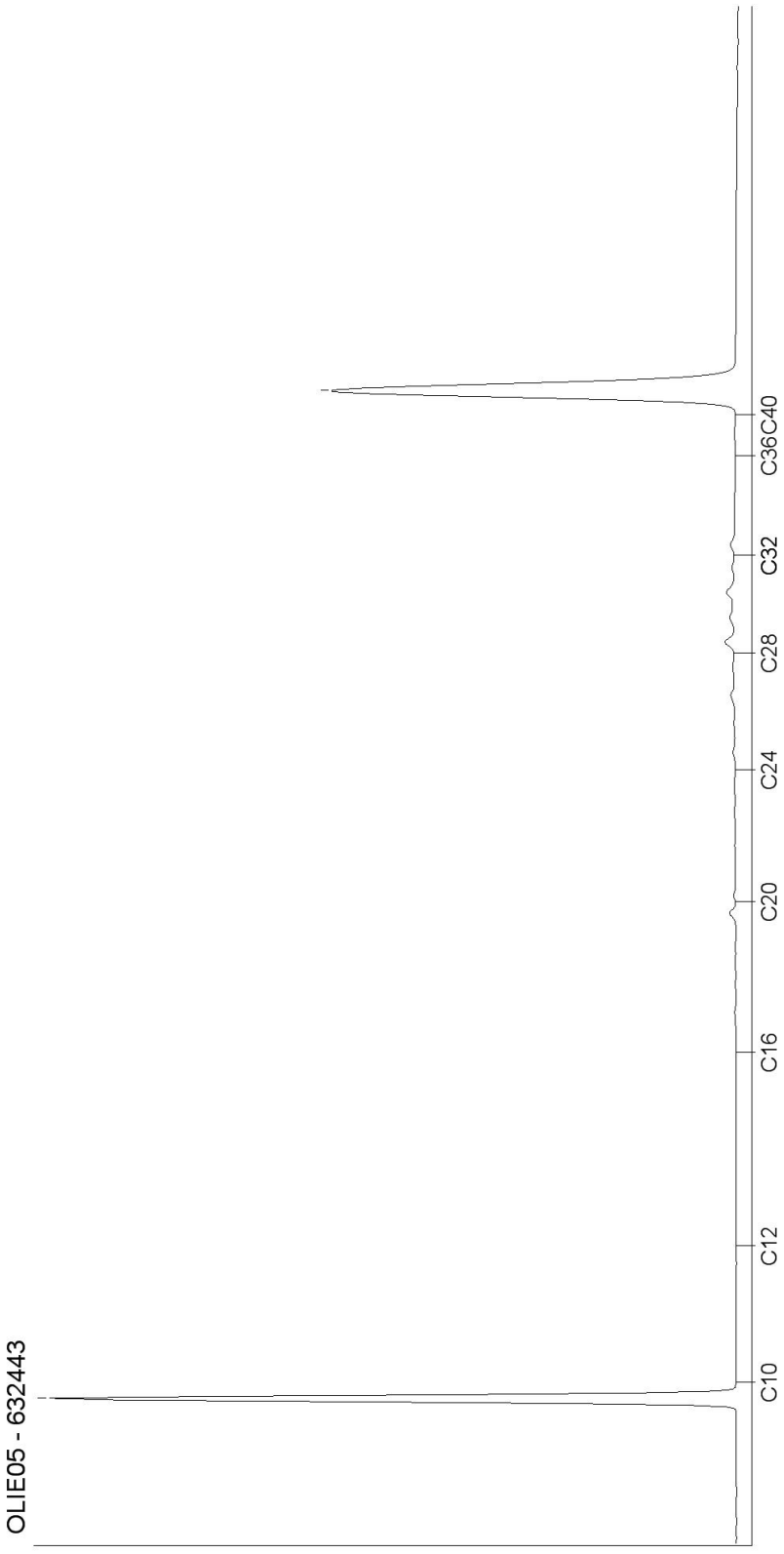
Directeur
ppa. Elly van Bakergem
Dr. Paul Wimmer

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Postbus 693, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Chromatogram for Order No. 594998, Analysis No. 632443, created at 05.07.2016 07:46:11

Monsteromschrijving: 2.2(g), 2.3(g), 3.2(g)>MM2

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Elly van Bakergem
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-8642565-NL-P2

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Postbus 693, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

KLIJN BODEMONDERZOEK B.V.
F. Bouma
OUDLANDSEWEG 1
9682 XT OOSTWOLD

Datum	14.07.2016
Relatienr	35005721
Opdrachtnr.	597062

ANALYSERAPPORT

***Opdracht* 597062 Water**

Opdrachtgever	35005721 KLIJN BODEMONDERZOEK B.V.
Uw referentie	16KL254 Klokkenplas 30 te Enschede
Opdrachtacceptatie	11.07.16
Monsternemer	Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij U de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.
De analyses zijn geaccrediteerd volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025, tenzij anders vermeld bij toegepaste methoden en uitgevoerd overeenkomstig de onderzoeksmethoden die worden genoemd in de meest actuele versie van onze verrichtingenlijst van de Raad voor Accreditatie, accreditatienummer L005.

De analyses zijn, tenzij anders vermeld, uitgevoerd overeenkomstig onze erkenning voor de werkzaamheid "Analyse voor milieuhygiënisch bodemonderzoek" van het Besluit Bodemkwaliteit.

Indien u gegevens wenst over de meetonzekerheden van een methode, kunnen wij u deze op verzoek verstrekken.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met Klantenservice.

Wij vertrouwen U met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. Dhr. Laurens van Oene, Tel. 31/570788121
Klantenservice

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Elly van Bakergem
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Postbus 693, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **597062 Water**

Monsternr.	*Monsteromschrijving*	*Monstername*	*Monsternamepunt*
644138	3-Peilbuis 1	08.07.2016	

		Eenheid	644138 3-Peilbuis 1
Metalen (AS3000)			
S	Barium (Ba)	µg/l	**<20**
S	Cadmium (Cd)	µg/l	**<0,20**
S	Kobalt (Co)	µg/l	**<2,0**
S	Koper (Cu)	µg/l	**11**
S	Kwik (Hg)	µg/l	**<0,05**
S	Lood (Pb)	µg/l	**<2,0**
S	Molybdeen (Mo)	µg/l	**13**
S	Nikkel (Ni)	µg/l	**8,8**
S	Zink (Zn)	µg/l	**32**
Aromaten (AS3000)			
S	Benzeen	µg/l	**<0,20**
S	Tolueen	µg/l	**<0,20**
S	Ethylbenzeen	µg/l	**<0,20**
S	*m,p-Xyleen*	µg/l	**<0,20**
S	*ortho-Xyleen*	µg/l	**<0,10**
S	**Som Xylenen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,21** #)
S	Naftaleen	µg/l	**<0,020**
S	Styreen	µg/l	**<0,20**
Chloorhoudende koolwaterstoffen (AS3000)			
S	Dichloormethaan	µg/l	**<0,20**
S	Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	**<0,20**
S	Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	**<0,10**
S	1,1-Dichloorethaan	µg/l	**<0,20**
S	1,2-Dichloorethaan	µg/l	**<0,20**
S	1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	**<0,10**
S	1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	**<0,10**
S	Vinylchloride	µg/l	**<0,20**
S	*1,1-Dichlooretheen*	µg/l	**<0,10**
S	*Cis-1,2-Dichlooretheen*	µg/l	**<0,10**
S	*trans-1,2-Dichlooretheen*	µg/l	**<0,10**
S	**Som cis/trans-1,2-Dichlooretheen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,14** #)
S	**Som Dichlooretheen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,21** #)

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Elly van Bakergem
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

DOC-13-8670508-NL-P2

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Postbus 693, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **597062 Water**

		Eenheid	644138 3-Peilbuis 1
Chloorhoudende koolwaterstoffen (AS3000)			
S	Trichlooretheen (Tri)	µg/l	**<0,20**
S	Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	**<0,10**
S	*1,1-Dichloorpropaan*	µg/l	**<0,20**
S	*1,2-Dichloorpropaan*	µg/l	**<0,20**
S	*1,3-Dichloorpropaan*	µg/l	**<0,20**
S	**Som Dichloorpropanen (Factor 0,7)**	µg/l	**0,42** #)
Broomhoudende koolwaterstoffen			
S	Tribroommethaan (bromoform)	µg/l	**<0,20**
Minerale olie (AS3000/AS3200)			
S	Koolwaterstoffractie C10-C40	µg/l	**<50**
	Koolwaterstoffractie C10-C12	µg/l	**<10**
	Koolwaterstoffractie C12-C16	µg/l	**<10**
	Koolwaterstoffractie C16-C20	µg/l	**<5,0**
	Koolwaterstoffractie C20-C24	µg/l	**<5,0**
	Koolwaterstoffractie C24-C28	µg/l	**<5,0**
	Koolwaterstoffractie C28-C32	µg/l	**<5,0**
	Koolwaterstoffractie C32-C36	µg/l	**<5,0**
	Koolwaterstoffractie C36-C40	µg/l	**<5,0**

Verklaring:"<" of n.a. betekent dat het gehalte van de component lager is dan de rapportagegrens.

#) Bij deze som zijn resultaten "<rapportagegrens" vermenigvuldigd met 0,7.
S) Erkend volgens AS SIKB 3000

Begin van de analyses: 11.07.2016
Einde van de analyses: 14.07.2016

De onderzoeksresultaten hebben alleen betrekking op het aangeleverde monstermateriaal . Monsters met onbekende herkomst kunnen slechts beperkt gecontroleerd worden op plausibiliteit .

AL-West B.V. Dhr. Laurens van Oene, Tel. 31/570788121
Klantenservice

Dit electronisch gegenereerde rapport is gecontroleerd en vrijgegeven. In overeenstemming met de vereisten van NEN EN ISO/IEC 17025:2005 voor eenvoudige rapportage is dit rapport met digitale handtekening rechtsgeldig.

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Elly van Bakergem
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

TESTING
RvA L 005

DOC-13-8670508-NL-P3

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Postbus 693, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Opdracht **597062 Water**

Toegepaste methoden

eigen methode: n) Koolwaterstoffractie C10-C12 Koolwaterstoffractie C12-C16 Koolwaterstoffractie C16-C20 Koolwaterstoffractie C20-C24 Koolwaterstoffractie C24-C28 Koolwaterstoffractie C28-C32 Koolwaterstoffractie C32-C36 Koolwaterstoffractie C36-C40

Protocollen AS 3100: Cadmium (Cd) Barium (Ba) Kobalt (Co) Nikkel (Ni) Lood (Pb) Kwik (Hg) Molybdeen (Mo) Koper (Cu) Zink (Zn) Tribroommethaan (bromoform) Dichloormethaan Benzeen Trichloormethaan (Chloroform) Tetrachloormethaan (Tetra) Tolueen 1,1-Dichloorethaan Ethylbenzeen 1,2-Dichloorethaan Som Xylenen (Factor 0,7) Naftaleen Styreen 1,1,1-Trichloorethaan 1,1,2-Trichloorethaan Vinylchloride Som Dichlooretheen (Factor 0,7) Trichlooretheen (Tri) Tetrachlooretheen (Per) Som Dichloorpropanen (Factor 0,7) Koolwaterstoffractie C10-C40

Protocollen AS 3100: n) Som cis/trans-1,2-Dichlooretheen (Factor 0,7)

n) Niet geaccrediteerd

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Elly van Bakergem
Dr. Paul Wimmer

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB

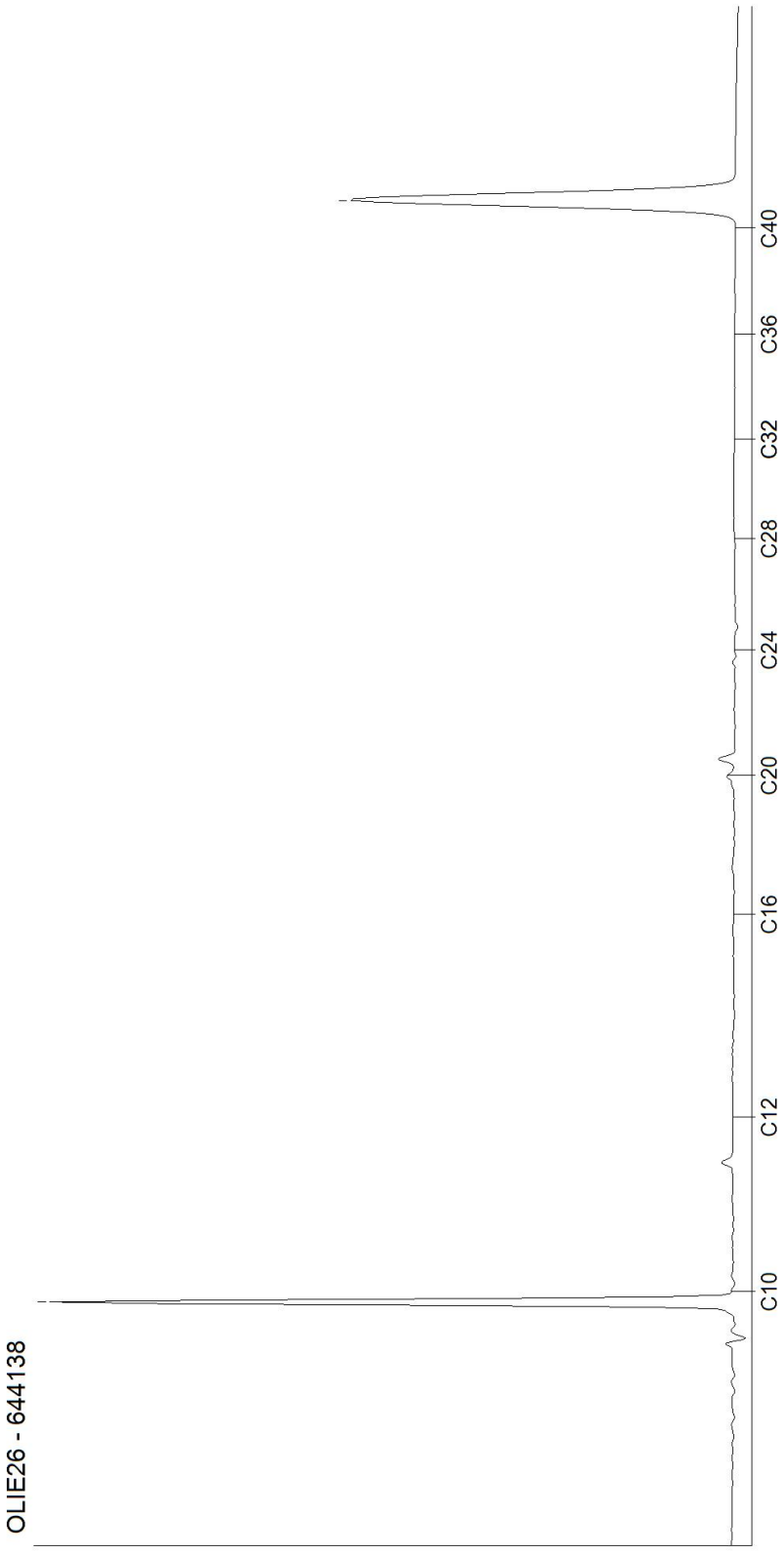
TESTING RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Postbus 693, 7400 AR Deventer
Tel. +31(0)570 788110, Fax +31(0)570 788108
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Chromatogram for Order No. 597062, Analysis No. 644138, created at 14.07.2016 05:59:37

Monsteromschrijving: 3-Peilbuis 1

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Elly van Bakergem
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-8670579-NL-P1

Bijlage 4: Toetsingscriteria

Toetsingscriteria

Toetsingscritria grond

Om de mate van verontreiniging van de bodem te kunnen beoordelen, zijn de chemische analyseresultaten van de grondmonsters getoetst aan de richtlijnen die zijn opgesteld door het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

De resultaten zijn getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire Bodemsanering per 1 juli 2013, Staatscourant 27 juni 2013, Nr. 16675.

Bij de toetsingswaarden wordt onderscheid gemaakt tussen de zogenaamde achtergrond-, tussen- en interventiewaarden:

Achtergrondwaarde = Generieke achtergrondwaarde voor een schone, multifunctionele bodem

Tussenwaarde = Toetsingswaarde voor (nader) onderzoek
((achtergrondwaarde+ Interventiewaarde) / 2)

Interventiewaarde = Interventiewaarde voor sanering (en/of saneringsonderzoek)

Toetsingscriteria grondwater

Om de mate van verontreiniging van de bodem te kunnen beoordelen, zijn de chemische analyseresultaten van de grondwatermonsters getoetst aan de richtlijnen die zijn opgesteld door het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Mileubeheer.

De toetsingswaarden zijn overgenomen uit de Circulaire Bodemsanering per 1 juli 2013, Staatscourant 27 juni 2013, Nr. 16675.

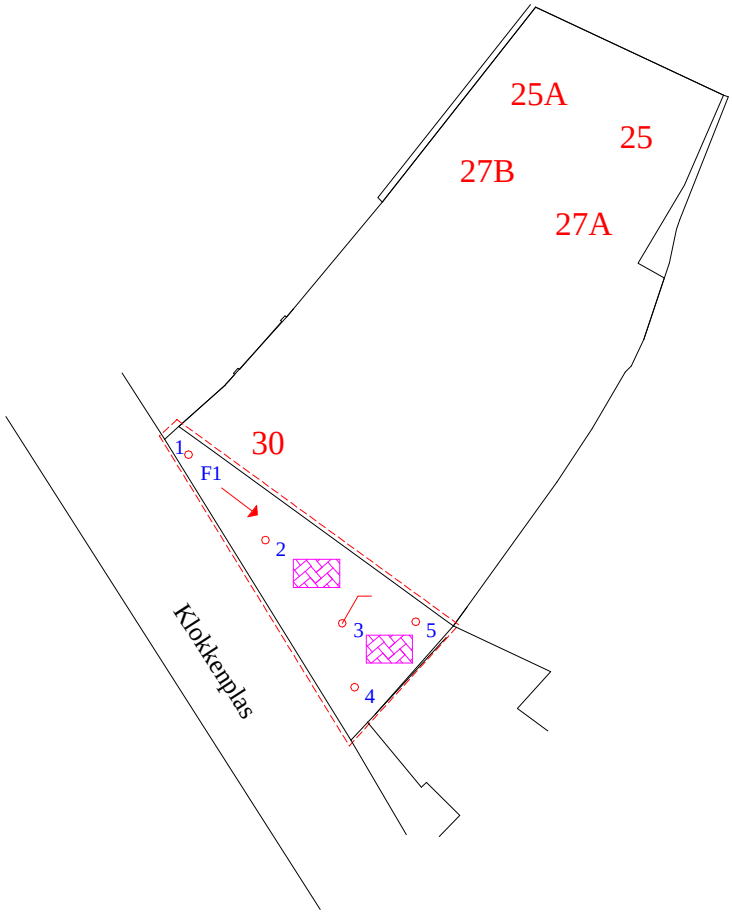
Bij de toetsingswaarden wordt onderscheid gemaakt tussen de zogenaamde streef-, grens- en interventiewaarden:

Streefwaarde = Streefwaarde voor een schone, multifunctionele bodem

Grenswaarde = Toetsingswaarde voor (nader) onderzoek
((achtergrondwaarde+ Interventiewaarde) / 2)

Interventiewaarde = Interventiewaarde voor sanering (en/of saneringsonderzoek)

Bijlage 5: Overzicht posities monsternamepunten

Legenda

- peilbuis
- boring
- onderzoekslocatie
- klinkers
- F1 → foto met nummer

0 m 5 m 25 m

Klijn Bodemonderzoek	schaal: 1 : 500	formaat: A4
	datum: 14-07-2016	getekend: JR
		bijlage: 05
project: Klokkenplas 30 te Enschede	projectnummer: 16KL254	
Overzicht posities monsternamepunten		

Bijlage 6: Foto

foto 1

Bijlage 9 Akoestisch onderzoek Piet Heinstraat 7 t/m 21 "De Stadspoort"

Akoestisch onderzoek plan appartementen Stationsplein te Enschede.

Adviseur :	ing. Wim Buijvoets
Opdrachtgever :	BJZ.nu Twentepoort Oost 16A 7609 RG Almelo
Contactpersoon :	dhr. Niels Broekhuis
Datum :	19 mei 2016
Werknummer :	16.072

Hyacinthstraat 101 Telefoon : *0541-532343* mobiel : *06-54763258* Website : *www.buijvoets.nl* KvK Enschede : *08094436*
7572 BB Oldenzaal Telefax : *0541-532349* banknr : *1791.38.901* E-mail : *info@buijvoets.nl*

Alle opdrachten worden aanvaard en uitgevoerd conform de R.V.O.I '98, incl. wijzigingen en aanvullingen, zoals gedeponeerd ter griffie van de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage op 12-november 1997 (een samenvatting van hoofdzaken is bij ons kantoor opvraagbaar)

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE _____ I

1 INLEIDING _____ 1

1.1 Wijzigen bestemmingsplan t.b.v. het bouwplan en de Wet geluidhinder 1

1.2 Grenswaarden en procedure 2

1.3 Berekening geluidbelasting 3

1.4 Rekenmodel en resultaten 3

1.5 Berekening geluidbelasting railverkeerslawaai 4

2 GELUIDBELASTING WEGVERKEERSLAWAAI _____ 5

2.1 Verkeerscijfers 5

2.2 Beoordeling berekende geluidbelasting 5

2.3 Rekenmodel en resultaten 6

2.4 Maatregelen reductie geluidbelasting 6

3 CONCLUSIE _____ 8

BIJLAGEN

bladzijde

1 INLEIDING

In opdracht van BJZ.nu is een akoestisch onderzoek ingesteld naar de geluidbelasting door weg- en railverkeerslawaai op de gevels van te realiseren appartementen aan het Stationsplein, te Enschede, binnen de geluidszone van wegen en de spoorlijn Centraal Station Enschede-Hengelo. Het plan voorziet in de transformatie van het kantoorpand "Stadspoort" naar woonbestemming vanaf de 1e verdieping. Op een deel van het gebouw aan de zuidzijde rust al een woonbestemming (zie verbeelding in bijlage I), daarvoor hoeft de geluidbelasting niet te worden onderzocht. De situatie van het gebouw en omgeving is weergegeven op de tekening in bijlage I.

1.1 Wijzigen bestemmingsplan t.b.v. het bouwplan en de Wet geluidhinder

Op basis van artikel 77 van de Wet geluidhinder (Wgh) dient bij vaststelling of herziening van een bestemmingsplan of vaststelling van een projectafwijkingsbesluit een akoestisch onderzoek te worden ingesteld.
Het akoestisch onderzoek bepaalt de geluidsbelasting aan de gevel van de geluidsgevoelige bestemming die vanwege de weg/spoorweg wordt ondervonden. Op basis van de Wet geluidhinder is het onderzoek alleen noodzakelijk als de geluidsgevoelige bestemming binnen de wettelijke geluidszone van de weg/spoorweg gelegen is.

Railverkeer

Op 1 juli 2012 zijn door een wetswijziging van de Wet milieubeheer de geluidproductieplafonds (gpp's) voor hoofdspoorwegen van kracht geworden. Gpp's stellen een heldere grens over de toelaatbare hoeveelheid geluid en voorkomen een onbelemmerde groei van het geluid door toenemend verkeer.
Geluidproductieplafonds zijn berekende waarden op referentiepunten. Deze referentiepunten liggen om de 100 meter op 4 meter boven lokaal maaiveld, op een vaste afstand van 50 meter aan weerszijden van het spoor. De GPP-waarde t.h.v. het gebouw bedraagt 53 dB.
Een spoorweg op de geluidplafondkaart heeft een zone die zich uitstrekt vanaf de as van de spoorweg tot de breedte naast de spoorweg, gemeten vanuit de buitenste spoorstaaf, als aangegeven in onderstaande tabel, afhankelijk van de hoogte van het geluidproductieplafond op het betrokken referentiepunt. De geplande appartementen liggen op een afstand van minimaal 71 m vanaf de spoorlijn binnen de 100 m wettelijke geluidzone. Een akoestisch onderzoek voor spoorweglawaai is noodzakelijk.

Hoogte geluidproductieplafond	Breedte zone (in meters)
Kleiner dan 56 dB	100
Gelijk aan of groter dan 56 dB en kleiner dan 61 dB	200
Gelijk aan of groter dan 61 dB en kleiner dan 66 dB	300
Gelijk aan of groter dan 66 dB en kleiner dan 71 dB	600
Gelijk aan of groter dan 71 dB en kleiner dan 74 dB	900
Gelijk aan of groter dan 74 dB	1200

Wegverkeer

In artikel 74.1 van de Wgh is aangegeven dat wegen aan weerszijden van de weg een wettelijke geluidszone hebben waarvan de grootte is opgenomen in onderstaande tabel. Wettelijke geluidszones van wegen:

Aantal rijstroken	stedelijk gebied	buitenstedelijk gebied
1 of 2 rijstroken	200 m	250 m
3 of 4 rijstroken	350 m	400 m
5 of meer rijstroken	350 m	600 m

De zone is gelegen aan weerszijden van de weg en begint naast de buitenste rijstrook. Eventuele parkeerstroken, voet- of fietspaden en vluchtstroken worden niet tot de weg gerekend en vallen binnen de zone. De zone langs een weg omvat het gebied waarbinnen extra aandacht moet worden geschonken aan het geluid afkomstig van de betrokken weg. Binnen een zone moet worden gestreefd naar een akoestisch optimale situatie. Dit betekent dat er bij nieuwe ontwikkelingen, zoals het opstellen van bestemmingsplannen, het verlenen van (individuele) bouwvergunningen en het aanleggen van infrastructurele werken, het akoestische aspect van de plannen direct in kaart moet worden gebracht. Zodoende kan in een vroeg stadium worden onderkend of plannen doorgang kunnen vinden danwel of maatregelen nodig zijn om een akoestisch gunstig klimaat te creëren.

De hiervoor genoemde zones gelden niet voor:
- wegen die zijn aangeduid als woonerf (art 74.2);
- wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt (art 74.2).

Formeel ligt het gebouw binnen de zone van de Molenstraat (175 m) en de Ruyterlaan (190 m). Vanwege deze ruime afstand en vrijwel volledige afscherming door hoge bebouwing is de geluidbelasting t.g.v. deze wegen niet relevant.

1.2 Grenswaarden en procedure

De voorkeursgrenswaarde voor de geluidbelasting L_{DEN} op de gevels van een woning t.g.v. een weg- en spoorweg bedraagt 48 respectievelijk 55 dB.
Onder bepaalde voorwaarden kan voor een geluidgevoelige bestemming door B & W een ontheffing worden verleend tot een hogere grenswaarde van maximaal:
- 68 dB voor spoorweglawaai (Besluit geluidhinder art 4.11);
- 63 dB voor wegverkeerslawaai (art 83 lid 2 van de Wgh)

30 km/uur-wegen
Volgens jurisprudentie blijkt een 30 km/uur weg in de beoordeling te moeten worden meegenomen, indien vooraf aangenomen had kunnen worden dat deze weg een geluidbelasting veroorzaakt die hoger ligt dan de voorkeursgrenswaarde (48 dB). De toetsing moet worden uitgevoerd in verband met een belangenafweging in het kader van een goede ruimtelijke ordening.
Deze belangenafweging moet worden gemaakt bij het wijzigen van een bestemmingsplan.
De Piet Heinstraat ligt op korte afstand van het gebouw en wordt daarom in het onderzoek meegenomen. Het Stationsplein wordt gebruikt als busstation ‘Enschede Centraal Station’. Dit plein wordt vanwege de vele vervoersbewegingen van lijnbussen ook meegenomen in het onderzoek. Voor het Stationsplein en de Piet Heinstraat kan geen hogere grenswaarde worden aangevraagd omdat deze geen geluidszone hebben.
De M.H. Tromplaan ligt t.o.v. het plangebied achter hoge bebouwing en op een grote afstand (45 m). Bovendien vindt de hoogste geluidbelasting t.g.v. de M.H. Tromplaan plaats op de

zuidgevel. Deze gevel is niet van belang in het onderzoek. De M.H. Tromplaan is niet relevant om meegenomen te worden in het onderzoek.

Geluidbeleid gemeente Enschede

De gemeente Enschede heeft haar geluidbeleid verankerd in de 'Geluidnota gemeente Enschede 2009-2012'. De Geluidnota is bedoeld als beleidskader bij het vergunnen van een hogere grenswaarde. In dit geval is een hogere grenswaarde-procedure niet van toepassing voor wegverkeerslawaai.
Om een zo gunstig mogelijk akoestisch klimaat te realiseren kan er bij een geluidsbelasting boven de voorkeursgrenswaarde wel onderzocht worden of maatregelen (bronmaatregelen, overdrachtsmaatregelen en/of maatregelen bij de ontvanger) doeltreffend zijn om de geluidsbelasting te reduceren. Een maatregel is niet doeltreffend als het bezwaren ontmoet van stedenbouwkundige-, verkeerskundige-, vervoerskundige-, landschappelijke – of financiële aard.

1.3 Berekening geluidbelasting

De op de gevels invallende geluidbelasting L_{DEN} kan worden bepaald met een rekenmodel, volgens het Reken- en Meetvoorschrift Geluidhinder 2012, standaardmethode I of II. In deze situatie is binnen de randvoorwaarden gebruik gemaakt van de rekenmethode II.
Deze methoden zijn gebaseerd op het berekenen van de geluidemissie (afhankelijk van het aantal en type voertuigen/treinstellen, het soort wegdek/onderbouw, de rijsnelheid en enkele correctiefactoren) en de geluidoverdracht tussen de weg/spoorweg en de immissiepunten (geplande gevels).

1.4 Rekenmodel en resultaten

De geluidbelasting is berekend conform het gestelde in het "Reken- en meetvoorschrift geluid 2012" ex art 110d van de wet geluidhinder. De berekening van de geluidbelasting is gemaakt volgens de standaard rekenmethode II.
In het rekenmodel (DGMR-Geomilieu V3.11) zijn schematisch opgenomen:

- de wegen met intensiteiten;
- de spoorlijn Enschede-Hengelo;
- het te toetsen gebouw;
- 13 waarneempunten;
- bestaande objecten;
- optrekcorrectievlak;
- zachte bodemgebieden;

<u>Optrekcorrectietoeslag voor lijnbussen</u>

In het rekenmodel is een optrekcorrectietoeslag berekend, bedoeld voor het afremmen en optrekken van stilstaande lijnbussen. Normaliter mag de optrekcorrectie alleen toegepast worden op kruispunten waar verkeerslichten aanwezig zijn. De optrekcorrectietoeslag is bedoeld voor situaties waarbij de snelheid wordt gehalveerd. Omdat in voorliggend plan er sprake is van een gelijksoortige situatie (stoppen en optrekken van lijnbussen) en een optrekcorrectie de werkelijkheid beter benadert, is deze optrekcorrectie in het model toegepast.

1.5 Berekening geluidbelasting railverkeerslawaai

De maximale geluidsbelasting L_{DEN} ten gevolge van de spoorlijn bedraagt 55 dB. Daarmee voldoet de geluidsbelasting aan de voorkeursgrenswaarde van 55 dB voor railverkeerslawaai. Alle rekeninvoergegevens en resultaten voor het onderzoek railverkeerslawaai zijn overzichtelijk gemaakt in bijlage I.

2 GELUIDBELASTING WEGVERKEERSLAWAAI

2.1 Verkeerscijfers

Bij het berekenen van de geluidbelasting wordt rekening gehouden met een prognose van de verkeersgegevens voor een weekdag in de toekomstige situatie over minimaal 10 jaar (2026).

Piet Heinstraat

De weg- en verkeersgegevens van de Piet Heinstraat zijn afkomstig van de gemeente Enschede. Gegeven is de werkdagintensiteit. Een weekdagintensiteit ligt in de realiteit lager dan een werkdagintensiteit. Voor de weekdagintensiteit is de werkdagintensiteit vermenigvuldigd met een factor 0,91 (ervaringscijfer). Op de Piet Heinstraat ligt het type wegdek DAB. De maximumsnelheid is 30 km/uur.

Stationsplein

De gemeente heeft geen gegevens van het Stationsplein. Op basis van een analyse van de dienstregeling van de lijnbussen voor het Centraal Station kan er voor het Stationsplein 1000 voertuigen per etmaal aangehouden worden. Gerekend is met een gemiddelde snelheid van 20 km/uur op het plein. Op het Stationsplein ligt het type wegdek DAB.
De gebruikte weg- en verkeersgegevens is overzichtelijk gemaakt in tabel I.

TABEL I: overzicht weg- en verkeersgegevens

Omschrijving	Piet Heinstraat	Stationsplein
- etmaalintensiteit werkdag 2026 (prognose)	1500	-
- etmaalintensiteit weekdag 2026 (prognose)	1365	1000
- dag/avond/nachtuurintensiteit %	6.7 / 3.7 / 0.6	7 / 3 / 0.5
- percentage lichte motorvoertuigen D/A/N	96.6 / 97.2 / 96	0 / 0 / 0
- percentage middelzw vrachtwagens D/A/N	2.2 / 1.8 / 2.5	100 / 100 / 100
- percentage zware vrachtwagens D/A/N	1.2 / 1.0 / 1.5	0 / 0 / 0
- wettelijke rijsnelheid km/uur	30	20
- wegdek	DAB	DAB

Alle gebruikte weg- en verkeersgegevens zijn overzichtelijk gemaakt in bijlage I.

2.2 Beoordeling berekende geluidbelasting

Berekend is de invallende geluidbelasting L_{DEN} op de gevels van de verschillende bouwlagen, dat is de gemiddelde geluidbelasting van de dag-, avond- en nachtperiode.

Toetsing van de geluidbelasting aan de grenswaarden gebeurt volgens de Wgh per weg.
Alvorens de geluidbelasting te toetsen aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB mag de berekende waarde op grond van art. 110g van de Wet geluidhinder worden verminderd met 5 dB (i.v.m. het stiller worden van motorvoertuigen) voor wegen met een wettelijke maximum-snelheid tot 70 km/uur.
Voor het Stationsplein en de bussen wordt deze correctie niet toegepast. Bij een lage snelheid van 20 km/uur speelt het bandengeluid geen rol. Het gaat in deze situatie om

moderne lijnbussen (middelzware motorvoertuigen) waarvan de verwachting is dat het motorgeluid in de toekomst niet veel stiller wordt.

2.3 Rekenmodel en resultaten

De geluidbelasting is berekend conform het gestelde in het “Reken- en meetvoorschrift geluid 2012” ex art 110d van de wet geluidhinder. De berekening van de geluidbelasting is gemaakt volgens de standaard rekenmethode II.

Voor de rekenmodelgegevens en resultaten wordt verwezen naar bijlage I.

Resultaten

Piet Heinstraat

De maximale geluidsbelasting L_{DEN} ten gevolge van de Piet Heinstraat bedraagt, inclusief aftrek, 50 dB. De maximale geluidbelasting L_{DEN} ten gevolge van het Stationsplein bedraagt, exclusief aftrek, 56 dB. In beide gevallen wordt de voorkeursgrenswaarde overschreden.

2.4 Maatregelen reductie geluidbelasting

Een hogere grenswaarde kan niet worden aangevraagd. Wel kan, in het kader van een goede ruimtelijke ordening, onderzocht worden of maatregelen doeltreffend zijn om de geluidsbelasting te reduceren.
Maatregelen om de geluidbelasting te reduceren worden onderzocht in de volgorde bronmaatregelen, overdrachtsmaatregelen en maatregelen aan de gevel.

Bronmaatregelen

Het geluid door een voertuig wordt veroorzaakt door motor- en bandengeluid. In de loop der jaren zijn voertuigen, met name vrachtwagens, veel stiller geworden. Daar is in de rekenmethode al rekening mee gehouden. De verwachting is dat voertuigen in de toekomst nog stiller worden. Door toepassing van de zogenaamde tijdelijke aftrek wordt daar rekening mee gehouden. De initiatiefnemer heeft geen invloed op het reduceren van het motor- en bandengeluid aan het voertuig evenals op het verminderen van de verkeersintensiteit.
Wel is het mogelijk een reductie te krijgen op het bandengeluid door aanpassing van het wegdektype. In de onderstaande tabel staan de reducties van een aantal stillere wegdekken bij de snelheden, zoals gehanteerd wordt op de Piet Heinstraat en het Stationsplein, t.o.v. DAB waar mee is gerekend.

Reductie wegdek t.o.v. DAB	**dunne deklagen A**	**dunne deklagen B**
Piet Heinstraat – 30 km/h	1.7	2.7
Stationsplein – 20 km/h.	0.3	0.3

Het aanbrengen van stiller asfalt “dunne deklagen A of B” levert een reductie op. Voor de Piet Heinstraat voldoet de geluidsbelasting bij de toepassing van een dunne deklaag A aan de voorkeursgrenswaarde. In het geval van het Stationsplein wordt de geluidsbelasting bij toepassing van stiller asfalt nauwelijks gereduceerd. De geluidsbelasting ligt nog steeds ruim boven de voorkeursgrenswaarde.
De kosten van het toepassen van stiller wegdek op de Piet Heinstraat bedraagt bij een prijs van € 60,-/m^2 excl. BTW en een oppervlakte van ca 96 m x 16 (tweemaal de breedte van de weg) = 1536 m^2 € 92.160,- excl. BTW. Deze kosten zijn hoog omdat het om een relatief klein wegvak gaat. De wegbeheerder zal niet altijd instemmen voor de aanpak van een klein

wegdeel omdat dit onderhoudstechnisch en bij de gladheidbestrijding tot problemen leidt. Stil asfalt over een beperkte lengte kan uit civieltechnisch oogpunt niet worden verlangd.

Overdrachtsmaatregelen

Bij overdrachtsmaatregelen kan gedacht worden aan het plaatsen van geluidsschermen of geluidswallen. Een scherm of geluidswal is vanuit landschappelijk oogpunt niet wenselijk.

Het vergroten van de afstand is hier geen optie omdat het een bestaand gebouw betreft.

Maatregelen aan de gevels

Voor het creëren van een zo gunstig mogelijk akoestisch klimaat zijn maatregelen aan de gevels noodzakelijk. De vereiste geluidwering $G_{A;k}$ op de belaste gevels bedraagt maximaal 23 dB. Tot een geluidwering van ca 28-29 dB kan met normale dubbele HR++ beglazing in de belaste gevels worden volstaan. Wanneer wordt gekozen voor een natuurlijke toevoer via openingen in de geluidbelaste gevel zijn alleen in de belaste gevel susroosters noodzakelijk. De suskasten komen dan i.p.v. normale roosters. De meerkosten voor de suskasten bedragen circa €1000,- excl. BTW er van uitgaande dat zo veel mogelijk via de geluidluwe achtergevel wordt geventileerd.

Conclusie maatregelen

De maatregelen die voor de woningen getroffen dienen te worden om aan de voorkeursgrenswaarde te voldoen, ontmoeten overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke of financiële aard. De maatregelen aan de gevels zijn het meest doelmatig.

3 CONCLUSIE

Uit het akoestisch onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- De maximale geluidsbelasting L_{DEN} op de gevels van de geplande appartementen, t.g.v. de spoorlijn Enschede-Hengelo, bedraagt 55 dB. Daarmee wordt de voorkeursgrenswaarde van 55 dB voor spoorweglawaai niet overschreden;
- De maximale geluidsbelasting L_{DEN} t.g.v. de Piet Heinstraat, op de gevels van de geplande appartementen, overschrijdt de voorkeursgrenswaarde van 48 dB met 2 dB. Daarmee wordt de maximale grenswaarde van 63 dB niet overschreden;
- De maximale geluidbelasting L_{DEN} t.g.v. het Stationsplein, op de gevels van geplande appartementen, overschrijdt de voorkeursgrenswaarde van 48 dB met 8 dB. Daarmee wordt de maximale grenswaarde van 63 dB niet overschreden;
- Maatregelen om de geluidsbelasting t.g.v. de Piet Heinstraat en het Stationsplein te reduceren om aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB te voldoen ontmoeten overwegende bezwaren van stedenbouwkundige-, landschappelijke-, of financiële aard;
- Voor het aspect wegverkeerslawaai is er sprake van een aanvaardbaar akoestisch klimaat.

Ing. Wim Buijvoets.

Bijlage I

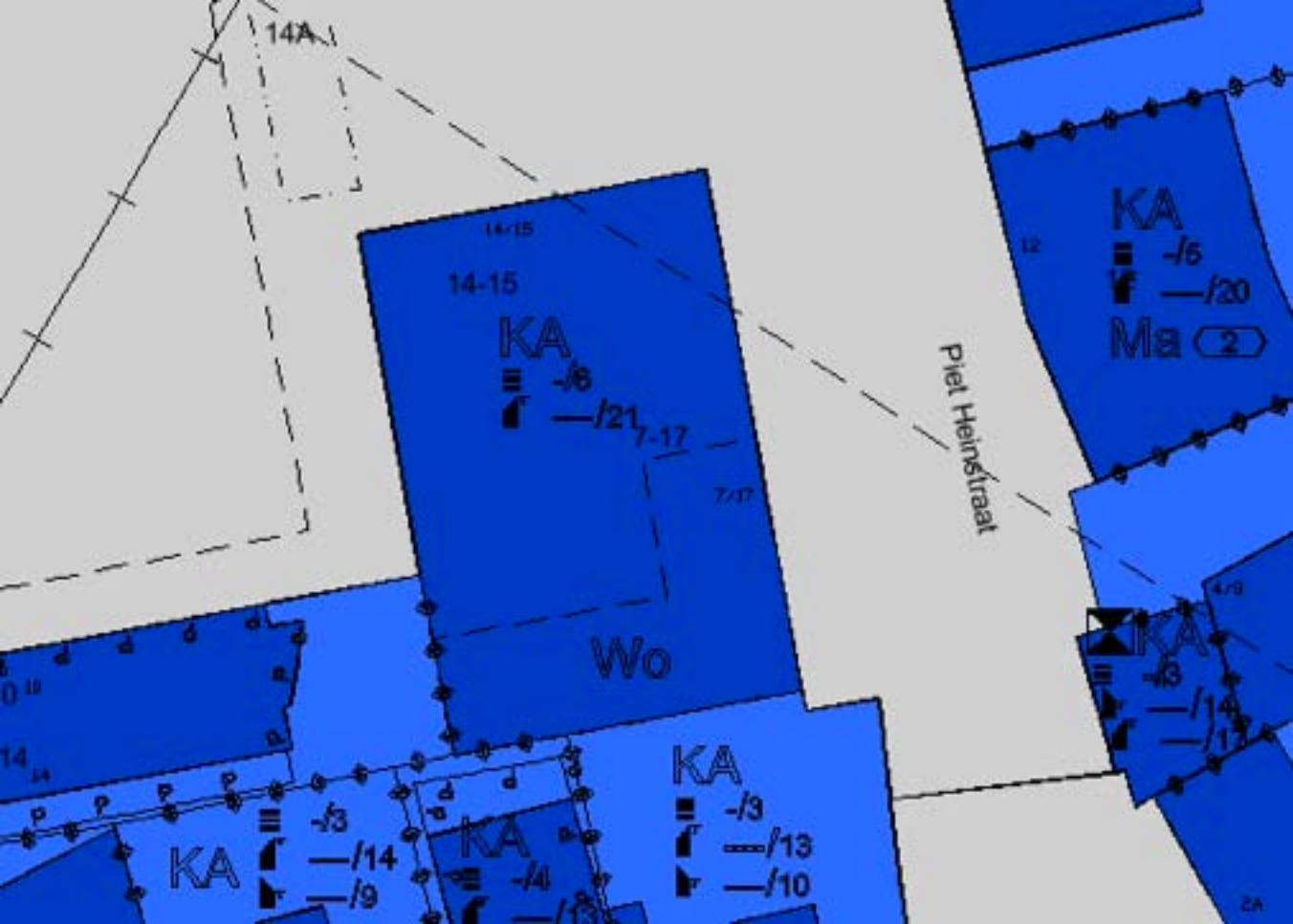
situatieschets, rekeninvoergegevens en resultaten railverkeerslawaai, modelgegevens wegverkeer en resultaten

Hyacinthstraat 101 Telefoon : *0541-532343* mobiel : *06-54763258* Website : *www.buijvoets.nl* KvK Enschede : *08094436*
7572 BB Oldenzaal Telefax : *0541-532349* banknr : *1791.38.901* E-mail : *info@buijvoets.nl*

Alle opdrachten worden aanvaard en uitgevoerd conform de R.V.O.I '98, incl. wijzigingen en aanvullingen, zoals gedeponeerd ter griffie van de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage op 12-november 1997 (een samenvatting van hoofdzaken is bij ons kantoor opvraagbaar)

Enschede
Stationsplein
Stationsplein
Stationsplein
Döner Company
Enschede
Albert Heijn to go
Ricoh
La Cucina
Happy Italy
Brammelerdwarsstraat
Stationsplein
Breaxx
Halfords
Korte Hengelosestraat
Piet Heinstraat
Piet Heinstraat
Randstad
Wok to go
Brammelerstraat

DE STADSPOORT

14A
14-15
14-15
KA
-/6
—/21
7-17
7/17
Wo
Piet Heinstraat
KA
-/6
—/20
Ma
2
KA
-/3
—/14
—/13
KA
-/3
—/14
—/9
KA
-/4
—/13
KA
-/3
—/13
—/10

Van: Programma Stedelijke Ontwikkeling, afdeling Ontwerp
Aan: Buijvoets Bouw- en Geluidsadvisering tav Wim Buijvoets
Datum: 11-05-16

A. Huidige (werkdag-)etmaalintensiteiten

	Straat	tussen	Etm.-int	jaar	Vwet	Vfeit
1	Piet Heinstraat	M. H. Tromplaan - Stationsplein	1500	2015	30	30
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

B. Functie, vormgeving en verharding en gem. dag-/avond-/nachtuurpercentage

	Straat	functie	aantal rijbanen	stroken /richting	verharding	% daguur	% avonduur	% nachtuur
1	Piet Heinstraat	buurtstraat	2	1	asfalt	6,70	3,70	0,60
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

C. Verdeling van verkeer naar voertuigsoort per periode

	Straat	dag			avond			nacht		
		%lmvt	%mzvt	%zwvt	%lmvt	%mzvt	%zwvt	%lmvt	%mzvt	%zwvt
1	Piet Heinstraat	96,60	2,20	1,20	97,20	1,80	1,00	96,00	2,50	1,50
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

D. Groei van het verkeer

	Straat	Verwachte (werkdag-)etmaalintensiteit 2026
1	Piet Heinstraat	1500
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Opmerkingen:
Uitgaande van toekomstig wegennet met:
1) N18 gerealiseerd

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [versie 1 13-5-2016 - model railverkeer] , Geomilieu V3.11

figuur 1

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

Naam	Omschr.	Bf
	Piet Heinstraat	0,00
01	spoor	1,00
02	spoor	1,00
03	spoor	1,00

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Rekenpunten, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Gevel
1		31,86	Relatief	4,50	7,50	10,50	Ja
2		31,80	Relatief	4,50	7,50	--	Ja
3		31,16	Relatief	4,50	7,50	--	Ja
3		29,47	Relatief	4,50	7,50	10,50	Ja
		28,01	Relatief	4,50	7,50	--	Ja
		31,13	Relatief	10,50	13,50	--	Ja
		30,46	Relatief	10,50	13,50	--	Ja
		27,04	Relatief	4,50	7,50	--	Ja
1		28,54	Relatief	4,50	7,50	10,50	Ja
		31,49	Relatief	4,50	7,50	10,50	Ja
		30,64	Relatief	4,50	7,50	10,50	Ja
		28,71	Relatief	4,50	7,50	10,50	Ja
		29,60	Relatief	4,50	7,50	10,50	Ja

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Type	Trein 1	Profiel1	Aantal(D) 1	Aantal(A) 1	Aantal(N) 1	Aantal(P4) 1	V(D) 1	V(A) 1	V(N) 1	V(P4) 1	Corr. 1	Trein 2	Profiel2	Aantal(D) 2
848	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
850	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
852	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
854	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,540	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	ICM-3	Stoppend	6,870
856	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
857	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
859	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
861	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
863	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	45	45	45	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
864	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	41	41	41	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
866	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
868	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	55	55	55	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
870	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
872	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
874	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
876	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
878	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
880	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
882	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
884	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
885	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,240	0,120	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,280
886	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
888	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	45	45	45	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
890	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,540	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	ICM-3	Stoppend	6,870
892	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
894	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
896	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
898	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,540	0,040	0,000	0,000	-40	-40	-40	0	0,00	ICM-3	Stoppend	6,870

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(A) 2	Aantal(N) 2	Aantal(P4) 2	V(D) 2	V(A) 2	V(N) 2	Corr. 2	Trein 3	Profiel3	Aantal(D) 3	Aantal(A) 3	Aantal(N) 3	V(D) 3	V(A) 3	V(N) 3	Corr. 3
848	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
850	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
852	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
854	8,040	2,850	0,000	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	7,280	6,640	2,320	40	40	40	0,00
856	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
857	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
859	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
861	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
863	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	45	45	45	0,00
864	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	41	41	41	0,00
866	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
868	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	55	55	55	0,00
870	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
872	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
874	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
876	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
878	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
880	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
882	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
884	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	40	40	40	0,00
885	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	3,630	2,400	1,980	40	40	40	0,00
886	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
888	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	45	45	45	0,00
890	8,040	2,850	0,000	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	7,280	6,640	2,320	40	40	40	0,00
892	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
894	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
896	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
898	8,040	2,850	0,000	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	7,280	6,640	2,320	-40	-40	-40	0,00

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 4	Profiel4	Aantal(D) 4	Aantal(A) 4	Aantal(N) 4	V(D) 4	V(A) 4	V(N) 4	Corr. 4	Trein 5	Profiel5	Aantal(D) 5	Aantal(A) 5	Aantal(N) 5	V(D) 5	V(A) 5
848	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
850	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
852	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
854	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	7,640	8,840	3,160	40	40
856	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
857	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
859	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
861	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
863	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	45	45
864	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	41	41
866	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
868	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	55	55
870	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
872	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
874	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
876	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
878	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
880	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
882	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
884	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	40	40
885	ICM-3	Stoppend	3,450	4,020	1,410	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	3,640	3,140	1,260	40	40
886	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
888	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	45	45
890	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	7,640	8,840	3,160	40	40
892	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
894	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
896	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
898	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	7,640	8,840	3,160	-40	-40

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 5	Corr. 5	Trein 6	Profiel6	Aantal(D) 6	Aantal(A) 6	Aantal(N) 6	V(D) 6	V(A) 6	V(N) 6	Corr. 6	Trein 7	Profiel7	Aantal(D) 7	Aantal(A) 7	Aantal(N) 7
848	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
850	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
852	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
854	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
856	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
857	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
859	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
861	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
863	45	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
864	41	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
866	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
868	55	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
870	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
872	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
874	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
876	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
878	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
880	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
882	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
884	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
885	40	0,00	DM'90	Stoppend	3,640	3,320	1,160	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
886	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
888	45	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
890	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
892	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
894	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
896	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
898	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(D) 7	V(A) 7	V(N) 7	Corr. 7	Trein 8	Profiel8	Aantal(D) 8	Aantal(A) 8	Aantal(N) 8	V(D) 8	V(A) 8	V(N) 8	Corr. 8	Trein 9	Profiel9	Aantal(D) 9	Aantal(A) 9
848	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
850	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
852	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
854	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
856	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
857	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
859	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
861	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
863	45	45	45	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
864	41	41	41	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
866	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
868	55	55	55	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
870	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
872	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
874	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
876	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
878	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
880	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
882	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
884	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
885	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	4,000	2,720
886	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
888	45	45	45	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
890	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
892	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
894	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
896	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
898	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(N) 9	V(D) 9	V(A) 9	V(N) 9	Corr. 9	Trein 10	Profiel10	Aantal(D) 10	Aantal(A) 10	Aantal(N) 10	Aantal(P4) 10	V(D) 10	V(A) 10	V(N) 10	V(P4) 10	Trein 11
848	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
850	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
852	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
854	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
856	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
857	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
859	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
861	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
863	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
864	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
866	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
868	1,480	55	55	55	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
870	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
872	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
874	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
876	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
878	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
880	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
882	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
884	1,480	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
885	2,240	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	3,840	4,440	1,560	0,000	40	40	40	0	0
886	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
888	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
890	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
892	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
894	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
896	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
898	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Profiel11	Aantal(D) 11	Aantal(A) 11	Aantal(N) 11	V(D) 11	V(A) 11	V(N) 11	Trein 12	Profiel12	Aantal(D) 12	Aantal(A) 12	Aantal(N) 12	V(D) 12	V(A) 12	V(N) 12
848	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
850	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
852	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
854	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
856	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
857	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
859	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
861	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
863	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
864	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
866	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
868	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
870	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
872	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
874	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
876	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
878	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
880	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
882	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
884	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
885	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
886	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
888	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
890	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
892	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
894	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
896	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
898	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 13	Profiel13	Aantal(D) 13	Aantal(A) 13	Aantal(N) 13	V(D) 13	V(A) 13	V(N) 13	Trein 14	Profiel14	Aantal(D) 14	Aantal(A) 14	Aantal(N) 14	V(D) 14	V(A) 14
848	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
850	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
852	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
854	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
856	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
857	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
859	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
861	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
863	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
864	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
866	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
868	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
870	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
872	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
874	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
876	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
878	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
880	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
882	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
884	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
885	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
886	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
888	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
890	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
892	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
894	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
896	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
898	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 14
848	0
850	0
852	0
854	0
856	0
857	0
859	0
861	0
863	0
864	0
866	0
868	0
870	0
872	0
874	0
876	0
878	0
880	0
882	0
884	0
885	0
886	0
888	0
890	0
892	0
894	0
896	0
898	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Type	Trein 1	Profiel1	Aantal(D) 1	Aantal(A) 1	Aantal(N) 1	Aantal(P4) 1	V(D) 1	V(A) 1	V(N) 1	V(P4) 1	Corr. 1	Trein 2	Profiel2	Aantal(D) 2
899	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,540	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	ICM-3	Stoppend	6,870
901	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
905	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
906	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
907	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
908	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
909	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
910	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
911	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
912	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
913	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
915	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
917	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
919	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
921	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
925	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
926	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
927	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
928	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
929	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
930	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
931	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
932	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
933	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
934	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
935	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
936	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
937	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(A) 2	Aantal(N) 2	Aantal(P4) 2	V(D) 2	V(A) 2	V(N) 2	Corr. 2	Trein 3	Profiel3	Aantal(D) 3	Aantal(A) 3	Aantal(N) 3	V(D) 3	V(A) 3	V(N) 3	Corr. 3
899	8,040	2,850	0,000	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	7,280	6,640	2,320	40	40	40	0,00
901	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
905	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
906	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
907	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
908	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
909	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
910	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
911	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
912	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
913	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
915	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
917	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
919	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
921	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
925	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
926	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
927	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
928	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
929	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
930	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
931	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
932	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
933	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
934	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
935	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
936	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
937	0,020	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	40	40	40	0,00

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 4	Profiel4	Aantal(D) 4	Aantal(A) 4	Aantal(N) 4	V(D) 4	V(A) 4	V(N) 4	Corr. 4	Trein 5	Profiel5	Aantal(D) 5	Aantal(A) 5	Aantal(N) 5	V(D) 5	V(A) 5
899	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	7,640	8,840	3,160	40	40
901	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
905	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
906	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
907	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
908	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
909	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
910	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
911	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
912	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
913	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
915	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
917	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
919	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
921	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
925	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
926	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
927	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
928	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
929	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
930	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
931	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
932	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
933	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
934	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
935	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
936	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
937	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	40	40

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 5	Corr. 5	Trein 6	Profiel6	Aantal(D) 6	Aantal(A) 6	Aantal(N) 6	V(D) 6	V(A) 6	V(N) 6	Corr. 6	Trein 7	Profiel7	Aantal(D) 7	Aantal(A) 7	Aantal(N) 7
899	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
901	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
905	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
906	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
907	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
908	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
909	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
910	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
911	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
912	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
913	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
915	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
917	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
919	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
921	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
925	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
926	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
927	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
928	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
929	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
930	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
931	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
932	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
933	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
934	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
935	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
936	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
937	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	-40	-40	-40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(D) 7	V(A) 7	V(N) 7	Corr. 7	Trein 8	Profiel8	Aantal(D) 8	Aantal(A) 8	Aantal(N) 8	V(D) 8	V(A) 8	V(N) 8	Corr. 8	Trein 9	Profiel9	Aantal(D) 9	Aantal(A) 9
899	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
901	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
905	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
906	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
907	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
908	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
909	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
910	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
911	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
912	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
913	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
915	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
917	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
919	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
921	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
925	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
926	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
927	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
928	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
929	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
930	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
931	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
932	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
933	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
934	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
935	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
936	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
937	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(N) 9	V(D) 9	V(A) 9	V(N) 9	Corr. 9	Trein 10	Profiel10	Aantal(D) 10	Aantal(A) 10	Aantal(N) 10	Aantal(P4) 10	V(D) 10	V(A) 10	V(N) 10	V(P4) 10	Trein 11
899	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
901	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
905	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
906	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
907	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
908	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
909	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
910	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
911	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
912	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
913	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
915	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
917	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
919	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
921	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
925	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
926	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
927	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
928	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
929	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
930	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
931	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
932	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
933	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
934	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
935	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
936	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
937	1,480	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	-40	-40	-40	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Profiel11	Aantal(D) 11	Aantal(A) 11	Aantal(N) 11	V(D) 11	V(A) 11	V(N) 11	Trein 12	Profiel12	Aantal(D) 12	Aantal(A) 12	Aantal(N) 12	V(D) 12	V(A) 12	V(N) 12
899	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
901	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
905	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
906	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
907	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
908	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
909	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
910	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
911	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
912	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
913	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
915	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
917	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
919	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
921	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
925	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
926	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
927	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
928	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
929	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
930	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
931	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
932	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
933	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
934	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
935	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
936	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
937	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 13	Profiel13	Aantal(D) 13	Aantal(A) 13	Aantal(N) 13	V(D) 13	V(A) 13	V(N) 13	Trein 14	Profiel14	Aantal(D) 14	Aantal(A) 14	Aantal(N) 14	V(D) 14	V(A) 14
899	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
901	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
905	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
906	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
907	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
908	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
909	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
910	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
911	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
912	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
913	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
915	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
917	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
919	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
921	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
925	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
926	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
927	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
928	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
929	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
930	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
931	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
932	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
933	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
934	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
935	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
936	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
937	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 14
899	0
901	0
905	0
906	0
907	0
908	0
909	0
910	0
911	0
912	0
913	0
915	0
917	0
919	0
921	0
925	0
926	0
927	0
928	0
929	0
930	0
931	0
932	0
933	0
934	0
935	0
936	0
937	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Type	Trein 1	Profiel1	Aantal(D) 1	Aantal(A) 1	Aantal(N) 1	Aantal(P4) 1	V(D) 1	V(A) 1	V(N) 1	V(P4) 1	Corr. 1	Trein 2	Profiel2	Aantal(D) 2
938	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
940	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
941	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
943	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
945	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
947	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	55	55	55	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
948	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	50	50	50	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
949	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	45	45	45	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
951	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
952	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
954	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
956	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
958	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	55	55	55	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
960	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	55	55	55	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
962	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
963	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
967	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
968	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
969	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
970	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
971	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
972	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
973	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
974	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
975	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
976	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
977	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,240	0,120	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,280
978	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(A) 2	Aantal(N) 2	Aantal(P4) 2	V(D) 2	V(A) 2	V(N) 2	Corr. 2	Trein 3	Profiel3	Aantal(D) 3	Aantal(A) 3	Aantal(N) 3	V(D) 3	V(A) 3	V(N) 3	Corr. 3
938	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	40	40	40	0,00
940	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
941	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
943	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
945	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
947	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	55	55	55	0,00
948	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	50	50	50	0,00
949	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	45	45	45	0,00
951	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
952	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
954	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
956	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
958	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	55	55	55	0,00
960	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	55	55	55	0,00
962	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
963	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
967	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
968	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
969	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
970	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
971	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
972	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
973	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
974	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
975	0,020	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	40	40	40	0,00
976	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	40	40	40	0,00
977	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	3,630	2,400	1,980	40	40	40	0,00
978	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 4	Profiel4	Aantal(D) 4	Aantal(A) 4	Aantal(N) 4	V(D) 4	V(A) 4	V(N) 4	Corr. 4	Trein 5	Profiel5	Aantal(D) 5	Aantal(A) 5	Aantal(N) 5	V(D) 5	V(A) 5
938	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	40	40
940	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
941	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
943	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
945	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
947	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	55	55
948	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	50	50
949	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	45	45
951	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
952	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
954	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
956	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
958	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	55	55
960	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	55	55
962	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
963	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
967	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
968	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
969	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
970	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
971	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
972	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
973	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
974	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
975	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	40	40
976	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	40	40
977	ICM-3	Stoppend	3,450	4,020	1,410	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	3,640	3,140	1,260	40	40
978	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 5	Corr. 5	Trein 6	Profiel6	Aantal(D) 6	Aantal(A) 6	Aantal(N) 6	V(D) 6	V(A) 6	V(N) 6	Corr. 6	Trein 7	Profiel7	Aantal(D) 7	Aantal(A) 7	Aantal(N) 7
938	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
940	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
941	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
943	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
945	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
947	55	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
948	50	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
949	45	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
951	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
952	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
954	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
956	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
958	55	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
960	55	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
962	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
963	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
967	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
968	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
969	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
970	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
971	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
972	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
973	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
974	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
975	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	-40	-40	-40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
976	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
977	40	0,00	DM'90	Stoppend	3,640	3,320	1,160	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
978	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(D) 7	V(A) 7	V(N) 7	Corr. 7	Trein 8	Profiel8	Aantal(D) 8	Aantal(A) 8	Aantal(N) 8	V(D) 8	V(A) 8	V(N) 8	Corr. 8	Trein 9	Profiel9	Aantal(D) 9	Aantal(A) 9
938	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
940	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
941	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
943	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
945	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
947	55	55	55	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
948	50	50	50	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
949	45	45	45	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
951	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
952	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
954	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
956	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
958	55	55	55	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
960	55	55	55	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
962	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
963	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
967	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
968	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
969	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
970	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
971	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
972	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
973	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
974	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
975	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
976	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
977	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	4,000	2,720
978	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(N) 9	V(D) 9	V(A) 9	V(N) 9	Corr. 9	Trein 10	Profiel10	Aantal(D) 10	Aantal(A) 10	Aantal(N) 10	Aantal(P4) 10	V(D) 10	V(A) 10	V(N) 10	V(P4) 10	Trein 11
938	1,480	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
940	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
941	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
943	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
945	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
947	1,480	55	55	55	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
948	1,480	50	50	50	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
949	1,480	45	45	45	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
951	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
952	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
954	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
956	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
958	1,480	55	55	55	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
960	1,480	55	55	55	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
962	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
963	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
967	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
968	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
969	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
970	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
971	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
972	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
973	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
974	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
975	1,480	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	-40	-40	-40	0	0
976	1,480	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
977	2,240	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	3,840	4,440	1,560	0,000	40	40	40	0	0
978	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Profiel11	Aantal(D) 11	Aantal(A) 11	Aantal(N) 11	V(D) 11	V(A) 11	V(N) 11	Trein 12	Profiel12	Aantal(D) 12	Aantal(A) 12	Aantal(N) 12	V(D) 12	V(A) 12	V(N) 12
938	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
940	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
941	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
943	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
945	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
947	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
948	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
949	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
951	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
952	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
954	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
956	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
958	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
960	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
962	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
963	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
967	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
968	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
969	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
970	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
971	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
972	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
973	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
974	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
975	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
976	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
977	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
978	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 13	Profiel13	Aantal(D) 13	Aantal(A) 13	Aantal(N) 13	V(D) 13	V(A) 13	V(N) 13	Trein 14	Profiel14	Aantal(D) 14	Aantal(A) 14	Aantal(N) 14	V(D) 14	V(A) 14
938	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
940	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
941	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
943	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
945	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
947	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
948	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
949	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
951	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
952	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
954	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
956	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
958	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
960	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
962	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
963	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
967	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
968	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
969	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
970	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
971	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
972	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
973	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
974	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
975	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
976	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
977	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
978	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 14
938	0
940	0
941	0
943	0
945	0
947	0
948	0
949	0
951	0
952	0
954	0
956	0
958	0
960	0
962	0
963	0
967	0
968	0
969	0
970	0
971	0
972	0
973	0
974	0
975	0
976	0
977	0
978	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Type	Trein 1	Profiel1	Aantal(D) 1	Aantal(A) 1	Aantal(N) 1	Aantal(P4) 1	V(D) 1	V(A) 1	V(N) 1	V(P4) 1	Corr. 1	Trein 2	Profiel2	Aantal(D) 2
980	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
982	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
984	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
986	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,540	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	ICM-3	Stoppend	6,870
987	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	55	55	55	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
988	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	50	50	50	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
989	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	45	45	45	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
990	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	45	45	45	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
991	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	41	41	41	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
992	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
993	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,100	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,120
994	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
995	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
996	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
998	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1000	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1002	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1003	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1005	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	45	45	45	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
1007	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1009	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1011	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,480	0,220	0,000	0,000	68	68	68	0	0,00	ICM-3	Stoppend	7,260
1012	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,480	0,220	0,000	0,000	62	62	62	0	0,00	ICM-3	Stoppend	7,260
1013	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,480	0,220	0,000	0,000	55	55	55	0	0,00	ICM-3	Stoppend	7,260
1014	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,480	0,220	0,000	0,000	55	55	55	0	0,00	ICM-3	Stoppend	7,260
1016	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1018	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	45	45	45	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
1020	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(A) 2	Aantal(N) 2	Aantal(P4) 2	V(D) 2	V(A) 2	V(N) 2	Corr. 2	Trein 3	Profiel3	Aantal(D) 3	Aantal(A) 3	Aantal(N) 3	V(D) 3	V(A) 3	V(N) 3	Corr. 3
980	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
982	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
984	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
986	8,040	2,850	0,000	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	7,280	6,640	2,320	40	40	40	0,00
987	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	55	55	55	0,00
988	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	50	50	50	0,00
989	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	45	45	45	0,00
990	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	45	45	45	0,00
991	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	41	41	41	0,00
992	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	40	40	40	0,00
993	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,440	0,960	0,810	40	40	40	0,00
994	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
995	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
996	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
998	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1000	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1002	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1003	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1005	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	45	45	45	0,00
1007	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1009	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1011	4,770	3,990	0,000	68	68	68	0,00	DM'90	Stoppend	7,260	6,260	2,520	68	68	68	0,00
1012	4,770	3,990	0,000	62	62	62	0,00	DM'90	Stoppend	7,260	6,260	2,520	62	62	62	0,00
1013	4,770	3,990	0,000	55	55	55	0,00	DM'90	Stoppend	7,260	6,260	2,520	55	55	55	0,00
1014	4,770	3,990	0,000	55	55	55	0,00	DM'90	Stoppend	7,260	6,260	2,520	55	55	55	0,00
1016	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1018	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	45	45	45	0,00
1020	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 4	Profiel4	Aantal(D) 4	Aantal(A) 4	Aantal(N) 4	V(D) 4	V(A) 4	V(N) 4	Corr. 4	Trein 5	Profiel5	Aantal(D) 5	Aantal(A) 5	Aantal(N) 5	V(D) 5	V(A) 5
980	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
982	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
984	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
986	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	7,640	8,840	3,160	40	40
987	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	55	55
988	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	50	50
989	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	45	45
990	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	45	45
991	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	41	41
992	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	40	40
993	ICM-3	Stoppend	1,380	1,620	0,570	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,460	1,260	0,500	40	40
994	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
995	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
996	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
998	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1000	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1002	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1003	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1005	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	45	45
1007	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1009	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1011	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,020	0,000	68	68	68	0,00	ICM-4	Stoppend	7,960	5,400	4,480	68	68
1012	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,020	0,000	62	62	62	0,00	ICM-4	Stoppend	7,960	5,400	4,480	62	62
1013	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,020	0,000	55	55	55	0,00	ICM-4	Stoppend	7,960	5,400	4,480	55	55
1014	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,020	0,000	55	55	55	0,00	ICM-4	Stoppend	7,960	5,400	4,480	55	55
1016	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1018	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	45	45
1020	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 5	Corr. 5	Trein 6	Profiel6	Aantal(D) 6	Aantal(A) 6	Aantal(N) 6	V(D) 6	V(A) 6	V(N) 6	Corr. 6	Trein 7	Profiel7	Aantal(D) 7	Aantal(A) 7	Aantal(N) 7
980	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
982	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
984	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
986	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
987	55	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
988	50	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
989	45	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
990	45	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
991	41	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
992	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
993	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,460	1,320	0,460	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,600	1,080	0,920
994	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
995	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
996	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
998	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1000	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1002	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1003	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1005	45	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
1007	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1009	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1011	68	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1012	62	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1013	55	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1014	55	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1016	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1018	45	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
1020	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(D) 7	V(A) 7	V(N) 7	Corr. 7	Trein 8	Profiel8	Aantal(D) 8	Aantal(A) 8	Aantal(N) 8	V(D) 8	V(A) 8	V(N) 8	Corr. 8	Trein 9	Profiel9	Aantal(D) 9	Aantal(A) 9
980	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
982	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
984	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
986	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
987	55	55	55	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
988	50	50	50	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
989	45	45	45	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
990	45	45	45	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
991	41	41	41	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
992	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
993	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,520	1,760	0,640	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
994	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
995	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
996	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
998	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1002	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1003	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1005	45	45	45	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1007	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1009	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1011	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1012	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1013	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1014	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1016	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1018	45	45	45	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
1020	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(N) 9	V(D) 9	V(A) 9	V(N) 9	Corr. 9	Trein 10	Profiel10	Aantal(D) 10	Aantal(A) 10	Aantal(N) 10	Aantal(P4) 10	V(D) 10	V(A) 10	V(N) 10	V(P4) 10	Trein 11
980	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
982	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
984	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
986	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
987	1,480	55	55	55	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
988	1,480	50	50	50	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
989	1,480	45	45	45	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
990	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
991	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
992	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
993	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
994	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
995	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
996	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
998	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1002	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1003	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1005	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1007	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1009	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1011	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1012	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1013	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1014	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1016	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1018	1,480	45	45	45	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
1020	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Profiel11	Aantal(D) 11	Aantal(A) 11	Aantal(N) 11	V(D) 11	V(A) 11	V(N) 11	Trein 12	Profiel12	Aantal(D) 12	Aantal(A) 12	Aantal(N) 12	V(D) 12	V(A) 12	V(N) 12
980	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
982	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
984	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
986	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
987	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
988	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
989	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
990	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
991	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
992	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
993	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
994	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
995	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
996	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
998	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1000	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1002	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1003	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1005	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1007	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1009	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1011	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1012	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1013	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1014	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1016	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1018	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1020	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 13	Profiel13	Aantal(D) 13	Aantal(A) 13	Aantal(N) 13	V(D) 13	V(A) 13	V(N) 13	Trein 14	Profiel14	Aantal(D) 14	Aantal(A) 14	Aantal(N) 14	V(D) 14	V(A) 14
980	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
982	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
984	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
986	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
987	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
988	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
989	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
990	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
991	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
992	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
993	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
994	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
995	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
996	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
998	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1000	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1002	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1003	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1005	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1007	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1009	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1011	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1012	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1013	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1014	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1016	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1018	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1020	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 14
980	0
982	0
984	0
986	0
987	0
988	0
989	0
990	0
991	0
992	0
993	0
994	0
995	0
996	0
998	0
1000	0
1002	0
1003	0
1005	0
1007	0
1009	0
1011	0
1012	0
1013	0
1014	0
1016	0
1018	0
1020	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Type	Trein 1	Profiel1	Aantal(D) 1	Aantal(A) 1	Aantal(N) 1	Aantal(P4) 1	V(D) 1	V(A) 1	V(N) 1	V(P4) 1	Corr. 1	Trein 2	Profiel2	Aantal(D) 2
1022	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1024	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1026	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1028	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1030	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1031	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1033	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1035	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1037	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1039	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1041	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	55	55	55	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
1043	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1044	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1045	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1047	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1049	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1051	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1053	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	55	55	55	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
1054	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	50	50	50	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
1055	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	45	45	45	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
1056	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	45	45	45	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
1057	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	41	41	41	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
1058	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
1059	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,100	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,120
1060	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1061	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1062	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1064	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(A) 2	Aantal(N) 2	Aantal(P4) 2	V(D) 2	V(A) 2	V(N) 2	Corr. 2	Trein 3	Profiel3	Aantal(D) 3	Aantal(A) 3	Aantal(N) 3	V(D) 3	V(A) 3	V(N) 3	Corr. 3
1022	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1024	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1026	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1028	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1030	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1031	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1033	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1035	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1037	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1039	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1041	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	55	55	55	0,00
1043	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1044	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1045	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1047	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1049	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1051	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1053	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	55	55	55	0,00
1054	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	50	50	50	0,00
1055	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	45	45	45	0,00
1056	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	45	45	45	0,00
1057	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	41	41	41	0,00
1058	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	40	40	40	0,00
1059	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,440	0,960	0,810	40	40	40	0,00
1060	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1061	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1062	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1064	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 4	Profiel4	Aantal(D) 4	Aantal(A) 4	Aantal(N) 4	V(D) 4	V(A) 4	V(N) 4	Corr. 4	Trein 5	Profiel5	Aantal(D) 5	Aantal(A) 5	Aantal(N) 5	V(D) 5	V(A) 5
1022	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1024	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1026	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1028	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1030	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1031	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1033	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1035	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1037	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1039	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1041	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	55	55
1043	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1044	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1045	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1047	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1049	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1051	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1053	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	55	55
1054	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	50	50
1055	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	45	45
1056	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	45	45
1057	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	41	41
1058	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	40	40
1059	ICM-3	Stoppend	1,380	1,620	0,570	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,460	1,260	0,500	40	40
1060	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1061	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1062	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1064	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 5	Corr. 5	Trein 6	Profiel6	Aantal(D) 6	Aantal(A) 6	Aantal(N) 6	V(D) 6	V(A) 6	V(N) 6	Corr. 6	Trein 7	Profiel7	Aantal(D) 7	Aantal(A) 7	Aantal(N) 7
1022	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1024	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1026	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1028	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1030	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1031	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1033	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1035	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1037	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1039	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1041	55	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
1043	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1044	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1045	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1047	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1049	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1051	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1053	55	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
1054	50	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
1055	45	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
1056	45	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
1057	41	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
1058	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
1059	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,460	1,320	0,460	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,600	1,080	0,920
1060	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1061	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1062	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1064	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(D) 7	V(A) 7	V(N) 7	Corr. 7	Trein 8	Profiel8	Aantal(D) 8	Aantal(A) 8	Aantal(N) 8	V(D) 8	V(A) 8	V(N) 8	Corr. 8	Trein 9	Profiel9	Aantal(D) 9	Aantal(A) 9
1022	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1024	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1026	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1028	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1030	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1031	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1033	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1035	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1037	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1039	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1041	55	55	55	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
1043	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1044	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1045	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1047	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1049	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1051	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1053	55	55	55	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
1054	50	50	50	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
1055	45	45	45	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
1056	45	45	45	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1057	41	41	41	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1058	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1059	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,520	1,760	0,640	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1060	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1061	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1062	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1064	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(N) 9	V(D) 9	V(A) 9	V(N) 9	Corr. 9	Trein 10	Profiel10	Aantal(D) 10	Aantal(A) 10	Aantal(N) 10	Aantal(P4) 10	V(D) 10	V(A) 10	V(N) 10	V(P4) 10	Trein 11
1022	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1024	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1026	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1028	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1030	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1031	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1033	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1035	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1037	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1039	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1041	1,480	55	55	55	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
1043	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1044	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1045	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1047	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1049	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1051	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1053	1,480	55	55	55	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
1054	1,480	50	50	50	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
1055	1,480	45	45	45	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
1056	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1057	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1058	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1059	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1060	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1061	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1062	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1064	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Profiel11	Aantal(D) 11	Aantal(A) 11	Aantal(N) 11	V(D) 11	V(A) 11	V(N) 11	Trein 12	Profiel12	Aantal(D) 12	Aantal(A) 12	Aantal(N) 12	V(D) 12	V(A) 12	V(N) 12
1022	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1024	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1026	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1028	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1030	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1031	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1033	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1035	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1037	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1039	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1041	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1043	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1044	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1045	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1047	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1049	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1051	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1053	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1054	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1055	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1056	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1057	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1058	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1059	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1060	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1061	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1062	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1064	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 13	Profiel13	Aantal(D) 13	Aantal(A) 13	Aantal(N) 13	V(D) 13	V(A) 13	V(N) 13	Trein 14	Profiel14	Aantal(D) 14	Aantal(A) 14	Aantal(N) 14	V(D) 14	V(A) 14
1022	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1024	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1026	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1028	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1030	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1031	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1033	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1035	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1037	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1039	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1041	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1043	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1044	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1045	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1047	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1049	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1051	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1053	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1054	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1055	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1056	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1057	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1058	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1059	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1060	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1061	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1062	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1064	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 14
1022	0
1024	0
1026	0
1028	0
1030	0
1031	0
1033	0
1035	0
1037	0
1039	0
1041	0
1043	0
1044	0
1045	0
1047	0
1049	0
1051	0
1053	0
1054	0
1055	0
1056	0
1057	0
1058	0
1059	0
1060	0
1061	0
1062	0
1064	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Type	Trein 1	Profiel1	Aantal(D) 1	Aantal(A) 1	Aantal(N) 1	Aantal(P4) 1	V(D) 1	V(A) 1	V(N) 1	V(P4) 1	Corr. 1	Trein 2	Profiel2	Aantal(D) 2
1066	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
1067	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,100	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,120
1069	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1071	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1074	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1075	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1076	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1078	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1080	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1084	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1085	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1086	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1087	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1088	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1089	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1090	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1091	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1092	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1093	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1094	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1096	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1098	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1099	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1100	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1102	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1104	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1105	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
1106	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(A) 2	Aantal(N) 2	Aantal(P4) 2	V(D) 2	V(A) 2	V(N) 2	Corr. 2	Trein 3	Profiel3	Aantal(D) 3	Aantal(A) 3	Aantal(N) 3	V(D) 3	V(A) 3	V(N) 3	Corr. 3
1066	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	40	40	40	0,00
1067	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,440	0,960	0,810	40	40	40	0,00
1069	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1071	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1074	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
1075	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1076	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1078	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1080	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1084	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1085	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1086	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1087	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
1088	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1089	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
1090	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1091	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
1092	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
1093	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1094	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1096	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1098	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1099	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1100	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1102	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1104	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1105	0,020	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	40	40	40	0,00
1106	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	40	40	40	0,00

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 4	Profiel4	Aantal(D) 4	Aantal(A) 4	Aantal(N) 4	V(D) 4	V(A) 4	V(N) 4	Corr. 4	Trein 5	Profiel5	Aantal(D) 5	Aantal(A) 5	Aantal(N) 5	V(D) 5	V(A) 5
1066	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	40	40
1067	ICM-3	Stoppend	1,380	1,620	0,570	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,460	1,260	0,500	40	40
1069	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1071	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1074	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1075	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1076	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1078	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1080	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1084	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1085	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1086	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1087	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1088	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1089	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1090	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1091	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1092	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1093	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1094	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1096	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1098	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1099	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1100	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1102	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1104	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1105	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	40	40
1106	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	40	40

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 5	Corr. 5	Trein 6	Profiel6	Aantal(D) 6	Aantal(A) 6	Aantal(N) 6	V(D) 6	V(A) 6	V(N) 6	Corr. 6	Trein 7	Profiel7	Aantal(D) 7	Aantal(A) 7	Aantal(N) 7
1066	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
1067	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,460	1,320	0,460	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,600	1,080	0,920
1069	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1071	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1074	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1075	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1076	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1078	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1080	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1084	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1085	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1086	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1087	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1088	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1089	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1090	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1091	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1092	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1093	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1094	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1096	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1098	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1099	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1100	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1102	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1104	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1105	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	-40	-40	-40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
1106	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(D) 7	V(A) 7	V(N) 7	Corr. 7	Trein 8	Profiel8	Aantal(D) 8	Aantal(A) 8	Aantal(N) 8	V(D) 8	V(A) 8	V(N) 8	Corr. 8	Trein 9	Profiel9	Aantal(D) 9	Aantal(A) 9
1066	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1067	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,520	1,760	0,640	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1069	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1071	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1074	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1075	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1076	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1078	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1080	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1084	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1085	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1086	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1087	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1088	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1089	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1090	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1091	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1092	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1093	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1094	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1096	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1098	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1099	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1100	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1102	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1104	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1105	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
1106	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(N) 9	V(D) 9	V(A) 9	V(N) 9	Corr. 9	Trein 10	Profiel10	Aantal(D) 10	Aantal(A) 10	Aantal(N) 10	Aantal(P4) 10	V(D) 10	V(A) 10	V(N) 10	V(P4) 10	Trein 11
1066	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1067	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1069	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1071	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1074	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1075	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1076	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1078	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1080	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1084	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1085	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1086	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1087	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1088	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1089	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1090	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1091	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1092	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1093	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1094	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1096	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1098	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1099	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1100	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1102	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1104	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1105	1,480	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	-40	-40	-40	0	0
1106	1,480	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Profiel11	Aantal(D) 11	Aantal(A) 11	Aantal(N) 11	V(D) 11	V(A) 11	V(N) 11	Trein 12	Profiel12	Aantal(D) 12	Aantal(A) 12	Aantal(N) 12	V(D) 12	V(A) 12	V(N) 12
1066	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1067	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1069	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1071	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1074	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1075	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1076	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1078	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1080	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1084	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1085	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1086	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1087	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1088	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1089	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1090	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1091	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1092	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1093	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1094	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1096	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1098	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1099	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1100	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1102	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1104	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1105	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1106	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 13	Profiel13	Aantal(D) 13	Aantal(A) 13	Aantal(N) 13	V(D) 13	V(A) 13	V(N) 13	Trein 14	Profiel14	Aantal(D) 14	Aantal(A) 14	Aantal(N) 14	V(D) 14	V(A) 14
1066	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1067	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1069	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1071	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1074	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1075	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1076	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1078	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1080	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1084	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1085	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1086	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1087	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1088	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1089	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1090	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1091	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1092	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1093	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1094	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1096	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1098	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1099	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1100	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1102	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1104	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1105	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1106	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 14
1066	0
1067	0
1069	0
1071	0
1074	0
1075	0
1076	0
1078	0
1080	0
1084	0
1085	0
1086	0
1087	0
1088	0
1089	0
1090	0
1091	0
1092	0
1093	0
1094	0
1096	0
1098	0
1099	0
1100	0
1102	0
1104	0
1105	0
1106	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Type	Trein 1	Profiel1	Aantal(D) 1	Aantal(A) 1	Aantal(N) 1	Aantal(P4) 1	V(D) 1	V(A) 1	V(N) 1	V(P4) 1	Corr. 1	Trein 2	Profiel2	Aantal(D) 2
1108	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1110	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1112	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1114	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1116	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1118	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	41	41	41	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
1119	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
1121	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,100	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,120
1122	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1126	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1127	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1128	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1129	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1130	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1131	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1132	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1134	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1135	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1136	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1138	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1140	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1141	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1143	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1145	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1146	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1148	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,120	0,060	0,000	0,000	45	45	45	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,140
1150	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1152	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(A) 2	Aantal(N) 2	Aantal(P4) 2	V(D) 2	V(A) 2	V(N) 2	Corr. 2	Trein 3	Profiel3	Aantal(D) 3	Aantal(A) 3	Aantal(N) 3	V(D) 3	V(A) 3	V(N) 3	Corr. 3
1108	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1110	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1112	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1114	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1116	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1118	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	41	41	41	0,00
1119	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	40	40	40	0,00
1121	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,440	0,960	0,810	40	40	40	0,00
1122	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1126	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
1127	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1128	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
1129	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1130	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
1131	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1132	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1134	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1135	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1136	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1138	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1140	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1141	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1143	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1145	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1146	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1148	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,830	1,200	0,990	45	45	45	0,00
1150	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1152	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 4	Profiel4	Aantal(D) 4	Aantal(A) 4	Aantal(N) 4	V(D) 4	V(A) 4	V(N) 4	Corr. 4	Trein 5	Profiel5	Aantal(D) 5	Aantal(A) 5	Aantal(N) 5	V(D) 5	V(A) 5
1108	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1110	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1112	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1114	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1116	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1118	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	41	41
1119	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	40	40
1121	ICM-3	Stoppend	1,380	1,620	0,570	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,460	1,260	0,500	40	40
1122	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1126	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1127	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1128	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1129	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1130	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1131	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1132	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1134	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1135	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1136	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1138	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1140	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1141	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1143	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1145	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1146	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1148	ICM-3	Stoppend	1,710	2,010	0,720	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,560	0,640	45	45
1150	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1152	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 5	Corr. 5	Trein 6	Profiel6	Aantal(D) 6	Aantal(A) 6	Aantal(N) 6	V(D) 6	V(A) 6	V(N) 6	Corr. 6	Trein 7	Profiel7	Aantal(D) 7	Aantal(A) 7	Aantal(N) 7
1108	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1110	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1112	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1114	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1116	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1118	41	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
1119	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
1121	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,460	1,320	0,460	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,600	1,080	0,920
1122	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1126	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1127	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1128	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1129	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1130	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1131	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1132	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1134	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1135	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1136	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1138	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1140	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1141	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1143	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1145	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1146	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1148	45	0,00	DM'90	Stoppend	1,820	1,660	0,580	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,000	1,360	1,120
1150	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1152	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(D) 7	V(A) 7	V(N) 7	Corr. 7	Trein 8	Profiel8	Aantal(D) 8	Aantal(A) 8	Aantal(N) 8	V(D) 8	V(A) 8	V(N) 8	Corr. 8	Trein 9	Profiel9	Aantal(D) 9	Aantal(A) 9
1108	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1110	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1112	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1114	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1116	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1118	41	41	41	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1119	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1121	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,520	1,760	0,640	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1122	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1126	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1127	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1128	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1129	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1130	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1131	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1132	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1134	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1135	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1136	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1138	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1140	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1141	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1143	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1145	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1146	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1148	45	45	45	0,00	ICM-4	Stoppend	1,920	2,200	0,800	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1150	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1152	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(N) 9	V(D) 9	V(A) 9	V(N) 9	Corr. 9	Trein 10	Profiel10	Aantal(D) 10	Aantal(A) 10	Aantal(N) 10	Aantal(P4) 10	V(D) 10	V(A) 10	V(N) 10	V(P4) 10	Trein 11
1108	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1110	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1112	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1114	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1116	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1118	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1119	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1121	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1122	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1126	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1127	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1128	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1129	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1130	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1131	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1132	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1134	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1135	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1136	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1138	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1140	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1141	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1143	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1145	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1146	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1148	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1150	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1152	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Profiel11	Aantal(D) 11	Aantal(A) 11	Aantal(N) 11	V(D) 11	V(A) 11	V(N) 11	Trein 12	Profiel12	Aantal(D) 12	Aantal(A) 12	Aantal(N) 12	V(D) 12	V(A) 12	V(N) 12
1108	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1110	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1112	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1114	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1116	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1118	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1119	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1121	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1122	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1126	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1127	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1128	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1129	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1130	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1131	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1132	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1134	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1135	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1136	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1138	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1140	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1141	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1143	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1145	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1146	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1148	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1150	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1152	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 13	Profiel13	Aantal(D) 13	Aantal(A) 13	Aantal(N) 13	V(D) 13	V(A) 13	V(N) 13	Trein 14	Profiel14	Aantal(D) 14	Aantal(A) 14	Aantal(N) 14	V(D) 14	V(A) 14
1108	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1110	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1112	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1114	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1116	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1118	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1119	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1121	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1122	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1126	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1127	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1128	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1129	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1130	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1131	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1132	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1134	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1135	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1136	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1138	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1140	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1141	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1143	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1145	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1146	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1148	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1150	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1152	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 14
1108	0
1110	0
1112	0
1114	0
1116	0
1118	0
1119	0
1121	0
1122	0
1126	0
1127	0
1128	0
1129	0
1130	0
1131	0
1132	0
1134	0
1135	0
1136	0
1138	0
1140	0
1141	0
1143	0
1145	0
1146	0
1148	0
1150	0
1152	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Type	Trein 1	Profiel1	Aantal(D) 1	Aantal(A) 1	Aantal(N) 1	Aantal(P4) 1	V(D) 1	V(A) 1	V(N) 1	V(P4) 1	Corr. 1	Trein 2	Profiel2	Aantal(D) 2
1154	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,480	0,220	0,000	0,000	55	55	55	0	0,00	ICM-3	Stoppend	7,260
1156	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1158	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1160	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,100	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,120
1161	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1163	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1165	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1167	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1168	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1170	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1171	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1172	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1174	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1176	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1178	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1179	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1182	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1183	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1184	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1186	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1188	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	40	40	40	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1189	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	40	40	40	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1190	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-40	-40	-40	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1191	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-40	-40	-40	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1192	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-40	-40	-40	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1193	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-40	-40	-40	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1194	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-53	-53	-53	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1195	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-53	-53	-53	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(A) 2	Aantal(N) 2	Aantal(P4) 2	V(D) 2	V(A) 2	V(N) 2	Corr. 2	Trein 3	Profiel3	Aantal(D) 3	Aantal(A) 3	Aantal(N) 3	V(D) 3	V(A) 3	V(N) 3	Corr. 3
1154	4,770	3,990	0,000	55	55	55	0,00	DM'90	Stoppend	7,260	6,260	2,520	55	55	55	0,00
1156	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1158	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1160	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,440	0,960	0,810	40	40	40	0,00
1161	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1163	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1165	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1167	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1168	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1170	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1171	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1172	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1174	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1176	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1178	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1179	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1182	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1183	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1184	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1186	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1188	3,280	0,840	0,000	40	40	40	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	40	40	40	0,00
1189	3,280	0,840	0,000	40	40	40	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	40	40	40	0,00
1190	3,280	0,840	0,000	40	40	40	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-40	-40	-40	0,00
1191	3,280	0,840	0,000	40	40	40	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-40	-40	-40	0,00
1192	3,280	0,840	0,000	54	54	54	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-40	-40	-40	0,00
1193	3,280	0,840	0,000	54	54	54	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-40	-40	-40	0,00
1194	3,280	0,840	0,000	54	54	54	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-53	-53	-53	0,00
1195	3,280	0,840	0,000	54	54	54	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-53	-53	-53	0,00

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 4	Profiel4	Aantal(D) 4	Aantal(A) 4	Aantal(N) 4	V(D) 4	V(A) 4	V(N) 4	Corr. 4	Trein 5	Profiel5	Aantal(D) 5	Aantal(A) 5	Aantal(N) 5	V(D) 5	V(A) 5
1154	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,020	0,000	55	55	55	0,00	ICM-4	Stoppend	7,960	5,400	4,480	55	55
1156	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1158	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1160	ICM-3	Stoppend	1,380	1,620	0,570	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,460	1,260	0,500	40	40
1161	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1163	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1165	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1167	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1168	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1170	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1171	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1172	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1174	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1176	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1178	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1179	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1182	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1183	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1184	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1186	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1188	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1189	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1190	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1191	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1192	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	54	54	54	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1193	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	54	54	54	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1194	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	54	54	54	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1195	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	54	54	54	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 5	Corr. 5	Trein 6	Profiel6	Aantal(D) 6	Aantal(A) 6	Aantal(N) 6	V(D) 6	V(A) 6	V(N) 6	Corr. 6	Trein 7	Profiel7	Aantal(D) 7	Aantal(A) 7	Aantal(N) 7
1154	55	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1156	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1158	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1160	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,460	1,320	0,460	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,600	1,080	0,920
1161	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1163	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1165	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1167	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1168	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1170	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1171	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1172	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1174	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1176	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1178	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1179	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1182	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1183	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1184	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1186	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1188	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1189	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1190	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1191	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1192	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1193	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1194	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1195	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(D) 7	V(A) 7	V(N) 7	Corr. 7	Trein 8	Profiel8	Aantal(D) 8	Aantal(A) 8	Aantal(N) 8	V(D) 8	V(A) 8	V(N) 8	Corr. 8	Trein 9	Profiel9	Aantal(D) 9	Aantal(A) 9
1154	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1156	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1158	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1160	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,520	1,760	0,640	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1161	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1163	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1165	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1167	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1168	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1170	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1171	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1172	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1174	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1176	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1178	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1179	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1182	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1183	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1184	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1186	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1188	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1189	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1190	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1191	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1192	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1193	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1194	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1195	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(N) 9	V(D) 9	V(A) 9	V(N) 9	Corr. 9	Trein 10	Profiel10	Aantal(D) 10	Aantal(A) 10	Aantal(N) 10	Aantal(P4) 10	V(D) 10	V(A) 10	V(N) 10	V(P4) 10	Trein 11
1154	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1156	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1158	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1160	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1161	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1163	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1165	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1167	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1168	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1170	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1171	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1172	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1174	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1176	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1178	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1179	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1182	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1183	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1184	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1186	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1188	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1189	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1190	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1191	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1192	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1193	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1194	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1195	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Profiel11	Aantal(D) 11	Aantal(A) 11	Aantal(N) 11	V(D) 11	V(A) 11	V(N) 11	Trein 12	Profiel12	Aantal(D) 12	Aantal(A) 12	Aantal(N) 12	V(D) 12	V(A) 12	V(N) 12
1154	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1156	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1158	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1160	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1161	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1163	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1165	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1167	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1168	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1170	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1171	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1172	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1174	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1176	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1178	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1179	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1182	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1183	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1184	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1186	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1188	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1189	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1190	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1191	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1192	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1193	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1194	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1195	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 13	Profiel13	Aantal(D) 13	Aantal(A) 13	Aantal(N) 13	V(D) 13	V(A) 13	V(N) 13	Trein 14	Profiel14	Aantal(D) 14	Aantal(A) 14	Aantal(N) 14	V(D) 14	V(A) 14
1154	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1156	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1158	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1160	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1161	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1163	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1165	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1167	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1168	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1170	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1171	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1172	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1174	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1176	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1178	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1179	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1182	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1183	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1184	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1186	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1188	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1189	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1190	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1191	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1192	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1193	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1194	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1195	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 14
1154	0
1156	0
1158	0
1160	0
1161	0
1163	0
1165	0
1167	0
1168	0
1170	0
1171	0
1172	0
1174	0
1176	0
1178	0
1179	0
1182	0
1183	0
1184	0
1186	0
1188	0
1189	0
1190	0
1191	0
1192	0
1193	0
1194	0
1195	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Type	Trein 1	Profiel1	Aantal(D) 1	Aantal(A) 1	Aantal(N) 1	Aantal(P4) 1	V(D) 1	V(A) 1	V(N) 1	V(P4) 1	Corr. 1	Trein 2	Profiel2	Aantal(D) 2
1196	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-53	-53	-53	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1197	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-53	-53	-53	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1198	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-67	-67	-67	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1199	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-67	-67	-67	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1200	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-67	-67	-67	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1201	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-67	-67	-67	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1202	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-80	-80	-80	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1203	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-80	-80	-80	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1204	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-80	-80	-80	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1205	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-80	-80	-80	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1206	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-94	-94	-94	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1207	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-94	-94	-94	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1208	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-94	-94	-94	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1209	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-94	-94	-94	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1210	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-105	-105	-105	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1211	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-105	-105	-105	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1212	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-105	-105	-105	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1213	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-105	-105	-105	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1214	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-110	-110	-110	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1215	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-110	-110	-110	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1216	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-110	-110	-110	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1217	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	-110	-110	-110	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1218	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	110	110	110	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1219	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	110	110	110	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1220	Intensiteit	TALENT-2	Stoppend	3,980	3,280	0,840	0,000	110	110	110	0	0,00	TALENT-2	Stoppend	3,960
1222	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1224	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1228	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(A) 2	Aantal(N) 2	Aantal(P4) 2	V(D) 2	V(A) 2	V(N) 2	Corr. 2	Trein 3	Profiel3	Aantal(D) 3	Aantal(A) 3	Aantal(N) 3	V(D) 3	V(A) 3	V(N) 3	Corr. 3
1196	3,280	0,840	0,000	61	61	61	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-53	-53	-53	0,00
1197	3,280	0,840	0,000	61	61	61	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-53	-53	-53	0,00
1198	3,280	0,840	0,000	61	61	61	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-67	-67	-67	0,00
1199	3,280	0,840	0,000	61	61	61	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-67	-67	-67	0,00
1200	3,280	0,840	0,000	66	66	66	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-67	-67	-67	0,00
1201	3,280	0,840	0,000	66	66	66	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-67	-67	-67	0,00
1202	3,280	0,840	0,000	66	66	66	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-80	-80	-80	0,00
1203	3,280	0,840	0,000	66	66	66	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-80	-80	-80	0,00
1204	3,280	0,840	0,000	71	71	71	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-80	-80	-80	0,00
1205	3,280	0,840	0,000	71	71	71	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-80	-80	-80	0,00
1206	3,280	0,840	0,000	71	71	71	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-94	-94	-94	0,00
1207	3,280	0,840	0,000	71	71	71	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-94	-94	-94	0,00
1208	3,280	0,840	0,000	75	75	75	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-94	-94	-94	0,00
1209	3,280	0,840	0,000	75	75	75	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-94	-94	-94	0,00
1210	3,280	0,840	0,000	75	75	75	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-105	-105	-105	0,00
1211	3,280	0,840	0,000	75	75	75	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-105	-105	-105	0,00
1212	3,280	0,840	0,000	79	79	79	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-105	-105	-105	0,00
1213	3,280	0,840	0,000	79	79	79	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-105	-105	-105	0,00
1214	3,280	0,840	0,000	79	79	79	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-110	-110	-110	0,00
1215	3,280	0,840	0,000	79	79	79	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-110	-110	-110	0,00
1216	3,280	0,840	0,000	82	82	82	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-110	-110	-110	0,00
1217	3,280	0,840	0,000	82	82	82	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	-110	-110	-110	0,00
1218	3,280	0,840	0,000	82	82	82	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	110	110	110	0,00
1219	3,280	0,840	0,000	85	85	85	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	110	110	110	0,00
1220	3,280	0,840	0,000	85	85	85	0,00	TALENT-3	Stoppend	2,370	1,530	0,300	110	110	110	0,00
1222	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1224	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1228	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 4	Profiel4	Aantal(D) 4	Aantal(A) 4	Aantal(N) 4	V(D) 4	V(A) 4	V(N) 4	Corr. 4	Trein 5	Profiel5	Aantal(D) 5	Aantal(A) 5	Aantal(N) 5	V(D) 5	V(A) 5
1196	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	61	61	61	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1197	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	61	61	61	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1198	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	61	61	61	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1199	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	61	61	61	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1200	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	66	66	66	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1201	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	66	66	66	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1202	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	66	66	66	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1203	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	66	66	66	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1204	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	71	71	71	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1205	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	71	71	71	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1206	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	71	71	71	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1207	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	71	71	71	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1208	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	75	75	75	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1209	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	75	75	75	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1210	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	75	75	75	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1211	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	75	75	75	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1212	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	79	79	79	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1213	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	79	79	79	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1214	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	79	79	79	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1215	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	79	79	79	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1216	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	82	82	82	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1217	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	82	82	82	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1218	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	82	82	82	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1219	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	85	85	85	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1220	TALENT-3	Stoppend	2,430	1,350	0,510	85	85	85	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1222	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1224	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1228	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 5	Corr. 5	Trein 6	Profiel6	Aantal(D) 6	Aantal(A) 6	Aantal(N) 6	V(D) 6	V(A) 6	V(N) 6	Corr. 6	Trein 7	Profiel7	Aantal(D) 7	Aantal(A) 7	Aantal(N) 7
1196	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1197	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1198	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1199	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1200	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1201	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1202	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1203	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1204	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1205	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1206	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1207	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1208	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1209	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1210	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1211	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1212	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1213	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1214	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1215	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1216	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1217	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1218	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1219	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1220	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1222	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1224	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1228	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(D) 7	V(A) 7	V(N) 7	Corr. 7	Trein 8	Profiel8	Aantal(D) 8	Aantal(A) 8	Aantal(N) 8	V(D) 8	V(A) 8	V(N) 8	Corr. 8	Trein 9	Profiel9	Aantal(D) 9	Aantal(A) 9
1196	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1197	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1198	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1199	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1200	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1201	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1202	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1203	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1204	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1205	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1206	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1207	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1208	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1209	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1210	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1211	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1212	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1213	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1214	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1215	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1216	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1217	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1218	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1219	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1220	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1222	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1224	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1228	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(N) 9	V(D) 9	V(A) 9	V(N) 9	Corr. 9	Trein 10	Profiel10	Aantal(D) 10	Aantal(A) 10	Aantal(N) 10	Aantal(P4) 10	V(D) 10	V(A) 10	V(N) 10	V(P4) 10	Trein 11
1196	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1197	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1198	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1199	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1200	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1201	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1202	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1203	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1204	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1205	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1206	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1207	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1208	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1209	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1210	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1211	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1212	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1213	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1214	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1215	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1216	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1217	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1218	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1219	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1220	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1222	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1224	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1228	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Profiel11	Aantal(D) 11	Aantal(A) 11	Aantal(N) 11	V(D) 11	V(A) 11	V(N) 11	Trein 12	Profiel12	Aantal(D) 12	Aantal(A) 12	Aantal(N) 12	V(D) 12	V(A) 12	V(N) 12
1196	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1197	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1198	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1199	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1200	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1201	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1202	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1203	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1204	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1205	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1206	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1207	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1208	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1209	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1210	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1211	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1212	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1213	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1214	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1215	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1216	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1217	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1218	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1219	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1220	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1222	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1224	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1228	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 13	Profiel13	Aantal(D) 13	Aantal(A) 13	Aantal(N) 13	V(D) 13	V(A) 13	V(N) 13	Trein 14	Profiel14	Aantal(D) 14	Aantal(A) 14	Aantal(N) 14	V(D) 14	V(A) 14
1196	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1197	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1198	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1199	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1200	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1201	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1202	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1203	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1204	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1205	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1206	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1207	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1208	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1209	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1210	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1211	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1212	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1213	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1214	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1215	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1216	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1217	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1218	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1219	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1220	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1222	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1224	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1228	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 14
1196	0
1197	0
1198	0
1199	0
1200	0
1201	0
1202	0
1203	0
1204	0
1205	0
1206	0
1207	0
1208	0
1209	0
1210	0
1211	0
1212	0
1213	0
1214	0
1215	0
1216	0
1217	0
1218	0
1219	0
1220	0
1222	0
1224	0
1228	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Type	Trein 1	Profiel1	Aantal(D) 1	Aantal(A) 1	Aantal(N) 1	Aantal(P4) 1	V(D) 1	V(A) 1	V(N) 1	V(P4) 1	Corr. 1	Trein 2	Profiel2	Aantal(D) 2
1229	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1230	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1231	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1232	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1233	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	5,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1234	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,080
1235	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100
1237	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1239	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,160	0,080	0,000	0,000	55	55	55	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,180
1241	Intensiteit	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000
1243	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,060	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,060
1245	Intensiteit	MAT'64-V	Stoppend	0,080	0,040	0,000	0,000	40	40	40	0	0,00	MAT'64-V	Stoppend	0,100

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(A) 2	Aantal(N) 2	Aantal(P4) 2	V(D) 2	V(A) 2	V(N) 2	Corr. 2	Trein 3	Profiel3	Aantal(D) 3	Aantal(A) 3	Aantal(N) 3	V(D) 3	V(A) 3	V(N) 3	Corr. 3
1229	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
1230	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1231	0,000	0,000	0,000	40	40	40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
1232	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1233	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	5,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	5,00
1234	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,050	0,690	0,570	40	40	40	0,00
1235	0,000	0,000	0,000	-40	-40	-40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00
1237	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1239	0,020	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	2,430	1,590	1,320	55	55	55	0,00
1241	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00
1243	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	0,900	0,600	0,510	40	40	40	0,00
1245	0,000	0,000	0,000	40	40	40	0,00	ICM-3	Stoppend	1,200	0,810	0,660	40	40	40	0,00

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 4	Profiel4	Aantal(D) 4	Aantal(A) 4	Aantal(N) 4	V(D) 4	V(A) 4	V(N) 4	Corr. 4	Trein 5	Profiel5	Aantal(D) 5	Aantal(A) 5	Aantal(N) 5	V(D) 5	V(A) 5
1229	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1230	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1231	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1232	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1233	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1234	ICM-3	Stoppend	0,990	1,140	0,420	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,900	0,360	40	40
1235	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	-40	-40	-40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40
1237	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1239	ICM-3	Stoppend	2,280	2,700	0,960	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,100	0,840	55	55
1241	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1243	ICM-3	Stoppend	0,870	1,020	0,360	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,900	0,780	0,320	40	40
1245	ICM-3	Stoppend	1,140	1,350	0,480	40	40	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,040	0,420	40	40

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 5	Corr. 5	Trein 6	Profiel6	Aantal(D) 6	Aantal(A) 6	Aantal(N) 6	V(D) 6	V(A) 6	V(N) 6	Corr. 6	Trein 7	Profiel7	Aantal(D) 7	Aantal(A) 7	Aantal(N) 7
1229	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1230	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1231	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1232	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1233	40	5,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1234	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,040	0,940	0,340	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,120	0,760	0,640
1235	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	-40	-40	-40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760
1237	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1239	55	0,00	DM'90	Stoppend	2,420	2,220	0,780	40	40	40	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000
1241	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000
1243	40	0,00	DM'90	Stoppend	0,920	0,840	0,280	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,000	0,680	0,560
1245	40	0,00	DM'90	Stoppend	1,220	1,100	0,380	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,320	0,920	0,760

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(D) 7	V(A) 7	V(N) 7	Corr. 7	Trein 8	Profiel8	Aantal(D) 8	Aantal(A) 8	Aantal(N) 8	V(D) 8	V(A) 8	V(N) 8	Corr. 8	Trein 9	Profiel9	Aantal(D) 9	Aantal(A) 9
1229	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1230	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1231	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1232	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1233	40	40	40	5,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	5,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1234	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,080	1,280	0,440	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1235	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	-40	-40	-40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1237	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1239	55	55	55	0,00	DDM-2/3	Stoppend	0,000	0,010	0,000	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	2,640	1,800
1241	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1243	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	0,960	1,120	0,400	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000
1245	40	40	40	0,00	ICM-4	Stoppend	1,280	1,480	0,520	40	40	40	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Aantal(N) 9	V(D) 9	V(A) 9	V(N) 9	Corr. 9	Trein 10	Profiel10	Aantal(D) 10	Aantal(A) 10	Aantal(N) 10	Aantal(P4) 10	V(D) 10	V(A) 10	V(N) 10	V(P4) 10	Trein 11
1229	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1230	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1231	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1232	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1233	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1234	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1235	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1237	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1239	1,480	55	55	55	0,00	ICM-4	Stoppend	2,560	2,960	1,040	0,000	40	40	40	0	0
1241	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1243	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0
1245	0,000	0	0	0	0,00	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

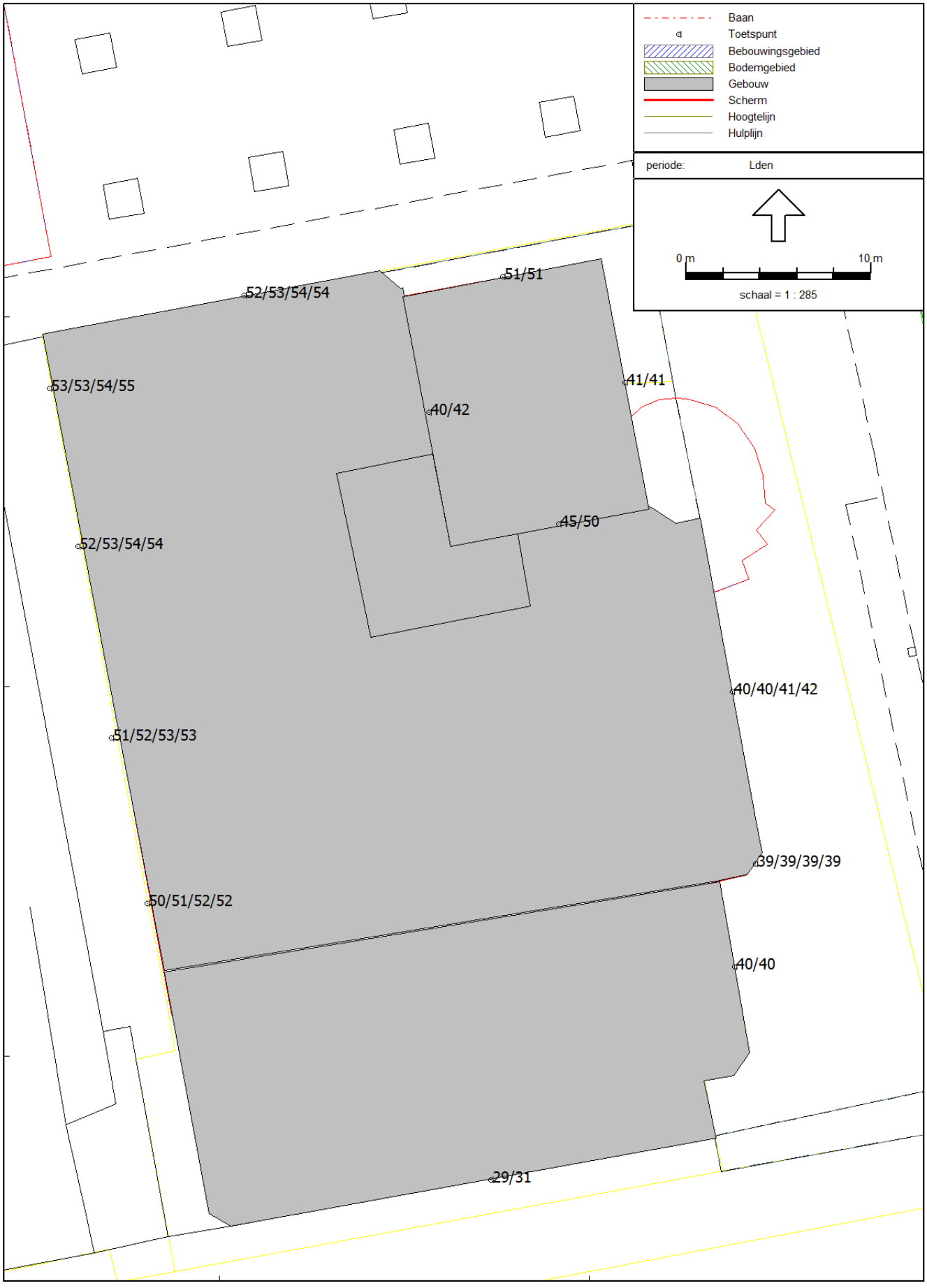
ItemID	Profiel11	Aantal(D) 11	Aantal(A) 11	Aantal(N) 11	V(D) 11	V(A) 11	V(N) 11	Trein 12	Profiel12	Aantal(D) 12	Aantal(A) 12	Aantal(N) 12	V(D) 12	V(A) 12	V(N) 12
1229	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1230	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1231	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1232	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1233	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1234	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1235	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1237	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1239	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1241	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1243	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0
1245	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	Trein 13	Profiel13	Aantal(D) 13	Aantal(A) 13	Aantal(N) 13	V(D) 13	V(A) 13	V(N) 13	Trein 14	Profiel14	Aantal(D) 14	Aantal(A) 14	Aantal(N) 14	V(D) 14	V(A) 14
1229	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1230	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1231	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1232	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1233	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1234	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1235	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1237	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1239	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1241	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1243	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0
1245	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0	0	0	Doorgaand	0,000	0,000	0,000	0	0

Model: model railverkeer
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Banen, voor rekenmethode Railverkeerslawaai - RMR-2012

ItemID	V(N) 14
1229	0
1230	0
1231	0
1232	0
1233	0
1234	0
1235	0
1237	0
1239	0
1241	0
1243	0
1245	0

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [versie 1 13-5-2016 - model railverkeer] , Geomilieu V3.11

Rekenmodel t.b.v. plan de Stadspoort, Enschede
18 mei 2016, 14:27

Buijvoets Bouw & Geluidsadvisering

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - eerste model] , Geomilieu V3.11

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: eerste model

Model eigenschap	
Omschrijving	eerste model
Verantwoordelijke	Werkplek 2
Rekenmethode	RMW-2012
Aangemaakt door	Werkplek 2 op 2-5-2016
Laatst ingezien door	Werkplek 2 op 18-5-2016
Model aangemaakt met	Geomilieu V3.11
Standaard maaiveldhoogte	38,5
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Groepsresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Standaard bodemfactor	0,00
Zichthoek [grd]	2
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Meteorologische correctie	Conform standaard
C0 waarde	3,50
Maximum aantal reflecties	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Aandachtsgebied	--
Max. refl.afstand van bron	--
Max. refl.afstand van rekenpunt	--
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M	Hdef.	Type	Cpl	Cpl_W	Hbron	Helling	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MR(P4))	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))
1	Piet Heinstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	30	30	30	--	30	30	30
2	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
3	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
4	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
5	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
6	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
7	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
8	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
9	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
10	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
11	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
12	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
13	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
14	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
15	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
16	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
17	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
18	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
19	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
20	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
21	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
22	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
23	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
24	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
25	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
26	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
27	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
28	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
29	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
30	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
31	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
32	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
33	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
34	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
35	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
36	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(LV(P4))	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZV(P4))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%Int(P4)	%MR(D)	%MR(A)	%MR(N)
1	--	30	30	30	--	30	30	30	--	1365,00	6,70	3,70	0,60	--	--	--	--
2	--	20	20	20	--	20	20	20	--	550,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
3	--	20	20	20	--	20	20	20	--	500,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
4	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
5	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
6	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
7	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
8	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
9	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
10	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
11	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
12	--	20	20	20	--	20	20	20	--	100,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
13	--	20	20	20	--	20	20	20	--	150,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
14	--	20	20	20	--	20	20	20	--	200,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
15	--	20	20	20	--	20	20	20	--	250,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
16	--	20	20	20	--	20	20	20	--	300,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
17	--	20	20	20	--	20	20	20	--	350,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
18	--	20	20	20	--	20	20	20	--	400,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
19	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
20	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
21	--	20	20	20	--	20	20	20	--	27,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
22	--	20	20	20	--	20	20	20	--	275,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
23	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
24	--	20	20	20	--	20	20	20	--	22,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
25	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
26	--	20	20	20	--	20	20	20	--	22,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
27	--	20	20	20	--	20	20	20	--	22,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
28	--	20	20	20	--	20	20	20	--	22,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
29	--	20	20	20	--	20	20	20	--	22,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
30	--	20	20	20	--	20	20	20	--	22,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
31	--	20	20	20	--	20	20	20	--	22,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
32	--	20	20	20	--	20	20	20	--	22,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
33	--	20	20	20	--	20	20	20	--	22,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
34	--	20	20	20	--	20	20	20	--	450,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
35	--	20	20	20	--	20	20	20	--	450,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
36	--	20	20	20	--	20	20	20	--	427,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%MR(P4)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LV(P4)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MV(P4)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZV(P4)	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MR(P4)	LV(D)	LV(A)	LV(N)
1	--	96,60	97,20	96,00	--	2,20	1,80	2,50	--	1,20	1,00	1,50	--	--	--	--	--	88,35	49,09	7,86
2	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
3	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
4	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
5	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
6	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
7	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
8	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
9	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
10	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
11	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
12	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
13	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
14	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
15	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
16	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
17	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
18	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
19	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
20	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
21	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
22	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
23	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
24	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
25	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
26	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
27	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
28	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
29	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
30	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
31	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
32	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
33	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
34	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
35	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
36	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LV(P4)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MV(P4)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZV(P4)	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k	LE (D) 2k	LE (D) 4k
1	--	2,01	0,91	0,20	--	1,10	0,51	0,12	--	74,57	78,81	87,36	90,00	95,23	92,28	85,69
2	--	38,50	16,50	2,75	--	--	--	--	--	82,85	84,91	98,58	88,87	94,01	94,21	87,93
3	--	35,00	15,00	2,50	--	--	--	--	--	82,44	84,50	98,17	88,46	93,60	93,80	87,52
4	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
5	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
6	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
7	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
8	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
9	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
10	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
11	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
12	--	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--	--	75,45	77,51	91,18	81,47	86,61	86,81	80,53
13	--	10,50	4,50	0,75	--	--	--	--	--	77,21	79,27	92,94	83,23	88,37	88,57	82,29
14	--	14,00	6,00	1,00	--	--	--	--	--	78,46	80,52	94,19	84,48	89,62	89,82	83,54
15	--	17,50	7,50	1,25	--	--	--	--	--	79,43	81,49	95,16	85,45	90,59	90,79	84,51
16	--	21,00	9,00	1,50	--	--	--	--	--	80,22	82,28	95,95	86,24	91,38	91,58	85,30
17	--	24,50	10,50	1,75	--	--	--	--	--	80,89	82,95	96,62	86,91	92,05	92,25	85,97
18	--	28,00	12,00	2,00	--	--	--	--	--	81,47	83,53	97,20	87,49	92,63	92,83	86,55
19	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
20	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
21	--	1,93	0,82	0,14	--	--	--	--	--	69,84	71,90	85,57	75,86	81,00	81,20	74,92
22	--	19,25	8,25	1,38	--	--	--	--	--	79,84	81,90	95,57	85,86	91,00	91,20	84,92
23	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
24	--	1,57	0,68	0,11	--	--	--	--	--	68,97	71,03	84,70	74,99	80,13	80,33	74,05
25	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
26	--	1,57	0,68	0,11	--	--	--	--	--	68,97	71,03	84,70	74,99	80,13	80,33	74,05
27	--	1,57	0,68	0,11	--	--	--	--	--	68,97	71,03	84,70	74,99	80,13	80,33	74,05
28	--	1,57	0,68	0,11	--	--	--	--	--	68,97	71,03	84,70	74,99	80,13	80,33	74,05
29	--	1,57	0,68	0,11	--	--	--	--	--	68,97	71,03	84,70	74,99	80,13	80,33	74,05
30	--	1,57	0,68	0,11	--	--	--	--	--	68,97	71,03	84,70	74,99	80,13	80,33	74,05
31	--	1,57	0,68	0,11	--	--	--	--	--	68,97	71,03	84,70	74,99	80,13	80,33	74,05
32	--	1,57	0,68	0,11	--	--	--	--	--	68,97	71,03	84,70	74,99	80,13	80,33	74,05
33	--	1,57	0,68	0,11	--	--	--	--	--	68,97	71,03	84,70	74,99	80,13	80,33	74,05
34	--	31,50	13,50	2,25	--	--	--	--	--	81,98	84,04	97,71	88,00	93,14	93,34	87,06
35	--	31,50	13,50	2,25	--	--	--	--	--	81,98	84,04	97,71	88,00	93,14	93,34	87,06
36	--	29,93	12,82	2,14	--	--	--	--	--	81,76	83,82	97,49	87,78	92,92	93,12	86,84

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (D) 8k	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k	LE (A) 4k	LE (A) 8k	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250	LE (N) 500	LE (N) 1k	LE (N) 2k
1	78,94	71,72	75,83	84,10	87,26	92,56	89,56	82,95	75,83	64,36	68,74	77,48	79,71	84,86	81,95
2	89,48	79,17	81,23	94,90	85,19	90,33	90,53	84,25	85,80	71,39	73,45	87,12	77,41	82,55	82,75
3	89,06	78,76	80,82	94,49	84,78	89,92	90,12	83,84	85,38	70,98	73,04	86,71	77,00	82,14	82,34
4	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
5	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
6	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
7	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
8	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
9	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
10	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
11	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
12	82,07	71,77	73,83	87,50	77,79	82,93	83,13	76,85	78,39	63,99	66,05	79,72	70,01	75,15	75,35
13	83,84	73,53	75,59	89,26	79,55	84,69	84,89	78,61	80,16	65,75	67,81	81,48	71,77	76,91	77,11
14	85,08	74,78	76,84	90,51	80,80	85,94	86,14	79,86	81,40	67,00	69,06	82,73	73,02	78,16	78,36
15	86,05	75,75	77,81	91,48	81,77	86,91	87,11	80,83	82,37	67,97	70,03	83,70	73,99	79,13	79,33
16	86,85	76,54	78,60	92,27	82,56	87,70	87,90	81,62	83,17	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12
17	87,52	77,21	79,27	92,94	83,23	88,37	88,57	82,29	83,84	69,43	71,49	85,16	75,45	80,59	80,79
18	88,10	77,79	79,85	93,52	83,81	88,95	89,15	82,87	84,42	70,01	72,07	85,74	76,03	81,17	81,37
19	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
20	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
21	76,47	66,16	68,22	81,89	72,18	77,32	77,52	71,24	72,79	58,38	60,44	74,11	64,40	69,54	69,74
22	86,47	76,16	78,22	91,89	82,18	87,32	87,52	81,24	82,79	68,38	70,44	84,11	74,40	79,54	79,74
23	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
24	75,60	65,29	67,35	81,02	71,31	76,45	76,65	70,37	71,92	57,51	59,57	73,24	63,53	68,67	68,87
25	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
26	75,60	65,29	67,35	81,02	71,31	76,45	76,65	70,37	71,92	57,51	59,57	73,24	63,53	68,67	68,87
27	75,60	65,29	67,35	81,02	71,31	76,45	76,65	70,37	71,92	57,51	59,57	73,24	63,53	68,67	68,87
28	75,60	65,29	67,35	81,02	71,31	76,45	76,65	70,37	71,92	57,51	59,57	73,24	63,53	68,67	68,87
29	75,60	65,29	67,35	81,02	71,31	76,45	76,65	70,37	71,92	57,51	59,57	73,24	63,53	68,67	68,87
30	75,60	65,29	67,35	81,02	71,31	76,45	76,65	70,37	71,92	57,51	59,57	73,24	63,53	68,67	68,87
31	75,60	65,29	67,35	81,02	71,31	76,45	76,65	70,37	71,92	57,51	59,57	73,24	63,53	68,67	68,87
32	75,60	65,29	67,35	81,02	71,31	76,45	76,65	70,37	71,92	57,51	59,57	73,24	63,53	68,67	68,87
33	75,60	65,29	67,35	81,02	71,31	76,45	76,65	70,37	71,92	57,51	59,57	73,24	63,53	68,67	68,87
34	88,61	78,30	80,36	94,03	84,32	89,46	89,66	83,38	84,93	70,52	72,58	86,25	76,54	81,68	81,88
35	88,61	78,30	80,36	94,03	84,32	89,46	89,66	83,38	84,93	70,52	72,58	86,25	76,54	81,68	81,88
36	88,38	78,08	80,14	93,81	84,10	89,24	89,44	83,16	84,70	70,30	72,36	86,03	76,32	81,46	81,66

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE (P4) 63	LE (P4) 125	LE (P4) 250	LE (P4) 500	LE (P4) 1k	LE (P4) 2k	LE (P4) 4k	LE (P4) 8k
1	75,39	68,97	--	--	--	--	--	--	--	--
2	76,47	78,02	--	--	--	--	--	--	--	--
3	76,06	77,60	--	--	--	--	--	--	--	--
4	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
5	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
6	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
7	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
8	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
9	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
10	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
11	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
12	69,07	70,61	--	--	--	--	--	--	--	--
13	70,83	72,37	--	--	--	--	--	--	--	--
14	72,08	73,62	--	--	--	--	--	--	--	--
15	73,04	74,59	--	--	--	--	--	--	--	--
16	73,84	75,38	--	--	--	--	--	--	--	--
17	74,51	76,05	--	--	--	--	--	--	--	--
18	75,09	76,63	--	--	--	--	--	--	--	--
19	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
20	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
21	63,46	65,01	--	--	--	--	--	--	--	--
22	73,46	75,01	--	--	--	--	--	--	--	--
23	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
24	62,59	64,13	--	--	--	--	--	--	--	--
25	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
26	62,59	64,13	--	--	--	--	--	--	--	--
27	62,59	64,13	--	--	--	--	--	--	--	--
28	62,59	64,13	--	--	--	--	--	--	--	--
29	62,59	64,13	--	--	--	--	--	--	--	--
30	62,59	64,13	--	--	--	--	--	--	--	--
31	62,59	64,13	--	--	--	--	--	--	--	--
32	62,59	64,13	--	--	--	--	--	--	--	--
33	62,59	64,13	--	--	--	--	--	--	--	--
34	75,60	77,15	--	--	--	--	--	--	--	--
35	75,60	77,15	--	--	--	--	--	--	--	--
36	75,37	76,92	--	--	--	--	--	--	--	--

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M	Hdef.	Type	Cpl	Cpl_W	Hbron	Helling	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MR(P4))	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))
37	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
38	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
39	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
40	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
41	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
42	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
43	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
44	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
45	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
46	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
47	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
48	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
49	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
50	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
51	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
52	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
53	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
54	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
55	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
56	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
57	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
58	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
59	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
60	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
61	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20
62	Stationsplein	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0,75	0	W0	20	20	20	--	20	20	20

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(LV(P4))	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZV(P4))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%Int(P4)	%MR(D)	%MR(A)	%MR(N)
37	--	20	20	20	--	20	20	20	--	405,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
38	--	20	20	20	--	20	20	20	--	382,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
39	--	20	20	20	--	20	20	20	--	360,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
40	--	20	20	20	--	20	20	20	--	337,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
41	--	20	20	20	--	20	20	20	--	315,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
42	--	20	20	20	--	20	20	20	--	270,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
43	--	20	20	20	--	20	20	20	--	247,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
44	--	20	20	20	--	20	20	20	--	225,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
45	--	20	20	20	--	20	20	20	--	220,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
46	--	20	20	20	--	20	20	20	--	22,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
47	--	20	20	20	--	20	20	20	--	292,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
48	--	20	20	20	--	20	20	20	--	275,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
49	--	20	20	20	--	20	20	20	--	0,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
50	--	20	20	20	--	20	20	20	--	55,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
51	--	20	20	20	--	20	20	20	--	82,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
52	--	20	20	20	--	20	20	20	--	110,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
53	--	20	20	20	--	20	20	20	--	137,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
54	--	20	20	20	--	20	20	20	--	165,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
55	--	20	20	20	--	20	20	20	--	192,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
56	--	20	20	20	--	20	20	20	--	27,50	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
57	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
58	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
59	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
60	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
61	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--
62	--	20	20	20	--	20	20	20	--	50,00	7,00	3,00	0,50	--	--	--	--

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%MR(P4)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LV(P4)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MV(P4)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZV(P4)	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MR(P4)	LV(D)	LV(A)	LV(N)
37	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
38	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
39	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
40	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
41	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
42	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
43	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
44	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
45	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
46	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
47	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
48	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
49	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
50	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
51	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
52	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
53	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
54	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
55	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
56	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
57	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
58	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
59	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
60	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
61	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
62	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LV(P4)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MV(P4)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZV(P4)	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k	LE (D) 2k	LE (D) 4k
37	--	28,35	12,15	2,02	--	--	--	--	--	81,52	83,58	97,26	87,54	92,68	92,88	86,60
38	--	26,77	11,47	1,91	--	--	--	--	--	81,28	83,34	97,01	87,29	92,43	92,64	86,35
39	--	25,20	10,80	1,80	--	--	--	--	--	81,01	83,07	96,74	87,03	92,17	92,37	86,09
40	--	23,62	10,12	1,69	--	--	--	--	--	80,73	82,79	96,46	86,75	91,89	92,09	85,81
41	--	22,05	9,45	1,57	--	--	--	--	--	80,43	82,49	96,16	86,45	91,59	91,79	85,51
42	--	18,90	8,10	1,35	--	--	--	--	--	79,76	81,82	95,49	85,78	90,92	91,12	84,84
43	--	17,32	7,42	1,24	--	--	--	--	--	79,39	81,44	95,12	85,40	90,54	90,74	84,46
44	--	15,75	6,75	1,12	--	--	--	--	--	78,97	81,03	94,70	84,99	90,13	90,33	84,05
45	--	15,40	6,60	1,10	--	--	--	--	--	78,87	80,93	94,60	84,89	90,03	90,23	83,95
46	--	1,57	0,68	0,11	--	--	--	--	--	68,97	71,03	84,70	74,99	80,13	80,33	74,05
47	--	20,48	8,78	1,46	--	--	--	--	--	80,11	82,17	95,84	86,13	91,27	91,47	85,19
48	--	19,25	8,25	1,38	--	--	--	--	--	79,84	81,90	95,57	85,86	91,00	91,20	84,92
49	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
50	--	3,85	1,65	0,28	--	--	--	--	--	72,85	74,91	88,58	78,87	84,01	84,21	77,93
51	--	5,78	2,48	0,41	--	--	--	--	--	74,61	76,67	90,35	80,63	85,77	85,97	79,69
52	--	7,70	3,30	0,55	--	--	--	--	--	75,86	77,92	91,59	81,88	87,02	87,22	80,94
53	--	9,62	4,12	0,69	--	--	--	--	--	76,83	78,89	92,56	82,85	87,99	88,19	81,91
54	--	11,55	4,95	0,82	--	--	--	--	--	77,62	79,68	93,36	83,64	88,78	88,98	82,70
55	--	13,47	5,78	0,96	--	--	--	--	--	78,29	80,35	94,02	84,31	89,45	89,65	83,37
56	--	1,93	0,82	0,14	--	--	--	--	--	69,84	71,90	85,57	75,86	81,00	81,20	74,92
57	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
58	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
59	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
60	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
61	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52
62	--	3,50	1,50	0,25	--	--	--	--	--	72,44	74,50	88,17	78,46	83,60	83,80	77,52

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (D) 8k	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k	LE (A) 4k	LE (A) 8k	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250	LE (N) 500	LE (N) 1k	LE (N) 2k
37	88,15	77,84	79,90	93,58	83,86	89,00	89,20	82,92	84,47	70,06	72,12	85,79	76,08	81,22	81,42
38	87,90	77,60	79,66	93,33	83,62	88,75	88,96	82,67	84,22	69,81	71,87	85,55	75,83	80,97	81,17
39	87,64	77,33	79,39	93,06	83,35	88,49	88,69	82,41	83,96	69,55	71,61	85,28	75,57	80,71	80,91
40	87,36	77,05	79,11	92,78	83,07	88,21	88,41	82,13	83,68	69,27	71,33	85,00	75,29	80,43	80,63
41	87,06	76,75	78,81	92,48	82,77	87,91	88,11	81,83	83,38	68,97	71,03	84,70	74,99	80,13	80,33
42	86,39	76,08	78,14	91,81	82,10	87,24	87,44	81,16	82,71	68,30	70,36	84,03	74,32	79,46	79,66
43	86,01	75,71	77,77	91,44	81,72	86,86	87,07	80,78	82,33	67,92	69,98	83,65	73,94	79,08	79,28
44	85,60	75,29	77,35	91,02	81,31	86,45	86,65	80,37	81,92	67,51	69,57	83,24	73,53	78,67	78,87
45	85,50	75,19	77,25	90,92	81,21	86,35	86,55	80,27	81,82	67,41	69,47	83,14	73,43	78,57	78,77
46	75,60	65,29	67,35	81,02	71,31	76,45	76,65	70,37	71,92	57,51	59,57	73,24	63,53	68,67	68,87
47	86,74	76,43	78,49	92,16	82,45	87,59	87,79	81,51	83,06	68,65	70,71	84,38	74,67	79,81	80,01
48	86,47	76,16	78,22	91,89	82,18	87,32	87,52	81,24	82,79	68,38	70,44	84,11	74,40	79,54	79,74
49	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
50	79,48	69,17	71,23	84,90	75,19	80,33	80,53	74,25	75,80	61,39	63,45	77,12	67,41	72,55	72,75
51	81,24	70,93	72,99	86,67	76,95	82,09	82,29	76,01	77,56	63,15	65,21	78,88	69,17	74,31	74,51
52	82,49	72,18	74,24	87,91	78,20	83,34	83,54	77,26	78,81	64,40	66,46	80,13	70,42	75,56	75,76
53	83,46	73,15	75,21	88,88	79,17	84,31	84,51	78,23	79,78	65,37	67,43	81,10	71,39	76,53	76,73
54	84,25	73,94	76,00	89,68	79,96	85,10	85,30	79,02	80,57	66,16	68,22	81,89	72,18	77,32	77,52
55	84,92	74,61	76,67	90,35	80,63	85,77	85,97	79,69	81,24	66,83	68,89	82,56	72,85	77,99	78,19
56	76,47	66,16	68,22	81,89	72,18	77,32	77,52	71,24	72,79	58,38	60,44	74,11	64,40	69,54	69,74
57	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
58	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
59	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
60	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
61	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34
62	79,06	68,76	70,82	84,49	74,78	79,92	80,12	73,84	75,38	60,98	63,04	76,71	67,00	72,14	72,34

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE (P4) 63	LE (P4) 125	LE (P4) 250	LE (P4) 500	LE (P4) 1k	LE (P4) 2k	LE (P4) 4k	LE (P4) 8k
37	75,14	76,69	--	--	--	--	--	--	--	--
38	74,89	76,44	--	--	--	--	--	--	--	--
39	74,63	76,18	--	--	--	--	--	--	--	--
40	74,35	75,90	--	--	--	--	--	--	--	--
41	74,05	75,60	--	--	--	--	--	--	--	--
42	73,38	74,93	--	--	--	--	--	--	--	--
43	73,00	74,55	--	--	--	--	--	--	--	--
44	72,59	74,13	--	--	--	--	--	--	--	--
45	72,49	74,04	--	--	--	--	--	--	--	--
46	62,59	64,13	--	--	--	--	--	--	--	--
47	73,73	75,27	--	--	--	--	--	--	--	--
48	73,46	75,01	--	--	--	--	--	--	--	--
49	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
50	66,47	68,02	--	--	--	--	--	--	--	--
51	68,23	69,78	--	--	--	--	--	--	--	--
52	69,48	71,03	--	--	--	--	--	--	--	--
53	70,45	72,00	--	--	--	--	--	--	--	--
54	71,24	72,79	--	--	--	--	--	--	--	--
55	71,91	73,46	--	--	--	--	--	--	--	--
56	63,46	65,01	--	--	--	--	--	--	--	--
57	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
58	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
59	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
60	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
61	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--
62	66,06	67,60	--	--	--	--	--	--	--	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Rekenpunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
1		39,45	Relatief	4,50	7,50	10,50	13,50	--	--	Ja
2		39,45	Relatief	4,50	7,50	--	--	--	--	Ja
3		39,44	Relatief	4,50	7,50	--	--	--	--	Ja
3		39,44	Relatief	4,50	7,50	10,50	13,50	--	--	Ja
		39,56	Relatief	4,50	7,50	--	--	--	--	Ja
		39,44	Relatief	10,50	13,50	--	--	--	--	Ja
		39,43	Relatief	10,50	13,50	--	--	--	--	Ja
		39,67	Relatief	4,50	7,50	--	--	--	--	Ja
1		39,52	Relatief	4,50	7,50	10,50	13,50	--	--	Ja
		39,44	Relatief	4,50	7,50	10,50	13,50	--	--	Ja
		39,43	Relatief	4,50	7,50	10,50	13,50	--	--	Ja
		39,58	Relatief	4,50	7,50	10,50	13,50	--	--	Ja
		39,51	Relatief	4,50	7,50	10,50	13,50	--	--	Ja

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bebouwingsgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	D. 63	D. 125	D. 250	D. 500	D. 1k	D. 2k	D. 4k	D. 8k
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
		0,00

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
1	bestaand gebouw	15,00	39,61	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
2	bestaand gebouw	23,00	39,81	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
3	bestaand gebouw	16,00	39,79	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
4	bestaand gebouw	16,00	39,71	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
5	bestaand gebouw	14,50	39,89	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
6	bestaand gebouw	14,50	39,95	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
7	bestaand gebouw	14,00	39,94	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
8	bestaand gebouw	4,50	40,05	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
9	bestaand gebouw	14,50	39,44	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
10	bestaand gebouw	19,00	39,54	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
11	bestaand gebouw	14,00	39,67	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
12	bestaand gebouw	14,00	40,07	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
13	bestaand gebouw	7,00	40,69	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
14	bestaand gebouw	14,00	39,47	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
15	bestaand gebouw	15,00	39,85	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
16	bestaand gebouw	10,00	39,43	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
17	bestaand gebouw	8,00	39,53	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
18		20,00	39,43	Relatief	0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Kruisingen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Corr.
		1

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M	Hdef.	Cp	Zwevend	Refl.L 63	Refl.L 125	Refl.L 250	Refl.L 500	Refl.L 1k	Refl.L 2k	Refl.L 4k	Refl.L 8k	Refl.R 63
GS398959	s:1034908125	--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GS398956	s:1034908128	--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GS398957	s:1034908127	--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GS398489	s:1034909281	--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GS398955	s:1034908129	--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GS398958	s:1034908126	--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400307	p:1043719031	1,00	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400309	p:1043719029	1,00	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400297	p:1043719041	1,00	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400302	p:1043719036	1,00	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400296	p:1043719042	--	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400303	p:1043719035	1,00	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400306	p:1043719032	1,00	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400301	p:1043719037	1,00	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400305	p:1043719033	1,00	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400304	p:1043719034	1,00	--	Eigen waarde	0 dB	Nee	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Refl.R 125	Refl.R 250	Refl.R 500	Refl.R 1k	Refl.R 2k	Refl.R 4k	Refl.R 8k
GS398959	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GS398956	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GS398957	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GS398489	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GS398955	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GS398958	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400307	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400309	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400297	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400302	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400296	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400303	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400306	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400301	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400305	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PE400304	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
1177	52669500 - 52683000	--
1203	52843000 - 52852000	--
1203	52852000 - 52857000	--
1163	52612366 - 52630000	--
1163	52683158 - 52690000	--
1163	52707316 - 52716000	--
1163	52756685 - 52773000	--
1163	52776025 - 52790000	--
1163	52795105 - 52802000	--
1163	52802000 - 52805000	40,54
1163	52805000 - 52815000	--
1163	52836055 - 52843000	--
1163	52843000 - 52852000	--
1163	53025000 - 53037999	--
1241	53095077 - 53102000	--
1271	53462000 - 53468000	--
1271	53468000 - 53470000	--
1255	53119000 - 53135000	--
1264	53201000 - 53227000	--
1264	53240452 - 53300000	--
1264	53240452 - 53300000	--
1264	53462000 - 53468000	--
1264	53468000 - 53470000	40,67
1248	53166702 - 53175000	--
1236	53100000 - 53103000	--
1224	53066000 - 53074000	--
1164	53045129 - 53052312	--
1262	53175000 - 53188000	--
1209	52981000 - 52994000	--
1202	52821000 - 52843000	--
1202	52843000 - 52852000	40,46
1202	53125000 - 53188000	--
1202	53190000 - 53200000	40,65
1202	53206565 - 53227000	--
1202	53299533 - 53300000	--
1202	53299533 - 53300000	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
1202	53463936 - 53468000	--
1202	53468000 - 53470000	40,73
1202	53470000 - 53480000	40,73
1202	53480000 - 53499000	--
1263	53190000 - 53200000	--
1263	53200000 - 53201000	--
1276	52968000 - 52981000	--
1185	52802000 - 52805000	--
1185	52805000 - 52815000	--
1228	53080000 - 53087000	--
1176	52656000 - 52669500	--
1249	53175000 - 53188000	--
1210	52994000 - 53003000	--
1162	52591750 - 52605000	--
1256	53135000 - 53142000	40,65
1270	53299500 - 53313000	--
1160	52606000 - 52614000	--
1242	53125000 - 53142000	--
1186	52821000 - 52828000	--
1169	52638135 - 52646000	--
1195	52852000 - 52865000	--
1235	53087000 - 53100000	--
1187	52828000 - 52843000	--
1187	52843000 - 52852000	--
1187	53178549 - 53186000	--
1268	53277688 - 53286000	--
1268	53277688 - 53286000	--
1233	53066000 - 53074000	40,62
1161	52622084 - 52630217	--
1193	52865000 - 52897200	--
1193	53125000 - 53135500	--
1193	53135500 - 53150000	--
1226	53059188 - 53066000	--
1172	52638135 - 52646000	--
1254	53221954 - 53227000	--
1254	53279949 - 53300000	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
1254	53279949 - 53300000	--
1254	53462000 - 53468000	--
1254	53468000 - 53470000	40,70
1254	53470000 - 53480000	40,70
1254	53480000 - 53499000	--
1254	53500425 - 53504000	--
1254	53655181 - 53663000	--
1192	52852000 - 52865000	--
1229	53053000 - 53066000	40,62
1175	52600062 - 52656000	--
1260	53213000 - 53227000	--
1206	52843000 - 52852000	--
1206	52852000 - 52857000	--
1181	52787000 - 52790000	--
1211	53010031 - 53017111	--
1196	52865000 - 52874700	--
1196	53080000 - 53082600	--
1196	53100976 - 53113000	--
1205	53462000 - 53467500	--
1225	53081017 - 53088094	--
1269	53286000 - 53299500	--
1217	53024087 - 53031000	--
1218	53031000 - 53038000	--
1223	53059185 - 53066000	--
1198	52804500 - 52815000	--
1198	52815000 - 52819000	--
1191	52839000 - 52843000	--
1191	52843000 - 52852000	--
1197	53125000 - 53126999	--
1212	52981000 - 52994000	--
1174	53040000 - 53053000	40,62
1253	53199500 - 53213000	40,65
1261	53158500 - 53175000	--
1173	52664656 - 52690000	--
1173	52700000 - 52716000	--
1173	52761834 - 52773000	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
1173	52784976 - 52790000	--
1173	52794836 - 52802000	--
1173	52802000 - 52805000	40,42
1173	52805000 - 52815000	--
1173	52833410 - 52843000	--
1173	52843000 - 52852000	40,45
1173	53025000 - 53040000	--
1182	52790000 - 52802000	--
1182	52802000 - 52804500	--
1234	53074000 - 53087000	--
1259	53165437 - 53188000	--
1259	53190000 - 53200000	40,67
1259	53204149 - 53213000	--
1267	53227000 - 53241000	--
1240	53120470 - 53126999	--
1258	53125000 - 53135000	--
21133	52578000 - 52591750	--
1237	53103000 - 53119000	--
1219	53045125 - 53052312	--
1222	53286000 - 53299500	--
1247	53134534 - 53142000	--
1245	53142000 - 53150000	--
1278	52760000 - 52775000	--
1252	53186000 - 53188000	--
1252	53190000 - 53199500	--
1199	52821000 - 52829000	--
1246	53150000 - 53163000	40,65
1227	53066000 - 53074000	--
1266	53259464 - 53300000	--
1266	53259464 - 53300000	--
1266	53462000 - 53468000	--
1266	53468000 - 53470000	--
1213	53025116 - 53073000	--
1238	53095068 - 53102000	--
1239	53102000 - 53114000	--
1190	52828000 - 52839000	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
1220	53024079 - 53031000	--
1180	52773000 - 52787000	--
1179	52759000 - 52773000	--
1166	52625000 - 52630217	--
1250	53163000 - 53176000	40,65
1231	53081025 - 53088094	--
1207	53152430 - 53188000	--
1207	53190000 - 53200000	--
1207	53200000 - 53227000	40,67
1207	53264659 - 53300000	--
1207	53264659 - 53300000	--
1207	53389726 - 53454000	--
1214	52775000 - 52790000	--
1216	53010024 - 53017111	--
1159	52591750 - 52606000	--
1243	53142000 - 53158500	--
1273	53498245 - 53499000	--
1273	53499000 - 53504000	40,68
1273	53504000 - 53521000	--
1200	52829000 - 52843000	--
1277	52750969 - 52759999	--
1165	51725000 - 51734000	--
1165	51780798 - 51790000	--
1165	51877173 - 51890000	--
1165	51978598 - 51990000	--
1165	52084586 - 52090000	--
1165	52184718 - 52190000	--
1165	52288428 - 52290000	--
1165	52342368 - 52344000	--
1165	52559606 - 52576200	--
1165	52576200 - 52613996	--
1178	52683000 - 52690000	--
1178	52700000 - 52716000	--
1178	52716000 - 52759000	--
1251	53176000 - 53186000	40,65
1274	52775000 - 52790000	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
1221	53279470 - 53286001	--
1221	53279470 - 53286001	--
1189	52821000 - 52828000	--
1232	53053000 - 53066000	40,62
21132	51751182 - 51762000	--
21132	51853214 - 51862000	--
21132	51891976 - 51900000	--
21132	51960912 - 51962000	--
21132	52047197 - 52062000	--
21132	52047197 - 52062000	--
21132	52153604 - 52162000	--
21132	52261100 - 52262000	--
21132	52381643 - 52400000	--
21132	52534000 - 52578000	--
1244	53134533 - 53142000	--
1204	53152220 - 53188000	--
1204	53190000 - 53200000	40,66
1204	53200000 - 53227000	--
1204	53296800 - 53300000	--
1204	53296800 - 53300000	--
1204	53445532 - 53450500	--
1204	53450500 - 53453998	--
1183	52773000 - 52787000	--
1194	53150000 - 53163000	40,65
1201	52804500 - 52815000	--
1201	52815000 - 52819000	--
1158	53515000 - 53588000	--
1158	53600000 - 53643000	--
1158	53671500 - 53688000	--
1158	53700000 - 53709000	--
1158	53709000 - 53737000	--
1158	53742816 - 53743000	--
1158	53772570 - 53788000	--
1158	53788000 - 53790000	--
1158	53807929 - 53818000	--
1158	53832095 - 53843000	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
1158	53843000 - 53888000	--
1158	53888000 - 53890000	--
1158	53900000 - 53918000	--
1158	53918000 - 53943000	--
1158	53943000 - 53988000	--
1158	53988000 - 53990000	--
1158	54017606 - 54018000	--
1158	54018000 - 54043000	--
1158	54073610 - 54088000	--
1158	54088000 - 54090000	--
1158	54100000 - 54118000	--
1158	54118000 - 54143000	--
1158	54153413 - 54188000	--
1158	54188000 - 54190000	--
1158	54200000 - 54218000	--
1158	54233215 - 54243000	--
1158	54243000 - 54288000	--
1158	54288000 - 54290000	--
1158	54313018 - 54318000	--
1158	54318000 - 54343000	--
1158	54385719 - 54390000	--
1158	54400000 - 54418000	--
1158	54454603 - 54490000	--
1158	54490000 - 54518000	--
1158	54568648 - 54590000	--
1158	54592611 - 54618000	--
1158	54682158 - 54690000	--
1158	54705201 - 54718000	--
1158	54784156 - 54790000	--
1158	54797636 - 54818000	--
1158	54882887 - 54890000	--
1158	54890000 - 54918000	--
1158	54976161 - 54990000	--
1158	55008181 - 55018000	--
1158	55074623 - 55090000	--
1158	55117450 - 55118000	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
1158	55616652 - 55643000	--
1158	55700000 - 55743000	--
1158	55819863 - 55843000	--
1158	55917068 - 55943000	--
1158	55947467 - 56043000	--
1158	56074464 - 56143000	--
1158	56233209 - 56243000	--
1158	56243000 - 56343000	--
1158	56371383 - 56443000	--
1158	56521257 - 56543000	--
1158	56597447 - 56643000	--
1158	56740530 - 56743000	--
1158	56743000 - 56843000	--
1158	56867138 - 56943000	--
1158	56945534 - 57043000	--
1158	57078626 - 57090000	--
1158	57134179 - 57143000	--
1158	57143000 - 57190000	--
1158	57239246 - 57243000	--
1158	57243000 - 57290000	--
1158	57290000 - 57343000	--
1158	57358856 - 57390000	--
1158	57405694 - 57443000	--
1158	57500000 - 57543000	--
1158	57622342 - 57643000	--
1158	57682243 - 57690000	--
1158	57738293 - 57743000	--
1158	57743000 - 57750000	--
1158	57836681 - 57843000	--
1158	57935070 - 57943000	--
1158	57943000 - 57960000	--
1158	57996917 - 58043000	--
1158	58050200 - 58060000	--
1158	58092536 - 58143000	--
1158	58143000 - 58160000	--
1158	58200000 - 58243000	--

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
1158	58243000 - 58260000	--
1158	58260000 - 58343000	--
1158	58343000 - 58360000	--
1158	58374065 - 58443000	--
1158	58443000 - 58460000	--
1158	58500000 - 58543000	--
1158	58543000 - 58560000	--
1158	58604260 - 58643000	--
1158	58643000 - 58660000	--
1158	58680992 - 58743000	--
1158	58743000 - 58760000	--
1158	58800000 - 58843000	--
1158	58843000 - 58860000	--
1158	58860000 - 58943000	--
1158	58943000 - 58960000	--
1158	58960000 - 59043000	--
1158	59043000 - 59060000	--
1158	59143000 - 59160000	--
1158	59243000 - 59260000	--
1158	59300000 - 59343000	--
1158	59343000 - 59360000	--
1158	59416000 - 59460000	--
1158	59533310 - 59560000	--
1158	59592783 - 59616000	--
1158	59616000 - 59660000	--
1158	59685000 - 59713000	39,80
1158	59713000 - 59726997	--
1257	53142000 - 53158500	--
1170	52646000 - 52656000	--
1272	53467500 - 53470000	--
1272	53470000 - 53480000	40,68
1272	53480000 - 53481000	--
1230	53066000 - 53074000	40,62
1275	52945544 - 52968003	--
1208	53462000 - 53467500	--
1215	52958565 - 53003000	--

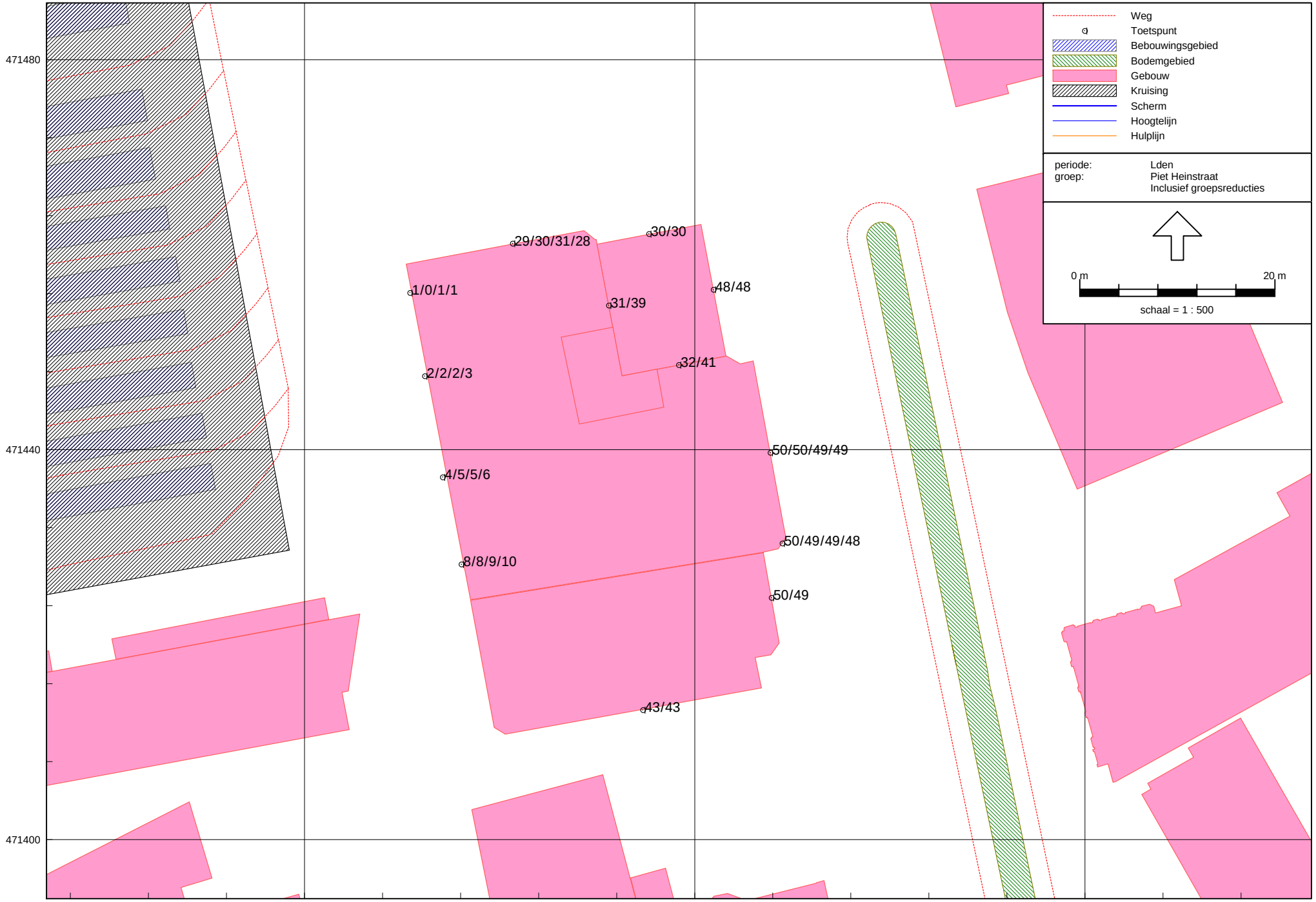
Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hoogtelijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H
1188	53186000 - 53188000	--
1188	53190000 - 53199500	--
1184	52787000 - 52790000	--
1184	52790000 - 52802000	--
1265	53227000 - 53241000	--
1171	52656000 - 52669500	--
		39,50

Modeleigenschappen

Model: eerste model
versie van Gebied - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Hulplijnen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M	Hdef.
BR402455	b:1043718988	--	--	Absoluut
BR402459	b:1043718965	--	--	Absoluut
BR402456	b:1043718987	--	--	Absoluut

Geluidsbelasting Lden t.g.v. de Piet Heinstraat, inclusief aftrek
18 mei 2016, 14:41

Buijvoets Bouw & Geluidsadvisering

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - eerste model] , Geomilieu V3.11

Geluidsbelasting t.g.v. het Stationsplein, exclusief aftrek
18 mei 2016, 14:55

Buijvoets Bouw & Geluidsadvisering

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - eerste model] , Geomilieu V3.11

Colofon

Dit is een uitgave van:

Team Ruimtelijke Plannen
Afdeling Omgeving & Recht
Gemeente Enschede

© Juni 2017, gemeente Enschede

enschede.nl

Nota Samenvatting en beantwoording zienswijzen

bestemmingsplan “Binnenstad 2016”

Gemeente Enschede

Afdeling Bestemmen en Vergunnen
Team Ruimtelijke Plannen
19 juni 2017

SAMENVATTING EN BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN MET BETREKKING TOT HET ONTWERP-BESTEMMINGSPLAN *"*BINNENSTAD 2016*"*

Het ontwerpbestemmingsplan "Binnenstad 2016" heeft met ingang van 20 april tot en met 31 mei 2017 ter inzage gelegen.

Tijdens de tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan is er 1 zienswijze ontvangen. Deze zienswijze is tijdig ingediend en, voor zover voorzien van inhoudelijke gronden, derhalve ontvankelijk.

In de vergadering van de Stadsdeelcommissie Centrum van 11 juli 2017 wordt de indiener van de zienswijze in de gelegenheid gesteld een mondelinge toelichting te geven op de ingediende zienswijze.

De ingediende zienswijze geeft, voor zover deze ontvankelijk is, geen aanleiding tot aanpassingen van het bestemmingsplan.

Aben & Slag advocaten, Postbus 270 in 6000 AG Weert namens M-Retail BV
Brief pro forma zienswijze d.d. 31 mei 2017, ingeboekt op 1 juni 2017. Zienswijze aangevuld d.d. 20 juni 2017, ingeboekt op 21 juni 2017.

Samenvatting zienswijze:

Reclamant stelt dat het bestemmingsplan "Binnenstad 2016" in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en onvoldoende gemotiveerd is voor zover dit plan het mogelijk maakt dat met een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid de vestiging van horeca in winkelstraten wordt toegestaan. In zijn pro forma zienswijze stelt reclamant dat het bestemmingsplan niet voldoet aan de wettelijke vereisten en de voorhanden zijnde jurisprudentie en onder meer in strijd is met verschillende nationale, provinciale en gemeentelijke verordeningen, structuurvisies en beleidsplannen.
Aanvullend stelt reclamant dat het vestigen van daghoreca in winkelstraten niet mogelijk is, in ieder geval niet in de Raadhuisstraat, alwaar cliënten op nr. 21 hun winkel hebben. Reclamant stelt dat de in het bestemmingsplan opgenomen regeling voor de vestiging van daghoreca in winkelstraten volledig voorbij gaat aan het feit dat steeds een adequate en zorgvuldige afweging dient te worden gemaakt om te bepalen of sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Reclamant verwijst in dat verband ook naar het door hem namens cliënt ingediende bezwaarschrift tegen de omgevingsvergunning voor de vestiging van lunchroom 'Meisje' in het naast de winkel van reclamant gelegen pand Raadhuisstraat 23. De in dat kader ingediende gronden van bezwaar worden door reclamant als herhaald en ingelast beschouwd.
Aanvullend op de herhaalde en ingelaste bezwaargronden tegen de verleende omgevingsvergunning voor lunchroom 'Meisje' stelt reclamant dat de in artikel 6.5.2 van de planregels opgenomen 'hardheidsclausule' in tegenspraak is met het bepaalde in artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), omdat dit doet voorkomen dat afwijking van eigen beleid steeds is toegestaan mits maar wordt voldaan aan de in het plan gestelde toepassingscriteria.

Gemeentelijk commentaar:

De door reclamant in zijn pro forma zienswijze genoemde strijdigheden met wettelijke vereisten, jurisprudentie en nationale, provinciale en gemeentelijke regelgeving en beleid worden niet nader gemotiveerd. Dit deel van de zienswijze moet in zoverre dan ook als niet-ontvankelijk worden beschouwd.
De zienswijze van reclamant dat de vestiging van daghoreca in winkelstraten, meer bepaald in de Raadhuisstraat, niet mogelijk is wordt niet gedeeld. Reclamant doet het, wellicht onbedoeld, in zijn zienswijze voorkomen alsof het een vestigingsmogelijkheid voor daghoreca bij recht betreft. Dat is niet het geval. Bepalend voor de toelaatbaarheid van daghoreca in een winkelstraat, dus ook in de Raadhuisstraat, is niet alleen of er voldoende gevellengte beschikbaar is. Per geval dient daarnaast ook steeds een zorgvuldige ruimtelijke afweging te

worden gemaakt. Naast de in artikel 6.5.2 genoemde toetsingscriteria voor de toevoeging van horeca in winkelstraten moet ook worden getoetst aan de in artikel 6.5.3 van de planregels genoemde randvoorwaarden voor toepassing van de afwijkingsbevoegdheid. Op grond daarvan dient altijd ook te worden getoetst aan onder meer het woon- en leefklimaat, het straat- en bebouwingsbeeld, de milieusituatie en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.
De verleende omgevingsvergunning voor lunchroom 'Meisje' aan de Raadhuisstraat 23 betreft een zelfstandige procedure waarbij op basis van de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid gemotiveerd is afgeweken van het vigerende bestemmingsplan "Stadscentrum 2006". Er is geen sprake van een inhoudelijke relatie met het ontwerpbestemmingsplan "Binnenstad 2016". Er is dan ook geen aanleiding om in het kader van deze procedure inhoudelijk in te gaan op de tegen de verleende omgevingsvergunning ingebrachte bezwaargronden.
De zienswijze van reclamant dat de 'hardheidsclausule' in artikel 6.5.2 van de planregels in strijd is met het bepaalde in artikel 4:84 Awb wordt niet gedeeld. De afwijkingsbevoegdheid heeft zijn grondslag in artikel 3.6, 1^{e} lid onderdeel c van de Wet ruimtelijke ordening en niet in een beleidsregel. Artikel 4:84 Awb heeft primair tot strekking dat alleen in zwaarwegende bijzondere omstandigheden mag worden afgeweken van een beleidsregel en niet op het binnenplans afwijken van een bestemmingsplan. Overigens kunnen de in artikel 6.5.2 van de planregels genoemde afwijkingscriteria als zodanig worden aangemerkt als een zwaarwegende bijzondere omstandigheid als bedoeld in artikel 4:84 Awb. Bovendien laat toepassing van deze criteria onverlet dat daarnaast bij het verlenen van de omgevingsvergunning altijd ook aan het bepaalde in artikel 4:84 Awb moet worden getoetst.

Overzicht van wijzigingen t.o.v. ontwerpplan

bestemmingsplan “Binnenstad 2016”

Gemeente Enschede

Afdeling Bestemmen en Vergunnen
Team Ruimtelijke Plannen
19 juni 2017

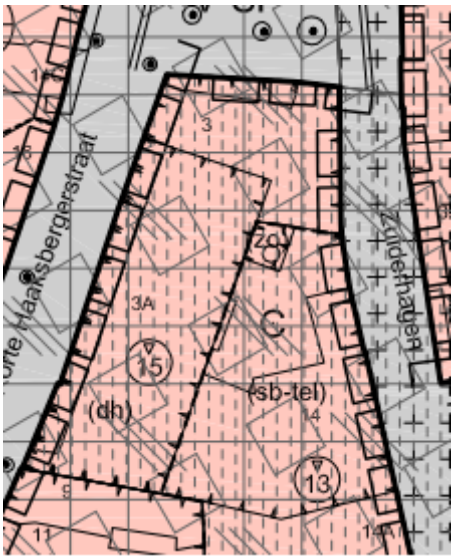
OVERZICHT VAN WIJZIGINGEN T.O.V. HET ONTWERP-BESTEMMINGSPLAN "BINNENSTAD 2016"

Het ontwerpbestemmingsplan "Binnenstad 2016" heeft met ingang van 20 april tot en met 31 mei 2016 ter inzage gelegen.

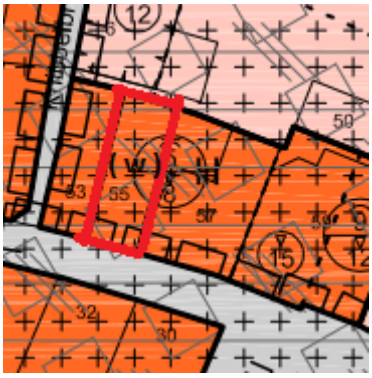
Tijdens de tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan is er 1 zienswijze ontvangen. De ingediende zienswijze geeft geen aanleiding de gemeenteraad voor te stellen het ontwerpbestemmingsplan op onderdelen gewijzigd vast te stellen.

Wel is het wenselijk gebleken de gemeenteraad voor te stellen de verbeelding en de planregels van het ontwerpbestemmingsplan ambtshalve op onderdelen gewijzigd vast te stellen.

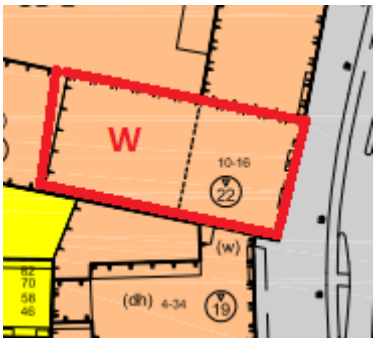
Aanpassing verbeelding ambtshalve:

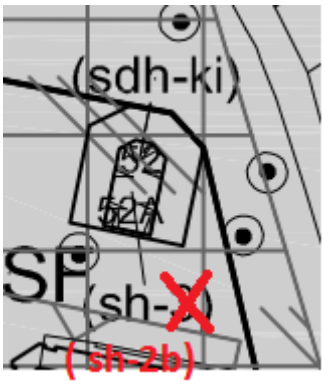
Zuiderhagen 14: aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – telecom' toegevoegd. Abusievelijk was voor het telecomgebouw van KPN geen passende functieaanduiding opgenomen. Deze omissie is hersteld.

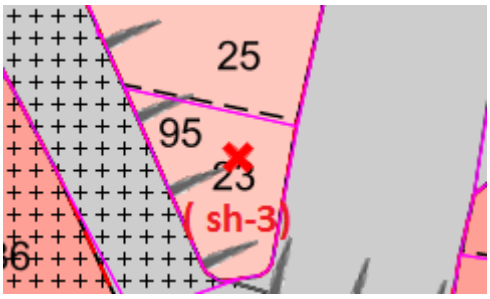
Stadsgravenstraat 55: aanduiding (w) 'wonen' toegevoegd voor wonen op de verdieping(en). Hiervoor is recentelijk een omgevingsvergunning voor afwijken van het geldende bestemmingsplan verleend. Met de aanduiding wordt de vergunde en daarmee de bestaande planologische situatie op deze locatie ingepast in het bestemmingsplan.

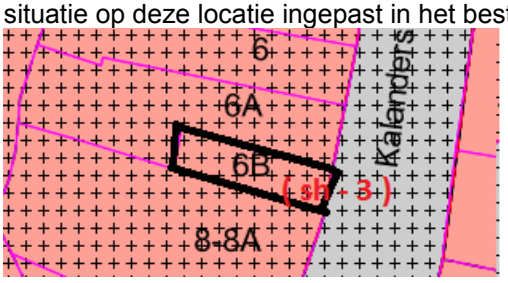
Kuipersdijk 10-16: bestemming gewijzigd in ‘Wonen’ overeenkomstig de recent verleende omgevingsvergunning voor afwijken van het geldende bestemmingsplan. Hiermee wordt de vergunde en daarmee de bestaande planologische situatie op deze locatie ingepast in het bestemmingsplan.

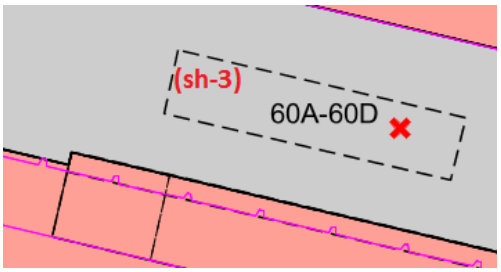
De Heurne 52: functieaanduiding (sh-3) ‘horeca categorie 3a’ gewijzigd in (sh-2b) ‘horeca categorie 2b’ overeenkomstig de recent verleende omgevingsvergunning voor het afwijken van het geldende bestemmingsplan. Hiermee wordt de vergunde en daarmee de bestaande planologische situatie op deze locatie ingepast in het bestemmingsplan.

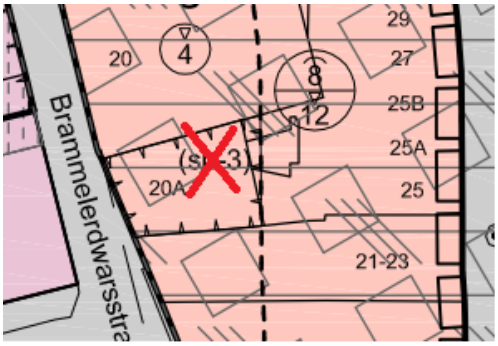
De Heurne 23: functieaanduiding (sh-3) ‘horeca categorie 3a’ toegevoegd overeenkomstig de recent verleende omgevingsvergunning voor het afwijken van het geldende bestemmingsplan. Hiermee wordt de vergunde en daarmee de bestaande planologische situatie op deze locatie ingepast in het bestemmingsplan.

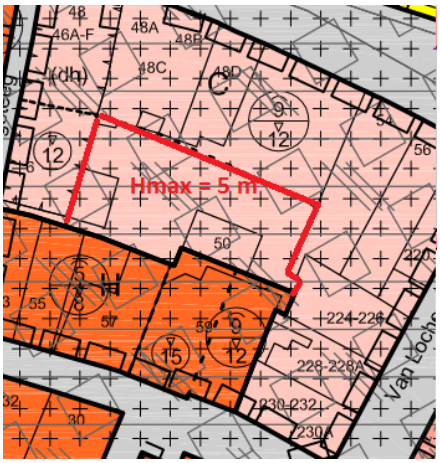
Kalanderstraat 6b: functieaanduiding (sh-3) ‘horeca categorie 3a’ toegevoegd overeenkomstig de recent verleende omgevingsvergunning voor het afwijken van het geldende bestemmingsplan. Hiermee wordt de vergunde en daarmee de bestaande planologische situatie op deze locatie ingepast in het bestemmingsplan.

H.J. Van Heekplein 60A-60D (**dagmarktkiosk**): functieaanduiding (sh-3) ‘horeca categorie 3a’ toegevoegd overeenkomstig de recent verleende omgevingsvergunning voor het afwijken van het geldende bestemmingsplan. Hiermee wordt de vergunde en daarmee de bestaande planologische situatie op deze locatie ingepast in het bestemmingsplan.

Brammelerstraat 20a: functieaanduiding (sh-3) ‘horeca categorie 3a’ verwijderd. De hier gevestigde horecafunctie was toegestaan op grond van een verleende omgevingsvergunning voor het afwijken van het geldende bestemmingsplan maar is inmiddels verhuisd naar een andere locatie in de stad. Er is daarmee geen sprake van een vergunde en bestaande planologische situatie die in het bestemmingsplan dient te worden ingepast.

binnenterrein Noorderhagen / Stadsgravenstraat: maatvoeringsaanduiding “maximum bouwhoogte = 5 m” toegevoegd. Deze was abusievelijk weggevallen op de verbeelding van het ontwerpbestemmingsplan zoals dat ter inzage heeft gelegen. Deze omissie is hersteld.

Aanpassing planregels ambtshalve:

- **Art. 1.38**, definitie ‘evenement’: tekstuele aanpassing door toevoeging van een verwijzing naar de Algemene Plaatselijke Verordening en de nadere uitwerking daarvan in de beleidsregel ‘Toetsingskader evenementenvergunningen’
- **Artt. 1.39 t/m 1.42**: definities ‘evenement categorie 1’, ‘evenement categorie 2’, ‘evenement categorie 3’ en ‘evenement categorie 4’ verwijderd.
- **Art. 4.1 sub f**, aanduiding ‘horeca categorie 3a’: zinsnede ‘op de begane grond’ verwijderd. Abusievelijk was horeca categorie 3a beperkt tot de begane grond terwijl de zwaardere categorieën horeca 2a en 2b niet tot de begane grond zijn beperkt.
- **Art. 4.1 nieuw sub j** en vernummering bestaande subs j en verder tot k en verder: functieaanduiding ‘telefooncentrale’ ingevoegd in de bestemmingsomschrijving van de bestemming ‘Centrum’. Zie aanpassingen verbeelding voor de motivering
- **Artt. 4.3.1, 6.3.1, 7.3.1, 8.3.1, 11.3.1 en 20.3.1**: regel om binnenplans te kunnen afwijken van het woningsplitsingsverbod verwijderd. Afwijken is ook mogelijk met toepassing van artikel 4 bijlage II van het Besluit omgevingsrecht. Bij die procedure kan een integrale afweging van alle relevante belangen plaats vinden. Een dergelijke zware afweging past niet bij een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid.
- **Art. 7.1 sub a.3**, horeca categorie 3a: zinsnede ‘alleen toegestaan op de begane grond’ verwijderd. Abusievelijk was horeca categorie 3a beperkt tot de begane grond terwijl de zwaardere categorieën horeca 2a en 2b niet tot de begane grond zijn beperkt.
- **Art. 8.1 sub a.3**, horeca categorie 3a: zinsnede ‘alleen toegestaan op de begane grond’ verwijderd. Abusievelijk was horeca categorie 3a beperkt tot de begane grond terwijl de zwaardere categorieën horeca 2a en 2b niet tot de begane grond zijn beperkt.
- **Diverse bestemmingen**: enkele foutieve verwijzingen naar andere artikelen of artikelleden gecorrigeerd en/of technische tekstuele aanpassingen ter verbetering van de leesbaarheid en eenduidigheid doorgevoerd.
- **Art. 23.1.3 nieuw sub d** en vernummering bestaande sub d tot sub e: bouwregel ingevoegd voor de maximum bouwhoogte van balkons, (brand)trappen, galerijen en andere, al dan niet op de grond gelegen, bouwwerken voor buitenruimte en/of toegang tot gebouwen. Gebleken is dat met de regels voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, onvoldoende flexibel kon worden omgegaan bij bouwwerken als galerijen en balkons die niet op de begane grond zijn gesitueerd. Met deze aanvulling wordt die flexibiliteit wel voldoende geboden.
- **Art. 23.5.2 sub b**: toepassingscriterium voor de bevoegdheid om af te wijken van de regel dat bebouwing aan de achterzijde niet hoger mag zijn dan aan de straatzijde is verruimd. De toepassing was beperkt tot panden met twee straatzijden en liet geen ruimte voor een stedenbouwkundige afweging op basis van maatwerk op percelen met maar één straatzijde. Met deze aanpassing wordt de gewenste mogelijkheid tot maatwerkafwegingen wel geboden.
- **Algemene bouwregels**: enkele foutieve verwijzingen naar andere artikelen of artikelleden gecorrigeerd en/of technische tekstuele aanpassingen ter verbetering van de leesbaarheid en eenduidigheid doorgevoerd.
- **Art. 25.2.4**, gebiedsaanduiding ‘horecaconcentratiegebied’: regeling verduidelijkt door aan te geven dat daar waar categorie 2b is toegestaan ook categorie 3a is toegestaan en de abusievelijk opgenomen beperking tot de begane grond uit de regeling verwijderd.

- **Art. 25.2.5**, gebiedsaanduiding ‘horecaontwikkelingsgebied’: regeling verduidelijkt door aan te geven dat daar waar categorie 2b is toegestaan ook categorie 3a is toegestaan en de abusievelijk opgenomen beperking tot de begane grond uit de regeling verwijderd.
- **Bijlage 3**, kaartbijlage gevellengten horeca in winkelstraten: gebleken is dat op de kaartbijlage zoals die ter inzage heeft gelegen de gevellengte aan de oostzijde van de Korte Hengelosestraat doorloopt tot voorbij het pand van Happy Italy en Van der Poel aan het Wilminkplein. Dit is niet correct. De gevellengte aan de oostzijde van de Korte Hengelosestraat eindigt bij het pand Korte Hengelosestraat 22. Deze omissie is hersteld.

ABEN SLAG
ADVOCATEN

AANTEKENEN:
Gemeente Enschede
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

Aanvullende zienswijzen

Vooraf per fax: 053 - 431 74 45
Vooraf per e-mail: t.polman@enschede.nl

Weert, 20 juni 2017

Inzake:	M-Retail B.V./Gemeente Enschede
Onze ref.:	2170317/TZU/tzu
E-mail:	tzusterzeel@abenslag.nl
Uw ref.:	Ontwerp Bestemmingsplan 'Binnenstad 2016'

Geachte gemeenteraad,

Algemeen

Zoals bij u bekend is wendde zich tot mij de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid M-Retail B.V., statutair gevestigd te 5211 SH 's-Hertogenbosch, aan de Zuid Willemsvaart nr. 229 alsmede haar vestiging van Gaborstore Enschede, gevestigd te 7511 HJ Enschede, aan de Raadhuisstraat nr. 21 (hierna: cliënte(n)), met het verzoek om hun (juridische) belangen te behartigen. Namens cliënte(n) bericht ik u thans als volgt.

In onderhavige kwestie heeft het Ontwerp Bestemmingsplan 'Binnenstad 2016' (hierna: het OBp) met ingang van 20 april 2017 voor de duur van 6 weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode – en derhalve tot en met 31 mei 2017 – bestond voor eenieder de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Aangezien cliënte(n) zich niet konden (en kunnen) verenigen met de inhoud van het OBp, heeft ondergetekende op 31 mei 2017 namens cliënte(n) een 'pro forma' zienswijze ingediend. In de betreffende brief is tevens gevraagd om voor de gebruikelijke duur van 2 weken uitstel te willen verlenen voor het aanvullen, nader motiveren en uitbreiden van de (pro forma) zienswijze. Bij e-mail van 2 juni 2017 (en

Advocaten:
E.J.M. Stals
A.J.T.M. Hendriks
G. te Biesebeek
S.A. van Terssel
C.W.M. Slegers
D.E.M.P.J. Reijnart
J.P.M. Dexters
J.A. van Soolingen
B.A.P. Sijben
M.Th.M. Zusterzeel
J. Rouchdi
R.G.H. Bongers
M.M.M. Rooijen
D.J.M. Kuppens
P.L.H. van Ham
B.L. Wesseling
R.A. Stoks

Kantoor Weert:
Schoutlaan 9
Postbus 270
6000 AG Weert
Telefoon 0495 536 138
Telefax 0495 539 134

Kantoor Helmond:
Europaweg 160 B
Postbus 929
5700 AX Helmond
Telefoon 0492 749 990
Telefax 0492 749 991

info@abenslag.nl
www.abenslag.nl

IBAN: NL61RABO0143787004
(Aben & Slag Stichting
Gelden Derden)

BIC: RABO NL 2U

BTW nr.: 0057 75 498 B01

KvK nr.: 14129054

Op de dienstverlening door Aben & Slag Advocaten zijn de algemene voorwaarden van Aben & Slag Advocaten van toepassing (gedeponeerd bij de Rechtbank Limburg op 1 juli 2015, onder nummer 16/2015). De aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag waarop de afgesloten beroepsaansprakelijkheidsverzekering aanspraak geeft, vermeerderd met het eigen risico onder die verzekering. De algemene voorwaarden kunnen op de website www.abenslag.nl worden geraadpleegd.

later ook nog bij brief) heeft uw ambtenaar, de heer Polman, de ontvangst van de zienswijze bevestigd en tevens is daarbij medegedeeld dat de aanvullende gronden uiterlijk op 14 juni 2017 bij u moe(s)ten zijn ontvangen.

Omwille van onvoorziene omstandigheden heb ik u, althans de heer Polman, verzocht om mij nog enig uitstel te willen verlenen voor het indienen van de betreffende gronden. Dit verzoek is per e-mail van 16 juni jl. gehonoreerd, waarbij werd medegedeeld dat de nog ontbrekende gronden *uiterlijk op dinsdag 20 juni 2017 om 14.00 uur* bij u, althans (ook) bij de heer Polman moeten zijn ontvangen. Hierbij treft u namens cliënte(n) dan ook tijdig aan de aanvullende zienswijze(n), waarbij ik beleefd uw aandacht vraag voor het navolgende.

Aanvullende zienswijzen

Alvorens cliënte(n) de aanvullende zienswijzen nader voor u uitwerken, verzoeken zij u hierbij vriendelijk om de tegen het OBp ingediende pro forma zienswijzen d.d. 31 mei 2017 (**productie 1**) op deze plaats als woordelijk herhaald en ingelast te beschouwen. Dit stuk maakt integraal onderdeel uit van onderhavige procedure, tenzij daarvan in het navolgende expliciet wordt afgeweken. Voorts vraag ik namens cliënte(n) beleefd Uw aandacht voor het volgende.

In onderhavige kwestie heeft in de afgelopen periode al enkele malen telefonisch overleg plaatsgevonden met uw ambtenaar, de heer Polman als voornoemd. Tijdens deze overleggen is aan de heer Polman namens cliënte(n) al enkele malen medegedeeld dat het vestigen van 'daghoreca' in winkelstraten van Enschede niet mogelijk is, althans in ieder geval zeker niet in de Raadhuisstraat te Enschede. Dit is de straat waar ook cliënte(n) op nr. 21 hun winkel hebben gevestigd.

Het is mogelijk dan wel correct dat u in dat verband beleid heeft geformuleerd (dat mede gelet op de berichtgevingen van de heer Polman ook in het OBp is overgenomen; vergelijk artikel 6.5.1a van de planregels), maar het een en ander gaat echter volledig voorbij aan het feit dat steeds een adequate en zorgvuldige afweging dient te worden gemaakt met als doel om 'op maat' te beoordelen of sprake is van een *'goede ruimtelijke ordening'*,. Hierbij spelen de Randvoorwaarden (artikel 6.5.3 van de planregels) natuurlijk een belangrijke rol.

In dit laatste verband bent u bekend met het feit dat ondergetekende namens cliënte(n) ook bezwaar heeft gemaakt tegen de aan Lunchroom "Meisje" op 3 april 2017 verleende omgevingsvergunning alsmede tegen de op 11 april 2017 aan haar verleende vergunning ingevolge de drank- en horecawet. Lunchroom "Meisje" is – zoals bekend – gelegen aan de Raadhuisstraat nr. 23 te Enschede en derhalve naast cliënte(n).

Voor uw beeldvorming heb ik de in dat verband ingediende gronden van bezwaar nogmaals aan deze zienswijze gehecht (**productie 2**). Ook deze bezwaren dienen op deze plaats als woordelijk herhaald en ingelast te

worden beschouwd. Dit laatste is met name van belang nu de heer Polman als voornoemd in zijn e-mail van 16 juni jl. (kort samengevat) heeft aangegeven dat de in het OBp neergelegde Verdiepingsslag betreffende 'daghoreca' een:

> *"[.....] continuering is van het vigerend beleid zoals vastgelegd in het Ontwikkelingskader Horeca 2005 en zoals die is overgenomen in het vigerende bestemmingsplan Stadscentrum 2006; dit met een kleine verruiming waar het gaat om de categorie-indeling (daghoreca)".*

Mede met inachtneming van deze reeds ingediende bezwaren, kan ten aanzien van lunchroom "Meisje", gelegen aan de Raadhuisstraat nr. 23 thans dan ook al worden geconcludeerd dat (ook) via het nieuwe Obp al sprake is van een strijdige situatie met in ieder geval: het woon- en leefklimaat, het straat- en bebouwingsbeeld, de verkeers- en sociale veiligheid, de milieusituatie en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

In voornoemde bezwaarschriftprocedure(s) is voorts ook al uitgebreid aandacht besteed aan de inherente afwijkingsbevoegdheid van artikel 4:84 Algemene wet bestuursrecht (Awb). U wijkt op grond van het vigerende Bestemmingsplan 'Stadscentrum 2006' immers volledig af van uw eigen (horeca)beleid voor de binnenstand van Enschede.

Opvallend (en in juridische zin ook volstrekt onjuist) is vervolgens de door u in artikel 6.5.2 van de planregels opgenomen 'hardheidsclausule'. Door het opnemen van een dergelijke bepaling in de planregels, doet u het vóórkomen dat het afwijken van eigen beleid steeds kan worden toegestaan, mits maar wordt voldaan aan de voorwaarden zoals die zijn gesteld in het laatstgenoemde artikel. Dat is natuurlijk onjuist! Artikel 4:84 Awb luidt immers:

> *"Het bestuursorgaan handelt overeenkomstig de beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen".*

Kortom, het gaat er primair om dat u dient te handelen conform de beleidsregel, tenzij er sprake is van dusdanig zwaarwegende bijzondere omstandigheden die maken dat van dit beleid kan c.q. mag worden afgeweken.

Zoals al aangegeven, vraagt dit steeds om een zorgvuldige afweging 'op maat' en kan het een en ander niet via het opnemen van een "algemene planregel" worden gerealiseerd, althans niet op een wijze zoals dat thans in artikel 6.5.2 van de planregels is verwoord. Dat is volledig in strijd met de Wet en het recht, zodat deze bepaling (op de huidige wijze) niet in stand kan blijven. Planregel 6.5.2 is immers volledig is strijd met artikel 4:84 Awb. Met uw huidige handelwijze zou het laatstgenoemde artikel immers volledig illusoir worden. De heer Polman stelt in zijn e-mail van 16 juni 2017 over het opnemen van de hardheidsclausule in de planregels:

> *"In het vigerende bestemmingsplan "Stadscentrum 2006" was een dergelijke hardheidsclausule niet expliciet opgenomen maar is in voorkomend geval toepassing gegeven aan artikel 4:84 Awb. Ook op dat punt wijken de mogelijkheden voor vestiging van horeca in winkelstraten in het nieuwe bestemmingsplan Binnenstad 2016 dus niet af van de vigerende situatie".*

Deze weergave is in juridische zin derhalve niet correct, nu artikel 6.5.2 van de planregels en artikel 4.84 Awb 'haaks op elkaar staan'. Afwijken op grond van artikel 4:84 Awb is immers slechts mogelijk indien sprake is van zwaarwegende bijzondere omstandigheden die maken dat van dit beleid kan c.q. mag worden afgeweken. Artikel 6.5.2 van de planregels is echter geheel anders verwoord. En dat is in juridische zin niet juist.

Tot slot vraag ik nog uw aandacht voor het volgende. In zijn e-mail van 16 juni jl. heeft de heer Polman op uitdrukkelijk verzoek van ondergetekende ook nog aangegeven:

> *"Er is in het ontwerpbestemmingsplan Binnenstad 2016 geen sprake van legalisatie van met het vigerende bestemmingsplan en/of beleid (kennelijk) strijdig verleende omgevingsvergunningen. Bestaande horecavestigingen die met toepassing van deze bevoegdheid zijn vergund zijn alleen positief bestemd in die gevallen dat de verleende vergunning onherroepelijk is. Verleende vergunningen waarvan de procedure nog loopt zijn niet opgenomen en worden ook niet bij gewijzigde vaststelling alsnog in het bestemmingsplan ingepast".*

Nog los van het feit dat de (plan)regels in dat verband, met alle respect overigens, verre van duidelijk zijn, is dit in zoverre een heldere uitspraak dat hieruit kan worden geconcludeerd dat de (overgangsrechtelijke) bepalingen in ieder geval niet tot gevolg kunnen hebben dat planologisch strijdige situaties met behulp van het nieuwe OBp 'Binnenstad 2016' automatisch worden gelegaliseerd c.q. zijn toegestaan.

Niettemin behoudt c.q. behouden cliënte(n) hierbij uitdrukkelijk alle rechten en weren voor indien in het vervolg van de procedure mocht blijken dat het een en ander (toch) op een andere wijze is c.q. wordt vastgesteld. In dat geval moet deze (aanvullende) zienswijze worden geacht ook te zijn gericht tegen de betreffende (overgangsrechtelijke) bepalingen, zodat dit ook in een (eventueel) beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (AbRvS) nog kan worden aangevoerd.

Conclusie en verzoek

Uit het vorenstaande kan onomstotelijk worden geconcludeerd dat het Bestemmingsplan 'Binnenstad 2016' niet (op de huidige wijze) kan worden vastgesteld. Dit zou immers een onjuist, onzorgvuldig en volstrekt onvoldoende gemotiveerd besluit opleveren, hetgeen onder meer een strijdige situatie oplevert op grond van artikel 3:2 jo. artikel 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

ABEN SLAG
ADVOCATEN

Namens cliënte(n) verzoek ik u hierbij dan ook beleefd om bij het maken van uw afwegingen rekening te houden met de hierboven geformuleerde (aanvullende) zienswijzen. Ook verzoek ik u namens cliënte(n) vriendelijk om mij volledig op de hoogte te houden van alle ontwikkelingen en besluitvormingen die vanaf heden ten aanzien van het bestemmingsplan 'Binnenstad 2016' plaatsvinden. Mede namens cliënte(n) dank ik u hierbij alvast voor uw welwillende medewerking.

Erop vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, onder voorbehoud van alle rechten en weren en in afwachting van uw nadere berichten, verblijft,

Met vriendelijke groet,
Aben & Slag advocaten

mr. ing. M.Th.M. (Thijs) Zusterzeel

ABEN SLAG
ADVOCATEN

Productie 1

ABEN SLAG
ADVOCATEN

Advocaten:
E.J.M. Stals
A.J.T.M. Hendriks
G. te Biesebeek
S.A. van Ierssel
C.W.M. Slegers
D.E.M.P.J. Reijnart
J.P.M. Dexters
J.A. van Soolingen
B.A.P. Sijben
M.Th.M. Zusterzeel
J. Rouchdi
R.G.H. Bongers
M.M.M. Rooijen
D.J.M. Kuppens
P.L.H. van Ham
B.L. Wesseling
R.A. Stoks

AANTEKENEN:
Gemeente Enschede
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

Pro forma zienswijzen

Kantoor Weert
Schoutlaan 9
Postbus 270
6000 AG Weert
Telefoon 0495 536 138
Telefax 0495 539 134

Kantoor Helmond
Europaweg 160 B
Postbus 929
5700 AX Helmond
Telefoon 0492 749 990
Telefax 0492 749 991

info@abenslag.nl
www.abenslag.nl

Vooraf per fax: 053 - 431 74 45

Weert, 31 mei 2017

Inzake:	M-Retail B.V./Gemeente Enschede
Onze ref.:	2170317/TZU/tzu
E-mail:	tzusterzeel@abenslag.nl
Uw ref.:	Ontwerp Bestemmingsplan 'Binnenstad 2016'

Geachte gemeenteraad,

Tot mij wendden zich de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid M-Retail B.V., statutair gevestigd te 5211 SH 's-Hertogenbosch, aan de Zuid Willemsvaart nr. 229 alsmede haar vestiging van Gaborstore Enschede, gevestigd te 7511 HJ Enschede, aan de Raadhuisstraat nr. 21 (hierna: cliënten) met het verzoek om haar juridische belangen te behartigen. Namens cliënten vraag ik beleefd uw aandacht voor het volgende.

Recentelijk namen cliënten kennis van uw publicatie waarmee u kenbaar maakte dat het Ontwerp Bestemmingsplan 'Binnenstad 2016' (hierna: het OBp) met ingang van 20 april 2017 voor de duur van 6 weken ter inzage is gelegd. Gedurende deze periode – en derhalve tot en met 31 mei 2017 – bestaat voor eenieder de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

Inmiddels hebben cliënten naar het OBp gekeken. Zij kunnen zich echter niet verenigen met de inhoud van het door u vastgestelde OBp. Zo zijn cliënten van mening dat het OBp niet voldoet aan de wettelijke vereisten alsmede met de in dat verband voorhanden zijnde jurisprudentie. Ook is het plan onder meer in strijd met de verschillende nationale-, proviciale en gemeentelijke verordeningen, structuurvisies en beleidsplannen. Kortom, het plan kan op de huidige wijze niet in stand blijven.

Op de dienstverlening door Aben & Slag Advocaten zijn de algemene voorwaarden van Aben & Slag Advocaten van toepassing (gedeponeerd bij de Rechtbank Limburg op 1 juli 2015, onder nummer 16/2015). De aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag waarop de afgesloten beroepsaansprakelijkheidsverzekering aanspraak geeft, vermeerderd met het eigen risico onder die verzekering. De algemene voorwaarden kunnen op de website www.abenslag.nl worden geraadpleegd.

IBAN: NL61RABO0143787004
(Aben & Slag Stichting
Gelden Derden)

BIC: RABO NL 2U

BTW nr.: 0057.75.498.B01

KvK nr.: 14129054

ABEN SLAG
ADVOCATEN

Gelet hierop, heb ik enkele malen getracht om telefonisch contact op te nemen met de betreffende vakafdeling. Dit uiteraard ter verkrijging van (aanvullende) informatie. Ondanks het feit dat er via uw 'callcenter' een terugbelnotitie is achtergelaten – althans zo vertelde de ambtenaar – heb ik thans helaas moeten constateren dat er nog niemand heeft teruggebeld.

Cliënten zien – mede gelet op de lopende termijnen – op dit moment dan ook geen andere mogelijkheid (meer) om zekerheidshalve maar even tijdig een (pro forma) zienswijze in te dienen, hetgeen hierbij gebeurd.

Namens cliënten verzoek ik uw gemeenteraad hierbij echter nog beleefd om mij voor de gebruikelijke duur van 2 weken (en derhalve *tot en met woensdag 14 juni 2017*) de tijd te gunnen om de zienswijzen aan te vullen c.q. nader te motiveren. In dat verband verneem ik graag ***per ommegaande*** van u, waarbij ik u mede namens cliënten alvast hartelijk dank voor de genomen moeite.

Mochten er nog vragen zijn dan kunt u uiteraard contact met mij opnemen.

Erop vertrouwende u voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd, in afwachting van uw spoedige bericht en onder voorbehoud van alle rechten en weren, verblijft,

Met vriendelijke groet,
Aben & Slag advocaten

mr. ing. M.Th.M. (Thijs) Zusterzeel

ABEN SLAG
ADVOCATEN
Weert Helmond

Bezoek ook
onze website:
www.abenslag.nl

WEERT
31.05.17
Postbus 270
6000 AG

TNT post
€ 00835 ct
FR 823227
Nederland

AANTEKENEN:
Gemeente Enschede
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

Pro forma ziel

Frankeermachine & (Digitale) Postzegel

R NL **Aangetekend**

Brief: D-A-1
Pakket: B-P-3

3SRRDT6245245

8SAGTR0000595537

TX rapport

P 1
31/05/2017 15:34
Serial No. A1UF021101512
TC: 596920

Geadresseerde	Starttijd	Tijd	Afdr.	Resultaat	Opm.
00534317445	05-31 15:30	00:04:02	002/002	OK	

Opm. TMR:Timer TX, POL: Afvragen, ORG: instelling Origineel formaat,FME: Frame wissen TX, DPG:paginascheiding TX, MIX: Gemengd origineel TX, CALL: Handmatige TX, CSRC: CSRC:FWD: Doorsturen, PC: PC-Fax, BND: Dubbelzijdige bindrichting, SP: Speciaal origineel,FCODE: F-code, RTX: Re-TX, RLY: Relay, MBX: Vertrouwelijk, BUL: Bulletin, SIP: SIP Fax, IPADR: IP-adres fax, I-Fax: Internet Fax

Resultaat OK: Communicatie OK, S-OK: Stop Communicatie, PW-OFF: Netspanning UIT, TEL: RX vanaf TEL, NG: overige fout, Cont: Doorgaan No Ans: Geen antwoord, Refuse: Ontvangst geweigerd, Busy: Bezet, M-Full:Geheugen vol, LOVR:Lengte ontvangst te lang, FIL:Bestandsfout, DC:Decodeerfout, MDN:MDN Respons fout, DSN:DSN Respons fout.

ABEN SLAG
A D V O C A T E N

AANTEKENEN:
Gemeente Enschede
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

Advocaten:
E.J.M. Stels
A.J.T.M. Hendrikx
G. te Biesebeek
S.A. van Iersel
C.W.M. Siegers
D.E.M.P.J. Reijnaert
J.P.M. Dexters
J.A. van Soolingen
B.A.P. Sijben
M.Th.M. Zusterzeel
J. Rouchdi
R.G.H. Bongers
M.M.M. Rooijen
D.J.M. Kuppens
R.L.H. van Harn
B.L. Wesseling
R.A. Stoks

Kantoor Weert:
Schoutlaan 9
Postbus 270
6000 AG Weert
Telefoon 0495 536 138
Telefax 0495 539 134

Kantoor Helmond:
Europaweg 160 B
Postbus 929
5700 AX Helmond
Telefoon 0492 749 990
Telefax 0492 749 991

info@abenslag.nl
www.abenslag.nl

Pro forma zienswijzen

Vooraf per fax: 053 - 431 74 45

Weert, 31 mei 2017

Inzake: M-Retail B.V./Gemeente Enschede
Onze ref.: 2170317/TZU/tzu
E-mail: tzusterzeel@abenslag.nl
Uw ref.: Ontwerp Bestemmingsplan 'Binnenstad 2016'

Geachte gemeenteraad,

Tot mij wendden zich de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid M-Retail B.V., statutair gevestigd te 5211 SH 's-Hertogenbosch, aan de Zuid Willemsvaart nr. 229 alsmede haar vestiging van Gaborstore Enschede, gevestigd te 7511 HJ Enschede, aan de Raadhuisstraat nr. 21 (hierna: cliënten) met het verzoek om haar juridische belangen te behartigen. Namens cliënten vraag ik beleefd uw aandacht voor het volgende.

Recentelijk namen cliënten kennis van uw publicatie waarmee u kenbaar maakte dat het Ontwerp Bestemmingsplan 'Binnenstad 2016' (hierna: het OBp) met ingang van 20 april 2017 voor de duur van 6 weken ter inzage is gelegd. Gedurende deze periode – en derhalve tot en met 31 mei 2017 – bestaat voor eenieder de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

Inmiddels hebben cliënten naar het OBp gekeken. Zij kunnen zich echter niet verenigen met de inhoud van het door u vastgestelde OBp. Zo zijn cliënten van mening dat het OBp niet voldoet aan de wettelijke vereisten alsmede met de in dat verband voorhanden zijnde jurisprudentie. Ook is het plan onder meer in strijd met de verschillende nationale-, provinciale en gemeentelijke verordeningen, structuurvisies en beleidsplannen. Kortom, het plan kan op de huidige wijze niet in stand blijven.

Op de dienstverlening door Aben & Slag Advocaten zijn de algemene voorwaarden van Aben & Slag Advocaten van toepassing (gedeponeerd bij de Rechtbank Limburg op 1 juli 2015, onder nummer 16/2015). De aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag waarop de afgesloten beroepsaansprakelijkheidsverzekering aanspraak geeft, vermeerderd met het eigen risico onder die verzekering. De algemene voorwaarden kunnen op de website www.abenslag.nl worden geraadpleegd.

IBAN: NL61RABO0143787004
(Aben & Slag Stichting Gelden Derden)
BIC: RABO NL 2U
BTW nr.: 0057.75.498 B01
KvK nr.: 14129054

ABEN SLAG
ADVOCATEN

Productie 2

ABEN SLAG
ADVOCATEN

Gemeente Enschede
t.a.v. de Burgemeester
t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

Advocaten
E.J.M. Stals
A.J.T.M. Hendriks
G. te Biesebeek
S.A. van Ierssel
C.W.M. Slegers
D.E.M.P.J. Reijnart
J.P.M. Dexters
J.A. van Soolingen
B.A.P. Sijben
M.Th.M. Zusterzeel
J. Rouchdi
R.G.H. Bongers
M.M.M. Rooijen
D.J.M. Kuppens
P.L.H. van Ham
B.L. Wesseling
R.A. Stoks

Kantoor Weert
Schoutlaan 9
Postbus 270
6000 AG Weert
Telefoon 0495 536 138
Telefax 0495 539 134

Kantoor Helmond
Europaweg 160 B
Postbus 929
5700 AX Helmond
Telefoon 0492 749 990
Telefax 0492 749 991

info@abenslag.nl
www.abenslag.nl

Vooraf per fax: 053 - 481 81 88

Weert, 13 juni 2017

Inzake:	M-Retail B.V./Gemeente Enschede
Onze ref.:	2170317/TZU/tzu
E-mail:	tzusterzeel@abenslag.nl
Uw ref.:	BZ.1.17.0335.003/V-2017-1476
	BZ.1.17.0335.004/V-2017-0997

Geacht college, geachte Burgemeester,

Algemeen

Bij faxbrieven van 12 mei 2017 (en derhalve tijdig) heb ik namens de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid M-Retail B.V., statutair gevestigd te 5211 SH 's-Hertogenbosch, aan de Zuid Willemsvaart nr. 229 alsmede haar vestiging van Gaborstore Enschede, gevestigd te 7511 HJ Enschede, aan de Raadhuisstraat nr. 21 (hierna: cliënten), pro forma bezwaar gemaakt tegen uw besluiten van 3 en 11 april 2017.

- Het besluit van 3 april 2017 (van het college van B&W) heeft betrekking op een aan mevrouw L.M. Timorason, wonende te 7471 BB Goor, aan de Kloosterlaan nr. 51 verleende omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), voor het vestigen van een lunchroom (lunchroom "Meisje"), gelegen aan de Raadhuisstraat nr. 23 te Enschede.

- Het besluit van 11 april 2017 (van de Burgemeester) heeft betrekking op een aan mevrouw L.M. Timorason, wonende te 7471 BB Goor, aan de Kloosterlaan nr. 51 verleende vergunning ingevolge artikel 3 van de Drank- en Horecawet. Dit eveneens ten behoeve van een lunchroom (lunchroom "Meisje"), gelegen aan de Raadhuisstraat nr. 23 te Enschede.

Op de dienstverlening door Aben & Slag Advocaten zijn de algemene voorwaarden van Aben & Slag Advocaten van toepassing (gedeponeerd bij de Rechtbank Limburg op 1 juli 2015, onder nummer 16/2015). De aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag waarop de afgesloten beroepsaansprakelijkheidsverzekering aanspraak geeft, vermeerderd met het eigen risico onder die verzekering. De algemene voorwaarden kunnen op de website www.abenslag.nl worden geraadpleegd.

IBAN: NL61RABO0143787004
(Aben & Slag Stichting
Gelden Derden)

BIC: RABO NL 2U

BTW nr.: 0057 75 498 B01

KvK nr.: 14129054

In de faxbrieven van 12 mei jl. als voornoemd is aan u verzocht om een nadere termijn te gunnen voor het ontwikkelen van de gronden waarop het bezwaarschrift zal rusten. Bij brief van 17 mei 2017 heeft u de ontvangst van de bezwaarschriften bevestigd, waarbij u tevens heeft aangegeven dat de nog ontbrekende gronden *tot en met woensdag 14 juni 2017* bij u kunnen worden ingediend. Hierbij treft u dan ook tijdig aan de gronden waarop de bezwaarschriften rusten.

Besluit van 3 april 2017 (de omgevingsvergunning)

Uit de beschikbare stukken en bescheiden kan worden opgemaakt dat uw college van mening is dat de gevraagde vergunning kan worden verleend krachtens artikel 2.1 lid 1 onder c. Wabo jo. artikel 2.12 lid 1 onder a. onder 2 Wabo. U bent immers van mening dat sprake is van een situatie die valt onder artikel 4 onder 9 van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Deze laatste bepaling luidt:

> *"Voor verlening van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de wet waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2°, van de wet van het bestemmingsplan of de beheersverordening wordt afgeweken, komen in aanmerking: het gebruiken van bouwwerken, eventueel in samenhang met bouwactiviteiten die de bebouwde oppervlakte of het bouwvolume niet vergroten, en van bij die bouwwerken aansluitend terrein, mits, voor zover gelegen buiten de bebouwde kom, het uitsluitend betreft een logiesfunctie voor werknemers of de opvang van asielzoekers of andere categorieën vreemdelingen".*

Van belang is dan ook om te constateren dat er op basis van dit artikel sprake moet zijn van: *"[.....] bouwactiviteiten die de bebouwde oppervlakte of het bouwvolume niet vergroten"*. Geconstateerd moet echter worden dat met de huidige plannen zowel de bebouwde oppervlakte als het bouwvolume wordt vergroot. Op basis hiervan kan dan ook geen andere conclusie worden getrokken dan dat wordt uitgegaan van de onjuiste artikelen alsmede een onjuiste procedure, hetgeen in strijd is met artikel 3:2 Awb en artikel 3:46 Awb.

Voorts stelt u in het besluit van 3 april 2017 dat het Voorbereidingsbesluit Binnenstad 2016 van toepassing is. Het gebruiksverbod in dat verband geldt evenwel niet voor gebruik dat in overeenstemming is met het toepasselijke gemeentelijke ruimtelijk relevant beleid, het Actieprogramma Binnenstad en/of de Verdiepingsslag detailhandels- en horecabeleid Binnenstad, aldus uw besluit.

Op basis van de voorhanden zijnde stukken en bescheiden kan er echter helemaal niet worden geconcludeerd dat conform het beleid wordt gehandeld. Nog los van het feit dat het gebruiksverbod, voortvloeiend uit het Voorbereidingsbesluit Binnenstad 2016, in dat geval uiteraard wel aan de orde is c.q. geldt, is er (dan ook) tevens geen sprake van een *'goede ruimtelijke ordening'* op grond waarvan de voorgenomen plannen kunnen worden gerealiseerd. In het vervolg van het bezwaarschrift zal het een en ander hieromtrent uiteraard nader worden uitgewerkt.

Zo stelt u in het besluit van 3 april 2017 dat u bij de afwegingen gebruik heeft gemaakt van het beleidskader 'Verdiepingsslag Binnenstad Enschede, dat in februari 2015 is vastgesteld. Hierin staat vermeld dat in deze straat een percentage van 10% van de panden met de bestemming als daghoreca kan worden gebruikt, aldus uw betoog.

Uit het besluit moet vervolgens worden geconcludeerd dat u kennelijk gebruik maakt van de inherente afwijkingsbevoegdheid van artikel 4:84 Awb om lunchroom "Meisje" ingepast te krijgen. Immers, de totale straatgevel aan de zijde van lunchroom "Meisje" bedraagt 91 meter. Dit houdt conform de beleidsregel in dat het maximale gebruik ten behoeve van horeca 9,10 meter mag bedragen.

U concludeert zelf al dat – nu 3P al aan deze zijde is gelegen met een gevellengte van 2,70 meter – met de vestiging van lunchroom "Meisje" (met een gevellengte van 6,76 meter), het totaal van 9,10 meter wordt overschreden met 36 cm. Hiermee wijkt u dus af van uw eigen beleid, hetgeen i.c. niet is geoorloofd. Artikel 4:84 Awb als voornoemd luidt immers:

> *"Het bestuursorgaan handelt overeenkomstig de beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen".*

Kortom, het gaat er primair om dat u dient te handelen conform de beleidsregel, tenzij er sprake is van dusdanig zwaarwegende bijzondere omstandigheden die maken dat van dit beleid kan c.q. mag worden afgeweken. Er zijn i.c. echter geen bijzondere omstandigheden aanwezig die maken dat lunchroom "Meisje" kan worden gevestigd ter plaatse van de locatie Raadhuisstraat nr. 23, althans uit niets blijkt dat deze bijzondere omstandigheden zich voordoen. Uw enkele, overigens volledig ongemotiveerde, opmerkingen dat:

> *"[.....] de overschrijding van de toegestane gevellengte voor de horeca zo gering is dat dit naar de mening van het college geen grond voor een weigering kan vormen"* én
>
> *"[.....] het onverkort vasthouden aan het beschikbare aantal meters gevellijn [.....] tot gevolg zou hebben dat het resterende deel van het winkelpand redelijkerwijs nergens meer overeenkomstig de bestemming kan worden ingevuld dan wel daarin onevenredig zou worden beperkt"* én
>
> *"dat de werkgroep heeft geoordeeld dat horecadagzaak op deze locatie een mooie aanvulling voor de stad is"*

zijn natuurlijk volstrekt onvoldoende en raken voorts "kant noch wal". Feit is en blijft immers dat er geen bijzondere omstandigheden zijn die afwijken van de beleidsregel mogelijk maken, althans die beweerdelijke bijzondere omstandigheden zijn in het door u genomen besluit nergens terug te vinden. Dat de gevellengte "slechts" met 36 cm wordt overschreden, doet daar niets aan af. U kunt immers slechts van uw beleid afwijken indien

daarvoor bijzondere omstandigheden aanwezig zijn! En zoals al enkele malen aangegeven, ontbreken die. Dat er bijzondere omstandigheden aanwezig dienen te zijn is overigens ook volstrekt logisch, aangezien het opstellen en vormgeven van (ruimtelijk) beleid anders volstrekt zinledig zou worden en u "te pas en te onpas" (ongemotiveerd) zou kunnen afwijken van uw eigen beleid.

Daar komt vervolgens nog bij dat u het via uw besluit doet voorkomen dat in het betreffende pand aan de Raadhuisstraat nr. 23 alléén nog maar horeca zou kunnen worden gevestigd. Dat is in de visie van cliënten natuurlijk volstrekte onzin. Het betreffende pand is al sinds "jaar en dag" bestemd als locatie voor detailhandel. Dit is ook op basis van het nieuwe bestemmingsplan 'Binnenstad 2016' weer het geval. De Raadhuisstraat ligt nota bene in een gebied dat op basis van uw eigen beleid is aangewezen als 'Kernwinkelgebied voor grootschalige detailhandel voor (inter)nationale ketens'. Kortom, de locatie aan de Raadhuisstraat nr. 23 is helemaal niet geschikt om daar horeca te vestigen. Lunchroom "Meisje" dient dan ook te verdwijnen, althans kan ter plaatse niet worden gehandhaafd. Dat lunchroom "Meisje" zich conformeert aan de Winkeltijdenwet, is (eveneens) een nietszeggende opmerking, nu het hier een wettelijk regime betreft alsmede een plicht om zich daar aan te houden.

Wat daar ook allemaal van zij; op basis van uw besluit van 3 april jl. wekt u op zijn minst de suggestie dat de plannen van lunchroom "Meisje" er 'koste wat kost' doorheen moe(s)ten worden gedrukt. U merkt ten aanzien van het terras nota bene op dat de straat niet al te breed is en de verkeersdrukte hoog. In dat verband gaat u (mogelijk) pas bij knelpunten nadere regels voorschrijven als gevolg van een nog uit te voeren evaluatie van het dereguleringsproject voor terrassen. Ook stel u dat – indien het terras onwenselijke gevolgen met zich meebrengt – het terras ingeperkt kan worden alsmede dat na opening van de lunchroom en de plaatsing van het terras ter plaatse zal worden beoordeeld of de situatie veilig is en/of aanpassing behoeft.

Dit is natuurlijk de volledig 'omgekeerde wereld'. Een dergelijke beoordeling (lees: of er een lunchroom met terras ter plaatse kan worden gevestigd), maakt integraal onderdeel uit van de planologische afwegingen die aan de voorzijde moeten worden gemaakt. Dit laatste geldt eens te meer indien de bereikbaarheid (voor o.m. de hulpdiensten) en de veiligheid in het geding is. Feitelijk erkent u met uw opmerkingen dat ter plaatse geen horeca met terras kan worden gevestigd, maar doet u vervolgens alsof uw "neus bloedt". Zoals gezegd: lunchroom "Meisje" (met terras) kan ter plaatse niet worden gevestigd.

Ten aanzien van de premature bezwaren die door uw college worden besproken, merk ik namens cliënten het navolgende op. In uw besluit van 3 april 2017 stelt u, kort samengevat, dat geluidsoverlast, althans overlast in zijn algemeenheid, moet worden gereguleerd via het Activiteitenbesluit. Deze conclusie gaat echter wel heel erg kort door de bocht. Het is immers vast jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (AbRvS) dat in het kader van een goede ruimtelijke ordening

beoordeeld dient te worden of een nieuwe bestemming überhaupt kan worden vastgesteld indien er aan kan worden getwijfeld of aan de normen van het Activiteitenbesluit wordt voldaan. Gelet op het feit dat u een dergelijke exercitie heeft nagelaten, althans nergens uit blijkt dat u deze exercitie heeft uitgevoerd, is überhaupt al sprake van een besluit dat onzorgvuldig en volstrekt ongemotiveerd tot stand is gekomen. Dit is in strijd met artikel 3:2 Awb jo. artikel 3:46 Awb, zodat het besluit van 3 april 2017 niet in stand kan blijven.

U erkent immers dat de kennelijk verrichtte geluidsmetingen van Buijvoets Bouw- en geluidsadvisering niet in de afwegingen zijn betrokken! Kortom, nergens uit blijkt dat lunchroom "Meisje" ter plaatse ruimtelijk inpasbaar is (lees ook: dat sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening'). Nog los van het feit dat de klanten van cliënten bij het winkelen uitdrukkelijk geluidsoverlast kunnen ervaren (ook ten aanzien van het stemgeluid op het terras), is er 'boven' lunchroom "Meisje" nota bene een woning van derden gesitueerd.

Vervolgens moet worden geconcludeerd dat u op geen enkele wijze aandacht heeft besteed aan aspecten als stankoverlast en trillinghinder. De bedrijfsvoering van een horecagelegenheid brengt nu eenmaal mee dat er (dierlijk) afval vrijkomt. Daarnaast zijn er diverse koel- en vriesinstallaties aanwezig die via contactgeluid (vloer en wand) overlast veroorzaken. Nu u heeft nagelaten om (ook) deze aspecten aan de voorzijde te beoordelen ten aanzien van een 'goede ruimtelijke ordening', is (opnieuw) sprake van een onzorgvuldig en volstrekt onvoldoende gemotiveerd besluit.

Besluit van 11 april 2017 (vergunning drank- en horecawet)

Uit het besluit van 11 april jl. kan worden geconcludeerd dat de Burgemeester de vergunning op grond van de drank- en horecawet heeft verleend, o.m. nu aan lunchroom "Meisje" op 3 april 2017 een omgevingsvergunning is verleend voor, kort samengevat, de exploitatie van een horecabedrijf.

Nu uit het vorenstaande echter onomstotelijk blijkt dat de omgevingsvergunning (met kenmerk: V-2017-0997) ten onrechte is verleend, althans niet in stand kan blijven, kan ook de vergunning ingevolge de drank- en horecawet niet overeind blijven, althans dient die per direct te worden ingetrokken.

Verder is van belang om op te merken dat nergens uit blijkt dat de leidinggevenden beschikken over voldoende kennis en inzicht met betrekking tot de sociale hygiëne. Dit is immers een vereiste op grond van artikel 8 lid 3 van de drank- en horecawet.

Nu deze bescheiden ontbreken, is het besluit onzorgvuldig en tevens onvoldoende gemotiveerd tot stand gekomen, hetgeen in strijd is met artikel 3:2 Awb jo. artikel 3:46 Awb. De op 11 april 2017 verleende vergunning op grond van de drank- en horecawet had dan ook niet kunnen worden verleend, althans kan dan ook niet in stand blijven.

ABEN & SLAG
ADVOCATEN

Conclusie en verzoek

Op basis van het vorenstaande kan geen andere conclusie worden getrokken dan dat de besluiten van 3 april 2017 (de omgevingsvergunning) alsmede 11 april 2017 (de drank- en horecawet vergunning) onzorgvuldig en volstrekt onvoldoende gemotiveerd tot stand zijn gekomen, hetgeen in strijd is met artikel 3:2 Awb jo. artikel 3:46 Awb. Verder is het rechtszekerheidsbeginsel aan de zijde van cliënten geschonden

Gelet hierop verzoek ik u namens cliënten dan ook vriendelijk om dit bezwaarschrift in behandeling te nemen, tot heroverweging over te gaan en de verleende vergunningen d.d. 3 april 2017 alsmede 11 april 2017 in te trekken, althans te vernietigen, althans alsnog niet te verlenen c.q. te weigeren; het een en ander onder toekenning aan cliënten van een (proceskosten)vergoeding, voor de kosten die cliënten in verband met de behandeling van het bezwaar in redelijkheid heeft moeten maken.

Erop vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, in afwachting van uw verdere berichtgevingen en onder voorbehoud van alle rechten en weren, verblijft,

Hoogachtend,
Aben & Slag advocaten

mr. ing. M.Th.M. (Thijs) Zusterzeel

TX rapport

P 1
13/06/2017 17:39
Serial No. A1UF021101512
TC: 601477

Geadresseerde	Starttijd	Tijd	Afdr.	Resultaat	Opm.
00534818188	06-13 17:25	00:13:37	006/006	OK	

Opm. TMR:Timer TX, POL: Afvragen, ORG: instelling Origineel formaat,FME: Frame wissen TX, DPG:paginascheiding TX, MIX: Gemengd origineel TX, CALL: Handmatige TX, CSRC: CSRC,FWD: Doorsturen, PC: PC-Fax, BND: Dubbelzijdige bindrichting, SP: Speciaal origineel,FCODE: F-code, RTX: Re-TX, RLY: Relay, MBX: Vertrouwelijk, BUL: Bulletin, SIP: SIP Fax, IPADR: IP-adres fax, I-Fax: Internet Fax

Resultaat OK: Communicatie OK, S-OK: Stop Communicatie, PW-OFF: Netspanning UIT, TEL: RX vanaf TEL, NG: overige fout, Cont: Doorgaan No Ans: Geen antwoord, Refuse: Ontvangst geweigerd, Busy: Bezet, M-Full:Geheugen vol, LOVR:Lengte ontvangst te lang, FIL:Bestandsfout, DC:Decodeerfout, MDN:MDN Respons fout, DSN:DSN Respons fout.

ABEN SLAG
ADVOCATEN

Gemeente Enschede
t.a.v. de Burgemeestar
t.a.v. het college van Burgemeester en Wethouders
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

Advocaten:
E.J.M. Stals
A.J.T.M. Hendriks
G. te Biesebeek
S.A. van Iersel
C.W.M. Slagers
D.E.M.R.J. Reijnart
J.P.M. Dekkers
J.A. van Soalingen
B.A.R. Stiben
M-Th.M. Zusterzeel
J. Reuchdi
R.G.H. Bongers
M.M.M. Rooijen
D.J.M. Kuppens
P.L.H. van Ham
B.L. Wesseling
R.A. Stoks

Kantoor Weert:
Schoutlaan 9
Postbus 270
6000 AG Weert
Telefoon 0495 536 138
Telefax 0495 539 134

Kantoor Helmond:
Europaweg 160 B
Postbus 929
5700 AX Helmond
Telefoon 0492 749 990
Telefax 0492 749 991

info@abenslag.nl
www.abenslag.nl

Vooraf per fax: 053 - 481 81 88

Weert, 13 juni 2017

Inzake: M-Retail B.V./Gemeente Enschede
Onze ref.: 2170317/TZU/tzu
E-mail: tzusterzeel@abenslag.nl
Uw ref.: BZ.1.17.0335.003/V-2017-1476
BZ.1.17.0335.004/V-2017-0997

Geacht college, geachte Burgemeester,

Algemeen

Bij faxbrieven van 12 mei 2017 (en derhalve tijdig) heb ik namens de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid M-Retail B.V., statutair gevestigd te 5211 SH 's-Hertogenbosch, aan de Zuid Willemsvaart nr. 229 alsmede haar vestiging van Gaborstore Enschede, gevestigd te 7511 HJ Enschede, aan de Raadhuisstraat nr. 21 (hierna: cliënten), pro forma bezwaar gemaakt tegen uw besluiten van 3 en 11 april 2017.

- Het besluit van 3 april 2017 (van het college van B&W) heeft betrekking op een aan mevrouw L.M. Timorason, wonende te 7471 BB Goor, aan de Kloosterlaan nr. 51 verleende omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), voor het vestigen van een lunchroom (lunchroom "Meisje"), gelegen aan de Raadhuisstraat nr. 23 te Enschede.
- Het besluit van 11 april 2017 (van de Burgemeester) heeft betrekking op een aan mevrouw L.M. Timorason, wonende te 7471 BB Goor, aan de Kloosterlaan nr. 51 verleende vergunning ingevolge artikel 3 van de Drank- en Horecawet. Dit eveneens ten behoeve van een lunchroom (lunchroom "Meisje"), gelegen aan de Raadhuisstraat nr. 23 te Enschede.

Op de dienstverlening door Aben & Slag Advocaten zijn de algemene voorwaarden van Aben & Slag Advocaten van toepassing (gedeponeerd bij de Rechtbank Limburg op 1 juli 2015, onder nummer 18/2015). De aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag waarop de afgesloten beroepsaansprakelijkheidverzekering aanspraak geeft; vermeerderd met het eigen risico onder die verzekering. De algemene voorwaarden kunnen op de website www.abenslag.nl worden geraadpleegd.

IBAN: NL61RABO0143787084
(Aben & Slag Stichting Gelden Derden)
BIC: RABO NL 2U
BTW nr.: 0057.75.498 B01
KVK nr.: 14129054

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- C

Onderwerp	Gewijzigd vaststellen bestemmingsplan “Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197”.		
Portefeuillehouder	Hans van Agteren agendaletter (C))		
Programma	*DF*	Aangeboden aan Raad	6 juni 2017
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1700060650

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. Het bestemmingsplan “Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197” gewijzigd vast te stellen.
2. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het onder 1 genoemde bestemmingsplan vast te stellen.

Inleiding
Het bestemmingsplan beoogt de verkeersonveilige situatie op te heffen door de aanleg van een parkeerterrein voor het restaurant Lutscher Alm. Er wordt nu nog door de gasten van het restaurant geparkeerd aan de overzijde van en langs de Lossersestraat. Dit levert verkeersonveilige situaties op. De beeldbepalende boerderij op de hoek met de Lonneker Molenweg zal worden gerestaureerd. De daar nog aanwezige woonfunctie wordt verplaatst naar de locatie achter het aan te leggen parkeerterrein.

Op grond van het bepaalde in artikel 3.1, eerste lid van de Wet ruimtelijke ordening stelt de gemeenteraad voor het grondgebied van de gemeente één of meerdere bestemmingsplannen vast. Daarbij wordt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening de bestemming van de in het plan begrepen gronden aangewezen en worden met het oog op die bestemming regels gegeven voor het gebruik van de grond en het daarop realiseren van bouwwerken en voorzieningen.

Beoogd resultaat
De gasten van het restaurant Lutscher Alm parkeren nu naast het restaurant en aan de overzijde van de Lossersestraat en bij grote drukte ook langs de Lossersestraat. Dit heeft een aantal keren geleid tot ernstige verkeersongevallen. Er is gezocht naar oplossingen, zoals de aanleg van een loopbrug over en een tunnel onder de Lossersestraat en de aankoop van direct aangrenzende gronden door de eigenaar van het restaurant. Dit is niet mogelijk gebleken. Er is daarom een plan ontwikkeld waarbij het beeldbepalende pand op de hoek met de Lonneker Molenweg wordt gerestaureerd. Het boerderijtje heeft enige historische betekenis en vooral een hoge landschappelijke- en belevingswaarde. Er is een restauratieplan ingediend. Hiermee kan het beeldbepalende karakter worden hersteld. In het gerestaureerde pand wordt een microbierbrouwerij en/of lichte horeca gevestigd. Het terrein bij de voormalige boerderij wordt ingericht tot parkeerterrein voor de Lutscher Alm. Tussen de bestaande woningen en het aan te leggen parkeerterrein wordt een groene afscherming aangelegd. De woonfunctie die het boerderijtje nu nog heeft wordt verplaatst naar de gronden ten noorden van het aan te leggen parkeerterrein. Een groene haag zal zorgen voor afscherming voor de nieuwe woning. Ook aan de oost- en zuidzijde wordt een groene afscherming gerealiseerd. Hiermee zal er voor de bestaande en nieuw te bouwen woning een goed woon- en leefklimaat ontstaan.

De Lutscher Alm heeft nu totaal 45 parkeerplaatsen. Door de aanleg van het nieuwe parkeerterrein zijn er 87 plaatsen beschikbaar. Op grond van de CROW richtlijn, zou uitgaande van het totaal aantal m2 bruto vloeroppervlak van de Lutscher Alm, het aantal benodigde parkeerplaatsen hoger zijn. Gezien echter de verhouding tussen het eetgedeelte en de overige ruimtes, waarbij die ruimtes groter zijn dan wat standaard is, is hier echter reden om af te wijken van het gemeentelijk beleid voor wat betreft het hanteren van de CROW richtlijn.
In de overeenkomst tussen de gemeente en de initiatiefnemer is vastgelegd dat het parkeerterrein aan de overkant van de Lossersestraat zal worden opgeheven en de agrarische functie hier zal worden teruggebracht.

DF-Ruimtelijke Plannen-. P. Bouterse Telefoon:

Argumenten
1.Verkeersveiligheid
Met de aanleg van een nieuw parkeerterrein wordt een verkeersonveilige situatie opgeheven. De Lossersestraat is een provinciale weg. De provincie is (in overleg met de gemeente) bezig met een planstudie voor aanpassing van het kruispunt Lossersestraat/Lonneker Molenweg om de verkeersveiligheid te verhogen. De initiatiefnemer heeft overleg gevoerd met de provincie over aanleg van een voetpad van het parkeerterrein naar de Lutscher Alm. De provincie is akkoord met de aanleg van het voetpad. Ook bij wijziging van het kruispunt zal het voetpad ingepast worden.

2.Restauratie
Door een commerciële functie in de beeldbepalende boerderij toe te staan, kan het gebouw gerestaureerd worden en blijft de cultuurhistorische waarde behouden.

3. Ambtshalve wijzigingen
Tegen het ontwerp bestemmingsplan zijn geen zienswijzen ingediend.
Wij stellen u voor twee ambtshalve wijzigingen op te nemen, te weten: de nadere eisen regeling en verbetering van het verbod om *vrijstaande* gebouwen buiten het bouwvlak te gebruiken voor een woonfunctie. Hiermee wordt een ongewenste uitbreiding van de woonfunctie voorkomen.
Aan artikel 6 van de planregels wordt onder vernummering toegevoegd:
6.3 Nadere eisen
a. Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmetingen van de bebouwing met betrekking tot:
   1. de situering, de oppervlakte, de (goot)hoogte van bebouwing;
   2. de aard, bouwhoogte en de situering van erfafscheidingen.
b. De nadere eisen kunnen gesteld worden ten behoeve van
   1. het woon- en leefklimaat;
   2. het straat- en bebouwingsbeeld;
   3. de verkeersveiligheid;
   4. de sociale veiligheid;
   5. de milieusituatie;
   6. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 6.4.1 (strijdig gebruik) onder e wordt gewijzigd in:
e. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor iedere vorm van bewoning, anders dan als huisvesting in verband met mantelzorg of als gastenverblijf behorende bij een woning.

Kanttekeningen.
1.1 Geluid
De nieuwe woning heeft een gevelbelasting van 50 dB vanwege het verkeer van de Lossersestraat. Hiervoor is een hogere waarde verleend.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
Duurzaamheid speelt maatschappelijk gezien een steeds grotere rol. Bij het opstellen van bestemmingsplannen proberen we daar ook zoveel als mogelijk rekening mee te houden. Bestemmingsplanen kennen echter geen uitvoeringsplicht, en daardoor kan vanuit juridisch oogpunt niet iedere maatregel ten aanzien van duurzaamheid worden opgenomen. Een bestemmingsplan maakt duurzaamheidsmaatregelen in de meeste gevallen echter ook niet onmogelijk.

Kosten, opbrengsten, dekking
Om de kosten die de gemeente Enschede ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure maakt te verhalen, is een overeenkomst tussen de gemeente en de initiatiefnemer gesloten. Hierdoor is het kostenverhaal voor de gemeente gewaarborgd.

Communicatie
Communicatie over het bestemmingsplan "Buitengebied Noordwest – Lossersestraat 197" vindt plaats op de door de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht voorgeschreven wijze.

Vervolg
Na de (gewijzigde) vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad bestaat er voor belanghebbenden de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Gemeente Enschede

Bijlagen

1. Bestemmingsplan Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

De loco-Secretaris,	**de loco-Burgemeester,**
E.A. Smit	E. Eerenberg

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van … 2017

1. Het bestemmingsplan “Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197” gewijzigd vast te stellen.
2. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het onder 1 genoemde bestemmingsplan vast te stellen.

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	dr. G.O. van Veldhuizen

Gemeente Enschede

Bestemmingsplan

Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197

Status: Vastgesteld

enschede.nl

Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197

Inhoudsopgave

Toelichting **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **5**
1.1 Aanleiding bestemmingsplan 5
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 5
1.3 Geldende juridische regelingen 6
1.4 Wettelijk kader 7
1.5 Adviezen, vooroverleg en procedure 7

Hoofdstuk 2 Planologisch beleidskader **10**
2.1 Ruimtelijk beleid en regels van het Rijk 10
2.2 Ruimtelijk beleid en regels van de provincie Overijssel 10
2.3 Gemeentelijk ruimtelijk relevant strategisch beleid 13

Hoofdstuk 3 Gebiedsbeschrijving **17**
3.1 Ruimtelijke structuur 17
3.2 Functionele structuur 17
3.3 Cultuurhistorie 18
3.4 Verkeer en parkeren 19

Hoofdstuk 4 Gewenste ontwikkeling plangebied **20**
4.1 Aanleiding 20
4.2 Planbeschrijving 20
4.3 Ladder Duurzame Verstedelijking (artikel 3.1.6, 2e lid Bro) 22
4.4 Cultuurhistorie 23
4.5 Verkeer en parkeren 23
4.6 Welstand 24
4.7 Duurzaamheid 24

Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten **29**
5.1 Milieu 29
5.2 Water 34
5.3 Natuur 35

Hoofdstuk 6 Juridische planopzet **37**
6.1 Algemeen 37
6.2 Indeling planregels 37
6.3 Beschrijving van het plan 38
6.4 Handhaving 39

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid **40**

Bijlagen toelichting **41**

Bijlage 1 Alternatief kostenberekening **42**

Bijlage 2 restauratieplan Boerderij Lossersestraat **44**

Bijlage 3 Advies ervenconsulent **99**

Bijlage 4 aanvullend advies ervenconsulent **104**

Bijlage 5 Akoestisch onderzoek parkeerterrein **107**

Bijlage 6 Bodemonderzoek **172**

Bijlage 7 Akoestisch onderzoek wegverkeer **223**

Bijlage 8 Quickscan Natuurwaarden **250**

Bijlage 9 **Hogere grenswaarden Wet geluidhinder** **272**

Regels **273**

Hoofdstuk 1 **Inleidende regels** **274**
Artikel 1 Begrippen 274
Artikel 2 Wijze van meten 278

Hoofdstuk 2 **Bestemmingsregels** **280**
Artikel 3 Groen 280
Artikel 4 Horeca 281
Artikel 5 Verkeer - Parkeerterrein 283
Artikel 6 Wonen 284

Hoofdstuk 3 **Algemene regels** **287**
Artikel 7 Antidubbeltelregel 287
Artikel 8 Algemene bouwregels 288
Artikel 9 Algemene afwijkingsregels 290
Artikel 10 Algemene wijzigingsregels 291
Artikel 11 Algemene procedureregels 292
Artikel 12 Wettelijke regels 293

Hoofdstuk 4 **Overgangs- en slotregels** **294**
Artikel 13 Overgangsrecht 294
Artikel 14 Slotregel 295

Bijlagen regels **297**

Bijlage 1 **Inrichtingsplan** **298**

Bijlage 2 **Lijst van bedrijfstypen** **300**

Bijlage 3 **restauratieplan** **311**

Bijlage 4 **Landschapstypen en koesteransichten** **366**

Vaststellingsbesluit **375**

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding bestemmingsplan

Het bestemmingsplan **"Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197**" heeft betrekking op een aantal percelen die liggen in de nabijheid van de Lossersestraat (N732) en Lonneker Molenweg. Aan de Lossersestraat is het restaurant "Lutscher Alm" gelegen. De bezoekers parkeren hun auto op het parkeerterrein naast het restaurant of aan de overkant van de Lossersestraat. Regelmatig staan er ook auto's langs de Lossersestraat. De bezoekers van het restaurant moeten dan de drukke en onoverzichtelijke Lossersestraat oversteken. Deze parkeersituatie levert gevaarlijke situaties op. Doel van het bestemmingsplan en de daarin mogelijk gemaakte ontwikkeling is het opheffen van die gevaarlijke situatie door het realiseren van nieuwe parkeerplaatsen.

Daarnaast wordt het cultuurhistorische waardevolle pand Lossersestraat 197 gerestaureerd en in plaats van een woning zal dit pand gebruikt gaan worden als een ambachtelijke bierbrouwerij. De woonbestemming van de Lossersestraat 197 zal worden verplaatst ten noorden van de nieuwe parkeerplaatsen.

Afbeelding 1: luchtfoto locatie

Het initiatief is in strijd met het ter plaatse vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied Noordwest'. Voor de realisatie van de nieuwe parkeerplaatsen, het verplaatsen van de woning en het realiseren van een ambachtelijke bierbrouwerij is een partiële herziening van het bestemmingsplan Buitengebied Noordwest nodig ex artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening.

Het voorliggende bestemmingsplan Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197 is hiervoor ontworpen.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het gebied waarop het bestemmingsplan **"Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197**" betrekking heeft wordt globaal begrensd door de Lonneker Molenweg in het noorden en het oosten, de Elzenlampweg/IJzerhaarweg in het westen en de Lossersestraat in het westen en ligt in het noordelijk deel van het Enschedese buitengebied.

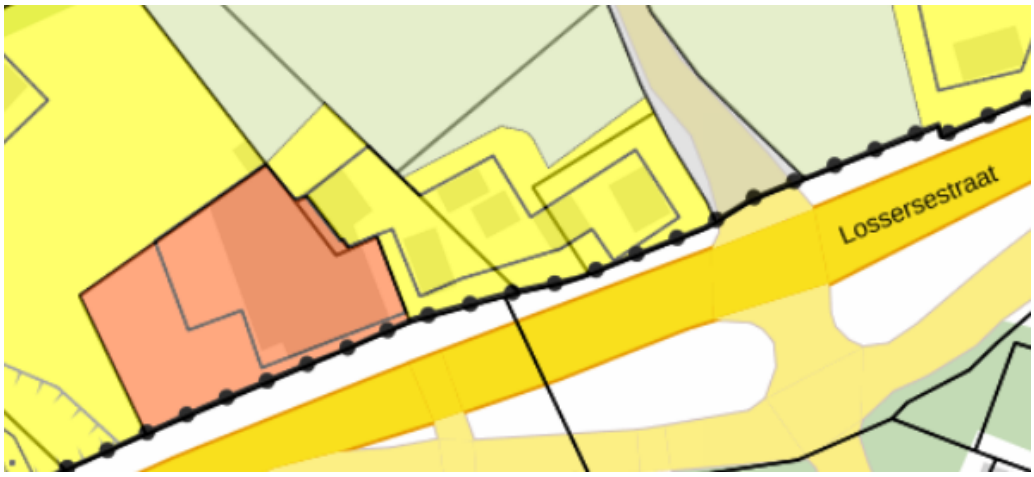

Afbeelding 2: Ligging plangebied

1.3 Geldende juridische regelingen

Het gebied valt onder het bestemmingsplan “Buitengebied Noordwest”, dat op 10 maart 2014 is vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede. Op 24 februari 2016 is het bestemmingsplan na uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State onherroepelijk geworden.

De gronden binnen het plangebied hebben de bestemmingen Wonen en Agrarisch met Waarden - agrarische functie met landschapswaarden.

Afbeelding 3: vigerend bestemmingsplan

De gronden binnen het plangebied hebben de bestemmingen Wonen en Agrarisch met Waarden - agrarische functie met landschapswaarden. Binnen het bouwvlak van de bestemming Wonen zijn hier 2 wooneenheden mogelijk, ieder met een inhoud van maximaal 750 m^3.

Verder is het paraplu-bestemmingsplan 'Bedrijven met milieuzones (vuurwerk, risicovol, geluid)' van toepassing. Dit bestemmingsplan is vastgesteld op 8 december 2014 en is op 30 januari 2015

onherroepelijk geworden. Dit bestemmingsplan sluit vestiging van risicovolle inrichtingen uit.

Ook geldt voor de locatie het paraplu-bestemmingsplan Cultuurhistorie. Het pand aan de Lossersestraat 197 heeft de bouwaanduiding 'karakteristiek'.

1.4 Wettelijk kader

Het wettelijk kader van een bestemmingsplan is de Wet ruimtelijke ordening (hierna Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (hierna Bro).

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

De Wro schrijft voor dat de gemeenteraad "voor het gehele grondgebied van de gemeente een of meer bestemmingsplannen vaststelt, waarbij ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening de bestemming van de in dat plan begrepen grond wordt aangewezen en met het oog op die bestemming regels worden gegeven".

Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

In het Bro is geregeld hoe een bestemmingsplan en andere ruimtelijke plannen er uit moeten zien, wat vastgelegd moet worden en wat meegewogen moet worden (artikelen 3.1.2 t/m 3.1.7 en artikelen 3.2.1 t/m 3.2.4 Bro). In artikel 3.1.6 van het Bro is bepaald dat elk bestemmingsplan vergezeld gaat van een toelichting. In de toelichting moet worden vermeld wat de uitkomsten zijn van onderzoeken over ecologie/flora/fauna, hoe het is gesteld met de waterhuishouding, of de Wet milieubeheer van toepassing is voor bijvoorbeeld een Milieu Effect Rapport (MER), of sprake is van archeologische/cultuurhistorische waarden, welke milieukwaliteitseisen wat betreft lucht, bodem, geluid bij het plan betrokken zijn en welk beleid van gemeente, provincie en Rijk een rol speelt.

Een bestemmingsplan is daarom een juridisch ruimtelijk beleidsdocument, waarin de bestemming van de gronden met inbegrip van de daarop van toepassing zijnde gebruiks- en bouwregels en de daarop aanwezige bebouwing worden vastgelegd, maar waarin ook ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden zijn opgenomen.

Digitalisering

Alle ruimtelijke plannen moeten voor iedereen digitaal beschikbaar en raadpleegbaar zijn. Daarvoor is een landelijke voorziening in het leven geroepen. Er moet gewerkt worden via landelijk vastgestelde regels (artikel 1.2.1 en 1.2.2 Bro, nader uitgewerkt in de ministeriële Regeling standaarden ruimtelijke ordening).

Kosten

In de wet is bepaald dat de kosten voor het maken van een bestemmingsplan verhaald kunnen worden op de aanvrager. Die kosten worden vastgesteld in een exploitatieplan, maar ze kunnen ook op een andere wijze verhaald worden bijvoorbeeld door het sluiten van een overeenkomst (afdeling 6.4 Wro).

1.5 Adviezen, vooroverleg en procedure

Adviezen

Voorafgaand aan het in procedure brengen van een bestemmingsplan vragen burgemeester en wethouders aan het binnen het plangebied werkzame erkende wijkorgaan advies uit te brengen over het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan. Dit is geen wettelijke procedurestap maar een binnen de gemeente Enschede gehanteerde werkwijze die is vastgelegd in de Regeling Wijkorganen 2008 en nader uitgewerkt in de notitie Wijkorganen en Adviesafspraken.

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan **“Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197**” is de

Stichting Dorpsraad Lonneker actief.

De Stichting Dorpsraad Lonneker is gevraagd schriftelijk advies uit te brengen over het concept-ontwerp bestemmingsplan. De Dorpsraad kan instemmen met het plan en vraagt aandacht voor de verkeersveiligheid. Gewezen wordt op het voornemen van de provincie om de kruising Lossersestraat met de Lonneker Molenweg te verbeteren. De nieuwe parkeerplaats mag niet leiden tot meer verkeer over de Lonneker Molenweg.

Vooroverleg

In het Bro is voorgeschreven (artikel 3.1.1) dat burgemeester en wethouders voorafgaand aan het in procedure brengen van een nieuw bestemmingsplan overleg moeten plegen met de besturen van eventueel betrokken andere gemeenten, het waterschap, de provincie en met die diensten van het Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn. Van het wettelijke vooroverleg met Rijk en provincie kan in de praktijk in veel gevallen worden afgezien. De provincie Overijssel en het Rijk hebben beleid vastgesteld, waarin is bepaald dat zij een bestemmingsplan alleen nog voor vooroverleg willen ontvangen, indien dat bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die raken aan bepaalde ruimtelijke belangen van de provincie of het Rijk.

Procedure

Vooraankondiging

Burgemeester en wethouders moeten burgers en anderen informeren over het voornemen een bestemmingsplan voor te bereiden op verzoek van een derde of uit eigen beweging. Dat voornemen wordt gepubliceerd in het gemeentelijk huis-aan-huisblad en op internet. In Enschede wordt geen gelegenheid geboden om zienswijzen hieromtrent naar voren te brengen (artikel 1.3.1 Bro).

In dit geval is het voornemen om een nieuw bestemmingsplan, genaamd **“Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197**” in voorbereiding te nemen op 18 januari 2017 gepubliceerd in het gemeentelijk blad “Huis aan Huis" en op de website van de gemeente Enschede.

Terinzagelegging ontwerpplan

In de Wro staat dat op de procedure van een bestemmingsplan de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Dit betekent dat het ontwerp van een bestemmingsplan gedurende een periode van zes weken ter inzage moet worden gelegd. Deze terinzagelegging biedt iedereen de mogelijkheid om gedurende die periode zienswijzen naar voren te brengen bij de gemeenteraad. Op grond van zienswijzen (of ambtshalve) kan de gemeenteraad het bestemmingsplan gewijzigd vaststellen. Die terinzagelegging wordt gepubliceerd in de Nederlandsche Staatscourant en in het gemeentelijk blad "Huis aan Huis" en langs “elektronische weg”, dus internet.

De aankondiging van de terinzagelegging van dit ontwerpbestemmingsplan **“Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197**” en de mogelijkheid om tijdens die periode een zienswijze naar voren te brengen is op 15 maart 2017 gepubliceerd in de Huis aan Huis, in de Staatscourant, op de website van de gemeente Enschede en op de website www.officielebekendmakingen.nl.

Zienswijzen

Van de eventueel ingekomen zienswijzen en de gemeentelijke beantwoording daarvan wordt een verslag gemaakt dat als bijlage bij het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan wordt gevoegd.

Vaststelling door gemeenteraad

De naar voren gebrachte zienswijzen kunnen leiden tot gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan. Daarnaast kan de gemeenteraad het bestemmingsplan ambtshalve op een aantal onderdelen van ondergeschikte aard gewijzigd vaststellen.

Rechtsbescherming

Na vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad staat voor belanghebbenden nog de mogelijkheid open om bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State beroep in te stellen tegen het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 2 Planologisch beleidskader

2.1 Ruimtelijk beleid en regels van het Rijk

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau staat in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De structuurvisie is sinds maart 2012 van kracht en vormt de kapstok voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

In de SVIR beschrijft de Rijksoverheid haar visie op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland in de richting van het jaar 2040. Eén van de kernbegrippen in de SVIR is decentralisatie. Het kabinet wil beslissingen over ruimtelijke ontwikkelingen dichter bij burgers en bedrijven brengen. Provincies en gemeenten krijgen letterlijk de ruimte om maatwerk te leveren voor regionale opgaven.

Het kabinet heeft dertien nationale (gelijkwaardige) belangen opgesteld. Dit zijn concrete belangen waarvoor het Rijk verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken. Een van die belangen betreft 'Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten'.

Conclusie

Het bestemmingsplan is kleinschalig van aard. De Rijksstructuurvisie geeft geen specifieke richtlijnen hiervoor.

2.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en Besluit ruimtelijke ordening

De basis van juridische borging van de realisatie van de nationale belangen ligt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en het Bro.

Het Barro is in werking sinds 2011 en bevat onderwerpen die van rijksbelang zijn, zoals defensie, de ecologische hoofdstructuur, de elektriciteitsvoorziening en toekomstige uitbreiding van het hoofd(spoor)wegennet. Per onderwerp bevat het Barro regels waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen. Binnen drie jaar moet het onderwerp zijn opgenomen in een bestemmingsplan.

2.1.3 Toetsing bestemmingsplan aan beleid en regels van het Rijk

De ruimtelijke ontwikkeling die het bestemmingsplan mogelijk maakt is in overeenstemming met het rijksbeleid.

2.2 Ruimtelijk beleid en regels van de provincie Overijssel

2.2.1 Omgevingsvisie Overijssel

Het ruimtelijk beleid van de provincie Overijssel staat vooral in de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening die Provinciale Staten van Overijssel op 1 juli 2009 hebben vastgesteld en geactualiseerd bij besluit van 3 juli 2013. De Omgevingsvisie is een integrale visie waarin de beleidsambities en doelstellingen staan die van provinciaal belang zijn voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Overijssel. Het uitgangspunt is gericht op het jaar 2030. De visie biedt kaders in de vorm van ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving. Daarbinnen krijgen gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties en andere initiatiefnemers mogelijkheden om ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren.

De hoofdambitie van de visie is een toekomst vaste groei van welvaart en welzijn met een verantwoord beslag op de beschikbare natuurlijke hulpbronnen en voorraden. In het beleid van de provincie staan daarom de zorg

voor ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid centraal. De provincie wil ruimtelijke kwaliteit realiseren door vooral in te zetten op het beschermen van bestaande kwaliteiten en deze te verbinden met nieuwe ontwikkelingen. Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving staat voorop, in combinatie met een goed vestigingsklimaat, een goede woonomgeving en een fraai buitengebied. De essentiële gebiedskenmerken zijn daarbij het uitgangspunt.

Om deze ambities waar te kunnen maken bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. De filosofie van dit model is dat de provincie samen met partners een gezamenlijke visie of doel deelt en dat vervolgens elke partij in de eigen verantwoordelijkheidssfeer in actie komt. Het uitvoeringsmodel heeft drie niveaus: generieke beleidskeuzes, ontwikkelperspectieven en gebiedskenmerken. Aan de hand van deze niveaus wordt duidelijk of een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en of er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe de ontwikkeling uitgevoerd kan worden.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie

In onderstaande afbeelding staat de “vishaak” van het uitvoeringsmodel en de niveaus daarin toegelicht.

Generieke beleidskeuzes

Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit beleid van EU, Rijk of provincie. Het zijn keuzes die bepalen of een ontwikkeling nodig is of mogelijk. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend.

Een voorbeeld van een generieke beleidskeuze is dat gemeenten hun ruimtelijke ontwikkelingsplannen moeten afstemmen met hun buurgemeenten, om te voorkomen dat inefficiënte concurrentie tussen gemeenten ontstaat. Een ander voorbeeld is de 'SER-ladder', die inhoudt dat eerst bestaande bebouwing en herstructureringsmogelijkheden worden benut, voordat er uitbreiding kan plaatsvinden.

Bij de afwegingen in de eerste fase "generieke beleidskeuzes" betekent de ligging van het plangebied in de EHS, ook wel Natuur Netwerk Nederland (NNN) genoemd, dat provinciale belangen aan de orde zijn. Vooroverleg met de provincie is daarom noodzakelijk. Het plangebied ligt niet in de NNN.

De termen EHS en NNN worden naast en door elkaar gebruikt.

Ontwikkelingsperspectieven

Na de toetsing aan de generieke beleidskeuzes komen de ontwikkelingsperspectieven aan de orde. In de Omgevingsvisie staan zes ontwikkelperspectieven beschreven voor de groene en stedelijke omgeving. De ontwikkelperspectieven zijn flexibel voor de toekomst en geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden.

Afbeelding 4: Provinciale omgevingsvisie, ontwikkelingsperspectief.

Voor de Groene Omgeving wordt het plangebied gedeeltelijk aangeduid als stadsrandgebied en gedeeltelijk als Zone ondernemen met Natuur en Water. In deze zone is ruimte voor economische ontwikkeling, in combinatie met versterking van natuur, landschap en water.

Gebiedskenmerken

Tot slot zijn de gebiedskenmerken van belang, die bestaan uit vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en lust- en leisure-laag). Voor elke laag gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en -opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is de vraag 'hoe' een ontwikkeling invulling krijgt. Vooral de lust- en leisure laag geeft voor dit gebied richting aan mogelijke ontwikkelingen.

Afbeelding 5: Provinciale Omgevingsvisie, stads- en dorpsrand

2.2.1.1 Conclusies initiatief in relatie tot Omgevingsvisie

Het plangebied ligt binnen het Stadsrandgebied. In de stads- en dorpsranden komen stad en land elkaar tegen. De randen zijn bepalend voor de identiteit van zowel de steden en dorpen als het landschap daaromheen. In de stads- en dorpsranden sluiten recreatieve en utilitaire routes van buiten de stad / het dorp aan op de binnenstedelijke / dorpsstructuur. In deze gebieden komen veel opgaven en belangen samen zoals dorps- en stadsuitbreidingen, infrastructuur, landbouw, landschapsontwikkeling, water en natuur.

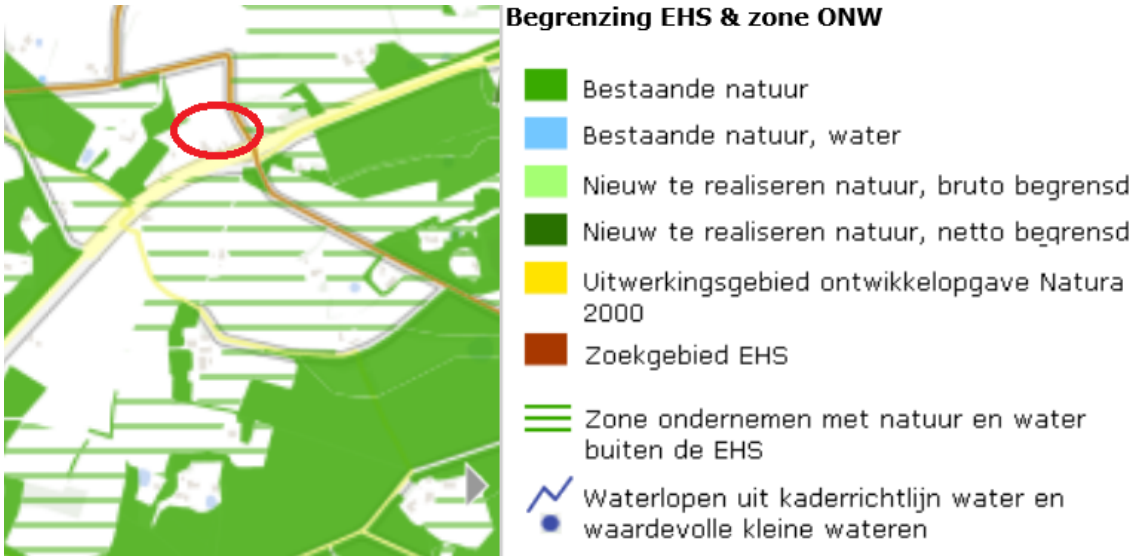
Geconcludeerd kan worden dat de in dit voorliggende bestemmingsplan besloten ruimtelijke ontwikkeling dat gericht is op de veiligheid en een beperkte horeca voorziening en verplaatsing van de woonfunctie in overeenstemming is met het in de Omgevingsvisie verwoorde ruimtelijk beleid.

2.2.2 Omgevingsverordening Overijssel

2.2.3 Inleiding

De hoofdlijnen van de Omgevingsvisie zijn juridisch geborgd in de Omgevingsverordening. Het gaat om de onderwerpen uit de visie die de provincie zo belangrijk vindt dat deze dwingend worden opgelegd. In de verordening staan algemene regels op het gebied van de ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu, water en bodem. De verordening als juridisch instrument om de doorwerking van provinciaal beleid af te dwingen, is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. De Omgevingsverordening geeft regels aan gemeenten die bij het maken van bestemmingsplannen in acht genomen moeten worden.

Voor het plangebied geeft de omgevingsverordening geen specifieke bepalingen. Rondom het plangebied zijn gronden die behoren tot de het Nationale Netwerk Nederland (voorheen: EHS). Veel gronden die daar aangrenzen hebben behoren tot de zone ondernemen met natuur en water (ONW). Op de gronden in de zone ONW is ontwikkelruimte aanwezig onder de voorwaarde dat de ruimtelijke kwaliteit wordt versterkt en dan met name voor wat betreft water, natuur en landschap.

Afbeelding 6: EHS (NNN) & zone ONW, recreatieve route (bruin)

2.2.4 Toetsing bestemmingsplan aan beleid en regels van de provincie Overijssel

De functieverandering van het gebouw met cultuurhistorische waarden maakt het mogelijk het gebouw te behouden en te restaureren. Dit komt ook het landschappelijk aanzien ten goede.

Het toevoegen van de bierbrouwerij met mogelijkheid van restauratieve voorziening sluit aan bij de functie van de Lonneker Molenweg als onderdeel van het fietsroutenetwerk Overijssel. Aan deze weg is ook verderop de Lonneker Molen gelegen.

De ontwikkeling die het bestemmingsplan mogelijk maakt past binnen het provinciale beleid en regels.

2.3 Gemeentelijk ruimtelijk relevant strategisch beleid

Deze paragraaf bevat een korte beschrijving van het algemene ruimtelijke relevante beleid van de gemeente Enschede. De inhoud van deze toelichting is zodanig opgebouwd dat eerst algemene informatie aan de orde komt en vervolgens onderwerpen die specifiek aan dit bestemmingsplan zijn toegeschreven. Het sectorale beleid wordt daarom verderop in deze toelichting behandeld.

2.3.1 Toekomstvisie Enschede 2020 en uitwerkingsvisies

De gemeenteraad heeft op 17 december 2007 de Toekomstvisie Enschede 2020 vastgesteld, waarin de hoofdlijnen en doelstellingen voor het gemeentelijke beleid tot 2020 staan. Het document geeft richting aan het beleid, dat nader uitgewerkt wordt in andere beleidsstukken.

De ruimtelijk relevante aspecten van de hoofdlijnen en beleidsdoelstellingen in de Toekomstvisie zijn uitgewerkt in de Herijking van de Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie, die op 22 juni 2009 door de gemeenteraad is vastgesteld. Integraal onderdeel hiervan is een visie op de binnenstad (Binnenstadsvisie) en mobiliteit (Mobiliteitsvisie). Vervolgens is de inhoud van het document Herijking RO-Visie, binnenstadsvisie inclusief mobiliteitsvisie is ruimtelijk vertaald in de Structuurvisie Enschede, die in één van de volgende paragrafen aan de orde komt.

2.3.2 Stedelijke Koers

Onder de noemer "Stedelijke Koers" heeft de gemeenteraad op 24 september 2012 ingestemd met een andere koers voor Enschede. Dat was nodig omdat vraag en aanbod in de vastgoedmarkt op het gebied van wonen, bedrijventerreinen en kantoren flink uit balans zijn. De maatschappij is veranderd. Het aantal projecten, de ambities en de plannen in Enschede die werden voorbereid en uitgevoerd pasten niet meer bij de huidige en toekomstige vraag. Om dit terug te brengen naar een realistisch aanbod heeft de gemeenteraad gekozen voor de plannen en projecten die het meest waardevol zijn voor de toekomst van Enschede en die de economie van Enschede en de regio zoveel mogelijk stimuleren. De financiële uitwerking hiervan vond plaats tijdens de behandeling van de Programmabegroting op 12 november 2012.

In Enschede zullen niet alleen minder woningen worden gebouwd, maar ook andere soorten: minder appartementen en meer woningen met een tuin. De prognose voor de verkoop van grond voor bedrijventerreinen wordt naar beneden bijgesteld. Voor de kantorensector wordt naast verlagen van het aantal te bouwen kantoren ook gekeken naar hergebruik van bestaande kantoren, omdat er sprake is van leegstand.

2.3.3 Structuurvisies

De Wro verplicht iedere gemeente om voor het hele grondgebied één of meer structuurvisies vast te stellen voor een goede ruimtelijke ordening. Een soortgelijke verplichting geldt ook voor de provincies en het Rijk.

In een gemeentelijke structuurvisie staan de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van dat gebied en de hoofdzaken van het ruimtelijk beleid. De structuurvisie bevat ook een uitvoeringsparagraaf waarin de raad aangeeft via welke instrumenten en bevoegdheden de voorgenomen ontwikkeling gerealiseerd zal kunnen worden.

Structuurvisie Enschede

De gemeenteraad van Enschede heeft op 26 september 2011 de Structuurvisie vastgesteld. Hierin is het bestaande ruimtelijk beleid uit de hieronder genoemde gemeentelijke nota's opgenomen en met elkaar in relatie gebracht.

- Groenstructuur Actieplan, bevat de belangrijkste gemeentelijke ambities op het gebied van behouden en versterken van parken en groenstructuren;
- Beleidskader kleine windturbines, hierin zijn mogelijke locaties voor kleine windturbines aangewezen;
- Mobiliteitsplan 2004-2015, bevat de gemeentelijke ambities voor de verkeerscirculatie en bereikbaarheid van de stad. Hieruit zijn de belangrijkste verkeersprojecten voor auto, openbaar vervoer en fiets in de Structuurvisie opgenomen;
- Nieuwe Energie voor Enschede, bevat de gemeentelijke duurzaamheidsambities voor nieuwe ontwikkelingen, herstructurering en renovatie. Hierbij staat de reductie van CO_2 centraal.
- Gids Buitenkans, bevat op basis van landschapstypologieën en -plekken het kwalitatieve kader voor ontwikkelingen in het buitengebied;
- Hotelnota, hierin zijn de ontwikkellocaties voor hotels aangewezen;
- Structuurvisie Luchthaven Twente en omgeving, bevat het ruimtelijke ontwikkelingskader voor de herontwikkeling van het terrein van de voormalige militaire vliegbasis Twente;
- Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie 2001, bevat belangrijke gemeentelijke ontwikkellocaties en infrastructuurprojecten. Hieruit zijn de nog actuele projecten en locaties in de Structuurvisie opgenomen;
- Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie en Binnenstadsvisie 2009, bevat het actuele integrale kader voor

ruimtelijke ontwikkeling, verkeer, economie en de ontwikkeling van de binnenstad;
- Ontwikkelingskader Horeca 2005-2015, hierin zijn de horecaconcentratiegebieden en horeca-ontwikkellocaties aangewezen.

Met uitzondering van de Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie 2001 zijn de individuele beleidsnota's nog steeds van kracht omdat deze meer bevatten dan wat is opgenomen in de Structuurvisie.

In de Structuurvisie gaat het om de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen voor de toekomst op het gebied van wonen, groen, economie, verkeer, milieu en gebiedsontwikkeling.

Het doel van de Structuurvisie is het in samenhang presenteren van de hoofdlijnen van sectoraal of gebiedsgericht beleid. Het gaat om de hoofdlijnen van ruimtelijk beleid op de lange termijn, zodat er op projectniveau voldoende flexibiliteit is om in te kunnen spelen op veranderingen.

De Structuurvisie is continu in ontwikkeling. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen en nieuw stedelijk beleid wordt de Structuurvisie aangevuld of nader uitgewerkt, zodat het een actueel strategisch en integraal kader vormt.

Sectorale en gebiedsgerichte structuurvisies

Structuurvisie Cultuurhistorie

Op 8 december 2014 is de Structuurvisie Cultuurhistorie vastgesteld. In deze sectorale structuurvisie staat het gemeentelijk beleid voor het bij ruimtelijke plannen en ontwikkelingen omgaan met het aanwezige cultuurhistorisch erfgoed. Daarbij wordt onder cultuurhistorisch erfgoed verstaan: alle cultuurhistorisch waardevolle gebouwen, objecten en structuren in de gemeente Enschede, met uitzondering van gemeentelijke monumenten, rijksmonumenten en archeologische waarden. Voor monumenten en archeologische waarden is reeds in afzonderlijke gemeentelijke beleidskaders vastgelegd hoe daarmee dient te worden omgegaan in het kader van ruimtelijke plannen en ontwikkelingen.

2.3.4 Gids Buitenkans 2014

De Gids Buitenkans (vastgesteld door de gemeenteraad op 11-11-2015) biedt een kader voor nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied, mits deze leiden tot een versterking van de ruimtelijke kwaliteit en een bijdrage leveren aan het publieke en maatschappelijke belang.

De Gids vormt een toetsingskader om de wenselijkheid van initiatieven in het buitengebied te beoordelen.

Hierbij wordt de weegschaal gehanteerd:

- is er sprake van een evenwicht tussen privébelang van individuele bewoners en gebruikers van het buitengebied en het publieke belang?

De weegschaal is gebaseerd op het gedachtegoed van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO). De KGO is ontstaan binnen de Omgevingsvisie Overijssel en biedt een mogelijkheid aan initiatieven in de Groene Omgeving. Met de weegschaal wordt ruimte geboden aan sociaaleconomische ontwikkeling. als deze vanuit zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik verantwoord is en leidt tot versterking van de ruimtelijke kwaliteit. De basis van deze gids wordt gevormd door de twee belangrijke principes van de KGO:

1. Elke ontwikkeling dient bij te dragen aan een versterking van de ruimtelijke kwaliteit;
2. De ontwikkelingsruimte die een initiatiefnemer krijgt moet in evenwicht te zijn met de investering in de ruimtelijke kwaliteit.

2.3.5 Toetsing bestemmingsplan aan het gemeentelijk ruimtelijk relevant strategisch beleid

In de strategische beleidsdocumenten Toekomstvisie, Stedelijke Koers en de diverse structuurvisies zijn voor het plangebied van het bestemmingsplan "Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197" geen specifieke beleidsdoelstellingen of ontwikkelingsrichtingen benoemd.

Het Ontwikkelingskader Horeca 2005 - 2015 geeft aan dat er voor zelfstandige horeca meer ruimte is in de toeristische ontwikkelingszone rond Boekelo/Rutbeek. Dit plangebied ligt niet in die zone. Op grond van de structuurvisie Cultuurhistorie ligt het gebied wel in de zone 'koesteren buitengebied'. Dat betekent dat 'bij ruimtelijke ontwikkelingen het uitgangspunt is behoud, herstel en versterking van cultuurhistorische waarden. Deze gebieden zijn rechtstreeks gekoppeld aan de Gids Buitenkans'.

De functieverandering van de boerderij in lichte horeca/microbierbrouwerij met cultuurhistorische waarden maakt het mogelijk het gebouw te behouden en te restaureren.

De ontwikkeling past in het beleid uit de Gids Buitenkans 2014. In hoofdstuk 4 wordt daar op ingegaan.

Hoofdstuk 3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Ruimtelijke structuur

Het plangebied ligt in het noordelijk deel van het buitengebied. Het plangebied grenst aan de Lossersestraat/provinciale weg N732 ter hoogte van de kruising met de Lonneker Molenweg. De N732 vormt de doorgaande verbinding tussen Enschede en Oldenzaal.

Aan de noordkant van de weg staat een aantal meters uit de weg een aantal gebouwen. Verder achter de gebouwen zijn erven en tuinen. Daarachter liggen agrarische gronden in een essenlandschap. Ten zuiden van de weg liggen agrarische gronden.

3.2 Functionele structuur

Langs de provinciale weg N732 komen verspreid liggende (voormalige agrarische) woningen en andere bebouwing voor. Rondom de bebouwing liggen gronden met een agrarische functie dan wel natuurgebieden.

Direct grenzend aan het plangebied is het restaurant Lutscher Alm gevestigd. Het restaurant heeft een parkeerterrein naast het restaurant en aan de zuidzijde van de weg. Ook wordt er aan de weg zelf geparkeerd. Zowel het parkeren langs de weg, als het oversteken van de weg leveren onveilige situaties op langs de provinciale weg.

Naast het restaurant liggen 2 woonpercelen. De woning naast het restaurant was voorheen een dienstwoning bij het restaurant, maar heeft daar nu geen relatie meer mee. Aan de kruising N732 met de Lonneker Molenweg staat een woning met een aantal bijgebouwen.

Afbeelding 7: luchtfoto locatie

3.3 Cultuurhistorie

In het bestemmingsplan Cultuurhistorie heeft het pand Lossersestraat 197 de aanduiding karakteristiek. De boerderij is waarschijnlijk gebouwd tussen 1898 en 1908 .Waarschijnlijk is dit boerderijtje gebouwd als wönner bij de Wiggershoeve, Lossersestraat 235. Ook het boerderijtje aan de overkant van de Lonneker Molenweg had deze functie. Dit samenstel van drie destijds onderling samenhangende gebouwen vertelt het verhaal van de verhoudingen en bedrijfsopvolging op het Twentse platteland.

Afbeelding 8: voorgevel boerderij

Op grond van de bouwtekeningen lijkt het erop dat dit boerderijtje is gebouwd als los hoes. Als dat zo is dan zal het een van de laatsten zijn geweest want rond 1900 werd een los hoes meestal gewijzigd door het plaatsen van een brandmuur.

Het is onduidelijk of de kern van de boerderij van oudere datum is. Mogelijk gaat het bij de gebinten om hergebruikt hout dat van een veel oudere datum kan zijn dan de huidige boerderij. Als dat zo is dan kan daarmee het historische belang van de boerderij groter worden.

Het boerderijtje heeft enige historische betekenis en vooral een hoge landschappelijke- en belevingswaarde. Die wordt vooral bepaald door de voorgevel en de laagdoorlopende dakvlakken met oudhollandse pannen. De voorgevel is heel karakteristiek. Dat komt door de indeling van de ramen, de houten voordeur, het erg stijle dak met de oud-hollandse pannen, de witte windveren en het kleurgebruik op het houtwerk. Ook het feit dat de dakvlakken zo laag doorlopen is karakteristiek voor een Twents boerderijtje en geeft een heel aardig beeld. Het feit dat het linker dakvlak is opgehoogd voor de entree draagt bij aan het rustieke karakter van het geheel. De zijgevels en de achtergevel zijn op onderdelen aangepast en met name de achtergevel heeft een deel van zijn authenticiteit verloren. Ook door de maat doet dit boerderijtje zich voor als een authentiek boerderij.

Afbeelding 9: achtergevel boerderij

Het boerderijtje ligt zeer prominent in het zicht hoewel hij nu deels aan het oog wordt onttrokken met name door de coniferen die ernaast staan. Als deze worden, weggenomen ontstaat er een heel aardig beeld op een aardig boerderijtje wat in de beleving van het landschap iets kan betekenen. De boerderij is een mooi voorbeeld van een boerderij in Twentse stijl en is mede door zijn ligging beeldbepalend.

De gronden hebben in het bestemmingsplan Buitengebied Noordwest geen archeologische aanduiding. In het gemeentelijk archeologisch beleid is het gebied aangemerkt als onderzoeksgebied B. Dat betekent dat als in een gebied van 2500 m^2 of meer en op een diepte van 0,50 meter of meer de grond wordt geroerd, advies moet worden gevraagd aan de gemeentelijke archeologisch adviseur.

In het gebied zijn geen beschermingswaardige bomen aanwezig.

Achter het perceel Lossersestraat 197 is een open weiland aanwezig. Er is een hoogteverschil van de gronden dat het geheel een fraai landschappelijk aanzicht geeft. Verderop - buiten dit plangebied - hebben de gronden een cultuurhistorische waarde.

3.4 Verkeer en parkeren

De locatie ligt aan de Lossersestraat, een provinciale weg (N732), nabij de kruising met de Lonneker Molenweg. Vanuit Losser en Enschede is de locatie goed bereikbaar.

Het parkeren bij de Lutscher Alm vindt nu plaats op:

- het parkeerterrein aansluitend aan het restaurant (westzijde) met 32 parkeerplaatsen, en
- het parkeerterrein aan de zuidzijde van de Lossersestraat met 13 parkeerplaatsen.

Het aantal van 45 parkeerplaatsen is regelmatig niet voldoende. Er wordt dan geparkeerd in de berm van de Lossersestraat en langs de parallelweg aan de zuidzijde. Dit levert soms gevaarlijke situaties. Ook door de ligging van een deel van de parkeerplaatsen aan de overzijde van de Lossersestraat. Gasten die aan die zijde parkeren steken per bezoek tweemaal de drukke provinciale weg over. Dat is een zeer onveilige situatie.

Een uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen is dan ook zeer gewenst.

Hoofdstuk 4 Gewenste ontwikkeling plangebied

4.1 Aanleiding

De aanleiding voor de ontwikkeling is de onveilige situatie langs de N732. Er is gezocht naar oplossingen. Zo is nagegaan of een voetgangersbrug een mogelijkheid zou zijn. De kosten beraming is in bijlage 1 opgenomen. De voetgangersbrug zou hoog genoeg moeten zijn om het vrachtverkeer over de provinciale weg niet onmogelijk te maken. Toch is er de vraag of de bezoekers wel gebruik zullen maken van de brug. Niet uitgesloten is dat de kortste weg gekozen zal worden en dat de bezoekers gemakshalve toch de weg zullen proberen over te steken. Nog afgezien van de hoge kosten van de brug en de effecten op het landschap, bestaat staat er de kans dat de onveilige situatie met een voetgangersbrug niet geheel zal verdwijnen.

Ook een voetgangerstunnel is overwogen. De kosten daarvan zijn echter zeer hoog.

Aankoop van gronden grenzend aan het perceel van het restaurant door de eigenaar van het restaurant bleek niet mogelijk. Toen het pand aan de Lossersestraat 197 vrij kwam, is er een plan ontwikkeld waarmee parkeerruimte aangelegd kan worden en het pand aan de Lossersestraat 197 met cultuurhistorische waarden behouden kan blijven.

4.2 Planbeschrijving

Parkeerterrein

Het perceel Lossersestraat 197 is aangekocht door een bevriende relatie van de eigenaar van het restaurant. Op het erf worden de gronden ingericht als parkeerterrein voor de Lutscher Alm. Het aan te leggen parkeerterrein mag geen versteende aanblik geven. Dit kan door gebruik van speciale materialen, zoals open tegels.

Afbeelding 10: referentiebeelden 'groene' parkeerplaatsen

Rondom het parkeerterrein worden hagen geplant, die de groene aanblik versterken en een afschermde werking hebben voor het aangrenzende bestaande en het nieuwe woonperceel.

Microbierbrouwerij

Door in het pand Lossersestraat 197 een commerciële functie mogelijk te maken, kan het pand met zijn cultuurhistorische waarden behouden blijven en gerestaureerd worden. Hier wordt een ambachtelijke microbierbrouwerij en/of lichte horeca mogelijk gemaakt. De functie sluit aan bij de in het gebied voorkomende toeristische functies, zoals de Lonneker Molen verderop. De ligging aan de Lonneker Molenweg - die een onderdeel is van het fietsroutenetwerk Overijssel - kan het toerisme in het gebied versterken.

De omvang van de microbierbrouwerij en/of lichte horeca is beperkt. Omdat het pand cultuurhistorische waarden heeft, moet het pand in stand blijven en zijn aan- en bijgebouwen niet toegestaan. De

grondoppervlakte van het gebouw is ca. 150 m^2.

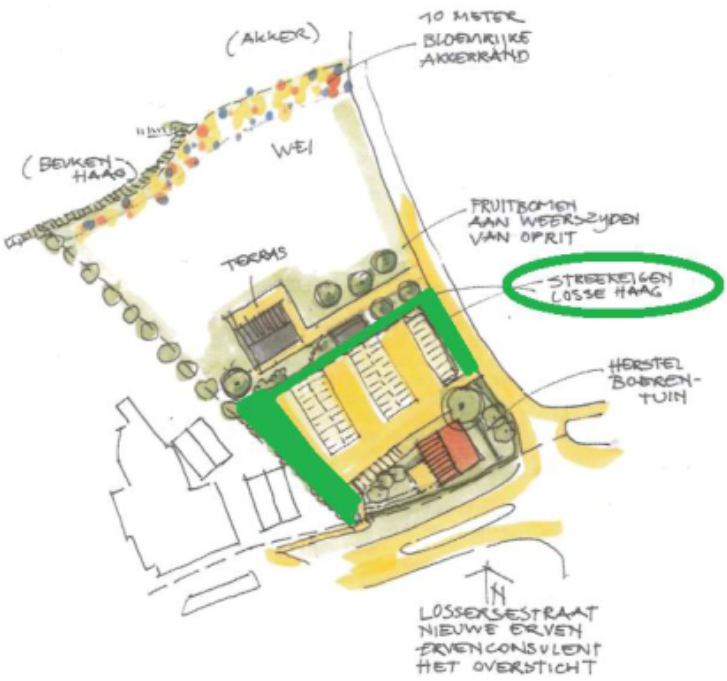
Verplaatsing woonfunctie

De woonbestemming van de gronden die nu een horecabestemming en verkeersbestemming krijgen, wordt verplaatst naar de gronden achter de groenbestemming. De gronden hebben nu nog een agrarische bestemming. Hier is onder aan de helling een woning mogelijk met een omvang van maximaal 750 m^3. Door de bebouwing onder aan de helling te situeren ontstaat er een clustering van bebouwing en blijft de es goed zichtbaar in het landschap. Voor wat betreft de maximale maatvoering is aangesloten bij de maatvoering die geldt voor woningen in het buitengebied.

Gids Buitenkans

Deze ontwikkeling past binnen het beleid van de Gids Buitenkans 2014. Tegenover het private belang van de mogelijkheid van een microbierbrouwerij en/of lichte horeca en de bouw van een nieuwe woning, staat het algemene belang van verkeersveiligheid en het behoud en de restauratie van een cultuurhistorisch waardevol pand. Omdat de nieuwe woning onderaan de helling gesitueerd wordt, blijft een groot deel van de wei en het landschappelijk aanzicht behouden. De ruimtelijke kwaliteit van het gebied wordt per saldo versterkt.

Op onderstaande afbeelding is schetsmatig de inrichting van het gebied weergegeven.

Afbeelding 11: schets inrichting deel plangebied

Plangebied

In het bestemmingsplan Buitengebied Noordwest zijn de gronden die nu een horecabestemming en verkeersbestemming krijgen, samen met de gronden van de Lossersestraat 191 in één bestemmingsvlak met de bestemming Wonen opgenomen. Daar was bepaald dat er twee woningen gebouwd mogen worden. Deze bepaling moet worden aangepast, omdat de woonfunctie wordt gewijzigd in een horecabestemming en er dus maar één woning binnen de bestaande woonbestemming valt. Daarom is ook het perceel Lossersestraat 191 in het nieuwe bestemmingsplan opgenomen. De bouw- en gebruiksmogelijkheden uit het bestemmingsplan Buitengebied Noordwest zijn hier overgenomen.

4.3 Ladder Duurzame Verstedelijking (artikel 3.1.6, 2e lid Bro)

Artikel 3.1.6, 2e lid van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) schrijft voor dat van een stedelijke ontwikkeling die in een bestemmingsplan wordt mogelijk gemaakt moet worden aangetoond dat er sprake is van een actuele regionale behoefte. Gelet op de totstandkomingsgeschiedenis van het wetsartikel 3.1.6, 2e lid Bro moet bij iedere 'stedelijke ontwikkeling', waaronder iedere ontwikkeling van detailhandelsvloeroppervlak, inzichtelijk worden gemaakt of er, in relatie tot het bestaande aanbod, concreet behoefte bestaat aan de desbetreffende ontwikkeling. Die behoefte moet dan worden afgewogen tegen het bestaande aanbod, waarbij moet worden gemotiveerd dat rekening is gehouden met het voorkomen van leegstand. Dit wordt de 'Ladder Duurzame Verstedelijking' genoemd.

Ingevolge de Ladder duurzame verstedelijking moeten nieuwe stedelijke ontwikkelingen gemotiveerd worden met behulp van drie opeenvolgende stappen:

I. beschrijven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
II. indien blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, beschrijven inhoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien, door benutting van beschikbare gronden doorherstructurering, transformatie of anderszins, en;
III. indien blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig wordt ontwikkeld.

'stedelijke ontwikkeling'

Onder 'stedelijke ontwikkeling' wordt in het Bro (art. 1.1.1, 1e lid onder i) verstaan: een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen. Of in een bestemmingsplan sprake is van een of meer stedelijke ontwikkelingen als bedoeld in het Bro is niet altijd even duidelijk. Dit dient per plan te worden getoetst en gemotiveerd. In de jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, zie uitspraken 201310814/1/R1 en 201311211/1/R3, is inmiddels de lijn te ontdekken dat wanneer er sprake is van bestaande bebouwing en geen toename van het ruimtebeslag, er in dat geval geen sprake is van een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro. Ook bij nieuwbouw hoeft volgens de jurisprudentie, zie uitspraak 201310222/1/R6, niet altijd sprake te zijn van een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro. Dit geldt bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een feitelijke capaciteitsafname doordat er minder commercieel vloeroppervlak wordt teruggebouwd dan er is afgebroken. Ook een op grond van het voorgaande plan reeds mogelijke maar nog niet gerealiseerde ontwikkeling hoeft niet altijd een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro te zijn. Dit is onder meer het geval wanneer er geen sprake is van toename maar wel van concentratie van de bebouwingsmogelijkheden.

'Stedelijke ontwikkeling' en het bestemmingsplan "Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197"

In het bestemmingsplan "Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197" worden diverse ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Onderstaand wordt per ruimtelijke ontwikkeling nagegaan of daarbij sprake is van een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro. De ontwikkelingen die als 'stedelijke ontwikkeling' moeten worden aangemerkt worden vervolgens getoetst aan de Ladder Duurzame Verstedelijking.

De ontwikkeling die dit bestemmingsplan mogelijk maakt, namelijk verplaatsing van de woning en vestiging van een (kleine) bierbrouwerij, kan niet aangemerkt worden als een nieuwe stedelijke ontwikkeling. De ladder voor duurzame verstedelijking is hier dan ook niet van toepassing.

4.4 Cultuurhistorie

De cultuurhistorische waardevolle boerderij aan de Lossersestraat 197 zal worden gerestaureerd. Het gaat dan om een grondige restauratie, waarbij zowel intern als extern allerlei herstelwerkzaamheden zullen plaats vinden. In een restauratieplan zijn de werkzaamheden beschreven, zie bijlage 2. Ook zal de tuin opnieuw worden ingericht. Vanaf de weg zal de boerderij dan weer goed zichtbaar zijn. Dit zal de landschapswaarden van het gebied versterken. Het beeldbepalende karakter van de boerderij komt dan nog beter tot zijn recht.

Het uitvoeren van de restauratie is in de regels als voorwaarde opgenomen om het pand te mogen gebruiken voor de microbierbrouwerij en/of lichte horeca.

Het pand mag (in principe) niet gesloopt worden. Dit is in de regels opgenomen. Sloop van het pand kan alleen in bijzondere omstandigheden met een omgevingsvergunning.

4.5 Verkeer en parkeren

Het parkeerterrein aan de zuidzijde van de Lossersestraat wordt opgeheven. Hiervoor in de plaats wordt het nieuwe parkeerterrein aangelegd met 55 parkeerplaatsen. Het totaal aantal parkeerplaatsen bedraagt dan 32 bestaande + 55 nieuwe parkeerplaatsen = 87 parkeerplaatsen. Dat betekent bijna een verdubbeling van het aantal parkeerplekken, maar vooral ook een grote verbetering van de verkeersveiligheid. Omdat alle parkeerplaatsen zijn gesitueerd aan de zijde van de weg waaraan ook het restaurant is gelegen, behoeft de weg niet meer overgestoken te worden door de gasten van het restaurant.
Het nieuwe parkeerterrein is vanaf de Lossersestraat via de Lonneker Molenweg bereikbaar. Daar is de ontsluiting van het nieuwe parkeerterrein. De inrit ligt op ca. 30 meter afstand van de kruising met de Lossersestraat.

Bij het gemeentelijk parkeerbeleid wordt de richtlijnen vanuit het CROW gehanteerd. Voor restaurants in het buitengebied is het uitgangspunt 13 (+ of - 1) parkeerplaatsen per 100 m2 BVO. Het BVO omvat zowel de eetruimte als de dienstruimten met keukens, opslag, enz.. De Lutscher Alm heeft een afwijkende verhouding tussen het restaurantoppervlak (eetruimte/verkoopruimte) en de oppervlakte van de dienstruimten (keukens). De totale BVO is 800 m2, waarvan 400 m2 verkoopruimte en 400 m2 dienstruimte.

Er zijn kengetallen voor oppervlakten voor eetruimte in verschillende typen horecagelegenheden. Voor restaurants in het hogere segment (a la carte restaurants) wordt uitgegaan van 2 vierkante meter per plaats. Lutscher Alm heeft plaats voor 150 personen, volgens de norm zou een verkoopoppervlak van 300 m2 voldoen aan de luxe norm. Ervaringscijfers voor verhoudingen tussen "verkoopruimte" en "dienstruimte" wijzen uit dat van de totale oppervlakte van restaurants in buitengebieden 65% bestaat uit eetgedeelte en 35% uit dienstruimten. Bij een capaciteit van 150 gasten en een genormeerde eetgedeelte van 300 m2, zou een BVO passen van 462 vierkante meter. Op basis van de genormeerde oppervlakte geeft de richtlijn aan dat 55-65 parkeerplaatsen voldoende zijn.
Uitgaande van de bestaande oppervlakte van het eetgedeelte (400 m2) zou de genormeerde totale oppervlakte 615 m2 bedragen en het aantal parkeerplaatsen volgende de CROW richtlijn 74-86.

Gelet op het bovenstaande is er reden om van de richtlijn van het CROW voor wat betreft het te hanteren BVO af te wijken.
De te realiseren aantal parkeerplaatsen voor de Lutscher Alm van in totaal 87 is toereikend voor deze horecavoorziening.

De nieuw te realiseren microbierbrouwerij/lichte horeca zal ook parkeercapaciteit nodig hebben. Omdat deze voorziening op andere tijden geopend zal zijn dan de Lutscher Alm, namelijk overdags, kunnen beide voorzieningen gebruik maken van de parkeerplaatsen.

4.6 Welstand

In de Welstandsnota "Bouwen aan identiteit" is aangegeven aan welke welstandseisen bouwplannen moeten worden getoetst. Daartoe zijn in de Welstandsnota voor het gehele grondgebied van de gemeente Enschede welstandsidentiteiten opgenomen. Voor het plangebied van het bestemmingsplan "Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197" geldt de welstandsidentiteit Boerenerven. De belangrijkste uitgangspunten en sturingselementen daarvan zijn:

- het boerenerf moet uit een ensemble van losse bouwvolumes bestaan,
- volumes moeten enkelvoudig en rechthoekig zijn met een, bij voorkeur geknikt, zadeldak en lage goot,
- gebouwen moeten in een losse, informele schikking op het erf staan, zodat de bouwvolumes samen een ruimtelijke eenheid vormen,
- gebouwen op een erf moeten een ‘familie’ vormen door overeenkomst in bouwstijl of kenmerkende details zoals schuine, witte daklijsten,
- gebouwen op een erf moeten harmoniëren in materiaal- en kleur gebruik,
- gebouwen moeten van een boerderij type zijn; generieke nieuwbouw wijktypologieën, flats en andere stedelijke bouwvormen zijn niet toegestaan,
- kleuren moeten een rustig natuurlijk palet vormen en passen in het landschapsbeeld.

Voor het pand Lossersestraat 197 gelden uiteraard de specifieke cultuurhistorische eisen.

4.7 Duurzaamheid

Duurzaamheid is een centraal thema in het gemeentelijk beleid van Enschede. Duurzaam handelen is daarbij meer dan het ontzien van natuur en milieu. In dat opzicht vraagt duurzaam handelen bijvoorbeeld ook om een solide financieel beleid. Tot voor kort werd onder de noemer van het duurzaamheidsbeleid vooral gewerkt aan maatregelen die gericht zijn op het tegengaan van gevolgen voor de klimaatverandering. Daarmee is niet gezegd dat er voor thema's die op andere plaatsen wel onder het beleidsveld duurzaamheid worden geschaard, zoals afval, water en bodem, geen aandacht was maar van een breed en samenhangend duurzaamheidsbeleid was geen sprake. Om daar verandering in te kunnen brengen is het Actieplan Duurzaamheid opgesteld. Hierin wordt uitgewerkt aan welke doelen onder de noemer van het duurzaamheidsbeleid actief wordt gewerkt, welke aanpak daarvoor is vereist, welke partijen bij de realisatie daarvan een rol spelen en welke rol de gemeente daarbij voor zichzelf ziet weggelegd, alsmede de toewijzing van mensen en middelen om de gestelde doelen te realiseren.

4.7.1 Speerpunten van het duurzaamheidsbeleid

In het Actieplan duurzaamheid, dat op 8 juni 2015 door de gemeenteraad van Enschede is vastgesteld, heeft de gemeenteraad er voor gekozen om het duurzaamheidsbeleid toe te spitsen op de volgende punten:

Energie
Verhogen van het op eigen grondgebied opgewekte aandeel hernieuwbare energie tot minimaal 12 procent in 2030 en minimaal 27 procent van het voor 2050 voorziene gebruik van energie.

Eigen organisatie
Zelf het goede voorbeeld geven.

Biodiversiteit
Behoud en versterken van de verscheidenheid aan dier- en plantsoorten in de leefomgeving

Groene groei
Groei van de economie zonder dat dit nadelig is voor klimaat, water,
bodem, grondstoffen en biodiversiteit.

Circulaire economie
Verminderen van de hoeveelheid (rest-)afval door afvalpreventie en het beter scheiden van restafval.

Klimaatadaptatie
Negatieve gevolgen die gepaard gaan met klimaatverandering beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt benutten.

Duurzame mobiliteit
Verhoging van het aandeel fietsgebruik in het totaal aantal verplaatsingen, stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer en stimuleren van het gebruik van elektrische auto's.

WEconomy
Bewoners in Enschede dragen in collectief verband actief bij aan een of meer van de duurzame
doelstellingen.

Aanpak van het duurzaamheidsbeleid

Binnen de voorgestane aanpak van het Actieplan Duurzaamheid staan de begrippen 'duurzame daden', 'duurzame deals' en 'duurzaam doen' centraal.

Duurzame daden

De gedachte hierbij is dat het zichtbaar maken van bestaand duurzaam gedrag de beste manier is om anderen te inspireren en aan te zetten tot duurzaam handelen. We richten ons daarbij op de groep die in beginsel bereid is tot duurzaam gedrag.

Duurzame deals

Duurzame deals, oftewel afspraken over duurzaam handelen, zijn een middel om nieuw duurzaam gedrag uit te lokken. Bij de uitvoering van duurzame initiatieven lopen bedrijven, instellingen en groepen inwoners soms tegen barrières aan. De gemeente wil die belemmeringen wegnemen. Soms kunnen we daar zelf voor zorgen. In andere gevallen doen we daarvoor een beroep op anderen. De deals maken duidelijk dat verduurzaming van de samenleving een opgave is die we samen moeten oppakken.

Duurzaam Doen

Zelf het goede voorbeeld geven is binnen de gekozen aanpak een belangrijk uitgangspunt. Verduurzaming van de eigen organisatie is in dit Actieplan duurzaamheid verder uitgewerkt onder de noemer Duurzaam Doen.

Voor deze benadering is gekozen, omdat het een positieve benadering is, die anderen inspireert en stimuleert tot duurzame handelingen (gedrag, het doen van investeringen etc.). Het voordeel van deze aanpak is bovendien dat het gedrag voor de doelgroep herkenbaar en dichtbij is, de communicatieboodschap hierdoor aansluit bij de belevingswereld van mensen en de huidige doeners de afzender/ambassadeur zijn (in plaats van de gemeente). Hierdoor is het een aanpak van de stad, in plaats van de gemeente.

Wettelijk kader

De minimaal in acht te nemen energetische maatregelen bij nieuw- en verbouw zijn beschreven in het Bouwbesluit. Het Bouwbesluit schrijft bij nieuwbouw een minimale isolatiewaarde voor de schil van een gebouw (buitenmuren, vloer en dak) en voor deuren, ramen en kozijnen voor. Bij verbouw gelden deze eisen uitsluitend voor dat deel dat wordt verbouwd. Daarnaast stelt het Bouwbesluit bij nieuwbouw eisen aan de energieprestatie van gebouwen met een bepaalde functie, die wordt uitgedrukt in de vorm van een zogenaamde energieprestatiecoëfficiënt. Op grond van artikel 122 Woningwet is het niet toegestaan om bij

privaatrechtelijke overeenkomst bouwvoorschriften op te leggen die al publiekrechtelijk zijn geregeld. Om die reden is het niet mogelijk om bij de kaveluitgifte in de koopovereenkomst te bepalen dat bij de bebouwing van de bouwkavels, in afwijking van het Bouwbesluit, andere energieprestatienormen gelden.

Landelijke energieprestatieafspraken

Om energiezuinigheid bij nieuwbouwontwikkelingen de komende jaren een impuls te geven, is in het voorjaar van 2008 het zogenaamde Lente-akkoord gesloten tussen de toenmalige minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu en bouwende en ontwikkelende partijen (Bouwend Nederland, NEPROM en NVB). Belangrijkste onderdeel van dit akkoord is de afspraak dat in de periode tot 2020 de energieprestatiecoëfficiënt als volgt zal worden aangescherpt:

- de energieprestatie-eis voor nieuwe woongebouwen wordt met ingang van 1 januari 2011 verlaagd met 25% (is gebeurd) en in 2015 met 50% .
- de energieprestatie-eis voor utiliteitsgebouwen wordt in 2017 met 50% verlaagd.

De bij dit akkoord betrokken partijen hebben bovendien het streven uitgesproken vanaf 2020 te bouwen met een energieprestatiecoëfficiënt van 0. Bij een energieprestatiecoëfficiënt van 0 wordt bij een langjarig gemiddelde geen energie verbruikt voor de elementaire energiebehoeften van een gebouw, zijnde verwarming, warm tapwater, ventilatie en verlichting.

Energie- en klimaatambities gemeente Enschede

Nieuwe energie voor Enschede

Op 16 november 2009 heeft de gemeenteraad van Enschede de nota Nieuwe energie voor Enschede vastgesteld. In de nota Nieuwe Energie voor Enschede heeft de gemeente Enschede zich het volgende ten doel gesteld op het gebied van energie en klimaat:

- in 2020 hebben we in Enschede 30 procent CO_2 bespaard ten opzichte van 1990;
- in 2020 voorziet duurzame geproduceerde energie in minimaal 20 procent van de behoefte aan energie;
- in 2015 is de gemeentelijke organisatie klimaatneutraal;
- In 2020 zijn alle scholen in Enschede klimaatneutraal.

Woonvisie Enschede 2025

In de op 12 maart 2012 door de gemeenteraad vastgestelde Woonvisie Enschede 2025 is duurzaamheid een van de vier centrale thema's. Rondom dit thema zijn in deze visie de volgende uitgangspunten geformuleerd voor de op te stellen uitvoeringsagenda:

- Inwoners (huurders en eigenaren) krijgen de mogelijkheid om tegen betaling de energiecomponent van de woonlast beheersbaar te houden.
- Gemeente, marktpartijen en corporaties onderzoeken en stimuleren de mogelijkheden voor decentrale energieopwekking in Enschede.
- Vanaf 2015 streven we er naar dat in Enschede alleen nog energieneutrale nieuwbouw wordt gerealiseerd.
- Via de MIO (majeure inversteringsopgave) Duurzaam Wonen en Werkgelegenheid worden vragers en aanbieders op het gebied van duurzaamheid gekoppeld.
- Voor woningeigenaren met onvoldoende financiële draagkracht voor noodzakelijke ingrepen aan de woning, wordt door marktpartijen en financiers een financieel instrumentarium ontwikkeld.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld met het verduurzamen van haar eigen gebouwen.

Coalitieakkoord 'Duurzaam, Samen, Sterker!'

In het coalitieakkoord 2014-2018, 'Duurzaam, Samen, Sterker!' is duurzaamheid een centraal thema. Duurzaam handelen is daarbij meer dan het ontzien van natuur en milieu; duurzaam gedrag staat in het coalitieakkoord synoniem voor niet teren op de zak van toekomstige generaties. In dat opzicht vraagt duurzaam handelen bijvoorbeeld ook om een solide financieel beleid. In de voorgaande collegeperiode werd onder de noemer van het duurzaamheidsbeleid vooral gewerkt aan maatregelen die gericht zijn op het tegengaan van gevolgen voor de klimaatverandering. Daarmee is niet gezegd dat er voor thema's die op andere plaatsen wel onder het beleidsveld duurzaamheid worden geschaard, zoals afval, water en bodem

geen aandacht was, maar van een breed en samenhangend duurzaamheidsbeleid was geen sprake.

Actieplan Duurzaamheid

De wens om een meer omvattend duurzaamheidsbeleid te voeren, dat richtinggevend is voor het gemeentelijk handelen, vraagt om kaderstelling. Hiertoe wordt het Actieplan Duurzaamheid opgesteld. Hierin wordt uitgewerkt aan welke doelen onder de noemer van het duurzaamheidsbeleid actief wordt gewerkt, welke aanpak daarvoor is vereist, welke partijen bij de realisatie daarvan een rol spelen en welke rol de gemeente daarbij voor zichzelf ziet weggelegd, alsmede de toewijzing van mensen en middelen om de gestelde doelen te realiseren.

4.7.2 Duurzaamheidsbeleid en het bestemmingsplan

In deze paragraaf wordt aan de hand van het Actieplan Duurzaamheid bekeken in hoeverre het bestemmingsplan kan bijdragen aan de realisatie van de gemeentelijke duurzaamheidsambities.

4.7.2.1 Algemeen

Bij elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling zal, afhankelijk van de opgave en de locatie, bezien moeten worden welke duurzame energiebronnen aangeboord worden. Dit kan er toe leiden dat in het ene geval ingezet wordt op een zongerichte verkaveling, terwijl in het andere geval gekoerst wordt op het gebruik van bodem- en/of windenergie, c.q. aansluiting op het warmtenet. Ook de aanpassing aan de klimaatverandering is in hoge mate een ruimtelijk vraagstuk. Meer warme zomers en een toenemende kans op extreme weersituaties vragen bij een verdere ontwikkeling van de stad om het vergroten van afvoer- en absorptievermogen in stedelijke watersystemen en het voorkomen van 'hitte-eilanden' en hittestress.

4.7.2.2 Energie

Voor het realiseren van veel energie besparende maatregelen of voorzieningen in, aan of op gebouwen, zoals isolatie van vloer, muren of dak, het plaatsen van zonnepanelen of een zonnecollector op het dak, is geen omgevingsvergunning vereist. Voor warmte-koude opslag en bodemenergiesystemen is de provincie Overijssel het bevoegd gezag. Voor nieuwbouw geldt dat moet worden voldaan aan de energieprestatienormen uit het Bouwbesluit. Voor dat soort maatregelen en voorzieningen hoeven in een bestemmingsplan geen regels te worden opgenomen. Een bestemmingsplan kan wel regels bevatten voor het realiseren van windturbines of zonnepanelen op maaiveldniveau en andere voorzieningen en bouwwerken met een mogelijke impact op de kwaliteit van de woon- en leefomgeving.

4.7.2.3 Klimaatadaptie

Voor het realiseren van relatief eenvoudige klimaatadaptieve maatregelen en voorzieningen als groene dakbedekking op gebouwen en het in de bodem infiltreren van hemelwater is geen omgevingsvergunning vereist. Voor dat soort maatregelen en voorzieningen hoeven in een bestemmingsplan geen regels te worden opgenomen. Een bestemmingsplan kan wel regels bevatten voor het realiseren van voorzieningen voor de berging van hemelwater, het vrij houden van bebouwing van overloopgebieden, het vrij houden van bebouwing langs beken of van lage plekken die natuurlijke waterbergingen vormen, het ophogen van gronden of het realiseren van bouwwerken ter voorkoming van overstromingen en andere voorzieningen en bouwwerken met een mogelijke impact op de kwaliteit van de woon- en leefomgeving.

4.7.2.4 Circulaire economie

Voor het realiseren van afvalcontainers voor het gescheiden inzamelen van afval en herbruikbare materialen is geen omgevingsvergunning vereist. Voor dat soort voorzieningen hoeven in een bestemmingsplan geen regels te worden opgenomen. Een bestemmingsplan kan wel regels bevatten voor het realiseren van voorzieningen en inrichtingen voor de verwerking van afval.

4.7.2.5 Biodiversiteit

Natuurgebieden, bossen, parken en andere structurele, veelal openbaar toegankelijke, groenvoorzieningen worden in een bestemmingsplan als zodanig bestemd en voorzien van een passende beschermende gebruiks- en bouwregeling. Daarnaast maakt een bestemmingsplan het in nagenoeg elke bestemming mogelijk om groenvoorzieningen van ondergeschikte aard te realiseren.

4.7.2.6 Overige actiepunten

Voor de overige actiepunten uit het Actieplan Duurzaamheid kan kortheidshalve worden volstaan met de conclusie dat deze geen ruimtelijke relevantie hebben en als zodanig dus ook niet van invloed zijn op de kwaliteit van de woon- en leefomgeving.

4.7.3 Duurzaamheid binnen het plangebied

Het is bestemmingsplan kent geen specifieke duurzaamheidsaspecten. Wel kan wordt opgemerkt dat de bouw- en gebruiksregels van het bestemmingplan er niet aan in de weg staan dat energiebesparende maatregelen aan panden getroffen kunnen worden en dat het realiseren van zonnepanelen op daken vergunningvrij kunnen worden gerealiseerd. De bouw- en gebruiksregels van het bestemmingsplan staan er ook niet aan in de weg dat bij nieuw- of verbouw van panden groene daken kunnen worden gerealiseerd. Dat is gunstig voor de afvoer van hemelwater maar zorgt ook voor verkoeling op warme zomerdagen.

Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten

Op grond van artikel 3.1.6 van het Bro wordt in het kader van de voorbereiding van een bestemmingsplan nagegaan of dat plan uitvoerbaar is. In dat kader moet elk bestemmingsplan worden getoetst aan een aantal omgevingsaspecten. Het vaststellen van een bestemmingsplan kan namelijk gevolgen hebben voor de belangen van natuur en milieu en voor de waterhuishouding. In dit hoofdstuk wordt de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan **"Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197**" getoetst aan de belangen van milieu, natuur en waterhuishouding.

5.1 Milieu

5.1.1 Milieueffectrapportage

Bij ruimtelijke plannen en besluiten die mogelijk gevolgen kunnen hebben voor het milieu dient te worden beoordeeld of ten behoeve van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling een milieueffectrapportage moet worden opgesteld. Een milieueffectrapportage (m.e.r.) is bedoeld om milieubelangen bij verschillende ruimtelijke procedures een volwaardige plaats bij de besluitvorming te geven. Het wettelijk kader voor de m.e.r. is hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer (Wm) en het daarbij behorende Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). In het Besluit m.e.r. is geregeld voor welke plannen en besluiten daadwerkelijk een m.e.r.-procedure doorlopen moet worden.

Bij het toetsen van plannen en besluiten aan het Besluit m.e.r. zijn er drie mogelijkheden:

1. m.e.r.-plicht: voor (onderdelen van) het plan of besluit is het uitvoeren van een m.e.r.-verplicht;
2. m.e.r.-beoordelingsplicht: voor (onderdelen van) het plan of besluit moet eerst worden beoordeeld of het uitvoeren van een m.e.r. verplicht is;
3. vormvrije m.e.r.-beoordeling: het plan of het besluit omvat een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit, maar deze activiteit ligt (ruim) beneden de in daarvoor in het Besluit m.e.r. opgenomen indicatieve drempelwaarden. Het bevoegd gezag moet dan een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitvoeren om na te gaan of die activiteit mogelijk aanzienlijke milieugevolgen zou kunnen hebben. Als uit die vormvrije m.e.r.-beoordeling blijkt dat aanzienlijke milieugevolgen op voorhand niet kunnen worden uitgesloten, moet er alsnog een verplichte m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd.

Voor activiteiten die niet in het Besluit m.e.r. zijn genoemd, geldt geen m.e.r.-plicht of (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsplicht.

Het bestemmingsplan maakt geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk waarop het Besluit m.e.r. van toepassing is. Een nadere toetsing aan het Besluit m.e.r. kan dan ook achterwege blijven.

5.1.2 Milieuhinder van bedrijven en inrichtingen

5.1.2.1 Bedrijven- en milieuinventarisatie en milieuzonering

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is nagegaan of er bestaande en toekomstige bedrijvigheid in en rondom het plangebied van het bestemmingsplan "**Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197**" aanwezig is, die van invloed kan zijn op het woon- en leefklimaat in het plangebied. Daarbij is gekeken naar de potentiële milieubelasting van deze inrichtingen (bedrijven en voorzieningen). De milieubelasting en de bijbehorende hindercontouren worden bepaald door verschillende ruimtelijk relevante milieuaspecten, zoals geur, stof, geluid en gevaar. Hierbij is als richtlijn gebruikt de in 2009 door de VNG uitgegeven publicatie “Bedrijven- en milieuzonering".

5.1.2.2 Bedrijven en milieuzonering

Een goede ruimtelijke ordening voorziet in het voorkomen van voorzienbare hinder ten aanzien van omliggende bedrijven en woningen. In “Bedrijven en Milieuzonering” wordt onderscheid gemaakt tussen omgevingstype rustige woonwijk en het omgevingstype gemengd gebied. Onder omgevingstype gemengd gebied wordt verstaan een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor, zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid. Daarnaast gebieden die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen.

Vanwege de ligging langs de provinciale weg en de aanwezigheid van het restaurant kan het gebied worden aangemerkt als 'gemengd gebied'. In gemengd gebied kunnen woningen naast horecavoorzieningen voorkomen. Het restaurant Lutscher Alm (buiten het plangebied) is een bestaande horecavoorziening waarin dit bestemmingsplan geen wijziging aanbrengt. De nieuwe horecavoorziening is beperkt van omvang. Aan de richtlijnen vanuit de VNG publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' wordt voldaan.

Het aan te leggen parkeerterrein wordt onderdeel van het restaurant. Dat betekent ook dat het geluid van het parkeerterrein moet voldoen aan de normen uit het Activiteitenbesluit. Het gaat dan om de geluidbelasting vanwege het parkeerterrein op de gevels van de bestaande en de nieuwe woning. Uit het akoestisch onderzoek (bijlage 5 Akoestisch onderzoek parkeerterrein) blijkt dat de geluidsbelasting op de bestaande woning voor zowel het gemiddelde geluidbelasting als de piekbelasting onder de norm blijft. Uitgangspunt is dan wel dat er een groene afscherming komt tussen het parkeerterrein en het perceel van de bestaande woning. Hiervoor is een groenbestemming opgenomen. In de regels is verder bepaald dat het parkeerterrein alleen in gebruik mag worden genomen als parkeerterrein, als de groenvoorziening en de hagen zijn aangelegd.

De geluidbelasting op de gevel van de nieuwe woning voldoet net niet aan de geluidsnorm. Hier zal met een dove gevel gewerkt moeten worden. Een dove gevel heeft in principe geen te openen delen en een zodanige gevelisolatie dat de binnenwaarde aan de wettelijke norm voldoet. In de regels is de dove gevel verplicht gesteld.

Met uitvoering van de maatregelen zal hier een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ontstaan.

5.1.2.3 Conclusie milieuhinder bedrijven en inrichtingen

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat er uit oogpunt van milieuhinder van bedrijven en voorzieningen geen belemmering is voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.3 Bodemkwaliteit

Algemeen

Het bodembeleid in Nederland heeft een hervormingsfase ondergaan. Er is sprake van een overgang van het saneren van vervuilde bodems naar het duurzaam beheren en bewust gebruiken van de bodem en de ondergrond. Het beleid richt zich niet uitsluitend meer op het wegnemen van risico's, maar de nadruk is komen te liggen op creatief, innovatief en integraal beheer en gebruik van de bodem en ondergrond. Het oude beginsel van niet bouwen op een vervuilde bodem is hiermee verlaten. Bouwen op een ernstig verontreinigde bodem is onder voorwaarden mogelijk mits er geen risico's zijn voor de gezondheid. Functiegericht saneren is dan voldoende.

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening wordt in het kader van de voorbereiding van een bestemmingsplan nagegaan of dat plan uitvoerbaar is. De milieuhygiënische bodemgesteldheid kan daarbij een rol spelen. De Wet bodembescherming kan hierop van toepassing zijn.

Plangebied

Het bestemmingsplan maakt op nu nog onbebouwde gronden een woning mogelijk. de woonfunctie van de Lossersestraat 197 wordt naar deze locatie verplaatst. Bij de overige functies die het plan mogelijk maakt, gaat het om reeds bebouwde gronden.

Voor de onbebouwde locatie is een bodemonderzoek gedaan, zie bijlage 6. In de grond is niets bijzonders aangetroffen. In het grondwater is barium en zink gevonden, vermoedelijk komt het daar van nature voor. Het vormt geen belemmering voor de woonfunctie.

Conclusie

De grond is geschikt voor de woonfunctie.

5.1.4 Wet geluidhinder

In artikel 3.3.1 van het Bro is bepaald dat in een bestemmingsplan moet worden aangegeven waar geluidgevoelige gebouwen en terreinen zijn gesitueerd ten opzichte van wegen, spoorwegen en industrieterreinen met een onderzoekszone als bedoeld in de Wet geluidhinder (Wgh). Wanneer het bestemmingsplan binnen deze onderzoekszones de realisatie van nieuwe geluidgevoelige gebouwen of terreinen mogelijk maakt, moet door middel van een akoestisch onderzoek worden nagegaan of de geluidsbelasting binnen de wettelijke normen blijft. De geluidsbelasting mag de in de Wgh genoemde grenswaarden niet overschrijden. Daarbij moet ook de doeltreffendheid worden onderzocht van de in aanmerking komende maatregelen ter voorkoming van in de toekomst optredende geluidsbelasting van de geluidgevoelige gebouwen en terreinen.

Wegverkeerslawaai

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan zijn geen op grond van de Wet geluidhinder gezoneerde wegen aanwezig. Het plangebied is wel gelegen binnen de onderzoekszone van de gezoneerde wegen N732 en de Lonneker Molenweg. Het bestemmingsplan voorziet in de realisatie van een geluidsgevoelig gebouw, te weten één woning, binnen de onderzoekszone van deze wegen.

Uit akoestisch onderzoek (zie bijlage 7 Akoestisch onderzoek wegverkeer) blijkt dat de gevelbelasting net boven de voorkeursgrenswaarde ligt. De geluidsbelasting vanwege de Lossersestraat is 50 dB. Dat is hoger dan de voorkeursgrenswaarde. Hiervoor zal een procedure voor hogere waarden worden doorlopen.

Railverkeerslawaai

Het plangebied van het bestemmingsplan is niet gelegen aan of in de nabijheid van een op grond van de Wet geluidhinder gezoneerde spoorlijn.

Industrielawaai

Het plangebied van het bestemmingsplan is niet gelegen in de nabijheid van een gezoneerd industrieterrein. Bovendien voorziet het bestemmingsplan niet in bestemmingen waarop geluidzoneringsplichtige inrichtingen als bedoeld in bijlage I van het Besluit omgevingsrecht ('grote lawaaimakers') gevestigd kunnen worden.

Luchtvaartlawaai

Het plangebied van het bestemmingsplan is niet gelegen in de nabijheid van het (voormalige) vliegveld Twente en ook niet binnen de geluidszone van het vliegveld.

Conclusie geluid

Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat met het doorlopen van de procedure voor hogere waarden, het aspect geluid geen belemmering vormt voor de realisatie van een nieuwe woning.

5.1.5 Luchtkwaliteit

Bij de toetsing of een bestemmingsplan uitvoerbaar is, moet worden nagegaan of de realisatie van beoogde ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gevolgen kan hebben voor de luchtkwaliteit. Op grond van het bepaalde in hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer en onderliggende algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen vormen de luchtkwaliteitseisen in ieder geval geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen indien:

a. er geen sprake is van feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;

b. een project, al dan niet per saldo, niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
d. een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL);
e. een project niet voorziet in de realisatie van gevoelige bestemmingen binnen de zone van een op grond van het Besluit gevoelige bestemmingen gezoneerde rijksweg of provinciale weg.

Gezien het feit dat de grens voor 'niet in betekende mate'-categorie voor 'woningbouwlocaties' op 1500 woningen ligt, kan geconcludeerd worden dat de verplaatsing van een woning en de mogelijkheid van een (kleine) horecavoorziening in de categorie 'niet in betekende mate' valt. De uitvoering van het bestemmingsplan zal dus geen significant negatief effect op de luchtkwaliteit veroorzaken. Derhalve hoeft geen onderzoek naar luchtkwaliteit plaats te vinden.

Geur

Vanaf 1 januari 2007 vormt de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) het toetsingskader als het gaat om geurhinder afkomstig van dierenverblijven en veehouderijen. De geuremissie is afhankelijk van het aantal en soort dieren dat binnen de inrichting aanwezig is. In de aan de Wgv gekoppelde Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) is per diercategorie een geuremissiefactor vastgesteld. Daarnaast zijn minimale afstanden opgenomen vanaf een veehouderij tot een geurgevoelig object. Hierin is bepaald dat de minimale afstand voor de geurbelasting van een veehouderij op een geurgevoelig object in het buitengebied 100 meter moet bedragen.

Binnen een straal van 100 meter bevinden zich geen veehouderijen. Geconcludeerd kan worden dat er geen veehouderijen in hun belangen worden geschaad.

Conclusie luchtkwaliteit

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.6 Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om het beheersen van de veiligheid van personen in de omgeving van activiteiten met gevaarlijke stoffen. Ook de risico's die zijn verbonden aan het gebruik van luchthavens vallen onder externe veiligheid. De risico's waar burgers aan worden blootgesteld door de aanwezigheid van risicovolle inrichtingen of transportroutes van gevaarlijke stoffen in hun leefomgeving dienen tot een aanvaardbaar minimum te worden beperkt. Daarom heeft de overheid regels opgesteld voor inrichtingen en transportroutes van gevaarlijke stoffen die onaanvaardbaar grote risico's opleveren voor personen die zich bevinden in woningen, scholen en bejaardencentra die in de directe omgeving hiervan liggen. Kort samengevat heeft dit tot gevolg dat er veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden tussen risicovolle activiteiten en kwetsbare objecten zoals woningen en dergelijke.

Bij externe veiligheid wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het plaatsgebonden risico mag in principe nergens groter zijn dan een kans van 1 op 1 miljoen (ofwel 10^{-6}).

Het groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. De contour is daarom niet bepalend, maar het aantal mensen dat zich gedurende een bepaalde periode binnen een bepaalde afstand (effectafstand) van een risicovolle activiteit ophoudt. Voor het groepsrisico geldt dat de actuele hoogte van het groepsrisico en de bijdrage aan het groepsrisico van ruimtelijke ontwikkelingen verantwoord moeten worden.

De wet- en regelgeving met betrekking tot externe veiligheid kan grofweg in twee categorieën worden ingedeeld: regelgeving met betrekking tot risicovolle activiteiten bij inrichtingen en regelgeving met betrekking tot het transport van gevaarlijke stoffen.

Risicovolle activiteiten bij inrichtingen

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is het wettelijk kader voor risicovolle activiteiten bij inrichtingen. Binnen en in de nabijheid van het plangebied van het bestemmingsplan “Lossersestraat 197” zijn geen bedrijven of inrichtingen aanwezig waarop het Bevi van toepassing is.

Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

Voor het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) het wettelijk kader. Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Lossersestraat 197” zijn geen buisleidingen aanwezig waarop het Bevb van toepassing is.

Op ca. 85 meter ten westen van het plangebied is een buisleiding (N-528-57) van de Gasunie gelegen die onder Bevb valt. Het betreft een 8” hogedruk aardgasleiding met een werkdruk van 40 bar. De leiding kent geen 10^{-6} contour voor wat betreft het plaatsgebonden risico. Wel ligt het plangebied voor een relatief klein deel binnen de inventarisatieafstand van 95 meter. Binnen dit deel van de inventarisatieafstand worden geen nieuwe kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten mogelijk gemaakt. Het plan heeft derhalve geen invloed op het groepsrisico ten gevolge van de leiding.

Conclusie: De ligging van deze aardgasleiding vormt op grond van het BevB geen belemmering voor onderhavig plan.

Transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water

Voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, per spoor of over het water zijn de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en de Circulaire Vervoer Gevaarlijke Stoffen het wettelijk kader. Momenteel is nieuwe wet- en regelgeving in voorbereiding voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water. De basis van die nieuwe regelgeving wordt gevormd door het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen. Het Basisnet kent 3 vervoersmodaliteiten: Basisnet Water, Basisnet Spoor en Basisnet Weg.

Basisnet Weg

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Lossersestraat 197” of in de directe nabijheid daarvan zijn geen wegen aanwezig die in het Basisnet zijn aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over de weg.

Basisnet Water

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Lossersestraat 197” of in de directe nabijheid daarvan zijn geen vaarwegen aanwezig die in het Basisnet zijn aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over de water.

Basisnet Spoor

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Lossersestraat 197” of in de directe nabijheid daarvan is geen spoorweg aanwezig die in het Basisnet is aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over het spoor.

Gebruik van luchthavens

De aanwezigheid van vliegvelden en grote luchthavens in de omgeving is van belang in het kader van de externe veiligheid omdat de kans op het neerstorten van vliegtuigen in de buurt van een vliegveld of luchthaven groter is dan elders. Een luchtvaartongeval is daar dus te voorzien en het is denkbaar dat daarbij (woon)bebouwing wordt getroffen. Een vliegtuig of helikopter kan overal neerstorten, de gevolgen kunnen dus in beginsel op elke plek optreden. Het risico is echter het grootst nabij een vliegveld of luchthaven, met name bij het opstijgen en landen.

Het plangebied van het bestemmingsplan “Lossersestraat 197” is hemelsbreed op ca. 4 kilometer van het (voormalige) vliegveld Twente gelegen. Dit betekent dat de kans op een luchtvaartongeluk in het plangebied (zeer) klein is.

Conclusie externe veiligheid

Op basis van het bovenstaande en het gegeven dat het plan geen (nieuwe) kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten mogelijk maakt binnen risicocontouren kan worden geconcludeerd dat de externe veiligheid geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.2 Water

Op grond van artikel 3.1.6 van het Bro wordt in een bestemmingsplan een beschrijving opgenomen van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de waterhuishouding.

5.2.1 Hemelwater

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat in bestaand stedelijk gebied hemelwater zo min mogelijk wordt afgevoerd via de riolering en in het buitengebied hemelwater niet wordt afgevoerd via de riolering. Dit kan in beginsel door hergebruik, het toepassen van groene daken en/of halfverharding. Bij een toename van verhard oppervlak komt meer hemelwater versneld tot afvoer, hierop is het oppervlaktewatersysteem niet berekend. Het extra afstromend hemelwater moet op eigen terrein worden verwerkt. Indien dit aantoonbaar niet mogelijk is, mag het hemelwater vertraagd worden afgevoerd naar een aanwezige greppel, oppervlaktewater of ander afwateringssysteem in de nabije omgeving. Hiervoor is het nodig het hemelwater tijdelijk op eigen terrein te bergen, zodat het vertraagd kan worden afgevoerd naar voorzieningen in de openbare ruimte. De tijdelijke bergingsopgave bedraagt in het bestaand stedelijk gebied 20 millimeter, oftewel 20 liter per vierkante meter verhard oppervlak. In het buitengebied bedraagt de tijdelijke bergingsopgave 40 millimeter. Vervuiling van hemelwater dient zoveel mogelijk voorkomen te worden door geen uitlogende bouwmaterialen te gebruiken.

5.2.2 Afvalwater

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat het ontstaan van afvalwater wordt beperkt. Afvalwater wordt gescheiden van het hemelwater aangeboden en afgevoerd. De gemeente zorgt er voor dat het afvalwater vanaf de perceelgrens wordt getransporteerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie van het waterschap Vechtstromen. In het buitengebied wordt vuilwater aangesloten op de drukriolering. Niet overal is drukriolering aanwezig voor de afvoer van hemelwater. In dat geval moet op eigen terrein een individuele behandeling van afvalwater (IBA) of helofytenfilter worden ingericht. Dit dient te gebeuren in overleg met het waterschap Vechtstromen. Afhankelijk van de doelmatigheid zal voor drukriolering of IBA gekozen worden.

5.2.3 Oppervlaktewater

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat bestaand oppervlaktewater (sloten en vijvers) gehandhaafd blijven. Eventueel nieuw oppervlaktewater mag geen permanente verlaging van de grondwaterstand veroorzaken. Het aftoppen van grondwaterstandspieken middels drainage is wel toegestaan.

5.2.4 Grondwater en ontwatering

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat perceeleigenaren zelf verantwoordelijk zijn voor het grondwater op hun perceel. De gemeente zorgt in voorkomende gevallen in de openbare ruimte voor passende maatregelen indien er in een gebied sprake is van structureel nadelige gevolgen door de grondwaterstand en de te treffen maatregelen niet tot de zorg van de provincie of het waterschap behoren.

De ontwatering van een perceel is afhankelijk van het gebruik van de grond. Ontwatering is het verschil tussen het peil van de weg of de bebouwing en de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG).

- Wegen: ontwateringsdiepte van 0,70 meter, waarbij een zandbed met minimale dikte van 0,50 m aanwezig moet zijn. Een te hoge grondwaterstand kan opvriezen en opdooi van de fundering van de weg veroorzaken.
- Bebouwing: de ontwateringsdiepte van bebouwing hangt af van het type gebouw. Voor woningen of gebouwen met een niet-waterdichte kruipruimte die goed toegankelijk moet zijn, dient de ontwatering zodanig te zijn dat zich geen grondwater in de kruipruimte bevindt. Als norm wordt vaak gehanteerd dat het grondwater tenminste 0,20 m beneden de vloer van de kruipruimte moet staan. Uitgaande van een 0,50 m hoge kruipruimte en een vloerdikte (woonvloer) van 0,20 m betekent dit een afstand van 0,90 m

tussen de GHG en de bovenzijde van de vloer. Door kruipruimteloos te bouwen kan de ontwateringsnorm onder bepaalde voorwaarden met 0,30 m verminderd worden.
- Groen / onbebouwd en onverhard terrein: voor deze bestemming wordt meestal een ontwateringdiepte van 0,50 m –mv geadviseerd. Langdurige te hoge grondwaterstanden beïnvloeden de beworteling nadelig.

5.2.5 Afwatering

Om op perceelsniveau te kunnen voorkomen dat afstromend regenwater problemen veroorzaakt gelden de volgende adviesnormen:
- Het vloerpeil van de bebouwing minimaal 0,20 m boven het dichtstbijzijnde wegpeil leggen.
- Perceel vlak of richting de weg af laten lopen.
- De maaiveldpeilen en vloerpeilen van de verschillende percelen op elkaar afstemmen.

5.2.6 Conclusie

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de waterhuishouding **geen** belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.3 Natuur

5.3.1 Wet natuurbescherming, beschermde natuurgebieden

In de Wet natuurbescherming wordt de aanwijzing en bescherming van de Europese 'Natura 2000' gebieden geregeld. Op grond van de Wet natuurbescherming dienen voor alle Natura 2000 gebieden instandhoudingsdoelstellingen en een beheerplan te worden vastgesteld. De instandhoudingsdoelstellingen hebben betrekking op de kwaliteit van natuurlijke habitats en habitats van soorten in een Natura 2000 gebied en op activiteiten die significant verstorende effecten kunnen hebben op voor een Natura 2000 gebied aangewezen soorten. Bestaand gebruik mag worden voortgezet, mits niet conflicterend met de instandhoudingsdoelstellingen en als zodanig vastgelegd in het beheerplan. Voor alle andere activiteiten is een vergunning van het bevoegd gezag noodzakelijk. Bij elke ruimtelijke ontwikkeling moet worden getoetst of die activiteiten mogelijk significant negatieve gevolgen kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000 gebied. Indien dat op voorhand niet kan worden uitgesloten dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd en een plan-milieu effect rapportage (plan-MER) te worden opgesteld. Wanneer significant negatieve effecten inderdaad niet uitgesloten kunnen worden dient voor de betreffende activiteiten een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

Voor het plangebied is een onderzoek gedaan naar de Natuurwaarden, zie bijlage 8. Er is ook onderzoek gedaan of er effecten zijn te verwachten op het Natura 2000 gebied. Het plangebied ligt niet in, of direct naast een Natura 2000-gebied. Op 4,5 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied ligt het Natura2000-gebied Dinkelland, op 4,8 kilometer afstand ten noordwesten van het plangebied ligt Natura2000-gebied Landgoederen Oldenzaal en op 5 kilometer afstand ten noordwesten van het plangebied ligt Natura2000-gebied Lonnekermeer. De uitvoering van het bestemmingsplan heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura2000- gebied.

5.3.2 Wet natuurbescherming, beschermde planten- en diersoorten

De Wet natuurbescherming de bescherming van de meest kwetsbare planten- en diersoorten die in Nederland voorkomen. Het gaat daarbij niet om de bescherming van individuele planten of dieren maar om waarborgen om te voorkomen dat het voortbestaan van soorten planten of dieren niet in gevaar komt. Hiertoe is in deze wet een aantal verbodsbepalingen opgenomen, zoals het verbod op het doden of verontrusten van dieren of het verbod op het plukken van planten. Daarbij is het “nee, tenzij” principe het uitgangspunt, er mag geen schade worden toegebracht aan beschermde dieren of planten tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

Indien een voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling mogelijk negatieve gevolgen heeft voor in dat gebied voorkomende beschermde soorten dienen passende preventieve of mitigerende maatregelen te worden getroffen en/of dient het plan te worden aangepast om eventuele negatieve gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen. Indien door maatregelen en eventueel planaanpassing negatieve gevolgen voor eventueel aanwezige beschermde soorten niet of niet volledig kan worden voorkomen dient ontheffing van de betreffende verbodsbepalingen te worden gevraagd.

Uit het onderzoek (zie bijlage 8) blijkt dat met inachtneming van de bescherming van bezette vogelnesten en het respecteren van de winterrustperiode van amfibieën en egel, de voorgenomen activiteit geen wettelijke consequenties heeft in het kader van de Wet natuurbescherming. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden.

5.3.3 NatuurNetwerk Nederland (voorheen EHS)

De NatuurNetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en landbouwgebieden met veel natuurwaarden. De NNN heeft als doel het behouden, beschermen en versterken van de rijkdom aan plant- en diersoorten (biodiversiteit). De NNN beoogt een bijdrage te leveren aan het realiseren en in stand houden van een (inter-)nationaal vitaal stelsel van natuurgebieden. De NNN valt niet onder de werking van de gebiedsbescherming, zoals geregeld in de Wet natuurbescherming of de soortenbescherming, zoals geregeld in de Wet natuurbescherming. De NNN is een ruimtelijk rijksbelang dat door provincies en gemeenten dient te worden vertaald in ruimtelijke plannen, zoals structuurvisies en bestemmingsplannen.

Het plangebied van het bestemmingsplan **“Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197**” behoort niet tot het NNN, maar gronden direct ten westen en ten zuiden ervan wel. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan gronden die tot de ‘zone ondernemen met natuur en water buiten de EHS’ behoren. Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat de NNN geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 6 Juridische planopzet

6.1 Algemeen

Type bestemmingsplan

De Wro en het Bro maken het mogelijk een bestemmingsplan op verschillende manieren vorm te geven. Grofweg kan gekozen worden uit de volgende planvormen:

a. een traditioneel gedetailleerd bestemmingsplan. Een dergelijk plan legt het beoogde gebruik van gronden en opstallen en de bebouwingsmogelijkheden van de in het plan opgenomen gronden gedetailleerd vast. De methodiek wordt wel ingezet om bestaande situaties te conserveren, maar wordt ook gebruikt om beoogde nieuwe ontwikkelingen nauwgezet te sturen;
b. een globaal bestemmingsplan dat nader moet worden uitgewerkt. In een dergelijk bestemmingsplan worden een of meerdere bestemmingen opgenomen, die later moeten worden uitgewerkt. Wordt veelal toegepast in gevallen waar de ontwikkeling van een gebied op hoofdlijnen bekend is, maar waar de concrete invulling nog moet volgen;
c. Een globaal eindplan. In deze planvorm wordt het ruimtelijk en functioneel streefbeeld in globale zin vastgelegd;
d. Een mix van bovenstaande planvormen afhankelijk van de specifieke problemen.

Naast dit onderscheid, dat is gebaseerd op de techniek van bestemmen, wordt verschil gemaakt tussen ontwikkelingsgerichte en beheergerichte bestemmingsplannen. Bij de keuze voor een bepaalde systematiek van bestemmingsregeling speelt een rol wat met het plan wordt beoogd: beheren of ontwikkelen. Daarnaast speelt een rol of er in een gebied sprake is van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Dit bestemmingsplan is een zogenaamde partiële herziening. In een dergelijke bestemmingsregeling ligt het accent vooral op het inpassen van een kleinschalige ontwikkeling in een groter bestemmingsplan. Vooral vanwege de geringe omvang van het plangebied heeft dit plan slechts een beperkt aantal bestemmingsregels en een relatief eenvoudig kaartbeeld. Het juridische gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit de verbeelding met de daarbij horende planregels. Bij ieder plan hoort een toelichting, maar dit onderdeel heeft als zodanig geen rechtskracht. De verbeelding van het bestemmingsplan bestaat uit één kaartblad.

Wijze van bestemmen

Het uitgangspunt van een bestemmingsplan is om een passende bestemming toe te kennen aan de gronden in het plangebied. De bestemming bepaalt welke gebruiksdoelen of functies op grond van een goede ruimtelijke ordening zijn toegestaan.

Bij de keuze voor een bepaalde bestemming is de (gewenste) hoofdfunctie doorslaggevend. Als het ruimtelijk relevant is of als een bepaalde functie de omgeving beïnvloedt of daar eisen aan stelt, wordt gekozen voor een specifieke bestemming met eigen regels bouwen en gebruik.

Het is mogelijk om binnen de hoofdgroepen bestemmingen specifieker te maken door bijvoorbeeld ondergeschikte functies in de bestemmingsomschrijving op te nemen. Voor bijzondere ondergeschikte functies, die niet onder de algemene bestemmingsomschrijving vallen en niet conflicteren met de bestemming, wordt gekozen voor een afzonderlijke functieaanduiding.

In paragraaf 6.3 van deze plantoelichting wordt nader inhoudelijk ingegaan op de wijze van bestemmen waarvoor in het bestemmingsplan "Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197" is gekozen.

6.2 Indeling planregels

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit de regels en de bijbehorende verbeelding waarop de diverse bestemmingen zijn aangegeven. De regels en de verbeelding dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

a. Hoofdstuk 1 - Inleidende regels;
b. Hoofdstuk 2 - Bestemmingsregels;
c. Hoofdstuk 3 - Algemene regels;
d. Hoofdstuk 4 - Overgangs- en slotregels.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Dit hoofdstuk bevat inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied van het bestemmingsplan **"Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197**". In Artikel 1 Begrippen zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen. Hiermee wordt een eenduidige interpretatie van de begrippen vastgelegd. Artikel 2 Wijze van meten geeft bepalingen hoe onder meer de hoogtes van gebouwen en de inhoud van gebouwen gemeten moeten worden en hoe bepaalde eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 geeft een omschrijving - de juridische vertaling - van de verschillende in het plangebied voorkomende en op de verbeelding opgenomen bestemmingen. Bij de indeling van de bestemmingsregels wordt conform de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012 een vaste volgorde aangehouden. De regels van een bestemming worden als volgt opgebouwd en benoemd:

a. bestemmingsomschrijving (omschrijving van de toegestane functies en gebruiksdoelen);
b. bouwregels (regels waaraan de bebouwing dient te voldoen);
c. afwijken van de bouwregels (regels op grond waarvan in concrete situaties onder bepaalde voorwaarden kan worden afgeweken van de bouwregels);
d. specifieke gebruiksregels (regels die aangeven welk specifiek gebruik verboden is);
e. afwijken van de gebruiksregels (regels op grond waarvan in concrete situaties onder bepaalde voorwaarden kan worden afgeweken van de gebruiksregels);
f. omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (regels waarbij wordt geregeld wanneer en onder welke omstandigheden een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden noodzakelijk is).

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels, bestaande uit de anti-dubbeltelregel, de algemene bouwregels, algemene gebruiksregels, algemene aanduidingsregels, algemene afwijkingsregels, algemene wijzigingsregels, algemene procedureregels en overige regels. Daarnaast zijn regels ten aanzien van onder meer archeologie.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

In hoofdstuk 4 zijn regels opgenomen met betrekking tot het overgangsrecht voor bouwwerken en gebruik van gronden. Deze artikelen bevatten regels die als doel hebben de rechtstoestand tijdens de overgang naar een nieuw bestemmingsplan vast te leggen. De "Slotregel" geeft de naam van het bestemmingsplan aan.

6.3 Beschrijving van het plan

6.3.1 Bestemmingen

Groen

De bestemming 'Groen' is gegeven aan de gronden waarop groenvoorziening moet worden gerealiseerd die een afschermende werking hebben tussen het aan te leggen parkeerterrein en de bestaande woning.

Horeca

De horeca bestemming heeft betrekking op de beeldbepalende boerderij en erf. Hier is lichte horeca en/of ambachtelijke bierbrouwerij toegestaan. De bestaande boerderij heeft cultuurhistorische waarden en is beeldbepalend. Dit is aangegeven met de bouwaanduiding 'karakteristiek'. De boerderij mag dan ook niet worden gesloopt en moet zijn gerestaureerd voordat het pand in gebruik wordt genomen voor lichte horeca en/of ambachtelijk bierbrouwerij. Dit is verwoord in een voorwaardelijke verplichting.

Verkeer - parkeerterrein

Op deze gronden wordt een parkeerterrein gerealiseerd voor bezoekers van de Lutscher Alm en de microbierbrouwerij. Bij de specifieke gebruiksregels zijn voorwaardelijke verplichtingen opgenomen die als doel hebben dat het gebied ingericht wordt als parkeerterrein met tenminste 55 parkeerplaatsen. Het terrein moet met hagen aan de noord-, oost- en westzijde afgeschermd worden. Verder moeten er 'open tegels' worden gebruikt, zodat er het terrein een groen uitstraling krijgt.

In artikel 1 is bepaald dat onder open tegels moet worden verstaan: Een gedeeltelijk open verharding, waardoor het aanzicht minder versteend en meer groen is.

Wonen

De bestaande en nieuw te bouwen woningen hebben een woonbestemming. Hier zijn de gebruikelijke bepalingen voor wonen in het buitengebied opgenomen. Water gekregen.

6.4 Handhaving

Bestemmingsplannen zijn bindend voor iedereen: burgers, ondernemers en de overheid zelf. Het is een juridisch kader voor burgers en ondernemers waaruit kan worden afgeleid wat de eigen bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn, maar ook wat de planologische mogelijkheden in juridische zin zijn op percelen in de directe omgeving. Aan de andere kant kan de gemeentelijke overheid naleving van bestemmingsplannen afdwingen als er sprake is van gebruik en/of bebouwing die niet in het bestemmingsplan passen.

In het kader van de bedrijven- en milieuinventarisatie is voorafgaand aan het in procedure brengen van het bestemmingsplan onderzocht in hoeverre de functies die in het plangebied voorkomen in overeenstemming zijn met het geldende bestemmingsplan en bij geconstateerde afwijkingen eventueel gelegaliseerd kunnen worden.

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid

Het hoofddoel van dit bestemmingsplan is de gewenste toekomstige situatie planologisch-juridisch vast te leggen. De gronden in het plangebied zijn eigendom van particulieren.

Op grond van het bepaalde in artikel 6.12 van de Wro dient de gemeenteraad voor gronden waarop een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 van het Bro is voorgenomen een exploitatieplan vast te stellen, tenzij het kostenverhaal van de grondexploitatie over de in het bestemmingsplan begrepen gronden anderszins is verzekerd.

De eigenaar van de buiten het plangebied liggende horeca vestiging en de eigenaar van de nieuwe horeca vestiging hebben met de gemeente een overeenkomst gesloten over de ontwikkeling en de plankosten. Hiermee zijn de gemeentelijke kosten anderszins verzekerd en hoeft geen exploitatieplan te worden vastgesteld. Met de gemeente Enschede is een planschadeovereenkomst afgesloten waarin onder andere is vastgelegd dat eventuele planschade voor rekening is van de initiatiefnemers.

Het bestemmingsplan is economisch uitvoerbaar.

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Alternatief kostenberekening

Nota van: **Stadsingenieurs Enschede** | Datum kostenopstelling: 8 juli 2015 | Aan: SO-Ontw

Projectleider SE: | Datum verzoek: 17 juni 2015 | Contactpersoon: C. Lems

Prijspeil: 1 januari 2015

Kostenopstelling | **Betreft: LOSSERSESTRAAT**

Ik deel u het volgende mede:

De globale kosten voor LOSSERSESTRAAT, aanleg voetgangersbrug t.b.v. restaurant Lutscher Alm, bedragen:

CONCEPT

S.V.P. aanvullen daar waar nodig

			BEDRAG		
33320 Uitbestede investeringen					
Aanvullende werken	Omleidingskosten busroutes convenant OV		€ -		
	Tijdelijke verkeersvoorzieningen)		€ 10.000,00		
	Bodemonderzoek / Verhardingsonderzoek		€ 3.500,00		
	Onderzoek t.a.v. Flora en Faunawet		€ 1.000,00		
	Kosten t.b.v. OCE		€ -		
	Werken Onderhoud Enschede (materieel, materiaal, bebording e.d.)		€ 2.000,00		
	Aanpassen bebording ANWB		€ -		
	Opnemen/herplaatsen plattegrondkasten incl electra aansl.		€ -		
	Plaatsen bouwborden		€ 3.000,00		
	Leges grondwateronttrekking (zie bemalingsadvies)		€ -		
	Leveranties derden		€ -		
Totaal uitbestede investeringen					€ 19.500,00
33321 Uitbestede investeringen civiele werkzaamheden					
Aanneemsom			**€ 80.000,00**		
Directielevering(en)		n.v.t.	€ -		
Risicoreservering scopewijzigingen		15%	€ 12.000,00	*) % kan in overleg worden aangepast!	
Totaal uitbestede investeringen civiele werkzaamheden					€ 92.000,00
33322 Uitbestede investeringen civiel meer/minder (onvoorzien ± 10% van totaal 33321)			€ 9.200,00		€ 9.200,00
33323 Uitbestede investeringen groen aanneemsom					
Aanneemsom groenwerkzaamheden			€ -		
Werkzaamheden voortvloeiend uit resultaten onderzoek Flora & Faunawet			€ -		
Totaal uitbestede investeringen groen					€ -
33325 Uitbestede investeringen kabels/leidingen					
Verleggen electriciteitskabels			€ -		
Verleggen waterleiding			€ -		
Verleggen gasleiding			€ -		
Verleggen kabelcom			€ -		
Verleggen telecomleiding			€ -		
Verlegkosten alle kabels en leidingen		*schatting*	€ 22.000,00		
Totaal uitbestede investeringen kabels/leidingen					€ 22.000,00
33326 Uitbestede investeringen VRI			€ -		€ -
33327 Uitbestede investeringen openbare verlichting					
Openbare verlichting			€ 5.000,00	100%	
Totaal uitbestede investeringen openbare verlichting					€ 5.000,00
33328 Uitbestede investeringen installatie			€ -		€ -
34307 Drukwerk, bindwerk, papier					
Kosten CROW			€ 240,00		
Bestekken drukwerk			€ -		
Totaal drukwerk, bindwerk, papier					€ 240,00
34330 Advertentie - en reclamekosten					
Kosten publicatie aanbestedingskalender (alleen bij openbaar (europees) aanbesteden)			€ -		
Aankondiging werkzaamheden in media		± 8 weken uitvoeringstijd	€ 400,00		
Totaal advertentie - en reclamekosten					€ 400,00
34364 Overig personeel van Derden			€ 20.000,00		€ 20.000,00
34391 Stortkosten					
Stortkosten TRM (teerh. asfalt)			€ -		
Kosten grondbank					
Grond	*Geen grond afvoer*		€ -	Incl. keuringskosten	
Totaal stortkosten					€ -
62291 Overige verrekeningen van kostenplaatsen					
VI Revisie GBKN			€ 1.100,00		
VI uitzetwerk		4 punt(en)	€ 260,00		
VI revisie (putten)			€ -		
Onderhoud Enschede (uren)			€ -		
Totaal overige verrekeningen van kostenplaatsen					€ 1.360,00
62292 Doorbelasting apparaatskosten					
Advies verkeer			€ -		
Advies milieu			€ -		
Algemeen vtu			€ 12.145,00		
Totaal doorbelasting apparaatskosten					€ 12.145,00
63000 Verrekening tussen projecten					
Leges kapvergunning			€ 507,50		
Leges bouwvergunning			€ 2.400,00		
Totaal verrekening tussen projecten					€ 2.907,50

Subtotaal:	€ 184.752,50
Te verwachten opbrengst uit verkoop klinkers:	€ -
totaal:	€ 184.752,50
afronding:	€ 47,50
Totale projectkosten bedragen:	**€ 184.800,00**

Opmerking(en):

-
-
-
- Voorlopig aanbestedingsadvies: Enkelvoudig onderhands (VRAAG uw inkoopadviseur!!)

Adviseur EA

R.A. ter Meer

Coll: RtM

In afschrift aan
Projectleider
FDC/PB **2x**
Archief

S:\Projecten\2015\Lossersestraat oversteek nabij Lutscher Alm\EA\Kostenopstelling 2015 07 08 Lossersestraat Voetgangersbrug_-_RtM.xlsm

Bijlage 2 restauratieplan Boerderij Lossersestraat

Restauratieplan boerderij

Boerderij
Restauratieplan
Lossersestraat 197
7525 PE Enschede

Project:	2016-505
Datum:	25 juli 2016
Gewijzigd:	4-augustus 2016

Monumenten Advies Oost bv
Heinoseweg 6a
7722 JP Dalfsen
tel. 038-4602930
info@monumentenadvies-oost.nl
www.monumentenadvies-oost
copyright © 2016 Monumenten Advies Oost bv

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Opdrachtgever:
Almbier BV
Vegerweg 50
7525 PL Enschede
Telefoon 053-4354424
Email info@lutscheralm.nl
Contactpersoon
De heer M. Bosch
Mobiel 06-53591081
Email info@lutscheralm.nl

Adviseur:
Monumentenadvies Oost BV
Heinoseweg 6A
7722 JP Dalfsen
Telefoon 038-4602930
Email info@monumentenadvies-oost.nl
A.J. Schuilenborg
Telefoon 06-54226874
Email a.schuilenborg@monumentenadvies-oost.nl

Objectgegevens:
Boerderij
Lossersestraat 197
7525 PE Enschede

Kadastrale gegevens:
Provincie Overijssel
Kadastrale gemeente Lonneker
Gemeente Enschede
Sectie D
Nummer 2512

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

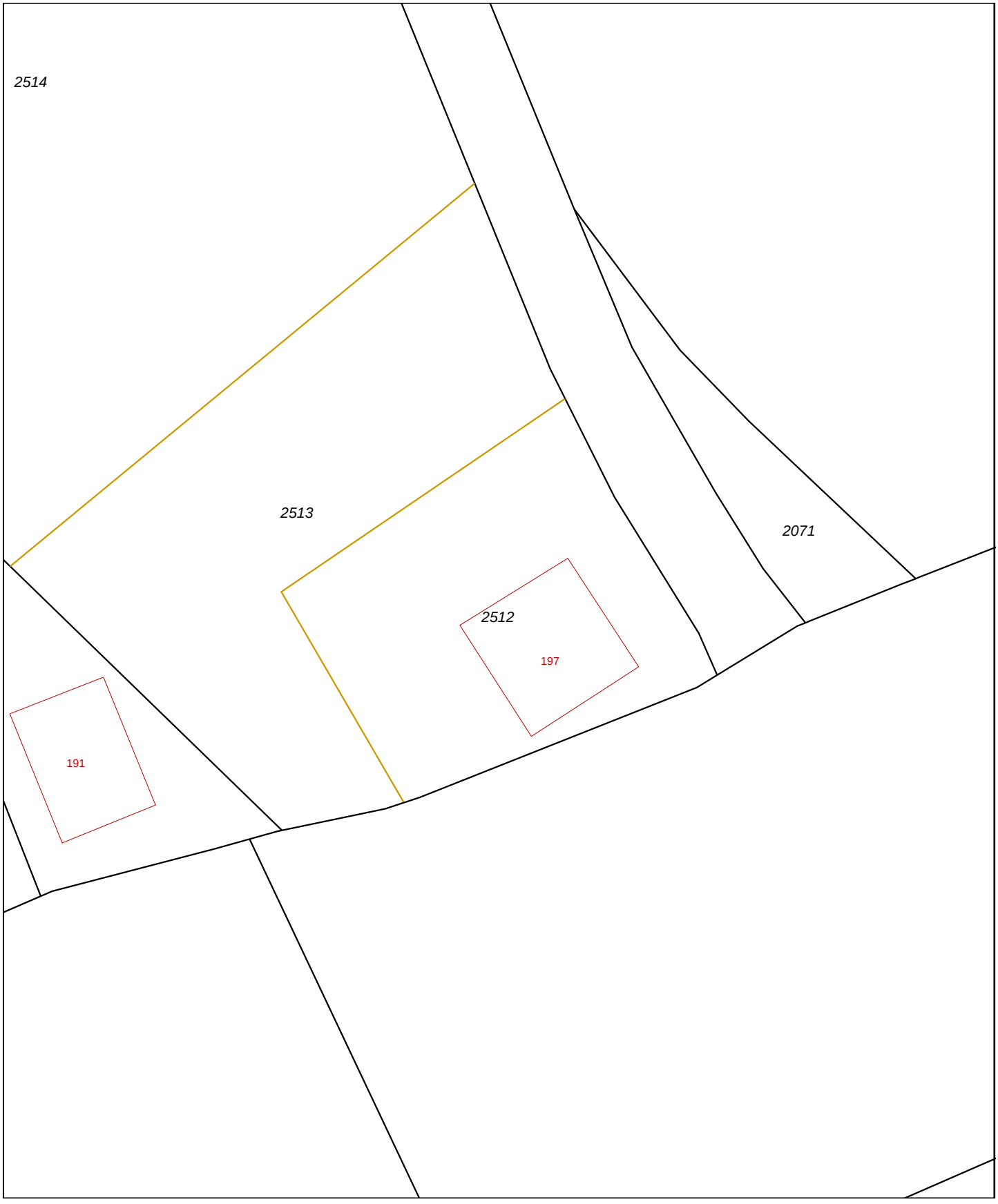
MONUMENTEN ADVIES OOST

UITTREKSEL KADASTRALE KAART

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Uittreksel Kadastrale Kaart

Uw referentie: 2016-505

Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Overige topografie

Voor een eensluidend uittreksel, Apeldoorn, 21 juli 2016
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Schaal 1:500

Kadastrale gemeente	LONNEKER
Sectie	D
Perceel	2512

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

MONUMENTEN ADVIES OOST

RESTAURATIEPLAN

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Inleiding

Wij zijn gevraagd om ten behoeve van de boerderij gelegen aan de Lossersestraat 197 te Enschede een bouwkundige inspectie uit te voeren en een restauratieplan te schrijven. De bouwkundige inspectie is uitgevoerd door de Stichting Monumentenwacht Overijssel en Flevoland. Van de gemeente Enschede hebben wij archiefstukken ontvangen met tekeningen en aanvraag bouwvergunningen van de boerderij en de naast gelegen schuur. Deze schuur blijft in dit restauratieplan buiten beschouwing. Voor de nieuwe invulling is de bestaande toestand en een voorlopig ontwerp getekend door Bouwadvies HB27

De boerderij

De boerderij heeft een rechthoekige plattegrond met gemetselde steens muren en een pannenbedekking. De gevelkozijnen zijn van hout met daarin ramen met enkele beglazing. De constructie bestaat uit 4 paren gebintconstructie, waarvan een aantal gebintstijlen niet meer aanwezig zijn door wijzigingen in het interieur. De kapconstructie is een onbeschoten sporenkap bestaande uit rondhouten sporen. De begane grondvloer is een betonvloer op zand. Boven de woonkamer is een balklaag met houten vloerdelen waar op de verdieping een kamer aanwezig is bereikbaar met een trap vanaf de deel. Op de schouw is een geschilderd tafereel aanwezig. In het inspectierapport is de huidige bouwkundige staat van de boerderij beschreven.
Als blijkt uit de archiefstukken is de boerderij in 1914 vernieuwd, daarbij is de voorgevel gehandhaafd en is dus ouder. Dit is ook te zien aan het metselwerk, de voorgevel heeft een andere steen en lagenmaat dan de steen aangebracht in 1914.
De naastgelegen schuur wordt in dit rapport buiten beschouwing gelaten, daar het nog niet bekend is hoe de schuur een invulling te geven op het nieuw in te richten erf.

Herbestemming

Het voornemen is de boerderij her te bestemmen naar een horeca functie passend bij het steakhouse restaurant de Lutscher Alm. De aangrenzende gronden worden ingericht als parkeergelegenheid ten behoeve van het restaurant. Het programma van eisen dat is opgegeven is als volgt:

- Een open ruimte waarbij alle binnenwanden zijn verwijderd
- Herstel van de gebintconstructie
- Een toiletgroep voor dames en heren
- Een ruimte voor de bar
- Een openhaard in het midden van de ruimte
- Een verdiepingsvloer t.p.v. de voorgevel
- Een nieuwe betonvloer geïsoleerd
- De buitenwanden isoleren
- Aanbrengen van een dakbeschot met isolatie

Op basis van dit programma is een ontwerp gemaakt en is het restauratieplan hierop gebaseerd. Op de tekening is de entree aangegeven in de linkerzijgevel op de plek van de huidige entree en verhoging in het dak. Links voor is de ruimte voor de bar en links achter de toiletgroep bestaande uit een dames en heren toiletruimte en een integraal toegankelijk toilet. De schouw is gehandhaafd t.b.v. het open haardvuur. De balklaag boven de woonkamer is gehandhaafd.

Restauratieplan

In dit restauratieplan worden de materialen en werkzaamheden beschreven t.b.v. de restauratie van de boerderij en de nieuwe invulling t.b.v. de horecafunctie.

Van toepassing zijnde voorwaarden en voorschriften:

- De Uniforme Administratieve Voorwaarden 2012 (UAV 2012)
- Kwaliteitsrichtlijnen opgesteld door de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM)
- Technische brochures uitgegeven door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)
- De van toepassing zijnde technische normvoorschriften, praktijkrichtlijnen en beoordelingsrichtlijnen
- Het bouwbesluit
- De voorschriften van de gemeente waarin wordt gebouwd

Stut- en sloopwerk:

- Voordat met het sloopwerk wordt begonnen alle te slopen onderdelen documenteren en vastleggen in een document aangevuld met de benodigde foto's
- Alle binnenwanden m.u.v. de schouw verwijderen en afvoeren
- Al het loszittende stucwerk op de buitenwanden verwijderen en afvoeren
- De betonvloer verwijderen en afvoeren
- Alle pannen afnemen, sorteren en opslaan voor hergebruik
- De pui in de linkerzijgevel verwijderen en afvoeren
- Alle betimmeringen, wanden e.d. op de verdieping verwijderen en afvoeren
- Verwijderen alle plafonds en timmerwerken op de deel en de verdieping
- De benodigde voorzieningen treffen om de te handhaven constructie te ondersteunen en te schoren
- In de achtergevel aan linkerzijde het stalraam verwijderen en afvoeren en een sparing maken in het metselwerk t.b.v. het nieuw te plaatsen mestluik
- Het gepleisterde plint op de buitengevels controleren op loszittende delen en deze verwijderen en van het plint alle verflagen verwijderen
- De bestaande bestrating tegen de gevels opnemen en afvoeren
- Alle aanwezige windveren, dekplanken, aftimmeringen overstek en aftimmeringen t.p.v. de muurplaten verwijderen en afvoeren
- Het gevelteken afnemen en opslaan t.b.v. het nieuw te maken gevelteken

Grondwerk:

- Rondom de boerderij ontgraven en aanvullen t.b.v. het herstel metsel- en voegwerk en de fundering
- De benodigde sleuven graven en aanvullen t.b.v. de aanleg dienstleidingen, riolering e.d.
- Verwijderen beplanting rondom de boerderij
- De put onder de mestvaalt links naast de boerderij vullen met zand

Buitenriolering en drainage:

- Aanleggen de benodigde riolering en aansluiten op het gemeente riool
- Rondom de boerderij een drainage aanleggen in de grindkoffer en aansluiten op de buitenriolering

Terreinverhardingen:

- Aanbrengen een grindkoffer rondom de boerderij breed ca. 600 mm
- De stoep van veldkeien voor de entreedeur in de voorgevel handhaven
- T.p.v. de entree linkerzijgevel een bestrating aanbrengen

Betonwerk:

- De gehele boerderij voorzien van een nieuwe betonvloer dik ca. 150 mm voorzien van wapening
- De betonvloer voorzien van een vorstrand en voorzien uitkragen aan te brengen onder de bestaande fundering h.o.h. max. 1000 mm, definitieve uitvoering i.o.m. de constructeur
- Onder de betonvloer een pe-folie aanbrengen dik 0,02 mm, overlap t.p.v. naden min. 100 mm
- T.b.v. de schoorsteen een betonplaat aanbrengen ter hoogte van de hanebalken, opgelegd op thermisch verzinkte L-profielen bevestigd aan de sporen.

Metselwerk:

- Herstellen van alle in het metselwerk aanwezige scheuren d.m.v. uitnemen en inboeten van de bestaande stenen, op advies van de constructeur t.p.v. scheuren rvs wokkelstaven toepassen
- Los en beschadigd metselwerk uitnemen en inboeten, waarnodig aangevuld met een bijpassende steen
- Al het voegwerk van de rechterzijgevel, de achtergevel en linkerzijgevel uithakken en nieuw invoegen met een kalkmortel, vooraf advies vragen bij de leverancier/ adviseur t.b.v. de toe te passen mortel, t.b.v. de kleur en samenstelling mortel minimaal 3 monsters opzetten
- Het voegwerk in de voorgevel plaatselijk herstellen
- Al het metselwerk onder het maaiveld herstellen en de muur vertinnen
- Roestende ankers, kozijnankers en overige roestende metalen uit het metselwerk verwijderen
- Nieuw aan te brengen ankers en bevestigingsmiddelen uitvoeren in RVS
- De schoorsteen vanaf de betonplaat geheel nieuw opmetselen, voorzien van een vonkenvanger en een stalen afdekkap.
- Op de deel een nieuwe toiletgroep plaatsen, wanden van Poriso metselblokken dik 70 mm

Ruwbouwtimmerwerk:

- Al het bestaande en te handhaven hout spijkervrij en schoonmaken
- Alle bevestigingen van de sporen, muurplaten, hanebalken, gebinstellen etc. controleren en waarnodig herstellen
- De verbindingen tussen gebintstijlen en ankerbalken verstevigen door het aanbrengen van fiberstaven, leverancier Conserduc Renofors, vooraf een advies laten maken
- Alle sporen, muurplaten, hanebalken, gebintsellen etc. controleren op door houtrot aangetaste delen en het aangetaste hout vervangen, afmetingen en houtsoort gelijkwaardig aan de bestaande constructies
- Het balkhout en de vloerdelen boven de woonkamer controleren en waar nodig herstellen
- Ontbrekende gebintstijlen plaatsen
- Onder alle gebintstijlen een zwerfkei plaatsen op de betonvloer
- Roestende verankeringen verwijderen/ demonteren, ontroesten en behandelen met een corrosie werende coating c.q. vervangen door nieuwe verankeringen.
- Na het herstel van de kapconstructie een dakbeschot aanbrengen over de sporen van houten delen met halfhouts verbinding afm. Ca. 24x150 mm, housoort douglas, fijn bezaagd
- Over het dakbeschot een isolatie aanbrengen, Actis-Trisolaine dik 25 mm, daarover tengels afm. 38x38 mm aangebracht t.p.v. de sporen, over de sporen panlatten aanbrengen afm. 28x50 mm, tengels en panlatten houtsoort vuren, gezaagd, bevestigingsmiddelen rvs
- De houten topgevels controleren op aangetaste houten delen en op de bevestiging op het achterliggende regelwerk, aangetaste houten delen vervangen en de bevestiging waar nodig verbeteren
- Het aanbrengen van nieuwe windveren, dekplanken en aftimmering overstek, afmetingen als bestaand, houtsoort fijndradig douglas, voor aanbrengen 2x gronden met lijnolieverf, kopshout tijdens het aanbrengen behandelen met lijvige lijnolieverf
- Op de topgevel een nieuw gevelteken aanbrengen, model als bestaand
- T.p.v. de muurplaten nieuwe aftimmeringen aanbrengen, houtsoort douglas, gegrond
- Tussen de gebintstijlen en de muurplaten nieuwe trekkers aanbrengen, houtsoort eiken, bekapt, afm. Ca. 60x120 mm, bevestiging met houten pennen
- Op de deel zijde betimmerde hildes aanbrengen, bestaande uit een balklaag met vloerdelen en een verticale betimmering van schroten, houtsoort eiken, houtafmetingen i.o.m. de constructeur/ adviseur, enkele luiken aanbrengen in de verticale wanden
- T.p.v. de lagere delen links en rechts van de woonkamer een balklaag aanbrengen met vloerdelen, houtsoort eiken en een verticale betimmering aansluitend op de balklaag van de verdieping.
- Op de verdieping een houtskeletwand aanbrengen t.b.v. de technische ruimte bestaande uit stijl- en regelwerk en een beplating van Fermacell platen, aan de deel zijde afgewerkt met verticaal geplaatste eiken delen
- Al het overige timmerwerk benodigd voor het herstel en vernieuwen van de boerderij niet nader omschreven
- Al het bestaande en nieuwe hout behandelen tegen houtaantasting door insecten

Bouwkundige kanalen

- Vanaf de schouw naar de schoorsteen een dubbelwandige rvs rookgasafvoer aanbrengen, kleur zwart

Kozijnen, ramen en deuren

- De huidige kozijnen worden zoveel als mogelijk gehandhaafd, door houtrot aangetaste delen worden vervangen door kozijnhout van Oregon Pine, fijndradig.
- De ramen en deuren in de voorgevel controleren op gebreken en waar nodig herstellen.
- De ramen in de voorgevel voorzien van achterzetramen
- De ramen in de rechterzijgevel zijn slecht, deze worden vervangen en kunnen worden voorzien van isolerende beglazing, monumentenglas dik 10 mm
- T.p.v. de entree een nieuw kozijn plaatsen met dubbele deur, glasdeuren
- De overige kozijnen in de linkerzijgevel voorzien van nieuwe ramen
- De deur van het mestluik nazien op gebreken en waar nodig herstellen
- In de achtergevel aan de linker zijde een nieuw mestluik plaatsen
- In de achtergevel aan de rechterzijde het bestaande kozijn met deur verwijderen en een nieuw mestluik plaatsen
- Achter de muuropeningen t.p.v. de mestluiken een nieuw kozijn plaatsen met isolerende beglazing
- De baanderdeuren uitnemen en aanpassen, zodat deze deuren naar buiten kunnen draaien
- Achter de baanderdeuren een nieuw schuifdeur kozijn plaatsen met glasdeuren
- Achter de glaskozijnen naast de baanderdeuren achterzetramen plaatsen
- T.p.v. het kozijn in de topgevel hooiluiken aanbrengen
- In de toiletgroep en de technische ruimte nieuwe kozijnen aanbrengen met opgeklamte deuren, houtsoort eiken, voorzien van gehengen en klinkstellen, toiletdeuren voorzien van een vrij/bezet sluiting
- De luiken in de hildes voorzien van gehengen en schuiven

Dakbedekkingen

- Op de nieuwe panlatten de bestaande pannen uitleggen, rekening houden met 30% aanleveren van nieuwe pannen, de pannen vastleggen met rvs panhaken
- De nokvorsten herleggen, onder de nokvorsten een strook bladlood aanbrengen, rekening houden met 30% aanleveren van nieuwe nokvorsten

Stukadoorwerk

- Het bestaande stucwerk controleren op loszittend en slecht stucwerk
- Alle losse en holklinkend stukwerk verwijderen en nieuw aanbrengen, laagdikte als bestaand
- Aanbrengen isolatieplaten, IQ-Therm fabricaat Remmers, dik 50 mm, volledig verlijmd op de buitenwanden
- De isolatieplaten afwerken met een glasvlies en stukwerk laag conform voorschriften fabrikant/leverancier
- De nieuwe gemetselde binnenwanden voorzien van een stukwerk laag

Tegelwerk

- De nieuwe toiletgroepen voorzien van wandtegels, zgn. Hollandse witjes afm. 100x100 mm tot ca. 1200 mm+ vloer
- De betegelde wanden voorzien van voegwerk, max. 2 mm breed

Dekvloeren

- Op de betonvloer een PIR-plaat, Kingspan Cooltherm dik 80 mm
- Op de isolatie een cementdekvloer dik 60 mm (bij toepassing van vloerverwarming dik 80 mm)
- De dekvloer glad afwerken, geschikt voor het aanbrengen van een vloercoating

Schilderwerk

- Van de bestaande buitenkozijnen, ramen en deuren, de verflagen verwijderen
- De bestaande en nieuwe buitenkozijnen, ramen en deuren, inclusief belegstukken, betimmeringen etc. voorzien van een nieuwe volledige schilderbeurt aan de buiten- en binnenzijde
- De windveren, dekplanken, aftimmeringen e.d. voorzien van een nieuwe volledige schilderbeurt
- De dekvloer voorzien van een coating, laagdikte ca. 2 mm, in de toiletruimten ca. 100 mm opgezet tegen de wanden
- De bestaande balklaag en vloerdelen in de woonruimte schilderen
- De eikenhouten betimmeringen, kozijnen en deuren blijven onbehandeld
- De gestukadoorde wanden schilderen met een mineraalverf

Binneninrichting

- In het woongedeelte een bar plaatsen, uitwerking nader te bepalen
- Naast de bar de nieuwe meterkast situeren, op de wand een meterbord aanbrengen

Dakgoten en hemelwaterafvoeren

- T.p.v. de entree een mastgoot aanbrengen met hwa van zink no. 16
- De hwa gebeugeld, aangesloten op de drainage in het grindbed

Binnenriolering

- T.b.v. de toiletgroep een binnenriolering aanbrengen, aansluitingen:
    - Toilet 4x
    - Urinoir 1x
    - Wastafel 3x
- T.b.v. de bar een binnenriolering aanbrengen
- De binnenriolering aansluiten op de buitenriolering

Waterinstallaties

- T.b.v. de toiletgroep een koudwaterinstallatie aanbrengen vanaf de meterkast, aansluitingen:
    - Toilet 4x
    - Urinoir 1x
    - Wastafel 3x
- T.b.v. de bar een koud- en warmwaterinstallatie aanbrengen vanaf de meterkast
- T.b.v. de brandslaghaspel een koudwaterinstallatie aanbrengen vanaf de meterkast

Sanitair

- T.b.v. de toiletgroep sanitair aanbrengen, aansluitingen:
    - Toilet met inbouwreservoir compleet 4x
    - Urinoir met inbouwreservoir compleet 1x
    - Wastafel met rvs plugbekersyfon, muurbuis en koudwaterkraan3x
- T.b.v. de bar een sanitair aanbrengen, aansluitingen:
    - Gootsteen met rvs plugbekersyfon en koud- en warmwaterkraan

Brandbestrijdingsinstallaties

- Nabij de entree een brandslaghaspel plaatsen, inbouw
- Nabij de bar een brandblusser plaatsen
- Het gebouw voorzien van rookmelders volgens de eisen gesteld aan een horeca gelegenheid

Gasinstallaties

- T.b.v. de cv-ketel in de technische ruimte een gasinstallatie aanbrengen vanaf de meterkast

Verwarmingsinstallatie

- In de technische ruimte een cv-ketel plaatsen met warmwatervoorziening
- In het dak een dubbelwandige dakdoorvoer plaatsen in het dakvlak aan de rechterzijde
- Installatie uitvoeren als een twee-pijps systeem, leidingen uit het zicht geïsoleerd
- Aanbrengen van de benodigde radiatoren volgens berekening installateur
- De regeling t.b.v. de cv-installatie aanbrengen nabij de bar

Ventilatieinstallatie

- In de technische ruimte een ventilatie unit plaatsen met warmte terugwinning
- De toevoer en afvoer leidingen leggen over de hildes met de benodigde roosters in het plafond (vloerdelen), benodigde roosters volgens berekening installateur

Elektrotechnische installatie

- Het gebouw voorzien van een volledig nieuwe elektrotechnische installatie, verlichtingspunten, schakelaars en wandcontactdozen nader uit te werken in overleg met installateur
- De verlichting in de toiletruimten op een centraal schakelaar nabij de bar
- Nabij de entree een buitenlichtpunt aanbrengen
- De installatie aanleggen vanaf de meterkast
- In de meterkast een data aansluiting opnemen
- In het gebouw noodverlichting opnemen volgens de geldende voorschriften

MONUMENTEN ADVIES OOST

ARCHIEF

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Archiefstukken ontvangen van de gemeente Enschede:

- Aanvraag bouwvergunning schuur 8 september 1914
- Situatie te bouwen berging
- Tekening berging
- Aanvraag bouwvergunning vernieuwen boerderij 22 september 1914
- Situatie te vernieuwen boerderij
- Tekening boerderij
- Fragment vragenlijst behorende bij de aanvraag
- Gereedmelding vernieuwing boerderij 24 oktober 1914
- Goedkeuring vernieuwing boerderij 13 november 1914

LONNEKER, den 6 Sept 1914

Aan
Heeren Burgemeester en Wethouders
van
Lonneker.

Onder overlegging der bij art. 80 der Bouw- en Woningverordening, nader omschreven bescheiden, verzoekt ondergeteekende Mejufrouw De Wed. J Wigger wonende te Lonneker

vergunning tot het stichten / geheel ~~(gedeeltelijk) vernieuwen~~ van een gebouw bestemd tot beerp plaats op het perceel kadastraal Sectie D. N. 1297 7.e blad No. ..... aan den Losser straat. / ~~weg.~~ ont Reglement van Art 29 en 30 der bouw verordening

Het werk zal worden uitgevoerd door M Meijerink Timmerman Lonneker

't Welk doende,

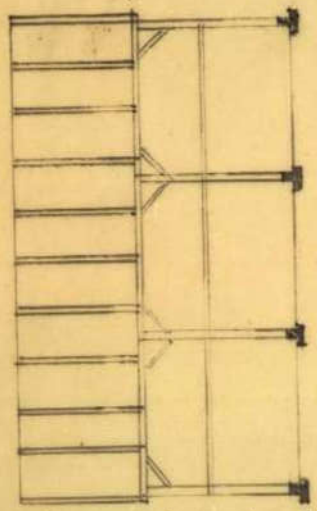
Wed J Wigger

Behoort bij Van

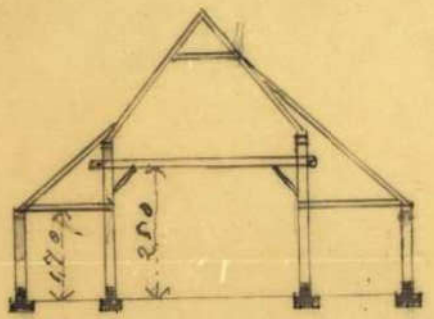
BURGEMEESTER en WETHOUDERS van

LONNEKER d.d. 19

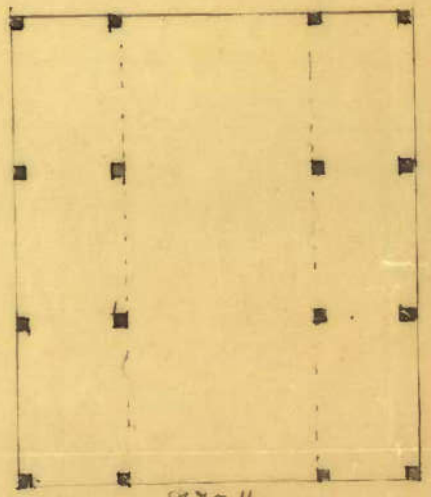
Plan van het plaatsen eene oude schuur aan de straat of grint weg
(spreide van de donneker hand wijzer naar Zuiden achter het bestaande
huis toebehorende aan Mejuffrouw de Weduwe J. Wigger op een afstand
van minstens 10 Meter af de straat weg en volgens tekening te plaatsen
op gemetselde poers van houten gebinten te dekken met pannen strooidakken
en digt te maken met planken en de noodige deuren schaal 1 a 100
- Sectie [illegible] 3000
Wed. J. Wigger' met toestemming van Wet 29 en 30
der bouw verordeningen

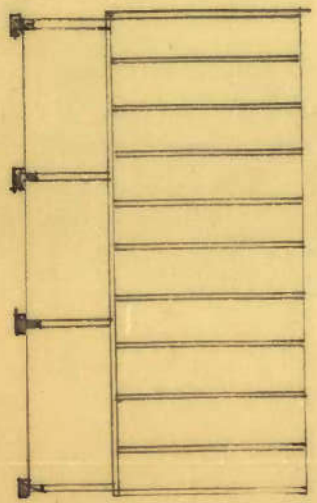
Het gezicht vierkante
werk posten met stranten

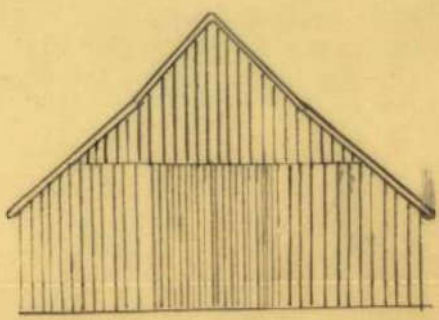
Het gezicht op de houten gebinten

Platte grond met poers

Zij kant met de posten in sporen

Eind gevel

LONNEKER, den 22 Sept 1904

Gemeente Lonneker
Ingekomen
den 29. SEP. 1914
3e afdeeling
№ 1050 B&W.

Aan
Heeren Burgemeester en Wethouders
van
Lonneker.

Onder overlegging der bij art. 67 der Bouw- en Woningverordening, nader omschreven bescheiden, verzoekt ondergeteekende Meyufvrouw de Wed J Wigger

wonende te Lonneker

vergunning tot het ~~stichten~~ / ~~geheel~~ (gedeeltelijk) vernieuwen van een gebouw bestemd tot

een boeren Woonhuis op het perceel kadastraal Sectie D. N. 1279. 6 Hks

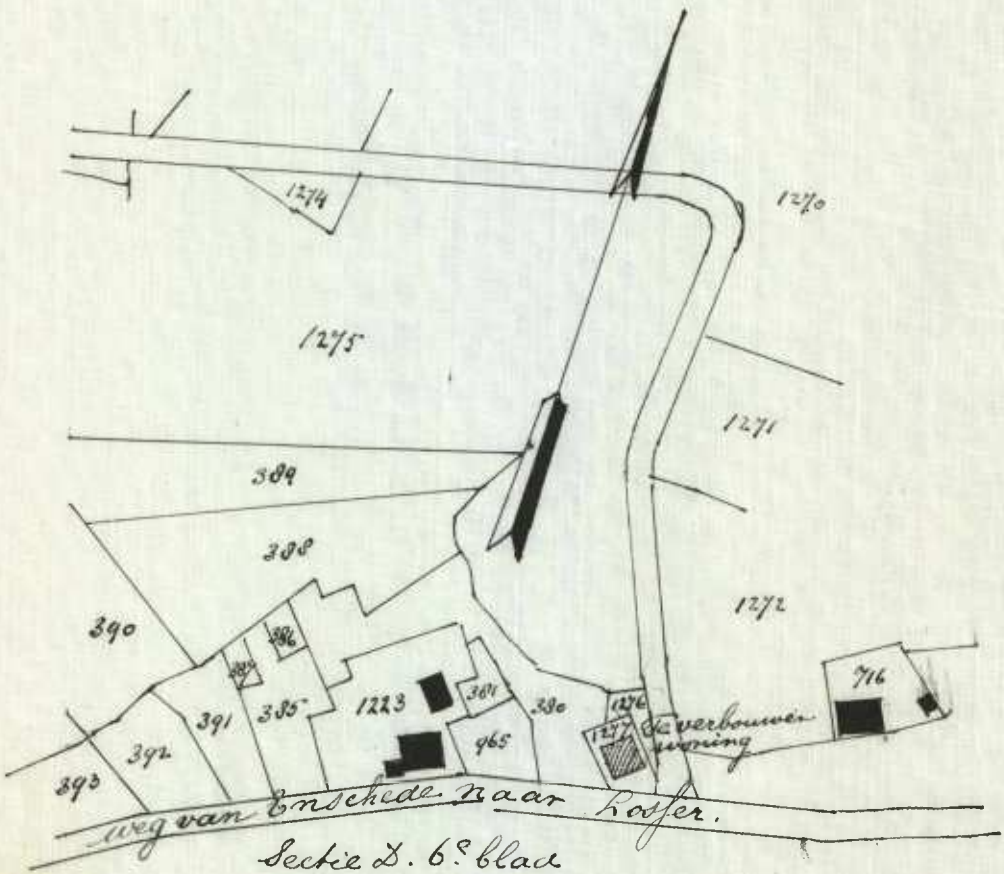
No. ..... aan den straat / weg Lonnekerweg

Het werk zal worden uitgevoerd door M Meyerink Timmerman Lonneker.

onderhoffing van oud te vervallen en met steenkolken onder de pannen verbeteren

't Welk doende,

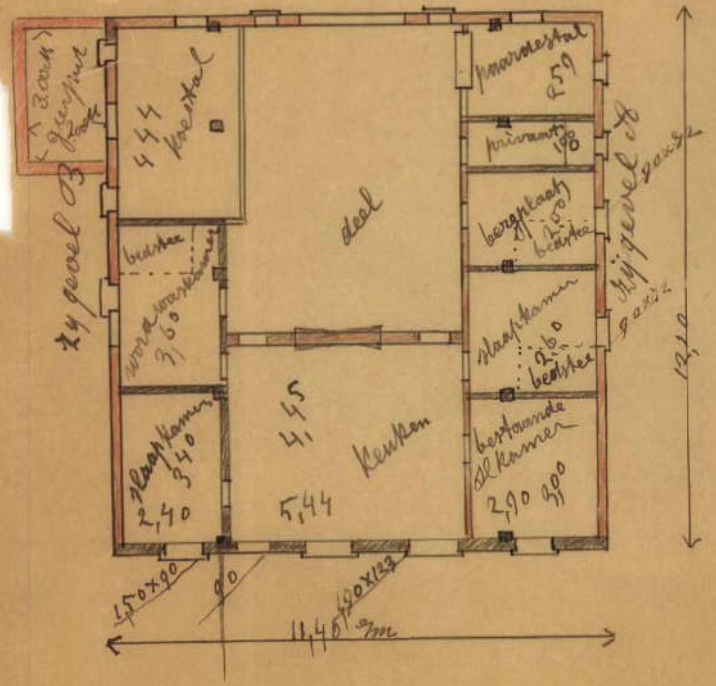
Wed J Wigger

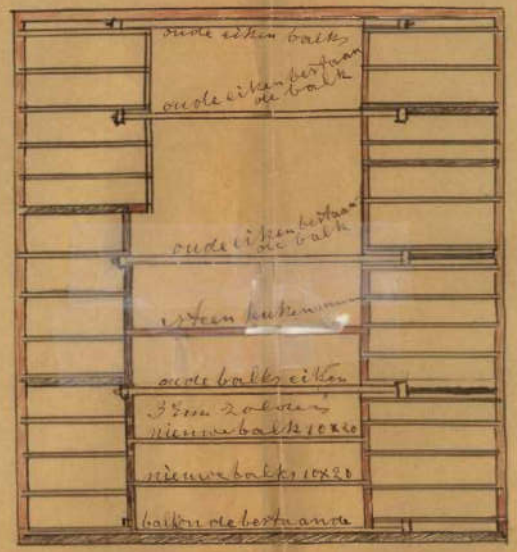

Sectie D. 6e blad
Schaal 1 à 2500

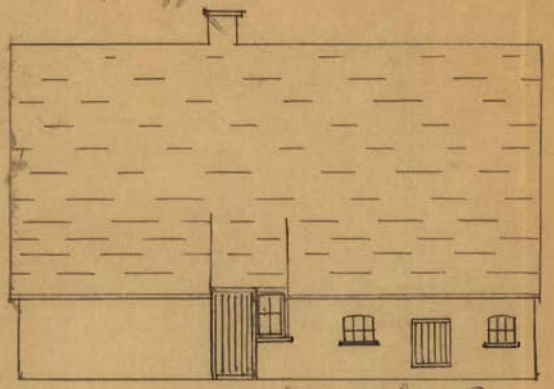
Plan van het repareeren van een boeren woonhuis toe behoorende aan Mejufvrouw
de Wed J Wijgers staande aan de straatweg Enschede Lasser
alles op de gestipte lijnen, de gestipte hokjes Zijn bestaande, en worden
nu slaapkamers ontheffing Sectie D. N° 1277. bebaald

Wed J Wijgers

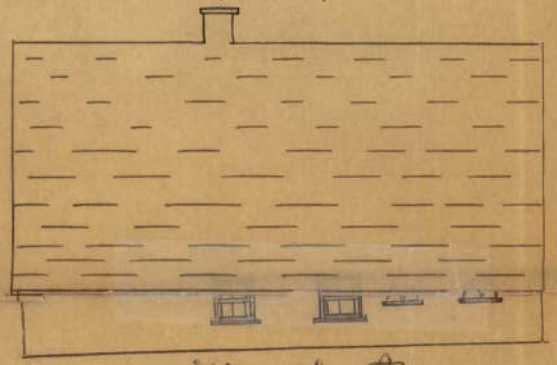

balklaag

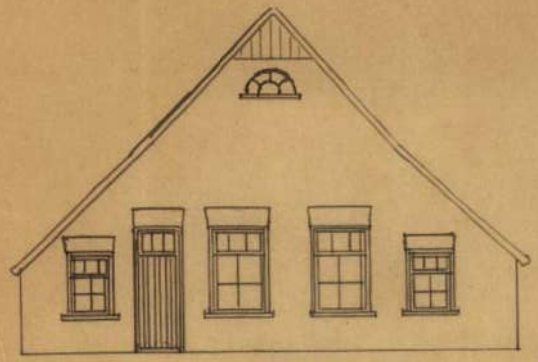

Zijgevel B

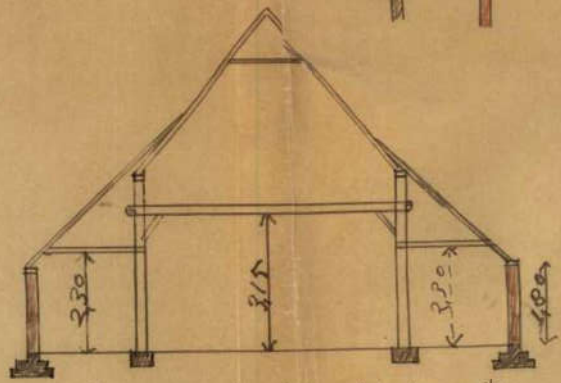

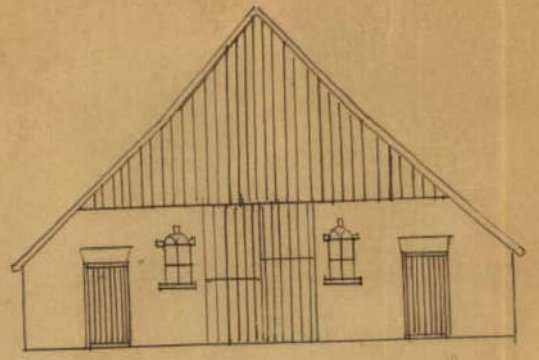
Zij gevel A

bestaande voorgevel
van 1 steens muur

bestaande houten gebinten met
kap en balks

bestaande houten achtergevel

7o. Welke hoogte hebben de verschillende woon- en slaapvertrekken, gerekend van den vloer tot onderkant der daarboven gelegen balklaag?

Keuken 3,15 M
Kamers en slaapkamers 2,30 M

8o. Welke wijdte in den dag heeft de toegang van buiten tot de woning?

90 Cm

9o. Worden slaapgelegenheden boven aangebracht? Zoo ja, hoeveel bedraagt de aantrede, hoeveel de optrede der trap?
Hoe breed is de trap binnenwerks?

10o. Welke is de breedte en de hoogte van aan te brengen portalen en gangen?

11o. Waar is het privaat gelegen? Op welke wijze heeft het gemeenschap met de buitenlucht? Hoe groot is de opening voor ventilatie en hoe is de inrichting van het privaat?

Volgens aanwijzing op de Tekening in het woonhuis door middel van een gevenkheerenoor 2 deuren Hoog en

12o. Op welke wijze wordt voorzien in de behoefte van onschadelijk drinkwater?
Waar is de welput gelegen?

Een bestaande wel worden put op een afstand van 2 meter voor het huis

13o. Hoe heeft de dekking van het gebouw plaats?

Bestaande pannen met twee rokken

14o. Op welke wijze zal de rookgeleiding in het gebouw geregeld worden?

Door van een dubbele schoorsteen een uit de Keuken en een van de deel

15o. Tot welke diepte worden de fundamentsleuven uitgegraven en waarmede worden deze aangevuld en opgehoogd?

Bestaande fundeeringen tot op vaste bodem en de nieuwe tot op vaste bodem en met steen Zooals nu gesteld

16o. Waaruit bestaat het aan te brengen trasraam; hoe hoog is dit en welk gedeelte ligt onder, en welk gedeelte boven peil?

Bovoor steen met cement mortel 30 centimeter beneden en 30 Cm boven de begane grond

17o. Hoeveel ruimte blijft er over onder de aan te brengen houten vloeren en op welke wijze wordt die ruimte geventileerd?

Alles voor Zooals vloeren

18o. Van welke materialen wordt de kelder gemaakt, hoe dik zijn de muren?

19o. Welke aanlegbreedte hebben de fundamenten van het gebouw?
Op welke wijze hebben de versnijdingen van het fundament plaats?
Hoe diep is het fundament onder peil gelegen?

Die noodzakelijk moeten worden aangelegd 50 Cm of 2½ steen, van de 2 lagen ½ steen verspringen, en 50 Cm beneden de begane grond

20o. Welke dikten zullen hebben:
a. de grondkeerende muren?
b. de buitenmuren, boven den beganen grond?
c. muren, dienende tot scheiding tusschen belendende gebouwen, die elk afzonderlijk overkapt zijn?
d. muren, dienende tot scheiding tusschen gebouwen zonder verdieping onder eenzelfde overkapping, opgaande tot den bovenkant der zolderbinten en daarboven?
e. muren, dienende tot scheiding tusschen gebouwen met een of meer verdiepingen?
f. balkdragende muren?

1 Steens muren

Bestaande eiken gebinten posten met balken

21o. Op welke wijze wordt het hemelwater afgevoerd?

Het bestaande huis is over geschakt met 1 pan

LONNEKER, den 29 Oct 1914

Gemeente Lonneker
Ingekomen
den 13 NOV. 1914
3e afdeeling
No. 1163

Ondergeteekende Wed J Wigger

wonende te Lonneker, heeft de eer U te berichten dat het gebouw, tot het ~~stichten~~ / vernieuwen waarvan ~~hem~~ / haar vergunning is verleend bij beschikking van Uw College dd. 25 Sept 1914 no. 315a gereed is om in gebruik te worden genomen; weshalve hij / zij Uw College verzoekt om eene verklaring dat de bouw / vernieuwing heeft plaats gehad overeenkomstig de bestaande bepalingen der verordening (en nader gestelde eischen) en tevens om eene vergunning als bedoeld bij art. 5, 1e lid, b, der Woningwet.

't Welk doende,

Wed J Wigger

Aan
Heeren Burgemeester en Wethouders
van
Lonneker.

Lonneker, den 13 November 1914.

Bouw
17-11-1914
No. 368a

Bij deze heb ik de eer U mede te deelen, dat mij bij onderzoek is gebleken, dat de woning van Mej. de Wedu J. Wigger te Lonneker staande aan den Losserschen weg volgens besluit van 22 September 1914 No. 315a overeenkomstig de ingediende stukken ~~zijn~~ is gebouwd.

De Opzichter ~~in Algemeenen Dienst~~:

A. M. de Boer

Aan
Heeren Burgemeester en Wethouders
van Lonneker.

MONUMENTEN ADVIES OOST

INSPECTIE RAPPORT

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

INSPECTIERAPPORT 2016
Objectnummer 3115
Lutscher Alm
Lossersestraat 197
7525 PE Enschede

Monumentenwacht Overijssel en Flevoland
Heinoseweg 6a
7722 JP Dalfsen
tel. 038-4603237/fax. 038-4604745
info@monumentenwacht-ovfl.nl
www.monumentenwacht-ovfl.nl
copyright © 2016 St. Monumentenwacht Overijssel en Flevoland
gesubsidieerd door:
provincie overijssel

Objectgegevens

Objectnummer:	3115
Gemeente:	Enschede
Monumentnummer:	
Oorspronkelijke functie:	08 Agrarisch bouwwerk

Inspectiegegevens

Inspectienummer:	3115.16.160529
Inspectie uitgevoerd door:	E. Pieper
Datum inspectie:	30-06-2016

Inleiding

Op onze website www.monumentenwacht-ovfl.nl vindt u nadere informatie en duurzaamheidstips.
Voor uitvoering van werkzaamheden adviseren wij u:

- om te informeren bij de gemeente of hiervoor een vergunnings- of meldingsplicht geldt;
- de maten/hoeveelheden altijd in het werk te controleren. Aan de in dit rapport vermelde maatvoeringen en hoeveelheden kunnen geen rechten worden ontleend.

Inspectieplan

Algemeen

Risicoklasse:	4		
Frequentie inspectie (maanden):	48		
Inspecties mogelijk vanaf (tijd):	08.00 uur		
Geen inspectie mogelijk op (dagen):	Niet van toepassing		
Eigenaar/abonnee:	De heer M. Bosch	telefoon :	06-53591081
		e-mail :	
Contactpersoon:		telefoon :	
		e-mail :	
Sleuteladres:		telefoon :	
		e-mail :	

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Het interieur is matig toegankelijk voor inspecties. Het exterieur is redelijk bereikbaar voor inspecties en matig bereikbaar voor reparaties.

Locatie

- bus parkeren achterzijde boerderij.

Bijzonderheden

- de ankerbalk gebinten zijn door aftimmeringen beperkt te inspecteren.

Materialen op locatie

- niet bekend.

Materialen om mee te nemen

- geen

Algemeen
De constructieve toestand (casco) van het gebouw is redelijk. De onderhoudstoestand is matig.

Bij hersteladvies is rekening gehouden met de wens van eigenaar om er weer een Los hoes van te maken.

Aanbevolen werkzaamheden in volgorde van prioriteit

onderdelen	***rubriek***	***technische staat***	***termijn***
Boerderij			
○ herstel/inboeten scheurvormingen, herstel los en vorstschade metselwerk, vervangen voegwerk, opbrengen nieuwe gepleisterde plint en aanbrengen vertinlaag onder maaiveld	1.2.1	matig	1 jaar
○ vervangen houten topgevels voor,- en achtergevel	1.2.3	slecht	1 jaar
○ vervangen kozijnen,ramen en deuren en behandelen gietijzeren ramen en terug plaatsen	1.4.2	slecht	1 jaar
○ herstel/vervangen sporen/oplangers, herstel afgeschoven oplangers en waarnodig uitvlakken voor aanbrengen dakbeschot	2.1.1	redelijk	1 jaar
○ uitvoeren dakrenovatie	2.2.2	slecht	1 jaar
○ vervangen windveren, dekplanken en overstek en aanpassen/vervangen overstek voorgevel	2.2.6	slecht	1 jaar
○ aanbrengen nieuwe zinken of koperen mastgoten en afvoeren	2.4.1	slecht	1 jaar
○ opmetselen nieuw schoorstenen tot aan schouw en vervangen loodwerk	2.6	matig	1 jaar
○ slopen binnenwanden en eventueel klampmuur aanbrengen aan binnenzijde buitengevels	3.1	matig	1 jaar
○ herstellen en in oude staat terug brengen vijf eikenhouten ankerbalk gebinten met stalligger balken,- en dragers	3.2.1	matig	1 jaar
○ aanbrengen nieuwe vloer begane grond en eikenhouten planken over ankerbalken en stalligger balken	3.2.2	matig	1 jaar
○ aanpassen opnieuw herinrichten terrein om de boerderij	4.3	matig	1-2 jaar

Bijlagen
- dakplattegrond met verwijzing nummering codering daken en gevels;
- plattegrond met verwijzing nummering gebinten;

Uitgevoerde werkzaamheden door de Monumentenwacht
- plaatselijk weggezakte dakpannen terug gelegd.

Verwerkte materialen
- geen

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
BOERDERIJ			
1. GEVELS			
1.1 Funderingen - algemeen	R	De bakstenen fundering is door ons niet geïnspecteerd. Zover te beoordelen zijn aan opgaande gevels geen ernstige verzakkingen/scheurvormingen geconstateerd. Op de hoek achtergevel met aansluiting rechtergevel komt lichte scheurvorming voor door verzakking. Tevens verwachten wij enige vorstschade en los metselwerk onder maaiveld.	○ ontgraven circa 60 cm totaal 42 m^1 onder maaiveld en waarnodig herstellen los en beschadigd metselwerk ○ aanbrengen vertinlaag van fundering tot aan maaiveld totaal circa 33 m²
1.2 Gevels *1.2.1 Baksteen* Voorgevel g01 - metselwerk algemeen	M	De voorkomende scheurvormingen zijn zover te beoordelen wel stabiel. Gebreken: - scheurvormingen boven deurkozijn; - vermoedelijk scheurvorming tussen deur,- en raamkozijn door op roestende kozijnankers; - scheurvorming onder,- en boven raamkozijnen rechterzijde; - verspreid los metselwerk ter plaatse van overstek/windveren; - plaatselijk los metselwerk ter plaatse van muurplaten; - plaatselijk los metselwerk ter plaatse van lekdorpels; - plaatselijk komen nog op roestende keilbouten voor;	○ uitnemen en inboeten met uitkomende bakstenen boven rechter raamkozijn circa 2,5 m² ○ uitnemen en inboeten met uitkomende bakstenen boven deurkozijn circa 1,5 m² ○ verwijderen oude kozijnankers en inboeten met uitkomende bakstenen circa 1 m² ○ plaatselijk herstel metselwerk ter plaatse van lekdorpels ○ verwijderen circa 6 oude ijzeren keilbouten ○ rekening houden met herstel los metselwerk ter plaatse van muurplaten en windveren totaal 10 m^1
- voegwerk, platvol uitgevoerd	M	Het voegwerk is niet authentiek en verspreid komt los voegwerk voor. Ben er vanuit gegaan om het totale voegwerk te vervangen.	○ na herstel mestelwerk gevel invoegen met traskalk mortel totaal circa 30 m²
- gevelankers algemeen (8)	R	De bevestiging van 2 gevelanker aan achterliggende eiken tussenstijl 1^e verdieping is goed. De overige bevestiging van gevelankers zijn door aftimmeringen niet geïnspecteerd.	○ uitnemen 7 gevelankers, ontroesten, behandelen en terug plaatsen/vastzetten ○ ontroesten en behandelen 2 gevelankers

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- gepleisterde plint	S	Verspreid komen gescheurde, losse en weggevallen delen voor. Rekening houden met verspreid los metselwerk en vorstschade achter plint. Weggevallen delen pleisterwerk plint.	○ plint in zijn geheel nieuw opzetten totaal 5,5 m² ○ herstellen los metselwerk en voegwerk achter plint herstellen 6 m² ○ rekening houden met vervangen 12 beschadigde bakstenen
Linkergevel g02			
- opgaande gevel	R	De gevel is niet authentiek. In de gevel komen geen ernstige scheurvormingen en verzakkingen voor en zou gehandhaafd kunnen blijven en daar ben ik in eerste instantie van uit gegaan. Tevens ben ik er vanuit gegaan om verhoogde deel boven ingang te verwijderen en in oude staat terug te brengen. Gebreken: - scheurvorming en loswerking gevel met aansluiting voorgevel g01; - mechanische schade en los metselwerk met aansluiting achtergevel g03; - verspreid los metselwerk en rollagen boven oude stalramen en muurplaten; - plaatselijk vorstschade en los metselwerk achter gepleisterde plint;	○ uitnemen bakstenen met aansluiting voorgevel en opnieuw inboeten circa 0,8 m² ○ uitnemen bakstenen op hoek en met nieuwe bijpassende stenen inboeten circa 0,5 m² ○ herstel los metselwerk en rollagen boven oude stalramen circa 2 m² ○ verwijderen metselwerk verhoogde deel circa 1 m² ○ verwijderen puikozijn met deur en raam en aanbrengen stalramen en inboeten metselwerk zie 1.4.2
- voegwerk, platvol uitgevoerd	M	Verspreid los en weggevallen voegwerk.	○ na herstel mestelwerk gevel invoegen met traskalk mortel totaal circa 12 m²
- gepleisterde plint	S	Gebreken: - verspreid losse en weggevallen delen; - vorstschade metselwerk ter plaatse van deurkozijn.	○ plint in zijn geheel nieuw opzetten totaal 6 m² ○ herstellen los metselwerk en voegwerk achter plint herstellen 6 m² ○ rekening houden met plaatselijk vervangen circa 12 door vorst aangetaste bakstenen

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
Achtergevel g03			
- opgaande gevel	R	De gevel is niet authentiek. In de gevel komen geen ernstige scheurvormingen en verzakkingen voor en zou gehandhaafd kunnen blijven en daar ben ik in eerste instantie van uit gegaan. Gebreken: - mechanische schade metselwerk met aansluiting linkergevel is opgenomen bij linkergevel g02; - scheurvorming boven rechter deurkozijn; - verspreid los metselwerk ter plaatse van overstek/windveren; - lichte scheurvorming ter plaatse van op roestende gevelanker linker eiken deurstijl; - lichte scheurvorming/verzakking linkerzijde met aansluiting rechtergevel g04. Mechanische schade metselwerk.	○ uitnemen bakstenen en opnieuw inboeten circa 1,5 m² boven deurkozijn ○ herstellen los metselwerk ter plaatse van overstek circa 3 m[1] ○ inboeten circa 0,5 m² ter plaatse van gevelanker linker eiken deurstijl ○ rekening houden met ondermetselen/herstel metselwerk onder maaiveld, zie 1.1
- voegwerk, platvol uitgevoerd	M	Niet authentiek.	○ na herstel mestelwerk gevel invoegen met traskalk mortel totaal circa 24 m²
- gepleisterde plint	M	Verspreid los en gescheurde delen.	○ plint in zijn geheel nieuw opzetten totaal 4,5 m² ○ herstellen los metselwerk en voegwerk achter plint herstellen 4,5 m²
Rechtergevel g04			
- opgaande gevel	R	De gevel is niet authentiek. In de gevel komen geen ernstige scheurvormingen en verzakkingen voor en zou gehandhaafd kunnen blijven en daar ben ik in eerste instantie van uit gegaan. Gebreken: - scheurvorming en loswerking gevel met aansluiting voorgevel g01; - plaatselijk lichte scheurvormingen ter plaatse van raamkozijn en zijn stabiel; - plaatselijk los metselwerk met aansluiting muurplaat; - matig inboetwerk in verleden uitgevoerd met aansluiting raamkozijnen;	○ uitnemen bakstenen met aansluiting voorgevel en opnieuw inboeten circa 0,8 m² ○ herstellen los metselwerk onder muurplaten 4 m² ○ herstellen matig uitgevoerde inboetwerk met aansluiting raamkozijnen herstellen met nieuwe bijpassende bakstenen totaal circa 2 m²

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- voegwerk, gesneden uitgevoerd	R	Het voegwerk is over het geheel genomen in een redelijke tot goede staat. het voegwerk achter gepleisterde plint is vermoedelijk slecht en dient gelijktijdig met herstel pleisterwerk hersteld te worden.	
- gepleisterde plint	S	Verspreid komen gescheurde en losse delen voor. Rekening houden met plaatselijk los metselwerk en vorstschade achter plint.	○ plint in zijn geheel nieuw opzetten totaal 6 m² ○ herstellen los metselwerk en voegwerk achter plint herstellen 6 m²
1.2.3 Hout Voorgevel g01			
- houten topgevel	S	Achterliggende regelwerk is door aftimmeringen niet geïnspecteerd. In eiken planken komt verspreid houtrot en loszittende planken voor. Tevens komen oude boktoraantastingen voor. Verspreid verwering en houten planken.	○ vervangen houten topgevel totaal circa 10 m² ○ nazien regelwerk achter planken en waarnodig herstel
Achtergevel g03			
- houten topgevel	R	Plaatselijk komen loszittende planken voor. Kunt er voor kiezen om houten topgevel te handhaven.	○ optie 1 handhaven en rekening houden met plaatselijk herstel/doornagelen ○ optie 2 vervangen houten topgevel door eiken topgevel planken totaal circa 30 m²
<u>1.3 Buitenpleisterwerk</u> plint			
- algemeen	S	Is opgenomen bij rubriek 1.2.1	
Lekdorpels			
- algemeen	S	Is opgenomen bij rubriek 1.4.2	
<u>1.4 Vensters</u>			
1.4.2 Hout Voorgevel g01			
- kozijn/deur	M	De oude deurkozijn is verleden afgetimmerd en komt verspreid verwering en houtrot voor.	○ aanbrengen nieuw houten deurkozijn,deur en bovenraam afmeting in deuropening 1,00 X 1,75 m^1
- kozijnen en ramen algemeen (4)	M	Verspreid verwering en houtrot.	○ aanbrengen 2 raamkozijnen met ramen in opening van 1,37 x 2,00 m^1 ○ aanbrengen 2 raamkozijnen met ramen in opening van 1,00 x 1,50 m^1
- gietijzeren raam 1e verdieping	R	Roestvorming.	○ uitnemen raam, ontroesten, behandelen en terug plaatsen

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- gepleisterde lekdorpel onder raamkozijnen	S	Verspreid scheurvorming en losse delen. Ben er vanuit gegaan om bakstenen lekdorpels zonder pleisterwerk aan te brengen.	○ aanbrengen 4 nieuwe lekdorpels onder nieuwe raamkozijnen 2/1,40 m^1 en 2/1,00 m^1 ○ aanbrengen nieuwe lekdorpel onder gietijzeren raam 1/1,00 m^1
Linkergevel g02			
- puikozijn met deur en ramen ingangspartij (1)	S	De deur is nog wel redelijk. In puikozijn komt verspreid houtrot en opstopwerken voor. Indien verhoging wordt gehandhaafd,dient er een nieuw puikozijn geplaatst te worden met nieuw deur en ramen.	○ optie 1 handhaven oude situatie, aanbrengen nieuwe puikozijn met deur en ramen van circa 2,70 x 2,10 m^1 ○ bij handhaven deur, aanbrengen nieuwe hardstenen onderdorpel en neuten ○ optie 2 in ere herstellen linkergevel en aanbrengen circa 3 nieuwe gietijzeren stalramen en met uikomende bakstenen verhoogde deel inboeten metselwerk
- houten ramen (2)	S	Verwering en houtrot.	○ aanbrengen 2 nieuwe gietijzeren stalramen
- houten kozijn/luik (1)	S	Verwering en houtrot. Heeft geen functie meer.	○ laten vervallen door opening met bijpassende stenen dicht te zetten circa 1,1 m^2
- gepleisterde lekdorpel onder raamkozijnen	S	Verspreid scheurvorming en losse delen. Ben er vanuit gegaan om bakstenen lekdorpels zonder pleisterwerk aan te brengen.	○ aanbrengen bakstenen lekdorpels onder 5 nieuwe gietijzeren stalramen 5/0,60 m^1
Achtergevel g03			
- houten kozijn/raam linkerzijde (1)	S	Niet origineel. In raam komt verspreid houtrot voor en is aan buitenzijde met houten plaat afgetimmerd.	○ uitnemen raamkozijn met raam en eventueel dicht metselen met bijpassende stenen circa 0,5 m^2
- kozijn/deur rechterzijde	M	Niet origineel.	○ uitnemen deurkozijn met deur en eventueel dicht metselen met bijpassende stenen circa 2 m^2
- ijzeren stalramen (2)	R	Roestvorming en plaatselijk glasbreuk.	○ uitnemen 2 ramen, ontroesten, behandelen en terug plaatsen
- eiken deurposten en in rijdeuren	R	De deuren zijn niet origineel. Gebreken: - in ondereinden eiken deurstijlen komt houtrot voor; - plaatselijk loszittende gevelanker die aan deurstijlen zijn bevestigd.	○ uitstukken en aanhelen 2 ondereinden eiken deurstijlen ○ uitnemen 4 gevelankers, ontroesten, behandelen en opnieuw vastzetten ○ de niet originele deuren vervangen door eiken deuren van circa 2/1,34 x 3,00 m^1
- hardhouten kozijn/ramen 1e verdieping (1)	M	Niet origineel. In glaslatten van ramen komt verspreid houtrot voor. De vensterbank met aansluiting topgevel ontbreekt.	○ aanbrengen nieuwe eiken kozijn met ramen van 0,98 x 1,10 m^1 ○ aanbrengen vensterbank met aansluiting topgevel van 1,10 m^1
- gepleisterde lekdorpel onder ramen	S	Verspreid scheurvorming en losse delen. Ben er vanuit gegaan om bakstenen lekdorpels zonder pleisterwerk aan te brengen.	○ aanbrengen bakstenen lekdorpel onder ijzeren stalramen 2/0,60 m^1

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
Rechtergevel g04			
- kozijnen en ramen algemeen (3)	S	In de niet originele kozijnen en ramen komt verspreid verwering en houtrot voor. Verspreid houtrot kozijndorpel.	○ aanbrengen nieuwe eiken raamkozijn van 0,98 x 1,50 met tussenstijl en 2 ramen van 0,66 x 0,88 m^1 ○ aanbrengen nieuwe eiken raamkozijnen van 2/0,82 x 0,91 met 2 ramen van 0,69 x 0,80 m^1
- gepleisterde lekdorpel onder raamkozijnen	S	Verspreid scheurvorming en losse delen. ben er vanuit gegaan om bakstenen lekdorpels zonder pleisterwerk aan te brengen.	○ aanbrengen bakstenen lekdorpels 2/0,80 m^1 ○ aanbrengen bakstenen lekdorpel 1/1,50 m^1
1.4.3 Gietijzer/staal			
- algemeen	R	Zie 1.4.2	
1.5 Deuren, poortjes, toegangen			
- algemeen	M	Zie 1.4.2	
1.7 Glas/schilderwerk			
1.7.1 Beglazing/glas in lood			
- gietijzeren ramen	R	Plaatselijk komt glasbreuk voor.	○ rekening houden met plaatse vervangen gebroken ruiten
- beglazing in houten ramen	R		○ gelijktijdig met aanbrengen nieuwe houten ramen , aanbrengen thermopane beglazing
1.7.2 Schilderwerk			
buitenschilderwerk			
- kozijnen, ramen en deuren	S	Verspreid verwering en afschilfering. Doordat alle kozijnen en ramen vervangen dient te worden is schilderwerk niet opgenomen.	
- gietijzeren ramen	S	Meegenomen bij 1.4.2	
- muurverf op gepleisterde lekdorpel en plint	S	Afschilfering en verwering.	○ zie 1.3
- houten topgevels	S	Verwering en schraal.	
- houten windveren, dekplanken en geveltekens	S	Dienen vervangen te worden.	

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
2. DAKEN			
2.1 Kapconstructies			
2.1.1 Hout			
- algemeen	R	Door aftimmeringen zijn de eiken sporen en oplangers beperkt geïnspecteerd. Wij verwachten geen ernstige verzwakte eiken sporen door houtrot en/of aantastingen van houtvernielers. Aan eiken oplangers die plaatselijk zijn geïnspecteerd hebben wij onderstaande gebreken aan geconstateerd. Gebreken: - plaatselijk komen gebroken eiken oplanger voor; - plaatselijk zijn oplangers van de linker gebintplaat afgeschoven; - verspreid afgeschoven oplangers met aansluiting rechter gebintplaat. Gebroken eiken oplanger boven rechter dakvlak hd02. Afgeschoven oplanger ter plaatse van linker gebintplaat gebint 05.	○ rekening houden met vervangen 6 eiken oplangers van 3,50 m^1 ○ overige 20 oplangers nazien en waarnodig fixeren ○ rekening houden met plaatselijk herstel/fixeren losgetrokken eiken sporen ○ rekening houden met uitvlakken voor aanbrengen dakbeschot 220 m^2
- eiken muurplaten algemeen	R	De eiken muurplaten zijn eveneens door aftimmering slechts plaatselijk aan buitenzijde geïnspecteerd. Indien linkergevel in ere wordt hersteld, dient muurplaat lage gedeelte doorgetrokken te worden. Gebreken: - houtrot muurplaat met aansluiting linkergevel en verhoogde dak; - plaatselijk houtrot in uiteinden van voor,- en achtergevel.	○ rekening houden met uitstukken/aanhelen 2 uitienden muurplaten van circa 1 m^1

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- sporen en muurplaat ter plaatse van verhoogde dak hd01	R	Is niet origineel. Wens van eigenaar is om binnenruimte in ere te herstellen.	Optie 1 ○ verwijderen sporen, muurplaat etc. ○ aanbrengen 5 nieuwe eiken oplangers van circa 3,50 m^1 ○ aanbrengen/aanhelen muurplaat lage gedeelte circa 5 m^1 optie 2 ○ handhaven oude situatie
2.2 Dakbedekking			
2.2.2 Pannen Dakvlakken hd01 en 02		Totaal circa 220 m^2	
- rode Oudhollandse dakpannen	R	De kwaliteit van de dakpannen is over het geheel genomen matig tot redelijk. Plaatselijk komen dakpannen met vorstschade en afschilfering aan onderzijde en ophangnokken voor. Afschilfering achterzijde dakpan.	○ uitsorteren dakpannen en rekening houden met bijleveren 30 % nieuw Oudhollandse dakpannen (langdak pannen)
- nokvorsten afwerking	M	Eerste gedeelte vanaf achtergevel tot aan schoorsteen zijn Oud Hollandse dakpanen gebruikt als nokvorsten. Gebreken: - de bovenpannen sluiten verspreid niet goed onder Oudhollandse dakpannen; Bovenpannen sluiten niet goed onder Oudhollandse dakpannen gebruikt als nokvorsten.	○ aanbrengen nokvorsten voor Oudhollandse dakpannen totaal 12,70 m^1

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- bevestiging panlatten	S	Gebreken: - verspreid houtrot panlatten met aansluiting windveren; - verspreid gebroken/doorbuigende panlatten door te grote spoorafstand; - verspreid doorgeroeste vernageling panlatten; Gebroken panlatten. Doorbuigende panlatten door te grote spoorafstand.	○ na vervangen/herstel eiken oplangers en waarnodig eiken sporen, sporen voorzien van houten dakbeschot met nieuw betengeling en waterkerende folie, totaal 220 m² ○ eventueel afhankelijk van welke bestemming het gebouw krijgt buitenzijde voorzien van isolatie
2.2.6 Overig Voorgevel g01 - windveren en dekplanken	S	Verspreid verwering en houtrot in houten windveren en dekplanken.	○ vervangen dekplanken 2/8,70 m^1 ○ vervangen windveren 2/8,70 M^1 ○ aanbrengen eiken dekplanken en windveren

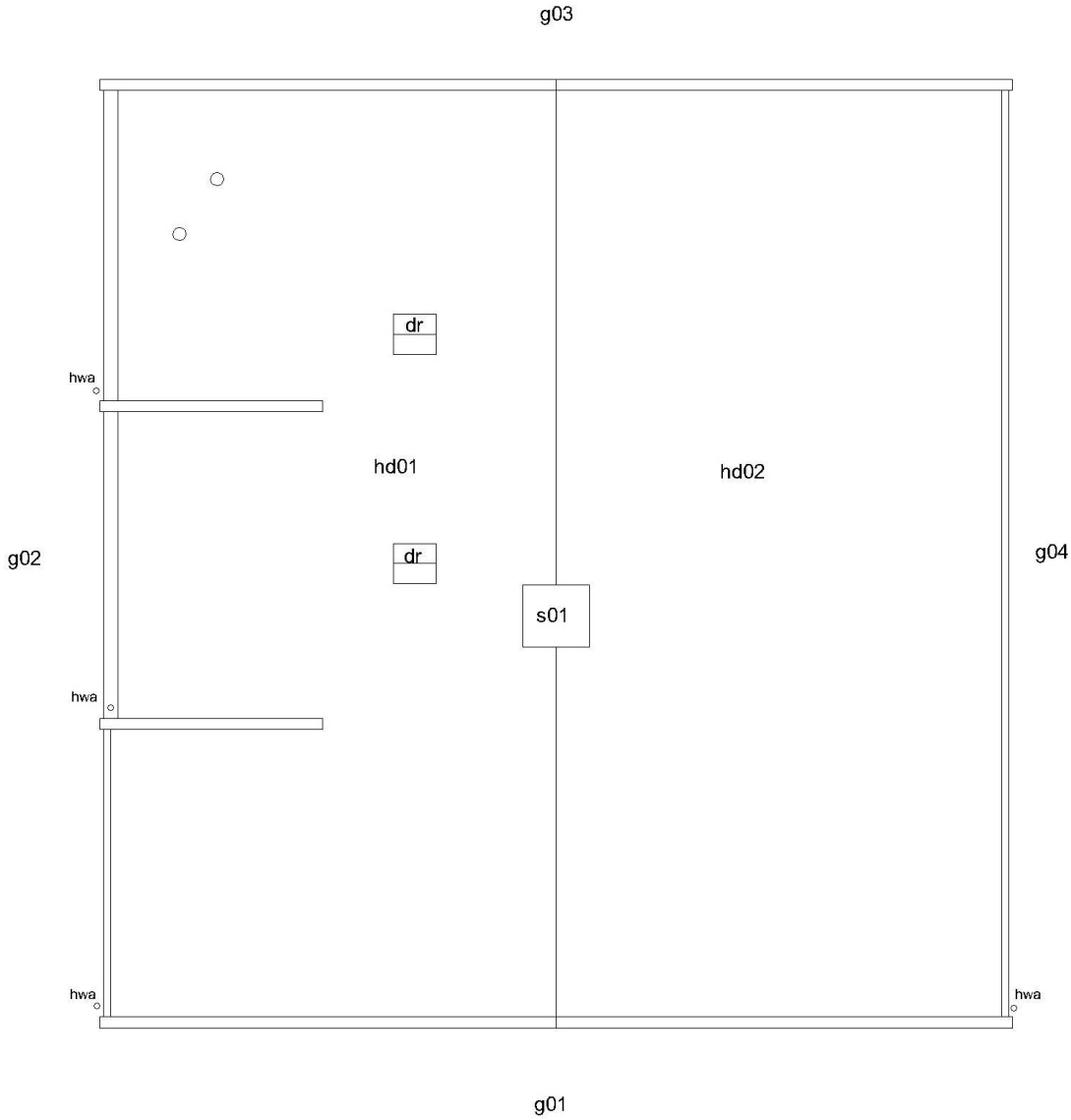
Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- overstek en regelwerk achter windveren	S	Overstek is in verleden opnieuw aangebracht en wordt door middel van eiken regel op gebintplaat ondersteund. Doordat in uiteinde rechter gebintplaat plaatselijk houtrot voorkomt is het een optie om gebintplaat te verlengen/aanhelen tot aan voorzijde. Gebreken: - ondersteuning van overstek door regels is door houtrot en verzakkingen onvoldoende; - verspreid verwering, houtrot en losgetrokken planken van overstek; Regel onder linker gebint plaat is verzakt.	○ verlengen gebintplaat en aanhelen tot aan bestaande gebintplaat circa 80 cm ○ aanbrengen 2 extra eiken sporen van circa 5,00 m^1 ○ aanbrengen 2 extra eiken oplangers van circa 3,50 m^1 ○ aanbrengen nieuw eiken betimmering overstek van 30 cm totaal circa 13 m^1
Achtergevel g03 - windveren en dekplanken	S	Verspreid verwering en houtrot in houten windveren en dekplanken. Verspreid houtrot windveren.	○ vervangen dekplanken 2/8,70 m^1 ○ vervangen windveren 2/8,70 m^1 ○ aanbrengen eiken dekplanken en windveren
- houten overstek algemeen	R		
- geveltekens	M	Verwering en houtrot.	○ aanbrengen 2 nieuwe eiken geveltekens
2.3 Loodaansluitingen - houten zijwangen met loodaansluiting boven ingang linkergevel g02	M	Bij het terug brengen van linker dakvlak vervalt deze bouwdelen. Laten vervallen hoger opgetrokken dak.	○ optie 1 vervallen bouwdelen ○ optie 2 aanbrengen eiken houten zijbetimmering 2/0,8 m^2 en lood van 2/3,20 m^1

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
2.4 Goten en hemelwaterafvoeren			
2.4.1 Goten			
Linkergevel g02			
- kunststof mastgoot	S	Niet functioneel meer.	○ optie 1 bij terug brengen linker dakvlak aanbrengen nieuwe mastgoot van 12,70 m^1 ○ optie 2 handhaven oude situatie, aanbrengen nieuwe mastgoten 2/4,60 en 1/3,60 m^1 ○ uitvoeren eventueel in koper
- zinken mastgoten (2) linker-gevel g02	M	Zijn verzakt en plaatselijk ter plaatse van steekpijp doorgesleten	
Rechtergevel g04			
- kunststof mastgoot	**S**	Verspreid gebroken en niet functio-neel meer.	○ aanbrengen nieuwe mastgoot 12,70 m^1 ○ uitvoeren eventueel in koper
2.4.2 Hemelwaterafvoeren			
- kunststof en zink	M	Slijtage en verouderd. Ter plaatse van mastgoot rechtergevel g04 zijn onvoldoende afvoeren aangebracht.	○ bij handhaven oude situatie linkergevel, aanbrengen 3 nieuw afvoeren of bij aanbrengen 1 mastgoot aanbrengen 2 afvoeren ○ aanbrengen 2 nieuwe afvoeren mastgoot rechtergevel en aansluiten op riolering
- riolering		Niet geïnspecteerd,	
2.5 Dakopeningen			
2.5.3 Dakramen			
- ijzeren dakramen linker dakvlak hd01	R	Lichte roestvorming.	○ 2 dakramen uitnemen, ontroesten, behandelen en terug plaatsen
2.6 Schoorstenen			
Schoorsteen s01			
- bakstenen kop	M	Gebreken: - scheurvorming noordzijde kop; - los metselwerk onder dakconstructie; - slijtage en verzakt loodslabben en loketlood;	○ vanaf schouw schoorsteen opnieuw opmetselen circa 5,00 m^1 ○ loketlood en slabben gelijktijdig met dakrenovatie vervangen

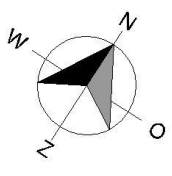
Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- schouw	R	 Aan de eiken dragers en ombouw zijn zover te beoordelen en aftimmeringen geen gebreken aan geconstateerd. Wandtegel op binnenzijde zijn niet authentiek.	○ eventueel aanbrengen oude wandtegel achterzijde schouw totaal 1,4 m²
2.8 Diversen			
3. INTERIEUR			
3.0 Algemeen			
- algemeen	R		
3.1 Binnenwanden			
- algemeen	M	In verleden zijn er nieuwe binnenwanden geplaatst en zijn niet originneel. Vermoedelijk zijn de afgezaagde gebint stijlen ondervangen op de nieuwe aangebrachte binnenwanden. Eigenaar wil binnenruimte graag weer in ere herstellen en dat eiken ankerbalk gebint constructie weer in het zicht komt.	○ slopen/verwijderen binnenwanden ○ eventueel aanbrengen nieuwe klampmuren op betonvloeren binnenzijde

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
3.2 Dragende constructies/vloeren *3.2.1 Dragende constructies* Ankerbalk gebinten - eiken ankerbalk gebinten 1 t/m 5	M	De boerderij bestaande uit vijf ankerbalk gebinten. Door aftimmeringen van is de kwaliteit van de constructies moeilijk te beoordelen. Plaatselijk zijn de constructies vanaf een luik in vloer 1e verdieping en via buitenzijde door dakpannen op te schuiven geïnspecteerd. Op de 1e verdieping zijn diverse houten tussenbalken en balklagen geplaatst voor het aanbrengen van een nieuwe houten vloer voor 1e verdieping. Zover te beoordelen zijn diverse gebintstijlen afgezaagd en worden op binnenwanden ondervangen. De rechter gebintstijl van 4e gebint is nog in het zicht en zijn geen gebreken aan geconstateerd. Zover te beoordelen zijn de afgezaagde gebintstijlen nog goed verbonden aan de ankerbalken. Gebreken: - vermoedelijk 6 afgezaagde gebint stijlen en worden op binnenwanden ondervangen; - vermoedelijk is ankerbalk van gebint 02 niet meer aanwezig en door nieuwe balk op binnenmuren ondervangen; - plaatselijk houtrot in gebint platen ter plaatse van voorgevel g01; - plaatselijk zijn eiken opsluitwiggen en toognagels vermolmd/gebroken Houtrot rechter gebint plaat met aansluiting voorgevel.	○ na verwijderen binnenwanden en tussenvloeren/balken en aanbrengen stutconstructie gebinten, rekening houden met aanhelen 6 gebint stijlen en aanbrengen op bakstenen poeren ○ aanbrengen nieuwe gebint constructie gebint 02; ○ rekening houden met aanhelen 2 gebint platen met aansluiting voor,- en achtergevel ○ rekening mee houden met plaatselijk herstel opsluitwiggen en toognagels
Stalligger balken - algemeen	M	Vermoedelijk zijn alle stalligger balken in verleden verwijderd en zijn nieuw balken hoger aangebracht. Door aftimmeringen zijn de constructies niet geïnspecteerd.	○ aanbrengen 2 nieuwe eiken stalligger drager van circa 11,50 m^1 ○ aanbrengen circa 26 eiken stalligger balken van circa 3 M^1

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
3.2.2 Vloeren			
- tegelvloeren en houten vloeren begane grond en 1e verdieping	R	Zijn in verleden nieuw aangebracht en niet origineel. Eigenaar wil binnenruimte in ere herstellen.	○ verwijderen/slopen vloeren begane grond circa 110 m² ○ aanbrengen nieuwe betonvloer met eventueel eiken plankenvloer van 110 m²
- houten vloeren over ankerbalken en kubbingen	M	In houten vloeren kubbingen komen verspreid aantastingen van houtworm voor. Over nieuwe balklagen 1e verdieping zijn houten underlayment platen aangebracht.	○ verwijderen slopen balklagen en houten vloeren/plafond 1e verdieping ○ na herstel gebintwerk, aanbrengen nieuwe eiken planken vloeren over stalligger balken en ankerbalken
3.5 Trappen/loopbruggen			
- houten trap naar 1e verdieping	R	Niet origineel.	○ aanbrengen nieuwe eiken trap
3.7 Binnenpleisterwerk			
3.7.1 Pleisterwerk			
- algemeen		Niet geïnspecteerd.	
4. DIVERSEN			
4.1 Technische installaties			
4.1.1 Algemeen			
- algemeen		Niet geïnspecteerd.	
4.2 Bereikbaarheid en toegankelijkheid			
- interieur	M	Door aftimmeringen zijn diverse constructies van ankerbalk gebinten niet geïnspecteerd.	
- exterieur	R	Met ladders zijn daken op een redelijk wijze te inspecteren.	
4.3 Bestrating/terrein			
- algemeen	M	Verspreid verzakkingen bestrating.	○ aanleggen/herinrichten terrein om de boerderij
4.5 Bomen/begroeiing			
- algemeen	R		
4.6 Vogels en vleermuizen			
- algemeen	G	Geen overlast.	
4.7 Diversen			

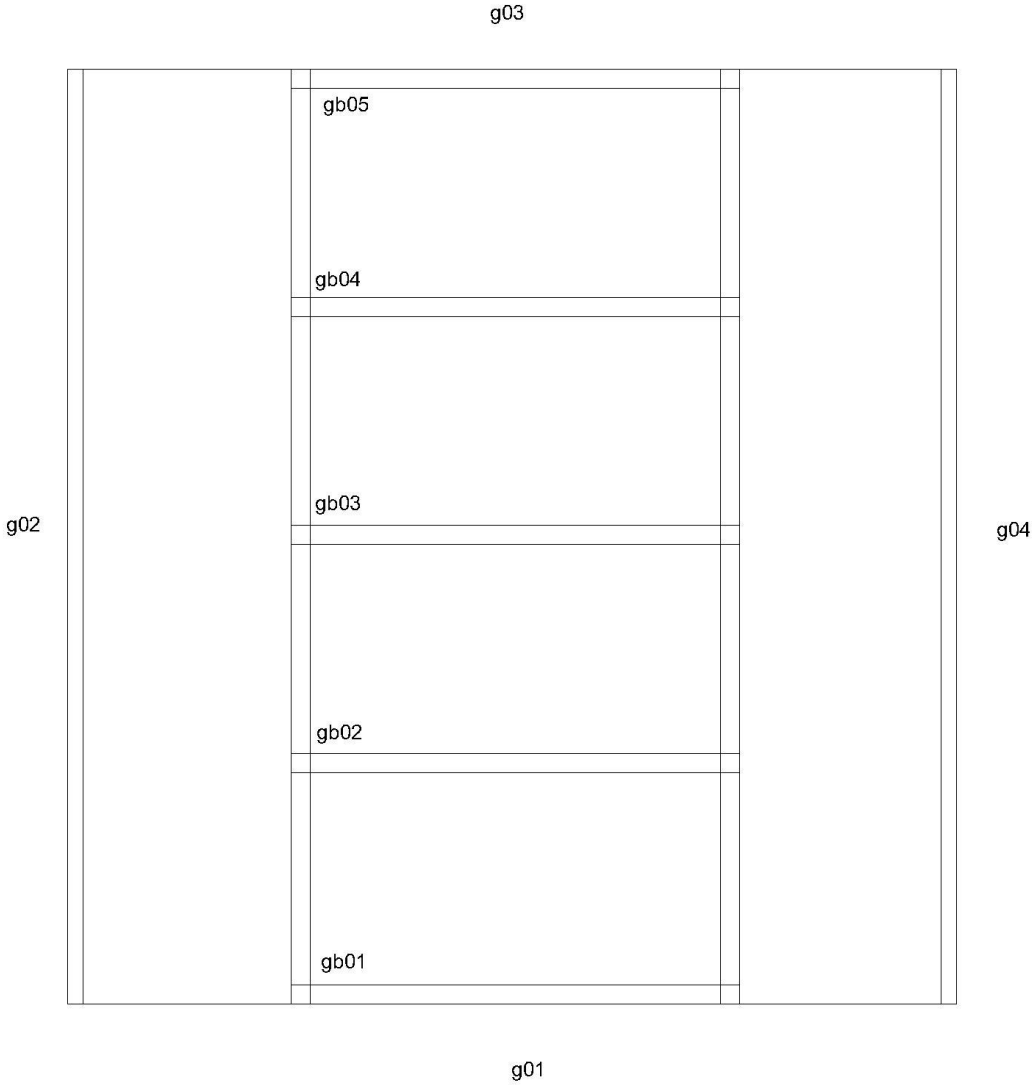

Legenda/Renvooi	
hd01, hd02	nummering hellende daken
gb01, gb02	nummering ankerbalk gebinten
s	schoorsteen
dr	dakraam
hwa	hemelwaterafvoer

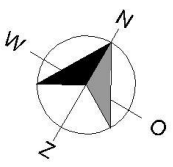

stichting monumentenwacht overijssel en flevoland

Object: 3115 Boerderij	
Adres: Lossersestraat 197	
Plaats: Enschede	Schaal 1: 100
Mon. status:	Maten in het werk te controleren

Legenda/Renvooi	
gb01, gb02	nummering ankerbalk gebinten

stichting monumentenwacht overijssel en flevoland	
Object: 3115 Ankerbalk gebinten	
Adres: Lossersestraat 197	
Plaats: Enschede	Schaal 1: 100
Mon. status:	Maten in het werk te controleren

MONUMENTEN ADVIES OOST

FOTOBLADEN

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Situatie

Boerderij linkerzijgevel

Boerderij voorgevel

Boerderij rechterzijgevel

Voorgevel

Rechterzijgevel

Achtergevel

Schadebeelden

Schade beelden

Schade beelden

Interieur beelden

MONUMENTEN ADVIES OOST

BIJLAGEN

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Bijlagen:

Tekening:	datum:
- restauratie boerderij Lonneker bestaand B1	19-07-2016
- restauratie boerderij Lonneker bestaande details B2	19-07-2016
- restauratie boerderij Lonneker nieuw B1	19-07-2016
- restauratie boerderij Lonneker nieuwe details B2	19-07-2016

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Bijlage 3 Advies ervenconsulent

Ervenconsulent advies 2217 ES: Lutscher Alm, Lossersestraat, gemeente Enschede

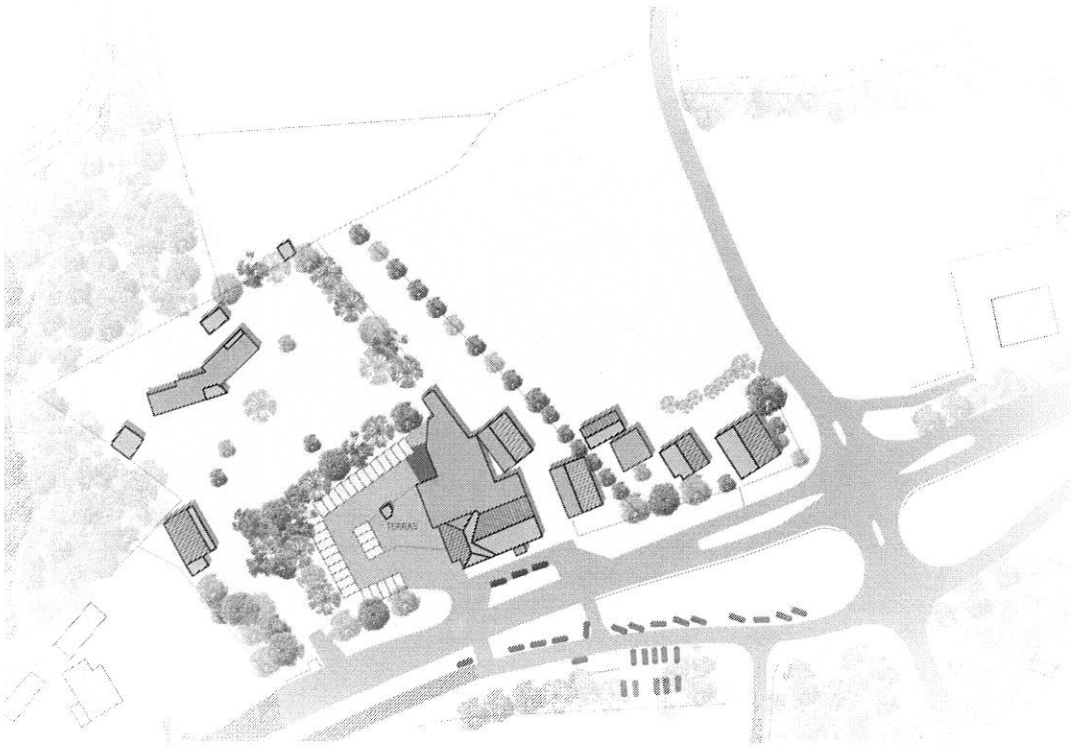
Opgave

De initiatiefnemer, eigenaar van de Lutscher Alm, vraagt advies aan de ervenconsulent over een aantal zaken:

- Gasten van het restaurant Lutscher Alm parkeren hun auto's in de zijbermen en middenberm van de Lossersestraat. Dit levert niet alleen een gevaarlijke situatie op - de maximum snelheid op de weg is 80 km per uur en door een bocht in de weg is de situatie niet geheel overzichtelijk -, bovendien is hier sprake van een provinciale weg waarlangs parkeren niet is toegestaan.
- Het aantal parkeerplaatsen op het terrein van het restaurant (34) is niet toereikend voor het aantal bezoekers. Op drukke dagen moeten ongeveer 90 auto's een plaats hebben.
- De eigenaar van de Lutscher Alm en een bevriende ondernemer hebben het terrein behorende bij Lossersestraat 197 aangekocht na uitgebreid overleg met de gemeente over alternatieve oplossingen en parkeermogelijkheden.
- Op dit terrein bevindt zich een voormalige, cultuurhistorisch waardevolle boerderij met bijgebouwen. De initiatiefnemer wil de bijgebouwen slopen en de boerderij een nieuwe bestemming geven: lichte horeca dan wel recreatief. Zijn gedachten gaan uit naar een microbrouwerij. Op het terrein achter de boerderij kunnen parkeerplaatsen aangelegd worden.
- De woning mag verplaatst worden naar een andere locatie; de initiatiefnemers heeft gekozen voor een nieuw erf net ten noorden van het oude erf (en de nieuwe parkeerplaats).

Situatie

De Lossersestraat is een oude verbindingsroute tussen Lonneker en Losser. Op de kaart van 1850 staan op de locatie al gebouwen ingetekend, waarschijnlijk kleine boerderijen (type los hoes). Aan de overzijde van de weg bevonden zich enkele kampjes, kleine akkers omgeven door houtsingels; daarachter strekten de heidevelden zich in zuidoostelijke richting uit. Een deel daarvan werd rond het begin van de 20^{e} eeuw ontgonnen ten behoeve van bos, de rest werd in de jaren '30 ontgonnen tot landbouwgrond. De eenvoudige verbindingsweg is rond die tijd belangrijker geworden. In de jaren '60 is de weg verbreed en is een vrijliggend fietspad aangelegd. In de afgelopen jaren zijn maatregelen getroffen om het kruispunt veiliger te maken.

Plattegrond huidige situatie

Knelpunten
In de huidige situatie zijn er vooral knelpunten op het gebied van veiligheid. De combinatie van (te) hard rijden, parkeren in de berm en overstekende gasten van het restaurant is niet houdbaar. De huidige parkeerplaats (met 34 plaatsen) kan niet ter plekke worden uitgebreid. Initiatiefnemer en gemeente hebben gezocht naar oplossingen die passend zijn in de omgeving. Aanleg van een parkeerplaats aan de zuidzijde (overzijde) van de weg is overwogen maar brengt teveel kosten met zich mee omdat dit gecombineerd zou moeten worden met een voetgangerstunnel onder, of een voetgangersbrug óver de weg. Ook landschappelijk gezien is een parkeerplaats in of aan de rand van de weide daar geen oplossing.

Parkeren langs de weg

Ontwikkeling
Het erf op Lossersestraat 197 is door de initiatiefnemers gekocht. Op een deel van het terrein is een parkeerplaats te verwezenlijken voor ongeveer 56 auto's. Ten noorden ervan mag een woning gebouwd worden. Door de boerderij met het meest passende bijgebouw te restaureren blijft een deel van de cultuurhistorie beleefbaar.
De combinatie van deze plannen heeft invloed op het ruimtegebruik, op de beleving van het landschap (met name recreatief), op de zichtbaarheid en beleefbaarheid van cultuurhistorie en op de veiligheid van de Lossersestraat. De aspecten worden in onderstaand advies doorgenomen.

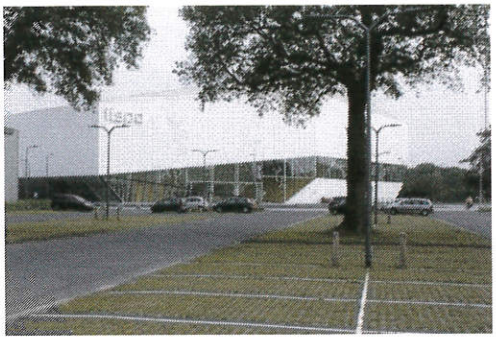
Advies

Cultuurhistorie
De oude boerderij kan behouden blijven dankzij een nieuwe functie, die bovendien passend is bij de Lutscher Alm: een microbrouwerij (bestemming: recreatie / lichte horeca). Hierdoor kan de opbouw van het los hoes bewaard blijven. Dit is toe te juichen. Restauratie en opknappen van de boerderij met schuur betekent dat een deel van de geschiedenis van Lonneker weer zichtbaar wordt, ook omdat de coniferen- en struikbeplanting aan de voorzijde zal worden verwijderd. De te behouden grote kastanje achter de boerderij maakt als groen baken deel uit van deze geschiedenis.

Landschap
Een zorgvuldige inpassing betekent minimale aantasting van het omringende landschap. De parkeerplaats wordt aangelegd op de plek van het oude erf; vervallen schuren en verwaarloosde struiken worden hiervoor verwijderd. De nieuwe woning wordt gebouwd op een nu nog open weiland waarin een groot hoogteverschil aanwezig is. Dit hoogteverschil moet goed zichtbaar blijven. Het nieuwe erf moet dus zoveel mogelijk onderaan de helling worden aangelegd.

Erf
Door de aanleg van parkeerplaatsen verandert de sfeer van het oude erf. Het is van groot belang dat er voldoende ruimte om de boerderij blijft. Een groene tuinruimte bestaande uit een (kruiden)tuin en enkele picknickbanken (voor bezoekers van de op te richten microbrouwerij) is wenselijk. De oude schuur kan – na inventarisatie van de mogelijkheden - gedeeltelijk worden opgeknapt, aan de voorzijde de aanblik van schuur behouden en aan de achterzijde opengemaakt worden zodat hier ruimte is voor het stallen van drie of vier auto's. Om een stenige aanblik van het parkeerterrein te vermijden worden open tegels gebruikt (zie referentiefoto) voor de parkeerplaatsen.

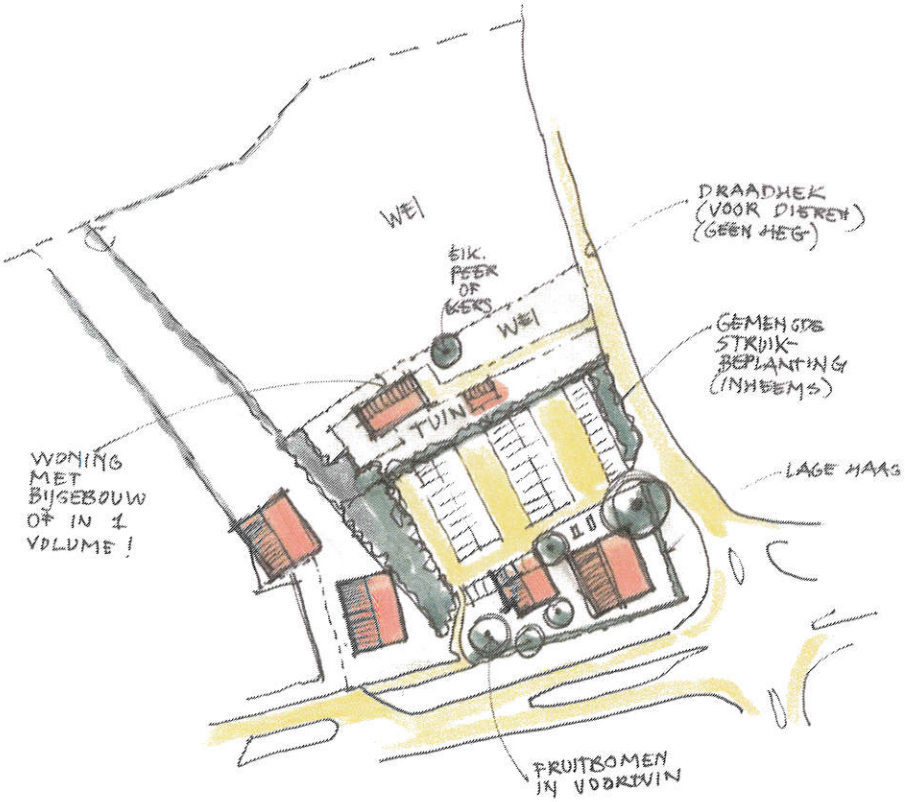

Referenties groene parkeerplaats

Referentie parkeren in opengewerkte schuur

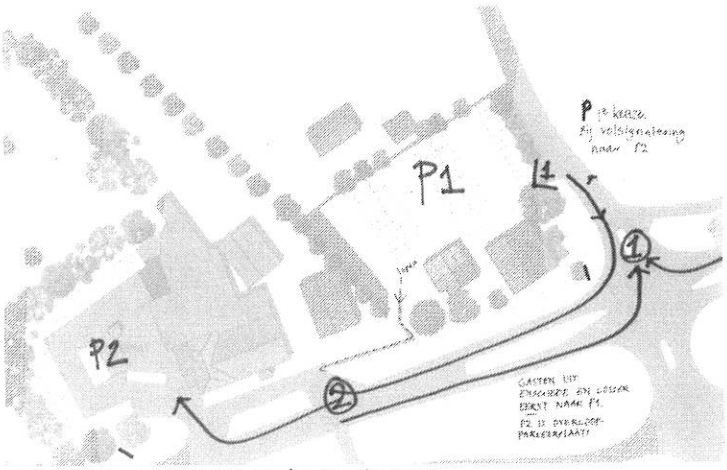
Voorstel nieuwe erfsituatie

Aan de voorkant zullen de opgeknapte gebouwen een duidelijke blikvanger en visitekaartje worden, aan de overige drie zijden wordt beplanting aangebracht: tussen het parkeererf en de buurvrouw bestaat deze

uit gemengde opgaande struikbeplanting, dicht op elkaar geplant zodat de lichthinder minimaal zal zijn. Het aanbrengen van schuttingen kan daarmee worden vermeden. Aan de achterzijde en aan de straatzijde is dezelfde gemengde streekeigen struikbeplanting gewenst. Snoei is aan de buitenzijde niet nodig, aan de binnenzijde gewenst vanwege de beschikbare ruimte.
De struiken zijn streekeigen soorten, zoals lijsterbes, vuilboom, meidoorn, sleedoorn, rode en gele kornoelje, hazelaar en gelderse roos.

Veiligheid

Door de parkeermogelijkheid op eigen terrein uit te breiden zal ongewenst parkeren in de bermen verleden tijd zijn. Uit veiligheidsoverwegingen zal door middel van bebording aan bezoekers moeten worden duidelijk gemaakt dat zij in eerste instantie parkeren op het grotere parkeerterrein. Daarvandaan naar het kleinere (bestaande) parkeerterrein verplaatsen levert verkeerstechnisch minder gevaarlijke situaties op dan de omgekeerde volgorde (zie afbeelding)

Afbeelding gewenste verkeersstromen

Nieuw erf en woning

De nieuwe woning mag een moderne interpretatie zijn van een 'Saksische' boerderij, met een maximale inhoudsmaat van 750 m3. Door het bijgebouw (100 m2) binnen het volume te brengen is een grotere maat mogelijk. Het erf is zo groen mogelijk. Aan de noordzijde grenst de woning aan de weide, aan zuid- en westzijde is veel ruimte voor een siertuin en terras. Naast de oprit is ruimte voor bijvoorbeeld een moes- en kruidentuin. Een solitaire boom is mogelijk (een eik, of een hoogstam-fruitboom). Tussen 'tuin' en 'wei' hoeft geen haag te worden aangebracht. Privéruimte is vooral aan de zuid- en westzijde van de woning ruim aanwezig. NB de schets geeft een indruk van een mogelijke erfinrichting en is niet definitief.

Omdat de woning op een beeldbepalende locatie en in de nabijheid van de cultuurhistorisch waardevolle boerderij wordt gebouwd, is het aan te bevelen om de plannen daarvoor met een goede architect te ontwikkelen. Samenhang met de omgeving is van groot belang. Regionale architecten die deze opgave aan kunnen, zijn bijvoorbeeld: Reitsema & partners (Rijssen), Gooike Postma (Hengelo) en schipperdouwesarchitectuur (Delden).

Bijlage 4 aanvullend advies ervenconsulent

Ervenconsulent advies 2217 ES: Lossersestraat 189, gemeente Enschede

Aanvullend advies april 2016:

Naar aanleiding van opmerkingen van de gemeente over een erfvoorstel van 20 april heeft weer een erfbezoek plaatsgevonden waarop met eigenaren, architect en ervenconsulent het terrein nauwkeurig is bekeken.
Hieruit volgt onderstaand schetsvoorstel met uitgangspunten:

Landschap

- Belangrijk uitgangspunt voor het landschap blijft dat de weide achter het oude erf zo open mogelijk blijft; een cultuurhistorisch uitgangspunt en belangrijk vanuit de beleving.
- De nieuwe eigenaren hebben aangegeven veel te voelen voor een natuurlijke en bloemrijke akkerrandbeplanting aan de noordzijde van het perceel, dus op de grens met de akker ten noorden daarvan.

Nieuw erf

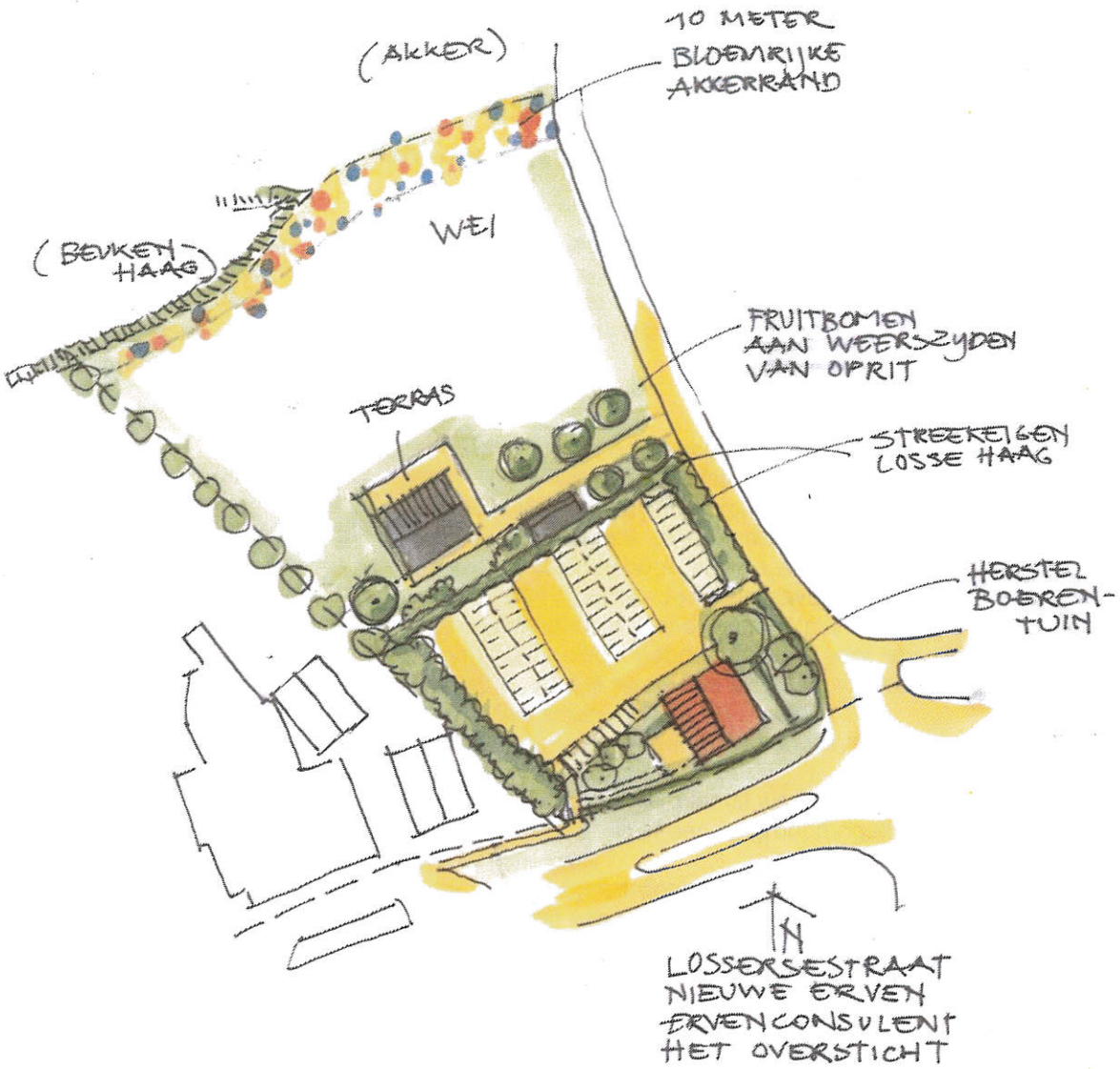
- De woning en bijgebouw worden dus onderaan de helling geplaatst. Wens van eigenaar en architect is om vanaf de zuidgevel van de woning een afstand van 10 meter tot de erfgrens aan te houden (grens met het heringerichte oude erf met parkeerplaats). De afstand van de achtergevel tot de grens met de buurvrouw aan de westzijde is zo'n 20 meter.
- Vanwege het reliëf is het van belang dat voor de bouw van de woning geen grond wordt opgehoogd, maar dat hiervoor juist grond moet worden afgegraven. Dit heeft gevolgen voor de vorm van de helling ter plekke. Een gedetailleerd grond- en reliëfplan is nodig.
- (Een deel van) de vrijkomende grond kan wellicht gebruikt worden voor lage grondwallen ten behoeve van de struikrandbeplantingen aan de noord- en westkant van de parkeerplaats. Dit moet in een gedetailleerd erfplan worden uitgewerkt.
- De zuidgevel van het bijgebouw staat vrijwel tegen de grens aan. Er moet nog ruimte zijn om er achterlangs langs te lopen (onderhoud).
- Voor de toegangsweg moet waarschijnlijk de dam verplaatst worden; de oprit ligt dan zodanig dat hij aankomt op de zuidgevel van de woning. Zo is er een zo groot mogelijk open en groene ruimte rondom de woning, aan de noord- en oostkant.
- Enkele fruitbomen aan weerszijden van de oprit dragen bij aan een informeel karakter van het erf.
- Een walnoot ten zuidwesten van de woning kan een blikvanger zijn in de zichtlijn van de oprit.
- NB de zuidgrens is nu per ongeluk recht getekend; de eerder getekende (en uitgezette) knik kan er wel blijven zodat de grens loodrecht op de grens met de buurvrouw aankomt. Ook dit wordt in een gedetailleerde tekening duidelijk.

Herinrichting oud erf

- De staat van onderhoud van de oude schuur is bij nadere inspectie (RIBO) zeer slecht. Het voorstel is dan ook deze af te breken. Dat betekent dat er meer plek is voor parkeerplaatsen.
- Hier is bovendien ruimte voor een terras en tuin of kleine boomgaard met een paar picknickbanken in gras.
- Bestaande beplantingelementen zoals de grote kastanjeboom, de ligusterhaag, de buxushaag ,en typische boerenstruiken als de sering, moeten bij de herinrichting behouden blijven. Coniferen en andere niet-streekeigen soorten, uitgeschoten wilgen en andere niet goed onderhouden bomen en struiken moeten worden verwijderd. Een goed erf(beplantings)plan is belangrijk.
- De beplantingsstroken aan drie zijden van het oude erf bestaan alle drie uit streekeigen soorten. Aan de west- en noordkant is het van belang dat hiertussen ook groenblijvende soorten zitten (liguster, een enkel taxus), en dat de struiken hoog (tot ongeveer 2 meter) en los mogen opgroeien, vanwege de privacy.
- Aan de kant van de weg kan de losse heg wat lager en meer open zijn.

Bebouwing

- Wat betreft de nieuwe woning is het advies in zo vroeg mogelijk stadium in overleg te gaan met de stadsbouwmeester, zodat al voor een definitieve bouwaanvraag overeenstemming kan zijn over architectuur/vormgeving, kleur- en materiaalgebruik.

NB aan deze schets kunnen geen maten worden ontleend.

Bijlage 5 Akoestisch onderzoek parkeerterrein

Akoestisch onderzoek Lutscher

Alm aan de Lossersestraat 189

te Enschede.

opdrachtnummer
17.016

datum
20 februari 2017

opdrachtgever
Lutscher Alm
Lossersestraat 189
7525 PE Enschede

auteur
W. Buijvoets

Hyacinthstraat 101 Telefoon : *0541-532343* mobiel : *06-54763258* Website : *www.buijvoets.nl* KvK Enschede : *08094436*
7572 BB Oldenzaal Telefax : *0541-532349* banknr : *1791.38.901* E-mail : *info@buijvoets.nl*

Alle opdrachten worden aanvaard en uitgevoerd conform de R.V.O.I '98, incl. wijzigingen en aanvullingen, zoals gedeponeerd ter griffie van de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage op 12-november 1997 (een samenvatting van hoofdzaken is bij ons kantoor opvraagbaar)

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE _____ I
1 INLEIDING _____ 1
1.1 Onderzoek 1
1.2 Grenswaarden 1
2 GELUIDBELASTING _____ 4
2.1 Representatieve bedrijfssituatie 4
2.2 Geluidoverdracht 5
2.3 Bronvermogensniveaus 6
2.4 Bedrijfstijdcorrecties 7
2.5 Rekenresultaten geluidbelasting 7
3 CONCLUSIES _____ 9
3.1 Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en piekgeluid L_{Amax} 9
BIJLAGEN

bladzijde

1 INLEIDING

In opdracht van horecabedrijf Lutscher Alm is onderzocht welke geluidbelasting kan ontstaan in de omgeving van het bedrijf met een nieuw parkeerterrein aan de Lossersestraat 189 te Enschede, door bedrijfsactiviteiten daarvan.
Het bedrijf heeft een parkeerterrein ten westen van de gebouwen en aan de overzijde van de Lossersestraat. Het plan is een nieuw parkeerterrein ten oosten van de gebouwen i.p.v. de parkeerplaatsen aan de overzijde van de Lossersestraat. De oude woonboerderij op dit terrein krijgt de bestemming lichte horeca en ten noorden van het parkeerterrein komt een vervangende woning voor de woonboerderij.
De relevante geluidbronnen zijn : bewegingen van voertuigen en installaties buiten het gebouw. Het geluidniveau in het restaurant is laag (<70 dB(A)) en niet relevant in de omgeving.
De plannen passen niet binnen het bestemmingsplan. Om deze mogelijk te maken is een ruimtelijke procedure noodzakelijk. Ten behoeve van de onderbouwing van het aspect geluid in de ruimtelijke procedure is een akoestisch onderzoek noodzakelijk waarin de geluidbelasting wordt getoetst aan het gemeentelijk geluidbeleid. Bovendien dient wordt in het onderzoek de geluidbelasting getoetst aan de normen van het Activiteitenbesluit.

1.1 Onderzoek

De representatieve bedrijfssituatie waarvoor de geluidbelasting is berekend wordt behandeld in hoofdstuk 1.
Om een indruk te krijgen van de geluidoverdracht naar de omgeving is via een rekenmodel (vlgs HMRI-1999) de geluidbelasting in de omgeving bepaald; deze analyse wordt behandeld in hoofdstuk 2. Conclusies en maatregelen zijn gegeven in hoofdstuk 3.
Het doel van dit onderzoek is de geluidemissie in beeld te brengen en na te gaan wat de geluidbelasting is bij woninggevels en welke geluidbeperkende maatregelen eventueel mogelijk/noodzakelijk zijn in het kader van een goed woon- en leefklimaat voor de herziening van het bestemmingsplan. Tevens wordt getoetst of kan worden voldaan aan de normen van het Activiteitenbesluit. Een situatietekening is opgenomen in de figuren in bijlage I.

1.2 Grenswaarden

De geluidbelasting wordt afzonderlijk in de dag-, avond en nachtperiode aan 2 maten getoetst waarbij de normen ’s nachts uiteraard lager liggen dan overdag :

- langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$; dit niveau is de gemiddelde geluidbelasting (des te langer luidruchtige activiteiten duren des te hoger de geluidbelasting $L_{Ar,LT}$ in een periode),
- de maximale geluidniveaus, L_{Amax}, dit zijn de hoogst gemeten of berekende geluidniveaus in de meterstand “Fast” (bijv. door het remmen/optrekken van een voertuig, laden/lossen, sluiten portier, open deur fabriek enz).

Geluidbeleid en grenswaarden

Voor inrichtingen heeft de gemeente Enschede gebiedsgericht geluidbeleid vastgesteld. Dit beleid is opgenomen in de Geluidnota Enschede 2009 – 2012, welke bij besluit van 19 april 2011 door Burgemeester en Wethouders (gewijzigd) is vastgesteld. Bij besluit van 15 januari 2013 is door Burgemeester en Wethouders de werkingsduur van de Geluidnota 2009-2012 verlengd totdat een nieuwe geluidnota is vastgesteld. In de Geluidnota zijn voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau per gebiedstype de toegestane geluidsniveaus (richt- en grenswaarden) vastgesteld.

Volgens de bij de Geluidnota behorende gebiedstypenkaart zijn de inrichting en het invloedsgebied gelegen in de gebiedstypen “Buitengebied” en “Verkeersinfrastructuur” (Lossersetraat). De richtwaarde voor het gebiedstype “Buitengebied” bedraagt 45 dB(A) en geldt ter plaatse van geluidsgevoelige objecten of op een afstand van 50 meter van de inrichting indien binnen die afstand geen sprake is van geluidsgevoelige objecten, het laatste is hier niet aan de orde. De richtwaarde voor het gebiedstype “Verkeersinfrastructuur” bedraagt 50 dB(A) etmaalwaarde en geldt tot 50 meter uit de as van de weg en alleen op de naar de verkeersinfrastructuur gerichte gevel en de zijgevels. Voor de van de verkeersinfrastructuur af gerichte gevel geldt de richtwaarde van het gebiedstype waarin de geluidsgevoelige bestemming is gelegen.

In de Geluidnota zijn geen grenswaarden opgenomen voor het maximale geluidsniveau. In paragraaf 3.2 van de Handreiking is een grenswaarde van 70 dB(A) etmaalwaarde gegeven voor het maximale geluidsniveau. Bij deze waarde wordt aangesloten.
Voor nieuwe bedrijven die vallen onder het Activiteitenbesluit wordt een maatwerkvoorschrift opgenomen met deze lagere norm.
Het is niet reëel om het (nieuwe) geluidbeleid direct van toepassing te verklaren op bestaande situaties. Daarom gaat dit beleid alleen gelden voor alle nieuwe situaties. Het gemeentelijk geluidbeleid heeft dus geen consequenties voor bestaande situaties. Wat onder nieuwe situaties wordt verstaan, staat hierna vermeld (bijlage 2 van het beleid). Een nieuwe situatie bij inrichtingen ontstaat bij:

- de oprichting van een nieuw bedrijf;
- uitbreiding/wijziging van een bestaande inrichting,

waardoor een melding op grond van een AMvB is benodigd ofwel een revisie-, of veranderingsvergunning moet worden aangevraagd. In dit geval is sprake van een melding op grond van een AMvB (Activiteitenbesluit Milieubeheer) en is de lagere norm van toepassing. In tabel I staan de grenswaarden waar aan wordt getoetst zowel in het kader van het ruimtelijk spoor als de normen van het Activiteitenbesluit.

TABEL I	voor gevels van woningen			in/aanpandige woning	
periode	$L_{Ar;LT}$ standaard norm Activit. Besl. gebied : “verkeersinfrastructuur”[1]	$L_{Ar;LT}$ maatwerk woning of 50 m gebied : “buitengebied”	L_{Amax}	$L_{Ar;LT}$	L_{Amax}
07-19 uur	50	45	70	35	55
19-23 uur	45	40	65	30	50
23-07 uur	40	35	60	25	45
etmaal	**50**	**45**		**35**	**-**

1 tot 50 m uit de as van de Lossersestraat op de naar deze weg gerichte voor- en zijgevel

In de periode tussen 07 en 19 uur opgenomen piekniveaus zijn niet van toepassing op het laden en lossen t.b.v. de inrichting bij toetsing aan de normen van het Activiteitenbesluit. Hiermee wordt bedoeld de vrachtwagen voor het leveren van goederen, dit veranderd niet en blijft op dezelfde positie aan de voorzijde.

Ligging bedrijf en geluidgevoelige bestemmingen/waarneempunten

De geluidbelasting wordt beoordeeld t.h.v. of in geluidgevoelige bestemmingen (bestaand of gepland zoals opgenomen in het vigerende bestemmingsplan). Er is geen sprake van aan- of inpandige woningen van derden.

De geluidbelasting moet worden gemeten voor de gevels van woningen op een hoogte waar de geluidoverlast kan worden ondervonden. Gebruikelijk is daarbij om voor grondgebonden woningen overdag de geluidbelasting op 1.5 m (begane grond niveau) en in de avond/nacht op verdiepingshoogte (5 m) te beoordelen. In dit geval gaat het om grondgebonden woningen en woongebouwen met de volgende waarneemhoogtes en norm ($L_{Ar,LT}$ etmaal) :

- punten 1, 3 en 5 : woningen 2 bouwlagen : hoogtes 1.5 en 5 m (norm $L_{Ar,LT}$ = 45 etmaal)
- punten 2 en 4 : woningen 2 bouwlagen : hoogtes 1.5 en 5 m (norm $L_{Ar,LT}$ = 50 etmaal)

2 GELUIDBELASTING

2.1 Representatieve bedrijfssituatie

Geluidvoorschriften dienen (mede) te zijn afgestemd op de geluidemissie die de inrichting onder normale omstandigheden veroorzaakt, veelal aangeduid als de "representatieve bedrijfssituatie (RBS)". Het gaat hier om de beoordelingsgrootheden die representatief zijn voor de geluidemissie. Zie de definitie in de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai. Bij inrichtingen waarvan die emissie in hoofdzaak wordt bepaald door constante geluidsbronnen (bijvoorbeeld ventilatoren) geeft het vaststellen van de RBS geen problemen. Anders ligt dat bij inrichtingen waarbij er sprake is van discontinue bedrijfssituaties, voortdurend wisselende activiteiten en dergelijke. De representatieve bedrijfssituatie zal in dat geval betrekking hebben op een voor de geluiduitstraling kenmerkende bedrijfsvoering bij volledige capaciteit van de inrichting. Voor het restaurant kunnen de volgende gegevens worden gehanteerd :

Restaurant en parkeren

Het bestaande en nieuwe parkeerterrein hebben 32 en 55 parkeerplaatsen. Uit een vooronderzoek is komen vast te staan dat het nieuwe parkeerterrein na 23.00 uur niet aan de normen kan voldoen van het geluidbeleid kan voldoen. Bij het nieuwe parkeerterrein komt een bord dat het terrein vanaf 23.00 uur is gesloten.
Er zijn weinig mensen die nog tot 23.00 uur in het restaurant zitten, verreweg de meeste gasten eten tussen 17.00 en 22.00 en zijn dus om 23.00 zeker weg.
Het restaurant werkt met twee shifts. Voor de eerste shift van 17.00-20.00 uur wordt het nieuwe parkeerterrein opengesteld en het bestaande parkeerterrein afgesloten. De tweede shift, van ca. 19.00 tot 22.00 uur, parkeert op het bestaande parkeerterrein evenals vertrekkend personeel na 23.00 uur.
In dit onderzoek is uitgegaan van het worst case scenario dat alle parkeerplaatsen in de dag en avond 3 respectievelijk 2 bewegingen genereren. In de nacht (na 23 uur) kunnen vanaf het bestaande parkeerterrein nog 20 voertuigen vertrekken.
De exploitant geeft aan dat de locatie volledig is gericht op de restaurantfunctie en daarom ook alleen sprake is van achtergrondmuziek en vertrek van gasten voor 23 uur.

Bevoorrading

Maximaal 1 x per dag komt een vrachtwagen goederen leveren bij de deur van de opslag. Het laden/lossen gebeurd handmatig en is niet relevant. Het rijden/manoeuvreren van de vrachtwagen in de dag is in rekening gebracht.

Installaties

Tijdens de inventarisatie van het gebouw en locatie zijn geluidmetingen uitgevoerd aan de volgende relevante installaties in de gebruikelijke bedrijfsstand (allen op de daken, zie meetblad in bijlage I) :

- grote afzuiging restaurant/kookplek L_{WA} = 72 dB(A) (bron 1; van 14 tot 22 uur)
- afzuiging achterkeuken L_{WA} = 60 dB(A) (bron 2; van 14 tot 22 uur)
- afzuiging keuken voorbereiding L_{WA} = 86 dB(A) (bron 3; 4 uur alleen overdag)
- bierkoeling L_{WA} = 72 dB(A) (bron 4)

De mechanische luchtaanzuiging op het dak t.b.v. de kookplek in het restaurant is niet meetbaar, het geluidniveau voor de kastopening op het dak is lager dan 45 dB(A) en niet relevant.

De koelinstallatie van de koelcellen van de keuken staat in de opslag en veroorzaakt een laag geluidniveau in de opslag dat naar de woningen in de omgeving niet relevant is.
Op het dak bevindt zich nog een ventilator van de afwaskeuken met een bronvermogen van 72 dB(A) volgens opgave, de ventilator draait maximaal 5 uur in de dag en 3 uur in de avond.

Muziekgeluid uit het gebouw
In de zalen wordt alleen achtergrondmuziek ten gehore gebracht via meerdere kleine luidsprekers verdeeld over de zalen. Uit een test zonder klanten volgt een muziekgeluidniveau van 68-69 gemiddeld in de zalen (zie meetblad in bijlage I). Buiten, op enkele meters van de gevels, is dan geen muziekgeluid herkenbaar. Omdat het een restaurant betreft moeten gasten op een normaal niveau met elkaar kunnen spreken waarbij de muziek nog herkenbaar is. Luidere muziek is daarom onder de representatieve bedrijfssituatie niet aan de orde.

Gevels/daken
Alle kozijnen zijn voorzien van een goede kierdichting en dubbele beglazing met een geluidisolatie van ca 27 dB(A) tegen popmuziek. De muren hebben een hoge isolatie van ca 50 dB(A). Het omgeluid via nevenruimten en de verdieping is lager dan 50 dB(A).
Een klein deel van de grote zaal heeft een plat dak met een geluidisolatie van ca 27 dB(A), boven de rest van de zalen liggen andere ruimtes/zolder.
De muziekgeluidimmissie bij de maatgevende achtergevel van nr 191 op 32 tot 36 m uit het midden van de daken is lager dan 25 dB(A) en niet relevant.
Alle ramen/deuren van de zalen bevinden zich aan de zuid- en westzijde. De muziekgeluidimmissie bij de gevel van nr 187 op 50 tot 70 m is lager dan 15 dB(A) en niet relevant.
De oude boerderij krijgt een lichte horecafunctie. Het muziekgeluidniveau is vergelijkbaar met het bestaande restaurant en bedraagt maximaal 70 dB(A). Er ligt nog geen ontwerp voor de renovatie. Uitgangspunt is goed geïsoleerde gevels/dak zodanig dat de muziek bij de woninggevels van derden niet herkenbaar cq relevant is ($L_{Aeqi,LT}$ < 25 dBA). Bij het ontwerp zal daar rekening mee moeten worden gehouden.

2.2 Geluidoverdracht

De geluidoverdracht naar de omgeving is bepaald met het geluidoverdrachtsrekenmodel volgens de HMRI-99 (software Geomilieu versie 4.10) waarin zijn opgenomen :
- de bedrijfsgebouwen en geluidreflecterende (harde) bodemvlakken
- de geluidbronnen met hun posities en bronvermogensniveaus L_W
- rekenpunten voor de gevels van grondgebonden woningen op 1.5 en 5 m boven het maaiveld.

Het model is een benadering van de werkelijkheid en in dit geval de enige methode om met een broninventarisatie een betrouwbaar beeld te krijgen van de geluidimmissie in de omgeving. Bijlage I geeft een overzicht en plottertekeningen met de invoergegevens van het rekenmodel.

Het langtijdgemiddeld deeltijdsniveau $L_{Aeqi,LT}$ t.g.v. een bepaalde bedrijfstoestand wordt bepaald uit het (A-gewogen) gestandaardiseerde immissieniveau volgens :

$$L_{Aeqi,LT} = L_i - C_b - C_m - C_g \quad [dB(A)]$$

waarin L_i = gestandaardiseerd immissieniveau onder meteocondities
C_m = meteocorrectie (0 tot 5 dB) afhankelijk van hoogtes en r_i

C_b = bedrijfstijd-correctie = -10 log T_b/T_o
T_o = tijdsduur van de beoordelingsperiode (dag, avond of nacht, voor tijden zie normstelling rapport)
T_b = effectieve bedrijfstijd in die periode
C_g = 3 dB gevelreflectiecorrectie voor invallend geluid (van toepassing bij directe metingen voor de gevel)

Wanneer op het beoordelings/rekenpunt bij een bepaalde bedrijfstoestand binnen het totaal aanwezige geluidniveau vanwege de betreffende inrichting geluid met een duidelijk hoorbaar tonaal-, impulsachtig- of muziekkarakter wordt waargenomen, wordt op het langetijdgemiddeld deeltijdsniveau $L_{Aeqi,LT}$ van de betreffende bedrijfstoestand tijdens welke dit specifieke karakter optreedt, een toeslag toegepast voor :

- tonaal of impulsgeluid K = 5 dB of
- muziekgeluid K = 10 dB

Binnen de inrichting is geen sprake van tonaal of impulsachtig geluid. Uitgangspunt is dat muziek buiten de erfscheiding niet herkenbaar is.

Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau per bedrijfstoestand (deelbeoordelingsniveau $L_{Ari,LT}$) wordt voor elke afzonderlijke periode als volgt bepaald :

$L_{Ari,LT} = L_{Aeqi,LT} + K$ [dB(A)]

Het totale beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ is dan de energetische som van alle afzonderlijke deelbeoordelingsniveaus $L_{Ari,LT}$ in de dag-, avond- of nachtperiode.
De beoordelingsperiode (dag-, avond- of nacht) met het hoogste beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ is in dat geval bepalend voor de representatieve bedrijfssituatie. De etmaalwaarde L_{etmaal} (of B_i voor gezoneerde industrieterreinen) in referentiepunten wordt bepaald uit de hoogste van de volgende waarden :

- L_{dag}
- L_{avond} + 5 dB(A),
- L_{nacht} + 10 dB(A).

2.3 Bronvermogensniveaus

De basis voor de geluidoverdrachtsberekeningen vormen de gehanteerde bronvermogenniveaus van de verschillende geluidbronnen onder representatieve bedrijfsomstandigheden als hierna behandeld. De bronvermogenniveaus van de relevante geluidbronnen zijn afgeleid uit metingen, kengetallen, ervaringscijfers of gebaseerd op een aanname (nieuwe geluidbron). De uitstraling via de gevels/daken is niet relevant.

<u>Mobiele geluidbronnen (voertuigen e.d)</u>
Voor berekeningen van wegverkeerslawaai (volgens RMG ‘2012) wordt bij een snelheid van 30 km/uur uitgegaan van een bronvermogensniveau van 93, 100 en 103 dB(A) respectievelijk voor lichte voertuigen, middelzwaar en zwaar vrachtverkeer. Bij het rustig rijden/manoeuvreren van voertuigen met lagere snelheden in een lager toerental liggen de bronvermogens over het algemeen nog wat lager. Gerekend wordt met gemiddeld 89 en 102 dB(A) respectievelijk voor het stapvoets rijden lichte voertuigen en vrachtverkeer.
De piekbronvermogens tijdens optrekken en remmen liggen 5 tot 8 dB(A) hoger. Het piekbronvermogen bij het dichtslaan van portieren bedraagt max 100 dB(A).

In tabel II staan de geschatte maximale activiteiten en transportbewegingen voor de drukke dagen (“worst case” situatie).

Tabel II : aantal transporten en/of tijd in gebruik per dag (“worst case” scenario)

verkeersbewegingen/activiteiten per dag	L_{WA}	Dag 7-19 uur	Avond 19-23 uur	Nacht 23-7 uur
rijden LV bestaande parkeerplaats in+uit	89	3 x 32 = 96 x	2 x 32 =64 x	20 x[1]
rijden LV nieuwe parkeerplaats in+uit	89	3 x 55 = 165x	2 x 55 = 110x	-
vrachtwagen naar en van opslag	102	2 x	-	-
afzuiging kookplek restaurant	72	5 uur	3 uur	-
afzuiging kookplek restaurant	61	5 uur	3 uur	-
afzuiging afwaskeuken	72	5 uur	3 uur	-
afzuiging voorbereiding keuken	75	4 uur	-	-
bierkoeling	64	50%	50%	50%

1 alleen vertrek

Voor evt installaties van de oude boerderij wordt uitgegaan van een positie of uitmonding aan de zuid- of oostgevel waarbij het totale bronvermogensniveau niet meer dan 75 dB(A) mag bedragen zodat deze niet relevant zijn.

2.4 Bedrijfstijdcorrecties

De bedrijfstijdcorrecties zijn afgeleid uit de informatie zoals beschreven onder bedrijfscondities in hoofdstuk 1 en tabel II.
De relevante voertuigbewegingen worden verzorgd via verschillende routes (zie figuur in bijlage I). De rijroute van voertuigen is verdeeld in deeltrajecten met een bronpositie in het midden daarvan.
Voor het rijden van lichte voertuigen en vrachtwagens op het terrein incl. manoeuvreren is uitgegaan van een lage gemiddelde snelheid van gemiddeld 7 respectievelijk 5 km/uur op basis waarvan de rijtijd per traject in het rekenmodel is berekend. Het aantal bewegingen van parkerende auto’s is evenredig verdeeld over de parkeerplaatsen.

2.5 Rekenresultaten geluidbelasting

Tabel III geeft een overzicht van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{ar,LT}$ en de maximale geluidniveaus L_{Amax} bij de woninggevels. Bijlage I geeft een overzicht van de in het rekenmodel opgenomen informatie en rekenresultaten.

Het gestandaardiseerde immissieniveau is gebaseerd op de in de berekening gehanteerde gemiddelde bronvermogensniveaus. De maximale bronvermogens-niveaus tijdens het remmen/optrekken van een voertuig kunnen hoger zijn dan de gemiddelde bronvermogensniveaus. Hiermee rekening houdend kunnen de in tabel III weergegeven piekgeluiden L_{Amax} worden verwacht. De waarden voor het maximale geluidniveau L_{Amax} worden bepaald in een apart model met een correctie op het bronvermogen :

- 8 dB(A) t.g.v. het rijden van een vrachtwagen (L_{WA} : 102 + 8= 110) in de dag
- 9 dB(A) t.g.v. het rijden van een licht voertuig (L_{WA} : 89 + 9= 98)

Bovendien zijn een 4-tal bronnen opgenomen op het parkeerterrein het dichtst bij de woningen voor het sluiten van een portier L_{WAmax} 100 dB(A).

Tabel III	geluidbelasting $L_{Ar,LT}$ en L_{Amax}								
	geluidbelasting $L_{Ar,LT}$						L_{Amax}		
punten	Dag H=1.5	norm	Avond H=5	norm	Nacht H=5	norm	dag H=1.5 norm 70	avond H=5 norm 65	nacht H=5 norm 60
1	37	45	41[1]	40	25	35	68	66[1]	49
2	36	50	40	45	20	40	65	65	41
3	39	45	40	40	31	35	63	63	51
4	28	50	33	45	23	40	63	63	46
5	42	50	40	45	39	40	53	53	49
6	32	45	34	40	26	35	64	55	55

1 dove gevel : wordt niet getoetst (zie tekst)

3 CONCLUSIES

3.1 Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en piekgeluid L_{Amax}

Rekenpunt 1 op de zijgevel van de verdieping van de vervangende woning wordt aangemerkt als een “dove gevel” zodat toetsing vervalt.
Met het nieuwe parkeerterrein kan in alle waarneempunten worden voldaan aan de richtwaarde $L_{Ar,LT}$ van het geluidbeleid en de norm voor piekgeluid.
Het bestaande parkeerterrein is alleen relevant voor de woning Lossersestraat 187 en ligt op voldoende afstand zodat ook na 23 uur nog auto’s (meest personeel) kunnen vertrekken.
De aanleg van de nieuwe parkeerplaats is aanvaardbaar voor een goed woon- en leefklimaat en is ondergeschikt aan het verkeerslawaai afkomstig van de drukke Lossersestraat (5932 mtvgn/etmaal weekdag 2015, bron prov. Overijssel).

Ing. Wim Buijvoets

Bijlage I

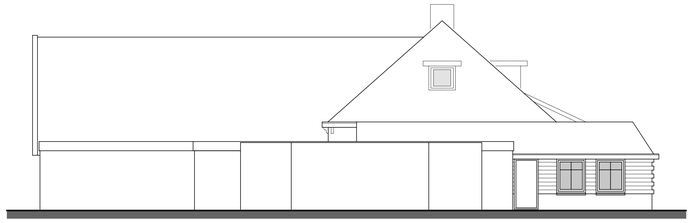
Tekeningen en brongegevens installaties en gegevens rekenmodel.

opdrachtnummer
17.016

datum
20 februari 2017

opdrachtgever
Lutscher Alm
Lossersestraat 189
7525 PE Enschede

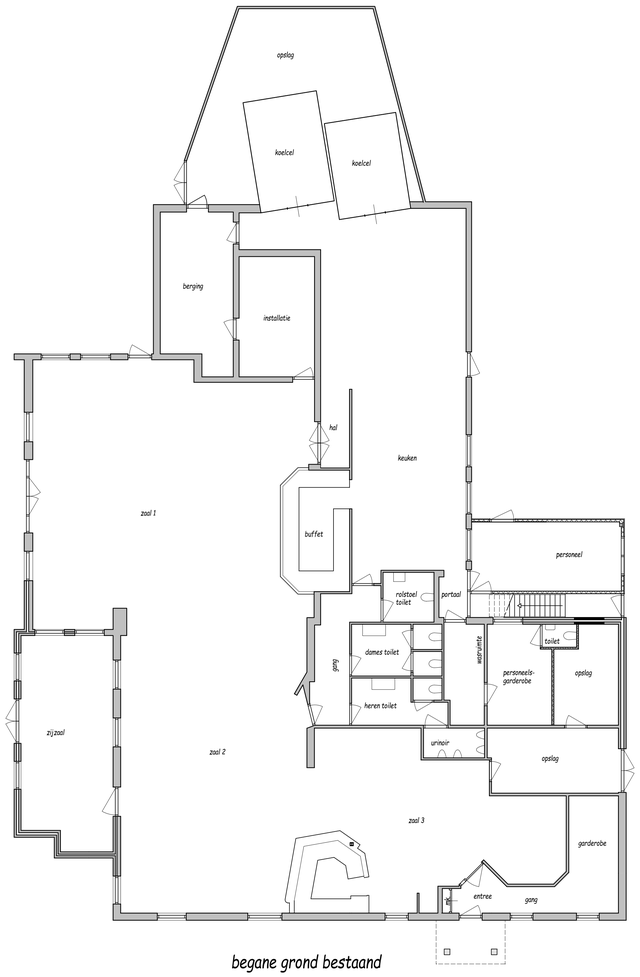
auteur
W. Buijvoets

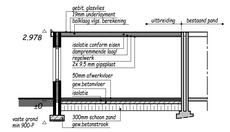
achtergevel bestaand

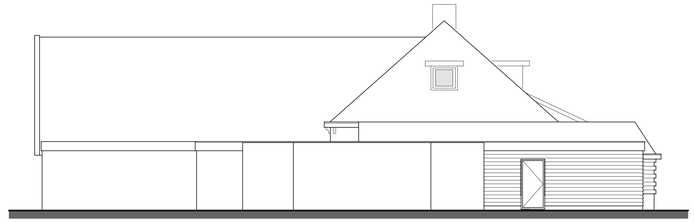
linkerzijgevel bestaand

begane grond bestaand

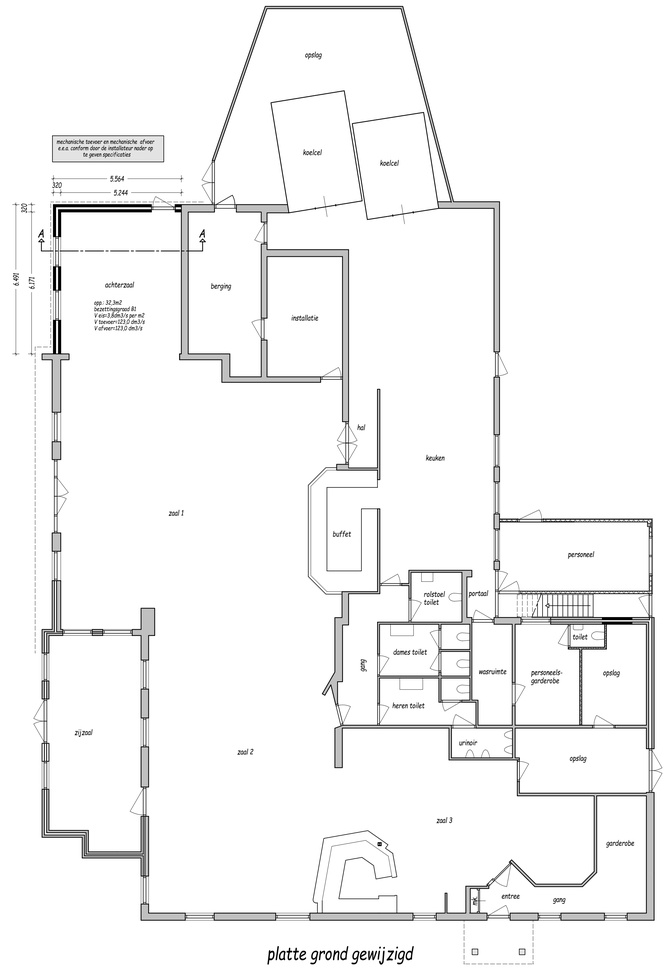
doorsnede A - A

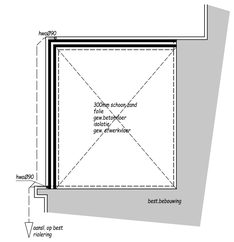
achtergevel gewijzigd

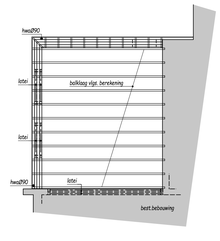
linkerzijgevel gewijzigd

platte grond gewijzigd

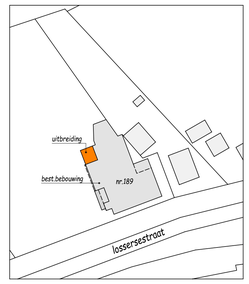
ged. fundering riolering
t.p.v. uitbreiding

platdakbalklaag

renvooi:

het bouwen zal geschieden overeenkomstig de eisen
van het bouwbesluit 2012
ventilatie volgens nen 1087, npr 1088 en
bouwbesluit afd. 3.10 t/m 3.12
alle beglazingen uit te voeren in isolerende dubbele
beglazing met een rc waarde > 0.11 m²·k/w volgens bouw-
besluit afd. 5.1 (zie bijgevoegde berekening)
warmte-weerstand van de uitwendige scheidingsconstructie
(begane grondvloeren, buitenwanden en dak) met een rc
waarde > 2,5m² k/w volgens bouwbesluit afd. 5.1
tevens zal het bouwplan dienen te voldoen aan de geldende ep-eis.
geluidswering uitwendige scheidingsconstructie (buiten-
wanden en dak) grenzend aan verblijfsgebied min. 20 db(a)
volgens bouwbesluit afd. 3.1
gekoppelde rookmelders op electra in de hal & overloop gemonteerd.
volgens bouwbesluit afd. 2.11
aansluitmogelijkheden t.b.v. gas, water , elektra, ptt en
cai in de meterruimte volgens bouwbesluit afd. 4.12
doorvoeringen door de begane grondvloeren dienen lucht-
dicht te worden uitgevoerd
aansluitpunten gas (kooktoestel en c.v.-ketel) volgens
nen 1078, voorschriften vegin en bouwbesluit afd. 2.9
deuren, ramen, kozijnen en daarmee gelijk te stellen constructie-onderdelen
in een uitwendige scheidingsconstructie van een niet-gemeenschappelijke
ruimte, die volgens nen 5087 bereikbaar zijn voor inbraak, hebben een
volgens nen 5096 bepaalde inbraakweerendheid die voldoet aan de
in die norm aangegeven weerstandsklasse 2.
een bestaand bouwwerk is zodanig dat het binnendringen van ratten en
muizen wordt tegengegaan. conform afd. 3.17, bescherming tegen ratten
en muizen
een uitwendige scheidingsconstructie heeft geen openingen die breder
zijn dan 0.01 m. dit geldt niet voor een afsluitbare opening en een opening
die de uitmonding is van een voorziening voor:
a. luchtverversing,
b. de afvoer van rook of
c. de ont- en beluchting van een voorziening voor de afvoer
van afvalwater en fecaliën.
aansluitpunten koud en warm water volgens nen 1006, de
voorschriften wewin en bouwbesluit afd. 3.18 & 3.19
aansluitpunten elektra volgens nen 1010, de voorschriften
ween en bouwbesluit afd. 4.12
aansluitpunten ptt en cai volgens bouwbesluit art.
trappen, traphekken en vlakhekken volgens art. 2.3 t/m 2.5.
toegangsdeuren tot woningen, woongebouwen, verblijfs-, toilet-, bad-,
bergruimtes en liften: vrije doorgang van 0.85 x 2.30m
volgens bouwbesluit afd. 4.3
hoogteverschil t.p.v. 1 toegangsdeur van de woning of woongebouw
ten opzichte van het aansluitende terrein <0.02m.
wering van vocht volgens bouwbesluit afd. 3.6
toiletruimte wandtegels hoogte > 1.20m
badruimte wandtegels hoogte > 2.10m
toilet- en badruimte vloertegels.
alle konstruktie volgens goedgekeurde berekening(en) en
tekening(en).
netto afmetingen meterruimte 0.35x0.75m, volgens nen 2768.
deuren, ramen, kozijnen en daarmee gelijk te stellen constructie-
onderdelen in een uitwendige scheidingsconstructie van een niet-
gemeenschappelijke ruimte, die volgens nen 5087 bereikbaar
zijn voor inbraak, hebben een volgens nen 5096 bepaalde
inbraakweerendheid die voldoet aan de in die norm aangegeven
weerstandsklasse 2. dit geldt ook voor een inwendige scheidings-
constructie tussen een niet-gemeenschappelijke ruimte en een
aangrenzende gebruiksfunctie of een aangrenzende
gemeenschappelijke ruimte.

situatie gemeente lonneker
sectie D nr: 1318-1319 schaal 1:1000

peter wilderink

registerarchitect
registerinterieurarchitect
schelmastraat 10a/12
7575bd oldenzaal
telefoon 0541 579156
mobiel 06 53356328
fax 0541 520845
email peter@wilderink.com
www.peterwilderink.nl

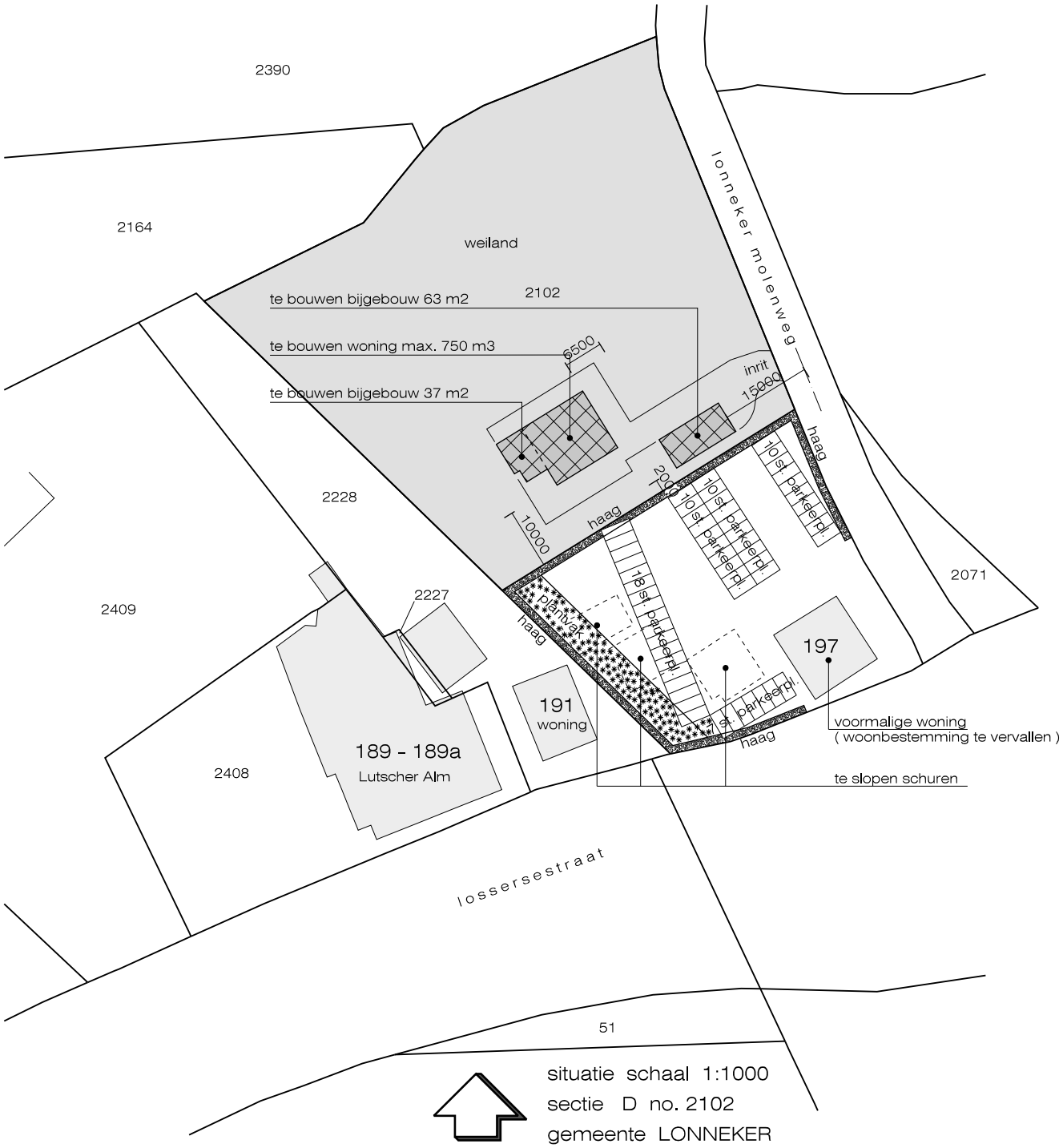
architecten interieurarchitecten

verbouw restaurant
Lutscher Alm

bestektekening

werknr	08658
blad	3
datum	11-04-2013
schaal	1:100/1:1000
getekend	pw
gewijzigd	
formaat	A1

©

Erwin Meinders bouwkundig buro

Schotboersweg 7
7678VK Geesteren(O.)

tel. 0546 - 631 484
info@erwinmeinders.nl

www.erwinmeinders.nl

Werk : situatietekening 1:1000 Lossersestraat 197 7525PE Enschede

Opdrachtgever : Marco Bosch Lossersestraat 189 7525 PE Enschede
mob: 06-53591081 mail: info@lutscheralm.nl

datum : 13 - 02 - '17	gew :	schaal : 1:1000	code : 16-wojoo	get : GS	form. : A4	blad : 1 van 1

© bouwkundig buro Erwin Meinders Geesteren

Op al ons werk is van toepassing de leveringsvoorwaarden volgens SR1997 zie website

Bronsterkteberekening (HMRL IL 99 methode I) afstand r < 20 m

Projekt :	Lutscher Alm Lonneker							
Projektnr:	17.016	**datum**	24-01-17	**bijlage**	**1**	**blad**	1	gemeten : WB

Bron & positie	afzuiging voorkeuken (in restaurant van 14 tot 22 uur)								afstand [m]		2,3
omschrijving	continu geluid normale bedrijfsstand								meethoogte [m]		1,5
Oktaafbanden (Hz.)	31,5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	L_{Aeq}	L_{Amax}
L_p (gemeten in dBA)	17,2	35,2	45,7	51,0	49,9	49,8	45,0	38,7	29,3	**56,0**	**57,6**
ΣD (=20log R + 9)	16,2	16,2	16,2	16,2	16,2	16,2	16,2	16,2	16,2		
L_{WR}	33,4	51,4	61,9	67,2	66,1	66,0	61,2	54,9	45,5	**72,2**	**73,8**

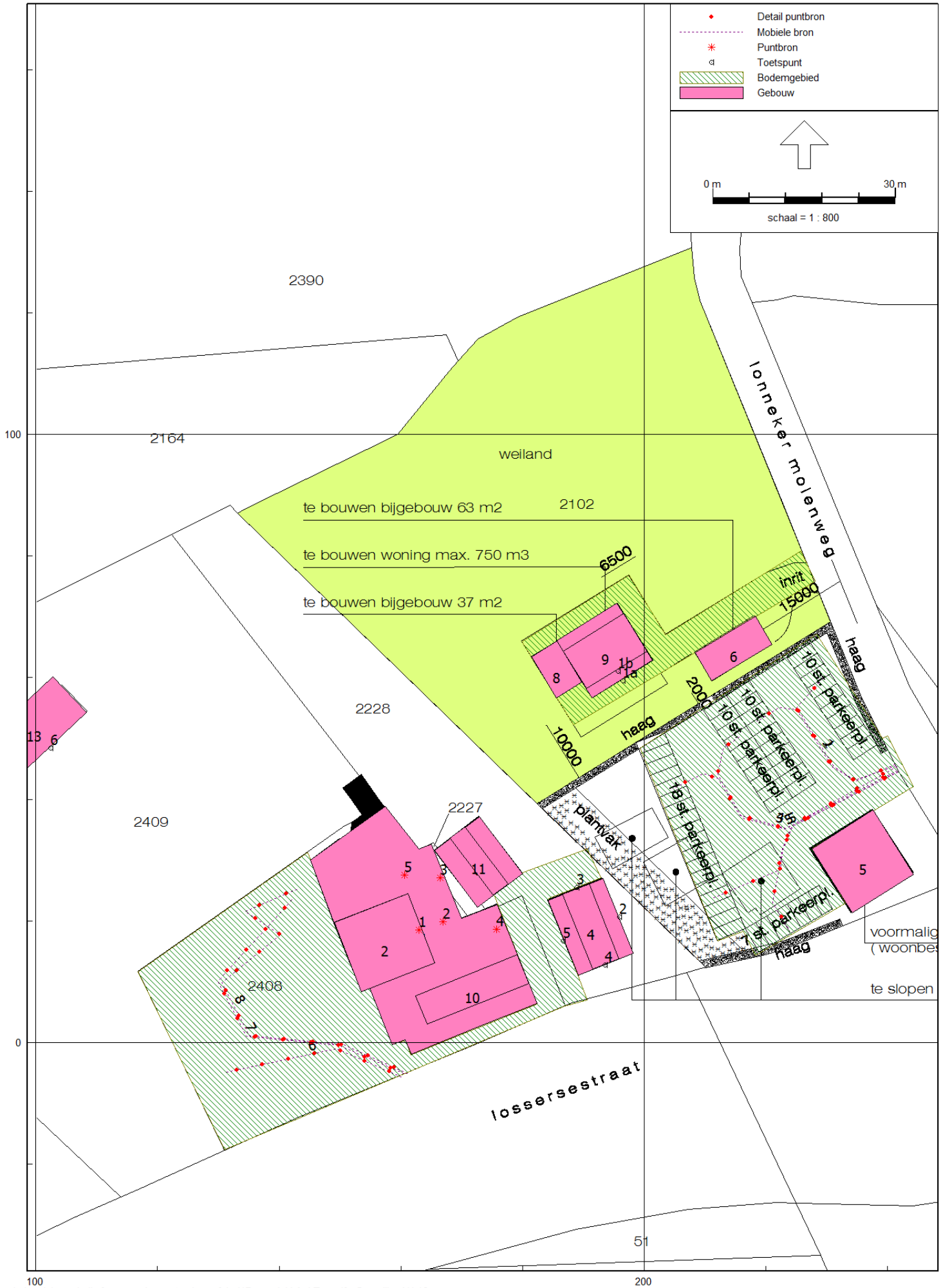
Bron & positie	afzuiging achterkeuken (14 tot 22 uur)								afstand [m]		2
omschrijving	continu geluid normale bedrijfsstand								meethoogte [m]		1,5
Oktaafbanden (Hz.)	31,5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	L_{Aeq}	L_{Amax}
L_p (gemeten in dBA)	13,3	21,3	29,0	35,4	37,3	40,9	35,7	33,0	21,5	**44,5**	**46,0**
ΣD (=20log R + 9)	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0		
L_{WR}	28,3	36,3	44,0	50,4	52,3	55,9	50,7	48,0	36,5	**59,5**	**61,0**

Bron & positie	afzuiging voorbereidingskeuken (4 uur overdag)								afstand [m]		8
omschrijving	continu geluid normale bedrijfsstand								meethoogte [m]		1,5
Oktaafbanden (Hz.)	31,5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	L_{Aeq}	L_{Amax}
L_p (gemeten in dBA)	17,0	34,8	42,2	46,8	52,1	55,5	51,2	42,2	31,9	**58,7**	**59,7**
ΣD (=20log R + 9)	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1	27,1		
L_{WR}	44,1	61,9	69,3	73,9	79,2	82,6	78,3	69,3	59,0	**85,7**	**86,8**

Bron & positie	bierkoeling 50% aan/uit								afstand [m]		6
omschrijving	continu geluid normale bedrijfsstand								meethoogte [m]		1,5
Oktaafbanden (Hz.)	31,5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	L_{Aeq}	L_{Amax}
L_p (gemeten in dBA)	15,0	24,3	31,0	40,2	39,9	43,5	41,2	36,1	29,6	**47,9**	**49,7**
ΣD (=20log R + 9)	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6	24,6		
L_{WR}	39,6	48,9	55,6	64,8	64,5	68,1	65,8	60,7	54,2	**72,5**	**74,3**
omschrijving	achtergrondmuziek in zaal										
Oktaafbanden (Hz.)	31,5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	L_{Aeq}	L_{Amax}
L_p (gemeten in dBA)	11,4	36,7	48,6	53,1	66,4	61,2	62,9	58,3	47,5	**69,4**	**76,9**

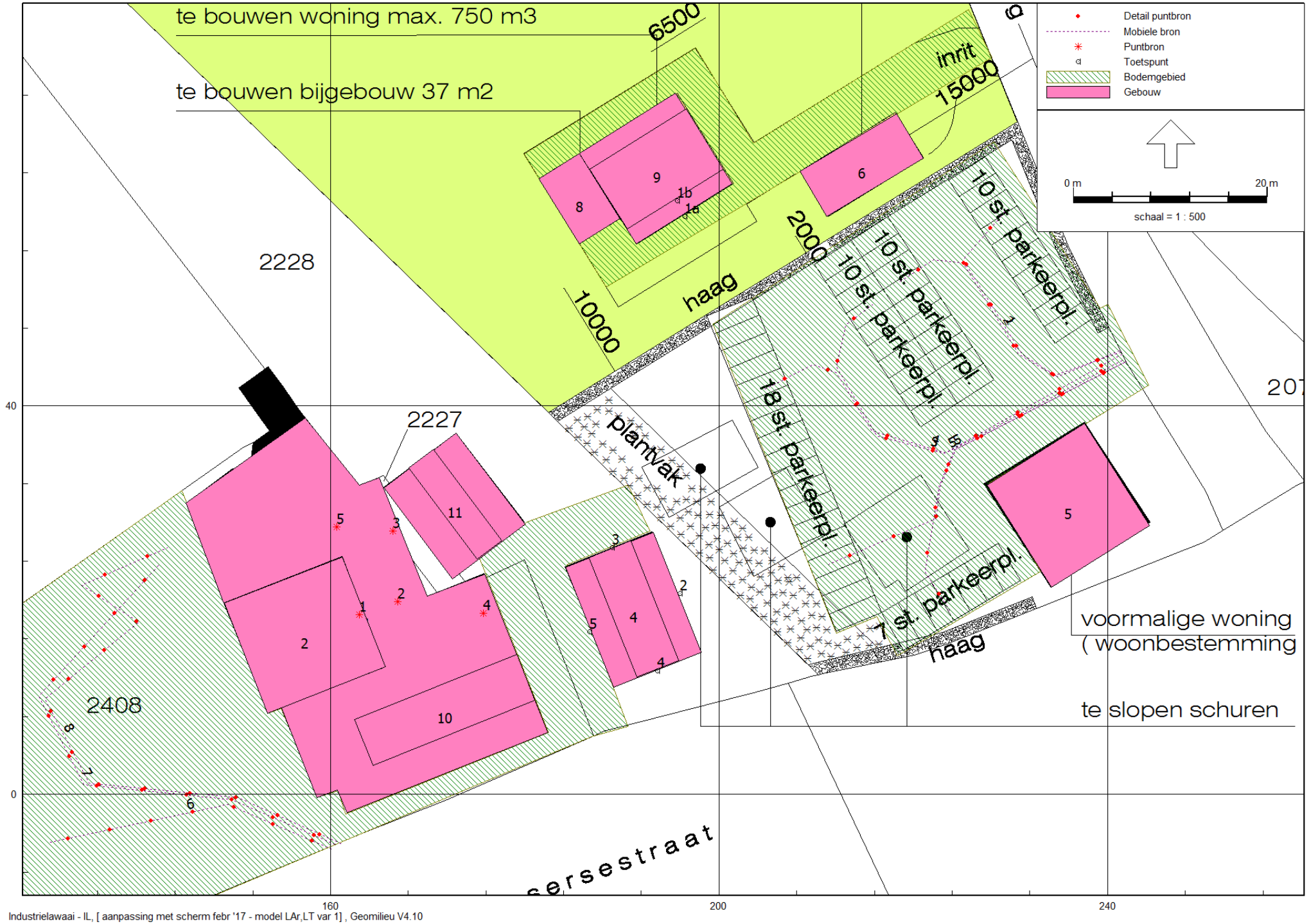
omschrijving	achtergrondmuziek in zaal										
Oktaafbanden (Hz.)	31,5	63	125	250	500	1000	2000	4000	8000	L_{Aeq}	L_{Amax}
L_p (gemeten in dBA)	11,1	32,9	48,8	53,5	63,1	62,7	62,7	58,3	48,3	**68,3**	**73,4**

geluidmeter Rion NA-28

Detail puntbron
Mobiele bron
Puntbron
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
0 m
30 m
schaal = 1 : 800
2390
2164
weiland
te bouwen bijgebouw 63 m2
2102
te bouwen woning max. 750 m3
te bouwen bijgebouw 37 m2
6500
inrit
1,5000
lonneker molenweg
haag
2000
10000
2228
2409
2227
2408
plantvak
10 st. parkeerpl.
1b st. parkeerpl.
7 st. parkeerpl.
voormalig
(woonbes
te slopen
lossersestraat
51
100
200
0

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: model LAr,LT var 1

Model eigenschap	
Omschrijving	model LAr,LT var 1
Verantwoordelijke	Wim
Rekenmethode	IL
Aangemaakt door	Wim op 19-1-2017
Laatst ingezien door	Wim op 10-2-2017
Model aangemaakt met	Geomilieu V4.10
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Meteorologische correctie	Toepassen standaard, 5,0
Standaard bodemfactor	1,0
Absorptiestandaarden	HMRI-II.8

model LAr,LT var 1
20 feb 2017, 15:13

Industrielawaai - IL, [aanpassing met scherm febr '17 - model LAr,LT var 1] , Geomilieu V4.10

Buijvoets Bouw & Geluidsadvisering

Model: model LAr,LT var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	1e kid	NrKids	Naam	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1	X-n	Y-n	H-1
	17	0	15:37, 10 feb 2017	-1	6	1	auto's 11 pp	Polylijn	241,21	45,66	229,59	60,14	0,75
	18	0	15:37, 10 feb 2017	-7	6	2	auto's 11 pp	Polylijn	241,37	45,50	218,45	52,66	0,75
	19	0	15:37, 10 feb 2017	-13	9	3	auto's 10 pp	Polylijn	241,53	45,34	215,90	50,43	0,75
	20	0	17:06, 29 jan 2017	-23	9	4	auto's 9 pp	Polylijn	241,53	44,70	204,60	41,68	0,75
	21	0	15:35, 10 feb 2017	-169	8	5	auto's 9 pp	Polylijn	241,85	44,54	211,23	23,64	0,75
	32	0	15:38, 10 feb 2017	-111	7	6	auto's 16 pp	Polylijn	160,08	-5,66	130,87	-5,02	0,75
	33	0	15:39, 10 feb 2017	-136	12	7	auto's 16 pp	Polylijn	160,45	-5,11	142,48	23,77	0,75
	57	0	15:36, 10 feb 2017	-214	8	5	auto's 7 pp	Polylijn	241,69	44,45	223,90	18,61	0,75
	59	0	17:13, 29 jan 2017	-222	14	8	vrachtwagen	Polylijn	161,03	-5,08	143,32	25,40	0,75

Model: model LAr,LT var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	H-n	M-1	M-n	ISO_H	Min.RH	Max.RH	Min.AH	Max.AH	ISO M	Hdef.	Vormpunten	Lengte	Lengte3D
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	5	29,49	29,49
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	6	29,95	29,95
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	6	44,42	44,42
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	6	43,72	43,72
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	5	39,20	39,20
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	3	30,57	30,57
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	5	55,63	55,63
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	5	37,70	37,70
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	7	65,97	65,97

Model: model LAr,LT var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Min.lengte	Max.lengte	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Gem.snelheid	Max.afst.	Aant.puntbr	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250
	4,37	11,44	30	20	--	27,56	24,55	--	7	5,00	6	--	64,00	67,00	72,00
	3,04	11,00	30	20	--	27,49	24,48	--	7	5,00	6	--	64,00	67,00	72,00
	3,53	21,02	30	20	--	27,54	24,53	--	7	5,00	9	--	64,00	67,00	72,00
	2,52	20,53	27	18	--	28,06	25,05	--	7	5,00	9	--	64,00	67,00	72,00
	3,40	19,67	27	18	--	28,03	25,02	--	7	5,00	8	--	64,00	67,00	72,00
	11,59	18,98	48	32	10	26,03	23,02	31,08	7	5,00	7	--	64,00	67,00	72,00
	10,17	18,56	48	32	10	25,77	22,76	30,82	7	5,00	12	--	64,00	67,00	72,00
	4,04	19,67	21	14	--	29,29	26,28	--	7	5,00	8	--	64,00	67,00	72,00
	6,98	15,43	2	--	--	39,50	--	--	7	5,00	14	60,00	76,00	84,00	89,00

Model: model LAr,LT var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	95,00	98,00	97,00	90,00	76,00	102,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60,00	76,00	84,00

Model: model LAr,LT var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	89,00	95,00	98,00	97,00	90,00	76,00	102,20

Model: model LAr,LT var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Hoogte	Rel.H	Maaiveld
	43	0	16:25, 24 jan 2017	1	afzuiging voorkeuken	Punt	162,94	18,50	1,00	1,00	3,84
	44	0	12:23, 3 feb 2017	2	afzuiging achterkeuken	Punt	166,90	19,87	1,00	1,00	2,75
	45	0	12:23, 3 feb 2017	3	afzuiging voorbereiding	Punt	166,45	27,11	0,80	0,80	2,75
	46	0	12:23, 3 feb 2017	4	bierkoeling	Punt	175,74	18,65	0,40	0,40	2,75
	88	0	15:37, 10 feb 2017	5	afzuiging afwas	Punt	160,60	27,52	0,50	0,50	2,75

Model: model LAr,LT var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	GeenRefl.
	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	5,002	3,000	--	41,687	74,989	--	3,80	1,25	--	Nee
	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	5,002	3,000	--	41,687	74,989	--	3,80	1,25	--	Nee
	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	4,001	--	--	33,343	--	--	4,77	--	--	Nee
	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	6,000	2,000	4,000	50,003	50,003	50,003	3,01	3,01	3,01	Nee
	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	5,002	3,000	--	41,687	74,989	--	3,80	1,25	--	Nee

Model: model LAr,LT var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k
	Nee	Nee	33,40	51,40	61,90	67,20	66,10	66,00	61,20	54,90	45,50	72,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	28,30	36,30	44,00	50,40	52,30	55,90	50,70	48,00	36,50	59,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	44,10	61,90	69,30	73,90	79,20	82,60	78,30	69,30	59,00	85,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	39,60	48,90	55,60	64,60	64,50	68,10	65,80	60,70	54,20	72,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	33,40	51,40	61,90	67,20	66,10	66,00	61,20	54,90	45,50	72,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Model: model LAr,LT var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
	0,00	0,00	0,00	33,40	51,40	61,90	67,20	66,10	66,00	61,20	54,90	45,50	72,22
	0,00	0,00	0,00	28,30	36,30	44,00	50,40	52,30	55,90	50,70	48,00	36,50	59,46
	0,00	0,00	0,00	44,10	61,90	69,30	73,90	79,20	82,60	78,30	69,30	59,00	85,76
	0,00	0,00	0,00	39,60	48,90	55,60	64,60	64,50	68,10	65,80	60,70	54,20	72,52
	0,00	0,00	0,00	33,40	51,40	61,90	67,20	66,10	66,00	61,20	54,90	45,50	72,22

Model: model LAr,LT var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
1b		0,00	Relatief	--	5,00	--	--	--	--	Ja
2		0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
3		0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
4		0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
5		0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja
1a		0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
6		0,00	Relatief	1,50	5,00	--	--	--	--	Ja

Model: model LAr,LT var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Bf
1	verharding	0,00
2	verharding	0,00
3	verharding	0,00

Model: model LAr,LT var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Gebruiksfunctie	Cp	Refl. 31	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
1	restaurant	2,75	0,00	Relatief		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
2	restaurant	3,84	0,00	Relatief		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
3	schuur	3,00	0,00	Relatief		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
4	woning derden	3,00	0,00	Relatief		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
5	horeca	3,00	0,00	Relatief		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
6	schuur	3,00	0,00	Relatief		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
7	woning derden	3,00	0,00	Relatief		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
8	woning derden	3,00	0,00	Relatief		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
9	verd. woning derden	6,00	0,00	Relatief		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
10	dak restaurant	6,00	0,00	Relatief		0 dB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11	dak schuur	6,60	0,00	Relatief		0 dB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	woning derden	6,00	0,00	Relatief		0 dB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	woning derden	6,00	0,00	Relatief		0 dB	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAr,LT var 1
LAeq bij Bron voor toetspunt: 1a_A
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
1a_A		1,50	36,6	39,4	22,7	44,4	65,8
3	auto's 10 pp	0,75	30,7	33,7	--	38,7	59,2
4	auto's 9 pp	0,75	30,3	33,3	--	38,3	59,3
2	auto's 11 pp	0,75	27,9	30,9	--	35,9	56,8
1	auto's 11 pp	0,75	27,3	30,3	--	35,3	56,5
5	auto's 9 pp	0,75	26,8	29,8	--	34,8	57,0
5	auto's 7 pp	0,75	25,3	28,3	--	33,3	56,8
4	bierkoeling	0,40	22,6	22,6	22,6	32,6	28,5
5	afzuiging afwas	0,50	15,5	18,0	--	23,0	22,2
7	auto's 16 pp	0,75	9,7	12,7	4,6	17,7	39,0
1	afzuiging voorkeuken	1,00	10,0	12,5	--	17,5	16,4
6	auto's 16 pp	0,75	5,8	8,8	0,7	13,8	35,4
2	afzuiging achterkeuken	1,00	-4,7	-2,1	--	2,9	1,6
3	afzuiging voorbereiding	0,80	20,3	--	--	20,3	27,5
8	vrachtwagen	0,75	10,2	--	--	10,2	53,2

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAr,LT var 1
LAeq bij Bron voor toetspunt: 2_A
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
2_A		1,50	35,6	38,4	13,8	43,4	64,9
5	auto's 9 pp	0,75	29,2	32,2	--	37,2	58,2
3	auto's 10 pp	0,75	28,9	31,9	--	36,9	57,8
4	auto's 9 pp	0,75	28,8	31,8	--	36,8	58,1
5	auto's 7 pp	0,75	27,3	30,3	--	35,3	57,9
2	auto's 11 pp	0,75	24,6	27,6	--	32,6	54,5
1	auto's 11 pp	0,75	24,1	27,1	--	32,1	54,2
4	bierkoeling	0,40	13,6	13,6	13,6	23,6	16,9
1	afzuiging voorkeuken	1,00	7,5	10,1	--	15,1	12,6
5	afzuiging afwas	0,50	4,9	7,4	--	12,4	10,9
7	auto's 16 pp	0,75	3,0	6,0	-2,1	11,0	31,8
6	auto's 16 pp	0,75	0,7	3,7	-4,3	8,7	29,8
2	afzuiging achterkeuken	1,00	-2,5	0,0	--	5,0	2,0
3	afzuiging voorbereiding	0,80	21,7	--	--	21,7	27,7
8	vrachtwagen	0,75	3,1	--	--	3,1	45,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

deelresultaten LAr,LT

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAr,LT var 1
LAeq bij Bron voor toetspunt: 3_A
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
3_A		1,50	38,6	37,8	32,3	42,8	62,6
4	bierkoeling	0,40	32,3	32,3	32,3	42,3	35,3
3	auto's 10 pp	0,75	27,2	30,3	--	35,3	56,4
4	auto's 9 pp	0,75	27,2	30,2	--	35,2	56,5
1	afzuiging voorkeuken	1,00	26,1	28,6	--	33,6	30,2
2	auto's 11 pp	0,75	24,7	27,7	--	32,7	54,7
1	auto's 11 pp	0,75	24,1	27,1	--	32,1	54,3
5	auto's 9 pp	0,75	19,0	22,0	--	27,0	49,3
5	auto's 7 pp	0,75	17,7	20,8	--	25,8	49,4
2	afzuiging achterkeuken	1,00	16,9	19,4	--	24,4	20,7
5	afzuiging afwas	0,50	15,6	18,1	--	23,1	20,9
7	auto's 16 pp	0,75	10,3	13,3	5,3	18,3	39,0
6	auto's 16 pp	0,75	4,7	7,7	-0,4	12,7	33,6
3	afzuiging voorbereiding	0,80	35,1	--	--	35,1	39,9
8	vrachtwagen	0,75	10,6	--	--	10,6	53,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAr,LT var 1
LAeq bij Bron voor toetspunt: 4_A
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
4_A		1,50	28,4	28,5	19,4	33,5	57,0
5	auto's 7 pp	0,75	21,4	24,4	--	29,4	52,1
5	auto's 9 pp	0,75	17,7	20,7	--	25,7	47,1
4	bierkoeling	0,40	19,0	19,0	19,0	29,0	22,0
3	auto's 10 pp	0,75	13,4	16,4	--	21,4	43,2
1	afzuiging voorkeuken	1,00	13,9	16,4	--	21,4	18,7
4	auto's 9 pp	0,75	13,0	16,0	--	21,0	43,3
6	auto's 16 pp	0,75	12,0	15,0	6,9	20,0	40,4
7	auto's 16 pp	0,75	11,1	14,1	6,1	19,1	39,3
2	auto's 11 pp	0,75	9,6	12,6	--	17,6	39,9
1	auto's 11 pp	0,75	9,4	12,4	--	17,4	39,8
5	afzuiging afwas	0,50	9,2	11,7	--	16,7	15,2
2	afzuiging achterkeuken	1,00	2,7	5,2	--	10,2	7,0
3	afzuiging voorbereiding	0,80	24,5	--	--	24,5	30,6
8	vrachtwagen	0,75	11,2	--	--	11,2	53,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAr,LT var 1
LAeq bij Bron voor toetspunt: 5_A
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
5_A		1,50	42,1	37,6	36,7	46,7	55,5
4	bierkoeling	0,40	36,7	36,7	36,7	46,7	39,7
1	afzuiging voorkeuken	1,00	25,8	28,3	--	33,3	29,6
5	afzuiging afwas	0,50	18,9	21,5	--	26,5	24,2
2	afzuiging achterkeuken	1,00	15,8	18,3	--	23,3	19,6
4	auto's 9 pp	0,75	12,1	15,1	--	20,1	42,0
3	auto's 10 pp	0,75	11,9	15,0	--	20,0	41,7
7	auto's 16 pp	0,75	11,4	14,4	6,3	19,4	39,8
2	auto's 11 pp	0,75	10,4	13,4	--	18,4	40,8
1	auto's 11 pp	0,75	9,7	12,7	--	17,7	40,2
6	auto's 16 pp	0,75	9,7	12,7	4,7	17,7	38,3
5	auto's 9 pp	0,75	6,4	9,4	--	14,4	36,5
5	auto's 7 pp	0,75	5,1	8,1	--	13,1	36,7
3	afzuiging voorbereiding	0,80	40,3	--	--	40,3	45,1
8	vrachtwagen	0,75	11,6	--	--	11,6	53,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAr,LT var 1
LAeq bij Bron voor toetspunt: 6_A
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
6_A		1,50	31,9	31,2	22,4	36,2	68,6
7	auto's 16 pp	0,75	25,2	28,2	20,2	33,2	54,0
6	auto's 16 pp	0,75	22,2	25,2	17,1	30,2	51,5
5	afzuiging afwas	0,50	14,7	17,2	--	22,2	21,9
3	auto's 10 pp	0,75	14,0	17,0	--	22,0	45,6
4	auto's 9 pp	0,75	13,4	16,4	--	21,4	45,5
1	afzuiging voorkeuken	1,00	13,1	15,7	--	20,7	20,1
2	auto's 11 pp	0,75	12,2	15,2	--	20,2	43,8
1	auto's 11 pp	0,75	12,1	15,1	--	20,1	43,7
5	auto's 9 pp	0,75	11,7	14,7	--	19,7	43,9
5	auto's 7 pp	0,75	10,7	13,7	--	18,7	44,1
4	bierkoeling	0,40	12,4	12,4	12,4	22,4	19,3
2	afzuiging achterkeuken	1,00	-1,9	0,6	--	5,6	5,1
3	afzuiging voorbereiding	0,80	26,8	--	--	26,8	34,9
8	vrachtwagen	0,75	25,9	--	--	25,9	68,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAr,LT var 1
LAeq bij Bron voor toetspunt: 1b_B
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
1b_B		5,00	37,8	40,6	24,8	45,6	65,9
3	auto's 10 pp	0,75	31,3	34,3	--	39,3	58,8
4	auto's 9 pp	0,75	30,8	33,8	--	38,8	58,9
2	auto's 11 pp	0,75	29,1	32,1	--	37,1	56,6
1	auto's 11 pp	0,75	28,8	31,8	--	36,8	56,3
5	auto's 9 pp	0,75	28,8	31,8	--	36,8	56,8
5	auto's 7 pp	0,75	27,3	30,3	--	35,3	56,6
4	bierkoeling	0,40	24,6	24,6	24,6	34,6	27,6
5	afzuiging afwas	0,50	19,5	22,0	--	27,0	23,3
7	auto's 16 pp	0,75	15,6	18,7	10,6	23,7	42,8
1	afzuiging voorkeuken	1,00	12,9	15,4	--	20,4	16,7
6	auto's 16 pp	0,75	7,2	10,3	2,2	15,3	34,9
2	afzuiging achterkeuken	1,00	-2,4	0,1	--	5,1	1,4
3	afzuiging voorbereiding	0,80	22,8	--	--	22,8	27,5
8	vrachtwagen	0,75	16,0	--	--	16,0	56,8

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAr,LT var 1
LAeq bij Bron voor toetspunt: 2_B
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
2_B		5,00	37,7	40,4	19,8	45,4	65,4
3	auto's 10 pp	0,75	30,8	33,8	--	38,8	58,3
4	auto's 9 pp	0,75	30,4	33,4	--	38,4	58,5
5	auto's 9 pp	0,75	30,4	33,4	--	38,4	58,4
5	auto's 7 pp	0,75	29,0	32,0	--	37,0	58,2
2	auto's 11 pp	0,75	27,8	30,8	--	35,8	55,3
1	auto's 11 pp	0,75	27,4	30,4	--	35,4	54,9
4	bierkoeling	0,40	19,6	19,6	19,6	29,6	22,6
1	afzuiging voorkeuken	1,00	16,2	18,8	--	23,8	20,0
5	afzuiging afwas	0,50	13,6	16,1	--	21,1	17,4
7	auto's 16 pp	0,75	10,0	13,0	4,9	18,0	36,0
6	auto's 16 pp	0,75	7,5	10,5	2,5	15,5	33,9
2	afzuiging achterkeuken	1,00	2,9	5,5	--	10,5	6,7
3	afzuiging voorbereiding	0,80	25,8	--	--	25,8	30,5
8	vrachtwagen	0,75	10,1	--	--	10,1	49,8

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAr,LT var 1
LAeq bij Bron voor toetspunt: 3_B
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
3_B		5,00	38,1	39,5	30,9	44,5	63,7
3	auto's 10 pp	0,75	29,0	32,0	--	37,0	56,5
4	auto's 9 pp	0,75	28,6	31,6	--	36,6	56,7
1	afzuiging voorkeuken	1,00	28,6	31,1	--	36,1	32,4
4	bierkoeling	0,40	30,7	30,7	30,7	40,7	33,8
2	auto's 11 pp	0,75	27,6	30,6	--	35,6	55,1
1	auto's 11 pp	0,75	27,1	30,1	--	35,1	54,6
5	auto's 9 pp	0,75	23,3	26,3	--	31,3	51,3
5	auto's 7 pp	0,75	22,1	25,1	--	30,1	51,4
5	afzuiging afwas	0,50	18,2	20,7	--	25,7	22,0
2	afzuiging achterkeuken	1,00	18,0	20,5	--	25,5	21,8
7	auto's 16 pp	0,75	17,3	20,3	12,3	25,3	43,2
6	auto's 16 pp	0,75	16,2	19,2	11,1	24,2	42,4
3	afzuiging voorbereiding	0,80	31,0	--	--	31,0	35,8
8	vrachtwagen	0,75	17,4	--	--	17,4	56,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAr,LT var 1
LAeq bij Bron voor toetspunt: 4_B
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
4_B		5,00	31,9	32,9	23,0	37,9	61,5
5	auto's 7 pp	0,75	24,1	27,1	--	32,1	53,4
5	auto's 9 pp	0,75	22,0	25,0	--	30,0	50,0
6	auto's 16 pp	0,75	21,4	24,5	16,4	29,5	47,5
7	auto's 16 pp	0,75	18,7	21,7	13,7	26,7	44,5
3	auto's 10 pp	0,75	18,7	21,7	--	26,7	46,3
4	auto's 9 pp	0,75	18,3	21,3	--	26,3	46,3
4	bierkoeling	0,40	21,2	21,2	21,2	31,2	24,2
1	afzuiging voorkeuken	1,00	17,1	19,6	--	24,6	20,9
2	auto's 11 pp	0,75	15,5	18,5	--	23,5	43,0
1	auto's 11 pp	0,75	15,4	18,4	--	23,4	43,0
5	afzuiging afwas	0,50	12,9	15,5	--	20,5	16,7
2	afzuiging achterkeuken	1,00	3,4	5,9	--	10,9	7,2
3	afzuiging voorbereiding	0,80	26,2	--	--	26,2	31,0
8	vrachtwagen	0,75	19,9	--	--	19,9	59,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

deelresultaten LAr,LT

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAr,LT var 1
LAeq bij Bron voor toetspunt: 5_B
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

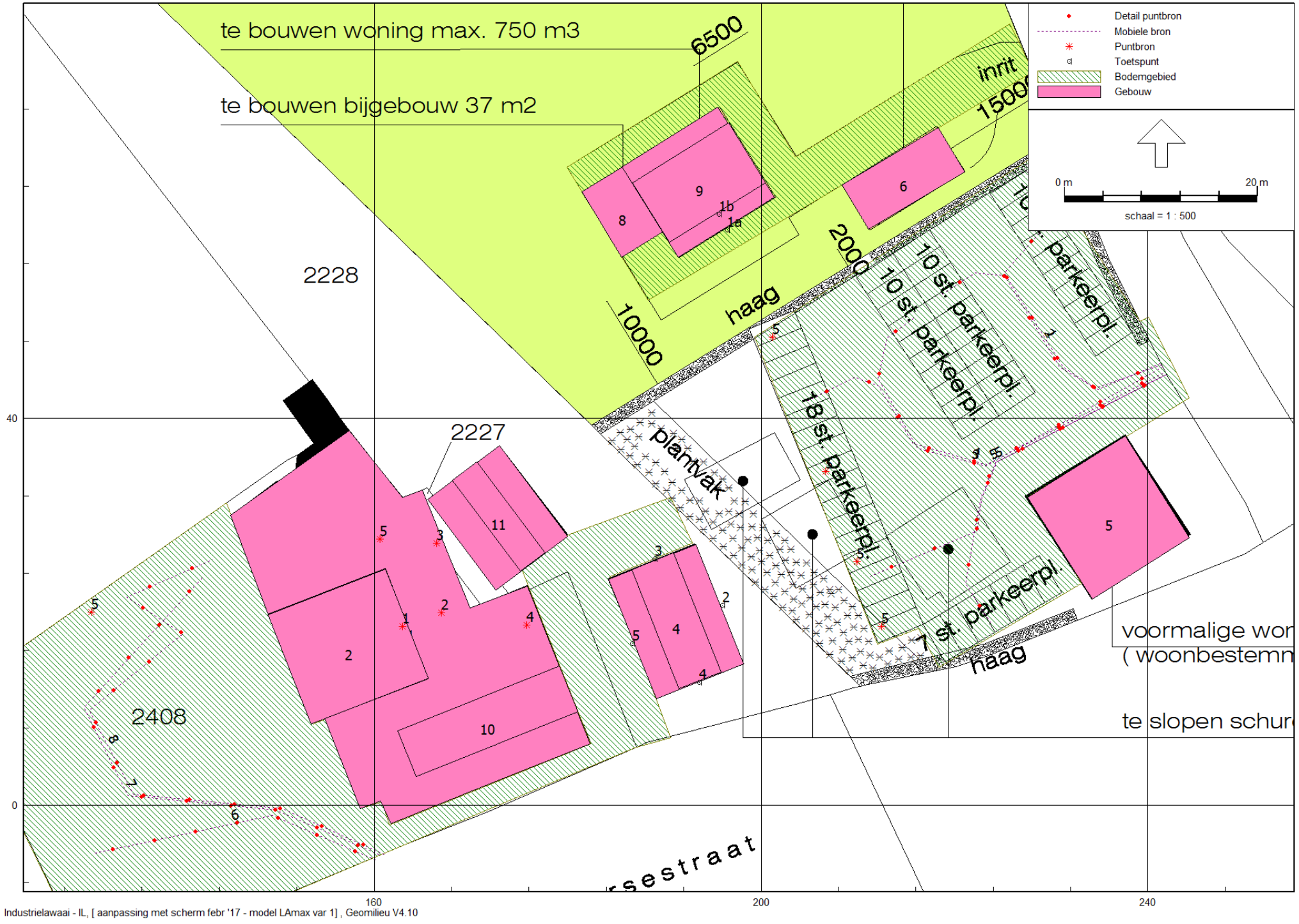
Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
5_B		5,00	44,8	40,4	38,9	48,9	62,1
4	bierkoeling	0,40	38,9	38,9	38,9	48,9	41,9
1	afzuiging voorkeuken	1,00	29,4	31,9	--	36,9	33,2
5	afzuiging afwas	0,50	26,1	28,6	--	33,6	29,9
7	auto's 16 pp	0,75	22,2	25,2	17,1	30,2	48,0
6	auto's 16 pp	0,75	18,9	21,9	13,9	26,9	44,9
2	afzuiging achterkeuken	1,00	18,8	21,4	--	26,4	22,6
4	auto's 9 pp	0,75	16,0	19,0	--	24,0	44,0
3	auto's 10 pp	0,75	15,7	18,7	--	23,7	43,2
2	auto's 11 pp	0,75	14,5	17,5	--	22,5	42,0
5	auto's 9 pp	0,75	14,0	17,0	--	22,0	42,1
1	auto's 11 pp	0,75	13,9	16,9	--	21,9	41,5
5	auto's 7 pp	0,75	13,1	16,1	--	21,1	42,4
3	afzuiging voorbereiding	0,80	43,1	--	--	43,1	47,9
8	vrachtwagen	0,75	21,8	--	--	21,8	61,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAr,LT var 1
LAeq bij Bron voor toetspunt: 6_B
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
6_B		5,00	35,1	34,5	25,7	39,5	69,3
7	auto's 16 pp	0,75	28,6	31,6	23,5	36,6	54,6
6	auto's 16 pp	0,75	25,7	28,7	20,6	33,7	52,4
5	afzuiging afwas	0,50	18,4	21,0	--	26,0	22,8
1	afzuiging voorkeuken	1,00	17,2	19,8	--	24,8	21,6
3	auto's 10 pp	0,75	16,3	19,3	--	24,3	46,5
4	auto's 9 pp	0,75	15,7	18,7	--	23,7	46,4
5	auto's 9 pp	0,75	14,6	17,6	--	22,6	45,3
2	auto's 11 pp	0,75	14,4	17,4	--	22,4	44,7
1	auto's 11 pp	0,75	14,3	17,3	--	22,3	44,7
5	auto's 7 pp	0,75	13,0	16,0	--	21,0	45,1
4	bierkoeling	0,40	15,4	15,4	15,4	25,4	20,0
2	afzuiging achterkeuken	1,00	2,7	5,3	--	10,3	7,3
3	afzuiging voorbereiding	0,80	30,0	--	--	30,0	35,5
8	vrachtwagen	0,75	29,2	--	--	29,2	68,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

model LAmax var 1
20 feb 2017, 15:17

Industrielawaai - IL, [aanpassing met scherm febr '17 - model LAmax var 1] , Geomilieu V4.10

Buijvoets Bouw & Geluidsadvisering

Model: model LAmax var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	1e kid	NrKids	Naam	Omschr.	Vorm	X-1	Y-1	X-n	Y-n	H-1
	17	0	15:51, 10 feb 2017	-1	6	1	auto's 11 pp	Polylijn	241,21	45,66	229,59	60,14	0,75
	18	0	15:51, 10 feb 2017	-7	6	2	auto's 11 pp	Polylijn	241,37	45,50	218,45	52,66	0,75
	19	0	15:51, 10 feb 2017	-13	9	3	auto's 10 pp	Polylijn	241,53	45,34	215,90	50,43	0,75
	20	0	15:51, 10 feb 2017	-23	9	4	auto's 9 pp	Polylijn	241,53	44,70	204,60	41,68	0,75
	21	0	15:51, 10 feb 2017	-272	8	5	auto's 9 pp	Polylijn	241,85	44,54	211,23	23,64	0,75
	32	0	15:51, 10 feb 2017	-111	7	6	auto's 16 pp	Polylijn	160,08	-5,66	130,87	-5,02	0,75
	33	0	15:51, 10 feb 2017	-136	12	7	auto's 16 pp	Polylijn	160,45	-5,11	142,48	23,77	0,75
	57	0	15:51, 10 feb 2017	-214	8	5	auto's 7 pp	Polylijn	241,69	44,45	223,90	18,61	0,75
	59	0	20:51, 29 jan 2017	-222	14	8	vrachtwagen	Polylijn	161,03	-5,08	143,32	25,40	0,75

Model: model LAmax var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	H-n	M-1	M-n	ISO_H	Min.RH	Max.RH	Min.AH	Max.AH	ISO M	Hdef.	Vormpunten	Lengte	Lengte3D
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	5	29,49	29,49
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	6	29,95	29,95
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	6	44,42	44,42
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	6	43,72	43,72
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	5	39,20	39,20
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	3	30,57	30,57
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	5	55,63	55,63
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	5	37,70	37,70
	0,75	0,00	0,00	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,00	Relatief	7	65,97	65,97

Model: model LAmax var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Min.lengte	Max.lengte	Aantal(D)	Aantal(A)	Aantal(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	Gem.snelheid	Max.afst.	Aant.puntbr	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250
	4,37	11,44	30	20	--	27,56	24,55	--	7	5,00	6	--	64,00	67,00	72,00
	3,04	11,00	30	20	--	27,49	24,48	--	7	5,00	6	--	64,00	67,00	72,00
	3,53	21,02	30	20	--	27,54	24,53	--	7	5,00	9	--	64,00	67,00	72,00
	2,52	20,53	27	18	--	28,06	25,05	--	7	5,00	9	--	64,00	67,00	72,00
	3,40	19,67	27	18	--	28,03	25,02	--	7	5,00	8	--	64,00	67,00	72,00
	11,59	18,98	48	32	10	26,03	23,02	31,08	7	5,00	7	--	64,00	67,00	72,00
	10,17	18,56	48	32	10	25,77	22,76	30,82	7	5,00	12	--	64,00	67,00	72,00
	4,04	19,67	21	14	--	29,29	26,28	--	7	5,00	8	--	64,00	67,00	72,00
	6,98	15,43	2	--	--	39,50	--	--	7	5,00	14	60,00	76,00	84,00	89,00

Model: model LAmax var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	64,00	67,00
	95,00	98,00	97,00	90,00	76,00	102,20	-8,00	-8,00	-8,00	-8,00	-8,00	-8,00	-8,00	-8,00	-8,00	68,00	84,00	92,00

Model: model LAmax var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Mobiele bron, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	72,00	81,00	86,00	82,00	76,00	66,00	88,75
	97,00	103,00	106,00	105,00	98,00	84,00	110,20

Model: model LAmax var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Hoogte	Rel.H	Maaiveld
	34	0	12:10, 3 feb 2017	5	sluiten portier	Punt	201,18	48,40	1,00	1,00	0,00
	35	0	15:53, 10 feb 2017	5	sluiten portier	Punt	209,93	25,22	1,00	1,00	0,00
	43	0	16:25, 24 jan 2017	1	afzuiging voorkeuken	Punt	162,94	18,50	1,00	1,00	3,84
	44	0	12:21, 3 feb 2017	2	afzuiging achterkeuken	Punt	166,90	19,87	1,00	1,00	2,75
	45	0	12:22, 3 feb 2017	3	afzuiging voorbereiding	Punt	166,45	27,11	0,80	0,80	2,75
	46	0	12:23, 3 feb 2017	4	bierkoeling	Punt	175,74	18,65	0,40	0,40	2,75
	60	0	12:10, 3 feb 2017	5	sluiten portier	Punt	130,72	19,97	1,00	1,00	0,00
	81	0	15:53, 10 feb 2017	5	sluiten portier	Punt	212,46	18,46	1,00	1,00	0,00
	82	0	15:53, 10 feb 2017	5	sluiten portier	Punt	206,66	34,51	1,00	1,00	0,00
	88	0	15:37, 10 feb 2017	5	afzuiging afwas	Punt	160,60	27,52	0,50	0,50	2,75

Model: model LAmax var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	GeenRefl.
	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	--	--	--	--	--	--	99,00	99,00	--	Nee
	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	--	--	--	--	--	--	99,00	99,00	--	Nee
	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	5,002	3,000	--	41,687	74,989	--	3,80	1,25	--	Nee
	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	5,002	3,000	--	41,687	74,989	--	3,80	1,25	--	Nee
	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	4,001	--	--	33,343	--	--	4,77	--	--	Nee
	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	6,000	2,000	4,000	50,003	50,003	50,003	3,01	3,01	3,01	Nee
	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	--	--	--	--	--	--	99,00	99,00	99,00	Nee
	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	--	--	--	--	--	--	99,00	99,00	--	Nee
	Relatief	Normale puntbron	0,00	360,00	--	--	--	--	--	--	99,00	99,00	--	Nee
	Relatief aan onderliggend item	Normale puntbron	0,00	360,00	5,002	3,000	--	41,687	74,989	--	3,80	1,25	--	Nee

Model: model LAmax var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k
	Nee	Nee	73,00	88,00	91,00	95,00	94,00	91,00	87,00	84,00	74,00	99,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	73,00	88,00	91,00	95,00	94,00	91,00	87,00	84,00	74,00	99,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	33,40	51,40	61,90	67,20	66,10	66,00	61,20	54,90	45,50	72,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	28,30	36,30	44,00	50,40	52,30	55,90	50,70	48,00	36,50	59,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	44,10	61,90	69,30	73,90	79,20	82,60	78,30	69,30	59,00	85,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	39,60	48,90	55,60	64,60	64,50	68,10	65,80	60,70	54,20	72,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	73,00	88,00	91,00	95,00	94,00	91,00	87,00	84,00	74,00	99,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	73,00	88,00	91,00	95,00	94,00	91,00	87,00	84,00	74,00	99,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	73,00	88,00	91,00	95,00	94,00	91,00	87,00	84,00	74,00	99,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Nee	Nee	33,40	51,40	61,90	67,20	66,10	66,00	61,20	54,90	45,50	72,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Model: model LAmax var 1
aanpassing met scherm febr '17 - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
	0,00	0,00	0,00	73,00	88,00	91,00	95,00	94,00	91,00	87,00	84,00	74,00	99,83
	0,00	0,00	0,00	73,00	88,00	91,00	95,00	94,00	91,00	87,00	84,00	74,00	99,83
	0,00	0,00	0,00	33,40	51,40	61,90	67,20	66,10	66,00	61,20	54,90	45,50	72,22
	0,00	0,00	0,00	28,30	36,30	44,00	50,40	52,30	55,90	50,70	48,00	36,50	59,46
	0,00	0,00	0,00	44,10	61,90	69,30	73,90	79,20	82,60	78,30	69,30	59,00	85,76
	0,00	0,00	0,00	39,60	48,90	55,60	64,60	64,50	68,10	65,80	60,70	54,20	72,52
	0,00	0,00	0,00	73,00	88,00	91,00	95,00	94,00	91,00	87,00	84,00	74,00	99,83
	0,00	0,00	0,00	73,00	88,00	91,00	95,00	94,00	91,00	87,00	84,00	74,00	99,83
	0,00	0,00	0,00	73,00	88,00	91,00	95,00	94,00	91,00	87,00	84,00	74,00	99,83
	0,00	0,00	0,00	33,40	51,40	61,90	67,20	66,10	66,00	61,20	54,90	45,50	72,22

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAmax var 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 1a_A
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
1a_A		1,50	67,8	67,8	41,7
5	sluiten portier	1,00	67,8	67,8	--
5	sluiten portier	1,00	61,3	61,3	--
5	sluiten portier	1,00	57,5	57,5	--
5	sluiten portier	1,00	55,8	55,8	--
4	auto's 9 pp	0,75	52,5	52,5	--
3	auto's 10 pp	0,75	51,9	51,9	--
2	auto's 11 pp	0,75	49,5	49,5	--
1	auto's 11 pp	0,75	48,4	48,4	--
5	auto's 9 pp	0,75	47,5	47,5	--
5	auto's 7 pp	0,75	47,4	47,4	--
5	sluiten portier	1,00	41,7	41,7	41,7
7	auto's 16 pp	0,75	26,2	26,2	26,2
4	bierkoeling	0,40	25,6	25,6	25,6
6	auto's 16 pp	0,75	25,1	25,1	25,1
5	afzuiging afwas	0,50	19,3	19,3	--
1	afzuiging voorkeuken	1,00	13,8	13,8	--
2	afzuiging achterkeuken	1,00	-0,9	-0,9	--
3	afzuiging voorbereiding	0,80	25,1	--	--
8	vrachtwagen	0,75	48,6	--	--
LAmax	(hoofdgroep)		67,8	67,8	41,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAmax var 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 2_A
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
2_A		1,50	65,0	65,0	31,6
5	sluiten portier	1,00	65,0	65,0	--
5	sluiten portier	1,00	63,7	63,7	--
5	sluiten portier	1,00	63,3	63,3	--
5	sluiten portier	1,00	58,6	58,6	--
5	auto's 9 pp	0,75	52,2	52,2	--
5	auto's 7 pp	0,75	50,4	50,4	--
4	auto's 9 pp	0,75	49,3	49,3	--
3	auto's 10 pp	0,75	49,0	49,0	--
2	auto's 11 pp	0,75	45,2	45,2	--
1	auto's 11 pp	0,75	44,6	44,6	--
5	sluiten portier	1,00	31,6	31,6	31,6
7	auto's 16 pp	0,75	19,7	19,7	19,7
6	auto's 16 pp	0,75	19,7	19,7	19,7
4	bierkoeling	0,40	16,6	16,6	16,6
1	afzuiging voorkeuken	1,00	11,3	11,3	--
5	afzuiging afwas	0,50	8,7	8,7	--
2	afzuiging achterkeuken	1,00	1,3	1,3	--
3	afzuiging voorbereiding	0,80	26,5	--	--
8	vrachtwagen	0,75	41,2	--	--
LAmax	(hoofdgroep)		65,0	65,0	31,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAmax var 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 3_A
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
3_A		1,50	63,2	63,2	42,4
5	sluiten portier	1,00	63,2	63,2	--
5	sluiten portier	1,00	60,3	60,3	--
5	sluiten portier	1,00	50,2	50,2	--
4	auto's 9 pp	0,75	49,0	49,0	--
3	auto's 10 pp	0,75	48,5	48,5	--
5	sluiten portier	1,00	47,4	47,4	--
2	auto's 11 pp	0,75	45,3	45,3	--
1	auto's 11 pp	0,75	45,3	45,3	--
5	sluiten portier	1,00	42,4	42,4	42,4
5	auto's 9 pp	0,75	39,9	39,9	--
5	auto's 7 pp	0,75	39,9	39,9	--
4	bierkoeling	0,40	35,3	35,3	35,3
1	afzuiging voorkeuken	1,00	29,9	29,9	--
7	auto's 16 pp	0,75	27,5	27,5	27,5
6	auto's 16 pp	0,75	24,6	24,6	24,6
2	afzuiging achterkeuken	1,00	20,7	20,7	--
5	afzuiging afwas	0,50	19,4	19,4	--
3	afzuiging voorbereiding	0,80	39,9	--	--
8	vrachtwagen	0,75	48,7	--	--
LAmax	(hoofdgroep)		63,2	63,2	42,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAmax var 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 4_A
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
4_A		1,50	62,8	62,8	35,9
5	sluiten portier	1,00	62,8	62,8	--
5	sluiten portier	1,00	51,3	51,3	--
5	auto's 7 pp	0,75	48,8	48,8	--
5	sluiten portier	1,00	48,6	48,6	--
5	sluiten portier	1,00	46,9	46,9	--
5	auto's 9 pp	0,75	40,6	40,6	--
6	auto's 16 pp	0,75	35,9	35,9	35,9
7	auto's 16 pp	0,75	34,5	34,5	34,5
4	auto's 9 pp	0,75	33,2	33,2	--
3	auto's 10 pp	0,75	33,2	33,2	--
5	sluiten portier	1,00	32,0	32,0	32,0
1	auto's 11 pp	0,75	30,9	30,9	--
2	auto's 11 pp	0,75	30,9	30,9	--
4	bierkoeling	0,40	22,0	22,0	22,0
1	afzuiging voorkeuken	1,00	17,7	17,7	--
5	afzuiging afwas	0,50	13,0	13,0	--
2	afzuiging achterkeuken	1,00	6,5	6,5	--
3	afzuiging voorbereiding	0,80	29,3	--	--
8	vrachtwagen	0,75	56,5	--	--
LAmax	(hoofdgroep)		62,8	62,8	35,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAmax var 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 5_A
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
5_A		1,50	52,6	52,6	41,3
5	sluiten portier	1,00	52,6	52,6	--
5	sluiten portier	1,00	48,8	48,8	--
5	sluiten portier	1,00	44,7	44,7	--
5	sluiten portier	1,00	44,3	44,3	--
5	sluiten portier	1,00	41,3	41,3	41,3
4	bierkoeling	0,40	39,7	39,7	39,7
4	auto's 9 pp	0,75	36,3	36,3	--
3	auto's 10 pp	0,75	34,9	34,9	--
2	auto's 11 pp	0,75	33,7	33,7	--
1	auto's 11 pp	0,75	32,2	32,2	--
6	auto's 16 pp	0,75	29,7	29,7	29,7
1	afzuiging voorkeuken	1,00	29,6	29,6	--
7	auto's 16 pp	0,75	29,3	29,3	29,3
5	auto's 9 pp	0,75	28,2	28,2	--
5	auto's 7 pp	0,75	27,5	27,5	--
5	afzuiging afwas	0,50	22,7	22,7	--
2	afzuiging achterkeuken	1,00	19,6	19,6	--
3	afzuiging voorbereiding	0,80	45,1	--	--
8	vrachtwagen	0,75	50,7	--	--
LAmax	(hoofdgroep)		52,6	52,6	41,3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAmax var 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 6_A
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
6_A		1,50	63,5	53,0	53,0
5	sluiten portier	1,00	53,0	53,0	53,0
5	sluiten portier	1,00	43,6	43,6	--
5	sluiten portier	1,00	42,4	42,4	--
7	auto's 16 pp	0,75	41,4	41,4	41,4
6	auto's 16 pp	0,75	40,6	40,6	40,6
5	sluiten portier	1,00	39,2	39,2	--
5	sluiten portier	1,00	38,0	38,0	--
3	auto's 10 pp	0,75	33,5	33,5	--
4	auto's 9 pp	0,75	33,5	33,5	--
5	auto's 9 pp	0,75	33,5	33,5	--
5	auto's 7 pp	0,75	33,5	33,5	--
1	auto's 11 pp	0,75	33,3	33,3	--
2	auto's 11 pp	0,75	33,3	33,3	--
5	afzuiging afwas	0,50	18,5	18,5	--
1	afzuiging voorkeuken	1,00	16,9	16,9	--
4	bierkoeling	0,40	15,5	15,5	15,5
2	afzuiging achterkeuken	1,00	1,9	1,9	--
3	afzuiging voorbereiding	0,80	31,6	--	--
8	vrachtwagen	0,75	63,5	--	--
LAmax	(hoofdgroep)		63,5	53,0	53,0

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAmax var 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 1b_B
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
1b_B		5,00	66,4	66,4	48,7
5	sluiten portier	1,00	66,4	66,4	--
5	sluiten portier	1,00	61,1	61,1	--
5	sluiten portier	1,00	58,7	58,7	--
5	sluiten portier	1,00	57,7	57,7	--
4	auto's 9 pp	0,75	51,8	51,8	--
3	auto's 10 pp	0,75	51,3	51,3	--
2	auto's 11 pp	0,75	49,7	49,7	--
1	auto's 11 pp	0,75	49,3	49,3	--
5	auto's 9 pp	0,75	49,3	49,3	--
5	auto's 7 pp	0,75	49,2	49,2	--
5	sluiten portier	1,00	48,7	48,7	48,7
7	auto's 16 pp	0,75	35,9	35,9	35,9
6	auto's 16 pp	0,75	28,0	28,0	28,0
4	bierkoeling	0,40	27,6	27,6	27,6
5	afzuiging afwas	0,50	23,3	23,3	--
1	afzuiging voorkeuken	1,00	16,7	16,7	--
2	afzuiging achterkeuken	1,00	1,4	1,4	--
3	afzuiging voorbereiding	0,80	27,5	--	--
8	vrachtwagen	0,75	57,0	--	--
LAmax	(hoofdgroep)		66,4	66,4	48,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAmax var 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 2_B
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
2_B		5,00	65,1	65,1	41,4
5	sluiten portier	1,00	65,1	65,1	--
5	sluiten portier	1,00	63,9	63,9	--
5	sluiten portier	1,00	63,5	63,5	--
5	sluiten portier	1,00	59,6	59,6	--
5	auto's 9 pp	0,75	52,1	52,1	--
5	auto's 7 pp	0,75	51,1	51,1	--
3	auto's 10 pp	0,75	50,0	50,0	--
4	auto's 9 pp	0,75	49,9	49,9	--
2	auto's 11 pp	0,75	48,2	48,2	--
1	auto's 11 pp	0,75	47,9	47,9	--
5	sluiten portier	1,00	41,4	41,4	41,4
7	auto's 16 pp	0,75	28,8	28,8	28,8
6	auto's 16 pp	0,75	27,1	27,1	27,1
4	bierkoeling	0,40	22,6	22,6	22,6
1	afzuiging voorkeuken	1,00	20,0	20,0	--
5	afzuiging afwas	0,50	17,4	17,4	--
2	afzuiging achterkeuken	1,00	6,7	6,7	--
3	afzuiging voorbereiding	0,80	30,5	--	--
8	vrachtwagen	0,75	50,3	--	--
LAmax	(hoofdgroep)		65,1	65,1	41,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAmax var 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 3_B
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
3_B		5,00	62,7	62,7	50,7
5	sluiten portier	1,00	62,7	62,7	--
5	sluiten portier	1,00	60,9	60,9	--
5	sluiten portier	1,00	55,4	55,4	--
5	sluiten portier	1,00	52,4	52,4	--
5	sluiten portier	1,00	50,7	50,7	50,7
4	auto's 9 pp	0,75	49,5	49,5	--
3	auto's 10 pp	0,75	49,2	49,2	--
2	auto's 11 pp	0,75	48,2	48,2	--
1	auto's 11 pp	0,75	47,8	47,8	--
5	auto's 7 pp	0,75	46,3	46,3	--
5	auto's 9 pp	0,75	46,3	46,3	--
6	auto's 16 pp	0,75	37,3	37,3	37,3
7	auto's 16 pp	0,75	35,4	35,4	35,4
4	bierkoeling	0,40	33,8	33,8	33,8
1	afzuiging voorkeuken	1,00	32,4	32,4	--
5	afzuiging afwas	0,50	22,0	22,0	--
2	afzuiging achterkeuken	1,00	21,8	21,8	--
3	afzuiging voorbereiding	0,80	35,8	--	--
8	vrachtwagen	0,75	56,7	--	--
LAmax	(hoofdgroep)		62,7	62,7	50,7

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAmax var 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 4_B
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
4_B		5,00	66,2	62,6	46,1
5	sluiten portier	1,00	62,6	62,6	--
5	sluiten portier	1,00	56,5	56,5	--
5	sluiten portier	1,00	52,1	52,1	--
5	auto's 7 pp	0,75	49,6	49,6	--
5	sluiten portier	1,00	48,2	48,2	--
6	auto's 16 pp	0,75	46,1	46,1	46,1
5	auto's 9 pp	0,75	43,7	43,7	--
7	auto's 16 pp	0,75	42,7	42,7	42,7
4	auto's 9 pp	0,75	38,7	38,7	--
3	auto's 10 pp	0,75	38,7	38,7	--
5	sluiten portier	1,00	38,2	38,2	38,2
1	auto's 11 pp	0,75	37,1	37,1	--
2	auto's 11 pp	0,75	37,0	37,0	--
4	bierkoeling	0,40	24,2	24,2	24,2
1	afzuiging voorkeuken	1,00	20,9	20,9	--
5	afzuiging afwas	0,50	16,7	16,7	--
2	afzuiging achterkeuken	1,00	7,2	7,2	--
3	afzuiging voorbereiding	0,80	31,0	--	--
8	vrachtwagen	0,75	66,2	--	--
LAmax	(hoofdgroep)		66,2	62,6	46,1

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAmax var 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 5_B
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
5_B		5,00	64,2	52,9	48,9
5	sluiten portier	1,00	52,9	52,9	--
5	sluiten portier	1,00	51,3	51,3	--
5	sluiten portier	1,00	51,2	51,2	--
5	sluiten portier	1,00	50,9	50,9	--
5	sluiten portier	1,00	48,9	48,9	48,9
6	auto's 16 pp	0,75	43,3	43,3	43,3
7	auto's 16 pp	0,75	42,9	42,9	42,9
4	bierkoeling	0,40	41,9	41,9	41,9
4	auto's 9 pp	0,75	40,2	40,2	--
3	auto's 10 pp	0,75	37,0	37,0	--
2	auto's 11 pp	0,75	35,0	35,0	--
5	auto's 7 pp	0,75	34,6	34,6	--
5	auto's 9 pp	0,75	34,6	34,6	--
1	auto's 11 pp	0,75	34,4	34,4	--
1	afzuiging voorkeuken	1,00	33,2	33,2	--
5	afzuiging afwas	0,50	29,9	29,9	--
2	afzuiging achterkeuken	1,00	22,6	22,6	--
3	afzuiging voorbereiding	0,80	47,9	--	--
8	vrachtwagen	0,75	64,2	--	--
LAmax	(hoofdgroep)		64,2	52,9	48,9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: model LAmax var 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 6_B
Groep: (hoofdgroep)

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
6_B		5,00	66,7	55,4	55,4
5	sluiten portier	1,00	55,4	55,4	55,4
5	sluiten portier	1,00	45,6	45,6	--
7	auto's 16 pp	0,75	45,0	45,0	45,0
6	auto's 16 pp	0,75	44,2	44,2	44,2
5	sluiten portier	1,00	44,0	44,0	--
5	sluiten portier	1,00	40,9	40,9	--
5	sluiten portier	1,00	39,6	39,6	--
3	auto's 10 pp	0,75	35,9	35,9	--
4	auto's 9 pp	0,75	35,9	35,9	--
5	auto's 9 pp	0,75	35,9	35,9	--
5	auto's 7 pp	0,75	35,9	35,9	--
1	auto's 11 pp	0,75	35,6	35,6	--
2	auto's 11 pp	0,75	35,6	35,6	--
5	afzuiging afwas	0,50	22,2	22,2	--
1	afzuiging voorkeuken	1,00	21,0	21,0	--
4	bierkoeling	0,40	18,4	18,4	18,4
2	afzuiging achterkeuken	1,00	6,5	6,5	--
3	afzuiging voorbereiding	0,80	34,8	--	--
8	vrachtwagen	0,75	66,7	--	--
LAmax	(hoofdgroep)		66,7	55,4	55,4

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage 6 Bodemonderzoek

Verkennend bodemonderzoek
Lossersestraat 197 te Enschede
Project 2016.0259

projectnummer 2016.0259

project Lossersestraat 197 te Enschede

opdrachtgever Almbier B.V.

versie 1.0

datum 19 juli 2016

auteur Ing. B.W. Franke

controle Ing. R. Fieten

bestand G:\3.Projecten\2016\0259 Lossersestraat 197, Enschede\7.Rapportage\Bodem

© Lycens B.V. (tel. 0541-570730). Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 3

2 VOORONDERZOEK 4

2.1 ALGEMEEN 4
2.2 HISTORISCHE INFORMATIE 4
2.3 GEOHYDROLOGISCHE GEGEVENS 6

3 UITVOERING ONDERZOEK 7

3.1 HYPOTHESE 7
3.2 ONDERZOEKSSTRATEGIE 7
3.3 UITVOERING VELDWERK 7
3.4 ZINTUIGLIJKE WAARNEMINGEN 8
3.5 UITVOERING LABORATORIUM ONDERZOEK 8

4 RESULTATEN 10

4.1 ANALYSERESULTATEN GROND 10
4.2 ANALYSERESULTATEN GRONDWATER 11

5 CONCLUSIES 12

5.1 RESULTATEN GROND 12
5.2 RESULTATEN GRONDWATER 12
5.3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 13

6 BETROUWBAARHEID ONDERZOEK 14

BIJLAGEN

1. Locatiekaart
2. Situatieschets
3. Boorprofielen
4. Toetsing analyseresultaten
5. Analyserapporten laboratorium
6. Achtergrond-, streef- en interventiewaarden
7. Onderzoeksstrategie NEN 5740 ‘niet verdachte’ locaties
8. Historische informatie

1 INLEIDING

In opdracht van Almbier B.V. heeft Lycens B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op een deel van de locatie Lossersestraat 197 te Enschede. Voor de ligging van deze locatie wordt verwezen naar bijlage 1, de locatiekaart.

De aanleiding voor het onderzoek is de geplande herinrichting van de locatie en de geplande aanvraag van een omgevingsvergunning, activiteit bouwen. De geplande herinrichting voorziet in de realisatie van een nieuwe woning.

Het doel van het onderzoek is het bepalen van de bodemkwaliteit op de locatie en daarmee mogelijke verontreinigingen in grond en grondwater te signaleren welke consequenties kunnen hebben voor de geplande herinrichting van de locatie en de aanvraag van een omgevingsvergunning, activiteit bouwen. Hiervoor is de milieuhygienische kwaliteit van de grond en het grondwater beoordeeld door het verrichten van een aantal boringen en het analyseren van een aantal grond- en grondwatermonsters.

Het onderzoek is conform de Nederlandse Norm "Onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek" (NEN 5740) uitgevoerd.

In hoofdstuk 2 worden de resultaten van het vooronderzoek beschreven. De opzet van het onderzoek wordt in hoofdstuk 3 en de verrichte veld- en laboratoriumwerkzaamheden worden in hoofdstuk 4 beschreven. Tot slot worden in hoofdstuk 5 de resultaten en conclusies van het uitgevoerde onderzoek weergegeven en worden aanbevelingen geformuleerd.

2 VOORONDERZOEK

Het vooronderzoek is uitgevoerd conform NEN 5725. Het doel van het vooronderzoek is het achterhalen van het (historische) gebruik van de locatie en potentieel bodembedreigende activiteiten of situaties. Voor onderhavig onderzoek is een beperkt vooronderzoek uitgevoerd.

2.1 ALGEMEEN

Locatie		:	Lossersestraat 197 te Enschede
Ligging locatie		:	In het buitengebied ten noordoosten (ca. 1,5 km) van Enschede
Kadastrale gegevens		:	Gemeente Lonneker, sectie D, nummer 2514
Oppervlakte		:	Circa 495 m^2
Topografische aanduiding		:	Coördinaten: X: 260.318, Y: 474.523
Gebruik locatie	- voormalig	:	Agrarisch
	- huidig	:	Agrarisch
	- toekomstig	:	Woningbouw
Opdrachtgever		:	Almbier B.V.
Overige belanghebbenden		:	Geen

Op basis van de door de opdrachtgever beschikbaar gestelde gegevens verklaart Lycens B.V. dat de onderzoekslocatie geen eigendom is van Lycens B.V. of een aan Lycens B.V. gerelateerd bedrijf.

De onderzoekslocatie betreft een momenteel in agrarisch gebruik zijnde terrein direct ten noorden van de Lossersestraat 197 te Enschede. De locatie betreft momenteel een weide en is derhalve onverhard en onbebouwd. Ten zuiden van de bebouwing behorende tot de Lossersestraat 197 bevindt zich de Lossersestraat. Ten oosten van de onderzoekslocatie bevindt zich de Lonneker Molenweg.

2.2 HISTORISCHE INFORMATIE

Bron: *Bodematlas Gemeente Enschede*

Opdrachtgever: Almbier B.V., de heer M. Bosch

Bodematlas Provincie Overijssel

www.bodemloket.nl

https://bagviewer.kadaster.nl

www.topotijdreis.nl

Historisch gebruik

Op historisch kaartmateriaal vanaf 1908 is ten zuiden van de huidige onderzoekslocatie, ter plaatse van de huidige Losserstraat 197, bebouwing zichtbaar. De momenteel aanwezige bebouwing is volgens het kadaster gerealiseerd in 1920. De huidige Lossersestraat is op historisch kaartmateriaal vanaf 1850 zichtbaar. Voor zover zichtbaar en bekend is de onderzoekslocatie altijd in agrarisch gebruik geweest.

Informatie Gemeente Enschede

Uit de bodematlas van de Gemeente Enschede blijkt dat ter plaatse van de onderzoekslocatie geen ondergrondse tankinstallatie aanwezig is (geweest). Ten zuidwesten van de onderzoekslocatie, ter plaatse van de bebouwing behorende tot de Lossersestraat 191, bevindt zich volgens de bodematlas wel een ondergrondse tankinstallatie. Betreffende locatie bevindt zich circa 40 meter ten zuidwesten van de onderzoekslocatie.

Op circa 30 meter ten westen van de onderzoekslocatie (ter plaatse en westen van de Lonnekerstraat 187-189) is volgens de bodematlas een bodemonderzoek uitgevoerd. Uit de beschikbare gegevens blijkt dat daarbij een sterke verontreiniging (overschrijding interventiewaarde) is aangetoond waarvan de omvang onbekend is. De verontreiniging is niet gedefieerd als een geval van (grond)verontreiniging. Verdere gegevens over het onderzoek zijn in de bodematlas van de Gemeente Enschede niet beschikbaar. Gezien de afstand tot de huidige onderzoekslocatie wordt verwacht dat de aangetoonde verontreiniging geen negatieve invloed heeft op de milieuhygienische bodemkwaliteit ter plaatse van de onderzoekslocatie.

Uit de asbestsignaleringskaart blijkt verder dat ter plaatse van de onderzoekslocatie een kleine kans bestaat om asbest aan te treffen. Uit het historisch bodembestand blijkt tenslotte dat ter plaatse van de onderzoekslocatie geen historisch verdachte activiteiten bekend zijn. In bijlage 8 zijn overzichtskaarten uit de gemeentelijke bodematlas opgenomen.

Provinciale bodematlas

Uit de bodematlas van de Provincie Overijssel blijkt dat ter plaatse van en rondom de onderzoekslocatie geen bodemkwaliteitsgegevens bekend zijn. Uit de door Geofox-Lexmond opgestelde Asbestsignaleringskaart (vlakkenkaart) blijkt dat op de locatie een kleine kans aanwezig is om asbest aan te treffen. Uit de Asbestsignaleringskaart (puntenkaart) blijkt echter dat ter plaatse van de onderzoekslocatie er geen aanleiding is voor de aanwezigheid van asbest. Uit navraag bij de provincie Overijssel blijkt dat de Asbestsignaleringskaart is vastgesteld op basis van bureauonderzoek, waarbij geen locatiebezoek of dossieronderzoek is uitgevoerd. Uit de Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart blijkt dat ter plaatse van de onderzoekslocatie een hoge verwachting aanwezig is.

Conclusie

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek is de onderzoekslocatie ten aanzien van zowel chemische parameters als asbest als onverdacht te beschouwen.

2.3 GEOHYDROLOGISCHE GEGEVENS

Uit de Grondwaterkaart van Nederland (Dienst Grondwaterverkenning TNO) zijn de volgende (hydro)geologische gegevens afkomstig:

Ter plaatse van de onderzoekslocatie bevindt zich tot circa 3 m-mv een watervoerend pakket welke overwegend bestaat uit matig fijn tot matig grof zand. Vervolgens bevindt zich tot een diepte van circa 25 m-mv een scheidende laag welke voornamelijk bestaat uit matig tot uiterst grof zand. Onder de scheidende laag bevindt zich een gestuwd complex.

De stroming van het freatische grondwater in het eerste watervoerende pakket is globaal in westelijke richting. Lokaal kan de grondwaterstroming van deze richting afwijken. De onderzoekslocatie bevindt zich niet in een grondwaterbeschermingsgebied, waterwingebied en/of boringsvrije zone.

3 UITVOERING ONDERZOEK

3.1 HYPOTHESE

Chemische parameters

In het kader van de NEN 5740 is een hypothese gesteld over het karakter van de onderzoekslocatie. Op basis van de resultaten van het vooronderzoek (hoofdstuk 2) wordt de locatie beschouwd als "onverdacht". De hypothese vormt het uitgangspunt van de gevolgde onderzoeksstrategie tijdens dit onderzoek.

Asbest

In het kader van de NEN 5707 is een hypothese gesteld over het karakter van de onderzoekslocatie. Op basis van de resultaten van het vooronderzoek wordt de locatie beschouwd als onverdacht. Een verkennend onderzoek asbest conform NEN 5707 wordt niet noodzakelijk geacht.

3.2 ONDERZOEKSSTRATEGIE

Op basis van de gestelde hypothese wordt de locatie onderzocht conform de strategie voor een 'onverdachte niet-lijnvormige locatie' (ONV-NL). De oppervlakte van de onderzoekslocatie bedraagt circa 495 m^2. Conform de gehanteerde onderzoeksstrategie kan afgeleid worden dat in totaal 2 boringen tot 0.5 meter diepte, 1 boring tot circa 2,0 m-mv of de heersende grondwaterstand en 1 boring tot circa 1.5 meter onder de heersende grondwaterstand uitgevoerd moeten worden. De boring tot onder de grondwaterspiegel zal met een peilbuis worden afgewerkt voor het grondwateronderzoek.

3.3 UITVOERING VELDWERK

Het veldwerk is uitgevoerd op 4 juli 2016 door de heer B.A. Jansen van Lycens B.V.. De veldwerkzaamheden zijn onder certificaat (K46918/08) uitgevoerd conform de BRL SIKB 2000: 'veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek' en de daarbij behorende VKB-protocollen. Voor aanvang van de veldwerkzaamheden is een maaiveldinspectie uitgevoerd. De inspectie-efficiency wordt geschat op 90-100%.

Vervolgens zijn in totaal 4 boringen verricht. Hiervan zijn 2 boringen verricht tot circa 0,5 m-mv en 2 boringen tot circa 2,0 m-mv waarvan 1 boring is afgewerkt met een peilbuis. Het filter van de peilbuis staat op een diepte van circa 1,0 tot 2,0 m-mv. De peilbuis is na plaatsing op 4 juli 2016 door de heer B.A. Jansen en voor bemonstering conform NEN 5744:2011 op 11 juli door de heer R.A. Fieten doorgepompt. De posities van de onderzoekspunten zijn op de tekening in bijlage 2 weergegeven.

Het vrijkomende materiaal is zintuiglijk beoordeeld op samenstelling, geur, kleur en overige bijzonderheden die kunnen duiden op een mogelijke bodemverontreiniging. De resultaten zijn samengevat beschreven in paragraaf 3.4. De uitgetekende bodemprofielen zijn opgenomen in bijlage 3.

3.4 ZINTUIGLIJKE WAARNEMINGEN

Tijdens de maaiveldinspectie zijn op het maaiveld van de locatie geen asbestverdachte materialen of overige bijzonderheden waargenomen die duiden op een mogelijke verontreiniging.

Uit de bodemprofielen blijkt dat de bodem ter plaatse van de onderzoekslocatie bestaat uit zeer fijn zand in de bovengrond en zwak zandig leem in de ondergrond. Plaatselijk bestaat de bovengrond vanaf circa 0,3 m-mv uit matig zandig leem. Verspreid over de locatie zijn in de bovengrond bestaande uit zand sporen puin waargenomen. Er zijn geen asbestverdachte (plaat)materialen aangetroffen in de bodem.

Tijdens het uitvoeren van het veldwerk is een gemiddelde grondwaterstand waargenomen van circa 0,5 m-mv. De grondwaterstand kan afhankelijk van seizoen en positie op de locatie variëren.

3.5 UITVOERING LABORATORIUM ONDERZOEK

Bij de uitvoering van het laboratoriumonderzoek is de gehanteerde onderzoeksstrategie in de NEN-5740 als leidraad gebruikt (bijlage 7). Het onderzoek is uitgevoerd door het laboratorium "Eurofins Analytico B.V." te Barneveld dat geaccrediteerd is volgens de AS3000. Voor het inschatten van de risico's van eventueel aanwezige verontreinigingen zijn de analyseresultaten (meetwaarden) van het laboratorium gestandaardiseerd (GSSD) en vervolgens getoetst aan de streef-, achtergrond- en interventiewaarden bodemsanering (bijlage 6). Het toetsresultaat wordt weergegeven als index en geeft de verhouding weer tussen het gemeten gehalte en de streef-, achtergrond- en interventiewaarden.

Voor de beoordeling van de kwaliteit van de grond en het grondwater is 1 mengmonster van de bovengrond, 1 mengmonster van de ondergrond en 1 grondwatermonster chemisch-analytisch onderzocht op het standaardpakket (bijlage 7). In tabel 3.1 op de volgende pagina is de monstercodering, de samenstelling en het doel van het (samengestelde meng-) monster weergegeven.

Tabel 3.1: Samenstelling van de (meng)monsters

Monstercode	Monsters	Diepte (m-mv)	Doel
Grond			
MM BG	01-1	0,00-0,50	Vaststellen milieuhygienische kwaliteit bovengrond
	02-1	0,00-0,50	
	03-1	0,00-0,50	
	04-1	0,00-0,30	
MM OG	01-2	0,50-1,00	Vaststellen milieuhygienische kwaliteit ondergrond
	01-3	1,00-1,50	
	01-4	1,50-2,00	
	02-2	0,50-1,00	
	02-3	1,00-1,50	
	02-4	1,50-2,00	
Grondwater			
01-1-1		1,00-2,00	Vaststellen milieuhygienische kwaliteit grondwater

Opgemerkt wordt dat de zintuiglijk schone leemlaag in de bovengrond ter plaatse van boring 04 niet onderzocht is. Dit aangezien het niet toegestaan is om monsters met verschillende texturen (zand en leem) te mengen. Aangenomen wordt dat de chemische kwaliteit van de leemlaag in de bovengrond vergelijkbaar is met de zintuiglijk vergelijkbare en onderzochte leemlaag in de ondergrond.

4 RESULTATEN

De laboratoriumrapporten zijn opgenomen in bijlage 5. In bijlage 4 zijn de analyseresultaten getoetst aan de streef-, achtergrond- en interventiewaarden.

4.1 ANALYSERESULTATEN GROND

Tabel 4.1 geeft een volledig overzicht van de interpretatie van de analyseresultaten van de grond(meng)-monsters. Indien er gestandaardiseerde gehalten zijn aangetoond groter dan de achtergrondwaarde, zijn tevens de meetwaarden vermeld in milligram per kilogram droge stof (mg/kg ds). Naast de meetwaarde is tevens het gestandaardiseerde gehalte (GSSD) en de index weergegeven. De niet weergegeven parameters overschrijden de achtergrondwaarde niet.

Tabel 4.1: Interpretatie van de analyseresultaten van de grond(meng)monsters

(Meng)monster	Parameter	Meetwaarde	GSSD	Index	Monsterconclusie
MM BG	Barium	*	-	-	Voldoet aan de achtergrondwaarde
MM OG	Barium	*	-	-	Voldoet aan de achtergrondwaarde

-	:	niet bepaald
≤0	:	kleiner dan of gelijk aan de achtergrondwaarde
≥0<0.5	:	groter dan de achtergrondwaarde, kleiner dan ½(achtergrondwaarde+interventiewaarde)
≥0.5<1	:	gelijk aan of groter dan ½(achtergrondwaarde+interventiewaarde)
≥1	:	gelijk aan of groter dan de interventiewaarde
*	:	de normwaarden voor barium zijn tijdelijk buiten werking gesteld, met uitzondering van duidelijk antropogene verontreinigingen.

Bespreking resultaten

In zowel de boven- als ondergrond zijn geen parameters in een verhoogd gehalte gemeten. Er bestaat ten aanzien van de chemische kwaliteit van de grond derhalve geen belemmering tegen de geplande herinrichting van het terrein en de geplande aanvraag van een omgevingsvergunning, activiteit bouwen.

4.2 ANALYSERESULTATEN GRONDWATER

Tabel 4.2 geeft een overzicht van de peilbuisspecificaties en de analyseresultaten van het grondwatermonster. Indien er concentraties zijn gemeten hoger dan de streefwaarde, dan zijn de betreffende parameters en concentraties vermeld in microgram per liter (µg/l). Tevens zijn de index en de monsterconclusie weergegeven.

Tabel 4.2: Interpretatie van de analyseresultaten van het grondwatermonster

Peilbuis	Filterstelling (m-mv)	Grondwater-stand (m-mv)	Parameter	Meetwaarde /GSSD	Index	Monster-conclusie	Troebelheid (NTU)	Zuurgraad (pH)	Geleidingsver-mogen (uS/cm)
01-1-1	1,00-2,00	0,25	Barium Zink	310 90	0,45 0,03	Overschrijding streefwaarde	480#	6,8	240

-	:	niet onderzocht
≤0	:	kleiner dan of gelijk aan de streefwaarde
>0≤0.5	:	groter dan de streefwaarde, gelijk aan of kleiner dan ½(streefwaarde+interventiewaarde)
>0.5<1	:	groter dan ½(streefwaarde+interventiewaarde)
≥1	:	gelijk aan of groter dan de interventiewaarde
#	:	de gemeten troebelheid is hoger dan 10 NTU. Tijdens monstername is vastgesteld dat het maximale onttrekkingsdebiet 500 ml/min bedroeg, de verlaging van het waterniveau in de peilbuis niet meer dan 50 centimeter bedroeg en het filterdeel niet belucht is. Tevens was tijdens de bemonstering sprake van een constante EGV. Aangezien aan de eisen uit de NEN 5744:2011 is voldaan, is ondanks de hoger gemeten NTU overgegaan tot bemonstering. De gemeten troebelheid wordt niet van invloed geacht op de analyseresultaten.

Bespreking resultaten

Uit de analyseresultaten blijkt dat het grondwater licht verhoogde concentraties aan barium en zink bevat. Aangezien met betrekking tot de verhoogde concentraties geen antropogene bron bekend is, zijn barium en zink vermoedelijk van nature in een verhoogde concentratie in het grondwater aanwezig. De gemeten concentraties overschrijden de streefwaarden in geringe mate en vormen geen belemmering voor de geplande herinrichting van de locatie en de aanvraag van een omgevingsvergunning, activiteit bouwen.

5 CONCLUSIES

In opdracht van Almbier B.V. heeft Lycens B.V. een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op een deel van de locatie Lossersestraat 197 te Enschede.

De aanleiding voor het onderzoek is de geplande herinrichting van de locatie en de geplande aanvraag van een omgevingsvergunning, activiteit bouwen. De geplande herinrichting voorziet in de realisatie van een nieuwe woning.

Het doel van het onderzoek is het bepalen van de bodemkwaliteit op de locatie en daarmee mogelijke verontreinigingen in grond en grondwater te signaleren welke consequenties kunnen hebben voor de geplande herinrichting van de locatie en de aanvraag van een omgevingsvergunning, activiteit bouwen. Hiervoor is de milieuhygienische kwaliteit van de grond en het grondwater beoordeeld door het verrichten van een aantal boringen en het analyseren van een aantal grond- en grondwatermonsters.

Op grond van de beschikbare gegevens (resultaten vooronderzoek, zintuiglijke waarnemingen gedaan tijdens het veldwerk en de analyseresultaten) kan het volgende worden geconcludeerd:

5.1 RESULTATEN GROND

Chemisch-analytisch zijn in zowel de boven- als ondergrond geen parameters in verhoogde gehalten gemeten. De milieuhygienische kwaliteit van de grond vormt geen belemmering voor de geplande herinrichting van de locatie en de aanvraag van een omgevingsvergunning, activiteit bouwen.

5.2 RESULTATEN GRONDWATER

Chemisch-analytisch zijn in het grondwater licht verhoogde concentraties aan barium en zink aangetoond. De gemeten concentraties overschrijden de streefwaarden in geringe mate en vormen geen belemmering voor de geplande herinrichting van de locatie en de aanvraag van een omgevingsvergunning, activiteit bouwen. Aangezien met betrekking tot de licht verhoogde concentraties aan barium en zink geen antropogene bron bekend is, zijn betreffende parameters vermoedelijk van nature in verhoogde concentraties in het grondwater aanwezig.

5.3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

De opzet van het uitgevoerde onderzoek heeft geleid tot een goed beeld van de bodemkwaliteit ter plaatse van de onderzoekslocatie. Uit de resultaten van het verkennend bodemonderzoek kan worden geconcludeerd dat er, ons inziens, milieuhygiënisch gezien geen belemmeringen zijn voor de geplande herinrichting van de locatie en de aanvraag van een omgevingsvergunning, activiteit bouwen.

Mocht bij herinrichting van de locatie grond vrijkomen dan wordt aanbevolen deze grond op eigen locatie te hergebruiken. Bij toepassing van de grond in een werk elders, is het Besluit Bodemkwaliteit van toepassing. Op basis van de bekende gegevens is een indicatieve toetsing uitgevoerd. Hieruit blijkt dat eventueel vrijkomende grond voldoet aan de achtergrondwaarden en derhalve zonder beperkingen toegepast kan worden. De daadwerkelijke kwaliteit van eventueel af te voeren grond zal middels een partijkeuring vastgesteld moeten worden en kan afwijken van de indicatieve toetsing.

De gestelde hypothese dat de locatie als "onverdacht" beschouwd kan worden ten aanzien van chemische parameters is niet juist gebleken op basis van de aangetoonde licht verhoogde concentraties aan barium en zink in het grondwater. De gevolgde onderzoeksstrategie geeft echter een representatief beeld van de milieuhygienische kwaliteit van de bodem ter plaatse van de onderzoekslocatie. Bovendien vormen de gemeten concentraties geen belemmering voor de geplande herinrichting van de locatie en de geplande aanvraag van een omgevingsvergunning, activiteit bouwen.

De gestelde hypothese dat de locatie ten aanzien van de parameter asbest in bodem als ‘onverdacht’ kan worden aangemerkt is, op basis van de criteria als genoemd in de NEN 5707, niet juist gebleken. Op basis van de uitgevoerde onderzoeksinspanning, de ervaring van de veldwerker en onderzoeksresultaten van vergelijkbare onderzoeken in het verleden kan echter worden aangenomen dat de bodem geen asbest bevat in gehalten boven de interventiewaarde en/of hergebruiksnorm. Het nemen van aanvullende maatregelen ten aanzien van asbest in bodem wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

6 BETROUWBAARHEID ONDERZOEK

Het onderhavige onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Lycens B.V. streeft bij elk bodemonderzoek naar een optimale representativiteit.

Hoewel voldaan wordt aan de wettelijke verplichtingen, is onderhavig onderzoek gebaseerd op het verrichten van een beperkt aantal boringen en het nemen en analyseren van een beperkt aantal monsters. Hierdoor blijft het mogelijk dat plaatselijke afwijkingen in de samenstelling van grond en/of grondwater aanwezig zijn welke tijdens het onderzoek niet naar voren zijn gekomen. Lycens B.V. is niet aansprakelijk voor hieruit voortvloeiende schade of gevolgen van welke aard ook.

Hierbij wordt er tevens op gewezen dat het uitgevoerde bodemonderzoek een momentopname is. Beïnvloeding van grond- en grondwaterkwaliteit zal ook plaats kunnen vinden na uitvoering van dit onderzoek (bijvoorbeeld door bouwrijp maken of aanvoer van grond van elders). Naarmate er een langere tijd is verlopen na uitvoering van het onderzoek, dient meer voorzichtigheid/voorbehoud te worden betracht bij het gebruik van de onderzoeksresultaten.

BIJLAGE I

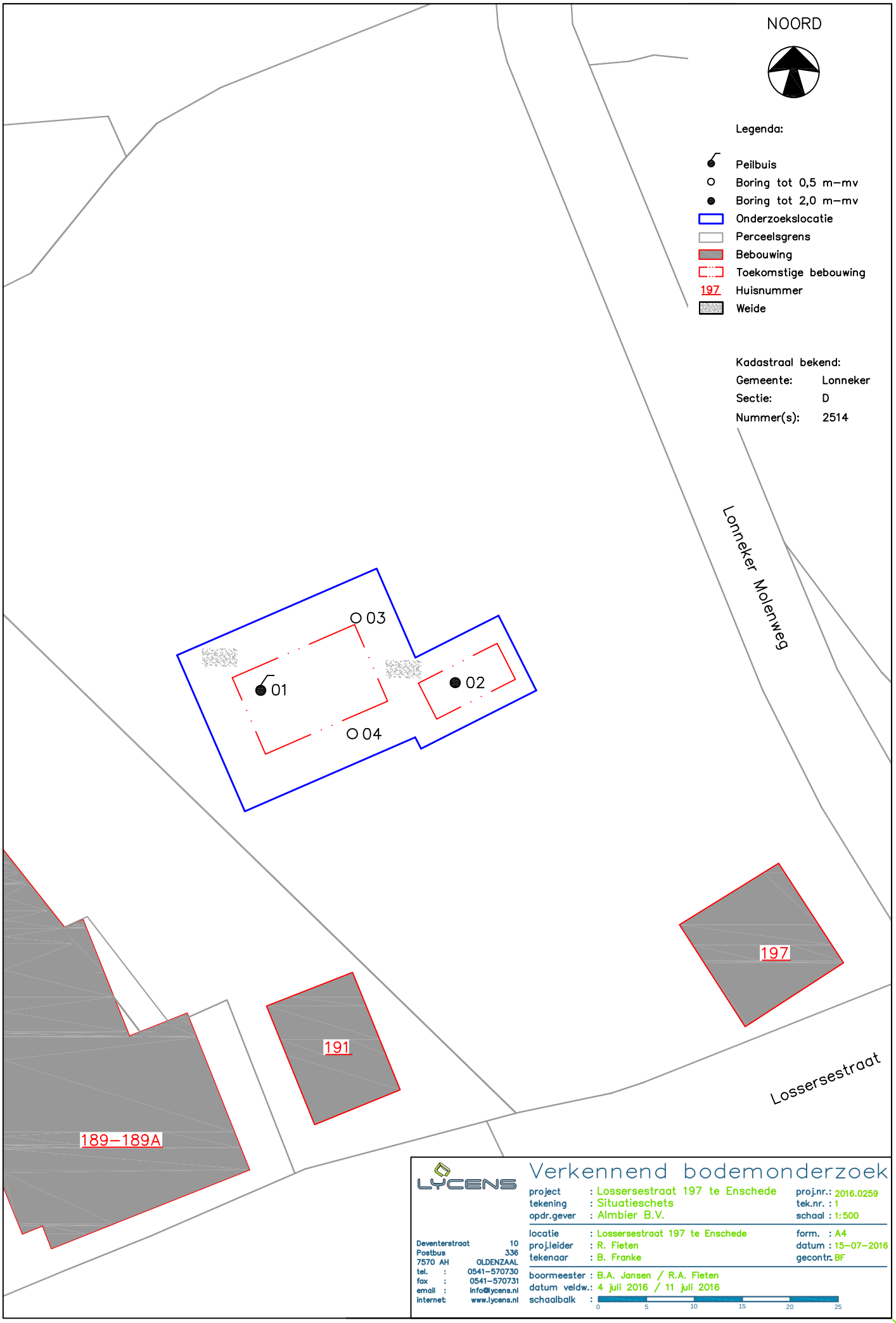
LOCATIEKAART

Onderdeel	:	Locatiekaart
Schaal	:	1:25.000 (Bron: Topografische kaart van Nederland)
Projectnummer	:	2016.0259
Opdrachtgever	:	Almbier B.V.

BIJLAGE 2

SITUATIESCHETS

LYCENS

Verkennend bodemonderzoek

project	: Lossersestraat 197 te Enschede	proj.nr.:	2016.0259
tekening	: Situatieschets	tek.nr. :	1
opdr.gever	: Almbier B.V.	schaal :	1:500
locatie	: Lossersestraat 197 te Enschede	form. :	A4
proj.leider	: R. Fieten	datum :	15-07-2016
tekenaar	: B. Franke	gecontr.	BF
boormeester	: B.A. Jansen / R.A. Fieten		
datum veldw.	: 4 juli 2016 / 11 juli 2016		
schaalbalk	: 0 5 10 15 20 25		

Deventerstraat 10
Postbus 336
7570 AH OLDENZAAL
tel. : 0541-570730
fax : 0541-570731
email : info@lycens.nl
internet : www.lycens.nl

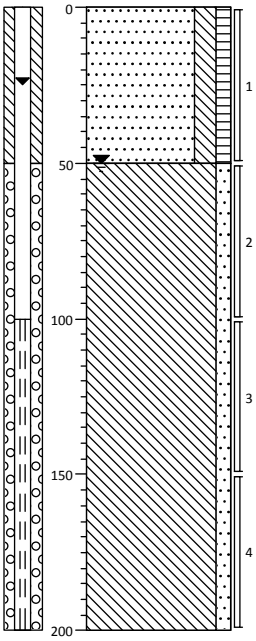
Van deze tekening liggen alle auteursrechten bij Lycens b.v.

BIJLAGE 3

BOORSTATEN

Bijlage 3

Boring: 01

0 weiland

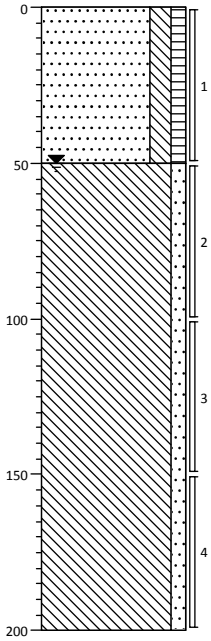
Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, sporen puin, donkerbruin, Edelmanboor

50

Leem, zwak zandig, sporen oer, beigegrijs, Edelmanboor

200

Boring: 02

0 weiland

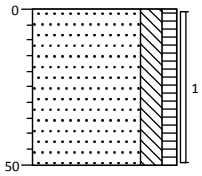
Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, sporen puin, donkerbruin, Edelmanboor

50

Leem, zwak zandig, sporen oer, beigegrijs, Edelmanboor

200

Boring: 03

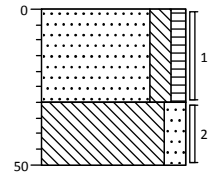

0 weiland

Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, sporen puin, donkerbruin, Edelmanboor

50

Boring: 04

0 weiland

Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak humeus, sporen puin, donkerbruin, Edelmanboor

30

Leem, matig zandig, beigegrijs, Edelmanboor

50

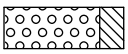
Projectcode: 2016.0259
Opdrachtgever: Almbier B.V.
Projectnaam: Lossersestraat 197 te Enschede

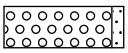
Projectleider: R. Fieten
Boormeester: B. Jansen
Schaal 1: 25

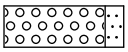
getekend volgens NEN 5104

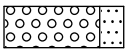
Legenda (conform NEN 5104)

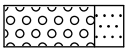
grind

Grind, siltig

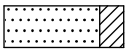

Grind, zwak zandig

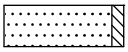

Grind, matig zandig

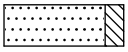

Grind, sterk zandig

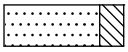

Grind, uiterst zandig

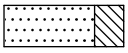
zand

Zand, kleïig

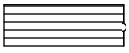

Zand, zwak siltig

Zand, matig siltig

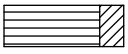

Zand, sterk siltig

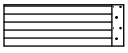

Zand, uiterst siltig

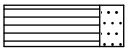
veen

Veen, mineraalarm

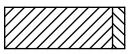

Veen, zwak kleïig

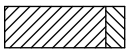

Veen, sterk kleïig

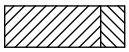

Veen, zwak zandig

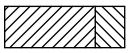

Veen, sterk zandig

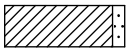
klei

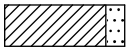

Klei, zwak siltig

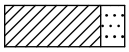

Klei, matig siltig

Klei, sterk siltig

Klei, uiterst siltig

Klei, zwak zandig

Klei, matig zandig

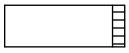

Klei, sterk zandig

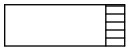
leem

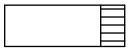

Leem, zwak zandig

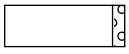

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

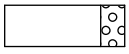

zwak humeus

matig humeus

sterk humeus

zwak grindig

matig grindig

sterk grindig

geur

geen geur

zwakke geur

matige geur

sterke geur

uiterste geur

olie

geen olie-water reactie

zwakke olie-water reactie

matige olie-water reactie

sterke olie-water reactie

uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

>0

>1

>10

>100

>1000

>10000

monsters

geroerd monster

ongeroerd monster

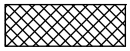
overig

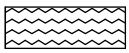

bijzonder bestanddeel

Gemiddeld hoogste grondwaterstand

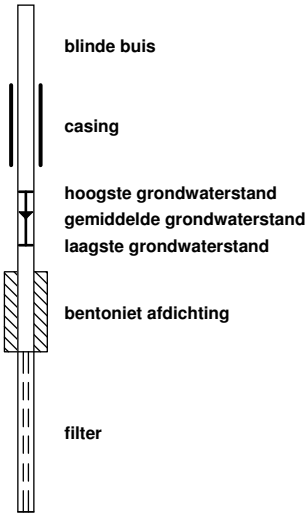

grondwaterstand

Gemiddeld laagste grondwaterstand

slib

water

peilbuis

BIJLAGE 4

TOETSING ANALYSECERTIFICATEN

Tabel 1: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Grondmonster		MM BG			MM OG		
Certificaatcode		2016077683			2016077683		
Boring(en)		01, 02, 03, 04			01, 01, 01, 02, 02, 02		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,50 - 2,00		
Humus	% ds	5,4			0,80		
Lutum	% ds	5,7			20		
Datum van toetsing		11-7-2016			11-7-2016		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
		Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
METALEN							
Kobalt [Co]	mg/kg ds	4,7	11,8	-0,02	9,6	11,2	-0,02
Nikkel [Ni]	mg/kg ds	<4	<6	-0,45	20	23	-0,18
Koper [Cu]	mg/kg ds	7,2	12,0	-0,19	7,5	9,5	-0,2
Zink [Zn]	mg/kg ds	32	60	-0,14	37	45	-0,16
Molybdeen [Mo]	mg/kg ds	<1,5	<1,1	-0	<1,5	<1,1	-0
Cadmium [Cd]	mg/kg ds	0,31	0,44	-0,01	<0,2	<0,2	-0,03
Barium [Ba]	mg/kg ds	23	61 (6)		22	26 (6)	
Kwik [Hg]	mg/kg ds	0,067	0,089	-0	<0,05	<0,04	-0
Lood [Pb]	mg/kg ds	24	33	-0,04	<10	<8	-0,09
PAK							
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 facto	mg/kg ds	0,41			0,35		
Naftaleen	mg/kg ds	<0,05	<0,04		<0,05	<0,04	
Anthraceen	mg/kg ds	<0,05	<0,04		<0,05	<0,04	
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,05	<0,04		<0,05	<0,04	
Fluorantheen	mg/kg ds	0,073	0,073		<0,05	<0,04	
Chryseen	mg/kg ds	0,056	0,056		<0,05	<0,04	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,05	<0,04		<0,05	<0,04	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,05	<0,04		<0,05	<0,04	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,05	<0,04		<0,05	<0,04	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	<0,05	<0,04		<0,05	<0,04	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	<0,05	<0,04		<0,05	<0,04	
PAK 10 VROM	mg/kg ds		0,41	-0,03		<0,35	-0,03
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN							
PCB (som 7)	mg/kg ds		<0,0091	-0,01		<0,025	0,01
PCB (7) (som, 0.7 factor)	mg/kg ds	0,0049			0,0049		
PCB 28	mg/kg ds	<0,001	<0,001		<0,001	<0,004	
PCB 52	mg/kg ds	<0,001	<0,001		<0,001	<0,004	
PCB 101	mg/kg ds	<0,001	<0,001		<0,001	<0,004	
PCB 118	mg/kg ds	<0,001	<0,001		<0,001	<0,004	
PCB 138	mg/kg ds	<0,001	<0,001		<0,001	<0,004	
PCB 153	mg/kg ds	<0,001	<0,001		<0,001	<0,004	
PCB 180	mg/kg ds	<0,001	<0,001		<0,001	<0,004	
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<3	4 (6)		<3	11 (6)	
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	<35	<45	-0,03	<35	<123	-0,01
Minerale olie C12 - C16	mg/kg ds	<5	6 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C16 - C21	mg/kg ds	<5	6 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C21 - C30	mg/kg ds	<11	14 (6)		<11	39 (6)	
Minerale olie C30 - C35	mg/kg ds	8,1	15,0 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C35 - C40	mg/kg ds	<6	8 (6)		<6	21 (6)	
OVERIG							
Gloeirest	% (m/m) ds	94,2			97,8		
Droge stof	% m/m	74,8	74,8 (6)		74,5	74,5 (6)	
Lutum	%	5,7			20		
Organische stof (humus)	%	5,4			0,80		

----------	: Geen toetsnorm aanwezig
<	: kleiner dan de detectielimiet
8,88	: <= Achtergrondwaarde
<=T	: Kleiner of gelijk aan Tussenwaarde
8,88	: <= Interventiewaarde
8,88	: > Interventiewaarde
6	: Heeft geen normwaarde
#	: verhoogde rapportagegrens
GSSD	: Gestandaardiseerde meetwaarde
Index	: (GSSD - AW) / (I - AW)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 2.0.0 -

Tabel 2: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		AW	WO	IND	I
METALEN					
Cadmium [Cd]	mg/kg ds	0,6	1,2	4,3	13
Kobalt [Co]	mg/kg ds	15	35	190	190
Koper [Cu]	mg/kg ds	40	54	190	190
Kwik [Hg]	mg/kg ds	0,15	0,83	4,8	36
Lood [Pb]	mg/kg ds	50	210	530	530
Molybdeen [Mo]	mg/kg ds	1,5	88	190	190
Nikkel [Ni]	mg/kg ds	35	39	100	100
Zink [Zn]	mg/kg ds	140	200	720	720
PAK					
PAK 10 VROM	mg/kg ds	1,5	6,8	40	40
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,02	0,04	0,5	1
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie C10 - C40	mg/kg ds	190	190	500	5000

Tabel 3: Gemeten concentraties in grondwater met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Watermonster		01-1-1		
Datum		11-7-2016		
Filterdiepte (m -mv)		1,00 - 2,00		
Datum van toetsing		15-7-2016		
Monsterconclusie		Overschrijding Streefwaarde		
		Meetw	GSSD	Index
METALEN				
Kobalt [Co]	µg/l	3,8	3,8	-0,2
Nikkel [Ni]	µg/l	11	11	-0,07
Koper [Cu]	µg/l	2,5	2,5	-0,21
Zink [Zn]	µg/l	*90*	*90*	*0,03*
Molybdeen [Mo]	µg/l	<2	<1	-0,01
Cadmium [Cd]	µg/l	<0,2	<0,1	-0,05
Barium [Ba]	µg/l	*310*	*310*	*0,45*
Kwik [Hg]	µg/l	<0,05	<0,04	-0,04
Lood [Pb]	µg/l	<2	<1	-0,23
AROMATISCHE VERBINDINGEN				
BTEX (som)	µg/l	<0,9	0,6[6]	
Xylenen (som, 0.7 factor)	µg/l	0,21		
Benzeen	µg/l	<0,2	<0,1	-0
Ethylbenzeen	µg/l	<0,2	<0,1	-0,03
Tolueen	µg/l	<0,2	<0,1	-0,01
Xylenen (som)	µg/l		<0,21	0
meta-/para-Xyleen (som)	µg/l	<0,2	<0,1	
ortho-Xyleen	µg/l	<0,1	<0,1	
Styreen (Vinylbenzeen)	µg/l	<0,2	<0,1	-0,02
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	µg/l		<0,77[2,14]	
PAK				
Naftaleen	µg/l	<0,02	<0,01	0
PAK 10 VROM	-		<0,00020[11]	
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN				
CKW (som)	µg/l	<1,6		
1,3-Dichloorpropaan	µg/l	<0,2	<0,1	
1,1-Dichloorpropaan	µg/l	<0,2	<0,1	
Dichloorpropaan	µg/l		<0,42	-0
1.2-Dichloorethenen (som, 0.7 facto	µg/l	0,14		
Dichloorpropanen (0,7 som, 1,1+1,2+1,3)	µg/l	0,42		
cis + trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l		<0,14	0,01
1,1-Dichlooretheen	µg/l	<0,1	<0,1	0,01
cis-1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0,1	<0,1	
trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l	<0,1	<0,1	
Dichloormethaan	µg/l	<0,2	<0,1	0
Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	<0,2	<0,1	-0,01
Tribroommethaan (bromoform)	µg/l	<0,2	<0,1[14]	
Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	<0,1	<0,1	0,01
1,1-Dichloorethaan	µg/l	<0,2	<0,1	-0,01
1,2-Dichloorethaan	µg/l	<0,2	<0,1	-0,02
1,2-Dichloorpropaan	µg/l	<0,2	<0,1	
1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	<0,1	<0,1	0
1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	<0,1	<0,1	0
Trichlooretheen (Tri)	µg/l	<0,2	<0,1	-0,05
Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	<0,1	<0,1	0
Vinylchloride	µg/l	<0,1	<0,1	0,02
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN				
Minerale olie C10 - C12	µg/l	<10	7[6]	
Minerale olie C10 - C40	µg/l	<50	<35	-0,03
Minerale olie C12 - C16	µg/l	<10	7[6]	
Minerale olie C16 - C21	µg/l	<10	7[6]	
Minerale olie C21 - C30	µg/l	<15	11[6]	
Minerale olie C30 - C35	µg/l	<10	7[6]	
Minerale olie C35 - C40	µg/l	<10	7[6]	

---------- : Geen toetsnorm aanwezig
< : kleiner dan de detectielimiet
8,88 : <= Streefwaarde
8,88 : > Streefwaarde
8,88 : > Interventiewaarde
>T : Groter dan Tussenwaarde
11 : Enkele parameters ontbreken in de berekening van de somfractie
14 : Streefwaarde ontbreekt zorgplicht van toepassing
2 : Enkele parameters ontbreken in de som
6 : Heeft geen normwaarde
: verhoogde rapportagegrens
GSSD : Gestandaardiseerde meetwaarde
Index : (GSSD - S) / (I - S)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 2.0.0 -

Tabel 4: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		S	S Diep	Indicatief	I
METALEN					
Barium [Ba]	µg/l	50	200		625
Cadmium [Cd]	µg/l	0,4	0,06		6
Kobalt [Co]	µg/l	20	0,7		100
Koper [Cu]	µg/l	15	1,3		75
Kwik [Hg]	µg/l	0,05	0,01		0,3
Lood [Pb]	µg/l	15	1,7		75
Molybdeen [Mo]	µg/l	5	3,6		300
Nikkel [Ni]	µg/l	15	2,1		75
Zink [Zn]	µg/l	65	24		800
AROMATISCHE VERBINDINGEN					
Benzeen	µg/l	0,2			30
Ethylbenzeen	µg/l	4			150
Styreen (Vinylbenzeen)	µg/l	6			300
Tolueen	µg/l	7			1000
Xylenen (som)	µg/l	0,2			70
Som 16 Aromatische oplosmiddelen	µg/l			150	
PAK					
Naftaleen	µg/l	0,01			70
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
1,1,1-Trichloorethaan	µg/l	0,01			300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/l	0,01			130
1,1-Dichloorethaan	µg/l	7			900
1,1-Dichlooretheen	µg/l	0,01			10
1,2-Dichloorethaan	µg/l	7			400
Dichloormethaan	µg/l	0,01			1000
Dichloorpropaan	µg/l	0,8			80
Tetrachlooretheen (Per)	µg/l	0,01			40
Tetrachloormethaan (Tetra)	µg/l	0,01			10
Tribroommethaan (bromoform)	µg/l				630
Trichlooretheen (Tri)	µg/l	24			500
Trichloormethaan (Chloroform)	µg/l	6			400
Vinylchloride	µg/l	0,01			5
cis + trans-1,2-Dichlooretheen	µg/l	0,01			20
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie C10 - C40	µg/l	50			600

BIJLAGE 5

ANALYSECERTIFICATEN

Lycens
T.a.v. B. Franke
Deventerstraat 10
7570 AH OLDENZAAL

Analysecertificaat

Datum: 11-Jul-2016

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2016077683/1
Uw project/verslagnummer	2016.0259
Uw projectnaam	Lossersestraat 197 te Enschede
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	04-Jul-2016

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van
de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins | — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	2016.0259	Certificaatnummer/Versie	2016077683/1
Uw projectnaam	Lossersestraat 197 te Enschede	Startdatum	04-Jul-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	11-Jul-2016/08:53
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	B. Jansen	Pagina	1/2
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2
	Voorbehandeling			
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses			
S	Droge stof	% (m/m)	74.8	74.5
S	Organische stof	% (m/m) ds	5.4	0.8
Q	Gloeirest	% (m/m) ds	94.2	97.8
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	5.7	20.4
	Metalen			
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	23	22
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0.31	<0.20
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	4.7	9.6
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	7.2	7.5
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	0.067	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4.0	20
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	24	<10
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	32	37
	Minerale olie			
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	8.1	<5.0
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	<35
	Polychloorbifenylen, PCB			
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	MM BG	04-Jul-2016	9097021
2	MM OG	04-Jul-2016	9097022

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	2016.0259	Certificaatnummer/Versie	2016077683/1
Uw projectnaam	Lossersestraat 197 te Enschede	Startdatum	04-Jul-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	11-Jul-2016/08:53
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	B. Jansen	Pagina	2/2
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049 [1)]	0.0049 [1)]
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK			
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050
S	Anthraceen	mg/kg ds	<0.050	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds	0.073	<0.050
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0.050	<0.050
S	Chryseen	mg/kg ds	0.056	<0.050
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	<0.050
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.41	0.35 [1)]

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	MM BG	04-Jul-2016	9097021
2	MM OG	04-Jul-2016	9097022

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Akkoord
Pr.coörd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2016077683/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
9097021	01	1	0	50	0533049949	MM BG
9097021	02	1	0	50	0533049958	
9097021	03	1	0	50	0533049954	
9097021	04	1	0	30	0533049947	
9097022	01	2	50	100	0533049946	MM 0G
9097022	02	2	50	100	0533049953	
9097022	01	3	100	150	0533049945	
9097022	02	3	100	150	0533049944	
9097022	01	4	150	200	0533049950	
9097022	02	4	150	200	0533049955	
9097022					0901820304	

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2016077683/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2016077683/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Cryogeen malen AS3000	W0106	Voorbehandeling	Cf. AS3000
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	Cf. pb 3010-2 en gw. NEN-EN 15934
Organische stof (gloeirest)	W0109	Gravimetrie	Cf. pb 3010-3 en cf. NEN 5754
Lutum (fractie < 2 µm)	W0171	Sedimentatie	Cf. pb 3010-4 en cf. NEN 5753
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale Olie (GC) (C10 - C40)	W0202	GC-FID	Cf. pb 3010-7 en gw. NEN-EN-ISO 16703
PCB (7)	W0271	GC-MS	Cf. pb 3010-8 en gw. NEN 6980
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287
PAK (10 VROM)	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juli 2011.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Lycens
T.a.v. B. Franke
Deventerstraat 10
7570 AH OLDENZAAL

Analysecertificaat

Datum: 15-Jul-2016

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2016080905/1
Uw project/verslagnummer	2016.0259
Uw projectnaam	Lossersestraat 197 te Enschede
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	11-Jul-2016

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van
de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	2016.0259	Certificaatnummer/Versie	2016080905/1
Uw projectnaam	Lossersestraat 197 te Enschede	Startdatum	11-Jul-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	15-Jul-2016/07:31
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	R. Fieten	Pagina	1/2
Monstermatrix	Water; Water (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1
	Metalen		
S	Barium (Ba)	µg/L	310
S	Cadmium (Cd)	µg/L	<0.20
S	Kobalt (Co)	µg/L	3.8
S	Koper (Cu)	µg/L	2.5
S	Kwik (Hg)	µg/L	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	µg/L	<2.0
S	Nikkel (Ni)	µg/L	11
S	Lood (Pb)	µg/L	<2.0
S	Zink (Zn)	µg/L	90
	Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen		
S	Benzeen	µg/L	<0.20
S	Tolueen	µg/L	<0.20
S	Ethylbenzeen	µg/L	<0.20
S	o-Xyleen	µg/L	<0.10
S	m,p-Xyleen	µg/L	<0.20
S	Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0.21 [1)]
	BTEX (som)	µg/L	<0.90
S	Naftaleen	µg/L	<0.020
S	Styreen	µg/L	<0.20
	Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen		
S	Dichloormethaan	µg/L	<0.20
S	Trichloormethaan	µg/L	<0.20
S	Tetrachloormethaan	µg/L	<0.10
S	Trichlooretheen	µg/L	<0.20
S	Tetrachlooretheen	µg/L	<0.10
S	1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0.20
S	1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0.20
S	1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0.10
S	1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0.10
S	cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0.10

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	01-1-1	11-Jul-2016	9106924

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	2016.0259	Certificaatnummer/Versie	2016080905/1
Uw projectnaam	Lossersestraat 197 te Enschede	Startdatum	11-Jul-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	15-Jul-2016/07:31
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	R. Fieten	Pagina	2/2
Monstermatrix	Water; Water (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1
S	trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0.10
	CKW (som)	µg/L	<1.6
S	Tribroommethaan	µg/L	<0.20
S	Vinylchloride	µg/L	<0.10
S	1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0.10
S	1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0.14 [1)]
S	1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20
S	1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20
S	1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20
S	Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0.42
	Minerale olie		
	Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10
	Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10
	Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10
	Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15
	Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10
	Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	01-1-1	11-Jul-2016	9106924

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.
VA

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2016080905/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
9106924	01	1	100	200	0680137417	01-1-1
9106924	01	2	100	200	0800467721	
9106924					0680137417	

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2016080905/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2016080905/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Barium (Ba)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cobalt (Co)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Aromaten (BTEXN)	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
Xylenen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
Styreen	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
VOCl (11)	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
Tribroommethaan (Bromoform)	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
Vinylchloride	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
1,1-Dichlooretheen	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
DiClEtheen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
1,1-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
1,2-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
1,3-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
DiChlprop. som AS300	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-2 en gw. NEN EN ISO 15680
Minerale Olie (GC) (C10 - C40)	W0215	LVI-GC-FID	Cf. pb 3110-5

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juli 2011.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

BIJLAGE 6

DEFENITIE ACHTERGROND-, STREEF- EN INTERVENTIEWAARDEN

TOETSINGSCRITERIA

Voor het inschatten van de risico's voor de volksgezondheid en het milieu worden de analyseresultaten getoetst aan de achtergrond-/streef- en interventiewaarden bodemsanering van het ministerie van VROM (Uit Nederlandse Staatscourant nr. 247 d.d. 20-12-2007 (Regeling bodemkwaliteit) en nr. 122, d.d. 27-06-2008 (wijziging Regeling bodemkwaliteit)).

Achtergrondwaarde: deze waarde geeft het gehalte in de grond aan chemische stoffen voor een goede bodemkwaliteit weer, waarvoor geldt dat geen sprake is van belasting door lokale verontreinigingsbronnen. De achtergrondwaarde betreft een referentiewaarde voor natuurlijk voorkomende verhoogde gehalten in de grond;

Streefwaarde: deze waarde geeft de concentratie in het grondwater aan chemische stoffen voor het uiteindelijk te bereiken kwaliteitsniveau van de bodem aan, die alle mogelijke functies kan vervullen;

Interventiewaarde: deze waarde geeft het concentratieniveau voor verontreinigingen in grond en grondwater aan waarboven ernstige vermindering of dreigende vermindering optreedt van de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, dier of plant. Bij gehalten boven deze interventiewaarde is sprake van een sterke (bodem)verontreiniging.

Bij concentratieniveaus tussen de achtergrond- / streef- en de interventiewaarde wordt een nader onderzoek aanbevolen indien het aangetoonde gehalte groter is dan ½ (achtergrond- of streefwaarde + interventiewaarde).

Bij de interpretatie van de concentratieniveaus van de gemeten waarden dient, mede gezien het voorlopige karakter van de toetsingswaarden, rekening te worden gehouden met een groot aantal factoren, zoals de huidige en toekomstige bestemming van een locatie, de bodemopbouw en de historische informatie.

Met de invoering van BoToVa per 1 juli 2013 worden de gemeten gehalten, middels de analytisch bepaalde gehalten lutum en organische stof, gecorrigeerd naar het gestandaardiseerde gehalte (GSSD). Het gestandaardiseerde gehalte wordt vervolgens getoetst aan de achtergrond-/streef- en interventiewaarden voor een standaard bodem (25% lutum en 10% organische stof).

In de toetsing is een index opgenomen. Deze index wordt bepaald aan de hand van de formule: (GSSD-AW/S)/(I-AW/S). Is de index die hieruit volgt negatief, dan is de GSSD kleiner dan de AW/S. Bevindt de index zicht tussen 0 en 1 dan is er sprake van een gehalte tussen de achtergrond-/streefwaarde en de interventiewaarde. Is de index groter dan 1 dan is er sprake van een interventiewaarde overschrijding. Mocht de index gelijk of hoger zijn dan 0,5 dan is er sprake van een tussenwaarde-overschrijding en zal nader onderzoek uitgevoerd moeten worden.

In de monsterconclusie is het resultaat weergegeven op basis van de Regeling Bodemkwaliteit. Hierbij wordt aangegeven of het monster voldoet aan de achtergrondwaarde; de achtergrondwaarde overschrijdt of de interventiewaarde overschrijdt.

BIJLAGE 7

ONDERZOEKSSTRATEGIE NEN-5740

ONDERZOEKSSTRATEGIE NEN-5740 VOOR EEN "NIET-VERDACHTE" LOCATIE.

.1 Veldwerk

Conform de NEN-5740 dient op een niet-verdachte locatie het onderzoek te worden uitgevoerd volgens een systematische monstememing waarbij de boringen volgens een gelijkmatig patroon over de locatie worden verdeeld. Hierbij worden tevens de richtlijnen gehanteerd zoals beschreven in de BRL 2000, protocol 2001 en 2002.

Het bij de uitvoering van de boringen vrijkomende bodemmateriaal wordt zintuiglijk beoordeeld op geur, kleur en textuur.

Bij het bepalen van de posities voor de boringen en peilbuizen en bij de bemonstering wordt rekening gehouden met eventuele waargenomen afwijkingen op de locatie en met de gegevens uit de inventarisatie.

Het aantal te verrichten boringen en te nemen grond- en grondwatermonsters staat in relatie tot de oppervlakte van de locatie.
Van iedere afzonderlijk te onderscheiden bodemlaag of per maximaal 0.5 meter laagdikte worden grondmonsters genomen.

.2 Laboratorium onderzoek

Het analyseprogramma is gericht op een groot aantal verontreinigende stoffen teneinde een zo compleet mogelijk beeld te verkrijgen van de milieuhygiënische kwaliteit van grond en grondwater op de locatie.
Hiertoe wordt uitgegaan van standaard-analysepakketten. Deze pakketten staan hieronder vermeld.
Het betreft het nieuwe standaardpakket hetgeen in werking is getreden op 1 juli 2008.
Met de inwerkingtreding per 1 juli vervalt het oude basispakket van de NEN 5740.

Standaard pakket bodem (nieuw):
- Lutum en organische stof
- Metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Pb, Mo, Ni, Zn)
- Minerale olie
- PAK (10 VROM)
- PCB (7)

Standaard pakket grondwater (nieuw):
- Metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Pb, Mo, Ni, Zn)
- Aromaten (BTEXN) en styreen
- VoCl (11), vinylchloride, 1,1-dichlooretheen, 1,1-dichloorpropaan, 1,2-dichloorpropaan, 1,3-dichloorpropaan, bromoform
- Minerale olie

De grondmonsters worden in het laboratorium gemengd. Alleen monsters met een zintuiglijk grote vergelijkbaarheid worden gemengd, waardoor het risico van verdunning van een eventuele verontreiniging geminimaliseerd wordt.

De (meng)monsters van de bovengrond worden behandeld met florisil. Hiermee wordt een storend effect van mogelijk aanwezige humuszuur- en PAK-achtige verbindingen op de analyse van minerale olie geminimaliseerd.

De (meng)monsters van de ondergrond worden niet onderzocht op de aanwezigheid van vluchtige aromatische en vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen indien deze stoffen in het grondwater worden bepaald.

Zowel van de boven- als van de ondergrond wordt een representatief grond(meng)monster geselecteerd waarvan het lutum- en organische stofgehalte in het laboratorium wordt bepaald. Deze gehalten worden gehanteerd bij de bepaling van de streef- en interventiewaarden van bovengenoemde parameters.

Bij de analyses wordt gebruik gemaakt van de methoden zoals beschreven in de Nederlandse Normen en Praktijkrichtlijnen waaronder de BRL 2000 en AS3000

BIJLAGE 8
HISTORISCH ONDERZOEK

Bodem en Ondergrond Gemeente Enschede

July 15, 2016

1:2,257

Kadastrale grens

- Administratief
- Definitief
- Voorlopig
- Perceel
- Onderzoekslokatie

0 0.0275 0.055 0.11 mi

0 0.0425 0.085 0.17 km

Esri Nederland, Kadaster

Enschede

Bodem en Ondergrond Gemeente Enschede

July 15, 2016

1:2,257

Kadastrale grens

- Administratief
- Definitief
- Voorlopig
- Perceel
- Gevallen grondverontreinigingen

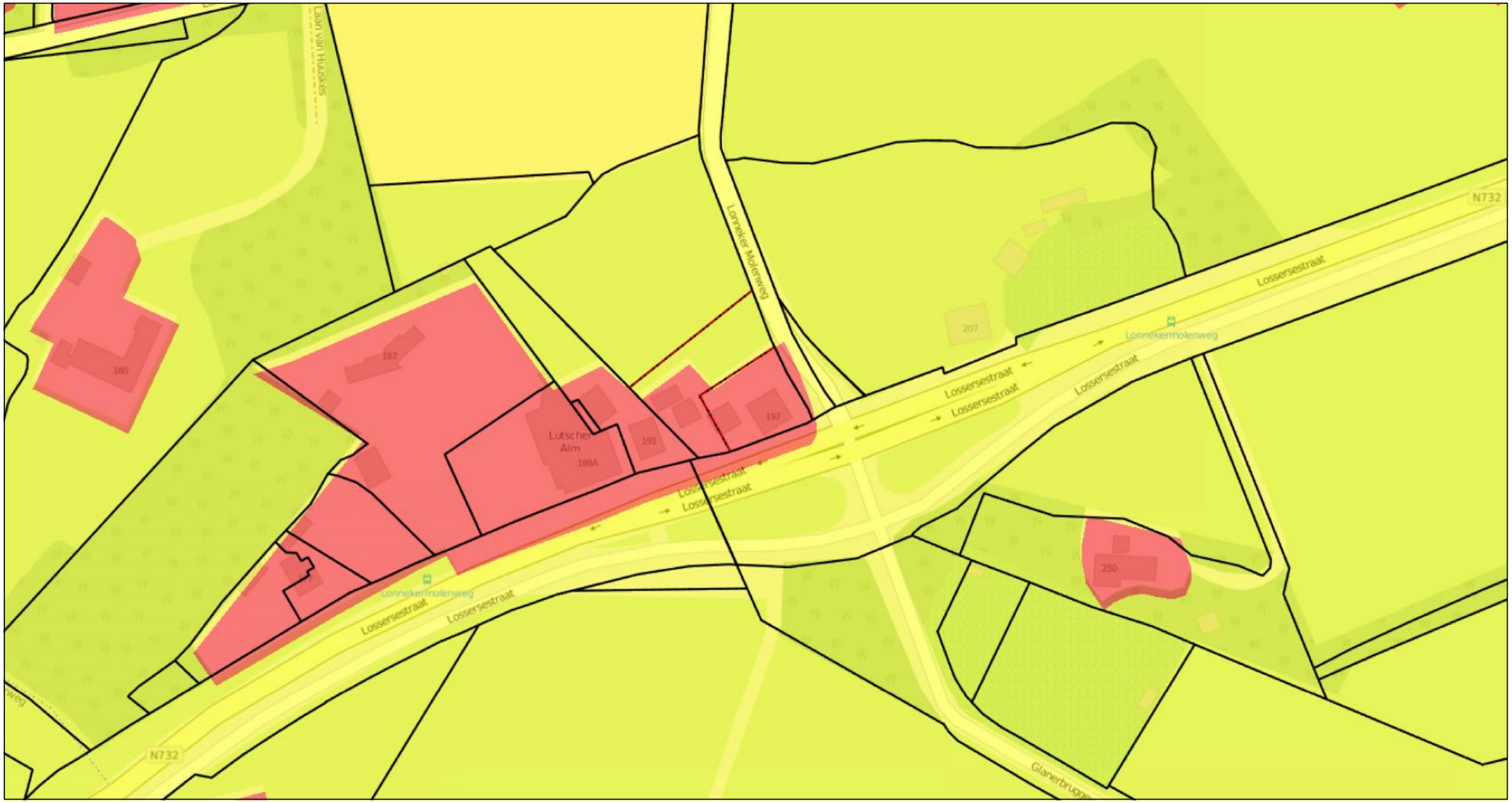
0 0.0275 0.055 0.11 mi

0 0.0425 0.085 0.17 km

Esri Nederland, Kadaster

Enschede

Bodem en Ondergrond Gemeente Enschede

July 15, 2016

1:2,257

Kadastrale grens

- Administratief
- Definitief
- Voorlopig
- Perceel

Asbestsignaleringskaart

- Niet aanwezig/(functioneel) gesaneerd
- Kleine kans
- Gemiddelde kans
- Grote kans
- Aanwezig
- Wordt gesaneerd
- Water
- Waterbodem asbest aanwezig

0 0.0275 0.055 0.11 mi

0 0.0425 0.085 0.17 km

Esri Nederland, Kadaster

Enschede

Bodem en Ondergrond Gemeente Enschede

July 15, 2016

1:2,257

Kadastrale grens

- Administratief
- Definitief
- Voorlopig
- Perceel
- OndergrondseTanks
- Pompinstallaties

0 0.0275 0.055 0.11 mi

0 0.0425 0.085 0.17 km

Esri Nederland, Kadaster

Enschede

Bodem en Ondergrond Gemeente Enschede

July 15, 2016

1:2,257

Kadastrale grens

- Administratief
- Definitief
- Voorlopig
- Perceel
- HistorischBodemBestand
- PuntlocatiesHBB3
- LijnlocatiesHBB3
- VlaklocatiesHBB3

0 0.0275 0.055 0.11 mi

0 0.0425 0.085 0.17 km

Esri Nederland, Kadaster

Enschede

Bijlage 7 Akoestisch onderzoek wegverkeer

Akoestisch onderzoek bouwplan vervangende woning Lossersestraat 197 te Enschede

Adviseur :	ing. Wim Buijvoets
Opdrachtgever :	Bureau Takkenkamp Bergweg 475 7524 CV Enschede
Contactpersoon :	Geertjan Takkenkamp
Datum :	21 februari 2017
Werknummer :	17.016

Hyacinthstraat 101 Telefoon : *0541-532343* mobiel : *06-54763258* Website : *www.buijvoets.nl* KvK Enschede : *08094436*
7572 BB Oldenzaal Telefax : *0541-532349* banknr : *1791.38.901* E-mail : *info@buijvoets.nl*

Alle opdrachten worden aanvaard en uitgevoerd conform de R.V.O.I '98, incl. wijzigingen en aanvullingen, zoals gedeponeerd ter griffie van de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage op 12-november 1997 (een samenvatting van hoofdzaken is bij ons kantoor opvraagbaar)

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE _____ I

1 INLEIDING _____ 1

1.1 Wijzigen bestemmingsplan t.b.v. het bouwplan en de Wet geluidhinder 1

1.2 Grenswaarden en procedure.....1

1.3 Berekening geluidbelasting 2

2 GELUIDBELASTING _____ 3

2.1 Verkeerscijfers.....3

2.2 Berekende geluidbelasting en toetsing 3

2.3 Maatregelen reductie geluidsbelasting.....4

2.4 Voorwaarden voor het vaststellen van een hogere grenswaarde 5

BIJLAGEN

bladzijde

1 INLEIDING

In opdracht van Bureau Takkenkamp is een akoestisch onderzoek ingesteld naar de geluidbelasting door wegverkeerslawaai op de gevels van de geplande vervangende woning aan de Lossersestraat 197 te Enschede, binnen de geluidszone van wegen. De situatie is weergegeven op de tekening in bijlage I.

1.1 Wijzigen bestemmingsplan t.b.v. het bouwplan en de Wet geluidhinder

Op grond van artikel 77 van de Wet geluidhinder (Wgh) dient bij vaststelling of herziening van een bestemmingsplan of vaststelling van een Wro-procedure een akoestisch onderzoek te worden ingesteld. Het akoestisch onderzoek bepaalt de geluidsbelasting aan de gevel van de geluidsgevoelige bestemming die vanwege de weg wordt ondervonden. Het onderzoek is alleen noodzakelijk als de geluidsgevoelige bestemming binnen de wettelijke geluidszone van de weg gesitueerd is. In artikel 74.1 van de Wgh is aangegeven dat wegen aan weerszijden van de weg een wettelijke geluidszone hebben waarvan de grootte is opgenomen in onderstaande tabel.

Wettelijke geluidszones van wegen:

Aantal rijstroken	stedelijk gebied	buitenstedelijk gebied
1 of 2 rijstroken	200 m	250 m
3 of 4 rijstroken	350 m	400 m
5 of meer rijstroken	350 m	600 m

De zone is gelegen aan weerszijden van de weg en begint naast de buitenste rijstrook. Eventuele parkeerstroken, voet- of fietspaden en vluchtstroken worden niet tot de weg gerekend en vallen binnen de zone.
De geluidszone langs een weg omvat het gebied waarbinnen extra aandacht moet worden geschonken aan het geluid afkomstig van de betrokken weg. Binnen een zone moet worden gestreefd naar een akoestisch optimale situatie. Dit betekent dat er bij nieuwe ontwikkelingen, zoals het opstellen van bestemmingsplannen, het verlenen van (individuele) bouwvergunningen en het aanleggen van infrastructurele werken, het akoestische aspect van de plannen direct in kaart moet worden gebracht. Zodoende kan in een vroeg stadium worden onderkend of plannen doorgang kunnen vinden ofwel maatregelen nodig zijn om een akoestisch gunstig klimaat te creëren.

De hiervoor genoemde zones gelden niet voor:
- wegen die zijn aangeduid als woonerf (art 74.2);
- wegen waarvoor een maximumsnelheid van 30 km/uur geldt (art 74.2).

De woning ligt in “buitenstedelijk” gebied binnen de wettelijk vastgestelde geluidszone, als bedoeld in art. 74 van de Wet geluidhinder, van de Lossersestraat en de Lonneker Molenweg.

1.2 Grenswaarden en procedure

De voorkeursgrenswaarde voor de geluidbelasting L_{DEN} op de gevels van een woning t.g.v. een weg bedraagt 48 dB.

Onder bepaalde voorwaarden kan, indien voor de geplande bouw een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is, door B & W een ontheffing worden verleend tot een hogere grenswaarde van maximaal 58 dB in “buitenstedelijk” gebied voor een vervangende woning. Om een hogere grenswaarde aan te kunnen vragen moet worden voldaan aan twee voorwaarden:

- de optredende geluidbelasting moet lager zijn dan de maximaal toelaatbare gevelbelasting, in dit geval 58 dB voor de vervangende woning (art 83 lid 7 van de Wgh);
- de situatie moet passen in het gemeentelijk geluidsbeleid ten aanzien van vaststelling van de hogere grenswaarden.

Geluidbeleid gemeente Enschede

De gemeente Enschede heeft haar geluidbeleid verankerd in de ‘Geluidnota gemeente Enschede 2009-2012’. De gemeente heeft voor het vaststellen van een hogere waarde geen afwijkend beleid ten opzichte van de Wet geluidhinder. In de nota is de beleidsuitspraak opgenomen dat de gemeente Enschede voor het vaststellen van een hogere waarde de normering uit de Wet geluidhinder volgt. Daaruit volgt dat er bij de overschrijding van de voorkeursgrenswaarde enkele criteria gelden om een hogere waarde te kunnen vaststellen:

- Er moet onderzoek gedaan zijn waar uit blijkt dat de hogere waarde noodzakelijk is om het plan mogelijk te maken;
- Uit het onderzoek moet blijken dat maatregelen (bronmaatregelen, overdrachtsmaatregelen en/of maatregelen bij de ontvanger) om te voldoen aan de voorkeursgrenswaarde niet doeltreffend zijn (bezwaren van stedenbouwkundige-, verkeerskundige-, vervoerskundige-, landschappelijke – of financiële aard).
- Overige voorwaarden als minimaal één geluidluwe gevel, situering geluidgevoelige ruimten en een buitenruimte bij voorkeur aan de geluidsluwe zijde, worden behandeld in hoofdstuk 2.4.

Voor het verkrijgen van een hogere grenswaarde dient voor wegverkeerslawaai de procedure gevolgd te worden. Daarbij hoort de ter visielegging van het akoestisch onderzoek.

1.3 Berekening geluidbelasting

De op de woningen invallende geluidbelasting L_{DEN} kan worden bepaald met een rekenmodel, volgens het Reken- en Meetvoorschrift Geluid 2012, standaardmethode I of II. In deze situatie is binnen de randvoorwaarden gebruik gemaakt van de rekenmethode II.

De standaardmethodes I en II zijn gebaseerd op het berekenen van de geluidemissie (afhankelijk van het aantal en type voertuigen, het soort wegdek, de rijsnelheid en enkele correctiefactoren) en de geluidoverdracht tussen de weg en de immissiepunten (geplande woninggevels).

2 GELUIDBELASTING

2.1 Verkeerscijfers

Bij het berekenen van de geluidbelasting wordt rekening gehouden met een prognose van de verkeersgegevens voor een weekdag in de toekomstige situatie over 10 jaar (2027).
De weg- en verkeersgegevens van de Lonneker Molenweg (wegvak Lossersestraat-Vegerweg zijn afkomstig van de gemeente Enschede. Voor het berekenen van de weekdagintensiteit is de werkdagintensiteit vermenigvuldigd met een factor 0,91 (ervaringscijfer).
De weg- en verkeersgegevens van de Lossersestraat zijn afkomstig van de provincie Overijssel. Op basis van het Verkeersmodel RVM Twente bedraagt het groeipercentage van de etmaalintensiteit tot het jaar 2027 jaarlijks 0,5% (bron provincie, zie bijlage I).
De voor de berekening gebruikte weg- en verkeersgegevens zijn overzichtelijk gemaakt in tabel I.

TABEL I: overzicht weg- en verkeersgegevens

Omschrijving	Lossersestraat	Lonneker Molenweg
- etmaalintensiteit jaar 2009 werkdag	-	900 x 0.91 = 819
- etmaalintensiteit jaar 2015 werkdag	5932	-
- etmaalintensiteit jaar 2027 weekdag	6300	1400 x0.91 = 1274
- dag/avond/nachtuurintensiteit %	6.59/3.60/0.81	6.71/3.61/0.63
- percentage lichte motorvoertuigen D/A/N	93.7	95/966/95.4
- percentage middelzw vrachtw. D/A/N	5.4	2.90/2.30/1.30
- percentage zware vrachtwagens D/A/N	0.9	2.10/1.70/3.30
- wettelijke rijsnelheid km/uur	80	60
- wegdektype	(SMA 0/11: geen reductie) = DAB	DAB

2.2 Berekende geluidbelasting en toetsing

Toetsing van de geluidbelasting aan de grenswaarden gebeurt volgens de Wgh per weg.
Alvorens de geluidbelasting te toetsen aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB mag de berekende waarde op grond van art. 110g van de Wet geluidhinder worden verminderd (i.v.m. het stiller worden van motorvoertuigen) met :

- 5 dB voor wegen met een wettelijke maximumsnelheid tot 70 km/uur.

Voor wegen waar de representatieve snelheid voor lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt, wijzigt de aftrek op basis van artikel 110g Wgh (art. 3.4, lid 1) in:

- 4 dB voor situaties dat de geluidsbelasting zonder aftrek 110g Wgh 57 dB is.
- 3 dB voor situaties dat de geluidsbelasting zonder aftrek 110g Wgh 56 dB is;
- 2 dB voor andere waarden van de geluidsbelasting.

Berekend is de invallende geluidbelasting L_{DEN} op de gevels van de geplande woning. L_{DEN} is de gemiddelde geluidbelasting van de dag-, avond- en nachtperiode.
De geluidbelasting is berekend conform het gestelde in het “Reken- en meetvoorschrift geluid 2012” ex art 110d van de wet geluidhinder.

Rekenmethode II :
De berekening van de geluidbelasting t.g.v. wegverkeerslawaai t.g.v. de Lossersestraat en Lonneker Molenweg is gemaakt volgens de standaard rekenmethode II. In het rekenmodel (DGMR - Geomilieu V4.10) zijn schematisch opgenomen:
- de wegen met intensiteiten;
- verharde bodemgebieden;
- de geplande woning;
- bestaande objecten;
- waarneempunten met een waarneemhoogte van 1.5 meter vanaf de vloer, op 1.5 en 4.5 meter boven het lokale maaiveld.

Voor alle rekeninvoergegevens wordt verwezen naar de berekening in bijlage I.

Resultaten
Lonneker Molenweg
De maximale geluidsbelasting L_{DEN} t.g.v. de Lonneker Molenweg bedraagt maximaal 46 dB waarmee de voorkeursgrenswaarde niet wordt overschreden.

Lossersestraat
De maximale geluidsbelasting L_{DEN} op de woning t.g.v. de Lossersestraat bedraagt maximaal 49 en 50 dB op de begane grond respectievelijk verdieping. Daarmee wordt de voorkeursgrenswaarde van 48 dB overschreden. Omdat de zuidgevel van de verdieping i.v.m. de nieuwe parkeerplaats als “dove gevel” moet worden uitgevoerd vervalt toetsing voor deze gevel op de verdieping. De begane grond wordt wel getoetst en heeft een belasting L_{DEN} van 49 dB. De maximale grenswaarde van 58 dB op de begane grond wordt niet overschreden.

Alle resultaten per gevel zijn terug te vinden in bijlage I.

2.3 Maatregelen reductie geluidsbelasting

Slechts wanneer voldoende gemotiveerd wordt aangetoond dat toepassing van een maatregel niet doeltreffend is, kan een hogere grenswaarde worden toegekend. Er zal dus uitgezocht moeten worden welke maatregelen mogelijk zijn om de geluidbelasting te reduceren.
Maatregelen om de geluidbelasting te reduceren worden onderzocht in de volgorde bronmaatregelen, overdrachtsmaatregelen en maatregelen aan de gevel.

Bronmaatregelen
Het geluid door een voertuig wordt veroorzaakt door motor- en bandengeluid. In de loop der jaren zijn voertuigen, met name vrachtwagens, veel stiller geworden. Daar is in de rekenmethode al rekening mee gehouden. De verwachting is dat voertuigen in de toekomst nog stiller worden. Door toepassing van de zogenaamde tijdelijke aftrek wordt daar rekening mee gehouden. De gemeente Enschede heeft geen invloed op het reduceren van het motor- en bandengeluid aan het voertuig evenals op het verminderen van de verkeersintensiteit.
Wel is het mogelijk een reductie te krijgen op het bandengeluid door aanpassing van het wegdektype. In de onderstaande tabel staan de reducties van een aantal stillere

wegdekken bij de snelheden, zoals gehanteerd wordt op de Lossersestraat, t.o.v. de DAB waar mee is gerekend.

Reductie wegdek t.o.v. DAB	Dunne deklaag A	Dunne deklaag B
Oldenzaalsestraat - 80 km/h	2,8	3,8

Het aanbrengen van stiller asfalt “Dunne deklaag A of B” levert een reductie op en bij toepassing van een dunne deklaag B voldoet de geluidsbelasting op de gevel aan de voorkeursgrenswaarde. De kosten van het toepassen van stille wegdekken bedragen bij een prijs van € 60,-/m^2 excl. BTW (investeringskosten en onderhoudskosten) bij een oppervlakte van ca 100 m x 7 (breedte weg) = 700 m^2 € 42.000,- excl. BTW.
In dit geval is aanleg vanuit onderhoudsoverwegingen niet wenselijk. De gemeente Enschede sluit een geluidreducerend wegdek uit van de onderzoek- en motivatieplicht indien weglengte minder dan 250 meter bedraagt.

Vergroten afstand woning-wegas
T.o.v. de bestaande woning, welke slechts op 15 m uit de wegas is gelegen, is de geluidbelasting op de vervangende woning al ca 10 dB lager hetgeen een enorme verbetering is. Het verder vergroten van de afstand woning-wegas is uit landschappelijke overweging (advies Oversticht) niet wenselijk.

Overdrachtsmaatregelen
Bij overdrachtsmaatregelen kan gedacht worden aan het plaatsen van geluidsschermen of geluidswallen. In dit geval is het plaatsen van geluidsschermen vanuit kostenoverwegend en landschappelijk oogpunt niet wenselijk.

Maatregelen aan de gevels
Wanneer een hogere grenswaarde wordt verleend zijn moet het binnenniveau worden gewaarborgd op 33 dB. De vereiste geluidwering $G_{A;k}$ op de belaste gevels bedraagt maximaal (54 – 33 =) 21 dB voor de “dove gevel”. Op de overige gevels geldt de minimum geluidwering van 20 dB. Volgens het Bouwbesluit is de eis voor de minimale karakteristieke geluidwering $G_{A;k}$ 20 dB. Omdat een standaardgevel met roosters al een geluidwering heeft van 20 dB is geen nader onderzoek noodzakelijk naar de geluidwering.

Conclusie maatregelen
De maatregelen die voor de woning getroffen dienen te worden om aan de voorkeursgrenswaarde te voldoen, ontmoeten overwegende bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke of financiële aard. Voor de woning kan een hogere waarde worden aangevraagd.

2.4 Voorwaarden voor het vaststellen van een hogere grenswaarde

De gemeente Enschede stelt in het geluidbeleid enkele voorwaarden voor het verkrijgen van een hogere grenswaarde. De gemeente stelt de volgende voorwaarden:

1. Woningen komen slechts in aanmerking voor een hogere grenswaarde als er sprake is van minimaal één geluidluwe gevel (te beoordelen per geluidbron);
2. Verblijfsruimten zijn bij voorkeur gelegen aan de geluidluwe zijde van de woning;

3. Indien de woning beschikt over een buitenruimte, dan is deze bij voorkeur gelegen aan de geluidluwe zijde.

De woning heeft t.g.v. de Lossersestraat drie geluidluwe gevels, voorwaarde 1.
Vanwege de “dove zuidgevel” op de verdieping liggen alle verblijfsruimten op de verdieping met ramen aan een luwe gevel. Op de begane grond bevindt zich aan de zuidgevel de hal en is een kantoor gepland. Alle overige ruimten hebben ramen aan een geluidluwe gevel. Met voorwaarde 2 wordt voldoende rekening gehouden.
De buitenruimte is aan drie zijden geluidluw, voorwaarde 3.

Een hogere grenswaarde van 49 dB op de begane grond t.g.v. de Lossersestraat kan worden aangevraagd.

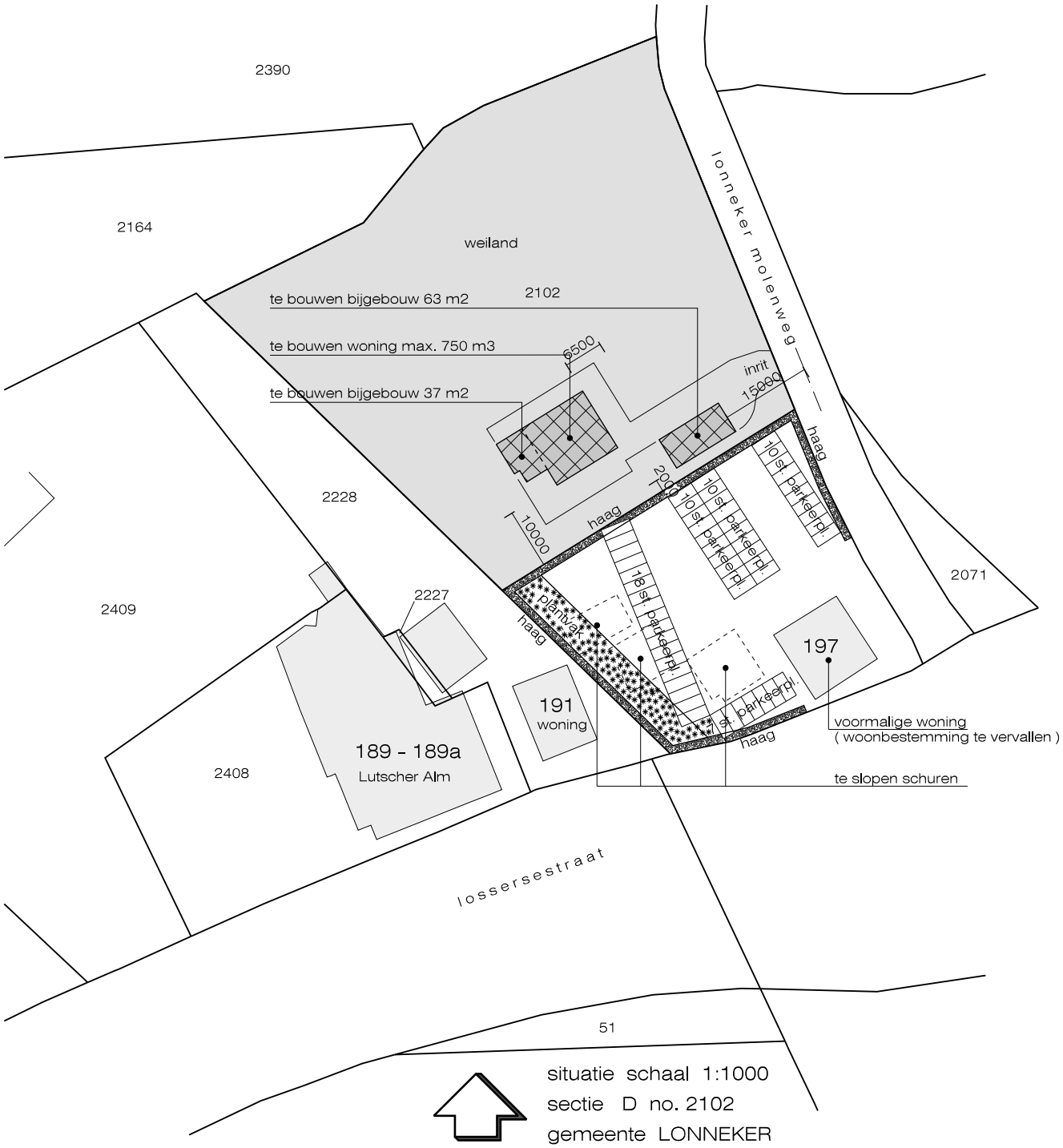
Ing. Wim Buijvoets.

Bijlage I

Situatietekening, verkeersgegevens en gegevens rekenmodel

Hyacinthstraat 101 Telefoon : *0541-532343* mobiel : *06-54763258* Website : *www.buijvoets.nl* KvK Enschede : *08094436*
7572 BB Oldenzaal Telefax : *0541-532349* banknr : *1791.38.901* E-mail : *info@buijvoets.nl*

Alle opdrachten worden aanvaard en uitgevoerd conform de R.V.O.I '98, incl. wijzigingen en aanvullingen, zoals gedeponeerd ter griffie van de arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage op 12-november 1997 (een samenvatting van hoofdzaken is bij ons kantoor opvraagbaar)

Erwin Meinders bouwkundig buro

Schotboersweg 7
7678VK Geesteren(O.)

tel. 0546 - 631 484
info@erwinmeinders.nl

www.erwinmeinders.nl

Werk : situatietekening 1:1000 Lossersestraat 197 7525PE Enschede

Opdrachtgever : Marco Bosch Lossersestraat 189 7525 PE Enschede
mob: 06-53591081 mail: info@lutscheralm.nl

datum : 13 - 02 - '17	gew :	schaal : 1:1000	code : 16-wojoo	get : GS	form. : A4	blad : 1 van 1

© bouwkundig buro Erwin Meinders Geesteren

Op al ons werk is van toepassing de leveringsvoorwaarden volgens SR1997 zie website

Van: Domein Fysiek, afdeling Stadsingenieurs & Ontwerp
Aan: Buijvoets bouw- en geluidsadvisering tav dhr W. Buijvoets
Datum: 15-02-17

A. Huidige (werkdag-)etmaalintensiteiten

	Straat	tussen	Etm.-int	jaar	Vwet	Vfeit
1	Lonneker Molenweg	Lossersestraat - Vegerweg	900	2009	60	60
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

B. Functie, vormgeving en verharding en gem. dag-/avond-/nachtuurpercentage

	Straat	functie	aantal rijbanen	stroken /richting	verharding	% daguur	% avonduur	% nachtuur
1	Lonneker Molenweg	regionale weg	1	1	asfalt	6,71	3,61	0,63
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

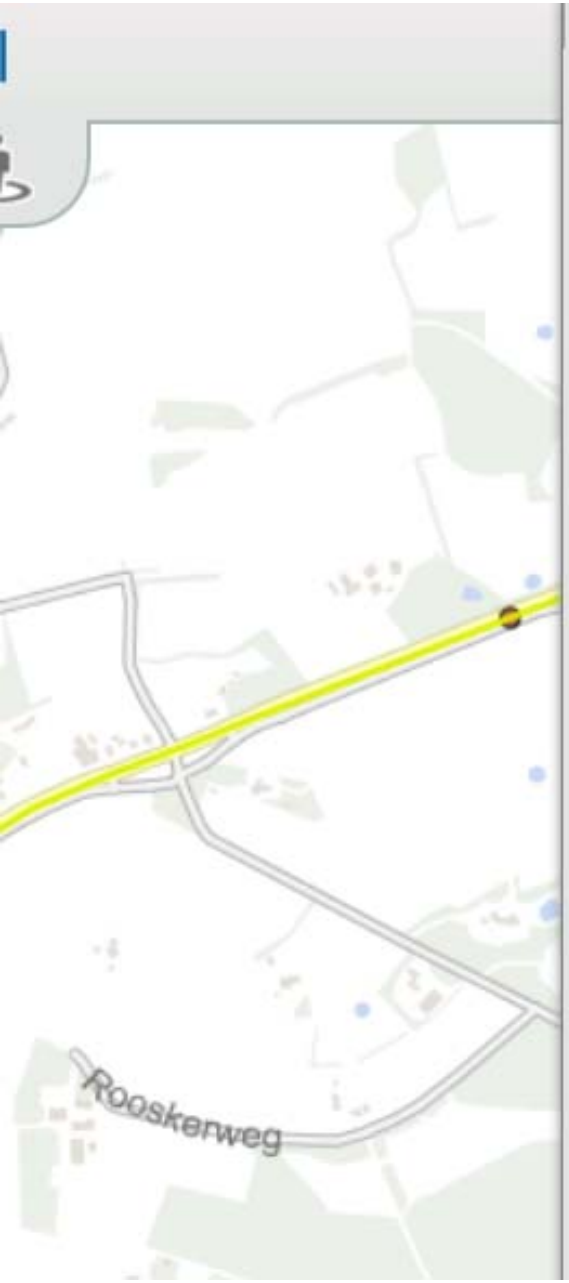
C. Verdeling van verkeer naar voertuigsoort per periode

	Straat	dag			avond			nacht		
		%lmvt	%mzvt	%zwvt	%lmvt	%mzvt	%zwvt	%lmvt	%mzvt	%zwvt
1	Lonneker Molenweg	95,00	2,90	2,10	96,00	2,30	1,70	95,40	1,30	3,30
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

D. Groei van het verkeer

	Straat	Verwachte (werkdag-)etmaalintensiteit 2027
1	Lonneker Molenweg	1400
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Opmerkingen:
Uitgaande van toekomstig wegennet met:
1) N18 gerealiseerd

Detailinformatie

Akoestisch onderzoek

N732 Lonneker (N733)-Losser **Hectometer van 0.011 tot 5.247** **Lengte 5.2 km**

Akoestisch onderzoek in 2015

Totaal jaargemiddelde (weekdagintensiteit per etmaal)	5932
DAG: gem. uurintensiteit Licht verkeer	374.6
DAG: gem. uurintensiteit Middelzwaar verkeer	21.4
DAG: gem. uurintensiteit Zwaar Verkeer	3.6
AVOND: gem. uurintensiteit Licht verkeer	204.6
AVOND: gem. uurintensiteit Middelzwaar verkeer	11.7
AVOND: gem. uurintensiteit zwaar verkeer	2
NACHT: gem. uurintensiteit Licht verkeer	46.5
NACHT: gem. uurintensiteit Middelzwaar verkeer	2.7
NACHT: gem. uurintensiteit Zwaar Verkeer	0.4
ETMAAL: percentage dag	79.1%
ETMAAL: percentage avond	14.4%
ETMAAL: percentage nacht	6.5%

Wim Buijvoets

Van: Beek, W van (Wouter) <W.v.Beek@overijssel.nl>
Verzonden: donderdag 9 februari 2017 12:56
Aan: 'Wim Buijvoets'
Onderwerp: RE: verkeersgegevens Lossersestraat 197 Enschede

Geachte heer Buijvoets/beste Wim,

De voertuigverdeling wordt jaarlijks geupdate aan de hand van de jaarcijfers. Voor geluidberekeningen hanteren we voor het prognosejaar altijd dezelfde voertuigverdeling als in het basisjaar. Met andere woorden, we hanteren het groeipercentage gelijk voor alle voertuigcategorieën.
Voor het wegvak aan de Lossersestraat (N732) ter hoogte van huisnummer 197 geeft het verkeersmodel Twente een groeiverwachting aan van 0,5% per jaar.
De groeiverwachting wordt per wegvak bepaald op basis van het verkeersmodel. De groei die je op onze internetsite zag staan van 2014 naar 2015 betreft de totale groei van alle provinciale wegen in Overijssel. De groei per wegvak verschilt sterk. Dus de 1,7% kunnen we niet hanteren voor alle wegvakken.
Voor de Lossersestraat kun je dus uitgaan van 0,5 % groei per jaar tussen 2015 en 2030.
De wegdekverharding is SMA 0/11.

Met vriendelijke groet,

ing. W. (Wouter) van Beek
Accountmanager/beleidsadviseur Verkeer en Vervoer
Team Beleidsinformatie Advies (PDBA)
telefoon 038 499 94 48
werkdagen: maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag

Team Beleidsinformatie voor Cijfers, Kaarten en Onderzoek | beleidsinformatie@overijssel.nl

Provincie Overijssel | Postbus 10078 | 8000 GB Zwolle

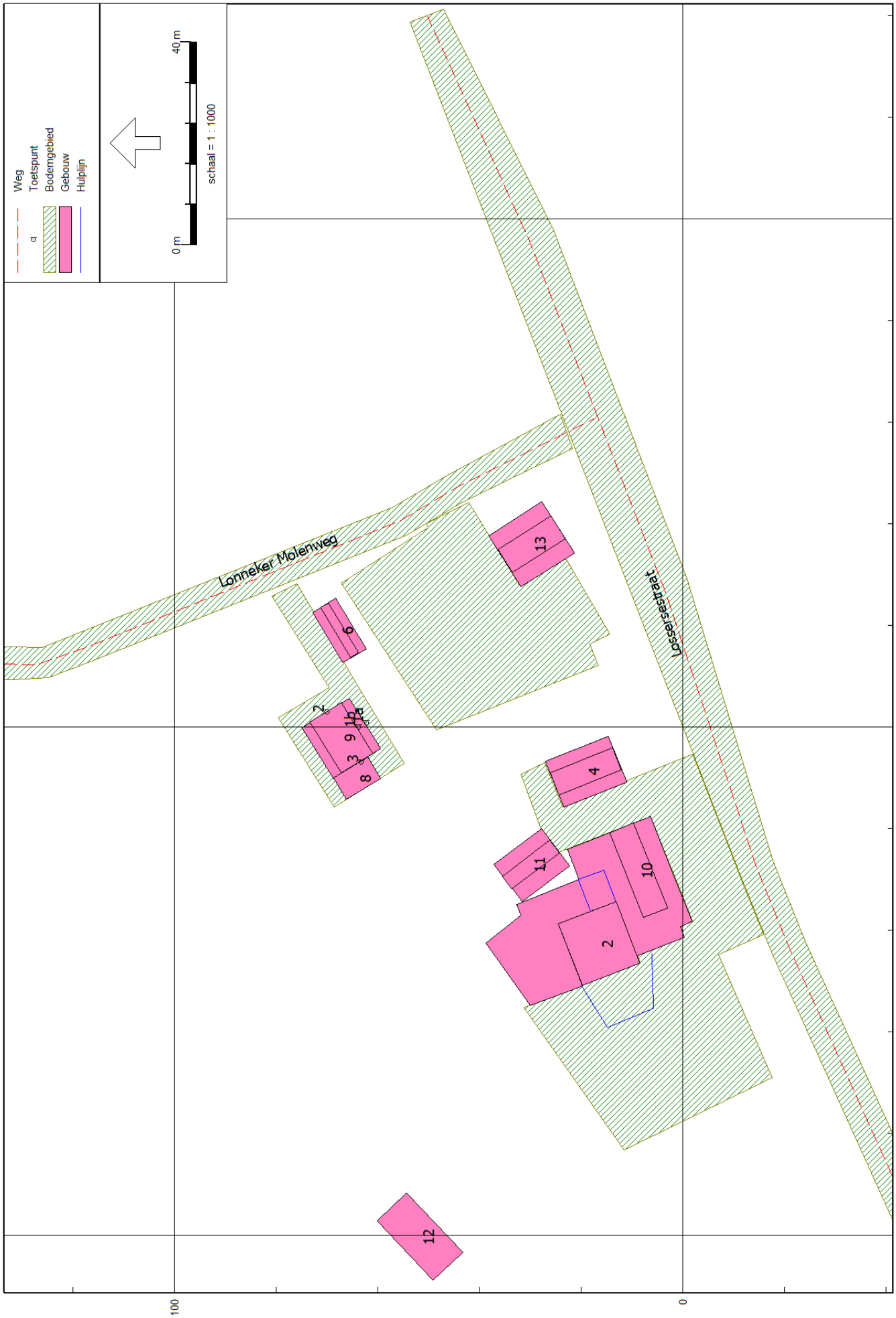

Alle feiten over de logistieke sector in Overijssel: kijk in de Monitor Logistiek Overijssel!

Van: Wim Buijvoets [mailto:info@buijvoets.nl]
Verzonden: woensdag 8 februari 2017 17:53
Aan: Beek, W van (Wouter)
Onderwerp: verkeersgegevens Lossersestraat 197 Enschede

Beste heer van Beek (Wouter)

Vorig jaar heb ik via Joriek Jannink van u verkeersgegevens gekregen mbt de Oldenzaalsestraat (zie hieronder). Ik ben nu bezig met een onderzoek voor een vervangende woning Lossestraat 197 te Enschede. De gemeente geeft aan dat ik cijfers bij de provincie moet opvragen.
Ik heb in eerste instantie de tellingen 2015 gebruikt (zie bijlage). Ik neem dat deze cijfers betrouwbaar zijn. Het enige wat me opvalt is dat de voertuigverdeling over alle perioden gelijk is terwijl dat in werkelijkheid niet zo is ?. Heeft u info over het wegdek ?

Weg
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Hulplijn
0 m
40 m
schaal = 1 : 1000
Lonneker Molenweg
Lossersestraat
13
6
2
1b
9
3
8
4
11
10
2
12
100
0
300
200
100
Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [aanpassing met scherm febr '17 opgeschoven woning - eerste model] , Geomilieu V4.10

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: eerste model

Model eigenschap	
Omschrijving	eerste model
Verantwoordelijke	Wim
Rekenmethode	RMW-2012
Aangemaakt door	Wim op 3-2-2017
Laatst ingezien door	Wim op 21-2-2017
Model aangemaakt met	Geomilieu V4.10
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	4
Detailniveau toetspunt resultaten	Groepsresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Berekening volgens rekenmethode	RMG-2012
Zoekafstand [m]	--
Max. reflectie afstand tot bron [m]	--
Max. reflectie afstand tot ontvanger [m]	--
Standaard bodemfactor	1,00
Zichthoek [grd]	2
Maximum reflectiediepte	1
Reflectie in woonwijkschermen	Ja
Geometrische uitbreiding	Volledige 3D analyse
Luchtdemping	Conform standaard
Luchtdemping [dB/km]	0,00; 0,00; 1,00; 2,00; 4,00; 10,00; 23,00; 58,00
Meteorologische correctie	Conform standaard
Waarde voor C0	3,50

Model: eerste model
aanpassing met scherm febr '17 opgeschoven woning - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M	Hdef.	Type	Cpl	Cpl_W	Helling	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MR(P4))	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))
2	Lonneker Molenweg	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	--	--	--	--	60	60	60
1	Lossersestraat	0,00	0,00	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	--	--	--	--	80	80	80

Model: eerste model
aanpassing met scherm febr '17 opgeschoven woning - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(LV(P4))	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZV(P4))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%Int(P4)	%MR(D)	%MR(A)	%MR(N)
2	--	60	60	60	--	60	60	60	--	1274,00	6,71	3,61	0,63	--	--	--	--
1	--	80	80	80	--	80	80	80	--	6300,00	6,59	3,60	0,81	--	--	--	--

Model: eerste model
aanpassing met scherm febr '17 opgeschoven woning - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	%MR(P4)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LV(P4)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MV(P4)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZV(P4)	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MR(P4)	LV(D)	LV(A)	LV(N)
2	--	95,00	96,00	95,40	--	2,90	2,30	1,30	--	2,10	1,70	3,30	--	--	--	--	--	81,21	44,15	7,66
1	--	93,70	93,70	93,70	--	5,40	5,40	5,40	--	0,90	0,90	0,90	--	--	--	--	--	389,01	212,51	47,82

Model: eerste model
aanpassing met scherm febr '17 opgeschoven woning - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LV(P4)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MV(P4)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZV(P4)	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k	LE (D) 2k	LE (D) 4k
2	--	2,48	1,06	0,10	--	1,80	0,78	0,26	--	74,33	82,35	88,23	94,53	101,04	97,45	90,64
1	--	22,42	12,25	2,76	--	3,74	2,04	0,46	--	78,79	88,95	94,13	101,03	108,33	104,56	97,69

Model: eerste model
aanpassing met scherm febr '17 opgeschoven woning - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (D) 8k	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k	LE (A) 4k	LE (A) 8k	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250	LE (N) 500	LE (N) 1k	LE (N) 2k
2	80,33	71,32	79,29	85,04	91,58	98,28	94,67	87,86	77,42	64,31	72,02	77,86	84,55	90,85	87,22
1	86,57	76,16	86,33	91,50	98,41	105,70	101,93	95,06	83,95	69,68	79,85	85,02	91,93	99,22	95,45

Model: eerste model
aanpassing met scherm febr '17 opgeschoven woning - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE (P4) 63	LE (P4) 125	LE (P4) 250	LE (P4) 500	LE (P4) 1k	LE (P4) 2k	LE (P4) 4k	LE (P4) 8k
2	80,41	70,09	--	--	--	--	--	--	--	--
1	88,59	77,47	--	--	--	--	--	--	--	--

Model: eerste model
aanpassing met scherm febr '17 opgeschoven woning - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

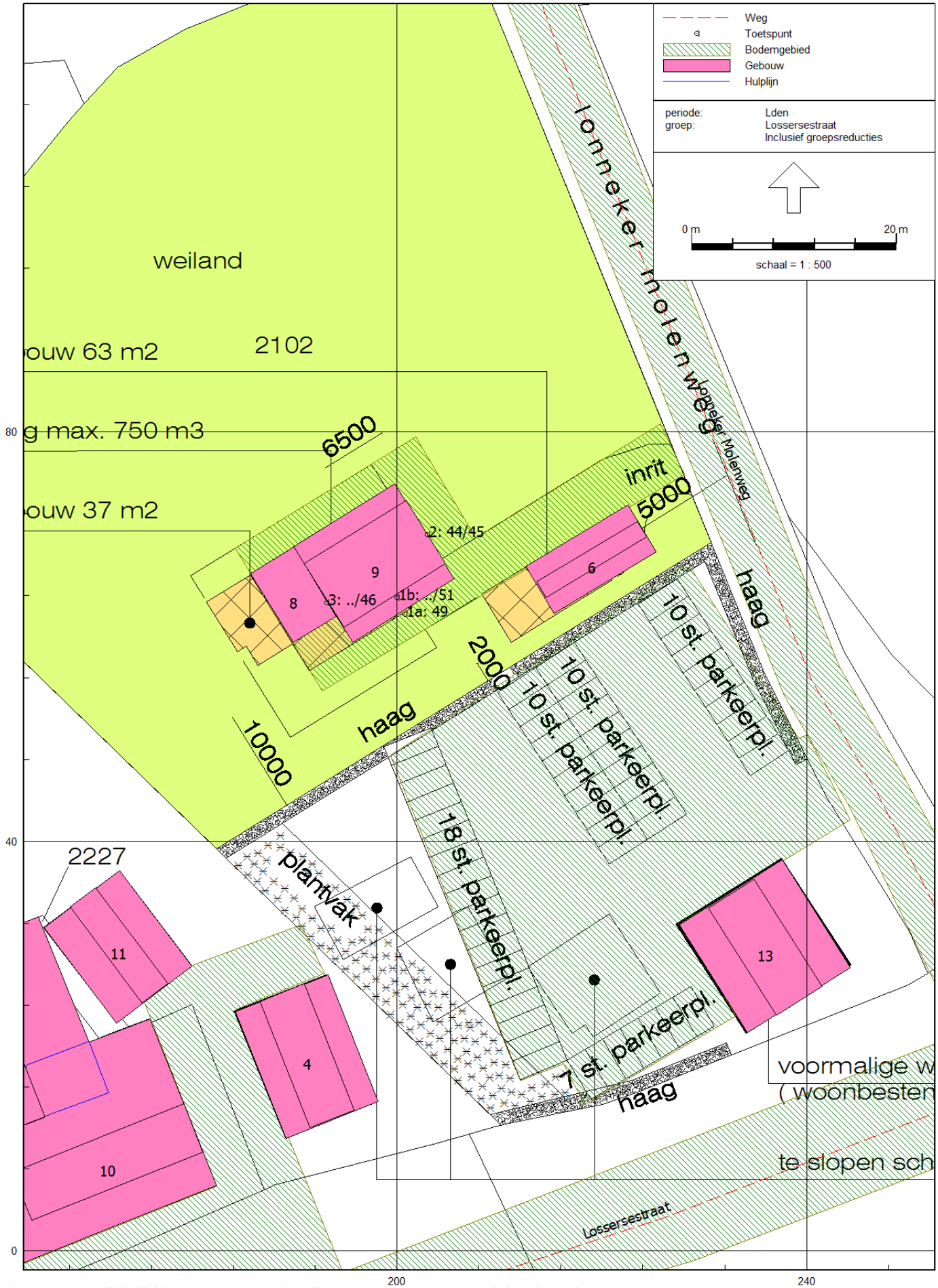
Naam	Omschr.	Maaiveld	Hdef.	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F	Gevel
1b		0,00	Relatief	--	5,00	--	--	--	--	Ja
1a		0,00	Relatief	1,50	--	--	--	--	--	Ja
2	voorgevel	0,00	Relatief	1,50	4,50	--	--	--	--	Ja
3	achtergevel	0,00	Relatief	--	4,50	--	--	--	--	Ja

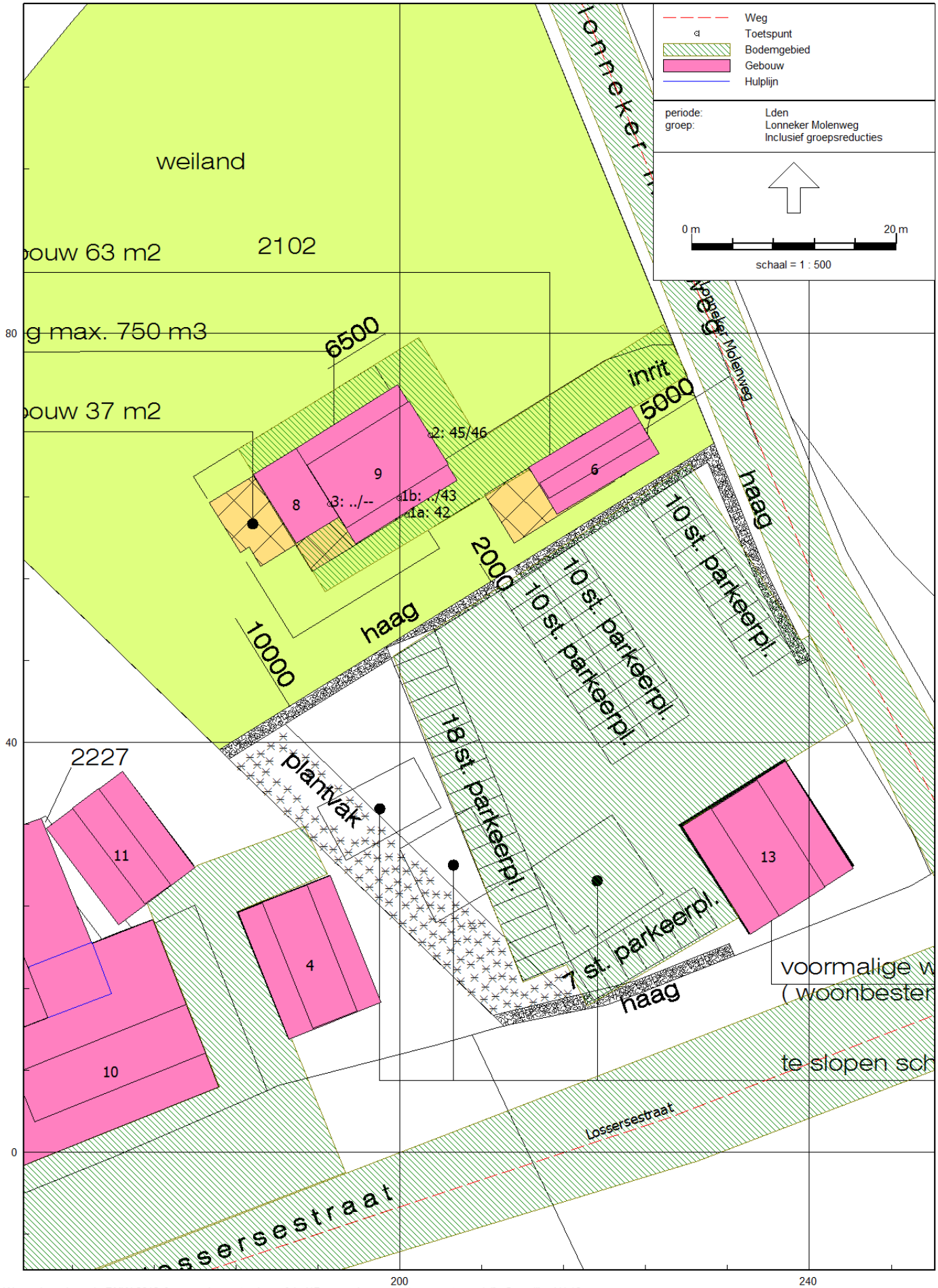
Model: eerste model
aanpassing met scherm febr '17 opgeschoven woning - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Bf
1	verharding	0,00
2	verharding	0,00
3	verharding	0,00
4	wegdek	0,00
5	wegdek	0,00

Model: eerste model
aanpassing met scherm febr '17 opgeschoven woning - Gebied
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	Hoogte	Maaiveld	Hdef.	Gebruiksfunctie	Cp	Zwevend	Refl. 63	Refl. 125	Refl. 250	Refl. 500	Refl. 1k	Refl. 2k	Refl. 4k	Refl. 8k
1	restaurant	2,75	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
2	restaurant	3,84	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
3	schuur	3,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
4	woning derden	3,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
5	horeca	3,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
6	schuur	3,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
7	woning derden	3,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
8	woning derden	3,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
9	verd. woning derden	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
10	dak restaurant	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11	dak schuur	6,60	0,00	Relatief		0 dB	False	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	woning derden	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	woning derden	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
13	dak horeca	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
6	schuur	6,00	0,00	Relatief		0 dB	False	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Weg
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Hulplijn
periode: Lden
groep: Lossersestraat
Inclusief groepsreducties
0 m
20 m
schaal = 1 : 500
weiland
2102
ouw 63 m2
g max. 750 m3
ouw 37 m2
6500
inrit
5000
2000
10000
haag
Lonneker molenweg
Molenweg
2: 44/45
3: ../46
1b: ../51
1a: 49
8
9
6
10 st. parkeerpl.
10 st. parkeerpl.
10 st. parkeerpl.
10 st. parkeerpl.
18 st. parkeerpl.
7 st. parkeerpl.
plantvak
2227
11
4
10
13
haag
voormalige w
(woonbesten
te slopen sch
Lossersestraat
80
40
0
200
240

Weg
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Hulplijn
periode: Lden
groep: Lonneker Molenweg
Inclusief groepsreducties
0 m
20 m
schaal = 1 : 500
weiland
2102
bouw 63 m2
g max. 750 m3
bouw 37 m2
6500
inrit
5000
Lonneker Molenweg
2: 45/46
9
8
3: ../--
1b: ../43
1a: 42
6
haag
2000
10000
10 st. parkeerpl.
10 st. parkeerpl.
10 st. parkeerpl.
10 st. parkeerpl.
18 st. parkeerpl.
7 st. parkeerpl.
haag
plantvak
2227
11
4
10
13
voormalige w
(woonbester
te slopen sch
Lossersestraat
Lossersestraat
80
40
0
200
240

Bijlage 8 Quickscan Natuurwaarden

Quickscan natuurwaardenonderzoek

Lossersestraat 197 in Lonneker

In het kader van de Flora- & Faunawet en Natuurbeschermingswet

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Lossersestraat 197 in Lonneker

In het kader van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Lycens
Contactpersoon: dhr. N. van Benthem

Projectnummer en versie: 845, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P.Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P.Leemreise	Rapportdatum: 28 oktober 2016
Ligging projectgebied: Lossersestraat 197 in Lonneker		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten
info@natuurbankoverijssel.nl

@natuurbankOverijssel

Inhoudsopgave

Samenvatting....3
1. Inleiding....4
2. Het plangebied....5
2.1 Situering....5
2.2 Beschrijving van het plangebied....5
3 Voorgenomen activiteiten....6
3.1 Algemeen....6
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten....6
3.3 Vaststellen van de invloedsfeer....7
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied....7
4. Gebiedsbescherming....7
4.1 Algemeen....7
4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied....7
4.3 Natuurnetwerk Nederland....8
4.4 Slotconclusie....9
5. Soortenbescherming; het onderzoek....10
5.1 Methode....10
5.2 Verwachting....11
5.3 Resultaten....11
5.4 Toetsingskader....12
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep....12
5.6 Historische gegevens....14
5.7 Volledigheid van het onderzoek....14
6. Conclusies en advies....15
Bijlagen:....16

Samenvatting

Er zijn concrete plannen voor de herontwikkeling van bestaand erf op het adres Lossersestraat 197 in Lonneker. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteiten in overeenstemming zijn met de Flora- en Faunawet, het Nationaal Natuurnetwerk en de Natuurbeschermingswet. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermd leefgebied van dieren in de directe omgeving van het plangebied, beschermd natuurgebied en het Nationaal Natuurnetwerk.

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette- en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied behoort tot het functionele leefgebied van sommige vogel-, amfibieën-, vleermuis-, en grondgebonden zoogdiersoorten.
Van de in het gebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette nesten (eieren) en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd wettelijk belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het slopen van gebouwen en het rooien van beplanting, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.
De in het gebied voorkomende grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, doden en/of verwonden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van algemene zorgplicht wordt geadviseerd om ruigte en beplanting te verwijderen buiten de winterrustperiode van amfibieën en egels.
Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied maar foerageren mogelijk rondom het erf en boven de weide. Deze functie wordt door het uitvoeren van de voorgenomen activiteit niet aangetast.
Met inachtneming van de bescherming van bezette vogelnesten en het respecteren van de winterrustperiode van amfibieën en egel, heeft de voorgenomen activiteit geen wettelijke consequenties in het kader van de Ff-wet. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. Art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura2000-gebied. Vanwege de lokale invloedsfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op gebieden erbuiten. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit wordt het areaal en de kwaliteit van deze gebieden niet aangetast.

Mits rekening gehouden wordt met bepaalde beschermde waarden, vormen de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteit.

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen voor de herontwikkeling van bestaand erf op het adres Lossersestraat 197 in Lonneker. Natuurbank Overijssel is gevraagd om te onderzoeken of de voorgenomen activiteiten in overeenstemming zijn met de Flora- en Faunawet, het Nationaal Natuurnetwerk en de Natuurbeschermingswet. Voorliggend rapport beschrijft het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequentie.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de aanwezigheid van beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten, die door de uitvoering van de voorgenomen activiteiten vernield of verstoord worden. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermd leefgebied van dieren in de directe omgeving van het plangebied en beschermd natuurgebied en het Nationaal Natuurnetwerk.

Toepasbaarheid
De resultaten van het onderzoek zijn toepasbaar op twee verschillende momenten. Ten eerste wordt de beoordeling van de wettelijke consequentie van de voorgenomen activiteit in het kader van de Ff-wet gebruikt bij het beoordelen van de vraag of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Deze vraag dient zich aan in het proces van de Ruimtelijke Ordening, zoals bij het wijzigen van een bestemmingsplan. Ten tweede wordt aangeven in deze rapportage op welke wijze de voorgenomen activiteit in overeenstemming met de Ff-wet uitgevoerd kan worden. Indien aan de orde, wordt aangegeven in welke periode van het jaar bepaalde werkzaamheden niet uitgevoerd mogen worden en of aanvullende maatregelen of een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet vereist is.

2. Het plangebied

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd aan de Lossersestraat 197 in Lonneker. Het ligt in het buitengebied, circa 0,5 kilometer ten oosten van Lonneker. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Globale ligging van het plangebied; deze wordt op bovenstaande afbeelding met de cirkel aangeduid. (bron: Provincie Overijssel).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit een oud en voormalig agrarisch erf en een perceel grasland ten noorden ervan. Op het erf staan een oude woonboerderij, een met klimop overwoekerde schuur, een schoppe en een houten schuur. De woonboerderij en de schoppe zijn gedekt met gebakken pannen en de schuur is gedekt met golfplaten. De boerderij is gebouwd van bakstenen en en heeft een beschoten kap. De schoppe is gebouwd van hout en heeft geen beschoten kap. Ten noorden van het erf ligt een perceel agrarische cultuurland dat tijdens het veldbezoek in gebruik was als weidegrond voor enkele koeien. Rondom de gebouwen is een eenvoudige siertuin aanwezig met bomen en struiken. Op onderstaande luchtfoto wordt het plangebied meer in detail weergegeven.

Detailopname van het plangebied. (bron: Provincie Overijssel)

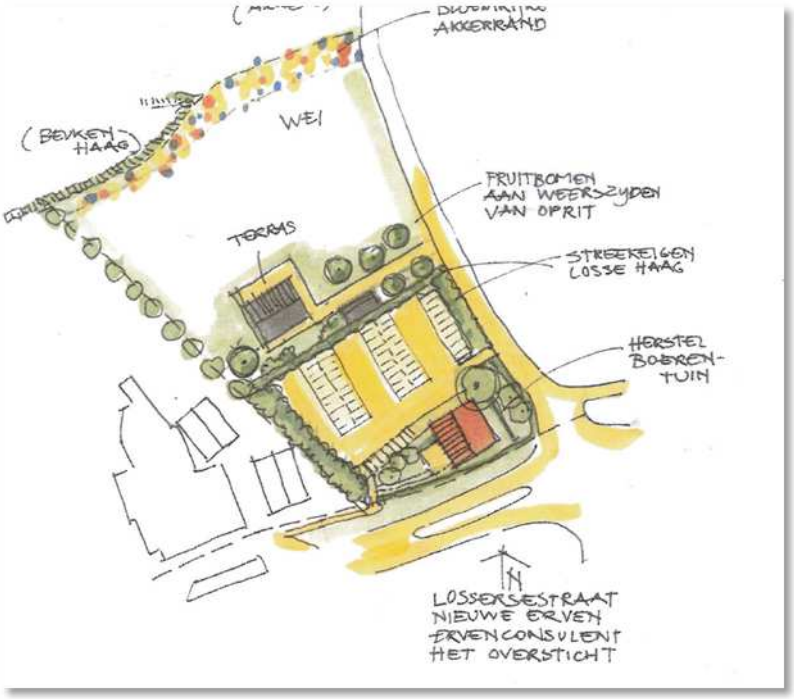
3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit bestaat uit het slopen van de bijgebouwen op het erf, het aanleggen van parkeerplaatsen t.b.v. het naastgelegen horecabedrijf Lutscher Alm en het bouwen van een woning net ten noorden van het huidige erf. De bestaande woonboerderij krijgt een andere functie. Om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteit op beschermde soorten en gebieden inzichtelijk te krijgen onderscheiden we de volgende werkzaamheden:

- Slopen kapschuur en houten schuur
- Bouwrijp maken bouwplaats en bouwen van de woning
- Bewoning woning
- Aanleg erfverharding
- Landschappelijke inrichting van het plangebied

Op onderstaande afbeelding wordt de nieuwe wenselijke situatie weergegeven.

Verbeelding van het wenselijke eindbeeld. Bron: Het Oversticht.

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteit heeft mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en natuurgebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Geluid, licht, stof en trillingen door sloop- en bouwwerkzaamheden.

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van beschermde natuurgebieden.

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:
De invloedsfeer van de herinrichting van het bestaande erf, het bouwen van de woning en de aanleg van landschappelijke beplanting wordt als lokaal beschouwd. Dat wil zeggen dat er geen negatief effect van de ontwikkeling merkbaar is buiten het plangebied. Mogelijk zijn in de sloop-, bouw- en aanlegfase geluid, trilling en/of stof merkbaar buiten het plangebied. Deze effecten zijn incidenteel en kortdurend en hebben geen negatieve invloed op beschermde soorten of natuurgebied in de omgeving.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Vanwege de lokale invloedsfeer wordt het onderzoeksgebied gelijk gesteld aan het plangebied. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect buiten het plangebied.

4. Gebiedsbescherming

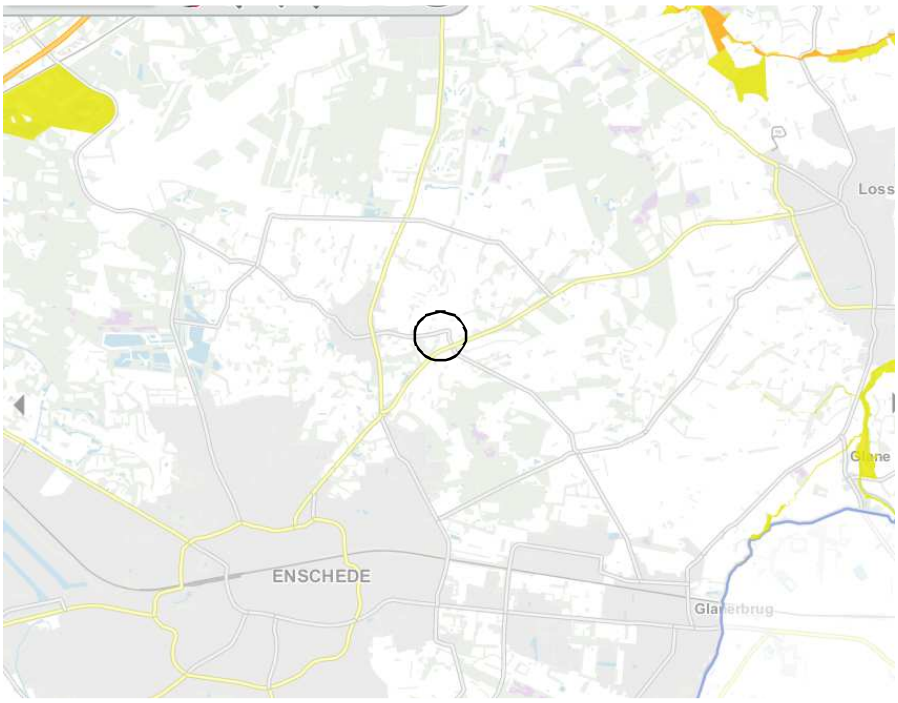
4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied en het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS genoemd).

4.2 Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied

De bescherming van Natura 2000-gebied en Beschermd Natuurmonument-gebied wordt geregeld via de Natuurbeschermingswet. Provincies vormen het bevoegd gezag voor de duurzame veiligstelling van deze gebieden in hun provincie. Voor activiteiten die leiden tot aantasting van de duurzame instandhouding van deze gebieden dient een natuurbeschermingswetvergunning aangevraagd te worden.

Ligging t.o.v. beschermd natuurgebied
Het plangebied ligt niet in, of direct naast een Natura 2000-gebied. Op 4,5 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied ligt het Natura2000-gebied Dinkelland, op 4,8 kilometer afstand ten noordwesten van het plangebied ligt Natura2000-gebied Landgoederen Oldenzaal en op 5 kilometer afstand ten noordwesten van het plangebied ligt Natura2000-gebied Lonnekermeer. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natura 2000-gebied nabij het plangebied. Het plangebied wordt met de cirkel aangeduid. (bron: Provincie Overijsel)

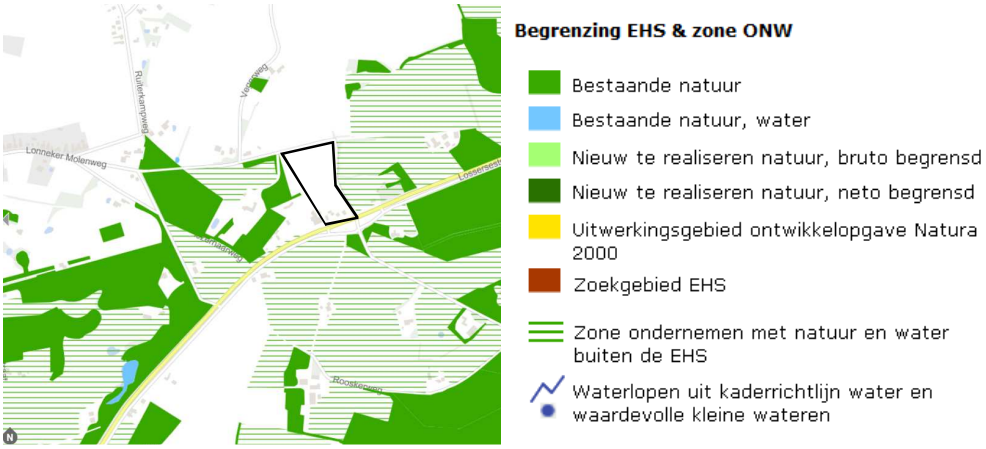
Effectbeoordeling
De invloedsfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal waardoor deze geen negatief effect heeft op Natura2000-gebied.

Conclusie
De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen natuurbeschermingswet-vergunning aangevraagd te worden.

4.3 Natuurnetwerk Nederland
Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op „behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN" waarbij we tevens zoveel mogelijk rekening houden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn. De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij hanteren we de zogenaamde NNN-spelregels: herbegrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het „nee, tenzij"-principe en de overige spelregels hebben wij opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het NNN
Het plangebied behoort niet tot het NNN, maar gronden direct ten westen en ten zuiden ervan wel. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan gronden die tot de 'zone ondernemen met natuur en water buiten de EHS' behoren. Op onderstaande kaart wordt de ligging van het NNN nabij het plangebied weergeven.

Ligging van het NN en waardevolle wateren nabij het plangebied. Het plangebied wordt met de cirkel aangeduid. (Bron: Provincie Overijssel)

Effectbeoordeling
De invloedsfeer van de voorgenomen activiteit is lokaal waardoor de voorgenomen activiteit geen negatief effect op gebieden buiten het plangebied heeft. De voorgenomen activiteit heeft daarom geen negatief effect op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van het NNN.

Conclusie
Het plangebied ligt buiten het Nationaal Natuurnetwerk en de invloedsfeer is lokaal. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op het NNN. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

4.4 Slotconclusie
Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura2000-gebied. Omdat de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit lokaal is, heeft deze geen negatief effect op beschermde gebieden erbuiten. Er is geen nader onderzoek vereist in het kader van gebiedsbescherming.

5. Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het onderzoeksgebied op 7 juli 2016 onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Er zijn verder geen andere aanvullende onderzoeken uitgevoerd m.b.t. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (half bewolkt, temperatuur 21 °C en een zwak zuidwestenwind).

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende onderdelen:

- Veldbezoek op 7 juli tijdens daglichtperiode (middag)
- Aanvullend bronnenonderzoek (o.a. waarneming.nl, telmee.nl, internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Digitale atlas van amfibieën en reptielen (RAVON 2015)
- Atlas van de zoogdieren van Overijssel (Douma 2011)

Flora en vegetatie

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is geschikt voor floristisch onderzoek. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan een goede inschatting gemaakt worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels

Het gebied is visueel onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust en -verblijfplaatsen in het onderzoeksgebied bevinden. De onderzoeksperiode is geschikt om alle in Nederland voorkomende broedvogels vast te stellen. Op basis van een beoordeling van de biotoop kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentieel aanwezige soorten in het onderzoeksgebied.

Zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. Er is gekeken naar graaf, vraat-, krabsporen, uitwerpselen, prooiresten, pootafdrukken, haren en holen. Op basis van landschappelijke kenmerken van het onderzoeksgebied kan een goede inschatting gemaakt worden van de potentiële functie van het onderzoeksgebied voor vleermuizen en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten.

Amfibieën & reptielen

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van amfibieën en reptielen. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen en op basis van landschappelijke kenmerken kan goed beoordeeld worden wat de potentie van het onderzoeksgebied is voor beschermde soorten en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten.

Dagvlinders

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van dagvlinders omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde dagvlindersoorten ontbreekt en het plangebied geïsoleerd en op enige afstand van bekende vlieggebieden van beschermde soorten ligt.

Libellen
Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van libellen omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde libellensoorten ontbreekt.

Kevers en mieren
Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde kever- en mierensoorten omdat functioneel leefgebied voor beschermde kevers en mieren ontbreekt.

Vissen en kreeftachtige
Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde vissensoorten en kreeftachtige omdat potentieel geschikt functioneel leefgebied voor beschermde vissensoorten en kreeftachtigen ontbreekt.

5.2 Verwachting
Op basis van bronnenonderzoek, landschappelijke karakteristieken, beheer, omvang en gebruik van het onderzoeksgebied, dan komen de volgende soortgroepen mogelijk in het gebied voor:

- Vogels
- Vleermuizen
- Grondgebonden zoogdieren
- Amfibieën

5.3 Resultaten
In deze paragraaf worden de resultaten van het veldbezoek gepresenteerd. Alleen soorten die vastgesteld zijn of die zeer waarschijnlijk in het plangebied aanwezig zijn, worden in deze paragraaf besproken.

Broedvogels
Er zijn tijdens het veldbezoek verschillende broedvogelsoorten waargenomen in het plangebied waaronder merel, heggenmus en zanglijster. Naast deze soorten behoort het plangebied vermoedelijk ook tot het functionele leefgebied van soorten als kool- en pimpelmees, houtduif, zwartkop, witte kwikstaart en tuinfluiter. Deze soorten nestelen in de bomen, struiken, in dichte vegetatie op de grond en in toegankelijke gebouwen. Het weiland vormt een ongeschikte nestplaats voor vogels. In het plangebied zijn geen huismussen waargenomen.

Vleermuizen

Verblijfplaats
Vleermuizen kunnen een verblijfplaats bezetten in gebouwen en bouwwerken, in holen en gaten in bomen of achter boomschors. Er zijn tijdens het veldbezoek geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden die op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in het plangebied duiden. De gebouwen in het plangebied worden vanwege bouwstijl, gebruikte materialen en staat van onderhoud als een ongeschikte verblijfplaats voor vleermuizen beschouwd. In het plangebied zijn geen holenbomen aangetroffen.

Foerageergebied
Vleermuizen benutten randen en kronen van opgaande loofbomen, open water, oevers, heideterreinen, bebouwde omgeving, (vochtige) hooilanden en erven hoofdzakelijk als foerageergebied. Het is aannemelijk dat vleermuizen het plangebied benutten als foerageergebied. Daarbij gaat het vermoedelijk om soorten als gewone- en ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis foerageren hoofdzakelijk rondom de opgaande beplanting, terwijl de laatvlieger mogelijk ook boven het weiland zal foerageren.

Vliegroute
Het onderzoeksgebied maakt geen onderdeel uit van een lijnvormig landschapselement en vormt daarom geen verbindende schakel in een vliegroute van vleermuizen.

Grondgebonden zoogdieren
Er zijn tijdens het veldbezoek geen grondgebonden zoogdieren waargenomen, maar het is aannemelijk dat het plangebied tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische soorten als egel, vos, ree, mol, konijn, haas, bunzing, veldmuis, huismuis, bosmuis, bosspitsmuis en bruine rat behoort. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied als foerageergebied, terwijl soorten als konijn, mol, egel en de muizensoorten zich vermoedelijk ook in het plangebied voortplanten en dus vaste verblijfplaatsen in het plangebied bezetten. Mogelijk benutten egels de ruigte en strooisellaag onder de opgaande beplanting als overwinteringslocatie.

Amfibieën en reptielen
Er zijn in het onderzoeksgebied geen amfibieën en reptielen waargenomen, maar het is aannemelijk dat de buitenruimte van het plangebied tot het functionele leefgebied van sommige algemene- en weinig kritische amfibieënsoorten als gewone pad, bastaardkikker, bruine kikker en kleine watersalamander behoort. Het plangebied wordt als een ongeschikte habitat voor reptielen beschouwd.
Het plangebied wordt als foerageergebied en mogelijk als overwinteringsgebied door amfibieën gebruikt, maar amfibieën bezetten geen voortplantingslocatie in het plangebied. Mogelijk benutten amfibieën de strooisellaag in de tuin als winterverblijfplaats.

Overige soorten
Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het plangebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soorten.

5.4 Toetsingskader
Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geldt een algemene vrijstelling indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling en/of bestendig beheer. Voor verstoren van soorten uit tabel 2 van de Ff-wet geldt ook een vrijstelling, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaar rond beschermde nesten en leefgebieden, evenals met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk. Dit is ook noodzakelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten, wanneer er niet gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Voorgenomen activiteit wordt gezien als ‘ruimtelijke ontwikkeling’. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette vogelnesten en jaar rond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

(Broed)vogels
Van de in het plangebied nestelende soorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd zijn, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette nesten (eieren) en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd wettelijk belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het rooien van beplanting en het slopen van bebouwing, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd

te worden. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voeren is september-februari. Nader onderzoek is niet nodig.

Vleermuizen

M.b.t. verblijfplaatsen
Vleermuizen bezetten geen vaste verblijfplaats in het plangebied. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

M.b.t. foerageergebied
Het onderzoeksgebied wordt mogelijk incidenteel door vleermuizen gebruikt als foerageergebied. Deze functie wordt door uitvoering van de voorgenomen activiteit niet aangetast. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

M.b.t vliegroute
Het onderzoeksgebied maakt geen onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen. De voorgenomen activiteit heeft geen wettelijke consequentie voor dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Grondgebonden zoogdieren
Het plangebied behoort tot het functionele leefgebied van sommige licht beschermde soorten welke vermeld staan in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen 'verstoren-doden-verwonden' als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd.
In het kader van de algemene zorgplicht wordt geadviseerd om beplanting en ruigte te verwijderen buiten de winterrustperiode van egels zodat deze niet onnodig verstoord worden. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voren is de nazomer (augustus-half oktober). Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Amfibieën
De in het gebied voorkomende amfibieënsoorten staan vermeld in tabel 1 van de FF-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, doden en/of verwonden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd.
Amfibieën bezetten mogelijk verblijfplaatsen in de strooisellaag van de opgaande beplanting, maar niet in het grasland. In het kader van algemene zorgplicht wordt geaccepteerd om de strooisellaag onder beplanting op het erf te verwijderen buiten de winterrustperiode van amfibieën. De meest geschikte periode om deze werkzaamheden uit te voren is de nazomer (augustus-half oktober). Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Overige soorten
Het plangebied behoort niet tot een essentieel deel van functioneel leefgebied van andere beschermde soorten. De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op deze overige beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*	aandachtspunt
Zoogdieren; grondgebonden soorten	Geen soorten tabel 2-3	*Art. 2*	Ruigte en strooisellaag verwijderen buiten winterrustperiode van egels
Broedvogels tijdens broedseizoen (1)	Diverse soorten	*Artikel 9 + 12*	Beplanting rooien en gebouwen slopen buiten de voortplantingsperiode van vogels
Broedvogels, beschermde vaste nestplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied (foerageergebied + vliegroutes)	Onbekend; mogelijk diverse soorten	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	Onbekend	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Geen soorten tabel 2-3	*Art. 2*	Ruigte en strooisellaag verwijderen buiten winterrustperiode van amfibieën
Overige soorten	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september-februari is de kans op verstoring van vogelnesten minimaal.

** Toelichting verbodsbepalingen tabel:*
Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd
Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten
Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren
Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren
Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen
Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren
Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan
Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden.

5.6 Historische gegevens
Van de onderzoeksgebieden zijn geen historische gegevens bekend.

5.7 Volledigheid van het onderzoek
Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden. Het volledige onderzoeksgebied is onderzocht.

6. Conclusies en advies

De voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een algemene vrijstelling. Deze vrijstelling geldt ook voor soorten van tabel 2 van de Ff-wet, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode geeft aan hoe bedrijven zorgvuldig met beschermde dier- en plantensoorten op bouwplaatsen kunnen omgaan. Voor het verstoren van soorten uit tabel 3, evenals het verstoren van bezette- en jaarrond beschermde vogelnesten dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Het onderzoeksgebied behoort tot het functionele leefgebied van sommige vogel-, amfibieën-, vleermuis-, en grondgebonden zoogdiersoorten.
Van de in het gebied nestelende vogelsoorten zijn uitsluitend de bezette nesten beschermd, niet de oude nesten of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette nesten (eieren) en het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen van de Ff-wet verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd wettelijk belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten, zoals het slopen van gebouwen en het rooien van beplanting, dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden.
De in het gebied voorkomende grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten staan vermeld in tabel 1 van de Ff-wet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren, doden en/of verwonden als gevolg van handelingen die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. In het kader van algemene zorgplicht wordt geadviseerd om ruigte en beplanting te verwijderen buiten de winterrustperiode van amfibieën en egels.
Vleermuizen bezetten geen verblijfplaats in het plangebied maar foerageren mogelijk rondom het erf en boven de weide. Deze functie wordt door het uitvoeren van de voorgenomen activiteit niet aangetast.
Met inachtneming van de bescherming van bezette vogelnesten en het respecteren van de winterrustperiode van amfibieën en egel, heeft de voorgenomen activiteit geen wettelijke consequenties in het kader van de Ff-wet. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing ex. Art. 75C van de Ff-wet aangevraagd te worden.

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland of Natura2000-gebied. Vanwege de lokale invloedsfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op gebieden erbuiten. Door uitvoering van de voorgenomen activiteit wordt het areaal en de kwaliteit van deze gebieden niet aangetast.

Mits rekening gehouden wordt met bepaalde beschermde waarden, vormen de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet geen belemmering voor uitvoering van de voorgenomen activiteit.

Bijlagen:

Bijlage 1. De natuurkalender
Bijlage 2. Toelichting Flora- en faunawet
Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaien vochtig/nat grasland												
maaien droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2
Toelichting Flora en faunawet

Algemeen
De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (Artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder Artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de Artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen ‘andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.
Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de ‘gunstige staat van instandhouding’ in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de ‘gunstige staat van instandhouding’ te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden, dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten gecompenseerd zullen worden.

Toelichting Flora- en Fanawet, Wijzigingen Artikel 75 (AMvB)
Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art.75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:
Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van ‘zwaarte’:

Tabel 1: (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)
Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

Tabel 2: (soorten als div. orchideeën, vogels)
Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde ‘gedragscode’. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

Tabel 3: (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)
Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.). De procedure is vastgelegd in een stappenplan. Hierin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

Naast een verbod op het doden en verwonden (Art. 9 Ff-wet) en het opzettelijk verontrusten (Art. 10 Ff-wet) van vleermuizen, is het tevens verboden om verblijf- en voortplantingsplaatsen weg te nemen, te verstoren en aan te tasten (Art. 11 Ff-wet). Belangrijke migratie- en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijv. holen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder (Min. EL&I 2011).

De verbondsbepaling genoemd in artikel 11 van de ff-wet worden enkel overtreden wanneer de door dit artikel beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen hun specifieke functie niet meer naar behoren kunnen vervullen. De vaste rust- of verblijfplaats kan hierdoor niet meer dezelfde functie aan beschermde dier- of plantensoort bieden als voorheen

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie).

Zorgplicht
In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen.

Artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
Artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 9 Hogere grenswaarden Wet geluidhinder

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197 met identificatienummer NL.IMRO.0153.BP00152-0003 van de gemeente Enschede.

1.2 bestemmingsplan:

De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 bestaande bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde en niet zijnde een tijdelijk toegestaan bouwwerk, die op het tijdstip van de inwerkingtreding van dit plan volgens het geldende recht aanwezig of in uitvoering zijn dan wel na dat tijdstip zijn of mogen worden opgericht krachtens een omgevingsvergunning, die vóór dat tijdstip is aangevraagd.

1.4 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.5 erf:

al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, voor zover het plan die inrichting niet verbiedt.

1.6 hoofdgebouw:

een gebouw, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.7 overig bouwwerk:

bouwwerk, geen gebouw en/of bijbehorend bouwwerk zijnde.

1.8 perceelsgrens:

de grens van een (bouw)perceel.

1.9 slopen:

geheel of gedeeltelijk afbreken.

1.10 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels van het plan regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.11 aanduidingsgrens

De grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.12 achtererfgebied

Erf aan de achterkant en de niet naar openbaar toegankelijk gebied gekeerde zijkant, op meer dan 1 m van de voorkant, van het hoofdgebouw.

1.13 bebouwing

Eén of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.14 bed and breakfast

Een kleinschalige overnachtingsaccommodatie, gericht op een (zakelijk) toeristisch en veelal kortdurend verblijf met het serveren van ontbijt. Een bed & breakfast is gevestigd in een woning of een daarbij behorend gebouw en wordt gerund door de bewoners van de betreffende woning.

1.15 beroep of bedrijf aan huis

Een beroep of bedrijf, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarvan de ruimtelijke uitwerking of uitstraling met de woonfunctie verenigbaar is en waarbij de woning in overwegende mate (minimaal 50%) de woonfunctie behoudt en degene die het beroep of het bedrijf uitoefent ook bewoner van de woning is.

1.16 bestemmingsgrens

De grens van een bestemmingsvlak.

1.17 bestemmingsplan:

De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.18 bestemmingsvlak

Een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.19 bijbehorend bouwwerk

Uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

1.20 bouwen

Plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten van een bouwwerk.

1.21 bouwgrens

De grens van een bouwvlak.

1.22 bouwvlak

Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.23 bouwwerk

Elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.24 dove gevel

een bouwkundige constructie waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB onderscheidenlijk 35 dB(A), alsmede een bouwkundige constructie waarin alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte.

1.25 functieaanduiding

Een specifieke functie die is aangegeven met een aanduidingsvlak op de verbeelding.

1.26 gebouw

Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.27 horecabedrijf

Een bedrijf, dat in zijn algemeenheid is gericht op het verstrekken van dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse en/of het bedrijfsmatig verstrekken van nachtverblijf en/of het exploiteren van zaalaccommodatie, discotheek, feestzaal en partyboerderij; met een horecabedrijf wordt een afhaalzaak gelijkgesteld.

1.28 omgevingsvergunning

Vergunning als bedoeld in artikel 2.1 of 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, zoals deze luidde ten tijde van de tervisielegging van het ontwerp van dit plan.

1.29 lichte horeca bedrijven

horeca inrichtingen die met name overdags geopend is en gericht is op het verstrekken van drank en kleine etenswaren danwel proeflokaal.

1.30 (openbare) nutsvoorziening

Gebouwde dan wel ongebouwde voorzieningen ten behoeve van algemene nutsdoeleinden zoals de watervoorziening, afval, energievoorziening of het (tele)communicatie-verkeer.

1.31 open tegels

Een gedeeltelijk open verharding, waardoor het aanzicht minder versteend en meer groen is.

1.32 plan:

het bestemmingsplan Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197 met identificatienummer NL.IMRO.0153.BP00152-0003 van de gemeente Enschede.

1.33 ruimtelijke kwaliteit

Het resultaat van menselijk handelen en natuurlijke processen dat de ruimte geschikt maakt en houdt voor wat voor mens, plant en dier belangrijk is.

1.34 voorerfgebied

Erf dat geen onderdeel is van het achtererfgebied.

1.35 warmte-koude opslag:

energievoorziening in de vorm van het opslaan van warmte en/of koude in de bodem waarbij gebruik wordt gemaakt van de temperatuur van het grondwater om gebouwen te verwarmen in de winter en/of af te koelen in de zomer.

1.36 woning

Een gebouw, dat één of meer woningen bevat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden.

1.37 wooneenheid

Een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.2 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.3 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.5 buitenwerks gevelvlak van een bouwwerk:

Het gedeelte van het bouwwerk dat, voorzover van wanden voorzien, van buitenaf zichtbaar is. Voor bouwwerken die niet of niet aan alle zijden door wanden omsloten worden, wordt de loodrechte projectie van de dakrand op het maaiveld als buitenwerks gevelvlak aangemerkt.

2.6 de afstand tot de perceelsgrens:

de kortste afstand van enig punt van een gebouw tot de perceelsscheiding van het bouwperceel.

2.7 de afstand tussen gebouwen:

de kortste afstand tussen de buitenwerkse gevelvlakken van de gebouwen .

2.8 peil:

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang direct aan een weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. voor een bouwwerk, geen gebouw zijnde: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw.

2.9 bruto vloeroppervlak van een gebouw (b.v.o.):

de totale en buitenwerks gemeten vloeroppervlakte van de ruimten van een gebouw met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige ruimten.

2.10 verkoopvloeroppervlak van een gebouw (v.v.o.):

de totale overdekte vloeroppervlakte die voor het publiek geheel of grotendeels toegankelijk is, bestemd en feitelijk ingericht voor de verkoop en uitstalling van goederen.

2.11 ondergeschikte bouwdelen:

bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, zoals plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouw-, c.q. bestemmingsgrenzen niet meer dan 1 meter bedraagt.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

3.1.1 Basisbestemming

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenstroken;
b. landschappelijke waarden;
c. (openbare) nutsvoorzieningen;
d. ondergrondse infrastructurele voorzieningen (hoogspanningsverbindingen en hoge druk aardgastransportleidingen uitgezonderd);
e. water;
f. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

a. Op de voor Groen aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 3.1.
b. Gebouwen zijn niet toegestaan.

3.2.2 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen geldt, in afwijking van het bepaalde in 3.1 en 3.2.3, de volgende bepalingen:

a. de oppervlakte van een bouwwerk mag maximaal 25 m² bedragen;
b. de goothoogte mag maximaal 3 meter en de bouwhoogte 5 meter bedragen.

3.2.3 Overige, niet eerder genoemde, bouwwerken

Voor het bouwen van overige, niet eerder genoemde, bouwwerken geen gebouwen zijnde gelden de volgende bepalingen:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag maximaal 1 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van kunstobjecten, vlaggenmasten en lichtmasten bedraagt maximaal 8 meter;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken bedraagt maximaal 3 meter.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Voorwaardelijke verplichting

Het parkeerterrein mag niet eerder in gebruik worden genomen nadat de groenvoorziening is gerealiseerd en in stand wordt gehouden, zoals opgenomen in bijlage 1 Inrichtingsplan

3.3.2 Overig strijdig gebruik

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt gerekend het gebruik als opslagterrein.

Artikel 4 Horeca

4.1 Bestemmingsomschrijving

4.1.1 Basisbestemming

De voor Horeca aangewezen gronden zijn bestemd voor lichte horeca bedrijven, die zijn genoemd in categorie 1 uit de Hoofdgroep Horeca van de bij deze regels behorende lijst van bedrijfstypen (bijlage 2 Lijst van bedrijfstypen), en ambachtelijke brouwerij en daaraan ondergeschikte detailhandel,

en zijn mede bestemd voor:

a. ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek', de instandhouding van de cultuurhistorische waarden van op het perceel aanwezige bebouwing,

met de daarbij behorende

b. bouwwerken,
c. erven,
d. terreinen en
e. voorzieningen, zoals parkeervoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van warmte-koude-opslag, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

a. Op de voor Horeca aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 4.1.

4.2.2 Gebouwen en bijbehorende bouwwerken, geen gebouw zijnde

a. Gebouwen en bijbehorende bouwwerken, geen gebouw zijnde mogen uitsluitend worden gebouwd binnen een op de verbeelding aangegeven bouwvlak.
b. Ter plaatse van de aanduiding “maximale bouwhoogte” mag bij de bouw van gebouwen en bijbehorende bouwwerken, geen gebouw zijnde de aangegeven bouwhoogte niet worden overschreden.
c. Ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek" mag de bestaande bebouwing, niet worden gewijzigd.

4.2.3 Nutsvoorzieningen

In afwijking van het bepaalde in de leden 4.2.2 en 4.2.4 gelden voor het bouwen van nutsvoorzieningen de volgende bepalingen:

a. de oppervlakte van een bouwwerk mag maximaal 25 m² bedragen;
b. de goothoogte mag maximaal 3 meter en de bouwhoogte 5 meter bedragen.

4.2.4 Overige, niet eerder genoemde, bouwwerken

Voor het bouwen van overige, niet eerder genoemde, bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen voorzover achter de voorgevelrooilijn gelegen mag 2 meter voor erf- en terreinafscheidingen bedragen, en 1 meter in de overige gevallen;
b. de bouwhoogte van kunstobjecten, vlaggen- en lichtmasten mag maximaal 8 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van niet eerder genoemde overige bouwwerken mag maximaal 5 meter bedragen.

4.3 Afwijken van de bouwregels

4.3.1 Omschrijving bevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. 4.2.4, onder a, voor een bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen tot maximaal 3 meter;
b. 4.2.4, onder c, voor een bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot maximaal 8 meter.

4.4 Specifieke gebruiksregels

4.4.1 Voorwaardelijke verplichting

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik en de instandhouding van het pand ten behoeve van de in lid 4.1 omschreven functies, zonder de restauratie van het pand in overeenstemming met het in bijlage 3 opgenomen restauratieplan. Een van het restauratieplan afwijkende methode of materiaalgebruik is alleen toegestaan als daarmee een vergelijkbaar kwaliteit ontstaat.

4.4.2 Overig strijdig gebruik

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt gerekend:

a. opslag op onbebouwde gronden ten dienste van bedrijven;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

4.5 Omgevingsvergunning voor het slopen van een cultuurhistorisch waardevol bouwwerk

4.5.1 Sloopverbod

Ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek' is het verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning bebouwing geheel of gedeeltelijk te slopen.

4.5.2 Uitzondering

Het in lid 4.5.1 genoemde verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning is verleend;
b. die ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen.

4.5.3 Toepassingscriteria

a. Bij de beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning wordt getoetst aan de beleidsregel 'Koesteren cultuurhistorie' dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel.
b. Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 4.5.1 wordt verleend in de volgende gevallen:
    1. de karakteristieke hoofdvorm is niet langer aanwezig en kan niet zonder ingrijpende wijzigingen aan het pand worden hersteld;
    2. de karakteristieke hoofdvorm is in redelijkheid niet langer te handhaven;
    3. het betreft delen van een hoofdgebouw of bijbehorend bouwwerk, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan vindt geen onevenredige aantasting plaats van de karakteristieke hoofdvorm.
c. Alvorens een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 4.5.1 wordt verleend, vragen burgemeester en wethouders advies aan de cultuurhistorisch deskundige.

Artikel 5 Verkeer - Parkeerterrein

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Verkeer - Parkeerterrein” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. parkeerterreinen;
b. bij deze doeleinden behorende bouwwerken en voorzieningen, zoals straatmeubilair, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemeen

a. Op de voor Verkeer - Parkeerterrein aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 5.1.
b. Gebouwen zijn niet toegestaan.

5.2.2 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen geldt, in afwijking van het bepaalde in 5.1 en 5.2.3, de volgende bepalingen:

a. de oppervlakte van een bouwwerk mag maximaal 25 m² bedragen;
b. de goothoogte mag maximaal 3 meter en de bouwhoogte 5 meter bedragen.

5.2.3 Overige, niet eerder genoemde bouwwerken

Voor het bouwen van overige, niet eerder genoemde, bouwwerken geen gebouwen zijnde gelden de volgende bepalingen:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag maximaal 1 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van kunstobjecten, vlaggenmasten en lichtmasten bedraagt maximaal 8 meter;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken bedraagt maximaal 3 meter.

5.3 Specifieke gebruiksregels

5.3.1 Voorwaardelijke verplichting

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden, zonder de aanleg en instandhouding als parkeerterrein;
b. de aanleg, het gebruik en instandhouding als parkeerterrein met minder dan 55 parkeerplaatsen;
c. de aanleg en het gebruik als parkeerterrein, zonder de aanleg en instandhouding van de groenvoorziening en hagen rondom het parkeerterrein, op de gronden met de bestemming Groen en zoals opgenomen in bijlage 1 Inrichtingsplan.
d. de aanleg en het gebruik als parkeerterrein, zonder de aanleg en instandhouding van 'open tegels'.

Artikel 6 Wonen

6.1 Bestemmingsomschrijving

6.1.1 Basisbestemming

De voor Wonen aangewezen gronden zijn bestemd voor het wonen, met daaraan ondergeschikt:

a. de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis met een maximum oppervlakte van 150 m2,
b. bed and breakfast met een maximum oppervlakte van 150 m2.
c. mantelzorg,

met de daarbij behorende:

d. bouwwerken,
e. erven,
f. terreinen en
g. voorzieningen, zoals speelvoorzieningen, parkeervoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van warmte-koude-opslag, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemeen

a. Op de voor Wonen aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 6.1.
b. Nieuwbouw ten behoeve van de uitoefening van een bed and breakfast is niet toegestaan.

6.2.2 Woning en bijbehorende bouwwerken

a. De woning en bijbehorend bouwwerken mogen uitsluitend worden gebouwd binnen een op de verbeelding aangegeven bouwvlak.
b. Binnen een bouwvlak mag maximaal één woning met daarin maximaal één wooneenheid aanwezig zijn.
c. De inhoud van een woning mag niet meer dan 750 m^3 bedragen.
d. De goothoogte van een woning mag ten hoogste 6 meter en de bouwhoogte mag ten hoogste 10 meter bedragen.
e. Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bouwregels:
    1. de gezamenlijke oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken mag maximaal 100 m² bedragen per woning;
    2. de maximale goothoogte voor bijbehorende bouwwerken bedraagt 3 meter;
    3. de maximale bouwhoogte voor bijbehorende bouwwerken bedraagt 6 meter;
f. Een aangebouwd bijbehorend bouwwerk behoort tot de woning, voorzover de inhoud van de woning en de aangebouwde bijbehorende bouwwerken niet meer bedraagt dan 750 m^3.
g. Voor de hoogte van het aangebouwde bijbehorend bouwwerk dat een uitbreiding is van de woning, geldt, voorzover de inhoud van de woning en de aangebouwde bijbehorende bouwwerken niet groter zal zijn dan 750 m^3, de hoogtebepaling van de woning.
h. Ter plaatse van de 'specifieke bouwaanduiding - a', dient de gevel gericht op de gronden met de bestemming Verkeer - Parkeerterrein, uitgevoerd te worden als een dove gevel.

6.2.3 Nutsvoorzieningen

In afwijking van het bepaalde in de leden 6.2.2 en 6.2.4 gelden voor het bouwen van nutsvoorzieningen de volgende bepalingen:

a. de oppervlakte van een bouwwerk mag maximaal 25 m² bedragen;

b. de goothoogte mag maximaal 3 meter en de bouwhoogte 5 meter bedragen.

6.2.4 Overige, niet eerder genoemde, bouwwerken

De (bouw)hoogte van overige, niet eerder genoemde, bouwwerken mag ten hoogste bedragen:

a. 6 meter voor palen en masten;
b. 2 meter voor erf- en terreinafscheidingen, voorzover achter de voorgevelrooilijn gelegen en 1 in de overige gevallen;
c. 2,50 meter voor alle overige bouwwerken.

6.3 Nadere eisen

a. Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmetingen van de bebouwing met betrekking tot:
   1. de situering, de oppervlakte, de (goot)hoogte van bebouwing;
   2. de aard, bouwhoogte en de situering van erfafscheidingen.
b. De nadere eisen kunnen gesteld worden ten behoeve van
   1. het woon- en leefklimaat;
   2. het straat- en bebouwingsbeeld;
   3. de verkeersveiligheid;
   4. de sociale veiligheid;
   5. de milieusituatie;
   6. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

6.4 Specifieke gebruiksregels

6.4.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van een woning, indien de volgens artikel 6.2.2 onder h verplichte dove gevels niet of niet meer volgens de Wet geluidhinder zijn uitgevoerd.
b. voor zover het gebouwen, of delen van gebouwen betreft, die op grond van het bepaalde in lid 6.1 voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis mogen worden gebruikt, een medegebruik voorzover dit betrekking heeft op een oppervlakte groter dan het gebruik van meer dan 49 procent van de som van de gebruiksvloeroppervlakte van de woning en de daarbij behorende bijbehorende bouwwerken, met een maximum van 150 m²;
c. de uitoefening van een bedrijf als bedoeld in categorie 2 of hoger van de bij deze regels behorende lijst van bedrijfstypen (bijlage 2).
d. de exploitatie van een winkel, horecabedrijf, of seksinrichting,
e. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor iedere vorm van bewoning, anders dan als huisvesting in verband met mantelzorg of als gastenverblijf behorende bij een woning.

6.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 6.4.1 onder a, ten behoeve van de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis tot een maximum vloeroppervlak van 49% van het totale vloeroppervlak van de woning met bijbehorende bouwwerken;
b. lid 6.4.1 onder a, ten behoeve van de uitoefening van een bedrijf aan huis, dat niet is genoemd in de hoofdgroep Bedrijven of Dienstverlening van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 2 mits dat bedrijf, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met een bedrijf dat is genoemd in categorie 1.
c. de in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat

geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 7 Antidubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene bouwregels

8.1 Beroep of bedrijf aan huis

8.1.1 Regeling beroep of bedrijf aan huis

Voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis in samenhang met wonen gelden de volgende regels:

a. het maximum vloeroppervlak voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis is afhankelijk van het woonmilieu en de daarbij behorende categorie-indeling, zoals opgenomen in de beleidsregel "Functiemenging per woonmilieu" dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel;
b. indien in de onder a bedoelde van toepassing zijnde categorie een maximum percentage is genoemd geldt dit voor het totale vloeroppervlak van de woning, met inbegrip van de daarbij behorende bergruimten en andere ruimten;
c. bedrijfsmatige activiteiten zijn beperkt tot ambachtelijke bedrijvigheid en bedrijfsactiviteiten die zijn genoemd in de hoofdgroep Dienstverlening van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 2 Lijst van bedrijfstypen;
d. buitenopslag en bedrijfsmatige activiteiten in de openbare ruimte, anders dan laden en lossen, zijn niet toegestaan;
e. de uitoefening van detailhandels- en/of horeca-activiteiten is niet toegestaan.

8.1.2 Afwijkingsregels beroep of bedrijf aan huis

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 8.1.1, onder a, voor het toestaan van een groter vloeroppervlak voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis;
b. lid 8.1.1, onder c, ten behoeve van de uitoefening van een bedrijfsactiviteit aan huis, die niet is genoemd in de hoofdgroep Dienstverlening van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 2 Lijst van bedrijfstypen mits die bedrijfsactiviteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met bedrijfsactiviteiten die zijn genoemd in deze hoofdgroep.
c. lid 8.1.1, onder c, ten behoeve van de uitoefening van een bedrijfsactiviteit aan huis, die is genoemd in categorie 1 van de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 2 Lijst van bedrijfstypen, met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven, mits die bedrijfsactiviteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de in lid 8.1.1 onder c toegestane bedrijfsactiviteiten aan huis en wordt voldaan aan de overige bepalingen in lid 8.1.1;
d. lid 8.1.1, onder c, ten behoeve van de uitoefening van een bedrijfsactiviteit aan huis, die niet is genoemd in categorie 1 van de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 2 Lijst van bedrijfstypen, met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven, mits die bedrijfsactiviteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de in lid 8.1.1 onder c toegestane bedrijfsactiviteiten aan huis en wordt voldaan aan de overige bepalingen in lid 8.1.1.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de cultuurhistorische waarde;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden

8.2 Verbod op verkoop, vervaardiging, verwerking en opslag van vuurwerk

a. Het is verboden om de in dit plan begrepen gronden en de daarop voorkomende bouwwerken te gebruiken, in gebruik te geven of te laten gebruiken voor opslag, groothandel, verwerking en/of vervaardiging van vuurwerk.

8.3 Onderkelderen van gebouwen

8.3.1 Bouwregels

Daar waar ingevolge het bepaalde in deze planregels het bouwen of verbouwen van gebouwen is toegestaan, is het tevens mogelijk deze gebouwen en het daarbij behorende erf geheel of gedeeltelijk te onderkelderen of van een onderbouw te voorzien, met dien verstande dat:

a. de bovenkant van de vloer van de kelder of onderbouw maximaal 3 meter onder het peil mag zijn gelegen;
b. onderkelderen slechts is toegestaan tussen de boven het peil gelegen buitenwerkse gevelvlakken van het gebouw.

8.3.2 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 8.3:
    1. voor het onderkelderen van gebouwen met kelders of onderbouwen waarvan de bovenkant van de vloer tot maximaal 5 meter onder het peil is gelegen;
    2. voor het onderkelderen van gebouwen met kelders of onderbouwen in het achtererfgebied tot maximaal 3 meter vanuit de boven het peil gelegen buitenwerkse gevelvlakken van het gebouw;
    3. voor het onderkelderen van gebouwen met een geheel of gedeeltelijk ondergrondse parkeervoorziening ten behoeve van parkeren op eigen terrein, indien dit uit een oogpunt van functionaliteit en veiligheid noodzakelijk is.
b. De onder a genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat:
    1. geen sprake is van een permanente verlaging of verhoging van de grondwaterstand;
    2. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
        - het woon- en leefklimaat;
        - het straat- en bebouwingsbeeld;
        - de sociale veiligheid;
        - de milieusituatie;
        - de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 9 Algemene afwijkingsregels

9.1 Omschrijving bevoegdheid

Indien niet op grond van een andere bepaling van deze regels afgeweken kan worden, kunnen burgemeester en wethouders bij een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van dit plan:

a. voor het afwijken van de in het plan voorgeschreven maten, afmetingen en percentages met ten hoogste 10%, met dien verstande dat geen afwijkingen zijn toegestaan ten aanzien van in het plan opgenomen:
   1. maximum inhoudsmaten van bedrijfswoningen, woningen en recreatiewoningen;
   2. maximaal toegestane oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken bij woningen en bedrijfswoningen.
b. voor de bouw van gebouwen ten behoeve van het openbaar vervoer of het wegverkeer, zoals wachthuisjes, alsmede telefooncellen en toiletgebouwtjes met dien verstande dat de inhoud per bouwwerk maximaal 50 m³ bedraagt en de bouwhoogte maximaal 4 meter bedraagt;
c. voor wat betreft geringe afwijkingen ten opzichte van bouwgrenzen, indien bij de uitvoering van het plan mocht blijken dat in verband met ingekomen bouwplannen het wenselijk of noodzakelijk is de bouwgrenzen te overschrijden, mits die afwijking niet meer bedraagt dan 3 meter;
d. voor het bouwen van overige antennes, zend- en sirenemasten tot een bouwhoogte van maximaal 15 meter.

9.2 Nadere voorwaarden

Bij de beoordeling van een verzoek om bij een omgevingsvergunning een afwijking als bedoeld in lid 9.1 toe te staan wordt verwezen naar bijlage 4.

Artikel 10 Algemene wijzigingsregels

10.1 Omschrijving bevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen:

a. voor het aanpassen van de lijst van bedrijfstypen (bijlage 2) van deze regels ten behoeve van het verschuiven van soorten bedrijven en/of voorzieningen naar een lagere of hogere categorie, indien dit uit een oogpunt van milieuhygiëne dan wel als gevolg van technische ontwikkelingen wenselijk of noodzakelijk is;
b. voor het wijzigen van de lijst van bedrijfstypen (bijlage 2) van deze regels door het aanvullen met nieuwe bedrijven of voorzieningen en/of het verwijderen van bestaande bedrijven of voorzieningen. Indien bedrijven of voorzieningen in de lijst worden opgenomen, worden zij gerangschikt onder die categorie, waarmee zij, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving het meest vergelijkbaar zijn;
c. voor een wijziging in de situering van bestemmingsgrenzen en bouwvlakken, indien bij de uitvoering van het plan mocht blijken, dat verschuivingen in verband met ingekomen bouwplannen wenselijk of noodzakelijk zijn, mits de bestemmingsgrenzen of bouwgrenzen niet meer dan 5 meter worden verschoven;
d. voor het wijzigen van de voorgeschreven maten, afmetingen en percentages met ten hoogste 20%;
e. voor het bouwen van vrijstaande antenne-installaties met een maximale bouwhoogte van 50 meter;
f. voor het bouwen van zend- en sirenemasten met een maximale bouwhoogte van 50 meter.

10.2 Nadere voorwaarden

Bij de beoordeling van een verzoek om bij een omgevingsvergunning een afwijking als bedoeld in lid 10.1 toe te staan wordt verwezen naar bijlage 4.

Artikel 11 Algemene procedureregels

11.1 Procedureregels wijziging

Bij toepassing van een wijzigingsbevoegdheid, zoals bedoeld in deze regels, gelden de procedureregels zoals voorgeschreven in artikel 3.9a, lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening, met dien verstande dat:

a. indien het een besluit op aanvraag betreft, burgemeester en wethouders de aanvrager zo nodig in de gelegenheid stellen te reageren op de naar voren gebrachte zienswijzen;
b. indien tegen het ontwerp-besluit zienswijzen naar voren zijn gebracht, het besluit tot het al dan niet vaststellen van de wijziging met redenen wordt omkleed;
c. burgemeester en wethouders het besluit tot het al dan niet vaststellen van de wijziging bekend maken aan de aanvrager en eventuele indieners van zienswijzen.

Artikel 12 Wettelijke regels

Indien en voor zover in deze regels wordt verwezen naar wettelijke regelingen c.q. verordeningen en dergelijke dienen deze regelingen te worden gelezen zoals ze luidden op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Overgangsrecht bouwwerken

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

13.2 Afwijking

Burgemeester en wethouders kunnen, in afwijking van lid 13.1, eenmalig een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van het in dat lid bedoelde bouwwerk met maximaal 10%.

13.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Lid 13.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.4 Overgangsrecht gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

13.5 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 13.4, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

13.6 Verboden gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in het lid 13.4, na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

13.7 Hardheidsclausule

Voor zover van toepassing van het overgangsrecht bouwwerken of gebruik leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard jegens een of meer personen kunnen burgemeester en wethouders ten behoeve van die persoon of personen dat overgangsrecht buiten toepassing laten.

13.8 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

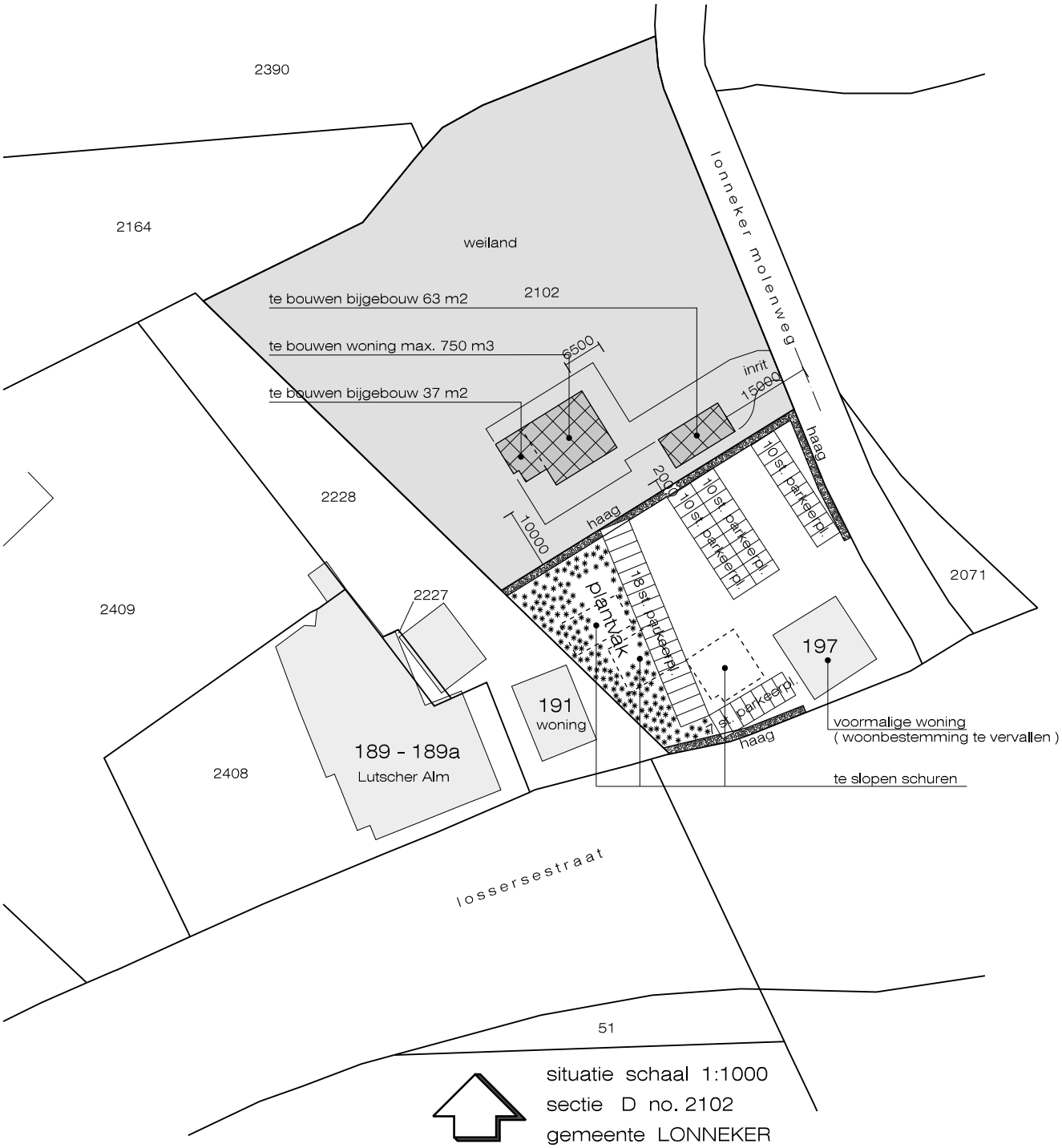
Lid 13.4 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 14 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het bestemmingsplan Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197.

Bijlagen regels

Bijlage 1 Inrichtingsplan

Erwin Meinders
bouwkundig buro

Schotboersweg 7
7678VK Geesteren(O.)

tel. 0546 - 631 484
info@erwinmeinders.nl

www.erwinmeinders.nl

Werk : situatietekening 1:1000 Lossersestraat 197 7525PE Enschede

Opdrachtgever : Marco Bosch Lossersestraat 189 7525 PE Enschede
mob: 06-53591081 mail: info@lutscheralm.nl

datum : 21 - 02 - '17	gew :	schaal : 1:1000	code : 16-wojoo	get : GS	form. : A4	blad : 1 van 1

© bouwkundig buro Erwin Meinders Geesteren

Op al ons werk is van toepassing de leveringsvoorwaarden volgens SR1997 zie website

Bijlage 2 Lijst van bedrijfstypen

BIJLAGE 1.1 - LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-CODE		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES			
-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
		HOOFDGROEP AGRARISCHE BEDRIJVEN										
01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW										
0111, 0113		Akkerbouw en fruitteelt (bedrijfsgebouwen)	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L
0112	0	Tuinbouw:										
0112	1	- bedrijfsgebouwen	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L
0112	2	- kassen zonder verwarming	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L
0112	3	- kassen met gasverwarming	10	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	L
0112	4	- champignonkwekerijen (algemeen)	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	
0112	5	- champignonkwekerijen met mestfermentatie	100	10	30 C	10	100	3.2	1 G	1	B	
0112	6	- bloembollendroog- en prepareerbedrijven	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1	B	
0112	7	- witlofkwekerijen (algemeen)	30	10	30 C	10	30	2	1 G			
0121		Fokken en houden van rundvee	100	30	30 C	0	100	3.2	1 G	1		
0122	0	Fokken en houden van overige graasdieren:										
0122	1	- paardenfokkerijen	50	30	30 C	0	50	3.1	1 G	1		
0122	2	- overige graasdieren	50	30	30 C	0	50	3.1	1 G	1		
0123		Fokken en houden van varkens	200	30	50 C	0	200 D	4.1	1 G	1		
0124	0	Fokken en houden van pluimvee:										
0124	1	- legkippen	200	30	50 C	0	200 D	4.1	1 G	1		
0124	2	- opfokkippen en mestkuikens	200	30	50 C	0	200	4.1	1 G	1		
0124	3	- eenden en ganzen	200	50	50 C	0	200	4.1	1 G	1		
0124	4	- overig pluimvee	100	30	50 C	0	100 D	3.2	1 G	1		
0125	0	Fokken en houden van overige dieren:										
0125	1	- nertsen en vossen	200	30	30 C	0	200	4.1	1 G	1		
0125	2	- konijnen	100	30	30 C	0	100	3.2	1 G	1		
0125	3	- huisdieren	30	0	50 C	10	50	3.1	1 G	1		
0125	4	- maden, wormen e.d.	100	0	30 C	10	100	3.2	1 G	1		
0125	5	- bijen	10	0	30 C	10	30	2	1 G	1		
0125	6	- overige dieren	30	10	30 C	0	30 D	2	1 G	1		
014	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:										
014	1	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o. > 500 m²	30	10	50	10	50 D	3.1	2 G	1		
014	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven): b.o.<= 500 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
014	3	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. > 500 m²	30	10	50	10	50	3.1	2 G	1		
014	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. <= 500 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
0142		KI-stations	30	10	30 C	0	30	2	1 G	1		
02	-											
02	-	BOSBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. BOSBOUW										
020		Bosbouwbedrijven	10	10	50	0	50	3.1	1 G	1		
05	-											
05	-	VISSERIJ- EN VISTEELTBEDRIJVEN										
0501.1		Zeevisserijbedrijven	100	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	2		
0501.2		Binnenvisserijbedrijven	50	0	50 C	10	50	3.1	1 G	1		
0502	0	Vis- en schaaldierkwekerijen										
0502	1	- oester-, mossel- en schelpenteeltbedrijven	100	30	50 C	0	100	3.2	1 G	1		
0502	2	- visteeltbedrijven	50	0	50 C	0	50	3.1	1 G	1		
		HOOFDGROEP BEDRIJVEN										
10	-	TURFWINNING										
103		Turfwinningbedrijven	50	50	100 C	10	100	3.2	2 G	2		
11	-											
11	-	AARDOLIE- EN AARDGASWINNING										
111	0	Aardolie- en aardgaswinning:										
111	1	- aardoliewinputten	100	0	200 C	200 R	200	4.1	1 G	2	B	L
111	2	- aardgaswinning incl. gasbeh.inst.: < 10.000.000 N m3/d	30	0	500 C	200 R	500	5.1	1 G	1	B	
111	3	- aardgaswinning incl. gasbeh.inst.: >= 10.000.000 N m3/d	50	0	700 C Z	200 R	700	5.2	1 G	1	B	
14	-											
14	-	WINNING VAN ZAND, GRIND, KLEI, ZOUT, E.D.										
1421	0	Steen-, grit- en krijtmalerijen (open lucht):										
1421	1	- algemeen	10	100	200	10	200 D	4.1	2 G	1		
1421	2	- steenbrekerijen	10	200	700 Z	10	700	5.2	2 G	2		
144		Zoutwinningbedrijven	50	10	100 C	30	100	3.2	2 G	1	B	
145		Mergel- en overige delfstoffenwinningbedrijven	10	200	500 C	50	500	5.1	3 G	3		
15	-											
15	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN										
151	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:										
151	1	- slachterijen en pluimveeslachterijen	100	0	100 C	50 R	100 D	3.2	2 G	1		
151	2	- vetsmelterijen	700	0	100 C	30	700	5.2	2 G	2		
151	3	- bewerkingsinrichting van darmen en vleesafval	300	0	100 C	50 R	300	4.2	2 G	2		
151	4	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1000 m²	100	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	2		
151	5	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 1000 m²	50	0	50 C	30	50	3.1	1 G	1		
151	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 200 m²	30	0	50	10	50	3.1	1 G	1		
151	7	- loonslachterijen	50	0	50	10	50	3.1	1 G	1		
151	8	- vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaar-maaltijden met p.o. < 2.000 m²	50	0	50	10	50	3.1	2 G	1		
152	0	Visverwerkingsbedrijven:										
152	1	- drogen	700	100	200 C	30	700	5.2	2 G	2		
152	2	- conserveren	200	0	100 C	30	200	4.1	2 G	2		
152	3	- roken	300	0	50 C	0	300	4.2	1 G	2		
152	4	- verwerken anderszins: p.o.> 1000 m²	300	10	50 C	30	300 D	4.2	2 G	2		
152	5	- verwerken anderszins: p.o. <= 1000 m²	100	10	50	30	100	3.2	1 G	1		
152	6	- verwerken anderszins: p.o. <= 300 m²	50	10	30	10	50	3.1	1 G	1		

BIJLAGE 1.1 - LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-CODE		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES			
-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
1531	0	Aardappelprodukten fabrieken:										
1531	1	- vervaardiging van aardappelproducten	300	30	200 C	50 R	300	4.2	2 G	2		
1531	2	- vervaardiging van snacks met p.o. < 2.000 m²	50	10	50	50 R	50	3.1	1 G	1		
1532, 1533	0	Groente- en fruitconservenfabrieken:										
1532, 1533	1	- jam	50	10	100 C	10	100	3.2	1 G	1		
1532, 1533	2	- groente algemeen	50	10	100 C	10	100	3.2	2 G	2		
1532, 1533	3	- met koolsoorten	100	10	100 C	10	100	3.2	2 G	2		
1532, 1533	4	- met drogerijen	300	10	200 C	30	300	4.2	2 G	2		
1532, 1533	5	- met uienconservering (zoutinleggerij)	300	10	100 C	10	300	4.2	2 G	2		
1541	0	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:										
1541	1	- p.c. < 250.000 t/j	200	30	100 C	30 R	200	4.1	3 G	2	B	
1541	2	- p.c. >= 250.000 t/j	300	50	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	3	B	
1542	0	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:										
1542	1	- p.c. < 250.000 t/j	200	10	100 C	100 R	200	4.1	3 G	2	B	
1542	2	- p.c. >= 250.000 t/j	300	10	300 C Z	200 R	300	4.2	3 G	3	B	
1543	0	Margarinefabrieken:										
1543	1	- p.c. < 250.000 t/j	100	10	200 C	30 R	200	4.1	3 G	2		
1543	2	- p.c. >= 250.000 t/j	200	10	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	3	B	
1551	0	Zuivelprodukten fabrieken:										
1551	1	- gedroogde produkten, p.c. >= 1,5 t/u	200	100	500 C Z	50 R	500	5.1	3 G	2		
1551	2	- geconcentreerde produkten, verdamp. cap. >=20 t/u	200	30	500 C Z	50 R	500	5.1	3 G	2		
1551	3	- melkprodukten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	50	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	1		
1551	4	- melkprodukten fabrieken v.c. >= 55.000 t/j	100	0	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	2		
1551	5	- overige zuivelprodukten fabrieken	50	50	300 C	50 R	300	4.2	3 G	2		
1552	1	Consumptie-ijsfabrieken: p.o. > 200 m²	50	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	2		
1552	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²	10	0	30	0	30	2	1 G	1		
1561	0	Meelfabrieken:										
1561	1	- p.c. >= 500 t/u	200	100	300 C Z	100 R	300	4.2	2 G	2		
1561	2	- p.c. < 500 t/u	100	50	200 C	50 R	200	4.1	2 G	2		
1561		Grutterswarenfabrieken	50	100	200 C	50	200 D	4.1	2 G	2		
1562	0	Zetmeelfabrieken:										
1562	1	- p.c. < 10 t/u	200	50	200 C	30 R	200	4.1	1 G	2		
1562	2	- p.c. >= 10 t/u	300	100	300 C Z	50 R	300	4.2	2 G	3		
1571	0	Veevoerfabrieken:										
1571	1	- destructiebedrijven	700	30	200 C	50	700 D	5.2	3 G	3		
1571	2	- beender-, veren-, vis-, en vleesmeelfabriek	700	100	100 C	30 R	700 D	5.2	3 G	3		
1571	3	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. < 10 t/u water	300	100	200 C	30	300	4.2	2 G	2		
1571	4	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. >= 10 t/u water	700	200	300 C Z	50	700	5.2	3 G	3		
1571	5	- mengvoeder, p.c. < 100 t/u	200	50	200 C	30	200	4.1	3 G	3		
1571	6	- mengvoeder, p.c. >= 100 t/u	300	100	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	3		
1572		Vervaardiging van voer voor huisdieren	200	100	200 C	30	200	4.1	2 G	2		
1581	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:										
1581	1	- v.c. < 2500 kg meel/week	30	10	30 C	10	30	2	1 G	1		
1581	2	- v.c. >= 2500 kg meel/week	100	30	100 C	30	100	3.2	2 G	2		
1582		Banket, biscuit- en koekfabrieken	100	10	100 C	30	100	3.2	2 G	2		
1583	0	Suikerfabrieken:										
1583	1	- v.c. < 2.500 t/j	500	100	300 C	100 R	500	5.1	2 G	2	B	
1583	2	- v.c. >= 2.500 t/j	1000	200	700 C Z	200 R	1000	5.3	3 G	3	B	
1584	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:										
1584	1	- Cacao- en chocoladefabrieken: p.o. > 2.000 m²	500	50	100	50 R	500	5.1	2 G	3		
1584	2	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 2.000 m²	100	30	50	30	100	3.2	2 G	2		
1584	3	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
1584	4	- Suikerwerkfabrieken met suiker branden	300	30	50	30 R	300	4.2	2 G	2		
1584	5	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. > 200 m²	100	30	50	30 R	100	3.2	2 G	2		
1584	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
1585		Deegwarenfabrieken	50	30	10	10	50	3.1	2 G	2		
1586	0	Koffiebranderijen en theepakkerijen:										
1586	1	- koffiebranderijen	500	30	200 C	10	500 D	5.1	2 G	1		
1586	2	- theepakkerijen	100	10	30	10	100	3.2	2 G	1		
1587		Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden	200	30	50	10	200	4.1	2 G	1		
1589		Vervaardiging van overige voedingsmiddelen	200	30	50	30	200 D	4.1	2 G	2		
1589.1		Bakkerijgrondstoffenfabrieken	200	50	50	50 R	200	4.1	2 G	2		
1589.2	0	Soep- en soeparomafabrieken:										
1589.2	1	- zonder poederdrogen	100	10	50	10	100	3.2	2 G	2		
1589.2	2	- met poederdrogen	300	50	50	50 R	300	4.2	2 G	2		
1589.2		Bakmeel- en puddingpoederfabrieken	200	50	50	30	200	4.1	2 G	2		
1591		Destilleerderijen en likeurstokerijen	300	30	200 C	30	300	4.2	2 G	2		
1592	0	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:										
1592	1	- p.c. < 5.000 t/j	200	30	200 C	30 R	200	4.1	1 G	2		
1592	2	- p.c. >= 5.000 t/j	300	50	300 C	50 R	300	4.2	2 G	3	B	
1593 t/m 1595		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	10	0	30 C	0	30	2	1 G	1		
1596		Bierbrouwerijen	300	30	100 C	50 R	300	4.2	2 G	2		
1597		Mouterijen	300	50	100 C	30	300	4.2	2 G	2		
1598		Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	10	0	100	50 R	100	3.2	3 G	2		
16	-											
16	-	VERWERKING VAN TABAK										
160		Tabakverwerkende industrie	200	30	50 C	30	200	4.1	2 G	1		
17	-											
17	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL										
171		Bewerken en spinnen van textielvezels	10	50	100	30	100	3.2	2 G	1		
172	0	Weven van textiel:										
172	1	- aantal weefgetouwen < 50	10	10	100	0	100	3.2	2 G	1		
172	2	- aantal weefgetouwen >= 50	10	30	300 Z	50	300	4.2	3 G	2		
173		Textielveredelingsbedrijven	50	0	50	10	50	3.1	2 G	2	B	
174, 175		Vervaardiging van textielwaren	10	0	50	10	50	3.1	1 G	1		
1751		Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken	100	30	200	10	200	4.1	2 G	2	B	L
176, 177		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	0	10	50	10	50	3.1	1 G	2		

BIJLAGE 1.1 - LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-CODE		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES			
-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
18	-											
18	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT										
181		Vervaardiging kleding van leer	30	0	50	0	50	3.1	1 G	1		
182		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	10	10	30	10	30	2	2 G	2		
183		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	50	10	10	10	50	3.1	1 G	1	B	L
19	-											
19	-	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)										
191		Lederfabrieken	300	30	100	10	300	4.2	2 G	2	B	L
192		Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)	50	10	30	10	50 D	3.1	2 G	2		
193		Schoenenfabrieken	50	10	50	10	50	3.1	2 G	1		
20	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.										
2010.1		Houtzagerijen	0	50	100	50 R	100	3.2	2 G	2		
2010.2	0	Houtconserveringsbedrijven:										
2010.2	1	- met creosootolie	200	30	50	10	200	4.1	2 G	2	B	L
2010.2	2	- met zoutoplossingen	10	30	50	10	50	3.1	2 G	1	B	
202		Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	100	30	100	10	100	3.2	3 G	2	B	
203, 204, 205	0	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	0	30	100	0	100	3.2	2 G	2		
203, 204, 205	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m2	0	30	50	0	50	3.1	1 G	1		
205		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	10	10	30	0	30	2	1 G	1		
21	-											
21	-	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN										
2111		Vervaardiging van pulp	200	100	200 C	50 R	200	4.1	3 G	2		
2112	0	Papier- en kartonfabrieken:										
2112	1	- p.c. < 3 t/u	50	30	50 C	30 R	50	3.1	1 G	2		
2112	2	- p.c. 3 - 15 t/u	100	50	200 C Z	50 R	200	4.1	2 G	2		
2112	3	- p.c. >= 15 t/u	200	100	300 C Z	100 R	300	4.2	3 G	2		
212		Papier- en kartonwarenfabrieken	30	30	100 C	30 R	100	3.2	2 G	2		
2121.2	0	Golfkartonfabrieken:										
2121.2	1	- p.c. < 3 t/u	30	30	100 C	30 R	100	3.2	2 G	2		
2121.2	2	- p.c. >= 3 t/u	50	30	200 C Z	30 R	200	4.1	2 G	2		
22	-											
22	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA										
2221		Drukkerijen van dagbladen	30	0	100 C	10	100	3.2	3 G	2	B	L
2222		Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)	30	0	100	10	100	3.2	3 G	2	B	
2222.6		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	10	0	30	0	30	2	1 P	1	B	
2223	A	Grafische afwerking	0	0	10	0	10	1	1 G	1		
2223	B	Binderijen	30	0	30	0	30	2	2 G	1		
2224		Grafische reproduktie en zetten	30	0	10	10	30	2	2 G	1	B	
2225		Overige grafische aktiviteiten	30	0	30	10	30 D	2	2 G	1	B	
223		Reproduktiebedrijven opgenomen media	0	0	10	0	10	1	1 G	1		
23	-											
23	-	AARDOLIE-/STEENKOOLVERWERK. IND.; BEWERKING SPLIJT-/KWEEKSTOFFEN										
231		Cokesfabrieken	1000	700	1000 C Z	100 R	1000	5.3	2 G	3	B	L
2320.1		Aardolieraffinaderijen	1500	100	1500 C Z	1500 R	1500	6	3 G	3	B	L
2320.2	A	Smeeroliën- en vettenfabrieken	50	0	100	30 R	100	3.2	2 G	2	B	L
2320.2	B	Recyclingbedrijven voor afgewerkte olie	300	0	100	50 R	300	4.2	2 G	2	B	L
2320.2	C	Aardolieproduktenfabrieken n.e.g.	300	0	200	50 R	300 D	4.2	2 G	2	B	L
233		Splijt- en kweekstoffenbewerkingsbedrijven	10	10	100	1500	1500 D	6	1 G	2	B	
24	-											
24	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN										
2411	0	Vervaardiging van industriële gassen:										
2411	1	- luchtscheidingsinstallatie v.c. >= 10 t/d lucht	10	0	700 C Z	100 R	700	5.2	3 G	3		
2411	2	- overige gassenfabrieken, niet explosief	100	0	500 C	100 R	500	5.1	3 G	3		L
2411	3	- overige gassenfabrieken, explosief	100	0	500 C	300 R	500	5.1	3 G	3		L
2412		Kleur- en verfstoffenfabrieken	200	0	200 C	200 R	200 D	4.1	3 G	3	B	L
2413	0	Anorg. chemische grondstoffenfabrieken:										
2413	1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	100	30	300 C	300 R	300 D	4.2	2 G	3	B	L
2413	2	- vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	300	50	500 C	700 R	700 D	5.2	3 G	3	B	L
2414.1	A0	Organ. chemische grondstoffenfabrieken:										
2414.1	A1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	300	10	200 C	300 R	300 D	4.2	2 G	3	B	L
2414.1	A2	- vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	1000	30	500 C	700 R	1000 D	5.3	2 G	2	B	L
2414.1	B0	Methanolfabrieken:										
2414.1	B1	- p.c. < 100.000 t/j	100	0	200 C	100 R	200	4.1	2 G	2	B	
2414.1	B2	- p.c. >= 100.000 t/j	200	0	300 C Z	200 R	300	4.2	3 G	3	B	
2414.2	0	Vetzuren en alkanolenfabrieken (niet synth.):										
2414.2	1	- p.c. < 50.000 t/j	300	0	200 C	100 R	300	4.2	2 G	2	B	L
2414.2	2	- p.c. >= 50.000 t/j	500	0	300 C Z	200 R	500	5.1	3 G	3	B	L
2415		Kunstmeststoffenfabrieken	500	300	500 C	500 R	500	5.1	3 G	3	B	L
2416		Kunstharsenfabrieken e.d.	700	30	300 C	500 R	700	5.2	3 G	3	B	L
242	0	Landbouwchemicaliënfabrieken:										
242	1	- fabricage	300	50	100 C	1000 R	1000	5.3	3 G	3	B	L
242	2	- formulering en afvullen	100	10	30 C	500 R	500 D	5.1	2 G	2	B	
243		Verf, lak en vernisfabrieken	300	30	200 C	300 R	300 D	4.2	3 G	2	B	L
2441	0	Farmaceutische grondstoffenfabrieken:										
2441	1	- p.c. < 1.000 t/j	200	10	200 C	300 R	300	4.2	1 G	2	B	L
2441	2	- p.c. >= 1.000 t/j	300	10	300 C	500 R	500	5.1	2 G	2	B	L
2442	0	Farmaceutische produktenfabrieken:										
2442	1	- formulering en afvullen geneesmiddelen	50	10	50	50 R	50	3.1	2 G	1	B	L
2442	2	- verbandmiddelenfabrieken	10	10	30	10	30	2	2 G	1		
2451		Zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	300	100	200 C	100 R	300	4.2	3 G	2	B	
2452		Parfumerie- en cosmeticafabrieken	300	30	50 C	50 R	300	4.2	2 G	2		
2461		Kruit-, vuurwerk-, en springstoffenfabrieken	30	10	50	1000 V	1000	5.3	1 G	2	B	
2462	0	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:										
2462	1	- zonder dierlijke grondstoffen	100	10	100	50	100	3.2	3 G	2	B	L
2462	2	- met dierlijke grondstoffen	500	30	100	50	500	5.1	3 G	2	B	
2464		Fotochemische produktenfabrieken	50	10	100	50 R	100	3.2	3 G	2	B	L
2466	A	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	50	10	50	50 R	50	3.1	3 G	2	B	
2466	B	Overige chemische produktenfabrieken n.e.g.	200	30	100 C	200 R	200 D	4.1	2 G	2	B	L
247		Kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken	300	30	300 C	200 R	300	4.2	3 G	3	B	L
25	-											

BIJLAGE 1.1 - LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-CODE		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES			
-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
25	-	VERVAARDIGING VAN PRODUKTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF										
2511		Rubberbandenfabrieken	300	50	300 C	100 R	300	4.2	2 G	2	B	
2512	0	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:										
2512	1	- vloeropp. < 100 m2	50	10	30	30	50	3.1	1 G	1		
2512	2	- vloeropp. >= 100 m2	200	50	100	50 R	200	4.1	2 G	2	B	
2513		Rubber-artikelenfabrieken	100	10	50	50 R	100 D	3.2	1 G	2		
252	0	Kunststofverwerkende bedrijven:										
252	1	- zonder fenolharsen	200	50	100	100 R	200	4.1	2 G	2		
252	2	- met fenolharsen	300	50	100	200 R	300	4.2	2 G	2	B	L
252	3	- productie van verpakkingsmateriaal en assemblage van kunststofbouwmaterialen	50	30	50	30	50	3.1	2 G	1		
26	-											
26	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN										
261	0	Glasfabrieken:										
261	1	- glas en glasprodukten, p.c. < 5.000 t/j	30	30	100	30	100	3.2	1 G	1		L
261	2	- glas en glasprodukten, p.c. >= 5.000 t/j	30	100	300 C Z	50 R	300	4.2	2 G	2		L
261	3	- glaswol en glasvezels, p.c.< 5.000 t/j	300	100	100	30	300	4.2	1 G	1		L
261	4	- glaswol en glasvezels, p.c. >= 5.000 t/j	500	200	300 C Z	50 R	500	5.1	2 G	2		L
2615		Glasbewerkingsbedrijven	10	30	50	10	50	3.1	1 G	1		
262, 263	0	Aardewerkfabrieken:										
262, 263	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10	10	30	10	30	2	1 G	1		L
262, 263	2	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	30	50	100	30	100	3.2	2 G	2		L
264	A	Baksteen en baksteenelementenfabrieken	30	200	200	30	200	4.1	2 G	2		L
264	B	Dakpannenfabrieken	50	200	200	100 R	200	4.1	2 G	2		
2651	0	Cementfabrieken:										
2651	1	- p.c. < 100.000 t/j	10	300	500 C	30 R	500	5.1	2 G	2		
2651	2	- p.c. >= 100.000 t/j	30	500	1000 C Z	50 R	1000	5.3	3 G	3	B	
2652	0	Kalkfabrieken:										
2652	1	- p.c. < 100.000 t/j	30	200	200	30 R	200	4.1	2 G	2		
2652	2	- p.c. >= 100.000 t/j	50	500	300 Z	50 R	500	5.1	3 G	3		
2653	0	Gipsfabrieken:										
2653	1	- p.c. < 100.000 t/j	30	200	200	30 R	200	4.1	2 G	2		
2653	2	- p.c. >= 100.000 t/j	50	500	300 Z	50 R	500	5.1	3 G	3	B	
2661.1	0	Betonwarenfabrieken:										
2661.1	1	- zonder persen, triltafels en bekistingtrille	10	100	200	30	200	4.1	2 G	2	B	
2661.1	2	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. < 100 t/d	10	100	300	30	300	4.2	2 G	2	B	
2661.1	3	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. >= 100 t/d	30	200	700 Z	30	700	5.2	3 G	3	B	
2661.2	0	Kalkzandsteenfabrieken:										
2661.2	1	- p.c. < 100.000 t/j	10	50	100	30	100	3.2	2 G	2		
2661.2	2	- p.c. >= 100.000 t/j	30	200	300 Z	30	300	4.2	3 G	3		
2662		Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	50	50	100	30	100	3.2	2 G	2		
2663, 2664	0	Betonmortelcentrales:										
2663, 2664	1	- p.c. < 100 t/u	10	50	100	100 R	100	3.2	3 G	2		
2663, 2664	2	- p.c. >= 100 t/u	30	200	300 Z	50 R	300	4.2	3 G	3		
2665, 2666	0	Vervaardiging van produkten van beton, (vezel)cement en gips:										
2665, 2666	1	- p.c. < 100 t/d	10	50	100	50 R	100	3.2	2 G	2		
2665, 2666	2	- p.c. >= 100 t/d	30	200	300 Z	200 R	300	4.2	3 G	2	B	
267	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:										
267	1	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. > 2.000 m²	10	30	100	0	100 D	3.2	1 G	2		
267	2	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. <= 2.000 m²	10	30	50	0	50	3.1	1 G	1		
267	3	- met breken, zeven of drogen, v.c. < 100.000 t/j	10	100	300	10	300	4.2	1 G	2		
267	4	- met breken, zeven of drogen, v.c. >= 100.000 t/j	30	200	700 Z	10	700	5.2	2 G	3		
2681		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	10	30	50	10	50 D	3.1	1 G	2		
2682	A0	Bitumineuze materialenfabrieken:										
2682	A1	- p.c. < 100 t/u	300	100	100	30	300	4.2	3 G	2	B	L
2682	A2	- p.c. >= 100 t/u	500	200	200 Z	50	500	5.1	3 G	3	B	L
2682	B0	Isolatiematerialenfabrieken (excl. glaswol):										
2682	B1	- steenwol, p.c. >= 5.000 t/j	100	200	300 C Z	30	300	4.2	2 G	2		
2682	B2	- overige isolatiematerialen	200	100	100 C	50	200	4.1	2 G	2		
2682	C	Minerale produktenfabrieken n.e.g.	50	50	100	50	100 D	3.2	2 G	2		
2682	D0	Asfaltcentrales: p.c.< 100 ton/uur	100	50	200	30	200	4.1	3 G	2	B	L
2682	D1	- asfaltcentrales, p.c. >= 100 ton/uur	200	100	300 Z	50	300	4.2	3 G	2	B	L
27	-											
27	-	VERVAARDIGING VAN METALEN										
271	0	Ruwijzer- en staalfabrieken:										
271	1	- p.c. < 1.000 t/j	700	500	700	200 R	700	5.2	2 G	2	B	
271	2	- p.c. >= 1.000 t/j	1500	1000	1500 C Z	300 R	1500	6	3 G	3	B	L
272	0	IJzeren- en stalenbuizenfabrieken:										
272	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	500	30	500	5.1	2 G	2	B	
272	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	1000 Z	50 R	1000	5.3	3 G	2	B	
273	0	Draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen:										
273	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	300	30	300	4.2	2 G	2		
273	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	50	700 Z	50 R	700	5.2	3 G	3	B	
274	A0	Non-ferro-metaalfabrieken:										
274	A1	- p.c. < 1.000 t/j	100	100	300	30 R	300	4.2	1 G	2	B	
274	A2	- p.c. >= 1.000 t/j	200	300	700 Z	50 R	700	5.2	2 G	3	B	
274	B0	Non-ferro-metaalwalserijen, -trekkerijen e.d.:										
274	B1	- p.o. < 2.000 m2	50	50	500	50 R	500	5.1	2 G	2	B	
274	B2	- p.o. >= 2.000 m2	200	100	1000 Z	100 R	1000	5.3	3 G	3	B	
2751, 2752	0	IJzer- en staalgieterijen/ -smelterijen:										
2751, 2752	1	- p.c. < 4.000 t/j	100	50	300 C	30 R	300	4.2	1 G	2	B	
2751, 2752	2	- p.c. >= 4.000 t/j	200	100	500 C Z	50 R	500	5.1	2 G	3	B	L
2753, 2754	0	Non-ferro-metaalgieterijen/ -smelterijen:										
2753, 2754	1	- p.c. < 4.000 t/j	100	50	300 C	30 R	300	4.2	1 G	2	B	
2753, 2754	2	- p.c. >= 4.000 t/j	200	100	500 C Z	50 R	500	5.1	2 G	3	B	L
28	-											
28	-	VERVAARD. VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)										
281	0	Constructiewerkplaatsen:										
281	1	- gesloten gebouw	30	30	100	30	100	3.2	2 G	2	B	

BIJLAGE 1.1 - LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-CODE		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES			
-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
281	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m2	30	30	50	10	50	3.1	1 G	1		
281	2	- in open lucht, p.o. < 2.000 m2	30	50	200	30	200	4.1	2 G	2	B	
281	3	- in open lucht, p.o. >= 2.000 m2	50	200	300 Z	30	300	4.2	3 G	3	B	
2821	0	Tank- en reservoirbouwbedrijven:										
2821	1	- p.o. < 2.000 m2	30	50	300	30 R	300	4.2	2 G	2	B	
2821	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	500 Z	50 R	500	5.1	3 G	3	B	
2822, 2830		Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels	30	30	200	30	200	4.1	2 G	2	B	
284	A	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven	10	30	200	30	200	4.1	1 G	2	B	
284	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.	50	30	100	30	100 D	3.2	2 G	2	B	
284	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2	30	30	50	10	50 D	3.1	1 G	2	B	
2851	0	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:										
2851	1	- algemeen	50	50	100	50	100	3.2	2 G	2	B	L
2851	10	- stralen	30	200	200	30	200 D	4.1	2 G	2	B	L
2851	11	- metaalharden	30	50	100	50	100 D	3.2	1 G	2	B	
2851	12	- lakspuiten en moffelen	100	30	100	50 R	100 D	3.2	2 G	2	B	L
2851	2	- scoperen (opspuiten van zink)	50	50	100	30 R	100 D	3.2	2 G	2	B	L
2851	3	- thermisch verzinken	100	50	100	50	100	3.2	2 G	2	B	L
2851	4	- thermisch vertinnen	100	50	100	50	100	3.2	2 G	2	B	L
2851	5	- mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)	30	50	100	30	100	3.2	2 G	2	B	
2851	6	- anodiseren, eloxeren	50	10	100	30	100	3.2	2 G	2	B	
2851	7	- chemische oppervlaktebehandeling	50	10	100	30	100	3.2	2 G	2	B	
2851	8	- emailleren	100	50	100	50 R	100	3.2	1 G	1	B	L
2851	9	- galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen ed)	30	30	100	50	100	3.2	2 G	2	B	
2852	1	Overige metaalbewerkende industrie	10	30	100	30	100 D	3.2	1 G	2	B	
2852	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m2	10	30	50	10	50 D	3.1	1 G	2	B	
287	A0	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:										
287	A1	- p.o. < 2.000 m2	30	50	200	30	200	4.1	2 G	2	B	
287	A2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	500 Z	30	500	5.1	3 G	3	B	
287	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.	30	30	100	30	100	3.2	2 G	2	B	
287	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m2	30	30	50	10	50	3.1	1 G	2	B	
29	-											
29	-	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN										
29	0	Machine- en apparatenfabrieken:										
29	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	100	30	100 D	3.2	2 G	1	B	
29	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	30	200	30	200 D	4.1	3 G	2	B	
29	3	- met proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300 Z	30	300 D	4.2	3 G	2	B	
30	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS										
30	-											
30	A	Kantoormachines- en computerfabrieken	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
31	-	VERVAARDIGING VAN OVER. ELEKTR. MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDH.										
311		Elektromotoren- en generatorenfabrieken	200	30	30	50	200	4.1	1 G	2	B	L
312		Schakel- en installatiemateriaalfabrieken	200	10	30	50	200	4.1	1 G	2	B	L
313		Elektrische draad- en kabelfabrieken	100	10	200	100 R	200 D	4.1	2 G	2		L
314		Accumulatoren- en batterijenfabrieken	100	30	100	50	100	3.2	2 G	2	B	L
315		Lampenfabrieken	200	30	30	300 R	300	4.2	2 G	2	B	L
316		Elektrotechnische industrie n.e.g.	30	10	30	10	30	2	1 G	1		
3162		Koolelektrodenfabrieken	1500	300	1000 C Z	200 R	1500	6	2 G	3	B	L
32	-											
32	-	VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOM-APPARATEN EN -BENODIGDH.										
321 t/m 323		Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur e.d.	30	0	50	30	50 D	3.1	2 G	1	B	
3210		Fabrieken voor gedrukte bedrading	50	10	50	30	50	3.1	1 G	2	B	
33	-											
33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN										
33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d.	30	0	30	0	30	2	1 G	1		
34	-											
34		VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS										
341	0	Autofabrieken en assemblagebedrijven										
341	1	- p.o. < 10.000 m2	100	10	200 C	30 R	200 D	4.1	3 G	2	B	
341	2	- p.o. >= 10.000 m2	200	30	300 Z	50 R	300	4.2	3 G	2	B	L
3420.1		Carrosseriefabrieken	100	10	200	30 R	200	4.1	2 G	2	B	
3420.2		Aanhangwagen- en opleggerfabrieken	30	10	200	30	200	4.1	2 G	2	B	
343		Auto-onderdelenfabrieken	30	10	100	30 R	100	3.2	2 G	2		
35	-											
35	-	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)										
351	0	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:										
351	1	- houten schepen	30	30	50	10	50	3.1	2 G	1	B	
351	2	- kunststof schepen	100	50	100	50 R	100	3.2	2 G	1	B	
351	3	- metalen schepen < 25 m	50	100	200	30	200	4.1	2 G	2	B	
351	4	- metalen schepen >= 25m en/of proefdraaien motoren >= 1 MW	100	100	500 C Z	50	500	5.1	2 G	3	B	
3511		Scheepsloperijen	100	200	700	100 R	700	5.2	2 G	3	B	
352	0	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:										
352	1	- algemeen	50	30	100	30	100	3.2	2 G	2	B	
352	2	- met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300 Z	30 R	300	4.2	2 G	2	B	
353	0	Vliegtuigbouw en -reparatiebedrijven:										
353	1	- zonder proefdraaien motoren	50	30	200	30	200	4.1	2 G	2	B	
353	2	- met proefdraaien motoren	100	30	1000 Z	100 R	1000	5.3	2 G	2	B	
354		Rijwiel- en motorrijwielfabrieken	30	10	100	30 R	100	3.2	2 G	2	B	
355		Transportmiddelenindustrie n.e.g.	30	30	100	30	100 D	3.2	2 G	2	B	
36	-											
36	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.										
361	1	Meubelfabrieken	50	50	100	30	100 D	3.2	2 G	2	B	
361	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	0	10	10	0	10	1	1 P	1		
362		Fabricage van munten, sieraden e.d.	30	10	10	10	30	2	1 G	1	B	
363		Muziekinstrumentenfabrieken	30	10	30	10	30	2	2 G	2		
364		Sportartikelenfabrieken	30	10	50	30	50	3.1	2 G	2		
365		Speelgoedartikelenfabrieken	30	10	50	30	50	3.1	2 G	2		
3661.1		Sociale werkvoorziening	0	30	30	0	30	2	1 P	1		

BIJLAGE 1.1 - LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-CODE		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES			
-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
3661.2		Vervaardiging van overige goederen n.e.g.	30	10	50	30	50 D	3.1	2 G	2		
37	-											
37	-	VOORBEREIDING TOT RECYCLING										
371		Metaal- en autoschredders	30	100	500 Z	30	500	5.1	2 G	3	B	
372	A0	Puinbrekerijen en -malerijen:										
372	A1	- v.c. < 100.000 t/j	30	100	300	10	300	4.2	2 G	2		
372	A2	- v.c. >= 100.000 t/j	30	200	700	10	700	5.2	3 G	3		
372	B	Rubberregeneratiebedrijven	300	50	100	50 R	300	4.2	2 G	2		
372	C	Afvalscheidingsinstallaties	200	200	300 C	50	300	4.2	3 G	2	B	
40	-											
40	-	PRODUKTIE EN DISTRIBUTIE VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER										
40	A0	Elektriciteitsproduktiebedrijven (electrisch vermogen >= 50 MWe)										
40	A1	- kolengestookt (incl. meestook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth	100	700	700 C Z	200	700	5.2	2 G	3	B	L
40	A2	- oliegestookt, thermisch vermogen > 75 MWth	100	100	500 C Z	100	500	5.1	2 G	3	B	L
40	A3	- gasgestookt (incl. bijstook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth,in	100	100	500 C Z	100 R	500	5.1	1 G	3		
40	A4	- kerncentrales met koeltorens	10	10	500 C	1500	1500 D	6	1 P	3		
40	A5	- warmte-kracht-installaties (gas), thermisch vermogen > 75 MWth	30	30	500 C Z	100 R	500	5.1	1 G	2		
40	B0	bio-energieinstallaties electrisch vermogen < 50 MWe:										
40	B1	- covergisting, verbranding en vergassing van mest, slib, GFT en reststromen voedingsindustrie	100	50	100	30 R	100	3.2	2 G	1		L
40	B2	- vergisting, verbranding en vergassing van overige biomassa	50	50	100	30 R	100	3.2	2 G	1		L
40	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:										
40	C1	- < 10 MVA	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1	B	
40	C2	- 10 - 100 MVA	0	0	50 C	30	50	3.1	1 P	1	B	
40	C3	- 100 - 200 MVA	0	0	100 C	50	100	3.2	1 P	2	B	
40	C4	- 200 - 1000 MVA	0	0	300 C Z	50	300	4.2	1 P	2	B	
40	C5	- >= 1000 MVA	0	0	500 C Z	50	500	5.1	1 P	2	B	
40	D0	Gasdistributiebedrijven:										
40	D1	- gascompressorstations vermogen < 100 MW	0	0	300 C	100	300	4.2	1 P	1		
40	D2	- gascompressorstations vermogen >= 100 MW	0	0	500 C	200 R	500	5.1	1 P	2		
40	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	0	0	10 C	10	10	1	1 P	1		
40	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1		
40	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	0	0	50 C	50 R	50	3.1	1 P	1		
40	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:										
40	E1	- stadsverwarming	30	10	100 C	50	100	3.2	1 P	2		
40	E2	- blokverwarming	10	0	30 C	10	30	2	1 P	1		
40	F0	windmolens:										
40	F1	- wiekdiameter 20 m	0	0	100 C	30	100	3.2	1 P	2		
40	F2	- wiekdiameter 30 m	0	0	200 C	50	200	4.1	1 P	2		
40	F3	- wiekdiameter 50 m	0	0	300 C	50	300	4.2	1 P	3		
41	-											
41	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER										
41	A0	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:										
41	A1	- met chloorgas	50	0	50 C	1000 R	1000 D	5.3	1 G	2		L
41	A2	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling	10	0	50 C	30	50	3.1	1 G	2		
41	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:										
41	B1	- < 1 MW	0	0	30 C	10	30	2	1 P	1		
41	B2	- 1 - 15 MW	0	0	100 C	10	100	3.2	1 P	1		
41	B3	- >= 15 MW	0	0	300 C	10	300	4.2	1 P	2		
45	-											
45	-	BOUWNIJVERHEID										
45	0	Bouwbedrijven algemeen: b.o. > 2.000 m²	10	30	100	10	100	3.2	2 G	2	B	
45	1	- bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2.000 m²	10	30	50	10	50	3.1	2 G	1	B	
45	2	Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m²	10	30	50	10	50	3.1	2 G	1	B	
45	3	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1	B	
50	-	REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS										
501, 502, 504		Reparatie- en servicebedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	1	B	
502		Groothandel in vrachtauto's (incl. import)	10	10	100	10	100	3.2	2 G	1		
5020.4	A	Autoplaatwerkerijen	10	30	100	10	100	3.2	1 G	1		
5020.4	B	Autobeklederijen	0	0	10	10	10	1	1 G	1		
5020.4	C	Autospuitinrichtingen	50	30	30	30 R	50	3.1	1 G	1	B	L
5020.5		Autowasserijen	10	0	30	0	30	2	3 P	1		
505	0	Benzineservicestations:										
505	1	- met LPG > 1000 m3/jr	30	0	30	200 R	200	4.1	3 P	1	B	
505	2	- met LPG < 1000 m3/jr	30	0	30	50 R	50	3.1	3 P	1	B	
505	3	- zonder LPG	30	0	30	10	30	2	3 P	1	B	
51	-											
51	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING										
5121	0	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders	30	30	50	30 R	50	3.1	2 G	2		
5121	1	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders met een verwerkingscapaciteit van 500 ton/uur of meer	100	100	300 Z	50 R	300	4.2	2 G	2		
5122		Grth in bloemen en planten	10	10	30	0	30	2	2 G	1		
5123		Grth in levende dieren	50	10	100 C	0	100	3.2	2 G	1		
5124		Grth in huiden, vellen en leder	50	0	30	0	50	3.1	2 G	1		
5125, 5131		Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	30	10	30	50 R	50	3.1	2 G	1		
5132, 5133		Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	10	0	30	50 R	50	3.1	2 G	1		
5134		Grth in dranken	0	0	30	0	30	2	2 G	1		
5135		Grth in tabaksprodukten	10	0	30	0	30	2	2 G	1		
5136		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	10	10	30	0	30	2	2 G	1		
5137		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	30	10	30	0	30	2	2 G	1		
5138, 5139		Grth in overige voedings- en genotmiddelen	10	10	30	10	30	2	2 G	1		
514		Grth in overige consumentenartikelen	10	10	30	10	30	2	2 G	1		
5148.7	0	Grth in vuurwerk en munitie:										
5148.7	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	10	0	30	10 V	30	2	2 G	1		
5148.7	2	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag 10 tot 50 ton	10	0	30	50 V	50	3.1	2 G	1		
5148.7	3	- professioneel vuurwerk, netto expl. massa per bewaarplaats < 750 kg (en > 25 kg theatervuurwerk)	10	0	30	500 V	500	5.1	2 G	1		
5148.7	4	- professioneel vuurwerk, netto expl. massa per bewaarplaats 750 kg tot 6 ton	10	0	30	1000 V	1000	5.3	2 G	1		
5148.7	5	- munitie	0	0	30	30	30	2	2 G	1		

BIJLAGE 1.1 - LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-CODE		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES			
-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
5151.1	0	Grth in vaste brandstoffen:										
5151.1	1	- klein, lokaal verzorgingsgebied	10	50	50	30	50	3.1	2 P	2		
5151.1	2	- kolenterminal, opslag opp. >= 2.000 m2	50	500	500 Z	100	500	5.1	3 G	3	B	
5151.2	0	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:										
5151.2	1	- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m3	50	0	50	200 R	200 D	4.1	2 G	2	B	L
5151.2	2	- vloeistoffen, o.c. >= 100.000 m3	100	0	50	500 R	500 D	5.1	2 G	2	B	L
5151.2	3	- tot vloeistof verdichte gassen	50	0	50	300 R	300 D	4.2	2 G	2		
5151.3		Grth minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)	100	0	30	50	100	3.2	2 G	2	B	
5152.1	0	Grth in metaalertsen:										
5152.1	1	- opslag opp. < 2.000 m2	30	300	300	10	300	4.2	3 G	3	B	
5152.1	2	- opslag opp. >= 2.000 m2	50	500	700 Z	10	700	5.2	3 G	3	B	
5152.2 /.3		Grth in metalen en -halffabrikaten	0	10	100	10	100	3.2	2 G	2		
5153	0	Grth in hout en bouwmaterialen:										
5153	1	- algemeen: b.o. > 2000 m²	0	10	50	10	50	3.1	2 G	2		
5153	2	- algemeen: b.o. <= 2000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	1		
5153.4	4	zand en grind:										
5153.4	5	- algemeen: b.o. > 200 m²	0	30	100	0	100	3.2	2 G	2		
5153.4	6	- algemeen: b.o. <= 200 m²	0	10	30	0	30	2	1 G	1		
5154	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:										
5154	1	- algemeen: b.o. > 2.000 m²	0	0	50	10	50	3.1	2 G	2		
5154	2	- algemeen: b.o. < = 2.000 m²	0	0	30	0	30	2	1 G	1		
5155.1		Grth in chemische produkten	50	10	30	100 R	100 D	3.2	2 G	2	B	
5155.2		Grth in kunstmeststoffen	30	30	30	30 R	30	2	1 G	1		
5156		Grth in overige intermediaire goederen	10	10	30	10	30	2	2 G	2		
5157	0	Autosloperijen: b.o. > 1000 m²	10	30	100	30	100	3.2	2 G	2	B	
5157	1	- autosloperijen: b.o. <= 1000 m²	10	10	50	10	50	3.1	2 G	2	B	
5157.2/3	0	Overige groothandel in afval en schroot: b.o. > 1000 m²	10	30	100	10	100 D	3.2	2 G	2	B	
5157.2/3	1	- overige groothandel in afval en schroot: b.o. <= 1000 m²	10	10	50	10	50	3.1	2 G	2	B	
5162	0	Grth in machines en apparaten:										
5162	1	- machines voor de bouwnijverheid	0	10	100	10	100	3.2	2 G	2		
5162	2	- overige	0	10	50	0	50	3.1	2 G	1		
517		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.	0	0	30	0	30	2	2 G	1		
52	-	REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN										
527		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	0	0	10	10	10	1	1 P	1		
55	-	LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING										
5552		Cateringbedrijven	10	0	30 C	10	30	2	1 G/P	1		
60	-											
60	-	VERVOER OVER LAND										
6021.1		Bus-, tram- en metroremises	0	10	100 C	0	100 D	3.2	2 P	2		
6022		Taxibedrijven	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
6023		Touringcarbedrijven	10	0	100 C	0	100	3.2	2 G	1		
6024	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m²	0	0	100 C	30	100	3.2	3 G	1		
6024	1	- Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks) b.o. <= 1000 m²	0	0	50 C	30	50	3.1	2 G	1		
603		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	0	0	30 C	10	30 D	2	1 P	1	B	
63	-											
63	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER										
6311.1	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. zeeschepen:										
6311.1	1	- containers	0	10	500 C	100 R	500	5.1	3 G	3		
6311.1	2	- stukgoederen	0	30	300 C	100 R	300 D	4.2	3 G	3	B	
6311.1	3	- ertsen, mineralen e.d., opslagopp. >= 2.000 m2	50	700	1000 C Z	50	1000	5.3	3 G	3	B	
6311.1	4	- granen of meelsoorten, v.c. >= 500 t/u	100	500	500 C Z	100 R	500	5.1	3 G	3		
6311.1	5	- steenkool, opslagopp. >= 2.000 m2	50	700	700 C Z	100	700	5.2	3 G	3	B	
6311.1	6	- olie, LPG, e.d.	300	0	100 C	1000 R	1000	5.3	2 G	3	B	L
6311.1	7	- tankercleaning	300	10	100 C	200 R	300	4.2	1 G	2	B	
6311.2	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:										
6311.2	1	- containers	0	10	300	50 R	300	4.2	2 G	2		
6311.2	10	- tankercleaning	300	10	100	200 R	300	4.2	1 G	2	B	
6311.2	2	- stukgoederen	0	10	100	50 R	100 D	3.2	2 G	2	B	
6311.2	3	- ertsen, mineralen, e.d., opslagopp. < 2.000 m²	30	200	300	30	300	4.2	2 G	2	B	
6311.2	4	- ersten, mineralen, e.d., opslagopp. >= 2.000 m²	50	500	700 Z	50	700	5.2	3 G	3	B	
6311.2	5	- granen of meelsoorten , v.c. < 500 t/u	50	300	200	50 R	300	4.2	2 G	2		
6311.2	6	- granen of meelsoorten, v.c. >= 500 t/u	100	500	300 Z	100 R	500	5.1	3 G	3		
6311.2	7	- steenkool, opslagopp. < 2.000 m2	50	300	300	50	300	4.2	2 G	2	B	
6311.2	8	- steenkool, opslagopp. >= 2.000 m2	50	500	500 Z	100	500	5.1	3 G	3	B	
6311.2	9	- olie, LPG, e.d.	100	0	50	700 R	700	5.2	2 G	3	B	L
6312		Veem- en pakhuisbedrijven, koelhuizen	30	10	50 C	50 R	50 D	3.1	2 G	2		
6321	2	Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)	10	0	100 C	30	100	3.2	2 G	1		
64	-											
64	-	POST EN TELECOMMUNICATIE										
641		Post- en koeriersdiensten	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
642	A	Telecommunicatiebedrijven	0	0	10 C	0	10	1	1 P	1		
642	B0	zendinstallaties:										
642	B1	- LG en MG, zendervermogen < 100 kW (bij groter vermogen: onderzoek!)	0	0	0 C	100	100	3.2	1 P	2		
642	B2	- FM en TV	0	0	0 C	10	10	1	1 P	2		
642	B3	- GSM en UMTS-steunzenders	0	0	0 C	10	10	1	1 P	2		
71	-											
71	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN										
711		Personenautoverhuurbedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	1		
712		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	10	0	50	10	50 D	3.1	2 G	1		
713		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	10	0	50	10	50 D	3.1	2 G	1	B	
714		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	10	10	30	10	30 D	2	2 G	2		
72	-											
72	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE										
72	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
72	B	Switchhouses	0	0	30 C	0	30	2	1 P	1		
73	-											

BIJLAGE 1.1 - LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-CODE		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES			
-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
73	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK										
731		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	30	10	30	30 R	30	2	1 P	1		
732		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
74	-											
74	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING										
747		Reinigingsbedrijven voor gebouwen	50	10	30	30	50 D	3.1	1 P	1	B	
7481.3		Foto- en filmontwikkelcentrales	10	0	30 C	10	30	2	2 G	1	B	
7484.3		Veilingen voor landbouw- en visserijprodukten	50	30	200 C	50 R	200	4.1	3 G	2		
7484.4		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
75	-											
75	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN										
7525		Brandweerkazernes	0	0	50 C	0	50	3.1	1 G	1		
90	-											
90	-	MILIEUDIENSTVERLENING										
9001	A0	RWZI's en gierverwerkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:										
9001	A1	- < 100.000 i.e.	200	10	100 C	10	200	4.1	2 G	1		
9001	A2	- 100.000 - 300.000 i.e.	300	10	200 C Z	10	300	4.2	2 G	1		
9001	A3	- >= 300.000 i.e.	500	10	300 C Z	10	500	5.1	3 G	2		
9001	B	rioolgemalen	30	0	10 C	0	30	2	1 P	1		
9002.1	A	Vuilophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d.	50	30	50	10	50	3.1	2 G	1		
9002.1	B	Gemeentewerven (afval-inzameldepots)	30	30	50	30 R	50	3.1	2 G	1	B	
9002.1	C	Vuiloverslagstations	200	200	300	30	300	4.2	3 G	3	B	
9002.2	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:										
9002.2	A1	- mestverwerking/korrelfabrieken	500	10	100 C	10	500	5.1	3 G	3		
9002.2	A2	- kabelbranderijen	100	50	30	10	100	3.2	1 G	1	B	L
9002.2	A3	- verwerking radio-actief afval	0	10	200 C	1500	1500	6	1 G	1		
9002.2	A4	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	50	10	30	10	50	3.1	1 G	2		L
9002.2	A5	- oplosmiddelterugwinning	100	0	10	30 R	100 D	3.2	1 G	2	B	L
9002.2	A6	- afvalverbrandingsinrichtingen, thermisch vermogen > 75 MW	300	200	300 C Z	50	300 D	4.2	3 G	3	B	L
9002.2	A7	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	10	10	30	30 R	30	2	1 G	1	B	L
9002.2	B	Vuilstortplaatsen	300	200	300	10	300	4.2	3 G	3	B	
9002.2	C0	Composteerbedrijven:										
9002.2	C1	- niet-belucht v.c. < 5.000 ton/jr	300	100	50	10	300	4.2	2 G	2	B	
9002.2	C2	- niet-belucht v.c. 5.000 tot 20.000 ton/jr	700	300	100	30	700	5.2	2 G	2	B	
9002.2	C3	- belucht v.c. < 20.000 ton/jr	100	100	100	10	100	3.2	2 G	2	B	
9002.2	C4	- belucht v.c. > 20.000 ton/jr	200	200	100	30	200	4.1	3 G	2	B	
9002.2	C5	- GFT in gesloten gebouw	200	50	100	100 R	200	4.1	3 G	1	B	L
92	-											
92	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE										
921, 922		Studio's (film, TV, radio, geluid)	0	0	30 C	10	30	2	2 G	1		
93	-											
93	-	OVERIGE DIENSTVERLENING										
9301.1	A	Wasserijen en strijkinrichtingen	30	0	50 C	30	50	3.1	2 G	1		
9301.1	B	Tapijtreinigingsbedrijven	30	0	50	30	50	3.1	2 G	1		L
9301.2		Chemische wasserijen en ververijen	30	0	30	30 R	30	2	2 G	1	B	L
9301.3	A	Wasverzendinrichtingen	0	0	30	0	30	2	1 G	1		
		HOOFDGROEP CULTUUR EN ONTSPANNING										
9213		Bioscopen	0	0	30 C	0	30	2	3 P	1		
9232		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen	0	0	30 C	0	30	2	3 P	1		
9233		Recreatiecentra, vaste kermis e.d.	30	10	300	10	300 D	4.2	3 P	3		
9234		Muziek- en balletscholen	0	0	30	0	30	2	2 P	1		
9234.1		Dansscholen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
9251, 9252		Musea, ateliers, e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
9253.1		Dierentuinen	100	10	50 C	0	100	3.2	3 P	1		
9261.2	B	Bowlingcentra	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
9271		Casino's	10	0	30 C	0	30	2	3 P	1		
9272.1		Amusementshallen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
9304		Badhuizen en sauna-baden	10	0	30 C	0	30	2	1 P	1		
		HOOFDGROEP DETAILHANDEL										
501, 502, 504		Handel in auto's en motorfietsen	10	0	30	10	30	2	2 P	1	B	
503, 504		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	0	0	30	10	30	2	1 P	1		
52	A	Detailhandel voor zover n.e.g.	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
5211/2,5246/9		Supermarkten, warenhuizen	0	0	10	10	10	1	2 P	1		
5222, 5223		Detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken	10	0	10	10	10	1	1 P	1		
5224		Detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel	10	10	10 C	10	10	1	1 P	1		
5231, 5232		Drogisterijen	0	0	0	10	10	1	1 P	1		
5246/9		Bouwmarkten, tuincentra, hypermarkten	0	0	30	10	30	2	3 P	1		
5249		Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt	0	0	10	10 V	10	1	1 P	1		
5261		Postorderbedrijven	0	0	50	0	50	3.1	2 G	1		
		HOOFDGROEP DIENSTVERLENING										
74	A	Zakelijke dienstverlening	0	0	10	0	10 D	1	2 P	1		
9301.3	B	Wasserettes, wassalons	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
9302		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
9305	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	0	0	10 C	0	10 D	1	1 P	1		

BIJLAGE 1.1 - LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-CODE		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES			
-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
		HOOFDGROEP HORECA										
5511, 5512		Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra	10	0	10	10	10	1	2 P	1		
553		Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	10	0	10 C	10	10	1	2 P	1		
554	1	Café's, bars	0	0	10 C	10	10	1	2 P	1		
554	2	Discotheken, muziekcafé's	0	0	30 C	10	30 D	2	2 P	1		
		HOOFDGROEP KANTOREN										
221		Uitgeverijen (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
511		Handelsbemiddeling (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
61, 62	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
6322, 6323		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
633		Reisorganisaties (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
634		Expediteurs, cargadoors (kantoren)	0	0	10	0	10 D	1	1 P	1		
70	A	Verhuur van en handel in onroerend goed (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
65, 66, 67	A	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen	0	0	10 C	0	10	1	1 P	1		
75	A	Openbaar bestuur (kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
9111		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
		HOOFDGROEP MAATSCHAPPELIJK										
5231, 5232		Apotheken	0	0	0	10	10	1	1 P	1		
75	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN										
75	A	Openbaar bestuur	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
7522		Defensie-inrichtingen	30	30	200 C	100	200 D	4.1	3 G	1	B	
80	-											
80	-	ONDERWIJS										
801, 802		Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	0	0	30	0	30	2	1 P	1		
803, 804		Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs	10	0	30	10	30 D	2	2 P	1		
85	-											
85	-	GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSZORG										
8511		Ziekenhuizen	10	0	30 C	10	30	2	3 P	2		
8512, 8513		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
8514, 8515		Consultatiebureaus	0	0	10	0	10	1	1 P	1		
853	1	Verpleeghuizen	10	0	30 C	0	30	2	1 P	1		
853	2	Kinderopvang	0	0	30	0	30	2	2 P	1		
91	-											
91	-	DIVERSE ORGANISATIES										
9131		Kerkgebouwen e.d.	0	0	30	0	30	2	2 P	1		
9133.1	A	Buurt- en clubhuizen	0	0	30 C	0	30 D	2	2 P	1		
92	-											
92	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE										
9251, 9252		Bibliotheken	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
93	-											
93	-	OVERIGE DIENSTVERLENING										
9303	0	Begrafenisondernemingen:										
9303	1	- uitvaartcentra	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
9303	2	- begraafplaatsen	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
9303	3	- crematoria	100	10	30	10	100	3.2	2 P	2		L
9305	A	Dierenasiels en -pensions	30	0	100 C	0	100	3.2	1 P	1		
		HOOFDGROEP RECREATIE										
552		Kampeerterreinen, vakantiecentra, e.d. (met keuken)	30	0	50 C	30	50	3.1	2 P	1		
9262	G	Jachthavens met diverse voorzieningen	10	10	50 C	30	50	3.1	3 P	1	B	
		HOOFDGROEP SPORT										
5551		Kantines	10	0	10 C	10	10 D	1	1 P	1		
9133.1	B	Hondendressuurterreinen	0	0	50	0	50	3.1	1 P	1		
9261.1	0	Zwembaden:										
9261.1	1	- overdekt	10	0	50 C	10	50	3.1	3 P	1		
9261.1	2	- niet overdekt	30	0	200	10	200	4.1	3 P	1		
9261.2	A	Sporthallen	0	0	50 C	0	50	3.1	2 P	1		
9261.2	C	Overdekte kunstijsbanen	0	0	100 C	50 R	100	3.2	2 P	1		
9261.2	D	Stadions en open-lucht-ijsbanen	0	0	300 C	50 R	300	4.2	3 P	2		
9261.2	E	Maneges	50	30	30	0	50	3.1	2 P	1		
9261.2	F	Tennisbanen (met verlichting)	0	0	50 C	0	50	3.1	2 P	2		
9261.2	G	Veldsportcomplex (met verlichting)	0	0	50 C	0	50	3.1	2 P	2		
9261.2	H	Golfbanen	0	0	10	0	10	1	2 P	1		
9261.2	I	Kunstskibanen	0	0	30 C	50 R	50	3.1	2 P	2		
9262	0	Schietinrichtingen:										

BIJLAGE 1.1 - LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-CODE		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES			
-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	VISUEEL	BODEM	LUCHT
9262	1	- binnenbanen: geweer- en pistoolbanen	0	0	200 C	10	200	4.1	2 P	1		
9262	10	- buitenbanen met voorzieningen: pistoolbanen	10	0	1000	200	1000	5.3	1 P	1		
9262	11	- buitenbanen met voorzieningen: boogbanen	0	0	30	30	30	2	1 P	1		
9262	2	- binnenbanen: boogbanen	0	0	10 C	10	10	1	1 P	1		
9262	3	- vrije buitenbanen: kleiduiven	0	0	200	300	300	4.2	2 P	1		L
9262	4	- vrije buitenbanen: schietbomen	0	0	500	1500	1500	6	1 P	1		
9262	5	- vrije buitenbanen: geweerbanen	10	0	1500	1500	1500	6	2 P	1		
9262	6	- vrije buitenbanen: pistoolbanen	10	0	1500	1500	1500	6	2 P	1		
9262	7	- vrije buitenbanen: boogbanen	0	0	10	200	200	4.1	1 P	1		
9262	8	- buitenbanen met voorzieningen: schietbomen	10	0	300	500	500	5.1	2 P	1		
9262	9	- buitenbanen met voorzieningen: geweerbanen	10	0	1000	1500	1500	6	2 P	1		
9262	B	Skelter- en kartbanen, < 8 uur/week in gebruik	50	30	500 C	30	500	5.1	2 P	1	B	
9262	C	Skelter- en kartbanen, >=8 uur/week in gebruik	50	50	1000 C Z	30	1000	5.3	2 P	1	B	
9262	D	Autocircuits, motorcrossterreinen e.d., < 8 uur/week in gebruik	100	50	700	50	700	5.2	3 P	1	B	
9262	E	Autocircuits, motorcrossterreinen e.d., >=8 uur/week in gebruik	100	100	1500 Z	50	1500	6	3 P	1	B	
9262	F	Sportscholen, gymnastiekzalen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	1		
9272.2		Modelvliegtuig-velden	10	0	300	100	300	4.2	1 P	1		
9304		Fitnesscentra	10	0	30 C	0	30	2	1 P	1		
		HOOFDGROEP VERKEER										
601	0	Spoorwegen:										
601	1	- stations	0	0	100 C	50 R	100 D	3.2	3 P	2		
601	2	- rangeerterreinen, overslagstations (zonder rangeerheuvel)	30	30	300 C	300 R	300 D	4.2	3 G	2		
6021.1		Bus-, tram- en metrostations	0	10	100 C	0	100 D	3.2	2 P	2		
6321	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	10	0	30 C	0	30	2	3 P	1		L
6323	A	Luchthavens	200	50	1500 C	500 R	1500 D	6	3 P	3	B	L
6323	B	Helikopterlandplaatsen	0	50	500	50	500	5.1	1 P	2		

Bijlage 3 restauratieplan

Restauratieplan boerderij

Boerderij
Restauratieplan
Lossersestraat 197
7525 PE Enschede

Project:	2016-505
Datum:	25 juli 2016
Gewijzigd:	4-augustus 2016

Monumenten Advies Oost bv
Heinoseweg 6a
7722 JP Dalfsen
tel. 038-4602930
info@monumentenadvies-oost.nl
www.monumentenadvies-oost
copyright © 2016 Monumenten Advies Oost bv

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Opdrachtgever:
Almbier BV
Vegerweg 50
7525 PL Enschede
Telefoon 053-4354424
Email info@lutscheralm.nl
Contactpersoon
De heer M. Bosch
Mobiel 06-53591081
Email info@lutscheralm.nl

Adviseur:
Monumentenadvies Oost BV
Heinoseweg 6A
7722 JP Dalfsen
Telefoon 038-4602930
Email info@monumentenadvies-oost.nl
A.J. Schuilenborg
Telefoon 06-54226874
Email a.schuilenborg@monumentenadvies-oost.nl

Objectgegevens:
Boerderij
Lossersestraat 197
7525 PE Enschede

Kadastrale gegevens:
Provincie Overijssel
Kadastrale gemeente Lonneker
Gemeente Enschede
Sectie D
Nummer 2512

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

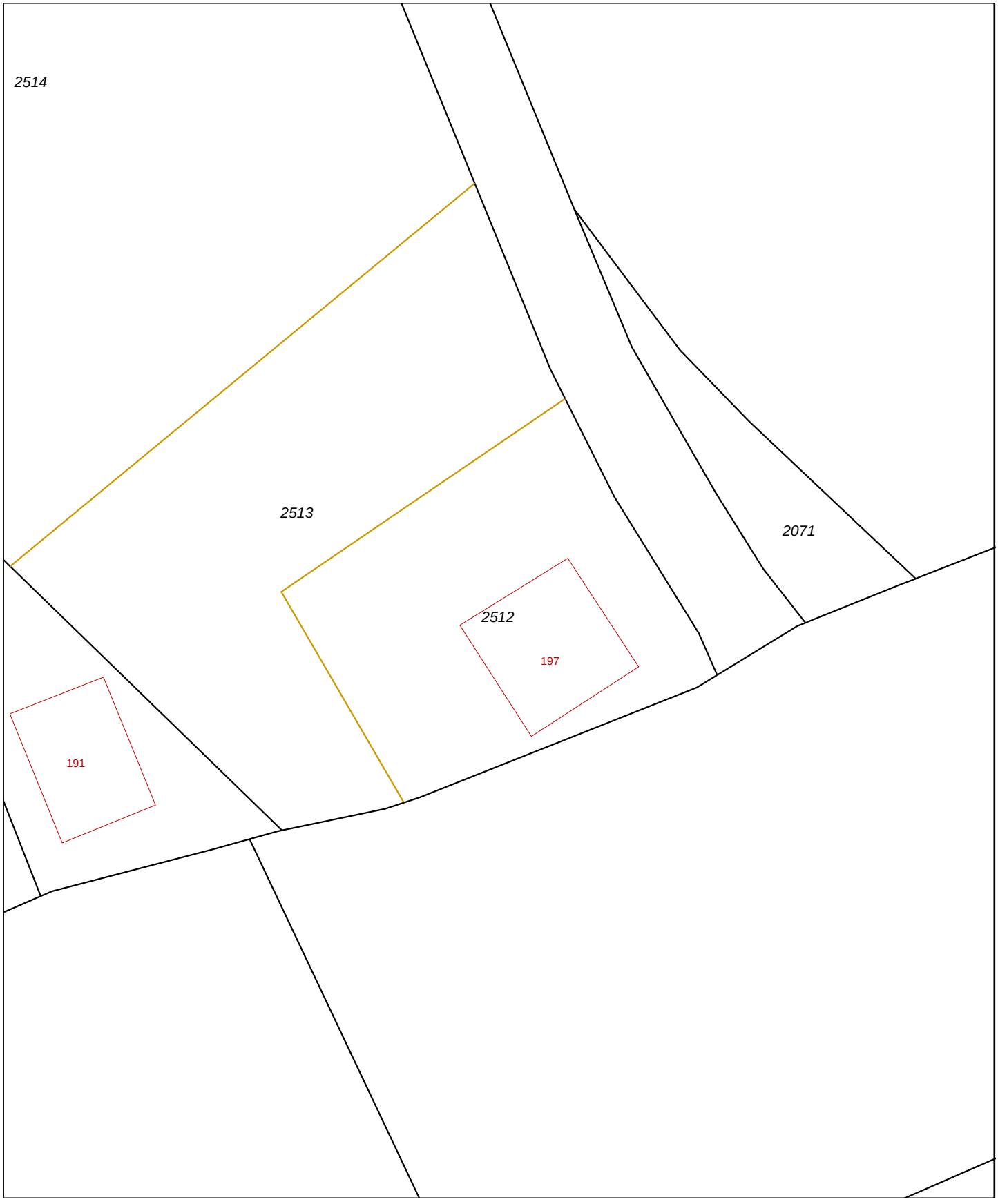
MONUMENTEN ADVIES OOST

UITTREKSEL KADASTRALE KAART

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Uittreksel Kadastrale Kaart

Uw referentie: 2016-505

Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Overige topografie

Voor een eensluidend uittreksel, Apeldoorn, 21 juli 2016
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Schaal 1:500

Kadastrale gemeente	LONNEKER
Sectie	D
Perceel	2512

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

MONUMENTEN ADVIES OOST

RESTAURATIEPLAN

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Inleiding

Wij zijn gevraagd om ten behoeve van de boerderij gelegen aan de Lossersestraat 197 te Enschede een bouwkundige inspectie uit te voeren en een restauratieplan te schrijven. De bouwkundige inspectie is uitgevoerd door de Stichting Monumentenwacht Overijssel en Flevoland. Van de gemeente Enschede hebben wij archiefstukken ontvangen met tekeningen en aanvraag bouwvergunningen van de boerderij en de naast gelegen schuur. Deze schuur blijft in dit restauratieplan buiten beschouwing. Voor de nieuwe invulling is de bestaande toestand en een voorlopig ontwerp getekend door Bouwadvies HB27

De boerderij

De boerderij heeft een rechthoekige plattegrond met gemetselde steens muren en een pannenbedekking. De gevelkozijnen zijn van hout met daarin ramen met enkele beglazing. De constructie bestaat uit 4 paren gebintconstructie, waarvan een aantal gebintstijlen niet meer aanwezig zijn door wijzigingen in het interieur. De kapconstructie is een onbeschoten sporenkap bestaande uit rondhouten sporen. De begane grondvloer is een betonvloer op zand. Boven de woonkamer is een balklaag met houten vloerdelen waar op de verdieping een kamer aanwezig is bereikbaar met een trap vanaf de deel. Op de schouw is een geschilderd tafereel aanwezig. In het inspectierapport is de huidige bouwkundige staat van de boerderij beschreven.
Als blijkt uit de archiefstukken is de boerderij in 1914 vernieuwd, daarbij is de voorgevel gehandhaafd en is dus ouder. Dit is ook te zien aan het metselwerk, de voorgevel heeft een andere steen en lagenmaat dan de steen aangebracht in 1914.
De naastgelegen schuur wordt in dit rapport buiten beschouwing gelaten, daar het nog niet bekend is hoe de schuur een invulling te geven op het nieuw in te richten erf.

Herbestemming

Het voornemen is de boerderij her te bestemmen naar een horeca functie passend bij het steakhouse restaurant de Lutscher Alm. De aangrenzende gronden worden ingericht als parkeergelegenheid ten behoeve van het restaurant. Het programma van eisen dat is opgegeven is als volgt:

- Een open ruimte waarbij alle binnenwanden zijn verwijderd
- Herstel van de gebintconstructie
- Een toiletgroep voor dames en heren
- Een ruimte voor de bar
- Een openhaard in het midden van de ruimte
- Een verdiepingsvloer t.p.v. de voorgevel
- Een nieuwe betonvloer geïsoleerd
- De buitenwanden isoleren
- Aanbrengen van een dakbeschot met isolatie

Op basis van dit programma is een ontwerp gemaakt en is het restauratieplan hierop gebaseerd. Op de tekening is de entree aangegeven in de linkerzijgevel op de plek van de huidige entree en verhoging in het dak. Links voor is de ruimte voor de bar en links achter de toiletgroep bestaande uit een dames en heren toiletruimte en een integraal toegankelijk toilet. De schouw is gehandhaafd t.b.v. het open haardvuur. De balklaag boven de woonkamer is gehandhaafd.

Restauratieplan

In dit restauratieplan worden de materialen en werkzaamheden beschreven t.b.v. de restauratie van de boerderij en de nieuwe invulling t.b.v. de horecafunctie.

Van toepassing zijnde voorwaarden en voorschriften:

- De Uniforme Administratieve Voorwaarden 2012 (UAV 2012)
- Kwaliteitsrichtlijnen opgesteld door de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM)
- Technische brochures uitgegeven door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE)
- De van toepassing zijnde technische normvoorschriften, praktijkrichtlijnen en beoordelingsrichtlijnen
- Het bouwbesluit
- De voorschriften van de gemeente waarin wordt gebouwd

Stut- en sloopwerk:

- Voordat met het sloopwerk wordt begonnen alle te slopen onderdelen documenteren en vastleggen in een document aangevuld met de benodigde foto's
- Alle binnenwanden m.u.v. de schouw verwijderen en afvoeren
- Al het loszittende stucwerk op de buitenwanden verwijderen en afvoeren
- De betonvloer verwijderen en afvoeren
- Alle pannen afnemen, sorteren en opslaan voor hergebruik
- De pui in de linkerzijgevel verwijderen en afvoeren
- Alle betimmeringen, wanden e.d. op de verdieping verwijderen en afvoeren
- Verwijderen alle plafonds en timmerwerken op de deel en de verdieping
- De benodigde voorzieningen treffen om de te handhaven constructie te ondersteunen en te schoren
- In de achtergevel aan linkerzijde het stalraam verwijderen en afvoeren en een sparing maken in het metselwerk t.b.v. het nieuw te plaatsen mestluik
- Het gepleisterde plint op de buitengevels controleren op loszittende delen en deze verwijderen en van het plint alle verflagen verwijderen
- De bestaande bestrating tegen de gevels opnemen en afvoeren
- Alle aanwezige windveren, dekplanken, aftimmeringen overstek en aftimmeringen t.p.v. de muurplaten verwijderen en afvoeren
- Het gevelteken afnemen en opslaan t.b.v. het nieuw te maken gevelteken

Grondwerk:

- Rondom de boerderij ontgraven en aanvullen t.b.v. het herstel metsel- en voegwerk en de fundering
- De benodigde sleuven graven en aanvullen t.b.v. de aanleg dienstleidingen, riolering e.d.
- Verwijderen beplanting rondom de boerderij
- De put onder de mestvaalt links naast de boerderij vullen met zand

Buitenriolering en drainage:

- Aanleggen de benodigde riolering en aansluiten op het gemeente riool
- Rondom de boerderij een drainage aanleggen in de grindkoffer en aansluiten op de buitenriolering

Terreinverhardingen:

- Aanbrengen een grindkoffer rondom de boerderij breed ca. 600 mm
- De stoep van veldkeien voor de entreedeur in de voorgevel handhaven
- T.p.v. de entree linkerzijgevel een bestrating aanbrengen

Betonwerk:

- De gehele boerderij voorzien van een nieuwe betonvloer dik ca. 150 mm voorzien van wapening
- De betonvloer voorzien van een vorstrand en voorzien uitkragen aan te brengen onder de bestaande fundering h.o.h. max. 1000 mm, definitieve uitvoering i.o.m. de constructeur
- Onder de betonvloer een pe-folie aanbrengen dik 0,02 mm, overlap t.p.v. naden min. 100 mm
- T.b.v. de schoorsteen een betonplaat aanbrengen ter hoogte van de hanebalken, opgelegd op thermisch verzinkte L-profielen bevestigd aan de sporen.

Metselwerk:

- Herstellen van alle in het metselwerk aanwezige scheuren d.m.v. uitnemen en inboeten van de bestaande stenen, op advies van de constructeur t.p.v. scheuren rvs wokkelstaven toepassen
- Los en beschadigd metselwerk uitnemen en inboeten, waarnodig aangevuld met een bijpassende steen
- Al het voegwerk van de rechterzijgevel, de achtergevel en linkerzijgevel uithakken en nieuw invoegen met een kalkmortel, vooraf advies vragen bij de leverancier/ adviseur t.b.v. de toe te passen mortel, t.b.v. de kleur en samenstelling mortel minimaal 3 monsters opzetten
- Het voegwerk in de voorgevel plaatselijk herstellen
- Al het metselwerk onder het maaiveld herstellen en de muur vertinnen
- Roestende ankers, kozijnankers en overige roestende metalen uit het metselwerk verwijderen
- Nieuw aan te brengen ankers en bevestigingsmiddelen uitvoeren in RVS
- De schoorsteen vanaf de betonplaat geheel nieuw opmetselen, voorzien van een vonkenvanger en een stalen afdekkap.
- Op de deel een nieuwe toiletgroep plaatsen, wanden van Poriso metselblokken dik 70 mm

Ruwbouwtimmerwerk:

- Al het bestaande en te handhaven hout spijkervrij en schoonmaken
- Alle bevestigingen van de sporen, muurplaten, hanebalken, gebinstellen etc. controleren en waarnodig herstellen
- De verbindingen tussen gebintstijlen en ankerbalken verstevigen door het aanbrengen van fiberstaven, leverancier Conserduc Renofors, vooraf een advies laten maken
- Alle sporen, muurplaten, hanebalken, gebintsellen etc. controleren op door houtrot aangetaste delen en het aangetaste hout vervangen, afmetingen en houtsoort gelijkwaardig aan de bestaande constructies
- Het balkhout en de vloerdelen boven de woonkamer controleren en waar nodig herstellen
- Ontbrekende gebintstijlen plaatsen
- Onder alle gebintstijlen een zwerfkei plaatsen op de betonvloer
- Roestende verankeringen verwijderen/ demonteren, ontroesten en behandelen met een corrosie werende coating c.q. vervangen door nieuwe verankeringen.
- Na het herstel van de kapconstructie een dakbeschot aanbrengen over de sporen van houten delen met halfhouts verbinding afm. Ca. 24x150 mm, housoort douglas, fijn bezaagd
- Over het dakbeschot een isolatie aanbrengen, Actis-Trisolaine dik 25 mm, daarover tengels afm. 38x38 mm aangebracht t.p.v. de sporen, over de sporen panlatten aanbrengen afm. 28x50 mm, tengels en panlatten houtsoort vuren, gezaagd, bevestigingsmiddelen rvs
- De houten topgevels controleren op aangetaste houten delen en op de bevestiging op het achterliggende regelwerk, aangetaste houten delen vervangen en de bevestiging waar nodig verbeteren
- Het aanbrengen van nieuwe windveren, dekplanken en aftimmering overstek, afmetingen als bestaand, houtsoort fijndradig douglas, voor aanbrengen 2x gronden met lijnolieverf, kopshout tijdens het aanbrengen behandelen met lijvige lijnolieverf
- Op de topgevel een nieuw gevelteken aanbrengen, model als bestaand
- T.p.v. de muurplaten nieuwe aftimmeringen aanbrengen, houtsoort douglas, gegrond
- Tussen de gebintstijlen en de muurplaten nieuwe trekkers aanbrengen, houtsoort eiken, bekapt, afm. Ca. 60x120 mm, bevestiging met houten pennen
- Op de deel zijde betimmerde hildes aanbrengen, bestaande uit een balklaag met vloerdelen en een verticale betimmering van schroten, houtsoort eiken, houtafmetingen i.o.m. de constructeur/ adviseur, enkele luiken aanbrengen in de verticale wanden
- T.p.v. de lagere delen links en rechts van de woonkamer een balklaag aanbrengen met vloerdelen, houtsoort eiken en een verticale betimmering aansluitend op de balklaag van de verdieping.
- Op de verdieping een houtskeletwand aanbrengen t.b.v. de technische ruimte bestaande uit stijl- en regelwerk en een beplating van Fermacell platen, aan de deel zijde afgewerkt met verticaal geplaatste eiken delen
- Al het overige timmerwerk benodigd voor het herstel en vernieuwen van de boerderij niet nader omschreven
- Al het bestaande en nieuwe hout behandelen tegen houtaantasting door insecten

Bouwkundige kanalen

- Vanaf de schouw naar de schoorsteen een dubbelwandige rvs rookgasafvoer aanbrengen, kleur zwart

Kozijnen, ramen en deuren

- De huidige kozijnen worden zoveel als mogelijk gehandhaafd, door houtrot aangetaste delen worden vervangen door kozijnhout van Oregon Pine, fijndradig.
- De ramen en deuren in de voorgevel controleren op gebreken en waar nodig herstellen.
- De ramen in de voorgevel voorzien van achterzetramen
- De ramen in de rechterzijgevel zijn slecht, deze worden vervangen en kunnen worden voorzien van isolerende beglazing, monumentenglas dik 10 mm
- T.p.v. de entree een nieuw kozijn plaatsen met dubbele deur, glasdeuren
- De overige kozijnen in de linkerzijgevel voorzien van nieuwe ramen
- De deur van het mestluik nazien op gebreken en waar nodig herstellen
- In de achtergevel aan de linker zijde een nieuw mestluik plaatsen
- In de achtergevel aan de rechterzijde het bestaande kozijn met deur verwijderen en een nieuw mestluik plaatsen
- Achter de muuropeningen t.p.v. de mestluiken een nieuw kozijn plaatsen met isolerende beglazing
- De baanderdeuren uitnemen en aanpassen, zodat deze deuren naar buiten kunnen draaien
- Achter de baanderdeuren een nieuw schuifdeur kozijn plaatsen met glasdeuren
- Achter de glaskozijnen naast de baanderdeuren achterzetramen plaatsen
- T.p.v. het kozijn in de topgevel hooiluiken aanbrengen
- In de toiletgroep en de technische ruimte nieuwe kozijnen aanbrengen met opgeklamte deuren, houtsoort eiken, voorzien van gehengen en klinkstellen, toiletdeuren voorzien van een vrij/bezet sluiting
- De luiken in de hildes voorzien van gehengen en schuiven

Dakbedekkingen

- Op de nieuwe panlatten de bestaande pannen uitleggen, rekening houden met 30% aanleveren van nieuwe pannen, de pannen vastleggen met rvs panhaken
- De nokvorsten herleggen, onder de nokvorsten een strook bladlood aanbrengen, rekening houden met 30% aanleveren van nieuwe nokvorsten

Stukadoorwerk

- Het bestaande stucwerk controleren op loszittend en slecht stucwerk
- Alle losse en holklinkend stukwerk verwijderen en nieuw aanbrengen, laagdikte als bestaand
- Aanbrengen isolatieplaten, IQ-Therm fabricaat Remmers, dik 50 mm, volledig verlijmd op de buitenwanden
- De isolatieplaten afwerken met een glasvlies en stukwerk laag conform voorschriften fabrikant/leverancier
- De nieuwe gemetselde binnenwanden voorzien van een stukwerk laag

Tegelwerk

- De nieuwe toiletgroepen voorzien van wandtegels, zgn. Hollandse witjes afm. 100x100 mm tot ca. 1200 mm+ vloer
- De betegelde wanden voorzien van voegwerk, max. 2 mm breed

Dekvloeren

- Op de betonvloer een PIR-plaat, Kingspan Cooltherm dik 80 mm
- Op de isolatie een cementdekvloer dik 60 mm (bij toepassing van vloerverwarming dik 80 mm)
- De dekvloer glad afwerken, geschikt voor het aanbrengen van een vloercoating

Schilderwerk

- Van de bestaande buitenkozijnen, ramen en deuren, de verflagen verwijderen
- De bestaande en nieuwe buitenkozijnen, ramen en deuren, inclusief belegstukken, betimmeringen etc. voorzien van een nieuwe volledige schilderbeurt aan de buiten- en binnenzijde
- De windveren, dekplanken, aftimmeringen e.d. voorzien van een nieuwe volledige schilderbeurt
- De dekvloer voorzien van een coating, laagdikte ca. 2 mm, in de toiletruimten ca. 100 mm opgezet tegen de wanden
- De bestaande balklaag en vloerdelen in de woonruimte schilderen
- De eikenhouten betimmeringen, kozijnen en deuren blijven onbehandeld
- De gestukadoorde wanden schilderen met een mineraalverf

Binneninrichting

- In het woongedeelte een bar plaatsen, uitwerking nader te bepalen
- Naast de bar de nieuwe meterkast situeren, op de wand een meterbord aanbrengen

Dakgoten en hemelwaterafvoeren

- T.p.v. de entree een mastgoot aanbrengen met hwa van zink no. 16
- De hwa gebeugeld, aangesloten op de drainage in het grindbed

Binnenriolering

- T.b.v. de toiletgroep een binnenriolering aanbrengen, aansluitingen:
    - Toilet 4x
    - Urinoir 1x
    - Wastafel 3x
- T.b.v. de bar een binnenriolering aanbrengen
- De binnenriolering aansluiten op de buitenriolering

Waterinstallaties

- T.b.v. de toiletgroep een koudwaterinstallatie aanbrengen vanaf de meterkast, aansluitingen:
    - Toilet 4x
    - Urinoir 1x
    - Wastafel 3x
- T.b.v. de bar een koud- en warmwaterinstallatie aanbrengen vanaf de meterkast
- T.b.v. de brandslaghaspel een koudwaterinstallatie aanbrengen vanaf de meterkast

Sanitair

- T.b.v. de toiletgroep sanitair aanbrengen, aansluitingen:
    - Toilet met inbouwreservoir compleet 4x
    - Urinoir met inbouwreservoir compleet 1x
    - Wastafel met rvs plugbekersyfon, muurbuis en koudwaterkraan3x
- T.b.v. de bar een sanitair aanbrengen, aansluitingen:
    - Gootsteen met rvs plugbekersyfon en koud- en warmwaterkraan

Brandbestrijdingsinstallaties

- Nabij de entree een brandslaghaspel plaatsen, inbouw
- Nabij de bar een brandblusser plaatsen
- Het gebouw voorzien van rookmelders volgens de eisen gesteld aan een horeca gelegenheid

Gasinstallaties

- T.b.v. de cv-ketel in de technische ruimte een gasinstallatie aanbrengen vanaf de meterkast

Verwarmingsinstallatie

- In de technische ruimte een cv-ketel plaatsen met warmwatervoorziening
- In het dak een dubbelwandige dakdoorvoer plaatsen in het dakvlak aan de rechterzijde
- Installatie uitvoeren als een twee-pijps systeem, leidingen uit het zicht geïsoleerd
- Aanbrengen van de benodigde radiatoren volgens berekening installateur
- De regeling t.b.v. de cv-installatie aanbrengen nabij de bar

Ventilatieinstallatie

- In de technische ruimte een ventilatie unit plaatsen met warmte terugwinning
- De toevoer en afvoer leidingen leggen over de hildes met de benodigde roosters in het plafond (vloerdelen), benodigde roosters volgens berekening installateur

Elektrotechnische installatie

- Het gebouw voorzien van een volledig nieuwe elektrotechnische installatie, verlichtingspunten, schakelaars en wandcontactdozen nader uit te werken in overleg met installateur
- De verlichting in de toiletruimten op een centraal schakelaar nabij de bar
- Nabij de entree een buitenlichtpunt aanbrengen
- De installatie aanleggen vanaf de meterkast
- In de meterkast een data aansluiting opnemen
- In het gebouw noodverlichting opnemen volgens de geldende voorschriften

MONUMENTEN ADVIES OOST

ARCHIEF

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Archiefstukken ontvangen van de gemeente Enschede:

- Aanvraag bouwvergunning schuur 8 september 1914
- Situatie te bouwen berging
- Tekening berging
- Aanvraag bouwvergunning vernieuwen boerderij 22 september 1914
- Situatie te vernieuwen boerderij
- Tekening boerderij
- Fragment vragenlijst behorende bij de aanvraag
- Gereedmelding vernieuwing boerderij 24 oktober 1914
- Goedkeuring vernieuwing boerderij 13 november 1914

LONNEKER, den 6 Sept 1914

Aan
Heeren Burgemeester en Wethouders
van
Lonneker.

Onder overlegging der bij art. 80 der Bouw- en Woningverordening, nader omschreven bescheiden, verzoekt ondergeteekende Mejufrouw De Wed. J Wigger wonende te Lonneker

vergunning tot het stichten / geheel ~~(gedeeltelijk) vernieuwen~~ van een gebouw bestemd tot beerp plaats op het perceel kadastraal Sectie D. N. 1297 7.e blad No. ..... aan den Losser straat. / ~~weg.~~ ont Reglement van Art 29 en 30 der bouw verordening

Het werk zal worden uitgevoerd door M Meijerink Timmerman Lonneker

't Welk doende,

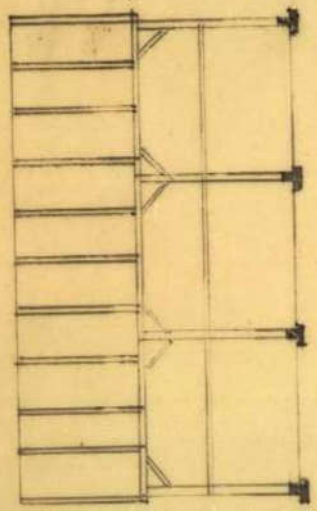
Wed J Wigger

Behoort bij Van

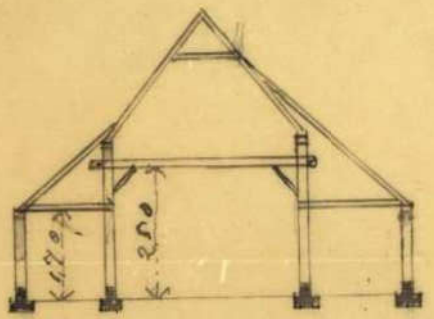
BURGEMEESTER en WETHOUDERS van

LONNEKER d.d. 19

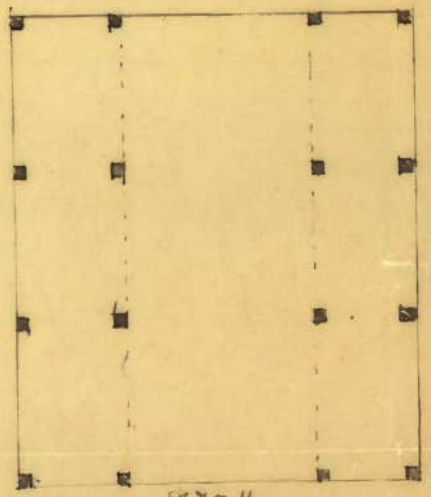
Plan van het plaatsen eene oude schuur aan de straat of grint weg
(spreide van de donneker hand wijzer naar Zuiden achter het bestaande
huis toebehorende aan Mejuffrouw de Weduwe J. Wigger op een afstand
van minstens 10 Meter af de straat weg en volgens tekening te plaatsen
op gemetselde poers van houten gebinten te dekken met pannen strooidakken
en digt te maken met planken en de noodige deuren schaal 1 a 100
- Sectie [illegible] 3000
Wed. J. Wigger' met toestemming van Wet 29 en 30
der bouw verordeningen

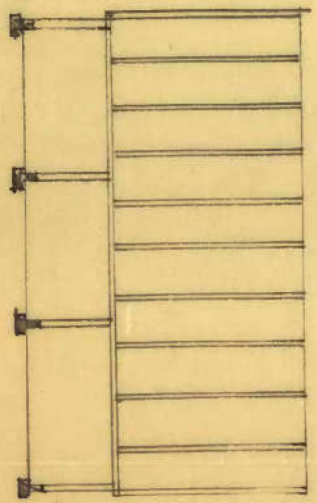
Het gezicht vierkante
werk posten met stranten

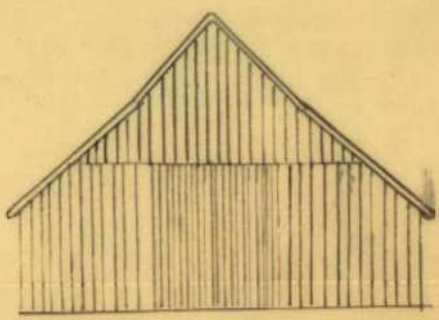
Het gezicht op de houten gebinten

Platte grond met poers

Zij kant met de posten in sporen

Eind gevel

LONNEKER, den 22 Sept 1904

Gemeente Lonneker
Ingekomen
den 29. SEP. 1914
3e afdeeling
№ 1050 B&W.

Aan
Heeren Burgemeester en Wethouders
van
Lonneker.

Onder overlegging der bij art. 67 der Bouw- en Woningverordening, nader omschreven bescheiden, verzoekt ondergeteekende Meyufvrouw de Wed J Wigger

wonende te Lonneker

vergunning tot het ~~stichten~~ / ~~geheel~~ (gedeeltelijk) vernieuwen van een gebouw bestemd tot

een boeren Woonhuis op het perceel kadastraal Sectie D. N. 1279. 6 Hks

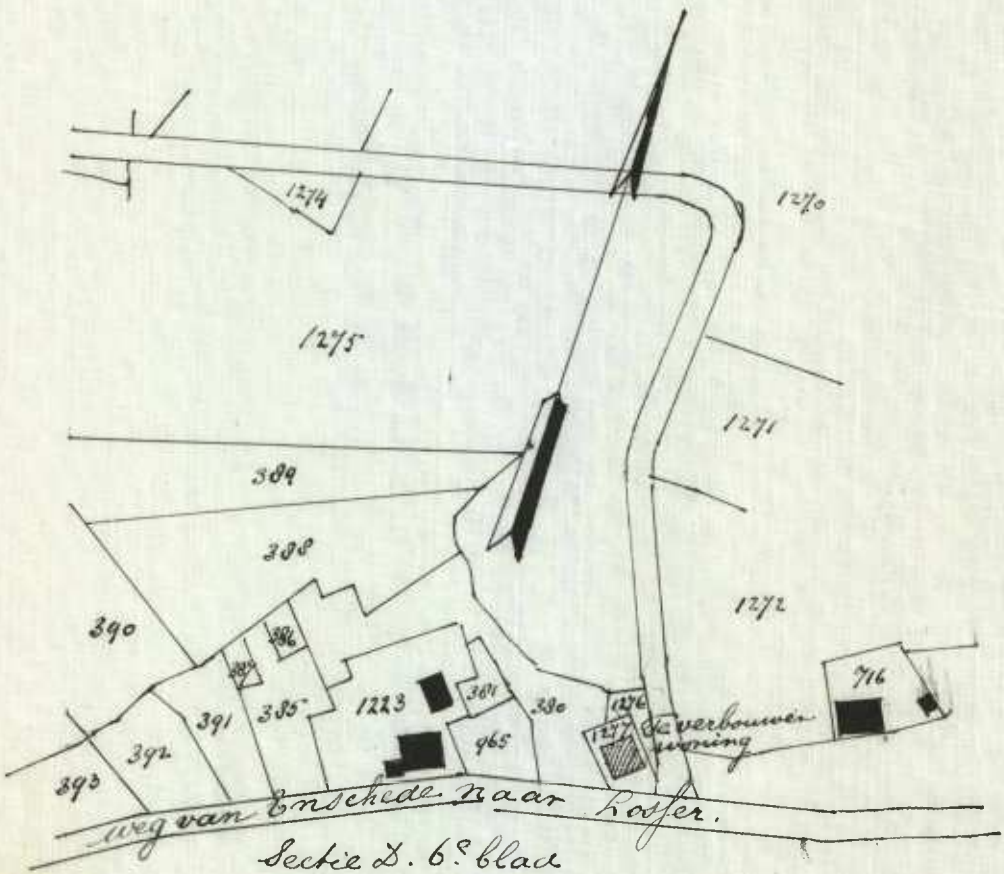
No. ..... aan den straat / weg Lonnekerweg

Het werk zal worden uitgevoerd door M Meyerink Timmerman Lonneker.

onderhoffing van oud te vervallen en met steenkolken onder de pannen verbeteren

't Welk doende,

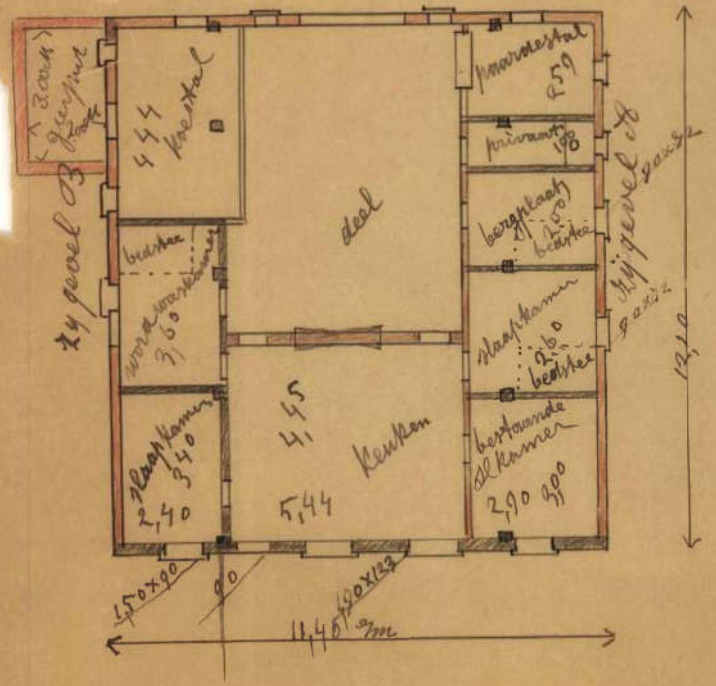
Wed J Wigger

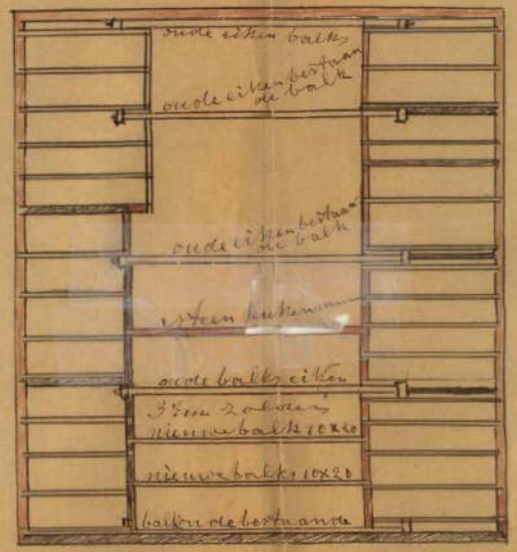

Sectie D. 6e blad
Schaal 1 à 2500

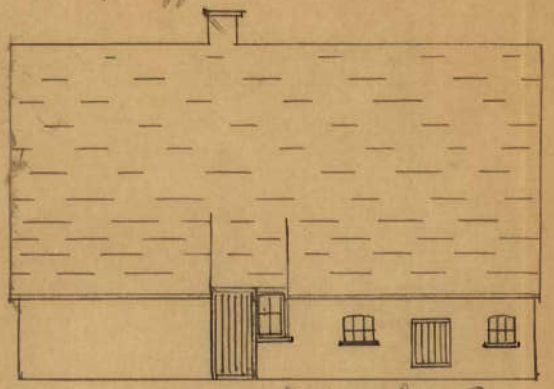
Plan van het repareeren van een boeren woonhuis toe behoorende aan Mejufvrouw
de Wed J Wijgers staande aan de straatweg Enschede Lasser
alles op de gestipte lijnen, de gestipte hokjes Zijn bestaande, en worden
nu slaapkamers ontheffing Sectie D. N° 1277. bebaald

Wed J Wijgers

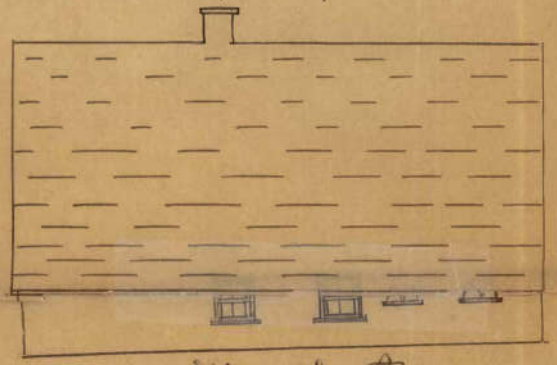

balklaag

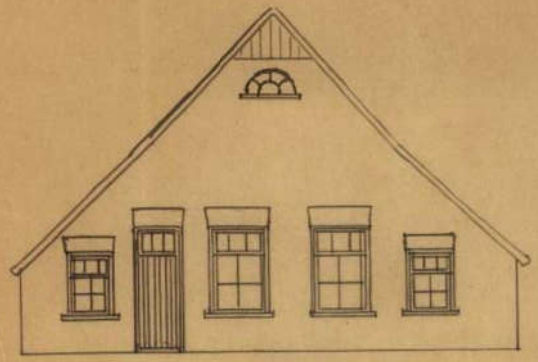

Zijgevel B

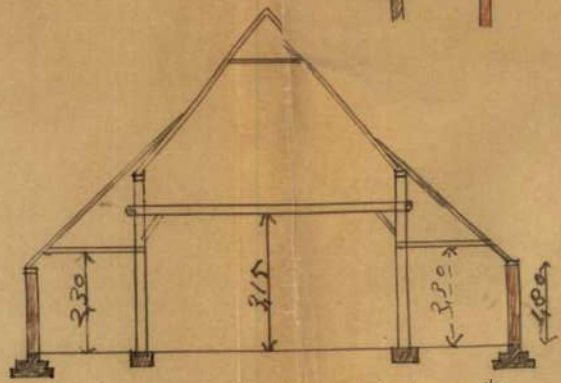

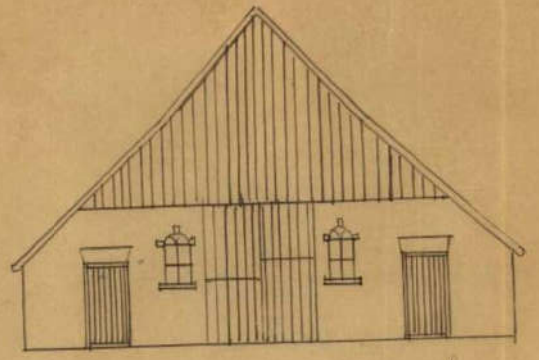
Zij gevel A

bestaande voorgevel
van 1 steens muur

bestaande houten gebinten met
kap en balks

bestaande houten achtergevel

7o. Welke hoogte hebben de verschillende woon- en slaapvertrekken, gerekend van den vloer tot onderkant der daarboven gelegen balklaag?

Keuken 3,15 M
Kamers en slaapkamers 2,30 M

8o. Welke wijdte in den dag heeft de toegang van buiten tot de woning?

90 Cm

9o. Worden slaapgelegenheden boven aangebracht? Zoo ja, hoeveel bedraagt de aantrede, hoeveel de optrede der trap?
Hoe breed is de trap binnenwerks?

10o. Welke is de breedte en de hoogte van aan te brengen portalen en gangen?

11o. Waar is het privaat gelegen? Op welke wijze heeft het gemeenschap met de buitenlucht? Hoe groot is de opening voor ventilatie en hoe is de inrichting van het privaat?

Volgens aanwijzing op de Tekening in het woonhuis door middel van een gevenkheerenoor 2 deuren Hoog en

12o. Op welke wijze wordt voorzien in de behoefte van onschadelijk drinkwater?
Waar is de welput gelegen?

Een bestaande wel worden put op een afstand van 2 meter voor het huis

13o. Hoe heeft de dekking van het gebouw plaats?

Bestaande pannen met twee rokken

14o. Op welke wijze zal de rookgeleiding in het gebouw geregeld worden?

Door van een dubbele schoorsteen een uit de Keuken en een van de deel

15o. Tot welke diepte worden de fundamentsleuven uitgegraven en waarmede worden deze aangevuld en opgehoogd?

Bestaande fundeeringen tot op vaste bodem en de nieuwe tot op vaste bodem en met steen Zooals nu gesteld

16o. Waaruit bestaat het aan te brengen trasraam; hoe hoog is dit en welk gedeelte ligt onder, en welk gedeelte boven peil?

Bovoor steen met cement mortel 30 centimeter beneden en 30 Cm boven de begane grond

17o. Hoeveel ruimte blijft er over onder de aan te brengen houten vloeren en op welke wijze wordt die ruimte geventileerd?

Alles voor Zooals vloeren

18o. Van welke materialen wordt de kelder gemaakt, hoe dik zijn de muren?

19o. Welke aanlegbreedte hebben de fundamenten van het gebouw?
Op welke wijze hebben de versnijdingen van het fundament plaats?
Hoe diep is het fundament onder peil gelegen?

Die noodzakelijk moeten worden aangelegd 50 Cm of 2½ steen, van de 2 lagen ½ steen verspringen, en 50 Cm beneden de begane grond

20o. Welke dikten zullen hebben:
a. de grondkeerende muren?
b. de buitenmuren, boven den beganen grond?
c. muren, dienende tot scheiding tusschen belendende gebouwen, die elk afzonderlijk overkapt zijn?
d. muren, dienende tot scheiding tusschen gebouwen zonder verdieping onder eenzelfde overkapping, opgaande tot den bovenkant der zolderbinten en daarboven?
e. muren, dienende tot scheiding tusschen gebouwen met een of meer verdiepingen?
f. balkdragende muren?

1 Steens muren

Bestaande eiken gebinten posten met balken

21o. Op welke wijze wordt het hemelwater afgevoerd?

Het bestaande huis is over geschakt met 1 pan

LONNEKER, den 29 Oct 1914

Gemeente Lonneker
Ingekomen
den 13 NOV. 1914
3e afdeeling
No. 1163

Ondergeteekende Wed J Wigger

wonende te Lonneker, heeft de eer U te berichten dat het gebouw, tot het ~~stichten~~ / vernieuwen waarvan ~~hem~~ / haar vergunning is verleend bij beschikking van Uw College dd. 25 Sept 1914 no. 315a gereed is om in gebruik te worden genomen; weshalve hij / zij Uw College verzoekt om eene verklaring dat de bouw / vernieuwing heeft plaats gehad overeenkomstig de bestaande bepalingen der verordening (en nader gestelde eischen) en tevens om eene vergunning als bedoeld bij art. 5, 1e lid, b, der Woningwet.

't Welk doende,

Wed J Wigger

Aan
Heeren Burgemeester en Wethouders
van
Lonneker.

Lonneker, den 13 November 1914.

Bouw
17-11-1914
No. 368a

Bij deze heb ik de eer U mede te deelen, dat mij bij onderzoek is gebleken, dat de woning van Mej. de Wedu J. Wigger te Lonneker staande aan den Losserschen weg volgens besluit van 22 September 1914 No. 315a overeenkomstig de ingediende stukken ~~zijn~~ is gebouwd.

De Opzichter ~~in Algemeenen Dienst~~:

A. M. de Boer

Aan
Heeren Burgemeester en Wethouders
van Lonneker.

MONUMENTEN ADVIES OOST

INSPECTIE RAPPORT

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

INSPECTIERAPPORT 2016
Objectnummer 3115
Lutscher Alm
Lossersestraat 197
7525 PE Enschede

Monumentenwacht Overijssel en Flevoland
Heinoseweg 6a
7722 JP Dalfsen
tel. 038-4603237/fax. 038-4604745
info@monumentenwacht-ovfl.nl
www.monumentenwacht-ovfl.nl
copyright © 2016 St. Monumentenwacht Overijssel en Flevoland
gesubsidieerd door:
provincie overijssel

Objectgegevens

Objectnummer:	3115
Gemeente:	Enschede
Monumentnummer:	
Oorspronkelijke functie:	08 Agrarisch bouwwerk

Inspectiegegevens

Inspectienummer:	3115.16.160529
Inspectie uitgevoerd door:	E. Pieper
Datum inspectie:	30-06-2016

Inleiding

Op onze website www.monumentenwacht-ovfl.nl vindt u nadere informatie en duurzaamheidstips.
Voor uitvoering van werkzaamheden adviseren wij u:

- om te informeren bij de gemeente of hiervoor een vergunnings- of meldingsplicht geldt;
- de maten/hoeveelheden altijd in het werk te controleren. Aan de in dit rapport vermelde maatvoeringen en hoeveelheden kunnen geen rechten worden ontleend.

Inspectieplan

Algemeen

Risicoklasse:	4		
Frequentie inspectie (maanden):	48		
Inspecties mogelijk vanaf (tijd):	08.00 uur		
Geen inspectie mogelijk op (dagen):	Niet van toepassing		
Eigenaar/abonnee:	De heer M. Bosch	telefoon :	06-53591081
		e-mail :	
Contactpersoon:		telefoon :	
		e-mail :	
Sleuteladres:		telefoon :	
		e-mail :	

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Het interieur is matig toegankelijk voor inspecties. Het exterieur is redelijk bereikbaar voor inspecties en matig bereikbaar voor reparaties.

Locatie

- bus parkeren achterzijde boerderij.

Bijzonderheden

- de ankerbalk gebinten zijn door aftimmeringen beperkt te inspecteren.

Materialen op locatie

- niet bekend.

Materialen om mee te nemen

- geen

Algemeen
De constructieve toestand (casco) van het gebouw is redelijk. De onderhoudstoestand is matig.

Bij hersteladvies is rekening gehouden met de wens van eigenaar om er weer een Los hoes van te maken.

Aanbevolen werkzaamheden in volgorde van prioriteit

onderdelen	***rubriek***	***technische staat***	***termijn***
Boerderij			
○ herstel/inboeten scheurvormingen, herstel los en vorstschade metselwerk, vervangen voegwerk, opbrengen nieuwe gepleisterde plint en aanbrengen vertinlaag onder maaiveld	1.2.1	matig	1 jaar
○ vervangen houten topgevels voor,- en achtergevel	1.2.3	slecht	1 jaar
○ vervangen kozijnen,ramen en deuren en behandelen gietijzeren ramen en terug plaatsen	1.4.2	slecht	1 jaar
○ herstel/vervangen sporen/oplangers, herstel afgeschoven oplangers en waarnodig uitvlakken voor aanbrengen dakbeschot	2.1.1	redelijk	1 jaar
○ uitvoeren dakrenovatie	2.2.2	slecht	1 jaar
○ vervangen windveren, dekplanken en overstek en aanpassen/vervangen overstek voorgevel	2.2.6	slecht	1 jaar
○ aanbrengen nieuwe zinken of koperen mastgoten en afvoeren	2.4.1	slecht	1 jaar
○ opmetselen nieuw schoorstenen tot aan schouw en vervangen loodwerk	2.6	matig	1 jaar
○ slopen binnenwanden en eventueel klampmuur aanbrengen aan binnenzijde buitengevels	3.1	matig	1 jaar
○ herstellen en in oude staat terug brengen vijf eikenhouten ankerbalk gebinten met stalligger balken,- en dragers	3.2.1	matig	1 jaar
○ aanbrengen nieuwe vloer begane grond en eikenhouten planken over ankerbalken en stalligger balken	3.2.2	matig	1 jaar
○ aanpassen opnieuw herinrichten terrein om de boerderij	4.3	matig	1-2 jaar

Bijlagen
- dakplattegrond met verwijzing nummering codering daken en gevels;
- plattegrond met verwijzing nummering gebinten;

Uitgevoerde werkzaamheden door de Monumentenwacht
- plaatselijk weggezakte dakpannen terug gelegd.

Verwerkte materialen
- geen

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
BOERDERIJ			
1. GEVELS			
1.1 Funderingen - algemeen	R	De bakstenen fundering is door ons niet geïnspecteerd. Zover te beoordelen zijn aan opgaande gevels geen ernstige verzakkingen/scheurvormingen geconstateerd. Op de hoek achtergevel met aansluiting rechtergevel komt lichte scheurvorming voor door verzakking. Tevens verwachten wij enige vorstschade en los metselwerk onder maaiveld.	○ ontgraven circa 60 cm totaal 42 m^1 onder maaiveld en waarnodig herstellen los en beschadigd metselwerk ○ aanbrengen vertinlaag van fundering tot aan maaiveld totaal circa 33 m²
1.2 Gevels *1.2.1 Baksteen* Voorgevel g01 - metselwerk algemeen	M	De voorkomende scheurvormingen zijn zover te beoordelen wel stabiel. Gebreken: - scheurvormingen boven deurkozijn; - vermoedelijk scheurvorming tussen deur,- en raamkozijn door op roestende kozijnankers; - scheurvorming onder,- en boven raamkozijnen rechterzijde; - verspreid los metselwerk ter plaatse van overstek/windveren; - plaatselijk los metselwerk ter plaatse van muurplaten; - plaatselijk los metselwerk ter plaatse van lekdorpels; - plaatselijk komen nog op roestende keilbouten voor;	○ uitnemen en inboeten met uitkomende bakstenen boven rechter raamkozijn circa 2,5 m² ○ uitnemen en inboeten met uitkomende bakstenen boven deurkozijn circa 1,5 m² ○ verwijderen oude kozijnankers en inboeten met uitkomende bakstenen circa 1 m² ○ plaatselijk herstel metselwerk ter plaatse van lekdorpels ○ verwijderen circa 6 oude ijzeren keilbouten ○ rekening houden met herstel los metselwerk ter plaatse van muurplaten en windveren totaal 10 m^1
- voegwerk, platvol uitgevoerd	M	Het voegwerk is niet authentiek en verspreid komt los voegwerk voor. Ben er vanuit gegaan om het totale voegwerk te vervangen.	○ na herstel mestelwerk gevel invoegen met traskalk mortel totaal circa 30 m²
- gevelankers algemeen (8)	R	De bevestiging van 2 gevelanker aan achterliggende eiken tussenstijl 1^e verdieping is goed. De overige bevestiging van gevelankers zijn door aftimmeringen niet geïnspecteerd.	○ uitnemen 7 gevelankers, ontroesten, behandelen en terug plaatsen/vastzetten ○ ontroesten en behandelen 2 gevelankers

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- gepleisterde plint	S	Verspreid komen gescheurde, losse en weggevallen delen voor. Rekening houden met verspreid los metselwerk en vorstschade achter plint. Weggevallen delen pleisterwerk plint.	○ plint in zijn geheel nieuw opzetten totaal 5,5 m² ○ herstellen los metselwerk en voegwerk achter plint herstellen 6 m² ○ rekening houden met vervangen 12 beschadigde bakstenen
Linkergevel g02			
- opgaande gevel	R	De gevel is niet authentiek. In de gevel komen geen ernstige scheurvormingen en verzakkingen voor en zou gehandhaafd kunnen blijven en daar ben ik in eerste instantie van uit gegaan. Tevens ben ik er vanuit gegaan om verhoogde deel boven ingang te verwijderen en in oude staat terug te brengen. Gebreken: - scheurvorming en loswerking gevel met aansluiting voorgevel g01; - mechanische schade en los metselwerk met aansluiting achtergevel g03; - verspreid los metselwerk en rollagen boven oude stalramen en muurplaten; - plaatselijk vorstschade en los metselwerk achter gepleisterde plint;	○ uitnemen bakstenen met aansluiting voorgevel en opnieuw inboeten circa 0,8 m² ○ uitnemen bakstenen op hoek en met nieuwe bijpassende stenen inboeten circa 0,5 m² ○ herstel los metselwerk en rollagen boven oude stalramen circa 2 m² ○ verwijderen metselwerk verhoogde deel circa 1 m² ○ verwijderen puikozijn met deur en raam en aanbrengen stalramen en inboeten metselwerk zie 1.4.2
- voegwerk, platvol uitgevoerd	M	Verspreid los en weggevallen voegwerk.	○ na herstel mestelwerk gevel invoegen met traskalk mortel totaal circa 12 m²
- gepleisterde plint	S	Gebreken: - verspreid losse en weggevallen delen; - vorstschade metselwerk ter plaatse van deurkozijn.	○ plint in zijn geheel nieuw opzetten totaal 6 m² ○ herstellen los metselwerk en voegwerk achter plint herstellen 6 m² ○ rekening houden met plaatselijk vervangen circa 12 door vorst aangetaste bakstenen

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
Achtergevel g03			
- opgaande gevel	R	De gevel is niet authentiek. In de gevel komen geen ernstige scheurvormingen en verzakkingen voor en zou gehandhaafd kunnen blijven en daar ben ik in eerste instantie van uit gegaan. Gebreken: - mechanische schade metselwerk met aansluiting linkergevel is opgenomen bij linkergevel g02; - scheurvorming boven rechter deurkozijn; - verspreid los metselwerk ter plaatse van overstek/windveren; - lichte scheurvorming ter plaatse van op roestende gevelanker linker eiken deurstijl; - lichte scheurvorming/verzakking linkerzijde met aansluiting rechtergevel g04. Mechanische schade metselwerk.	○ uitnemen bakstenen en opnieuw inboeten circa 1,5 m² boven deurkozijn ○ herstellen los metselwerk ter plaatse van overstek circa 3 m[1] ○ inboeten circa 0,5 m² ter plaatse van gevelanker linker eiken deurstijl ○ rekening houden met ondermetselen/herstel metselwerk onder maaiveld, zie 1.1
- voegwerk, platvol uitgevoerd	M	Niet authentiek.	○ na herstel mestelwerk gevel invoegen met traskalk mortel totaal circa 24 m²
- gepleisterde plint	M	Verspreid los en gescheurde delen.	○ plint in zijn geheel nieuw opzetten totaal 4,5 m² ○ herstellen los metselwerk en voegwerk achter plint herstellen 4,5 m²
Rechtergevel g04			
- opgaande gevel	R	De gevel is niet authentiek. In de gevel komen geen ernstige scheurvormingen en verzakkingen voor en zou gehandhaafd kunnen blijven en daar ben ik in eerste instantie van uit gegaan. Gebreken: - scheurvorming en loswerking gevel met aansluiting voorgevel g01; - plaatselijk lichte scheurvormingen ter plaatse van raamkozijn en zijn stabiel; - plaatselijk los metselwerk met aansluiting muurplaat; - matig inboetwerk in verleden uitgevoerd met aansluiting raamkozijnen;	○ uitnemen bakstenen met aansluiting voorgevel en opnieuw inboeten circa 0,8 m² ○ herstellen los metselwerk onder muurplaten 4 m² ○ herstellen matig uitgevoerde inboetwerk met aansluiting raamkozijnen herstellen met nieuwe bijpassende bakstenen totaal circa 2 m²

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- voegwerk, gesneden uitgevoerd	R	Het voegwerk is over het geheel genomen in een redelijke tot goede staat. het voegwerk achter gepleisterde plint is vermoedelijk slecht en dient gelijktijdig met herstel pleisterwerk hersteld te worden.	
- gepleisterde plint	S	Verspreid komen gescheurde en losse delen voor. Rekening houden met plaatselijk los metselwerk en vorstschade achter plint.	○ plint in zijn geheel nieuw opzetten totaal 6 m² ○ herstellen los metselwerk en voegwerk achter plint herstellen 6 m²
1.2.3 Hout Voorgevel g01			
- houten topgevel	S	Achterliggende regelwerk is door aftimmeringen niet geïnspecteerd. In eiken planken komt verspreid houtrot en loszittende planken voor. Tevens komen oude boktoraantastingen voor. Verspreid verwering en houten planken.	○ vervangen houten topgevel totaal circa 10 m² ○ nazien regelwerk achter planken en waarnodig herstel
Achtergevel g03			
- houten topgevel	R	Plaatselijk komen loszittende planken voor. Kunt er voor kiezen om houten topgevel te handhaven.	○ optie 1 handhaven en rekening houden met plaatselijk herstel/doornagelen ○ optie 2 vervangen houten topgevel door eiken topgevel planken totaal circa 30 m²
<u>1.3 Buitenpleisterwerk</u> plint			
- algemeen	S	Is opgenomen bij rubriek 1.2.1	
Lekdorpels			
- algemeen	S	Is opgenomen bij rubriek 1.4.2	
<u>1.4 Vensters</u>			
1.4.2 Hout Voorgevel g01			
- kozijn/deur	M	De oude deurkozijn is verleden afgetimmerd en komt verspreid verwering en houtrot voor.	○ aanbrengen nieuw houten deurkozijn,deur en bovenraam afmeting in deuropening 1,00 X 1,75 m^1
- kozijnen en ramen algemeen (4)	M	Verspreid verwering en houtrot.	○ aanbrengen 2 raamkozijnen met ramen in opening van 1,37 x 2,00 m^1 ○ aanbrengen 2 raamkozijnen met ramen in opening van 1,00 x 1,50 m^1
- gietijzeren raam 1e verdieping	R	Roestvorming.	○ uitnemen raam, ontroesten, behandelen en terug plaatsen

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- gepleisterde lekdorpel onder raamkozijnen	S	Verspreid scheurvorming en losse delen. Ben er vanuit gegaan om bakstenen lekdorpels zonder pleisterwerk aan te brengen.	○ aanbrengen 4 nieuwe lekdorpels onder nieuwe raamkozijnen 2/1,40 m^1 en 2/1,00 m^1 ○ aanbrengen nieuwe lekdorpel onder gietijzeren raam 1/1,00 m^1
Linkergevel g02			
- puikozijn met deur en ramen ingangspartij (1)	S	De deur is nog wel redelijk. In puikozijn komt verspreid houtrot en opstopwerken voor. Indien verhoging wordt gehandhaafd,dient er een nieuw puikozijn geplaatst te worden met nieuw deur en ramen.	○ optie 1 handhaven oude situatie, aanbrengen nieuwe puikozijn met deur en ramen van circa 2,70 x 2,10 m^1 ○ bij handhaven deur, aanbrengen nieuwe hardstenen onderdorpel en neuten ○ optie 2 in ere herstellen linkergevel en aanbrengen circa 3 nieuwe gietijzeren stalramen en met uikomende bakstenen verhoogde deel inboeten metselwerk
- houten ramen (2)	S	Verwering en houtrot.	○ aanbrengen 2 nieuwe gietijzeren stalramen
- houten kozijn/luik (1)	S	Verwering en houtrot. Heeft geen functie meer.	○ laten vervallen door opening met bijpassende stenen dicht te zetten circa 1,1 m^2
- gepleisterde lekdorpel onder raamkozijnen	S	Verspreid scheurvorming en losse delen. Ben er vanuit gegaan om bakstenen lekdorpels zonder pleisterwerk aan te brengen.	○ aanbrengen bakstenen lekdorpels onder 5 nieuwe gietijzeren stalramen 5/0,60 m^1
Achtergevel g03			
- houten kozijn/raam linkerzijde (1)	S	Niet origineel. In raam komt verspreid houtrot voor en is aan buitenzijde met houten plaat afgetimmerd.	○ uitnemen raamkozijn met raam en eventueel dicht metselen met bijpassende stenen circa 0,5 m^2
- kozijn/deur rechterzijde	M	Niet origineel.	○ uitnemen deurkozijn met deur en eventueel dicht metselen met bijpassende stenen circa 2 m^2
- ijzeren stalramen (2)	R	Roestvorming en plaatselijk glasbreuk.	○ uitnemen 2 ramen, ontroesten, behandelen en terug plaatsen
- eiken deurposten en in rijdeuren	R	De deuren zijn niet origineel. Gebreken: - in ondereinden eiken deurstijlen komt houtrot voor; - plaatselijk loszittende gevelanker die aan deurstijlen zijn bevestigd.	○ uitstukken en aanhelen 2 ondereinden eiken deurstijlen ○ uitnemen 4 gevelankers, ontroesten, behandelen en opnieuw vastzetten ○ de niet originele deuren vervangen door eiken deuren van circa 2/1,34 x 3,00 m^1
- hardhouten kozijn/ramen 1e verdieping (1)	M	Niet origineel. In glaslatten van ramen komt verspreid houtrot voor. De vensterbank met aansluiting topgevel ontbreekt.	○ aanbrengen nieuwe eiken kozijn met ramen van 0,98 x 1,10 m^1 ○ aanbrengen vensterbank met aansluiting topgevel van 1,10 m^1
- gepleisterde lekdorpel onder ramen	S	Verspreid scheurvorming en losse delen. Ben er vanuit gegaan om bakstenen lekdorpels zonder pleisterwerk aan te brengen.	○ aanbrengen bakstenen lekdorpel onder ijzeren stalramen 2/0,60 m^1

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
Rechtergevel g04			
- kozijnen en ramen algemeen (3)	S	In de niet originele kozijnen en ramen komt verspreid verwering en houtrot voor. Verspreid houtrot kozijndorpel.	○ aanbrengen nieuwe eiken raamkozijn van 0,98 x 1,50 met tussenstijl en 2 ramen van 0,66 x 0,88 m^1 ○ aanbrengen nieuwe eiken raamkozijnen van 2/0,82 x 0,91 met 2 ramen van 0,69 x 0,80 m^1
- gepleisterde lekdorpel onder raamkozijnen	S	Verspreid scheurvorming en losse delen. ben er vanuit gegaan om bakstenen lekdorpels zonder pleisterwerk aan te brengen.	○ aanbrengen bakstenen lekdorpels 2/0,80 m^1 ○ aanbrengen bakstenen lekdorpel 1/1,50 m^1
1.4.3 Gietijzer/staal			
- algemeen	R	Zie 1.4.2	
1.5 Deuren, poortjes, toegangen			
- algemeen	M	Zie 1.4.2	
1.7 Glas/schilderwerk			
1.7.1 Beglazing/glas in lood			
- gietijzeren ramen	R	Plaatselijk komt glasbreuk voor.	○ rekening houden met plaatse vervangen gebroken ruiten
- beglazing in houten ramen	R		○ gelijktijdig met aanbrengen nieuwe houten ramen , aanbrengen thermopane beglazing
1.7.2 Schilderwerk			
buitenschilderwerk			
- kozijnen, ramen en deuren	S	Verspreid verwering en afschilfering. Doordat alle kozijnen en ramen vervangen dient te worden is schilderwerk niet opgenomen.	
- gietijzeren ramen	S	Meegenomen bij 1.4.2	
- muurverf op gepleisterde lekdorpel en plint	S	Afschilfering en verwering.	○ zie 1.3
- houten topgevels	S	Verwering en schraal.	
- houten windveren, dekplanken en geveltekens	S	Dienen vervangen te worden.	

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
2. DAKEN			
2.1 Kapconstructies			
2.1.1 Hout			
- algemeen	R	Door aftimmeringen zijn de eiken sporen en oplangers beperkt geïnspecteerd. Wij verwachten geen ernstige verzwakte eiken sporen door houtrot en/of aantastingen van houtvernielers. Aan eiken oplangers die plaatselijk zijn geïnspecteerd hebben wij onderstaande gebreken aan geconstateerd. Gebreken: - plaatselijk komen gebroken eiken oplanger voor; - plaatselijk zijn oplangers van de linker gebintplaat afgeschoven; - verspreid afgeschoven oplangers met aansluiting rechter gebintplaat. Gebroken eiken oplanger boven rechter dakvlak hd02. Afgeschoven oplanger ter plaatse van linker gebintplaat gebint 05.	○ rekening houden met vervangen 6 eiken oplangers van 3,50 m^1 ○ overige 20 oplangers nazien en waarnodig fixeren ○ rekening houden met plaatselijk herstel/fixeren losgetrokken eiken sporen ○ rekening houden met uitvlakken voor aanbrengen dakbeschot 220 m^2
- eiken muurplaten algemeen	R	De eiken muurplaten zijn eveneens door aftimmering slechts plaatselijk aan buitenzijde geïnspecteerd. Indien linkergevel in ere wordt hersteld, dient muurplaat lage gedeelte doorgetrokken te worden. Gebreken: - houtrot muurplaat met aansluiting linkergevel en verhoogde dak; - plaatselijk houtrot in uiteinden van voor,- en achtergevel.	○ rekening houden met uitstukken/aanhelen 2 uitienden muurplaten van circa 1 m^1

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- sporen en muurplaat ter plaatse van verhoogde dak hd01	R	Is niet origineel. Wens van eigenaar is om binnenruimte in ere te herstellen.	Optie 1 ○ verwijderen sporen, muurplaat etc. ○ aanbrengen 5 nieuwe eiken oplangers van circa 3,50 m^1 ○ aanbrengen/aanhelen muurplaat lage gedeelte circa 5 m^1 optie 2 ○ handhaven oude situatie
2.2 Dakbedekking			
2.2.2 Pannen Dakvlakken hd01 en 02		Totaal circa 220 m^2	
- rode Oudhollandse dakpannen	R	De kwaliteit van de dakpannen is over het geheel genomen matig tot redelijk. Plaatselijk komen dakpannen met vorstschade en afschilfering aan onderzijde en ophangnokken voor. Afschilfering achterzijde dakpan.	○ uitsorteren dakpannen en rekening houden met bijleveren 30 % nieuw Oudhollandse dakpannen (langdak pannen)
- nokvorsten afwerking	M	Eerste gedeelte vanaf achtergevel tot aan schoorsteen zijn Oud Hollandse dakpanen gebruikt als nokvorsten. Gebreken: - de bovenpannen sluiten verspreid niet goed onder Oudhollandse dakpannen; Bovenpannen sluiten niet goed onder Oudhollandse dakpannen gebruikt als nokvorsten.	○ aanbrengen nokvorsten voor Oudhollandse dakpannen totaal 12,70 m^1

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- bevestiging panlatten	S	Gebreken: - verspreid houtrot panlatten met aansluiting windveren; - verspreid gebroken/doorbuigende panlatten door te grote spoorafstand; - verspreid doorgeroeste vernageling panlatten; Gebroken panlatten. Doorbuigende panlatten door te grote spoorafstand.	○ na vervangen/herstel eiken oplangers en waarnodig eiken sporen, sporen voorzien van houten dakbeschot met nieuw betengeling en waterkerende folie, totaal 220 m² ○ eventueel afhankelijk van welke bestemming het gebouw krijgt buitenzijde voorzien van isolatie
2.2.6 Overig Voorgevel g01 - windveren en dekplanken	S	Verspreid verwering en houtrot in houten windveren en dekplanken.	○ vervangen dekplanken 2/8,70 m^1 ○ vervangen windveren 2/8,70 M^1 ○ aanbrengen eiken dekplanken en windveren

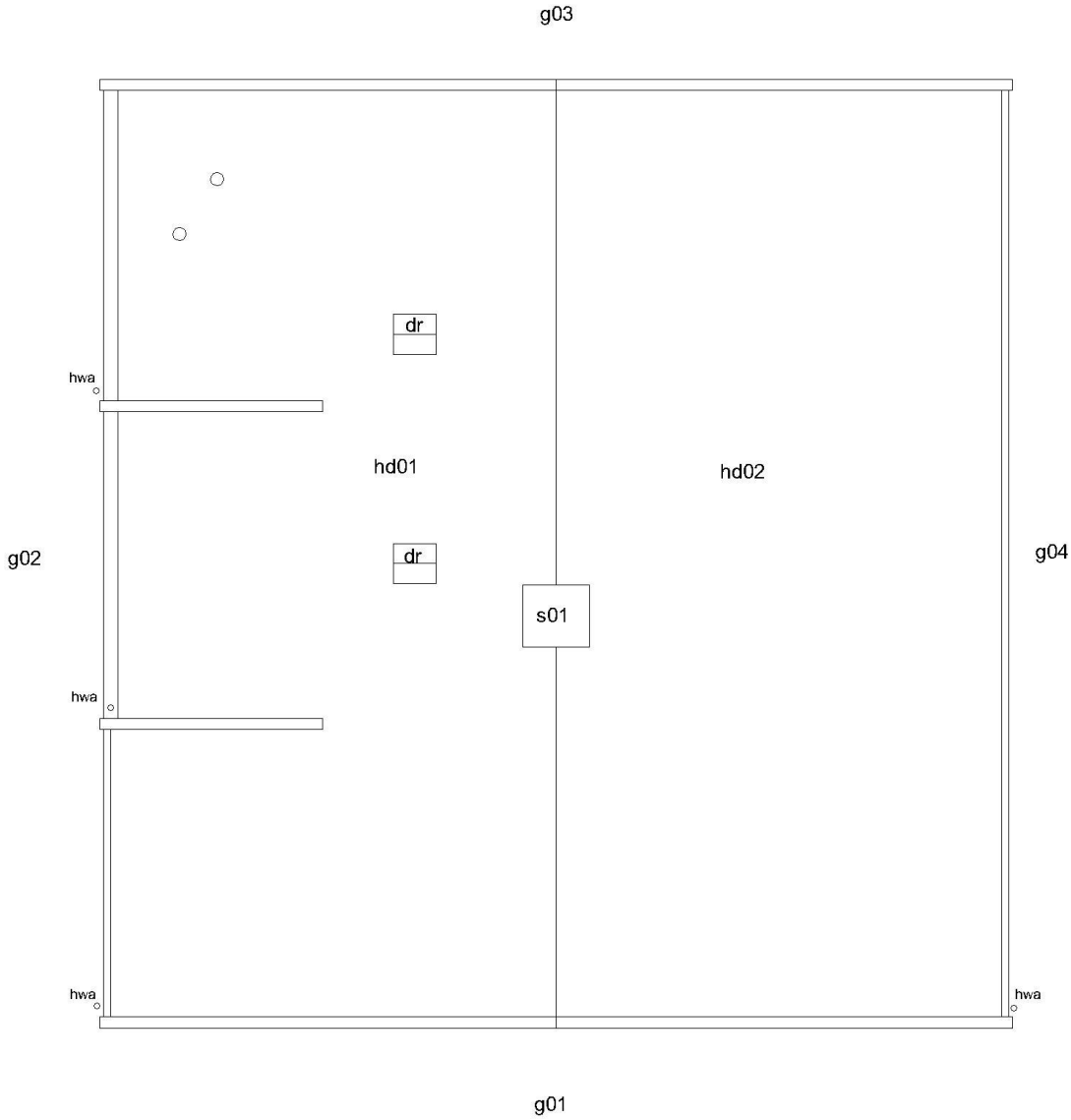
Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- overstek en regelwerk achter windveren	S	Overstek is in verleden opnieuw aangebracht en wordt door middel van eiken regel op gebintplaat ondersteund. Doordat in uiteinde rechter gebintplaat plaatselijk houtrot voorkomt is het een optie om gebintplaat te verlengen/aanhelen tot aan voorzijde. Gebreken: - ondersteuning van overstek door regels is door houtrot en verzakkingen onvoldoende; - verspreid verwering, houtrot en losgetrokken planken van overstek; Regel onder linker gebint plaat is verzakt.	○ verlengen gebintplaat en aanhelen tot aan bestaande gebintplaat circa 80 cm ○ aanbrengen 2 extra eiken sporen van circa 5,00 m^1 ○ aanbrengen 2 extra eiken oplangers van circa 3,50 m^1 ○ aanbrengen nieuw eiken betimmering overstek van 30 cm totaal circa 13 m^1
Achtergevel g03 - windveren en dekplanken	S	Verspreid verwering en houtrot in houten windveren en dekplanken. Verspreid houtrot windveren.	○ vervangen dekplanken 2/8,70 m^1 ○ vervangen windveren 2/8,70 m^1 ○ aanbrengen eiken dekplanken en windveren
- houten overstek algemeen	R		
- geveltekens	M	Verwering en houtrot.	○ aanbrengen 2 nieuwe eiken geveltekens
2.3 Loodaansluitingen - houten zijwangen met loodaansluiting boven ingang linkergevel g02	M	Bij het terug brengen van linker dakvlak vervalt deze bouwdelen. Laten vervallen hoger opgetrokken dak.	○ optie 1 vervallen bouwdelen ○ optie 2 aanbrengen eiken houten zijbetimmering 2/0,8 m^2 en lood van 2/3,20 m^1

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
2.4 Goten en hemelwaterafvoeren			
2.4.1 Goten			
Linkergevel g02			
- kunststof mastgoot	S	Niet functioneel meer.	○ optie 1 bij terug brengen linker dakvlak aanbrengen nieuwe mastgoot van 12,70 m^1 ○ optie 2 handhaven oude situatie, aanbrengen nieuwe mastgoten 2/4,60 en 1/3,60 m^1 ○ uitvoeren eventueel in koper
- zinken mastgoten (2) linker-gevel g02	M	Zijn verzakt en plaatselijk ter plaatse van steekpijp doorgesleten	
Rechtergevel g04			
- kunststof mastgoot	**S**	Verspreid gebroken en niet functio-neel meer.	○ aanbrengen nieuwe mastgoot 12,70 m^1 ○ uitvoeren eventueel in koper
2.4.2 Hemelwaterafvoeren			
- kunststof en zink	M	Slijtage en verouderd. Ter plaatse van mastgoot rechtergevel g04 zijn onvoldoende afvoeren aangebracht.	○ bij handhaven oude situatie linkergevel, aanbrengen 3 nieuw afvoeren of bij aanbrengen 1 mastgoot aanbrengen 2 afvoeren ○ aanbrengen 2 nieuwe afvoeren mastgoot rechtergevel en aansluiten op riolering
- riolering		Niet geïnspecteerd,	
2.5 Dakopeningen			
2.5.3 Dakramen			
- ijzeren dakramen linker dakvlak hd01	R	Lichte roestvorming.	○ 2 dakramen uitnemen, ontroesten, behandelen en terug plaatsen
2.6 Schoorstenen			
Schoorsteen s01			
- bakstenen kop	M	Gebreken: - scheurvorming noordzijde kop; - los metselwerk onder dakconstructie; - slijtage en verzakt loodslabben en loketlood;	○ vanaf schouw schoorsteen opnieuw opmetselen circa 5,00 m^1 ○ loketlood en slabben gelijktijdig met dakrenovatie vervangen

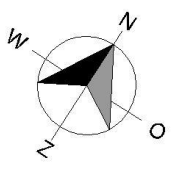
Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
- schouw	R	 Aan de eiken dragers en ombouw zijn zover te beoordelen en aftimmeringen geen gebreken aan geconstateerd. Wandtegel op binnenzijde zijn niet authentiek.	○ eventueel aanbrengen oude wandtegel achterzijde schouw totaal 1,4 m²
2.8 Diversen			
3. INTERIEUR			
3.0 Algemeen			
- algemeen	R		
3.1 Binnenwanden			
- algemeen	M	In verleden zijn er nieuwe binnenwanden geplaatst en zijn niet originneel. Vermoedelijk zijn de afgezaagde gebint stijlen ondervangen op de nieuwe aangebrachte binnenwanden. Eigenaar wil binnenruimte graag weer in ere herstellen en dat eiken ankerbalk gebint constructie weer in het zicht komt.	○ slopen/verwijderen binnenwanden ○ eventueel aanbrengen nieuwe klampmuren op betonvloeren binnenzijde

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
3.2 Dragende constructies/vloeren *3.2.1 Dragende constructies* Ankerbalk gebinten - eiken ankerbalk gebinten 1 t/m 5	M	De boerderij bestaande uit vijf ankerbalk gebinten. Door aftimmeringen van is de kwaliteit van de constructies moeilijk te beoordelen. Plaatselijk zijn de constructies vanaf een luik in vloer 1e verdieping en via buitenzijde door dakpannen op te schuiven geïnspecteerd. Op de 1e verdieping zijn diverse houten tussenbalken en balklagen geplaatst voor het aanbrengen van een nieuwe houten vloer voor 1e verdieping. Zover te beoordelen zijn diverse gebintstijlen afgezaagd en worden op binnenwanden ondervangen. De rechter gebintstijl van 4e gebint is nog in het zicht en zijn geen gebreken aan geconstateerd. Zover te beoordelen zijn de afgezaagde gebintstijlen nog goed verbonden aan de ankerbalken. Gebreken: - vermoedelijk 6 afgezaagde gebint stijlen en worden op binnenwanden ondervangen; - vermoedelijk is ankerbalk van gebint 02 niet meer aanwezig en door nieuwe balk op binnenmuren ondervangen; - plaatselijk houtrot in gebint platen ter plaatse van voorgevel g01; - plaatselijk zijn eiken opsluitwiggen en toognagels vermolmd/gebroken Houtrot rechter gebint plaat met aansluiting voorgevel.	○ na verwijderen binnenwanden en tussenvloeren/balken en aanbrengen stutconstructie gebinten, rekening houden met aanhelen 6 gebint stijlen en aanbrengen op bakstenen poeren ○ aanbrengen nieuwe gebint constructie gebint 02; ○ rekening houden met aanhelen 2 gebint platen met aansluiting voor,- en achtergevel ○ rekening mee houden met plaatselijk herstel opsluitwiggen en toognagels
Stalligger balken - algemeen	M	Vermoedelijk zijn alle stalligger balken in verleden verwijderd en zijn nieuw balken hoger aangebracht. Door aftimmeringen zijn de constructies niet geïnspecteerd.	○ aanbrengen 2 nieuwe eiken stalligger drager van circa 11,50 m^1 ○ aanbrengen circa 26 eiken stalligger balken van circa 3 M^1

Rubriek	*	Toelichting	Hersteladvies Lutscher Alm
3.2.2 Vloeren			
- tegelvloeren en houten vloeren begane grond en 1e verdieping	R	Zijn in verleden nieuw aangebracht en niet origineel. Eigenaar wil binnenruimte in ere herstellen.	○ verwijderen/slopen vloeren begane grond circa 110 m² ○ aanbrengen nieuwe betonvloer met eventueel eiken plankenvloer van 110 m²
- houten vloeren over ankerbalken en kubbingen	M	In houten vloeren kubbingen komen verspreid aantastingen van houtworm voor. Over nieuwe balklagen 1e verdieping zijn houten underlayment platen aangebracht.	○ verwijderen slopen balklagen en houten vloeren/plafond 1e verdieping ○ na herstel gebintwerk, aanbrengen nieuwe eiken planken vloeren over stalligger balken en ankerbalken
3.5 Trappen/loopbruggen			
- houten trap naar 1e verdieping	R	Niet origineel.	○ aanbrengen nieuwe eiken trap
3.7 Binnenpleisterwerk			
3.7.1 Pleisterwerk			
- algemeen		Niet geïnspecteerd.	
4. DIVERSEN			
4.1 Technische installaties			
4.1.1 Algemeen			
- algemeen		Niet geïnspecteerd.	
4.2 Bereikbaarheid en toegankelijkheid			
- interieur	M	Door aftimmeringen zijn diverse constructies van ankerbalk gebinten niet geïnspecteerd.	
- exterieur	R	Met ladders zijn daken op een redelijk wijze te inspecteren.	
4.3 Bestrating/terrein			
- algemeen	M	Verspreid verzakkingen bestrating.	○ aanleggen/herinrichten terrein om de boerderij
4.5 Bomen/begroeiing			
- algemeen	R		
4.6 Vogels en vleermuizen			
- algemeen	G	Geen overlast.	
4.7 Diversen			

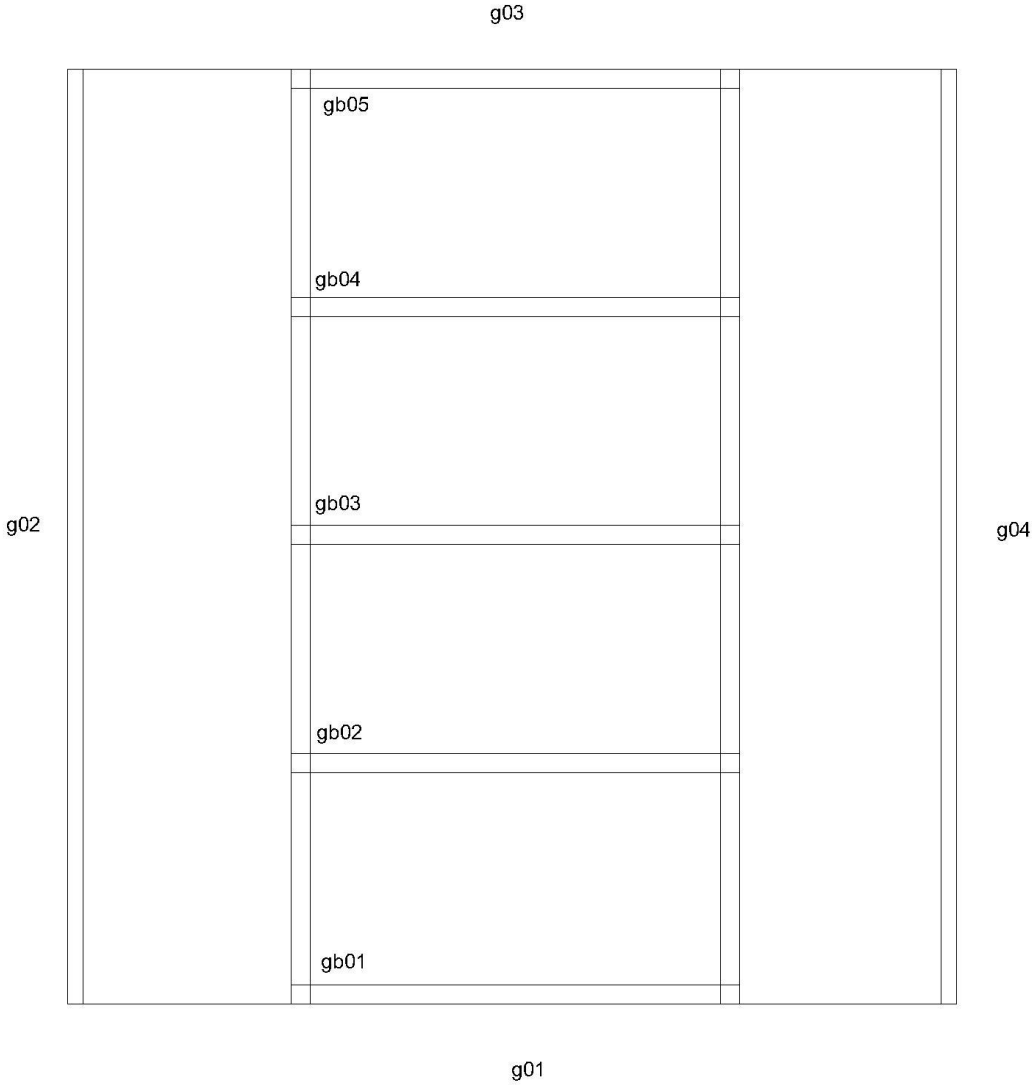

Legenda/Renvooi	
hd01, hd02	nummering hellende daken
gb01, gb02	nummering ankerbalk gebinten
s	schoorsteen
dr	dakraam
hwa	hemelwaterafvoer

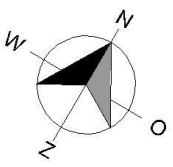

stichting monumentenwacht overijssel en flevoland

Object: 3115 Boerderij	
Adres: Lossersestraat 197	
Plaats: Enschede	Schaal 1: 100
Mon. status:	Maten in het werk te controleren

Legenda/Renvooi	
gb01, gb02	nummering ankerbalk gebinten

stichting monumentenwacht overijssel en flevoland	
Object: 3115 Ankerbalk gebinten	
Adres: Lossersestraat 197	
Plaats: Enschede	Schaal 1: 100
Mon. status:	Maten in het werk te controleren

MONUMENTEN ADVIES OOST

FOTOBLADEN

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Situatie

Boerderij linkerzijgevel

Boerderij voorgevel

Boerderij rechterzijgevel

Voorgevel

Rechterzijgevel

Achtergevel

Schadebeelden

Schade beelden

Schade beelden

Interieur beelden

MONUMENTEN ADVIES OOST

BIJLAGEN

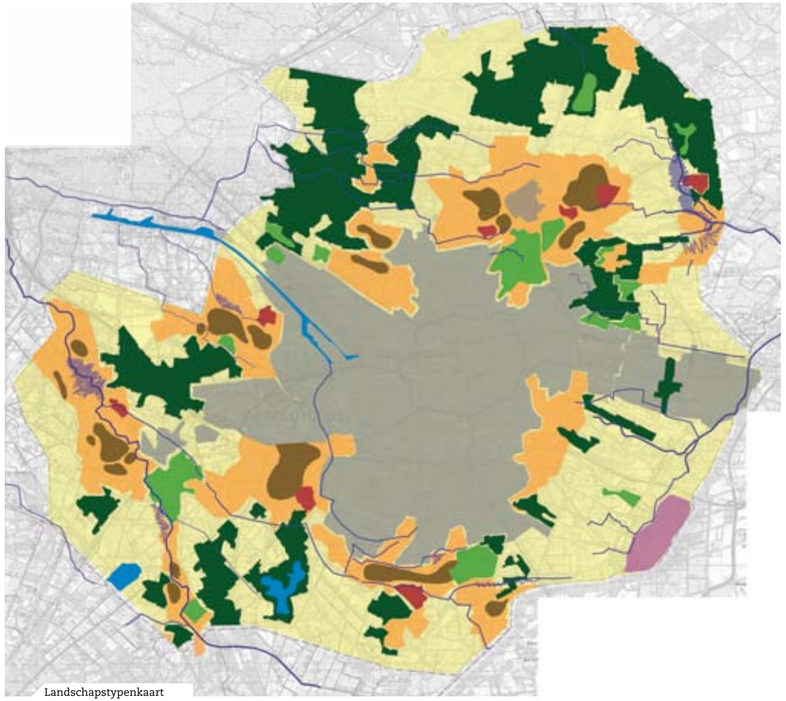
Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Bijlagen:

Tekening:	datum:
- restauratie boerderij Lonneker bestaand B1	19-07-2016
- restauratie boerderij Lonneker bestaande details B2	19-07-2016
- restauratie boerderij Lonneker nieuw B1	19-07-2016
- restauratie boerderij Lonneker nieuwe details B2	19-07-2016

Op alle door Monumentenadvies Oost uit te voeren werkzaamheden is DNR 2011 (professionele opdrachtgevers) of CR 2013 (consumentenregeling) van toepassing, deze kunt u kosteloos downloaden van onze website www.monumentenadvies-oost.nl

Bijlage 4 Landschapstypen en koesteransichten

Landschapstypenkaart
Behorend bij paragraaf 3.4

3.4. Landschapstypenkaart en koesteransichten

In het buitengebied vinden we in verschillende gebieden vergelijkbare onderdelen van het landschap terug. Dit zijn gebieden met dezelfde kenmerken en een duidelijke eigen identiteit. Wij noemen dit landschapstypen. Na analyse van de beeldstructuurkaarten en met behulp van de “cultuurhistorische atlas” zijn de landschapstypen benoemd en op een nieuwe kaart gezet. Deze landschaps-typenkaart vormt zo weer de basis voor de ansichten die allemaal een landschapstype of een onderdeel daarvan verbeelden.

De onderscheiden landschapstypen zijn:
- Oude hoevenlandschap met daarin de essen en oude erven.
- Landgoederen, te onderscheiden in buitenplaatsen, boerenlandgoed en boslandschap.
- Veldontginningen.
- Beken en matenlandschap.
- Hoogveenlandschap.

De kaart met landschapstypen en de koesteransichten dienen gebruikt te worden bij kleinere initiatieven die vooral het boerenerf en de directe omgeving aangaan. Initiatieven die een groter deel van het land inrichten, zoals bij nieuwe landgoederen, worden beoordeeld aan de hand van de landschapsvisie en ontwikkelansichten. (zie paragraaf 3.5)

Bij raadpleging van de koesteransichten dient men te bedenken dat de werkelijkheid meestal complexer is. Een indeling doet de werkelijkheid soms tekort. De beeldstructuurkaart kan dan extra informatie bieden, bijvoorbeeld in het grensgebied met een buurgemeente of daar waar twee landschapstypen samen komen.Ansichten vormen geen dictaat, maar zijn richtingaanwijzers voor ruimtelijke kwaliteit. Ze bieden ruimtelijke ingrediënten voor maatwerk. De ansichten zijn bedoeld als bron van inspiratie en als toetsingsinstrument bij de beoordeling van effecten van plannen op de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied. Behalve ansichten bevat deze gids ook beelden van de inrichting van het buitengebied op gedetailleerd niveau. Vele kleine zaken als verlichting, verharding, bermkanten, bebording etc. kunnen nogal bepalend zijn voor de uitstraling van een boerenerf en daarmee voor de karakteristiek van het landelijk gebied. We geven daarom, verspreid door de gids, voorbeelden van details die ons inziens wel in het landelijk gebied passen en voorbeelden van zaken die daar niet passen. Tenslotte illustreren we met beelden dat koesteren niet betekent dat alles bij het oude moet blijven. Met inachtneming van de kenmerken van het landschapstype is vernieuwing van het landschap met respect voor het bestaande mogelijk.

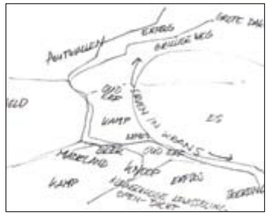
De koesteransichten

De koesteransichten geven in woord en beeld de karakteristieken van de verschillende landschapstypen weer. Daarmee definiëren ze zo goed mogelijk de landschappelijke identiteit. We noemen ze koesteransichten, omdat ze ingaan op de te koesteren aspecten van het huidig landschap. Op de ansichten is te zien wat de specifieke kenmerken van het landschapstype zijn. Een korte opsomming van de kenmerken, diverse schetsen, foto’s en vogelvluchten geven helderheid over de identiteit van het landschap. Er zijn bovendien twee symbolen opgenomen, die aangeven van welke ontwikkelingen we ‘blij’ dan wel ‘triest’ worden. De koesteransichten vallen uiteen in algemene ansichten per landschapstype en daarbij behorende specifiekere ansichten over bebouwing als onderdeel van het landschapstype. Daarnaast is er voor burgerwoningen een aparte ansicht opgenomen. Burgerwoningen zijn niet gebonden aan een landschapstype.

We onderscheiden de volgende ansichten:
1 Oude Hoevenlandschap
2 Oude Hoevenlandschap - Oude erven
3 Landgoederen
4 Landgoederen - buitenplaatsen
5 Landgoederen - buitenplaatsen en bebouwing
6 Landgoederen - boerenlandgoed
7 Landgoederen - boslandschap
8 Veldontginning - algemeen en nieuwe erven
9 Beken en matenlanden
10 Hoogveenlandschap
11 Burgerwoningen

Ansicht 1 - Oude Hoevenlandschap

Het oude hoevenlandschap, of ook wel kampen/essenlanschap genoemd, is het oudste landschapstype.

De dragers zijn essen, kampen, oude erven (al dan niet geclusterd) en weidegronden langs beken.

De oude erven zijn zeer bepalende onderdelen en hebben een eigen ansicht gekregen.

Voorbeelden van essen zijn Lonneker, Usselo / Helmerzijde, Brunink, Eschmarke, Hogeland

Landschap kort beschreven

- Behalve op de essen: kleinschalige grillige verkaveling, deels omzoomd door houtwallen
- Essen zijn opvallende grote ruimten in het landschap
- Wegen veelal krom, kronkelend, zich voegend naar de erven, soms over erf
- Beek kronkelend door het landschap
- Kampen (eenmansessen) aanwezig
- Bouwland hogerop, weiland bij de beek
- Afwisseling van coulissen (houtwal en lanen) en open ruimtes
- Microrelief door essen & kampen, soms in de vorm van steilrand

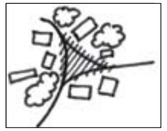
Landschap & bebouwing

- Oudste erven aan de rand van de es
- Erven geclusterd (knooperf) in krans rond een es, langs een beek of soms solitair
- Essen en kampen liggen hoger dan erven
- Dakvlakken over de es heen zichtbaar, wijkend achter de kim van de es of kamp
- Erven tegen een achtergrond van groen (bv. erfbos)
- Stap van openbaar naar prive via open tuinelement: boomgaard moestuin, haag of boomgroepen
- Het erf niet afgescheiden van de omgeving, een zichtbaar knooperf
- Erven binnen een cluster verbonden door groene elementen

Es

- Bolle, hoge ligging
- Zeer oud waardevol esdek
- Onbeplant, m.u.v. een enkele zeer oude boom
- Soms gedeeltelijk, soms geheel omgrensd door een rand van oude boerderijen, erfbossen en houtwallen
- Onregelmatige blokverkaveling, weinig verharde wegen
- Grote dakvlakken wijkend achter de kim van de es of de kamp
- Ontbreken van permanente perceelsscheidingen op es

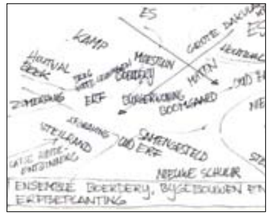
- Herstel oude groenstructuren
- Plekgewijs randen essen/kampen verdichten
- Verbetering historische erfinrichting / beplanting
- Verrassende doorkijkjes
- Verbetering toegang en beleving
- Beheer & onderhoud van landschapselementen
- Veiligstelling oude karakteristieke bebouwing
- Kamp / es met graan
- Inheemse boomsoort en korte gewassen
- Steilranden
- Versterken manifestering es door groen kant eromheen

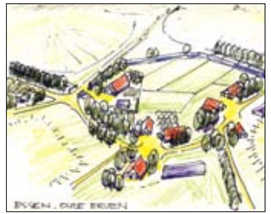

- Grote volumes bos & grote open ruimtes
- Egalisering / vergraven es
- Rechttrekken percelen
- Lange rechte lijnen
- Stedelijke bouwvorm; niet ontworpen voor de plek
- Overdadige versiering
- Grote bouwvolumes naast het hoofdgebouw
- Verwijderen coulissenstructuur
- Kanaliseren beken
- Bomen, kwekerij, bebouwing of waterpartij op es
- Afsluiting van wegen over erven

Ansicht 2 - Oude Hoevenlandschap - Oude erven

Drie karakteristieke typen:

- *Eserven in krans rondom een grote es.*
- *Ervencluster (knooperven) nabij een es of kamp.*
- *Incidenteel solitaire oude erven bij oude kamp in jongere veldontginning op stuwwal.*

Kenmerken

- Een samenhangend ensemble van boerderij (woonhuis en schuren) en erfbeplanting
- Grote museale kwaliteit; monumentale bomen & oude gebouwen
- Nonchalante groepering van gebouwen
- Voorkant van de bebouwing van de weg af richting landerijen (kamp)
- Erfbos met eikenbomen

Bebouwing en erf

- Verschil in voor- en achtererf
- Geschiedenis afleesbaar in architectuur van de bebouwing
- Rode, soms grijze, grote dakgevels met witte daklijsten (en houten topgevels)
- Weinig afgebakende priveruimte
- Detaillering cultuurhistorisch
- Functionele erfinrichting, weinig versiering
- Boomgaard, moestuin, hagen, eikenbos en een enkele solitair zijn kenmerkend
- Hoofdhuis en kop van de schuur kennen ornamentiek

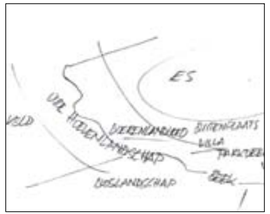
- Verbetering erfinrichting
- Historische kwaliteit verbeteren
- Gebruik inheems boomsoorten
- Versterking erfbeplanting
- Uitbouw erfbeplanting horend bij bebouwing (groene voet)

- Afgebakende prive-tuinen
- Afscheiding door hekken / hoge hagen
- Grote gazons
- Exoten als gekozen boomsoort
- Veel bouwkundige versiering
- Overdadig hekwerk, verlichting
- Buiten de schaal van het erf raken
- Verkleining tot burgererf

Ansicht 3 - Landgoederen

Voorbeelden in Enschede:
- Landgoed 't Welna
- Landgoed 't Hoge Boekel
- Landgoed Smalenbroek
- Landgoed Groot Stokhorst
- Landgoed Brunink

Korte beschrijving
- Een landgoed is in eerste instantie een economische eenheid, ruimtelijk gezien divers zowel binnen een landgoed als tussen de verschillende landgoederen
- Typerende onderdelen zijn soms samen terug te vinden

Landgoederen zijn als nieuwe identiteit op onontgonnen gebied gelegd of hebben zich bij hun ontstaan al gevoegd naar het agrarische cultuur-landschap.

We onderscheiden:
- Buitenplaats (parkdeel + villa)
- Boslandschap (bosbouw deel)
- Boerenlandgoed (soms villa) vooral agrarisch gebruik in ontworpen / esthetische setting

Een landgoed kan dus kenmerken in zich dragen van alle drie ruimtelijke eenheden

Duurzame instandhouding van het bos, het park en de landgoedbebouwing

Aantasting authentieke kenmerken landgoederen

Ansicht 4 - Landgoederen- Buitenplaatsen

Buitenplaatsen zijn onderdeel van de ansicht Landgoederen. Enkele voorbeelden zijn:
- Het Stroot
- Het Zonnebeek
- Welna

Landschap kort beschreven
- Buitenplaats - esthetisch ontworpen ruimtelijke eenheid van landschap en gebouwen
- Het gebouw is een onderdeel van de ruimtelijke compositie
- Gekenmerkt door verschillen in voedselrijkdom en vochtigheid
- Ruimtelijke sequenties (kleinere en grotere samenhangende ruimtes) in een ontworpen ruimtelijke compositie
- Onderdeel van groter geheel, landgoed met boscomplexen, lanenstructuren en agrarische gronden
- Beperkte toegang van het privedeel, wel hoge beleefbaarheid
- Beleefbaarheid park en huis door zichtlijnen vanuit omgeving
- Doorgaande wandelroutes
- Onderdeel van grotere landschapsstructuur met stelsel van lanen en bossen, boomgroepen en solitairen
- Vastgehecht in z'n omgeving via de lanen en het bos
- De boomkeuze bestaat soms ook uit exoten

Bebouwing
- Hoofdmoot is groen, bebouwing ondersteunt het groen
- Samenhang en hierarchie in de bebouwing; hoofdbebouwing aanwezig
- Bebouwing in groene lobben of kamers
- Landhuis gecomponeerd als decorstuk in de ruimteopbouw en heeft een hoge architectonische kwaliteit
- Huis met een aangelegd park, esthetisch ontworpen
- Herkenbare vormentaal (bv Engelse landschapsstijl)
- Beken vaak onderdeel van tuinontwerp
- Waterpartij aanwezig
- Ontworpen ensemble van gebouw en open ruimte

- Verbetering toegankelijkheid en beleving
- Verbetering ecologische waarde
- Verbeteren van de zichtlijnen voor de omgeving
- Vorm van beheer welke gericht is op behoud v.h. park

- Stedelijke bouwvormen, niet ontworpen voor de speciefieke plek
- Nieuwe gebouwen die het hoofdgebouw overstemmen
- Bebouwing die de ruimtelijke opzet van het park verstoort, doorbreking van ensemble
- Bebouwing die het landgoed opdeelt in stukken en niet ruimtelijk continu laat
- Aantasting historisch parkontwerp

Ansicht 5 - Landgoederen - Buitenplaatsen en bebouwing

Algemeen

- Ruimtelijk ensemble van gebouwen en buitenruimte met een samenhangend ruimtelijk stelsel van hoofdruimten en subruimten
- Park, bestaande uit boomgroepen, lanen, open ruimten, vijvers, bruggen en parkdetails.
- Locatie nieuwbouw dient logisch voort te komen uit het ruimtelijke ensemble; "alsof het er ooit gestaan heeft"
- Locatie nieuwbouw vooral in rand van het park
- Nieuwbouw aanzienlijk kleiner dan hoofdgebouw

Behoud eenheid

- Behoud eenheid parkgedeelte met omringend boslandschap
- Geen opdelingen in ruimte, 1 beheerder
- Garantie openbaar wandelpadenstelsel

Ontsluiting en zichtlijnen

- Ruimtelijke en functionele relatie met het hoofdgebouw
- Zelfde ontsluitingspatroon als het hoofdgebouw, via hoofdontsluiting is nieuwe bebouwing ontsloten
- Niet meer parkeerplaatsen dan bij het hoofdgebouw
- Zichtrelaties met het hoofdgebouw

Bij uitbreiding hoofdgebouw

- Schaal, verhouding en kleurstelling moeten zo zijn dat het hoofdgebouw bovengeschikt blijft
- Uitbreiding laat hoofdgebouw in zijn waarde en heeft vormverwantschap
- Bouwvolume uitbreiding ondergeschikt aan volume hoofdgebouw
- Architectuur op niveau van het hoofdgebouw

Typen bebouwing bij nieuwbouw:

Tuinmanswoning

Portierswoning

Prieelwoning

Belvedèrewoning

Folly

Koetshuis

- Gebouw verbetert ruimtelijke kwaliteit buitenplaats
- Herstel ontbrekende bouwsteen van het ruimtelijke ensemble
- Aansluiting op bestaande hoofdontsluiting
- Herstel parkontwerp
- In aandachttrekkende zin ondergeschikt aan hoofdgebouw
- Geen tuin

- Ruimtelijk afgebakende tuin
- Exoten
- Slechte architectuur, opvallende kleurstelling
- Ontsluiting, los van hoofdgebouw

Ansicht 6 - Landgoederen- Boerenlandgoed

Boerenlandgoederen zijn onderdeel van de ansicht Landgoederen.
Enkele voorbeelden zijn:

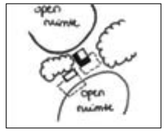
- Het Brunink
- De Kuper
- Hof Espelo

Landschap kort beschreven

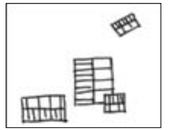
- Landgoed in agrarische setting en gebruik, voegt zich naar agrarisch cultuurlandschap
- Veelal verwantschap met oude hoevenlandschap
- Grotere eenheden bos dan in louter agrarisch hoevenlandschap
- 19e eeuwse verkaveling nog aanwezig; intimiteit/kleinschaligheid van voor de ruilverkavelingen
- Er is een hoofdlaan aanwezig
- Goede toegankelijkheid
- Het erf middelpunt van een samenstel van agrarische gebruiksruimtes, een soort spin in een web
- Situering vd bebouwing doet mee in het ontwerp vh boerenlandgoed
- Open ruimtes en bebouwing vormen ensembles
- Ecologisch waardevol door afwisseling en diversiteit
- Enkele ontworpen landschapselementen, bv. lanen of boomgroepen

Bebouwing & erf

- Bebouwing heeft een agrarische uitstraling
- Geen siertuin maar een gebruikstuin; ondergeschikt aan open ruimtes binnen het landgoed
- Zware boomgroep centraal in de open ruimte
- Boomgaard & erfbos meestal aanwezig
- Bebouwingscluster staat aan het einde van de toegangslaan
- Een ensemble van gebouwen vormt de kern van het landgoed
- Verwantschap in bebouwing (dakvorm, kleur ed)
- Er is 1 hoofdmassa aanwezig met vazalgebouwen

- Verbeteren ecologische waarde
- Verbeteren toegankelijkheid / beleving
- Combinatie van landbouw en natuur
- Beheer gericht op landbouw en kwaliteit

- Stedelijke bouwvormen
- Bouwvormen die het hoofdgebouw overstemmen
- 'Catalogusstallen'
- Ruimtelijke continuiteit doorbreken
- Nieuwbouw los van het ensemble

Ansicht 7 - Landgoederen - Boslandschap

Boslandschappen zijn onderdeel van de ansicht Landgoederen. Enkele voorbeelden zijn:

- Haagse Bos
- Lonnekerberg

Landschap kort beschreven

- Jonge ontginningen op voormalig woeste / heidegronden
- Bboslandschap met incidentele bebouwing aangelegd door textielfabrikanten i.v.m. jachtbosbouw
- Bossen in groot grondbezit, textielplantages
- Monoculturen, bosbouwkundig belang
- Door ouderdom en rust ecologisch waardevol
- Lange lijnen, bospaden en wegen hebben rechtlijnig patroon
- Bebouwing is divers, voorbeelden: jachthutten, beheerderswoningen, enkele villa's, experimentele architectuurvormen

- Bosvilla is een bouwsteen

Bebouwing & erf

- Open ruimte in het bos
- Naar binnen gerichte plek, geen relatie met open landschap
- Open ruimte heeft funtionele kenmerken, geen parkaanleg
- Bebouwing ligt los van de wegenstructuur
- Enkele bouwmassa, geen gebouwenklomp
- Meestal een poort op afstand van het huis
- Enkele subruimtes in het bos welke utilitair zijn ingevuld
- Ondergeschikte privetuin t.o.v. de functionele ruimtes
- Enkele solitatire bomen aanwezig

- Ecologische waarde verbeteren
- Natuur verbeteren en versterken
- Levendige bosbeelden
- Wandelmogelijkheden
- Voorzichtig bosbeheer

- Toename van verkeer
- Licht- en geluidtoename
- Toename van bebouwing
- Ontwatering
- Maat- en schaalbeleving verkleinen
- Grote kapvlaktes

Ansicht 8 - Veldontginning- Algemeen en nieuwe erven

Veldontginningen komen in twee verschillende types voor:

- Natte veldontginning
- Veldontginning op stuwwal

Landschap kort beschreven

- Rechte wegen, meestal bosrand of wegbeplanting in blikveld aanwezig
- Ingericht t.b.v. agrarisch gebruik
- Open karakter, rationele verkaveling, blokvormig / langwerpig
- Bossen blokvormig met strakke randen
- Zichtrelatie tussen huis en landschap, eenvoudig ontwerp
- Erfbeplanting is schakel tussen landschap en huis
- Vormgegeven overgang tussen privaat en publieke ruimte (tuin - haag / bosje / bosgroep - landelijk gebied)
- Vergezichten; voornamelijk gras en bouwland, soms heiderestanten
- Weinig bebouwing, los in de ruimte, gebouwen tasten openheid niet aan, grote ruimtematen
- Bebouwing ligt aan ontginningswegen

Bebouwing en erf

- Kleine laan vanaf weg naar woonhuis
- Toegangslaan van beperkte wegbreedte met inheemse bomen
- Visuele relatie tussen huis en ontginningsweg
- Jonge erven; regelmatig patroon van beplanting (erfbos - houtsingel - laan / boomgaard)
- Samenhang tussen de rationele verkaveling en de vorm van het erf
- Voorzijde woonhuis is op de weg georienteerd
- Vorm van het erf is recht, rechte erfgrenzen
- Setting van gebouwen is rechtlijniger (dan bij essen of oude hoeven)
- Zware boomgroep binnenin of naast erf bij oude erven
- Detaillering: sober, beperkte verhardingen, greppels en gras
- Tuin is een geleidelijke overgang: natuurlijke 'rand', scheiding dmv een haag/ heg
- Boerderij niet verstopt achter de tuin, grote dakvlakken zichtbaar vanuit landschap
- Grote keur aan boerderijtypen: oud - nieuw

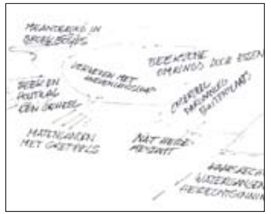
- Losse houtsingels en bomenrijen in lengterichting verkaveling
- Ecologische dooradering door beken en randenbeheer
- Verbetering erfinrichting / beplanting

- Schaalverkleining
- Grote volumes bos zonder open ruimtes
- Versiering met hekken etc. op erven
- Stedelijke detaillering
- Kronkelige vormen

Ansicht 9 - Beken en matenlanden

Beek neemt gedaante aan van passerend landschapstype:

- Zwaar beplant in oude hoevenlandschap
- Open of begeleid door productiebos in heideveen-ontginningen
- Beplante rand van es
- Recht kanaaltje door boslandschap en in veldontginning

Beken kort beschreven

- Gradientrijke situaties
- Beek vaak diepliggend, begeleid door hoge houtwal
- Soms broekbosjes aan de beek
- Beek vormt een ecologische verbindingszone

Bovenloop

- Wellen, bronnen en herkenbare beekdalen

In Oude Hoevenlandschap

- Beek kronkelend maar niet vrij meanderend
- Percelen voegen zich naar de beek
- Beken veelal op perceelsrand
- Soms zwaar beplant
- Soms langs houtwal

Matenlanden kort beschreven

- Voormalige natte hooilanden
- Kleinschalige structuur
- Nat
- Aan beek

In Veldontginning

- Rechte lange stromen
- Diepere ontwatering
- Soms beplant

In Boslandschap

- Natuurlijke oevers
- Verloop is samenhangend met ontginning; soms recht, soms meanderend
- Heringericht --> meanderend

- Beeksysteem benadering
- Waterkwaliteiten verbeteren
- Oevers ecologisch beheren
- Versterken beleefbaarheid beek
- Water vasthouden in natuurgebieden
- Oorspronkelijke loop herstellen

- Dieper ontwateren
- Verontreinigen
- Rechttrekken
- Ingrepen zonder cultuurhistorisch besef

Ansicht 10 - Hoogveenlandschap

Hoogveenlandschap komt voor in het Aamsveen aan de natte stuwwalflank

- Kenmerkende natuurlijke begroeiing op oude veenrestanten

Landschap kort beschreven

- Ontginningspatroon zeer duidelijk in wegen en paden
- Zeer natte delen
- Veel natuurwaarden
- Afwisseling van open ruimtes en bos
- Rust, ruimte en 's nachts onverlicht
- Resten van oude veenontginningspatronen
- Rechte wegen
- Beekdal Glanerbeek herkenbaar door aanwezige weidjes

- Verbetering natuurwaarden
- Beleving + educatie

- Verstoring van de rust, stilte en duisternis
- Ingrepen in de waterhuishouding

Ansicht 11 - Burgerwoningen

Algemeen voorkomen

- Grote diversiteit van villa tot arbeiderswoning
- Rijtjes van 2 tot 6 tweekappers uit jaren dertig
- Solitaire tolhuizen, oude stationswoningen, cafe's, winkels e.d.
- Kleine tuindorpenachtige lintjes, soms ingehaald door de stad
- "Pensioenwoningen" van nabijgelegen boerenerf
- Permanente bewoond geraakte recreatiewoningen in bos
- Nieuwe landhuizen

Typerend:

- Burgerwoningen zijn "te gast" in het landschap
- Kleine clusters, meestal lintjes tot solitair staand
- Meestal op heideontginning, aan rand hoevenlandschap
- Geen trottoir, geen officiële parkeerplaatsen aan de weg
- Losse bebouwingsstructuur, geen "stadse" rijtjeswoningen
- Meestal 1 bouwlaag, recreatiewoningen overwegend 1 soms 2 bouwlagen
- Landschap bovengeschikt, verscholen in het groen

Bebouwing en tuin

- Lintjes: Sterke scheiding voor-en achter
- Eenvoudige voortuin, doorlopen van bermgreppel
- Diepe achtertuin, eenvoudige voortuin
- Doorzetting laan aan weg
- Hagen van beperkte hoogte
- Lint kent eenheid in verscheidenheid, woningen overheersen elkaar niet
- Bij (vm) recreatiewoningen ontbreekt in principe de tuin, woning staat vrij in het bos
- Bladerdak loopt door, bos is bovengeschikt
- Villa's hebben een parkachtige tuin, deeluitmakend van de landschapsstructuur

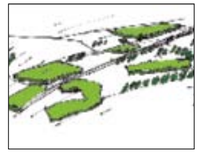

- Doorgaande landschappelijke lijnen handhaven bijv. laan, grasberm, greppel
- Verscholen in het landschap
- Inheems beplantingssortiment
- Instandhouding bladerdak bij woningen in het bos
- Bij (vm) recreatiewoningen een "bostuin", onderdeel bos
- Hagen en grote bomen die het gebouw inkaderen maar niet verstoppen

- Verstoring landschappelijke continuïteit, onderbreking zichtlijnen
- Onderbreking laan en bos
- Tuinen die omgeving beïnvloeden
- Uitzonderlijke schaal van enkele woning tussen de rest
- Disharmonie met andere huizen
- Overwoekering door bijgebouwen
- Veel verlichting, opzichtige buitenreclame
- Bij (vm) recreatiewoningen een open tuin in het bos

Kansen & mogelijkheden binnen koester-ansichten

nieuwe landgoederen, versterken kleinschaligheid

ontginningslandschap aangekleed

versterken oude hoevenlandschap

versterken veldontginningslandschap

Vaststellingsbesluit

Colofon

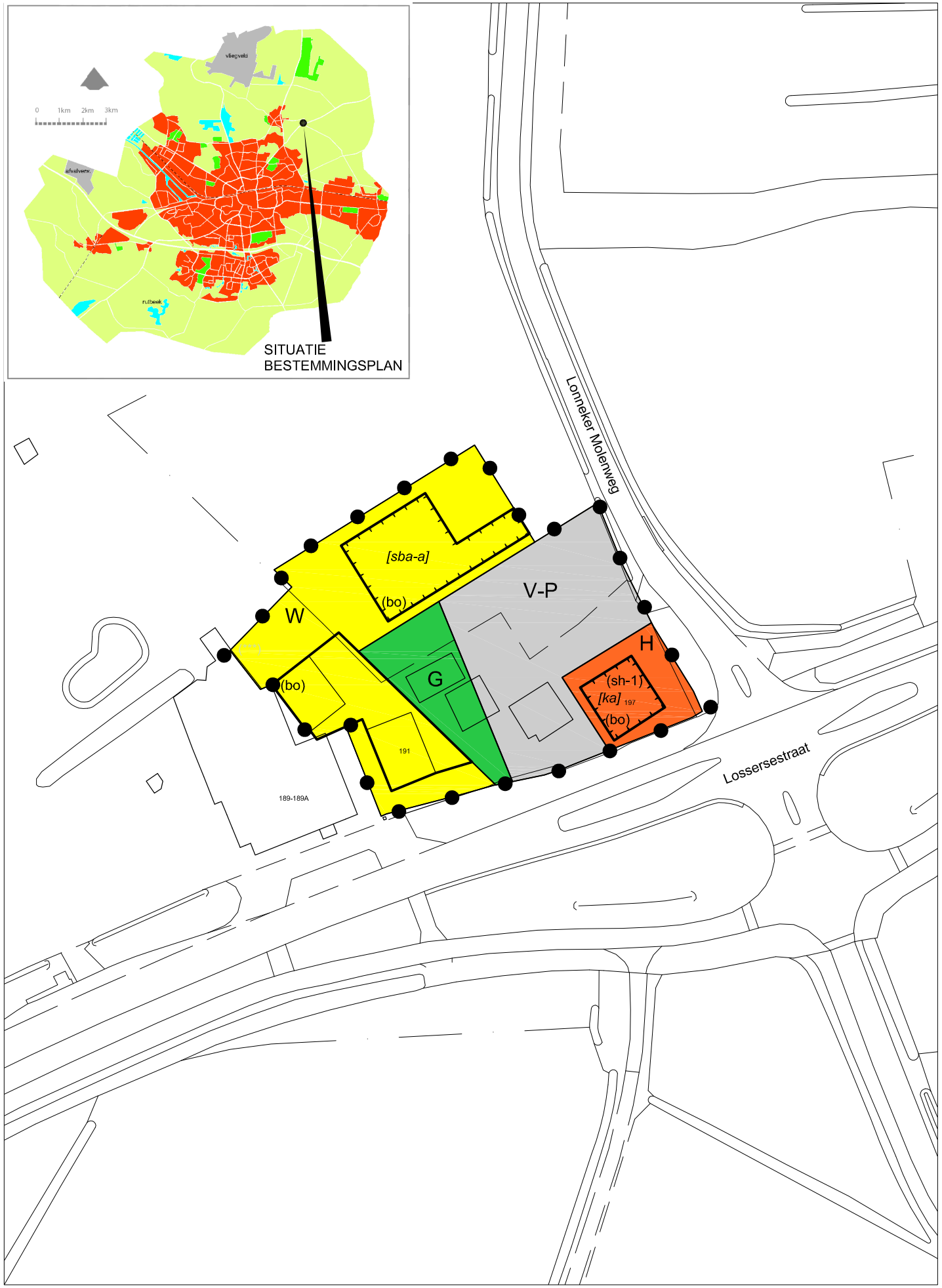
Dit is een uitgave van:

Team Ruimtelijke Plannen
Afdeling Omgeving & Recht
Gemeente Enschede

© Juni 2017, gemeente Enschede

enschede.nl

TEAM RUIMTELIJKEPLANNEN

Plangebied

Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197

Enkelbestemmingen

- G — Groen
- H — Horeca
- V-P — Verkeer - Parkeerterrein
- W — Wonen

Functieaanduidingen

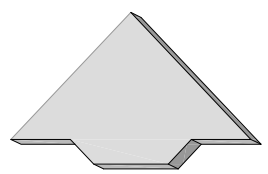
(sh-1) — specifieke vorm van horeca - 1

Bouwvlakken

bouwvlak

Bouwaanduidingen

- [ka] — karakteristiek
- [sba-a] — specifieke bouwaanduiding - met lettercode a

0 10 25 50 100

Cluster Omgeving & Recht

Gemeente Enschede

BESTEMMINGSPLAN:

Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197

VASTGESTELD BIJ RAADSBESLUIT:.....

	Naam	Datum	Projectleiding		Naam	Datum	Projectleiding	Formaat	Schaal
	dB	161212		3				A3	1000
1				4				Tekeningnummer	
2				5				BP00152	

TEKENING LOCATIE: S:_BUITENGEBIED\BUITENGEBIED NOORDWEST - LOSSERSESTRAAT 197_BP12\ACAD\BUITENGEBIED NOORDWEST - LOSSERSESTRAAT 197_BP12.DWG

MEMO

Datum : 11 juli 2017

Aan : Leden van de stedelijke commissie

Van : Hans van Agteren

Onderwerp : Bestemmingsplan Buitengebied Noordwest - Lossersestraat 197

Raadsvergadering 3 juli
Op 3 juli heeft uw raad ingestemd met het uitstellen van de behandeling van de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied Noordwest – Lossersestraat 197. Dit bestemmingsplan maakt de aanleg van een parkeerterrein voor de Lutscher Alm mogelijk. De aanleiding voor de aanhouding van het voorstel was een brief van de dochter van mevrouw Wessels aan u.

Gesprek 7 juli
Op 7 juli heb ik een gesprek gehad met de zoon en dochter van mevrouw Wessels. De familie Wessels heeft bezwaren tegen de gevoerde procedure omdat zij niet persoonlijk op de hoogte zijn gesteld van de ter inzage legging van het ontwerp bestemmingsplan. Zij wezen op een brief van de gemeente (bedoeld is brief van 21 juni 2016, zie bijlage 2) op grond waarvan zij ervan uitgegaan zijn dat zij in ieder geval in kennis gesteld zouden worden van de ter inzage legging van het ontwerp bestemmingsplan.

Is de klacht terecht?
De contacten die er zijn geweest tussen de familie Wessels en de gemeente zijn nog eens op een rij gezet, zie bijlage 1. En ook de contacten – voorzover ik die ken - tussen de familie Wessels en de heer Bosch, eigenaar van de Lutscher Alm.
Kort nadat de heer Bosch zijn plannen met ons heeft gedeeld is vanuit de gemeente contact gezocht met de familie Wessels juist omdat het plan van invloed zal zijn op de woonsituatie van mevrouw Wessels. Wij hebben benadrukt dat het van belang is dat beide partijen met elkaar zouden spreken over de plannen,
Waar haar perceel nu nog grenst aan een woning met erf, zal bij uitvoering van het plan het perceel grenzen aan een groenstrook met daarachter een parkeerterrein. De gemeente wilde juist voorkomen dat de familie Wessels verrast zou worden door een bericht in de krant. Het plan en de achtergrond daarvan is aan de familie Wessels uitgelegd. Er is toen ook gezegd dat de bekendmaking van de ter inzage legging van het ontwerp plan gepubliceerd wordt in de Huis-aan-Huis en dat een ieder die een zienswijze wil indienen zelf de officiële mededelingen moet bijhouden.
Vervolgens is aan de familie Wessels en de heer Bosch de gelegenheid gegeven om samen met een alternatief te komen. Dat is niet gelukt.

De klacht van de familie Wessels is niet terecht.
In de brief van 21 juni 2016 is uitgebreid ingegaan op de achtergrond en de noodzaak van een verkeersveilige parkeergelegenheid. Er is geen toezegging gedaan dat zij op de hoogte gesteld zouden worden van de voortgang van het plan.

Als u de familie Wessels ruimte zou geven om alsnog een zienswijze in te dienen, dan heeft dat een ongewenste precedentwerking. Het zou ook een ongelijke behandeling zijn van anderen die te laat waren met hun zienswijze. En ook al zou de raad instemmen met het alsnog indienen van een zienswijze, voor de Raad van State is de zienswijze niet tijdig ingediend en zal een beroep aan de kant geschoven worden.

Bestemmingsplan
Bij de uitwerking van de plannen is de afstand tussen de woning van mevrouw Wessels en het parkeerterrein vergroot. Hierdoor wordt er voldaan aan de geluidsnormen. De geplande groenstrook wordt verbreed en zal het zicht vanaf het perceel op het parkeerterrein afschermen. De afstand tussen het parkeerterrein en de woning is ca. 15 m. Daartussen ligt een groenstrook van 5 – 18 meter.

De insteek van het plan is het verbeteren van de verkeersonveilige situatie. In onze brief van 21 juni 2016 aan de familie Wessels is hier uitgebreid op ingegaan. Als zij hierdoor schade lijden, dan kunnen ze een planschadeclaim indienen. Daarmee is eventuele waardedaling van de woning afgedekt. Dat kan ook zonder een zienswijze te hebben ingediend. Zoals gebruikelijk is in de overeenkomst tussen de gemeente en de Lutscher Alm vastgelegd dat de Lutscher Alm eventuele planschade zal betalen.

Conclusie
Het college meent dat er geen mogelijkheid en ook geen reden is om de familie Wessels alsnog een zienswijze te laten indienen of om het raadsvoorstel in te trekken.

BIJLAGE CONTACTEN GEMEENTE–FAM. WESSELS EN M. BOSCH–FAM. WESSELS

18 februari 2016	Bezoek vanuit de gemeente aan mevrouw Wessels om de plannen uit te leggen. Mevrouw Wessels wil haar zoon erbij.
9 maart 2016	Bezoek aan mevrouw Wessels vanuit de gemeente. Haar zoon is erbij. Uitleg van de plannen.
14 maart 2016	Beoordeling van het vooroverleg naar aanleiding van verzoek van de eigenaar van de Lutscher Alm, Marco Bosch. Gemeente wil instemmen onder voorwaarden.
16 maart 2016	Brief van mevrouw Wessels aan de gemeente dat gemeente het niet voor haar opneemt.
30 maart 2016	Brief van gemeente aan mevrouw Wessels met uitleg waarom de gemeente wil meewerken: - Belangrijkste reden: opheffen van verkeersonveilige situatie. Daarbij prevaleert het algemeen belang vanuit verkeersoverwegingen boven het privébelang. - Groenstrook wordt aangelegd tussen haar perceel en parkeerterrein. Negatieve reactie wordt doorgegeven aan de heer Bosch om gezamenlijk een oplossing te bedenken voordat het bestemmingsplan in procedure gaat.
20 april 2016	Reactie van familie Wessels op brief 30 maart: veel overlast door Lutscher Alm, geen sprake van gevaarlijke situatie. Dit is nagevraagd bij provincie en gemeente. De uitvoering van het plan is verdere verstening van groene ruimte.
6 juni 2016	Voorstel Marco Bosch voor aankoop pand mevrouw Wessels voor ruim 115% van getaxeerde waarde.
21 juni 2016	Brief gemeente aan familie Wessels met uitgebreide uitleg van de verkeersonveilige situatie. Gewezen op 8 zware ongevallen de afgelopen 6 jaar waarvan 2 met dodelijke afloop. De bedoelding van het bezoek was om mevrouw Wessels in een vroeg stadium op de hoogte te stellen van de plannen van Lutscher Alm. Anders zouden ze dat uit de publicatie in de HAH moeten vernemen. Gemeld dat er nog geen officieel verzoek van Marco Bosch is. Aangegeven dat in gezamenlijk overleg tussen Marco Bosch en familie Wessels een alternatief ontwikkeld kan worden. De gemeente doet niets en wacht resultaat overleg af.
16 juli 2016	Gesprek tussen Marco Bosch en Peter Wessels waarbij het bod wordt afgewezen.
.	De heer Bosch heeft geen ander bod uitgebracht.
18 januari 2017	Vooraankondiging in HAH start bestemmingsplan
15 maart 2017	Publicatie in HAH ter inzage legging ontwerp bestemmingsplan
9 juni 2017	Telefoongesprek met dochter mevrouw Wessels. Zij is zeer boos dat zij niet op de hoogte gesteld zijn van het ontwerp BP. Zij zal alsnog een zienswijze indienen. Aan haar is de procedure en het plan uitgelegd. Haar is gezegd dat zij op 20 juni kan inspraken in de Commissie Noord. De familie heeft niet alsnog een zienswijze ingediend en heeft niet ingesproken in de commissie. Vrijdag 30 juni hebben ze een brief geschreven aan de raad.

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- F

Onderwerp	Garantstelling Enschedese hockeyvereniging Prinses Wilhelmina		
Portefeuillehouder	Jurgen van Houdt agendaletter (F)		
Programma	*MO*	Aangeboden aan Raad	14 juli 2017
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1700070086

Wij stellen u voor te besluiten om:

In te stemmen met het voorgenomen collegebesluit om een garantstelling van maximaal 300.000 euro aan de Stichting Kunstgrasveld PW'70 met een maximale looptijd van 12 jaar te verstrekken ten behoeve van de investering voor de aanleg van een waterveld, waarvoor de Stichting Waarborgfonds Sport een borgstelling verleent aan de gemeente van 50%.

Inleiding
De accommodatie van de Enschedese hockeyvereniging Prinses Wilhelmina is gelegen in Enschede-Noord. Er wordt al sinds 1915 onder de naam PW gehockeyd en daarmee is zij de oudste club in de regio welke tot op de dag van vandaag als een echte familieclub getypeerd kan worden. De club telt 710 leden. Dit aantal zal stabiel blijven omdat de mogelijkheden om uit te breiden er niet of nauwelijks zijn. De aanwezigheid van slechts 2 velden speelt daarbij een doorslaggevende rol.

De club ligt in een bosrijke omgeving en heeft door haar fraaie ligging niet de mogelijkheid om uit te breiden. Dit heeft vooral te maken met de ligging van de banen van de naastgelegen golfclub. De vereniging telt twee velden namelijk een kunstgrasveld uit 1987 waarvan in 2013 de toplaag is vervangen. Dit betreft een semi-waterveld en is eigendom van de Stichting Kunstgrasveld PW'70 en het tweede kunstgrasveld uit 2003. Nu dit tweede veld vervangen gaat worden zal het gebruiksrecht van de ondergrond door het vestigen van het zakelijke recht worden overgedragen aan de Stichting Kunstgrasveld PW'70.

Beoogd resultaat
Met het verstrekken van een garantstelling van 300.000 euro kan de Stichting Kunstgrasveld PW'70 een lening afsluiten bij de BNG bank voor het vervangen van het kunstgrasveld in een waterveld. Waardoor de accommodatie toekomstbestendig wordt.

Argumenten
1.1 Zonder garantstelling kan PW hockey de investering niet financieren.
PW hockey heeft onvoldoende middelen om de investering in een waterveld te financieren. Voor de financiering vragen zij een lening onder gunstige voorwaarden aan bij de BNG Bank. Hiervoor is een garantstelling van de gemeente Enschede noodzakelijk.

1.2 Het voorstel past binnen het sportbeleid "sportief werken aan gezondheid".
Het is voor een sportvereniging noodzakelijk om zich goed te kunnen accommoderen. Hierdoor wordt verbinding gelegd met de doelstellingen van het sportbeleid van de gemeente Enschede. In de sportnota 2015-2018 (Sportief werken aan je gezondheid) is vastgelegd dat sport en beweging actief bijdraagt aan het bevorderen van een gezonde leefstijl, vorming, sociale binding, economie en leefbaarheid. Door het verstrekken van een garantstelling en duurzaamheidslening kan PW Hockey investeren in de accommodatie en deze toekomstbestendig maken.
De vraag naar Hockey is in Enschede stijgende. Dit is ook een landelijke trend, die met name komt omdat hockey steeds toegankelijker wordt. Uit het behoefteonderzoek van het Mulier-instituut voor de sportaccommodaties komt naar voren dat de druk op de capaciteit van de hockeyvelden hoog is en er een tekort is aan velden. Hiervoor zijn toekomstbestendige sportvelden noodzakelijk

1.3 Toetsing MO financiën en borgstelling Waarborgfonds Sport (SWS) heeft geleid tot een positief advies.
Het toetsingsrapport van MO financiën van de gemeente Enschede en het SWS stellen samen vast dat het eigen vermogen inclusief de reserves en voorzieningen als redelijk wordt gekwalificeerd. PW Hockey is de komende jaren in staat om aan haar aflos- en renteverplichting te voldoen.
De vereniging brengt geen eigen middelen in t.b.v. de investering. De liquiditeiten worden aangehouden als financiële buffer. Daarnaast staat de Stichting Waarborgfonds Sport voor de looptijd van 12 jaar garant voor 50% van het totale leningsbedrag.

1.4 Het voorstel pas binnen de beleidsregels rondom leningen en garantstellingen.
Op dit moment zijn de beleidsregels leningen en garantstellingen van kracht die in 2014 zijn vastgesteld.
In het huidige beleid staat dat de voorkeur wordt gegeven aan het verstrekken van garantstellingen boven leningen.

1.5 De raad beslist bij garantstelling boven de 250.000 euro
In de beleidsregels rondom leningen en garantstellingen is het volgende opgenomen: “Met een aanvraag voor een lening of garantie groter dan 250.000 euro wordt middels een raadsbesluit ingestemd”.
In dit geval geldt dat vanwege de lening bij de BNG bank, de gemeente 100% garant staat richting de BNG bank en hiermee voor de € 300.000, -. De Stichting Waarborgfonds Sport staat garant voor 50% richting de gemeente, dus voor € 150.000, -. Bij het verstrekken van een lening door een andere bank kan de SWS vaak rechtstreeks bij de bank garantstaan.

Kanttekeningen.
1.1 De gemeente loopt een financieel risico.
Doordat de lening via de BNG bank loopt moet de gemeente 100% garant staan voor 300.000 euro. Vervolgens staat echter de Stichting Waarborgfonds Sport 50% garant richting de gemeente. Waardoor het risico maximaal 150.000 euro bedraagt voor de gemeente in het geval de vereniging niet meer aan haar betalingsverplichting richting de bank zal voldoen. Het bedrag loopt jaarlijks terug door de tussentijdse aflossingen. De exploitatie van de vereniging is door de gemeente en door het SWS getoetst en als positief beoordeeld waardoor het financieel risico van de gemeente als ‘minimaal wordt geschat’. Daarnaast worden hypotheekrechten gevestigd ten gunste van de gemeente op het nieuw aan te leggen veld.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
Voor het ‘verduurzamen’ van de vereniging in combinatie met kostenbesparingen is ruim een jaar geleden gekozen voor het meedoen aan landelijk beleid namelijk een subsidieregeling voor duurzame investeringen. Met hulp van het SWS heeft PW Hockey daarvan gebruikt gemaakt voor de aanschaf van energiebesparende LED verlichting op de 2 velden die zij hebben. Waaronder het veld waarvoor de garantstelling wordt gevraagd.

Kosten, opbrengsten, dekking
De betaling van rente en aflossing van de geldlening kan worden gedekt uit de exploitatie van de vereniging.

Communicatie
Met de direct betrokkenen is contact hierover.

Vervolg
Wanneer de raad hiermee instemt worden de afspraken vastgelegd in een overeenkomst tussen gemeente en de BNG bank. Gemeente Enschede gaat op korte termijn met Stichting Kunstgrasveld PW’70 in gesprek voor het opstellen van een opstalovereenkomst voor de kunstgrasvelden 1 en 2, deze overeenkomst zal middels een rechtshandeling door het College moeten worden vastgesteld. Vervolgens zal het recht van opstal middels een notariële akte worden bekrachtigd.

Bijlagen
Geen

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

De loco-Secretaris, **de loco-Burgemeester,**

E.A. Smit E. Eerenberg

Gemeente Enschede

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	dr. G.O. van Veldhuizen

MEMO

Datum : 14 juli 2017

Aan : Gemeenteraad

Van : Wethouder van Houdt

Onderwerp : Correctie raadsvoorstel garantstelling PW Hockey

U heeft van het college het voorstel ontvangen om in te stemmen met het verstrekken van een garantstelling aan de Enschedese hockeyvereniging Prinses Wilhelmina (PW Hockey). De raad heeft besloten dit als hamerstuk te agenderen voor de raadsvergadering van 17 juli 2017.

Op 12 juli 2017 heeft PW Hockey ons geattendeerd op een fout van onze zijde in het raadsvoorstel. De tegenpartij voor de gemeente in deze is namelijk niet PW Hockey maar de Stichting Kunstgrasveld PW ’70. Uit het raadsvoorstel blijkt ook wel dat de stichting de eigenaar is van de velden van de hockeyvereniging. De stichting is ook de ontvanger van een al in 2013 afgegeven borgstelling van de gemeente voor de aanleg van een kunstgrasveld.

Uitstel van het raadsbesluit tot de volgende raadsvergadering op 9 oktober 2017 is geen optie. Het veld moet in de zomerperiode worden vervangen zodat het gereed is om in het nieuwe seizoen in gebruik genomen te worden.

Het gaat slechts om aanpassing van de vermelde tegenpartij in het raadsvoorstel. (Zie de 2 gele arceringen in het gewijzigde voorstel.) Inhoudelijk wijzigt het voorstel niet. Het advies is daarom om het voorstel als hamerstuk te laten staan op de agenda van de raadsvergadering van a.s. maandag.